

**OSMANIA UNIVERSITY
LIBRARY**

Call. No. **K 928**

N. 21 K

Name of Book

Vol. III

Name of Author

**UNIVERSAL
LIBRARY**

OU_198723

**UNIVERSAL
LIBRARY**

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

K 125

Accession No.

K 125

K 125

R. Natarajendracharya

Tarnata Kavicharite

Vol III

It should be returned on or before the date last marked below

21 OCT 1963

Text Book

[Handwritten signature]

KARNATAKA KAVI CHARITE

ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ

Volume III

(18th and 19th Centuries)

ಕ್ರಿಸ್ತಿಯ ಸಂಪ್ರತಿ

(18ನೆಯ ಮತ್ತು 19ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳು)

Praktana Vamsa Vachakshana, Rao Bahadur

R. NARASIMHACHARYA, M.A., M R.A.S.,

Honorary Correspondent of the Government of India

Archaeological Department

Director of Archaeological Researches in Mysore (Rtd)

Author of

**Karnataka-Kavi-Charite, Volumes I and II, Sasanapadyamanjari,
Nitimanjari Parts I and II, Nagegalalu, Nitivakyamanjari, Etc.**

BANGALORE

PRINTED AT S L N PRESS

1929

Copyright Registered]

[Price Rs. 4.]

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾವ್ರಭುಗಳಾದ
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಬಹಾದೂರ್
ಜಿ.ಸಿ.ಎಸ್.ಐ., ಜಿ.ಬಿ.ಇ.

Dedicated
By Gracious Permission
to
His Highness
 Sri Krishna Raja Wodeyar Bahadur
 1 P. S. , 1. B. L. ,
 Maharaja of Mysore

ಈ ಸಂಪ್ರತಿವು
ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾವ್ರಭುಗಳಾದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಬಹದೂರ್
ಜಿ.ಸಿ.ಎಸ್ ಎ , ಜಿ ಬಿ ಇ ,
ಮಹಾನಾಮಾಯವರಿಗೆ
ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ವಡೆದು
ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ

ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿಮರ್ಶ ವಿಚಕ್ಷಣ ರಾವ್ ಬಹಾದುರ್
ರಾ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, ಎಂ.ಎ.,ಎಂ.ಆರ್.ಎ.ಎಸ್.

CONTENTS.

I. ವಿಷಯ ಸೂಚಿಕೆ.

—:0:—

I. Alphabetical List of Poets.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಗಳ ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮವಾದ ಹೆಸರುಗಳು.

* ಈ ಗುರುತಿಸಿದ ಕವಿಗಳು ತಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಅಂಗನೋಂಕಿದಲಿಂ			ಅಭಿನವಪುರಂದರದಾಸ	ಸು. 1760	115
ಗ ತಂದೆ	ಸು 1160	354	ಅಪ್ಪಯ್ಯ	19 ಶ.	237
ಅಂಬಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ			ಅರಮನೆ ನಾಟಕದ		
ನರಸಿಂಹಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	218	ಸುಬ್ಬರಾಯ	19 ಶ.	236
ಅಕ್ಕನಾಗಮ್ಮ	ಸು 1160	360	ಅರಮನೆ ಮರಸಿಟ್ಟಿ	19 ಶ.	236
ಅಣತಿಯೆಚಂದಯ್ಯ	ಸು. 1100	351	ಅರಮನೆಯ ಹೂಂನ		
ಅನಂತಕವಿ	ಸು. 1780	142	ತಿವಲಿಂಗದೇವ	19 ಶ.	237
ಅನಂತದೇವ		360	ಅವಧೂತತಿವಯೋಗಿ	ಸು. 1750	97
ಕ. ಅನಂತರಾಮಯ್ಯ	19 ಶ.	227	ಅವಸರದ ಕೇರಣ್ಣ	ಸು. 1160	337
ಅನಂತರಾಮಯ್ಯಂಗಾರ್	19 ಶ.	230	ಅಶ್ವತ್ಥ ನಾರಾಯಣ		
ಅನಾಮಿಕನಾಚಯ್ಯ	ಸು. 1180	352	ಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	231
ಅಪರಾಳತಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1850	198	ಅಹಂಕಾರಭೀಮಯ್ಯ		350
ಎಚ್. ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಸೆಟ್ಟಿ	19 ಶ.	231	ಅಳಿಯ ಲಿಂಗರಾಜ	1823-1874	195
ಅಪ್ಪಯ್ಯ	ಸು. 1705	1	ಎ ಆನಂದರಾಯ	19 ಶ.	225
ಅಪ್ರಮೇಯಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಸು. 1750	96	ಅರ್ಯಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1850	198
ಅಪ್ಪಾಭಟ್ಟ	19 ಶ.	228	ಅರೋಗ್ಯಂಪಿಳ್ಳೆ	19 ಶ.	234
ಅಭಿನವಚನಾರ್ದನ			ಇಡಗೂರು ರುದ್ರಕವಿ	19 ಶ.	228
ದಾಸ	ಸು. 1800	258	ಇನ್ನುಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರು		348

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಅಮ್ಮಡಿ ಮುರಿಗೆಯ			ಕರಸ್ಥಲದ ವೀರಣ್ಣ	ಸು. 1430	362
ಸ್ವಾಮಿ	1720	261	ಎಫ್. ಆರ್. ಕರಿ		
ಉದ್ದಂಡ	ಸು. 1700	488	ಬಸವಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ	235
ಉದ್ದನ್ನ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ			ಕರಬಸವೇಶ್ವರ		362
ದೇವ	ಸು. 1750	62	ಕರುಳ ಕೇತಯ್ಯ	ಸು. 1180	344
ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ	ಸು 1180	337	ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮಯ್ಯ	ಸು 1160	344
ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮುಕ್ತಣ್ಣ	ಸು. 1750	102	ಕಲಿದೇವಯ್ಯ	ಸು 1180	335
ಎಣ್ಣೆ ಮಡಿ ವೆಂಕಟ			ಕವಿಚೆನ್ನ	ಸು. 1750	254
ರಮಣಯ್ಯ	19 ಶ. 222,396		ಕಪ್ಪೂರಿ ಸಿದ್ಧ	ಸು. 1800	157
ಎಳಂದೂರು ಅಣ್ಣಾದಿ			ಕಳಲೆ ನಂಜರಾಜ	ಸು. 1740	40
ರಾಯ	19 ಶ. 237		ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ	ಸು 1725 28,359	
ಎಕಾಂತರಾಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	360	ಕಾಮಾಟದ ಭೀಮಣ್ಣ		360
ಎರಿಶೇಷ	ಸು. 1800	160	ಕಾಲುಕಣ್ಣಿಯ		
ಬಕ್ಕಲುಮುದ್ದಯ್ಯ	ಸು 1160	339	ಕಾಯಮ್ಮ	ಸು. 1500	357
ಕಂಬಾಳ ಶಾಂತ			ಕಾಶೀರಾಮ	ಸು. 1750	102
ಮಲ್ಲೇಶ	ಸು. 1600	380	ಕಾಳವ್ವೆ	ಸು. 1160 342,350	
ಕಂಭದ ಮಾರಯ್ಯ	ಸು. 1500	359	ಕಾಳವ್ವೆ	ಸು. 1180	355
ಕದಿರಕಾಯಕದ			ಕಾಳಲಿಂಗ	ಸು. 1500	359
ಕೆಮ್ಮವ್ವೆ	ಸು. 1160	350	ಕಣ್ಣಂಬಲ್	19 ಶ.	240
ಕನಕದ ನಾಚಯ್ಯ		360	ಕಿಟಲ್	19 ಶ	240
ಕನ್ನಡಿಕಾಯಕದ			ಕಿನ್ನರಿ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	338
ಅಮ್ಮಿದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1160	360	ಕಿರಾತ ಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1160	360
ಕನ್ನಡಿಕಾಯಕದ			ಕ್ರಿಸ್ತಾನುಜವತ್ಸ	19 ಶ.	395
ಕೆಮ್ಮಮ್ಮ	ಸು. 1160	360	ಕೀಲಾರದ ಭೀಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	349
ಕನ್ನದ ಮಾರಿತಂದೆ	ಸು. 1180	360	ಕುಂಡಲಗಿರಿಯಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ	234
ಕಪ್ಪಿನಿ	ಸು. 1800	159	ಕುಪ್ಪಸದ ಚಂದಯ್ಯ		380
ಕಮಲ ಪಂಡಿತ	1866	210	ಕುಮಾರ ವಾಲ್ಮೀಕಿ		380
ಕರಸ್ಥಲದನಾಗದೇವ	ಸು. 1430	241			

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ	ಸು. 1880	260	ಗಿರಿಭಟ್ಟರ ತಮ್ಮಯ್ಯ	19 ಶ.	221
ಕೃಷ್ಣಮನಾಯುಡು	19 ಶ.	285	ಗುಂಡೋಕ್ಕಪ್ಪ ಚೂರು		
ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾ.			ಮುರಿ	19 ಶ.	230
ಬಂಕಾಪುರ	19 ಶ.	394	ಗುಡ್ಡವೈ	ಸು. 1480	356
ಸೋ. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	232	ಗುರುಕೃಷ್ಣ	ಸು. 1880	195
ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಬಾವೂರಾವ್	19 ಶ.	280	ಗುರುಗೋಪಾಲದಾಸ	ಸು. 1775	188
ಕರಪಯ್ಯ	ಸು. 1750	353	ಗುರುಬಸವಾರಾಧ		392
ಕೆಂಪನಾರಾಯಣ	1824	183	ಗುರುರಾವ್ ವಿಠಲ		
ಕೆರಲ್	19 ಶ.	240	ವೋಹರಿ	19 ಶ.	396
ಕೆರೂರು ವಾಸುದೇ			ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪಾಮಿ	19 ಶ.	237
ವಾಚಾರ್	19 ಶ.	231	ಗುರುವ	ಸು. 1700	248
ಕೇದಾರಗುರು	ಸು. 1500	358	ಗುರುಸಿದ್ದಪ್ಪ	ಸು. 1750	185
ಕೇರ	19 ಶ.	240	ಗುಲವಾಡಿವೆಂಕಟರಾಯ	19 ಶ.	295
ಕೇಶವ	ಸು. 1750	72	ಗೀರಸೊಪ್ಪೆ ವೆಂಕಟ		
ಕ್ಷೇತ್ರನಾಥ		380	ರಮಣಯ್ಯ	19 ಶ.	392
ಕೊಟ್ಟಣದ ಸೋ			ಗೀರಸೊಪ್ಪೆ ಶಂಕರಯ್ಯ	ಸು. 1880	188
ಮನೈ	ಸು. 1180	32	ಗೊಗ್ಗವೈ	ಸು. 1180	240
ಕೊನೆಯ್ಯ	ಸು. 1750	87	ಗೂರೂರು ನರಸಿಂಹ		
ಗಂಗ	ಸು. 1750	101	ಚಾರ್	19 ಶ.	220
ಗಂಗಮ್ಮ		380	ಗೋಡಪಲ್ಲಿ ರಾಮ		
ಗಂಗಾಧರಮಡಿ			ಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	227
ಕಾಳೇಶ್ವರ	ಸು. 1870	212	ಗೋಪಾಲದಾಸ	ಸು. 1750	68
ಗಂಗಾಂಬಿಕೆ	ಸು. 1180	380	ಗೋಪಾಲರಾಜ	ಸು. 1740	63
ಗಣದಾಸಿ ವೀರಣ್ಣ	ಸು. 1750	378	ಗೋಪ ಲಾಡ್ಕಿವೈ	ಸು. 1750	80
ಗರಣಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	121	ಗೋರಕ್ಕ	ಸು. 1180	355
ಗಾಣದ ಕನ್ನಪ್ಪ	ಸು. 1180	348	ಘನಮರದಾಣ್ಣ	ಸು. 1830	259
ಗಾವುದಿ ಮಾಚಯ್ಯ	ಸು. 1180	348	ಘನಲಿಂಗದೇವ	ಸು. 1480	358

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಚಂದಯ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	18 ಶ	398	ಎಲ್. ಜಯರಾಯ		
ಚಂದ್ರಗುವ್ವಕವಿ	ಸು. 1750	99	ಬಿ.ಎ	19 ಶ.	281
ಚಂದ್ರಭೀಮಕವಿ	ಸು. 1750	86	ಜಯರಾಯಚಾರ್ಯ	19 ಶ	221
ಚಂದ್ರಶೇಖರಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	226	ಜಾಯೇಂದ್ರ	1734	38,327
ಚಂದ್ರನಗರ ವರ್ಣ	1810 164,	259	ಜೇಗ್ಲರ್	19 ಶ	240
ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತ	1815	180	ಜೆಚರ್	19 ಶ	240
ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ	ಸು. 1160	338	ಜೋದರಮಾಯಣ್ಣ	ಸು. 1160	340
ಚಿದಾನಂದ	ಸು. 1725	30	ಕಡ್ಡಿಯ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	335
ಚಿದಾನಂದ	ಸು 1675	247	ಜೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ	ಸು 1160	341
ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತ	ಸು 1750	76	ತಮ್ಮಯ್ಯಕವಿ	1834	189
ಚಿನ್ನಯ	ಸು. 1750	258	ತರಳಚರವತಿ	ಸು. 1750	97
ಚಿನ್ನಪ್ಪನಾಯಕ		362	ತಳವಾರಕಾಮದೇವ	ಸು. 1160	346
ಚಿನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಅಹೋ			ತಿಪ್ಪಯ್ಯಾರ್ಯ	ಸು 1750	100,329
ಬಲದಾಸ	19 ಶ.	238	ತಿಮ್ಮರಾಜಗೌಡ	ಸು. 1750	102
ಚಿನ್ನಪ್ಪ	ಸು. 1750	85	ತಿಮ್ಮರಾಜಪ್ಪ	ಸು 1750	74
ಚಿನ್ನಬಸವಪ್ಪ ಬಸವ			ತ್ರಿಭುವನ ತಾತ	ಸು 1165	375
ಅಂಗಪ್ಪ	19 ಶ.	233	ತುಂಬಳಬೀಡು ಪರ್ವ		
ಚಿನ್ನಬಸವವಿಯೋಗಿ	ಸು.1750	95	ತಯ್ಯ	19 ಶ.	237
ಚಿನ್ನಯ್ಯ	ಸು. 1720	12	ತುಂಬಿನಕಟ್ಟೆ ಗುರುರಾ		
ಚಿನ್ನರಾಜಪ್ಪ	ಸು. 1750	93	ಯಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	229
ಚಿನ್ನನೀಲಗೌಡ	ಸು. 1800	181	ತುಳಸೀಬಾಯಿ	19 ಶ.	313
ಸಿ. ಆರ್. ಚೆಲ್ಲಮ್ಮ	19 ಶ.	219	ತೆಲುಗೇಶಮಸಣಯ್ಯ	ಸು.1160	347,360
ಚೆಲುವ	ಸು. 1725	30	ದಶಗಣಸಂಗಿದೇ		
ಚೆಲುವಾಂಬೆ	ಸು. 1725	22	ವಯ್ಯ	ಸು. 1160	352
ಚಕ್ಕನಾಪ್ಪ	ಸು 1750	95	ದಸರಯ್ಯ	ಸು. 1160	343
ಜಗನ್ನಾಥದಾಸ	ಸು. 1775	137,320	ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	2

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ದಾನವ್ವಾರ್ಯ	ಸು. 1550	242	ನಂಜುಂಡಶಿವಯೋಗಿ	ಸು. 1850 208, 331	
ಬಿ. ಎನ್. ದಾಸಪ್ಪ			ನಂಜುಂಡಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	223
ಬಿ.ಎ.	19 ಶ.	258	ನಂದಪ್ಪ	ಸು. 1850	198
ದಾಸರ ಪದಗಳಲ್ಲಿ			ನಂದಕೆಲೆಲಕ್ಷ್ಮೀನಾ		
ಅಂಕಿತಗಳು		153	ರಣಪ್ಪ	19 ಶ.	219
ದಾಸೋಹದಸಂಗಣ್ಣ	ಸು. 1160	337	ನಂದಿನಾಥ	1745	54
ದ್ರಾವಿಡ ವೆಂಕಟಕವಿ	19 ಶ.	229	ನಕಲಿತಾಮರಾಯ	19 ಶ.	217
ದೇವ	ಸು. 1725	37	ನಗರದ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ	1718	4
ದೇವ	ಸು. 1725	91	ನರಸಿಂಗರಾಯ	19 ಶ.	234
ದೇವಚಂದ್ರ	1770-1841	147	ನರಸಿಂಹಪುರಾಣಿಕ	19 ಶ.	231
ದೇವಲಾಪುರದ ನಂಜುಂಡ	1841	188	ಬಿ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ	19 ಶ.	231
ದೇವಶಿಖಾಮಾನಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ			ಎನ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯಂ		
ಅಯ್ಯಂಗಾರ್	19 ಶ.	228	ಗಾರ್	19 ಶ.	234
ಧಾರಾಪುರದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ			ಎಸ್. ಬಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	218
ದಾಸ	19 ಶ.	225	ನಾಡಕರ್ಣಿ ಅಣ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ	19 ಶ.	232
ಧೋರೇಡುನರಸಿಂಹ			ನಾರಸಿಂಹ	ಸು. 1800	153
ಮುಳಬಾಗಿಲು	19 ಶ.	220	ನಾರಸಿಂಹ	1768	120
ನಂಜನಗೂಡು ಅನಂತ			ನಾರಾಯಣ	ಸು. 1500	242
ನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	218	ಎಚ್. ನಾರಾಯಣರಾಯ		
ನಂಜನಗೂಡು ಸುಬ್ಬಾ			ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎಲ್.	19 ಶ.	233
ಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	220	ನಾಥಪತಿಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ		
ನಂಜನಾಥಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1500	373		ಸು. 1860	207
ನಂಜಯ್ಯ	ಸು. 1750 100, 328		ನಿಜಗುಣದೇವ	ಸು. 1160	235
ನಂಜಯ್ಯ	ಸು. 1850 208, 331		ನಿಜಗುಣಾರ್ಯ	ಸು. 1850	245
ಎಚ್. ಎ. ನಂಜುಂಡಯ್ಯ,			ನಿಜಲಿಂಗಾರಾಧ್ಯ	ಸು. 1800	168
ಎಂ.ಎ., ಎಚ್.ಎಲ್.	19 ಶ.	235	ನಿಟ್ಟೂರು ನಂಜಯ್ಯ	ಸು. 1725	35

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ನಿರಂಜನದೇವ		360	ವರ್ಣತನಾಧ		381
ನಿರಂಜನಮೂರ್ತಿ	1700	257	ಪ್ರಸಾದಿ ಭೋಗಣ್ಣ ಸು. 1160		336
ನಿರಂಜನಾರ್ಯ	ಸು. 1750	109	ಪ್ರಸಾದಿ ಲೆಂಕಬಂಕ		
ನಿರಾಲಂಬದೇವ		360	ಣ	ಸು. 1180	361
ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿ	ಸು. 1725	28,327	ವಾಂಡುರಂಗಚಿಂತಾ		
ನಿವೃತ್ತಿಪಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1500	358	ಮನೆ ಪೇಟಿಕರ	19 ಶ.	235
ನಿಶ್ಚಿತಾತ್ಮ	ಸು. 1750	107	ವಾಂಡುರಂಗಯ್ಯ	19 ಶ.	232
ನೀಲಲೋಚನೆ	ಸು. 1160	361	ವಾಣಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ	19 ಶ.	393
ನೀಲಾಂಬಿಕೆ	ಸು. 1160	361	ವಾಯಣ್ಣ	1748	65
ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ರಂಗಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	219	ವುಷ್ಪದ ಸೋಮಯ್ಯ		361
ನೂರೊಂದ	ಸು. 1740	47	ವೂರ್ವಾಂತರಂಗ		
ನೈರಕ್ಷರ ಸುಕುಕ್ಷ್ಮ ಸು.1750		110	ಯೋಗಿ	ಸು. 1750	267
ಜಿ. ಜಿ. ನೊರೋನ	19 ಶ.	234	ಫರಾರಿ ದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1700	359
ಪಂಗನಾಮದ ತಿಮ್ಮ			ಪಟ್ಟರಪಟ್ಟಿ ಆನಂದ		
ಣ್ಣ	ಸು. 1750	59	ರಾಯ	19 ಶ.	393
ಪಂಚಾಕ್ಷರದೇವ		361	ಬಬ್ಬಾರು ರಂಗ	ಸು. 1750	11
ಪಂಡಿತ ಮಲ್ಲಿಕಾ			ಬಸವ್ವಾರ್ಯ	ಸು. 1850	247
ಜುಗನ	1500	390	ಬಸವಕವಿ	1887	214
ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ	ಸು. 1725	25	ಬಸವಣ್ಣಕವಿ	19 ಶ.	257
ಪಡಿಹಾರಿ ಬಸವಣ್ಣ	ಸು. 1180	361	ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	217
ಪದ್ಮನಾಥ	1750	66	ಜಿ. ಬಸವಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿ	19 ಶ.	284
ಪದ್ಮನಾಥ ಮಹಾ			ಬಸವಲಿಂಗ	ಸು. 1830	258
ರಾಜ	ಸು. 1880	213	ಬಸವಲಿಂಗ	ಸು. 1800	182
ಪತ್ಮರಾಜ	ಸು. 1750	100	ಬಸವೇಶ	ಸು. 1500	241
ಪದ್ಮರಾಜ	1792	145	ಬಳ್ಳಾರಿ ರಾಮಭಟ್ಟ	19 ಶ.	227
ಫರಮದೇವ	1777	110	ಬಳ್ಳೇಶ ಮಲ್ಲಯ್ಯ	ಸು. 1180	345

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಬ್ರಹ್ಮ	ಸು. 1750	86	ಬೋಳಾರ ರಾಮಕೃಷ್ಣ		
ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂಕ	ಸು. 1800	154	ಯ್ಯ	19 ಶ. 232, 396	
ಬಾಗಲೂರು ರಾಮ			ಬೋಳಾರ ವಾಸುದೇ		
ಸ್ವಾಮಿ	19 ಶ.	222	ವಯ್ಯ	19 ಶ.	396
ಬಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಪ್ಪ			ಧರ್ಮಪೂಜಾರಿ ಚೆನ್ನ		
	ಸು. 1160	342	ಬಸವಣ್ಣ		381
ಬಾಪ್ತ ಸುಬ್ಬರಾಯ,			ಭಾಗದಾಸ	ಸು. 1750	58
ಬಿ.ಎ.	19 ಶ.	235	ಭಾಗವತ ಕರಿಯಪ್ಪ	19 ಶ.	228
ಬಾಲಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	353	ಭಾಗವತ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ	1868	260
ಬಾಲವೈದ್ಯರ ಚೆಲುವ	ಸು. 1715	5	ಭಾರದ್ವಾಜ ಶಿವರಾಯ	19 ಶ.	395
ಬಾಹುರಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	336	*ಭಾಸ್ಕರ	1127	372
ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	238	*ಭಾಸ್ಕರ	1186	375
ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ ಸಕ್ಕರ	19 ಶ.	221	ಭಾಸ್ಕರ ಕವಿ	19 ಶ.	230
ಬಿಬ್ಬಿದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1160	361	ಭಾಳಾಕ್ಷ	ಸು. 1800	132
ಚೆಡಗಿನ ಸುಂದರಯ್ಯ		361	ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ		
ಚೆನಕಯ್ಯ ಭಾಗವತ	19 ಶ.	393	ಅಡಬಡ್ಡಿ	19 ಶ.	232
ಚೇಟಿರಾಯ	ಸು. 1750	97	ಭೂಮಿಾ ಶಕವಿ	1888	218
ಚೊಂತಲದೇವಿ	ಸು. 1180	350	ಭೋಗಣ್ಣ		381
ಚೊಂಬೆಯಾಟದ			ಮಂಜಯ್ಯಸಾಸ	18 ಶ.	228
ಸಿದ್ದಯ್ಯ	ಸು. 1725	36	ಮದ್ದಗಿರಿ ಸಂಜಪ್ಪ	ಸು. 1840	182
ಚೊಕ್ಕಸರ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ	ಸು. 1160	349	ಮಧ್ವದಾಸ	ಸು. 1800	153
ಚೊಮ್ಮಣ್ಣ	1748	56	ಮಧುರ	1410	376
ಚೊಮ್ಮಲಾಟಂ ವೀರ			*ಮಧುಮಾದನದೇವ	1148	373
ಚಟ್ಟರ ಶಾಮಣ್ಣ	19 ಶ.	289	ಮರುಳುದೇವ	ಸು. 1180	342
ಬೋಳಾರಬಾಬುರಾಯ	19 ಶ.	396	ಮಲಹರಕಾಯಕದ ಚಿಕ್ಕ		
			ದೇವಯ್ಯ		361

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಮಲ್ಲ್ಯಾಯ್	ಸು. 1150	351	ಮೂಲಿಕೆವೆಂಕಣ್ಣ ಕವಿ	19 ಶ.	392
ಮಲ್ಲ್ ಕಾಜುನ ಕವಿ	1593	380	ಮೇದರಕೇತಯ್ಯ	ಸು. 1160	344
ಮಸಗಮ್ಮ	ಸು. 1100	356	ಮೇಬನ್	19 ಶ.	240
ಮಹಮೂರ್ತಿ	1772	134	ಮೇಲ. ಗೋಟರಾಜಮ್ಮ	19 ಶ.	236
ಮಹಾಂತದೇಶಿಕ	19 ಶ.	224	ಮೈದುನರಾಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	361
ಮಹಾದೇವ	ಸು. 1726	31	ಮೈಸೂರು ವೇದಾಂತ		
ಮಹಾದೇವ	1870	210	ಶಿವರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	236
ಮಹಾದೇವಿ	ಸು. 1160	335	ಮೊದಿಯರುದ್ರ	1737	39
ಮಹಾದೇವಿ		361	ಮೋಗ್ಗಿಂಗ್	19 ಶ.	240
ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ	31,219,328		ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ಶಂಕ		
ಮಹೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ	ಸು. 1850	240	ರಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	227
ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ	ಸು. 1160	343	ಮೋಹನದಾಸ	ಸು. 1750	60
ಮಾನಮಧುರದಾಸ	ಸು. 1780	144	ಮಾಕ್ತಿಕ ಸಂಗಯ್ಯ		361
ಮಾನವಿ ವೀರಪ್ಪ	1861	198	ಯಜಮಾನಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ	19 ಶ.	227
ಮಾವನೂರು ಚೆನ್ನರಸವ	1840	190	ಯರಗಂಬಳಸಿದ್ಧಲಿಂಗ	ಸು. 1750	87
ಮಂಡಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1160	345	ಯಾದವ	ಸು. 1800	157,390
ಮುಗ್ಧಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1160	361	ಯೋಗಾನಂದ	ಸು. 1750	106
ಮುದ್ದಕವಿ	19 ಶ.	239	ರಂಗಬಲಿದದಾಸ	19 ಶ.	233
ಮುದ್ದಣ್ಣ	84,219,328		ರಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1750	37
ಮುಡ್ಡುಸಂಗಮುನಿ	ಸು. 1800	259	ರಂಗಶಾಸ್ತ್ರಿ	1840	137
ಮುಮ್ಮಡಿ ಕಾರ್ಯೇಂದ್ರ	ಸು. 1700	240	ರಂಗಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1800	159
ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣ			ರಕ್ಕಸ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	348
ರಾಜ	1794-1868	172,338	ಆರ್. ರಘುನಾಥರಾಯ		
ಮೂಲಪ್ರಗಮದೇವ		61	ಬಿ.ವಿ.	19 ಶ.	234
ಮೂಲಿಕೆ ರಾಮ			ರತ್ನದ ರಾಜಯ್ಯ		311
ಕೃಷ್ಣ ಕವಿ	19 ಶ.	395	ಕೆ. ರಾಘವಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	232

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ	ಸು. 1850	385	ರೇಶಮ್ಮ	ಸು. 1800	358
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಹಣು			ರೇಚವ್ವೆ	ಸು. 1160	351
ಮಂತ್ರ ಕೊಪ್ಪಳ			ಲಕ್ಷ್ಮಣಕವಿ	1723	15
ಕರ್, ಬಿ.ಎ.			ಲಕ್ಷ್ಮಣಪಂಡಿತ	ಸು 1775	140
ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ.	19 ಶ.	39	ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯ		
ರಾಜರಾಜ	ಸು. 1860	208	ಬಿ.ಎ.	19 ಶ	395
ರಾಜಾದಿಕ್ಕ	ಸು 1190	375	ಲಕ್ಷ್ಮಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಸು. 1800	155
ರಾಜಾಪಾರ್ಬ್ ಸೂರಿ			ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ	ಸು. 1160	361
ಬಿಲೆ ದಿ. ಶಾಮ			ಲಿಂಗ	ಸು. 1850	127
ರಾಯ	19 ಶ.	238	ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣ	ಸು. 1160	361
ರಾಮ	ಸು. 1750	29	ಲಿಂಗವರ್ಧನ		362
ರಾಮಕವಿ	ಸು. 1725	27	ಲೋಕನಾಥಕವಿ	19 ಶ.	227
ರಾಮಕೃಷ್ಣ	ಸು. 1800	156	ವರದಗೋಪಾಲದಾಸ	ಸು 1775	139
ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ	1808	164	ಎಸ್. ವರದರಾಜ		
ರಾಮಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ			ಯ್ಯಂಗಾರ	19 ಶ.	396
ಯೋಗಿ	ಸು 1840	193	ವರದಸಂಗಣ್ಣ	ಸು. 1800	357
ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮರಾಯ	19 ಶ.	229	ವರದೇಂದ್ರ	1774	138
ರಾಮಸೂರಿ	ಸು. 1750	94	ವರ್ಧಮಾನ	ಸು. 1850	247
ರಾಮಾಯಣಂ ತಿರು			ವರಾಹತಿಮ್ಮಪ್ಪ	1759	114
ಮಲೆಯಾಳಾರ್ಯ	1722	14	ವಲ್ಲಭ ಮಹಾಲಿಂಗಶೆಟ್ಟಿ	19 ಶ	394
ರಾಯವೇಲೂರು ಶರ			ವಾಸುದೇವ	19 ಶ.	239
ಕೋಪದಾಸ	19 ಶ.	234	ಬಿ ವ್ಯಾಸರಾಯ	19 ಶ.	234
ರಾಯಸದ ಮಂಚಣ್ಣ	ಸು. 1160	345	ವ್ಯಾಸವಿಠಲದಾಸ	ಸು 1775	138
ರೀನ	19 ಶ.	240	ವಿಜಯರಾಯ	ಸು. 1725	29
ರುದ್ರಮುನಿ	ಸು. 1800	245	? ವಿಠಲ	1751	111
ರುದ್ರಮುನಿ	ಸು 1750	257	ಫಲದಾಸ	ಸು. 1780	115
ರೆಮ್ಮವ್ವೆ	ಸು. 1180	351			

ಕೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಕೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಎದ್ವಾರ್ ವೆಂಕಟಾ			ವೆಂಕಟಕವಿ	ಸು. 1750	91
ಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	239	ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ	1834	189
ಕೆ. ಎನಾಯಕಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	395	ವೆಂಕಟದಾಸ	ಸು. 1750	256
ಎಮಲಾನಂದ	ಸು. 1885	248	ವೆಂಕಟದಾಸ	ಸು. 1780	144
ಎರತ್ತದೇವ	1803	381	ವೆಂಕಟನರಸಯ್ಯ	19 ಶ.	229
ಎರತ್ತಪದಕ್ಕರಯ್ಯ	ಸು. 1750	87	ವೆಂಕಟರಂಗೇಕಟ್ಟ	19 ಶ.	224
ಎರುಪಗಯ್ಯ	ಸು. 1750	255	ವೆಂಕಟರಮಣಭಟ್ಟ	19 ಶ.	228
ಎರೂವಾಕ್ಕವಂಡಿತ	19 ಶ.	238	ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ	1857	205
ಎರ್ಫ	19 ಶ.	240	ಕೆ. ವೆಂಕಟರಮಣರಾಯ		
ಎಶ್ವೇಶ್ವರಾನಂದ			ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	394
ಸರಸ್ವತಿ	19 ಶ.	238	ವೆಂಕಟರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ	1823	182
ಎಷ್ಟುಕವಿ	19 ಶ.	230	ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ	19 ಶ.	236
ಎಷ್ಟುದಾಸ	19 ಶ.	239	ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯ		
ಎಗರ್	19 ಶ.	240		ಸು 1875	213, 223
ಎರಗೊಲ್ಲಾಳಯ್ಯ	ಸು 1180	353	ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಮ್ಮ	19 ಶ.	233
ಎರಚಂದ		361	ಆರ್. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬರಾಯ		
ಎರಣಾರ್ಯ	ಸು 1650	389	ಬಿ. ಎ. ಬಿ. ಎಲ್.	19 ಶ.	238
ಎರನಗೆರೆಪುಟ್ಟಣ್ಣ	19 ಶ.	220	ವೆಂಕಟಾಚಲಂ	19 ಶ.	238
ಎರಪ್ಪಾರಾಧ್ಯ	19 ಶ.	222	ವೆಂಕಟಾಚಲವಂಡಿತ	19 ಶ.	227
ಎರಮ್ಮ	ಸು 1160	344	ವೆಂಕಟಾಚಲಯ್ಯ	19 ಶ.	223
ಎಂ. ಎರಮುದ್ದಯ್ಯ	19 ಶ.	230	ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	223
ಎರರಾಜ	ಸು. 1720	9	ವೆಂಕಟಾದ್ರಿಶಾಮರಾಯ	19 ಶ.	228
ಎರೇಶ್ವರಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಸು. 1880	208	ವೆಂಕಟೇಶ	ಸು. 1740	511
ವೆಂಕ	ಸು. 1800	162	ವೆಂಕಟೇಶಭಟ್ಟ	1830	184
ವೆಂಕಕವಿ	1825	184	ವೆಂಕಟೇಶಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	228
ವೆಂಕಟ	19 ಶ.	239	ವೆಂಕಾಮಾಚ್ಯ	ಸು. 1770	129

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ವೇಣುಗೋಪಾಲ			ಶಾಲ್ಯದಕ್ಕಷ್ಟ		
ದಾಸ	ಸು. 1750	59	ರಾಜ	1748-1775	122
ವೇದಮೂರ್ತಿಸಂಗಣ್ಣ		361	ಶಾಲಿಚೆನ್ನಬಸವ	ಸು. 1800	183
ವೇದಾಂತರಾಘವಾಚಾರ್ಯ	1861	128	ಶಿವನಂಜೇಗೌಡ	19 ಶ	231
ವೈದ್ಯಸಂಗಣ್ಣ	ಸು. 1160	347	ಶಿವನಾಗಮಯ್ಯ	ಸು. 1180	351
? ವೈದ್ಯೇಶ್ವರಭಕ್ತ	1715	4	ಶಿವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	228
ಶಂಕರಕವಿ	1763	115	ಶಿವಪೂಜೆಯುಧೀಮಯ್ಯ		351
ಶಂಕರಕವಿ	19 ಶ.	230	ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ	ಸು. 1760	254
ಶಂಕರದಾಸಮಯ್ಯ	ಸು 1160	361	ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ	ಸು. 1800	181
ಡಿ. ಎಸ್. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ			ಶಿವರಾಮ	ಸು. 1766	119
ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	394	ಶಿವರುದ್ರಸೊಮಪ್ಪ		
ಶಂಕರಸೋಮಯ್ಯ		381	ಕುಲಕರ್ಣಿ	19 ಶ.	226
ಶಂಕರಾನಂದಯೋಗಿ	ಸು. 1800	258	ಶಿವಾನಂದೇನ		361
ಶಾಂತಕವಿ	19 ಶ.	221	ಶ್ರೀಕಂದಸೂರಿ	1889	372
ಶಾಂತರಾಜಪಂಡಿತ	1820	181	ಶ್ರೀದವಿರಲದಾಸ	ಸು. 1800 161,	330
ಶಾಂತರಾಮ		361	ಶ್ರೀನಿವಾಸ	ಸು. 1830	187
ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕ	ಸು. 1660	381	ಶ್ರೀನಿವಾಸ	1871	212
ಶಾಂತಸೆಟ್ಟಿ		361	ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ	1812	170
ಶಾಂತಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1700	387	ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ	19 ಶ.	230
ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿ	1766	119	ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ	19 ಶ.	237
ಶಾಂತಿಬಾಯಿ	19 ಶ.	232	ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ		
ಶಾನುಬೋಗವೆಂಕಟ			ಯ್ಯಂಗಾರ್	19 ಶ.	232
ರಮಣಯ್ಯ	ಸು. 1780	144	ಎಂ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂ		
ಶಾಮರಾವ್ ವಿಠಲ			ಗಾರ್. ಎಂ. ಎ.	19 ಶ.	224
ಶಾಯಕಣಿ	19 ಶ	232	ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ	19 ಶ.	304
ಶಾಮಾಚ್ಚಿ	18 ಶ.	236	ಕಂ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ		
ಶಾರ್ದೂಲಸಂಗಯ್ಯ		351	ರಾಯ	19 ಶ.	239

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಎಂ. ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ			ಸರಗೂರು ವೆಂಕಟವರದಾ		
ರಾಯ. ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	393	ಚಾರ್ಯ	19 ಶ. 219, 223, 331	
ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ			ಸಾಗ್ಗೆರೆಶ್ರೀಕಂಠಾಪ್ಪ	19 ಶ.	228
ರಾಯ. ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	231	ಸಾಮಿಕವಿ	ಸು. 1750	101
ಶ್ರೀಪತಿರಾಜ	ಸು. 1800	1-2	ಸಾಸಲ		
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ			ಚಿಕ್ಕಣಾರಾಜ್ಯ	ಸು. 1450	378
ಕೃಷ್ಣನಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1930	188	ಸಾಂಡರ್ಪ್ಪ	19 ಶ.	240
ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್			ಸಾಂಬಯ್ಯ	ಸು. 1750	101
ತುರಮರಿ	19 ಶ.	228	ಸಿದ್ಧವಲ್ಲಾರ್ಯ	ಸು. 1500	241
ಶೇಷರಾಜ	19 ಶ.	239	ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವಯೋಗಿ	19 ಶ.	225
ಶೇಷರಾಮಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	384	ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ	1860	391
ಶೇಷರಾಮಯ್ಯ	19 ಶ.	229	ಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1770	13
ಕೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅಯ್ಯಂ			ಸಿಂಹಗಿರಿ		
ಗಾರ್, ಎಲ್.ಎ.ಜಿ.	19 ಶ.	258	ಕೃಷ್ಣನಾಚಾರ್ಯ	1712	2
ಶೇಷೇಶನಾರ್ದನ			ಸಿದ್ಧವೀರದೇವ		361
ಕೊಣ್ಣೂರ ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	238	ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ವೀರಸಂಗಯ್ಯ		361
ಪಡಕ್ಕುರದೇವ	1606	386	ಸಿದ್ಧಾಂತಿ		
ಪಣ್ಣುಬಸವ್ವ		362	ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	226
ಸಂಗನವವಪ್ಪ	ಸು. 1750	61	ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ		
ಸಕ್ಕರೆ ಶಾಂತ	ಸು. 1800	390	ಚೆನ್ನಯ್ಯ	ಸು. 1160	393
ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	387	ಸೀತಾರಾಮಸಿಂಗ್	19 ಶ.	232
ಸಜೀವ ರಾಮಕೃಷ್ಣ			ಸೀತಾರಾಮಸೂರಿ	ಸು. 1840	102
ಯ್ಯ	19 ಶ. 233, 331, 396		ಸುಬ್ಬಯ್ಯ	18 ಶ.	228
ಸತ್ಯಕ್ಕ	ಸು. 1160	338	ಎಲ್. ಸುಬ್ಬರಾಯ	18 ಶ.	234
ಸ್ತುತಿಕಾಯಕದ			ಬಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	238
ಮಾರಿಕಂಡೆ	ಸು. 1600	388	ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ	ಸು. 1750	88
ಸರಗೂರು					
ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	239			

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ವುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ವುಟ
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ	ಸು. 1830	195	ಹಡಪದ ರೇಚಿಣ್ಣ	ಸು. 1180	349
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ	ಸು 1840	192	ಹನುಮಾನ್ ದಾಸ	19 ಶ.	394
ಡಿ. ಸುಬ್ಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	297	ಹಯವದನದಾಸ	ಸು. 1750	61
ಸುಮತಿ	ಸು 1750	90	ಹರಿದಾಸ	ಸು 1750	103
ಸುರಾಲ	1761	115	ಹರಿದಾಸಮೂಲಿಕೆ		
ಸುವರ್ಣದೇವಿ		361	ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯ	19 ಶ.	397
ಸೂಜಿಕಾಯಕದ			ಹಾಗಲವಾಡಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಪ್ಪ		
ರಾಮಿತಂಡೆ	ಸು. 1160	361	ನಾಯಕ	ಸು. 1700	250
ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಪ್ಪ	19 ಶ.	330	ಹಾಡಿನ ರಂಗಮ್ಮ	19 ಶ.	286
ಎಂ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ			ಹಾರುವ	ಸು. 1700	256
ರಾಯ	19 ಶ.	235	ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ	ಸು. 1860	208
ಸೋಬಾನೇರಂಗದಾಸ	ಸು 1830	185	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1700	249
ಬಿ. ಸೋಮನಾಥಯ್ಯ	19 ಶ.	224	ಹೆಂಡದ ಮಾರಯ್ಯ		351
ಸೋಮದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1160	348	ಹಳವನಕಟ್ಟಿ		
ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿಮಂಜಯ್ಯ	19 ಶ.	392	ಗಿರಿಯಮ್ಮ	ಸು. 1750	60
ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ			ಹೇಮರೆಡ್ಡಿ	19 ಶ.	229
ರಾಮಾಚಂದ್ರಯ್ಯ	19 ಶ.	399	ಹೊಡೆಹುಲ್ಲ ಬಂಕಣ್ಣ	ಸು. 1160	347
ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿರಾಮಾಚಂದ್ರ	19 ಶ.	392	ಹೊಸ ಅಂಕಿತಗಳು		362
ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಸು. 1160	241	ಹೊಸಪಂಡಿತಧೀಮರಾಯ	19 ಶ.	225

CONTENTS.

II. ವಿಷಯ ಸೂಚಿಕೆ.

—:0:—

2. Alphabetical List of Works.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮವಾದ
ಹೆಸರುಗಳು.

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಅಂಕನಾಧೀಶಭಕ್ತಿವಿಜಯ	220	ಅಟವೀಶಗೀತಾಮಂಜರಿ	208
ಅಂಗಜಬೋಧೆ	295	ಅಟವೀಶ ಭಜನಾಮೃತ	223
ಅಂಗದಸಂಧಾನ	198	ಅಟವೀಶ್ವರ ಗೀತಾಮಂಜರಿ	208
ಅಂತಃಪುರದ ರಹಸ್ಯ	223	ಅಡವಿಯ ಹುಡುಗಿ	223
ಅಂಬರೀಷ ಚರಿತ್ರೆ	289	ಅತ್ತಿಗೆ	223
ಅಂಬಾನೋತ್ಪತ್ತಿ	222	ಅದ್ಭುತರಾಮಾಯಣ	219
ಅಂಬಿಕಾವಿಜಯ	83	ಅದ್ವೈತರಾಮಾಯಣ	246
ಅಕಳಂಕ ಚರಿತೆ	189	ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ	177
ಅಕಾರಾದಿ ನಿಘಂಟು	140	ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣದ ಉತ್ತರ	
ಅಕ್ಬರ ಚರಿತ್ರೆ	289	ಕಾಂಡ	132
ಅಕ್ಷರಕೇವಲಿ ನಿಮಿತ್ತ	318	ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಚಾರ	147
ಅಕ್ಷರಮಾಲಿಕೆ	303	ಅನಂತಜನೇಶ್ವರಾಷ್ಟಕ	272
ಅಕ್ಷರಾದಿ ನಿಘಂಟು	122	ಅನಂತಪದ್ಮನಾಭಕಥೆ	281
ಅಖಂಡಕಾಮೇರೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172	ಅನುಭವ ಪಂಚರತ್ನ	179
ಅಖಂಡಾನಂದ ಸ್ವರೂಪ	35 ^r	ಅನುಭವ ಪದಗಳು	245, 259
ಅಚ್ಚ ಗನ್ನಡ ರಾಮಾಯಣ	228	ಅನುಭವರಸಾಯನ	127
ಅಜನೈಪ ಚರಿತೆ	218	ಅನುಭವ ಶಿಖಾಮಣಿ	121
ಅಜಾಮಿಳ ಚರಿತೆ	227	ಅನುಭವಾಮೃತ ಬೀಕೆ	187

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	
ಅಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರ	106	ಅನಂದಕಲ್ಲೋಲ	97
ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಶಂಸಾಶತಕ	125	ಅನಂದಮಠ	223
ಅಪಾಯದಿಲ್ಲಿನ ಉಪಾಯಸಂಗ್ರಹ	234	ಅನಂದರಾಮಾಯಣ	74
ಅಭಿಮನ್ಯುಕಾಳಗ	163	ಅನಂದಸುಂದರೀ ಕಥೆ	238
ಅಮರುಕ ಬೀಕೆ	182	ಅರಾಧನಾಸಾರ ಬೀಕೆ	113
ಅಮೋಘೋನುವಾರವೃತ್ತ	182	ಅರುಬಿರಲಿನ ಕುರುಹು	224
ಅರುಷತ್ತು ಮೂವರು ಪ್ರಮಥ		ಅರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ	234
ಗಣಾರ್ಥಶ್ವರರ ತ್ರಿಪದಿ	318	ಅಲಂದೆಯ ಶರಣುಬಸವಧರಣ	236
ಅರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್ ಕಥೆಗಳು	224	ಅವ್ಧಾನಜ್ಯೋತಿ	304
ಆರ್ಕವೃಷ್ಣರಣೇ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172	ಅಕಾರಶುದ್ಧಿ	286
ಆರ್ಚಾವತಾರವಿಲಾಸ	212	ಅಹ್ನಿಕ	309
ಆರ್ಜುನ ಜೋಗಿಪಾಡುಗಳು	220	ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡ ಕೋಶ	233 240
ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ	235	ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವೈದ್ಯಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	234
ಅಲಮೇಲುಮಂಗೆ ಅಲಿಪದ	24	ಇಂದ್ರಕೀಲ	198, 230
ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುವಿನಷ್ಟಕ	307	ಇಂದ್ರಕೀಲ ಚೌಪದ	94
ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಸಂಗೀತಪದ	311	ಇಂದ್ರವಿಜಯ	229
ಅಲ್ಲಾ ವುರ್ಡೀ ಅರಬ್ಬಿ ತದೀವ	218, 226	ಇಂದ್ರಸಭಾನಾಟಕ	227
ಅಲ್ಪಾವರಣತೀಲಕ	136	ಇಂದ್ರವಳಿ	237
ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಮಂಗಳಗೀತಾವಳಿ	228	ಇಂದಿರಾ	223, 241
ಅಸಂಖ್ಯಾತರಗಳೆ	284	ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ	395
ಅಹಲ್ಯಾಬಾಯಿ	223	ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮರಾಯ ಕೆಂಪರಾ	
ಅಹಂಸಾಚರಿತೆ	56	ಯರ ಪದ	298
ಅಂಗ್ಲ ಕವಿತಾವಳಿ	233	ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಚಾರಿತ್ರ	299
ಅಜರಣಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿ	276	ಇಷ್ಟಲಿಂಗಶತಕ	29
ಅಜರಣೆಯ ತ್ರಿಪದಿ	98	ಈಸೋಪನ ನೀತಿಕಥೆಗಳು	218
ಅಪಾರಶೀಲರು	240	ಉತ್ತರಗೀತಾ ಬೀಕೆ	312

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಉತ್ತರಗೀತೆ	172	ಕನ್ನಡದ ಕಥಾನಕ	238
ಉತ್ತರಗೋಗ್ರಹಣ	230	ಕನ್ನಡನಿಘಂಟು	398
ಉತ್ತರರಾಮಕಥೆ	243	ಕನ್ನಡ ಭರ್ತೃಹರಿ	220
ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ	172	ಕನ್ನಡ ಲಘುವ್ಯಾಕರಣ	224
ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತಕಥೆ	172	ಕನ್ನಡ ಲೀಲಾವತಿ	8
ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತನಾಟಕ	221	ಕನ್ನಡ ಎಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ	220
ಉತ್ತರಸೀತಾಚರಿತ್ರೆ	220	ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ	240
ಉದ್ಧರಣೆಯ ವಾಚ್ಯ	294	ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣಸಾರ	240
ಉದ್ಧಾಳಿಕನ ಕಥೆ	71	ಕನ್ನಡ ಸುಭಾಷಿತ	392
ಉದ್ಧಿಷ್ಟಶಾಸ್ತ್ರ	238	ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆ	394
ಉಪನ್ಯಾಸವಿದ್ಯೆ	224	ಕವಿಕೀರ್ತಿ	223
ಉಷಾಪರಿಣಯ	172	ಕವೋತ್ತಮಕ್ಷಿಚಾರಿತ್ರ	310
ಉಷಾಹರಣ ನಾಟಕ	221	ಕವೋತ್ತಮಾಕೃತಿ	100
ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತನರ ತ್ರಿಪದಿ	285	ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೈಪಿಡಿ	286
ಎಕಾಕಾಂಕ್ಷಿಕೆ	318	ಕಮಲಾಕಾಂಕ್ಷ	223
ಎಕಾದಶೀಪ್ರಸಂಗ	188	ಕಮಲಾಚಲ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	53
ಬಿರಂಗಜೇಬ	231	ಕರಿಯುಬಂಟಿನ ಕಥೆ	101, 162, 227
ಕಂಚಿಯ ಪುರಾಣ	258	ಕರ್ಣಪರ್ವ	188
ಕಂವರ್ಪ ಕೊರವಂಜಿ	155	ಕರ್ಣಾಟಕ ಕೊರವಂಜಿ	314
ಕಕ್ಕುರಿಯಾಹಾತ್ಮ್ಯ	46	ಕರ್ಣಾಟಕ ಚಂದ್ರಾಬೋಧ	218
ಕಕ್ಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರಬೀಕ	287	ಕರ್ಣಾಟಕನ ಗಜಪೀಠ	224
ಕಥಾಮಂಜರಿ	220	ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಕ	221
ಕಥಾಸಾಗರ	188	ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾಳವಿಕ ನ್ನಿಮಿತ್ರ	228
ಕದಂಬ ಪುರಾಣ	187	ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ	232
ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೋಶ	240	ಕರ್ಣಾಟಕ ವ್ಯಾಕರಣ	240
ಕನ್ನಡ ಕೈಪಿಡಿ	211	ಕರ್ಣಾಟಕ ವ್ಯಾಕರಣೋಪನ್ಯಾಸ	234
		ಮಂಜರಿ	234

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಕರ್ಣಾಟಕಾಷ್ಟಪದಿ	92	198-9, 144, 151-3,	
ಕರ್ಣಾಟಕಕುವಲಯಾನಂದ	38	233-4, 238, 258, 385	
ಕರ್ಪೂರಮಂಜರೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ	218	ಕುರ್ಚೇಲೋಪಾಖ್ಯಾನ	329
ಕರ್ಮಪ್ರಕೃತಿ	263	ಕುಮಾರರಾಮನಾಟಕ	227
ಕಲಾ ನಾಥ	239	ಕುಮಾರವಿಜಯ	219
ಕಲಾವತೀಪರಿಣಯ	158	ಕುಶಲವರಕಥೆ	198
ಕಲಿಧರ್ಮಶತಕ	223	ಕುಶಲವರಕಥೆ	319
ಕವಿಶಾಪಧೃತಿ	212	ಕುಶಲವೋಪಾಖ್ಯಾನ	312
ಕ್ಷುತ್ರಿಯಪುರಾಣ ಬೀಕ	237	ಕೃಷ್ಣಕಥಾರತ್ನಾಕರ	175
ಕಾದಂಬರಿ	172	ಕೃಷ್ಣಕಥಾಸಾರಸಂಗ್ರಹ	172
ಕಾದಂಬರೀ ಕಥೆ	212	ಕೃಷ್ಣಕಥೆ	310
ಕಾಮನಯೋಗಪದಗಳು	161	ಕೃಷ್ಣಕಾಂತನ ಉಯಿಲು	223
ಕಾಮವಿಡಂಬನ	80	ಕೃಷ್ಣಚರಿತಾಮೃತ	220
ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ	219	ಕೃಷ್ಣಚರಿತೆ	227
ಕಾಲಕ್ಷಾಣ	3,257	ಕೃಷ್ಣನ್ವಿಷಯೋತ್ಪರ್ಜ	170
ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣಸಾರ	304	ಕೃಷ್ಣವಾರಿಜಾತ	198, 230, 236
ಕಾವ್ಯಸಾರ	305	ಕೃಷ್ಣಬಾಲಲೀಲೆ	188, 189
ಕಾವೇರಿಪುರಾಣ	220	ಕೃಷ್ಣಬೋಧಾಮೃತ	226
ಕಾವೇರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	38	ಕೃಷ್ಣವೋಹಿನೀದುಂದುಮೆ	221
ಕಾಶೀಕಾಂಡ	40,172	ಕೃಷ್ಣರಾಜಗುಣರತ್ನಮಾಲೆ	164
ಕಾಶೀಮಹಿಮಾರ್ಥದರ್ಪಣ	40	ಕೃಷ್ಣರಾಜದೋಳೋತ್ಸವಚಂಡ	186
ಕಾಳಗೌಡ	803	ಕೃಷ್ಣರಾಜಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದಲಾವಣಿ	280
ಕಾಳೀಯಮರ್ದನ	829	ಕೃಷ್ಣರಾಜಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವರ್ಣನೆ	186
ಕಿಶಕಿಶಾರ್ಜುನೀಯಕಥೆ	226	ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರ	185
ಕಿಸಕಿವಾಡ್‌ಗ್ಯಾಸರಿ	234	ಕೃಷ್ಣರಾಜಭೋಗಾವಳಿ	188
ಕೀರ್ತಿ/ವಧೆ	221	ಕೃಷ್ಣರಾಜವರ್ಣವರ್ಧಿಂಶತಕ	187
ಕೀರ್ತನೆಗಳು	28, 68-61, 114-5	ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ	178

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸರತ್ನಾಕರ	171	ಗಜಗಾರೀವ್ರತ ಕಥೆ	182
ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಶೃಂಗಾರಶತಕ	196	ಗಜೇಂದ್ರವೋಕ್ಷು	221, 319
ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಸ್ವಾರಿವರ್ಣನೆ	323	ಗಜೇಂದ್ರಸಿಂಹ	395
ಕೃಷ್ಣ ರಾಜನೊಕ್ಕಿಮುಕ್ತಾವಳಿ	175	ಗಣವಣನರತ್ನಾ ವಳಿ	380
ಕೃಷ್ಣ ರಾಜೇಂದ್ರವೃತ್ತರತ್ನಾವಳಿ		ಗಣಾಷ್ಟಕ	222
ಟೀಕೆ	194	ಗಯಚರಿತ್ರೆ	67, 172, 199, 320, 321
ಕೃಷ್ಣ ರಾಜೇಂದ್ರವಿಲಾಸ	192	ಗಯಾಳಿಯನ್ನು ಸಾಧುಮಾಡುವಿಕೆ	218
ಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಾನ	239	ಗಯೋಪಾಯಾಸನ	205
ಕೃಷ್ಣ ಸ್ವಾಮಿಯ ದಾನಕೊಟ್ಟಿಪದ	186	ಗರಳಪುರೀ ಮಹಿಮಾದರ್ಶ	46
ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರಕಾಳಗ 205, 248, 300		ಗರುಡ ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ	220
ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಸಂಗರ	67	ಗಲಿವರನ ದೇಶಸಂಚಾರ	218
ಕೃಷಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ	259	ಗಾಲವಚರಿತ್ರೆ	225
ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಗೀತೆ	195	ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ	101, 205, 221
ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಭಕ್ತಿ ಸಾರಾಂಶೋತ್ತರ ಶತಕ		ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ ಕಥೆ	226
	195	ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ ನಾಟಕ	220, 230
ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯ	314	ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನ	383
ಕೇಡುತಂದ ಉಂಗುರ	233	ಗೀತಗೋವಿಂದ ಟೀಕೆ	98
ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ	7	ಗೀತಿಕಾಲಹರಿ	219
ಕೈವಲ್ಯನವನೀತ	258	ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಸುವಿವಿ	310
ಕೈವಲ್ಯಪದ್ಧತಿ	88	ಗುಮ್ಮಟಸ್ತುತಿ	261
ಕೈವಲ್ಯನ್ವಯಸಾರ	97	ಗುರುರಗಳಿ	285, 375
ಕೊಳಲಜೋಗಿ	383	ಗುರುತಿಷ್ಠವಾದ	289
ಖಡಕ್	323	ಗುರುಕ್ಷೇತ್ರ	294
ಖನಿಕಾಸ್ತ್ರ	238	ಗೃಹಿಣಿಯಾದ ಗಂಗೆ	384
ಖೈರೂಪಳ ವೀರಭದ್ರಶತಕ	237	ಗೃಹೋಪಯೋಗದ ಹೋಮಿಯೋ	
ಗಂಗಾಗೋರಿ ಸಂವಾದ	97, 310, 311	ವೆಧಿ	386
ಗಂಗಾಧರಸ್ತೋತ್ರ	222	ಗೋಪಿಕಾಗೀತೆ	229
ಗಗನಾರ್ಥರ ತತ್ವಗಳು	109		

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿಯ ಕಥೆ	239	ಚಿತ್ರಭೋಗಕಮಲಾವತೀ ನಾಟಕ	288
ಘಟ್ಟವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ	301	ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರರ ಕಾಳಗ	229
ಘೋರಾಸುರ ಯುದ್ಧ	284	ಚಿತ್ರಶೇಖರ ಸೋಮಶೇಖರ ಕಥೆ	157
ಚಂಡಕೌಶಿಕ ನಾಟಕ	217, 231, 227	ಚಿತ್ರನೇನಕಾಳಗ	159
ಚಂಡಮಾರುತ	235	ಚಿದಖಂಡಾನುಭವಸಾರ	37
ಚಂಡೀಮದಮರ್ದನ ನಾಟಕ	395	ಚಿದಾನಂದರ ಕೋರಣಿ	247
ಚಂದನೆಯ ಕಥೆ	164, 275	ಚಿದಾನಂದರ ವಚನ	81
ಚಂದ್ರಕಳಾವತೀ ಎಲಾಸ	239	ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತರ ಬಾಲಲೀಲೆ	237
ಚಂದ್ರನಾಥಸ್ತುತಿ	272	ಚುಂಚನಕಟ್ಟಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172
ಚಂದ್ರಮಾಳ ಕಾಳಗ	396	ಚೂಡಾಮಣಿ	199
ಚಂದ್ರಶೇಖರ	223	ಚೂಡಿಕುಡುತ್ತ ನಾಚ್ಚಾರ್‌ವಿವಾಹ	311
ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ	99	ಚೆನ್ನಬಸವಾಭ್ಯುದಯ	225
ಚಂದ್ರಹಾಸ ನಾಟಕ	238	ಚೆನ್ನಬಸವೇಶವಿಜಯ	235
ಚಂದ್ರಾವಳಿ	239	ಚೋರಕಥೆ	157, 227
ಚಂದ್ರಾವಳಿಯ ಜೋಗಿಹಾಡು	199	ಚೋರಬಸವಚರಿತ್ರೆ	116
ಚಂದ್ರಾವಳಿಕಥೆ	199, 330	ಚೌಪದ	317
ಚಂದ್ರಾವಳಿ ಚರಿತ್ರೆ	221	ಛಂದಸ್ಸಾರ	221
ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಶತಕ	220	ಜಗದೇವರಾಯನ ಕಾವ್ಯ	293
ಚಾಯಣ ಭಾರತ	38	ಜಗನ್ನೋಹಿನೀ ರತ್ನಕಲಾವಿಲಾಸ	232
ಚಾರುದರ್ಪಿಣ್ ಕಥೆ	225	ಜನವೈಶ್ವತೀಕ	382
ಚಾರುಶೀಲೆಯ ಚರಿತ್ರೆ	229	ಜಯಸಿಂಹರಾಜಚರಿತೆ	224
ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯಚೌಪದ	300	ಜರಾಸಂಧನಕಾಳಗ	188
ಚಿಕ್ಕಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ	199	ಜಲಕ್ರೀಡೆ	144
ಚಿಕ್ಕಶ್ರಾವಕಾಚಾರ	265	ಜಲಂಧರಕಾಳಗ	199
ಚಿತ್ತಿಯಾಸಂಗ್ರಹ	397	ಜಾತಕಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಟೀಕೆ	172
ಚಿತ್ರಕೊತುಚರಿತೆ	229	ಜಾನಕೀಪರಿಣಯ	230
ಚಿತ್ರಭಾರತ	38	ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಸಮೀಪರ	129

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಜ್ಞಾನಯೋಗಾಚರಂಗಿಣಿ	260	ತತ್ತ್ವದವದಗಳು	91
ಜ್ಞಾನಸಾರ	273	ತತ್ತ್ವದ ಸೊಬಗಿನಮೋನೆ	91
ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು	77	ತತ್ತ್ವಸುವ್ಯಾಖ್ಯೆ	138
ಜ್ಞಾನಿನೀಕಲ್ಪಾದಿಸಂಗ್ರಹ	263	ತಾರಕನಿರಂಜನ	258
ಜನಧಕ್ಕಿಸಾರ	166	ತಾರಕವಧೆ	189
ಜನಭಾರತ	154	ತಾರಾಶಶಾಂಕ ನಾಟಕ	185
ಜನಮುನಿ	165	ತಾರಾಶಶಾಂಕ ಎಜಯ	227
ಜನರಾಮಾಯಣ	169	ತಿಬ್ಬಾಂಬಿಕಾ ಶತಕ	194
ಜನಸ್ತುತಿ	262	ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯ ಶತಕ	72
ಜನೇಂದ್ರಮಾಲೆ	292	ತ್ರಿವುರದಹನ	206
ಜನೇಶ್ವರಾಷ್ಟಕ	261	ತ್ರಿಭುವನಕೋಶ	264
ಜೀನಿಗರ ಚಿಂತಾಮಣಿ	225	ತ್ರಿಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮಕ ಚರಿತ್ರೆ	228
ಜೀವಂಧರ ಚರಿತೆ	221	ತೀರ್ಥಕರರ ಉದಯರಾಗ	270
ಜೀವೇಶ್ವರ ಸಾಂಗತ್ಯ	90	ತುಣುಕು ಮಿಣುಕು	385
ಜೈನಾಚಾರ	396	ತುರಂಗಧಾಟಿ	291
ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತದ ಆಶ್ವಮೇಧಿಕವರ್ವ		ತುರಂಗಭಾರತ	141
ಬೀಕೆ	172	ತುರಾಲಾವಣಿ	220
ಜೈಮಿನಿಭಾರತದ ಬೀಕೆ	226	ತುಲಾಕಾವೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172
ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರ	224	ತುಲಾಕಾವೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಬೀಕೆ	25
ಜ್ಯೋತಿಷ	297	ತೃಪ್ತೋಕ್ಯರಕ್ಷಾಮಣಿ ಸ್ತೋತ್ರ	261
ಬೀಕಿನ ಕೀರ್ತನೆ	126	ದಕ್ಷಾಧ್ವರ ಕಥೆ	330
ತಂತ್ರಸಾರ	136	ದಕ್ಷಾಧ್ವರ ಧ್ವಂಸಚಾರಿತ್ರ	31
ತಪತೀಪರಿಣಾಯ ನಾಟಕ	213, 223	ದಮಯಂತೀ ಸ್ವಯಂವರ	217
ತತ್ತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿ	78	ದಶಕಂಠರಾಮಾಯಣ	317
ತತ್ತ್ವಚೌಪದ	142	ದಶಕುಮಾರ ಕಥಾಕಲ್ಪಾನಿಧಿ	172
ತತ್ತ್ವಶ್ರಯ	396	ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತೆ	227
ತತ್ತ್ವದ ಕೀರ್ತನೆಗಳು	186	ದಶಾವತಾರ ಸ್ತೋತ್ರ	314

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಂಗ್ರಹ	147	ದ್ರಾವಿಡೀ ಸ್ವಯಂವರ	119, 220, 225, 230
ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಂಗ್ರಹಾಗಮ ಟೀಕೆ	264	ದ್ರಾವಿಡೀ ಸ್ವಯಂವರನಾಟಕ	228
ದಾಸಬೋಧೆ	218	ಧನ್ವಂತರಿಯ ನಿಘಂಟು	275
ದಾಸರಪದಗಳು	240	ಧನುರ್ಮಾಸ ಮಹಿಮೆ	183
ದ್ವಾದಶಮಂಜರಿಕಾಸ್ಮೀತ್ರ ಟೀಕೆ	225	ಧರ್ಮಗುಪ್ತಚರಿತೆ	125, 308
ದ್ವಾದಶಮಂಜರಿಕಾಸ್ಮೀತ್ರ	219	ಧರ್ಮದರ್ಪಣ	238
ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ	155, 272	ಧರ್ಮಪದ	231
ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಕಥಾಸಹಿತ	147	ಧರ್ಮಪಾಲಚರಿತೆ	227
ದಿಲೀಪಚರಿತೆ	218	ಧರ್ಮವ್ಯಾಧೋಪಾಖ್ಯಾನ	304
ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ಸೊತ್ತ	221	ಧರ್ಮಶರ್ಮಾಭ್ಯುದಯ	224
ದುಂದುಭಿ ಆಖ್ಯಾನ	395	ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ	231
ದುಂದುಮೆಪದ	221	ಧಾತುಮಂಜರಿ	188
ದುರ್ಗೇಶನಂದಿನಿ	223	ಧ್ಯಾನಲಕ್ಷಣ	262, 268
ದುಶ್ಯಾಸನ ನಾಟಕ	220	ಧ್ಯಾನಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ	147
ದುರ್ವಾಸಚರಿತೆ	236	ಧ್ರುವಚರಿತೆ	220, 227, 309, 392
ದೇವರಾಜಾತ್ರೆಯ ಪದಗಳು	220	ಧ್ರುವೋಪಾಖ್ಯಾನ	226
ದೇವರಾಜಕಾವ್ಯ	135	ಧೈರ್ಯಮೃತ	81
ದೇವರಾಜವಲ್ಲಭಾಷ್ಟಕ	271	ನಂಜುಂಡಶತಕ	109, 160, 178
ದೇವಾಂಗವುರಾಣ	37, 242	ನಂಜುಂಡೇಶಚರಿತೆ	387
ದೇವಾಂಗಮತ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	258	ನಂಜುಂಡೇಶ ಚರಿತೆ	317
ದೇವೀತೌಧಾರಣಿ	223	ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರವುರಾಣ	384
ದೇವೀಭಾಗವತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಟೀಕೆ	172	ನಂದಿಛಂದಸ್ಸು	321
ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	79, 176, 396	ನಗದವರನ್ನು ನಗಿಸುವಕಥೆ	213
ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸಪ್ತಶತಿ	172	ನನ್ನ ಕಾಯ	225
ದೇವೀಸಾಯುಜ್ಯವ ಸೀಸಮಾಲಿಕೆ	172	ನಯನಜನ ಕಥೆ	237
ದ್ರೋಣಪವ-	188	ನರಕಾಸುರನ ಕಾಳಗ	228
ದ್ರಾವಿಡೀ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ	226	ನರಪತಿ ಚರಿತೆ	201

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ನರಸಿಂಹಲಿಯನಿಮಿತ್ತ	298	ನಿರಾಳಗುರುಸೋತ್ರ	222, 202
ಸುರಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರ	303	ನಿರ್ಣಯಶಿಖಾಮಣಿ	122
ನವಚಕ್ರಕುಲದೇಖಾಲಕ್ಷಣ	78	ನಿರ್ದುಃಖಸಪ್ತಮಾ ಕಥೆ	274
ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸ	203	ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಮುರಾದ್	235
ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿಕಥೆ	253	ನಿರ್ಮಲರೂಪಸ್ತುತಿ	274
ನಳಚರಿತ್ರೆ	199, 220, 226	ನಿಷ್ಕಾಮವಚನ	109
ನಳ ದಮಯಂತಿ	231	ನೀತಿಕಂದ	22
ನಳನಾಟಕ	122, 238	ನೀತಿಕಂದಶತಕ	290
ನೋವೋವಾಖ್ಯಾನ	172	ನೀತಿಹಿಂತಾಮಣಿ	224
ನಾಗಾನಂದ ನಾಟಕ	218	ನೀತಿರಹಸ್ಯ	222
ನಾಗಾನಂದನಾಟಕ ಕಥೆ	221	ನೀತಿಪದ್ಯಗಳು	291
ನಾಟಕಕಥಾ ರತ್ನಮಾಲೆ	231	ನೀತಿರಸಾಯನ ಶತಕ	271
ನಾಟಕಸದ ಸಂಗ್ರಹ	221	ನೀತಿವಾರ್ಧಕ	236
ನಾಡನೆಲೆಕಾರ	225	ನೀತಿಶತಕ	221
ನಾಡೀಪ್ರಕರಣ	235	ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ	109
ನಾನಕನ ಚರಿತ್ರೆ	394, 395	ನೀತಿಸಾರ	236
ನಾನಾರ್ಥ ಗುರುಬೋಧಸಾರ	257	ನೀತಿಸಾರಸಂಗ್ರಹ	217
ನಾನಾರ್ಥ ಶಬ್ದಾವಳಿ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ-ಗಳು	396	ನೀರನೆ	223
ನಾಮಲಿಂಗಾನುಶಾಸನ ಟೀಕೆ	155	ನೀಲಧ್ವಜನಕಾಳಗ	229
ನಾರಾಯಣಾಕ್ಷರಮಾಲಿಕಾ		ನೀಲಮ್ಮನ ತ್ರಿಪದಿ	278
ಸ್ತೋತ್ರ	140	ನೀಲಾಂಬಿಕಾ ಸ್ತುತಿ	282
ನಿಗಮಸಾರಾಮೃತ	213	ನುಡಿಗಟ್ಟು	221
ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನ	126	ನೃಹರಿಬಿನ್ನಹ	220
ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನ ಟೀಕೆ	188	ನೇತ್ರಾವತೀ ಕಥೆ	220
ನಿಜಲಿಂಗಶತಕ	156	ನೋಂಪಿಗಳು	274
ನಿತ್ಯಾನುಸಂಧಾನ ಟೀಕೆ	224	ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಸ್ತೋತ್ರಟೀಕೆ	272
		ಪಂಚಶಂತ್ರ	172

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪಂಚಪದಾಷ್ಟಕ	262	ಪ್ರಭುಚರಿತ್ರೆ	198
ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮೋದಯ ಭಾಷ್ಯ	378	ಪ್ರಭುನಾಟಕ	390
ಪಂಚಮೋದ್ಭವ ಕಾವ್ಯ	40	ಪ್ರವಚನ ಸಿದ್ಧಾಂತ	147
ಪಂಚವಟೀ ರಾಮಾಯಣ	220	ಪ್ರಶ್ನಜಂತಾಮಣಿ	308
ಪಂಚವಿಂಶತಿ ಶೀಲೆ	199	ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತೆ	227, 229
ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪ್ರಣಮಂಗಳು	308	ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆ ಟೀಕೆ	197
ಪಂಚಾಣುವ್ರತ ಚರಿತೆ	55	ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆ	155, 226, 239
ಪಂಚಾಶಿಕೆ	277	ಪಾಂಚಾಲೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ	226
ಪಂಚೀಕರಣ	78	ಪಾಂಡವ ಕೌರವರ ಚರಿತ್ರೆ	154
ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಚರಿತೆ	235	ಪಾಂಡವರ ಚರಿತ್ರೆ	304
ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ	99	ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ	221
ಪದ್ಮಾವತಿ ಚರಿತೆ	115	ಪಾರಿಜಾತ	239
ಪದ್ಮಾವತಿ ಪರಿಣಯ	238	ಪಾರಿಜಾತಾವಹರಣ	199, 210
ಪದ್ಮಿನೀಚರಿತ್ರೆ	232	ಪಾರ್ವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿ	162
ಪದ್ಮಿನೀ ಪರಿಣಯ	12	ಪಾರ್ವತೀಸ್ತುತಿ	295
ಪರಮರಹಸ್ಯ	397	ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರರ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣ	307
ಪರಮಾಗಮಸಾರ	259	ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಷ್ಟಕ	274
ಪರಮಾತ್ಮಜ್ಞಾನ	240	ಪ್ರಾಕೃತ್ಯವ್ಯಮಾಲಿಕೆ	240
ಪರಶುರಾಮ ಭಾರತ	187	ಪ್ರಾಕೃತ್ಯಕಲ್ಪಕೀ	340
ಪರಶುರಾಮ ರಾಮಾಯಣ	65	ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಧೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ	234
ಪರಮಳಾ	223	ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ನವೀನ ಸ್ತ್ರೀ	
ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಬಾಷ್ಪ	395	ವರುಷರು	223
ಪಶುವೈದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ	234	ವ್ರಾಣಲಿಂಗಶತಕ	248
ಪ್ರಜ್ಞಾವತಿ ವಿಜಯ	235	ವ್ರಾಣೇಶ ಶತಕ	304
ಪ್ರಬೋಧ ಚಂದ್ರೋದಯ	226	ವ್ರಾಣೇಶ್ವರ ಶತಕ	125
ಪ್ರಭಾವತೀರಬಾರ್ ನಾಟಕ	228, 238	ಪೀಲಿನ ಚರಿತ್ರೆ	231
ಪ್ರಭಾವತೀಪರಿಣಯ	203	ವುಂಡರೀಕಚರಿತ್ರೆ	230

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ	205	ಬ್ರಹ್ಮಶತಕೋಶ	164
ಪುನರ್ವೀಕ್ಷ್ಯರಗಳೆ	283	ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಬೋಧೆ	235
ಪುರಾಣಸೋತ್ರ	168	ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರ ಖಂಡ	34
ಪುರಾತನ ಶರಣೆಯರ ತ್ರಿವಿಧಿ	286	ಬಾಣಾಸುರನ ಕಾಳಗ	230
ಪುಷ್ಪದಪ್ಪಕ	284	ಬಾಣಾಸುರ ನಾಟಕ	221
ಪುಷ್ಪಸಾರಥ ಕಥೆ	225	ಬಾಲಬೋಧಿನಿ	210
ಪೂಜ್ಯಪಾದ ಚರಿತೆ	146-7	ಬಾಲಲೀಲೆ	199
ಸಣ್ಣ ಡೆ ಗನ್ನಡಿ	222	ಬಾಲಿಕಾಗೀತ ರತ್ನಾವಳಿ	220
ಪ್ರೇಮಾಪ್ಪಕ	398	ಬಾಹುಪದ ಟೀಕೆ	122
ಪ್ರೋಷಿತಪ್ರಿಯಾ ಸಮಾಗಮ	218	ಬ್ರಹ್ಮಗೀತಾ	233
ಪ್ರಾಧಾನಿವಾಹ	234	ಬಿಜ್ಜಣರಾಯ ಪುರಾಣ	259
ಪೌರುಷ ಪ್ರಕಾಶ	231	ಬಿಳಿಗಿಯರಸರ ವಂಶಾವಳಿ	306
ಬಕಾಸುರವಧೆ	225	ಬಿಳಿಯಕಲ್ಲ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯು	
ಬಗಲಾಂಬಾಸೋತ್ರ	79	ವಾರಿಜಾತ	101
ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಕಯ ಕಥೆ	31,172	ಬುಕ್ಕರಾಯ ಚರಿತ್ರೆ	397
ಬಭ್ರವಾಹನ ಕಾಳಗ	109	ಬೃಹಜ್ಜಾತಕ ಟೀಕೆ	223
ಬರ್ಹೋಲ್ಲನ ಕಥೆ	224	ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನ ಚರಿತೆ	170
ಬಸವ ಪವಾಡದ ರಗಳೆ	284	ಬೆಳ್ಳೂಳದ ಗೋಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ	142
ಬಸವರಾಜ ವಿಜಯ	235	ಬೀತಾಳ ಪಂಚವಿಂಶತಿ	99,172
ಬಸವಲಿಂಗ ನಾಮಾವ್ಯೋತ್ತರ	284	ಬೌದ್ಧಾ ವತಾರ	231
ಬಸವಶತಕ	107	ಭಕ್ತವಿಲಾಸ ದರ್ಪಣ	45,172
ಬಸವತಿಪಾಮಣಿ	251	ಭಕ್ತಿಮಹಿಮೆ	396
ಬಸವಸ್ತುತಿ	295	ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ಸಂಕ್ಷೇಪ	128
ಬಸವೇಶ್ವರನ ತಾರಾವಳಿ	286	ಭಕ್ತಿಪತಕಗಳು	254
ಬಸವೇಶ್ವರನ ಪಂಚಸೋತ್ರ	278	ಭಕ್ತಿಸೂರ ಪತಕತ್ರಯ	147
ಬಸವೇಶ್ವರ ರಗಳೆ	286	ಭಕ್ತಿಸುಧಾರಸ	108
ಬಸವೇಶ್ವರ ಸೋತ್ರ	277	ಭಗವತ್ಪ್ರವೃತ್ತ ಭಾಷ್ಯ	223

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಬೀಕೆ	186	ಬೇಕನರ್ಥಾಖ್ಯಾನ	86
ಭಗವದ್ಗೀತೆ	111, 172, 219	ಭೋಜನ ರಗಳೆ	299
ಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಶಂಸೆ	393	ಭೋಜಪ್ರಬಂಧ	239
ಭಗವನ್ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನಾವಳಿ	396	ಮಂದಾರವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಯ	226
ಭದ್ರಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	45	ಮಂದಾರೋಪ್ಪಲಾಪರಿಣಯನಾಟಕ	227
ಭರತಸಾಗರಸಂಗ್ರಹ ಬೀಕೆ	177	ಮಕರಾಂಕವೇನ ಕಥೆ	197, 199
ಭರ್ತೃಹರಿ ಸುಭಾಷಿತ	217	ಮಟದ ಕಂದ	321
ಭವ್ಯಜನ ಚಿಂತಾಮಣಿ	180	ಮಡಿವಾಳಯ್ಯಗಳ ತಾರಾವಳಿ	203
ಭವ್ಯಾಮೃತ	166	ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ	30
ಭಾಗವತ	176, 239	ಮಣ್ಣೇಶ್ವರಕಾವ್ಯದನಾಂದ್ಯ	282
ಭಾಗವತ ಬೀಕೆ	226, 318	ಮದಕೇರಿರಾಜೇಂದ್ರ ದಂಡಕ	95
ಭಾಗವಂತಿಗೆ ಹಾಡು	299	ಮದಾಲಸಾಪರಿಣಯ	199, 221
ಭಾಗೀರಥಿ	395	ಮದುವೆಯುಗಲಿಜಿಲಿ	393
ಭಾನುಶತಕ	218	ಮನುಚರಿತ್ರೆ	228
ಭಾಮಾಕಥೆ	118	ಮನೋರಮ ನಾಟಕ	221
ಭಾರತ	17 40, 178	ಮನೋವಿಕಾರ ನಿರಸನ ರಗಳೆ	283
ಭಾರತ ನಿಘಂಟು	290	ಮನೋವಿಜಯ ಬೀಕೆ	228
ಭಾರತ ಮಹಳೆಯದು	223	ಮರಗಮಣಿದರ್ಶನ ಶತಕ	887
ಭಾರತ ವೀರಚರಿತ	218	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಚರಿತೆ	102
ಭಾರತ ಸಾವಿತ್ರಿ	299	ಮಹಲಿಂಗಶತಕ	204
ಭಾರಾಥ ಶತಕ	308	ಮಹಾದೇವ ರಗಳೆ	285
ಭ್ರಾಂತಿ ವಿರಾಸ	223, 237	ಮಹಾನವಮಿಯ ಪದ	318
ಭಿಕ್ಷು ಬನಚರಿತೆಯ ಬೀಕೆ	288	ಮಹಾನುಭಾವ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	250
ಭೀಷ್ಮ ಪರ್ವ	188	ಮಹಾಬಧಿರ ಪ್ರಹಸನ	221
ಭುವನಕೋಶ	288	ಮಹಾಲಿಂಗ ನಕ್ಷತ್ರ ಮಾಲಿಕೆ	188
ವನಪ್ರವೇಶಿ ಕಾ ಬೀಕೆ			

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಮಹಿಮಾಷ್ಟಕ	303, 397	ಮೈಸೂರರಸುಗಳ ಪೂರ್ವಾಭಿಷೇಕ	4
ಮಾದೇಶ್ವರ ಸಾಂಗತ್ಯ	105	ಮೈಸೂರು ದೊರೆಗಳ ಚೌಪದ	316
ಮಾಧವೀಲತಾ	223	ಮೈಸೂರು ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ	145
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಚರಿತೆ	226	ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮೀಮಂದಿರ	122
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ನಾಟಕ	228	ಮೋಡಿ ನಾಟಕ	199
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣ	40, 98	ಮೋಹಾನುಭವ ಮುಕುರ	266
ಮಾಲತಿ	223	ಮೌನೇಶ್ವರ ಬಾಲಲೀಲೆ	300
ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ	221	ಮೌನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ	221
ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿ ಮಿತ್ರೀಯ	172	ಯಕ್ಷಗಾನ ರಾಮಕಥಾವತಾರ	147
ಮಿತ್ರಸ್ಮೃತಿ	279	ಯದುಮಹಾರಾಜ	231
ಮಿನಾಕ್ಷೀ ಕಲ್ಯಾಣ	226	ಯಯಾತಿಕಾವ್ಯ	122
ಮುಕ್ತಿರಾಮೇಶ್ವರ ಶತಕ	302	ಯವನ ಯಾಮಿನೀ ವಿನೋದಗಳು	223
ಮುಕುಂದಮಾಲ	226	ಯಶೋಧರ ಸಾಂಗತ್ಯ	297
ಮುದ್ರಾಮಂಜರಿ	153	ಯಾದವಗಿರಿ ಮಾಹಾಶ್ವೇತಿ	172
ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸಕಥೆ	213	ಯುಗಲಾಂಕುರೀಯ	223
ಮುರಿಗ ಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರನ ಕಂದ	279	ಯುವರಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ	238
ಮುಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರ	169	ಯೋಗರತ್ನಾಕರ	236
ಮೂರುವರವಪ್ರದ ಕಥೆ	225	ಯೋಗಾಮೃತ	262
ಮೂವೇಳು ದೀಕ್ಷೆಯ ಪದ	298	ರಂಗಸೆಟ್ಟಿ	393
ಮೂರ್ಖತ್ವದ ಯಾತನೆಗಳು	395	ರಜನಿ	223
ಮೂಲಕ ರಾಮಾಯಣ	287	ರತ್ನಕರಂಡಕ ಟೀಕೆ	210
ಮೂಲಲ ರಾಮಾಯಣ	103	ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರ	8
ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕೆ	221	ರತ್ನಶೇಖರ ಚರಿತ್ರೆ	27
ಮೃಣ್ಮಯ	223	ರತ್ನಾವಳಿ	172
ಮೇಘದೂತ	221	ರತ್ನಾವಳಿ ಕಲ್ಯಾಣ	219
ಮೈರಾವಣ ಕಥೆ	199	ರತಿಕಲ್ಯಾಣ	220
ಮೈರಾವಣನ ಕಾಲಗ	229	ರಮಾಬಾಯಿ	233

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ರಮಾಭ್ಯುದಯ	131	ರಾನಾಯಣ	130, 212
ರಸಮಂಜರಿ	39	ರಾನಾಯಣ ಬೀಕೆ	172, 233
ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್ ನಾಟಕ	290	ರಾನಾಯಣ ಪಾತ್ಯೂನ್ ದೀಪಿಕಾ	
ರಾಜಕಲಾನಿಧಿ	219	ಬೀಕೆ	175
ರಾಜನ್ಯಪಚರಿತೆ	292	ರಾನಾಶ್ರಮಾದ	84, 219
ರಾಜನಂಶರತ್ನ ಪ್ರಭೆ	189	ರಾಮೇಶ್ವರನ ಅದ್ವೈತ	223
ರಾಜಶೇಖರ ಚರಿತೆ	224	ರಾಮೋದಯ ಕಥೆ	198
ರಾಜಶೇಖರನಿಲಾಸ ಬೀಕೆ	225	ರಾವಣ ದಿಗ್ವಿಜಯ	188 228
ರಾಜಸಂಗೀತ	313	ರಾವಣೋದ್ಧವ	228
ರಾಜಾಸ್ಥಾನದಕಥೆಗಳು	223	ರಾಸಕ್ರೀಡೆ	144
ರಾಜಹಂಸ	223	ರಾವೆಲಾಸ	228
ರಾಜಾನುಭವ ಕಥೆ	148	ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತೆ	189
ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮ	240, 320	ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತ್ರೆ	20
ರಾಜೇಶ್ವರ ಶತಕ	222	ರುಕ್ಮಿಣೀ ಪರಿಣಯ	218 222
ರಾತ್ರಿಯ ನಲ್ಲನ ವದ್ಧೆ	307	ರುಕ್ಮಿಣೀ ಪ್ರಯಂವರ	222, 228
ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ನಿಲಾಸ	223	ರುದ್ರಭಾರತ	309
ರಾಧಾರಾಣಿ	223	ರುದ್ರ ಯಕ್ಷಗಾನ	184
ರಾಧಾನಿಲಾಸ	208	ರೇಣುಕಾಕ್ಷ ಎಜಯ	218
ರಾಮಕಥಾ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ	175	ರೇಣುಕಾಕ್ಷ ಸ್ತೋತ್ರ	223
ರಾಮಕಥಾರಂಜನ	307	ರೋಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ	395
ರಾಮಕಥಾವತಾರ	160	ಲಂಕಾದಹನ	199
ರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಿತ್ರೆ	57	ಲಕ್ಷ್ಮಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಫಾರ್ಸ್	238
ರಾಮ ಚರಿತೆ	320	ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ನಿಲಾಸ	288
ರಾಮನಾಥ ಶತಕ	270	ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಹೂ ಮುಡಿಮನ	
ರಾಮನವರ್ಮಲೀಲಾಂತೀ ಚರಿತ್ರೆ	221	ನಾಡು	182
ರಾಮಾಭ್ಯುದಯ ಕಥಾ ಕುಸುಮ		ಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರಯಂವರ ಸೋಬಾನೆ	314
ಮಂಜರಿ	74	ಲಘು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಮಾಲೆ	198

ಕವರು	ಪುಟ	ಕವರು	ಪುಟ
ಲಲಿಖೋಪಾಖ್ಯಾನ	172	ವೈವಸಾಯಬೋಧಿನಿ	298
ಲವಣಸಂಹಾರ	188	ವೈವಹಾರದೀಪಿಕೆ	295
ಲಾಕ್ಷ್ಯಗೃಹ ದಹನ	225	ವಾಗಟಿಗಳು	294
ಲಾಂಛನಗಳು	189	ವಾಗದ್ವೈತ ನಿರಸನ ತ್ರಿಪದಿ	277
ಲಿಂಗಸ್ತುತಿ	198	ವಾಗ್ದೇವ	395
ಲಿಂಗಸ್ತೋತ್ರ ಪಟ್ಟಿ	278	ವಾಮಲೂರಿ ಕಥಾವಳಿ	31
ಲಿಂಗಾಯತಮತೋತ್ಪತ್ತಿನಿರ್ಣಯ	247	ವಾಲಿ ಸುಗ್ರೀವರ ಕಾಳಗ	109
ಲೀಲಾವತಿ	307	ವಾಸಿಷ್ಠರಾಮಾಯಣ	222
ಉರಾಯಶಾಸ್ತ್ರ	395	ವಾಸುದೇವವಾರಿಜಾತ	164
ಲೆಕ್ಕದ ಚಾಪದ	303	ವ್ಯಾಕರಣಜೋಧಿನಿ	240
ಲೋಖೋಧಿನಿ	235	ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	223
ಲೈಂಗವುರಾಣ	172	ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಜಾತಕ	231
ಲೋಕಸ್ವರೂಪ	287, 290, 307	ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ	172
ಲೋಕೈಕಚತುರನ ಕಥೆ	223	ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ವ್ರತಕಲ್ಪ	47
ವಜ್ರನ ಕಾಮುಡಿ	398	ವಿಜಯಕುಮಾರನ ಕಥೆ	100
ವಜ್ರನಗಳು	88, 102	ವಿಜ್ಞಾನದೀಪಿಕೆ	224
ವತ್ಸರಾಜನ ಕಥೆ	175	ವಿರಲ ಚರಿತೆ	184
ವತ್ಸಲಾಹರಣ	221	ವಿರೋಚನಚರಿತೆ	184
ವನಮಾಲಿ ವಿಲಾಸ ಕಥೆ	226	ವಿದ್ವತ್ ಪ್ರತೀಪಿಕೆ	187
ವನವಾಸ ರಾಮಾಯಣ	199	ವಿದ್ಯಾರಣಿ	218
ವನಸ್ಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ	234	ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ	232
ವರದ ವಿಟ್ಟಲರಾಮಾಯಣ	112	ವಿಧವೆಗಳ ಮುಂಡನ ಅನುಚಾರ	224
ವರನಂದೀ ಕಲ್ಯಾಣ	22	ವಿನಾಯಕಸಂಕ್ಷೇಪತ್ರಗಳೆ	310
ವರ್ಣಿ ಕಂಠಾಭರಣ	54	ವಿನಾಯಕಾಷ್ಟಕ	320
ವಸಯಂಕೋಟಿಯ ಘನಘೋರ		ವಿನೋದ ರಸಮಂಜರಿ	230
ಸಂಗ್ರಾಮ	394	ವಿರಕ್ತರಕಾಂಕ್ಷ	40
ವೃತ್ತಚರ್ಮ	122	ವಿರಹತರಂಗ	221
		ವಿರಾಟನರ್ವ	199

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೀತಿ	310	ವೇಣೀಸಂಹಾರ ನಾಟಕ	221
ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಶತಕ	108, 269	ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಶತಕ	223
ನರಕವಿ. ಕ್ಷು ಸ್ತುತಿ	287	ವೇದಸಂಜ್ಞಾವಿನಿ	249
ವಿವೇಕಮಂಜರಿ	394	ವೇದಾಂತಮುಕ್ತಿನಾರಾಯಣ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ 235	
ವಿವೇಕವಿಜಯ	220	ವೇದಾಂತವಿವೇಕಸಾರ	319
ವಿವೇಕಾಭರಣ	123	ವೈಕುಂಠನಳಚರಿತ್ರೆ	239
ವಿಶ್ವಕೃತಿ ಪರೀಕ್ಷಣ	210	ವೈಕುಂಠನಾರಾಯಣ ಶತಕ	315
ವಿಷವೃಕ್ಷ	221	ವೈದ್ಯ ಕಂದ	87
ವೀರವನೇಶ್ವರ ಸ್ತುತಿ	273	ವೈದ್ಯಶತಶ್ಲೋಕೀರ್ತಿ	227
ವೀರಭದ್ರಚರಿತೆ	31	ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ	223, 270
ವೀರಭದ್ರಲೀಲಾ ವಿಜಯ	108	ವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹ	235, 236
ವೀರಭದ್ರ ವಿಜಯ	255	ವೈದ್ಯಸಂಹಿತಾನಾರಾಯಣನ	10
ವೀರಭದ್ರ ಶತಕ	203	ವೈದ್ಯಸಾರ	311
ವೀರಶೈವ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಟೀಕೆ	62	ವೈರಾಗ್ಯಮಂಜರಿ	219
ವೀರಶೈವ ಷಟ್ಸ್ಥಿಲ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ	161	ವೈಷ್ಣವವಾದವಿಂಡನ	379
ವೀರಶೈವ ಸುಧಾನಿಧಿ ಟೀಕೆ.	68	ಶಂಕರಕಥಾಸಾರ	394
ವೀರಶೈವಾನಂದಯ ಚಂದ್ರಿಕಾ ಟೀಕೆ	208	ಶಂಕರದಾಸನುಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ	390
ವೀರಶೈವಾನುಪ್ರಾಸವುರಾಣ ಟೀಕೆ	228	ಶಂಕರರಾಜನಾಯಕ	312
ವೀರಸಂಗಯ್ಯದುಂದುಮೆ	163	ಶಂಕರವಿಜಯ	320
ವೀರೇಶತಾರಾವಳಿ	194	ಶಂಕರವಿಜಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ	225
ವೃತ್ತರತ್ನಾಕರಟೀಕೆ	310	ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ	177, 315
ವೃಷಭದೇವಸ್ತುತಿ	273	ಶಂಕರಾನಂದ ತತ್ವ	235
ವೆಂಕಟಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	395	ಶಂಕರಾಷ್ಟಕ	196
ವೆಂಕಟಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಲಾಲಿಪದ	24	ಶಂಕರಾನಂದನ ಕಾರಣ	193
ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಶತಕ	93	ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನ	174
ವೇಣೀಸಂಹಾರ	221	ಶಕುನಗಣ	280
		ಶಕುನವ್ರಪಂಚ	31

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಶಕುನಸಂಗ್ರಹ	262	ಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಲಭುವೃತ್ತಿ	147
ಶತಕಂಠರಾಮಾಯಣ	232	ಶ್ರಾವಣಾಚಾರ	266
ಶತಕತ್ರಯಟೀಕೆ	380	ಶಿಬಿರಾಯ ಚರಿತೆ	254
ಶನಿತ್ರಯೋದಶೀವ್ರತ	183	ಶಿವಗೀತೆ	46
ಶನಿದೇವರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	220	ಶಿವದರ್ಶನಾಷ್ಟಕ	397
ಶನೈಶ್ವರ ಕಥೆ	172	ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರ	46
ಶಬರಧನಂಜಯವಿಲಾಸಮಂಜರ	329	ಶಿವನಾಟಕ	228
ಶಬ್ದಭಾಸ್ಕರ	225	ಶಿವಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಶತಕ	268
ಶಬ್ದಮಂಜರಿ	188,212	ಶಿವಪೂಜಾವಿಧಾನ	28
ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಟೀಕೆ	90	ಶಿವಪೂಜಾಷ್ಟಕ	82
ಶಬ್ದವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ	235	ಶಿವಭಕ್ತಿಸ್ತುತಿ	279
ಶಬ್ದಸಾರ	265	ಶಿವಭಕ್ತಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	40
ಶಬ್ದಾಗಮ	288	ಶಿವಭಕ್ತಿರತ್ನಾಕರ	149
ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	224	ಶಿವಭಕ್ತಿಸಾರ	119
ಶಬ್ದಾರ್ಥಮಂಜರಿ	164	ಶಿವಮಹತ್ವಸಾರಶಿಖಾಮಣಿಸಂಗ್ರಹ	
ಶರಣಬಸವನ ಚರಿತೆ	191	ಶತಕ	382
ಶರಣಬಸವರಗಳೆ ಕಂದ	259	ಶಿವಯೋಗರತ್ನಾಕರ	249
ಶರಣಾಗತ	223	ಶಿವಯೋಗರಹಸ್ಯ	228
ಶರಣಬಸವರಗಳೆ	259	ಶಿವಯೋಗಾಷ್ಟಕ	88
ಶಾಂತಿಜಿನಾಷ್ಟಕ	268	ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ ಪುರಾಣ	301
ಶಾಂಭವೀಚಕ್ರೋದ್ಧರಣೆ	288	ಶಿವಲೀಲಾಮೃತ	396
ಶಾಕುಂತಲ	230	ಶಿವಶರಣಲೀಲಾಮೃತ	86
ಶಾಕುಂತಲ ಕಥೆ	223	ಶಿವಸಂವಾದಿನಿ	242
ಶಾಕುಂತಲ ನಾಟಕ	217,228	ಶಿವಾಕ್ಷರಮಾಲೆ	268
ಶಾಕುಂತಲನಾಟಕನವೀನ ಟೀಕೆ	174	ಶಿವಾಷ್ಟಕ	303
ಶಾಲಾನಿಭಂಟು	240	ಶ್ರೀಕಂಠನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ	198
ಶಾಸನಗಳು	14	—ಕಥೆ	31

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ	160,230	ಸಕಲಸಾರಸಂಗ್ರಹ	202
ಶ್ರೀನಿವಾಸಸಂಕೀರ್ತನ	223	ಸತ್ಯವರ್ತಿಚರಿತೆ	218
ಶ್ರೀಪಾಲಚರಿತೆ	247	ಸತ್ಯವರ್ಮಚರಿತ್ರ ನಾಟಕ	238
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಚರಿತೆ	224	ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಮಹಾರಾಯನ	
ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	133,232,300	ಚರಿತ್ರೆ	229
ಶ್ರೀರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ	82,219	ಸದಾಶಿವಶತಕ	125
ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ	221	ಸನತ್ಕುಮಾರಗೃಹವಾಸ್ತುಧರ್ಮಣ	
ಶ್ರೀಶೈಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172	ಟೀಕೆ	227
ಶ್ರೀ ಸೂತಪುರಾಣ	231	ಸನಾತನಧರ್ಮದೀಪಿಕೆ	234
ಶುಕಸಪ್ತತಿ	172,297,299	ಸಪ್ತರ್ಷಿವಾಕ್ಯ	311
ಶುದ್ಧಿಪತ್ರ	398	ಸಭಾಪರ್ವ	239,392
ಶೂರಸೇನ ಚರಿತ್ರೆ	217	ಸಭಾಲಕ್ಷಣ	388
ಶೃಂಗಾರತಿಲಕ	39	ಸಮುದ್ರಮಧನ ಕಥೆ	194
ಶೃಂಗಾರಪದಸಂಗ್ರಹ	221	ಸಮುದ್ರಯಾನ	232
ಶೃಂಗಾರಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	86	ಸರಸ್ವತೀಪ್ರಬಂಧ	208
ಶೃಂಗಾರತಿವಸ್ತುತಿ	275	ಸರ್ವಾಗಮಶಿಖಾಮಣಿ	288
ಶೃಂಗಾರಸೂತ್ರೋದಾಹರಣಪದ	199	ಸಹಸ್ರಗಣನ ಮತಾರಾವಳಿ	309
ಶೇಷರಾಮಾಯಣ	84	ಸಹಸ್ರಾಯು ಕಥೆ	192
ಶೈಲಜಾಧವಸ್ತೋತ್ರ	195	ಸ್ವರಕ್ಷರವಂಜಿ	164
ಶೈವಧರ್ಮ	40	ಸ್ವಾಮಂತೋಪಾಖ್ಯಾನ	199
ಷಟ್ಚಕ್ರದೀಪಿಕೆ	95	ಸಾನಂದಗಣೇಶನ ಕಥೆ	220
ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನೆಯ	124	ಸಾನಂದಗಣೇಶ್ವರನ ಸಾಂಗತ್ಯ	391
ಷಡಕ್ಷರಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರ	386	ಸಾಮುದ್ರಿಕಲಕ್ಷಣ	280
ಸಂಕ್ಷೇಪಭಾಗವತ	104	ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆ	181
ಸಂಕ್ಷೇಪಸಾಗಂಧಿಕಾ ಪರಿಣಯ	176	ಸಾವಿತ್ರೀ ಚರಿತ್ರೆ	217
ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಮಾಲಾ ಟೀಕೆ	176	ಸಾಹಸಿಕೆ	394,395
ಸಂವತ್ಸರಫಲ	288	ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಕಾವ್ಯ	214

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಸಿದ್ಧ ಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	272	ಸುಮತಿ ಶತಕ	218, 230
ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಪದ	290	ಸುಮೇರು ಶತಕ	147
ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಪ್ರತಿಪದ	291	ಸುರಧವ ಧನ್ವಂತ್ರ ಕಾಲಗ	188, 225
ಸಿರಿಯಾಳ ಚರಿತ್ರೆ	230	ಸುವದನಾಭಾಷ್ಯರ	394
ಸಿರಿಯಾಳನ ಚರಿತ್ರೆ	222	ಸೂರೈದಿಯರಾಜ್ಯ	398
ಸಿರಿಯಾಳನ ಪ್ರತಿಪದ	221	ಸೂಳೆಯ ಕರಣ ಸಾಂಗತ್ಯ	311
ಸಿಲೀಮ ಬೀಗ	394	ನೇತುಬಂಧ	199
ಸೀತಾ ಕಲ್ಯಾಣ	70, 188, 199	ನೇತುಮಹಿಮಾದರ್ಶ	16
ಸೀತಾ ಚರಿತ್ರೆ	220	ನೇತುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	1
ಸೀತಾಪಹಾರ	199	ನೋಮತೀಮಂಚಿತ್ರ ಶೇಖರ ಕಥೆ	206
ಸೀತಾರಣ್ಯ ಪ್ರವೇಶ	231	ಸಾಂದರಕಾವ್ಯ	47
ಸೀತಾರಾಮ	223	ಸಾಂದರ್ಭ್ಯಹರಿ ಟೀಕೆ	95
ಸೀತಾವನವಾಸ ಕಥೆ	223	ಸಾಂದರೇಶ್ವರನ ಯಕ್ಷಗಾನ	382
ಸೀತಾವಿಯೋಗ	188	ಸಾಂಗಧಿಕಾಪರಿಣಾಮ	176, 191, 239
ಸೀತಾವನಯಂವರ	199	ಸಾಸಿನೀ ಕಥೆ	162
ಸೀಮಂತಿನಿ	395	ಹನುಮದ್ರಾಮವಿಜಯ	99
ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮನೀತಿ	235	ಹನುಮದ್ರಾಮಾಯಣ	89
ಸ್ತ್ರೀವೈದ್ಯ	102	ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ	100, 133, 229
ಸಂದೋಪಸುಂದವಧೆ	221	ಹನ್ನೆರಡುರಾಜರ ಕಥೆ	225
ಸುಗಂಧವಾರಿಜಾತ	308	ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	48
ಸುಗ್ರೀವನಿಮಿತ್ತ	280	ಹರೈಕ್ಷರಮಾಲೆ	208
ಸುಜ್ಞಾನಹಂತಾಮಣಿ	244	ಹರ್ಷಚರಿತೆ	224
ಸುಜ್ಞಾನಿನೀವಕಾವ್ಯ	388	ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ	137
ಸುದಾಮ ಕಥೆ	144	ಹರಿಣೀಹರಣೋದ್ಧರಣ	237
ಸುಧನ್ವ ಚರಿತ್ರೆ	228	ಹರಿಭಕ್ತಿರಸಾಯನ	37
ಸುಧನ್ವನ ಕಾಲಗ	199	ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಕಥೆ	314
ಸುಧನ್ವ ಕಲ್ಯಾಣ	188, 230, 392	ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಕಥೆ	314

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಾಟಕ	220	ಹಿಂದೂದೇಶದಚರಿತ್ರನಿರ್ವಹನಪದ್ಯ	
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಸಾಂಗತ್ಯ	308	ಕಾವ್ಯ	237
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ	177	ಹಿಂದೂದೇಶದನಾಗರಿಕ	221
ಹರಿಹರನಾಮಾವೃತ್ತಸಾರಸಂಗ್ರಹ	232	ಹಿಂದೂ ಲಾ	236
ಹಳಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿ	188	ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀಪುನರ್ನಿವಾಹ	236
ಹಳೆಯಬೀಡುಪುರಾತನಚರಿತೆ	231	ಹಿತೋಪದೇಶ	221, 225
ಹಾಡುಗಳು	1, 2, 71, 179	ಹಿಮಾಲಯದ ಕಥೆ	169
232-3, 236-7, 245, 247, 395		ಹೇಮರಾಜವಿಲಾಸ	221
ಹಾಲಾಸ್ಯಪುರಾಣ	252	ಹೈದರ್ ನಾಮೆ	231
ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	42, 51, 172	ಹೂಸಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿ	188
ಹಿಂದೂಚರಿತ್ರಸಂಗ್ರಹ	221	ಹೋಲ್ಕರನ ಚರಿತ್ರೆ	238

INTRODUCTION

In the Introduction to the First Volume of the *Karnataka Kavicharite or Lives of Kannada Poets* a very brief account was given of the Dravidian languages. It is now proposed to give some more details about these languages, as also a few items of additional information, before proceeding to say a word or two about the present volume.

The Dravidian Languages

The relationship of the Dravidian Languages to the great divisions of human speech is thus stated by Dr Caldwell —

THEIR
AFFILIATION

“The Dravidian Languages occupy a position of their own, between the languages of the Indo-European family and those of the Turanian or Scythian group—not quite a midway position, but one considerably nearer the latter than the former. The particulars in which they accord with the Indo-European languages are numerous and remarkable, but the relationship to which they testify appears to me very indefinite as well as very remote. On the other hand, the particulars in which they seem to me to accord with most of the so-called Scythian languages are not only so numerous but are so distinctive and of so essential a nature that they appear to me to amount to what is called a family likeness and therefore naturally to suggest the idea of a common descent.”

On the other hand, the Indo-European relationship of the Dravidian languages has been advocated by Dr Pope on the ground of "deep-seated and radical affinities between them and the Celtic and Tuetonic languages "

He has also expressed the opinion that the more the Dravidian languages are studied, the closer their affinity to Sanskrit will appear. Gover, Professor M Seshagiri Sastri and R. Svaminatha Iyer¹ have also advocated the Indo-European relationship.

The affiliation of the Dravidian languages to the Scythian family advocated by Dr. Caldwell appears to have received more or less the approval of scholars such as Max Muller, Whitney, Cust and others, though other scholars such as Grierson and Sten Konow have condemned it. Agglutination and vocalic harmony are two characteristics common to the Dravidian group and some of the languages of the so-called Scythian family. Added to these there appear to be a few coincidences in grammar. These similarities are according to some scholars quite inadequate to warrant the affiliation advocated by Caldwell. The same is the case with the forms and words given by him under Aryan affinities to prove an ultimate connection of the Dravidian group with that family of languages. His parallelism of Dravidian words and forms with Indo-European contains the merest assonances and chance coincidences of no account as historical evidence.

¹ I With regard to Mr R. Svaminatha Iyer's work in this line, a reviewer in the Journal of the Royal Asiatic Society for 1927 (p 334) observes "The strongest objections must be lodged against the way in which Mr. Svaminatha Iyer tries to prove an affinity between the pronouns of the Aryan and Dravidian languages. The author apparently is totally unacquainted with the simplest principles of Comparative Philology, and what little there is of that discipline in the domain of Dravidian idiom seems to have left him equally untouched "

We are thus led to the conclusion that the Dravidian languages form an isolated family.

The term Dravida appears to be used in three senses—territorial, ethnological and linguistic. According to the *Mahabharata* it denoted a tract of country in Southern India. It is also loosely applied to the south of the peninsula. Ethnologically it denoted the Dravidian race. It had also the special meaning of a Tamil-speaking Brahmana, which was subsequently extended to other Brahmana communities of the peninsula, namely, the Andhras, the Karnatas, the Mahrattas and the Gujaratis, as evidenced by the term Pancha-Dravida as used by Indian Pandits. These communities were grouped together because they all observed more or less the same customs, practices and rituals known as *Dravidachara* which differed from those of the Brahmana communities of the north known as the Pancha-Gauda. Linguistically the word has both a general and a special signification. When used in a general sense it designates all the Dravidian languages, and when used in a special sense, it designates Tamil alone. Similarly Gauda, too, is the name of country, people and language. The Pancha-Gauda include the five dialects of the north derived from Sanskrit at the head of which stands the Bengali, just as the Pancha-Dravida include the five dialects of the south at the head of which stands Tamil. One reason for the Indian Pandits including Mahrathi and Gujarati among the Pancha-Dravida has been indicated here. A few more probable reasons have already been given in the Introduction to Volume I (p. I). An additional reason seems to be that the palatals in Mahrathi are pronounced as in Telugu, i.e., they retain the pronunciation as real palatals before *i*, *é*, *ai*, and *y* while in other cases *ch* is pronounced as *ts* and *j* as *dz*. It may also be stated that in the opinion of some scholars the waves of Arvan immigration gradually submerged Dravidian blood and speech in Gujarat and the

same influences obliterated the language in Maharashtra. The inference is that the Mahrathi and Gujarati languages were once Dravidian.

The name Dravidian is derived from the Sanskrit **Dravida**, which is derived from an older **Dramila**, **Damila**, and is identical with the name of Tamil. In the old Pali of the *Mahavamsa* the Tamils are called **Damila**. The same is the case in the Canon of the Svetambara Jainas. **Davila** and **Davida** in the Prakrit literature of the Jainas and of the Sanskrit plays seem to be a later stage, due to the Prakrit change of *m* to *v*. The oldest texts have **Damila**. **Damila** and **Davida** were Sanskritised to **Dramila** and **Dramida** and **Dravida** respectively. **Varahamihira** of the 6th century probably used **Dramida**, though printed editions of his *Brihatsamhita* read **Dravida**. **Kern** says some manuscripts read **Dramida**. **Taranatha** in his *History of Buddhism in India* mentions the **Dramilas**. **Dramila** also occurs in old Malayalam versions of the Puranas, and in inscriptions such as the pillar inscription of king **Mangalesa** (597-608) from Mahakuta near Badami. Classical authors know the word under forms such as **Damirice**, **Dimirica**. A commentator on the **Brahmasutras** referred to by **Ramanuja** is known as **Dramida**; and a Sanskrit metrical abstract of the Tamil *Tiruvāymoli* of *Sathakopa* is styled *Dramidopanishatsangati*. Among the Jainas, **Dravila-gana** or **Tivula-gana** is the designation of a section of the community. The occurrence of the archaic letter *l* in these words as in the word Tamil deserves notice. **Dramida** was again borrowed by Tamil under the form **Tiramida**.

The Dravidian race is not found outside India. It is commonly considered to be that of the aborigines of India, or, at least, of Southern India. According to some statements made in early Tamil literature, the original home of the Dravidians was **Lemuria**, a continent now submerged in the Indian Ocean. Another theory is that the original home of the

DRAVIDIANS.
THEIR CIVILISATION

Dravidians was Asia Minor where they lived with the ancient Accadians and migrated to India from the north-west entering Sindh probably by the Bolan Pass as testified to by the affinities of the Behistun tablets of Persia and the Brahui of Baluchistan to their own languages. They then spread over nearly all India. Dr. Caldwell gives the following account of the pre-Aryan civilisation of the Dravidians as indicated by the words in use amongst the early Tamilians:—

"They had 'kings' who dwelt in 'strong houses', and ruled over small 'districts of country'. They had 'minstrels' who recited 'songs' at 'festivals', and they seem to have had alphabetical 'characters' written with a style on palmyra leaves. A bundle of those leaves was called a 'book'; they acknowledged the existence of God, whom they styled *Kó*, or king—a realistic title little known to orthodox Hinduism. They erected to his honour a 'temple', which they called *Kôil*, God's-house. They had 'laws' and 'customs', but no lawyers or judges. Marriage existed among them. They were acquainted with ordinary metals, with the exception of 'tin', 'lead' and 'zinc'; with the planets which were ordinarily known to the ancients, with the exception of 'Mercury' and 'Saturn'. They had 'medicines', 'hamlets' and 'towns', 'canoes', 'boats' and even ships (small 'decked' coasting vessels), no acquaintance with any people beyond sea, except in Ceylon, which was then, perhaps, accessible on foot at low water; and no word expressive of the geographical idea of 'island' or 'continent'. They were well acquainted with 'agriculture', and delighted in 'war'. They were armed with 'bows' and 'arrows', with 'spears' and 'swords'. All the ordinary or necessary arts of life, including 'spinning', 'weaving', and 'dying' existed amongst them. They excelled in 'pottery', as their places of sepulture show."

This account affords sufficient proof that the elements of civilisation already existed amongst the Dravidians before they came into contact with the Aryans.

Long before the Christian era the Dravidian South had developed a considerable culture of its own, and its inhabitants had consolidated themselves into powerful kingdoms, some of which carried on a thriving trade with Western Asia, Egypt, and later with the Greek and Roman Empires. The occurrence of the word peacock, *tukī* or *tūki*, which is no other than the ancient Tamil-Malayalam word *tokai*, in the Hebrew text of the Books of Kings and Chronicles in the list of the articles of merchandise brought from Ohir in Solomon's ships, about 1000 B.C., also affords important confirmation of the antiquity of the Dravidian languages spoken in India before the advent of the Aryan tribes.

Recent discoveries tend not only to confirm the connection of the Dravidians with the Accadians or Sumerians but

also to change entirely our present conceptions with regard to the nature and antiquity of Dravidian civilisation. In the north-west of India, first at Harappa on the old bed of the Ravi in the south of the Punjab, and then at Mohanjo-Daro, some 400 miles away in Sindh, excavations had laid bare two cities which displayed evidences of a very considerable culture going back to a period long before the establishment of Buddhism. In those cities had been found amongst other things certain engraved and inscribed seals, bearing inscriptions in a hitherto unknown pictographic script, which were practically identical with the proto-Elamite tablets discovered at Susa. The graphs were in many cases the same, indicating that the same language must have been spoken in Elam in the west and in North-west India. Dr. Sayce, on the occasion of the presentation to him of the Triennial Gold Medal by the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland on 12th May 1925, observed: "Some of the discoveries now being made were of a revolutionary character and were tending to change entirely our conception based on many of the assumptions and beliefs which had been held with regard to the origin of civilisations. Among these later discover-

ies was one which was to him of especial interest as bringing India into contact with the cuneiform world. They were coming to date the approximate time of the Susa plaques (see above) as belonging to what was known as the three dynasty period, viz., about 2300 B.C., and it would seem that at that period there was close intercourse between North-west India and Elam. This was an extraordinary result of exploration, and brought India within the domain of our cuneiform studies in the most unexpected way."¹

Dr Hall of the British Museum bases the following remarks of his on the similarity of the finds at Harappa, Mohanjo-Daro, as also those at Adittanallur in the Tinnevely District, to those in Baluchistan, Babylon, Ur (Chaldea) Sumer, and Crete:—

With our present evidences, the Dravidians look like being a Mediterranean people, coming out of Crete and passing through Asia Minor and Mesopotamia, where they were in close touch with the Sumerians and the Elamites: and possibly these latter were related to them and the Cretans. Then they came by the southern part of the Iranian plateau into Sindh, whence they spread into the interior of India. This must have happened long before 3000 B.C. Even if the Cretan connection cannot be satisfactorily demonstrated, Sumerian affinities are certain. India is thus linked more closely than ever to the Western World, through both the Aryans and the Dravidians.

Further discoveries might even demonstrate that Dr Hall's theory, noted above, is true and that the Sumerians were but Dravidians from India. In that case it would be established that civilisation first arose in India and was associated probably with the primitive Dravidians. Then it was taken to Mesopotamia, to become the source of the

Babylonian and other ancient cultures which form the basis of modern civilisation.¹

According to Sir John Marshall, we have by these sensational discoveries taken back, at a single bound, our knowledge of Indian civilisation some 3000 years earlier and have established the fact that in the 3rd millennium before Christ and even before that the peoples of the Punjab and Sind were living in well-built cities and were in possession of a relatively mature culture with a high standard of art and craftsmanship and a developed system of pictographic writing. There can now no longer be any doubt that the Punjab and Sind antiquities are closely connected and roughly contemporary with Sumerian antiquities of Mesopotamia dating from the 3rd or 4th millennium before Christ. Though the civilisation of the Indus will probably be found to have had its own distinctive characteristics, it will also be found to have formed part and parcel of a much wider sphere of culture which embraced not only Southern Mesopotamia and India, but probably Persia and a large part of Central Asia as well, and which may even have extended as far West as the Mediterranean—where the early Aegean civilisation presents certain somewhat similar features. Whatever the history of the Sumerians in Mesopotamia may have been, a culture closely akin to theirs must have been widely disseminated in the Valley of the Indus, and have undergone a development reaching back incalculable centuries on Indian soil. If, therefore, those scholars are right who consider the Sumerians to have been an intrusive element in Mesopotamia, then the possibility is clearly suggested of India proving ultimately to be the cradle of their civilisation, which in its turn lay at the root of Babylonian, Assyrian and Western Asiatic culture generally.²

1. *Modern Review* for December 1924.

2. Annual report of the Archaeological Survey of India for 1923-24

With the revolutionary discoveries in Sind and the Punjab the history of Indian culture has now suddenly been taken back an extra 3000 years, and the last mists of the legend that art began with the Greeks and religion with the Jews have been finally scattered¹.

The Sumerian or Accadian language which was Non-Semitic and earlier than the Assyrian or Babylonian, was beginning to be a dead language as early as 2000 B.C. The Sumerian civilisation must have been an old-established one long before 3800 B.C., the date of the reign of Sargon I (a Semite) who united Sumer and Accad into one kingdom. The Sumerians must have been in possession of writing before 8000 B.C., which is about the date of the earliest of their written documents that have yet been discovered.²

The language has, like the Dravidian group, the characteristics of agglutination and vowel-harmony.

The main characteristics of the Dravidian languages which distinguish these forms of speech from Sanskrit have already been given in the Introduction to Volume I (pp xii-xiii). Tamil rules of prosody are mostly different from those of Sanskrit, and the possession of peculiar sounds like *l*, *r*, *n* (final) and *h* (aydam) is an indication of the physiological characteristics of the Tamil people differentiating their language from the Aryan tongues.

Further, in the Aryan languages the plural has a different set of case-terminations from the singular, by the use of which the complex idea of plurality and case relation is indicated. There is no inflection of any case as such, irrespective of number, nor for number as such, irrespective

1. Times Literary Supplement.

2. Sweet's The History of Language.

of case. In the Dravidian languages plurality is expressed by a sign common to all the cases, which is affixed directly to the singular, or crude form of the noun. To this sign of plurality are added the case terminations, which are fixed and unalterable, expressing the idea of case and nothing more, and are the same in both numbers. Again, in the Aryan languages case-relations of the singular are expressed by one set of forms and those of the plural by another, but in the Dravidian tongues the case-signs are employed, without alteration, both in the singular and the plural. The conjunctive case is not found in the Aryan languages. In the Dravidian languages the pronominal signs are annexed, not directly to the root as in the Aryan, but to the tense particles. The Dravidian languages are destitute of any common term for brother, sister, uncle, aunt &c., and use instead a set of terms which combine the idea of relationship with that of age—e.g., *anna* (elder brother), *tamma* (younger brother), *akka* (elder sister), *tange* (younger sister), *chikkappa* (father's younger brother), *doddamma* (mother's elder sister) &c

With regard to the cultivated Dravidian languages of Southern India, the influence of Sanskrit has extended only

INFLUENCE OF
SANSKRIT AND THE
ARYAN VERNACU-
LARS ON THE
DRAVIDIAN GROUP

to the vocabulary and not to the grammar. It has been said that the accession of culture from a superior race to an inferior is sometimes dangerous to the purity of a language; and accordingly, the Dravidian languages have suffered in this way by the large infiltration of Sanskrit. The amount of Sanskrit in Tamil is much less than in the other languages. Sanskrit has no doubt supplied these tongues with words for expressing abstract ideas of religion, philosophy and science; but in many cases Sanskrit words have been unnecessarily introduced with the notion of adding elegance and refinement to the speech. Caldwell says that the following remarks of Archbishop

Trench respecting the character of the contributions which English has received from Anglo-Saxon and from Latin respectively, are exactly applicable to the relation and proportion which the native Dravidian element bears to the Sanskrit contained in these languages :—

" All its joints, its whole articulation, its sinews, and its ligaments, the great body of articles, pronouns, conjunctions, prepositions, numerals, auxiliary verbs, all smaller words which serve to knit together, and bind the larger into sentences, these, not to speak of the grammatical structure of the language, are exclusively Anglo-Saxon (Dravidian). The Latin (Sanskrit) may contribute its tale of bricks, yea, of goodly and polished hewn stones to the spiritual building, but the mortar, with all that holds and binds these together, and constitutes them into a house, is Anglo-Saxon (Dravidian) throughout."

But the Dravidian languages of Northern India have been much influenced by the neighbouring Aryan vernaculars, and in some cases, such as the Brahui, the influence has been very great owing to the segregation of these languages for centuries from the other Dravidian tongues. It is, however, remarkable that these languages have still retained so many grammatical affinities to the other languages of the group.

Some scholars are of opinion that the Dravidian tongues have not only borrowed much from Sanskrit but have also lent much to it. It is even supposed that these languages have also influenced to some extent the grammar of Sanskrit and the Aryan vernaculars. The Dravidian family once extended over nearly the whole of India. The geographical names in most parts of India in spite of Sanskritised forms and fanciful derivations, attest this fact to this day. Where peoples speaking different lan-

**DRAVIDIAN
INFLUENCE
ON SANSKRIT
AND THE
ARYAN
VERNACULARS**

guages are in constant intercommunication with each other, they naturally borrow much from each other without examination or consideration. It may therefore be taken for granted that as the Aryans penetrated to the south and became acquainted with new objects bearing Dravidian names, they have as a matter of course adopted the names of those things together with the things themselves. Caldwell gives the following as the conditions on which any word contained in the Sanskrit lexicons may be concluded to be of Dravidian origin :—1. when it is an isolated word in Sanskrit without a root and without derivatives, but is surrounded in the Dravidian languages with collateral, related or derivative words; 2. when Sanskrit possesses other words expressing the same idea, whilst the Dravidian tongues have the one in question alone; 3. when the word is not found in any of the Indo-European tongues allied to Sanskrit, but is found in every Dravidian dialect; 4. when the derivation which Sanskrit lexicographers give is fanciful, whilst Dravidian lexicographers deduce it from some Dravidian theme of the same or a similar signification from which a variety of words are found to be derived; 5 when the signification of the word in the Dravidian languages is evidently radical and physiological, whilst the Sanskrit signification is metaphorical or only collateral; 6 when Indian Dravidian scholars, notwithstanding their high estimation of Sanskrit as the mother of all literature, classify the word as a purely Dravidian one;—when any or several or all of these grounds exist we may safely conclude the word to be Dravidian, not a Sanskrit derivative. As judged by these conditions, the following among others are given as Dravidian loan-words :—*akka* (a mother), *atta* (a mother, an elder sister), *kuti* (a house), *kota* (a fort), *nira* (water), *palli* (a village), *mina* (a fish), *eda* (a sheep or goat) cp. *adu*, *marutta* (a medicine man) cp. *marundu*, *heramba* (a buffalo) cp. *erumai*, *atta* (boiled rice, food) from *adu*, *am* (yes) cp. *ama*, *valli* (a creeper) cp. *valli*, *balli*; *mukula* (a bud) cp. *mugil*, *mugul*; *kuntala*

[hair) cp. *kundal*, *pāl* (tip of the ear) cp. *pāl* (lobe of the ear), *mandu* (the head) cp. *mande*, *kuka* (a crow) cp. *ṛāge*, *machala* (a crocodile) cp. *mosale*, *meka* (a goat) cp. *meke*, *sira* (a large snake) cp. *serai*, *kere*; *tala* (palmyra) cp. *tal*, *varuka* (a species of inferior grain) cp. *baragu*, *varagu*; *ulka* (a firebrand) cp. *ulku*, *tatit*, *tadit* (lightning) cp. *sidil*, *tedil* (Tulú); *Maluya* from *male*, *ali* (woman's female friend) cp. *alu* (Telugu; a woman, wife; *kali*, *ganda* (a hero); *sundi* (a procuress, a bawd) cp. *sondi*, *khalina* (the bit of a bridle) cp. *kadiyana*, *talpu* (a float) cp. *teppa*, *kalya* (spirituous liquor) cp. *kal*, *kharju* (itch) cp. *kajji*, *psa* (hunger) cp. *pasi*. Sanskrit has borrowed words of even Greek or Roman origin such as *dinara*, *dramma*, *hora* etc

So much for the Dravidian element in the vocabulary of Sanskrit. With regard to phonology, it is supposed that the cerebral letters in Sanskrit were taken from the Dravidian tongues. It is a general rule that a people which invades a foreign country, to some degree adopts the pronunciation of its new home, partly owing to climate and partly owing to intermixture with the old inhabitants. The cerebral letters form an essential feature of Dravidian phonology and they are found in Sanskrit alone and not in any of the primitive languages related to Sanskrit. Further features in the phonology of the Aryan vernaculars which may be attributed to Dravidian influence are the softening of hard consonants after vowels in the Prakrits, not only in single words but also in compounds; and the double pronunciation of the palatals in Mahrathi as in Telugu.

The inclusive and exclusive plurals of the pronoun of the first person are also found in several of the Aryan vernaculars. The Dravidian tendency of using the participles without any addition as conjunctive participles in subordinate sentences, also with pronominal suffixes to indicate the person of the subject, has also pervaded the Aryan vernaculars. Verbal tenses have been replaced by participles.

Forms like *kritavan*, one who has done, are peculiar to later Sanskrit, cp. *seydavan*. The suffix *vat* is Aryan, but it is not clear how an active form can be arrived at by adding the suffix to a passive participle. In the Dravidian languages, on the other hand, the past participle is active as well as passive, and a noun of agency is formed from it in all dialects—*seydavan*. There cannot be any reasonable doubt about *kritavan* having been influenced by *seydavan*. In Sanskrit *kritavan* is an anomalous form without analogy in connected languages, while Tamil *seydavan* is quite regular.

We may now proceed to consider in some detail the Dravidian tongues of Southern India. As stated before in the Introduction to Volume I (p. xiii),

DRAVIDIAN
TONGUES OF
SOUTHERN INDIA

four of these viz, Tamil, Malayalam, Kannada and Telugu are cultivated, while the rest, namely Tulu, Kodagu, Toda, Kota and Badaga, which are all dialects of Kannada, are uncultivated, in as much as they have not even a written character of their own. To these have to be added the minor dialects Kurumba and Irula.

Of these languages, Tamil is supposed to be the oldest and most highly organised, exceedingly rich in vocabulary and cultivated from a very remote period. Some

TAMIL scholars, however, are of opinion that Tamil is not the oldest Dravidian language, as Telugu and other languages have preserved older forms and represent a more ancient state of development. They think that the use of conjunctive participles instead of the ordinary verbal tenses in Malayalam also affords evidence of a more ancient stage of development of that language than is the case with Tamil. It has been stated that the name Tamil has been Sanskritised into Dramida or Dravida, though it is not easy to account for the presence of *r* in the first syllable. Tamil Pandits say that the word *Tamil* means "sweetness" and that

it has appropriately become the name of their *sweet* language.' They consider that the theory that Tamil is derived from the Sanskrit Dravida is not at all tenable, since a language which was in existence before the advent of the Aryans could not have got its name from the new-comers. The Telugus and the Kannadigas call the language Aravam, unsonorous, probably because it is totally destitute of aspirates. According to some Tamil scholars the correct forms used by the Telugus for denoting the Tamil language and people are Aruvam and Aruvar. The latter, they say, is a contraction of Aruvalar, the inhabitants of the Tamil districts Aruva and Aruvavadatalai bordering on the Telugu country, which subsequently became the name of the whole Tamil people. Another name applied to it by the Kannadigas is Tigula, meaning probably rude or rough. The Portuguese called Tamil and Malayalam Malabar, and Tamil, too, was known by that name long in Europe. In the very first book ever printed in Tamil characters at Ambalakkadu on the Malabar coast in 1577-9, the language of the book is styled Malavar or Tamil. Tradition refers the commencement of literary activity in Tamil to the sage Agastya, who is said to have been taught Tamil by Siva or Subrahmanya, to have brought the alphabet from the north, to have composed the first grammar of the language known as Peragaltiyam, and to have caused another grammar named Tolkappiyam to be written by one of his pupils. It is stated that from the sound of the right side of Siva's drum arose Sanskrit and from the sound of the left side, Tamil, and that Siva gave Sanskrit to Panini and Tamil to Agastya.² In a Sanskrit work called

1. In the Tamil lexicon called Pingalandai sweetness and mercy are given as the meanings of the word *tamil*—*nimaiyum nirmaiyaum tamil enal agum*. The word appears to occur only once in Tamil literature in the sense of sweetness—in the *Sintamani* of Tiruttakkadevar.

೨. ವಶವನೆಯ್ಯನಾ ಶನಿಕ್ಕು ವಗುಕ್ಕುರು ಶನಿಕ್ಕುಳಯ್ಯ ಕೈಪಮುನಕ್ಕ ಪರಿಯು ರುಕ್ಕುರಾಳುಕ್ಕುಕ್ಕು ನ್ನಾಗರ.

Sambhurahasya, which is in the form of a dialogue between Siva and Subrahmanya, Siva says: "Endowed by me with knowledge, sage Agastya wrote Tamil grammar; so, Tamil being *arsha*, i.e., derived from a *rishi* author, does not fall under the head of *apabhramsa* (corrupt language) just as is the case with Andhra, Karnata, Ghaurjara and other languages which are not *arsha*." Another tradition says that Agastya, having had a quarrel with the Sanskrit Pandits of Kasi, came to the south and established the Tamil language. Invention of a language by an individual is, however, opposed to the principles of philology. Language is social and national, not individual. It is a social product, springing up with the first community, and developing with the increasing needs of culture and civilisation. A grammar presupposes previous literature.² *Tolkappiyam* has quotations from older authors. If Agastya wrote a grammar at all, he must have based it on the works of previous authors. The indigenous words *eluttu* (a letter) and *suvaḍi* (a book) in Tamil prove that Agastya did not bring the alphabet. The story of Agastya has to be taken to mean that he was an early sympathetic cultivator of the language. Tamil has a copious vocabulary, relatively independent of Sanskrit, and a wide range of literature. It is, more closely related to Kannada than to any other member of the Dravidian group.

1. ಮಾಮುಧೃಶ್ಯ ಶವಶ್ಚಕ್ರೇ ಪುರಾಗಸ್ತೋ ಮಹಾಮುನಿ |
 ಮಯಾ ಪ್ರದತ್ತ ವಿಶ್ವಾಸೋ ದ್ರಾವಿಡೀಂ ವ್ಯಾಕ್ಯತಂ ವೈಧಾತ |
 ನಾಪತ್ರಂಶಶ್ವದೋಮೋಸ್ಯ ಮಮದೀಶಾಂ ಗಿರಾಂ ಶತ |
 ಅನಾರ್ಜುನಾಂಧ್ರಕಾಶಾಽಪಿ ಭೌತರಾದ್ಯಂ ಹಿ ಭಾಸಿತಂ |
 ಅಶದ್ಭಂಶಂ ವಿಜಾನಯಾತ |

2. ಇಲಕ್ಕಿಯವಿನ್ರಿ ಯಿಲಕ್ಕಿಯವಿನ್ರಿ | ಯಿಲಕ್ಕಿಯವಿನ್ರಿ ಯಿಲಕ್ಕಿಯವಿನ್ರಿ ;
 | ಇಲಕ್ಕಿಯವಿನ್ರಿ ಯಿಲಕ್ಕಿಯವಿನ್ರಿ | ಯಿಲಕ್ಕಿಯವಿನ್ರಿ ಯಿಲಕ್ಕಿಯವಿನ್ರಿ |

ಪೇಶಗೈಯಾ |

Malayalam is composed of the two words *mala*, a mountain, and *alam*, a verbal derivative from the root *al*, to possess, to rule, which likewise occurs in this connection in the forms *alma* or *ayma*, a softened form of *alma* corresponding to the Tamil *anmai*. The whole word means 'the mountain region', and then the language of that region. Caldwell considers Malayalam to be a very ancient offshoot of Tamil, differing from it chiefly at present by its disuse of the personal terminations of the verbs, and the larger amount of Sanskrit words it has incorporated into its vocabulary. Personal terminations began to be dropped after the 13th century, and by the end of the 15th they had gone completely out of use. Tunjattu Eluttachchan, a noted writer of the 16th century, is said to have introduced the present alphabet, which seems to have been derived from the Grantha, the character in which Sanskrit is written in the Tamil country. The proportion of Sanskrit words adopted by the Dravidian languages is least in Tamil, greatest in Malayalam. Malayalam has a close relationship to Tamil.

In point of euphonic sweetness Telugu is said to occupy the first place among Dravidian idioms. It was called by the Europeans *gentoo*, a corruption of the Portuguese *gentio*, a heathen. The term was originally, *i. e.* in 1648, applied to all Hindus as opposed to the Moors or Muhammadans, and came in time to mean the Telugus alone. Telugu is called Andhra by Sanskrit writers. The term Andhra occurs as the name of an Indian people in the Aitareya Brahmana, the Ramayana, the Mahabharata and in the Asoka inscriptions of the 3rd century B. C. Pliny calls them Andarae. The Andhra language is mentioned by the Chinese pilgrim Hwen Thsang, about the middle of the 7th century, who says that it differed from that of Central India, whilst the forms of the written characters were for the most part the same. The name Telugu, which also occurs in the forms Telungu, Telinga, Tailinga, Tenugu and Tenungu, is said to be derived from Trilinga, 'the language of the three lingas'

i. e., of the country of which three famous linga temples formed the boundaries. According to tradition Siva as a linga descended on three mountains, namely, Kalesvara, Srisaila and Bhimesvara, which marked the boundaries of the Telugu country. The Prakrit form of Trilinga is Telinga. The Telugu country was called Telingana by the Muhammadans. Besides Trilinga the Telugu country had likewise the name Trikalinga given to it. Telugu Pandits derive the name Tenugu from *tene*, honey, and say that the name indicates the mellifluous character of the language. In the Tamil country Telugu is known as Vadugu, and the Telugus as Vadugar from *vada* north, the Telugu country lying to the north of the Tamil. In old Tamil literature, however, the term Vadugar is applied not only to the Telugus but also to the Kannadigas. According to tradition the first Telugu author was Kanva who lived at the court of Andhraraya and wrote Telugu grammar. Atharvanacharya, who lived at the beginning of the 13th century, names, besides Kanva, Brihaspati, Hemachandra, Pushpadanta, Ravana, Gautama and Dharma-
maraja as writers on Telugu grammar in his *Trilinga-Sabdanusasana*. None of these grammars has come down to us. In Tamil we have only one sage Agastya as the formulator of the rules of grammar, but here we have a good number of them besides Ravana, the demon king of Lanka.

Unlike Tamil and Telugu, Kannada has no sage's name associated with its literary origin. Some opinions about the derivation of Kannada have already been given KANNADA in the Introduction to Volume I (p. xiv). It is very probable that Kannada is a Sanskritised form of Kannada. We may compare with this Punnata, the Sanskritised form of Punnadu, a kingdom which existed in the south of Mysore in the early centuries of the Christian era. Ptolemy names it Paunnata in the 2nd century. The original form of Kannada was most probably Kannadu (compare Punnadu) which was subsequently changed into Kannadu and lastly into Kannada. The form Kannadu as the name of the language

is even now heard in some parts of the Kannada country. The suggested derivation from Kar + nadu, the black country may seem appropriate to outsiders, but the Kannadigas themselves are not likely to designate their language "the black country language".

The Tamils and Telugus derive their respective languages from words which bear the signification of sweetness, though outsiders may suppose that it is an afterthought. It is not therefore too much to presume that the Kannadigas also must have applied some good attribute to their language, and this attribute, I think, is *fragrance* as indicated by the derivation from Kammitu (fragrant) + nadu (country) which words when compounded become Kannadu. Kannadu, *i.e.*, Kannada, thus means the language of the fragrant country, and the epithet fragrant may be considered quite appropriate to the Kannada country abounding as it does in sandal forests and lotus ponds, the latter being invariably described by Kannada poets as one of its most characteristic features.

Jayangondar, the Tamil author of the *Kalingattupparam* an account of the conquest of Kalinga by the Chola king Kulottunga I, which he wrote in the 11th century, makes the curious statement that Kannada is only a mixture of some Telugu, and a large number of Tamil words,¹ though it is mentioned as an independent language in Peragattiyam, Kamba-Ramayanam and other works. The occurrence of the term Karunadar in the *Silappadikaram*, of about the second century, has already been mentioned.²

Kannada is closely related to Tamil. They alone have a regular feminine gender. The various suffixes of the plural of rational and irrational nouns are essentially the same in both and they are more consistently distinguished than in

1 ಶಿವವಡುಗೂಂ ಪಲಶವುಳುಂ ಕುಳರಿತ್ತರುಕರುನಾಡಿಮರ್.

2 Volume I, Introduction, XV

most other connected forms of speech. Both languages agree in the principles for the formation of the oblique base. There are also a few points of difference between the two languages. Kannada agrees with Telugu in the formation of the oblique cases of the singular of the pronouns I and thou and in possessing a present participle. But it differs more widely from Telugu than it does from Tamil

A word or two may now be said about the uncultivated Dravidian languages of the south, namely, Tulu, Kodagu
 DIALECTS OF Toda, Kota and Badaga, which may be
 KANNADA looked upon as dialects of Kannada by reason
 of their closer relationship to that language than to any other of the Dravidian tongues, as indicated in the following statements: "Tulu does not differ widely from Kanarese"; "Kodagu may be regarded as standing about midway between old Kanarese and Tulu"; "Kota may be considered as a very rude dialect of Kanarese"; "Badaga is an ancient dialect of Kanarese"; "the language (Toda) seems to have been originally old Canarese, and not a distinct dialect."

Toda, the language of the Todis or Todavar of the Nilgiris, is peculiar in having the sound *f*: *e g puf*, insect. It has very few case-signs, there being no difference in it between the nominative, genitive and accusative. The earliest mention of the Todavar has been met with in an inscription, No. 83 of the Chamarajanagar Taluk of the Mysore District, dated 1117, which states that Punisa, the general of the Hoysala king Vishnuvardhana, frightened them during his conquest of the Nilgiris. Kota, the language of the Kotas of the Nilgiris, is said to have been carried thither by a persecuted low-caste tribe at some very remote period. In this language the sign of the genitive case is *a*, of the dative *ke*, and of the locative *olge*; and the infinitive is formed by adding *alik* to the root—*e g, tin*, eat; *tinahk*, to eat. All this shows how closely it is allied to Kannada. Badaga, the language of the Badagas, who form the most numerous class of

people inhabiting the Nilgiris, is a more ancient form than ordinary Kannada and agrees in several particulars with the language of old literature. The sounds er (r) and el (l) are still found in the language, though in several cases er is used in the place of el —e.g., *ari*, to know; *eru* to ascend; *kuri* a sheep; *kere* a tank; *irlu* for *irulu* night; *tinglu* for *tingalu*, the moon; *avla* for *avalu*, she; *makkla* for *makkalu*, children. A peculiarity about the use of er is that it occurs generally as a subscript of the first or second syllable of a word instead of forming the next syllable as in Kannada and other allied forms of speech—e.g., *klee* for *kilu*, to pull out; *blu* for *bilu*, to fall; *mlugu* for *mulugu*, to sink; *hoglu* for *hogalu*, to praise; *hla* for *halu*, ruin; *hlaye* for *hale*, old; *hloye* for *hole*, a river; *gluyi* for *guli*, a pit. The personal pronoun of the first person singular is *nam*, I; the dative suffix is *ga*, *holaga* (*holakke*), to the field; the past tense of the verbs agrees with old Kannada; *madidem*, I did. The Badagas are mentioned in ancient Tamil literature—in verse 253, attributed to the old poet Nakkirar, of the anthology known as *Agananuru*—in connection with the Mysore king (*Erumaiyuran*—he of *Mahishapura* or *Mysore*) who is stated to be related to them. Tulu, though destitute of a literature, is one of the most highly developed languages of the Dravidian family. The name Tulu, which means mild, meek, humble, refers to the people rather than to the language. The Tulus have the reputation of being the most conservative portion of the Dravidian race. Tulu does not differ much from Kodagu. The dialect from which it differs most is Tamil. Kodagu is the language of the Coorgs, the people of Coorg or Kodagu. The name is derived from *kuda*, west, and means the western country. The earliest mention of the Coorgs or Kodagas is found in an inscription, No. 20 of the Hunsur Taluk of the Mysore District, dated 1174, which records that the Chandalva ruler Pemma Virappa, aided by the Kodagas of all the *nadus*, attacked Bettarasa, the general of the Hoysala king Ballala II, sent to put down the Chandalva king Mahadeva

whom he killed in battle, but was defeated. Kodagu has preserved its form comparatively free from change owing to the retired position of the people who speak it.

The Range of Kannada About a Thousand Years Ago.

Regarding the range and principal seats of the Kannada language a thousand years ago, *i. e.*, at about the beginning of the 9th century, we have, as stated before, the following interesting particulars given in the *Kavirajamarga* of the Rashtrakuta king Nripatunga or Amoghavarsha I (815-877).—

“The region in which Kannada was spoken extended from the Kaveri as far as the Godavari. The Kannada spoken in the district lying within Kisuvolal, Kopana, Fuligere and Onkunda was the pure well of Kannada undefiled.”

The range given above includes a considerable part of what is now regarded as a purely Mahratha country. But this ought not to incline us to doubt the accuracy of Nripatunga's statement regarding the northern limit. In the 9th century Kannada was spoken over a considerable part of the Mahratha country, but subsequently it has had to yield its place to the encroaching Mahrathi idiom since the rise of the Mahratha empire. As stated by Dr. Fleet, Kolhapur, now considered a purely Mahratha District, was not so in ancient times, as is abundantly proved by the Kannada inscriptions in the Mahalakshmi temple situated in the heart of the Kolhapur town, by the large number of Kannada manuscripts in the Jaina matha at Kolhapur, by the Kannada local names in the Kolhapur territory, as for instance, Sirol (Siri-volal), and by the fact that the head of the Lakshmisena-matha at Kolhapur issues his circulars to this day in Kannada to his numerous disciples in the Karahataka-pranta, which is identical with the Satara District, the name Karahataka or Karhada being now restricted to the town of that name. Further, the Political Agent at Kolhapur is, to the present day, always addressed as the Political Agent, not of the “Dakshina Maharashtra” or “Southern Mahratha Country”, but of the Karvira Ilakha and the Karnataka-pranta”. The official

designation, Southern Mahratha Country, which includes the three Kannada Districts of Belgaum, Bijapur and Dharwar together with the Kolhapur, Miraj, and other Indian States is a misnomer. It is true that in one of the earliest inscriptions of Pulakesi II (609-642) this part of the country is included in Maharashtra; but this term meaning literally "the great country," did not imply any of the racial and linguistic peculiarities which are now attached to the terms Mahratha and Mahrathi, derived from it. In the whole area of the so-called Southern Mahratha Country, not a single Mahrathi inscription has been discovered, of a greater age than 2 or 3 centuries, while all the old inscriptions hitherto found are either in Sanskrit or Kannada, or in the two languages combined. This fact speaks of itself, as to what the vernacular of the country was in early times. At present the people and the language of the British Districts are essentially Kannada, and the Kannada people and language have been displaced, to a certain extent, by the Marathi people and language in the Indian States, only because those States were established by the aggressions of Mahrathas from the north, whose local influence proved to be greater than that of the rulers whom they dispossessed. The town and District of Sholapur contain numerous Kannada inscriptions, though the District now counts officially as a Mahrathi one. Names such as Vappuvanna and Lasithiyavva among the Silaharas of Thana betray their Kannada origin. The influence of Kannada in ancient times in what is now known as the Telugu country is evidenced by the Kannada titles applied in old Telugu inscriptions to Telugu kings and chiefs, e.g., in a Telugu Vaidumba inscription of about the 9th century the name of a general is given as Manujara-deva ¹; the Eastern Chalukya king Gunaga-Vijayaditya (844-888) had the title Gunake-nalla; and some of the Reddi chiefs bore the title Jagad-obba-ganda and Jagada-Gopala ². It may also

1. Madras Epigraphical Report for 1923, p. 98. 2. *Ibid.*, p. 124.

be incidentally noted that in the Indrakilapārvata Telugu inscription of about the 9th century at Brzwada occurs the form *Samvatsaradul* with the archaic Kannada locative suffix *ul* instead of the corresponding Telugu suffix *lu*.

Adi-Pampa (941) says that he wrote his *Vikramarjuna-vijaya* or *Bharata* in the pithy Kannada of Puligere, which is one of the four seats of pure Kannada named by Nripatunga Ranna (993) also states that the Kannada of the two (which make together a) six hundred was pithy Kannada ¹ and that he wrote in it. The two referred to by Ranna are the Belvola three-hundred and the Puligere three-hundred ², so that Puligere again appears as the region of pure Kannada. The expression *Erād-arū-nuru*, as the name of a province, which was an ornament of the Kuntala country, occurs in the Kalas inscription, of 930 ³, and the same appears as *Dvi-trisatam*, the two three-hundreds, in the Nilgunda inscription, of 982 ⁴.

Nripatunga also makes the following interesting remarks about the intelligence and culture of the Kannadigas inhabiting the region of pure Kannada already mentioned as lying within Kisuvolal, Kopana, Puligere and Onkunda —

"Skilled are the people of that region in making speeches with apt words and also in understanding and pondering over [others'] speeches. Naturally intelligent, they are even without special study versed in the usages of poetry. All are skilful in their speech. Even young children and the dumb learn wisdom and words respectively at a hint," ⁵

1. *Erād-arū-nurara Kannadam a tirula Kannadam* 2 *Belvola-munurumam Puligere munurumam erād-arū-nurumam* *Epigraphia Indica* XV, 339 3 *Kuntala-dhara-talam, tad-vishayakk erād-arū-nuru lalamam. Ibid., XIII. 326. 4. Ibid., IV, 207.*

5 ಪದನಚಿದು ನುಡಿಯಲೂ ನುಡಿ | ದುದನಚಿದಾರಯಲೂಮಾರ್ಪಣಾ ನಾಡ
ವರ್ಗಳ್ |

ಚದುರರ್ ನಿಜದಿಂ ಕುಣಿತೋ | ದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗಪರಣತಮತಿಗಳ್ ||
ಕುಣಿತವರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಂ | ಪೆಜರಂ ತಂತಮ್ಮ ನುಡಿಯೊಳ್ಳಿಲ್ಲಂ ಜಾಣರ್ |
ಕೆಜುವಕ್ಕಳುವೂಮೊಗರು | ಮುಣಿಸಲ್ಪುಣಿವರ್ ಎವೇಕಮಂ ಮಾತುಗಳಂ ||

Kannadigas · their Civilisation.

We gather from the Ceylonese Chronicles that a Chola king named Elela conquered Ceylon in 205 B C, with the help of a Mysore army.¹ An inscription of the Rashtrakuta king Dantidurga, of about the middle of the 8th century states that the Karnataka army was capable of defeating the Pallava king of Kanchi, and the Kerala, Pandya and Chola kings.² The Kalabhras, mentioned in the Velvikudi plates (c. 770) of the Pandya king Sadaiyan Parantakan as having gained possession of the Pandya country in about the 7th century, are believed to be Karnatas. The Vadugar (Badagas or Kannadigas) of Eru nainadu (Mysore) formed the advance-guard of the Moriyyar of Tamil Sangam literature or Mauryas of Konkan who ruled in the 5th, 6th and 7th centuries and went to help the Kosar against Mohur, the general of the Pandya king Nedunjeliyan.³ Almost all the dynasties of rulers in the Dekhan and the South, such as the Ganga, the Kadamba, the Chalukya, the Rashtrakuta, the Hoysala, the Sevuna, the Kalachurya, the Ratta, the Silahara, the Kongalva, the Changalva, the Sinda, the Bana, the Nolamba, the Vaidumba, the Saluva, the Santara, the Senavara, the Punnad and those of Vijayanagar, Mysore and Coorg, have been Karnata, as also the lines of Palegars or minor chiefs, such as those of Keladi, Ummattur, Nuggehalli, Belur, Sugatur, Hadinadu, Mudigere, Chitaldrug, Nidugal, Chennapattana, Magadi, Elahanka, Sante-Bennur, Piriypattana, Chikkanayakanahalli, Maddagiri, Bijjavara, Kote and Kalale. There were, moreover, Karnataka dynasties of rulers even in Gujarat and Nepal.

The civilisation of the Kannadigas, as indicated by the indigenous words of their language, was by no means negligible, though not of a very high standard. The Kannadigas

1. The Lost Cities of Ceylon, 26 2. Indian Antiquary XI, 114.
3. Journal of the Royal Asiatic Society for 1924, 656.

Were well acquainted with agriculture¹ and possessed some knowledge of the ordinary arts of life such as spinning, weaving, house-building² &c They knew some of the ordinary metals³ such as gold, silver, iron and copper; and some of the planets⁴ which were ordinarily known to the ancients such as the sun, the moon, the crescent, Venus and the ascending node. They delighted in war and were armed with several weapons⁵ such as the bow, arrow, spear, shield, and, sword. They had marriage, medicines, hamlets, rafts, ships festivals, numerals up to one thousand, measures of length weight and capacity, and fractions.⁶ They had all the necessary words for everyday use. The Tamilians acknowledged the existence of God and built temples to his honour. But the Kannadigas, like the Telugus, have no words expressive of the ideas of God and temple. Telugu has no indigenous words to denote even the sun and moon. The Kannadigas do not seem to have had alphabetical characters, nor words to denote heaven and hell. The same was the case with the Telugus also. It may, however, be stated that the Dravidians as a whole did not know hell.

1 ಉಣುವುದು, ಕುಳ, ಕುಟಿ, ಕೂರಿಗೆ, ಏರು, ಎತ್ತು, ಎತ್ತ, ಪಯಿರು, ಕಳೆ, ಕದಿರು, ಕೆನೆ, ಬಯಲು, ಕೊಳ, ಕಾಲುನೆ, ಕೆತ್ತೆ, ಎರಿ, ತೂಂಬು, ಅರಿ, ಕುಯಿಲು, ಕುಡಗೋಲು, ಒಕ್ಕನೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

2 ನೂಲುವುದು, ಹುಟ್ಟಿ, ಪಟ್ಟ, ತುಬಟ್ಟ; ನೇಯುವುದು, ಹಾಸು, ಹೊಕ್ಕು, ಪಟ್ಟ; ಮನೆ, ಬಾಗಿಲು, ಸೂರು, ಹುತ್ತಿಲು, ಓವರಿ, ಕಡೆ, ಕದ, ಜಗಲಿ, ಕೇರು, ಮಣ್ಣು, ಮಾರ, ಗಾರೆ, ಗಚ್ಚು ಇತ್ಯಾದಿ.

3 ಪೊಣ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕರೋಣ (ಕಬ್ಬಿಣ), ಕಿಸು (ತಾಮ್ರ).

4 ನೇಸಲು, ತಿಂಗಲ್, ಪೆತ್ತೆ, ಬೆಳ್ಳಿ ಚಾಪ್ (ರಾಹು)

5 ಪೋರ್, ಕೊಳುಗುಳ; ಬಿಲ್, ಕೋಲ್, ಇಟ್ಟಿ, ಅಡ್ಡಣ, ಕತ್ತಿ, ಕೂತಲೆ,

6 ಮದುವೆ, ಮದ್ದು, ಬಾಡ, ತವ್ವ, ಹಡಗು, ಜೆಜವು, ಒಂದರಿಂದ ಒಂಬತ್ತುರ ತೋಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು, ಜೋಟು, ಗೇಣು, ಆಡಿ, ಮೊಳ, ಮೂರು, ಮಣ, ಎಸೆ; ಕೊಳಗ, ಬಳ್ಳ; ಆರೆ, ಕಾಲು, ಬೇಳೆ, ಎಸ.

The Third Volume.

In the Introduction to Volume II of the *Karnataka-Kavi-charite* [p. 22], which was published in 1919, I stated: "God willing, I propose to write a third volume bringing the account up to date." Accordingly, the work was undertaken soon after the publication of the Second Volume, but owing to the delay in the press and other circumstances over which I had no control, it was not possible to publish the volume earlier. The delay in the press, though regrettable, has enabled me to include in the volume a few items of additional information which became available in course of time. This incorporation of additional matter as it became available in the shape of appendixes has unavoidably made the work somewhat scrappy. The volume comprises besides the text seven Appendixes, a Supplement and an Index. It deals with 567 authors in all, of whom 352 are old and 215 modern. The latter consist mostly of writers who lived in the latter half of the 19th century, but no living author is included in the group. It has to be stated here that though very few of the modern authors come under the category of poets, still the names of all of them are included in the work just to make the account as complete as possible, the details given about them being, however, extremely meagre. In the Contents and Index occurs against the names of modern authors the expression 19 *sa* in which *sa* stands for *satamana* or century. Omitting the authors named in the Appendixes who belong to the period dealt with in the 1st and 2nd volumes, the rest of the old authors in this volume belong to the 18th and about the first half of the 19th centuries, though a few are some years later. Among these, too, as among those treated of in Volumes I and II, are some who are not, properly speaking, poets, but their number is not large as in the case of modern authors. An exception has, however, to be made in the case of the authors of *Vachanas* which, though seemingly prose, are in reality poetry.

Some details will now be given of the contents of the present volume. A portion of the text, consisting of pp.

1-216, treats of 165 poets whose period ranges from c. 1705 to 1887 A.D. The number includes two women, one of whom is a queen of Mysore. The remaining portion of the text, consisting of pp. 217-24, deals with 155 modern authors. Appendix I (pp. 241-260) contains accounts of 95 poets who flourished from c. 1430 to 1869, 3 of them being Vachanakaras or authors of *vachanas*. Two of the poets are already known and of the remaining 33, 16 belong to the period of Volume II and the rest to that of the present. Appendix II (p p. 261-326) contains notices of 213 works, ranging in date from c. 1900 to 1884, whose authors are not known. Appendix III (pp. 327-339) gives corrections up to page 324 and a few items of additional information. Appendix IV which extends over pp. 334-399 furnishes information about a large number of new poets the majority of whom are Vachanakaras. Pp. 334-338 give additional *vachanas* of 11 Vachanakaras who have already been noticed in Volume I (pp. 190-209, and 275). Pp. 338-360 treat of 59 new Vachanakaras who flourished from c. 1160 to c. 1725 giving examples of their *vachanas*, 15 of these being women. Of these 59 authors, 45 belong to the period of Volume I, 12 to that of Volume II and only 1 to that of the present. Pp. 360-361 name 53 new Vachanakaras, including 7 women, with their *ankitas* or dedicatory words but without examples of their *vachanas*. With very few exceptions, if at all, all these authors are contemporaries of Basava and so belong to Volume I. On page 362 are named 5 additional Vachanakaras, none of whom seems to belong to this volume. Pp. 362-371 give 46 new *ankitas* with illustrative *vachanas*, of which 15 occur also in Volume II (pp. 121-124), as also 19 new *ankitas* (p. 371) without *vachanas*. Pp. 372-389 treat of 19 poets who flourished from 1099 to c. 1700, of whom 11 are already known from Volumes I and II. Of the remaining 8, three, who are composers of inscriptions, belong to Volume I and the rest to Volume II. Appendix V (pp. 390-399) treats of some new authors, old and modern, and mentions a few additional works whose authors are not known.

Pp. 390-392 deal with 5 poets of whom 2 are already known. The remaining three who flourished between 1800 and 1860 belong to the present volume. Pp. 392-396 contain brief accpunts of 32 modern authors of whom three are already known. On p. 397 are given 6 additional works, ranging in date from c. 1600 to 1811, whose authors are not known. These have to be added to the 213 works dealt with in Appendix II. P. 398 gives some corrections relating to pp. 347-382. Appendix V¹ (pp. 399-417) contains Index to the poets and works dealt with in Volumes I and II. The Supplement (pp. 418-433) following Appendix VI names some works not noticed in the three volumes. Appendix VII (pp. 435-470) contains accounts of a number of new authors, old and modern. Pp. 435-462 treat of 92 old authors, of whom 8 are already known, 7 being named on pp. 360-361, though mentioned here with their vachanas, and 1 in Volume II. Of the remaining 24, who flourished from 1109 to c. 1840, including 3 Vachanakaras, one of them being a woman, and 5 composers of inscriptions, 8 belong to the period of Volume I, 3 to that of Volume II and 13 to that of the present. Pp. 463-470 deal with 44 modern authors of whom 13 are already known though named here with their additional works, so that the number of new authors dealt with here is 31. In *Additions and Corrections* two old authors are mentioned, namely, Madhuvayya, a Vachanakara, who belongs to the period of Volume I, and Linganaradhya who belongs to the period of Volume II.

The total number of old poets dealt with in this volume is 352—text (pp. 1-216) 165, Appendix I (pp. 241-260) 93, Appendix IV (pp. 338-362, and 372-389) 125, Appendix V (pp. 390-392) 3, Appendix VII (pp. 435-462) 24, and *Additions and Corrections* (pp. 472 and 474). This number includes 124 Vachanakaras of whom 29 are women, 2 more women authors and 8 composers of inscriptions. According to sects 191 of the poets are Virasaivas, 108 Brahmanas, 13 Jainas, and 90 others, the last including 10 rulers, 12 Okkaligas and 6

Doddaramaradhya of the Ettaga-matha of the Heggadadevankote Taluk ; Mahamahopadhyaya Siddhanti Sivasankara Sastri ; R. H. Despande M.A., Dharwar; Ugran Mangesa Rao, Puttur, South Kanara; B Rama Rao M A L.L B., Madras; J. Chennamallappa Galagali, Halasangi, Bijapur District; S. N. Koppikar, Malamaddi, Dharwar, Venkappa Paramaiya Heggade Kadekodi, Karki; H. G Bengeri B.A., Municipal High School, Haveri; Pandits Raghupatyacharya and K C Nanjundaradhya, of Mysore ; H. Chennakesava Iyengar, Kannada Professor, Dharwar; Jirige Basavalingappa of Bangalore; M Govind Pai of Manjesvar; Pandit H Shesha Iyengar, Kannada Fellow, Madras University ; H Narayana Rao B A B L. and Rai Bahadur M Raghunatha Rao B.A. Of these, the first two gentlemen, namely, Messrs Santavirarya and Doddaramaradhya, have very kindly taken the trouble of bringing several palm leaf manuscripts all the way from their places for my examination I have also to mention in this connection the help rendered by Sriman M C. Srinivasa Iyengar of the Mysore archaeological Office in copying out for the press portions not only of this volume but also of Volume II. I may finally record the assistance given me by Sriman C V Raghavendraiya, my nephew Sriman M. A Rangaswami B.A. and my son Sriman R Tirunarana Iyengar in copying out portions of this volume for the press and in preparing Contents, Index and Supplement for it

I am fully aware that this volume is not a complete and correct account of the authors falling within the period treated of in it. I can, however, say this much, namely, that I have endeavoured to make the account as complete and accurate as possible, having regard to the material that was available to me for use. I am thankful that it has been possible for me to finish the volume, though handicapped by advancing old age, being now in my 69th year, and weak sight due to the development of cataract in both the eyes, and offer it as a further tribute to the Kannadigas with the hope that it, too, will meet with their appreciation and support.

The Karnataka Navicharite or Lives of Kannada Poets.

As stated in the Introduction to Volume I [pp. XIX-XX,) Kannada literature is of vast extent and range and compares EXTENT AND RANGE OF KANNADA LITERATURE not unfavourably with those of the sister languages of Southern India. A cursory glance over the three volumes of the Karnataka-Kavicharite will confirm this statement. The majority of the works, however, bear on religion, as is also the case with the sister languages, Bhattakalanka (1604) in the introduction to his Sabdanusasana observes that in Kannada are written numerous works on *sabdagama* (grammar), *yuktyagama* (logic) and *paramagama* (religion and philosophy) as well as numberless books of poetry, the drama, rhetoric and the fine arts¹ A survey of Kannada literature brings to view not only *kavyas*, works on poetics, prosody and grammar, and lexicons, but also works bearing on biography, local history and philosophy, and a respectable number of works on medicine, veterinary science, mathematics, astrology, cookery, and other sciences and arts. Besides, there are innumerable Kannada inscriptions written in excellent *kavya* style.

The earliest cultivators of the Kannada language for literary purposes were the Jainas. The oldest works of any extent and value that have come down to us are all from the pen of the Jainas. The period of Jaina OF POETS' predominance in the literary field may justly be called the Augustan Age of Kannada literature. The beauty and the high polish of the Kannada language are almost entirely due to the Jaina authors of an earlier period who by writing works in chaste and dignified language have raised the literary excellence of Kannada to a high standard. Pampa, Ponna and Ranna are deservedly known as the *Ratnatraya* or Three Jewels among poets. Ponna Ranna and Janna received the title *Kavichakravarti* or

1 ಶಬ್ದಾಗಮ ಯುಕ್ತಾಗಮ ಪರಮಾಗಮ ವಿಷಯಾಣಾಂ ತಥಾ ಕಾವ್ಯನಾ
ವಿಕಾಸಕಾರಕಲಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯಾಣಾಂ ಚ ಒಹೂನಾಂ ಗ್ರಂಥಾನಾಮಪಿ ಭಾಷಾ
ಕೃತಾನಾಮುಪಲಭ್ಯಮಾನತ್ವಾತ್.

Emperor of Poets from the Rashtrakuta king Krishna III, the Chalukya king Tailapa and the Hoysala king Ballala II respectively.¹ Nagavarma II and Sumanobana, father of Janna and grandfather of Kesiraja, are described as the *Katuka, charyas* or Poet-laureates of the Chalukya king Jagadekamalla II and the Hoysala king Narasimha II respectively. There were also other writers who composed works of literary merit in the *champu* style down to the end of the 14th century, the last great writer being Madhura. Almost all the works useful for the study of the Kannada language, such as those on poetics, prosody and grammar, and lexicons have been written by the Jains. The same appears to have been the case in Tamil, though to a smaller extent.

Among *shatpadī* writers may be mentioned Kumudendu, Bhaskara, Mangarasa III and others.

The Virasaivas have contributed not a little to the advancement of the language by writing almost all their religious works in Kannada. Basava and his contemporaries brought into existence most of the *vachana* literature bearing on religion and philosophy, written in terse impressive prose for the benefit of the ordinary people. Nearly 200 of Basava's contemporaries and a few that preceded him and some that came after him, including a good number of women, have written *vachanas*. As has been rightly observed by Dr Fleet,² it is due almost entirely to the Virasaivas that the beautiful and highly polished Kannada language has been preserved, in later times, amidst the constant inroads of the Mahrattas from the North. Among the Virasaiva poets Harisvara occupies the first place. Among subsequent *champu*-writers may be mentioned Shadaksharadeva and Surangakavi. There are also several poets who have written good works in *shatpadī* and other metres, such as Raghavanka, Padmananka, Viru-

1. ಕನ್ನರನಾಥರವರು ಕೃಷ್ಣ III ರೊಡನೆ | ಮೊನ್ನೆ ಮನವೊನೆದು ತೈಲಪಂ ಕುಡೆ ರತ್ನಂ
ಮನ್ನಿಸಿ ಬಲಶಕ್ತಂ ಕುಡೆ | ಜನ್ನಂ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿವೆಸರಂ ಪಡೆದಂ ||

2. *Dynasties of Kanurese Districts*, 477.

paksha-pandita, Mallanarya, Bommarasa, Nanjunda, and so forth

Among Brahmana poets, Rudrabhatta has to be given the first rank. Other *Champu*-writers that deserve mention are Tirumalarya and Chikupadhyaya. Among *shatpadi*-writers may be mentioned Kumara-Vyasa, Kumara-Valmiki, Lakshmisa, Lakshmakavi and others.

It is worthy of note that three of the Mysore kings, namely, Chamaraja Odeyar, Chikkadevaraja Odeyar and Krishnaraja Odeyar III, have interested themselves in the language and written works in it, as also a queen of the Mysore Royal Family, Cheluvambe, the consort of Krishnaraja Odeyar I. Other women writers such as Honnamma, Srirangamma and Helavanakatte Giriyamma also deserve mention.

The number of authors dealt with in this volume has TOTAL NUMBER already been given (p XXX), as also their OF AUTHORS classification according to sects. The poets treated of in Volume I number 280. This number includes 45 Vachanakaras, 40 composers of inscriptions, 8 women, 1 king and 2 princes. And according to sects 95 are Jainas, 90 Virasaivas, 45 Brahmanas, and 50 others. Similarly, the number of authors dealt with in Volume II, excluding those transferred to the revised edition of Volume I, is 301, which includes 15 Vachanakaras, 3 composers of inscriptions, 4 women, and 12 rulers or chiefs of whom 3 are kings. When classified according to sects, 145 are Virasaivas, 75 Brahmanas, 56 Jainas, and 24 others. The total number of authors dealt with in the three volumes is thus 1148. The following table exhibits clearly the details noticed above :—

Volume No of authors Jainas Virasaivas Brahmanas others

I	280	95	90	45	50
II	301	56	145	75	24
III Old	352	23	191	108	30
Modern	215	1	27	159	28
Total	1148	175	453	388	192

The number 1148 includes 184 Vachanakaras, 51 com-

posers of inscriptions, 42 women and 25 rulers or chiefs of whom 5 are kings. From the above table we see that of the 1148 authors 939 are old and 215 modern. As stated before (p. XXX), of the 952 old authors treated of in this volume, 110 belong to Volume I, 43 to Volume II and the rest, *viz.*, 199, to this. The following table shows the number of authors properly belonging to each volume :—

Volume	Number of authors	Total
I	280 + 110	390
II	301 + 43	344
III	199 + 215	414

These figures cannot fail to give the reader an idea of the extent of the wealth of Kannada literature

It is a source of gratification to me that by the grace of God I have been able to complete this self-imposed task which, impelled by my intense love for the language, I undertook so far back as 1894, nearly 35 years ago. I need not say that the task has been a very laborious one, though not without interest. If my nephew, the late lamented Mr. S. G. Narasimhachar, with whose collaboration the first volume was written, had lived on, my work would have been easier and probably finished sooner. But this was not to be, and I was left in my old age to complete this difficult task single-handed. In a work of this magnitude involving a great deal of study and investigation, it is but natural that there should be found mistakes here and there; and I shall only be too grateful to scholars who help me in rectifying them and thus making the work more useful. I have done what was possible for me to do and now leave to younger men the further prosecution of these inquiries.

It gives me much pleasure to see that several scholars have now begun to take some interest in Kannada literature, though at the time when I began to write the book there were very few people interested in the study of this subject. I am also glad to see in journals and newspapers criticisms made by some scholars with regard to my work. Before noticing some of these criticisms I

would, however, refer to an article that appeared in the *Daily Post* written by some one under the pseudonym Dharma who thought it fit to impugn my character as an author. As a Kannada version or abstract of this article appeared in several papers, I was advised by some friends to send a reply in order to remove any misconception that might be engendered by a perusal of the article. I give below for the perusal of the reader the article and my reply:—

THE DAILY POST, BANGALORE.

12th September, 1924.

MORALITY IN AUTHORSHIP

[By 'DHARMA']

It is a matter for sincere congratulation to all Kannadigas that it has become possible for our veteran scholar and antiquarian—Praktana Vimarsa Vichakshana Rao Bahadur Mr. R. Narasimhachar, M.A., M.R.A.S., &c.,—to bring out a revised edition of the first volume of the celebrated work—Karnataka Kevicharite, which is an indispensable source-book of information to all students of the history of Kannada Literature. The revised edition has been very fittingly dedicated to H. H. The Maharaja of Mysore, whose love for the language of his country is so well known; and it is equally fitting that the Mysore University should have put its imprimatur on the publication.

Mr. R. Narasimhachar has taken the opportunity afforded by the second edition to revise the book thoroughly and make appreciable additions to our knowledge of the writers of the past. The book, as it is the first of the kind in Kannada, is also the only one so far published; and it has, in fact, rendered any attempt in this direction by others superfluous. Its value as a collection of material for the literary history of Karnataka is of the very highest, and not the least valuable of its merits is the pithy and suggestive characterization of the work of each individual writer.

Judging from the lack of this most useful feature in the second volume, for which Mr. R. Narasimhachar is solely

responsible, one is led to think that Mr. R. Narasimhachar's collaborator in the first volume—the late Mr. S.G. Narasimhachar—was particularly responsible for it. This reflection brings to us the further regret that the name of the late Mr. S. G. Narasimhachar has been altogether obliterated from the second edition of the first volume now under discussion.

From the preface to the first edition of the first volume as well as from its title page, it is plain, as plain could be, that the late Mr S. G. Narasimhachar had as genuine a share in its authorship as its present publisher, Mr. R. Narasimhachar; and all those who know what a fine specimen of culture and high-mindedness the latter is, cannot help wondering why he chose to efface the name of his old friend and collaborator. If the part played by the late Mr. S. G. Narasimhachar in the production of the work were a less important one, common courtesy, one would think, should at least have persuaded the survivor to make a graceful reference to his departed co-worker, in his preface to the second edition,

Mr. R. Narasimhachar must surely have known, from the numerous testimonies that he has been receiving from scholars, both within and outside the State, that he is great enough to have afforded such a tribute to the memory of his old colleague. It would not have taken away a jot from his own reputation, and it should have been a noble example to joint workers in the literary field. Those who desire to see good manners, not to speak of good morals, prevail in the proverbially jealous and generally irascible tribe of authors cannot help deploring that a man like Mr. R. Narasimhachar should have chosen to throw away such a splendid opportunity of setting a high example of friendly devotion and comrade-like gratitude.

While on this topic one cannot help noticing a similar deplorable lapse from the correct standard of editorial fair-play, also in connection with the revised editions of *Karnataka Sabbanasasana* and the *Sravanabelgola Inscriptions*. Mr. R. Narasimhachar's own contribution to the fresh editions of

these valuable works is indeed considerable. He has studied much, added much and corrected much. For these services all scholars will render him their most grateful thanks; but one would think that some little credit is also due to Mr. B L Rice—whom God spare long—for having first discovered that work and those inscriptions and edited them after laborious study, with the assistance of Pandits, and thus for having prepared the material for others to revise and win a name for improvements. Let us hope that Mr Rice's name will not disappear quite so wholly from the other magnum opus of his, the Mysore Gazetteer, which has been long—too long—in the process of revision under the benign and diligent supervision of our gracious Government

REPLY

THE *DAILY POST*, BANGALORE,

28th September, 1924

MORALITY IN AUTHORSHIP,

To

The Editor of the *Daily Post*,

Malleswaram, Bangalore

25-9-1924

Dear Sir,

The article under the caption "Morality in Authorship" over the signature of "Dharma," published in your esteemed paper of the 12th instant, was brought to my notice some two days ago by a friend of mine. As it makes some imputations to me, most probably under a misapprehension, I hasten to send a few words in explanation which, I trust, you will extend to me the courtesy of publishing in a prominent part of your paper.

I must at the outset tender my most cordial thanks to "Dharma" for his appreciation of my humble work in connection with some of my recent publications referred to by him, namely, *Karnataka Kavicharite* Vol. I, *Karnataka Sābdanūśāsana* and *Inscriptions at Sravana Belgola*. It has to be stated that all these are revised editions containing

many additions, alterations and omissions for which I am solely responsible. It is just to show my sole responsibility for the matter and manner of these editions that my name alone appears in them, and not at all with the intention of obliterating or effacing the names of those who once worked at these books. In fact, their names are too well-known to be effaced by any one.

Now, with regard to Mr. Rice, I have clearly stated in the prefaces to the *Sabdanusasana* and the *Sravana Belgola* volume that the first edition was brought out by him in each case, and I have further given his prefaces also to the first editions of both the works. On receipt of a copy of the *Sravana Belgola* volume, in a letter dated the 7th August 1923, he wrote. "You have certainly left little more to be described about this wonderful historical place, and the illustrations are in the highest style of art... Taken altogether, there is no doubt that the general rendering of the inscriptions and the explanations of doubtful or obscure passages are worthy of praise, and you may be congratulated on having produced so exhaustive and satisfactory a second edition of a work which deals with so many important questions. It is not likely to be superseded by another edition; it is all-sufficient." And with regard to *Sabdanusasana* he wrote thus in a letter dated the 7th November 1923.—"I congratulate you on the completion of the revised edition of the *Sabdanusasana*. It is more handy in size than the original edition. The appendixes are valuable features; they must have involved a great deal of research and labour." From these extracts one can clearly infer that he does not expect his name to appear on the title pages of these new editions. Nor does it stand to reason unless he participates in the work of revision and agrees to all the changes that are made in these editions. In fact he does not agree with me on certain points with regard to the *Sravana Belgola* volume.

And with regard to the late Mr. S. G. Narasimhachar, the same argument holds good. "Dharma" may not know that Mr. S. G. Narasimhachar was a relative of mine, he was

my nephew, and nobody mourned his loss more than myself. In the Introduction to the Second Volume of *Kavicharite* (p 18) I wrote about him thus: "Mr S. G. Narasimhachar, my collaborator in writing the first volume, died within a few years after its publication. His sound scholarship in Kannada, his poetical skill, his great modesty and amiable disposition commanded the admiration and respect of all those that came in contact with him. It is not too much to say that his untimely death is a great loss not only to the Mysore State but also to the whole Kannada country. Personally it was an irreparable loss to me." As I had already said this much about him, I thought it was not necessary to say anything more in the revised edition of the first volume. Jealousy is a thing quite foreign to my nature, and in this case it is simply unthinkable.

Yours faithfully,

R. NARASIMHACHAR.

With regard to Dharma's inference that the characterization of the work of individual writers which, according to him, forms a special feature of the first volume but is lacking in the second, must have been the exclusive work of the late Mr S G Narasimhachar, I may be permitted to state that there was no such division of labour when the first volume was written. The characterization referred to was the work of both of us, in fact I may say that I had a greater share in framing it than my collaborator; but this does not in any way detract either from his scholarship or from the value of the help rendered by him. Further, Dharma's statement that this characterization is lacking in the second volume is not quite correct, as a reference to pp. 44, 67, 82, 90, 95, 135, 162, 181, 194, 205, 210, 218, 233, 235, 249, 255, 310, 350, 383, 395, 427, 443, 463, 471, 472, 494, 503 and 511 will clearly show. Only it is less frequent in the 2nd volume than in the 1st simply because the number of poets of outstanding merit is smaller in it than in the other. The excellence of the earlier compositions and the decline of the later

ones is patent to all. A reference to pp. 23, 27, 52, 85, 89, 130, 149 and 449 will show that such characterization is not absent even from the 3rd volume.

I have to express here my sorrow for the death of Mr. B. L. Rice, C. I. E., in July last. He was the father of THE DEATH OF Kannada primary education in Mysore. MR B. L RICE C. I. E. He was also a pioneer in the field of Kannada literature and did much for the advancement of the language by editing several valuable works. I had the pleasure of serving under him as his Assistant in the Archaeological Department for nearly seven years from 1899 to 1906, but my acquaintance with him dates from 1890. He encouraged me all along in writing this work and even acknowledged the little help rendered by me in respect of Kannada literature in his edition of the Mysore Gazetteer (pp. 495-6) published in 1897 in the following terms — "These researches (in Kannada literature) have been followed up with real interest by Mr. R. Narasimhaiah, M.A., now Kannada Translator to the Education Department, and he has placed at my disposal some notes prepared by him on the subject. I am glad, therefore, to be able to incorporate the additional information thus supplied." His interest in the Kannada language and literature was as keen even after his departure to England as it was when he stayed in Mysore. He was in constant correspondence with me and expressed in one of his letters his wish to translate my work into English. His interest in Kannada and in Mysore continued undiminished until his death as is evidenced from the following extracts from a letter which he wrote to me on the 6th April 1927 just three months before his death — "I was waiting in the hope that the long expected work on the Kannada language which you had on hand (he meant my Mysore University Readership Lectures) would shortly reach me ... I am glad to hear there is a prospect of your *Kannada-Kavicharite* being published in completion before long. It will be a great resource for information on the literature of

the language. I think I mentioned to you that Kannada was chosen to represent the languages of the South of India, as Urdu was those of the North, when recently the B.B.C. broadcast on the wireless specimens of the Languages of the East Please remember me very kindly to all who still inquire about me. I can never lose my interest in Mysore," In a letter received from Mrs Rice soon after his death she writes "Had he lived one week more he would have seen his 90th birthday—his end was very peaceful but seemed rather sudden at the last but without pain. He was an invalid for over 9 years, but was always patient and never grumbled." In the letter referred to above he himself wrote:—"Being a prisoner to the house from not having the use of my legs, I am greatly dependent on my being able to read the newspapers and other literature." In spite of these infirmities and ripe old age it is indeed remarkable that his love of Kannada and Mysore continued to the last. It gives me pain to think that I was not fortunate enough to be able to present him before his death with a copy of this volume which he had been eagerly looking forward to get.

I have referred above (p XXXVI) to criticisms by some scholars with regard to my work. Of these critics, Dr A V-
 CRITICISMS ON KARNATAKA
 KAVICHARITE akatasubbaiya, M.A., Th D., LL.B., has to be given the first place as he has paid the greatest possible attention to my work, especially the first volume, his criticisms extending over nearly 280 printed pages. These criticisms are being published in the issues of the *Prabuddha-Karnataka*. They have also been collected together and issued in the form of a book. Some of the Doctor's criticisms, such as those relating to the age of the poets Durgasimha, Chandraraja, Rajaditva and Vrittavilasa, as also those regarding my identification of some jaina gurus, are perfectly reasonable. There are others, however, which are based on very weak grounds due to a misunderstanding of the points at issue, while there are others still which, I am constrained to say, are nothing but the outcome of a

prejudiced mentality solely intent on fault-finding. Though many of the criticisms are not thus of much value, I have still to thank the Doctor for having given me an opportunity of re-examining my position. I have specially to thank him and Mr. T. S. Venkannaiya M.A., for sending me a complete copy of the criticisms and thus saving me the trouble of waiting till the whole thing appeared in the journal. The Doctor has called in question the accuracy of my accounts of about 95 authors on the whole and it is not possible for me to answer all the criticisms here. To serve as instances, I shall take up here one or two criticisms for examination and refer the reader to the Kannada Introduction for a more detailed examination of the points at issue.

I shall in the first place take the case of Nagachandra. The period assigned to Nagachandra (pp. 83-56) by the Doctor, namely, the close of the 10th or the beginning of the 11th century, is evidently due to a misconception. He thinks that Durgasimha, whom he assigns to the period 1024-1042, has praised Nagachandra. This is not so, the poet praised by Durgasimha being Pampa, who is doubtless the author of *Adipurana* and not Abhinava-Pampa. Having once made this assumption, the Doctor has been at considerable pains to find arguments for supporting it and for demolishing my position that Nagachandra lived at about 1100. I give below a few facts which strengthen the position taken up by me:—

(1) According to the Doctor, Nagachandra lived before 1024, either at the close of the 10th or the beginning of the 11th century. Nagachandra, however, praises the *Ajitapurana* which Ranna wrote in 993, and the way in which he praises it, namely, as *the jewel of a poem* (*kṛiti-ratna*), clearly shows that it could not be the work of a contemporary. For the work to attain to such celebrity, some reasonable period, say, at least half a century, has to be postulated. This makes it impossible for Nagachandra to have lived before 1024. Again, Durgasimha, who lived at about 1024, does not

mention Ranna, evidently because he was then too recent a poet to deserve mention. Such being the case, is it conceivable that Nagachandra, who preceded Durgasimha, would praise Ranna's work in such flattering terms? We are thus led to the conclusion that the assumption of the Doctor is untenable.

(2) There is an important statement made by Karnaparya, the author of *Neminathapurana*, (I, 101), about Nagachandra which affords decisive evidence about his period, namely, that though Nagachandra was a modern (*adyatana*) poet, he was equal to ancient poets. The word *modern* can only mean that Nagachandra lived very recently, say, about a generation before Karnaparya. The period I have assigned to Karnaparya being c. 1140 (I, 139), the period of Nagachandra may be taken to be roughly 1100. But according to the Doctor, who assigns 1174 as the date of Karnaparya (p. 95), the date of Nagachandra would be about half a century later than that assigned to him by me. Such being the case, is it reasonable to suppose that Karnaparya would call Nagachandra who, according to the Doctor, lived before 1024, a *modern* poet?

(3) Nagachandra praises a Jaina guru named Meghachandra-traividya in I, 20 of his *Ramayana*, and we learn from Sravana Belgola inscription 127, of about 1115, that the same guru died in 1115. There can be no manner of doubt about the identity of the guru, since the very same verse in which Nagachandra praises him occurs in connection with the guru in the inscription. If Nagachandra had lived before 1024, would it have been possible for him to praise a man who died nearly a century after that period? The Doctor tries to get over the difficulty by making the curious statement that the composers of the inscriptions kept quiet for a full century and then began to use the verses of Nagachandra in connection with other gurus of the same name (p. 47). This is simply ridiculous and a gratuitous insult to Jaina writers. The natural inference is that Nagachandra

lived at about 1100. This will easily explain the instance of *Srutakirti* given by the Doctor (p. 45).

(4) An author named Meghachandra is stated to have written in 1149 an easy Kannada commentary on Puṣṭyapada's *Samadhi-sataka* for the use of the son of the celebrated Pampa [*Indian Antiquary*, XII, 20]. The reference here is clearly to Nagachandra and the statement fixes his period as about 1100. This Meghachandra is most probably identical with the one mentioned in *Sravaṇa Belgola* 66 as the oldest disciple of Nayakirti and as a colleague of Adhyatmi-Balachandra. The Doctor's statement that Adhyatmi-Balachandra lived in 1231 has no basis to stand upon.

(5) Finally, as already stated by me (I, 449), there is every probability of the inscription of Vikramaditya VI (1076-1126), No. A. 23, kept in the Bijapur Museum having been written by Nagachandra, judging from the close similarity in idea and expression of several verses of the inscription to those in Pampa-Ramayana [See Kannada Introduction and I. 450]. This fact, too, leads us to the inference that Nagachandra should have flourished at about 1100.

There are also a few more points dealt with by the Doctor incidentally in his article on Nagachandra (pp. 36-42 and 52-56), of which I shall notice only one here. He rightly criticises my identification of some of the Jaina gurus with others of the same name, such as that of Meghachandra-traividyā of S. B. 127 who died in 1115 with his namesakes mentioned in S. B. 69 and 66 and that of Balachandra of Vakragachchha with Subhakirti's father Balachandra of S. B. 140 (I, 102-103). My chief object in this connection has been to show that there were two Balachandras, one of Vakragachchha who was the guru of Nagachandra and lived at about 1100 and the other of Pustakagachchha who lived at about 1180. The Doctor, however, makes the assumption that these two gurus were contemporaries and tries to adjust facts to this preconceived notion of his. He begins by stating (p. 36) that the date of S. B. 69, given by me as about 1100,

must be about 1180. This inscription is not dated. It tells us that Balachandra of Vakragachchha was a colleague of Gauladeva, who was a disciple of Gopanandi, though at the close it likewise says that he was a colleague of Tiratnandani, a disciple of Maghanandi, who was a colleague of Gopanandi. In either case it is clear that Balachandra of Vakragachchha came immediately after Gopanandi and was not removed from him by a long interval of time. Now, Chennarayapatna 148 records a grant to this same Gopanandi by the Hoysala king Ereyanga, son of Vinayaditya, in 1094. Consequently the period of Balachandra of Vakragachchha may safely be taken to be about 1100, which is exactly the date that I have assigned to S B 69. And this must also be the approximate period of his disciple Nagachandra.

As a second instance I shall take the case of Somaraja. My statement that Somaraja may have belonged to the Chauta dynasty (I, 339) is nothing but a mere guess, and I have mentioned it to be so in clear terms. The Doctor SOMARAJA asserts (pp 219-227) that Somaraja was a Nuggehalli chief and that he wrote his Udbhatakavya in 1522 and not in 1222 as I have stated. His chief reasons are (1) that Indusekhara, a Nuggehalli chief, mentioned as the son of Rayana and the grandson of Tirumala of the lunar race in Hassan 117, of 1573, must be the father of our poet and (2) that *sasirada nurim sanda nalvattu-nalku* (1144) is an alteration made by me, the correct reading, according to him, being *sasirada nanur sanda nalvattu-nalku* (1444), which makes the date exactly 300 years later than that given by me. These reasons are not at all satisfactory. We know quite well from his work that Somaraja was a staunch Virasaiva. On the other hand, the Nuggehalli chiefs, who are stated in Hassan 117 to be of the Atreya-gotra, Apastamba-sutra and Yajus-sakha, cannot be Virasaivas, though the names are similar. Further, Hassan 117 does not name Somaraja but mentions Basavaraja as the son of Indusekhara and gives his period as 1573. If, as asserted by the Doctor, Somaraja was the son of

this Indusekhara, his period, too, ought to be about 1573 and not 1522 as assumed by him. Again, we learn from inscriptions (II, 215) that the Nuggehalli chief Rayana was a feudatory of the Vijayanagar king Achyuta-Raya (1530-1542), and if Somaraja was this chief's grandson his period would be considerably later than 1522. With regard to the second reason, I may say that I do not at all remember having made any alteration in the verse, though I do not recollect which manuscript I had before me when writing Somaraja's life. Even taking for granted for argument's sake that I made an alteration, is not his alteration just to support a preconceived notion more blameworthy than mine seeing that I had no theory at all to support? The reading proposed by the Doctor is, however, untenable as it violates grammar. No good author would use the expression *nur sanda* instead of the correct form *nuru sanda*. When not compounded with another word, *nuru* retains its full form as indicated by the exception *duru puttutu* given under *sutra* 82 of the *Sabdanasasana*. The same is the case with *nuru* compare Pampa—*aruvattumuru sandandu* (I, 30).

As another ground for his assumption the Doctor takes (p. 227) Rayasada Lingarasa, the copyist of Udbhatakavya, to be identical with Lingamantri (c. 1530), minister of the Nuggehalli chief Rayana and author of the Kannada lexicon *Kabbigarakalpadi* (II, 215). Here we have only a partial similarity of names and it is not at all likely that a minister can hold the inferior position of a copyist (Rayasa). Another point mentioned by the Doctor in support of the theory that Somaraja wrote his work in 1522 is that Salva who quotes Somaraja (VIII, 43) in his *Rasaratnakara* lived, according to the Doctor, before 1529 (p. 224), many years before c. 1550, the date assigned to him by me (II, 244). I do not see how this supports the Doctor's theory. From inscriptions, however, we learn that Salvadeva, patron of Salva, ruled till 1559 (see *Panchakanyaya*, 162). Consequently the period assigned to Salva by me cannot be far wrong. The Doctor incidentally states (p. 227), relying on Sagar 163, of 1488, that Kotisvara

(II, 145), who wrote *Jvandhara-shatpadi* at the instance of his chief Sangama of Sangitapura, lived in about 1480 and not in about 1500 as I have stated. But as this chief, who has nothing to do with Sangiraja of Sagar 163, appears to have ruled after Salvadeva (*Panchakajjaya* 161), his date would be about 1560, and consequently Kotisvara's period also has to be brought down to about 1560

Mr. M Govinda Pai of Manjesvar has also published an article on Somaraja in *Svadesabhumani* (19-8-27 and 26-8-27) and *Kannada Parishatpatrike* (XII, 48-66), stating that the poet wrote his work not in 1222 but in 1522. His main reasons are given thus :—

(1) In 1222 the 11th lunar day of the bright fortnight of Asvija falls on Sunday and not on Wednesday as stated in the verse. But the week-day will be correct in 1522. Therefore the reading must be *nalur sanda* and not *nurim sanda* as I have given. *Nurim sanda nalvattu-nalku* means, according to him, not 100+44 but 100-44¹. As I have already stated, the form *nur sanda* violates grammar. There are numerous instances of inscriptions in which one or two of the constituents given of the date do not fit in and no scholar would think it justifiable to bring down the date of the record by hundreds of years just to remedy the supposed defect. In the present case, however, though the 11th lunar day of the bright fortnight of Asvija does not fall on Wednesday in the year Chitrabhanu (1222), it does so in the previous year Vrisha (1221)¹. Such differences of one year are very common in the dates of inscriptions and literary works

(2) The interval between Kumarapala or Udbhata (c 1150), the subject of the story, and Somaraja (1222), the teller of the story, is too short for the story to spread from Gujarat to Karnataka. I think a period of three quarters of a century is quite ample for the purpose.

1. I am obliged to Mr. R. Rama Rao, B.A, of the Mysore Archaeological Department for this piece of information,

[3] The style looks more like that of the 16th century than that of the 13th. This is only a matter of opinion and style cannot be looked upon as a reliable guide for fixing the period of a work in the absence of other evidence

Finally, if, as these scholars have assumed, Somaraja wrote his work in 1522, it is inexplicable why he names as his predecessors only poets that lived before 1200 and no one that lived in the three centuries from 1200 to 1500, not even Bhimakavi (1269), author of *Basavapurana*. In these circumstances I would prefer to retain the date 1222 for Somaraja till irrefutable evidence to the contrary is forthcoming

Among criticisms by others, I shall notice those relating to Singiraja, Ratnakaravarma and Lakshminsa. Messrs Hardekar Manjappa and Sindagi Siddappa, authors of *Singiraja*, *Sribasavacharitre* and *Sribasavesvaranacharitre* respectively, are of opinion that *Singirajapurana* is the earliest Kannada account of Basava, Singiraja, the author of this work, being, according to them, identical with his namesake included in the *Dasagana* (see I, 214 and 264) and thus a contemporary of Basava. This opinion of theirs appears to be based on a story given by Mr. Basavalinga Sastri of Mysore in the introduction to his *Singirajapurana-vijaya*, a prose version of *Singiraja-purana*, to the effect that Singiraja, who was a Vaishnava feudatory of Bijjala, became a convert to Virasaivism and wrote *Singirajapurana*; and that he was subsequently included in the *Dasagana* by Palkurike Somnatha in his *Sahasragananama*. Mr. Basavalinga Sastri has not, however, given his authority for the story. As far as I know, there does not appear to be any reliable evidence, literary or inscriptional, in support of the story. Mr. Hardekar Manjappa says in the introduction (p. 6) to his work that I have assigned the date 1650 to Singiraja in my *Kavicharite*. This statement is not correct. I have assigned the date c. 1500 to this author (II, 148). It is the generally accepted opinion among the Virasaivas that Bhimakavi's *Basavapurana* is the earliest Kannada work on Basava; and if *Singirajapurana* had been written before his time, it is inexplicable why

Bhimakavi should not name its author and base his own work on Singiraja's instead of basing it on the Telugu Basavapurana of Palkurike Somanatha. No Virasaiva authors of an earlier period than the middle of the 16th century name Singiraja, though they invariably name Palkurike Somanatha or Bhimakavi. The earliest writer who mentions his name is Chennabasavanka (c 1550), author of *Mahadevi-yakkana-purana*. Further, Singiraja criticises some statements relating to Basava,¹ thus showing that there were in existence some accounts of Basava before his time. He would not have done this if he had been the very first writer on the subject. When speaking of him, Virupakshapandita (1584) does not say that he was a poet, but says merely that he was a great devotee of Siva.² I therefore think that this author cannot be identical with his namesake of the *Dasagana*, but must be a later writer of about 1500. Singidevaiya, another person included in the *Dasagana*, has, however, written *vachanas* (p. 352), just like other contemporaries of Basava.

Messrs Ugran Mangesa Rao and Nyavatiritha Santiraja Sastri, the editors of *Bharatesvaracharite* and *Satakatraya* res-

RATNAKARAVARNI pectively, have, relying on Devachandra's statement, stated that Ratnakara-

varni was the author of *Ratnakaradhisvarasataka*, *Aparajitesvarasataka* and *Trilokasataka*. Though this belief is common, I have advanced some objections against it and expressed the opinion that Singarakavi-Hamsaraja, the author of *Ratnakaradhisvarasataka*, was different from Ratnakaravarni, the author of the remaining two Satakas and *Bharatesvaracharite* for the following reasons, namely, (1) that the praise of Aparajitesvara and Mandarasvami and the use of the epithets Niranjanasiddha and Chidambarapurusha, found in what I consider as Ratnakaravarni's works, are not found in

1. ಬಲದೇವ ಕವಿರಚನದ ಬಸವಂಗೀತ, ಕೊಂಡ, ಅಧ್ಯಾಯ (6ನೆಯ ಸಂಧಿ) ; ಇತ್ಯಾದಿ.

2. Chennabasavapurana, Kanda 5, sandhi 2; stanza 50.

Hamsaraja's work ; and (2) that the guru of Ratnakaravarṇi was Charukīrti, whereas the guru of Hamsaraja was Devendrakīrti (II, 274). These objections have not been satisfactorily answered by the above-mentioned editors. In order to identify the two authors, the mention of Mahendrakīrti as the guru of Ratnakaravarṇi by Devachandra has been taken hold of as a point in their favour, and they have stated that Mahendrakīrti and Devendrakīrti being synonymous refer to one and the same person. But this view is not at all tenable since the names are found to refer to different individuals in inscriptions and literary works. Further, the editors assert without quoting any authority that Ratnakaravarṇi had the title Śringarakavi-Hamsaraja. Śringarakavi does occur as a title, and it has been borne by a few poets, but the addition of Hamsaraja to it conveys no sense. So Hamsaraja has to be taken to be the name of a different poet. Mr. Santiraja Sastri has caused to be printed the colophon which is found at the end of Ratnakaradhisvarasataka at the end of the other two Satakas also, for which there does not appear to be any warrant in the manuscripts I have seen. There is further the clear statement in the last verse of Trilokasataka that the work was composed by Ratnakararya. As the expressions Niranjanasiddha and Chidāmbarapurusha are used as epithets of his guru by Ratnakaravarṇi (Bharatesvaracharite I, 4), my statement that Niranjanasiddha was a title of the author (II, 274) is not correct.

After all, the only authority for supposing that Ratnakaravarṇi was the author of all the three Satakas and that he had the title Śringarakavi, is Devachandra. But this authority is not quite reliable as his work abounds in mistakes. As an instance I may give a statement of his in connection with Ratnakaravarṇi himself, namely, that he was a contemporary of Vijayanna, author of Dvadasanuprekshe (II, 76). But this is untenable—Vijayanna's time being 1448 and Ratnakaravarṇi's 1557.

There has been a long controversy in Kannada journals and newspapers about the place, creed and time of Lakṣmīsa,

LAKSHMISA author of *Jaimini-Bharata* The generally accepted opinion about the place is that he belonged to Devanur of the Kadur Taluk, which he styles Surapura, Girvanapura &c in his work. He has also dedicated his work to the deity Lakshmiramana of the village. In the temple of this deity it is said that first honors are shown to him and that portions of his work are recited on certain special occasions as a mark of respect to his memory. His house is even now pointed out in the village. There were until a few years ago his lineal descendants living in the place. In spite of all these facts some have boldly asserted that Surapura in Hyderabad was the place of the author.

With regard to his creed, it has been stated that he was either an Advaiti or a Smarta of the Bhagavata sect, and not a Srivaishnava. As stated before, there were his lineal descendants living in the village, who were Srivaishnavas, and no Srivaishnava would accept a Smarta for his ancestor. The objection advanced against the author being a Srivaishnava is that he praises Siva, Parvati and Ganapati at the beginning of his work. Instances may be given of other authors, undoubtedly Srivaishnava, who have done the same thing. (1) Lakshmakavi, author of *Bharata* &c (p. 15), was a Srivaishnava of Harugadde, Anekal Taluk, whose descendants are even now *archakas* of the Chennakesava temple at the village. There can be no doubt of his having been a Srivaishnava as he states that he is a disciple of a descendant of Embar, who was a disciple of Ramanuja; and yet he praises Siva and Ganapati in his work. (2) Timmamatiya, author of *Ananda-Ramayana* (p. 74), was a Srivaishnava, whose descendants are even now conducting the duties of *archakas* at Agara, about 5 miles to the east of Bangalore, and he, too, praises Siva and Ganapati.

Some have observed that Devanur not being an exact equivalent of Surapura, some other place has to be looked for, and their search has led them to Surapura in Hyderabad. These will, however, be surprised when they learn that

Timmamatya has Sanskritised Sadanahalli into Sahadevapura, and Lakshmakavi, Harugadde into Khagapura. Compared with these renderings, the rendering of Devanur into Surapura may be looked upon as the nearest and most appropriate.

With regard to the period of Lakshmisa, various opinions have been expressed, the balance of opinion being in favour of the date 1415. I have, however, expressed the opinion that Lakshmisa lived about the close of the 17th century (II, 523). If he had lived in 1415, it is inexplicable why his name is not mentioned by any writer from the 15th to the close of the 17th century, not even by the Brahmana authors of Bharata, Ramayana and Bhagavata, and by Chikkupadhyaya, a fellow-Srivaishnava, who mentions even the Smarta poet Rudrabhatta. The authors that mention him belong to the 18th century. It is these facts that led me to assign him to the close of the 17th century, which is likewise the period assigned to him by tradition.

Some scholars have made much of the similarities between his work and the Chennabasavapurana of Virupakshapandita (1584) and have concluded that Lakshmisa preceded Virupakshapandita. But these similarities may be interpreted in either way and do not constitute a decisive factor in determining Lakshmisa's period.

I may incidentally mention an interesting fact in Kannada literature in connection with a statement made in the *Kannada Parishatpatrike* (v, 5) with reference to Lakshmisa that no one would translate a work which was opposed to his faith. I shall give instances of Jainas having written works for their Hindu friends as if they were Hindus and vice versa. Padmarasa, a Jaina (II, 314), wrote, apparently for a Hindu friend, the *Sringarakathe* in 1599. At the beginning of the work he praises Sadasiva, Sarasvati and Ganapati as if he were a Hindu. Conversely, Pattabhīrama, a Hindu (p. 25), wrote for a Jaina friend named Paduma a Jaina work styled *Ratnasakharacharite* in about 1725. The work relates a story

about the observance of the Pushpanjali vow, and the author begins the work with the praise of Jina, the siddhas &c, as if he were a Jaina

Some Virasaiva friends have written to me that Panditaradhyā, the subject of *Aradhyacharitra* and other works (I,213-215), was not the one included in the group of five PANDITARADHYA *acharyas* who are the founders AND SRIPATIPANDITA of the Virasaiva creed, but a later namesake descended in the

line of the earlier Panditaradhyā, and that Sripatipandita, who does not name Basava, lived long before the latter. I have not come across any reliable authority in support of these statements, and if any is forthcoming, I shall readily revise what I have written in the light of the new evidence. I shall be glad to know where an account of the earlier Panditaradhyā is available and how it differs from that of his later namesake. As far as I know, only one Panditaradhyā is mentioned in Virasaiva works. In case there was an earlier one, it is not clear why Sripatipandita, who praises three of the *acharyas*, namely, Revana, Marulasiddha and Ekorama, in the introduction to his *Srikarabhashya* does not mention him. Panditaradhyā has written a Telugu work called *Sivatatvasara* in which he praises Sripatipandita. I therefore venture to think that Panditaradhyā was a younger contemporary of Sripatipandita and that consequently his name does not appear in *Srikarabhashya*. Telugu scholars have written that Panditaradhyā died two years after Basava.

With regard to Sripatipandita, I may be permitted to state that it is not right to conclude that simply because he does not name Basava he must have lived long before the latter. For that matter, Harisvara, Raghavanka, Kereya-Padmarasa and even Nijagunasivayogi do not name Basava, but we know for a fact that they all lived after Basava. In the introduction to Palkurike Somanatha's Telugu Basava-purana, the editor Mr V. Prabhakara Sastri, states that

1 In the *Virasaivakaradarpana* it is stated that Sripatipandita lived 200 years before Basava.

Sripatipandita was guru to Anantapala, general of the Chalukya king Vikramaditya VI (1076-1126). If so, Sripatipandita may be taken to be an older contemporary of Basava. We are led to the same opinion from *sandhis* 9 and 58 of Bhimakavi's Basavapurana.

I may conclude this introduction by saying a word or two about the period of the erection of Gommatesvara at Sravana Belgola (I, 46) The late Mr. ERECTION OF GOMMATESVARA Rice was of opinion that Chavundaraya, minister of the Ganga king Rachamalla, set up Gommatesvara in about 983. Dr. Shama Sastri, Director of Archaeological Researches in Mysore, relying on the reading Kalkyabda 600, *ie*, the year 600 of the Kalki era, in a verse of Bhujabalīsataka, a Sanskrit work of about the middle of the 16th century, has, however, come to the conclusion that the date of the erection of Gommatesvara was A D 1029 (*Mysore Archaeological Report* for 1923, 16 and 30) But there are some difficulties in accepting this date. The Ganga rule had been subverted and the Cholas were the rulers at that period; consequently the generally accepted belief among the Jainas that the event took place during the reign of Rachamalla (974-984) will have to be ignored altogether. The reading found in the several manuscripts of Bhujabalīsataka that I have seen is Kalyabda (Kali era) and not Kalkyabda (Kalki era) In connection with my work the Karnataka Kavi-charite, I have examined more than 2000 Kannada and Sanskrit manuscripts in the Mysore State and Madras, but have not met with a single work dated in the Kalki era. Kali 600 is the date given for the event also in Belagolada Gommatesvara-charite (p, 143) In the Sthalapurana of Sravana Belgola, however, the date given is Kali 610. It will thus be seen that the traditional date is 600 of the Kali era which corresponds to 2502 B.C. This high antiquity traditionally assigned to the erection of the image is in consonance with the stories which relate that it was worshipped by Rama, Sita, Ravana and Mandodari. A similar instance from Virasaiva literature

is the tradition that Basava, the minister of Bijjala died in Saka 707 (I, 178). Further, we have clear evidence of the existence of the image of Gommatesvara at Sravana Belgola before 993, the date of the Ajitapurana of Ranna. In I, 61 of the work¹ it is stated that Attimabbe, the patroness of Ranna, ascended the hill to pay homage to Kukkutesvara, i.e., Gommatesvara. In some inscriptions such as S.B. 234, 336 and 349 Gommatesvara is styled Southern Kukkutesvar² to distinguish him from the Kukkutesvara of Paudanapura in the North; but there are also inscriptions, such as S.B. 397, in which he is styled merely Kukkutesvara without the prefix Southern. Moreover, the mention of the mountain makes it quite clear that Ranna's reference is to Gommatesvara of Sravana Belgola and not to the image of Paudanapura which was not situated on a mountain. These circumstances lead us to doubt the accuracy of the date A. D. 1029 for the erection of Gommatesvara.

No one can be more conscious than myself of the defects of my Karnataka Kavicharite. There are very probably many errors of omission and commission in it. It was only very recently that I came across a Hampe inscription (*South Indian Inscriptions* IV, No. 260) composed by the poet Maramarasa in 1199. Another inscription at the same place³ (*Ibid.* No. 267) composed by the well known poet Madhura in 1410, has been, imperfectly noticed on pages 376-378 of this volume. I have heard of a few private libraries in the Tumkur and Mysore Districts which are said to contain several works not noticed in my work. It was not possible for me to go and examine these libraries. On information supplied by friends that certain persons had certain rare manuscripts in their possession, attempts were made to get at least a glimpse of them but without success. As I have stated in the introduction to Volume II (p. 19), it is to be deplored that owners of manuscripts in most cases have a strong disinclination even to show them to others, not to speak of lending them even for a day or two, some going even so far as to deny the

1. I am indebted for this reference to Mr. M. Govinda Pai of Manjaryar.

possession of any manuscripts. I offer the work as a tribute to my Kannadiga friends with a full knowledge of its defects. If the work, such as it is, should, in however small a degree, awaken interest in, and conduce to the advancement of, the Kannada language, I shall deem my labours amply rewarded.

I have to express my humble gratitude to His Highness the Maharaja of Mysore for graciously permitting the dedication of Volume III also to him.

It only remains for me to express my thanks to scholars and the press for their appreciative notices of the Revised Edition of the First Volume of the Lives of Kannada Poets, and to the authorities of the Mysore University for sanctioning a grant-in-aid towards the printing charges of the present volume.

Bangr and
22nd January 1929. }
lv

R. NARASIMHACHARYA

ERRATA.

	<i>Line</i>	<i>Read</i>	<i>For</i>
xv	34	ಜ	೪
xvi	23	is	is,
,,	28	ದ್ರ್ಯ	ದು
xxi	5	೪	೩
xxix	32)2.)
,,	35	23	13
xxx	8	According	according
xxxi	6	more or less	more less
xlii	5	July 1928	July last
xlvi	17	puttitu	putlitu
,,	21	Rayasada	Ravasada
lv	2	Siddhas	siddhas
li	12	of Singaraja of the Dasagana	of him

ಅವತರಣಿಕೆ

ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈಗ ಆ ಭಾಷೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ, ಕೆಲವು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಅನಂತರ ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ತರುವಾಯ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಇತರ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವುಂಟೆ ಎಂಬಂಶವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಇಂದೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಯದ್ವೈಪಿ ಕೆಲವು ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಸಿಥಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಇರುವ ಪ್ರಬಲವಾದ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಒಡಹುಟ್ಟನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಷ್ಟು ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರದರ್ಶಕಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಾರ್ಲ್ಡ್ವಿಲ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲ್ಲರ್, ಎಟ್ಟಿ, ಕಸ್ಪ್ ಮುಂತಾದ ಪಂಡಿತರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಮೋರ್ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಇಂದೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಬಹಳ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವುಂಟೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗವರ್, ಶೇಷಗಿರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಆರ್. ಸ್ವಾಮಿ ನಾಥಯ್ಯರ್ ಮುಂತಾದ ಪಂಡಿತರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳುಂಟು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಗ್ರಿಯರ್ಸನ್, ಸೈನ್‌ಕೊನ್ ಮುಂತಾದ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಪಂಡಿತರು ಈ ಉಭಯ ಪಕ್ಷವನ್ನೂ ಯುಕ್ತ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಖಂಡಿಸಿ ಸಿಥಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕಾಗಲಿ ಇಂದೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕಾಗಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಸಂಬಂಧಪಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭಾಷಾ ವರ್ಗವಾಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ

ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ದೇಶ, ಜನ, ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಮೂರರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವುಂಟು. ಮಹಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದವು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಒಂದು

ಭಾಗ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಈ ಶಬ್ದವು ದ್ರಾವಿಡ ಜನರನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮಿಳು ಮಾತನಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಎಂಬ ವಿಶೇಷಾರ್ಥವೂ ಇದ್ದಿತು. ತರುವಾಯ ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದ ಆಂಧ್ರರು, ಕರ್ಣಾಟಕರು, ಮಹರಾಷ್ಟರು, ಗುಜರಾತಿಗಳು ಎಂಬ ಇತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೂ ಉಪಯಿಸಿತು. ಈ ಮಂಶವು ದೇಶೀಯ ಪಂಡಿತರು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡರು ಎಂಬ ಮಾತಿನಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಚ ಗೌಡರು ಎಂಬ ಉತ್ತರ ದೇಶದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯಗಳ ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ದ್ರಾವಿಡಾಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡರು ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆ ಬಂದಿದೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಾಗ ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಎರಡರ್ಥಗಳು, ಎಂದರೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥವೂ ತಮಿಳು ಎಂಬ ವಿಶೇಷಾರ್ಥವೂ ಉಂಟು. ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಇರುವಂತೆಯೇ ಗೌಡ ಶಬ್ದಕ್ಕೂ ದೇಶ, ಜನ, ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಮೂರರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗವುಂಟು. ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡವು ಹೇಗೆ ತಮಿಳೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದ 5 ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಪಂಚ ಗೌಡವು ಬಂಗಾಳಿಯೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಉತ್ತರ ದೇಶದ 5 ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ದೇಶೀಯ ಪಂಡಿತರು ಮಹರಾಟಿ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಾಮ್ಯವು ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಹರಾಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತಾಲವ್ಯಾಕ್ಷರಗಳಾದ ಚಕಾರಜಕಾರಗಳಿಗೆ ಇ ಈ ಎ ಎ ಎ ಎಂಬ ಸ್ವರಗಳು ಮುಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಧಾರಣೋಚ್ಚಾರಣೆಯೂ ಉಳಿದ ಸ್ವರಗಳಿದ್ದರೆ ತ್ನ ದ್ವ ಎಂಬ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯೂ ಉಂಟು. ಇವೆ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮಹರಾಟಿ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ

ದ್ರಾವಿಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ದ್ರವಿಡ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ದ್ರವಿಡ ಶಬ್ದವು ತಮಿಳು ಎಂಬುದರ ರೂಪಾಂತರವಾದ ದ್ರಮಿಳ, ದಮಿಳ ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ರೂಪಗಳಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಮಹಾ ವಂಶವೆಂಬ ಪಾಳೇ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ವೇತಾಂಬರ ಜೈನರ ಮತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಮಿಳಿಗೆ ದಮಿಳ ಎಂಬ ಹೆಸರು

ಹೇಳಿದೆ. ಜೈನರ ಪ್ರಾಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ ದಮಳ, ದಮಡ ಎಂಬ ರೂಪಗಳು ಪ್ರಾಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮಕಾರವು ವಕಾರವಾದ ಈಚೆಯ ರೂಪಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ದಮಳ ಎಂಬ ರೂಪವೇ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ದಮಳ, ದಮಡ ಎಂಬ ರೂಪಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ದ್ರಮಿಳ, ದ್ರಮಿಡ ಎಂದೂ ದ್ರಮಿಡ ಎಂದೂ ಆಗಿವೆ. 6 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ವರಾಹಮಿಹಿರನ ಮುದ್ರಿತವಾದ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬ ರೂಪವಿದ್ದರೂ ಅವನು ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬ ರೂಪ ವನ್ನೇ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಗ್ರಂಥದ ಹಲವು ಕೈ ಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬ ಪಾಠವಿದೆ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೆರನ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಾರಾನಾಥನು ತನ್ನ ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಒದ್ದ ಮತದ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ದ್ರಮಿಳರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಪುರಾಣಗಳ ಹಳೆಯ ಮೂಲಯಾಳ ಭಾಷಾಂತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಾದಾಮಿಯ ಬಳಿ ಮಹಾ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ರುವ ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನಾದ ಮಂಗಲೇಶನ (597-608) ಶಾಸನದಂಥ ಶಾಸನ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದ್ರಮಿಳ ಎಂಬ ರೂಪವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ ರಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಭಾಷ್ಯಕಾರನಿಗೆ ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರರಿಂಬ ನಾಮಾಂತರವುಳ್ಳ ಶರಣೋಪರ ತಿರುವಾಯ್ಮೊಳಿಯೆಂಬ ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ರೂಪವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ದ್ರಮಿಡೋಪ ನಿಷತ್ಸಂಗತಿ, ದ್ರಮಿಡೋಪ ನಿಷತ್ತಾತ್ಪರ್ಯ ರತ್ನಾವಳಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಜೈನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ದ್ರವಿಳಗಣ, ತಿವುಳಗಣ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳುಂಟು. ಈ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಎಂಬ ಪದದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಯೇ ವಿಕಾರವಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬುದು ಪುನಃ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ತಿರಮಿಡ ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿತು.

ದ್ರಾವಿಡರ ನಾಗರಿಕತೆ

ದ್ರಾವಿಡ ಜನರು ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಹೊರಗೆ ವಾಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರು ಹಿಂದೂ ದೇಶದ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ, ಅದಿ ನಿವಾಸಿಗಳು. ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಈಗ ಹಿಂದೂ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿರುವ ಲೆಮೂರಿಯಾ ಎಂಬ ಭೂ ಖಂಡವು ದ್ರಾವಿಡರ ಮೂಲಸ್ಥಾನವು. ಎಷಿಯಾ ಮೈನರ್ ಇವರ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನವೆಂದೂ ಇವರು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನರಾದ ಆಕ್ಟೇಡಿಯನ್ ಜನರೊಡನೆ

ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಬಳಿಕ ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಸಿಂಧು ಎಷಯದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಬಹು ಭಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದರೆಂದೂ ಮತಾಂತರವೂ ಉಂಟು. ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಆರ್ಯರ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ದ್ರಾವಿಡರಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಾಲ್ಡ್ವೆಲ್ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿವಾರೆ:—

ಆವರಣ ದೊರೆಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತ ಸಣ್ಣ ನಾಡುಗಳನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು ; ಹಾಡುಗಾರರು ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಆಕ್ಷರಗಳು ತಿಳಿದಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ ; ಆಸನ್ನು ಒಲೆಯ ಗರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದದಿಂದ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಗರಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಪುಸ್ತಕವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವರಿಗಾಗಿ ಎಂದು ನಂಬಿ ಅವನನ್ನು ಕೋ (ದೊರೆ) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ; ಕೋಯಿಲ್ (ದೇವರ ಮನೆ) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಆಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಟ್ಟಡಗಳೂ ಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಇದ್ದುವು ; ಪರಂತು ವಕೀಲರೇ ಆಗಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮದುವೆ ಉಂಟು. ತಗರ, ಸೀಸ, ಸತು ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಹಗಳನ್ನೂ ಬುಧ ಶನಿಗಳು ಹೊರತು ಪೂರ್ವಕರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಮದ್ದುಗಳೂ ಹಳಿಗಳೂ ಊರುಗಳೂ ದೋಣಿಗಳೂ ಹಡಗುಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಸಿಂಹಳದ್ವೀಪದ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಮುದ್ರದ ಆಚೆ ಇರುವ ಮತ್ತಾವ ಜನರನ್ನೂ ಅವರು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ದ್ವೀಪ, ಭೂಖಂಡ ಎಂಬುವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪದಗಳಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನವೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆದರವೂ ಇದ್ದುವು. ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣ, ಈಟಿ, ಕತ್ತಿ ಎಂಬ ಆಯುಧಗಳೂ ನೂಲುವುದು, ನೇಯುವುದು, ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಮಡಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರವೀಣರಾಗಿದ್ದರು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅಂಶಗಳು ಆರ್ಯರೊಡನೆ ಸಮಾಗಮವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ದ್ರಾವಿಡರಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಸಾಕಾದ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಕ್ರಿಸ್ತಶಕಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಂದೆಯೇ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂದೇಶದ ದ್ರಾವಿಡರು ಎಶೇಷ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರಬಲವಾದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಎಷಿಯಾಖಂಡದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಈಜೆಗೆ ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಇವುಗಳೊಡನೆ ಎಶೇಷವಾದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಸುಮಾರು ಕ್ರಿಸ್ತ

ವೂರ್ವ 1000 ದಲ್ಲಿ ಸಾಲೊಮನ ಹಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಒಹಿಂದ ಸಾಗಿಸಿದ ಸರಕುಗಳೊಳಗೆ ನೆಲನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಹಳೆಯ ತಮಿಳು ಪದವಾದ ತೋಕ್ಕೈ ಎಂಬುದರ ರೂಪಾಂತರವಾದ ತೂಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ದೈಬಲಿನ ಹೀಬ್ರೋ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದೂ ಕೂಡ ಆದ್ದರ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈಚೆಗೆ ಹೊರಬಿದ್ದ ವಿಷಯಗಳು.

ಈಚೆಗೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ಕೆಲವಂತಗಳು ದ್ರಾವಿಡರಿಗೂ ಆಕ್ರೇಡಿಯನ್ ಆಥವಾ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ದ್ರಾವಿಡರ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸ್ವರೂಪ, ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಈಗ ಇರುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಂಥವುಗಳಾಗಿವೆ. ಹಿಂದೂದೇಶದ ವಾಯವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಮೊದಲು ಪಂಜಾಬಿನ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ಹರಪ್ಪ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಆಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 400 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಧು ಎಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಮೋಹನ್ ಜೋದರೋ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಗಿರುವ ಶೋಧಿಸಿದುದರಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಮತ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಂದೆಯೇ ಪಡೆದಿದ್ದ ಹೇರಳವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಎರಡು ನಗರಗಳು ಗೋಚರವಾದುವು. ಆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ವಸ್ತುಗಳೊಳಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಒಂದಾ ನೊಂದು ಚಿತ್ರಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಶಾಸನಗಳುಳ್ಳ ಮುದ್ರೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಈ ಮುದ್ರೆಗಳ ಆಕ್ಷರಗಳೂ ಸೂಸದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ಈಲಿಂಜನರ ಹಲಗೆಗಳ ಆಕ್ಷರಗಳೂ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಈಲಿಮಿನ ಭಾಷೆಯೂ ಹಿಂದೂದೇಶದ ವಾಯವ್ಯ ಪ್ರಾಂತದ ಭಾಷೆಯೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರದೇಕು. 1925ನೆಯ ಮೇ 12ರಲ್ಲಿ ರಾಯಲ್ ಎಷಿಯಾಟಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂಬ ಸಭೆಯವರು ತಮಗೆ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಸ್ಪರ್ಧಾಪದಕವನ್ನು ಬಹು ಮಾನ ಮಾಡಿದಾಗ ಡಾಕ್ಟರ್ ಸೇಸ್-ಈಗ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಮೂಲವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಲವು ಊಹೆಗಳ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಂಥವುಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದೂ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ವಿಷಯದಿಂದ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 2300ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂದೇಶದ ವಾಯವ್ಯ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೂ ಈಲಿಮಿಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು.

ಹರಪ್ಪ, ಮೋಹನ್ ಜೋದರೋ, ತಿನ್ನವೆಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಡಿತ್ತನಲ್ಲೂರ್ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನ್, ಬಾಬಿಲಾನ್, ಉರ್ (ಕಾಲ್ಡಿಯಾ), ಸುಮೇರ್, ಕ್ರೀಟ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹಾಲ್ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:—ಈಗ ದೊರೆತಿರುವ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ದ್ರಾವಿಡರು ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಜನರಾಗಿರಬಹುದೆಂದೂ ಅವರು ಕ್ರೀಟಿನಿಂದ ಹೊರಟು ಎಷಿಯಾ ಮೈನರ್ ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾ ಇವುಗಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದರೆಂದೂ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಮತ್ತು ಈಲಿಂಜನರಿಗೂ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವಿದ್ದಿತೆಂದೂ ಈಲಿಂಜನರು ಪ್ರಾಯಶಃ ದ್ರಾವಿಡರಿಗೂ ಕ್ರೀಟ್ ಜನರಿಗೂ ಅನುಬಂಧಿಗಳಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದೂ ಆಮೇಲೆ ದ್ರಾವಿಡರು ಇರಾನ್ ಸಮಸ್ಥಲದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸುಧು ಎಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಿಂದೂದೇಶವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದರೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3000ಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಡೆದಿರಬೇಕು. ಕ್ರೀಟ್ ಜನರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದ ಪ್ರಮಾಣ ಎಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೂ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಮುಂದೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದಾದ ಎಷಯಗಳು ಡಾಕ್ಟರ್ ಹಾಲ್‌ರ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರು ಹಿಂದೂದೇಶದಿಂದ ಹೋದ ದ್ರಾವಿಡರೇ ಎಂದು ತೋರಿಸಲೂ ಬಹುದು. ಆ ವಕ್ತೃದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆ ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿತೆಂದೂ ಬಹುಶಃ ಪ್ರಾಚೀನ ದ್ರಾವಿಡರೇ ಅದಕ್ಕೆ ಮೂಲವೆಂದೂ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಬಹುದು. ಬಳಿಕ ಆ ನಾಗರಿಕತೆ ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾವಿಗೆ ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟು ಈಗಿನ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಆಧಾರ ಭೂತವಾದ ಬಾಬಿಲಾನಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಇತರ ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೂ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವಾಗದಿರಬಹುದು.

ಸರ್ ಜಾನ್ ಮಾರ್ಷಲ್ ಈಗ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವ ಹೊಸ ಎಷಯಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ:—ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಎಷಯಗಳು ಹಿಂದೂದೇಶದ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಎಷಯವಾದ ನಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಸುಮಾರು 3000 ವರ್ಷ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವುದಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3ನೆಯ ಸಹಸ್ರಾಬ್ದದಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೂ ಸಹ ಪಂಜಾಬ್, ಸುಧು ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಜನರು ಅಂದವಾದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಶಲತೆಯನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಚಿತ್ರ ಲಿಪಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದರು ಎಂಬಂಶವನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ:

ತ್ರಿವೇ. ಪಂಜಾಬ್, ಸಿಂಧು ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರಾಕೃತ ವಸ್ತುಗಳು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಮೂರನೆಯ ಅಥವಾ 4ನೆಯ ಸಹಸ್ರಾಬ್ದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾವಿನ ಸುಮೇರ್ ಪ್ರಾಂತದ ಪ್ರಾಕೃತ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿಯೂ ಸುಮಾರು ಸಮಕಾಲಿಕವಾಗಿಯೂ ಇವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಆವ ಸಂದೇಹಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾವಿನ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ ; ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಿಂಧು ನದೀ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಎಷ್ಟೋ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರು ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾವಿಗೆ ಪೂರ್ವಾಂತರದಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಎರವಾಂಸರ ಹೇಳಿಕೆ ನಿಜವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಾಬಿಲಾನ್, ಅಸಿರಿಯಾ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ಆದರೆ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಹಿಂದೂದೇಶವೇ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವು ಎಂಬ ಊಹೆ ಕೊನೆಗೆ ದೃಢಪಡುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ಸುಮೇರಿಯನ್ ಅಥವಾ ಅಕ್ಕೇಡಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಸಂಕುಷ್ಟ (agglutination), ಸ್ವರಾನು ರೂಪ್ಯ (vowel harmony) ಎಂಬ ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾವರ್ಗವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಿನ್ನವು.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೂ ಇರುವ ಮೈಲಕ್ಷಣಗಳು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪ್ರದಿ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 2-3) ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿವೆ. ತಮಿಳು ಭಂಡಿಸ್ಸಿಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಂಡಿಸ್ಸಿಗೂ ಎಷ್ಟೋ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಃ, ಌ, ಆದಿಂ ಎಂಬ ಹಕಾರ, ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಕೊನೆಯ ನ ಕಾರ (ತವರ್ಗ ಪಂಚಮಾಕ್ಷರವಲ್ಲ) ಈ ವಿಶೇಷ ಧ್ವನಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ತಮಿಳರ ಅವಯವ ವಿಶೇಷ ರಚನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಆನರ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಿನ್ನವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ನಾಮಪದಗಳ ಬಹುವಚನಕ್ಕೆ ಏಕವಚನಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಬಹುತ್ವ, ಕಾರಕ ಸಂಬಂಧ ಎಂಬ ಎರಡು ಭಾವಗಳೂ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ವಚನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿಭಕ್ತಿ ಗಾಗಲಿ ವಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಚನಕ್ಕಾಗಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೂಪವಿಲ್ಲ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೋ ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಒಂದೇ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಬಹುತ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಪ್ರಾಕೃತ

ದಿಕದ ಏಕವಚನಕ್ಕೆ ಅವ್ಯವಹಿತವಾಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಏಕರೂಪವಾದ ಎಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ಎಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಏಕವಚನ ಬಹುವಚನಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಎಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಎಭವಾದ ಎಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳೇ ಎರಡು ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸಹಾರ್ಥಕವಾದ ತೃತೀಯಾ ಎಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾದರೋ ಆ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಧಾತುಗಳಿಗೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಕಾಲ ಸೂಚಕವಾದ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಭ್ರಾತಾ, ಭಗಿನೀ, ಪಿತೃವ್ಯ, ಪಿತೃವ್ಯಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಹುಡುಗವಾದ ಶಬ್ದಗಳು. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ; ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಚಿಸುವ ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಬ್ದಗಳಿವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ, ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪರಿಣಾಮ.

ಗ್ರಾಂಥಿಕ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತಮಿಳು ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳ ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಶಬ್ದಕೋಶದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿರುವುದೇ ಹೊರತು ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು ತೆಲುಗು ಮುಂತಾದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿವೆ. ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತವು ಎಷ್ಟೋ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅಂದವನ್ನೂ ಗೌರವವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಹಲವರು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳೆಂಬ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಅಂದವಾದ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಮರುಗಿಟ್ಟ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು; ಪರಂತು ಇವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೂಡಿಸುವ ಗಾರೆ ಮುಂತಾದ ಬಂಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಯೂ ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ದ್ರಾವಿಡವಾಗಿಯೇ ಇವೆ.

ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂದೇಶದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರುವಾಡುಗಳನ್ನು ಪಡೆ

ದಿವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಭಾಷೆಗಳ ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪರಿಣಾಮ.

ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿರುವಂತೆಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತವೂ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ವಾಕ್ಯಾತ್ಮಕ ಪಂಡಿತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳು ಇವುಗಳ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರುವಾಡುಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ ಎಂದು ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಮತವು. ದ್ರಾವಿಡರು ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಹಿಂಸೂದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆಡುವ ಜನಸಮುದಾಯಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆರ್ಯರು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿ ದೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ದ್ರಾವಿಡ ನಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಹೊಸ ವಸ್ತುಗಳ ಪರಿಚಯವುಂಟಾಗಿ ಆ ನಾಮಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಂದ ಸೂಚಿತವಾದ ವಸ್ತುಗಳೊಡನೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಘಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪದವು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಾಲ್ಡ್ವೆಲ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ — 1. ಆ ಪದವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಧಾತುವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಪದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಬ್ದಗಳಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಲವು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ; 2. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಆ ಪದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಪರ್ಯಾಯ ಶಬ್ದಗಳಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಅದೊಂದೇ ಪದವಿದ್ದರೆ; 3. ಆ ಪದವು ಸಂಸ್ಕೃತದೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಆವ ಇಂದೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದೊಂದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದರೆ; 4 ಆ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಘಂಟುಕಾರರು ಹೇಳುವ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾಗಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡ ನಿಘಂಟುಕಾರರು ಹೇಳುವ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಸಹಜವಾಗಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯಬಂದರೆ; 5. ಆ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥವು ಲಾಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರರ್ಥವು ಧಾತುವಿನ

ಆರ್ಥವನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ ; 6 ಸಕಲ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಮೂಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ದೇಶೀಯ ದ್ರಾವಿಡ ಪಂಡಿತರೇ ಆ ಪದವು ದ್ರಾವಿಡವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರೆ—ಈ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅವುದಾದರೂ ಒಂದಾಗಲಿ ಕೆಲವಾಗಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಲಿ ಇದ್ದರೆ ಆ ಪದವು ದ್ರಾವಿಡವೆಂದು ನಿಶ್ಚಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಘಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಈ ಪದಗಳು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಶಬ್ದಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು :—ಅಕ್ಕ, ಅತ್ತ, ಕುಟಿ, ಕೋಟಿ, ನೀರ, ಪಲ್ಲಿ, ವಾನ್, ಎಡ (ಪಡು), ಮರುತ್ತ, ಮರುಂದು, ಮರ್ದು ಇವುಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ, ಹೇರಂಬ (ಮುಮ್ಮೆ, ಎಮ್), ಅಟ್ಟ (ಅನ್ನ, ಅಡುಧಾತುವಿನೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ), ಆಮ್ (ತಮಿಳು-ಆಮ್), ವಲ್ಲಿ (ಬಳ್ಳಿ), ಮುಕುಲ (ಮುಗಲ್-ಮುಗುಲ್), ಕುಂತಲ (ಕೊಂದಲ್), ಪಾಲಿ (ಪಲೆ), ಮಂಡ (ಗುಂಡೆ), ಕಾಕ (ಕಾಗೆ), ಮಾಡಲ (ಮೊಪಳಿ), ಮೇಕ (ಮೇಕೆ), ಸೀರ (ಶೀರೈ-ಕೇರೆ), ತಾಲ (ತಾಳ), ವರುಕ (ಬರಗ, ವರಗು), ಉಲ್ಕ (ಉಳ್ಳು), ತಬಿತ್, ತಡಿತ್ (ಪಿಡಿಲ್, ತುಳು-ತೆಡಿಲ್), ಮಲಯ (ಮಲೆ), ಆಲಿ (ತೆಲುಗು-ಆಲು), ಕಲಿ, ಗಂಡ, ಸುಂದಿ (ಸೊಂದಿ), ಬಲೀನ (ಕಡಿಯನ), ತಲ್ಪ (ತೆಪ್ಪ), ಕಲ್ಯ (ಕಳ್) ಬರ್ಜು (ಕಡ್ಲೆ), ಪ್ಸಾ (ಪಶಿ, ಹಸಿವು), ಇತ್ಯಾದಿ. ಸಂಸ್ಕೃತವು ಲಾಟಿನ್ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ದೀನಾರ, ದ್ರಮ್ಮ, ಹೋರಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಇದುವರೆಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಶಬ್ದ ಕೋಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ಈಗ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಧ್ವನಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಟವರ್ಗಾಕ್ಷರಗಳು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುವು ಎಂದು ಹಲವರು ವಾಚ್ಛಾತ್ಯ ಪಂಡಿತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಕ್ಷರಗಳು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುವು ಇವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊರೆವುವೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ಹಿಂದೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಪರವಾದ ಪರುಷಾಕ್ಷರಗಳು ಸರಳಾಕ್ಷರಗಳಾಗುವುದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಮಾರ್ಗವು. ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ತಾಲ ವ್ಯಾಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವಿಧವಾದ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಇರುವುದು ತೆಲುಗಿನ ಪದ್ಧತಿ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಮರಾಠಿ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪುರುಷದ ಸರ್ವನಾಮಕ್ಕೆ ಇದಿರಾಗಿರುವವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು

ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಬಹುವಚನಗಳಿವೆ. ವತ್ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕೃತವಾನ್ ಎಂಬಂಥ ರೂಪವು ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದವನ್, ಗೈಯ್ದವಂ ಎಂಬಂಥ ರೂಪವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂದೇಶದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು

ಈಗ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಥಮ ಸಂವೃತ್ತದ ಅವತರನೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 3) ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಇವುಗಳೊಳಗೆ ನಾಯ್ಕ, ಎಂದರೆ ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳ, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು ಎಂಬುವು ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ ; ಉಳಿದುವು ಎಂದರೆ ತುಳು, ಕೊಡಗು, ತೊಡ, ಕೋತ, ಬಡಗ ಎಂಬುವು ವರ್ಣಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪಡೆದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ ಇವನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಉಪಭಾಷೆಗಳೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಕುರುಂಬ, ಇರುಳ ಎಂಬ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬಹುದು.

ತ ಮಿ ಳು

ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಬಹಳ ಪುರಾತನವೆಂದೂ ವಿಫುಲವಾದ ಶಬ್ದ ಸ್ತೋಮವುಳ್ಳದೆಂದೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದೂ ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ತೆಲುಗು ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ತರವಾದ ಕೆಲವು ಶಬ್ದ ರೂಪಗಳೂ ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ದೊರೆವುದರಿಂದ ತಮಿಳು ಪುರಾತನತಮವಾದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳು ಎಂಬ ಹೆಸರು ದ್ರವಿಡ ಅಥವಾ ದ್ರವಿಡ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪದ ಪ್ರಥಮಾಕ್ಷರದ ರೇಫಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮಿಳು ಸಂಧಿತರು ತಮಿಳು ಎಂಬ ಪದವು ಮಾಧುರ್ಯವಾಚಿಯೆಂದೂ ಅದು ಮಧುರವಾದ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುರೂಪವಾದ ಹೆಸರೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆವರು ದ್ರವಿಡ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ

1. ಪಿಂಗಲಂಜೈ ಎಂಬ ಶಮಿಳು ನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿ ತಮಿಳೆಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಮಾಧುರ್ಯ, ದಯೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಅರ್ಥಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಧುರ್ಯ ವಾಚಿಯಾದ ತಮಿಳ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಡೆ-ತಿರುತ್ತಕ್ಕು ದೇವರ ಜೀವಕ ಚಿಂತಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ-ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ದಂದ ತಮಿಳು ಎಂಬುದು ಹುಟ್ಟಿತು ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ನಿರಾಧಾರವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ;
 ಏಕೆಂದರೆ ಆವ್ಯರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆಯೇ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿತ್ತು ಈ ಭಾಷೆ ಹೊಸ
 ದಾಗಿ ಬಂದ ಆರ್ಯರಿಂದ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆಯಿತು ಎಂಬುದು ಅಸಮಂಜಸವು.
 ತೆಲುಗರೂ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ತಮಿಳನ್ನು ಅವರ ಎಂದು ಕರೆವುದುಂಟು ; ಈ ಹೆಸ
 ರಿಗೆ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾವೃಣಾಕ್ಷರಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಾರಣವಾಗಿರ
 ಬಹುದು. ಕೆಲವರು ತಮಿಳು ಪಂಡಿತರು ತಮಿಳನ್ನೂ ತಮಿಳರನ್ನೂ ಸೂಚಿ
 ಸುವುದಕ್ಕೆ ತೆಲುಗರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸರಿಯಾದ ಪದಗಳು ಆರುವ, ಆರು
 ವರ್ ಎಂಬುವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ತಮಿಳಿಗೆ ತಿಗುಳು ಎಂಬ
 ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳುವರು. ಮೋರ್ಚುಗೀಸರು ತಮಿಳು, ಮಲೆ
 ಯಾಳ ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಮಲಬರ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.
 ತಮಿಳೂ ಕೂಡ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಆ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಕರೆ
 ಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ತಮಿಳು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಮಲಬಾರ್ ಸಮು
 ದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿಯೆ ಅಂಬಲಕ್ಕಾಡು ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 1577-9ರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾದ
 ವಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಅದರ ಭಾಷೆ ಮಳವರ್ ಅಥವಾ ತಮಿಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ತಮಿ
 ಳಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಆಗಸ್ಟ್ಯೂರಿಂದ ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ. ಈ
 ಋಷಿ ಶಿವನಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಿಂದಲೋ ತಮಿಳನ್ನು ಕಲಿತಂ
 ತೆಯೂ ಉತ್ತರ ದೇಶದಿಂದ ಆ ಭಾಷೆಯ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ತಂದಂತೆಯೂ
 ಪೇರಗತ್ತಿಯಂ ಎಂಬ ತಮಿಳ ಪ್ರಥಮ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ
 ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ತೃಣಧೂಮಾಗ್ನಿ ಎಂಬನಿಂದ ತೊಲ್ಕಾಪ್ಪಿಯಂ ಎಂಬ
 ಮತ್ತೊಂದು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರಸಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶಿವನ ಡಮರು
 ವಿನ ಬಲ ವಾಶ್ವದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವೂ ಎಡವಾಶ್ವದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ
 ತಮಿಳೂ ಹುಟ್ಟಿದುವೆಂದೂ ಶಿವನು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ವಾಣಿನಿಗೂ ತಮಿಳನ್ನು
 ಆಗಸ್ಟ್ಯೂನಿಗೂ ಕೊಟ್ಟನೆಂದೂ ಇತಿಹಾಸವುಂಟು.¹ ಶಿವಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸಂವಾದ
 ರೂಪವಾದ ಶಂಭುರಹಸ್ಯವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥದ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನು
 —" ಆಗಸ್ಟ್ಯು ಋಷಿ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ನಾನು ಕೊಟ್ಟ
 ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಮಿಳು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಆದುದರಿಂದ ತಮಿಳು
 ಋಷಿಜನ್ಯ ಅಥವಾ ಆರ್ಷ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ; ಅನಾರ್ಷವಾದ ಆದ್ರ ಕರ್ಣಾಟ
 ಘೋರ್ವರಾದಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಈ ಭಾಷೆಗೆ ಅಪಭ್ರಂಶ ಎಂಬ ದೋಷವಿಲ್ಲ"
 ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ:—

1 'ಮಡಮೊಣಿ' ಯೈವ್ವಾಡೆ ನಿಕ್ಕು ವಗುತ್ತರುಳಿ ತೆನ್ನೊಜೆಯೈಕ್ಕುಡ
 ಮುನಿಕ್ಕುವಲಿಯು ಅಜುತ್ತಾರ್ ಕೊಲ್ಲೀತ್ತು ಪ್ಪಾಗರ್.

ಮೂಮುದ್ದಿಶ್ಯತಪಶ್ಯಕ್ರೇ ಪುರಾಗಸ್ಯೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಮಯಾಪ್ರದತ್ತವಿಜ್ಞಾನೇ ದ್ರಾವಿಡೀಂ ವ್ಯಾಕೃತಿಂ ವ್ಯಥಾತ್ ||
ನಾಪಭ್ರಂಶಶ್ಚದೋಷೋಸ್ತು ದ್ರಾವಿಡೀನಾಂ ಗಿರಾಂ ತತಃ |
ಅನಾರ್ಪಮಾಂಧ್ರ ಕಾರ್ಣಾಟ ಘೌರ್ವರಾದ್ಯಂತು ಭಾಷಿತಂ ||
ಅಪಭ್ರಂಶಂ ವಿಜಾನೀಯಾತ್.

ಕಾಶಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರುಗಳೊಡನೆ ಜಗಳವಾಡಿಕೊಂಡು ಅಗೆ
ನ್ಯಾನು ದಕ್ಷಿಣಹಿಂದೂದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಮಿಳುಭಾಷೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ
ನೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಇತಿಹಾಸವುಂಟು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು
ಭಾಷೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಭಾಷಾತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ
ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಕರಣವೆಂಬ ಲಕ್ಷ್ಯಗ್ರಂಥವು
ಹುಟ್ಟಲಾರದು;¹ ತೊಲ್ಕಾಪ್ಪಿಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಿಂದ ಉರಾಹರಣಗಳು
ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಗಸ್ಯಾನು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು
ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಬರೆದಿರಬೇಕು. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿರುವ
ಎಯಿತ್ತ (ಆಕ್ರ) ಶುವಡಿ (ಪ್ರಸ್ತಕ) ಎಂಬ ದೇಶ್ಯಶಬ್ದಗಳು ಅಗಸ್ಯಾನು
ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ತರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬಂಶವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅಗಸ್ಯಾನ
ಕಥೆಗೆ ಆತನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ತಮಿಳನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ವೃದ್ಧಿಗೊಳ
ಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯನು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಬೇಕು. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ
ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಕೊಂಡಿರುವ ಎವುಲವಾದ ಶಬ್ದಸಂಪ್ರದಾಯವೂ
ಎಸ್ತಾರವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಇವೆ. ತಮಿಳಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂ
ಧವು ಆ ಭಾಷೆಗೂ ಉಳಿದ ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧಕ್ಕಿಂತ
ನಿಕಟತರವಾದುದು.

ಮ ಲ ಯಾ ಳ .

ಮಲಯಾಳ ಎಂಬುದು ಪರ್ವತವಾಶಿಯಾದ ಮಲ ಎಂಬ ಮಾತಿನಿಂದಲೂ
ಆಳ ಎಂಬ ಧಾತುವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಆಳಿಕೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಆಳ
ಎಂಬ ಮಾತಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಪರ್ವತರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವು
ದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆಗೂ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಷೆ ಬಹಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ
ತಮಿಳಿನಿಂದ ಒಂದು ಶಾಖೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದೂ ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಖ್ಯಾತ
ವಿಭಕ್ತಿಗಳ ಪರಿತ್ಯಾಗದಿಂದಲೂ ಅಧಿಕವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳ ಸ್ವೀಕಾರ

1 ಇಲಕ್ಕಿಯವಾನಿಠುಲಕ್ಕಣಮಿಸ್ರೇ (ವೀರಗತ್ತಿಯಂ).

ದಿಂದಲೂ ತಮಿಳಿನಿಂದ ಭೇದವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೆಂದೂ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಾಲ್ವೆಲ್ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಡುತ್ತಾರೆ. 13 ನೆಯ ಶತಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಆಖ್ಯಾತ ಎಭಕ್ತಿಗಳ ತ್ಯಾಗವು ಆರಂಭವಾಗಿ 15 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆಂತ್ಯದೊಳಗಾಗಿ ಆ ಎಭಕ್ತಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಯವಾದುವು. 16 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನಾದ ತುಂಜತ್ತು ಎಳುತ್ತಚ್ಚನ್ ಎಂಬವನು ತಮಿಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಗ್ರಂಥಲಿಪಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದಾದ ಈಗಿನ ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದನು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳೊಳಗೆ ಮಲಯಾಳದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ; ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

ತೆ ಲು ಗು .

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳೊಳಗೆ ಮಾಧುರ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರು ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಜಿಂಟೂ ಎಂದು ಕರೆದರು : ಈ ಪದವು ಕ್ರಿಸ್ತನಲ್ಲದವನು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಜಿಂಟಿಯೋ ಎಂಬ ಪೂರ್ವಗೀಸ್ ಶಬ್ದದ ಅವಧರಣವು. ನೊಡಲು ಮಹಮದೀಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಹಿಂದುಗಳಿಗೂ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಜಿಂಟೂ ಎಂಬ ಪದವು ಕೊನೆಗೆ ತೆಲುಗಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಸರಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ತೆಲುಗಿಗೆ ಆಂಧ್ರ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಂಧ್ರ ಶಬ್ದವು ಹಿಂದೂ ಜನರ ಒಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿ ಐತರೇಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 3ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಆಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ. ಪಿನ್ನಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಆಂಧ್ರರನ್ನು ಅಂದರೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. 7ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾವಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಹೈನ್‌ತ್ಸಂಗ್ ಎಂಬ ಚೀನಯಾತ್ರಿಕನು ಆಂಧ್ರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯಇಂಡಿಯಾವಿನ ಭಾಷೆಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟೆಂದೂ ಅದರ ಲಿಪಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ಎಂದೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ತೆಲುಗು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ತೆಲುಂಗು, ತೆನುಗು, ತೆನುಂಗು, ತೆಲಿಂಗ, ತೈಲಿಂಗ ಎಂಬ ರೂಪಾಂತರಗಳೂ ಉಂಟು. ಅದು ತ್ರಿಲಿಂಗ ಎಂಬುದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದೂ ತ್ರಿಲಿಂಗ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಲಿಂಗಗಳ, ಎಂದರೆ ಮೂರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಲಿಂಗಗಳುಳ್ಳ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗಳಾಗಿ ಪಡೆದಿರುವ ದೇಶದ, ಭಾಷೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಕಾಲೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀಶೈಲ, ಭೀಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಪರ್ವತಗಳ ಹೇಳಿಕೆ

శివను లింగరూపంగా అవతరించినందు ఇతిహాసమిది. త్రిలింగ ఎంబు దర వ్రాకృత రూపమే తేలింగ ఎంబుదు. తేలుగు దేశవన్న మహమ దిలయరు తేలింగాన ఎందు కరెదరు. తేలుగు దేశకృ త్రిలింగ ఎంబు హేసరల్లదే త్రికలింగ ఎంబు హేసరూ లుంటు. తేలుగు పండితరు తేనుగు ఎంబు హేసరు తేనే (దేశనుతుప్ప) ఎంబు శబ్దదింద కుట్టి తమ్మ భాషయ మొధుధ్యవన్న సూత్రమిత్తదే ఎన్నవరు. తమిళు దేశదల్లి తేలుగిగే వడుగు ఎందూ తేలుగిగిగే వడుగర్ ఎందూ హేసరుగళు ప్రజారదల్లివే ; తేలుగు దేశవు తమిళు దేశద లుత్తరకృ ఇరువుదింద ఈ హేసరుగళు లుత్తరదిగ్వాజియోద వడ ఎంబు శబ్దదింద ఒందివే. తమిళన హళయ గ్రంథగళల్లి వడుగర్ ఎంబు హేసరు తేలుగిగిగే మాత్రవే అల్లదే కన్నడిగ రిగూ లుపయోగిసిదే. తేలుగినల్లి మోత్తమోదలు వ్యాకరణవన్న రహిసి దనను ఆంధ్ర రాయన ఆస్థానదల్లిద కన్వా ఋషియేందు ఇతిహాసమిది. 13నీయ శతమానద ఆదిభాగదల్లిద అధర్వణాశార్యను తన్న త్రిలింగ శబ్దానుశాసనదల్లి కన్వాన హేసరిన జతగి బృహస్పతి, హేమచంద్ర, పుష్ప దంత, రావణ, గౌతమ, ధర్మరాజ ఇవరుగళ హేసరన్నూ హేళి ఇవ రెల్లరూ తేలుగు భాషగి వ్యాకరణ కత్కగళు ఎందు హేళుత్తానే. తమిళనల్లి ఆగస్త్య ఋషియోబ్బను మాత్ర వ్యాకరణ కత్క ; ఇల్లి కలవ రిద్దారే—లంకేశ్వరనూద రావణనూ సేరిద్దానే.

క న్న డ .

తమిళు తేలుగుగళల్లిరువంతే కన్నడదల్లి గ్రంథరజనే ఆవనోర ఒబ్బ ఋషియింద ఆరంభవాదంతే ప్రతీతియిల్ల. కన్నడ శబ్దద వ్యుత్పత్తియ విషయంగా కలవు అధివ్రాయగళన్న ఆగలే ప్రథమ సంపుటద అవతర ణికేయల్లి (పుట 5) కేటట్టిదే. బహుశః కర్ణాట ఎంబుదు కన్నడ ఎంబుదర సంస్కృత రూపవారిగిరేళు. ఈ సందర్భదల్లి క్రీస్తశకద ఆది శతమానగళల్లి మ్యేసూరు దేశద దక్షిణభాగదల్లిద పున్నాడు ఎంబు రాజ్యద సంస్కృత నామవోద పున్నాట ఎంబుదన్న హోరిసి నోరేణబుదు. 2నీయ శతమానదల్లిద టాలవి ఎంబు గ్రంథకర్తను ఈ రాజ్యవన్న పూన్నత ఎందు కరేయుత్తానే. కన్నడ ఎంబుదర ఆది రూపవు కన్నాడు ఎందు ఇద్దిరరేళు (పున్నాడు ఎంబుదన్న హోరి సిరి) ; బకక ఇదు కన్నడు ఎందూ తరువాయ కన్నడ ఎందూ ఆగర

ದೇಳು. ಕನ್ನಡು ಎಂಬ ರೂಪವು ಕನ್ನಡ ದೇಶದ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕೆವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕರಿಯನಾಡು ಎಂಬ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಹೊರಗಣವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ತೋರಬಹುದು ; ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು 'ಕರಿಯನಾಡಿನ ಭಾಷೆ' ಎಂದು ಕರೆದಿರಲಾರರು. ತಮಿಳರೂ ತೆಲುಗರೂ ತಂತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಮಾಧುರ್ಯವಾಚಿಯಾದ ಪದಗಳಿಂದ (ತಮಿಳು, ತೇನೆ) ಹುಟ್ಟಿದುವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರೂ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರು ಒಂದು ಸುಗುಣವಾಚಿಯಾದ ಶಬ್ದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಈ ಶಬ್ದವು ಪರಿಮಳವಾಚಿಯಾದ ಕಮ್ಮಿತು ಎಂಬುದು. ಕಮ್ಮಿತು, ನಾಡು ಎಂಬ ಪದಗಳು ಸೇರಿ ಕನ್ನಾಡು ಎಂದು ಆಗಿವೆ. ಕನ್ನಾಡು ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡು ಎಂದಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಅಂತು ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಪರಿಮಳವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ದೇಶದ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದು. ಕನ್ನಡ ದೇಶವು ಗಂಧದ ಮರದ ಕಾಡುಗಳಿಗೂ ಪದ್ಮಾಕರಗಳಿಗೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಶೇಷವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾದುದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

11ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಂಗತ್ತುಪ್ಪರಣಿ ಎಂಬ ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದ ಜಯಂಗೊಂಡಾರ್ ಎಂಬ ಕವಿ ಕೆಲವು ತೆಲುಗು ಪದಗಳೂ ಹಲವು ತಮಿಳು ಪದಗಳೂ ಸೇರಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ತನ್ನ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ¹. ಆದರೆ ಪೇರಗತ್ತಿಯಂ, ಕಂಬರಾಮಾಯಣಂ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. 12ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳುವ ಶಿಲಪ್ಪದಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಕರುನಾಡರ್ ಎಂಬ ಪದವೂ ಶಡೈಯನ್ ಪರಾಂತಕನ್ ಎಂಬ ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜನು 770ರಲ್ಲಿ

1. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ತಾತಾಚಾರ್ಯರು ಎಂ. ಎ. ತಮ್ಮ ಉದ್ಘಾತನ ಚರಿತೆಯ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಭಾವವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ:—

ಕಮ್ಮಿತಾದುದು ನಾಡು ನಡೆಯಿಂ | ಕಮ್ಮಿತಾದುದು ನಾಡು ನುಡಿಯಿಂ |

ಕಮ್ಮಿತಾದುದು ಚಂದನೋರ್ವೀರರುಹದನೀ ನಾಡು ||

ಕಮ್ಮಿತಾದುದು ಕಮ್ಮಿಯಿಸುವಾ | ಕಮ್ಮಿರಲ್ಕಳಿನಿತು ಕಂಪಿಂ |

ಕಮ್ಮಿತಲ್ಲದೆ ಕರ್ತು ಕನ್ನಡ ಕೆಂತು ನಮನಿಸಿತು ||

2. ಶಿಲವಡುಗುಂ ಪಲತಮುಟುಂ ಕುಬಿಣಿತರುಕರು ನಾಡಿಯರ್.

ಕೊಟ್ಟ ವೇಳೆಕುಡಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕರುನಾಡಗನ್ ಎಂಬ ಪದವೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದೆ.¹ ತಮಿಳಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕ್ರಮವಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಲಿಂಗವುಂಟು ನಾಮಾಖ್ಯಾತ ವಿಭಕ್ತಿಗಳು ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ಆಗಿವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿದೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ತೇಲಿಗಿಗೂ ಕೆಲವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿದ್ದರೂ ಭೇದವೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಕನ್ನಡದ ಉಪಭಾಷೆಗಳು.

ದಕ್ಷಿಣದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತುಳು, ಕೊಡಗು, ತೊದ, ಕೋತ, ಬಡಗ ಎಂಬುವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಳಗಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವು ಉಳಿದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಿಕಟತರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಉಪಭಾಷೆಗಳು ಎನ್ನಬಹುದು. — "ತುಳು ಎಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷ ಭೇದವಿಲ್ಲ"; "ಕೊಡಗು ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕೂ ತುಳು ಎಗೂ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು", "ಕೋತ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಅತಿ ಗ್ರಾಮ್ಯವಾದ ಉಪಭಾಷೆ ಎನ್ನಬಹುದು"; "ಬಡಗ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಉಪಭಾಷೆ"; "ತೊದಭಾಷೆ ಮೊದಲು ಹಳಗನ್ನಡವೇ ಆಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಉಪಭಾಷೆಯಲ್ಲ."

ನೀಲಗಿರಿಯ ತೊದವರ ಭಾಷೆಯಾದ ತೊದ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಫ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯಿರುವುದೊಂದು ವಿಶೇಷ: ಉದಾಹರಣ-ಪುಫ (ಹುಳು). ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾಮವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಬಹಳ ಕಡಮೆ; ಪ್ರಥಮಾ ದ್ವಿತೀಯಾ ಷಷ್ಠಿಗಳಿಗೆ ವೈತ್ಯಾಸವೇ ಇಲ್ಲ. ತೊದವರ ಹೆಸರು ಮೊತ್ತಮೊದಲು 1117ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಕಿರಿಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜನಾದ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ದಂಡನಾಯಕ ಪುಣಿಸನು ನೀಲಗಿರಿಯನ್ನು ಜಯಿಸಿದಾಗ ತೊದವರಿಗೆ ಭೀತಿಯುಂಟುಮಾಡಿದನು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನೀಲಗಿರಿಯ ಕೋತರ ಭಾಷೆಯಾದ ಕೋತ ಎಂಬುದು ಹಿಂದೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ನೀಚ ಜಾತಿಯ ಒಂದು ಪಂಗಡದಿಂದ ಬಹಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಷಷ್ಠಿಗೆ ಅ ಎಂಬುದೂ

ಚತುರ್ಥಿಗೆ ಕೆ ಎಂಬುದೂ ಸಪ್ತಮಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಎಂಬುದೂ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ;
 ಕ್ರಿಯಾರ್ಥವನ್ನು (ತುಮುನ್) ತೋರಿಸಲು ಧಾತುವಿಗೆ ಅಲಿಕ್ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯ
 ಯವು ಸೇರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ—ಉದಾಹರಣ: ತಿನ್ + ಅಲಿಕ್, ತಿನಲಿಕ್ (ತಿನಲ್ಕಿ).
 ಇದೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಈ ಭಾಷೆಯ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುತ್ತದೆ
 ನೀಲಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವರೊಳಗೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯವರಾದ ಬಡಗರ
 ಭಾಷೆಯೇ ಬಡಗ ಎಂಬುದು. ಇದು ಈಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ
 ಹಳೆಯ ರೂಪವುಳ್ಳದಾಗಿ ಕೆಲವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನು
 ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ, ಐ ಲಿ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಗಳು ಈಗಲೂ ಇವೆ. ಆದರೆ
 ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಳಕಾರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಐಕಾರವು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಣಿ,
 ಎಣು, ಕುಯಿ ಕಣೆ, ಇರುಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇರ್ಯು, ತಿಂಗಳು ಎಂಬ
 ದಕ್ಕೆ ತಿಂಗು, ಅವಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವ, ಮಕ್ಕಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಕ,
 ಟಿಕಾರದ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷವುಂಟು; ಎಸೆಂದರೆ, ಅದು ಸಾಧಾ
 ರಣವಾಗಿ ಪದದ ಪ್ರಥಮಾಕ್ಷರಕ್ಕಾಗಲಿ ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರಕ್ಕಾಗಲಿ ಒತ್ತಕ್ಕುರ
 ವಾಗಿ ಒರುವುದೇ ಹೊರತು ಕನ್ನಡ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ
 ಮಗ್ಗುಲಕ್ಷರವಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಕೀಲು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೇ, ಬೀಲು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ
 ಬೂ, ಮುಲುಗು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮುಗು, ಹೊಗಲು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೊಗು,
 ಹಾಲು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಾ, ಹಲು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಲು ಹೊಡೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ
 ಹೊಡೆ, ಗುಲು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಗುಲು. ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾಂ ಎಂಬುದು
 ಉತ್ತಮವುರುಷ ಸರ್ವನಾಮೈಕವಚನ; ಗ ಎಂಬುದು ಚತುರ್ಥೀ
 ಪ್ರತ್ಯಯ—ಹೊಲಗ (ಹೊಲಕ್ಕೆ); ಭೂತಕ್ರಿಯೆ ಹಳಗನ್ನಡ ರೂಪವನ್ನು
 ಹೋಲುತ್ತದೆ—ಮಾಡಿದಂ. ಪುರಾತನತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಡಗರ ಹೆಸರು
 ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ: ಆಗನಾನೂರು ಎಂಬ ಕವಿಸೂಕ್ತಿಕದಂಬದಲ್ಲಿ ನಕ್ಕೀರರ್
 ಎಂಬ ಪುರಾತನ ಕವಿಯ ಉಕ್ತಿಯಾದ ೨೫೩ನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರರಸನು
 (ಎರುಮೈಯೂರಾನ್-ಮಹಿಷಪುರದವನು) ಬಡಗರ ಅನುಬಂಧಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.
 ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಹಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಉಚ್ಚಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ದ್ರಾವಿಡ
 ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಎನೀತ, ಸಾಮ್ಯ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ
 ತುಳು ಶಬ್ದವು ಜನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಭಾಷೆಗೆಲ್ಲ. ತುಳು
 ಜನರು ಪ್ರಾವಿಡರೊಳಗೆ ಪೂರ್ವ ಪದ್ಧತಿ ಪಾಲನದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರೆಂದು ಹೆಸರು

ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ತುಳು ಭಾಷೆಗೂ ಕೊಡಗು ಭಾಷೆಗೂ ವಿಶೇಷ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ; ತುಳುವಿಗೂ ತಮಿಳಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಮೈಲಕ್ಷಣ್ಯವಿದೆ. ಕೊಡಗುದೇಶದವರ ಭಾಷೆಗೆ ಕೊಡಗು ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಪಶ್ಚಿಮದಿಗ್ವಾಚಿಯಾದ ಕುಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಪಶ್ಚಿಮದೇಶ ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗರ ಹೆಸರು ಮೊತ್ತಮೊದಲು 1174ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹುಣಸೂರು 20ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಂಗಾಳ್ವ ರಾಜನಾದ ಪೆಮ್ಮವೀರಪ್ಪನು ಎಲ್ಲಾ ನಾಡುಗಳ ಕೊಡಗರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಂದ ಮಹಾದೇವನೆಂಬ ಚಂಗಾಳ್ವ ರಾಜನನ್ನು ಅಡಗಿಸಲು ಕಳುಹಿಸಿ ಲ್ಪಟ್ಟು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಂದ ದಂಡನಾಸೂಚಿ ಬೆಟ್ಟರಸನನ್ನು ಇದ್ದರಿಸಿ ಸೋಲಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕೊಡಗುಭಾಷೆ ಅದಿನ್ನಾಡುವವರ ವಿವಿಕ್ತವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ.

ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ.

ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಎಂದರೆ 9ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, ಕನ್ನಡಭಾಷೆ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾ ವರಿಯವರೆಗೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರತಿದ್ದೂ ಕಿಸುಪೊಳಳ, ಕೊಪಣ ನಗರ, ಪುಲಿ ಗೆರೆ, ಒಂಕುಂದ ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶವೇ ತಿರುಳುಗನ್ನಡದ ನೆಲೆಯೆಂದೂ ನೃಪತುಂಗನ (815-877) ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ಈ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯು ತ್ತದೆ:—

ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾಗೋ | ದಾವರಿವರಮಿರ್ದ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್ |

ಭಾವಿಸಿದ ಬನಸಿದಂ ವಸು | ಧಾವಳಯವಿಲೀನವಿಶದ ವಿಷಯವಿಶೇಷಂ ||

ಅದಪ್ಪೊಳಗಂ ಕಿಸುಪೊಳಲಾ | ಎದಿತ ಮಹಾ ಕೊಪಣ ನಗರದಾ

ಪುಲಿಗೆಪೆಯಾ |

ಸದಭಿಮುತಮಪ್ಪೊಕ್ಕುಂ | ದದ ನಡುವಣ ನಾಡೆ ನಾಡೆ ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳ್ ||

ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಈಗ ಶುದ್ಧ ಮಹರಾರ ದೇಶವೆಂದು ಭಾವಿಸ ಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಅಧಿಕಭಾಗವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೂ ನೃಪ ತುಂಗನು ಹೇಳುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಎಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಂದೇಹಪಡಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. 9ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಹರಾರ ದೇಶದ ಅಧಿಕ

ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿಗ್ತು ಮಹರಾಜ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವು ಆರಂಭವಾದಮೇಲೆ ಮಹರಾಜ ಭಾಷೆಯ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಫೈಲ್ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಈಗ ಶುದ್ಧ ಮಹರಾಜ ಪ್ರಾಂತವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೊಲ್ಲಾಪುರವು ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಲ್ಲಾಪುರ ಪಟ್ಟಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಸ್ಥಾನ ದೊಳಗಣ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಜೈನಮಠದಲ್ಲಿರುವ ಕೈಬರಹದ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಅಧಿಕಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಸಿರೋಲ್ (ಸಿರಿವೊಳಲ್) ಎಂಬುದೇ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಕನ್ನಡ ಹೆಸರುಗಳೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನ ಮರಾಠಿಪತಿಗಳು ಕರಹಾಟಕಪ್ರಾಂತವೆಂಬ ಸಾತಾರಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಆದ್ಯಾಪಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಶ್ರೀಮುಖಗಳೂ ಸಾಕಾದ ನಿರರ್ಶನಗಳಾಗುವೆ ಆಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಕಾರ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ (Political Agent) ಈಗಲೂ ಕರವೇರ ಇಲಾಖೆಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದ ರಾಜಕಾರ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಹೊರತು ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಥವಾ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಜ ದೇಶದ ರಾಜಕಾರ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾಂ, ಬಿಜಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ ಎಂಬ ಮೂರು ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರ, ಮರಜ್ ಮುಂತಾದ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹರಾಜ ದೇಶ ಎಂಬ ಸರಕಾರಿ ಹೆಸರು ಆಸಂಗತವಾದುದು. ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜವಾದ ೭ನೆಯ ಪುಲಕೇಶಿಯ (609-642) ಒಂದಾನೊಂದು ಹಳೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಂತವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ ; ಆದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಆಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೇಶ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಆ ಪದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಮಹರಾಜ, ಮಹರಾಜಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಒಂದಾನೊಂದು ಜನಸಮುದಾಯ, ಒಂದಾನೊಂದು ಭಾಷೆ ಎಂಬರ್ಥವಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣಮಹರಾಜದೇಶವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಎರಡು ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಪುರಾತನವಾದ ಒಂದು ಮಹರಾಜಿ ಶಾಸನವಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ; ಇದುವರೆಗೂ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಹಳೆಯ ಶಾಸನಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಲಿ ಇವೆಯೇ ಹೊರತು ಮಹರಾಜಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವು ಪೂರ್ವಕಾಲ

ದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾಷೆ ಯಾವುದು ಎಂಬಂಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗಲೂ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜನರು ಕನ್ನಡಿಗರೇ, ಭಾಷೆಯೂ ಕನ್ನಡವೇ. ಆದರೆ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ಥಾನವು ಮಹಾರಾಂಧಲೂ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಾನವು ಮಹಾರಾಂಧಿಯಿಂದಲೂ ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸೋಲಾಪುರಜಿಲ್ಲೆ ಈಗ ಸರಕಾರದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಂಧಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದಾಗಿದ್ದರೂ ಸೋಲಾಪುರದಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ರಾಣದ ಶಿಲಾಹಾರದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸತ್ಪವಣ್ಣ, ಲಸ್ಥಿಯವು ಎಂಬಂಥ ಹೆಸರುಗಳು ಅವಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡವೇ ಮೂಲವೆಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಈಗ ತೆಲುಗು ದೇಶವೆಸೆಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಹಳೆಯ ತೆಲುಗು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ರಾಜರಿಗೂ ಸಾಮಂತರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ಕನ್ನಡ ಬಿರುದುಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ. ಸುಮಾರು 9 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಒಂದು ತೆಲುಗು ಮೈದುಂಬ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸೇನಾಪತಿಗೆ ಮನುಜರದೇವ ಎಂಬ ಉಪನಾಮವು ಹೇಳಿದೆ¹ ; ಮೂಡಣ ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನಾದ ಗುಣಗಂಜಯಾಚಾರ್ಯನಿಗೆ (844-888) ಗುಣಕೆನ್ನಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಿರುದಿದ್ದಿತು ; ಕೆಲವರು ರೆಡ್ಡಿ ಪ್ರಭುಗಳು ಬಗೆದೊಬ್ಬಗಂಡ, ಜಗದಗೋಪಾಲ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು². ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 9 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಬೆಜವಾಡದ ಬಳಿಯ ಇಂದ್ರಕೀಲ ಪರ್ವತದ ತೆಲುಗು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂವತ್ಸರದೊಳ್ ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಲೋ ಎಂಬ ತೆಲುಗು ಸಪ್ತಮಿ ಎಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಉಳ್ ಎಂಬ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಪ್ತಮಿ ಎಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಪ್ರಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಅಂಶವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆದಿಪಂಪನು (941) ತನ್ನ ಭಾರತವನ್ನು ಸೃಪತುಂಗನು ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡದ ನೆಲೆಯೆಂದು ಹೇಳುವ ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದು ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ರನ್ನನೂ (993) ಕೂಡ ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಆರು ನೂರಾಗುವ ಪ್ರದೇಶದ ಕನ್ನಡವು ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡವೆಂದೂ³ ತಾನು ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದನೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ರನ್ನನು ಹೇಳುವ ಎರಡು ಎಂಬುದು ಬೆಳ್ಳೊಲ

1 Madras Epigraphical Report for 1923, p 98. 2 *Ibid* p. 124.

3. ಎರಡು ನೂಲಿರು ಕನ್ನಡ ಮಾತಿನುಗಳನ್ನಡ.

ಮುನ್ನೂರಗೂ ಏಳಿಗೆರೆ ಮುನ್ನೂರಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ¹ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಏಳಿಗೆರೆ ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಎರಡರು ನೂರು ಎಂಬ ಮಾತು ಕುಂತಳದೇಶಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರ ಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿ 930 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಲಾಸ್ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ² ಇದೇ ಹೆಸರು ದ್ವಿತ್ರಿ ಶತಂ (ಎರಡುಮುನ್ನೂರುಗಳು) ಎಂಬ ರೂಪದಲ್ಲಿ 982 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನೀಲಗುಂದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಶುದ್ಧಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತವೆಂದು ತಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ವೈದ್ಯಕೃಷಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ತುಂಗನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:—

ಪದನಯಿದು ನುಡಿಯಲುಂ ನುಡಿ | ದುಡನಯಿದಾರಯಲುಮಾರ್ಪರಾ
ನಾಡನರ್ಗಳ್ |

ಚುದುರರ್ ನಿಜದಿಂ ಕುಡಿತೋ | ದರೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗಪರಿಣತಮು
ತಿಗಳ್ ||

ಕುಡಿತವರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಂ | ಪರೆಯುಂ ತಂತಮ್ಮ ನುಡಿಯೊಳ್ಳಿಲ್ಲ ಜಾಣರ್ |

ಕಿಡುವಕ್ಕಳು ಮಾಮೂಗರು | ನುಡಿಸಲ್ಪಡುವರ್ | ಎವೇಕವುಂ ಮಾತು
ಗಳಂ ||

ಕನ್ನಡಿಗರ ನಾಗರಿಕತೆ.

ಏಲೇಲನೆಂಬ ಚೋಳರಾಜನು ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 205ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸೇನೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಿಂಹಳದ್ವೀಪವನ್ನು ಜಯಿಸಿದನೆಂದು ಆ ದ್ವೀಪದ ಚರಿತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ³ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರಾಜನಾದ ದಂತಿದುರ್ಗನ ಸುಮಾರು 8 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸೈನ್ಯವು ಕಾಂಚೆಯ ಪಲ್ಲವ ರಾಜನನ್ನೂ ಕೇರಳ ಪಾಂಡ್ಯಚೋಳರಾಜರನ್ನೂ ಸೋಲಿಸುವಷ್ಟು ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ⁴ ಪಾಂಡ್ಯರಾ

1 ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೂನೂರುಮಂ ಏಳಿಗೆರೆ ಮೂನೂರುಮಂ ಎರಡುಮು
ನೂರುಮಂ *Epigraphia Indica XV*, 339

2 ಕುಂತಳಧರಾತಳಂ, ತದ್ವಿಷಯಕ್ಕೆರಡುಮುನೂರು ಲಲಾಮಂ

Ibid, XIII, 325. 3 *Ibid* IV 207 4 The Lost Cities of Ceylon' 25. 5 *Indian Antiquary*, XI, 114.

ಜನಾದ ಶಡೈಯನ್ ಪರಾಂತಕನ ಸುಮಾರು 770 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವೇಳೆಕುಡಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 11 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡ್ಯದೇಶವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಕಳಭುರಂಬವರು ಕರ್ಣಾಟಕದೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯ ಬಂದಿದೆ. ಎರುಮೈನಾಡಿನ (ಮೈಸೂರಿನ) ವಡುಗರು (ಬಡಗರು ಅಥವಾ ಕನ್ನಡಿಗರು) ತಮಿಳು ಸಂಘಕಾಲದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ನೋರಿಯರ, ಎಂದರೆ 5, 6, 7ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಕೊಂಕಣದ ಮೌರ್ಯರ, ಮುಂಗಾವಲಿನವರಾಗಿದ್ದು ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜನಾದ ನೆಡುಂಬೇಳಿಯನ ದಂಡ ನಾಯಕ ನೋಹೂರಂಬನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕೋಶರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಹೋದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ¹. ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಗಂಗ, ಕದಂಬ, ಚಾಳುಕ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಹೂಯ್ಸಳ, ಸೇವುಣ, ಕಳಚುರ, ರಟ್ಟ, ಶಿಲಾ ಹಾರ, ಕೊಂಗಾಳ, ಚಂಗಾಳ, ಸಿಂದ, ಬಾಣ, ನೊಳಂಬ, ಮೈದಂಬ, ಸಾಳುವ, ಸಾಂತರ, ಸೇನವಾರ, ವುನ್ನಾಡು, ವಿಜಯನಗರ, ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು ಮುಂತಾದ ರಾಜವಂಶಗಳೂ; ಕೆಳದಿ, ಉಮ್ಮತ್ತೂರು, ನುಗ್ಗಿ ಹಳ್ಳಿ, ಬೇಲೂರು, ಸುಗಟೂರು, ಹದಿನಾಡು, ಮುದಿಗರೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ನಿಡು ಗಲ್ಲು, ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣ, ಮಾಗಡಿ, ಎಲಹಂಕ, ಸಂತೆ ಬೆನ್ನೂರು, ಪಿರಿಯಪಟ್ಟಣ, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ಮದ್ದಿಗಿರಿ, ಬಿಜ್ಜವರ, ಕೋಟಿ, ಕಳಶಿ ಮುಂತಾದ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಸಂತತಿಗಳೂ ಕರ್ಣಾಟಕವೇ ಆಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗುಜರಾತು, ನೇಪಾಳ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜವಂಶಗಳು ಆಳುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ದೇಶ್ಯವರಗಳಿಂದ ಸೂಚಿತವಾದ ಕನ್ನಡಿಗರ ನಾಗರಿಕತೆ ಬಹಳ ಉಚ್ಛ್ರಷ್ಟಿಗೆ ಏರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಪಡ್ತಿ ಮಾಡುವಂಥದಾಗಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗ ರಿಗೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದಿತೆಂದು ಉಯಿವುದು, ಕುಳ, ಕುಂಟೆ, ಕೂ ರಿಗೆ, ಎರು, ಎಯ್ತಿ, ಎತ, ಪಯಿರು, ಕಳಿ, ಕದಿರು, ತೆನೆ, ಅರಿ, ಕುಯಿಲು, ಕುಡು ಗೋಲು, ಒಕ್ಕಣೆ ಬಯಲು, ಕೊಳ, ಕಾಲುನೆ, ಕೆಣ್ಣಿ, ಎರಿ, ತೂಂಬು ಮುಂ ತಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೂ : ನೂಲುವುದು, ನೇಯುವುದು, ಮನೆಕಟ್ಟುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದ್ದಿತೆಂದು ನೂಲುವುದು, ಜಾಟಿ, ಪಯ್ತಿ, ತುಟಿ; ನೇಯುವುದು, ಹಾಸು, ಹೊಕ್ಕು, ಪಟ; ಮನೆ, ಬಾಗಿಲು, ಸೂರು, ಹತ್ತಿಲು, ಒನರಿ, ಕಡೆ, ಕದ, ಜಗಲಿ, ಕೇರು, ಮಣ್ಣು, ಮರ, ಗಾರೆ, ಗಚ್ಚು ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರು ಪೂನ್, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕರ್ದೋನ್ (ಕಬ್ಬಿಣ), ಕಿಮ (ತಾಮ್ರ) ಎಂಬಂಥ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಹಗ

ಳನ್ನೂ ಮೂರ್ವಿಕರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದ ನೇಸಲು, ತಿಂಗಳ, ಪೆಚ್ಚೆ, ದಿಳ್ಳಿ, (ಶುಕ್ರ), ಚಾಬ್ (ರಾಹು) (ಇಂಬಂಧ ಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಅರಿಗೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ (ವೋರ್, ಕೊಳುಗುಳ) ಪ್ರೇಮವೂ ಬಿಲ್ಲು, ಕೋಲು, ಇಟ್ಟಿ, ಅಡ್ಡಣ, ಕತ್ತಿ, ಕಡಿತಲೆ ಮೊದಲಾದ ಆಯುಧಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮದುವೆ, ಮದ್ದು, ಬಾಡ (ಹಳ್ಳಿ), ತೆಪ್ಪ, ಹಡಗು, ಚೆಪ್ಪು (ಹಬ್ಬ) ಒಂದ ರಿಂದ ಒಂಬಯ್ಯೂರತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತರವರೆಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಇವು ಉಂಟು. ಚೋಟು, ಗೇಣು, ಅಡಿ, ಮೊಳ, ಮಾರು; ಮಣ, ವೇಸೆ, ಕೊಳಗ, ಬಳ್ಳ, ಅರೆ, ಕಾಲು ದೇಳಿ, ವೇಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳು ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದ ಅಳತೆ, ತೂಕ, ಭಿನ್ನರಾಶಿಗಳು ಇವುಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಅವರ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ದೇಶಾದ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದುವು. ತಮಿಳರು ದೇವರಿಂದಾನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೇ ಆಗಲಿ ತೆಲುಗರಿಗೇ ಆಗಲಿ ದೇವರನ್ನೂ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುವ ಮಾತುಗಳಿಲ್ಲ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ದೇಶಶಬ್ದಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಲಿಪಿಜ್ಞಾನವಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗನಂಕಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ. ದ್ರಾವಿಡ ರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನರಕವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು

ತೃತೀಯ ಸಂಪುಟ.

1919ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಆವರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 33)——“ 17ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಬಾಳಿದ ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು 3ನೆಯ ಸಂಪುಟವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಕೋರಿಕೆಯಿದೆ. ಈ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ದೇವರು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದನು. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ 3ನೆಯ ಸಂಪುಟದ ಕೊನೆಯ ಕೂಟಲೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕಾಲವಿಳಂಬದಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಅನಿವಾರ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಟನಕಾರ್ಯವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿ ಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲವಿಳಂಬವು ಶೋಚನೀಯವಾದರೂ ಕೆಲವು ಹೊಸ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ದೊರೆತಹಾಗಿಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಈ ಹೊಸವಿಷ ಯಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳ ರೂಪವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಪುಸ್ತಕವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹರಕುಮೂರಕಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಮೂಲಗ್ರಂಥ ವಲ್ಲದೆ 7 ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳೂ ಅನುಬಂಧವೂ ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿಯೂ ಆಕಾರಾದ ಸೂಚಿ ಯೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 567 ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಇವ

ರಲ್ಲಿ 352 ಮಂದಿ ಹಿಂದೂವರು, 215 ಮಂದಿ ಆಧುನಿಕರು. ಈ ಆಧುನಿಕ ರೆಂಬವರು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ 19ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ; ಇವರಲ್ಲಿ ಜೀವಂತರಾಗಿರುವವರೂ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕವಿಗಳನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪಮಂದಿ. ಆದರೂ ಚರಿತ್ರೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಅವರ ಚರಿತ್ರೆ ವನ್ನು ಆತಿಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಎಷಯಸೂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಕಾ ರಾದಿ ಸೂಚಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಧುನಿಕರ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ಬರುವ 19 ಶ. ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 19ನೆಯ ಶತಮಾನ ಎಂದರ್ಥವು. ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಕವಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ 18ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ 19ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧಕ್ಕೂ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಕೆಲವರು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಈಚೆಯವರಾಗಿರಬಹುದು. ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾದವರಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಕೆಲವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕವಿಗಳ ಗೋಷ್ಠಿಗೆ ಸೇರಲಾರರು ಆದರೆ ಅಂಥವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಧುನಿಕರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ವಚನಗಳು ಗದ್ಯವಾದರೂ ಕಾವ್ಯಸರಣಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ವಚನ ಕಾರರನ್ನು ಕವಿಗಳೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಎಷಯಗಳನ್ನು ಎವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೂಲಗ್ರಂಥದ 216 ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ 1705ರಿಂದ 1887ರ ವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ 165 ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಹೇಳಿದೆ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ; ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾಕೆ ನೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು, ಮೂಲಗ್ರಂಥದ ಉಳಿದ ಭಾಗವು, ಎಂದರೆ 217 ರಿಂದ 240ರ ವರೆಗಿನ ಪುಟಗಳು. 155 ಆಧುನಿಕರ ಎಷಯವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. 1 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 241-260) 1430 ರಿಂದ 1869 ರವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ 35 ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರ ವಚನಕಾರರು. ಈ 35 ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತರು, ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ 16 ಮಂದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕವರು ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು. 2 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 261-326) 1300 ರಿಂದ 1884 ರ ವರೆಗೆ ರಚಿತವಾದ ಆದರೆ ಕವಿಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ 213 ಗ್ರಂಥಗಳ ಎಷಯವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. 3ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 327-333) 324ನೆಯ ಪುಟದವರೆಗೆ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿಯೂ ಕೆಲವು ಹೊಸವಿಷಯಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. 4ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 334-389) ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಚನಕಾರರಾದ ಹಲವರು ಹೊಸಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ; ಪುಟ

ಗಳು 334-338 ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರಾದ 11 ವಚನಕಾರರ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟ, 190-209, 275) ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವಚನಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಪುಟಗಳು 338-360ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1160ರಿಂದ 1725ರ ವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ 59 ಹೊಸ ವಚನ ಕಾರರ ವಿಷಯವು ಅವರ ವಚನಗಳೊಡನೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇವರೊಳಗೆ 15 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು. ಈ 59 ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 45 ಮಂದಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 12 ಮಂದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪುಟಗಳು 360-361ರಲ್ಲಿ 52 ಹೊಸ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ಅವರ ಅಂಕಿತಗಳೊಡನೆ ಹೇಳಿವೆ ; ಆದರೆ ವಚನಗಳು ಉದಾಹೃತವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ 7 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು. ಈ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಯಶಃಕವಾಗಿ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲಿಕರಾದುದರಿಂದ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕವರು-362 ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ 6 ಹೊಸ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ ; ಇವರಾರೂ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕವರಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಪುಟಗಳು 362-371 ರಲ್ಲಿ 46 ಅಂಕಿತಗಳು ವಚನಗಳೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 15 ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ (121-124) ಬರುತ್ತವೆ. 371ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳೆಲ್ಲದೆ 13 ಹೊಸ ಅಂಕಿತಗಳೂ ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಪುಟಗಳು 372-389ರಲ್ಲಿ 1099 ರಿಂದ 1700 ರವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ 79 ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ ; ಇವರಲ್ಲಿ 11 ಮಂದಿ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರು, ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಕವಿಗಳಾದ ಮೂವರು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕ ಐವರು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು. 5 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 390-396) ಕೆಲವರು ಪೂರ್ವಿಕ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಆಧುನಿಕರನ್ನೂ ಕವಿಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪುಟಗಳು 390-392 ರಲ್ಲಿ 5 ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ ; ಇವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರು ; 1800 ರಿಂದ 1860ರ ವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ ಉಳಿದ ಮೂವರು ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕವರು. ಪುಟಗಳು 392-396ರಲ್ಲಿ 32 ಆಧುನಿಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯವು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರು. 397ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1600 ರಿಂದ 1811ರ ವರೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕವಿಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ 6 ಹೊಸಗ್ರಂಥಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇವು 2 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ 213 ಗ್ರಂಥಗಳೊಡನೆ ಸೇರತಕ್ಕುವು. 398 ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ 347 ರಿಂದ 382ರ ವರೆಗಿನ ಪುಟಗಳ ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧ ತಿಳಿಸಿದೆ. 6 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 399-417) ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಸೂಚಿಯ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇದಾದಮೇಲೆ ಬರುವ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 418-433) ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳ

ದಿರುವ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. 7ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 435-470) ಕೆಲವರು ಹೊಸ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಪುಟಗಳು 435-462 ರಲ್ಲಿ 32 ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ: ಇವರಲ್ಲಿ 8 ಮಂದಿ ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತರು-7 ಮಂದಿ ಹಿಂದೆ ಪುಟಗಳು 360-361ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ವಚನಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. 1109 ರಿಂದ 1840 ರ ವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ ಉಳಿದ 24 ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 8 ಮಂದಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಮೂವರು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 13 ಮಂದಿ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು: ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಒಳಕೊಂಡ ಮೂವರು ವಚನ ಕಾರರೂ ಐವರು ಶಾಸನ ಕವಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಪುಟಗಳು 462-470 ರಲ್ಲಿ 44 ಆಧುನಿಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ: ಇವರಲ್ಲಿ 13 ಮಂದಿ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 471-497) ಮಧುವಯ್ಯ, ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ ಇವರಲ್ಲಿ 1ನೆಯವನು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 2 ನೆಯವನು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ 7 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ—ಮೂಲ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 165, 1 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 33, 4ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 125, 5ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 3, 7ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 24, ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ 2—ಹೀಗೆ 352. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 23 ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಒಳಕೊಂಡ 124 ವಚನ ಕಾರರೂ ಬೇರೆ ಇಬ್ಬರು ಕಬ್ಬಿಗಿತಿಯರೂ 8 ಶಾಸನಕವಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮತಾನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು 191, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 108, ಜೈನರು 23, ಇತರರು 30. ಇತರರೊಳಗೆ 10 ಮಂದಿ ಅರಸರೂ 12 ಮಂದಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ 6 ಮಂದಿ ದೇವಾಂಗದವರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಈ 352 ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 110 ಮಂದಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 43 ಮಂದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು: ಉಳಿದ 199 ಮಂದಿಯೇ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ—ಮೂಲಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 155, 5ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 29, 7ನೆಯ ಪರಿಶಿ

ಷ್ವದಲ್ಲಿ 31 - ಹೀಗೆ 215. ಇವರಲ್ಲಿ 7 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ಎಂಗಡಿಸಿದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 159, ವೀರಶೈವರು 3 ಮತ್ತು ಸೇರಿದ ಒಬ್ಬ ಮಸಲ್ಲಾನನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು 27, ಜೈನರು 1, ಇತರರು 28. ಇತರರೊಳಗೆ ಇಬ್ಬರು ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ 18 ಮಂದಿ ಕ್ರಿಸ್ತರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳೂ ಆಧುನಿಕರೂ ಸೇರಿ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ $352+215=567$. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 124 ವಚನ ಕಾರರೂ 32 ಸ್ತ್ರೀಯರೂ 8 ಶಾಸನ ಕವಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ಇವರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 267, ವೀರಶೈವರು 218, ಜೈನರು 24, ಇತರರು 58 ಇತರರೊಳಗೆ 10 ಮಂದಿ ಅರಸರೂ 14 ಮಂದಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ 6 ಮಂದಿ ದೇವಾಂಗದವರೂ 18 ಮಂದಿ ಕ್ರಿಸ್ತರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರದೇಕಾದ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 199: ಇದಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯಾದ 215ನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಒಟ್ಟು ಈ ಸಂಪುಟದ ಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 414 ಆಗುತ್ತದೆ.

ವಚನಕಾರರು.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಚನಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ (124) ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದ್ದಾದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯ ವಚನ ಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು (60) ಸೇರಿಸಿದರೆ ಒಟ್ಟುಸಂಖ್ಯೆ 184 ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ 6 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳೊಡನೆಯೂ ವಚನಗಳಿಲ್ಲದೆಯೂ 59 ಅಂಕಿತಗಳು ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈ ಅಂಕಿತಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ 59 ವಚನಕಾರರು ಇದ್ದೇ ಇರದೇಕೂ. ಆದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ವಚನಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ 243 ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಬಸವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವರು ; ಆದರೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವರು. ಬಸವಯುಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವಚನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 160 ಕೋಟಿ ಎಂದು ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಬಸವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯೂ ಹಲವರು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಚನಗಳು ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹವಾಗಿವೆ. ಇವು ಗೊಳವಾದ ವೇದಾಂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಬಿಗಿಯಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಇವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಬಸವನೇ ಮೊದಲಾದವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಗಳಿದ್ದಾರೆ :—

ಆದ್ಯರ ವಚನ ಪರುಷ ಕಂಡಯ್ಯ! ಅಧರಕ್ಕೆ ಕಹಿ, ಉದರಕ್ಕೆ ಸಿಹಿ
ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರ ವಚನ ಬೇವ ಸವಿದಂತೆ.

ಹಾಲ ತೊಪ್ಪಿಗೆ ಬಿಲ್ಲದಂತಹ ಕೆಸಲು ; ಸಕ್ಕರೆಯಂತಹ ಮಲಿಲು ; ತವರಾ
ಜನಂತಹ ನೊರೆತೆರೆಗಳು. ಇಂತಪ್ಪ ಆದ್ಯರ ವಚನವಿರಲು ಬೇರೆಯೆ ಬಾವಿಯ
ತೋಡಿ ಉತ್ಪನ್ನೀರ ಸವಿದಂತಾಯುತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ ಯುಕ್ತಿ.

ಬಸವ

ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನ ಜ್ಞಾನದ ನೆಲೆಯ ತೆಗೆದಿರಿಸಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನ
ಮದಮಾತ್ಸರಾರ್ಥಿ ಅರಿವಿದ್ದುಗ್ಗ ಸಪ್ತವ್ಯಸನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ದಶವಾಯುಗ
ಳಿಚ್ಚಿಗೆ ಹರಿದ ಮನವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಲಿಸಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನ ಅಂಗೀಂದ್ರಿ
ಯಂಗಳ ಲಿಂಗೀಂದ್ರಿಯವೆನಿಸಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಆದ್ಯರ ವಚನ ನೂಲಿಗೊಂದುಸ್ಥಲವ
ಮಾಡಿದ ಮಹದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿತ್ತು. ಇಂತಪ್ಪ ಆದ್ಯರ ವಚನ ಭಂಡಾರವ ನಮ್ಮ
ಪ್ರಭುದೇವರು ಮುಖ್ಯವಾದ 770 ಅಮರಗಣಂಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪುರಾತ
ನರು ಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳು ಕೇಳಿ ಹೇಲಿ ಕೊಂಡಾಡಿದ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ 'ಕೂಡಲ
ಚೆನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸುಖವ ಸೂಲಿಗೊಂಡು ಸ್ವಯಲಿಂಗವಾದರು. ಇಂತ
ಪ್ಪುಪುರಾತನರ ವಚನಂಗಳ ಎರಡಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂಡಾಡಿ ತನುಮನಧನವ ಎರಡಿಲ್ಲದೆ
ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಭಕ್ತರ ಭೃತ್ಯ ನಾನು, ಆಳಿನಾಳಯ್ಯ ನಾನು.

ಚೆನ್ನಬಸವ

ತಿಳಿಪಲ್ ಶಿವದೇವೈಕ್ಯಮ | ನಿಲಿಪಲ್ ಭವಪಾಶಬಂಧಮಂ ಶಿವಪದವ |
ತುಲಾಪಲ್ ನಿಜದೊಳ ಚಿತ್ತಿಯೆ | ಯಳವಟ್ಟ ಪುರಾತನೋಕ್ತಿಯೊಂದೆ
ಸಮರ್ಥಂ ||

ಕಂಬಾಳ ಶಾಂತಮಲ್ಲೇಶ | 380ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ).

ಪುಟಗಳು 356—359ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ವಚನಕಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ
ಕಾಲವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾರೆನು.

ಅದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಚಕರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ 7ನೆಯ ಪರಿಶಿ
ಷ್ಟದವರೆಗೆ ವಿವರಿಸಿರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ
ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆಯೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟಿವೆ 7ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ
ಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ ಕವಿಗಳ
ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಕಾರಾರಿಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ
ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿ ಪುಟ 327, ಪುಟ 398, ಪುಟ 471

ಹೀಗೆ ಮೂರುಕಡೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲದೆ ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟವು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವು ಅರ್ಧವಾಗಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಸದೆಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಅಂಶವು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಓದಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವರೆಲ್ಲರೂ ಉದ್ಧಾಮಕವಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು ಇವರಲ್ಲಿ 2 ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಧುನಿಕರಲ್ಲಿ, ಹಲವರು ಕವಿಗಳನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಹರಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಬಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಹೆಸರೂ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಚೇಚೆಗೆ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿ, ಕುಂದುತ್ತ, ಬಂದಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವೇದ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಲಯ, ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸೇತ್ಯಾದಿಗಳಾದ ಮೇಲುಗೋಟಿ ಯತಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಶ್ರೀಮಂತರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾರತ್ನ ಮೈಸೂರು ಕರಿಬಸವಶಾಸ್ತ್ರಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು ಪಂಡಿತ ಎಂ. ಎಲ್ಲಪ್ಪನವರು, ಅರಳಿಪೇಟೆ ಗುರುಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರು ಇವರುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆನು. ಕೋಶಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮಹಾಶಯರುಗಳಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಗುಣದೋಷ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮಂತರು ದಾಮಣಿರೆ ನಿಶಾನಿ ಮಠದ ಶಾಂತವೀರಾಧ್ಯರು, ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಎತ್ತುಗ ಮಠದ ದೊಡ್ಡರಾಮಾಧ್ಯರು, ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಶಿವಶಂಕರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಧಾರವಾಡದ ರಾಮಚಂದ್ರ ಹನುಮಂತ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಎಂ. ಎ., ಪುತ್ತೂರು ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯರು, ಮದರಾಸ್ ಬೆನಗಲ್ ರಾಮರಾಯರು ಎಂ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ., ಹಲಸಂಗಿ ಜಿ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು, ಧಾರವಾಡದ ಎಸ್. ಎನ್. ಕೊಪ್ಪಿಕರ್, ಕರ್ಕಿಯ ವೆಂಕಪ್ಪ ಪರಮಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಕಡೆ ಕೋಡಿ, ಹಾವೇರಿಯ ಎಚ್. ಬಿ. ಬೆಂಗೇರಿ ಬಿ. ಎ., ಮೈಸೂರು ಪಂಡಿತ ರಘುಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಪಂಡಿತ ಕೆ. ಸಿ. ನಂಜುಂಡಾರಾಧ್ಯರು, ಕನ್ನಡ ಪ್ರೌಢಿಸರ್. ಎಚ್. ಚೆನ್ನಕೇಶವಯ್ಯಂಗಾರ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಬೇರಿಗೆ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನ

ವರು ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಮದರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕನ್ನಡ ಫೆಲೋ ಎಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಚ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ಬಿ.ಎಲ್., ರಾಯ್ ಬಹಾದುರ್ ಎಂ. ರಘುನಾಥರಾಯರು ಬಿ.ಎ., ಈ ಮಹನೀಯರುಗಳ ಉಪಕಾರವು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಇವರೊಳಗೆ ಮೊದಲು ಹೇಳಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಮಹಾಶಯರು ದೂರವಾದ ತಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಅವಲೋಕನಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತರುವ ಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಬಹಳ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ ಈ ಸಂಪುಟದ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರತಿಮಾಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದುದೂ ಸ್ಮರಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಕೆನಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿ. ಎ. ರಾಘವೇಂದ್ರಯ್ಯ, ನನ್ನ ಸೋದರದಳಿಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಎ. ರಂಗಸ್ವಾಮಯ್ಯಂಗಾರ್ ಬಿ. ಎ. ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ತಿರುನಾರಣಯ್ಯಂಗಾರ್ ಇವರುಗಳು ಮುದ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಂಪುಟದ ಕೆಲವುಭಾಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಮಾಡುವುದು, ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಎಷಯಸೂಚಿಕೆ, ಅನುಬಂಧ, ಆಕಾರಾದಿಸೂಚಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವುದು ಈ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯವೂ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟವು 18,19 ಈ ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕವಿಗಳ ಸಮಗ್ರವಾದ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೋಷವಾದ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ದೊರೆತ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಆಧಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿಯೂ ದೋಷರಹಿತವಾಗಿಯೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. 69ನೆಯ ವಯಸ್ಸು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಾರ್ಧಿಕ್ಯ, ಎರಡುಕಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಬಂದಿರುವ ಪರೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ನೇತ್ರ ಪಾಟವದ ಕೊರತೆ, ಈ ಪ್ರತಿಬಂಧಗಳಿದ್ದರೂ ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸಿ ಇದನ್ನೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದೂ ಅವರ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರವಾದರೆ ನನ್ನ ಶ್ರಮವು ಸಾರ್ಥಕವೆಂದು ಭಾವಿಸುವೆನು.

ಕಣ್ಣಾಳುಕ ಕವಿಚರಿತೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎವುಲತೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ದಕ್ಕಿಣ ಹಿಂದೂದೇಶದ ಇತರ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಡನೆ

ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹಿಂದಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯ ಮೂರುಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯ ನಿಜತ್ವವು ಧೃಢವಡುತ್ತದೆ. ಇತರ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಹು ಗ್ರಂಥಗಳು ಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿವೆ. ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕನು (1604) ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ, ತರ್ಕ, ವೇದಾಂತ ಇವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಅಲಂಕಾರ ಕಲೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಇವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿವೆ ಎಂದು ತನ್ನ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನದ ಉಪೋದ್ಘಾತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಕಾವ್ಯಗಳು, ಛಂದೋಲಂಕಾರ ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಷಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು, ನಿಘಂಟುಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಚರಿತ್ರೆ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಮೈದ್ಯ, ಗಣಿತ, ಜ್ಯೋತಿಷ, ವಾಕಶಾಸ್ತ್ರ, ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿಸುವ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಾಂಥ ಕವಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಅನೇಕ ಕನ್ನಡಶಾಸನಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು.

ಕನ್ನಡಭಾಷೆಗೆ ಜೈನರೇ ಆದಿಕವಿಗಳು. ಈಗ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಪುರಾತನವಾದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಜೈನಕವಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾಗುವಂಥ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಜೈನರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದ ಕಾಲವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಚ್ಚಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಕಾಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಣ ಜೈನ ಕವಿಗಳೇ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣಭೂತರು. ಇವರು ಶುದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಗಂಭೀರವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಗ್ರಂಥರಚನಾಕೌಶಲವನ್ನು ಎತ್ತರವಾದ ಅಂತಸ್ಸಿಗೆ ಎರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಪವೊನ್ನರನ್ನರು ಕವಿಗಳೊಳಗೆ ರತ್ನತ್ರಯರೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಉಚಿತವೇ ಸರಿ. ವೊನ್ನನು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರಾಜನಾದ ತ್ರಿನೇಯ ಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೂ ರನ್ನನು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ತೈಲಪನಿಂದಲೂ ಜನ್ನನು ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ ಶ್ರೀನಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಂದಲೂ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂಬ

1. ಶಬ್ದಾನುಮಯುಕ್ತಾಗಮ ಪರಮಾಗಮ ವಿಷಯಾಣಾಂ ತಥಾ ಕಾವ್ಯನಾಟಕಾಲಂಕಾರ ಕಲಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯಾಣಾಂಚ ಬಹುನಾಂ ಗ್ರಂಥಾನಾಮಸಿ ಭಾಷಾಕೃತಾನಾಮುಪಲಭ್ಯಮಾನತ್ಯಾಕ್.

ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದರು. 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನಲ್ಲಿಯೂ ಬನ್ನನ ತಂದೆಯೂ ಕೇಶಿರಾಜನ ಮಾತಾಮಹನೂ ಆದ ಸುಮನೋಬಾಣನು ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಲ್ಲಿಯೂ ಕಬ್ಬಿ ಕೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿದ್ದರು ಇತರ ಕವಿಗಳೂ ಕೂಡ 14ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಚಂಪುಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವನು ಮಧುರನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಹ ಕಾರ್ಯಾದ ಭಂದೋಲಂಕಾರ ವ್ಯಾಕರಣಗ್ರಂಥಗಳೂ ನಿಘಂಟುಗಳೂ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೈನರಿಂದಲೇ ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿಯೂ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೀಗೆ ಯೇ ಆಗಿದೆ.

ಷಟ್ಪದೀ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದವರಲ್ಲಿ ಕುಮುದೇಂದು, ಭಾಸ್ಕರ, 3ನೆಯ ಮಂಗರಸ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ವೀರಶೈವರು ತಮ್ಮ ಮತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಆ ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಎಶೇಷವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಬಸವನೂ ಅವನ ಸಮಕಾಲದವರೂ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಚನಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಬಸವನ ಸಮಕಾಲಿಕರಾದ ಸಮಾರು 200 ಮಂದಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವರೂ ಈಚೆ ಹಲವರೂ ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಫ್ರೀಟ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಹರಾರರ ಅವಾಂತರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂದವಾದ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದಾಗಿವೆ. ವೀರಶೈವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರೀಶ್ವರನು ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈಚೆಗೆ ಚಂಪುಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದವರಲ್ಲಿ ಷಡಕ್ಷರದೇವ, ಸುರಂಗಿ ಕವಿ ಇವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ರಾಘವಾಂಕ, ಪದ್ಮನಾಂಕ, ಎರೂವಾಕ್ಕ ಪಂಡಿತ, ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯ, ಬೊಮ್ಮರಸ, ನಟುಂಡ ಮೊದಲಾದ ಹಲವರು ಕವಿಗಳು ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

1. ಕನ್ನರನಾದರದಿಂ ಕುಡೆ | ಪೊನ್ನಂ ಮನನೊಸೆದು ತೈಲಪಂ ಕುಡೆರನ್ನಂ
ಮನ್ನಸಿ ಬಲ್ಲಾಳಂ ಕುಡೆ | ಜನ್ನಂ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿವೆಸರಂ ಪಡೆದಂ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಭಟ್ಟನು ಅಗ್ರಗಣ್ಯನು. ಈಚೆಗೆ ಬಾಳಿದ ಜಂಪೂಗ್ರಂಥಕಾರರಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ, ಚಿಕ್ಕವಾಘಾಚಾರ್ಯ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ತಮ್ಮಕವಿ ಇವರು ಗಣ್ಯರು. ಪಟ್ಟದೀಗ್ರಂಥಕಾರರಲ್ಲಿ ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ, ಕುಮಾರ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಕವಿ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರುಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್, ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ಒಡೆಯರ್, ಮುನ್ನುಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಈ ಮೂವರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಃ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರಾದ 1ನೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರ ಮಹಿಷಿಯಾದ ಚೆಲುವಾಂಬೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದು ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಾದ ಇತರ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಮ್ಮ, ಶ್ರೀರಂಗಮ್ಮ, ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ವಿಭಾಗವೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಕೊಟ್ಟಿವೆ (ಪುಟ xxviii). ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 280. ಇದರಲ್ಲಿ 45 ಮಂದಿ ವಚನಕಾರರೂ 40 ಮಂದಿ ಶಾಸನ ಕವಿಗಳೂ 6 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಒಬ್ಬ ದೊರೆಯೂ ಇಬ್ಬರು ರಾಜಕುಮಾರರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ಇವರಲ್ಲಿ ಜೈನರು 95, ವೀರಶೈವರು 90, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 45, ಇತರರು 50. ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಸೇರಿಸಿರುವ ಕವಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 301. ಇದು 15 ಮಂದಿ ವಚನಕಾರರನ್ನೂ 3 ಮಂದಿ ಶಾಸನಕವಿಗಳನ್ನೂ 4 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಮೂವರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ 12 ಮಂದಿ ಅರಸರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ವೀರಶೈವರು 145, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 76, ಜೈನರು 56, ಇತರರು 24. ಅಂತು ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿರುವ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ 1148 ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಣ ಪಟ್ಟಿ ವಿಶದವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ:—

ಸಂಪುಟ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಸಂಖ್ಯೆ ಜೈನರು ವೀರಶೈವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇತರರು

I	280	95	90	45	50
II	301	56	145	76	24
III ಪೂರ್ವಿಕರು	352	23	191	108	30
,, ಆಧುನಿಕರು	215	1	27	159	28
ಒಟ್ಟು	1148	175	453	388	132

ಈ 1148 ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆ 184 ವಚನಕಾರರನ್ನೂ 51 ಶಾಸನ ಕವಿಗಳನ್ನೂ 42 ಸ್ತೋತ್ರಕಾರರನ್ನೂ ಐವರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ 25 ಅರಸರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮೇಲಣ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ 1148 ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತರಲ್ಲಿ 933 ಮಂದಿ ಪೂರ್ವಿಕರೆಂದೂ 215 ಮಂದಿ ಆಧುನಿಕರೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ (ಪುಟ xxvii) ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ 352 ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 110 ಮಂದಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 43 ಮಂದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರಾದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೇರತಕ್ಕವರು 199 ಮಂದಿಯೇ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಕೆಳಗಣ ಪಟ್ಟಿ ಒಂದೊಂದು ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸೇರಬೇಕಾದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ :—

ಸಂಪುಟ	ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ	
I	280+110	390	} 1148
II	301+43	344	
III	199+215	414	

ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಮಾಚಕರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸದೆ ಇರಲಾರವು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಾಭಿಮಾನದಿಂದ 1894 ರಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 35 ವರುಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ, ಆರಂಭಿಸಿದ ಈ ಕೆಲಸವು ಭಗವದನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪೂರ್ತಿಯಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆವಾಗ ನನಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಭ್ರಾತೃಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸವು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ

ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೂ ಶೀಘ್ರವಾಗಿಯೇ ಕೊನೆಗಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಇದು ದೇವರ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ; ವಾರ್ಧಿಕದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಶೂನ್ಯನಾಗಿ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಈ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಾವೇಕ್ಷಣವೂ ವಿಶೇಷ ಪರಿಶೋಧನವೂ ಆತ್ಮವಶ್ಯವಾದ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥದೊಳಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದೇನಾಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಗ್ರಂಥವು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಆತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುವೆನು. ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನನಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಕೈಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು

ನಾನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈಗ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆದರವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ವಿಮರ್ಶಕರು ಕವಿಚರಿತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿರುವುದೂ ನನಗೆ ಸಂತೋಷಜನಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಡೆಮಿಲಿಫೋಸ್ಟ್ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ (12-9-1924) ಧರ್ಮ ಎಂಬ ಮಲ್ಲು ಹೆಸರನ್ನು ವಹಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು ನನ್ನನ್ನು ದೋಷಿ ಎಂದು ದೂಷಿಸಿ ಬರೆದಿರುವ ಬರೆವಣಿಗೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಆಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಬರೆವಣಿಗೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗುವ ನನ್ನ ಉತ್ತರವೂ (26-9-1924) ಈ ಸಂಪುಟದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆವೃತ್ತಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಬರೆವಣಿಗೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರ ಸಾರಾಂಶವೂ ಬೇಕೆಗಳೂ ಸಂಪದಭ್ಯುದಯ, ವೃತ್ತಾಂತಪತ್ರಿಕೆ, ಎಶ್ವರಧು, ಪ್ರಬುದ್ಧಕರ್ಣಾಟಕ ಮುಂತಾದ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು ಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದುದರಿಂದ ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಒರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದೆನು. ಅಲಂ

ಕಾರಮಾಡಿ ಬಿರಶ್ಚೇದನ ಮಾಡುವುದು ಎಂಬಂತೆ ಧರ್ಮರು ನನ್ನನ್ನು ಮೊದಲು ಭೂಷಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ದೂಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬರೆದಿರುವುದರ ಸಾರಾಂಶವೇ ನೆಂದರೆ—ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಆಸೂಯೆಯಿಂದ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ಅವರ ಮಾತನ್ನೇ ಎತ್ತದೆ ಅವರಿಗೆ ದೋಷ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ; ಹೀಗೆಯೇ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳದ ಶಾಸನಗಳು, ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೆ|| ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸರ ಹೆಸರನ್ನು ಆಸೂಯೆಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ—ಎಂಬುದೇ. ಈ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಲವು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅನೇಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಮಾರುವಾಡುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಉತ್ತರವಾದಿ ಎಂಬಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮೆ|| ರೈಸರ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರರ ಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಧರ್ಮರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ನನ್ನ ಸಮಾಜ ಬಂಧು, ಭ್ರಾತೃವುತ್ರರು, ಎಂಬಂಶವು ತಿಳಿದಿರಲಾರದು. ಇವರು ಗತಿಸಿದಾಗ ನನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಃಖಿಸಿದವರಾದೂ ಇಲ್ಲ. ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 29) ಇವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೆನು : "ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆವಾಗ ನನಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಮ|| ರಾ|| ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಆ ಪುಸ್ತಕವು ಪ್ರಕಟವಾದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮೈಕುಂಠವಾಸಿಯಾದ ಸಂಗತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎದಿತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಇವರಿಗಿದ್ದ ಕೂಲಂಕಷವಾದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾ ಪಾಂಡಿತ್ಯವೂ ಮನೋಹರವಾದ ಕವಿತಾ ಮಾರ್ಗವೂ ಇಂಥ ಮೈದುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರವಾದ ವಿನಯಸಂಪತ್ತಿಯೂ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಇವರ ಆಕಾಲ ಮರಣದಿಂದ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷ ನಷ್ಟವುಂಟಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ನನಗಿಂತ ಇವರ ಮರಣದಿಂದ ಬಲದ ಭುಜವೇ ಹೋದ ಹಾಗಾಯಿತು." ಹಿಂದೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದುದರಿಂದ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಷನಃ ಹೇಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸುದ್ದು ನಾಡೆನು. ಆಸೂಯೆಯೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ; ತತ್ರಾಪಿ ನನ್ನ ಸಮಾಜ ಬಂಧುವಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದುವು ಅಸಂಭಾವ್ಯವೇ ಸರಿ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರು ಪ್ರಥಮ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳ ಗುಣ ಎಮರ್ಶೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಬರೆದ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಭಾವದಿಂದಲೂ ಈ ಎಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಕೆಲಸವು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರದೇ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಊಹೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಥಮ ಸಂವತ್ಸರವನ್ನು ಬರೆದಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯ ವಿಭಾಗವು ಏರ್ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಬ್ಬರೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾಗವೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಮೈದುಷ್ಯಕ್ಕಾಗಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯದ ಮಹತ್ವಕ್ಕಾಗಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ದ್ವಿತೀಯ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳ ಗುಣ ಎಮರ್ಶೆಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಧರ್ಮರ ಹೇಳಿಕೆ ನಿಜವಲ್ಲ ; ಆ ಸಂವತ್ಸರ 44, 67, 82, 90, 95, 135, 162, 181, 194, 205, 210, 218, 233, 235, 249, 279, 310, 350, 383, 395, 427, 443, 463, 471, 472, 494, 503, 524 ಮುಂತಾದ ಪುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಅಂಶವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಥಮ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಉದ್ಧಾಮ ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆವು ಬಂದಿದೆ ; ದ್ವಿತೀಯ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ; ಆದುದರಿಂದ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಗುಣ ಎಮರ್ಶೆ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯೂ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದೂ ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ. ಈ ಸಂವತ್ಸರ 23, 27, 52, 85, 88, 130, 149, 449 ಮುಂತಾದ ಪುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಗುಣ ಎಮರ್ಶೆ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೆ|| ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸರ ಮರಣ.

ಕಳೆದ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಮೆ|| ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸರ ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿಭಾರ ಹಾಕಿದವರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಮುದ್ರಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

1899 ರಿಂದ 1906ರ ವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ (Assistant) ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಗೌರವವು ನನಗೆ ಲಭಿಸಿದ್ದಿತು ; ಆದರೆ ಅವರ ಪರಿಚಯವು ನನಗೆ 1890 ರಿಂದಲೂ ಉಂಟು. ಇವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರಾಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಅಲ್ಪಸಹಾಯವನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು 1897 ರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟಿಯರಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 495-496) ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಅಭಿಮಾನವು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಕಡಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೂ ನನಗೂ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿತು. ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕವಿಚರಿತೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿ ಅವರು ಸಾವುವರೆಗೂ ಉಜ್ಜ್ವಲವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿತು. ಅವರು ಸಾವುದಕ್ಕೆ ಮೂರೇ ತಿಂಗಳು ಮುಂದೆ, ಎಂದರೆ 1927 ನೆಯ ಎಪ್ರಿಲ್ ಗಿರಲ್ಲಿ, ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತುಗಳು ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ : "ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯ ವಿಷಯವಾದ ನಿಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಆವಾಗೆ ನನಗೆ ತಲವುತ್ತವೆಯೋ ಎಂದು ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತ ಇದ್ದೆನು. ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ ಕೈಪುರದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದು. ನನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸುವವರೆಗಿಲ್ಲಾ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕವನ್ನು ಕೂಡಿ. ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ನನಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಜ್ಯೋತಿಯೇ ಇಲ್ಲ." ಇವರ ಪತ್ನಿ ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವರು ಕಾಲು ಸ್ವಾಧೀನವಿಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ಇನ್ನು ಒಂದು ವಾರ ಬದುಕಿದ್ದಿದ್ದರೆ 90 ವರುಷವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಸಂಪ್ರದಿದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಒದುಕಿದ್ದಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಲು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದುದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಸನಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಡಾಕ್ಟರ್ ಎ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ಆತ್ಮೀಪಣಗಳು.

ನನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕುರಿತು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆ (ಪುಟxxxvi) ಸೂಚಿಸಿದ್ದೆನು. ಈ ಆಕ್ಷೇಪಕರಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಎ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಎಂ.ಎ., ಪಿಎಚ್.ಡಿ., ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಇವರು ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರು ನನ್ನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ

ಪ್ರಥಮ ಸಂವೃತಕ್ಕೆ, ವಿಶೇಷವಾದ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಸುಮಾರು 280 ಪುಟಗಳನ್ನು ಸುರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಶ್ರೈವಾಸಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತ ಬಂದುವು; ಪುಸ್ತಕರೂಪವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹ, ಚಂದ್ರರಾಜ, ರಾಜಾ ದಿತ್ಯ, ಮೃತ್ಯುಲಾಸ ಈ ಕವಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವರು ಜೈನ ಗುರುಗಳ ನಾಮಸಾಮ್ಯದಿಂದ ನಾನು ಮಾಡಿರುವ ಸಮೀಕರಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿರುವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ನ್ಯಾಯವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉಳಿದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವೇ ಇಲ್ಲ; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಬರಿಯ ಭಿದ್ರಾನ್ವೇಷಣ ದೋಷವಿಷ್ಣುರಣೇಚ್ಛೆಗಳೇ ಮೂಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ನನ್ನ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ದೊರೆಯಿಸಿಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳ ಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇವು ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗುವವರೆಗೆ ಕಾದುಕೊಂಡಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರಿಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 35 ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಲಂಬಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಮತ್ತು ಇತರರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳೆಲ್ಲಾ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಅವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೊಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಗಚ್ಛತಃ ಸ್ವಲನಂ ಕ್ವಾಪಿ ಭವತ್ಯೇವ ಪ್ರಮಾದತಃ |

ಹಸಂತಿ ದುರ್ಜನಾಸ್ತತ್ರ ಸಮಾದಧತಿ ಸಜ್ಜನಾಃ ||

ದೋಷಾನುತ್ಸೃಜ್ಯ ದೋಷಜ್ಞಾನ್ಮುಷ್ಯಂತಿ ಗುಣಲೇಶತಃ

ಹಂಸಾ ಇವಾಂಬುಪಯಸೋರ್ಮೋಳನೇ ದುಗ್ಧವಾಯಿನಃ ||

ಇದರಿಂದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ ಗಣಿಸಬೇಕೂಡದೆಂದಾಗಲಿ ನನ್ನ ಭಾವವಲ್ಲ. ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ಕೋರಿಕೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಸರ್ವಜ್ಞನಲ್ಲ; ತಪ್ಪುಗಳಿರಬಹುದು.

ಹೊಸದಾಗಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ, ದೋಷ ದರ್ಶನ ಸುಲಭ. ಉಕ್ತವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ಖಂಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಹೇತುಗಳಿರಬೇಕು; ದುರ್ಬಲವಾದ ಹೇತುಭಾಸಗಳು ಕಾಢ್ಯಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಕ್ರಮವೂ ಮರ್ಯಾದೆಯೂ ಉಂಟು. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮಾದಗಳನ್ನು ಸಾಹಾರ್ದದಿಂದ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವವರು ಉಪಕಾರಿಗಳೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆನವರು ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಎತಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರೇತಿ ಎನ್ನಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು; ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ನಿಂದಾಗರ್ಭವಾಗಿಯೂ ಪರಿಹಾಸಗರ್ಭವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ.

ನಾಗಚಂದ್ರ .

ನಾಗಚಂದ್ರನು 10 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೋ ಅಥವಾ 11 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೋ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಆಯ್ಕೆನವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವುದು [ಪುಟಗಳು 33-56] ಭ್ರಾಂತಿ ಮೂಲವು. ಎಕೆಂದರೆ 1024-1042ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂದು ಇವರು ಹೇಳುವ ದುರ್ಗಸಿಂಹನು ಸ್ತುತಿಸಿರುವ ಪಂಪನು ನಾಗಚಂದ್ರನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಹೀಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದುರ್ಗಸಿಂಹನಿಂದ ಸ್ತುತನಾದ ಪಂಪನು ಆದಿಪಂಪನೇ ಹೊರತು ಅಭಿನವ ಪಂಪನಲ್ಲ. ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸುಮಾರು 1100ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು [I, 101] ಖಂಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಭ್ರಾಂತಿ ಮೂಲವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಆಯ್ಕೆನವರು ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ:—

[1] ಆಯ್ಕೆನವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ನಾಗಚಂದ್ರನು 10 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಯೋ ಅಥವಾ 11 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೋ, ಅಂತು 1024ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ, ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾಗಚಂದ್ರನು 993ರಲ್ಲಿ ರನ್ನನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಆಜಿತವುರಾಣವನ್ನು 'ಕೃತಿ ಕೃತ್' ವೆಂದು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಲಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಲಕ್ಕೂ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಅರ್ಧ ಶತಮಾನದ ಅಂತರವಾದರೂ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ನಾಗಚಂದ್ರನು 1024ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಲಾರನು, ಅಲ್ಲದೆ ದುರ್ಗಸಿಂಹನು [ಸು. 1024] ರನ್ನನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರನ್ನನು

ಬಹಳ ಅಧುನಿಕನಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಸಂಹನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವ ನಾಗಚಂದ್ರನು ರನ್ನನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕೃತಿರತ್ನವೆಂದು ಸ್ತುತಿಸುವುದು ಅಸಂಭಾವ್ಯವೇ ಸರಿ.

[2] ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ " ಅದ್ಯತನನಾಗಿ ಯುಂ ನೆಗ | ಲ್ಲಾರ್ಥ್ಯರ ದೊರೆಯೆನಿಸಿ ಮೆಲೆತಿದು.. ನಾಗಚಂದ್ರ ಕವೀಂದ್ರಂ || " ಎಂದು ಅವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕರ್ಣಪಾರ್ಥ್ಯನು ಹೇಳಿರುವುದು [I, 101] ಬಹಳ ಸಹಕಾರವಾಗಿದೆ. 'ಅದ್ಯತನ' ಎಂಬ ಪದದ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ನಾಗಚಂದ್ರನು ಕರ್ಣಪಾರ್ಥ್ಯನಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ ಅವನು ಕರ್ಣಪಾರ್ಥ್ಯನಿಗಿಂತ ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಲೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಕರ್ಣಪಾರ್ಥ್ಯನಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವು ಸು. 1140 ಆದುದರಿಂದ [I, 139] ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲವು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಸು. 1100 ಎನ್ನಬಹುದು. ಆಗರೆ ಕರ್ಣಪಾರ್ಥ್ಯನು ಸು. 1174ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ (ವುಟ 85) ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸು. 1100 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವಂತೆ 1024ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬಾಳಿದ ನಾಗಚಂದ್ರನನ್ನು 1174ರಲ್ಲಿದ್ದ ಕರ್ಣಪಾರ್ಥ್ಯನು ಅದ್ಯತನ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

[3] ನಾಗಚಂದ್ರನು " ಮುನಿನಾಥಂ ದಶಧರ್ಮಧಾರಿ " ಎಂಬ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಾಯಾಣದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ [I, 20] ಮೇಘಚಂದ್ರತ್ಯೈವಿದ್ಯನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಜೈನ ಗುರುವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಸುಮಾರು 1115 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳದ 127ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಗುರು 1115 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಪದ್ಯದಿಂದಲೇ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತುತನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಗುರು ಒಬ್ಬನೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಿಷ್ಟೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನಾಗಚಂದ್ರನು 1024ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಶತಮಾನ ಈಚೆ, ಎಂದರೆ 1115 ರಲ್ಲಿ, ಗತಿಸಿದ ಗುರುವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಈ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಯ್ಯನವರು " ಈ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆದವರು ಒಂದು ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಆಮೇಲೆ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ಬೇರೆ ಗುರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ತೊಡಗಿದರು " ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ (ವುಟ 47). ಈ ಮಾತು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೂ ಜೈನ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾದ ನಿಂದಾರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲವು ಸು. 1100

ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯೆ ಬ ಜೈನಗುರುವಿನ ನಿಷಯವಾಗಿ ಅಯ್ಯನವರು ಉದ್ಭಾವಿಸುವ ಕಷ್ಟವೂ |ಪುಟ 45) ಒಡನೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು.

[4] ಮೇಘಚಂದ್ರನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು 1148ರಲ್ಲಿ ' ಎತತಯಂ ಶೋನಿಧಿಪಂಪನ ಸುತಂಗೆ ತಿಳಿವಂತು ಪೊಚ್ಚ ಪೂಸಗನ್ನಡದಿಂ ' ' ಪೂಜ್ಯಪಾದನ ಸಮಾಧಿಶತಕಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ |ಇಂಡಿಯನ್ ಆಂಟಿಕ್ವರಿ, XII, 20). ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪಂಪನು ನಾಗಚಂದ್ರನೇ ಆಗಿರಬೇಕು; ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಅವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1100 ಎಂದು ನಿರ್ಧರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಘಚಂದ್ರನು ಬಹುಶಃ ಶ್ರ. ಬಿ. 66 ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನಯಕೀರ್ತಿಯ ತಿಷ್ಠರೊಳಗೆ ಮೊದಲನೆಯವನಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಮೇಘಚಂದ್ರನೇ ಆಗಿರಬಹುದು.

[5] ಕೊನೆಗೆ, ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ [I, 449), ಬಿಜಾಪುರದ ಮ್ಯೂಜಿಯಮಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ, ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 6ನೆಯ ಎಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ (1076-1126) ಹುಟ್ಟಿದ ಎ 23 ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಸನವು ನಾಗಚಂದ್ರರಚಿತವೆಂದು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಶಾಸನದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳಿಗೂ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳಿಗೂ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವ ಸಾಮ್ಯವು ಪ್ರಬಲಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಮ್ಯವು ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ :—

ಬಿಜಾಪುರ ಶಾಸನದ 2ನೆಯ ಪದ್ಯ

ಪಿರಿದಾಯಾಸದಿನಿನ್ನೆಗಂ ತಳೆದ ಧಾತ್ರೀಭಾರಮಂ ಎಕ್ರಮಾ |
ಭರಣಂಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಬೇಲ್ಪುದಂ ಪಡೆದು ವೆಂತಾನುಂ ದಿಶಾದಂತಿ ದಿ ||
ಕ್ಕೂರಣೇಪೇಚಕ ಚುಂಬನೈಕಸುಖಮಂ ಶೇಷೋರಗಂ ಭೋಗಿನೀ
ಪರಿರಂಭೋತ್ಸವಮಂ ಪುರಾಣಕಮರಂ ನಿದ್ರಾಂಗನಾಸಂಗಮಂ ||

ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ 6ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ 84ನೆಯ ಪದ್ಯ
ಧರೆಯಂ ದ್ವಾದಶಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳನಿತ್ತಲ್ ದೇವ ನಿಮ್ಮೀ ಭುಜಾ |
ಪರಿಘಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿ ಬೇಲ್ಪುದಂ ಪಡೆದು ವೆತ್ತಾನುಂ ದಿಶಾದಂತಿ ದಿ ||
ಕ್ಕೂರಣೇಪೇಚಕ ಚುಂಬನೈಕಸುಖಮಂ ಶೇಷೋರಗಂ ಭೋಗಿನೀ |
ಪರಿರಂಭೋತ್ಸವಮಂ ಪುರಾಣಕಮರಂ ನಿದ್ರಾಂಗನಾಸಂಗಮಂ ||

ಬಿಜಾಪುರ ಶಾಸನದ 30ನೆಯ ಪದ್ಯ

ಅಕ್ಕೋರೇಧರವದು ವುಂ (?) | ದಕ್ಷಿಣದಿಬ್ಬು ಬದೊಳೆಸೆವ ಶಶಿಖಂಡ
ದವೋ

ಲೀಕ್ಷಣ ಸುಖಮಯಮಿಪುರದು | ದಕ್ಷಿಣಭರತ ತ್ರಿಖಂಡದಾರಾಢ್ಯ

ಖಂಡಂ ||

ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ 1ನೆಯ ಅಶ್ವಾಸದ 45ನೆಯ ಪದ್ಯ
ಆಕ್ಷೋಣೇ ಧರವಲ್ಲಭ | ದಕ್ಷಿಣ ದಿಬ್ಬುಖದೊಳೆಸೆದು ಶಶಿಖಂಡ

ದಪೋ |

ಲೀಕ್ಷಣ ಸುಖಮಯಮಿಪುರದು | ದಕ್ಷಿಣಭರತ ತ್ರಿಖಂಡದಾರಾಢ್ಯ

ಖಂಡಂ ||

ಬಿಜಾಪುರ ಶಾಸನದ 1ನೆಯ ಪದ್ಯ

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಳುಕ್ಯವಂಶಲ | ಲಾಮಂ ಚತುರುದಧಿ ಮೇಖಲಾಲಂಕೃತಧಾ|

ಶ್ರೀಮಂಡಲಮಂ ಎಕ್ರಮ | ಧಾಮಂ ನಿಜಭುಜ ಕೃಪಾಣದಿಂ ರಕ್ತಿ

ಸಿದಂ ||

ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ 10ನೆಯ ಅಶ್ವಾಸದ 77ನೆಯ ಪದ್ಯ
ಚತುರುದಧಿಮೇಖಲಾಲಂ | ಕೃತವಸುಧೆಯನಾಳ್ಪು ಪಡೆದು ಸುತರಿ

ನ್ನರನಾ

ಜಿತ ಶತ್ರು ನಿಜಯಸಾಗರ | ರತಕರ್ಣಭುಜವೀರ್ಮರಸುಗೈಯ್ಯುತಿ

ರ್ದರ್ ||

ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ 2ನೆಯ ಅಶ್ವಾಸದ 39ನೆಯ ಪದ್ಯ

ಚತುರುದಧಿನುೇಖಲಾಲಂ | ಕೃತವಸುಧಾದೇವಿಗಜ್ಜ ಗೂಪಿಸವರ್ ದ |

ಕೃತಿಗಳೆನೆ ಸಾರ್ವಭೌಮೋ | ನ್ನತಿಯಂ ತಳೆದಂ ಸುಕೌಶಲಕ್ಕಿತಿ

ನಾಥಂ ||

ಈ ವಿಷಯವೂ ಕೂಡ ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸು. 1100 ರಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದನು ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾಗಚಂದ್ರನ ವಿಷಯವಾದ ಆಯ್ದನವರ ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕೆಲ ವಂಶಗಳು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿವೆ (ಪುಟಗಳು 36-42, 52-56). ಅವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಆಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರ. ಬಿ. 127ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ 1115ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಮೇಘಚಂದ್ರನೂ ಶ್ರ. ಬಿ. 69, 66 ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಮೇಘಚಂದ್ರರೂ ಒಬ್ಬರೇ. ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಶ್ರ. ಬಿ. 140 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಶುಭಕೀರ್ತಿಯ ತಂದೆ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಒಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ (I, 102-103)-ಎಂಬಂಥ ನನ್ನ ತಪ್ಪಾದ ಸಮೀಕರಣಗಳನ್ನು ಆಯ್ದನವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ಸರಿ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಗುರುವಾದ ಸುಮಾರು 1100 ರಲ್ಲಿದ್ದ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲ್ಯಚಂದ್ರನೂ ಸುಮಾರು 1180 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿ ಎಂಬ ಉಪಪದವುಳ್ಳ

ವೃಕ್ಷಗಚ್ಛದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಚಂದ್ರನು ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರು ಬಾಲಚಂದ್ರರಿದ್ದರೆಂದು ತೋರಿಸುವುದೇ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವು. ಆದರೆ ಆಯ್ಕೆನವರು ಈ ಬಾಲ ಚಂದ್ರರಿಬ್ಬರೂ ಸಮಕಾಲದವರು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹವಣಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ನಾನು ಸು. 1100 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳುವ ಶ್ರ. ಬಿ. 69ನೆಯ ಶಾಸನವು ಸು. 1180 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ವಾದವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ (ವುಟ 36). ಈ ಶಾಸ ನದಲ್ಲಿ ಕಾಲವು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂ ದ್ರನು ಗೋಪನಂದಿಯ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಗೌಳದೇವನ ಸಧರ್ಮನೆಂದೂ ಮತ್ತೊಂ ದು ಕಡೆ ಗೋಪನಂದಿಯ ಸಧರ್ಮನಾದ ಮಾಘನಂದಿಯ ಶಿಷ್ಯ ತ್ರಿರತ್ನನಂದಿ ಯ ಸಧರ್ಮನೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ ಅಂತು ಈತನು ಗೋಪನಂದಿಯ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಈಚೆಯವನಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದ 148ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಗೋಪನಂದಿಗೆ ವಿನಯಾದಿತ್ಯನ ಮಗನಾದ ಎರೆಯಂಗನು 1094 ರಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಕಾಲವು ಸು. 1100 ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕಾಲವನ್ನೇ ನಾನು ಶ್ರ. ಬಿ. 69ಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲವೂ ಸುಮಾರು ಇದೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಇದರಿಂದ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಸು. 1180 ರಲ್ಲಿದ್ದ ವೃಕ್ಷ ಗಚ್ಛದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಸಮಕಾಲದವರೆಂಬ ಆಯ್ಕೆನವರ ಕಲ್ಪನೆ ಆಸಮಂಜಸವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯ್ಕೆನವರು ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 3 ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ ; ಆದರೆ ಇವು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. 1 ನೆಯ ಶಾಸನವು ಮೈಸೂರು ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯ 1923ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ (ವುಟಗಳು 36-39) ಅಚ್ಚಾಗಿ ದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಸೆಟ್ಟಿ ತಾನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ವೀರಬಲ್ಲಾಳದಿನಾ ಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಲಚಂದ್ರನೆಂಬ ಜೈನಗುರುವಿಗೆ 1176 ರಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಶ್ರ. ಬಿ 69 ರಂತೆಯೇ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಗುರುವ ರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಈ ಶಾಸನವು ಈ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಗುಡ್ಡನು ಕವ ಡಮಯ್ಯನ ಅಣುವಂತೆಯ್ಯನೆಂದೂ ಈ ಅಣುವಂತೆಯ್ಯನಿಂದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ತರೆಯವನು ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಸೆಟ್ಟಿಯೆಂದೂ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕವ ಡಮಯ್ಯನ ಅಣುವಂತೆಯ್ಯನ ಗುರುವಾದ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಈ ಅಣುವಂತೆಯ್ಯನ ವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಸೆಟ್ಟಿಯಿಂದ ದಾನ ವನ್ನು ಪಡೆದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮನುಷ್ಯರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶ

ಯವಿಲ್ಲ. ಈ 2ನೆಯ ಬಾಲಚಂದ್ರನು ಸು. 1180ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶ್ರ. ದಿ. 234 ನೆ ಶಾಸನದಿಂದ ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಸೆಟ್ಟಿಯ ಸಮಕಾಲದವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಬಾಲಚಂದ್ರನಾಗಬೇಕು. 2ನೆಯ ಶಾಸನವು 1196ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ದೇವನು 129. ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಸೆಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಶಾಂತಿ ನಾಥಬಸಿಯ ಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿಸಿದ ಮಲ್ಲಿನಾಥ ದೇವರಿಗಾಗಿ ಕೆಲವರು ಜೈನರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ದತ್ತಿ ದೇವಸೆಟ್ಟಿಯ ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಶಾಸನದ ಆದಯಲ್ಲಿ ವಕ್ರಗಚ್ಚದ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಸ್ಮೃತಿ ಇದೆ. ದಾನಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಂಡವಿಯ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಶಿಷ್ಯ ರಾಮಚಂದ್ರನಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಆಯ್ಯನವರು ವಕ್ರಗಚ್ಚದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಮಂಡವಿಯ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ವಕ್ರಗಚ್ಚದ ಬಾಲಚಂದ್ರನು ಶಾಸನದ ಕಾಲವಾದ 1196ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. 1 ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ವಕ್ರಗಚ್ಚದ ಬಾಲಚಂದ್ರನು ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಸೆಟ್ಟಿಯ ಕುಲಗುರುವಾದುದರಿಂದ ಅವನ ಸ್ಮೃತಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಮಂಡವಿಯ ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಗೂ ವಕ್ರಗಚ್ಚದ ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಗೂ ಅವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವನಿಗೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿ ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಗೂ ಅವ ಸಂಬಂಧವೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರ. ದಿ. 186ನೆಯದಾದ 3 ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಬಾಲಚಂದ್ರನ ಗುಡ್ಡ ಪದಮಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗನಾದ ಗೊಮ್ಮಟಸೆಟ್ಟಿ 1231 ರಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ದಾನವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿ ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಂದ ಎರಡುತಲೆ ಈಚೆ ನಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಆಯ್ಯನವರು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಅವನು 1231 ರಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ್ದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ.

ಆಯ್ಯನವರು ನೂತ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ನಾನು ನೂತ್ನ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದೇನೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಹೂಡ ನನಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎರಡು ಪುಟಗಳನ್ನು (53-54) ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನೂತ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪರ್ವಾಯಶಬ್ದವಾಗಿ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಭಿನವ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಪರ್ವಾಯಶಬ್ದಗಳೇ ಆಗಿರುವ ನೂತ, ವನುತ ಎಂಬ ಪದಗಳಿಗೆ ನಾನು ಸೂಚಿಸುವ ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನೂ (I, 100) ಸ್ಪಷ್ಟಮೆಟ್ಟಿಗೆ ಗಮನಿಸಿದ್ದರೆ ನೂತ್ನ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನೂತ ಎಂದು ತಪ್ಪುಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ಆರೇ ಆಗಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿರುವಷ್ಟು ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ಞಾನವಾದರೂ ಉಂಟು ಎಂದೂ ಅವರು ಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಾಗಚಂದ್ರನೇ ಜಿನಮುನಿತನಯವನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಯ್ಯನವರು ಹೀಗೆ ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪುಟಗಳು 55-56)—“ ಪೊನ್ನನ ಶಾಂತಿ ಪುರಾಣಕ್ಕೂ ಜಿನಾಕ್ಷರ ಮಾಲೆಗೂ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಜಿನಾಕ್ಷರಮಾಲೆ ಪೊನ್ನರಚಿತವೆಂದು ನಂಬುವಂತೆಯೇ ಜಿನಮುನಿತನಯಕ್ಕೂ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೂ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದರೂ ಜಿನಮುನಿತನಯವನ್ನು ಅವನೇ ಬರೆದನೆಂದು ನಂಬಬೇಕು.” ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳವರೂ ಕೂಡ ಪೊನ್ನನ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮ್ಯವನ್ನೂ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮತ್ತು ಜಿನಮುನಿತನಯದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನೂ ಒಡನೆ ಗ್ರಹಿಸುವರು. ಅವರು ಕೇಳುವ, ಪೇಟುವ, ಚಿಂತಮಯ, ಕೊಲುವರ್ ಎಂಬಂಥ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು, ಹಲವುಬಗೆಯಾದ ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷಗಳಿಗೆ

ಎಡೆಗೊನು ಎಂಬ ಅಪವಾದವನ್ನು ಉದ್ಧಾಮಕವಿಯಾದ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಎಂದಿಗೂ ಹೊರಿಸಲಾರರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಕಾದ ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯವು ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಬಿ. 69ರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪರಿಯಳಿ ಎಂಬುದು ಬಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರೆಂದೂ ವಡ್ಡದೇವ ಎಂಬುದು ಆ ಗ್ರಾಮದ ಬಸ್ತಿಯ ಜಿನಬಿಂಬದ ಹೆಸರೆಂದೂ ಅಯ್ಯನವರು ಮಾಡಿರುವ (ಪುಟ 37) ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವಿವರಣಾದ ಸಾಧುತ್ವಾ ಸಾಧುತ್ವಗಳ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಜೈನಪಂಡಿತರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ರುದ್ರಭಟ್ಟ

ರುದ್ರಭಟ್ಟನ ಕಾಲದ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಅವನು ಸುಮಾರು 1218-19ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೇ ಹೊರತು ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸು. 1180 ರಲ್ಲಿ [I, 289] ಇದ್ದರಲ್ಲಿ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 95-115). ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆಧಾರಗಳು :— (1) 2 ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಹಿಮೆಯಾದ ಉಮಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವ ಆದಿತಾಸನವು 1185 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಅವಳು 1180 ರಲ್ಲಿ ಆ ರಾಜನ ಮಹಿಮೆಯಾಗಿದ್ದಿರಲಾರಳು. ಆದುದರಿಂದ ಉಮಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ರುದ್ರಭಟ್ಟನು 1195ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಗೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕು (ಪುಟ 101).

[2] ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯದ 2ನೆಯ ಮಂಗಳ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಾಸ್ವರಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಕವಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಮೈಶ್ವರ ಎಂಬ ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವಸೂಚಕವಾದ ಬಿರುದು

ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಈ ಬಲ್ಲಾಳನು ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಭಿಲ್ಲಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸು.1190 ರಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವಸೂಚಕವಾದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದುದರಿಂದ ರುದ್ರಭಟ್ಟನು 1190 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಗೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರಬೇಕು (ಪುಟ 102).

(3) ಅರ್ಧ ವಂಗಳ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರಾಜರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಿರತಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವು ಆ ರಾಜನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಗನಾದ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನು ಜೋಳರಾಜನಾದ 3ನೆಯ ರಾಜರಾಜನನ್ನು (1216-1246) ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. 1218ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ನಾಗಮಂಗಳ 29 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಜೋಳರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾಚಾರ್ಯ, ಮಗದರಾಜ್ಯದಿಶಾಪಟ್ಟಿ, ಪಾಂಡ್ಯಗಳ ಕೇಸರಿ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ರಾಜರಾಜನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಿದುದೂ ಮಗದರಾಜ್ಯವನ್ನು ಜಯಿಸಿದುದೂ 1217 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರಬೇಕು (ಪುಟ 113). ತನ್ನ ಮಗ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನು 1217 ರಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ವಿಜಯಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದನು (ಪುಟ 114). ರುದ್ರಭಟ್ಟನು 1217 ರಲ್ಲಿ 3 ನೆಯ ರಾಜರಾಜನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಈಚೆಯೂ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ಗತಿಸಿದ 1220 ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೂ, ಎಂದರೆ ಸು. 1218-19 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು.

ನನ್ನ ಸುವಾಧಾನಗಳು

(1) ಈಗ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಶಾಸನಗಳೊಳಗೆ 1185 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಉಮಾದೇವಿಯು ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಎಂದರೆ ಸು. 1180 ರಲ್ಲಿ, ಅವಳು 2 ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಹಿಷಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಉಮಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ, 1185 ಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಣಕಾಲದ, ಆವುದಾದ ಒಂದು ಶಾಸನವು ಆವ ನಿವಿಷದಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ದೊರೆಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ರುದ್ರಭಟ್ಟನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1180 ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಇದರಿಂದ ಕೆಲವನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವುಂಟು.

(2) ರುದ್ರಭಟ್ಟನು ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಸ್ವದಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಆಯ್ದು ಸವರು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ನಾನು ಸಂಬಲಾರೆನು. ಇದಕ್ಕೆ "ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ನೆಲೆ"

ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ ಹೊರತು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವ ಸೂಚಕವಾದ ಪರಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಬಿರುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಕವಿ ಪಾರಮೈಶ್ವರ್ಯ (ಪರಮೇಶ್ವರತ್ವ) ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರ. ಬಿ. 240 (ಸು. 1175), 1926ನೆಯ ವರ್ಷದ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿಯ 35ನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಸನ [1183], 1923ನೆಯ ವರ್ಷದ ಅದೇ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿಯ 5ನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಸನ [1185] ಮುಂತಾದ 1190ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವ ಸೂಚಕವಾದ ಬಿರುದುಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಂಜನ ಗೂಡು 71 [1192], ಶ್ರ. ಬಿ. 335 (1195), ತಿರುಮುಕ್ಕೂಡಲು ನರಸೇವುರ 31 [1195-96] ಮುಂತಾದ 1190ಕ್ಕೆ ಈಚೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಅಧೀನತಾ ಸೂಚಕವಾದ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆ.

(3) ಆಯ್ದನವರು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ರುದ್ರಭಟ್ಟನು ರಾಜರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಿರತಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಆ ರಾಜನ ಮಗ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನು 1217ರಲ್ಲಿ 3ನೆಯ ರಾಜರಾಜನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದನು ಎಂಬುದು ಅಸಂಭಾವ್ಯವು. ಈ ವಿಶೇಷಣಕ್ಕೆ "ರಾಜ ಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳ" ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ ಹೊರತು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ರುದ್ರಭಟ್ಟನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಾಗ ಉಮಾದೇವಿ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಹಿಷಿಯಾಗಿಯೂ ಚಂದ್ರಮೌಳಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಉಮಾದೇವಿಯ ಕಾಲವು 1185-1209 ಎಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಕೃತವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯದ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣಭೂತನಾದ ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯ ಕಾಲವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವ, ಈಗ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿರುವ ಶ್ರ. ಬಿ. 327 [1181], ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ 150 [1182], ಅರಸೀಕೆರೆ 127 [1185] ಈ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಅವನ ಕಾಲವು 1181-1185 ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ, 1185ಕ್ಕೆ 'ಈಚೆ ಹುಟ್ಟಿದ, ಶಾಸನವಾವುದೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲಾವಧಿಗಿಂತ ಹಳಳ ಕಾಲ ಈಚೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯದ ರಚನೆಯೂ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು 35 ವರ್ಷ ಈಚೆ 1218-19 ರಲ್ಲಿ ಆಗಿರಲಾರದೆಂದೂ ಭಾವಿಸುವುದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಇದಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗಾಗಲಿ ಅವನ ಮಗ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗಾಗಲಿ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಒಂದೆ ಅವ ರಾಜನಿಗೇ ಆಗಲಿ ರಾಜ ರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಿರತ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಅವ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. 3ನೆಯ ರಾಜರಾಜನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗೆ ಈ ಬಿರುದು ಸಲ್ಲುವುದಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಚೋಳರಾಜ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಚಾರ್ಯ ಎಂಬ ಬಿರುದಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಈ ಬಿರುದಿಲ್ಲ. ಮಗರರಾಜ್ಯವನ್ನು ಜಯಿಸಿದುದ ರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಮಗರರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮೂಲನ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಉಂಟು. ಈ ಎರ ಡು ಬಿರುದುಗಳನ್ನೂ ಪಾಂಡ್ಯಗಂಡಶೈಲವಜ್ರದಂಡ ಎಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬೇರೆ ಪದಸಮುದಾಯ ರೂಪವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಇರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಬಿರುದನ್ನೂ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗೆ ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ 197 ಮತ್ತು 203 (1223), ಚೆನ್ನಗಿರಿ 72 (1221), ದಾವಣಗೆರೆ 25 (1224), ಗುಬ್ಬಿ 45 (1233) ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರು ವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಪರಂತು ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂ ಹನ ತಂದೆಯಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ನಾಗಮಂಗಲ 29 (1218) ಎಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, 1217 ರಲ್ಲಿ ಮಗನು ಪಡೆದ ವಿಜಯಗಳ ದೀಪೆಯಿಂದ ತಂದೆಯಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದನು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ರೆ(ಪುಟ 114). ಆದರೆ ತಂದೆಯ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಮಗನು ವಹಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಮಗನ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ತಂದೆ ವಹಿಸುವ ವಾಡಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ (ಪುಟ 110) ಅಯ್ಯನವರು ಪಾಂಡ್ಯಗಂಡಶೈಲ ವಜ್ರದಂಡ ಎಂಬ ಅಥವಾ ಅದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪಾಂಡ್ಯಗಜಕೇಸರಿ, ಪಾಂಡ್ಯರಾಜದಿಶಾಪಟ್ಟ ಇತ್ಯಾದಿ ರೂಪವಾದ ಬಿರುದನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನೂ ಆಮೇಲೆ ಅವನ ಮಗನೂ ಮೊಮ್ಮಗನೂ ವಹಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು. ಇಂಥ ಬಿರುದು 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಶಾತನಾದ ಎಷ್ಟುವರ್ಧನನಿಗೂ ತಂದೆಯಾದ 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗೂ ಉಂಟು ಎಷ್ಟುವರ್ಧನನಿಗೆ ನಾಗಮಂಗಲ 76ರಲ್ಲಿ (1145) ಪಾಂಡ್ಯಕುಲಪಯೋಧಿ ಬಡಬಾನಲ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಕಡೂರು 96 ರಲ್ಲಿ (1141) ಪಾಂಡ್ಯ ಗಂಡಗಿರ್ವಪರ್ವತಪಾಕ ಶಾಸನ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಹೇಳಿದೆ ; 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗೆ ಶ್ರ. ದಿ. 345 ರಲ್ಲಿ ಯೂ (ಸು 1159) ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ 53 ರಲ್ಲಿಯೂ (1171) ಪಾಂಡ್ಯಕುಲ ಕಮಲವೇತಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಹೇಳಿದೆ. ಪಾಂಡ್ಯಕುಲಕಮಲವೇತಂಡ ಎಂಬ

1ನೆಯ ನಾಡಸಿಂಹನ ಬಿರುದೇ ಅವನ ಮಗ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೂ ಶ್ರ. ದಿ. 327 (1181) ಮತ್ತು 335 (1195), ಅರಸಿಯಕೆರೆ 8890 (1184) ಮತ್ತು 93 (1189), ಮುಂತಾದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಅಂತು ರುದ್ರಭಟ್ಟನಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಸು. 1180 ಎಂಬ ಕಾಲವನ್ನು ಮಾಪಕವಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದ ಕಾರಣವಾವುದೂ ಉಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಉಮಾದೇವಚಂದ್ರ ಮೌಳಿಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವಂತೆ ನಾನೇ ಅದನ್ನು ಸು. 1185 ಎಂದು ತಿದ್ದುತ್ತೇನೆ.

ಸುಮನೋಬಾಣ

ಸುಮನೋಬಾಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಅಯ್ಯನವರು ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ [124 ರಿಂದ 149 ರವರೆಗೆ 26 ಪುಟಗಳನ್ನು] ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಾಗವು ಪ್ರಕೃತವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಜನ್ಮನ ಆನಂತನಾಥ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ [I.162, 329).

ಜನನಾಥಂ ಜಗದೇಕನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗುವ |

ಮೃದಾನಿರಾಣೀಂತನ ಶರ್ವವರ್ಮನೆ ಗಡಂ ಜನ್ಮಂಗುಪಾಧ್ಯಾಯನಿಂ ||

ದು ನೃಸಿಂಹಕ್ಷಿತಿಪಾಲನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾರೆಂಬ ಸೂ |

ಕ್ರಿಸ್ತವೇನೋಜ್ವಲ ಬಾಣನಪ್ಪ ಸುಮನೋ ಬಾಣಂ ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠರೋಃ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯನವರು ಅಪಾರ್ಥಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಉಹಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಾರೇ ಆಗಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಂ ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ, ಉಳಿದ ಭಾಗವು ಒಂದು ವಾಕ್ಯ ಹೀಗೆ ಈ ಪದ್ಯವು ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದೂ ಇದಕ್ಕೆ "ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನೂ ಅಭಿನವ (ಇರಾಣೀಂತನ) ಶರ್ವವರ್ಮನನ್ನಿಸಿಕೊಂಡವನೂ ಆಗಿದ್ದ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ನಾಗವರ್ಮನು ಜನ್ಮನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನು; ಈಗ ನೃಸಿಂಹರಾಜನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾರೆಂದು ಕೇಳುವೆಯೋ? ಅವನು ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠರೋಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನವ ಬಾಣನಾದ ಸುಮನೋಬಾಣನು" ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವೆಂದೂ ಹೇಳುವರು. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಣ ಸಂಗತಿ ಒಂದು, ಈಗಿನ ಸಂಗತಿ ಒಂದು ಹೀಗೆ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅಯ್ಯನವರು ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ನಾಗವರ್ಮಂ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಗ, ಉಳಿದುದು ಒಂದು ಭಾಗ ಹೀಗೆ ಎರಡು ಭಾಗಮಾಡಿ ನಾಗವರ್ಮನು ಜಗದೇಕಮಲ್ಲರಾಜನ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು, ಅಭಿನವ ಶರ್ವವರ್ಮನೂ ಜನ್ಮನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನೂ ಅಭಿನವಬಾಣನೂ ಆದ ಸುಮನೋಬಾಣನು ನೃಸಿಂಹರಾಜನ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಅರ್ಥ

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯವುಳ್ಳವರಾರೂ ಈ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವಿವರಣೆ
ವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಈ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇಂದು ಎಂಬ
ಪದದ ಅರ್ಥವೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವು ತಿಳಿದಂತೆ
ತೋರುತ್ತದೆ. 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದಲ್ಲಿಯೆ

ಅಭಿಮತ ಶಬ್ದ ಸಂಸ್ಕರಣದಿಂದ ಜನಮಂ ತಿಳಿವಂತು ಮಾಡಿ ವಾ |

ಗ್ವಿಭವಮದ ಪ್ರತರ್ಕ್ಯಮನೇ ಸಂದೇಶಕಂದೆವೆಯಂತನೆಯ್ದೆ ತ ||

ತ್ಸಭೆಗಳೊಳಗಿ ಪೂಜೆವಡೆದೊಂದು ಮಹಾಮಹಿಮಾನುಭಾವದಿಂದ |

ದಭಿನವಶರ್ವವರ್ಮನಿವನೆಂದ ಪುರುಷರೆ ನಾಗವರ್ಮನಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ (I, 145) ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 2ನೆಯ ನಾಗ
ವರ್ಮನಿಗೆ ಅಭಿನವಶರ್ವವರ್ಮ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಾರಣ
ಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಶಬ್ದಸ್ಮೃತಿ ಎಂಬ ಸುಲಭವಾದ
ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದುದು. ಶರ್ವವರ್ಮನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಕಾತಂತ್ರ
ವೆಂಬ ಸುಲಭವಾದ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಭಿನವ
ಶರ್ವವರ್ಮ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಜನ್ನನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ಇದಾ
ನೀಂತನ ಶರ್ವವರ್ಮ ಎಂಬುದು ನಾಗವರ್ಮನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು
ಸುಮನೋಬಾಣನಿಗಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ "ಜನ್ನಂಗುಪಾಧ್ಯಾಯಂ"
ಎಂಬುದೂ ನಾಗವರ್ಮನಿಗೇ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು; ಸುಮನೋಬಾಣನಿಗಲ್ಲ.
ಜನ್ನನು ತನ್ನ ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು "ಕವಿಸುಮನೋಬಾಣನ
ಮಗನೆಂಬುದಿಳ ಕ್ಷೋಣಿಗೆ ಪದರಾಯ್ತು" ಎಂದೂ ತನ್ನ ಅನಂತನಾಥಪುರಾಣ
ದಲ್ಲಿ "ಶಂಕರಪುತ್ರಂ" ಎಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸುಮನೋಬಾ
ಣನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಶಂಕರ ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಯ್ಯನವರು
ಸುಮನೋಬಾಣ, ಶಂಕರ ಎಂಬವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮನುಷ್ಯರು ಎಂದು ಭಾವಿ
ಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ "ಜನ್ನಂಗುಪಾಧ್ಯಾಯಂ" ಎಂಬುದು ಸುಮನೋ
ಬಾಣನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು
"ಕವಿಸುಮನೋಬಾಣನಮಗಂ" ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಗ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಿಷ್ಯ ಎಂದು
ಅರ್ಥಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮನೋಬಾಣನು ಜೈನನಲ್ಲ ಎಂದೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ಆಯ್ಯನವರ ಈ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಅವಾರ್ಥವೂ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಜನ್ನನು
ಸುಮನೋಬಾಣನ ಮಗನೆಂಬುದಕ್ಕೂ ಜೈನರಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕೇಶಿರಾಜ
ರಬಂಧುವೆಂಬುದಕ್ಕೂ ಅವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕೇಶಿರಾಜರು
ಜೈನರೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೊದಲಯವನು ತನ್ನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದ
ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಜನಸ್ಮೃತಿಯಿಂದಲೂ ಎರಡನೆಯವನು ತನ್ನ ಶಬ್ದ

ಮಣಿದರ್ಪಣದ 9ನೆಯ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ "ಶಬ್ದದ್ರವ್ಯಂಶ್ಚೇತಂ" ಎಂಬುದರಿಂದಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಜೈನರು ಮತಾಂತರದವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಎಂದಿಗೂ ಭಾವಿಸಲಾರರು.

ಸುಮನೋಬಾಹನ ಕಾಲದ ಎಷಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲಣ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ "ಇಂದು" ಎಂಬ ಪದದ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಅವನು ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ (1220-1235) ಕಲಿಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು, 1 ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ [I, 162]. ಈ ಕಮ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ಆಳಿಕೆಯ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದಾದರೂ ಇವನ ಮಗನಾದ ಜನ್ನನು ಜನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ 179ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ರಚಿಸಿದಾಗ (1190) ಸುಮಾರು 25 ವರ್ಷದವನಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ತಂದೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಸು. 1175 ಕ್ಕಾದರೂ ತಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಮನೋಬಾಹನ ಕಾಲಕ್ಕೂ (ಸು. 1150) ಅವನ ಅಳಿಯನಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕಾಲಕ್ಕೂ (ಸು. 1245) ಅಯ್ಯನವರು ತೋರಿಸುವ 95 ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷಗಳು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸು. 1245 ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದ 30ನೆಯ ಅಥವಾ 40 ನೆಯ ವರ್ಷವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅಂತರವು ಇದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದು. "ಸು. 1145 ರಲ್ಲಿದ್ದ 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನು 1230 ರಲ್ಲಿವೂ ಜನ್ನನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಬಲ್ಲನು?" ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು:—"ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜನ್ನನು ಅನಂತನಾಥವುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಾಗ (1230), ಎಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ 70 ವರ್ಷವಾಗಿದ್ದಾಗ, 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನು ಅವನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಅವ ಎವೇಕಿಯಾದರೂ ಭಾವಿಸುವನೇ? ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ 1190ರಲ್ಲಿ ಜನ್ನನು 25 ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಯದವನಾಗಿಯಾದರೂ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನು ಸು. 1145 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಬದುಕಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯೇನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾದ 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ಜನ್ನನಿಗೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವ ಕಷ್ಟವೂ ಇಲ್ಲ.

ಇದಾದಮೇಲೆ ಅಯ್ಯನವರು—ಜನ್ನನು ಜೈನನಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಜೈನರಾಗಿದ್ದರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು

ಹೇಳಿ ಹಿಂದುಗಳು ಜೈನಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಂದೆಯ ಮತವನ್ನು ಮಗನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾದುದರಿಂದ ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಪ್ರಕೃತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅಯ್ಯನವರು 10 ರಿಂದ 13 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವರಿಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರೂ ಎಷ್ಟುಭಕ್ತರೂ ಜೀವನವನ್ನು ವಾಚಿಸಿದರು, ಜೀವ ಭಕ್ತರು ಶಿವ ಎಷ್ಟುಗಳನ್ನು ವಾಚಿಸಿದರು ; ವೇದಮಾರ್ಗಾನುಸಾರಿಗಳು, ಜೈನರು, ಬೌದ್ಧರು ಎಂಬಂಥ ಭೇದವಿರಲಿಲ್ಲ ; ಜನರು ಜೀವನವನ್ನಾಗಲಿ ಬುದ್ಧನ ನ್ನಾಗಲಿ ಪರಮೈವವೆಂದು ವಾಚಿಸಿದರೂ ವೇದಮಾರ್ಗಾನುಸಾರಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು—ಎಂಬ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಅವಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ದೊರೆಗಳೂ ಮಂಡಲಿಕರೂ ಮತಾಂತರದ ಜನರಿಗೂ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಠಾದಿಗಳಿಗೂ ದಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು [ಪುಟಗಳು 136—148] ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ದಾತೃಗಳ ಹೃದಯ ವಿಶಾಲತೆಯನ್ನೂ ಬಿಡಾರ್ಯವನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರ ಮತಾಂತರವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾಗವರ್ಮ

ಅಯ್ಯನವರು ನಾಗವರ್ಮರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ, ಆ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಸು. 1050 ರಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ, ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾ ಭಾಷಣ, ವಸುಕೋಶ, ಭಂದೋಂಬುಧಿ, ಕಾದಂಬರಿ ಎಂಬ 5 ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಒರೆದಿದ್ದಾನೆ—ಎಂಬ ಆಧಾರಶೂನ್ಯವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಹಸವಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. "ಜನನಾರ್ಥಂ ಜಗದೇಕನಲ್ಲಿ" ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೂ "ಭಾಳಲೋಚನಂ ಕವಿಸುಮನೋಬಾಣನ ಮಗಂ" ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೂ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಅಪಾರ್ಥವನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪದ್ಯವು ನಾಗವರ್ಮನು ಜನ್ಮನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ನಾಗವರ್ಮನು ಸು. 1050 ರಲ್ಲಿದ್ದನೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಅಯ್ಯನವರು ಜನ್ಮನಿಗೆ ಸುಮನೋಬಾಣನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ಜಗದೇಕನು 1015 ರಿಂದ 1042ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ 1ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಶತಮಾನ ಹಿಂದೆ ನಾಗವರ್ಮನು 1ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನೆಂಬ ತನಗೆ ಆವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಬಂಧಪಡದ ಹಿಂದಿನ ವಿಷಯವನ್ನು

ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಜನ್ಮನ ಉದ್ದೇಶವಿಂಥದು ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಜನ್ಮನ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ ಮಹಾಪುರುಷರಾದ ನಾಗವರ್ಮ ಸುನುನೋಬಾಣರ ಸಂಬಂಧವು ತನಗುಂಟು ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದೇ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನು 1ನೆಯವನಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಅಯ್ಯನವರು "ಕವಿಸುಮನೋಬಾಣನ ಮಗಂ" ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಗಂ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಶಿಷ್ಯ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಾರ್ಥವನ್ನು ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗುರುಜರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಶಿಷ್ಯ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಗ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಬರುವುದುಂಟು. ಪ್ರಕೃತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಆವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅಯ್ಯನವರು ಮೂರನೆಯ ಅವಾರ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಭಂದೋಂಬಧಿಯನ್ನು ಬರೆದ ನಾಗವರ್ಮನೂ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ವಸ್ತುಕೋಶಗಳನ್ನು ಬರೆದ ನಾಗವರ್ಮನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಗ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಮಮ್ಮಗ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಭಂದೋಂಬಧಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿತಾನು ದಾಮಮಯ್ಯನ ಮಮ್ಮಗನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ದಾಮ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದಾವೋದರ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಡೆ ಪ್ರಯೋಗವುಂಟು. ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ವಸ್ತುಕೋಶಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಕವಿ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳ

ವಾಮನನುಂ ರುದ್ರಟನುಂ | ಭಾಮಹನುಂ ದಂಡಿಯುಂ ಮನಂಗೊಳಿ

ಪೇಪ್ಪಿಂ |

ತಿಮಹಿಗೆನೆಗುತಿ ಪೇಪ್ಪಿಂ | ದಾವೋದರ ತನಯನೀ ವಜೋಲಂಕೃತಿ
ಯುಂ ||

ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಚಿಗಳನ್ನೀತಿಬಿಡಿದನನ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯಮಾನ್ಯ ಸುಚರಿತ್ರ
ಗುಣಾವತಾರಂ

ಸಾಮಾನ್ಯಮಪ್ಪ ಜನಮುಂ ತಿಳಿವಂತು ಪೇಪ್ಪಿಂ ದಾವೋದರ ಪ್ರಿಯ
ಸುತಂ ಕವಿಕರ್ಣಾಪೂರಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಾನು ದಾವೋದರನ ಮಗ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಗ ಎಂಬುದು ಮಮ್ಮಗ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದೂ ಇದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣವುಂಟೆಂದೂ ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿಗಳು ವಾಚಕರಿಗೆ ಭ್ರಮೆ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಹೀಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಬರೆಯಲಾರರು. ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ವಸ್ತುಕೋಶಗಳ ಕವಿ ತಂದೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ತಾತನ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಯ್ಯನವರು ಮೇಲಣ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ

ಮುಕಾರ ಪ್ರಾಸದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 162). ಇದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಗೆ ಕುಂದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದಂತಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಮಮ್ಮುಗ ಎಂಬ ಹೇಳುವುದು ಕವಿಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಛಂದಸ್ಸಿಗೂ ಪ್ರಾಸಕ್ಕೂ ಅವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ 1 ನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಮೋದರಪೌತ್ರನೀವಚೋಲಂಕೃತಿಯಂ ಎಂದೂ 2ನೆಯದರಲ್ಲಿ ನಾಮೋದರಾತ್ಮಜಸುತಂ ಕರ್ವಿಕರ್ಣವೂರಂ ಎಂದೂ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬರೆದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸು- 1100 ರಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದನೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ (ಪುಟ xliv) ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದವನು ಆ ಗ್ರಂಥದ "ಆಸಾಂವ್ಯತ್ಯಯೋ ಬಹುಳಂ" ಎಂಬ 88 ನೆಯ ಸೂತ್ರದ ಕೆಳಗೆ "ಬಹು ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಿಗುರ್ತು ಎಷ್ಟುಪಡೆವಂ ಮತ್ಸ್ಯಾಂತಾರಕ್ಕೆ" ಎಂಬ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು (VII, 98) ಉದಾಹರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನು ಸು 1100 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವನಾಗಿರಬೇಕು. ಅವನು "ದೀರ್ಘೋಕ್ತಿರ್ನಯ ಸೇನಸ್ಯ" (ನಯಸೇನಾಚಾರ್ಯನ ಮತದಿಂ ಸಂಚೋಧನೆಯೊಳ ದೀರ್ಘಾದೇಶಮಕ್ಕುಂ) ಎಂಬ 73ನೆಯ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಯಸೇನನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ವೈಯ್ಯಾಕರಣನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ನಯಸೇನನು 1053 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮುಳುಗುಂದದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಏಪಿಗ್ರಾಫಿಯಾ ಇಂಡಿಕ XVI, 54) ಉಕ್ತನಾದ ನಯಸೇನನೇ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 179-181). ಆದರೆ ಶಾಸನೋಕ್ತನಾದ ನಯಸೇನನು ಸಂಸ್ಕೃತ ವೈಯ್ಯಾಕರಣ ನಾಡುದರಿಂದ ಸೂತ್ರೋಕ್ತ ನಯಸೇನನು ಅವನಲ್ಲ, 1112ರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಮೃತವನ್ನು ಬರೆದ ಕನ್ನಡಕವಿ ನಯಸೇನನೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದಲ್ಲಿ ಉದಾಹೃತವಾಗಿರುವ

ತವೇಲಿ ಮಣಿಕೃಭಂಡಾರದ ಪುಟಿಕೆಗಳಂ ಪುಂಜಪರ್ವೀಲಿ ಸುವ
ಣೋರ |

ತ್ವರಮಂ ತೋಲಿಲ್ವೇಲಿ ದಂತಿಗಳ ನಿರಪವೇಲಿ ಮುಂದೆ ವಾಹಂ
ಗಳಂ ಬಿ ||

ತ್ತರಿಪರ್ವೀಲಿ ಚಿತ್ರಚೀನಾಂಬರ ಪರಿಕರಮಂ ಮಾಣದೆಂದೋಳಿಯಿಂ
ಲೆಂ |

ಕರನಾಗಳ ಪೇಲಿ ನಿಯಲ್ವೆರೆದವರ್ಗೆ ಮಹಾದಾನಮಂ ಎಕ್ರಮಾಂಕಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ (284) ಉಕ್ತನಾದ ಎಕ್ರಮಾಂಕನು 1076 ರಿಂದ 1126 ರ

ವರೆಗೆ ಆಳಿದ 6 ನೆಯ ಚಾಳುಕ್ಯ ಎಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನೇ ಹೊರತು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವಂತೆ (ಪುಟಗಳು 178-179) 4 ನೆಯವನಾಗಲಿ 5 ನೆಯವನಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ಕರ್ತನು ಉದಾಹರಿಸಿರುವ

ಪ್ರಣುತಗುಣವೆನಿಪವಬುಧಾ | ಗ್ರಣಿಗಳ್ ಕೆಯೊಂಡು ಪೊಗಲು? ಸಲನೆ
ಗಲ್ಲುವು ಧಾ |

ರಿಣಿಯೊಳಗೆ ನಾಗವರ್ಮನ | ಗುಣವರ್ಮನ ಶಂಬವರ್ಮನ ಧ್ವಾನಂ
ಗಳ್ ||185||

ತಾರಾತಾರಾಮಳಿನ ಗುಳಿಕಾಹಾರ ನೀಹಾರ ನೀಕಾ |

ಶೋರುಸ್ಥೂರ್ವತ್ಪ್ರವಿತತಯಶೋರಂದಿತಾ ಶೇಷಲೋಕಂ ||

ಸಾರಾಸಾರಾದ್ಯನುಗತವಿಚಾರೋಚಿತಾತ್ತೀಯಚಿತ್ತೋ |

ದಾರ ಪ್ರಜ್ಞಂ ನೆಗಪ್ಪಿನವನೀಭಾಗದೊಳ್ ನಾಗವರ್ಮಂ || 547 ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ನಾಗವರ್ಮನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ನಾಗವರ್ಮನು ಕನಿಯೇ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕವಿಯು ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಪದ್ಯಗಳು ಪ್ರಕರಣಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣರೂಪವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಛಂದೋಂಬುಧಿ ಕರ್ತನಿಗೆ ಕವಿರಾಜ ಹಂಸ, ಬುಧಾಬ್ಜವನಕಲಹಂಸ, ಕಂದ ಕಂದರ್ಪ, ನೆಗಪ್ಪಿಗೋಜ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳೂ ಸಮ್ಯಕ್ಯದಿಯಾತ ಎಂಬ ಉಪನಾಮವೂ ಉಂಟು. ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ವಸ್ತುಕೋಶಕರ್ತನಿಗಾದರೋ ಅಭಿನವಶರ್ಮವರ್ಮ, ಕವಿತಾ ಗುಣೋದಯ, ಕವಿಕರ್ಣಪೂರ, ಕವಿಕಂಠಾರಭರಣ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಛಂದೋಂಬುಧಿಯನ್ನು ಬರೆದವನೂ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನವಸ್ತುಕೋಶಗಳನ್ನು ಬರೆದವನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹೇಳಿದ ಬಿರುದುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನವಸ್ತುಕೋಶಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಎರಡನೆಯವಳು ಹೇಳಿದ ಬಿರುದುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಛಂದೋಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಬಾರದೆ ಇರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕ ವೇ ಸರಿ. ಛಂದೋಂಬುಧಿಕರ್ತನು ಯುದ್ಧ ವೀರನೆಂದು (ಕುಂತೀಪುತ್ರಂ ಪೂರ್ಣದರ್ಶನದೊಳ್) ಹೇಳಿದೆ; ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅಂಧ ವಿಶೇಷಗುಣವಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ

ಛಂದೋವಿಚಿತಿಯುಂಕೃತಿ | ಸಂದಭಿಧಾನ. ಕೋಶಮೆಂಬಿವು ವಾಕ್ಯೈಃ |

ಸುಂದರಿಗೆ ರತ್ನಮಂಡನ | ದಂದದೊಳಿದಳವು ನಾಗವರ್ಮನ ಕೃತಿ

ಗಳ್ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಕೃತಿಗಳೊಳಗೆ ಛಂದೋವಿಚಿತಿಯನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಯ್ಯನವರು ಈ ಗ್ರಂಥವು ಛಂದೋಂ ಬುಧಿಯೇ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ |ಪುಟ 166|. ಕಾವ್ಯಾನಲೋಕನ ಕರ್ತನು ಛಂದೋವಿಚಿತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರಕಾರಣವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎನೆಂದರೆ—ಈ ಕವಿ ದಂಡಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ; ದಂಗೆಛಂದೋ ವಿಚಿತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ; ಆದುದರಿಂದ ಇವನೂ ಬರೆದಿರಬೇಕು—ಎಂಬುದೇ |ಪುಟ 168| ಇವನು ಛಂದೋವಿಚಿತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದು ; ಪರಂತು ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅದು ಛಂದೋಃಬುಧಿಯಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನೇ ಬರೆದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ " ಛಂದೋವಿಚಿತಿಯುಂಕೃತಿ " ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ " ಛಂದೋಂಬುಧಿಯುಂಕೃತಿ " ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು ಅಯ್ಯನವರು ಈಚೆಗೆ ಬಂದ ಚಾವುಂಡರಾಯರುಗಳಿಗೂ ರಾಯ ಎಂಬ ಬಿರುದುಂಟು ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ |ಪುಟ 169|. ಈ ಅಂಶವು ಇವರುಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಹಿಂದಣ ಚಾವುಂಡರಾಯ ನನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಗಂಗರಾಜನಾದ ರಾಜಮಲ್ಲನು ತನ್ನ ದಂಡನಾಯಕನಾದ ಚಾವುಂಡರಾಜನ ಬೆದಾರಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವನಿಗೆ ರಾಯ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು ಎಂದು ಭುಜಬಲಿಶತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಸಂಬದಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲ.

ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಲೋಚಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಇರಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ (I, 52-54) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ನಾಗವರ್ಮರಿದ್ದರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವವನ್ನು ಸು. 1263 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನೆಂದೂ ಅವನು ಮಂತ್ಯ 121, 122ನೆಯ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಚಿದಾನಂದ ಕವಿಯಿಂದ (I, 354) ಅಭಿನ್ನನೆಂದೂ ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ |ಪುಟಗಳು 182—189|. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಭ್ರಮೆಯೂಲವಾದುವು. ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿಯೂ

ಹಣೆದಂಬೊಳ್ಳುಳ್ ಜವಂ ರಾಯರನೆ ಒಯಸಿ ಬರ್ಪಂತೆ ಸೋಮೇಶ್ವ
೨೦ ತೆಂ

ಕಣರಾಯಂ ಒಂದನಾಶಾಜಯಕೆಲೆಲೆಮಹಾದೇವ ಎದ್ವಿನ್ನಪರ್ಗ್ಗಿ ||

ತ್ತಣ ತೋರ್ಪಿನ್ನೆತ್ತಣಾರ್ಪತ್ತಣ ಜಯದೊದವಿನ್ನೆತ್ತಣಾ ಟೋಪಮಿನ್ನೆ |

ತ್ತಣ ಧಾತ್ರೀಚಕ್ರಮಿನ್ನೆತ್ತಣ ಗಜಘಟಿಯಿನ್ನೆತ್ತಣಾತ್ತೀಯಸ್ಪೆನ್ನಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ " ಎಲೆಲೆ ಮಹಾದೇವ " ಎಂಬುದು ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಉಕ್ತಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಸೇವುಣ ರಾಜನಾದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು (1260—1271) ಹೇಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಅಯ್ಯನವರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಸು 1263 ಎಂಬ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗಮಂಗಲದ 39ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಮಗನಾದ 3ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನು ಸುಮಾರು 1271ರಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ 1264 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ ದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುವ ಸೋಮೇಶ್ವರನಿಗೂ ಈ ಮಹಾದೇವನ ಸೋಲಿಗೂ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು ? ಸೋಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಬಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಕಾಲವನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗದ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿರುವ ಕಣ್ಣನೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದನು. ಆದರೂ ಆತನು ಕನ್ನಡದೇಶದಲ್ಲಿ 1236 (1897-98 ರ ಬಾಂಬೆ ಶಾಸನದ ಇಲಾಖಾ ವರದಿ), 1237 (ಮಂಡ್ಯ 122), 1252 (1907 ರ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖಾ ವರದಿ, ಪುಟ 4) ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿದ್ದನು ; ಇತರ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು

ಒರಂತೆ ಮೆಚ್ಚಿದಂ ಕೃತಿ | ಸಾರಂ ಕೃತಿಶೇಖರಕ್ಕೆ ಹೊಯ್ಸಳವಂಶೋ |

ದ್ಧಾರಂ ನರಸಿಂಹಸುತಂ | ದೋರಸಮುದ್ರಾಧಿನಾಯಕಂ ಸೋಮ
ಸ್ವಪಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ 'ದೋರಸಮುದ್ರಾಧಿನಾಯಕಂ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣದಿಂದ ಈಗ್ರಂಥಶ್ರವಣವು ಸೋಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ದೋರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದ ರಚನೆಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಸು. 1245 ನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇನೂ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಆ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವುವರ್ಷಗಳು ಹಿಂದೆ ಆಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಚಿದಾನಂದರ ಸಮಾಕರಣಕ್ಕೆ ಅವರುಗಳ ನಾಮೈಕದೇಶ ಸಾಮ್ಯವೂ ಶಾಸನಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿರುವುದೂ ಕಾರಣವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಮಲ್ಲ, ಮಲ್ಲಪ, ಚಿದಾನಂದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಉಂಟು. ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ (I, 370) ಚಿದಾನಂದ ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ

ಶಾಸನ ಕವಿಗೆ ಚಿದಾನಂದ ಎಂಬ ಒಂದು ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವುದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ (ಪುಟ iii) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಜೈನನು, ಶಾಸನ ಕವಿಯಾದರೋ 'ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಗಾಸ್ಪದ ರೂಪಂ' ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವವು ಹಲವು ಕಡೆಯಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿದ ಗ್ರಂಥವಾದುದರಿಂದ ಶಾಸನದ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಶಾಸನ ಕವಿಯೂ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆಗೇ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಸುಮನೋಬಾಣ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಕೇಶಿರಾಜ ಇವರು ಸ್ವಾರ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಆಯ್ಕೆಯವರ ಶಂಕೆಗೆ (ಪುಟ 189) ಆಧಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಜೈನರು ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ (ಪುಟ iii). ಇವರು ಜೈನರಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜೈನರು ಇವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಎಂದಿಗೂ ಹೇಳಲಾರರು. ಶಂಕರ, ಗಂಗ, ಜನಾರ್ದನ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳು (ಪುಟ 149) ಜೈನರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ರಸ್ಸನು ಶಂಕರ ಗಂಡ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಜೈನ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವನಿಗಿಂತ ತನ್ನ ಪೋಷಕಿಯಾದ ಅತ್ತಿಮೆಬ್ಬೆ ದಾನಶೀಲಳು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ (I, 66). ಸಾಳುನು ಶಂಕರಾಂಜಿಕೆ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಜೈನಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ (II, 244). ಶಿವದೇವಮ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಜೈನರಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಗಂಗಿನೆಬ್ಬೆ, ಗಂಗಾಯಿ ಎಂಬುವು ಶ್ರ. ಬಿ. 235, 300 ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜೈನನ ಮತ್ತು ಜೈನಸ್ತ್ರೀಯ ಹೆಸರುಗಳಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಜನ್ನಕವಿಯ ಹೆಸರು ಜನಾರ್ದನ ಎಂಬುದರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತರೂಪವು. ಜನಾರ್ದನ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಜೈನರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿದೆ. ಮಧುರನು ತನ್ನ ಧರ್ಮನಾಥವುರಾಣವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಜೈನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ (I, 427). ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕೇಶಿರಾಜನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅವನು ಶಿವಪೂಜಕನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು ಎಂಬ ಆಯ್ಕೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು (ಪುಟಗಳು 148-149) ಯುಕ್ತವಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆಯೇ ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವುದು ಅಸಮೀಕ್ಷ್ಯಕಾರಿ ತ್ವವೇ ಸರಿ.

ಕರ್ಣವಾರ್ಥ.

ಕರ್ಣವಾರ್ಥನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೇಳಿರುವ ಕೆಲವರು ಗುರುಗಳನ್ನು ಶ್ರ. ಬಿ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ಗುರುಗಳೊಡನೆ ನಾನು

ಮಾಡಿರುವ ಸಮಾಕರಣವು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಮೊದಲೇ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿತ್ತು. ಶಿಲಾಹಾರರಾಜನಾದ ಗಂಡರಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಗೋವರ್ಧನ, ಗೋಮಣ, ಶ್ರೀಭೂಷಣ ಎಂಬ ನಾಮಾಂತರಗಳಿದ್ದುವೆಂದೂ ಅವನಿಗೆ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ವರ್ಧಮಾನ, ಶಾಂತ ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆಂದೂ ನಾನು ಬರೆದಿರುವುದು (I, 140) ಅವುದೋ ಒಂದು ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕದ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ ; ಆದರೆ ಪುಸ್ತಕವು ಇಂಥದು ಎಂದು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಲಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ದೊರೆತ ಎ. 52 ಮತ್ತು 4 ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ನೇಮಿನಾಥಪುರಾಣದ 2 ಹಸ್ತ ಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಅಂಶಗಳು ಉಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ನೇಮಿನಾಥಪುರಾಣದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನವು ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಯ್ಕೆನವರು ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ತಮ್ಮಂದಿರಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ (ಪುಟ 78). ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈಗ ದೊರೆತಿರುವ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಆಯ್ಕೆನವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ (ಪುಟ 85) ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ 1165 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಎಕ್ಸಂಬಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ 1916 ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರದಿ, ಪುಟಗಳು 48-50) ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನು ಗಂಡರಾದಿತ್ಯನ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ತಮ್ಮನಾಗಲಿ ತಮ್ಮಂದಿರಾಗಲಿ ಇದ್ದರು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗಂಡರಾದಿತ್ಯನಿಗೂ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನಿಗೂ ಹೇಳಿರುವ ರೂಪನಾರಾಯಣ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೂ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ (ಪುಟ 80, ಪದ್ಯ 27) ಅವನೂ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕರ್ಣವಾರ್ಯನೇಮಿಚಂದ್ರರಿಬ್ಬರೂ ಸೌಂದರ್ಶಿಯ ರಟ್ಟರಾಜನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ ಆಶ್ರಿತರಾಗಿದ್ದರೆಂದೂ (1, ಅವತರಣಿಕೆ 17; ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ 1916 ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರದಿ, ಪುಟ 50) ಈ ಕವಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಶಿಲಾಹಾರರಾಜರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದರೆಂದೂ | II, 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್' ಮತ್ತು 'ಕನ್ನಡ' ಅವತರಣಿಕೆಗಳು, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪುಟಗಳು 10 ಮತ್ತು 16) ನಾನು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ಣವಾರ್ಯನು ಶಿಲಾಹಾರರಾಜನಾದ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ನೇಮಿಚಂದ್ರನು ಸೌಂದರ್ಶಿಯ ರಟ್ಟರಾಜನಾದ 3 ನೆಯ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಮಗ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಹೆಸರಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಇಬ್ಬರ ಹೆಂಡತಿಯರಿಗೂ ಚಂದ್ರಿಕಾ ದೇವಿ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಹೆಸರಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ಭ್ರಮವುಂಟಾಯಿತು.

ಇನ್ನು ಕರ್ಣಪಾರ್ಶ್ವನ ಕಾಲದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವನು ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದನು. ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನು 1143, 1153 (ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಂಶಾವಳಿಗಳು, 545), 1165 (ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಎಕ್ಸ್‌ಕಂಪಿ ಶಾಸನ) ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಳಿದಂತೆ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕರ್ಣಪಾರ್ಶ್ವನು ಶ್ರೀಭೂಷಣನ (ಗಂಡರಾದಿತ್ಯನ) ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥರಚನೆ 1143 ಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಹಿಂದೆಯೇ ಆರಂಭವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸು.1140 ಎಂದುಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆಯ್ಯನವರು ಕವಿಯ ಕಾಲವೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುವ 1174ಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಪರಮಜಿನಮತಕ್ಕೀಡವಾರಾಶಿಚಂಪ್ರ, ಭವ್ಯವನ ಜವನ ಮಾತಾಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳು ಕರ್ಣಪಾರ್ಶ್ವನ ಪೋಷಕನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಕರ್ಣಪಾರ್ಶ್ವನಿಗಲ್ಲ ಎಂದು ಆಯ್ಯನವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಜೈನ ಕವಿಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿದ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರು ಈಯಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾರರು.

ದುರ್ಗಸಿಂಹನು (ಸು. 1025) ಮಾಳವೀ ಮಾಧವಕರ್ತೃ ಎಂದು ಸ್ತುತಿ ಸುವ ಕರ್ಣಪಾರ್ಶ್ವನ ಕಾಲವು ಸು. 1000 ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಸೋಮರಾಜ

ಸೋಮರಾಜನು ಚೌಟವಂಶದವನಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ (I,339) ಉಹೆಯೇ ಹೊರತು ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮಾತಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಸೋಮರಾಜನು ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರನೆಂದೂ ಅವನು ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ 1222 ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಪರಂತು 1522 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನು ಎಂದೂ ಆಯ್ಯನವರು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 219-227). ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು: (1) 1573 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಸನ 117ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರವಂಶದ ತಿರುಮಲನ ಮಮ್ಮಗನೆಂದೂ ರಾಯಣನ ಮಗನೆಂದೂ ಹೇಳಿರುವ ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರನಾದ ಇಂದುಶೇಖರನು ಸೋಮರಾಜನ ತಂದೆಯಾಗಿರಬೇಕು; (2) ಸಾಸಿರದ ನಾನೊರ್ಪಂದ ನಾಲ್ವತ್ತುನಾಲ್ಕು (1444) ಎಂಬ ಶುದ್ಧವಾದ ಪಾಠವನ್ನು ನಾನು ಸಾಸಿರದ ನೂಯಿಂಪಂದ ನಾಲ್ವತ್ತುನಾಲ್ಕು (1144) ಎಂದು ಮಾಪಕಡಿಸಿದ್ದೇನೆ—ಎಂಬುವೇ, ಆದರೆ ಈ ಕಾರಣಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಸೋಮರಾಜನ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅವನು ವೀರಶೈವನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ನಾಮಸಾಮ್ಯವಿದ್ದರೂ ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರರು ಎರಶೈವರು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ! ಎಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಾಸನ 117 ರಲ್ಲಿ ಆತ್ರೇಯಗೋತ್ರವೂ ಆಪಸ್ತಂಬ ಸೂತ್ರವೂ ಯಜುಶ್ಶಾಖೆಯೂ ಹೇಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಸನ 117 ಸೋಮರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಂತು ಇಂದುಶೇಖರನ ಮಗ ಬಸವರಾಜ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ ಕಾಲವು 1573 ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಆಯ್ಯನವರು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವಂತೆ ಸೋಮರಾಜನು ಈ ಇಂದು ಶೇಖರನ ಮಗನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕಾಲವೂ 1573 ಆಗಬೇಕೇ ಹೊರತು 1522 ಆಗಕೂಡದು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರನಾದ ರಾಯಣನು ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ ಅಚ್ಯುತನ (1530—1542) ಸಾಮಂತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (II, 215); ಸೋಮರಾಜನು ಈ ರಾಯಣನ ಮಮ್ಮಗನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕಾಲವು 1522ಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳು ಈಚೆ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಕಾರಣವನ್ನು ನೋಡುವ ಸೋಮರಾಜನ ಕಾಲವನ್ನು ಹೇಳುವ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆವ ಎಧವಾದ ಮಾರುಪಾಡನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ; ಪರಂತು ಈ ಕವಿಯ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಆವ ಕೈಬರಹದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆದನೋ ಜ್ಞಾಪಕವಿಲ್ಲ ಆಯ್ಯನವರು ಗೊಚಿಸಿರುವ ಪಾಠವು ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲಾರದು. ಶುದ್ಧವಾದ 'ನೂಯಿಸಂದ' ಎಂಬ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 'ನೂಸಂದ' ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ಗಣ್ಯನಾದ ಆವ ಕವಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾರನು. ಸಮಾಸ ಎಲ್ಲದಾಗ ನೂಯಿ ಎಂಬ ಪದದ ಅಂತ್ಯಸ್ವರಕ್ಕೆ ಲೋಪವಿಲ್ಲ. ಆಯಂಶವು ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನದ 82ನೆಯ ಸೂತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ದೂಯಿವುಟ್ಟಿತು ಎಂಬ ನಿಷೇಧೋದಾಹರಣದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂಯಿ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೂ ಹೀಗೆಯೇ: 'ಆಯಿವತ್ತುಮೂಯಿ ಸಂದಂದು' [1, 30) ಎಂಬ ಆದಿಪಂಪನ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದಾಧಾರವಾಗಿ ಆಯ್ಯನವರು ಉದ್ಭಟ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿದ ರಾಯಸದ ಲಿಂಗರಸನೂ ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರನಾದ ರಾಯಣನ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಬರೆದವನೂ ಆದ ಲಿಂಗ ಮಂತ್ರಿಯೂ (II, 215) ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 227) ಈ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಆ ಹೆಸರುಗಳ ವಕದೇಶಸಾಮ್ಯವೇ ಮೂಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದು ಸಾಲದು. ಅಲ್ಲದೆ ಮಂತ್ರಿಪದವಯಲ್ಲಿರುವವನು ರಾಯಸದಕೆಲಸದವನಾಗಿರುವುದು ಅಸಂಭವವು. ಆಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವ ಮತ್ತೊಂದಂಶವೇನೆಂದರೆ— ಸೋಮರಾಜನ ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯದ 8ನೆಯ ಅಶ್ವಾಸದ 43ನೆಯ ಪದ್ಯವನ್ನು

ತನ್ನ ರಸರತ್ನಾಕರದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಸಾಳ್ಯನು 1529ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು (ಪುಟ 224), ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ (11,244) ಸು. 1550 ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ-ಎಂಬುದು. ಈಯಂತವು ಅಯ್ಯನವರ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧಕವಾಗುವುದೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಳ್ಯನ ಪೋಷಕನಾದ ಸಾಳ್ಯದೇವನು 1559ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದಂತೆ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, 162). ಆದುದರಿಂದ ಸಾಳ್ಯನಿಗೆ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ಬಹಳ ತಪ್ಪಾಗಿರಲಾರದು. 1488ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಾಗರ 163ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಯ್ಯನವರು ಸಂಗೀತವುರದ ಸಂಗಮರಾಜನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ದೇವಂಧರ ಪಟ್ಟದಿಯನ್ನು ಬರೆದ ಕೋಟೀಶ್ವರನು ಸು. 1480ರಲ್ಲಿದ್ದನು. ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ (11,145) ಸು. 1500 ರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ—ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 227). ಆದರೆ ಈ ಸಂಗಮರಾಜನಿಗೂ ಸಾಗರ 163 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಸಂಗರಾಜನಿಗೂ ಆವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಗಮರಾಜನು ಸಾಳ್ಯದೇವನ ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಆಳಿದಂತೆ ತೋರುವುದರಿಂದ (ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, 161) ಅವನ ಕಾಲವು ಸು. 1560 ಆಗಬಹುದು; ಕೋಟೀಶ್ವರನ ಕಾಲವೂ ಇದೇ ಆಗಬೇಕಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜೇಶ್ವರರ ಎಂ ಗೋವಿಂದ ಪೈಯವರೂ ಸಹ ಸೋಮರಾಜನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯಲ್ಲಿಯೂ (19 ಮತ್ತು 26, 8, 1927) ಕನ್ನಡ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ (XII, 48-66) ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕವಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1222 ರಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ, 1522ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನು ಎಂದು ಇವರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೇಳಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಧಾರಗಳೂ ಅವಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನಗಳೂ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿವೆ:—

(1) 1222 ರಲ್ಲಿ ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ಏಕಾದಶಿ ಆದಿತ್ಯವಾರವಾಗುತ್ತದೆ; ಸೋಮರಾಜನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ—ವನಜಾರಾತಿತನೂಜವಾಸರದೊಳಾದತ್ತು—ಬುಧವಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 1522 ರಲ್ಲಿ ವಾರವು ಸೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ 'ನೂಯಿಂಸಂದ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 'ನಾಲ್ಕುಸಂದ' ಎಂಬ ಪಾರವಿರಬೇಕು. ನೂಯಿಂಸಂದ ನಾಲ್ಕುತ್ತುನಾಲ್ಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇವರು 100-44 ಎಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೂಯಿಂಸಂದ ಎಂದರೆ ನೂರಿಂದ ಮೇಲೆ ಸಂದ (100+44) ಎಂದೇ ಅರ್ಥವು. ನಾನು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ನೂಸಂದ ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗವು ವ್ಯಾಕರಣ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು. ಎಷ್ಟೋ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ

ರುವ ಕಾಲದ ಅಂಗಗಳೊಳಗೆ ಒಂದೆರಡು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಶಾಸನದ ಕಾಲವನ್ನು ನೂರಾರು ವರ್ಷ ಈಚೆಗೆ ಎಳೆವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಭಾಸುವಿನಲ್ಲಿ(1222)ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ಎಕಾದಶಿ ಬುಧವಾರವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಹಿಂದಣವರ್ಷವಾದ ವೈಷ್ಣವ(ಎಷು)ದಲ್ಲಿ(1221) ಬುಧವಾರವಾಗುತ್ತದೆ.¹ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಹಿಂದುಮುಂದಾಗುವುದು ಬಹಳ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿದೆ.

(2) ಕಥಾನಾಯಕನಾದ ಕುಮಾರವಾಲನ ಅಧವಾ ಉದ್ಭಟನ ಕಾಲಕ್ಕೂ (ಸು. 1150) ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಸೋಮರಾಜನ ಕಾಲಕ್ಕೂ (1222) ಇರುವ ಅಂತರವು ಈ ಕಥೆ ಗುಜರಾತಿನಿಂದ ಕರ್ಣಾಟಕ್ಕೆ ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲದು. ಕಥೆ ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕಾಲು ಶತಮಾನದ ಕಾಲವು ಬೇಕಾದಷ್ಟಾಯಿತು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

(3) ಶೈಲಿ 13ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶೈಲಿಯಂತಿಲ್ಲ, 16ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶೈಲಿಯಂತಿದೆ. ಪ್ರಮಾಣಾಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಹೊರಡುವುದು ಅಸಾಯಕರವೇ ಸರಿ.

ಈ ಇಬ್ಬರು ಎದ್ದಾಂಸರು ಹೇಳುವಂತೆ ಸೋಮರಾಜನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1522 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 1200ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ 1200ರಿಂದ 1500ರ ವರೆಗಿನ ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಇಬ್ಬ ಕವಿಯನ್ನಾದರೂ, ಬಸವಪುರಾಣ ಕತೃವಾದ ಭೀಮಕವಿಯನ್ನೂ ಸಹ, ಸ್ಮರಿಸದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಊಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಚಾರ್ಯವಾದ ಆಧಾರವು ದೊರೆವವರೆಗೆ ಸೋಮರಾಜನ ಕಾಲವನ್ನು 1222 ಎಂದೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಹರೀಶ್ವರ, ರಾಘವಾಂಕ, ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ

ಹರೀಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸರು ಸು. 1165 ರಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದರು ಎಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು | I, 222) ಅಯ್ಯನವರು ಕೆಳಗಣ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ (ವುಟಗಳು 260-278):—

1 ಈಯಂಶವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ ರಾಮರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ತಿಳಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದವು.

(1) ಹರೀಶ್ವರ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಸೋಮರಾಜನು ತನ್ನ ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯವನ್ನು 1522 ರಲ್ಲಿ ಒರೆದನು, 1222 ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ.

(2) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು (ಸು. 1263) ತನ್ನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿ ಹರೀಶ್ವರನ ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಗ್ರಂಥವು 1263 ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ ಹೊರತು ರಾಘವಾಂಕ ಕೆರೆಮಪದ್ಮರಸರು ಆಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

(3) ಪದ್ಮರಾಜವುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ' ನರಸಿಂಹ ಬಲ್ಲಾಳ ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನರಸಿಂಹನ ಮಗ ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾದುದೇಕು. ಎದರೆ 3 ನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಮಗ 3 ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳ (1291-1342) ಎಂದರ್ಥವು ; ಅದೇಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಬಿಟ್ಟದೇವನು 4 ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು.

(4) 1162 ರಲ್ಲಿ ರುದ್ರದೇವನೆಂಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ಇವನ ರಾಜಧಾನಿ ಅನುಮಕೋಂಡ, ಓರಗಲ್ಲು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರ ಎಂಬ ರಾಜನಿರಲಿಲ್ಲ.

(5) ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ 1 ನೆಯ ಹರಿಹರನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೇಳುವಂತೆ ಪಂಪಾಪುರದಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜನೆಂಬ ದೊರೆ 1286 ರಿಂದ 1328ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದನು ಎಂಬುದು ಅಸಂಭಾವ್ಯವಲ್ಲ.

(6) ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸನ ತಂದೆ ಬಸವನ ಪಮಕಾಲದವನಾದುದರಿಂದ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸನು 1165 ರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನವನಾಗಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಅವನು 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ (1141-1173) ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಲಾರನು.

(7) 1 ನೆಯ ನರಸಿಂಹನು ಹರೀಶ್ವರನನ್ನು ಹಂಪಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಹಂಪೆ ಹೊಯ್ಸಳರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ (1173-1220) ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿತಾಡುದರಿಂದ 1 ನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹರೀಶ್ವರನನ್ನು ಹಂಪಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದವನು 1 ನೆಯ ನರಸಿಂಹನಲ್ಲ.

ಈ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನಗಳು—

(1) ಹರೀಶ್ವರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯವು 1222 ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಯ್ತೆಂದೂ ಹರೀಶ್ವರನ ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ

ಡುವ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಸು. 1245 ರಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದನೆಂದೂ ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ (ಪುಟಗಳು lix, lxxv). ಆದುದರಿಂದ ಹರೀಶ್ವರನು ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ.

[2] ಹರೀಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸರು ಸಮಕಾಲದವರೆಂಬುದನ್ನು ಎರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ [I, 222]. ರಾಘವಾಂಕನು ಹರೀಶ್ವರನ ಸೋದರದಳಿಯನು; ಹರೀಶ್ವರನೂ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸನೂ 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ಕೈಯ ಕೆಳಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

[3] ನರಸಿಂಹಬಲ್ಲಾಳ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನರಸಿಂಹನ ಮಗ ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಈ ವಿಧವಾದ ಅರ್ಥವು ತೆಲುಗುದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಾಳ ಶಬ್ದವು ಹೊಯ್ಸಳ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆ. ಹಲವು ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರಿಗೆ ಬಲ್ಲಾಳರು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನರಸಿಂಹಬಲ್ಲಾಳ ಎಂದರೆ ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ ನರಸಿಂಹ [I] ಎಂದೂ ಅವನ ಮಗ ಬಿಟ್ಟಿದೇವನು ಎಂದರೆ ಬಿಟ್ಟಿದೇವನ ಅಥವಾ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಮಮ್ಮಿಗನಾದ ಬಲ್ಲಾಳ [II] ನೆಂದೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನರಸಿಂಹ ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 3ನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಮಗ 3ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳ [1291-1342] ಎಂದೂ ಅವನ ಮಗ ಬಿಟ್ಟಿದೇವ ಎಂದರೆ 3ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಗ 4ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನೆಂದೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿದರೆ ಹರೀಶ್ವರನಿಗೂ ಈ ದೊರೆಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟಿದೇವ, ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಪರ್ಯಾಯನಾಮಗಳಲ್ಲ.

[4] 1162 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಕಾಕತೀಯರಾಜನಿದ್ದನು. ಇವನು 1140 ರಿಂದ 1196ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದನು. ಈತನು ನೀತಿ ಸಾರವೆಂಬ ಒಂದು ತೆಲುಗು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದನೆಂದೂ ಓರಗಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನ ಬಸವಪುರಾಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನೆಂದೂ ಆಮೇಲೆ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನಿಗೆ ಒಂದಗ್ರಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೆಂದೂ ತೆಲುಗು ಪಂಡಿತರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. (ವೀರೇಶಲಿಂಗವೆಂತುಲು, ತೆಲುಗು ಕವಿಗಳು I, 217-222). ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಓರಗಲ್ಲು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯನವರು ಅವಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ರಾಜನಿಗೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ರಾಜಧಾನಿಗಳಿದ್ದಿರಬಹುದು. 'ತತ್ಸಾಸ್ತೇನುಮ ಕೊಂಡ ನಾಮನಗರೀ ಶ್ರೀ ರಾಜಧಾನೀವಯಾ' ಎಂಬ ಶಾಸನಪದ್ಯದಲ್ಲಿ (ಪುಟ 263) ಅನುಮತಿಸಿರುವ ರಾಜಧಾನಿಯ ಹಾಗಿದೆ (ರಾಜಧಾನೀವ) ಎಂಬುದರಿಂದ ರಾಜಧಾನಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳ ಎಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

(5) ಪಂಪಾವುರದಲ್ಲಿ 1286 ರಿಂದ 1328ರ ವರೆಗೆ ದೇವರಾಜನೆಂಬ ದೊರೆ ಆಳಿದನು ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಅವ ಶಾಸನದ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ.

(6) ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸನ ತಂದೆಯೂ ಬಸವನೂ ಸಮಕಾಲದವರಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸನು 1165 ರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕನಯಸ್ಸಿನವನಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸನತಂದೆ ಬಸವನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಿನವನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು.

(7) 1ನೆಯ ನರಸಿಂಹನು ಹರೀಶ್ವರನನ್ನು ಹಂಪಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹಂಪಿ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಆ ಸ್ಥಳವು ಆರಾಜನ ಆಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದ ಪ್ರಮಾಣವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲ.

ಅಯ್ಯನವರು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹರೀಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕರು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರು ವೀರಶೈವರಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಒರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೀರಶೈವರು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಬಿಜ್ಜಳನ ಮಕ್ಕಳ ಶಂಕರ, ಸೋಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಅವನು ಜೈನನಲ್ಲ ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜೈನರಲ್ಲಿ ಶಂಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ (ಪುಟ 1x). ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬಹುದು. ಜೈನರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬಿಜ್ಜಳನು ಜೈನನು ಎಂಬ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಇದೆ

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ತನ್ನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾಣೀವನಲ್ಲಿ ರಾಘವಾಂಕನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಎಕೆ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆನುವಾದಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಕಂಡ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅನುವಾದಮಾಡಿದ್ದಾನೆ; ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯವು ಷಟ್ಪದಿ ಗ್ರಂಥವಾದುದರಿಂದ ಅದರಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆನುವಾದಮಾಡಿಲ್ಲ.

ವೀರಶೈವ ಜೈನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬ ಸವಚೆನ್ನಬಸವರು ಬಿಜ್ಜಳನ ಆಸ್ಥಾನ

ದಲ್ಲಿದ್ದರು ಎಂದು ಬರೆದಿರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಯ್ಯನವರು ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿ "ಬಸವನ ಸತ್ತಿಗೆ ಶಾಸನ ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ಥಾಪಕನು ಬಹುಶಃ ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯನಾಗಿರಬಹುದು, ಬಸವನಲ್ಲ" ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಫ್ಲೀಟ್ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸತ್ತಿಗೆ ಶಾಸನವೇ ಪ್ರಮಾಣವಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಾಸನೋಕ್ತರಲ್ಲದ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯಾದಿಗಳ ಸತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಂಬುವುದು ? ಬಸವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಶಾಸನವು ಬೆಳಗಾಂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅರ್ಜುನವಾಡದಲ್ಲಿ ಈಗತಾನೆ ದೊರೆತಿರುವುದು ಸಂತೋಷಿಸತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಕಂಠಾರನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ(1247-1260) ಶಕ1182ರಲ್ಲಿ(1259-1260) ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನೂ ಅವನ ತಂದೆಯೂ ಬಸವನ ಸಂತತಿಯಲ್ಲಿ ಐದುತಲೆಯವರೂ ಉಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ (ಶಿವಾನುಭವ III,94). ಇದು ಬಿಜ್ಜಳನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಸತ್ತಿಗೆ ಆಚಾರ್ಯನಾದ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ.

ಅಯ್ಯನವರಂತೆ ಅವ ವಿಧ್ವಾಂಸನೂ ಎಲ್ಲಾ ವೀರಶೈವ ಜೈನಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಆತ್ಮಂತಿಕವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾರನು ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ವಿವೇಕವಲ್ಲ. ಚರಿತ್ರವೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅಂಥ ದೋಷಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ವೀರಶೈವಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ನಾನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಯ್ಯನವರು ನನಗೆ ಮೂಢ ಶ್ರದ್ಧಾಳು ತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಂಬಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಒಂದು ಗ್ರಂಥದ ಕಾಲವು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದರು ಎಂಬುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ವೀರಶೈವಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯನವರು ತೋರಿಸಿರುವಂಥ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಗಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹರೀಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕ ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸರುಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಇರಲಾರದು.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು

ಆಯ್ದನವರ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿದು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಬಹು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ದೇವಕವಿ, ಕಮಲಭವ

ರುದ್ರಭಟ್ಟನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ದೇವಕವಿ 1217ಕ್ಕೆ ಈಚೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಆಯ್ದನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 116). ಆದರೆ ರುದ್ರಭಟ್ಟನ ಕಾಲವು ಸು. 1185 ಎಂದು ನಾನು ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ದೇವಕವಿ ಸು. 1200 ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು (I,314) ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ದೇವಕವಿ 1245-50 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಆಯ್ದನವರು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 116-118). ಆದರೆ ಈ ಕಾರಣಗಳು ಬರಿಯ ಊಹೆಗಳೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಈ ಊಹೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಮಲಭವನ ಕಾಲವು ಸು. 1255 ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಕವಿತಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೇವಕವಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವನು ಅವನಿಗಿಂತ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಮಲಭವನು ಹೇಳುವ ಈಚೆಯ ಕಾಲದ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ವಿನಯೇಂದ್ರನು ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಸಿಂಹನಾಂದಿ (1210-1247) ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಕಮಲಭವನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1247ಕ್ಕೆ ಈಚೆ ಬರೆದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಆಯ್ದನವರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿನಯೇಂದ್ರನು ಆವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಗುರುಗಳೂ ಕವಿಯ ಸಮಕಾಲದವರಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದಾದುದರಿಂದ 1247ಕ್ಕೆ ಈಚೆಯೇ ಕವಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಕುಮುದೇಂದ್ರನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಮಾಘನಂದಿ 1253 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಕಾಚಾರಸಾರವನ್ನು ಬರೆದ (I,389) ಅಭಿನವಸಾರಚತುಷ್ಟಯಕರ್ತೃ ಎಂದು 1265 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬೆಣ್ಣೆಗುಡ್ಡದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (1911ನೆಯ ವರ್ಷದ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯವರದಿ, ಪುಟಗಳು 48-49) ಉಕ್ತನಾದ, ಬಲಾತ್ಕಾರಗಣದ ಮಾಘನಂದಿಯೇ ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಘನಂದಿಗೆ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಕಮಲಭವನು 1275ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 1255 ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂದೇ ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ

ವೇನೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ. ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಗುರುಗಳೆಲ್ಲಾ ದೇಶೀಯ ಗಣದವರು, ಭಾನುಕೀರ್ತಿ ಒಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ಕಾಣೂ ಗಣದವನು. ಕವಿ ಜಯಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ದೇಶೀಯಗಣದವನೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಮಾಘನಂದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಇವನೂ ಅದೇ ಗಣದವನಾಗಿರಬೇಕು; ಹಾಗಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಾನುಕೀರ್ತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೇರೆ ಗಣವನ್ನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ಕವಿ ಹೇಳುವ ದೇಶೀಯಗಣದ ಮಾಘನಂದಿಗೂ ಶಾಸನೋಕ್ತನಾದ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಗಣದ ಮಾಘನಂದಿಗೂ ಎನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಕಮಲ ಭವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎನೂ ಇಲ್ಲ.

ಕೀರ್ತಿವರ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮಶಿವ

ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನು [I, 129) ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲನ ಮಗನಲ್ಲ, ಆ ದೊರೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಂತನ ಮಗನು ಎಂದು ಆಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 204-205). ಇದು ನಿರಾಧಾರವಾದ ಮಾತು. ಏಕೆಂದರೆ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಸಮಕಾಲಿಕನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಶಿವನು ಅವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ

ಜನತಾನಂದಂ ಚಳುಕ್ಯಾಭರಣ ನವನಿಪಾಲೋತ್ತಮಂ ಸಾರ್ವಭೌಮಂ |

ಜನಕಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲಂ ಸಕಲವಸುಮತೀವಲ್ಲಭಂ ವಿಕ್ರಮಾಂಕಾ ||

ಪನಿಪಂ ತಾನಗ್ರಜಾತಂ ತ್ರಿಭುವನವತಿ ದೇವಾದಿದೇವಂ ಜನೇಂದ್ರಂ |

ತನಗಾಪ್ತಂ ಮತ್ತನಲ್ಲೇಂ ಪಿರಿಯನೊಜಗತೀನಾಧರೋಳ್ ಕೀರ್ತಿ

ವರ್ಮಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ಚಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ, ಆವನಿಪಾಲೋತ್ತಮಂ, ಸಾರ್ವಭೌಮಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ತಂದೆಯಾದ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲನು ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪದ್ಯದ ಮೊದಲು ಪಾದವೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾಕ್ಯವು ಎಂದು ಪದ್ಧತಿಯಪ್ರಕಾರ ಅಪಾರ್ಥಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಪಾರ್ಥವನ್ನು ಆವ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾರನು ಇನ್ನು ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನು ಗ್ರೀನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ತಮ್ಮಂದಿರಾದ ಜಯಸಿಂಹ, ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ ಎಂಬವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿರಬಹುದೋ ಎಂದು ನಾನು ಊಹಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಇವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ 1125 ರಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 201).

ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು ಬರೆಯ ಉಕೆ. ಎಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನು 3ನೆಯ ತಮ್ಮನಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ತೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲನು 1068 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವನ ಮಗನಾದ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಕಾಲವು 1100 ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಉಚಿತವೆಂದು ಆಗಲೇ 1125ನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆಯ್ದ ನವರ ಮತ್ತೊಂದಾಕ್ಷೇಪಣೆ ಎನೆಂದರೆ—1163ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ ದೇವಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಷ್ಯನ ಸಧರ್ಮನೆಂದು ಶ್ರ. ಬೆ 64 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ದೇವಚಂದ್ರನು ಸು. 1163ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಇವನು ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಗುರುವಲ್ಲ- ಎಂಬುದೇ (ಪುಟ 202). ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಹೋಗಿದ್ದೇ ಮೂಲವು ಈ ಶಾಸನವು 96ನೆಯ ಪಚ್ಚಾಯಲ್ಲಿ ದೇವ ಚಂದ್ರನ ಸಧರ್ಮ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಾಕ್ಯವು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಮುಂದಣ 97-100 ಪಚ್ಚಾಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಷ್ಯರು ಉಕ್ತರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೂ ದೇವಚಂದ್ರನಿಗೂ ಅವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ- ಗಂಡವಿಮುಕ್ತನ ಸಧರ್ಮನೂ ರಾಘವಪಾಂಡವೀಯ ಕರ್ತನೂ ಆದ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯನೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ದೇವಚಂದ್ರನು ಗಂಡವಿಮುಕ್ತನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ದೇವಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಷ್ಯರ ಸಧರ್ಮನಾಗಿರುವುದು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಆಯ್ದ ನವರು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ ರಾಘವಪಾಂಡವೀಯವನ್ನು ಬರದವನಲ್ಲ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾಗಚಂದ್ರನ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗಲೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಶಿವನು ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಸಮಕಾಲದವನಾದುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲವೂ 1100 ಆಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ 1115 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ ಮೇಘಚಂದ್ರನ ಮಗ ವೀರಣಂದಿ ಬ್ರಹ್ಮಶಿವನ ಗುರುವಾಗಿರಲಾರನು ಎಂಬ ಆಯ್ದನವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ (ಪುಟ 207) ಈಗ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ

ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು [I,422) ಶ್ರ. ಬೆ. 254ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವವನಲ್ಲ, 1371ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಂಜನಗೂಡು 64 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ನೂತ್ತ ಶ್ರುತಮುನಿ ಎಂದು ಆಯ್ದನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 208-209). ಆದರೆ ಆ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಕ್ತರಾದ ಶ್ರುತಮುನಿಗಳು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೇ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಇಬ್ಬರ ಗುರುವರಂಪೆಯೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ-ಅಭಯಚಂದ್ರ, ಶ್ರುತಮುನಿ, ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿ, ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ; ಆದರೆ ಶ್ರ. ಬೆ. 254 ರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದೆ ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ ಶ್ರುತಮುನಿಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ

ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರ. ಬೆ. 254 ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ 1398ಕ್ಕೆ ಈಚೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಆಧಾರವಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಶಾಸನದ 87ನೆಯ ಪಂಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾವಿನೋದನ ಅಥವಾ ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿಯ (77ನೆಯ ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ) ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯಾದಮೇಲೆ ಬರುವ ಗುರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿಗೆ ಈಚೆಯವರಾಗಿರಬೇಕು ಇದರಿಂದ ನಾನು ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಶಿಶುಮಾರಾಯಣ

1233ರಿಂದ ದೇವರಾಜನ (II, 43) ಕಾಲವಾದ 1410 ರ ವರೆಗೆ ಸಾಂಗತ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಶಿಶುಮಾರಾಯಣನು (I, 349) 1233 ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ಗ್ರಂಥರಚನೆಮಾಡಿರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಜೈನ ಗುರುಗಳ ಸಮೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಊಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ಕವಿ 17ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 228-231) ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲದ ಸಾಂಗತ್ಯಗ್ರಂಥಗಳು ಈಗ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಚಿತವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಶೋಧನಮಾಡಿದರೆ ಅವು ದೊರೆಯಬಹುದು. ಶಿಶುಮಾರಾಯಣನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಬಿಳುಕರೆಯ ಪ್ರಭು ಗುಮ್ಮಟದೇವನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗುಮ್ಮಟದೇವನು 1313 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶ್ರ. ಬೆ. 65 ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವ ಬಿಳುಕರೆಯ ಪ್ರಭು ಗುಮ್ಮಟನಿಂದ ಅಭಿನ್ನನಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಈ ಕವಿ 1313 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವು ದೊರೆತಂತಾಯಿತು. ಅವನು 1233ಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಳುವ ಗುಮ್ಮಟನು ಶಾಸನೋಕ್ತನಾದ ಗುಮ್ಮಟನ ತಾತನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕವಿ 17ನೆಯ ಶತಮಾನದವನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ.

ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯ.

ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯನ (I, 87) ಎಷುದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪಿಕಾರಪುರ 129, 130 ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಇಬ್ಬರು ಉದಯಾದಿತ್ಯರ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಪಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಅಯ್ಯನವರು ತೋರಿಸಿರುವುದು (ಪುಟಗಳು

234-235) ನ್ಯಾಯವೇ ಸರಿ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಉದಯಾದಿತ್ಯನು 129 ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದವನು. ಈತನಿಗೆ ಮೂಲವೇನೆಂದೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ; ಬಹುಶಃ ಮೊ|| ರೈಸ್ ಮಾಡಿರುವ ಈ ಇಬ್ಬರು ಉದಯಾದಿತ್ಯರ ಸಮೀಕರಣವೇ [ಶಿವನೊಗ್ಗ I, ಪೀಠಿಕೆ 21] ಆಗಿರಬಹುದು.

ಆಯ್ಯನವರು ರೂಬಲವಾದ ಆಧಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಚಂದ್ರಚೂಡಾಮಣಿ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಉದಯಾದಿತ್ಯ ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ಪಿಕಾರಿಪುರ 129 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ (ಪುಟ 135). ಅವರ ಆಧಾರಗಳಾವುವೆಂದರೆ—1. ಶಾಸನವು ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯನು ಉದಯಾದಿತ್ಯನ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, 2. ರಾಜನಾದ ಭು ವನೈಕಮಲ್ಲನು ತನ್ನ ಸೇವಕನ ಕೈಯುಕಳಗಿರುವವನ ಕಾಲನ್ನು ತೊಳೆಯಲಾರನು—ಎಂಬವೇ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಸು ಒಂದೊಂದಂಶವೂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಧಿ ವಿಗ್ರಹ ಎಂಬವನು ಕೇವಲ ಸೇವಕನಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದರೆ ಸೇವಕನಾದರೂ ಅವನ ಕಾಲನ್ನು ಮೇಲಣ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಮಯ ಬಿದ್ದಾಗ ತೊಳೆಯಲು ಹಿಂದೆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ—ಚಂದ್ರ ಚೂಡಾಮಣಿ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಉದಯಾದಿತ್ಯನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಒಬ್ಬ ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯನು ಉಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಂದೇ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಪಿಕಾರಿಪುರ 129) ಉಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಸಾಮ್ಯವು ಕಾಕತಾಳೀಯವಾಗಿರಲಾರದು, ಗ್ರಂಥೋಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಶಾಸನೋಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಭಿನ್ನರಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ತಪ್ಪೇ ?

ಬಳಿಕ ಆಯ್ಯನವರು ಈ ಶತಕವು ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯ ಕೃತವಲ್ಲವೆಂಬ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಕ್ಕೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ

ಉದಯಾದಿತ್ಯನ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಲಲಾಮಂ ನಾಗವರ್ಮಂ ಸಮಂ |

ತುದಯಾದಿತ್ಯನ ರಾಯಭಾರಿಯ ನಿರ್ದಾಶತ್ವಾ ಗ್ರಜಂ ಭಾಸ್ಕರಂ ||

ಮೊದಲಾದೀಶ್ವರ ಭಕ್ತರಪ್ಪಿವರ್ಗಪೇಯ್ವಿಜ್ಞಾನಸಾರಂ ಸುಖಾ |

ಸ್ವದಮೊಲೋಡುಗೆ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿ ಫಲ ಮಂ ಶ್ರೀಚಂದ್ರಚೂಡಾಮಣೇ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಆಪಾದನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 236). ಈ ಪದ್ಯದ ಮೊದಲನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿರುವ ನಾಗವರ್ಮಂ ಎಂಬುದು 3 ನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿರುವ ಪೇಲ್ವಿ ಎಂಬುದರೊಡನೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ, ಸಮಂತು ಎಂಬ ಪದದ ಪ್ರಯೋಗ ದಿಂದ ನಾಗವರ್ಮಂ ಎಂಬುದು ಈಶ್ವರಭಕ್ತರ ಎಂಬುದರೊಡನೆ ಸೇರುತ್ತದೆಂತೆ.

ಹೀಗಾದರೆ ಆತ್ಮಾಗ್ರಹಂ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನೋ ಪೇರ್ದಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕರ್ತೃವಾವುದೋ ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯವಿರುವರೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಆಮೇಲೆ ಆಯ್ಕೆನವರು ಆರು ಉದಯಾದಿತ್ಯರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಷಿಕಾರಿವರ 129 ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಾಗರಮಾರ್ಗಚಾರ್ಯನೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಉದಯಾದಿತ್ಯನು ಬೇಕೆ ಹೊರತು ಉಳಿದವರು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಬರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದ ಕಾರಣಗಳು ದೊರೆವವರೆಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೌಕ್ತಿಕ ಕವಿ.

ಮೌಕ್ತಿಕಕವಿಗೆ (I, 128) ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಸು. 1120 ಎಂಬ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಯ್ಕೆನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. (ಪುಟಗಳು 238-240) ಅದೇಕಾಲವೆಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಹಾಗೆ ರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಜೈನರಾದ ಕೊಂಗಾಳ್ವರಾಜರ ಆಳಿಕೆ ಸು. 1100 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆ ಬಹಳ ದಿನ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. (ಹಾಸನ ಶಾಸನಗಳು, ಪೀಠಿಕೆ, ಪುಟ 7). ಕವಿಯೂ ಜೈನನು, ಇವನು ಸು. 1120 ರಲ್ಲಿ ವೀರಕೊಂಗಾಳ್ವರಾಜನು ಒಬ್ಬ ಜೈನ ಗುರುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲು ಎಂಬ ಸ್ತಂಭವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಜೈನರಾಜರ ಆಳಿಕೆ ಕೊನೆಗಂಡ ಮೇಲೆ ಜೈನಸಂತರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವು ಕಡೆಮೆಯಾಯಿತು ಎಂಬುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಕವಿ ಕೊಂಗಾಳ್ವರಾಜರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವು ಅಸಮಂಜಸವಲ್ಲ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆನವರು ಕೆಲವು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಕ್ತವಾಗಿ ಉಳಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸ್ಥಳ-ಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ತಂಭದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಅದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ನಿರ್ಣೇತವಾಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಮನಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ಚಂದ್ರನಾಥ ಜಿನಬಿಂಬವನ್ನುಳ್ಳ ತ್ರಿಭುವನ ತಿಲಕ ಎಂಬ ಬಸ್ತಿ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿತು ಎಂದು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಾಥ ಜಿನಬಿಂಬವನ್ನುಳ್ಳ ತ್ರಿಭುವನ ತಿಲಕ ಬಸ್ತಿಯಿರುವುದರಿಂದಲೂ

ಕೃತಕೃತ್ಯಂ ಮೌಕ್ತಿಕಂ ಸತ್ಕವಿವಿರಚಿಸಿದೀ ಸಾರಮಪ್ಪಷ್ಪಕ ಶ್ರೀ |

ಸ್ತುತಿಯಂ ಪೇರಿಕ್ಕೋಡುವಾಲಿಪ್ಪವರ್ಗೇ ನಿರುಪಮಾನಂದಮಂ ಮಾ

ಲಿಪ್ತಿಸೀತಾ ||

ಪತಿರಾಮಸ್ಥಾಪಿತೋದ್ಯುಕ್ತಿ ಭುವನತಿಲಕಾಲಂಕೃತ ಖ್ಯಾತಿನಾಮಾಂ |

ಕಿತಮಾಗೊಪ್ಪಿಪರ್ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲ ಪುರವರಾಧೀಶ್ವರಂ ಚಂದ್ರನಾಥಾ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಬಸ್ತಿಯೂ ಜಿನಬಂಬವೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರ ಕೃ ಅನ್ಯಯಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕವಿ ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಆ ಬಸ್ತಿ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲಲ್ಲಿದ್ದಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವಾಗ ಅದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದಿತು ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನಾ? ಜಿನಬಂಬವು ರಾಮನಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೃಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಡತೊರೆ 26 ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದುದಾಹರಣವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಹನಸೋಗೆಗ್ರಾಮದ ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಬಸ್ತಿಯ ಬಿಂಬವು "ದಶರಥಸುತನುಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜನುಂ ಸೀತಾವಲ್ಲಭನುಂ ಇಕ್ಷ್ವಾಕು ಕುಳಜನುಮಪ್ಪ ರಾಮನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕವಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲಲ್ಲಿ ತ್ರಿಭುವನ ತಿಲಕ ಎಂಬ ಬಸ್ತಿ ಎಕಿರಕೂಡದು ?

ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ

ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನು |I, 7) ತುಂಬುಲೂರಾಚಾರ್ಯನಿಂದ ಭಿನ್ನನೆಂದೂ, ತದ್ರಚಿತವಾಗ ಚೂಡಾಮಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಕಾವ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು ಅದಕ್ಕೂ ತುಂಬು ಲೂರಾಚಾರ್ಯಕೃತವಾದ ಚೂಡಾಮಣಿಯೆಂಬ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಎಂದೂ, ಶ್ರೀ ವರ್ಧದೇವನು ಸು. 710ರಲ್ಲಿದ್ದನು, ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸು. 650ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದೂ ಒರೆದಿದ್ದಾರೆ |ಪುಟಗಳು 243-245). ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನ ಚೂಡಾಮಣಿಕಾವ್ಯ, ತುಂಬು ಲೂರಾಚಾರ್ಯನ ಚೂಡಾಮಣಿವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಇವುಗಳ ಅಭಿನ್ನತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ |I, 9) ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ರೀಡರ್ಷಿಪ್ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಶ್ರ. ಬಿ. 67ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಚೂಳಾಮಣಿಕಾವ್ಯವು ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ ಎಂಬ ನಾಮಾಂತರವುಳ್ಳ ತೋಲಾಮೊಳದೇವನೆಂಬ ಜೈನಕವಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಚೂಳಾಮಣಿಯೆಂಬ ತಮಿಳು ಪುರಾತನಕಾವ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಯ್ಯನವರು ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನಿರಾಧಾರವಾದ ಕಲ್ಪನೆಗಳೇ ಮೂಲವಾಗಿವೆ, ಅವರು ಶ್ರ. ಬಿ. 67ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನ ಶಿಷ್ಯ ಮಹೇಶ್ವರ, ಅವನ ಶಿಷ್ಯ ಅಕಳಂಕ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರ.ಬಿ. 254ನ್ನು ನಿರ್ದೇ

ಶಿಸಿ ಸ್ವಪತುಂಗನಿಂದ ಪೂಜಿತನಾದ ಮತ್ತು 783ರಲ್ಲಿ ಹರಿವಂಶವನ್ನು ಬರೆದ, ಜಿನವೇನಿಗೆ ಅಕಳಂಕನು ಗುರುವಾಗಿದ್ದನು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ; ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಮೇಲೆ ಮಹಾವು ರಾಣಕರ್ತೃವಾದ ಜಿನವೇನನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹರಿವಂಶವನ್ನು 783 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಜಿನವೇನನೂ ಮಹಾ ಪುರಾಣವನ್ನು ಸು. 838ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಜಿನವೇ ನನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಭ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಕಳಂಕನು ಜಿನವೇ ನನ ಗುರು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅಕಳಂಕನಿಗೆ ಹೇಳಿ ರುವ 770ಕ್ಕೂ ಅನಂತರ ಉಂಟು ಶ್ರೀರಘವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಹೇಳಿರುವ 710ಕ್ಕೂ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ.

ಗುಣನಂದಿ

ಅಯ್ಯನವರು ಒಂದುಕಡೆ (ಪುಟ 247) ಗುಣನಂದಿ 700ಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ ಇ ದ್ದಿರಬೇಕು ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸು. 900ರಲ್ಲಿ (I, 221 ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಮ ತೊಂದು ಕಡೆ (ಪುಟ 218) ಅವರು 1250ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವೆ ಬಹಳ ದುರ್ಬಲವಾದುದು. ಮೂರಲ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಗುಣನಂದಿ ಬಾಬ್ದರನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದ ಅಕಳಂಕನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಮೂಲವು. ಶ್ರ. ಬಿ 127 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಗುಣನಂದಿ ಬಲಾಕಪಿಂಧನ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೇ ಶ್ರ. ಬಿ. 117, 140, 66 ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನುವಾದಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಗುಣ ನಂದಿ ಬಲಾಕಪಿಂಧನ ವಾಕ್ಯವು ಚೈತನ್ಯ, ಅವನ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದ ವನು ಎಂಬುದು ಶ್ರ. ಬಿ. 64ರಿಂದ ವ್ಯವಹರಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಂತಭದ್ರ, ಪೂಜ್ಯವಾದ, ಅಕಳಂಕ ಮುಂತಾದವರು ಬಲಾಕಪಿಂಧನ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆ ಗೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದು ಕುರಿತು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಗುಣನಂದಿ ಪೂಜ್ಯವಾದನ ಜೈನೇಂದ್ರ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದು ಸಮಗ್ರ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಅಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಪಂಪನು ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಪಂಪನು ತನ್ನ ಗುರುವೇವೇಂದ್ರನನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಮೇಲೆ ಅಕಳಂಕ ನಂಬ ಒಬ್ಬ ಗುರುವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಅಕಳಂಕನು ಪಂಪನ ಸಮಕಾಲ ದವನಾಗಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬಾಬ್ದರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಕಳಂಕನು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಶ್ರ. ಬಿ 127 ರಂತೆ ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೂ ಮೇಘಚಂ ದ್ರನಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಎಳು ತಲೆಗಳಿಗೂತ್ತವ ಎಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ (I, 23) ತಪ್ಪಾ ಗಿರಬಹುದು ; ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ತಲೆಗಳಿದ್ದರೂ ನಾನು ಗುಣನಂದಿಗೆ ಹೇಳಿ ರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಂಗವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಗುಣನಂದಿ ಸು. 1250 ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಎರಡನೆಯ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ—ಸೃಪತುಂಗ ನಾಗವರ್ಮರಂಧ್ರ ಹಿಂದಣ ಕವಿಗಳೂ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಕೇಶಿರಾಜರ ಹೊರತು ಆಚಣ್ಣ, ಜನ್ನ, ಪಾಶ್ವರ್, ಗುಣವರ್ಮ ಇವರಂಥ ಈಜೆಯ ಕವಿಗಳೂ ಕೂಡ ಅವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ. ಒಬ್ಬ ಕವಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳು ಹೇಳದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಕವಿ ಅವರಿಗಿಂತ ಈಜೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂಬ ವಾದವು ಪರಿಹಾಸಾಸ್ಪದವೇ ಸರಿ.

ಕಂಠಿ

ಕಂಠಿಯ (I, 110) ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಅಯ್ಯನವರು ಆಸಂ ಬದ್ಧವಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ (ಪುಟಗಳು 149-159) ಕೊನೆಗೆ ಆ ಹೆಸರಿನ ಕಬ್ಬಿಗಿತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸು. 1560ರಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಹುಬಲಿಕವಿ ತನ್ನ ನಾಗಕುಮಾರ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಠಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ

ಎಬ್ಬುಧ ಜನಸ್ತುತ ಶ್ರೀವೀರವೋರನ | ಸಭೆಗೆ ಮಂಗಳ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆನಿಸ |
ಶುಭಗುಣ ಚರಿತೆ ಕಂಠಿಕೆಯರ ಪೊಗಲಿತ್ತಿನಾ | ನಭಿನವವಾಗ್ಗೀವಿಯರ ||
ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಅವಳು ದೋಷವಮುದ್ರದ ರಾಜನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತಿಯಾಗಿದ್ದಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಹುಬಲಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಸುಡಿಸಿದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ (I, 259) ಅವನನ್ನು ನಂಬಿಕೂಡದು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಾಹುಬಲಿ 16ನೆಯ ಚತುರ್ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದೇ ಹೊರತು ಬಾಣನು ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಸಮಕಾಲದವನು ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸು. 1550ರಲ್ಲಿದ್ದ ದೊಡ್ಡಯ್ಯನೂ ತನ್ನ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ (I, 260). ಆದುದರಿಂದ ಬಾಹುಬಲಿಯನ್ನು ನಂಬದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಕಂಠಿ ಹಂಪನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕಂಠಿ ಹಂಪನ ಸಮಕಾಲದವಳು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಂಪನು ಅಭಿನವಪಂಪನಾಗಿದ್ದೇಕು : ಎಕೆಂದರೆ ಆದಿಹಂಪನಕಾಲದಲ್ಲಿ (941) ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಭಿನವ ಪಂಪನಕಾಲವು ಸು. 1100 ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಂಠಿಯ ಕಾಲವೂ ಅದೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಬಾಹುಬಲಿ ದೊರೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಕಂಠಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನು 1ನೆಯ ಬಲ್ಲಾ

ಳನು (1100-1106) ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಸು. 1100 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿ ಯಾಗಿದ್ದ ಬೀಲೂರನ್ನು ಹೇಳದೆ ದೋರಸಮುದ್ರವು ರಾಜಧಾನಿ ಎಂಬುದರಿಂದ ಬಾಹುಬಲಿದೇವಚಂದ್ರರೂ ಕಂತಿಹಂಪನ ಸಮಸ್ಥೆಗಳು ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವೂ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹವಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೋರಸಮುದ್ರವು ಹೊಯ್ಸಳರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜಧಾನಿಯಾದುದರಿಂದ ಅದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವ ಶಾಸನವೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರ. ಬಿ. 143 ರಲ್ಲಿ ವನಯಾದಿತ್ಯನೇ ದೋರಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧನಾಡಿ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿದೆ. ಬೀಲೂರು 147 ದೋರಸಮುದ್ರವು 1121 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಹಾಸನ 116 ಬೀಲೂರು 1123 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ; ಇದರಿಂದ ದೋರಸಮುದ್ರವು 1123 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕಂತಿಯ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ಶಂಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆದ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಇರಬಾರದು. ಕಂತಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸನ್ಯಾಸಿನಿ ಎಂದರ್ಥವು, ಶಿಷ್ಯಳು ಎಂದಲ್ಲ.

ಕವಿಗಳಲ್ಲ, ಕವಿಮಾರ್ಗವೇತ್ತಿಗಳು

ನಾನು ಸಾಕಾದ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದ ಕೆಲವರನ್ನು ಕವಿಗಳು ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತೃಗಳು ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪುಟಗಳು 22-27). ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿಶೇಷಣಗಳು, ವರ್ಣನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಊಹಿಸಿ ಬಳಿಕ ಕವಿ ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತೃ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇತರ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವವರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಿಕ್ಕನ ಸೋಮಯಾಜಿಯ ತಾತ ಮಂತ್ರಿ ಭಾಸ್ಕರನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೀತನಕೃತದಶಕುಮಾರ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ "ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಾರೀಣಾಡು ಅನಿಚೆಪ್ಪಟ ಚೇತಯಾತಡು ಕವಿಯೈನಲ್ಲೊಹಚೇಯವಚ್ಚನು" ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಶಲಿಂಗಂಪಂತುಲು ತೆಲುಗು ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯ 1ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. (ಪುಟ 121) ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕವಿ ಎಂಬ ಉಪಪದವು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕವಿಮಾರ್ಗವೇತ್ತಿ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕವನ ಮಾಡುವವನು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಭೇದವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಕವಿಮಾರ್ಗವೇತ್ತಿ ಕವಿಯಾಗಿ ವಕಿರಕೂಡದು ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು ಅನೇಕರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ

ಇಲಾರದರು. ದುರ್ಗಸಿಂಹ, ರಸ್ತೆ, ಚಂದ್ರರಾಜ ಇವರಂಥ ಉದ್ಘಾತು ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವತಃ ಪ್ರೌಢಕವಿಗಳಲ್ಲದವರಿಗೆ ಎಂದಿಗಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೇ? ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಬೂಚಿರಾಜನನ್ನು (I, 266) ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ. ಹಾಸನ 119 ರಲ್ಲಿ ಈತನನ್ನು ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಪೊನ್ನನಿಗೆ ಸಮಾನನಾದ ಕವಿ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದೆ. ಇವನನ್ನು ಕವಿ ಎಂದು ಕರೆವುದೂ ಇವನು ಗ್ರಾಧಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುವುದೂ ಅಸಾಧ್ಯವೇ?

ಆಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿವೆ, ಅವಕ್ಕೆ ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಬರೆದಿರುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವು ದೊರೆಯಬಹುದು. ಅಂತು ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮುಂದೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಾಡಿರುವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇತರರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು

ಸಿಂಗಿರಾಜ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹರ್ಷೇಕರ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಬಸವ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧಿಗಿ ಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಸವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳೊಳಗೆ ಸಿಂಗಿರಾಜಪುರಾಣವೇ ಮೊದಲನೆಯದೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಬರೆದ ಸಿಂಗಿರಾಜನು ದಶಗಣದಲ್ಲಿ (I, 214, 294) ಉತ್ತಮಾದ ಸಿಂಗಿರಾಜನಿಂದ ಅಭಿಸ್ತನೆಂದೂ ಆದ್ದರಿಂದ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜ್ಜಳನ ಸಾಮಂತನಾದ ಸಿಂಗಿರಾಜನು ಮೊದಲು ಮೈಷ್ಣವನಾಗಿ ು ಆಮೇಲೆ ವೀರಶೈವನಾಗಿ ಸಿಂಗಿರಾಜಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದನೆಂದೂ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನು ತನ್ನ ಸಹಸ್ರಗಣನಾಮದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ದಶಗಣದೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿದನೆಂದೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೈಮೂರು ಬಸವಲಿಂಗಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಸಿಂಗಿರಾಜ ಪುರಾಣದ ಗದ್ಯಾನುವಾದವಾದ ತಮ್ಮ ಸಿಂಗಿರಾಜ ಪುರಾಣವಿಷಯದ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒರೆದಿರುವ ಕಥೆಯೇ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಈ ಕಥೆಗೆ ಮೂಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಕಥೆಗೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಆಧಾರವಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹರ್ಷೇಕರ್

ಮಂಜಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 6) ಸಂಗಿರಾಜನ ಕಾಲವು 1650 ಎಂದು ನಾನು ಕುಚರತೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ : ನಾನು ಸಂಗಿರಾಜನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ಸು. 1500 (II, 148). ಭೀಮಕವಿಯ ಬಸವಪುರಾಣವೇ ಕನ್ನಡ ಬಸವ ಚರಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಎಂದು ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಪುರ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಭೀಮಕವಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಸಂಗಿರಾಜಪುರಾಣವು ರಚಿತವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನು ಆ ಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದಿಂದ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯದೆ ಪಾಲ್ಕುರಿಕ ಸೋಮನಾಥನ ತಿಲಗು ಬಸವಪುರಾಣವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. 16ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬಾಳಿದ ವೀರಶೈವಕವಿಗಳಿಗೂ ಸಂಗಿರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ ; ಪರಂತು ಪಾಲ್ಕುರಿಕ ಸೋಮನಾಥನ ಅಧವಾ ಭೀಮಕವಿಯ ಹಸರನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗಿರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಕವಿ ಮದಾದೇವಮುಕ್ಕನ ಪುರಾಣಕರ್ತೃವಾದ ಚೆನ್ನಬಸವಾಂಕನ (ಸು. 1550) ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಗಿರಾಜನು ಬಸವನ ವಿಷಯವಾದ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗೂ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕರವಿಷಯವಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ "ಬಲದೇವಕಲಾಪೋಷಾಪದವ ಬಸವಗಿತ್ತರಂಬರ" ; ಅದಂತಲ್ಲ" (6ನೆಯ ಸೂಕ್ತಿ) ಎಂಬ ಭಾಗವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಸಂಗಿರಾಜನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬಸವಚರಿತೆಗಳಿಲ್ಲವು ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವನೇ ಬಸವ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಬರೆದವನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದಶಗುರು ಸಂಗಿರಾಜನು ಬಿಳಿವಾಗ ಎಂಬಾಂತ್ಯ ಪಂಚಿತನು (1584) ತನ್ನ ಚೆನ್ನಬಸವಪುರಾಣದಲ್ಲಿ (ಕಾರ 5, ಸೂಕ್ತಿ 2, ಪದ್ಯ 50) ಪರಮ ಶಿವ ಭಕ್ತ ಎಂದಿರುವಾಗ ಹೊರತು ಇವ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಂಗಿರಾಜಪುರಾಣಕರ್ತನು ದಶಗುರು ಸಂಗಿರಾಜನು ದೇರೆ ಅಲ್ಲ ; ಸು. 1500ರಲ್ಲಿ ದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಈಚೆಯ ಕವಿಯ ಗುರವೇಕು. ದಶಗುರುಕ್ಕೆ ನೇರಿದ ಸುಗದೇವಯ್ಯನು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲೀನರಾಗಿ ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ (ಪುಟ 352).

ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿ

ಭರತೀಶ್ವರ ಚರಿತೆಯ ಪ್ರಕಾಶಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗಳರಾಯರೂ ಶತಕತ್ರಯಿಯ ಪ್ರಕಾಶಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನ್ಯಾಯಸೀಧ್ಧ ಶಾಂತಿರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಗಳೂ ದೇವಚಂದನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಗಂಭೀರ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕ, ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಶತಕ, ತ್ರಿಲೋಕ ಶತಕ ಎಂಬ ಮೂರು ಶತಕಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಶತಕತ್ರ

ಯವೂ ಏಕಕವಿರಚಿತವೆಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣೀಕೃತವಾದ ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಶತಕ ತ್ರಿಲೋಕ ಶತಕ ಭರತೇಶ್ವರ ಚರಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯತವಾಗಿ ಬರುವ ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಮಂದರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸ್ತುತಿಯೂ ಚಿದಂಬರವುರುಷ, ನಿರಂಬನಸಿದ್ಧ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳ ಪ್ರಯೋಗವೂ ಶೃಂಗಾರಕವಿ ಹಂಸರಾಜಕೃತವಾದ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕದಲ್ಲಿ ದೊರವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೂ, ರತ್ನಾಕರವರ್ಣೀಯ ಗುರು ಚಾರುಕೀರ್ತಿಯೆಂದೂ ಹಂಸರಾಜನ ಗುರು ದೇವೇಂದ್ರ ಕೀರ್ತಿಯೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದಲೂ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ಹಂಸರಾಜನಿಂದ ಭಿನ್ನನೆಂದು ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ (II, 274). ಕವಿಭಿನ್ನತೆಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸರಿಯಾದ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಗುರು ಮಹೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಎಂಬ ದೇವಚಂದ್ರನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮಹೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ, ದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಎಂಬುವು ಪರ್ವಾಯ ಶಬ್ದಗಳಾದುದರಿಂದ ಒಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕವಿಗಳು ಅಭಿನ್ನರು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ : ಏಕೆಂದರೆ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ತನ್ನ ಗುರು ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಎಂದು ಕರೆದೊಳ್ಳುವಾಗ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ದೇವಚಂದ್ರನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಂಬುವುದು ? ಒಂದುವೇಳೆ ನಂಬಿದರೂ ಮಹೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ, ದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಎಂಬುವು ಬೇರೆಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅವು ಪರ್ವಾಯನಾಮಗಳು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಅವ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ತೋರಿಸದೆ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಗೆ ಶೃಂಗಾರಕವಿ ಹಂಸರಾಜ ಎಂಬ ಬಿರುದೊಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶೃಂಗಾರಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಕಲವರು ಕವಿಗಳಿಗೊಟ್ಟು, ಅವರ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿರುವ ಹಂಸರಾಜ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದ 289ನೆಯ ಸೂತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಕೇಶಿರಾಜನು ಹಂಸರಾಜನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಪೂರ್ವ ಕವಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ (1, 139). ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕ ಕರ್ತನು ತದ್ಭಿನ್ನನೆಂದು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶೃಂಗಾರಕ ಎಂಬ ಉಪಪದವು ಸೇರಿಸಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹಂಸರಾಜ ಎಂಬುದು ದೇವೇಂದ್ರ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಾಂತಿರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಶತಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ " ಶ್ರೀಮದ್ದೇವೇಂದ್ರ ಕೀರ್ತಿ " ಇತ್ಯಾದಿ ಗದ್ಯವನ್ನು ಉಳಿದ ಎರಡು ಶತಕಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ನೋಡಿದ ಕೈಬರ

ಹದ ವುಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆಧಾರವಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ತ್ರಿಲೋಕಶತ ಕದ ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಂಥವು ರತ್ನಾಕರಾರ್ಯಕೃತ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. (ಸೃಜಿಸಿದಂ ರತ್ನಾಕರಾರ್ಯಂ). ನಿರಂಜನಸಿದ್ಧಿ, ಚಿದಂಬರ ಪುರುಷ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನು ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ತನ್ನ ಗುರುವಿಗೆ ವಿಶೇಷಣವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ (ಭರತೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ, I, 4) ನಿರಂಜನಸಿದ್ಧಿ ಎಂಬುದು ಕವಿಯ ಬಿರುದು ಎಂದು ನಾನು ಬರೆದಿರುವುದು (II, 274) ತಪ್ಪು.

ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ಶತಕತ್ರಯವನ್ನೂ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯೇ ಬರೆದನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದೇವಚಂದ್ರನ ಹೇಳಿಕೆಯೇ ಪ್ರಮಾಣವು. ಈತನು ಬರೆದಿರುವ ರಾಜಾ ವಳೀ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ತಪ್ಪುಗಳು ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಂಬುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿಯೇ ದೇವಚಂದ್ರನು ಬರೆದಿರುವ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಆದೇನೆಂದರೆ ದ್ವಾದಶಾನು ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬರೆದ ವಿಜಯಣ್ಣನೂ ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿಯೂ ಸಮಕಾಲದವರು ಎಂಬುದು (II, 276). ಅವರ ವರೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ವಿಜಯಣ್ಣನು 1448 ರಲ್ಲಿಯೂ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ 1557 ರಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ ದೇವಚಂದ್ರನ ಮೇಲಣ ಬರೆವಣಿಗೆ ತಪ್ಪಿರು ಬುದು ಕರತಲಾಮಲಕವು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ

ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ ಕರ್ತನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಸ್ಥಳ, ಮತ, ಕಾಲ ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಅನೇಕ ವಾಗ್ಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕವಿಯ ಸ್ಥಳವು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯ ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇವನೂರು ಎಂದು ಬಹು ಜನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಈ ಊರನ್ನು ಕವಿ ಸುರಪುರ, ಗೀರ್ವಾಣಪುರ ಇತ್ಯಾದಿ ಪರ್ವಾಯ ನಾಮಗಳಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆ ಊರ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾನೆ ಈ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕವಿಗೆ ಆಗ್ರಮಣ್ಯದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದೂ ಇವನ ಗ್ರಂಥದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಈಗಲೂ ಇವನ ಮನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇವನ ಸಂತತಿಯವರು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕವಿಗೂ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಇಷ್ಟು ಅಂಶಗಳಿದ್ದರೂ ಕೆಲವರು ಕವಿಯ ಸ್ಥಳವು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿರುವ ಸುರಪುರವೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತಕರಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕವಿಯನುತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇವನು ಅದ್ವೈತಿಯೋ ಅಥವಾ ಭಾಗವತ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋ ಆಗಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ದೇವನೂರುಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಕವಿಯ ಸಂತತಿಯವರು ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರೆಂದು ಎಂಬ ಭಾವಿಸಲಾರರು. ಕವಿ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವನು ಗ್ರಂಥಾ ದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವುದೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲದ ಇತರ ಕವಿಗಳೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ (1) ಭಾರತಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆ ದಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಿ (ಪುಟ 15) ಆನಕಲ್ಲು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹೂರುಗದ್ದೆಯ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು ಇವನ ಸಂತತಿಯವರು ಈಗಲೂ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಜನ್ಮ ಕೇಶವ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಚಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯ ರಾದ ಎಂಬಾರೆಂಬವರ ಸಂತತಿಯವರು ತನಗೆ ಗುರುಗಳು ಎಂಬುವರಿಂದ ಕವಿ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇವನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಗಣಪತಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. (2) ಆನಂದರಾಮಾ ಯಣವನ್ನು ಬರೆದ ತಿಮ್ಮಾಮಾತೃನು (ಪುಟ 74) ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಸಂತತಿಯವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸುಮಾರು 6 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಅಗೆರನಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕವಿಯೂ ಶಿವಗಣಪತಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ದೇವನೂರು ಸುರಪುರ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕುಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳ ದೂರವು ಇದೆ. ಕೆಲವರು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿಯ ಸುರಪುರವೇ ಆ ಸ್ಥಳವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಿಮ್ಮಾಮಾತೃನು ಸಾಧನಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸಹನೇವಪುರವೆಂದೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಿ ಹೂರುಗದ್ದೆಯನ್ನು ಬಗ ಪುರವೆಂದೂ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಈ ರೂಪಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ದೇವನೂರಿಂಬುದು ಸುರಪುರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುರೂಪವಾದ ಭಾಷಾಂತರವೆನ್ನುಬಹುದು.

ಲಕ್ಷೀಶನಕಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಆದರೂ ಅವನು 1415 ರಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ಬಹುಮಂದಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕವಿ 17ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ (II, 523). ಇವನು 1415ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 15, 16, 17 ಈ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ

ಕವಿಯಾದರೂ ಈತನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ಗೊತ್ತಾ ಗುವುದಿಲ್ಲ; ಭಾರತ ರಾಮಾಯಣ ಭಾಗವತಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಸ್ವಾರ್ಥ ಕವಿಗಳೂ ಸ್ವಾರ್ಥನಾದ ರುದ್ರಭಟ್ಟನನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ತುತಿಸುವ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ ಚೆಕ್ಕುಪಾ ಧ್ಯಾಯನೂ ಸಹ ಇವನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವೇ ಸರಿ. ಇವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲಾ 18ನೆಯ ಶತಮಾನದವರು. ಈ ಕಾರಣ ಗಳಿಂದ ನಾನು ಈ ಕವಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆನು. ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ. ಕೆಲವರು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಎರೂಪಾಕ್ಕೆ ಪಂಡಿತ [1584] ಚೆನ್ನಬಸವ ಪುರಾಣಕ್ಕೂ ಇರುವ ಕೆಲವು ಸಾಮ್ಯಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡವು ಮಾಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನು ಎರೂಪಾಕ್ಕೆ ಪಂಡಿತನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನು ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾಮ್ಯಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿಯೂ ಅರ್ಥಮಾಡಬಹುದಾದುದರಿಂದ ಇವು ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಕಾಲವ ನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಲಾರವು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕುವಲಯಾನಂದವನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಜಾಯೇಂದ್ರನು ಜೈಮಿನಿ ನಿಭಾರತದಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು 1734 ಎಂದು ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ [ಪುಟ 38]. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಎಂ. ಗೋವಿಂದಪ್ಪ ತಾವು ಗುಣಿಸಿ ನೋಡಿದುದರಲ್ಲಿ ಜಾಯೇಂದ್ರನ ಕಾಲವು 1674 ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಗುಣಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಕಾಲವು ಸು. 1650 ಎನ್ನಬಹುದು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ವಿಷಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಮತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರೂ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಪರಿಷತ್ತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯ (V, 5) ಉಕ್ತಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸತಕ್ಕಹಿಂದು ವಿಶೇಷಾಂ ಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗವಶಾತ್ ತಿಳಿಸಬಹುದು, ಜೈನರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದು ಮಿತ್ರ ರಿಗೋಸ್ಕರ ತಾವು ಹಿಂದುಗಳೋ ಎಂಬಂತೆಯೂ ಹಿಂದುಗಳು ತಮ್ಮ ಜೈನ ಮಿತ್ರರಿಗೋಸ್ಕರ ತಾವು ಜೈನರೋ ಎಂಬಂತೆಯೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರು ತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದುದಾಹರಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ—ಜೈನನಾದ ಪದ್ಮರಸನು [II, 314] ಬಹುಶಃ ಒಬ್ಬ ಹಿಂದುಮಿತ್ರನಿಗಾಗಿ ಶೃಂಗಾರ ಕಥೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1599 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹಿಂದು ವಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಸದಾಶಿವ, ಗಣೇಶ ಇವರ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದುವಾದ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನು [ಪುಟ 25] ಪದಮನಂಬ ಜೈನಮಿತ್ರನಿಗಾಗಿ ರತ್ನಶೇಖರಚರಿತೆ ಎಂಬ ಜೈನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸು. 1725 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥವು ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಎಂಬ ಜೈನವ್ರತದ ಆಚರಣೆಗೆ ಸಂ

ಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಜೈನನಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗಿ ಗ್ರಂಥಾದಿಯಲ್ಲಿ ಜಿನ, ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತ.

ಆರಾಧ್ಯಚಾರಿತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕಥಾನಾಯಕನಾದ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು (I, 213) ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನಲ್ಲಿ, ಆತನ ವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಬೀರೊಬ್ಬ ಆರ್ವಾಚೀನಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನೆಂದೂ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಎತ್ತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವನಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದೂ¹ ಕೆಲವರು ವೀರಶೈವ ಮಿತ್ರರು ನನಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಸಂಯಾದ ಆಧಾರವು ನನಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ; ದೊರೆತ ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಚೀನಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನ ಚರಿತ್ರವು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆವೋ ಅವನ ಚರಿತ್ರಕ್ಕೂ ಆರ್ವಾಚೀನ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನ ಚರಿತ್ರಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾವುವೋ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನೇ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವನು. ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು ಇದ್ದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ತನ್ನ ಶ್ರೀಕರಭಾಷ್ಯದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರೇವಣ, ಮರುಳಸಿದ್ಧ, ಏಕೋರಾಮ ಎಂಬ ಮೂವರು ಆಚಾರ್ಯರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ತುತಿಸಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಆಚಾರ್ಯನಾದ ಇವನ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದೋ ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ. ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು ತಿಲುಗಿನಲ್ಲಿ ತಾನು ಬರೆದಿರುವ ಶಿವತತ್ತ್ವಸಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನಿಗೆ ಮುಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಸಮಕಾಲಿಕನಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವನ ಹೆಸರು ಶ್ರೀಕರಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು ಬಸವನಿಗಿಂತ ಎರಡು ವರ್ಷ ಈಚೆ ಗತಿಸಿದನೆಂದು ತಿಳುಗು ಪಂಡಿತರುಗಳು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಎತ್ತದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನು ಬಸವನಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಬಿಡುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಹರೀಶ್ವರ, ರಾಘವಾಂಕ,

1. ವೀರಶೈವ ಕರದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ಬಸವನಿಗಿಂತ 200 ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಕೆರೆಯಪದ್ಧತನ, ನಿಜಗುಣಶಿವಯೋಗಿ ಇವರುಗಳು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಬಸವನಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆವಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ವಾಲ್ಮುಕಿ ಸೋಮನಾಥನ ತೆಲುಗು ಬಸವವುರಾಣದ ಪ್ರಕಾಶಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಆ ಗ್ರಂಥದ ಆವಶರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 6ನೆಯ ಎಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ (1076-1126) ದಂಡನಾಯಕ ಅನಂತವಾಲನ ಗುರು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತನು ಬಸವನಿಗೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮಕಾಲಿಕನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಭೀಮಕವಿಯು ಬಸವನ ವುರಾಣದ 9, 58 ಈ ಸಂಧಿಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಎಷಯವು ಹೊರಪಡುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.

ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಳೊಳದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ (I, 46) ಕಾಲದ ಎಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಈ ಆವಶರಣಿಕೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಗಂಗರಾಜನಾದ ರಾಜಮಲ್ಲನ ಮಂತ್ರಿ ಚಾಮುಂಡರಾಯನು ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೊಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಸುಮಾರು 983 ರಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಗತಿಸಿದ ಮೆ|| ರೈಸ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ 16ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೈಋತ್ಯದ ಭುಜಬಲಿಶತಕವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥದ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಕಲ್ಯಾಣ 600 (ಕಲ್ಕಿಶಕದ 600) ಎಂಬ ವಾತವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಶಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ 1029ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ (1923ನೆಯ ಶಾಸನದ ಇಲಾಖಾ ವರದಿ ಪುಟಗಳು 16, 30). ಈ ವರ್ಷವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಗರ ಆಳಿಕೆ ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಚೋಳರು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ರಾಜಮಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ (974-984) ನಡೆಯಿತೆಂದು ಜೈನರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿತಿಗೆ ಆದ್ಯದವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು. ನಾನು ನೋಡಿದ ಭುಜಬಲಿಶತಕದ ಹಲವು ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಎಂಬ ವಾತ ಎದೆಯೇ ಹೊರತು ಕಲ್ಯಾಣ ಎಂದಿಲ್ಲ. ಕವಿಚರಿತೆಗಾಗಿ ನಾನು 2000 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರುವೆನು. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಕಲ್ಕಿಶಕವು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅನಂತ ಕವಿಯ ಬೆಳ್ಳೊಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಚರಿತೆಯು

ಕಲ್ಯಾಣ ಪಟ್ಟಿತವನುತ ವಿಭವ ಚೈತ್ರ | ದಲ್ಲಿಯ ಶುಕ್ಲಪಂಚಮಿಯ |
ಮಲ್ಲಿಯ ರವಿವಾರ ಕುಂಭಲಗ್ನದ ಜಿನ | ವಲ್ಲಭಗಾಯು, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ (ಪುಟ 143) ಕಲಿ 600 ಎಂದೇ ಹೇಳಿದೆ. ಶ್ರವಣ ಬಿಳ್ಗೊಳದ ಸ್ಥಲ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದೆ :—

ವರ್ಧಮಾನ ಸ್ವಾಮಿ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸುಡು 605 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಲಿಕಾಲವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯ್ತು. ಈ ಕಲಿ ಕಾಲವು 610 ವರ್ಷ ಸಂದ ಎಭವ ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಚಾಮುಂಡರಾಯನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ತೆರಳಿದನು.

ಇದರಿಂದ ಕ್ರಿಸ್ತವರ್ಷ 2502ಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಲಿಯುಗದ 600ನೆಯ ವರ್ಷವು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಕಾಲವೆಂದು ಐತಿಹ್ಯವಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಮೆ ರಾಮ, ರಾಮಣ, ಮಂಡೋದರಿ ಇವರಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿತು ಎಂಬ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅದರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಈ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಜನರು ಕಲ್ಪಿಸಿರಬೇಕು. ಇಂಥ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಬಿಜ್ಜಳನ ಮಂತ್ರಿ ಯಾದ ಬಸವನು ಶಕ 707ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದನೆಂದು ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು [I, 175] ಒಂದು ಉದಾಹರಣವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಬಿಂಬವು ಅಡಿಕೆ ಪುರಾಣದ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ (993) ಹಿಂದೆಯೇ ಇದ್ದಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವಿದೆ. ಆ ಪುರಾಣದ 1ನೆಯ ಅಶ್ವಾಸದ 61ನೆಯದಾದ ಉನ್ನತ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ಜಿನೇಶ್ವರನಂ ಜಿನ ಭಕ್ತೈರೋಗಿ ಕಾ¹

ಣ್ಣಿನ್ನೆಗೆ ಮನ್ನಮಂಜಿಸುಟು ಪರ್ವತಮಂ ಪಂದೇರಿ² ತಜ್ಜಿನಾ ||

ಸನ್ನದೊಳತ್ತಿ ಮಬ್ಬೆಗೆ ಪಥಶ್ರಮಮಾಲಿಲ ಕಾಲವೃಷ್ಟಿಯಾ |

ಯ್ತನ್ನದೊ ದೇವಭಕ್ತಿಗದ. ಚೋದ್ಯಮೆ ಕೊಳ್ಳವೆ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಗಳ³ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ¹

ರನ್ನನ ಪೋಷಕಿಯಾದ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ದೇವರ ಎಂದರೆ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ದೇವರ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹತ್ತಿದಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಶ್ರವಣ ಬಿಳ್ಗೊಳದ 234,335,349 ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ದೇಶದ ಪೌದನ ಪುರದಲ್ಲಿಯ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅದೇ ಶ್ರವಣ ಬಿಳ್ಗೊಳದ 397 ಮೊದಲಾದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಎಂಬ ಉಪಪದವಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪರ್ವತವನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅಡಿಕೆಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರನು ಶ್ರವಣ

1 ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ, ಗೋವಿಂದಪೈ ನನ್ನ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತಂದಳು,

ಬೆಳ್ಳೊಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ: ಎಕೆಂದರೆ ವಾದನ
ವುರದ ಬಿಂಬವು ಬಿಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಂತೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅದು ಚಾಮುಂ
ಡರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗೋಚರವಾಯ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ
[ಶ್ರ. ಬಿ. 234). ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ
1029ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕೊರತೆಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು
ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆನು. ಈಗ ತಾನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮಾರಮರಸನೆಂಬ
ಕವಿಯಿಂದ 1199ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಒಂದು ಹಂಪೆಯ ಶಾಸನವು [ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂ
ದೂ ದೇಶದ ಶಾಸನಗಳು IV, ಸಂಖ್ಯೆ 260) ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರ
ವಾಯಿತು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಯಾದ ಮಧುರನಿಂದ 1410ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಅದೇ
ಸ್ಥಳದ ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಸನವು [ಅದೇ, ಸಂಖ್ಯೆ 267) ಈ ಸಂಪುಟದ 376-378
ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೈಸೂರು ತುಮ
ಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ವುಸ್ತುಕ ಸಂಗ್ರಹಗಳಿವೆ ಎಂದೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ
ಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ ಎಂದೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ
ಹೋಗಿ ಆ ವುಸ್ತುಕ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅನುಕೂಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲ
ವರು ಮಿತ್ರರು ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ಈಗ
ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವ
ರು ಮಿತ್ರರು ಇಂಥಿಂಥ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಂಥಿಂಥ ಆಘಾತವಾದ ವುಸ್ತುಕಗಳಿವೆ ಎಂದು
ಹೇಳಿದುದರ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಅವಲೋಕನಕ್ಕಾದರೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆಯ
ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಅವತರ
ಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ [ಪುಟ 30) ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಕೈ ಬರಹದ ವುಸ್ತುಕಗಳನ್ನು
ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸ
ಗಳ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕೂಡ ಕೊಡಲು ಸಮ್ಮತಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಇನ್ನು ಕೆಲವರು
ಅವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ
ವುಸ್ತುಕಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶೋಷಣೀಯಾವಸ್ಥೆ ಎಂದು
ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕೊರತೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೂ ಈ ಗ್ರಂ
ಥವನ್ನು ನನ್ನ ಕನ್ನಡಿಗ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ
ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಎಳೆಗೆಗೆ ಅವು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯವಾದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಶ್ರಮವು
ಸಫಲವಾಯಿತೆಂದು ಸಂತೋಷಿಸುವೆನು.

ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನೂ ತಮಗೆ ಆರ್ಪಿಸಲು ಆಪ್ತನೆಯನ್ನು ದಯವಾಲಿಸಿದುದ

ಕೃತ್ಯಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ನಮ್ರಭಾವದಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದ ವೆಳೆಯವಾಗಿ ಸದಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ಮಹನೀಯರುಗಳ, ಈ ಸಂಪುಟದ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಮೈಸೂರು ಎಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ, ಉಪಕಾರವು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ಜನಮಂ | ಕನ್ನಡಿಪೀಠಂಧದಾದ್ಯ ಸಂಪುಟ ಯುಗಮಂ |

ಮುನ್ನಂ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ | ಬಿನ್ನನೆಗಳೊಲ್ಲ ಕಾಣೈಯಾಗರ್ಪಿಸಿದೆಂ ||

ಇನ್ನಿತ್ತಮೆಂದಿದ ಕವಿಗಳ | ಸನ್ನುತಚರಿತಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾನೆನಿವನಿತಂ |

ಕನ್ನಡಿಗರ್ ಸಂತಸವಡೆ | ಬಿನ್ನವಿಸಿದೆನಿಂತು ಮೂಲಿನೆಯ ಸಂಪುಟದೊಳ್ ||

ಇದಿಲ್ಲದೊಡೊಡೊಡೊಡೆ | ಸದಯರ್ ಎಬುಧರ್ ಸಮಂತು ತಿರ್ದುಗೆಮು
ದದಿಂ |

ದಿದಿಲ್ಲದಿನಾನುಂ ಗುಣ | ಮೊದವದೊಡೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿಸಾಹೃದದಿಂದಂ ||

ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಪದಸರ | ಸೀರುಹಷಟ್ಟದನ ನಂತದೇಶಿಕವಂಶ್ಯಂ |

ನಾರಾಯಣಾರ್ಯತನುಭವ | ನೋರಂತೊರೆದಂ ನೃಸಿಂಹ ಕವಿಯಾಕೃತಿಯಂ ||

ಬೆಂಗಳೂರು

ರಾ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

22-1-1929

ಶುದ್ಧಿಪತ್ರ

ಪುಟ	ಪದ್ಯ	ಶುದ್ಧ	ಅಶುದ್ಧ
iii	21	ಬಕಾರ	ಎಕಾರ
iv	16	ಹಳ್ಳಿ	ಹಳಿ
v	28	ಎಷಯವು	ಎಷಯದಿಂದ
vii	15	ಸಂಸೃಷ್ಟಿ	ಸಂಸುಷ್ಟಿ
„	24	ತೋರಸುತ್ತವೆ	ತೋರಸುತ್ತದೆ
x	1	ಅನುಸರಿಸಿ	ನುಸರಿಸಿ
„	26	ಇಂದೋ	ಹಿಂದೋ
xi	3	ಗೈಯ್ದವಂ	ಗೈಯ್ದವಂ
xii	30	ತೆನ್ನೊ ಬಾಯ್ತೆ	ತೆನ್ನೊ ಬಾಯ್ತೆ
„	31	ವಲಿಯು ಅಟ್ಟಾರ್	ವಲಿಯು ಅಟ್ಟಾರ್
xiv	3	ಶತಮಾನದ	ಶತಮಾದ
„	14	ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್	ಪೋರ್ತುಗೀಸ್
xv	22	ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು	ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು
„	25	ಕೊಟ್ಟಿವೆ	ಕೊಟ್ಟಿದೆ
xvii	6	ತೆಲಗಿಗೂ	ತೇಲಗಿಗೂ
xviii	11	ಮಕ.	ಮಕ,
„	16	ಬಿ	ಐ
„	16	ಮುಗು	ಮುಗ,
„	16	ಬಿ	ಐ
xx	15	ಮಹರಾಠ	ಮಹಾರಾಠ
xxi	29	ತಿರುಳಕನ್ನಡಂ	ತಿರುಳಕನ್ನಡಂ
xxii	11	ನಾಡನರ್ಗಲ್	ನಾಡನರ್ಗಲ್
„	12	ಚದುರರ್	ಚದುರರ್
„	12	ದರೆಯುಂ	ದರೆಯುಂ
„	14	ಪೆರರುಂ	ಪೆರರುಂ
„	20	ಬರುತ್ತದೆ	ಬರುತ್ತದೆ

ಪುಟ	ಪದ್ಯ	ಶುದ್ಧ	ಅಶುದ್ಧ
xxiii	10	ಸೇವುಣ	ಸೇವುಣ
„	19	ದೇಶ್ಯವದ	ದೇಶ್ಯವರ
„	26	ಪಟ್ಟಿ	ಪಟ್ಟು
xxiv	11	ದೇವಸ್ಥಾನ	ದೇವ್ಥಾನ
xxv	10	ಪ್ರಾಯಶ್ಚ	ಪ್ರಾಯಶ್ಚ
xxvi	10	ತಕ್ಕವರು.	ತಕ್ಕವರು-
„	13	ಕೊಟ್ಟಿವೆ	ಕೊಟ್ಟಿದೆ
„	16	19	79
„	30	ಗ್ರಂಥ	ಗಂಥ
xxviii	3	ಮುಸಲ್ಮಾನ	ಮಸಲ್ಮಾನ
xxx	9	ಇವರಲ್ಲಿ,	ಇವರಲ್ಲಿ
xxxiii	24	ನಂಜುಂಡ	ನಜುಂಡ
xlii	6	ನೆಗಟ್ಟಾದ್ದರ	ನೆಗಟ್ಟಾದ್ದರ
xliii	1	ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯೆಂ	ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯೆಂ
„	4	ಎತತಯಶೋ	ಎತತಯಂಶೋ
xliv	10	ಶ್ರೀಮಂಡಲ	ಶ್ರೀಮಂಡಲ
xlv	1	ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ	ಬಾಲಚಂದ್ರನು
xlvi	1	234ನೆಯ	234ನೆ
xlvi	1	ಎಡೆಗೊಟ್ಟನು	ಎಡೆಗೊನು
xlvi	1	ಆವುದಾದರೂ	ಆವುದಾದ
li	2	88 (1184), 90	8890 (1184)
lii	30	ಮೊದಲನೆಯವನು	ಮೊದಲಯವನು
lviii	22	ಎಂಬುದ	ಎಂಬು
lxx	2	ತೋರಿದ	ತೋರಿದು
lxxii	30	ಚಂದ್ರಕೀ	ಚಂದ್ರಕಿ
lxxvi	21	ಎಂದೂ ಅಯ್ಯನವರು	ಎಂದೂ
lxxxiv	29	ಅಭಿಪ್ರಾಯ	ಅಭಿಪ್ರಾಯ
lxxvii	10	ಕವಿಯ ಬಸವ	ಕವಿಯು ಬಸವನ

೧೬.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ.

ತೃತೀಯ ಸಂಪುಟ

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕವಿಗಳು

ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಸಾ. 1705

ಈತನು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆ
ದಿರುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಅವುಗಳ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಕೌಡಿನೈ ಗೋತ್ರದವನು. ಇವನ
ತಂದೆ ಭಟಕಳದ ಸೇನಬೋವ ರಾಮರಾಯ; ಸ್ಥಳ ಭಟಕಳ; ಗುರು ವಿಮ್ಬ
ಲಾನಂದ; ಹೆಂಡತಿ ಭಾಗೀರಥಿ, ಕುಲದೇವತೆ ಗೋವೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕುಶಸ ಲದ
ಮಂಗೀಶ (ಮಹಾಗಿರಿಶ). ಇವನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಲಕ್ಷ್ಮಣ. ಆದರೆ
ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಕರೆದ ಅಪ್ಪು ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ನೆಲೆಯಾಗಿ
ನಿಂತಿತು. ಇಕ್ಕೇರಿ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನು ತನ್ನ ಕುಲದೇವತೆಯಾದ
ಕೊಲ್ಲೂರು ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಕವಿ ಬಸವಪ್ಪ
ನಾಯಕನ ಆಶೀರ್ವಾದರೂಪವಾಗಿ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿ
ವುದರಿಂದ ಇವನು ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನ ಸಮಕಾಲಸವನಾಗಿರಬೇಕು.
ಆದರೆ ಇಕ್ಕೇರಿ ದೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹೆಸರಿನವರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದರು; ಒಂದ
ನೆಯವನು 1697 ರಿಂದ 1714 ರವರೆಗೂ, ಎರಡನೆಯವನು 1739ರಿಂದ
1754ರ ವರೆಗೂ ಆಳಿದಂತೆ ತಿಳಿದುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲದವನು ಅವನ

ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವುಂಟಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಕವಿಯ ಗುರುವಾದ ವಿಮಲಾನಂದನು ಕರ್ಣಾಟನರ ಕಾಳಗವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು 1684ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಪ್ರತೀತಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಒಂದನೆಯ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಇವನ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ—

ಹೂವ ಕೊಬ್ಬಳು ಮಹಾದೇವಿ ಮೂಕಾಂಬಾ |
 ಭೂವರ ಬಸವಸ್ತನ ಭಾವಭಕ್ತಿಗೆ ಬಲಿದು || ಪಲ್ಲವ ||
 ತನ್ನ ಮಗನಂಬ ತಾತ್ಪರ್ಯದಲಿ ಕೈವಿಡಿದು |
 ಮನ್ನಿಸುವೆನುತ ಮೋಹದಲಿ ತೆರೆದು ||
 ಅನ್ಯವೈರಿಗಳ ಜಯಿಸೆಂದು ಅಧೆಯವನಿತ್ತು |
 ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಾಮ್ರಾಜ್ಯಪದವಿಯನುಭವಿಸುತ || 1 ||
 ದೃಢಭಕ್ತಿವಿಡಿದು ತನ್ನಡಿಗಳನು ವಾಜಿಸಲು |
 ಒಡನೊಡನೆ ಬಂದು ಭೂಮಿಪನ ನೋಡಿ ||
 ಪಡುಗಡಲ ಒಡೆಯ ಬಾಕೆಂದು ನಂಬುಗೆಯನ್ನು |
 ಕೊಡುವತೆಜದಲಿ ಎಶ್ವರೋಡಿ ತನ್ನಯ ಬಲದ || ೨ ||
 ಇಂದ್ರರವಿಗಳು ಇರುವ ಪರಿಯಂತೆ ನೈವಸನಿಸಿ |
 ಚಂದದಿಂದಲಿ ವಿಮಲ ಆನಂದವಾಗಿ ||
 ಎಂದೆಂದು ಸ್ಥಿರದಿ ಬಾಣತೆಂದು ಬಸವೇಂದ್ರನಿಗೆ |
 ಇಂದಿವರಾಕ್ಷಿ ಕೊಲ್ಲೂರ ಮೂಕಾಂಬಾ || 3 ||

ಸಿಂಹಗಿರಿಕೃಷ್ಣವಗಚಾರ್ಯ. 1712

ಈತನು ಒಂದು ಕಾಲಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ನಾರಣಯ್ಯ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಸಿಂಹಗಿರಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾಲಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ 1712 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಇವನು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿ ಆ

ವರ್ಷವನ್ನೇ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ತನ್ನ ಕಾಲಜ್ಞಾನವು ಸುಳ್ಳಾಗಲಾರದು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯರು ಕಾಲಜ್ಞಾನವ ಮುಂಚಿತಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಜನರು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಗಂಗೆ, ಹೈಮವತಿ, ಗೋದಾವರಿ, ತುಂಗಭದ್ರೆ, ಗೌತಮಿ, ಜಾಹ್ನವಿ, ಪುಷ್ಕರಿಣಿ, ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ ಈ ಆಷ್ವಿನಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ನಾರಣಯ್ಯನ ಹಿಂಸೆಯ ಮಾದಿ ರಕ್ತಮಾಂಸಗಳ ಧುಂಡಿಸಿದ ದೋಷಗಳಿಗೆ ತಾನು ಹೋದೇನು. ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಹೇಳಿದ ಕಾಲಜ್ಞಾನ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ನಾರಣಯ್ಯನ ಅಣ್ಣ,

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಾಲಜ್ಞಾನ

ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಕತಿಯಾಗ ಹುಟ್ಟಿದಶರುನಾಯದಲ್ಲಿ 3799 ವರ್ಷ ಸಂವತ್ಸರನಾಯದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಿ ಪತಿ ಗಣಪತಿ ಸರಪತಿ ಚಿಲುವಾನದೊರೆಗಳೆಲ್ಲರೂ 1000 ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯವನಾಳುವರು. ಹೀರುಗಳ್ಳ ಪ್ರಶಾಪರುದ್ರನು ದುಂಡುಭಿಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಮೈಜ್ಞರಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೋಗುವನು. ಆಮೇಲೆ 300 ವರ್ಷ ಸಂವತ್ಸರ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಗೆ ಸಿಂಹಾಸನ ಮೈಜ್ಞರಿಂದ ಹೋಗುವುದು. ಕ್ಷಯಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭವಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ ಗೋಲುಕೊಂಡೆಯ ಮೈಜ್ಞರ ವಶವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಭೂವಿಗೆ ಪಾಪಪ್ರವೇಶ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅವಶೋಧನ ತಪ್ಪುವುದು. ಜಾತಿ, ನೀತಿ, ವಾವಿ, ವರ್ತನೆ ಕೆಟ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವೇ ಅಧಿಕವಾಗುವುದು. ವಿಪ್ರರು ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಶೂದ್ರರ ಸಂಗವ ಮಾಡುವರು. ಕತಿಯಾಗಪ್ರವೇಶ ವಾದ 4799 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹುಧಾನ್ಯಕಾರ್ತಿಕಶುಕ್ಲ ಸಪ್ತಮೀ ಸೋಮವಾರ ಶ್ರವಣ ನಕ್ಷತ್ರ ಮಕರಲಗ್ನದಲ್ಲಿ (1698) ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನನು ವೀರವಸಂತನೊಬ್ಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವನಾಗಿ ಗೌತಮನೀರೀರದಲ್ಲಿ ಈಶಾನ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವನು. ಆಮೇಲೆ ನಂದನಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (1712) ಆ ವೀರವಸಂತರಾಯನು ಸಕಲಸೇನಾಸಮೇತನಾಗಿ ಕೃಷ್ಣವೇಣೀ ಗೋದಾವರೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಾವರ್ತಿಪಟ್ಟಣವನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಧೂರ್ಗಾರ ಶುಕ್ಲ ತ್ರಯೋದಶೀ ರೋಹಿಣೀ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಷೇಕವಾಗಿ 108

ವರ್ಷ ಸಕಲಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನೆದುವನು. ಆ ವೀರವೀರರಾಯನ ವಂಶದವರು
1109 ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯವನುಕುವರು.

ನಗರದ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ 1713

ಈತನು ಮೈಸೂರರಸುಗಳ ಪೂರ್ವಾಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕೆಕ 1635 ರಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1713 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ; ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರುರಾಜರ ಚರಿತೆಯ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

? ವೈದ್ಯೇಶ್ವರಭಟ್ಟ 1715

ಈತನು ಸೇತುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು "ಗಜವನನಿಲಯವೈದ್ಯೇಶ್ವರನ" ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆದು "ವೈದ್ಯನಭಿಮತನುಸರಿಸಿದನು" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ನಾಮವನ್ನೇ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗಜವನ (ತಲಕಾಡು) ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕೆಕ 1635 ನೆಯ ಜಯಸಂವತ್ಸರದ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 1715 ರಲ್ಲಿ-ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನಗ್ರಂಥ

ಸೇತುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಭಾಮಿನೀವಲ್ಲಭಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಅಧ್ಯಾಯ 41, ಪದ್ಯ 1925. ಈ ಸೇತುಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ವ್ಯಾಸನು ಸೂತನಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ಅಮೇಲೆ ಸೂತನು ಶೌನಕಾದಿಪುಷ್ಪಿಗಳಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯೇಶ್ವರಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಗಣೇಶ, ಕೀರ್ತಿಧಾರಾಯಣ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಪಾರ್ವತಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ವ್ಯಾಸ

ನಾತ್ಮಿಕಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ವದ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಅಯೋಧ್ಯೆ

ಸಗಲ ದೀಪಗಳುಕುತ್ತ ಚಂದ್ರಿಕೆ | ನಗರವನು ಪುಗಲೆಳವಿಸಲು ಬಲು |
 ಸಗೆತನನಿ ಮುತ್ತಿಗೆಯನಿಕ್ಕಿದುದೆಂಬವೊಲು ಭರದಿ ||
 ಗಗನಕಡದ ನಿಮಳದ ಸೌ | ಭಗಳ ಕಾಂತಿಯ ಮೊನ್ನೆಕೊಂಟಿಯು |
 ಮೊಗರೊಗುವ ಮಿಗೆ ಕಾಂತಿ ಮುಸುಕಿದುದೆಂಬದಿಕ್ಕಿನಲಿ ||

ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು

ಮೊಡವಗತಿಶಯವೆನಪ ಸ್ತ್ರೀಯರ | ನುಡಿಸಡೆಗೆ ಬಡಬಾಸೆಕುಡಗಳ |
 ಗೊಡನೆಹಗದರಗಿಮದೇಭಭುಜಂಗಕೋಕಗಳು ||
 ತಡೆದುವವು ವೈಡೂರ್ಯರತ್ನದ | ಕಡಗಕಟಿಕಜಲಪನಗಳ ಕಂ |
 ದೊಡನೆಯೋಧ್ಯೆಯ ತರುಣಿಯರ ಸೊಬಗಿನಿಶೊ ವೇಬಿಂ ||

ಸೀತಾದೇವಿ

ಉರದ ಚೆಲುವನಲೊಪ್ಪಿತಂದಾ | ವರಪದಕತಾಲಿಗಳು ಮತ್ತಾ |
 ಕರದ ಕಾಂತಿಯಲೊಪ್ಪಿದುದು ಮರಕತದ ಕಡಗಗಳು ||
 ತರಳಕಾಂಚಿಯು ಘನಜಘನದಿಂ | ದಿರದೆ ಮೂಚ್ಚಿತೆವಡೆದುದಾನೊ |
 ಪುರಗಳೊಪ್ಪಿದುವಂದಲಕ್ಷದ ಚರಣಕಾಂತಿಯಲಿ ||

ಬಾಲವೈದ್ಯರ ಚೆಲುವ ಸು. 1715

ಈತನು ಕನ್ನಡಲೀಲಾವತಿ, ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹ ರಾಮಾನುಧಾನಿ, ತಂದೆ ವೆಂಕಾಪಧಾನಿ ಅಥವಾ ವೆಂಕಟಭಟ್ಟ; ಸ್ಥಳ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಪುರ. ಬೇಲೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಸರ ಉಪದೇಶಬಲದಿಂದ ಕನ್ನಡಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಸರೋಡೆ ತಿಳಿಯದು. ತ್ರೀರಂಗವಟ್ಟಣವನಾಳ್ವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜೊಡೆಯರಯ್ಯನವರ ಬೊಕ್ಕಸದ ಕರಣಿಕನಾದ ವೆಂಕಟವತಿಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆ

ದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕನ್ನಡಲಿಲಾವತಿಯ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣಾವದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜನ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ ಈ ದೇವರಾಜನು ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನೆಂದು (1672-1704) ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು 1713 ರಿಂದ 1731 ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ ದೊಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಾಗಿದ್ದ ಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1715 ಆಗಬಹುದು. ಇವನು ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನ ಆಳಿಕೆಯ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತಾನು ಕವಿತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದವನೆಲ್ಲ, ತಿಳಿದವರು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕು ಎಂದು "ಬವ್ವರಿ ತಿದ್ದಲುಬೇಕೆ | ಮೃವ್ವನ ಕಾಲದೊಳಮುಖ್ಯಯೆ ಕವಿತಾಕೃತಿಯಂ" ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಕನ್ನಡಲಿಲಾವತಿ

ಇದು ಕಂಡ, ವಾರ್ಧಕವಟ್ಟದಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣಗಣಿತ, ಜ್ಯೋತಿಷಗಣಿತ ಇವೆರಡೂ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಪ್ರಮಾಣ, ಪರಹಪ್ರಮಾಣ, ಮಣಿಗಟ್ಟಲೆ, ಖಂಡುಗಸಂಖ್ಯೆ, ಯೋಜನಪ್ರಮಾಣ, ವರ್ಷವ್ರಮಾಣ, ಗಳಗಪ್ರಮಾಣ, ಭಾರಸಂಖ್ಯೆ, ಅಳತೆಪ್ರಮಾಣ, ಟೆಂಕೆಸೂತ್ರ, ಮಗ್ಗಿಸೂತ್ರ, ಮುತ್ತಿನ ಚವ್ವು ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಕೆಳಗಣ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವೆ—

ಲೋಕದೊಳು ಗಣಿತತತ್ತ್ವಜ್ಞರೊಪ್ಪುವತೆಜದಿ |

ಬೇಕಾದ ಕೀಲಿಕೆ ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷೇತ್ರದ ಗಣಿತ |

ಜೋಕಮೋಃ ಘನವರ್ಗಮೂಲಕೈರವಣಿಗಳಣೇಕಕಶಲದ ಲೆಕ್ಕವ ||

ನಾ ಕನ್ನಡದ ಪದ್ಯಗೊಳಿಸಿ ಪೇಟ'ದನಿದನು.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಕೇಶವ, ರಂಗಪುರದ ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವುಭಾಗಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಖರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ನಿಷ್ಕಪ್ರವಾಣ

ಕವಡೆಗಳಿವತ್ತಾಗಲು | ಪವನಿಸಿ ಕಾಕಿನಿಯು ನಾಲ್ಕು ಪದ ಪದಿನಾಂಕಂ |
ಭುವನದಿ ದ್ರವ್ಯಗಳನಿಶುಂ | ಸವನಿಸೆ ಪದಿನಾಟಕದುವೆ ನಿಷ್ಕಮನಿಕ್ಕುಂ¹ ||

ವಿನೋದದಲೆಕ್ಕಗಳು

ಇಬ್ಬರು ಇಕ್ಕೊಳದವನವ | ಮುಬ್ಬಳ್ಳದ ಕೊಳಗವೈದುಸೊಲಗೆಯ ಮಾನದಿ |
ಇಬ್ಬಳಿಸಿದಂಟಿಮಾನದಿ | ಮುಬ್ಬಳ್ಳದಿನೊಂದ ಕೂಡೆ ಪಾಲಿವರ್ಗಂ ||

ದವಸಹಂಚಿಕೊಟ್ಟಿದು.

ಹರನಯನಶೈಲದಶಕಂ | ನರೆಮಣುವಂ ತೈಲತುಂಬಿ ಮೂಡಿ ಹೊರಲುಂ |
ಸಂಪೋದುಡೆಬ್ರಮೂಡಿ | ಕಿರಿಹುಯಂಗುಣಿದ ತೈಲ ಪಾಲಿನಿಶಕ್ಕಂ ||

ಎಣ್ಣೆ ಬುರುಡೆಲೆಕ್ಕ.

ಎಂಬಿನಕ್ಕಿದುಗ್ರಂಥವ | ನುಂಟಿನಿಸುತ ಕಲಿತು ಮಜಿಸನ್ನೆದಕ ಮೂಡಿಂ |
ಎಂಬಿ ಕೂಡಿದ ನೂಟಿಕೆ | ಪಂಟಿಸಿ ನಾಲ್ವತ್ತಕೊಂದುದ್ರಾದಶವರ್ಷಂ ||

ರಸದಾಳಂಬದ ಫಲಮಿದು | ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಖ್ಯೆಲೆಕ್ಕದೇನಳರೆ.... |
ಪೊಸದಸೆಯ ಲೆಕ್ಕಮಂತಿದ | ವಸುಮತಿಗಟ್ಟವಂತೆ ಪೇಟು ಗಣಿತವಿಲಾಸಾ ||

ಎಸಳು × 72 = ಬೀಜಸಂಖ್ಯೆ.

ಲಕ್ಷವಸುವೆಂಬಲೆಕ್ಕದಿ | ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕುಂಬಳದಕಾಯ ರೇಖೆಯನಿಲುವುದು |
ದೃಷ್ಟಮೆನೆ ಬೀಜಮಕ್ಕುಂ | ಸೃಷ್ಟಿಯಳನವಟಿಯ ಪೇಟು ಗಣಿತವಿಲಾಸಾ ||

ರೇಖೆ × 88 = ಬೀಜಸಂಖ್ಯೆ.

ಚೈತ್ರಗಣಿತ

ಸಮಚತುರವಿಷಮಚತುರಂ | ಸಮತ್ರಿಭುಜೆಯು ವಿಷಮತ್ರಿಭುಜೆ ವೃತ್ತಾಕಾರಂ |
ಕಮಲಭಗಿನೆಯನಶಂಖಂ | ಕ್ರಮಗೊಳಿಸುವೆ ಶೂರ್ಪಶೂಲವಾದ್ಧಳಿಭಾವಂ ||

ಭನುಬಾಣಜಕ್ರಭ್ರಮರಂ | ಅನುನಯದಿಂದಷ್ಟಕೊಳನು ತರುಕರಿದಂತಂ |
ಎನಿತುಪ್ಪರಿಯು ಡಮರುಗ್ರ | ಅನಿತುಗುಣಾಪಾಶಪಕ್ಷಿಪಟ್ಟಿ.ಲಿಂಗಂ ||

ಜಡಗೆಯು ಚಾಮರಚಿಹುಂ | ಕಡೆಗೋಲಿನಮುದ್ದೆ ಪಂಚಕೊಳನುಂ ವಸನಂ |
ಗುಡನಣಕೊಳನುರೆವರಿಯುಂ | ಸಡಗರದಿಂ ತೀದು ನೋಡು ಪೊಡವಿಯೊಳಿನಿತುಂ ||

1 ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತೃಕೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ

ವಿಷಮದ ಚತುರದ ಭೂಮಿಯು | ಸವಗೊಳಿಸುತ ನಾಲ್ಕುಭುಜನ ಕೂಡಲೆನುಕ್ತಾ |
 ಕುಶಲದಿ ಭಾಗಿಸಿ ನಾಲ್ಕುಕೆ | ಪೂಸತಿಸುತ ವರ್ಗಗೊಳ್ಳು ಕಂಭಂ ಬರ್ಕಾಂ ||
 ಕಮಲಾಕಾರದ ಭೂಮಿಯು | ಸಮನಿಸಿ ಹೊಜಿವಳಿಯವಳಿದು ನಾಳವ ಕೂಡಾ |
 ಕ್ರಮದಿಂ ನಾಲ್ಕುಕೆ ಭಾಗಿಸಿ | ಮಮತೆಯೊಳಂ ವರ್ಗ ಗಾಣು ಕಂಭನುಡಕ್ಕುಂ ||
 ಕೊಡನಾಕಾರದ ಭೂಮಿಗೆ | ನಡುವುಂ ಮುಖವಗಲಗೂಡಿಯಧಿಸು ಮತ್ತಾ |
 ಕೊಡನೀಳದಿ ಗುಣೆಯಿಸಲುಂ | ಪೂಡವಿಯೊಳಂ ಕಂಭ ಬಕ್ಕು ಕೇಶವನುತದಿಂ ||

2 ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ 98. ಅಗಸ್ತ್ಯನು
 ನಿಯಮಿತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.
 ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಕೆಳಗಣ ವದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವೆ—
 ನನರತ್ನಗಳ ಪೆಸರು ಪುಟ್ಟುತಿಹ ದೇಶವನು |

ಭುವನದೊಳು ಗಣೆಗಳನು ವರ್ಣಜಾತಿಯು ದೋಷ |

ಸವನಿಸಿದ ಗುಣಗಳನು ಬಿಲಿಹಸ್ತಸಂಜ್ಞೆಯನು ವಂಶಲಿಯು ಕುಶಲತೆಯನು ||

ಯವೆಯು ಪರಿಮಾಣವನು ಕಣಜರತಿಮಂಜಾಡಿ |

ಚಿವುನೋಟಿಯುಗಭೇದ ಕೃತ್ರಿಮದ ರಶುನಗಳು |

ತವಶನಗೆ ತಿಳಿವಂತೆ ಪೋಷಿಸಿದ ಕನ್ನಡದಿ ಮುನಿಯಗಸ್ತ್ಯನ ಕೃಪೆಯೊಳು ||

ಗ್ರಂಥವು 6 ಕಲ್ಪಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಿಗ
 ರಾಯ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು, ಗಣೇಶ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ
 ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಅಲಿಸೈ ಬಾಹಿರದಿ ಪ್ರಚ್ಛಲಿವ ಪ್ರಭೆಯಿರಲು |

ಲೀಲೆಯುಂ ತಿಳಿಯದನು ಪಿಂಡ ರಂಗವದೊಂದು |

ಬಾಲಾಕನಾದಿನೋಳ್ ಪಿಡಿಯ ರತ್ನದಮಧ್ಯೆ ಛಾಯೆ ತಾ ತೋರುತಿರಲು ||

ಪಾಲಿಸದ ಛಾಯೆ ರಂಗಮದೊಂದು ಪೇಟ್ಟುದದ |

ನಾಲಿಸೈ ಮಾಣಿಕಕೆ ಕಾಂತಿ ರಂಗಗಂನ್ನು |

ಮೇಲೆ ಸಿರದೊಳು ನೋಡಿ ಕುಶಲದಿ ಕ್ರಯಮಾಡಿ ಶ್ವೇತರಸವಮಿಡಿಯೊಳು ||

ನೀಲಮಂ ಪರಿಕಿಪ್ಪನಾದಡಂಗೆತ್ತಳದಿ |

ಜಾಲ ಮಧ್ಯದೊಳಿಸಲದು ನೀಲರಸದಂತೆ |

నిలవణవాదాగలంద్రనిలచుదనివుదదు త్కణవ గ్రహిసువుదు ||
 మేలు సింహువల్లి వట్టినితు గుణవిరులు |
 వారిసలుదీకదను గుణమోగుగ నోయ |
 దిలలితర్షు విరలనేయమమాణకృన్మటసూత్రమేందు ||
 కృత్తిమద ముత్తు తానరలు పరిశేవ పరి |
 ముత్తదను మడకయోళు గోమూత్రచను తుంచి |
 తత్తుగొల్పిన లవణవను మణియ సేయిసలుదీకొందురాత్రియదను ||
 భత్తుగోధియ తేటప్పినేళగదను అద్దియేర |
 సుత్తు నోడలు వణక పూగదిరేయామణియు |
 అత్తుమోత్తుమవేందు పేట్టినాగద్ద ముని బిత్తురస మునివరగ్గే ||
 భాయయిల్లద చూడకకృ మూదళరసది |
 ప్రియగిందలతిగోరు రసది భావనేగియ్య |
 లాయతది గజనిందితుళయోళియనేళ భావనేయగియ్యలదను ||
 మాయకద రత్తమాగిరే తోపుకదల్లదొడే |
 భాయ వధి వృదదక నిలకతిపేట్టవేను |
 వాయదిం నిలిరసగజనిందినిందెరవేలుభావనేగ్గించదు ||
 రవళవను నిరినోళు తోళిదువోప్పవనిక్క |
 లవను ఊరిలోగిట్టు ఆలతిగేయ రసదల్లి |
 కవే ముత్తుగద వుప్పవను అరేదు ఎట్టేయోళి కలసి లేపిసట్టి ||
 కవడేత్తియదీజ గజ్జుగద తిరుళిని |
 దాను నిరలియరేదు తోళియట్టి భాయ తా |
 రవళకతితోపుకదదనటగు మండలిమాట్టినేడగద్దొం పేట్టను ||

— 0 —

విరరాజ సా. 1720

ఈతను వృద్ధునిహితాసారాణవచనము బరదిద్దినె. ఇవను
 కళలిరాజరల్లి అచ్చును. ఇవనె పితామహను కాంశయ్య; తంరి

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನಲ್ಲಿ (1672--1704) ದಳವಾಯಿಯಾಗಿದ್ದ ದೊಡ್ಡೇಂದ್ರನು. ಈ ದೊಡ್ಡೇಂದ್ರನು

ಮರಾಠರೊಳ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಬೇಡೇಗಾಟಿ ಮುಂತಾದ ಮಹಾಶೂರರಂ ಕಡಿದು ಅವರಾನೆಕುದುರೆಬಿರುದು ಮುಂತಾಮವಂ ಕೊಂಡು ಇಸಗಂತರಾಯನ ಮೂಗಂ ಕೊಯಿಸಿ ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶಮಂ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀನಂಬಿಕಪ್ರದೇಶವೆನಿಸಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಚಿಕ್ಕದೇವೇಂದ್ರಗೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾಜಾದಂಡವೆನಿಸಿ ಕೀರ್ತಿವಡೆವಂ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕಳುಲೆಯಪುರವರಾಧೀಶ್ವರನುಂ ದಾನ ಕರ್ಣನುಂ ಸಂಗ್ರಾಮಾಜುನನುಂ ಎಬ್ಬ ಕ್ರವರ್ತಿಸಮನುಂ ದೊಡ್ಡೇಶನ್ನ ವಾಳಕರೊಳೆಣೆಕೆವೆತ್ತ ಸುಧರ್ಮಾದಿಸ್ತಡ್ಕುಣಗಣಭೂಷಣ ಭೂಷಿತಾನಯ ವನುಮೆನಿಸಿ ಲೋಕಮಂ ತನ್ನ ಜಸದಿಂ ಬೆಳಗುವ ಶ್ರೀವೀರರಾಜಭೂ ವಾಲಂ--ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1720 ಆಗಬಹುದು. ದಳವಾಯಿದೇವರಾಜನೂ ಕಳುಲೆ ನಂಜ ರಾಜನೂ ಇವನ ಮಕ್ಕಳು.

ದೇವಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ರಾಜಾವಳೀಕಥೆಯಲ್ಲಿ (1838) ಈತನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ--

ಕಳಲೆವಂತದ ವೀರರಾಜಂ ದೊಡ್ಡಕೃಷ್ಣರಾಯರ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳೊಳಪಣ ರೋಗಹರಮಾಪ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಂ ಕನ್ನಡವಾಕ್ಯದೊಳ್ ವೀರರಾಜೋಕ್ತಿ ವಿಲಾಸವೆಂದು ಒರೆಯಿಸಿದಂ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮೈದ್ಯಸಂಹಿತಾಸಾರಾಣವ

ಇದಕ್ಕೆ ವೀರರಾಜೋಕ್ತಿವಿಲಾಸನೆಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದ ರಲ್ಲಿ ಅನೇಕಸಂಹಿತೆಗಳೊಳಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಗಡ್ಯರೂಪ ವಾಗಿ ಎವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ; ಒಟ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 169. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ. —

ಎಳಮೆಯೊಳ್ ಕಾಮ್ಯನಾಟಕಾಲಂಕಾರವಾ ಕರಣತರ್ಕಾಯುರ್ವೇದಧನು ವೇದಾದಿಸಮಾಪ್ತವಿದ್ಯೆಗಳಂ ಕಲ್ಪು ಶೌರ್ಯದಾರ್ಪಣೈ ದೈಗಾಂಧೀಯಮಾಧುರ್ಯಚಾತು

ಧ್ಯವನಯಾದಿಗುಣಂಗಳಂ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಕಂತೆ ಪಜ್ಜಳಿಸುತ್ತೆ ನೆಗಚ್ಚಿವಡೆದು ಶಾಂ
ಸಕಲಕಲಾಕೋವನವ್ವುದುಹಿಂ ವಿದ್ವತ್ತರೂಪದೊಳೆ ಕಾವ್ಯನಾಟಕಾಲಂಕಾರತರ್ಕ
ಶಬ್ದವಿಚಾರಂಗೆಯ್ಯುತ್ತೆ ಒಂದುದಿನಮಾಯಾವೇದಮಂ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದು

ದರೆಯೊಳೆ ಭೈಷಜ್ಯತಾಸ್ತ್ರಂ ಸುಖಕರಮಖಿಳಗಾರದೊಡಂ ಮೈದ್ಯಬೋಧಂ |

ತರದಂ ತಳ್ಳುತ್ತೆ ಬಂದತ್ತವನಿಯೊಳೆನುತೊಮ್ಮೈದ್ಯತಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಟೀಕಂ ||

ಬರದಂ ಮೈದ್ಯಪ್ರವೀಣಂ ವೈಗಚ್ಚುತಿರೆ ಮಹಾಸಂಹಿತಾದುಗ್ಧರತ್ನಾ |

ಕರದಿಂದಿತ್ತುತ್ತೆ ಸಾರಾಂಶಮನೊಡನೊಲವಂ ನೀರರಾಜಕ್ಕಿತಿಂದ್ರಂ ||

ಧನ್ವಂತರಿ ನೊದಲಾದವಂವೀರಯುರ್ವೇದಂ ಪಲವುನಿಧವಾಗಿ ನೆಗಚ್ಚಿ
ವೆತ್ತಿವುದು. ಆ ಸಮಸ್ತಗ್ರಂಥಂಗಳಂ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥ
ಮಾಗಿ ಸಾರಾಂಶಮಂ ಬರೆಗೆಯ್ದು ನವರತ್ನದೊಳೊಡೆದ ನೆಯನಾಯ್ತಾಯ್ತು ಹಾರ
ಮಂ ಬಿತ್ತರಿಸುವಂತೆ ಈ ಮೈದ್ಯಸಂಹಿತಾಸಾರಾಂಶವ ಗ್ರಂಥಮಂ ಕನ್ನಡೂಪ್ಯವಿಂದೆ
ವರಚಿಸಿದಂ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಶ್ಚಿಮರಂಗನಾಥ, ರಾಮ ಇವರುಗಳ
ಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಬಳಿಕ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ, ದೊಡ್ಡೆಂದ್ರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ
ರೂಪವಾದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅನಂತರ ಕವಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು
ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಗೀಶಾಧ್ಯಮರಪರಿವೃಥಸುರುಚಿರಮಣಿಮಕುಟನೂತ್ನರತ್ನಪ್ರಭಾಕಿ
ವ್ಯಾಂಠತಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದದ್ವಂದ್ವ ಶ್ರೀಮದುಮಾಮಾಹೇಶ್ವರಕೃಪಾಕುಟಾಕ್ಷದಂದ್ರಿ
ಕಾಶಿಕೋರಾಯಮಾನ ಕಳುಶಿವುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಪರಾಕ್ರಮಸಾರ್ಥ ದೊಡ್ಡರಾಜೇಂ
ದ್ರತನೂಭವ ಸಕಲಕಲಪ್ರವೀಣ ಶ್ರೀಮದ್ವೀರರಾಜೇಂದ್ರಪ್ರಣೀತಮಪ್ಪ ಸಕಲಮೈ
ದ್ಯಸಂಹಿತಾಸಾರಸಮುದ್ರದೊಳೆ

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ರಾಮಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು
ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಶ್ರೀಯಂ ಪಾಲಿತದಿವಜನಿ | ಕಾಯಂ ನಿಯಮಿತಸಮಸ್ತಲೋಕಾಭ್ಯುದಯೋ ||

ಪ್ರಾಯಂ ಕುಡುಗೆಮಗವಿಲವಿ | ಧೇಯಂ ಶ್ರೀರಾಮಸಮಳಗುಣಗುಣಧಾಮಂ||

ಚಿನ್ನಯ್ಯ ಸ. 1720

ಈತನು ಪದ್ಮಿನೀವರಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ; ಹಂಪ್ಪಳವಂಶದವನು; ಗಾಂಧ್ಯಗೋತ್ರದವನು ; 'ಸೇನಾಧೀಶಗೃಹಾಭ್ಯಾಕ್ಷನಾಗಿಯೇ ಸೇನಾನಿತ್ಯನಾಮವನು ಪಡೆದ' ವೆನ್ನೂಜಾನಿರತನಾದ ಚಿನ್ನಯ್ಯಮಾತ್ಯನ ಮಮ್ಮಗನು. ತನ್ನ ಪೋಷಕನಾದ ಕಳಲೆವೀರರಾಜನ (ಸು. 1720) ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ವೀರರಾಜನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.—

ಕರ್ನಾಟಕದೇಶದ ಕಾವೇರಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ತ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣವನು ಮಹಿಶೂರ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರನಾಳುತ್ತಿಹನು. ಅವನ ಕುಲವರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯದೇಶಾಧೀಶರಾದ ಕಳಲೆವಂಶದವರು ಸೇನಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಸೇನಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂತರಾಜನು ಪ್ರಸಿದ್ಧನು. ಅವನ ಮಗ ದೊಡ್ಡಯರಾಜ. ಅವನ ಮಗ ಒಕ್ಕಳಧರ್ಮಿಷ್ಠನಾದ ವೀರರಾಜ. ಇವನ ಮಕ್ಕಳು ರಾಮಭಕ್ತನಾದ ದೇವರಾಜ, ದೊಡ್ಡಯರಾಜ, ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಸಂಜರಾಜ.

ಕವಿ ಹೇಳುವ ದೊರೆ ದೊಡ್ಡಕೃಷ್ಣರಾಜ [1713-1731] ನಾಗರಬೇಳು. "ಭಾಗ್ಯಪುರವಾಸ ಜಯತು" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಈ ಭಾಗ್ಯಪುರವಾವುದೋ ತಿಳಿಯದು. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1720 | ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪದ್ಮಿನೀವರಣಿಯ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಆಸ್ತಾನ 1, ಸಂಧಿ 18, ಪದ್ಯ 2500. ಕವಿ ಕಳಲೆ ವೀರರಾಜನನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ವೀರರಾಜನು ಕೇಳಿದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆಯೆಂಬುದು

ಕಳಲೆಯ ವಂಶೋದ್ಧಾರಕ ಮಹಿಶೂ | ರಿಳಿಸಾಣ್ಣಗತಿಹಸನಿಸಿ |

ಸಲೆ ರಾಜನ ವೀರೇಂದ್ರ ಕೇಳಲು ನೀಂ | ಜೆಜುನೆತ್ತುದೀಕಾವ್ಯರಚನೆ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿ

ಮಿಗೂ ಪದ್ಯಾವತಿಗೂ ನಡೆದ ವಿವಾಹದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ಕಥಾಗರ್ಭವನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ —

ಸಿತಕರಾನ್ವಯಜಾತನಾಕಾಶರಾಜನ | ಸುತ ಪದ್ಮನಿಬಿಂವರಸು |

ಪತಿ ವೆಂಕಟೇಶನ ವಸಿದ ಕಥೆಯ ಸಂ | ಗತವೆತ್ತು ವಿಸ್ಮರಿಸುವೆನ||

ಈ ಕಥೆ ವರಾಹಪುರಾಣೋಕ್ತವೆಂಬುದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಪತ್ತಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಇನಿಯಳ ತಂಗಾಳಿಯ ಭಾವನ್ನದ | ನೈನ ಜೊನ್ನದ ಜಾತಿಯಲರ |

ಘನವಾರದ ಸೋಂಕಿನ ಸುಖವೀವುದು | ಜನಪತಿಯಾಕೃತವಾಕ್ಯ ||

ಇದು ಶೃಂಗಾರಾಂಗನೆಯಲಂಕೃತಿ ಕೇ | ಇದು ಕನ್ನಡದೊಳ್ಳುದಯ |

ಸದನವಕ್ಕು ಬೀಡು ಶುಭದಾಡುಂಜೊಲ | ನಿದು ಪುಷ್ಪದಗನ್ಯವನ್ಯಾ ||

ಪ್ರತಿಸಂಧಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ ಚೆನ್ನಕೇಶವದೇವರ ಅಂಕಿತವಿದ್ದೇ ಗ್ರಂಥಾನಂತಾರದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಕೇಶವ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಸೂರ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ದೇಶ

ಹಾಹಂಬುದು ರೋಮಮಂತ್ರದ ಕಡೆಯೊಳು | ಹೂಹಂಬುದು ಕೇಲ್ವ ಕಥೆಗೆ |

ಕಾಹಂಬುದು ವಿದಹದೊಳ್ಳದೆ ಬೇ | ಜೂಹಿಸಲಾನಾಡೊಳ್ಳ ||

ರಾಜಸಭೆ

ಹಲವುಬುದ್ಧಿಯನುಳ್ಳ ಬಸುಲಿಗಳ ಬಲ್ಲ | ಶಿಲೆಯ ಶಾಸನದಕ್ಕರದ |

ಬಲುಹುಳ್ಳ ನೆನಹುಳ್ಳ ಕರಾಕರಸೆದರು | ನಲವಿಂದಾಸಭೆಯೊಳಗೆ ||

ಎಸೆವ ಕೃಷಿಕವಾಡಕಸುತಬ್ಬಿಗಳುಳ್ಳ | ವಸುಧೇಶ್ವರಸುಸಮನೆನಿವ |

ದಿಸೆಯ ವಾರ್ತೆಗಳನೋಡುವ ಕೇಲ್ವ ಲಿಖಿರಣ | ಯಸದವರೆಸೆದೊತ್ತಿನಲಿ |

ಜರೆದುಬೆಗಳ ಮಾಡಿಸಿ ಮಾನವರ ನಿ | ಜರರ ಸಮಾನಂಗೆಳಿವ |

ಕರತುಧಿನಿರ್ಮಲಕರಣಗಳುಳ್ಳ ಮೈ | ಸ್ಮರ ತಂದ ಸಭೆಯೊಳೊಪ್ಪಿದುದು ||

ನಕ್ಷತ್ರ

ಜಳಜಳವಾಂಡಕರಂಡಕಿಕ್ಕಿದ ಮು | ಜ್ವಳು ಶಿಥಿಲತೆಯುಳ್ಳಡೆಂದು |

ಜಳಜಳ ಬೆಟ್ಟದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೊಳೆಗಳಂ | ತಳವಟ್ಟುಳು ತಾರೆಗಳು ||

ಮಾವಿನಮರ

ನನೆಯೆಳದಿಳಿರ್ ಪಸುರೆಲಿ ಮುಗುಳಲರ್ | ಮಿಡಿ | ಕೊನರ್ ದೋರಗಾಯ್

ಶನಿವಣ್ಣು |

ಕೊನೆಪರಿಯಂತ ತೀವರೆ ಜೂತಮೆಸೆದುರು | ಮನುಜಮುಟ್ಟವದಂಕೆ ||

ವರ್ಷಾಕಾಲ

ಶಿಷ್ಟದಿಕ್ಷಿಜಂಶುಗಳ್ ನೆಗೆದು ನೀಡಿದ ಕಂಠ | ಮಗ್ನ ತುಪ್ಪುಪಿಪಂಕೆಗಳು |

ಮೆಟ್ಟಿಯೆ ಮುಂಬನಿಮ ತಂಬನಿಯ ಕದ್ದುಂಕಿದು | ಎರದೆ ಚಾತಕಗಳು ನಲಿದು||

ಕರತ್ವಾಲ

ಮುನ್ನೀರೊಳು ನೀರ್ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಮಗಿಲ್ | ಮುನ್ನವೆ ತಂದು ಸೂಸಿದೊಡೆ |

ಇನ್ನು ಬೆಳ್ಳುಗಿಲು ಮುತ್ತಗಳನೆ ಕಪ್ಪಿದವು | ದೆನ್ನಲಾಮದು ಶರದ್ವರ್ಷ ||

—o—

ರಾಮಾಯಣಂ ತಿರುಮಲೆಯಾಚಾರ್ಯ 1722

ಈತನು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ 64 ನೆಯ ಮತ್ತು 100 ನೆಯ ಕಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಆ ಕಾಸನಗಳು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ—

ಕರ್ಣಾಟಾಂಧ್ರಸುಸಂಸ್ಕೃತಕವಿತಾಗಾಂಧರ್ವಕೇಷು ಯಃ ಕುಶಲಃ |

ತೇನೇದಂ ರಾಮಾಯಣತಿರುಮಲೆಯಾಚಾರ್ಯಸೂರಿಣಾ ಘಣಿತಾಃ |

ಗ್ರಂಥಾಃ ಸಂಶೋಷಾಯ ಪ್ರಥಮಂತ್ಪಿದು ತಾಮ್ರಶಾಸನೇ ಲಿಖಿತಾಃ ||

ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣಭಾರತಸಾರಾಯಣವಿಕವೃತ್ತಿನಾ ಕೃತಿನಾ |

ಕವಿನಾ ತಿರುಮಲೆಯಾಚಾರ್ಯೇಣೇದಂ ತಾಮ್ರಶಾಸನಂ ಲಿಖಿತಂ ||

ಈತನು ಶ್ರೀವೈವಕವಿ; ಕೌಂಡಿನ್ಯಗೋತ್ರದವನು. ಇವನಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು ಈ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕತ್ತಿಯೂ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ವಾಂಡಿತ್ಯವೂ ಇದ್ದಂತೆಯೂ, ರಾಮಾಯಣಭಾರತಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಇವನಿಗೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಂ

ತೆಯೂ ಮೇಗಣ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ 64 ನೆಯದು 1722 ರಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೊಂದು 1724 ರಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದುವು. ಒಂದನೆಯದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ದೊಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು (1713-1731) ತೊಣ್ಣೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಗ್ರಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಂತೆಯೂ ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಚಿಯ ವರದರಾಜ ದೇವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳನ್ನೂ ರಾಜನ ಅಜ್ಜಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕವಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. 100 ನೆಯ ಶಾಸನವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿದೆ; (4 ನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕವಿ ಮಧ್ಯೇ ಮಧ್ಯೆ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿರುಮಲಾರ್ಚನ (1645-1706) ಅಪ್ರತಮವೀರಚರಿತೆಯಿಂಪ ಅನುವಾದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಕೆಲವು ಇವನ ಸ್ವಂತಪದ್ಯಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿ

ಬರೆವಿಗೀವುವು ಸುರತರು | ಸುರಮಣಿಸುರತುಗಳಿರೆಯದೊಡನೊಲ್ವೀವಂ |

ಮರನುಂ ಮಣಿಯುಂ ಪಶುವುಂ | ದೊರೆಯೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಧರಣೀಶ್ವರನೊಳಿ||

—o—

ಲಕ್ಷ್ಮಕವಿ. 1723

ಈತನು ಭಾರತವನ್ನೂ ರುಕ್ಕಾಂಗದಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ "ಕುಕವಿಗಳೆಂಬ ಪರ್ವತಂಗಳಿಗೆ ಪವಿ ಕವಿಲಕ್ಷ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಘನ ಪರ್ವಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಡ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಚತುರ್ದಶಮಾಡ ಸತ್ಯವಿತ್ತು" ಎಂಬುದರಿಂದ ಭಾರತವು ಇವನು ಬರೆದ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ 14 ನೆಯದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಗ್ರಂಥಗಳಾವುವೋ ತಿಳಿಯದು. ಕಂಡ ರೂಪವಾದ ಒಂದುನೀತಿಗ್ರಂಥವೂ ಏತತ್ಕೃತವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನು ಶ್ರೀಮೈಷ್ಣವಕವಿ; ಕಾಕೃಪಗೋತ್ರದವನು; ರಾಮಚಂದ್ರನ ಮಗನು; "ಕೇಶವಗಿರಾಜನವತಾರ ರಾಮಾನುಜಾ | ಧೀಶನಗ್ರಜದಿವ್ಯಬಿರುದುವೃತ್ತಮಣಿಪ್ರ | ಕಾಕವದ್ವರ್ಣನಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ ಮಾಯಾವಾದಿಕೋ|

ಳಾಹಳ || ಶ್ರೀಕನೈಪ್ಪತ್ತ ನಾಲ್ಕೈಸವೆ ಸಂಹಾಸನಾ | ಗ್ರೀಕರನೆ ಪಸರಾದ ಎಂ
ಬಾರ ವರನಂತ | ದೇಶಿಕೋತ್ತಮರ" ವಿಷ್ಣುನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬಗ್ಗವುರ ;
ಇದು ಅನೇಕಲ್ಲಿಗೆ ಸಮಾಪದಲ್ಲೀರುವ ಹಾರುಗದ್ದೆಯ ನಾಮಾಂತರವು. ಅಲ್ಲಿ
ಯೆ ದೇವರಾದ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿ
ದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುವಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು (ಸು. 1430) ಅನುಸ
ರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ "ಸುರವುರದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಿ
ಯೊರ್ವನಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕ ಬರಡುಗವಿಗಳ ಲೆಕ್ಕಿಸದ ಬಿರುದು" ಎಂಬುದರಿಂದ
ಜೈಮಿನಿಭಾರತನನ್ನು ಬರೆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕನಿಗೆ (ಸು. 1700) ಈಚೆಯವನೆಂ
ಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. 7ನೆಯ ಪರ್ವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಸ್ತುತಿ
ರೂಪವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ಶಕ 1642 ನೆಯ ಶೋಭ
ಕೃದ್ವರ್ಷವು ಕೇಳಿದೆ ಇದು ಬಹು ಶಃ ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾಲವಾಗಿರಬೇಕು.
ಅದರ ಶೋಭಕೃದ್ವರ್ಷವು ಶಕ 1642 (ಕ್ರಿ.ಶ. 1723) ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ
ಕವಿಗೆ ಪುಂಭಾವಭಾರತಿ ಅಥವಾ ಗಂಡುತಾರದೆ, ಕನ್ನಡಕವೀಂದ್ರಾಭರಣ
ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ
ಹುಟ್ಟಿದುದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಒಂದಂಶ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣ, ವರರುಚಿ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ, ದಂಡಿ
ಭವಭೂತಿ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಕುವಾರವ್ಯಾಸ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು
ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ತನ್ನ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಪದ
ಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಎಗಡಕವಿವರ್ಗಘನನಿಕರಣಂಘ್ರಾನಿಲಂ |

ಸುಗುಣವಿದ್ವತ್ಕರಿಸಮೂಹಮಂದಾನಿಲಂ |

ಜಗದಿ ಕಾಪ್ಪಿಬ್ಬಮಂ ದಚ್ಚಿ ಕೋಟಿಲೆಗೊಳ್ಳಿ ಜಡಕವಿಯರಣ್ಯಾನಿಲಂ |

ಮಿಗೆ ಪೂರ್ವಕೃತಿಜೋರಕಲಿತಮಂಧಾಕಳ ವರ |

ಬಗ್ಗವುರದ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೆಂದು ತಾಂ |

ಒಗ್ಗಿಯೆವ ರಸಿಕರಹುದೆನ್ನದಡೆಯೆನ್ನ ಸತ್ಯವಿಶಿ ವರ್ತವುದೆ ಧರಗೆ |

ಲೋಕತ್ರಯಂ ತನ್ನ ಶೇಷಮೊಂದನು ಬಾಣ |
 ಸಾಕುಲೋದ ಕವಿಗಳನ್ನೆನಿಸುವೆನೆ ಎಂದನಂ |
 ದಾಕುಮಾರವ್ಯಾಸನವರ ನುಡಿಯುಂಟು ತಿರು ಕೈಕೊಂಡ. ಖಗಪುರಮೊಳು ||
 ಶ್ರೀಕಮನಚೆನ್ನರಾಯನ ನರಂಬಿತ್ತು ತಾಂ |
 ಬೇಕಾದ ವರ್ಣವಸ್ತುಕತಾವ್ಯಮಂ ಪೇಟ್ಟು |
 ವ್ಯಾಕರಣವಿಶಾಡಿತ್ಯದಿಂದಲು'ದ ಕುಕವಿಗಳು ತೃಣವೊಂದನಾಲಕ್ಷ್ಮೀನು ||
 ಹರಿಯಿತ್ತು ವರ ಬರೆದುದೆಲ್ಲಂ ಕವಿತ್ವ ವ |
 ಸ್ತರಪ್ರಪಂಧಕೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತತ್ಪ್ರಾಧಿಕಕ್ಕೆ |
 ನರಜನ್ಮಶೇಷ ತತ್ಕ್ಷಣಯುಕ್ತಿಯೊಳಗೆ ಕನ್ನಡಕಾಳದಾಸನೆನಿಸಿ ||
 ವರತಪಸ್ಸಿಂದ ಪುಂಭಾವಭಾವತಿಯೆಂಬ |
 ಲೆ ರುದುವೆಸರಾಂತ ಸತ್ಪವಿರಾಮಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಗೆ |
 ಸಂಯಂಬ ಕನ್ನಡಕವಿಗಳು ವಾದಿಸಿ ಸೋಲುತ್ತಿರುತ್ತಾಗಿ ಮುನ್ನಿನರೊಲು ||
 ಬರೆದಮೇಲೆ ತೊನೆದ ಕವಿಯುಲ್ಲ ಪದಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಮರಳಿ ಯೋಚಿಸ ಕವಿಯುಲ್ಲ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಭಾರತ

ಇದು ವಾರ್ಧಕವಚ್ಚದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಂಖ್ಯ ಗ್ರಂಥತಿಯಲ್ಲಿ 7 ಪರ್ವಗಳೂ 8 ನೆಯ ಪರ್ವವಾದ ಕರ್ಣಪರ್ವದಲ್ಲಿ 4 ಸಂಧಿಗಳೂ ಇವೆ; ಒಟ್ಟು ಸಂಧಿ 99, ಪದ್ಯ 4187. "ಭಾರತವನಾನಾದಿವಿಡಿದೊಡನೆ ಬೇರೆ'ದ ವಿದ್ವತ್ಸಭೆಗಳಹುದೆನೆ", "ಭಾರತಕಥೆಯ ಕನ್ನಡದ ವಿಸ್ತರಣೆ" ಎಂಬುದರಿಂದ ಭಾರತಕಥೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬರೆದಿರಬೇಕು. ಅದರ "ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಚಾರ.ವೀರಾವಸ್ಥೆದವ ಧಾರಣಿಯೊಳಭವರ್ಣನೆಂ, ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಸಂಗ್ರಾಮವಂ ವರ್ಣನೆಂ, ಅಚ್ಯುತಾರ್ಜುನರ ಸ್ಥಳೀರ" ಎಂಬುದರಿಂದ ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕವಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಭಾರತಕಥೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದು ಸದರವಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಕನಕಗಿದಿಯಾಗಿ ದೀವಾಳಿಗಂ |
 ದೊಡ್ಡತನದ ಸರ್ವನಾಗರಮಾಣಿ ಸ್ಥಾಪರದ |
 ವೊಡ್ಡವೊನಪರ್ಣಗಳ್ ತಾ ಷೋಲೆಯನಿಸೆಯನಬಾಣಾಸುರರು ಕರಗಳ ||
 ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಡೆ ಶೇಷನಿಬಾಳಿಸರದ ಜಿತ್ತಯಂ |
 ನಿಜ್ಜಳದೊಳೆಯ ಸುರಕುಜ ಕಂಠಮಾಣಿ ಬರೆ |
 ದುಷ್ಟರಿಸಲಸದಳದ ಭಾರತವ ವೇಟ್ಟಿನೀಗಂಡುಶಾರದೆ ಧರೆಯೊಳು ||
 ಅಲ್ಲದೆ ಭಾರತಕಥೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ—

ಸಕಲ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಪುಣ್ಯನದಿಗಳಂ ರಾಸಿಗೈದು ಬ್ರಹ್ಮನು ಭಾರತವೆಂಬ
 ವಾರಾಹಿಯಂ ವ್ಯಾಸನೆಂಬ ಮಂವರದಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವ್ರಿಷದಿಯೆಂಬ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊ
 ಭೀಷ್ಮನೆಂಬ ಸುರಭೋಜವೂ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆಂಬ ಚಂದ್ರನೊ ಭೀಮನೆಂಬ ವರಾವತವೂ
 ಅರ್ಜುನನೆಂಬ ಉಚ್ಚೈಶ್ವರವನ್ನೊ ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ಅಮೃತವೂ ಕಾರವನೆಂಬ ಹಾಲಾಹ
 ಲವೂ ಎದುರನೆಂಬ ಕಾಮಧೇನುವೂ ದ್ರೋಣನೆಂಬ ಬಿಂತಾರತ್ನವೂ ಗಾಂಧಾರಿಯೆಂಬ
 ದೈತ್ಯಾಪ್ತವೆಯೊ ಹುಬ್ಬಿದರು—

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಖಗಪುರದ ಚಿನ್ನಿಗರಾಯನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳ
 ಈ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಶಿವ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.
 ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಸೂರ್ಯೋದಯ

ಕತ್ತಲೆಯದೆಂಬ ಗಿಜವೊತ್ತಮಂ ರವಿಸಿಂಹ |
 ನೆತ್ತಿಯನ್ನಡಿಯವುದೊತ್ತಿ ಪಲ್ಲಕನೆ ಮಸ |
 ಯುತ್ತ ಮಸ್ತಕಮಾಣಿಯ ಕಿತ್ತು ದೆಸೆದೆಸಗೆ ಜಿಲ್ಲುತ್ತೆಸವ ರೀತಿವೆತ್ತು ||
 ಮುತ್ತರುಣನುದಯಮೆಯ್ದಿತ್ತು ಸತ್ತಿರಣ ಸ |
 ಎತ್ತು ಜಾರದಿಗದೇ ಎತ್ತು ಪದ್ಮಗಳ ಸಂ |
 ಸತ್ತು ಕೈರವಕಿಯಾಪತ್ತಿನಲ್ಯಕ ತೋಜುತ್ತು ಪರಿಶೋಭಿತದೊಳು ||

ವರ್ಣಕಾಲ

ಕೃಷ್ಣನಾಗವದಿ ಕಾಳ್ಕೈಘಗಳ್ ಸ ಟುಸುಪ್ಪದು |

ಜ

ತಿಜನೆ ತಿರುಗಿದುಗಾರ್ಯುಂಯೊನಿನ ವತದಿ |

ಜ

ಸುಟನೆಂಬುಧಿಯ ಜಲಮಂ ಪೇದುತಾಂ ಜಲಕ್ರಿದೆಯಂ ಮಾಪ್ಪಿತಜದಿ ||

ಜ

ಬಿಜನೆಜಗುವ ಸಿಡಿಲಿಂಚಾಲಿಗಲ್ಲಳಂ |

ಜ

ತಜನೆ ಬಜತ ಕುಜಗಳಿಗೆ ತಂವುಗಾಣೆಕುತ |

ಜ

ಸಜ ಸಜನೆ ಸರಿವಜ್ಜಿಗಳೆಜಗಿ ಮೌಯ್ದುವಾದಿವರಾಶ್ರಯೆನ್ನದಳಿಗೆ ||

ಜ ಜ

ಸ್ತ್ರೀವರ್ಣನೆ

ಹಾಪ್ಪದುವು ಹಂಸೆಮಲ್ಲಪ್ಪಗಳಾನಡೆಮೂಡಿಗೆ |

ಕಾಪ್ಪದುವು ನಲ್ಲದಿಗೆ ದನಿಗೆ ಗಿಳವರವುಟ್ಟು |

ಚಾಪ್ಪದುವು ಚಕ್ರಯುಗನವಿಲು ಜಾತ್ಯೀಯರಾಗಳ ಕುಜಯುಗನಬಿನೆಗೆ ||

ಉಪ್ಪ ನೀರೊಳಗೆ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ವೊಗಬಾಡಿ |

ತಾಪ್ಪತಟ್ಟಾದುವಾಮುಶ್ಚೈಕುಮುರಾಳಿಗಳು |

ನೀಪ್ಪಿಯದ ಕಣ್ಣಳ ವಿರಾಸಕ್ಕೆ ನಾಣ್ಣೆ ಮರುಳಾಗದವರಾರಿಳಿಯೊಳು ||

ಅರ್ಜುನ ವರಿಜಾಸ

ಪಿನಿದಿದ್ದಿರುವಾಧ್ಯರೆಲ್ಲಿಗೈದುಎರಿಯಾ |

ಮಾನಿನಿಗೆ ಮನವೆಳಸತೇ ನಿಮಗೆ ನೋಡೆ ಸಂ |

ಧ್ಯಾನುಕ್ರಮನೆ ನಿತ್ಯಕರ್ಮವೇ ಜವಹೋಮದೇವತಾರ್ಜುನೆಯೆ ಬಪ್ಪಕ |

ಈನಿರಾದ್ಧಕ ದೊರೆದೊರೆಗಳ ಭಂಗಿವ ಧನುವ |

ನಾನಲಾಸಿರೆ ಎಂದು ಭೂಸುರಪ್ಪೋಮ ನಗೆ |

ನೋನೆಯಂ ಸುಂದರಲ್ಲಲ್ಲಿಯಜಿಯದೆ ಪಾರ್ಥನೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯದಿರವನು |

ಕೃಷ್ಣನಿಂದ.

ಕಲ್ಲಿಗೂಟನೆ ಕವರಿ ಬಿಟ್ಟವಾಲ್ಗಿನೆಗಳಂ |
ಗೊಲ್ಲವಳ್ಳಿಯಲಿ ಕದ್ದುಂಡು ವೂತನಿಯ ತನು |
ವಲ್ಲಿಪ್ಪ ಕನ್ನೀರ ಸುರಿದು ಗೋಪಾಂಗನೆಯರಲ್ಲಿ ಕಳವನಲಿ ಸಿಲ್ವಿ ||
ಕೊಲ್ಲದ ಕೊಲಿಗೆ ಸೊಕ್ಕಿ ನೇಡೆನಿಂದಂ ಕೊರಲಿ |
ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಕರೆಯಹೀಲಿಯನುಟ್ಟಿ |
ನುಲ್ಲರೊಳೆ ಕಾದಿ ಮೈಗರೆದ ಮಾನವಗಗ್ರವಾಜೆಯೇ ಭೂವಾಲಕ ||

ಅಭಿಮನ್ಯುವರಾಕ್ರಮ.

ಎಚ್ಚ ವರಬಾಣಗಳನೆದೆಗೆದೆಗೆ ಖಂಡಿಸುವ |
ಮುಚ್ಚಿ ಬಹ ನಾಯಕರ ಮುದಗೆಡಿಸ ವೋಹರಿದ |
ನುಚ್ಚಿಗರ ಸುಗ್ಗುನುಸಿಗೈವ ನೂಟಾಟುಸೂಟಿನಲಿ ನೆಟಿ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತ ||
ಕೊಚ್ಚುವಂ ಕೊಪ್ಪಿದು ಧಟ್ಟಿರ್ಪುವಂ ಭೋ ಎಂದು |
ಸೆರ್ಪುವಂ ಪಿರಗಳನು ಬಿಡುವಂ ವರ್ಣಿಸ |
ಬೃಹರಿ ಧನಂಜಯಾತ್ಮಜನತಿಚಮತ್ಕಾರಮೆಂತುಟೋ ಸಂಗರದೊಳು ||

2 ರುಕ್ಕಾಂಗದ ಚರಿತ್ರೆ.

ಇದೂ ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟಿದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 17, ಪದ್ಯ 953. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾರದಿಯಪುರಾಣದೊಳಗೆ ವಸಿಷ್ಠನು ವಾಂಛಾತನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಏಕಾದಶೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.—

ಸುಖಶಮಾಗಿ ಸರಸೋತ್ತಿಗೀಡಾಗಿ ಎಭ |
ವೋಲ್ಲಾಸಕಂವಾಗಿ ಲಲಿತಪಟ್ಟರಣಂಗ |
ಳಿಲ್ಲೆಡೆಯೊಳೊಪ್ಪಿತುಳಾಗಿ ಕೇಳುವರ ಕರ್ಣಕಮೃತಾಪಾರವಂ ||
ನೊಲ್ಲು ನೊಲ್ಲಿಗೆ ರಮ್ಯವನೀಯುತಿದೆ.
ತೀಗೊಳದೊಳೊಲೆವ ಕೆಂದಾವರೆಗಳಂತೆ ಪೊಂ |
ಗಳನಕುಡದಬಲೆಯರ ತನುನೊಬಗಿನಂತೆ ಪ್ಪ |

ಜ್ವಲಿಸಿ ಫಳಧಳಪ ಪೂರ್ಣೇಂದುಮಂಡಲದಂತೆ ಸಿರಿಯ ಮೂಂಗಬ್ಬಿದಂತೆ ||

ಪೊಳೆವಿಂದುಕಾಂಕ್ಷಾಭಿತ್ತಿಗಳಮೇಲೆ ಪನ್ನೀರ |

ತಳದು ತೇದಿಬ್ಬ ಬಾವನ್ನದಿಂವುಗಳಂತೆ |

ಕಳಕಳಿಸಿ ಸೊಗಸನಿಸಿ ಕಾಂತಿಯಿಂ ಕಾಂತಿಯಿಂ ಕಾವ್ಯ ಕಡುಸೊಂಪಿವುದು ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರಪಲ್ಲಿ ಖಗಪುರದ ಚೆನ್ನಕೇಶವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಿವ, ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಚಂದ್ರೋದಯ.

ಮಾರನಸ್ತಂಗಳಂ ಮನೆವ ಪೊಸಸಾಣಿಯೋ |

ಧಾರಣೆಯ ವಿರಹಗಳನರಿವ ಪಾಪುಂಬಳಿಯೋ |

ಶ್ರೀರಮಣಿಯಾಣುಗನಂಗನೆ ಪಿಡಿದ ಕೃಪಿಯೊ ಸುಮನಸಂ ಬೆಳ್ಳಂಗಳ ||

ಓರಂತೆ ಧರೆಗೆ ಕುಮ್ಮರಿಸಿದಳ ಭಾಂಡವೋ |

ಕಾರೊಡಲನುರದೊಳೊಪ್ಪುವ ಕೌಸ್ತುಭಾಕೃತಿಯೋ |

ಮೇಘಾಂತಿದ್ರವದಿಶಾವನಿತೆ ಧರಿಸರ್ಪ ಸಿಂಧೂರಬೊಟ್ಟಿನೆ ಶಶಾಂಕ ||

ಉದ್ಯಾನವನ.

ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಪುಷ್ಪಗಮಂ ಸೋಂಕುತೀಂಟುತಂ |

ಮೊಲ್ಲೆಯ ಪರಾಗಮಂ ತೆಗೆದು ತೇಂಕಾಡುತಂ |

ದುಲ್ಲಾಸದೊಳೆ ಕೇತಕಿಯ ಮೇಲಡದ್ದು ಪಾಟಲದ ಸೌರಭವ ಪೀಡುಕ ||

ನಿಲ್ಲದಾವನದೊಳೆ ತಿರುಕನಿಕರದಂತೆ ತನಿ |

ವಿಲ್ಲದರೇಣುಗೆಯುಂ ನಿಲ್ಲದಾಕುಸುಮಂ |

ಕಳ್ಳ ಭೃಂಗಾಳಿಗಳೆ ಝೇಂಕಾರಮಂ ಗೈದುವಾನಂದವಿಮ್ಮದಿಸಲು ||

ಸ್ತ್ರೀಯರು.

ನುಡಿಗಳಿಂದವ್ಯತಮೊಸವಂತೆ ಮುಖರಸದೊಳಂ |

ಗಡ್ಡು ತನಯನನೊದಿವಂತೆ ನಗೆಯಿಂದ ಮುಗು |

ಇದರ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸುರಿವಂತೆ ಕುದಿನೋಟದಿಂದ ಲೋಕಮಂ ಮೋಹವಂತೆ ||
 ನಡೆಯಿಂದ ಹಂಸೆದಂತಿಗಳ ನೋಲಿಸುವಂತೆ |
 ಕಡುಜಾಣ್ಮೆಗಾತಿಯರ್ ಕಂಜದಳನೇತ್ರಿಯರ್ |
 ಬಡನಡುವಿನಬಲೆಯರ್ ಬಲುವಿಟರ ಧೈರ್ಯವಹಾರಿಯರ್ ಸೊಗಯಿಸಿದರು ||

3 ನಿರೀತಿಕಂಡ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 250 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ “ ಖಗ ಪುರಿಚೆನ್ನಾ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ—

ಗೂಡಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹುಲಿಯಂ | ನೋಡದೆ ತೆಗೆದವನ ಗಾಡೆಯಾಗದೆ ಮಾಣದು |
 ಕೇರಾವಿಗೆ ಮುನ್ನಹಿಯದೆ | ಮಾಡಿದ ಹಿಲವಹಿತವಹುದು ಖಗಪುರಿಚೆನ್ನಾ |
 ಚಲವಿಲ್ಲದಿರಕ ಕೋಪಂ | ಗೆಲವಿಲ್ಲದ ಬೂಜಿನಂತೆ ದೊರೆಯಾಗಿದಳಂ |
 ಬಲವಿಲ್ಲದಿರಕ ಧರೆಯೋಳ | ಫಲವಿಲ್ಲದ ವೃಕ್ಷದಂತೆ ಖಗಪುರಿಚೆನ್ನಾ ||

ಚೆಲುವಾಂಬೆ. ಸಂ. 1725.

ಈಕೆ ವರನಂದೀಕಲ್ಯಾಣ, ವೇಂಕಟಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಲಾಲಿವಡ, ಅಲಮೇಲಮಂಗಳಲಾಲಿವಡ, ತುಲಾಕಾವೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಬ್ರೀಕೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ದೊಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ (1713-1731) ಮಹಿಷಿ; ಏಳನೆಯ ದೊಡ್ಡೇಂದ್ರನ ತನುಜ ಕಳೆಲೆಕಾಂತನೈವನೆ ಮಗಳು. ಗಂಡನ ಅಜ್ಜನುಸಾರವಾಗಿ ವರನಂದೀಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ತಿರುಪತಿ ವೇಂಕಟಮಾಣಸ್ಯಾಮಿಯ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.

ಇವಳ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ—

1. ವರನಂದೀ ಕಲ್ಯಾಣ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 7, ಪದ್ಯ 881. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೪೪ ವಾದನಾಹನ ಮಗಳಾದ ವರನಂದಿಗೂ ಮೇಲಾಗೋಡೆ ಚೆಲುವರಾಯಸ್ವಾಮಿ

ಮಿಗೂ ನಡೆದ ಮದುವೆ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯಭಾಮೆಯೇ ವರನಂದಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವೇಂಕಟೇಶನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಗುರು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಯತ್ನಿಂಧ್ರಮಧ್ಯಮವಾದ ಶ್ರೀಧರ ಪರ್ಮಂತವಾದ ಗುರುವರಂಪರೆಗೆ ಎರಗಿ, ವ್ಯಾಸನಾತ್ಮಿಕಮೊದಲಾದ ಶಿವಿಗಳನ್ನು ನಂದಿಸಿ, ಪರಕಾಲಗುರುವಿನ ಅನುಜ್ಞೆಯೊಳಗೆ ವೇಂಕಟೇಶನಿಗೂ ಅಲಮೇಲಮಂಗಳಗೂ ಪ್ರವತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ 'ಅಚ್ಚಗನ್ನದದಿನಿವಾತ ಚೆನ್ನತೆಗೊಳಿಸಿ ವರ್ಣಕದಿ ಬನ್ನಣೆಗಳವಟ್ಟು ವರನಂದಿದೇವಿಯ ಚರಿತೆ ವ ಪಟ್ಟಿ' ಎಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವಳ ಬಂಧವು ಲಲಿತವಾಗಿಯೂ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ವರನಂದಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ.

ನೋಡುವ ನೈದಿಲುಗಳೊ ಕಂಗಳೊ ಮಾ | ತಾಡುವ ಮುಕುರವೊ ಮೊಗವೊ |
ಮಾಡುತಿರುವ ಪೊಂಬಣ್ಣದ ಶಂಖವೊ | ಗಾಢಿಕಾತಿಯ ನುಣ್ಣೊರಲೋ ||
ಶಡೆವೆಳವಿಂಚೊ ಪೊಂಡೆಳಮಯೊ ಬಿಡದುಸಿ|ರಗುವ ಸಂಪಗೆಯೊ ನಾಸಿಕವೊ |
ಕಡುಸಮೀಪ' ಮಿಡುಕುತಿವರ ಪವಳವೊ | ಬೆಡಗಿಯ ಚೆಂಬಣ್ಣದುಟಿಯೋ ||
ಮೊಗದಾವರೆಗೆಂಪ ಕೊಳಲೆಂದು ಬಂದು ಸಂ | ಸಗೆಯೆಂದು ಬಗೆದು ನಾಸಿಕವ |
ಸುಗಿದು ಪೆಟಗೆ ನಿಂದ ತುಂಬಿವಿಡೆಂಡಂತೆ | ಬಗೆಗೆ ಬಂದುದು ಮುದಿಯವಳ ||

ವರನಂದಿಯ ವಿರಹ.

ಕುಸುಮಬಾಣಗಳೆಂದು ನಿನ್ನ ಶರಗಳಿಗೆ | ಪೆಸರನಿಟ್ಟಿವರಾರೊ ತಿಳಿಯೆ |
ಮಸೆದು ಕಿತ್ತಡಿಸಿ ನುಂಗುವ ಮರಿಯ ಬಾಯ | ಬಿಸದ ದಾಡೆವೊಲು ತೋಟುವುವು ||
ಕುಸುಮನೊಂದಳಳು ಮುಸುಕಲು ಗಿಟ'ಸೀದು | ಮಸಿಯಂತೆ ಕಂಕುವಡೆದುವು |
ಬಿಸದ ಗುಳಿಗೆಗಿಂತೊಳುವೆಸರಿಟ್ಟು ಮಾ | ನಿಸರ ಕೊಲ್ಲುವನಂತಕನು ||
ಸಂಗರದೊಳು ಶೂರರು ಪುಲ್ಲ ಕರ್ಜೆ ಮ | ರಂಗಳ ಪತ್ತೆ ಕಾಡವರು |
ಅಂಗನೆಯರೊಳು ಕೈಯತ್ತರೇಮದನನು | ಹೆಂಗೊಲೆಗಿಂದ ಪುಟ್ಟಿದನು ||

2. ವೇಂಕಟಾಚಲನಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಲಾಲಿವದ.

ಇದರಲ್ಲಿ ವೇಂಕಟಾಚಲನಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ 203 ಲಾಲಿವದಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಮಣಿಮಯದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಟಪದೊಳಿಸೆವ |
ಘಣಿರಾಜನಿವ ಸರಸನೆಯ ಕಟ್ಟಿರುವ ||
ಅನೆಯದ ವೃಷಭಾದ್ರಿಶೋಭಿ ಲೊಳು ಮೆಪ್ಪೆವ |
ಗುಣಿ ನಿನ್ನ ತೂಗುರಾ ವಾಡಿ ಗುಣಗಣವ || ಲಾಲಿ ||
ಅದಿಶೇವ ವಾಯುಗಳ ಸರಾವದ.

ಜಗವನೊರ್ವೆಡೆವಣಿಯೊಳುವೆಂದು ಬಗೆದು |
ಜಗದೀಶನನ್ನ ಮೇಲೊಪ್ಪಿರಲು ನಂದಿಮು
ಪಗಲಿರುಳು ಕಳೆದಿರ್ಪ ಬತ್ತೆಯವ, ತಿಳಿದು |
ತಗುಳುವೆ ನಿನ್ನ ನುಂಗುವೆನು ಬಾಯ್ತೆಪ್ಪಿದು || ಲಾಲಿ ||
ಕಾಲದಗಿ ಕಯ್ಯಡ್ಕಿ ಕೆಲಿಗಳನು ನೋಗಿ |
ಕಾಲಗೆಳೆರಡಾಗಿ ನಗೆಗೊಡಿಯಾಗಿ |
ಕಾಲಕೂಟವೆನ್ನೊಗದಿ ಕಾರುತಿಶ್ರವಾಗಿ |
ಕಾಲಭಾಷೆಗೆ ನಡೆ ಬವೆಕನುಬಾಗಿ || ಲಾಲಿ ||

3. ಅಲರ್ಪೇಲುನುಂಗ ಲಾಲಿವದ

ಇದರಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿ ವೇಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿಯ, ಸ್ಥಿವತ್ವಿಯಾದ ಅಲರ್ಪೇಲುನುಂಗ ಎಂಬ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ 35 ಲಾಲಿವದಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ —

ನಿಧುನವಾಪ್ತಿಯ ಗಣಿಗಲ್ಪತೆ ಕೊಡ್ಕೊಳಿಸು |
ಕುಸುಮಜಾಹನ ಗಂಧಗಲು ಸೊಬಗೊಳಿಸು |
ನಿಮಿಪ ಸುಂದಿಲ್ಲಿದೆ ಅಡುಬೊಡೆನಿಸು |
ಪ್ರಿಯಳೊಳುಗೊಡೆಗೆಕೊಪ್ಪಿದುವು ಮುದವಡಿಸು || ಲಾಲಿ ||

ವುಸಿದುವೆನಿಸುವಾಗಸದೊಳಗೊಡಂಸಿದ |

ಮಿಸುವ ಸುಖವೊಕ್ಕುಳಿಸಿವೆನಿವ ತನ್ನೊಳದ |

ಮಿಸುನುಂದೆನಿಗಿರುವ ಪಡಿಗಳನಲೊಗಿದೆ |

ಪೊಸತನಳ ರಾಜಿವುರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಜನದ || ಅಲ ||

4 ತುಲಾಕಾವೇರಿ ನಾಡಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ

ಇದು ಅಗ್ನೇಯಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ತುಲಾಕಾವೇರಿ ನಾಡಾತ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ಗದ್ಯರೂಪವಾದ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ; ಅಧ್ಯಾಯ ೧. ಇದಕ್ಕೆ ಚೆಲುವಾಂಬಿಕಾವಾಣೀವಿಲಾಸವೆಂದು ವೆಸರು. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಬಂದುಬ್ಬೋಕ್ತದಿಂದ ಚೆಲುವಾಂಬಿಕೆಯ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯೋತ್ತರ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯನ ಮಗನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಈ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

— ೧ —

ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ ಸು 17-5

ಈತನು ರತ್ನಶೇಖರಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಸ್ವಾರ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಕೋದಂಡರಾಮಸಚಿವಶೇಖರ, ತಾಯಿ ಸೋಮಾದೇವಿ, ಸುಸೋದರನು "ಧರ್ಮನಿವಳ ಲಕಲಾಭಿಜ್ಞ ಘನಿಸಾರ್ವಭೌಮನಾಸ್ತೃಭವನೇನಿವ" ಎಂದು ಕನೀಂದ್ರ. "ವಾವಿಲಿಗಾತಿ ರಾಘವನಾದಪದ್ಮಾರಾಧಕನು" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಸ್ಥಳವು ವಾವಿಲಿವಾಟಯಾಗಬಹುದು, ಈ ಗ್ರಂಥರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—

ಪತ್ತಿಮನಮುದ್ರದ ತೀರದಲ್ಲಿ ತಿಳುವದೇಶದೊಳಗೆ ಮಲೆನಾಡ ವಾತುಸಾಹಸ ನಾಡ ಸೋಮಶೇಖರನೆಂಬ ದೊರೆಯಿದ್ದನು. ಪೂರ್ವ ವೇಣುವುರದಲ್ಲಿ ಮೂಡ

1. ಮೊದಲನೆಯದು ಗಂಧಸಿಂಧುರಜನಿಕಾಂತೇನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನಾ

ಶ್ರೀಮಾಸಾಖ್ಯವಿಪತ್ತಿತಾ ಜನಿಜುತಾ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಚಾರ್ಯದ್ಭಿ |

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ಚ ತುಲಾಕಾವೇರಿನೃಪರಾಜೀಲಾಮುಖ್ಯಂ ಕೃತಂ

ಕರ್ಣಾಟೋತ್ತಮಯಂ ಪರಂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಮಾಸೇತುಕೇವನಾಚಲಂ ||

ಬಿದಿರೆ) ಚೌಟಕುಲಶೇಖರನಾದ ಚಿಕ್ಕರಾಯನೊಬ್ಬ ಚೌಟರಾಜನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ
ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿಯೇ ಮುಂತಾದವರು ಇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಬೆಳ್ಳುಕೇರಿಯಲ್ಲಿ
ರುವ ವೀರನಾಥನ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರಮುನಿಯಿದ್ದನು. ಈತನ ಶಿಷ್ಯ ಗುಮ್ಮ
ಣ್ಣಸೆಟ್ಟಿ; ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ಗುಮ್ಮಕ್ಕ; ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ಪದುಮ, ಶಾಂತ, ಅಕ್ಕಮ್ಮ.
ಈ ಪದುಮನನ್ನು ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರನು ಕರೆದು ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನೋಂಪಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು
ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿಸಿ ಕೇಳಿದನು. ಪದುಮನು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಾದ “ಕವಿಕುಲನ
ಭೂದವಿಜಾಗ್ರಣಿ” ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿದನು.

ಚೌಟರಾಜರ ಸರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕರಾಯ ನಿಂದಿರೀಚೆಗೆ ಒಬ್ಬಳು
ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿ ಸುಮಾರು 1720 ರಲ್ಲಿ ಆಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ
ಕಾಲವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಇದೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಕವಿ “ಭಾವಜ
ಪ್ರಚುರಭಂಡೋವಿನ ಮೃದುಕವಿತಾವಿತಾರದನು” ಎಂದೂ “ಸಕಲಸುಕವಿ
ಜನಮನೋವನವಸಂತ ವಿವಿಧಾಭಾಷಾವಿಶೇಷಪ್ರಬಂಧಬಂಧುರವಾಚ್ಛಾಧು
ರೈಧಾರೀಣನು” ಎಂದೂ ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವ
ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಪರಮೇಷ್ಠಿ, ಸುಜನಮನೋಜ, ಶ್ರೀವಿಜಯ, ಅದಿಪರವ,
ಅಗ್ಗಳ, ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಗಜಾಂಕುಶ ಇವರುಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ
ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಮಂಗಳಕವುರಾಣಂಗಳ ಕಥಾಂ | ಸಿಂಗವೆ ಧರಿಸಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿ |
ಕಂಗಳೊಳಿಸುವ ಕವಿಪರಮೇಷ್ಠಿಮಾಳ್ಕುವೀ | ರಾಂಗಯುನಿಗಿಗಿಣಗುವೆ ||
ತ್ರಿಜಗನ್ನತಿವೆತ್ತ ಭುಜಗಾಧಿಪತಿಯಂತೆ | ನಿಜವಾಳ್ವೊಳಿಸಿಗಳಾದ |
ಸುಜನಮನೋಜನ ಗಜಗನ ಪ್ರಚುರಶ್ರೀ | ವಿಜಯನ ನಾ ಪೊಗಟುವೆನು ||
ಭೂತಲದೊಳಗಾಗೆ ನಾಥನ ಜರಿತವ | ಒಕ್ಕಾತಿಯಿಂದಲಿ ಎರಟಿಸಿದ |
ಚಾತುರೈತಾಲೆಯಂದೆನಿಸಿದ ಪಂಪನ | ರೀತಿಯ ಕೊಂಡಾಡುವೆನು ||
ಘನತರಚಂದ್ರನಾಥನ ಜರಿತ್ರವನು | ಘನವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಗ್ಗಲನ |
ವಿಸುತಕವಿತ್ವದ ಗೌರವದೊಳ್ಳಿಯ | ಮನಮೋಹದಾಂ ಪೊಗಟುವೆನು ||
ಶೃಂಗಾರಕವಿರಾಜಪುಂಗವನೆನಿಸಿ ಬಿ | ಡಂಗಾಂತ ನೇಮಿಚಂದ್ರನುನ |

ತುಂಗವಿಖ್ಯಾತಪ್ರಸಂಗಗಾಂಕುತ | ರಂಗೇ ನಾಂ ಕೈವಾಂಸುತಿ ||

ಈ ಕವಿ ಮತಾಂತರದವನಾದರೂ ಜೈನನಾದ ಸ್ವೀಕೃತನಿಗೋಸ್ಕರ ಜೈನಕವಿಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಜೈನಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರತ್ನಶೇಖರಚರಿತ್ರೆ.

ಇದ್ದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಅಕ್ಷರ 5, ಸಂಧಿ 15. ಇದರಲ್ಲಿ ರತ್ನಶೇಖರನೆಂಬ ರಾಜನು ಪುಷ್ಕಲಂಜಲಿಯ ನೋಂಪಿಯನ್ನು ಅಚರಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರನ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದ " ಸರ್ವಸಾಲಂಕಾರಭಾವಗಳಿಂ " ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ

ಗ್ರಂಥಾನಂತರದಲ್ಲಿ ವಿವರಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ವಾರ್ತನಾಥ, ಸಿದ್ಧಾಧಿಗಳು, ಗಣಧರರು, ಕೊಂಡಕುಂದ, ಅಕಲಂಕ, ಪದ್ಮಾವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅನಂತರ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಶ್ರೀಮದ್ವೀರೇಂದ್ರಸಾವ ಸದ್ವಿಮುಕ್ತಮಧುಕರೋಪಮಾ ನಮಾನಸವಿರಾಜಿತ ಜಿನ ಸಮಯಾಭಿಜಂಪ್ರ ಜಿನಮುಖದರಣಾರವಿಂವಕಾರುಣ್ಯಕಟಾಕ್ಷ ಲಬ್ಧ ಸತ್ಪಣೈಕಸದ್ವ್ಯ ಪದ್ಮಾನುಕುತಮಿತಿ ಸಕಲಸುಕವಿಜನಮನೋವಸಸಮತ ವಿನಿಧಭಾಷಾ ನಿಶೇಷಪ್ರಬಂಧ ಬಂಧುರವಾಪ್ತು ಧುರ್ಮಧುರೀಣಪ್ತ ರಾಮಕವಿಸಹಸ್ರವ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನಿರಚಿತ ರತ್ನಶೇ ಖರೋಪಾಖ್ಯಾನಮಹಾಘೋರಾಜರತದೋ.

—೦—

ರಾಮಕವಿ ಸು, 1725

ಈತನು ರತ್ನಶೇಖರಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ ಸಹೋದರನು. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನು ಈತನನ್ನು "ಧೀಮಣಿಸಕಲಕಲಾಭಿಜ್ಞ ಘಣಿಸಾ

ವರ್ಭಾಮವಾಗ್ವೈಭವನೆನಿಪ ರಾಮಕವೀಂದ್ರ " ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇವನು ದೊಡ್ಡ ಕವಿಯಾಗಿವಿರಬೇಕು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅವನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಯೋ ತಿಳಿಯದು.

— 0 —

ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿ ಸು 1725

ಈತನು ಶಿವಪೂಜಾವಿಧಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಕೆಳದಿಯರಾಜನಾದ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕನಲ್ಲಿ (1714-1739) ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವಪೂಜಾವಿಧಾನ.

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ , ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳು ಉದಾಹೃತವಾಗಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವಮತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಶಿವಪೂಜಾಕ್ರಮವು ವಿವರಿಸಿದೆ.

— — —

ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ ಸು 1725

ಈತನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. " ಪರ್ವತೇಶನ ಅಂಗೈಯೊಳೊಗದಾತ ಭಕ್ತರಣುಗ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ " ಎಂಬುದರಿಂದ ಇವನ ಗುರು ಪರ್ವತೇಶ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪರ್ವತೇಶನು ಚತುರಾಚಾರ್ಯಪುರಾಣವನ್ನು 1698 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪರ್ವತೇಶ್ವರನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

1. ವೀರಶೈವಕ್ರಮಾಚಾರ ಪೂಜಾಪದ್ಧತಿರುಚ್ಚತೇ |

ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿವರ್ಧೇಣ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಿಣೇ ||

ಇವ್ವಲಿಂಗಕತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ 111 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ, ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ ಶ್ರೀ ಮಿವ್ವಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ಎಂದು ನುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಶಿವಾಧಿಕೃತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಶಿವಾಧಿಕೃತ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಆದಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ವದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜಗಮಂ ರಕ್ಷಿಸ ದೇವ ತಾನೆ ಗುರುವಿಂ ಹಸ್ತಾಬ್ಜದೊಕ್ಕೈರಲಿ |

ಬಗೆಯಿಂ ಮೂಡಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಭವಮಾರಾವಾರಮಂ ದಾಂಬದೇ ||

ನಗೆಗೀಡಾಗಿ ಕುಜಾತಿಗೂಡಿ ಕುನೆದಾಡೀವಾಡಿ ಭೂತಂಗಳಂ |

ಮಿಗಿಲಾರಾಧಿಸಿ ಬೀವ್ವರೇಕೆ ಭವದೊಳೆ ಶ್ರೀಯಿವ್ವಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ||

— — —

ವಿಜಯರಾಯ ನಂ 1725

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮೊದ್ವಕನಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಚೀಲಕವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವಾಗ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಪುರಂದರದಾಸನಿಂದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸುಳಾದಿಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈತನಿಗೆ ಗೋಪಾಲದಾಸ, ವೇಣುಗೋಪಾಲದಾಸ, ಮೋಹನದಾಸ, ಹಯವರದಾಸ ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು ಶಿಷ್ಯರಿದ್ದರು. ಈತನ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯ ಮೋಹನದಾಸನ ಸ್ಥಳವಾದ ಚಿಪ್ಪಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಈತನು ಅಷ್ಟುಕ ಮುಂಶಾಡುವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಜಯರಾಯರ ಕಟ್ಟೆ ಎಂದು ಈಗಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಭಕ್ತರು ಹೋಗಿ ಬರುವಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈತನ ಪ್ರಶಿಷ್ಯನಾದ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನು ಸುಮಾರು 1775 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದಾಗಿ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಿರಬಹುದು. ಈತನಿಗೆ ವಿಜಯದಾಸ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯವಿರಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸ ತ್ತೇನೆ--

ರಾಗ — ಸಂಧ್ಯಾರವಿ, ಚಾವುತಾಳ.

|| ಪಲ್ಲವಿ || ಎನಾದರೇನು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ ||
 ನೇದನೋದಿದರೇನು | ಕಾವ್ಯನೋದಿದರೇನು |
 ಕಾದಿ ಕಾದಾಡಿ ಮೆದ್ದರೇನು | ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ || 1 ||
 ಕಾಶಿಗೆ ಹೋದರೇನು | ಕಾನನವೇದಿದರೇನು |
 ಕಾಶೀತಾಂಬರವುಟ್ಟರೇನು | ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ || 2 ||
 ಜಪತಪಮಾಡಿಯೇನು | ಜಾಣತನಮೆಂದರೇನು |
 ವಿಜಯನರಲಸ ಸಾರಿದರೇನು | ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ || 3 ||

ಚಿಲ ವ ಸು 1725

ಇವನು ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ, ವೀರಭದ್ರಚರಿತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೊದಲು ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಮಲಿತ ದೂಷಕರನೆ ಮುಖದ ಮಡಿವಾಳಯ್ಯ | ಬಲವುಳ್ಳ ರಾಯಬಿಜ್ಜಳಿಗೆ
 ನೆಲೆಗಾಣಿಸಿ ಪಟ್ಟಕ್ಕಪ್ಪಿದ ಕಥೆಯಿದು | ಹೇಳುವನೆ ಚರಿತ ಸಂಪೂರ್ಣ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಚಿಲುವ ಎಂದಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಊಹೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಒಂದು ಪ್ರತಿ 1790 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥವು ಸುಮಾರು 1725 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಸಂಧಿ 2, ಪದ್ಯ 127 ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನಾದ ಮಡಿವಾಳಮಾಚಯ್ಯನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕಥಾಗರ್ಭವನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಭವಿಷ್ಯದ ಕಷ್ಟವ ತೊಳೆಯಲೊಲ್ಲದೆ | ಯವಗಡದಾನೆಯ ಮುಖ'ದ |

ಚುವನೊಳಗೆ ಮನವಳನ ಪ್ರತಾಪವ | ತಿಗಳರಗು ಅಲಿದುವು ||

ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ

ಇಡೀ ಸರ್ವನ ಕೂಡುವೆನಿಹಂತೆ ಯಾ | ಕಡುಗಲಿ ಮಡಿನಾಳಯ್ಯ |

ಹಿಡಿದು ಅನೆಯ ಕೈಮಾಡಲಾರವನೊತ್ತಿ | ಹೊಡೆದನು ಕಿಬ್ಬದಿಗಳನು ||

ನೀಕೆ ಅಸ್ತಳಿಸುತ ಮಲಿತ ರಾವುತರನು | ತಲೆಯ ಪಾದದಲಿ ತುಪ್ಪ'ದನು |

ಹೊಲಬುದ್ಧಿಯರು ಬಲವೊಳು ಕಡ್ಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ | ತಲೆಗಾಯ ಎಂದೊಡಲಿದರು |

ಇವನ ವೀರಭದ್ರಚರಿತೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತ್ತಿಲ್ಲ

ದೇವ ಸು 1725

ಈತನು ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಳಿಕಥೆ, ಭೈರಾವ್ಯಾತ, ವಾಮನಾಂಕಣಾವಳಿ, ಕಳುನಪ್ರವಂಚ, ದಕ್ಷಾಧ್ವರಧ್ವಂಸಚಾರಿತ್ರ, ಶ್ರೀಕಥೆ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ, ಕನಕ ವಾಂಡುರಂಗನಾಥನ ಮಗನು. ಇವನಿಗೆ ದೇವಣ, ದೇವಣಾರ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಕವಿಭಾಳಾಕ್ಷ ಎಂಬ ಬಿರುದೂ ಉಂಟು. ಇವನ ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಳಿಕಥೆಯ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಯಲಹಳ್ಳನಾಡ ಪ್ರಭು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಂತೆ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಆತನ ಅಸ್ತಿತ್ವನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಈ ಪ್ರತಿ 1817 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದುದಾದುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥವು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಳಿಕಥೆ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ; ಪ್ರಕರಣ 12. ಜೈನೇಂದ್ರಕವಿಯ ಬೃಹತ್ಕಥಾಮಂಜರಿಯ 18 ನೆಯ ಲಂಬಕದ ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಳಿಕಥಾ ಪ್ರಬಂ

ಧವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. 'ಜಗಕ್ಕೆ ನೆಗಟ್ಟಿನೆತ್ತು ಸಂ
ದನುವವಿಕ್ರಮಾರ್ಕನ ಸುವೀರತೆಯಿಂ ಕಡುಭೋಗದೇವಿಯಿಂದನು
ಗತರೂದ ಪುತ್ರಳೆಯ ಸತ್ಯಧೆಯಂ ನೆಗಟ್ಟಿ ದೆಂ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂ
ಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಕುಳಿವೇಲರಂತೆ ನಂದನತಮಾಲದ ತಣ್ಣೀಜಲಂತೆ ಪುಷ್ಪಮಂ |

ಕಳನವಗಂಧದಂತೆ ಪುದಿವಿಂಗದಿರಂತೆ ನಿಜಸ್ರಿಯಾಂಗನೋ ||

ಜ್ವಲಂತಿಯಂತೆ ಜಂವನದ ತಪ್ಪೆ, ಸಂಭವಂತೆ ಚಾರುವು |

ತ್ತೆಯ ಕಥಾರಸಂ ಮೀಸಗಂ ತಲೆದೂಗಿದದೇ ನಿರಂತರಂ ||

ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಪ್ರಕರ
ಣಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇಂತೀ ಕವಿಭಾಳನೇತ್ರ ಸರಸಕವೀಶ್ವರ ದೇವಣಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತ
ಮಹ್ಯ ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಳೆಯ ಕಥೆಯ ಸುಧಾರಸಕಾವ್ಯದೊಳೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—
ಬಡತನ

ಪಡೆಂಬವೊಲೆ ಪೂರಿದೊಂದು ಮನಸೊಳ್ ನಿರ್ದೇಮಕ್ಕುಂ ಬಲಂ |

ಕಡುಗುಂ ಸತ್ಯಮದುಂ ಮಹಾಮಾನುಯುಂ ಚಾಮರೈಯುಂ ಶಾರ್ಧಮುಂ ||

ಕಡೆವಾಗುಂ ಪುರುಷಾರ್ಥಮೋಗೊಸುಗುಂ ಕೂಪೋಡುಗುಂ ತನ್ನ ನಿಂ |

ದೇವೋ ನೇದಳೆವರಂ ಎಧಾತ್ಯವಶದಿಂ ದಾರದ್ರ್ಯವೇಗಿಯೋ ||

ಸ್ತ್ರೀಗರ್ಹಣ

ಸತಿ ಗುಣವತಿ ಬೊರೆಕೊಂಡೊಡೆ | ಪತಿಗಾಸ್ತ್ರೀ ರತ್ನಮೆಂಬ ಪೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ |

ಸತಿ ದುರ್ಗುಣಿ ಬೊರೆಕೊಂಡೊಡೆ | ಪತಿಗಾಸ್ತ್ರೀ ವ್ಯಾಧಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ ||

ಹರನರಿಗಣ್ಣ ಮೇಲೆ ನಲಿಡಾಡುವರಂಗನೆಯರ್ಕಳಂಬುಜೋ |

ದರನ ಕರಾಗ್ರಚಕ್ರದೊಳೆ ಚಕ್ರಣಮಿಕ್ಕುವರಬ್ಬ ಗರ್ಭನೋಳ್ ||

ಸರಸಮನಾಡಿ ಪಾಶದೊಳೆ ಕಟ್ಟುವರೆಗೊಡೆ ಮಿಕ್ಕಿನನ್ಯರಂ |

1 ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 'ಅಂತು ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾವಿರಚಿತಮಪ್ಪಬತ್ತೀ
ಸಪುತ್ರಳಗಳ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ' ಎಂದಿದೆ.

ಸ್ತುತರಪಂಜರಾಂತರದೊಳಿದಳರನಾಕೆಯರೂದಿಮುಕ್ಕರೇ ||

ನೇಶೈಯರು

ನನಗಿಂತೀಕೆ ಕಾಮ ನೆಟವಾರ್ ಮುಳಿಸೇಕೆ ಜಯಂತ ನಿನ್ನ ಮಂ |

ಡನಬುತೋಷಮಂ ಬಡು ಕುಬೇರತನೂಭವ ಸಾಕು.... ||

ಮನದ ಮಜುಂಕಮೇಕೆಲೆಲೆ ಭದ್ರಕ ಮೆಲ್ಲನೆ ಜಾಜು ಜತ್ತಕಾ |

ಮನದ ಎತಂಬಮೇಕೆಸುತ ಸಾಹಿ'ದರಾಪುರಹಾರನಾರಿಯರ್ ||

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕವಿ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕಥೆಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ-ಇದು ಕವಿ ದೇವನಾಗರೈವಿರಚಿತವಾವು ಬತ್ತೀಸಪುತ್ತುಳಕಥೆಯೊಳ'-ಎಂದಿದೆ.

ಈ ಕವಿಯ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ

ಮಹಾದೇವ ಸು 1725

ಈತನು ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಖಂಡವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವಿರಚೈವಕವಿ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಆದರೂ 'ಕಥೆಗಳ ನಾಯಕನಿತ್ಯರನು ಸತ್ಯಥನ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಖಂಡ| ಸ್ಥಿತಿ ಮಹಾದೇವಾಘ್ಯ ಭಕ್ತಿವಿಲಾಸವಿಸ್ತಾರ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಈತನ ಹೆಸರು ಮಹಾದೇವ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. 'ಗುರುಶಾಂತೇಶಲಿಂಗವು ನುಡಿಸಿದವೊಲಾನುಸಿದೇ ನೀಶವಿತಾಪ್ರಬಂಧವನು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕನ (ಸು. 1700) ಜೈಮಿನಿಭಾರತಕ್ಕೂ ಇವನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಕೆಲವುಕಡೆಕಂಡು ಬರುವುದರಿಂದ ಈ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕನಿಗೆ ಈಚೆ ಸುಮಾರು 1725 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಲೇಸನಿಪ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ವೇದ | ವ್ಯಾಸನುಧೃಟ ಬಾಣನಗ್ಗದ |

ಕೇಶಿರಾಜ ಮಯೂರ ಮಲಹಣ ಕಾಳಿದಾಸಾಂಕ ||

ಭೂಸುರಾಗ್ರಣಿಯನಿಪ ಪಂಪಾ | ವಾಸಕರಿದೇವಾದಿಕವಿಗಳ |

ಭಾಸುರಾಂಘ್ರನರೋಜನಿಗೆ ಸುಮತಿಗೆ ಮಂಗಳವ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಖಂಡ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 32, ಪದ್ಯ 1898.1 ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರಗಳೆ, ವೃತ್ತ, ಗದ್ಯ ಇವೂ ಇವೆ. ಇದು ಚಪ್ಪಾದಶಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಮೊದಲನಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಪುರಾಣದ ಭಾಷಾಂತರವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪದಪ್ರಮಾಣಮೆ, ವಿಭೂತಿಯೆ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಮೆ, ಪುರಾಣತ್ರಯಮೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ವ್ರತಗಳ ಮೆ, ಶಿವಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಪೂಜೆ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಯತಿಗಣಂಗಳ ನೇಮದನುಕೂ | ಲತೆಯಿನಾಸುಮನೋನುರಾಗ |

ಸ್ಥಿತಿಯ ಸದಲಂಕಾರದಿಂ ಕುಮುದಪ್ರಸೇದತೆಯಿಂ ||

ವಿಶತೋಷವಿಧೂತಪರಿನಿ | ಶ್ವಿತಪದಾರ್ಥದಿ ಮೆಖೆವುದೆನ್ನಯ |

ಕೃತಿ ಚಮತ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಸೂರೇಂದ್ರಿಯದವೋಲ್ ಧರಗೆ ||

ಸರಸಮಧುರದ್ವನಿಗಳಿಂ ಬಂ | ಧುರದ ಸುಮನೋರಾಗದೇಖಿಯ |

ಸುರುಚಿರಾಯತವರ್ಗಗಳಲಂಕೃತಿಯ ಸೊಬಗಿಂದ ||

ಬರೆದ ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಗಳ | ದರದಿ ಎದ್ದುತ್ಸಾಹಿಯ ಹೃತ್ತರ |

ಸಿರುಹೋರಕಗಳನಲರ್ಚಿಸಿ ನಲಿಯದಿದವುನೇ ||

ಗ್ರಂಥಾನಂತಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ, ವಿನಾಯಕ, ಪಣ್ಣುಪಿ, ವೀರಭದ್ರ, ಭೃಂಗಿ, ನಂದಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಮಧುರಾನಗರ

ತ್ರಿಜನಕಾವಾಸನಾದಿಂ | ಮೊದಗದನ್ನಾಹಾರವನಿಬಿ |

ಗದಲೋಕಸುಖದ್ರಿಯೆಂಬುದ ಕಾಣರೆಂದೆಂದಿಂ ||

1 ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ 31, ಪದ್ಯ 1845 ಎಂದಿದೆ.

2. ಜೈಮಿನಿಭಾರತ, 1, 12 ನೆಯ ಪದ್ಯದೊಡನೆ ಹೋಲಿ.

ಮುದದೊಳನೆನ್ನಿಗಳಿಗರ್ಪ ಜನನಂ | ಪದವ ಪೋಲನೆನುತ್ತಲಮರರ |
ಸದನವೆನಿಪಮರಾ ವತಿಯನಿಬ್ಬ ಕೆಯ್ದುದಾನಗರ ||

ವಸಂತ

ಎತ್ತ ನೋಡಲು ತಳಿತ ಬನದಿಂ | ದೆತ್ತ ನೋಡಲು ಪೂತ ಲತೆಯಿಂ |
ದೆತ್ತ ನೋಡಲು ನಲಿವ ನವಿಲರಸಂಜೆಕೋಗಿಲೆಯಿಂ ||
ಎತ್ತ ನೋಡಲು ತಂಪುತಂಪನು | ಹೊತ್ತು ಮೊನ್ನೆ ತೀಡುವೆಲಿಂ |
ದೆತ್ತ ನೋಡಲು ಕಣ್ಗೆ ಮಂಗಳವಾಯ್ತು ಮಧಾಮಾಸ ||

ಗ್ರೀಷ್ಮ

ತಳದೊಳಗೆ ಮುನ್ನೀರನಂಬರ | ತಳದೊಳಗೆ ಸುರನ್ನದಿಯ ಸುತ್ತಲು |
ಒಳಸಿದಂಬುಧಿಯೇಲ ನಡುವೆ ಮಹಾಸದೀನದವ ||
ಬಲಿದು ಎಧಿ ಮುಂಬಪ್ಪ ಕಬ್ಬವ | ತಿಳಿದು ನಿರ್ಮಿಸೆಯುಬ್ಬಿದುನಲ್ಲದೊ |
ಡ ಬಿ'ವುದುಂಟೀ ಅವನಿ ತೀವ್ರನಿದಾಳುದುರುಬೆಯಲಿ ||

ಹೇಮಂತ

ಉದಧಿಯೊಳು ಕಾಷ್ಠದೊಳು ಜೀವರ | ಹೃದಯದೊಳು ಶಿಲೆಗಳೊಳು ಮೇಘವ |
ಹೊದಿಹೆ'ನೊಳು ಲೋಹದೊಳು ಓಸುಗವಚೊಪ್ಪದೇಶದೊಳು ||
ವುದುಗಿಯುರಿ ಮಣಿಗೊಳಲು ಶೀತಕೆ | ಹೆದಬುಯುಷ್ಣ ಮರೀಚಿಯಗ್ನಿಯ |
ಸದನದಾಸೆಗೆ ಪೋಪನೆನೆಯುಳುಕಿಸಿತು ಸಿಮಸಮಯ ||

ನೀತಿ

ಕಾಲದಾವುದು ದೇಶವಾವುದು | ಮೇಲೆ ತನ್ನಯ ಶಕ್ತಿಯಾವುದು |
ಕೇಳಮೇಳದರಾರು ಬಿಂಬಲವಾರು ಹಗೆಯಾರು ||
ಗೋಲವಾವುದು ಗೆಲವದಾವುದು | ಅಳುಗೆಲಸದರಾರನುತ ಸ |
ಖಿಲೆಯಿಂ ನಿಶ್ಚಿ'ಸಿ ಕಾರ್ಯವನೆಸಗು ನೀನೆಂದ ||
ಕನಕತುರಗಸುರತ್ನಗೋಧನ | ವಸ್ತಿಯರ ಸೇವಕರ ಗುಣಗಳ |
ನಿನಿತು ನೋಡದೆ ಒಪ್ಪ'ಯ ಸೌಮ್ಯಾಕೃತಿಯನೇ ಕಂಡು ||

ಮನವೆಳಸಿ ಕೈವಿಡಿದು ನಂಬುವ | ಜಕರಿಗತಿತಯದುಖವಲ್ಲದೆ |
ಜನಿಸಲಂವುದೆ ಸೌಖ್ಯಮಯರಸವೆಂದನಾ ಸೂತ ||

ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯ

ಬೀಸದಾಬಿಜ್ಜಿಗಾಳಿ ಬಿಜ್ಜಿವಹಿ | ಸೂಸುವುದು ರವಿಕಿರಣ ಕ|
ಟಾಸುರದಿ ಕಡುಗಾಯಲರಿದುರು ಮಂಜು ಮಹಿವೊಮ್ಮೆ |
ಬಾಸಣಿಸದಗಲದಲಿ ತಡುಪುತು | ಪೋಸರಿಸದಾಬಾಗ ಸೌಖ್ಯನಿ |
ವಾಸವೆಂದನಿವುದು ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯ ಪುಷ್ಪಿಗಳಿಗೆ||

ನಿಟ್ಟೂರು ವಂಜಯ್ಯ ಸು. 1725

ಈತನು ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು
ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ನಿಟ್ಟೂರು. ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕನ (1604)
ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಬ್ಬಾನುಶಾಸನದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವುದರಿಂದ
ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಸುಮಾ
ರು 1725 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಇವನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ನೇದಾಂತ
ಸಾರ ವೀರಶೈವಚಿಂತಾಮಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಬೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಸು 1725

ಸಾಂಬಯ್ಯನು (ಸು. 1750) ತನ್ನ ಕರಿಯಬಂಟನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ
ತಂದೆಯಾದ ಬೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಿದ್ಧಯ್ಯನು ಮೋಹನಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರು
ದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣನಾಗಿದ್ದಂತೆಯೂ
ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈತನು ಅವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಯೋ ತಿಳಿಯದು

ಚಿದಾನಂದ ಸು 1725

ಇವನು ಚಿದಖಂಡಾನುಭವಸಾರ, ಹರಿಭಕ್ತರಸಾಯನ ಇವುಗಳ
ನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವನ್ನು ಬರೆದ

ಜಿದಾನಂದಾವಧೂತನ (ಸು. 1750) ಗುರುವೆಂದು ಶೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ದ್ವಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಚಿದಖಂಡಾನುಭವಸಾರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 8, ಪದ್ಯ 537; ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

2 ಹರಿಭಕ್ತಿರಸಾಯನ

ಇದೂ ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 301.

ದೇವ ಸು. 1725

ಈತನು ದೇವಾಂಗಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು; ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಕಳಾಬ್ಬಿಯಪುರದ ಹರಿಪಟ್ಟ, ತಂದೆ ತಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟ, ತಾಯಿ ನಾಗಮ್ಮ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1725 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ದೇವಾಂಗಪುರಾಣ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 1380. “ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದೊಳ” ವಸ್ತ್ರವ ನಿರ್ಮಿಸೆ ಪಡೆದ ದೇವಾಂಗಚಾರಿತ್ರವ ಪೇಪ್ಪಿನು” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ರಂಗಯ್ಯ ಸು. 1730

ಇವನು ಕಾವೇರಿವಿಷಾಹಾತ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. “ಮೈಸೂರು ದಳವತಿ ದೇವರಾಜನೈವವರೇಣ್ಯ ಪೇಪ್ಪಿನೆ ಪೇಪ್ಪಿಂ” ಎಂಬುದರಿಂದ ಈತನು ದಳವಾಯಿ ದೇವರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವರಾಜನು ಕಳಲೆ ವೀರರಾಜನ (ಸು. 1720) ಮಗನು; ಮೈಸೂರು ದೊರೆ

ಯಾದ ದೊಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಲ್ಲಿ [1713-1731] ಸೇನಾವತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಅದುದರಿಂದ ಕವಿಯಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1730 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಾವೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.

ಜಾಯೇಂದ್ರ 1734

ಈತನು ಕರ್ಣಾಟಕುವಲಯಾನಂದ, ರಸವಂಜರಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು, ತೊರಗಲ್ ಸೀಮೆಗೆ ಅರಸಾದ ಲಿಂಗರಾಜನ ಮಗನು. ಜೈಮಿನಿಭಾರತದಿಂದ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕರ್ಣಾಟಕುವಲಯಾನಂದವನ್ನು "ವರುಷವಾನಂದಮಾಧವಮಾಸದಲ್ಲಿ ಭಾ| ಸುರಶುಕ್ಲವಹ್ನಪ್ರತಿಪದಿರವಿವಾ ಸರದಿ" ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಅನಂದವರ್ಷವು 1734 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಕರ್ಣಾಟಕುವಲಯಾನಂದ

ಇದು ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಸ್ಕೃತ ಕುವಲಯಾನಂದದ ಸಂಗ್ರಹರೂಪವಾದ ಭಾಷಾಂತರ; ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಡನೆ 101 ಅಲಂಕಾರಗಳು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸೂತ್ರಗಳು ಕರಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಸೌಂದರಪುರಾಣ, ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯ, ಚಾಯಣಭಾರತ, ಚಿತ್ರಭಾರತ, ಭಿಕ್ಷುಬಿನಕಾವ್ಯ, ಚೇರಮಕಾವ್ಯ, ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನ, ಜೈಮಿನಿಭಾರತ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಪಟ್ಟದೀಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಬಂದೋಪದಲಂಕಾರಕ್ಕೂ ಮೂರು ಮೂರು ಉದಾಹರಣೆಗಳ್ಳಿ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

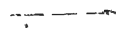
ಇತಿ ಕುವಲಯಾನಂದಾಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾಯಾಂ ಜಾಯಗೊಂಡ
ದೇಶಾಯಿ ಎರಚಿತಕವನಂ ಸಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ತಿಗದು
ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ —

ತುಹಿನಗಿರಿಜಾತೆಯೊಂದಲಿರುವ ಸಮಯದಲಿ |
ಗುಹ ಬರಲು ಪತಿಯ ಸಿಟ್ಟಿನ ಭಾವವಜಿತು ಸತಿ ||
ಸಹಿತೇಕಕಾಲವಲ್ಲವೊಗವ ಜಂಬವನುತಲನುದಾಪ್ತಿ ಸಂತೈಸಿದ ||
ಅಹಿರಾಡ್ವಿಭೂಷಣಮಹಾದೇವನವತರಿಸಿ |
ಮಹಿಯೊಳಗೆ ಕಾಡುವೈಶನಾಮದಿ ಬಂದು |
ಮಹಿಮೆಯಂ ಮೆಜೆಯುತ್ತ ಸಿದ್ಧಗಿರಿಯಿಂದವೈತಂದು ಕುಲವೈವನಾಗಿ ||
ಇರುವ ತೊಜಗರ್ವಿಸಿ ಮೆಗರವಾದ ಲಿಂಗಭೂ |
ವರನ ಸತ್ಪುತ್ರ ಜಾಯೊಂದ್ರನಿಂ ನಿರ್ಮಿಸಿದ |
ಸರಸವರ್ಣಕಾನ್ಯವಿವರೊಲಿವಿ ಲಾಲಿಪುರು ಪಾಲಿಪುರು ಲೀಲೆಯಿಂದ ||

2 ರಸಮಂಜರಿ

ಇದೂ ಸುಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 100. ಇದಕ್ಕೆ ಶೃಂಗಾರತಿಲಕ
ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು.

ಮೊದಿಯ ರುದ್ರ 1737

ಈತನು ವಿರಕ್ತರಕಾವ್ಯಪಂಚಮೋದ್ಭವಕಾವ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆ
ದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ಕಾನೂರಿಭಕ್ತರ ಚರಣಕಿಂಕರ, ಪಂ
ಚಮಕುಲಜೋದ್ಭವನಿಜಪ್ರದಯ, ಸರಸಕವಿವರ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇ
ಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ವಿರಕ್ತರಕಾವ್ಯವನ್ನು ಶಕ 1658 ಪಿಂಗಳದಲ್ಲಿ,
ಎಂದರೆ 1737 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿಸೋಮ, ಹರಿದೇವ, ಮಲಯಂಜ,

ಪುಷ್ಪದಂತ, ಭೀಮಕವಿ, ರಾಘವ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ, ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯ,
ಪಂತಸ್ಯಾಮಿ, ಉದ್ಭಟ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ವಿರಕ್ತರಕಾವ್ಯ

ಇದು ವಾರ್ಧಕ, ಪರಿವರ್ಧಿನಿ ಈ ಸಟ್ಟದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ
6, ಪದ್ಯ 742. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರಾದ 101 ವಿರಕ್ತರ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ.
ಈ ಗ್ರಂಥವು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ —

ಆಗಮದ ಗ್ರಂಥಸಂಧಾನನು ನೋಡಿ ಸಂಚರೋದ್ಧವಕಾವ್ಯವನು ವಿರಚಿಸಲ್ಪ
ಭಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರು ಒರೆದೋಡಿ ಚರಿಸುತಂ ಮಲೆಗೇ ಬದರೂರಪಟ್ಟಣಕೆ ಬರಲು ಅಲ್ಲಿ
ಪರ ಪ್ರಮುಖವಿವಿಧಭಕ್ತಸಮ್ಮೇಳನ ಶಿವಶಿವರ ನೋಡಲು ಬರಲು ಪಟ್ಟಣವಿಟ್ಟು
ಕೋವಿದ ಮಳಯಸ್ವಾಮಿಯೆಂಬ ಕೋವಿದನು ಗ್ರಂಥವನು ಕೇಳಿ ಅನಂದಿಸಿ ಕವಿ
ಯನು ಕರೆದು ಈ ಕಾವ್ಯವಿರಚಿಸಿದಂತೆ ನೂರೊಂದುವಿರಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರ ಚರಿತ್ರವ
ವಿರಚಿಸೆಂದು ನುಡಿಯಲ್ಪೆ ಅವರ ಬೆರನಾಗತು ವಿರಚಿಸಿದೆನು

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಬಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಮುತ್ತುವೇ
ಸಮುದ್ರ

ಇಂದ್ರಂಗಿಯೈರಾವತಾವ್ಯಸಿಂಗನನಾ | ಸೂದವಿವಿತ್ತಿ ಚಂದ್ರನವಿತ್ತಿ ಪರಶಿವಗೆ |
ನಂದಸೂನುಗೆ ರಸೆಯನಿತ್ತಿ ರತ್ನವಧರಿಗೆ ಮೌಕ್ತಿಕವ ಸಕಲಜಗಕೆ ||

ಅಂದದಿಂದಿತ್ತಿ ಭಿಕ್ಷುವ ಬೇಡಿ ತಿರುಂಬ|ಮಂದಿಗಳಿಗಿತ್ತಿ ತಂಬವ ಜಗಕೆಯುವಕಾರ|
ನೊಂದು ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಿದೆನು ನನಗೆ ಸರಿಯನಾರೆಂದು ಭೋಗರೆಯುತಿಳುದು ||

ಇವನ ಪಂಚಮೋದ್ಧವಕಾವ್ಯವು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

— — —

ಕಳಲೆನಂಜರಾಜ ಸಾ. 1740

ಈತನು ಕಕ್ಕದ್ಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಕಾಶೀನುಹಿನಾರ್ಥದರ್ಶನ, ಕೊ
ಶೀಕಾಂಡ, ಗರಳಪುರೀನುಹಿನಾರ್ಥ, ಭಕ್ತವಿಲಾಸದರ್ಶನ, ಭದ್ರಗಿರಿ
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಭಾರತ, ನಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣ, ವಿಭೀಷಣವ್ರತಕಲ್ಪ,
ಶೀವಗೀತೆ, ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರ, ಶಿವಭಕ್ತಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಶೈವಧರ್ಮ, ಸೇತು

ಮಹಿಮಾದರ್ಶ, ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯ, ಸಾಹಾತ್ಯ, ಹದಿವಂಶ, ಹಾಲಾಸ್ಯವಾಹಾತ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ಮೈಸೂರುರಾಜರ ಸೇನಾಪತಿಗಳ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು; ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದವನು, ಚತ್ಯಲಾಯನಸೂತ್ರದವನು; ಋಗ್ವೇದಿ. ತನ್ನ ವಂಶಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಜಂದ್ರವಂಶದ ರಾಜರಲ್ಲಿ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದ ಋಕ್ಕಾಚಾನುವರ್ತಿಯಾದ ತಿಮ್ಮನೇಂದ್ರನು ಕಳಲೆ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಗ ಕಾಂತರಾಜ. ಇವನ ಮಗ ಕಳಲೆ ದೊಡ್ಡರಾಜ. ಇವನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳ ಸೊಕ್ಕನ್ನು ಮುರಿದು ಮರಾಟರಾಯರನೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿ ಅಸ್ಯುರಗೆ ದಕ್ಕಲರಿಯದ ಕು ಪತಾಕೆಯನ್ನೂ ಸಿಂಹಲಲಾಟವಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದು ಅವನು ಎರವೆಸಿದನು; ಮರಾಟ ಬಯಸಾಟಿ ಮೊದಲಾದೈವರನು ರಾಧಾಟಿ. ೧೦ ಆಡ್ಡೆಯಾಯ್ತು ತಾರೇ ಬಸ್ತದಲ್ಲಿ ಕಡೆರನು. ಇವನ ಮಗ ಎರರಾಜ (ಸು 1721). ಇವನ ಮಕ್ಕಳು ದೇವರಾಜ ನಂಜರಾಜರು. ಈದೇ ವರಾಜನನ್ನು ಕೆಣಕಿ ಮಾಗಡಿಯ ಭೂವರನು ನಿಜದುರ್ಗರಾಷ್ಟ್ರವನು ನೀಗಿಕೊಂಡನು 2. ದೇವರಾಜನ ತಮ್ಮನಾದ ನಂಜರಾಜನೇ ಕವಿ.

ಈತನು ಗರಳಪುರಪತಿ ನೀಲಕಂಠನ ಭಕ್ತನು. ಲಿಂಗ ಮಗಳ ಅರ್ಧವನರಿದು ಬುಧಜನದೊಡನೆ ಗೋಪ್ತಿಯ ನೆಗಳಿದಂತೆಯೂ ಶೈವಪಂಚಾಕ್ಷರಕ ನಿಜಗುರುಸೌಂದ ರೇಶ್ವರಭೂಸುರರಿಂದರಿದು ಭಸಿತಶಿವಾಕ್ಷಮಾಲೆಗಳ ಧರಿಸಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನನುದಿನ ಮಾಡುತ ಪಾಶುಪತಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥತತ್ವವನು ದೀಶಿಕೋತ್ತಮರಂಭಿಸೇವೆಯಿಂದ ತಿಳಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ಗರಳಪುರಾಧಿನಾಥಚರಣಾರವಿಂದಸೇವಾಸಮಾಸಾದಿತಗೀವಾರಣಾಂಧ್ರಕರ್ಣಾಟಕಾದಿ ನಾನಾಭೂಪಾ ವಿಶೇಷಕಾವ್ಯರಚನಾಚಾತುರೀಧುರೀಣ, ದಾಸಕಾವ್ಯಾತ್ರಾರ್ಥೀಶ್ವರ, ಹನೂಮದ್ಧವಜಬರಿದಾಂಕಿತ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈತನು ಕವಿಗಳಿಗೆ ಪೂಜಕನಾಗಿ ನೂತನಭೋಜರಾಜ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಸಂಗೀತಗಂಗಾಧರವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು

1. ೧ ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ. 2 ಇದು 1728 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಮಧುರೆಯ ಸುಂದರೇಶ್ವರದೇವರ 64 ಲೀಲೆಗಳು ಹೇಳವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಂಜರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬೇವತಾಸ್ತುತಿ, ಕವಿವಂಶ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ 15 ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟಿ

1	(1)	ದೇವೇಂದ್ರವಾಪಪರಿಹಾರ.	(18)	ಅತಿವೃಷ್ಟಿನಿವಾರಣ
	(2)	ವರಾವತಶಾಸವಿಮೋಚನೆ	(19)	ಸಿದ್ಧವೇಷಧಾರಣ
	(3)	ಕದಂಬವನದಲ್ಲಿ ಮಧುರಾವು ರ ರಚನೆ	(20)	ಶಿಲಾಗಜಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕುಪ್ರದಾನ
			(21)	ನಗ್ನಪಸ್ತಿಕನನ
	(4)	ತಟಾಕಾದೇವಿಯ ಜನನ	(22)	ದ್ವಿಜಕನ್ಯಾಸುಗ್ರಹ
	(5)	ಮಾನಾಕ್ಷಿ ಸೌಂದರ್ಯಶರ ಕಲ್ಯಾಣ	(23)	ವೃತ್ಕೃಪ್ತನರ್ತನ
			(24)	ದ್ವಿಜಪತ್ನಿಯ ವಧನಿರೂಪಣ
	(6)	ಪರಮೇಶ್ವರನ ನಾಟ್ಯಪ್ರದ ಶಕನ	(25)	ಬ್ರಹ್ಮಘ್ನದೋಷಪರಿಹಾರ
			(26)	ಸಿದ್ಧನಂ ಒಂಟಿಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಗೆ ದ್ದುದು
	(7)	ಕುಂಡೋದರನಿಗೆ ಅನ್ನಭಕ್ಷಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಾನ	(27)	ನಗ್ನಸರ್ಪಹನನ
			(28)	ನಗ್ನಧೇನುಪಾತನ
	(8)	ಕುಂಡೋದರನಿಗೆ ಅಪಗಾಪ್ರ ದಶಕನ	(29)	ಕುಲಭೂಷಣನಿಗೆ ಸೇನಾಪ್ರ ದಶಕನ
	(9)	ಸಪ್ತಸಾಗರಾನಯನ		
	(10)	ಮಲಯಧ್ವಜಭೂಪಾನಯನ	(30)	ಕುಲಭೂಷಣನಿಗೆ ಸುವರ್ಣ ಮಯವಾಹಮಾಡುವನಿತ್ತುದು
	(11)	ಉಗ್ರಪಾಂಡ್ಯನಿಗೆ ವಲಯಾ ಯುಧಪ್ರದಾನ	(31)	ವಲಯವಿಕ್ರಯ
			(32)	ಯಕ್ಷಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಷ್ಟಸಿಧ್ಧು ಪದೇಶ
	(12)	ಸಮುದ್ರನ ಗರ್ವಭಂಗ		
	(13)	ದೇವೇಂದ್ರಕಿರೀಟಭೇದನ		
	(14)	ಮೇರುಕಾಂಚನಹರಣ	(33)	ಚೋಳರಾಜನಿಗೆ ಬಾಗಿಲಂ ತೆಗೆದುದು
	(15)	ಮುನಿಗಳಿಗೆ ವೇದಾರ್ಥೋಪ ದೇಶ	(34)	ಪಾಂಡ್ಯಭಟರಿಗೆ ಪಾನೀಯ ದಾನ
	(16)	ರತ್ನವಿಕ್ರಯ		
	(17)	ಮೇಘಗಳಿಂದ ಸಮುದ್ರಪಾನ	(35)	ರಸವಾಹ ಪ್ರದಶಕನ

ದಿಯ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ; ಮುಂದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಗದ್ಯವೇ ಇದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಗ್ರಂಥಾದಿಯಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ವಾರ್ವತಿ, ಇತರ ಮತಗಳ ಭಂಗಿಸಿ ತಿವವಿಶ್ವಾದ್ಯೈ ತಮತವೇ ವ್ಯಾಸಮುನಿಗಭಿಮತವೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಶ್ರೀಕಂಠದೇಶಿಕ, ವಿಮತಸಭೆಯೊಳು ಶಿವನೇ ಸರಮಾತ್ಮನೆಂದು ವಾಪಾಣವೈಷಭಂಗೆ ತೃಣವಂ

(36) ಚೋಳರಾಯನಂ ಯುಗಿದುದು	(51) ಬ್ರಹ್ಮಣಕುಮಾರನಿಗೆ ಆರಾಧ್ಯ ವೃತ್ತವ ಒರೆದುಕೊಟ್ಟುದು
(37) ಶೂದ್ರನಿಗೆ ತಂದಾಡಾನ	(52) ಸತ್ತೀರಾನುಗ್ರಹಕರಣ
(38) ವೈಶ್ಯನ ಮಗನಿಗೆ ಜಯವನಿತ್ತುದು	(53) ಆಸತ್ತೀರಕವಿಗೆ ದ್ರಾವಿಡ ಸೂತ್ರೋಪದೇಶ
(39) ವರಗುಣಪಾಂಡ್ಯನ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾವಿಮೋಚನ	(54) ಪ್ರಬಂಧತಾರತಮ್ಯನಿರೂಪಣ
(40) ಕಾಷ್ಠಭಾರವಿಕ್ರಯ	(55) ಉತ್ತರಕಾಲಾಸ್ಥವ್ಯಾದುರ್ಭಾವ
(41) ಚೋರರಾಯನಿಗೆ ಸತ್ರಿಕಾಲೇಖನ	(56) ಕೃವರ್ತ ಕಕನ್ಯಾಪಾಣಿಗ್ರಹಣ
(42) ಭದ್ರನಿಗೆ ಪೀರವನಿತ್ತುದು	(57) ವಾತಪುರೇಶ್ವರದೀಕ್ಷಾಪ್ರದಾನ
(43) ಭದ್ರವನಿತೆಗೆ ಅಭಯಪ್ರದಾನ	(58) ಮಾಯಾಶ್ವವಿಕ್ರಯ
(44) ಸೂಕರಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಸ್ತನೈವ್ರದಾನ	(59) ನದ್ಯಾಕರ್ಷಣ
(45) ಸೂಕರಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಮಂತ್ರಿತ್ವವನಿತ್ತುದು	(60) ಹಿಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಶಿವನು ಮಣ್ಣು ಹೂಶ್ಚುದು
(46) ಭಾರದ್ವಾಜಪಕ್ಷಿಗೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯಮಂತ್ರೋಪದೇಶ	(61) ಕುಬ್ಜಪಾಂಡ್ಯಜ್ವರತಮನ
(47) ನೀರುಕಾಗಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯನಿತ್ತುದು	(62) ಶೂಲಗಳಿಂದ ಆರ್ಹತವಂ ಸಂಕುಸಿದುದು
(48) ಪುರಸ್ಕೇಮಾಪ್ರದರ್ಶನ	(63) ಶಂಭುಕೂಪಶಮಾಪ್ತಕೃಷ್ಣನಯನ
(49) ಚೋಳಸೇನಾಪ್ರಭಂಜನ	(64) ವೆಂಪ್ಪಾದಿ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಕಂಠ ಬವನಪ್ರವೇಶ
(50) ಸಂಘಕವಿಗಳಿಗೆ ಪೀರವನಿತ್ತುದು	

ಮಲಿಸಿ ತೋಜಿಸಿದ ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬಳಿಕ ತನ್ನ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ “ವ್ಯಾಸಕೃತವೌರಾಣಸೂಕ್ತಿಗ | ಕಾಶಯವನಜ”ದಪ್ಪಗನ್ನಡ | ಭಾಷೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹಾಲಾಸ್ಕೀಶಲೀಲೆಗಳ” ಎಂಬ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಹಂದ್ರವಂಶೋದ್ಭವರಾದ ಭಾರವ್ಯಾಜಸಗೋತ್ರದ ಆಶ್ವಲಾಯನಸೂತ್ರದ ಋಗ್ವೇದಿಗಳಾದ ಮಹಿಸೂರ ದಳವಾಯಿ ದೊಡ್ಡಯ್ಯನವರ ಪಾತ್ರರಾದ ಕಳಲೆ ವೀರ ರಾಜಯ್ಯನವರ ಪುತ್ರರಾದ ನಂಜರಾಯ್ಯನವರು ಸ್ವಾಂಧಪುರಾಣದೊಳಗೆ ಪೇಟು ದೇ ಹಾಲಾಸ್ಕೀಪತಿಯಾದ ಸೌಂದರೇಶನ ಅಜ್ಜನಾದ ನಾಲ್ಕು ಲೀಲೆಗಳಂ ಕರ್ಣಾಟ ಕೋಕ್ತಿಯಿಂದ ವಿಳಹಿಸಿವಂತೆ ಪೇಟು ದ ನಂಜರಾಜವಾಗೇ ವಿರಾಸವೆಂಬ ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ವಾರ್ವತೀಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಬೆಟ್ಟದರಸಿನ ಕುವರಿ ಗಿರಿಶನ | ಪಟ್ಟದರಸಿ ಚರಾಚರಂಗಳ |

ಸೃಷ್ಟಿಯಂ ನಿಂದೈಷ್ಟಿಲೀಲಾಮಾತ್ರದಿಂದೆನಗೆ ||

ಕಷ್ಟಮಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಬೇಡಿದ | ಭೇಷ್ಪವರಗಳನೀವ ನಿವುಣೆ ನು |

ದಿಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯನಿತ್ತು ಸಲಹು ಗಣೇಶಗುಹಜನನಿ ||

2 ಭದ್ರಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಸ್ವಾಂಧಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ಭದ್ರಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಟೀಕೆ ಈ ಭದ್ರಗಿರಿಯೆಂಬುದು ಪಿನಾಕಿನೀ ನದ್ವಿನದಿಗಳ ಸಂಗಮದ ನೈರುತ್ಯದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಶಿವವಿಶ್ವಾದೈತ್ಯವ್ಯಾಪಕನಾದ “ಶ್ರೀಕಂಠದೇಶಿಕರಡಿಗೆ ಪೊಡಮಡುವೆನು” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ

ಪಾಶುಪತಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಾತ್ಪನ್ನ | ದೇಶಿಕೋತ್ತಮರಂಭಿಸೇವೆ ನು |

ಲೇಸಿನಿಂದಲಿ ತಿಳಿದು ನಂಜನರೇಂದ್ರ ನಾನೀಗ ||

ವ್ಯಾಸರಹಿತಪುರಾಣಸೂಕ್ತಿಗ | ಕಾಶಯನ ತಿಳಿದಪ್ಪಗನ್ನಡ |

ಭಾಷೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಭದ್ರಗಿರಿಶಮಹಿಮೆಯನು ||

ಎಂದು ಟೀಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 14 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿವೆ.

3 ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯಚರಿತ್ರದ ಭಾಷಾಂತರವು; ಅಧ್ಯಾಯ 10. ಕಥಾಸಾರವನ್ನು ಕವಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ವಿಮತಸಭೆಯೊಳು ಶಿವನೆ ಕಮಲಾ | ರಮಣಮೊದಲಾದಮರನಂದ್ಯನು |

ಸಮರಧಿಕರವರಿಲ್ಲ ಸತ್ಯವಿದೆಂದು ತಿಳಿಪಂತೆ ||

ಕುಮತಿಕೋಲಾಹಲವ ಖಂಡಿಸಿ | ಗಮಕದಿಂ ವಾತಾಣವೃಷಭಗೆ |

ಸುಮತಿ ತೃಣವನು ಮೆಲಿಸಿದಾಹರದತ್ತ ಸಲಹೆಮ್ಮೆ ||

4 ಕಕುದ್ಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಶಿವಗಂಗೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 20.

5 ಭಕ್ತವಿಲಾಸದರ್ಶನ

ಇದು ಸ್ವಾರ್ಥಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯ ಶಿವಭಕ್ತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ 90ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಭಾಷಾಂತರವು.

6. ಸೇತುಮಹಿಮಾದರ್ಶನ

ಇದು ಸ್ವಾರ್ಥಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಸೇತುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಟೀಕೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 52.

7. ಗರಳಪುರೀಮಹಿಮಾದರ್ಶನ

ಇದು ನಂಜನಗೂಡಿನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 12.

8 ಶಿವಗೀತೆ

ಇದು ಪದ್ಮಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಶಿವಗೀತೆಯ ಭಾಷಾಂತರವು; ಅಧ್ಯಾಯ 18

9 ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರ

ಇದು ಸ್ವಾರ್ಥಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರದ ಟೀಕೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 50.

10 ವಿಘ್ನೇಶ್ವರವ್ರತಕಲ್ಪ

ಇದು ಸ್ಯಾಂದಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರವ್ರತಕಲ್ಪದ ಟೀಕೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 3. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಕಟಹರಚತುರ್ಥಿವ್ರತಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಆಯಾ ನಾಮಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳ ಭಾಷಾಂತರಗಳಾಗಿವೆ.

ನೂರೊಂದ ನು. 1740

ಈತನು ಸೌಂದರಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ; ಆದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಶ್ರೀರಂಗವಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಆಳುತ್ತಿರುವನೆಂದೂ ಆತನ ಸೇನಾಪತಿಯಾದ ಕಳೆ ನಂಜರಾಜನು (ಸು. 1740) ತುರುಕರನ್ನು ಜಯಿಸಿದನೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಈ ನಂಜರಾಜನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಇವನ ಅಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ [1734-1766] ನಾಗರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಕವಿ ಯಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1740 ಆಗಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ದಶಮೀ ಕವಿವರ ಆರಂಭಿಸಿ ಅಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿಗೆ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವರ್ಷದ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಕವಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸೌಂದರಕಾವ್ಯ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 1395. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣನಕಥೆ ಯಾವುದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸಮಕಾಲದವರಾದ ಕೃಷ್ಣ

1. ಒಂದು ಪ್ರತಿಯು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಹರಿಹರನೊರೆದ ಶ್ರೀಕರವೀರ ಸೌಂದರನ ವರಚಾರುಕೀರ್ತಿವೇಬಿ'ದನು' ಎಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸೌಂದರನ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ.

ರಾಜ, ಅವನ ದಳಪತಿಗಳಾದ ಕಳಲಿ ದೇವರಾಜ ನಂಜರಾಜರು ಅವರು
ಗಳ ವೈಭವ ಪರಾಕ್ರಮಾದಿಗಳನ್ನು ಕವಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವೊಡಲು ಮೂರು ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನವರ್ಣನೆ ಇದೆ. ಆ
ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಲವು ಪ್ರಭುಗಳು ಬಂದಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ

ಬಳಿಕ ಕವಿ ಕಳಲಿದೇವರಾಜನು ಮಾಗಡಿಯನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯ
ಪ್ರಭುವನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಳಲಿ ನಂಜರಾಜನು ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ತೆರಳಿ ಚನ್ನ
ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ತುರುಕರೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಬಾರಮಲ್ಲ ಮುಂತಾದ ಹಲವ
ರನ್ನು ಕೊಂದು ಜಯಶಾಲಿಯಾದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ ತುರು
ಕಸರದಾರರ ಹೆಸರು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ —

ಬಿದ್ದ ಸುಲ್ತಾನಮುರತ್ತಾನ ರಣದಲ | ಬಿದ್ದ ದರಿಯ ಬಲನೊಳಗೆ |

ಬಿದ್ದನು ಚಂದ್ರೋಸಾಹಬನು ಕಾಸಿಂಖಾನೆ | ಬಿದ್ದುಸಿಖೀಂಪ್ರದಿವಾನ ||

1. ಜಾಂಬಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಯ್ಯ; ನಗರವನಂತಗಿಯನಾಳ್ವ ಚೆಲುವಯ್ಯ;
ನಾಗ್ಗಹಳ್ಳಿಯ ದೊರೆ ವೀರರಾಜಯ್ಯ, ಕಡಲೂರ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ; ಶರಪುರದಂಸು ವಿಚಾ
ರಕರ್ತ ವೀರ, ಡೆಂಕಣಿಕೋಟಿ ದೊಡ್ಡಯ್ಯನ ಮಗ; ಕಡಬದ ನರರಾಜಯ್ಯ; ಹೆಚ್ಚು
ರ ಚೆಲುವರಾಜಯ್ಯ; ಮದ್ದೂರ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ಮಾಗಡಿಯ ಆರಸ ಅಲಂಗರ ನರ
ಸಯ್ಯ; ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಮುದ್ದರಾಜಯ್ಯ; ಸೂಗಿರಿಯ ದೇವರಾಜಯ್ಯ;
ಬಳ್ಳಪುರದ ಬೈಚೆಗೌಡನ ಮುರಿಯೊತ್ತಿದ ಬೆಳ್ಳೂರಕೆಂಪರಾಜಯ್ಯ; ಹರದನಹಳ್ಳಿ
ಕಾಂತಯ್ಯ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ನಾವ ನಿರ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.—
ಸಿಂಹಾಸನಪುರಪತಿ, ಘಣಿಪುರವನಾಳ್ವ ವಜೀರ; ಬೇಲೂರ ಗುರಿಕಾರ; ನರಸಿಂಹ
ಪುರದರಸು; ಕಿಕ್ಕೇರಿ ಗುರಿಕಾರ; ಹಾರನಹಳ್ಳಿಯ ಗುರಿಕಾರ; ಆಕಾಲಗೊಡನಾಳುವ
ದೊರೆ; ದೋರಾಂಬಾಧಿಯರಸು; ತುರುಕಬಲವ ಮುರಿಯೊತ್ತಿದ ತುರುಗಿರೆಯರಸು;
ದೇವರಾಯದುರ್ಗದ ಪತಿ; ತುಮುಕೂರ. ಸು; ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದರಸು; ಕುಣಿಗಿಲ ದೊರೆ;
ಮದ್ದಗಿರಿಯ ದೊರೆ; ಹೊಸವೂರ. ಗುರಿಕಾರ; ಅಳಿಯಪಟ್ಟ ಯಳಂಮೂರ ದೊರೆ; ಹುಲಿ
ಯೂರದುರ್ಗಪತಿ; ಎಂಡಕಲ್ಲ ಗುರಿಕಾರ; ಖಾನಖಾನರ ಸೋಲಿಸಿದ ಸತ್ಯಮಂಗಲದ
ದೊರೆ; ಕಂದಿಕೆರೆಯ ದೊರೆ; ಹೊನ್ನಹಳ್ಳಿಯ ಗುರಿಕಾರ; ಧಾರಾಪುರದ ದೊರೆ; ಶಾಲ್ಮ
ದರಸು; ನಾಮಕಲ್ಲುದೊರೆ; ಪಿರಿಯಪಟ್ಟಣದ ದೊರೆ; ಮುತ್ತೂರರಸು.

ಆಮೇಲೆ ಕವಿ ಸಂಪರಾಜನನ್ನು ಎಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿ ಸವರಾತ್ರಿಯ ಉತ್ಸವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಾನೆ.

ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ—

ನೋಡಿದಡೆಯು ನವರಸದಲಂಕಾರ ರೊಂ | ಡಾಡೆ ರಾಗದ ರಂಜನೆಯು |

ವಾದಿ ಕೇಳಿದಡೆ ಕರ್ಣಾಮೃತಪ್ರಾಧಿಯು | ರೂಢಿಯೊಳದೆ ಪುಣ್ಯಕಥೆಯು ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರಸ್ತುತಿಯಿದೆ; ಬಳಿಕ ಕವಿ ವಾರ್ವಾಹಗಣೇಶ, ಪಟ್ಟಾಬಿ, ಭೈರವ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕಾವೇರಿ, ಗಂಗಾಧರಲಿಂಗ, ವೀರಭದ್ರ, ರಂಗನಾಥ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಡೆಯೂರ ಪೋರಟದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಸ್ತುತಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ವದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ನರ್ತನ

ಕಂಗಳೊ ಕಾಮಶರಂಗಳೊ ನೀಲಾಳ | ಕಂಗಳೊ ಅಳಿಯ ಒಳಗವೋ |

ಹಂಗಳರಸ ಹೇಮಾಂಗಪ್ರತಿಮೆಯಂತೆ | ರಂಗದೊಳಾಡಿ ಮೆಣ್ಣಿದಳು ||

ಜಟ್ಟಿಗಳು

ಮಲ್ಲಗಾಸೆಯದಟ್ಟಿಜಲ್ಲಣಗಳನುಟ್ಟು | ಮಲ್ಲಿಗೆಮಾಲೆ ಕಂಠವೊಳು |

ಬಳ್ಳಿದ ಭೀಮಕರಡಿ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯಿಂ | ದಲ್ಲಿ ಮೆಚೆದರು ಜಟ್ಟಿಗಳು ||

ಕೆಡಹಿದವನಮೇಲೆ 'ಇಡೀಪೇ' ತೊಡೆಗಳಿಂ | ಮಡಮುಜ'ದಿಡಿಕಿಜ'ದೊತ್ತಿ |

ಹೊಡೆದುಗ್ಗಲಾಗದಂವದಿನಡೆದಡೆಮ ಬೊಂ | ಪಡಿವಿಡಿ'ಪ್ಪಳಿಸಿದನು ||

ಉರಶ್ಚಿ ಬಗ್ಗಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಮೈಸಿ'ಯುಬ್ಬಿ | ಭರತಕೋವಿದರಂತೆ ಹೇಗಿ |

ಸರಬರೆಯೊಳು ಪೈಸರಗೋಲ ತಿರುಗಿ ಶ್ರೀ | ಕರದ ಸಾದಕವ ತೋಟ'ದರು ||

ರಾಜನೀತಿ

ಧರಿಸು ಸುಧರ್ಮದ ವಜ್ರಾಂಗಿಜೋಡ ಸ | ತ್ಕರಿಸು ಸದ್ವಿಚರ ಶಾಸ್ತ್ರೀ |

ಪರಮಭಕ್ತರ ನೋಯಿಸದೆ ಸದ್ಧರ್ಮದಿ | ದರಣಿಯೊಳಿಂದ ಭೂಪಾಲ ||

ದೇವರು ಗುರುವು ಶಾಸ್ತ್ರವು ತಿಲವೈಪವಾಸ | ಈವ ಗುಣವು ಕಾವ ಗುಣವು

ಇವ ರಾಯನಿಗುಂಟು'ಆವ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಜ್ಞ | ದೇವರ ಸಮವೆಂದ ಮಂತ್ರಿ ||

ದುರ್ಮಂತ್ರಿ

ಅರಸಜಿ'ಕಿಲ್ಲದೆ ಧರಣಿಹವ್ವೊಡೆಯಗೆ | ಹೊರೆವರು ತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳ |
ದೊರೆಚಿತ್ತವಿದ್ದಂತೆ ಮಹಿಮಾಡಿ ಬಿನ್ನೈಸಿ | ಬರೆವರು ಲೆಕ್ಕಮರ್ಮಗಳ ||
ತಮ್ಮಿಂದ ಸತ್ಯಾತ್ಮರನ್ನಿಲ್ಲವೆಂಬರು | ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಲ್ಲ ಬಾಧಿವರು |
ತಮ್ಮೊಳು ತಾವೆ ಪ್ರಭೇದಬೆರಸುವರು | ನಮ್ಮಲಾಗದು ಮಂತ್ರಿವಡನ ||

ಗೂಢಾರ್ಥದ ದೇವತಾಸ್ತುತಿ.

ತರುಧರನ ತಂದೆತನುಜೆಮನೆಯ ಸಖ | ತರಳನಮ್ಮನ ವರನಣುಗನ |
ಅರಸಿಯಾತ್ಮಜನ ಮಾವನ ಮಗನೂರಿದ | ಗುರುಕೆ ತೃಣೇಶಿ ಮಾಂವಾಹಿ¹||

— — —

ವೆಂಕಟೇಶ ಸು 1740

ಈತನು ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಪೌರುಕುತ್ಸಗೋತ್ರದವನು; ಅಪಸ್ತಂಬಸೂತ್ರದವನು; ಬೃಹಚ್ಚರಣಸಂಪ್ರದಾಯದವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗುಮ್ಮಳಾವುರ. ಈತನ ಪೂರ್ವಿಕರವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಈತನ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಇವನ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಈಯಂಕಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ—

ಇವನ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಗಿರೀಶಾದಿ ವಿಪ್ರರು 500 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗುಮ್ಮಳಾವುರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಮರಣಾದಿಯಿಂದ ಇದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಂಪಪ್ಪಮಾಧೀಶ್ವರ, ನಾಡಪ, ಗಿಡ್ಡಪ, ಕೆಂಪನಾಣಯ್ಯನುಪಾಲಾದಿಗಳು ಗ್ರಾಮಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾವಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಏಕರಾಜನು (ಎಕ್ಕೋಜಿ) ಇವನ ಮುತ್ತಾತನಿಗೆ ಅಂದೋಳಿಕಾಶ್ವಾದಿ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಅಮೇಲೆ ಮಹಿಸೂರು ಸೇನಾನಿ ದೊಡ್ಡಕ್ಕಮಾಧೀಶ್ವರನು ಪ್ರೀತಿಯಾದ

1. ತರುಧರ = ಚಂದ್ರ; ತಂದೆ = ಸಮುದ್ರ; ತನುಜೆ = ಲಕ್ಷ್ಮಿ; ಮನೆ = ಕಮಲ; ಸಖ = ಸೂರ್ಯ; ತರಳ = ಕರ್ಣ; ಅಮ್ಮ = ಕುಂತಿ; ವರ = ವಾಹು; ಅಣುಗ = ಅಜ್ಜನ. ಅರಸಿ = ಸುಧದ್ರೆ; ಅತ್ಮಜ = ಅಭಿಮನ್ಯು; ಮಾವ = ಸೋದರದಮಾವಕ್ಕುಣ್ಣ; ಮಗ = ಕಾಮ. ಅವನನ್ನು ದಹಿಸಿದವನು ಈಶ್ವರ.

ದನು. ಅನಂತರ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನು ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. (ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓಲೆ ಹೋಗಿದೆ). ಕವಿಯ ವಂಶಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ-ಅರುಣಗಿರಿ ದೀಕ್ಷಿತನೆಂಬವನು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಗ ಗಿರೀಶ; ಇವನ ಮಗ ವೆಂಕಟೇಶ; ಇವನ ಮಗ ಗಿರೀಶ; ಇವನ ಮಗ ತಿಮ್ಮಯ್ಯಾಚ್ಚ; ಇವನ ಮಗ ವೆಂಕಟೇಶ; ಇವನ ಮಗ ತಿಮ್ಮಾಚ್ಚ. ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ತಿಮ್ಮಾಂಬೆ, ಇವರ ಮಗ ಕವಿವೆಂಕಟೇಶ. ಗುರುಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ-ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಯೋಗಿಚಂದ್ರ, ಶಿಷ್ಯ ಪರಮಹಂಸ, ಶಿಷ್ಯ ದತ್ತನಿರಂಜನ, ಶಿಷ್ಯ ಶಾರಕಯೋಗಿ, ಶಿಷ್ಯ ನ್ಯಾಶ್ಚಾಫಿರಾವ, ಶಿಷ್ಯ ಕವಿಯ ಗುರುವಾದ ಯೋಗಿಚಂದ್ರ. ಈ ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಕವಿ ವೇದಾಗಮಶಾಸ್ತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಪರಿಣಿತನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಾಳಗತವಾದ ಗುಮ್ಮಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಆಮೇಲೆ ಮಹಿಮೂರ ಸೇನಾನಿ ಕಳಲಿ ಬೊಡ್ಡರಾಜನ ಪಾತ್ರನೂ ವೀರರಾಜನ ಪುತ್ರನೂ ಆದ ನಂಜರಾಜನ (ಸು. 1740) ಆಶ್ರಿತನಾಗಿ ಅವನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1740 ಆಗಬಹುದು.

ಈ ನಂಜರಾಜನು ಬಹಳ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾಗಿಯೂ ಸ್ವತಃ ಕವಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನೆಂದೂ ಗರಳಪುರದ (ನಂಜನಗೂಡು) ಈಶ್ವರನ ಸೇವಾರ್ಥವಾಗಿ ಗೋವುರ, ಕೋಟಿ, ಗುಡಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಆರುವತ್ತಿಮೂವರಾದ ಶಿವಭಕ್ತರ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿ ಅವರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬರೆದನೆಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಬೋಲಿತ ಪ್ರತಿ ಆಸಮಗ್ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಲೀಲೆಗಳು ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ಕಾವ್ಯದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಸಕಲಾನಂದಿತಸತ್ಕಲೋಕ ಸರನಾಲಂಕಾರ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣಾ |

ಸ್ವತಃ ಸಂವಿನ್ಮಹಿತಾಕ್ಷರಾತ್ಮಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯಚ್ಛವಿದ್ಯಾರ್ಥಂ ||

ಸ್ತುತಿ ಸದ್ವೈತ್ತವಿತ್ತಿ ಚಾರುಚರಣಭ್ರಾಜಿಷ್ಣು ಮಹಾವೈಭಾ |

ರತಿ ನಿಜಂ ಚತುರಾಸ್ಯವಶ್ರವನಜಾತಾವಾಸದೊಳ ಕ್ರೋಧಿವಳ್ ||

ಸ್ಫುರದುಕ್ತಪ್ರೋಜ್ವಲಾರ್ಕದ್ಭುತಿಜಿತಕುಜನೋದ್ಭದ್ಭಿವಾಂಧಂ ವಿಪಶ್ಚಿ |

ತ್ವರಿಪೋಷಾಧೌಘಸಂಧಂ ಗತನತಭವಬಂಧಂ ಲಸಚ್ಚಾರದಾಸ್ಥಾಂ ||
 ಬುರುಡಪ್ರಾಚುರ್ಯಗಂಧಂ ಪರಮಶಿವಕಥಾನೇಕಸಂಬಂಧಮುದ್ರೀ |
 ತಿರಸಾಲಂಕಾರಬಂಧಂ ಪ್ರಧಿತವದನಿಬಂಧಂ ಮದೀಯಪ್ರಬಂಧಂ ||
 ರಸಭಾವಂ ಸೋಗಸಾದುದಚ್ಚರಿ ಜನುತ್ಕಾರಂ ಕಳಾರೀತಿಮೇಂ |
 ಪೊಸತುತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಮನೋಜ್ಞ ಮುಜ್ಜಲಮಲಂಕಾರಂ ನವೀನಾರ್ಥಗ||
 ಧ್ವನಿಸಮಾನೋಚಿತಕಲ್ಪನಾರಚನೆ ಚೆಲ್ವಾಯ್ತೊಧತಿಪ್ರೀತಿಯಿಂ |
 ರಸಿಕರ್ ಮೆಚ್ಚೆ ನಿಮಿಷಾವೆಂ ಸುಜನಕರ್ಣ ಶ್ರಾವ್ಯಮಂ ಕಾವ್ಯಮಂ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ಯೋಗೀಶಂಧ್ರಗುರು ಇವರುಗಳನ್ನು ಪರಿವಿಡಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ

ಇವನು ಅಧುನಿಕಕವಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಇವನ ಬಂಧವು ಪ್ರೌಢವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ--

ಸಮುದ್ರ

ತಿಂಗಳಬಾಲನಂ ಪಡೆದ ತಣ್ಣಿಡಲಿಂದಿರೆಯಿರ್ಪ ತರು ರ |
 ನ್ನಂಗಳನಿಟ್ಟ ಪೆಟ್ಟಿ ಮುಗಿಲ್ಗಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಕೂರ್ತು ಬಂದ ಬೆ ||
 ಟ್ಟಂಗಳ ಬಿಡಿನಾಗರಮಲವೈಡೆಯಂ ಮಲಗಿರ್ಪ ಸೆಜ್ಜಿ ಶಂ |
 ಖಂಗಳ ಪೇಟಿ ಪೆರ್ಬವಳದಂಗೆಡಿಯೆಂದೆನಿಸಿದುರಾಕಡಲ್ ||

ಸರಸ್ವಿ

ಅಂಭೋಜೋತ್ಪಲನಂಭುತ | ಬಂಭರಕಳಹಂಸಚಕ್ರಕಾರಂಶರವಾ |
 ರಂಭವಿಜೃಂಭಣಸಂಭ್ರಮ | ಗಂಭೀರಾಸಾರವೂರಪೂಕಾಕಾಶಂ ||

ನೇರು

ಸುಮನೋವಾಹಿನಿಯಿಂ ಪರಿಸ್ಕರಿಸ ರಂಭಾಮಂಜುಘೋಷಾದಿಸ |
 ತ್ವಮದಾಳಿವ್ರಜದಿಂ ಪೊಡಬ್ಬ ಸುರಕಾಲಶ್ರೇಣಿಯಿಂದಾನಗಂ ||
 ಸುಮನೋವಾಹಿನಿಯಿಂ ಪರಿಸ್ಕರಿಸ ರಂಭಾಮಂಜುಘೋಷಾದಿಸ |
 ತ್ವಮದಾಳಿವ್ರಜದಿಂ ಪೊಡಬ್ಬ ಸುರಕಾಲಶ್ರೇಣಿಯಿಂದೊಡ್ಡುಗುಂ ||

ಭೃದ್ಯಾನ

ಬಿತ್ತರಂಬದದಿವಳ ಮಾವಿನೋಳಿತ್ತಲುಂ ಮೊಳೆದೋಣ ಕೆಂ |

ಮೊತ್ತಿದಂಕುರನುಂ ಕದ್ದುಂಕಿ ಸಮತ್ತಕಾಕಲಿಕಾರನಂ ||

ಬಿತ್ತು ಬಿತ್ತಬದೀರಮಂ ಗಬ್ಬವುತ್ತುಮಿರ್ಪುವಿವೇಬನಂ |

ಮತ್ತಕೋಕಿಲಗಳ್ ವಿರಾಜಿಸಿದತ್ತು ಪಂಚಮರಾವದಿಂ ||

ನಹತ್ತ

ಪ್ರರೂಢಸಂಧ್ಯಾನಟಿನೋದ್ಭಟಾಂಬಿಕಾ | ವರೋಲ್ಲಸಜ್ಜೀರ್ವಕಿರದ್ವಿಯಜ್ಜರಾ |

ಸ್ಫುರತ್ತೃವತ್ಸಂತತಿಯೆಂಬಿನಂ ಸಭೋಂ | ತರಸ್ಥತಾರಾಗಣವೆದಿಪ್ಪಿತೋಳಿನಂ ||

ನಂಜರಾಜನ ಪರಾಕ್ರಮ

ಧರಣೀಶಾಗ್ರೇಷರಂ ತದ್ವಿಧು ಸುಹೃದಸುಹೃತ್ಸಂಘಮಂ ಕಾಯ ತತ್ತ |

ತ್ವರಿಗಳ್ ಸದ್ವಂತಯುಕ್ತದ್ವಿಜಗಜಮುಖವಾಹಘಮುಕ್ತಾತಪಶ್ರೋ ||

ತ್ವರದಿಂದೀಶಾನಭೂಷಾಂಚಿತಮೆನಿಸಿ ನಿಲಿಂವ್ ಪಸಂಸೇವ್ಯಮಾಗು |

ಪ್ತುಣಿ ನಿಜ್ಜಂ ಕಾಶಿಕ್ರೀಗದೆಯೆನಲಿಹುದಿಂದಿರ್ಪುದಾತ್ತರೈಮಲೈ ||

ಗೋವಾಲರಾಜ ಸು 1741)

ಇವನು ಕಮಲಾಚಲದಗಾಹಾತ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮೈಸೂರು ಅರಸುಗಳ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಮೈಸೂರುದೊರೆಯಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ (1734-- 1766) ಕ್ಷಕುರನಾದ ಕತ್ತಿಗೋವಾಲರಾಜ ಅರಸು ಎಂಬವನೇ ಈತನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಬೆಟ್ಟದಕೋಟೆಯ ಅರಸುಗಳ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು . ಕೆಲವುಕಾಲ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು .

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಮಲಾಚಲದಗಾಹಾತ್ಯ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 9; ಇದಕ್ಕೆ 'ಗೋವಾಲಭೂವಾಲೋಕ್ತಿವಿಲಾಸ' ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಚಲ

ಅಥವಾ ದಕ್ಷಿಣಗೋವರ್ಧನಾಚಲ ಎಂಬ ಹಿಮವನ್ನೋವಾಲಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಹೇಳಿದೆ. ಇದು ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದುದು ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗಡ್ಯವಿದೆ—

ಇಂತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕಲನಿದ್ವಜ್ಜನಮನಃಪಾರಾವಾರ ಶೂರ್ಣಸುಧಾಕರ ಶ್ರೀಗೋವಾಲಭೂವಾಲೋಕ್ತಿವಿಲಾಸರೂಪಕರ್ಣಾಟಭಾವಾಯಾಂ ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೋಕ್ತಕಮಲಾಡಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಕಥಾಪ್ರಸಂಗೇ.

— — —

ನಂದಿನಾಥ 1745

ಇವನು ವಲ್ಲಿಕಂಠಾಭರಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಕೈವಲಕವಿ; ತನ್ನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—ನಂದಿಯಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕಲಿಕಾಲಚೋಳನು ಬಂದು ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು; ಅಮೇಲೆ ಬೈಷ್ಣವೇಂದ್ರನ ವಂಶಿಕರು ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಆ ಭೋಗನಂದಿರೇನಿಂದ ಇತ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಕಿನೀತೀರದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯಚಿತ್ರಾಂಗಕಂಠಾಖ್ಯವರ್ಗವಿರ್ವುದು. ಆ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಗುರುಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶ್ವರಜಾತ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯಕರಜಾತ ಬಸವಲಿಂಗಕರಜಾತ ವೀರಭದ್ರೇಶನಿರ್ವನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಳಿಕಾಂಬೆ, ಮಗ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಕರಜಾತ ನಂದಿನಾಥ ಇವನೇ ಕವಿ. ಇವನ ವಿದ್ಯಾಗುರು ಪುಟ್ಟವರ್ಮ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕ್ರೋಧನ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈಕ್ರೋಧನವು 1745 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಮಾರಾಧ್ಯ, ನಿಜಗುಣೇಂದ್ರ, ವಡಹರದೇವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವಲ್ಲಿಕಂಠಾಭರಣ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಸ್ಥಲ 9, ಕಂಡವೃತ್ತವಡಗಳ ಗಣನೆ 1610. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಣ್ಣುಖನ ದಿಗ್ವಿಜಯ, ವಲ್ಲಿವರಣಯ ಇವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ. ಈಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—

ಪಶುಪತನು ವರವಲ್ಲಿಯ ಮು | ನೋಸಗೆಯಿಂದ ಬೆರೆದಂದವನು |

ರಸೆಯೊಳ್ಳಿರಣಿ'ವಂದದೊಳಾಂ | ಕುಶಲಮಾಗಿ ಪದನಾಗಿಸುವೆ ||

ಇದು ಗುಹಪದಮಹಿಮಾಮೃತ | ಮರು ಸದಮಲಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವಿರತಿಯ ಕಂದಂ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ತಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ವಾರ್ವತಿ, ಸ್ವಗುರು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲೇಶ, ರೇವಣ ಮರುಳಾರ್ಯ, ಏಕೋರಾಮಿ ವಿಶ್ವನಾಥರು, ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ, ಗಣಪತಿ, ವೀರಭದ್ರ, ಪಟ್ಟಾಬಿ, ಭೃಂಗಿ, ಕಾಲಭೈರವ, ಬಸವ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಸೂತನು ಕೌನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕೌನಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದವಿರಳಾನಂದಪದಪ್ರದಾಯಕ ತೋಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರವರ ಪ್ರಸಾದದಿಂದುದಿಸಿದ ವಲ್ಲಿಕಂಠಾಭರಣದೊಳೆ.

ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ತೀಯದೆ ಸರ್ವಂ ಹುಡುಕುವ | ನೆಲಮಹಿನಿಕ್ಷೇಪದಂತೆಯಿದೇನುಫಲಂ |

ಧರೆಯಲ್ಲರಳಿಯೆ ಹೂನ್ನಿನ | ಒಪ್ಪತೆಯ ಮಹಿಗಟ್ಟಿವಲ್ಲಮಾಲ್ಕಿ ಪ್ರಾಕೃತಮಿದಮೋಳೆ ||

—o—

ಪಾಯಣ್ಣ 1748

ಈತನು ಅಹಿಂಸಾಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಇವನ ತಂದೆ ಗುಮ್ಮಟಸೆಟ್ಟಿ, ಗುರು ನಯಸೇನ, ಸ್ಥಳ ಸಂಗೀತಪುರದ ರಸ ಸಂಗಮರಾಯಪುತ್ರ....ದ್ರಭೂಪನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪುವ ಭಾರಂಗಿ. ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾಲವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ 'ಒಂದು ಅಸಮಗ್ರವಾದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭವಸಂವತ್ಸರವು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಭವವು ಶಕ 1670 (1748) ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅಹಿಂಸಾಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆ 634. ಇದಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಂಗವ್ರತಚರಿತೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. "ಮುಕುರದಂತೆ ಬೆಳಗಲಿ ಎನ್ನಕುಲ" ಎಂದು ಕವಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ವಾಯಾಣ್ಣ ಎಂಬ ಕವಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಭೀಕನರ್ಥಾಪ್ಪಾಸನ ಎಂಬ 16 ಸಂಧಿಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ಸಾಂಗತ್ಯಗ್ರಂಥವಿದೆ. ಇದೂ ಏತತ್ಕವಿ ಕೃತವಾಗಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.

—೦—

ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ 1749

ಈತನು ನೆಯಸೇನನ ಧರ್ಮಾಮೃತವನ್ನು ಕಕ 1671 ಕುಕ್ಷವರ್ಷ ದಲ್ಲಿ (1749) ಪ್ರತಿಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಳಗಣ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ಕವಿಯೆಂದೂ ನಾಗೇಂದ್ರನ ಮಗನೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಇಂದ್ರಾಸ್ವಯೋದ್ಭವಂ ನಾ | ಗೇಂದ್ರನ ತನುಜಾತನಾದ ಬೊಮ್ಮಣಕವಿ ದೇ |
ನೇಂದ್ರಸುಬ್ಬಂವಾಚಿಕತದನ | ಚಂದ್ರನ ಜೈಶ್ಯಾಲಯದೊಳೆ ಬರೆದಂ ಮುದದಿಂ||

—೦—

ಪದ್ಮನಾಭ 1750

ಈತನು ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ್ರದ ಉತ್ತರಭಾಗವನ್ನು, ಎಂದರೆ 17ನೆಯ ಸಂಧಿಯಿರುವ ಮುಂದಕ್ಕೆ, ಬರೆದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಿಂದ ಈಯಂಕಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ—

ಈಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅಥವಾ ಶಂಕರ ಎಂಬ ಕವಿ ಬರೆದು ಕಾಲವಾದನು¹. ಕೆಲವು ಕಾಲದಮೇಲೆ ತಾಳವದೇಶದೊಳಗಣ ಮೂಲಿಕೆಯೆರಾಜನಾದ ಚೆನ್ನರಾಯಸಾವಂತನ ಮತ್ತು ಆತನ ಸೋದರವರಮಾವನಾದ ಕುಂದೈಯರಸನ ಇವ್ವಾನುಸಾರವಾಗಿ ? ವಾಗ್ಗೇನಿವುರದ ಪದ್ಮಸೆಟ್ಟಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಇವರ ಮಗನಾದ ಪದ್ಮನಾಭನು² ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿದನು. ಮೂಲಿಕೆಗೆ ಒಳಲಂಕೆ, ನೂತನವುರ,

1 Vol. II, 586 2, ಪದ್ಮಾವತೀಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಪದ್ಮನಾಭನು ಮೂಲಿಕೆಯನ್ನು ಆದರ ನಾಮಾಂತರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ; ಆದರೆ ದೇವಿ ದೊರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಏತದ್ವಿನನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು ದೊರೆಯ ಕೋಶಕದ್ವಕ್ಷನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಪ್ರಯಕಳ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಉಂಟು. ಅಲ್ಲಿಯ ಅನಂತಜಿನಚೈತ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾ
ತಂದ್ರಮುನಿ ಇರುವನು. ಈಚೈತ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಲೂ 4 ಬಸ್ತಿಗಳಿಂಟು. ಅರಮನೆ
ಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಜಿನೇಂದ್ರನ ಬಸ್ತಿ ಇರುವುದು; ಅದರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಯ ವಿಗ್ರಹವೂ
ಉಂಟು. ಚೆನ್ನರಾಯಸಾವಂತನು ಸಿದ್ಧವಾಂಬೆಯ ಮಗನು ; ಇವನಿಗೆ ಒಳಲಂಕಾ
ವಾಚ್ಛಾಹ ಎಂಬ ಬಿರದೂ ಹನುಮಕೇತನವೂ ಉಂಟು. ಕವಿಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಯ ಚರ
ಣಾಬ್ಜಮಧುಪನು; ಅವಳ ಕರುಣದಿಂದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಇವನ ಗುರು
ಸಂಧಿತಾಡ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಕಗುರು ಪ್ರಭಾಜಂದ್ರ, ರಕ್ಷಕ ಚೆನ್ನರಾಜೇಂದ್ರ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಕುಂದ್ವೆ
ಯರಸ. ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1674 ಪ್ರಮೋದವರ್ಷದಲ್ಲಿ - ಎಂದರೆ 1750
ರಲ್ಲಿ - ನೂತ್ನಪುರದ ಅನಂತಜಿನರ ಸನ್ನಿಧಿಯಾಳು ಪೂಜಿಸಿದನು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ್ರೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 37, ಪದ್ಯ 5268. ಈ ಪದ್ಯ
ಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು 2151 ಚಂದ್ರಶೇಖರಕವಿಚೃತ, ಉಳಿದವು ಪದ್ಮನಾಭ
ಕವಿಚೃತ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜೈನಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ರಾಮಾಯಣ
ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿ 29 ನೆಯ ಸಂಧಿಯಿಂದ ಆರಂಭ
ವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಚೆನ್ನರಾಜ

ಜನಮತಗಗನಮಂಡಲದೊಳು ಸಮ್ಯಕ್ತೈ | ವಿನಿಪ ರಥವನೊಲಿದಡೊ |

ವನುತಬೋಧಾಂತು ಪಟ್ಟಕಸಲಾ ನಡೆವನಾ | ಮನುಜೇಂದ್ರ ದವಸೇಂದ್ರನೆನಲು||

ಸುವ್ರತಸ್ತುತಿ

ಕೋರ್ವ ಪರ್ವದ ಸರ್ವಕರ್ಮಭಟರ ಗರ್ವ | ಪರ್ವತಗಳ ನುಗ್ಗುಗುಟ್ಟು |

ನಿರ್ವಾಣಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಟ್ಟವನಾಳಿದ | ಸರ್ವಜ್ಞ ಸುವ್ರತ ಸಲಹು||

ನೀತಿಯ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ

ಹುತಭುಕ್ತೃಬಳದಾಹಕಶಕ್ತಿಯನು ಮಹಾ | ಸತಿಯ ವಿಶುಡ್ಧಚಾರಿತ್ರೆ. |

ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಿದುದಿಳಿಯೊಳು ಪತಿವ್ರತಗುಣ | ದತಿತಯಮೇನು ಕೇವಳಮೇ- ||

ರಾವಣನ ತಲೆಗಳು

ವರಜಯೋಗ್ಯೆಯೆಂಬ ಯೋಗಿನಿ ರಕ್ತತಾ | ವರೆಗಳಿಂದತಿಭಕ್ತಿಯಿಂದ |
ಭರದೊಳಾಕಾಶಲಿಂಗನರ್ಜನಗೆಯ್ಯು ' ಪರಿಯೊಳು ಭರಿದೋಪ' ದುವು ||

ರಾವಣಸತಿಯರ ಪ್ರಲಾಪ

ಧಾರಿಣಿಪತಿ ನಿನ್ನ ಸತಿಯರ ಪಾದಪ್ರ | ಹಾರಂಗಳಿಂದಲಿ ನಿನ್ನ |
ಚಾರುನಂದನದೋಕಾನೋಕಪಂಗಳೊ | ಇಾರಿನ್ನು ತಳಿರನಾಗಿಪರು ||

ವೈರಾಗ್ಯ

ತನುಧನಪುತ್ರಕಲತ್ರ ಮಿತ್ರಾಯುರ್ಯ | ವ್ರತರೂಪಸೌಭಾಗ್ಯದೊಡವು |
ಘನದೊಡ್ಡ ಸುರಧನು ಮಂಚು ಸಂಧ್ಯಾಭ್ರ ಮಂಜಿನ ವುಂಜವೆಂತಸ್ಥಿರವು ||
ಗಿರಿದುರ್ಗ ವನದುರ್ಗ ಜಲದುರ್ಗ ಕರಿದು | ತುರಗಪದಾತಿಯಿವೆಲ್ಲಾ |
ದುರುಳನಂತಕನೊಯ್ಯ ಪಡದೊಳು ಕಾವುವೆ | ಇರಿದಿವ ನಂಬುವನೆಗ್ಗ ||
ಘಟಿಸಿದಭವಾನುಣಲುಡಲು ನಂಟರು ಬಂಧು | ಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರುಲಿವಡೆ'ಂದ |
ಘಟಿಸಿದ ಪಾಪದಿಂ ನಿರಯದೊಳ್ ಬಿಟ್ಟು ಕೋ | ಟಿಲೆವಡುವದೊರ್ವನಾತ್ಮ ||
ದಿನಚರಿಯುಡಿಸಿ ತೊಡಿಸಿ ಮಿಸಿಸಿದ ತನ್ನ | ತನುಪೊಡವಂದಿನಲುಪ್ಪಿದ |
ವನಿತಾದಿಗಳುಪೊಡು ಹರೆಯೂರ್ಜಿಸಿದ ವೈ | ಜನವುಣ್ಣಿವೆರಡೊಡಬಹುವು ||
ಸಪ್ತಧಾತುಗಳ ಸಮೂಹದಿಂ ದುರ್ಗಂಧ | ವ್ಯಾಪ್ತವಾದೀತನುವೆತ್ತ |
ದೀಪ್ತಚಿನ್ಮಯನಾತ್ಮನಿದವೊಕ್ಕು ವಿಷಯತೋ | ಲುಪ್ತನಾಗಿರುವಂದವೆತ್ತ ||

ಗೋಪಾಲದಾಸ ಸು. 1750

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ವಿಜಯ
ದಾಸನ (ಸು. 1725) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನಿಗೆ ಭಾಗವದಾಸ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ

ಉತ್ತಮ. ಗುರುಗೋಪಾಲದಾಸ, ವರದಗೋಪಾಲದಾಸ ಎಂಬ ಇವನ ಇಬ್ಬರುತಮ್ಮಂದಿರೂ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನೂ ಈತನಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇವನ ಸಳ ವೇಣೀಸೋಮಪುರ. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ-

ರಾಗ ಕಾಂಬೋದಿ--ಝಂಪತಾಳ.

ಪಲ್ಲವ || ಎನುಬೇಡಲೊ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ||

ಅನುಪಲ್ಲವ || ನೀನಿತ್ತ ಸೌಭಾಗ್ಯ ನಿಬಿಡವಾಗಿದೆ ಎಳಗೆ||

ಜನನಿಯಂ ಕೊಡುವೆಡುಜಗದೀಶ ಬೇಡುವೆನೊ | ಜನನಿಯೇನಿತ್ತಕಾಧ್ಯುವರಾಯಿಗೆ |
ಜನಕನಂ ಕೊಡು ಎಂದು ಬಯವಂತ ಬೇಡುವೆನೊ | ಜನಕನೇನಿತ್ತಕಾಪ್ರಹ್ಲಾದಿಗೆ ||1||
ಬಂಧುಗಳ ಕೊಡು ಎಂದು ಚಂದದಲಿ ಬೇಡುವೆನೊ | ಬಂಧುಗಳೇನಿತ್ತರೋ ಗಜರಾಜಿಗೆ |

ಅಂದಣವನ್ನೇವ ಭಾಗ್ಯವನೆ ಬೇಡುವೆನೊ | ಅಂದಣವನ್ನೇವ ದಾನಹುಷನೇ

ನಾಡನೋ ||2||

ಬೇಡುವೆನೊ ಒಂದು ಬೇಡತಕ್ಕುದೊ ದೇವ | ನೀಡವೆಂಬುದು ನಿನ್ನ ಮನದೊಳಿತ್ತು |
ಮೂಡಲದ್ರೀಶ ಗೋಪಾಲವಿಠಲ | ಬೇಡದಂತೆ ಪರರ ಮಾಡಯ್ಯ ದೊರೆಯೇ ||3||

— ೦ —

ವೇಣುಗೋಪಾಲದಾಸ ಸು 175||

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಗಧ್ಯಕವಿ; ವಿಜಯದಾಸನ (ಸು. 1725) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನಿಗೆ ಪಂಗನಾಮದತ್ತಮ್ಮಣ್ಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಈತನು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠದಾಸನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದನೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಇವನು ಒಬ್ಬ ಸವಾಬನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು ಬೊಕ್ಕಸದ ಹಣವನ್ನು ಶೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೋಸ್ಕರ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ದುಡಕ್ಕಾಗಿ ಸೆವೆಯಲ್ಲಿದ್ದಲ್ಲುಟ್ಟು ಸಹಿಸಲಾರದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಶೇವರು ಇವನ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವೇಣುಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಬಾಳು
ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಭೈರವಿ—ತ್ರಿವೃತ್ತಿ ಶಾಳ

ಪಲ್ಲವಿ || ಅಂದು ಎನಗೆ ಗೋವಿಂದ ನಿನ್ನ ವಾದಾರವಿಂದವ ತೋರಿಸಿ ಮುಕುಂದನೆ ||
ಅನುಪಲ್ಲವಿ || ಸುಂದರವದನನೆ | ನಂದಗೋಪಿಯಕಂದ | ಮಂದರೋದ್ಧಾರ ಅನಂದ
ಇಂದಿರಾರಮಣ ||

ನೊಂದಿನಯ್ಯ ಭವಬಂಧನದೊಳು ಸಿಲುಕಿ | ಮುಂದೆ ದಾರಿಗಾರಾದೆ ಕುಂದಿದೆ

ಒಗಡೊಳು |

ಕಂದ ನಾನೊಂದೆನ್ನ ಕುಂದುಗಳೆನಿಸದೆ | ತಂದೆ ಕಾಯೊ ಎನ್ನ ಕಂದವಳಿಸಕನೆ ||

ಧಾರಣೆಯೊಳು ಭೂಭಾರಜೀವನನಾಗಿ | ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದೆ ವಾಪಮಾಡಿದೊಳಗದೊಳು |

ಯಾರು ಕಾಯುವರಿಲ್ಲ ಸೇರಿದೆ ನಿನಗೈಯ | ಧೀರವೇಣುಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಹಾರ

ಗಾಣಿಸೊ ಈಗ ||೨||

— — —

ಮೋಹನರಾಸ ಸಂ. 1750

ಇವನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ವಿಜಯದಾಸನ (ಸಂ. 1725) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಚಿವ್ವಗಿರಿ. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಹನವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಬಾಳು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಉದ್ದರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಮುಖಾರಿ—ರೂಪೆ ಶಾಳ

ಪಲ್ಲವಿ || ಎನುಮಾಡಿದರೇನು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ||

ಅನುಪಲ್ಲವಿ || ಆನೆಗೆ ಮಜ್ಜನವ ಮಾಡಿಸಿದಂತೆ ||

ವೇದವೋದಿದರೇನು ಕಾಸ್ತವೋದಿದರೇನು | ವಾದಿಸಿದರೇನು ತರ್ಕವನು ಮಾಡಿ |

ವಾದದಲಿ ಗಂಗೆಯ ಪಡೆದ ನಾರಾಯಣನಾದಿಯೆಂದು ಪಂಚಭೇದತೀತಿಯದಲಿ ||೧||

ಹದಿನಂದದಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಬುದರೇನು | ಸದ್ಭಕ್ತಮಾವೃತ್ತಿಯನು ಜಾಣಿದುನಿತ್ಯ |

ಮಧ್ಯವ್ಯಭ ನಮ್ಮ ಮೋಹನವಿಠಲನ | ಸದ್ಭಕ್ತರಾ ವಾದವೋದ್ದಿಷ್ಟೊಂಡಿದೆ ||೨||

— — —

ಹಯವದನರಾಸ ನು 1750

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾರ್ಧವ್ಯಕವಿ; ವಿಜಯರಾಸನ (ಸು. 1725) ಶಿಷ್ಯನು. ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಯವದನವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ-
ರಾಗ ಮುಖಾರಿ — ಝಂಪಿತಾಳ

ವಲ್ಲವಿ || ಸಕಲಸಾಧನವೆನೆಗೆ ಕೈಸೇರಿತು | ಮುಕುತಿಯಾಮಾತಿಗೆ ಬಾರದಾಧನವು ||
ಸಂಸಾರದಲಿ ಜ್ಞಾನ ಸತಿಮುತರಲಿ ಭಕ್ತಿ | ಕಂಕಾಠವುಡಿಯಲಿ ಮೈರಾಗ್ಯವು |
ಸಂತೆಯದ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಖತನವ ಮಾಡುವೆನು | ಹಿಂಸೆಪಡಿಸುವೆನು ಜನಸಂಗದ
ರಂಗ ||

ಹೆಂಡತಿಯ ಕೊಂಡೆಯದ ಮಾತುಗಳೆ ಉಪಸೇರಿತು | ಚಂಡಕೋಪವು ಎಂಬ ಅಗ್ನಿ
ಹೋತ್ರ |

ಪಂಡಿತನು ನಾನಾಗಿ ಅವಿಧೇಯರಸುಸೇರಿ | ಕಂಡಕಡೆ ವಾಧಿಸುವುದಿತಿರ್ಕವಯ್ಯ ||
ಒದಿದೆ ಯಲ್ಲದ್ದ ಕಲ್ಲದ್ದ ಎನ್ನುತಲಿ | ವೇದವೆಂಬುದು ಎನಗೆ ಪಗಡೆಪಂಜಿ |
ವಾಧಿಗೆ ಈವರಿಯ ಧನವನ್ನು ಕೂಡಾಕಿ | ವೋದಿಹಯವದನವಿಠಲ ನಿಮ್ಮ
ಮಾತು ||

ಸಂಗವಬಸವವ್ವ ಸು. 1750

ಇವನು ವೀರಶೈವಸುಧಾನಿಧಿಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ನಿರ್ವಾಣಾರ್ಥನ ಮಗನು,....ಮಂತ್ರಿವರ್ಮನ ಮಮ್ಮಗನು. ಈತನ ತಂದೆ ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿ (ಸು. 1725) ಯಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಬಹುದು. ಟೀಕೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಓ, ತ್ರಿನಿಖಿಲ ನಿಗಮಾಗಮಸಾರಪಾರಾವಾತಮಂಧಮಂಧಾಯಃಪಾಪಾಶೇಷ
ಮುನೀಶ್ವರೇಷ ಕುಮನೀಷಿದರ್ಶಯಿಂಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತ ಹೃದ್ಯಾಸವದ್ಯವಟ್ಟಿ ಲವಿದ್ಯಾನ್ಮೆ

ಭವವಿಖ್ಯಾತಗುರುಬಸವ.. ದೇಶಿಕೇಂದ್ರವರಚಿತಸ್ಥ ವೀರಶೈವಸುಧಾನಿಧಿ ನಾಮಧೇಯಸ್ಥ
ಪ್ರಬಂಧಸ್ಥ ಶ್ರೀಮದ್ವೀರಶೈವಮಾರ್ಗಪ್ರವರ್ತಕ ಲಿಂಗಾಂಗವಾಮರಸ್ಥಯೋಗರಹ
ಸ್ಯಾಧಿ....ಮಂತ್ರವಕ್ಯಗರ್ಭಾಬ್ಧಿಹೌಸ್ತುಭ ಶ್ರೀಮನ್ನಿರ್ವಾಣಾರ್ಹತನೂಭವ ಸಂಗನ
ಬಸವಪ್ಪನಿರ್ಮಿತ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾಬೀಜಾಯಾಂ.

—೦—

ಉದ್ಭಾವಸಿದ್ಧಲಿಂಗದೇವ ಸು. 1750

ಈತನು ವೀರಶೈವಚರಿತಾಮಣಿಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು
ವೀರಶೈವಕವಿ. ಮೂಲಗ್ರಂಥವು ನಿಟ್ಟೂರುನಂಜಯ್ಯನಿಂದ (ಸು. 1725)
ರಚಿತವಾದುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು.

—೦—

ಬಬ್ಬಾರು ರಂಗ ಸು. 1750

ಈತನು ಅಂಬಿಕಾವಿಜಯವನ್ನೂ ಪರಶುರಾಮರಾಮಾಯಣವನ್ನೂ
ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಸ್ವಾರ್ಥಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಕೌನಕಗೋತ್ರದವನು. ತನ್ನ
ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—ಕಮ್ಮೆಯ ತಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಮಗ ರಂಗ;
ಮಗ ಮಾಮಗ; ಮಗ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ; ಮಗ ವೇದಾವತೀತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಫನ
ಪುರಿಯ (ಹಿರಿಯೂರು) ಕರಣಿಕಾಗ್ರಣಿ ರಂಗ; ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ರುಕ್ಕಿಣಿ,
ಮಗ ಕವಿ ಬಬ್ಬಾರುರಂಗ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಿರಿಯೂರಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ
ಬಬ್ಬಾರು. ಆ ಬಬ್ಬಾರು ರಂಗನಾಥನೇ ಈತನ ಕಾಲದ್ದೆವೆನ್ನುವರು. “ಸುಳ
ವಿಗಳ ಕರಮುಕಾರ, ಕುಕವಿಗಳೆದಿಗಿಚ್ಚು, ಸಜ್ಜನನಿಕರಮನದಾನಂದನಂ
ಜನಚೈತ್ರ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿ
ಗಳಲ್ಲಿ “ಇಳೆಯ ಕರ್ಣಾಟಕಮಹಾಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಗುರುವೆಂದೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು
ತಳೆದು ಭಾರತವನು ವಿವರಿಸಿದ” ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, “ಅವನ ಬಬ್ಬವಿಡಿದು
ಶ್ರೀರಾಮಚರಿತವ ಬೆಳಗಿದ” ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ
ದ್ದಾನೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಕೆ, ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ, ತಾನು

ಈ ನಾಲ್ವರೇ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ "ಕೃತಿಸೃಜಿಸುವ ಅತಿದಿಗ್ಗಜರು, ತಮಗಿಡಿ
ರಾರು ಧರಣಿಯಲಿ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪರರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿ
ಸದೆ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವನೆಂಬಿಬ್ಬರಾದು ತನಗುಂಟೆಂದು

ಅಗ್ಗಲಿಕೆ ಪರನುಸರಿಸದೊಂ | ದಗ್ಗಲಿಕೆ ಭಾಮಿನಿಯವಟ್ಟಿದಿ |

ಮುಗ್ಗಿಸದೆ ಕರಡ್ವಸ್ತಕದಿ ಪದಗಳನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ||

ಉಗ್ಗಡಿಸದಗ್ಗಲಿಕೆ ತನ್ನದ | ನರ್ಘ್ಯವಾಕ್ಯದೊಳರ್ಥವಿಳಿತ |

ನುಗ್ಗಿ ನಿಲಿಸದೆ ಬಿರುದು ಬಬ್ಬುರೀತನೇವಕಗೆ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಜೈಮಿನಿಭಾರತವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ
ನನ್ನು (ಸು. 1700) ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಈತನು ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ
ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಅಂಬಿಕಾವಿಜಯ

ಇದು ಭಾಮಿನೀವಟ್ಟಿದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 47, ಪದ್ಯ 3005¹.
ಇದರಲ್ಲಿ ಅದಿಕೃತಿಯಾದ ದೇವಿ ರಕ್ತಬೀಜಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ
ಕಥೆಯೂ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಚರಿತವೂ ಹೇಳಿವೆ. ಮೊದಲು ಅತ್ರಿಮುಖಿ ನಳ
ರಾಜನ ಕನಿಷ್ಠಾಧಿನಿವಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಋತುಪರ್ಣರಾಯನಿಗೂ ಆಮೇಲೆ
ಸೂತನು ಕೌನಕಾದಿಗಳಿಗೂ ಈ ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಂತೆ
ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬಬ್ಬುರುರಘುವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ
ಕವಿ ತಿವ, ವಾರ್ವತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸೂರ್ಯ, ಹನುಮಂತ, ಪದ್ಮಕ
ನಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾದ ವಿದ್ಯಾಕಂಕರ, ಇವರುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.
ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ವಿದ್ಯೆ

ಚೋರರಿಗೆ ವಶವಾಗದಾಳ್ವನು | ಮೇಘ'ಕಾಮಿನಿ ತೆಗೆಯಕೂಡದು |

ಬಾರದೊಡಹುಟ್ಟಿದ ವಿಭಾಗಿಗೆ ದೇಹಕದು ತನಗೆ |

ಭಾರ ಮುನ್ನಲ್ಲಮಮ ವಿದ್ಯಾ | ಚಾರುಧನಕಣಿಗಾಣೆನದಪಿಂ |

1, ಅಚ್ಚಾಗಿದುವ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ 48, ಪದ್ಯ 2946 ಎಂದಿದೆ.

ಧಾರಣೆಗೆ ಎದ್ದಾಂಜರಗ್ಗುಳೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

ಗಾಯಕ

ಕೊರಲುಬಿರಲಿನ ತಾಳ ತಪ್ಪದೆ | ತಿರವನಲುಗದೆ ಮೈಯೊಳಾಯಸ |

ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸೊಗಸಹಿ'ತು ನಯಲಲ್ಲಿಭಾವದಲಿ ||

ಸಂಗಮಗಳುಜ್ಜರಿಸುತ್ತಲುಗಿನೊ | ಇರವ ತಪ್ಪದೆ ರಾಗನಿರ್ಣಯ |

ದಿರವ ಬಲ್ಲವ ಗೀತೆಗಾಯಕನರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

ನೀತಿ

ಅಜ್ಜುವರ್ಗಕೆ ಸಿಲುಕಿ ನೆಟ್ಟನೆ | ಮೂಜ್ಜುಗುಣಗಳೆಗೊಡನೆ ಹೊಂದಿ ಎ|

ಕಾರದಷ್ಟು ಮಹಾಮಹಿಂಗಳೆಗೊಲಿದು ನಂವಿನಲಿ ||

ಸಾರಿಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳೆಚ್ಚಿಗೆ | ತೋಹಿ' ಸಪ್ತವ್ಯಸನವಂತ್ತಿಯು |

ಬೀರುಬಿರಕೊಂಡಿಹ ದುರಾತ್ಮರಗುಂಟೆ ಪರಪಾಪ್ಯ ||

ಗುಣದಿ ಕರನಿಧಿಯೆನಿಸಿ ಶಾಂತದ | ಭಣಿತೆಯಲಿ ಶತಿಯೆನಿಸಿ ಶುಭಕರ |

ದೇಣಿಕೆಯಲಿ ಶ್ರೀಗೌರಿಗೆಣೆಯೆಂದೆನಿಸಿ ನಿಜಪತಿಯ ||

ಮನದೊಳಗೆ ಪರದೈವವೆಂದೇ | ಗಣಿಸುತ್ತನವರತತ್ತಿಮಾವಗೆ |

ಜನನಿಯಂತಿರುವವಳೆ ಕುಲವಧು ಧರ್ಮರೂಪೆಂದ ||

ಆದಿಕೃತಿ

ಅಂಬುಜವು ಮನುಳಿಸಿದುವಾಶತಿ | ಬಿಂಬವದನೆಯ ವದನಕಾಂತಿಗೆ |

ತುಂಬಿಗಳು ಬೇಹಿ'ದುವು ಭೃಂಗಾಳಕದ ಸುಂದರಕೆ ||

ಕಂಬುಕಂಠಿಯ ರದನಕುಚಿ' ದಾಳಿಂಬ ಬಾಯ್ತಿದುತಿಹುವು ತೊಡೆಗಳ |

ಸಂಭ್ರಮಕೆ ತಿರವಾಗಿ ನಿಂದುವು ಬಾಚಿ ಬನದೊಳಗೆ ||

ವರ್ಷಾಕಾಲ

ಬಿರಹಿ' ಹಾಯ್ದುವು ಹಂಸ ಮಾನಸ | ನಿಧಿಸರೋವರಕ್ಕೆದೆ ಕೇಕಿಯು |

ಕೆದಜ'ದುರುಗಹಿ'ಗಳಲಿ ಕುಣಿದುವು ಮುಗಿಲನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ||

ಉದಿರುತಿಹ ಮಾಂಬನಿಯ ಗುಟುಕಿಸಿ | ಯೊದಿಡಲುತಿರ್ದುವು ಚಾತಕವ್ರಜ |

ಫದುಗುತಿರ್ದುವು ಖಗಮೃಗಾವಳಿ ಕೋಣೆಕುತ್ತ ಹಲಿ ||

ಜಲಕ್ರೀಡೆ

ಮುಖಗಿದುವು ಮತ್ಸ್ಯಗಳು ಕಂಗಳ | ಹೊಳಹಕಾಣುತ ಮನದಿ ಲಜ್ಜಿಸಿ |
ಜಲಜ ಕಂಪಿಸುತಿರ್ದುರ್ವಾಸ್ಯಕೆ ಸೋಲ್ಪು ಭೀತಿಯಲಿ ||
ತೆಳುವನುತಿ ತಿವಳಿಯ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ | ತೊಲಗಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದುವು ಕಿಟುದೆರೆ |
ಕೊಳನೊಳಗೆ ಬಿಡಿಯರು ಸಂದಣಿಸಲ್ತೆ ನಿಮಿಷರಲಿ ||

೨ ಪರಶುರಾಮರಾಮಾಯಣ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ: ಸಂಧಿ 43, ಪದ್ಯ 1543.
ಕವಿ "ಅಂಬಿಕಾವಿಜಯಮಂ ಭಾಮಿನಿಯೇಳಚಿಪಿದಂ ಮಗುಪ್ಪದಂ ವಾ
ರ್ಧಕದ ಪಟ್ಟದದೆ ಇಳಿಸುವೆಂ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮನ
ಚರಿತವು ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬಬ್ಬಾರುವಾಸ ವಸಂತವಾರ್ಧ
ವನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರ
ಸ್ವತಿ, ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ, ಶೃಂಗೇರಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ರೇಣುಕೆ, ಸೂರ್ಯ,
ವ್ಯಾಸ, ಅಂಜನೇಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂ
ಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಬಾಲ್ಯ

ಕಪ್ಪಾದ ನೆಪ್ಪಿಸುರುಳ್ಳುರುಳಿನಿಂ ಕೆಂಬವಳ |
ಕೊಪ್ಪಾದ ಚೆಂದುಟಿಸು ಚುಬುಕದಿಂ ಕಿಟುಚೊಲ್ಲು |
ಸುವಾಣಿಮುತ್ತಿನಂತಿರ್ಪ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂ ಡಾಳಿಸುವ ನಿಡುಗಂಗಳ ||
ಹೆಪ್ಪಾದ ಗಂಭೀರನಾಭಿಯಿಂ ನಳನಳಿಸು |
ತಿರ್ಪಾಸುಕರಗಳೆಂ ಬಟ್ಟನುಣ್ಣೊಡೆಜಂಘಿ |
ತತ್ಪಾದತಳವೆಜ್ಜೆ ಮೃದುವಿನಿಂದೊಪ್ಪಿದಂ ಬಾಲಕಂ ಕೃತವೀರ್ಯನ ||

ಸ್ತ್ರೀವರ್ಣನೆ

ವಲ್ಲರಿಗಳೆಲ್ಲದುಂಟಿ ಮಲ್ಲಿಗೆಗಳರಳಿಸುತ |
ಸಲ್ಲಲಿತಡಂದ್ರನಂ ಮುಖದೊಳಂ ಪೊಳಸುತ್ತಿ |
ಬಿಲ್ಲು'ಯದಂಬುಗಳ ಬೀಜುತ್ತಿ ಚಿಗುರಿಸುತ ಸೌಗಂಧವೃಕ್ಷಂಗಳ ||

ನಲ್ಲೆಯರ್ ತಮತಮಗೆ ನಾಗನೂ ಸಡೆಜಡೆಗೆ |

ಳಲ್ಲಿಯುಂ ತೋಜುತ್ತೆ ಪಲಬಗೆಯ ಚಿತ್ರಂಗ |

ಳೆಲ್ಲಮಂ ನೊಸಲಿನೊಳ್ ಕಾಣ್ಬಡಿಸುತಿರುತ್ತಿದರಂಗಜನ ಮುಂಗುಡಿವೊಲು ||

ಕೃತವೀರ್ಯನ ಕೀರ್ತಿ

ಹರಿ ಪಯೋಸಾಗರವನೊಸಿದಂ ಹಂಸೆಯಂ |

ಸರಸಿಜೋದ್ಯವನಪ'ಯದಿರುತ್ತಿಹಂ ಸದ್ರೌಘ |

ಗಿರಿಯನುಂ ಪುರಹರಂ ಬೆದಕಿವಂ ವಜ್ರಮಂ ನಜ್ರಿಯುಂ ಬಪ'ಕಣ್ಣಿಯದೆ |

ಬೆಜಗಿನಿಂ ನೋಡಿದಂ ತಾರೆಗಳ್ ಚಂದ್ರನಂ |

ಕೌಟುಪಿಡಿಯಲಾಪುಷುಪಿ ತೋಟಿಲುತಿರುವು ಮೇಲೆ |

ಧರೆಯೊಳುಂ ಕೃತವೀರ್ಯನುರುಕೀರ್ತಿಧವಳಮಂ ದಿಕ್ಪಟವನು ಪರ್ವಿ |

ಭದ್ರನ ಕುವಾರಿ

ಶಿವನಂತೆ ವನದಂತೆ ಸೋಮಕರಯುಕ್ತದಿಂ |

ಭುವಿಯಂತೆ ಮುಸಿದಂತೆ ಸದ್ವಿಜವಿಲಾಸದಿಂ |

ರವಿಯಂತೆ ತಳೆದಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ಭಾಯಾರುಣಾಂಕಿತವ್ರಾಧಿಯಿಂ ||

ಕವಿಯಂತೆ ವಧಿಯಂತೆ ವಾಣಿಪ್ರಕಾಶದಿಂ |

ಪವನಂತಳಿಯಂತೆ ಸೌಗಂಧಮಿಳಿತದಿಂ |

ದವನುನ ನಂದನೆಯ ಮುದ್ದುಸಿರಿ ಬಾಪ್ಪೊಪ್ಪಿಯುತಿರ್ದುದಂತೆವಿದಿರ್ದುದು ||

ವಸಂತ

ಪರಪುಟ್ಟಿಗಳೆದಳರ ಗುಟುಕಿಕ್ಕುತ್ತಳೆಗಳ್ಗೆ |

ಬಿರಿಮುಗುಳ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಕರಂದಮಂ ಸಲಿಸು |

ತರಸಂಚೆಗಂಜುಜದ ತಂಡುಲವನುಣಿಸುತ್ತ ಪ್ರೇಜೆಯಿಂ ಮೃಗರಥಿಕನ ||

ಕರುಣದಿಂದಿದಿಗೊಳುತ ತುಹಿನಗಜಮವ್ತಕ |

ಸ್ಫುರಿತಮುಕ್ತಾಫಲವನೆಬ್ಬಟ್ಟುತೊಲವಿನಿಂ |

ದೊರೆ ವಸಂತನುಮೆಂಬ ಭೋಗಿಜನಸಹಕಾರಿ ಲೋಕಮಂ ಮೋಹಿಸಿದನು |

ಕೋನಯ್ಯ ಸು 1750

ಈತನು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರಸಂಗರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದವನು; ಹೋತೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯವನು. ಇವನಿಗೆ ಸರಸಭಾರತಿ ಎಂಬ ಬಿರುದಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸವಾಲ್ಮೀಕಿಶುಕರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಬಳಿಕ ಕಾಳಿದಾಸಾದಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾನೆ—

ಕಾಳಿದಾಸ ಮಯೂರ ವರಕವಿ | ಮೌಳಿದುರ್ಗಿಬಾಣಾಂಕ ದಂಡಿ ಎ |

ಶಾಲಮತಿ ಮಲಹಣ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಶುಕರೂಪ||

ಲೋಲಗುಣಲಕ್ಷ್ಮೀಶಘನಕವಿ ! ಜಾಲಮೃದುಪದಪಲ್ಲವಗಳಿಗೆ |

ಫಾಲಮಂ ಚಾಚುತ್ಪಿ ಪೇಟುವನೀಮಹಾಕೃತಿಯ ||

ಜೈಮಿನಿಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕನನ್ನು(ಸು. 170 ||) ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವನೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಸಂಗರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀವಿಜೃಂಭಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 27, ಪದ್ಯ 1721 ಇದಕ್ಕೆ ಗಯಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. “ಗಯನೆಂಬ ಗಂಧರ್ವ ಶಿರೋಮಣಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯಂಗೆ ದ್ರೋಹವನೆಸಗಿ ಫಲಗುಣನ ಮಂತ್ರಿವ್ರಾಗಲು ಹರಿ ಕೊಡಹೇಪಲಚನನು ಕೊಡೆನೆನೆ ಕಾದಿದರು ಹರಿನರರು ದ್ವೈತ ಕಾನನದಿ; ಪರಮೇಶನಿರ್ವರ ತಿಳುಹಿ ಸಾಮದಲೊಂದುಮಾಡಿದನು” ಎಂಬುದೇ ಇದರ ಕಥಾಂಶ. ಈ ಕಥೆ ಮಹಾಭಾರತದ ವನಪರ್ವದಲ್ಲಿರುವುದೂ ಕೃತಿನಾಯಕನು ತಿರುಪತಿವೆಂಕಟರಮಣನೆಂದೂ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದನೆಂದೂಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟರಮಣದೇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಈಶ್ವರ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣೇಶ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗರುಡ, ಹನುಮಂತ, ಸೂರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು

ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಚಂದ್ರೋದಯ

ಬಿರಿದುವಾಕ್ಷುಣ ಕುಮುದಚಯ ಮಿಗೆ | ಹೊರಿದುವಮಲಚಕೋರ ಚಂದ್ರಿಕೆ |
ಹರಿದುದವಿಳದಿಗಂತನನು ಕಂಗಿದುವು ಶತಿಕಾಂತ ||
ಧರೆ ಗಿರಿವ್ರಜ ಗಗನದುರುಗ | ಹೃದ ಮಾತಾಂಧತೆಯಡಗಿ ಬೆಳೆತುದು |
ಎರಹಿಗಳ ಪೃಚ್ಛಾಲಮೆನೆ ಎಧು ನಭದಿ ರಾಜಿಸಿದ ||

ಉಟ

ಅಶ್ವಪಾಸವೆಯೆರೆದು ಮೂಡಿಸ | ಪಶ್ಚಡಿಯ ಹರಳುಪ್ಪುಗಾಯ್ತುಳ |
ಚೆಚ್ಚರದೊಳಬಲೆಯರು ನೀಡುವ ಕಲಸಿದೋಗವ ||
ಕಚ್ಚಡಿಯ ಸೀಕರಣೆಪಳಿದ್ಧವ | ನಚ್ಚರಿಯಲಿ ಯಶೋದೆ ಬಡಿಸಿದ |
ಳಚ್ಚುತಗೆ ಸವಿಗೊಳಿಸುತವಿಳಮನೋನು ರಾಗದಲಿ ||

ಸುಭದ್ರೆ

ತಳರಡಿಯ ಪೂಂಜಾ ಷಡೋಡೆಗಳ | ಎಳಲತೆಯ ವಿಗ್ರಹದ ಕಡುಕೋ |
ಮಳಶೀರಷದ ಕರೆಯುಗದ ಸರಸೀರುಹಾನನದ ||
ಲಲಿತಚಂಪಕನಾಸಿಕದ ನೈ | ದಿಲ ಸುನಯನದ್ವಯದಲಾನೆ |
ಣ್ಣಳ ಶಿರೋಮಣಿ ವನವಧುವಿನಾಕೃತಿಯೊಳ್ಳಿದಿಡಳು ||

ವಾಂಡವರನ್ನು ಕುರಿತು ಕೃಷ್ಣನ ಉಕ್ತಿ

ಹೋದ ವಸುಯ ಕರೆದು ಮನೆಯೊಳ | ಗಾಡುಸಿ ಕೆಡುವಂತೆ ಕಡೆಸು ||
ಬೀದಿಕಲಹವ ಕೊಂಡುಕೊನುವ ಮರುಳರಂದರಲಿ ||
ಹಾದಿಗೊಂಡೈದುವ ಗುಣವುನ | ನಾಡುಸಿಯನಗಾಗಿ ನಿಜಮತ |
ಸೋದರಾಡಿಗಳೊಪ್ಪುದುತಿತನೆ ನಿರುತ ಹುಯೆಚ್ಚ ||

ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಕುರಿತು ಕೃಷ್ಣನ ಪರಿಹಾಸೋಕ್ತಿ

ಎಕೆ ಮನವನೊ ಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು | ಮೇಕೆಕೊರಳಿನ ಮೊಲೆಗಳಿಂದಲಿ |
ಸಾಕಿದರಿಗಪಯತನ ಶಹ ಸುತರುಡು ಫಲವೇನು ||

ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚಲು ನಿನ್ನವೋಲು | ದ್ರೇಕಶಾರ್ಧದೊಳಂಬಲವ ಮುನಿ |
ದೇಕನಿಮಿಷದಿ ಗೆಲುವ ಸಾಹಸನೊರ್ವ ಸಾಕೆಂದ ||

ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಸು. 1750

ಈಕೆ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ, ಸೀತಾಕಲ್ಯಾಣ, ಉದ್ವಾಳಕನ ಕಥೆ, ಹಾಡುಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ರಂಗನಾಥನ ಭತ್ತಳು. ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆಯು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಅಂತ್ಯ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಾರೂಢಿ, ನಿತ್ಯನಿರ್ಮಲಪರಮಾನಂದಹೃದಯೆ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಈಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನ (ಸು 1700) ಜೈಮಿನಿಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆಯನ್ನು ತಾನು ಸಾಂಗತ್ಯವಾಗಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವಳು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವಳ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಬಹುದು. ಇವಳ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ರಂಗನಾಥನ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಹರಿಹರರ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಮಾರನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಈಕೆ ಸುಮಾರು 200 ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತೆ ಇದ್ದಳೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ.

ಇವಳ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಚಂದ್ರಹಾಸನಕಥೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 4221. ಗ್ರಂಥಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ರಂಗನಾಥನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಗಣಪತಿ, ಶೃಂಗೇರಿಯ ಕಾದೆ, ತನ್ನ ತವರುಮನೆಯ ದೇವರಾದ ಮೈಲಾರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಪತಿಚರಣವನ್ನು ನೆನೆದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಒಂದು ಪ್ರತಿಯು ಕೂನೆಯಲ್ಲಿ—ಇಂತು ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಾರೂಢಿಗಳಾದ ನಿತ್ಯನಿರ್ಮಲಪರಮಾನಂದಹೃದಯೆಯಾದ ಶ್ರೀ ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕರುಣಾವಳ್ಳವರಾದ ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ಗಿರಿಯಮ್ಮನವರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಚಂದ್ರ

ಹಾಸಕಥಾಮೃತಪ್ರಸಂಗಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ—ಎಂಬ ಗದ್ಯವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ
ಕೆಲವು ವದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಚಂದ್ರಹಾಸ

ತೊಂಗಲು ಕುರುಳು ತೋಟಾತಲರೆ ನೋಳೆವಲ್ಲ | ಕಂಗಳ ಕುದಿನೋಟವೆನೆಯೆ |
ಮಂಗಳಗಾತ್ರದ ಮುದ್ದುಬಾಲಕನೆಲ್ಲ | ರಂಗಳದೊಳಗಾಡುತಾನು ||

ಪೌರನಾರಿಯರು ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ವಾಲಿಸಿದುದು
ಮಾಗಾಯಿಮುರವಿಟ್ಟು ಮನ್ನಿಸಿ ಕೆನೆವೊಳ | ರೋಗರವನ್ನುಣಿಸುವರು |
ತೋಗುವರು ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗಿಟ್ಟು ತರಳನ | ರಾಗಗಾನದಲಿ ಸಾಡುವರು ||

ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಷಯೆಯ ಉಕ್ತಿ
ಇಂದ್ರನೆಂಬೆನೆ ಬಿಳಿಯಾನೆ ಕೆಲದಲ್ಲೆಲ್ಲ | ಚಂದ್ರನೆಂಬೆನೆ ಮೃಗವೆಲ್ಲ |
ಕುಂದದೆ ಲೋಕಲೋಕವ ತರುಗಿದ ರವಿ | ಬಂದಿಱೊಡನೊ ಭೂತಳಕೆ ||

ಬೇಟೆ

ಗಬ್ಬಿನಾಯಿಗಳ ಸನ್ನೆಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರು | ಅಬ್ಬರದಲಿ ಹೋಗಿ ತುಡುಕಿ |
ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಗೊಳಿಸುತ್ತ ತವಕದಿ ಪಡಿದರು | ಹೆಬ್ಬುಲಿಕರಡಿಹಂದಿಗಳ ||

ಸೂರೋದಯ

ಕತ್ತಲೆ ಹರಿದುವು ಕಮಲ ಬಾಯ್ಕಿಹಿಡಿದುವು | ವಿಶ್ರಾಂತ ಬರವ ಹಾಕೈಸಿ |
ಚಿತ್ತೈಸಿದುವು ತಾರೆಗಳು ಭಾಸ್ಕರ ತಲೆ | ಯೆತ್ತಲು ಪ್ರಭೆ ರಂಜಿಸಿತು ||

2 ಸೀತಾಕಲ್ಯಾಣ

ಇದು ಹಾಡಿನ ಮೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; 87 ಪದಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಪದವೂ
ಜಯಜಯಾ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಂದೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು
ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ತಂಡತಂಡದ ರತ್ನವಡಸಿದಳ | ಮಂಡುಮುತ್ತಿನಮಣಿ ಬಿಗಿದಿದಳ |
ತೊಂಡಿಲ ಮುಕ್ತೈದೆಯರಳವಡಿಸಿದರು ಕೋ | ದಂಡವಾಣಿಸತಿಜಾನಕಿಗೆ ||

ಜಯಜಯಾ ||

ಇಳಿಯ ಜಗಗಳನ್ನುದರದಲಿ | ಅಳವಡಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮಕರು |

ಇಳಿಯ ಮಗಳನು ಎತ್ತಲಾಜ್ಜದೆ ರಾಮ | ಬಲಿದನೆಂದು ನಕ್ಕರು ಜನರು ||

ಜಯಜಯಾ ||

ಕಲ್ಲೊಳು ಕಾಂತೆಯ ಮಾಡಿದ ವಾದ | ಬಲ್ಲಿದ ಬಲಿಯ ಬತ್ತಿದ ವಾದ |

ಮಲ್ಲರ ಮದಿಕಸಿ ಮದನಾರಿಯ ಬಿಲ್ಲ | ನಲ್ಲಿ ಮುಱಿದ ವಾದ ತಾರಿಂದಳು ||

ಜಯಜಯಾ ||

3 ಉದ್ವಾಳಕನ ಕಥೆ

ಇದೂ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 447. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಾರನಾದ ಉದ್ವಾಳಕನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ ನೀಲಾಚಲದ ಲಿಂಗ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯಿಗೇ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಚಂದ್ರಾವತಿ

ನಡೆಗೆ ನವಿಲು ನಾಚಿ ತಲೆಯ ತಗ್ಗಿಸಿದುವು | ಸುತಿಗರಗಿಣಿಯು ನಾಚಿದುವು |

ಮಡದಿಯ ಕಡೆಗಣ್ಣಿಗೆ ಮಿಂಚು ನಾಚಿಯು | ಅಡಗಿದುವಂಬರದಲ್ಲಿ ||

ಉಟಿ

ಹವ್ಯಕಸಂಧಿಗೆ ಹಲವುಶಾಕಂಗಳ | ನೊಪ್ಪುವ ಪರಮಾನ್ನಘೃತವ |

ಒಪ್ಪದಿ ಸತಿಯರು ಹರಿವಾಣದಲಿ ತಂದು | ಚಪ್ಪರದಲಿ ಬಡಿಸಿದರು ||

4 ಹಾಡುಗಳು

ಇವಳ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ತೋರಿ

ಮನವೆನ್ನ ಮಾತ ಕೇಳದು | ಮಂದಜ್ಞಾನದಿ | ತನುವಿನಾಶಿಯ ಬಿಡಬಿಡು |

ವನಜನಾಭನೆ ನಿಮ್ಮ | ನಾಮದ ಸ್ಮರಣೆಯ | ನನೆಯದೆ ಕಂಡಕಡೆಗೆ ಎಳೆಯು

ತಲಿದೆ ||

ಸಾಧುವಜ್ಜನರ ಸಂಗವ | ಮಾಡಿ ಪರಗತಿ | ಯಾಧಾರವನು ಮಾಡಬಿಡು |

ಕ್ರೋಧಿಕುಹಕದುಷ್ಟ | ರೋಡಿನಾಡಿ ಕಾಲನ | ಬಾಧೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ

ದರಿಸ್ಸ ||

ಮೊದಲನೆಯ ಮೈಯನು ಒಡು | ಮುಂದುಗಾಣದೆ | ಕುದುವನೊಳಗೆ ಬಿದ್ದಂತಾದನು |
ಹೃದಯಕಮಲದೊಳು | ನಿಂದು ರಕ್ತಿಸು ಎನ್ನ | ಪದುವಾಕ್ಷ ಹೇಳನನಕ್ಕಿ
ರಂಗಯ್ಯ ||

ಕೇಶವ ಸು. 1750

ಇವನು ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಕತಕ ಎಂಬ ಕತಕಪಂಚಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವಾಲ್ಮೀಕಿವಂಶೋತ್ಪನ್ನನು; ಇವನ ತಂದೆ ಗುರು, ಇವನ ಗುರು ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯ. " ಅದಿಕೇಶವವಾದವದ್ವಮಧುಕರ" ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವ ಅಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೆ ಕೆಲವು ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಜೈಮಿನಿಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕ ನಿಗಿಂತ ಈಚೆಯವನು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯ ಕತಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟಿದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಕತಕಗಳು 5; ಪದ್ಯ 597. ಇದರಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರ್ಯಮಹಿಮೆ, ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಉದ್ಭವ, ತತ್ವತ್ರಯ, ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರ, ರಹಸ್ಯತ್ರಯ, ಅರ್ಥಪಂಚಕ, ಅರ್ಚಿರಾದಿ ಮಾರ್ಗ-- ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಶಿಷ್ಟಾರ್ಥೈತಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಮಾನಿಸಂಸ್ಕಾರ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ಗುರುವಾದ ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯನು ಮೇಲಾಗೋಪಿಯವನೆಂದೂ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ, ಸಂಗಮ ಇವರುಗಳ ಪುತ್ರನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಪ್ರಥಮಕತಕವು ಈತನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವು "ಮೂವಕವಿದೇಶಾಲೆ, ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರಶೀಲೆ, ಮಾವುಂಡರಿಗೆ ಕಿಚ್ಚು, ಸೂರಿಗಳ ಮೆಚ್ಚು, ಸುಜ್ಞಾನಬುಧಚಿಂತಾಮಣಿ" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಅದಿಕೇಶವನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಅನಂತ, ಗರುಡ, ಪೂರ್ವಾಹ್ನಿಯಾರ್, ಪೂರ್ವಾರ್, ಪೇರ್ಯಾಹ್ನಾರ್, ಭಕ್ತಿಸಾಧ, ಶರಣೋರ, ಕುಲ ಶೇಖರ, ಪೇರ್ಯಾಹ್ನಾರ್, ಭಕ್ತಾಂಘ್ರೀಣ, ಪಾತಾ, ಪರಕಾಲ, ಮಧುರಕಾ, ಗೋದಾಬೇರಿ, ರಾಮಾನುಜ, ನಂದಿಕೈ, ಕೂರೇಶ, ಎರಾರ್, ತಿರುಕ್ಕಚ್ಚಿನಂಬ, ಕುರುಕೇಶ, ಅರುಳಾಳಪ್ಪಿರುಮಾಳ್, ವಡುಹನಂಬಿ, ಭಟ್ಟಾರ್, ಸಂಜೆಯಾರ್, ಸೇಯಾ ದೇಯಾರ್, ಪಿಳ್ಳೆಲೋಕಾಚಾರ್ಯ, ಅಂಬುಜಾಕ್ಷ, ರಾಮನಾಶ್ರ, ತಿರುಕ್ಕೋಟ್ಟಿಯಾರ್ ನಂಬಿ, ಯಾಮುನ, ನಾಥಮುನಿ, ಗೆರಿಯನಂಬಿ ಶರರುಗಳನ್ನೂ, ವ್ಯಾಸ, ನಾರದ, ಸನಂದನ, ಸನಕ ಶುಕಮುನಿ, ವಿಫೀಷಣ, ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ಮಾರುತಿ, ಕುಚೇರ, ಅಂಬ ರೀಷ, ದುಕ್ಕಾಂಗದ, ಎದುರ, ಪಾಧರ, ಭ್ರೂರ, ಒಲಿ, ಪುಂಡರೀಕೇಶುರ, ನಾ ಲ್ತೀಕ, ಶಾನಕ, ಪರಾಶರ, ಅಕ್ರೂರ, ಭೀಷ್ಮ ಇವರೂಗಳನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ತತಕಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಸಮಸ್ತಕಮಲಭವಾಂಡಮಂಶಲಪೂರೀಕೈಕಗರ್ಭ ಪ್ರತಿರಹಿತ್ತ್ರೀಶವತಿ ಪರಮಪದವಾಸ ಅದಿಕೇಶವನಾದವದ್ವಮಕರಂದಮತ್ತಮಧುಕರೋಷಮವಾಸನ ಸಾ ಲ್ತೀಕನಂತೋದ್ಧನ ಗುರುಸುತ ಕೇಶವವಿರಹಿತತೀರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಶೇಕೇ

ಈ ಗ್ರಂಥವು ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಮತನನ್ನು ಲಲಿತವಾಗಿ ಬೋಧಿಸು ತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಪರುಷಮೇ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ಕೀಟುಮೇ !

ಲೆರಡುದಿನವಹುದೆ ಲೋಹವು ಕಾಮಧೇನು ತಾಂ |

ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೀರ ಬಡವರಿಗೆ ಶೋಣಿತವನೇ ಕಷ್ಟವನೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಂವೃತಂ ||

ಪಿರಿಯರಿಗೆ ರುಚಿಯು ಪಸುಳಿಗೆ ಎಣಂತೋಪುವು |

ಗುರುಮೂರ್ತಿ ನೀನೊಲಿದಬಲಕ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಧ |

ಮರು ಎಂಬೆವೆರಡುಭೇದಗಳುಂಟೆ ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಮಾನಿವರಣ್ಣ ||

ವತ ಸಂಚರಿಸಂಸ್ಕಾರಭೂಷಣವ ತೊಡಿಸಿ ತ |

ತ್ವತಹಸ್ಯದಂಬರವನುಡಿಸಿ ಕರದೊಳಗೆ ಕೈಂ |

ಕರಿಯುಕಂಕಣವ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಮಂತ್ರಮೆಂಬ ಮಂಗಳಸೂತ್ರಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ||

ಚತುರಾರ್ಧಹಸೆಯಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಬಲಿಕಲಾ |

ಪರನೆಂಬ ಮದವಳಿಗನಿಗೆಯಾತ್ಮಸತಿಯನಾ |
 ದರದಿ ಶೇಷತ್ವಧಾರೆಯನೆಹಿವ ತಿರುವೇಂಗಡಾರ್ಯಪಿತನಿರಭಯಮದೇಂ ||
 ಶೃಂಗಾರವೇ ಸರ್ವರಸಕಾದಿ ಸಂಭಾರ|ಸಂಘಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವೇ ಲವಣ ಬದ್ಧಿತ್ತಾಂಬ|
 ರಂಗಳೊಳಗೆ ಬೆಳ್ಳು ಮೊದಲವಿಳಪ್ರಸ್ತುತಕೆ ನೋಡಲ ಮೂಲವೇ ತಂಡುಲಂ ||
 ಕಂಗಳೇ ಸರ್ವತೇಜಕೆ ಗೊತ್ತು ಅನ್ನವಾ|ನಂಗಳೇ ಶಕ್ತಿಗಾಧಾರವಾತ್ಮಂಗೆ ದಾ |
 ಸ್ಯುಗೈವದೇ ಪ್ರಾಪ್ತಮಿದು ಸತ್ಯ ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಮೌನಿವರಾ ||

ತಿಮ್ಮಾಮಾತ್ಮನು 1750

ಈತನು ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಕಥಾಕುಸುಮಮಂಜರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ, ಹರಿತವಗೋತ್ರದವನು; ಅವಸ್ತಂಭ ಸೂತ್ರದವನು. ಇವನ ಪಿತಾಮಹ ಶೇಷಾರ್ಯ, ತಂದೆ ವೆಂಕಟಾಧಿಪ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬೆಂಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಗರವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಇಪ್ಪದೈವವಾದ ಅನೇಕಲ್ಲಾತಾಲ್ಲೂಕು ಸಹದೇವಪುರದ (ಸಾಧನಹಳ್ಳಿ) ತಿರುಮಲದೇವರ (ತಿಮ್ಮರಾಯಸ್ವಾಮಿ) ಅಂಕಿತದಿಂದ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ವಂಶಸ್ಥರ ಹೇಳಿಕೆಯಮೇರೆಗೆ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಕಥಾಕುಸುಮಮಂಜರಿ

ಇದು ಭಾವಿನೀಪಟ್ಟಿದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಕಾಂಡ 7, ಸಂಧಿ 78, ಪದ್ಯ 3446. ಇದಕ್ಕೆ ಅನಂದರಾಮಾಯಣ ಎಂಬ ನಾಮಾಂತರವೂ ಉಂಟು. "ಇದು ಇತರರಾಮಾಯಣಗಳಕಥಾಸಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಳಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ವರಾಹನೃಸಿಂಹಾವತಾರಗಳ ಮತ್ತು ರಾಮಣದಿಗ್ವಿಜಯದ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಹ ಬಾಲಕಾಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿಸಿ ಉತ್ತರಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ರಾಜ್ಯಭಾರ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಅತ್ಯಮೇಧ ವೇದಲಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. " ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣ

ವತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಅಂಜನೇಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಂಡಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ —

ಇದು ಶ್ರೀಪರಮಕಲ್ಯಾಣಗುಣಗಣಾಭರಣ ಸುರಕುಲಧುರೀಣಮಕುಟಸಂಘಟಿತ ಪರಿಸ್ಪೃಟಮಣಿಪ್ರಭಾಭಾಸವಾಸಚರಣಸರಸೀದಾಹ ವೆಂಕಟರಮಣವರಪ್ರಸಾದಲಬ್ಧ ಕವಿತಾವಿಚಕ್ಷಣ ತಿಮ್ಮಯನಾಮಭೇಯಕವಿಪ್ರಗುಂಭಿತಮವ್ವ ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಕಥಾ ಕುಸುಮನುಜರಿಯೋಳ್.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ವಸಂತ

ಅನಮಯಕಂಕುರಿಸಿದುದು ಮಧು | ಮಾಸ ವಸದೇವತೆಯ ವದನವಿ |
ಕಾಸ ಸುಖಿಸುವ ಕಾಂತಕಾಂತಾಜನಮನೋಲಾಸ ||
ವ್ಯಾಸರಶನಭ್ಯಾಸ ಶುಕಮಕ | ಭಾಸಮಾನಗ್ರಾಸ ಸುಮನೋ |
ವಾಸನಾಯಶವಾಸಗಳು ದೆಸೆದೆಸೆಯೊಳಸಗಿದುವು ||
ತಿಳಿಗೊಳಂಗಳ ಕೃತಿ ಕಮಲಾ | ನಳಿಯ ನಡುಗಿಸಿ ಭ್ರಮರಿಕಾಸಂ |
ಕುಳವ ಕೆಡಚಿ ಮರಂದದೋಕುಳಿಯಾಡಿ ಸುಮರಜವ ||
ಲಲಿತಕರದಿಂ ಚೆಲ್ಲಿ ತರುಗಳ | ತಳಿದ ತುಡುಕುತ ತೊಟತೊಟ್ಟಿಲಿ ಮುಟಿ |
ಸುದುಟಿ ಜೈತ್ರನ ಕಲಭಮನೆ ವಿಹರಿಸಿತು ತಂಬೆಲರು ||
ಸಿರಿವನೆಗೆ ಮಧುಪಾನಿಗಳ ಸಂ | ಚರಣೆಯಾದುದು ಸರಸಿಗಳನನು |
ಸರಿಸಿ ಕುಮುಗಗಳೆಸಗಿದುವು ಜಾತಿಗಳು ಮೆಸುಳಿದುವು ||
ಹರುಷವೊಡನೆ ವಿಜಾತಿಗಳಿಗೆ ' ಜ್ವರಯ ನೆಚ್ಚುಗೆಯಾಯ್ತು ವಾಧವ |
ನರಸುತನ ಕಡುಚಿತ್ರವಾಡುದು ಬಸಬವಂಗಳಲ ||

ಚಂದ್ರ

ಹರಿಯವೊಲು ಕಮಲಾಂಕ ಗಂಗಾ | ಧರನವೊಲು ಶುಚಿವರ್ಣ ಭಾಣಾ |
ವರನವೊಲು ಪ್ರಜ್ವಲಿತಸಕಲಕಳಾಧಾರಂಧರನು ||
ಪರಮಮೂರ್ತಿಯನೆನಲು ಹಿಮ | ಕರನು ಸ್ಥಿತಿಲಯಜನ್ಮಗಳ ವಿ |
ಸ್ಥಿರಿಸುತಿದಳ ಜೋರಕಮಲವಿಯೋಗಿಮನಗಳಿಗೆ ||

ರಾಕ್ಷಸಸಂಹಾರ

ಕೊಳುಗುಳದ ಕಳನೊಳಗೆ ರಕುತದ | ಕೊಳನೊಳುದಿಸಿದ ಶೋಣಮಂಕಜ |
 ದಲರುಗಳು ಹರಿಬಾಕುಂಜರವಾಣಿಸಾಟವದಿ ||
 ಇಳಿಯುತಿದು ತಮ್ಮಜಲ ಪಿತ್ರಗೆ | ತಿಳುಹಲೈದಿದುನೆಂದೆನಲು ಬಾಂ |
 ದಳದೊಳಸುರರ ತಲೆಗಳಾಡಿದುವತಿವಚಿತ್ರದಲಿ ||

ಲಂಕಾದಹನ

ಉ ಮಸಗೆ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಗೃಹಸಂ | ಭರಿತಮೋಪಸ್ತರಗಳೆಲ್ಲವ |
 ಸುಕುಮಾಡವೆ ಬಸುಟು ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಕೂಗಿಡದೆ ||
 ತರುಣಿಯರ ಬಹಿಸೆಳೆದು ಕಂಕುಳ | ಲಿಪುಕಿ ಮಕ್ಕಳ ಹೊದೆದಹೊದಿಕೆಯ |
 ಮಹಿದು ಗೋಳಿಟ್ಟೊಡಿದುದು ಮೊರೆಯಿಡುತ ಪಾರಜನ ||

ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತ ಸು. 1750

ಈತನು ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು, ಕಾಮವಿಡಂಬನ, ದೇವೀನಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಬಗ
 ಳಾಂಬಾಸ್ತೋತ್ರ, ಚಿದಾನಂದರವಚನ, ಪಂಚೀಕರಣ, ತತ್ವಚಿಂತಾನು
 ಣಿ, ನವಚಕ್ರಕುಲರೇಖಾಲಕ್ಷಣ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಇವನ ಗುರು "ಸಿದ್ಧಪರ್ವತವಾಸಿಯೆನಿಸುವ ಸಿದ್ಧಬಳ
 ಳಾಮುಖಿಯು ತಾನಾಗಿದ್ದು ತುಂಗಾತೀರವಿಲಸದಯೋಧ್ಯಮಧ್ಯದಲಿ
 ಇರ್ದ" ಚಿದಾನಂದ¹. ಕವಿ ಈ ಗುರುವಿನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗ
 ಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ರಂಗನಾಥನ (ಸು. 1675) ಅನುಭವಾವೃತ್ತವನ್ನು
 ಬಹಳಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನಿಸಿಕೊಂಡ ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಇವನ
 ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

1. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಯೋಧ್ಯ ಅವ ಊರಿಗೆ ಅಸ್ತಮಿಸುತ್ತಿದ್ದೆಂದೇ ತಿಳಿ
 ಯಲಿಲ್ಲ. ಶೃಂಗೇರಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆವ ಆಧಾರದಿಂದಲೋ ತಿಳಿ
 ಯದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಭಾರತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಾಂಟು;
 ಇವರು ಸಮಾನವೆಂಬ ಹೆಸರು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 49, ಪದ್ಯ 3621 ಇದರಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತವು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶಿವನು ಪುಣ್ಯಖನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಬೋಧೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಾಗಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡದೆ ವಾಮ ರರಿಗೆ ತಿಳಿವಹಾಗೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. "ತಾನೆ ತನ್ನನು ತಿಳಿದು ತಾನೇ ತಾನೆಯಾಗಿಯೆ ತನ್ನಯನುಭವ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರಲು ಜ್ಞಾನ ಸಿಂಧುವು ಎಂಬ ಪೆಸರಾಯ್ತು" ಎಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿ "ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವನು ಪೇಲು'ಹೆ ಸರ್ವಗೀತಗಳರ್ಥಸಾರವನಿದಪ್ಪೊಳುಸಿರಿಪೆಂ" ಎಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಚಿದಾನಂದಗುರುಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ--ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯಶ್ರೀಚಿದಾನಂದ ಗುರುವರ್ಯಚರಣಪದ್ಮದ್ವಿರೇಫ ಶ್ರೀಚಿದಾನಂದಾವಧೂತವಿರಚಿತಜ್ಞಾನಸಿಂ ಧುಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ--ಎಂಬ ಗದ್ಯವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ--

ಘಟಿಸುವನು ಸುಖದುಃಖವೆರಡನು | ತಳಿರುವನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನರಕಕೆ |

ಇಳಿಗೆ ತಿರುಗುವ ಸುಕೃತದುಷ್ಟಕೃತಫಲದ ಮುಖದಿಂದ ||

ಒಬ್ಬನು ಬಹುಕಾಮ್ಯಬಳಸಿಯೆ | ಸುಖವೆ ನೂನಾಪದಗಳಿತಿ ತಾ |

ನುಖವುಪಾಯವ ಕಾಣದಲೆ ಇಹ ಜೀವ ಕೇಳಿಂದ ||

ನುಡಿಯದಾರನು ದುಷ್ಟವಚನವ | ಮಡುಕುತಲಿ ಹಿಂಸೆಗಳ ಕಂಪರಿ |

ಯಡಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಮೃದುವಾಕ್ಯಗಳ ನುಡಿಯುತ್ತ ||

ಕಡುನಿರಂತರತತ್ವಬೋಧೆಯು | ಸಡಗರ ಕನ್ನಡಿಗಿಗೆ ಹೇಳುತ |

ಪಡುತ ಸಂತಸವಿಡಲು ವಾಙ್ಮಯಶಪವದುವೆ ಎಂದ ||

ಅಚ್ಚ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನ ಪ್ರಭೆಗಳ | ಮುಚ್ಚಿಸಿಯೆ ಆನಂದಸುಖವನು |

ಹೆಚ್ಚಿನಯೆ ಚಿವ್ವಿಂದುಕಳೆಗಳ ಕವಚತೊಡಿಸಿಯೆ ಮೇಣ್ ||

ಎಡ್ಚುನು ಮಜಿಸಿಯೆ ಅವಿದ್ಯೆಯ | ಕೊಚ್ಚಿಸಿಯೆ ಪಂಪೋರ್ಣಪದವತ |

ದಜ್ಜರಿಯ ಮಾಬ್ಬತನೇ ಸದ್ಗುರುವು ಕೇಳೆಂದ ||

2 ಪಂಚೀಕರಣ

ಇದರಲ್ಲಿ 15 ವಚನಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿವಚನವೂ ಚಿದಾನಂದಸದ್ಗುರ ಪ್ರಭುವೇ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದುವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ—

ಕೇಳಯ್ಯ ದೇಹ ಬೀಜಲು ಪೃಥ್ವಿ ಪೃಥ್ವಿಯೆ ಕೂಡಿತ್ತು; ಅಪ್ಪು ಅಪ್ಪ ಕೂಡಿತ್ತು; ತೇಜ ತೇಜವ ಕೂಡಿತ್ತು; ಮಾಯು ವಾಯುವ ಕೂಡಿತ್ತು; ಆಕಾಶ ಆಕಾಶವ ಕೂಡಿತ್ತು; ಪಂಚಭೂತತತ್ವಂಗಳು ಆಯಾಭೂತತತ್ವಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದುವು. ತತ್ವದ ಗುಣಂಗಳು ತತ್ವವ ಹೊಂದಿದುವು. ನೀನು ಅಂಗರಹಿತನು, ನೀನು ನಿರ್ವಿಕಾರನು, ನಿರ್ವಯಲ-ಕಣಾ ಚಿದಾನಂದಸದ್ಗುರುವೇ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಗುರುಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಈ ಶ್ಲೋಕವಿದೆ—

ಶ್ರೀಮದದ್ವೈತವಾರಾಶಿ ಸಂಭೂತಾತ್ಮಸುಧಾಕರಂ |

ಚಿದಾನಂದಮಹಂ ವಂದೇ ಗುರುದೇವಮಹರ್ನಿಶಂ ||

3 ತತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ; ಧ್ಯಾನಪರತತ್ವಚಂದ್ರೋದಯ, ಎತ್ತವಿ ರಾಟ್ಟಿರುಷವಿನರ, ಜೀವೇಶ್ವರೈಕ್ಯವಿಚಾರ ಎಂಬ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಳಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವನಾದಬಿಂದುಸ್ವರೂಪ, ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪ, ಈಶ್ವರಸ್ವರೂಪ, ಅತ್ಮಸ್ವರೂಪ, ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪ, ಮೋಕ್ಷಸ್ವರೂಪ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪ್ರಕರಣಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ತರಮಹಂಸಗ್ರಂಥಕಾಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಚಿದಾನಂದಾವಧೂತ ವಿರಚಿತ ತತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿಯೋಳ್-ಎಂಬಗದ್ಯವಿದೆ.

4 ನವಚಕ್ರಕುಲರೇಖಾಲಕ್ಷಣ

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವವಾರ್ವತೀಸಂವಾದರೂಪವಾದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಉದಾ

ಹದಿನೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ವೇದಾಂತವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಹೀಗೆ ಆರಂಭಿಸುತ್ತದೆ—

ಏಕಮೇಶ್ವರನಂ ಕುಱಿತು ವಾಮನಃ, ಪರಬ್ರಹ್ಮೋಪಲಕ್ಷಣಸ್ವರೂಪವನಿವ ತಾರಸಂಜ್ಞಾರ್ಥಾರಹಸ್ಯಂಗಳನು ಕೋಶಪ್ರತಿಕೋಶಮನಿಸ ಈ ಪರ್ಮಾಯಣಾಮದಿಂ ಶ್ರುತಿನಮ್ಮತಮಾಗಿ ವೇಬಲುತಕ್ಕುದೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

5 ದೇವೀವಾಹಾತ್ಮ್ಯ.

ಇದು ಭಾವಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿ; ಸಂಧಿ 18, ಪದ್ಯ 796; ಸಂಸ್ಕೃತದೇವೀವಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಭಾಷಾಂತರ. ತನ್ನ ಗುರು ಚಿದಾನಂದನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಅಯೋಧ್ಯೆಯನ್ನು ಪೂರವ ಚಿದಾನಂದಗುರು ವಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ದೇವಿಯಯುಧ

ಎಹ್‌ಸಿದಳೈ ದೇವಿ ಧನುವನು | ಕಾಹ್‌ಸಿದಳಸುಗಳನು ದೈತ್ಯರ |
ತೂಬ್‌ದಳು ಕೂಗಣೆಯ ಗಹಗಾಳಿಯಲುತೆಯದಂತೆ ||
ಹಾಹ್‌ದುವು ತಲೆ ಕುದುರೆಗಜಗಳ | ಸೋರಿತುವ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ದಿನಪನ |
ಚಾರುಕಿರಣಗಳಡಗಿದುವು ಕತ್ತಲೆಯು ಕವಿಯಿತ್ತು ||
ಎಲುವು ಬಾಸಿಂಗಗಳು ಕರುಳಿನ | ಒಲೆವ ಸೂನಕ ತೊಂಡಲವು ಕೇಳ |
ಬಲುನೇಣವೆ ತೈಲಗಳು ತಿಳಿರಕುತಗಳೆ ಮುಚ್ಚುವವು ||
ಬಲಿದ ಮಿದುಳವು ಗಂಧಗಳು ತಾಂ | ಬಳಗಕೂಡಿಯಿ ಭೂತವ್ರಾತವು |
ಜೆಲುಎನಿಂ ಮಾಡಿದುವು ಬಹುಮದುವೆಗಳ ಪೋರ್ಕಳದಿ ||

6 ಬಗಳಾಂಬಾಸೋತ್ರ

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ಪದಗಳಿವೆ; ಗ್ರಂಥವು ಸಿದ್ಧಪರ್ವತವಾಸಿನಿಯಾಡ

ಬಗಳಾಂಬೆಯ ಸ್ತುತಿದೂಪವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಪದದಲ್ಲಿಯೂ ಚಿದಾನಂದ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:

ಎಜ್ಜುತ ಹಲಗೆ ಬಿಡಿಸುತಕರವಾಳ | ಬೇಜ್ಜು ಕೂಗಲು ನಡುಗೆ ದೈತ್ಯಜನಡಾಲ |
ತೂಜ್ಜು ದಳು ಸಿಡಿಲಂತೆ ಪರಬಲದೊಳಂಬ | ಧೀರೆಯು ಚಿದಾನಂದರಾಣಿಬಗಳಾಂಬ ||
ಕರವಿಡಿಯ ಭಿಕ್ಷುಕನ ನೀನು ತರ್ಜುಣಕೆ | ದೊರೆಯನಿಸಿಕೊಂಡನವ ಸಕಲಭು
ವನಕ್ಕೆ |

ತಿರುಕತನವುಂಟೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪರಶಿವಗೆ | ಗುರುಚಿರಾಂಧ ಬಗಳೆಯು ಒಲಿಯಲವಗೆ ||

7 ಕಾಮವಿಡಂಬನೆ

ಇದರಲ್ಲಿ 110 ಪದಗಳಿವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಪದಗಳು ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪಲ್ಲವಿ ಇದೆ---

ದುಮ್ಮಿ ಸಾಲು ಕಾಮನಿಗೆ | ದುಮ್ಮಿ ತಜ್ಜನಕನಿಗೆ |

ನಮ್ಮ ಭಡಿಸಿ ನಿಜವನಪ್ಪಿತು ಕಾಮಹರನನು ||

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ---

ತೀವಿ ತೋರ್ಪ ಬ್ರಹ್ಮದೊಳಗೆ | ತಾವದಲ್ಲಿ ಭೇದಕಿಯದು |

ಸಾವು ವುಟ್ಟಿ ತೋರ್ಕ ಮಾಯೆಯಾತ್ಮಗಿಲ್ಲವು ||

ಅವನಾಡೇನು ನರನು | ಭಾನುಬಿಳಿಯಿರಲು ಶ್ರೇಷ್ಠ |

ಭಾವಿಸುವಡೆ ಜಾತಿನೀತಿಕುಲಗಳಿಲ್ಲವು ||

ಬೇಡಿದವರಿಗೀಯಲಾಪ | ನೋಡಿನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗುತಿರುವ |

ಬೋಡಿತನದಿ ಹೆಜ್ಜರು ಕೊಂಬರೆನುತಲಂಜುವ ||

ಮೂಢನಾಗಿ ದಿಟವ ಮುಖಿತು | ಗಾಢಧನದ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ |

ಕೇಡು ಕಡೆಗೆ ಬಹುದ ತಿಳಿದುತಿಳಿದು ಕೆಡುವನ್ನು ||

ನಜ್ಜಿದವರ ಕೊಳ ಕೊಯ್ದು | ಬೆಚ್ಚಿದವರ ಬೆಸುಗೆಬಿಡಿಸಿ |

ಮೆಚ್ಚಿದವರ ಮೋಸಗೊಳಿಸಿ ಧನವ ಗಲಸುತ ||

ಮಂಟಿ ಬರಲು ಸಟಿಯ ನುಡಿದು | ಹಂಟಿ ಬದುಕಲೆಳೆಸಿದವಗೆ |

ಸಂಜೆಕಾರಗೊಡದೆ ಬಿಡರು ಯಮನ ದೂತರು ||

೫ ಚಿದಾನಂದರ ವಚನ

ವಚನ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದರೂ ಇವು ಹಾಡುಗಳಾಗಿವೆ ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಕಾಂಭೋದಿ-ಆದಿತಾಳ

ಪಲ್ಲವ|| ಸಾಧನವೇಕೆ ಸಾಧನವೇಕೆ | ಸುದ್ಗುರುನಾಥನ ಸನ್ನಿಧಿಯಿರಲಿಕೆ ||
ಯಮನಿಯಮಾಸನವೆಂಬುವು ಏಕೆ | ಕವಾಲಾಸನವನು ಬಲಿಯುಲದೇಕೆ |
ಶ್ರಮದಲಿ ಎಾಯುವ ಬಿಗಿಯುಲದೇಕೆ | ಭ್ರಮಿತದಿ ಬ್ರಹ್ಮವ ಕೂಡಲದೇಕೆ ||1||
ನುತಿಯಾಹಾರವ ಮಾಡಲದೇಕೆ | ಅತಿವೈರಾಗ್ಯವ ದೇಹಕದೇಕೆ |
ಸತತವು ಕಾಡನು ಸೇರುವ ದೇಕೆ | ಮತಿ ತಿಳಿಯದೆ ಬಡಾಡುವುದೇಕೆ||2||
ಶರಧಿರೆ ಒಪ್ಪಿತಿಯು ತೋಡುವುದೇಕೆ | ತರಣವ ದೀವಿಗೆಗೆಣ್ಣೆಯದೇಕೆ |
ಗುರುಚಿದಾನಂದನಿರೆ ಯೋಗಗಳೇಕೆ | ಕರುಣಾದಿ ಗುರು ಬಂದಿರಲಿಕ್ಕಿ ||3||

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸು. 1750

ಈಕೆ ಶ್ರೀರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಚಾವಡಿರಂಗಭಟ್ಟನ ಮಗಳು. ಇವಳ ಸ್ಥಳ ಪಶ್ಚಿಮಸಮಾಧ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ “ಸೈಮಿಡಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿವೆಣ್ಣೆ ಭರ್ತ್ಯಮಂದಿರವಾಗಿ ಸುಖಕೆ ಬೀಡಾಗಿ” ಮೆರೆವ ಉಡುಪಪುರ (ಉಡುಪಿ) ವೆಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರವು. ಚಿರಗಳದೇವಿಯ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಜೈಮಿನಿ ಪಿಂಗಲ, ಭವಭೂತಿ, ಶೂದ್ರಕ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಬಾಣ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಕವಿಗಳನ್ನೂ ಚಂದ್ರಭಟ್ಟ, ಕೇಶವ, ನಂದಿ, ವಾಸುದೇವ, ಅಚ್ಯುತ, ಪದ್ಮಹರಿ, ದಿಗಂಬರವಿಲಾಸ, ರುದ್ರ, ಮೊಕಟಕೃಷ್ಣ ಈ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಪದ್ಮಹರಿಯನ್ನು (1455) ಸ್ಮರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವಳು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

1. ಕೆಲವರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲಾ ಎಸ್ಕಲಿಡ್ಡು ಸುಮಾರು 16 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಗತಿಸಿದ ನಂದಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪನು ರಚಿಸಿ ನಾಮಾಂತರದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವಳ ಗ್ರಂಥ

ಶ್ರೀರಾಮವಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕವಟ್ಟಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 247. ಶ್ರೀರಾಮನು ವಿಭೀಷಣನಿಗೆ ಲಂಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪುಷ್ಪಕದಲ್ಲಿ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ನಂದಿಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಭರತನಿಗೆ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನೊಡನೆ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾದನು—ಎಂಬುದೇ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕಥಾಸಾರ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಅದಿಶೇಷನು ವಾತ್ಸಲ್ಯಯನನಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ವಾರ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಅಂಜನೇಯ, ವಾಯು ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಗ್ರಂಥವು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೌಢವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸಮಾಪ್ತ

ಎನಿಹಜ್ಜರಿ ಬೇಡಿದಿಗ್ಗೆ ಕರಿತುರಗಭೂ | ಧೇನುನವರತ್ನಕನ್ಯಾಕಲ್ಪಭಾರುಹನ |

ವೀನಸೀಯೊಪವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗೇಹನಿಜದೇಹಂಗಳ ಮೂಡದೆ ||

ದಾಸವಿತ್ತಾದುದೇನಿಪುರದಮಗೀಯಾಲಿ | ವಾನೀರದಂಗಳದ್ಧಿಯನಳ್ಳಿ ಬೇಡಿದೊಡೆ |

ತಾನಂಜಿದನೆ ಜೀವನಂಗೊಟ್ಟನೆನೆ ಚಿತ್ರಮಾಲ್ತಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚರಿತಂ ||

ಆದಿಗಡಿಗೆ ಬರ್ವ ಬಲೆರೆಗಳೇ ರೋಗಂಗೆ |

ಳೊಡನೇಟ್ಟ ಕಲೋಲಮಾಲೆಯೆ ಬೆದಕೇ ಸಂ |

ಗಡಿಸರ್ವ ಸುಖಗಳೇ ರಾಗಂಗಳೇಜ್ಜ'ಯೆ ಪಿತನಂ ಬಚನ ವಲಂ ||

ಬಡಬಾನಲಂ ಜಂತೆ ದುಃಖಮೆ ಪೊನಲ್ ಬಾಟ್ಟಿ |

ಗಡ ಗುಳ್ಳೆ ಬೆಳ್ಳೊರೆಯೆ ಸಂತನಂ ಸುಖಮೆ ಮೇಲ್ |

ಸದಿವ ಸೇರ್ವನಿಯನಲ್ ಶರಥಿ ಭವಶರಧಿಯಂ ಪೋಲ್ತೆ ಸದುದ್ಧರಿಯನೆ ||

ಶ್ರೀರಾಮ

ದಸುಧೆಯಂ ಪೊರೆದು ದುಷ್ಟರನಿಕ್ಕಿ ಪೊತ್ತ ಬಿ |

ಳ್ಳ ಸದಿಸಕಮಲ್ಲದೆ ಕೀರಟದೀಧಿಯಲ್ಲ |

ಮೊಸೆದ ಜಯರನೆಯ ಮೇಖಲೆಯ ಪೊಳೆವಲ್ಲದಿದು ಕೇಯೂರಕಾಂತಿಯಲ್ಲ ||
 ನಿಸದಂ ಪ್ರತಾಪದತಿಶಯವಲ್ಲದಿದು ಮೇಲೆ |
 ಮಿಸುವ ಮಾಣಿಕದ ಪದಕದ ಶೋಭೆಯಲ್ಲಮನೆ |
 ಪಸದನಂ ಪೊಸತೊಂದುಮಾಪ್ತಿಯಿಂದೆನೆಯ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಂ ಬಂದನು ||

ಮುಷ್ಠಿ ಕೃತರಾಮಸ್ತುತಿ.

ಉಟ್ಟ ಪೀತಾಂಬರದ ನಿಹಿಯ ನುಗ್ಗಿಡಿದ ಪಣೆ |
 ಗಿಟ್ಟ ವುಂಡ್ರತ್ರಯದ ತುಳಸಿಮಾಲಿಕೆಯೊಡನೆ |
 ತೊಟ್ಟ ನೀವೀತಾಗ್ರದೆವೆದ ಕೃಷ್ಣಾಜನದ ಮೇಲ್ಪಾಯ್ತು ಜಿಲ್ಲಿನಿಂದ ||
 ಪುಟ್ಟವಾಮನನಾಗಿ ಬೇಡಿ ಭೂಮಿಯನೆರಡು |
 ದಟ್ಟಿಯೊಳೊಳಕೊಂಡು ಬಲಿಯಂ ರವಾತಳಕೆ |
 ಮೆಟ್ಟ ವಾಲಿಸಿದ್ದೈ ಸುರರ್ಕಳಂ ದನುಜಭೀತರ್ಕಳುಮನಬ್ಬಿಣುಂದ ||
 ಎಷಯದುವರ್ಷಯಂಗಳೊಳ್ ಬೆರೆಯದೇಕಾಗ್ರ |
 ದೆಸಕಮಂ ತಳೆದು ರಿಪುವರ್ಗರಿಪುವರ್ಗಮಂ |
 ದೆಸಗೆಡಿಸಿ ಸಂಗತಸುಹೃತ್ಸುಹೃದರಿಂ ಪರಮಜೀವಸಮಭಾವದಿಂದ ||
 ಪೊಸರಾಜಯೋಗಘನಯೋಗಿರಾಜ್ಯಮನೆ ಸಾ |
 ಧಿಸವೇಲ್ಪುದವಿಳಸಾಧುಗಳೆಂದು ಶಾಯ್ಕ ಬೋ |
 ಧಿಸುವ ನೆವದಿಂದಪ್ಪ ಪಿದ್ವೈ ಸಾಂಖ್ಯತತ್ವಮಂ ಮಹಿಮೆಳ್ ಮುನೀಂದ್ರನಾಗಿ ||
 ನೊಂದೆವಳುಕಿದೆವಗಿದೆವ ಬೆವ್ವುಡುವು ಬೆದೆಯೊ |
 ಕೊಂದಿದೆವು ಕಂದಿದೆವು ಕುಂದಿದೆವು ಬಗೆಗೆಟ್ಟು |
 ಬೆಂದೆವು ಬಿಗುತೆವಡಿಗಿಡಿಗಿ ಬಾಯ್ಕೊಯ್ತು ಬಿಸುಸುಯ್ತು ಬೈದೆವು ಬಿದಿಯನು ||
 ಬಂದಣದೆ ಬಾಪ್ತಿಯನ್ನೆಗಮಕಟಿ ದಾನವನು |
 ದಾಂಧನುಪಹತಿ ಸಾಕುಸಾಕು ಕಾದ್ಯೆಯಮ್ಮ |
 ತಂದೆ ದಯೆಗೆಯ್ಯುತಿ ಹಿಮ್ಮೆ ನಿಜಾಶ್ರಿತನಿಂದಿಗೆ ಕೃತಾರ್ಥರೆವೆಂದರು ||

ಮುದ್ದಣ ಸು 1750

ಈತನು ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. “ಬೈಗುಂಬೊತ್ತಿ” ನೋಳಂದಿನಂತಿರೋಲಗಂ ಪದಿಯೆ ಕಬ್ಬಿಗರಬಲ್ಲಹಂ ಮುದ್ದಣನರಮ ನೆಯಿಂ ಪೊಜಮೆಟ್ಟು” ಎಂಬುದರಿಂದ ಇವನು ಒಬ್ಬ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಮನೋರಮೆಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಭೋಜಪ್ರಬಂಧ, ವಿಕ್ರಮವಿಜಯ, ಮಹಾವೀರಚರಿತ ಈ ಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರು ಪ್ರ ಸ್ತಾವತ್ವೇನ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಇಂಥದೆಂಬುದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.¹

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ

ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ; ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; 16 ಅಶ್ವಾಸಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಶೇಷರಾಮಾಯಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಾಡ್ಡಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಆದಿಶೇಷನು ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನನಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಪುರಾಣದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಿರುಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆವುದಾಗಿ “ಕರ್ಮಣಿಸರದೊಳ” ಚಿಂಬವಳಮಂ ಕೋ ದಂತಿರ ರಸಮೊಸರ ಲಕ್ಕಣಂ ಮಿಕ್ಕಿರ ಎಡೆಯೆಡೆಯೊಳ” ಸಕ್ಕದದ ನಲ್ಲುಡಿ

1. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ನಂದಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣನು ರಚಿಸಿ ನಾನಾಂತರ ದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಕೆಲವರು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. 81 ನೆಯ ಪಟವನ್ನು ನೋಡಿ. ಆದರೆ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮುದ್ರಿಸಿದ ಕಾಲ, ಕಲಾನಿಧಿವಂಶಾದಿಕರು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೀಗಿರಲಾರದೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಮೆಜ್ಜೆಯೆ ತಿರುಳ್ ನ್ನಡದೊಳ ಕತೆಯನುಸಿರ್ವೆಂ" ಎಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ

ಹಳಗನ್ನಡದ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳು ವಿರಳವಾಗಿವೆ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧವು ಪ್ರೌಢಗ್ರಂಥವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ವಸಂತ

ಮಾಮರನೆಳದಳಿರ ರಸಮಂ ಪಿಬಿ'ದು ಕಳಕಂರಳ ಕಂಠನಾಳಕ್ಕೆ ಹುದುಬ್ಬನ ಮಂ ಕಳೆದು ಕಲನಾದಮಂ ಸೆರ್ವಿಸಿಯುಂ, ಅರನೇಹಿ'ಲ ದೋರೇವಣ್ಣಂ ತೇದು ನಕ್ಕಿ ಸುತರಗಿಳಿಲು ನಾಲಗೆಯಂ ತೆಳ್ಳನಾಗಿ ಪೊದಕ್ಕುಡಿಯಂ ತಿದಿಯುಂ, ಪುಷ್ಪಧೂಳಿಯಂ ಟೆಪ್ಪಂಬಲ'ದದಮೂತ್ತೆಯ ಸುರಯಿಯು ಪೊಸಬಂಡನೊಡಲಿತ್ತು ಮಜಿ' ದುಂಬಿಗಳ್ಗೆ ಸಂಪಗೆಯತ್ತಣಿನೊದವಿದ ತಿರೋಭ್ರಮಣಮನಬ'ಯಿಸಿಯುಂ, ಬಸಂತಂ ಬೆಜ್ಜನೆನೆ ಮೈದೋಪಲೊಡಂ; ಅಂದು ಕೋಡುಕೋಡಿಂದೋಡಿ ಮಲಯಮಂ ಮುಖಿ ಗೊಂಡ ಪವನವೀಗತ್ತಣಿಂ ಪೊಜಿಮೆಟ್ಟು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆಡೆಯೆಡೆಯ; ಬನಬನಮಂ ಪುಗು ತಂದು ಹೊಂಚಿ ಮುಂಚಿ ಕಳೆಯಂಗೆ ನೆರವಾದನೆ ದಕ್ಷಿಣಾನಿಲಂ ಮಂದಂ ಮಂದಂ ವಹಿಸುತ್ತಿಕುಳಂ; ಫಲವೃಕ್ಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಾಯ'ಕಸುರ್ಗಾಯ'ಪಣ್'ದೋರವಣ್ಣತನಿವ ಣ್ಣಿಂಗೆದಸಯೆಯುಂ, ಗಿಡುಗಳೆಲ್ಲಂ ತಳಿಂ'ಚೆಂದಳಿರಳದಳಿರೆಲೆಬೆಳ್ಳಿಲೆಪಸುರೆಲೆಪಣ್ಣೆಲೆಗಳಿಂ ರಂಜಸೆಯುಂ, ಪೂವಳ್ಳಿಗಳ್ ನಸಕೂನೆಮುಗುಳರೆಮುಗುಳ'ಬಿರಿಮುಗುಳ್ಳುಲರ್ದವೊ ಸಮಲರ್ಗಳಿಂದೆ ಸೊಗಯಿ ನೆಯುಂ ಮನೋಹರಮಾಯ್ತು ಪೊವಸುಗ್ಗಿ.

ಚಿನ್ನವ್ವ ಸು 1750

ಈತನು ಶಿವಶರಣಾಲೀನಸ್ವತವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ವೀರ ಕೈವಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಂಪಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ನಿಡುಗಲ್ಲು; ಈ ಊರ ಜೇಟಿಯ ಬಸವನಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಇವನ ಗುರು ಪಂಚವಣ್ಣಿಗೆ ಚಿನ್ನವುಲಿಕಾರ್ಜುನ! ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿಯಮಲ್ಲಣಾರ್ಜುನನ್ನು (1530) ಸ್ಮರಿಸುವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ

ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 200 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗ ಬಹುದು. ಸುಮಾರು 1825 ರಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣ ರಾಜನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಿರಿಯಾಳಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವು ಶಿವಶರಣಾಲೀಲಾಮೃತದ ಆಧಾರದಿಂದ ರಚಿತವಾಯಿತೆಂದು ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ, ರಾಘವಾಂಕ, ಸೋಮನಾಥ, ವಡ ರಸ, ಭೀಮಕವಿ, ಚಾಮರಸ, ನಿಜಗುಣಶಿವಯೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿಮಲ್ಲನಾರ್ಕ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವಶರಣಾಲೀಲಾಮೃತ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 11. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಮತ್ತು ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪುರಾತನರ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತ ವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕವಿ ಹೀಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಹಿಂದೆ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿದಾಡಿ | ಸುದುಹೋದವರ ಕಥೆ ಸಾಖೆಯಿದಕ್ಕಲ್ಲ |
ಹಾದರವು ಹುಸಿ ಕಳವು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ | ಕಾದಿ ಸತ್ತವರ ಕಥೆ ಕಾಪ್ಯವು ಇದಲ್ಲ |
ಸಂಗನಾ ಕರಣರು ಭಕ್ತಜನರು | ಮಂಗಳಾತ್ಮಕಶಿವನ ಮಹಿಮೆಯ ಮೆಚ್ಚಿದು |
ಮುಂದೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆದು ಮಾಡಿದಂತಿರನ | ಹೊಂದಿ ಪುಷ್ಪಕವೇಜು ಹೋದ
ಮಹಿಮೆಯನು |

ಅಂದಜಂದವು ಪುಟ್ಟಿ ಅತಿಯೊದ್ದುನಿಟ್ಟು | ಚಂದಮ ವೇಷೈ ಶಾಸ್ತ್ರತನಾಗಿರೆ ||

ಬ್ರಹ್ಮ ಸು 1750

ಈತನು ವೈದ್ಯಕುಂದನನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಬಡಗನಾಡಿನವನು; ಬುಗ್ಗೇಡಿ; ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದವನು. ಇವನ ಪಿತಾ ಮಹನು ಹಂಪಿಯ ಜ್ಞೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಟ್ಟೂರುನೀಮೆಯೊಳ ಗಣ ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಸೂರ್ಯರಾಯ, ಇಂದೆ ಹನುಮಪ್ಪದಾಸ,

ತಾಯಿ ಭಾಗಾಂಬೆ, ಇಷ್ಟದೈವ ಭಂಡೆಯರಂಗ, ಚರಕ, ಸುಕ್ರುತ, ಬಾಹು, ಕಾರ್ಬಧರ ಮುಂತಾದವರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂ. ಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೈದ್ಯಕಂಡ

ಇದರಲ್ಲಿ 616 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ವೈದ್ಯಕಾಸ್ತ್ರವು ಋಗ್ವೇದಕ್ಕೆ ಉಪವೇದವಾದ ಆಯುರ್ವೇದವೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೋಷವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭಂಡೆಯರಂಗನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯರಾಯವಂಶೋತ್ತಂಸೇನ ಶ್ರೀಮದ್ಭಂಡೇರಂಗಪದಪಂಚರಣಧುರೀಣಮೂಮ್ಮಯಾಮತ್ಯೇಕೇನ ವಿರಚಿತಮಪ್ಯ ವೈದ್ಯಕಂಡಪದ—ಎಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ತೊಲಿಹಿಪ್ಪಲಿಯನು ಹುಂವುದು | ತಿಲತೈಲದಿ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯ ಕೂಡಿಸುತಂ |
ಬಲುಹುರುಳಿಯ ಕಟ್ಟಿನೊಳಂ | ಕುಸುತ ಕೊಡಲೊಡನೆ ಕೆಡುವುದಸಿದಬಾಸಂ ||
ಧೂಪವಕೊಡುವುದಜ'ಂದಂ | ಲೇಪನವಭ್ಯಂಗರಕ್ತವೋಕ್ಷಣದಿಂದಂ |
ನ್ಯಾಸಿಸಿದ ಮೂಲರೋಗಂ | ತಾ ಪದಿಹರವಳುದು ಸಿದ್ಧಬಾಹುಟಮತದಿಂ ||

ವಿರಕ್ತಪದಕ್ಷರಯ್ಯ ಸು 1750

ಈತನು ಪಚನಗಳು, ಶಿವಪೂಜಾಪೈಕ, ಶಿವಯೋಗಾಪೈಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನಿಗೆ ಯರಗಂಬಳಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯನ್ನು ಉಚ್ಚಪುರವಾಸ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಮಾತದ ಚೆನ್ನವೈಷಭನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ವಚನಗಳು

ವಚನಗಳು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಹಾಡುಗಳಂತಿರುವ ನಾನಾವಿಧ ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿಯೂ ವೇದಾಂತ ಬೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಷಡಕ್ಷರಯ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕೈವಲ್ಯಪದ್ಧತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಉಕ್ತಿಗಳು ಬಹಳಲಿಖಿತವಾಗಿಯೂ ಭಕ್ತಿಭರಿತವಾಗಿಯೂ ಇವೆ. ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಎನ್ನ ಕಾಲುಗಳೆರಡು | ಮುನ್ನ ತದ ಕಂಭನೈ | ಎನ್ನ ಲಾದಶೀ ವಿನಗೆ ನೇವಾಲಯ |
ಎನ್ನ ತೋಳುಗಳೆರಡು | ಮುನ್ನ ತದ ಮದನಕ್ಕೆ | ಎನ್ನ ಶಿವ ಸೌವರ್ಣಕೌಶಲಯಾ ||
ಹಸಿವುತ್ಪನ್ನಗಳೆರಡು | ತನುಕ | ಹೂಸೆದು ಹುಸಿಯ ನಾಡುತಿರಲು |

ಬಿಸಿಲುಕಾಲ ಪತ್ತಿ ಬಿಂಕೆ ನೆತ್ತಿಯುಡವಲು ||

ಕುಸಿದು ಕುಗ್ಗಿ ಧರೆಗೆ ಬಿದ್ದು | ಮನುಷ್ಯನಿವ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ |

ಸಸಿನೆ ಬಿಡದೆ ಶಿವನ ನೆನೆವುದೆಂದಿಗಪ್ಪುದೋ ||

ಕಣ್ಣಿ ತೋಣ್ಣಿ ಮಡು ದೊಣ್ಣಿ ಪರಿವಾ ನಿರ್ಭರ | ಗು ಗುಹೆ ವನಲತೆ ಪರ್ವದ

ಕಾನನ |

ಸರಸುಕೊಳದೊಳು ದುಮುಕುವ ನದಿತಟದೊಳು ಶಶಿತೆಯೊಳಗೆ ||

ಅಣ್ಣಿಯೊಳು ಪುಳಿನವ್ವಳದೊಳು ನಿರ್ಮಳ | ಪರಮಸುಖವ್ವಳದೊಳು ಘನಲಿಂಗಕ್ಕೆ |

ಹಗುಷಡಿ ಪೂಜೆಯ ನಾಡುಕ ಶಿವಮುಖ ಕೆಂಪು ದೊಡಕುವುದೋ ||

2 ಶಿವಪೂಜಾಪದ್ಯಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 9 ಕಂದಗಳಿವೆ. ಒಂದೆರಡನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಭೃಂಗಂ ಬಳಸದ ತಂಪು | ಶೃಂಗಾರದ ವನಗಳಲ್ಲಿ ವರಕುಸುಮಗಳಿಂ |

ಸಾಂಗಮುಮಾಗಿ ಷಡಕ್ಷರ ! ಲಿಂಗವನವರತ ಬಿಡದೆ ಪೂಜಿಸೆನೊಲವಿಂ ||

ಶಶಿಕಾಂತದ ವಾಸಣ್ಣಿಯಿಂ | ಹೂವನಪ್ರದ ಗುಂಡುಬಂಡೆ ತುಣುಗಿದ ಗಿರಿಯಿಂ |

ದೊಸರುವ ನಿರ್ಭರಹಲದಿಂ | ಶಶಿಕೇಯಂ ಧರಿಸಿದಂಗೆ ಮಜ್ಜನಗೈವೆಂ ||

3 ಶಿವಯೋಗಾಷ್ಟಕ

ಇದರಲ್ಲಿಯೂ 9 ಕಂದಗಳಿವೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—
 ತಿಂಗಳ ಗಣಿಯ ಸೂಡಿದ | ಮಂಗಳಮಯಭಸಿತಲಸಿತವೊಪ್ಪತ ಮೆಜಿವಾ |
 ಅಂಗದ ಜೆಲುವ ಪಡಕ್ಷುಂ | ಲಿಂಗವ ನೆಜಿಯಪ್ಪಿಯಗಲದಾನೆಂದಕೆನೋ ||

— — — — —
 ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸಾ. 1750

ಈತನು ಹನುಮದ್ರಾವಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ವೆಂಕಾರ್ಯ, ಸ್ಥಳ ಅಡುವಳ್ಳಿ, ಕುಲದೇವತೆ ಮೂಕಾಂಬೆ. “ಮೂಕಾಂಬಾಪಾಂಗವ್ರಸಾದಸಾಧಿತಸರಸಸಾಹಿತ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಿದ್ವಜ್ಞನೋಪಲಾಬನೀಯ ಭೂವಿಬುಧ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಹನುಮದ್ರಾವಾಯಣ

ಇದು ಕಂದಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಆತ್ಮಾಸಗಳ ಅದಿಯಲ್ಲಿವಾತ್ರ ಒಂದೊಂದು ವೃತ್ತವಿದೆ. ಆತ್ಮಾಸಗಳು 15. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಹನುಮದ್ರಾಮ ವಿಜಯ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾವಾಯಣ ಕಥೆಯೊಡನೆ ಹನುಮಂತನ ಜನನ, ಪರಾಕ್ರಮ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸೂತನು ಶಾನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸಮುದ್ರ

ಬೀಕೊಳ್ಳ ಪೆರ್ಡೊಹಿಗಳೆಂ | ವಳಿಯಿಂದಂ ಸುಖಗಳೆಂದೆ ಬೆಳ್ಳೊರೆಯಿಂ ||
 ಜಳಿಸುವ ಮನೆಗಣದಿಂ ಮಂ | ಜುಳತರನಿರ್ಲೋಪದಿಂ ವರ್ಧಿಯಾದೆನೆಗುಂ ||

ಕೈಕಸೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ

ಕಂದದ ಶಿರೀಷಮಾಲೆಯೊ | ಕುಂದದ ಕೋಮಲಿತ ಕಮಲನಾಳವೊ ನೋಡಲ್ |
ಬಂಧುರಕನಕಲತೆಯೊ ಎಂ | ಬಂದದ ನಳತೋಳ್ಗೆಳೆಸೆಗುಮಾಭಾಮಿನಿಯಾ ||
ದಿವದಂತೆ ತಾರಕಾಸ್ಥಿತ | ಮವಿರತವಿಹಗಾಳಿಯಂತೆ ಪಕ್ಷ್ಮಯುತಂ ಮಾ |
ಧವನಂತೆ ಸಪದ್ಮೋದರ | ಮವಳಕ್ಷ್ಮಿದ್ವಿತಯಮೊಪ್ಪುಗುಂ ರಮಣೀಯಂ ||

ವೈರಾಗ್ಯ

ಪಧಿಕರ್ ತಣ್ಣೆ ಬಲಿಹ ಸು | ಕ್ಷಿತಿಯೊಳೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಯೊತನೆ ಪೋಸಂದದೊಳು |
ಸತಿಪತಿಸುತಪಿತಮಿತ್ರಂ | ಕತಿಸಯದಿಳಮಿರುಂ ಪೋಪರವರವರಾರೋ ||

— — —
ಗೋವಾಲಾರ್ಯಶಿಷ್ಯ ಸು. 1750

ಈತನು ಜೀವೇಶ್ವರಸಾಂಗತ್ಯ, ತತ್ತ್ವದ ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆ, ತತ್ತ್ವದ ಪದಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ತನ್ನ ಗುರುವಾದ ಗೋವಾಲಾರ್ಯಯುತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವುಕಡೆ ಹೇಳಿದಾನೆ; ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ತತ್ತ್ವದ ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಪರಮಹಂಸನ ಗುರುವರ್ಯನ ಕಾಣುತ | ವರಸುಮತಿಯೆಂಬ ಶಿಷ್ಯನು |

ಜರಣಕೆಜಗಿ ಬಿಟ್ಟವಿಸಿದನು ತನ್ನಯ | ಪರಮತವನು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಈತನ ಹೆಸರು ಸುಮತಿ ಎಂದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ಅದ್ವೈತ ದೇಶಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ

1 ಜೀವೇಶ್ವರಸಾಂಗತ್ಯ

ಪದ್ಯಗಳು 100. ಗ್ರಂಥದ ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗೋವಾಲಾರ್ಯಗುರುವಿನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಪರಪೀಡೆ ಪರಸೇವೆ ಪರವಂಚನೆಗೈದು | ಪರಹಿಂಸೆಗಳನೆಸಗುತ್ತ |
 ಪರಧನಕಳುಪಿ ವಾಮರರಾಗುತ್ತಲಿಹ | ಪರಕೆ ಬಾಹಿರಾಗುವರು ||
 ಹರಿಭಕ್ತಸಂಗದಿಂ ಹರಿಕಥೆಗಳ ಕೇಳಿ ! ನಿರುತ ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮಗಳ |
 ಹರಿಗರ್ವಿತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಮನುಷ್ಯರು | ದುರಿತಗಳನು ದಾಂಟುವರು ||
 ಕೆಲರು ಯೋಗಿಗಳು ತಾವೆನ್ನುತ ಭೋಗವ | ನಲವನಿಂ ಬಯಸುತ್ತಲಿಹರು |
 ಕೆಲರು ಶಿಷ್ಯರ ಧನವನು ಕೊಂಡು ಶಾಸ್ತ್ರದ | ನೆಲೆಯ ಕಾಣದೆ ಕೆಡುತ್ತಿಹರು ||

2 ತತ್ವದ ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆ

ಇದೂ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 67. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ತನ್ನ ಗತಿಗೆ ವಿರೋಧವ ಮಾಲ್ಪ ಕರ್ಮವ | ನನ್ಯಾರ್ಥವೆಂದು ಮಾಡುವರನು |
 ಇನ್ನೇನೆನ್ನಬಹುದು ಕುರುಡನು ಬಾರಿ | ಯನ್ನು ತೋಂಕುವೆನೆಂಬಂತಾಯ್ತು ||
 ವಂಧ್ಯಾತನುಜನ ಮದುವೆಗೆ ಸಕತದೊ | ಇಂದು ತೈಲವ ತೆಗಸುವೆನೆಂಬ |
 ಮಂದಮತಿಯವೊಲು ಇಲ್ಲದ ಕರ್ಮವ | ನೆಂದು ಮಾಡುವರನ್ನೇನೆಂಬೆ ||

3 ತತ್ವದಪದಗಳು

ಇವು ಹಾಡುಗಳ ರೂಪವಾಗಿವೆ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂದಗಳೂ ಇವೆ.

— — —

ವೆಂಕಟಕವಿ ಸು. 1750

ಇವನು ಕರ್ಣಾಟಕಾಪ್ಯವದಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ “ಹೇವಾದ್ರಿವಾಸನ ಪದಪಯೋಜ ದಾಸ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. “ಸುರಪುರದಲ್ಲಿ ಮೂಜಗದೊಡೆಯ ಗೋವಾಲಗೊಪ್ಪಿಸಿದನು” ಎಂಬುದರಿಂದ ಇವನ ಸ್ಥಳವು ಸುರಪುರವಾಗಿ ದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕರ್ಣಾಟಕಾವ್ಯಪದಿ

ಇದು ಜಯದೇವನ ಗೀತಗೋವಿಂದದ ಭಾಷಾಂತರವು ಮೂಲದ
ವೃತ್ತಗಳು ಎಲ್ಲವಿರಲಾಗಿಯೂ ಪದಗಳು ಹಾಡುಗಳಾಗಿಯೂ ಪರಿವರ್ತಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಗಗನದಿ ಮೇಳುವು ಮುಸುಕಿರೆ|ಭಾಸ್ಕರ | ತೆಗೆದನು ತನ್ನ ಕಿರಣವನು ಕತ್ತಲೆ |

ಯೊಗೆದುದು ವನದಲಿ ವೃಂದಾವನದಂ ಕೃಷ್ಣನ ಗೋಕುಲಕೆ ||

ತೆಗೆದೊಯ್ಯೆಂದಾನಂದ ನಿರೂಪಿಸೆ | ನೋಗಸಿಂಹದವಿಗೆ ನಡೆವಳು ರಾಧೆಯು |

ಮಗುವನು ಕಾಂಕುಳೊಳಿತ್ತಿಕೊಳುತ ಮದನನ ಕ್ರೀಡಾರ್ಥದಲಿ ||

ಉರದಲಿಪುರಮ ಹಾರವುರಗನಲ್ಲವು ಕೊರಲೊ |

ಳಿದುವ ನೈದಿಲಮಾಲೆ ಎಷವಲ್ಲ ಡಂದನದ |

ವರಲೇವನವು ಭಸ್ಮಮಲ್ಲ ಮನ್ಮಥನೆ ನೀ ಹರನೊಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ||

ಆರಲಬಾಣಗಳಿಂದ ಹರಣವನು ಕೊಳಬೇಡ |

ತರುಣಿಯನಗಲ್ಲ ಬಲು ಎರಹದಿಂದಿರವನ ||

ಬಜ್ಜೆ ಬಾಧಿಸಿ ನಿನಗೆ ಬರುವುದೇನುಂಟು ನಿಷ್ಕರುಣೆಯೆನಿಸುವುದುಚಿತವೇ ||

೧|| ರಾಧೆಯು ಕೃಷ್ಣರಾಧೆಯು | ಮಾಧವಾ ನಿನ್ನ ಎರಹವೇದನೆಯು ||

ಸ್ತನದಮೇಲೊಪ್ಪುವ ಮಣಿತಾರಗಳು | ತನುವಿಂದತಿಭಾರ ತೆಗೆಯೊನ್ನವಳು ||1||

ಸರಸಕರ್ಪೂರಜಂದನಗಳ ನೋಡಿ | ಉರಿದ ಗರಳದಿಂದೆಂಬಳೇಡಾದಿ ||2||

ಹಂಗೆಯೊಳಗೆ ಮೊಗವರಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಲು|ಆಂಗನೆ ಬಾಲಚಂದಿರನ ಪೋಲುವಳು||3||

ಕೆಸದೆಸೆಯೊಳಗೆ ಕಂಬನಿಯ ಚೆಲ್ಲುವಳು|ಬಿನಜನಾಳವ ಕಿತ್ತಿದಂ ತೆ ಕಣ್ಣುಗಳು||4||

ಶ್ವಾನದಿಂದುದಿಸುವುದತಿಶಯಗಾಳಿ | ಪೂಸರನುರಿಯಂತಿಹುದು ಮಹಾಜ್ಞಾಲಿ||5||

ತಣ್ಣಗೆ ಚೆಲುವಾದ ತಳಿರಹಾಸಿನೊಳು | ಚಿತ್ತಾದುದಿಂಗಳನಾಮೈವೆನ್ನವಳು ||6||

ಕಿಹದಿ ಎನುತಲಿ ಜಪವರಾಸುತಳು || ಪರಕಿಹಕಿಮೆ ಸಾಧನವೆನ್ನವಳು ||7||

ಕವಿಗಳರಸ ಜಯದೇವನ ಕೃತಿಯು | ಎರಸೆನುತ ಹೇವಾವ್ರಿಷನಿತ್ತಮಾತಿಯು||8||

1. ಮೇಘಮೇಳದುರಮಂಬರಂ ಇತ್ಯಾದಿ. 2. ಹೃದಿ ಬಿನಲಹಾಡಾ
ಗೋ ಇತ್ಯಾದಿ. 3. ರಾಧಿಕಾ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಚಿನ್ನರಾಜಪ್ಪ ಸು. 1750

ಈತನು ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಕತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಗ್ರಂಥದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ಮೈಸೂರು ಅನೆಗೊಂದಿ ಅರಸಿನವರು ಚಿನ್ನರಾಜಪ್ಪನವರಿಂದ ವಿರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಕತಕ ಸಂಪೂರ್ಣ" ಎಂದಿದ್ದು ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಕತಕ

ಇದು ಭಾವಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 103. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಪ್ರಾಯಶಃ " ವೆಂಕಟ ಸಲಹೊ ಎನ್ನನು ನಿತ್ಯಶುಭವಿತ್ತು " ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಿನೀತಿವೈರಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗ್ರಂಥ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸ್ತುತಿಯೂ ಅನಂತರ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಗರುಡ ಪಂಚಾಯುಧಗಳ ಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಇರಿಯುತ್ತೇವೆ—

ಹುತ್ತದಲಿ ವಸವಹುದೊ ಸರ್ವನ | ವಕ್ತೃದಲಿ ವಿಷನಿಹುದೊ ಹೊಪ್ಪಿಣ |

ವುತ್ರವಿತ್ರಕಳತ್ರಬಂಧವವಗದೊಳಗಿಹುದೋ ||

ಎತ್ತಣದು ಭವಬಂಧವೆನ್ನಯ | ಚಿತ್ತದೊಳಗಿಹುದನು ತೊಲಗಿಸಿ |

ಮತ್ತೆ ವೆಂಕಟ ಸಲಹೊ ಎನ್ನನು ನಿತ್ಯಶುಭವಿತ್ತು ||

ಭಜೆ ಕುಬ್ಜಿಯ ಸಲಹಿದಂಭ್ರಯ | ಭಜೆ ಶಿಲೆವೆಣ್ಣಾಡಿದಂಭ್ರಯ |

ಭಜೆ ಬಲಿಮಕುಟಾಗ್ರಭೂಷಣವಾದ ಅಂಭ್ರಯನು ||

ಶ್ರೀಜಗವಾವನೆ ಪುಟ್ಟಿದಂಭ್ರಯ | ಭಜೆ ಫಣೆಸಾಲಿ ನಟಿದಂಭ್ರಯ |

ಭಜೆ ವೆಂಕಟ ನಿಮ್ಮಯಂಭ್ರಯ ಸಲಹೊ ಶುಭವಿತ್ತು ||

ಮುಗುಳುನಗೆಗಳು ಮುದ್ದುನುಡಿಗಳು | ಚಿಗುರುಚೆದುಟಿ ಪೋಗೆಗಂಗಳು |

ಇಗುಹುದೋಪ'ದ ಬಟ್ಟಬಲೊಲಿವೊಗರುಜವ್ವನದ ||

ನೋಗಸುದೇಹದ ಚಂದ್ರಮುಖಿಯರ | ತಗಲಿ ಕೆಟ್ಟಿನು ನಿಮ್ಮ ಭವಿಸದೆ |
ನಿಗಮಸನ್ನತ ಸುಖೋ ಎನ್ನನು ನಿತ್ಯಶುಭವಿತ್ತು ||

ರಾಮಸೂರಿ ಸು. 1750

ಇಂದ್ರಕೀಲಚೌಪದ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ
ಹಂಚುಘಟ್ಟದ ರಾಮಸೂರಿಗೊಲಿಸುವನು | ಚಿಂತಿಸುವರಭಿಮತವನಿತ್ತು ಸಲ
ಹುವನು |
ಸಂಚರಿಸಿ ಗುಣಮೂರ್ತಿಜರೋಳಗೆ ಮೆಚಿಯುವನು | ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದತೆಹದಿ ಜನರ
ಸಲಹುವನು ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದವನು ರಾಮಸೂರಿ ಎಂದು
ಶೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂಥ
ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಇಂದ್ರಕೀಲಚೌಪದ

ಪದ್ಯ 80. “ಭಾರತಕಥೆಯೊಳು ಹರ ನರಗೆ ವರವನಿತ್ತಾಚರಿತಸು
ಎರಚಿವೆಂ” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಗಣೇಶ,
ವಿಷ್ಣು, ಪಾರ್ವತಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ
ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಸೂಕರನ ದಂಡಿಪುದು ಲೇಸೆಂದು ನಿಂದು | ತಾ ಕರದಿ ಬಿಲ್ಲ ಜೀವದೆದಂಬ ಪಿಡಿದು |

ಶಾಕುವಂತೆಯೆ ಹಾ ಎನುತೆ ಹರಿತಂದು | ಈ ಕೀಟಿಯಮುಂದೆ ಹರಣವನು

ಕಳೆದು ||

ಬಿದ್ದಿರುವ ಬೇಟೆಯೆಡೆ ಶಿವನು ನಡೆತಂದು | ಬಿದ್ದುದೆಮ್ಮೆಂಬಿನಲಿ ತೆಗೆಯಿರೆನಲಂದು |

ಬಿದ್ದುದೆನ್ನಿಂದ ನೀನಾರು ಸಾರೆಂದು | ಉದ್ಧುರುಬಿನಿಂದ ಜಪಿದನು ವಿಷಯ

ಸಂದು ||

ಜಕ್ಕಣಾಮಾತ್ಮ ಸು. 1750

ಈತನು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯಕೃತಸೌಂದರ್ಯಲಹರಿಗೆ ಕನ್ನಡಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ವಿಟ್ಟಲ. “ಶ್ರೀಚಕ್ರಾಂಬುಜಭೃಂಗ, ರಾಜವಿದ್ಯಾಸರೋವೀಚೇಖೇಲನಹಂಸ, ಕನ್ನಡಕವಿ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನು ಬರೆದ ಟೀಕೆಗೆ ಪಟ್ಟಕ್ಕದಿಪಿಕೆ ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಚಂದ್ರಭೀಮಕವಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಮದಕೇರಿರಾಜೇಂದ್ರದಂಡಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕಾಮಗೀತಿನೂತನವನಾದ ಮದಕೇರಿನಾಯಕ ಎಂಬ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ವಾಳೆಯಗಾರನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ಕೆಳಗೆ ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಭಾಗದಿಂದ ಮದಕೇರಿನಾಯಕನು ಕಸ್ತೂರಿರಂಗವ್ವನಾಯಕನ ಮಗನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ವಾಳೆಯಗಾರರ ಚರಿತದಿಂದ ಈತನು ಶಕ 1697 ಯಾವ ದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1755 ರಲ್ಲಿ, ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮದಕೇರಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ದಂಡಕ

ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಕಾಮಗೀತ್ಯನ್ತಯಾಂಭೋಧಿರಾಕಾಸುಧಾಧಾಮಕಸ್ತೂರಿರಂಗೇಂದ್ರರೂಪನ
ಸುತ್ರಮಪುತ್ರಾ...ಸದಾಶ್ರೀಮಹಾವೀರ ಮದಕೇರಿರಾಜೇಂದ್ರಚಂದ್ರಾ ||

ಜೆನ್ನ ಬಸವಶಿವಯೋಗಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಅಚರಣೆಯತ್ರಿಪದಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರ

ಶೈವಕವಿ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಆಚರಣೆಯ ಶ್ರವಣಿ

ಪದ್ಯ 58. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಶಿವಯೋಗ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂ
ದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಜಡೆಮುಡಿಗಳ ತಾಳ್ದು | ಮಾಡಿದೆಯರ ಕಾಲದಿಯೊಳ |

ಬಾಡುಬಾಡನೆ ಹೊರಗೆ ಕುಸಿಯಾಟರಾಡು ವ |

ಜಡರಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ ||

ಮುಂದೆ ಶರಣನು ಮಾಡಿ | ಹಿಂದೆ ನಿಂದಿಸುತೆ ಮನ |

ಬಂದಂತೆ ನಡೆದು ಶಾಸ್ತ್ರವನು ನೂಲುವ |

ಹಂದಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ ||

ಆಡುವುದೆಲ್ಲವನಕ್ಕ | ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲವು ಕುಟಿಲ |

ನೋಡುವುದೆಲ್ಲ ದುರ್ನೋಟವಂತಪ್ಪ |

ಮೂಢಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ ||

— — —

ಅಪ್ರಮೇಯಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಸು 1750

ಈತನು ಜಯದೇವನಗೀತಗೋವಿಂದಕೆ ಶೃಂಗಾರಪ್ರಕಾಶಿಕೆ ಎಂಬ
ಕನ್ನಡಬೀಜೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಅಬ್ಬಾಜಿ
ಭಟ್ಟಾರಕನ ಮಗನು, ಮಳೂರು ಅಪ್ರಮೇಯದೇವರ ಭತ್ತನು. ಇವನ
ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬೀಜೆಯ
ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಿವರ್ಧನವಿಮಾನಸ್ಥಿತಾರವಿಂದವಲ್ಲಿಕಾಪತೀರಪ್ರಮೇಯಸ್ವಾ
ಮಿನಃ ಪಾದಾರವಿಂದಾರ್ಚಕೇನ ಆವೃಜ್ಜಿಭಟ್ಟಾರಕಪುತ್ರೀಣ ಅಪ್ರಮೇಯಶಾಸ್ತ್ರೀಣಾ
ಪರಚಿತ್ರಗೀತಗೋವಿಂದಬೀಜಾಯಾಮಃ ಶೃಂಗಾರಪ್ರಕಾಶಿಕಾಯಾಮಃ.

ತರಳತರವತಿ ಸು 1750

ಇವನು ಗಂಗಾಗೌರಿಸಂವಾದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರ ಕೈವಕವಿ; ಶಿವಗಂಗೆಯ ಹಿರಿಯಸಿಂಹಾಸನದ ಸಂಗಮೇಶ್ವರನ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತನು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಗಂಗಾಗೌರಿಸಂವಾದ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 11, ಪದ್ಯ 1321.

ಅವಧೂತಶಿವಯೋಗಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಕೈವಲ್ಯಾನ್ವಯಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೈವಲ್ಯಾನ್ವಯಸಾರ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ; ಪ್ರಕರಣ 20; ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆನಂದಕಲ್ಲೋಲ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಪ್ರಕರಣಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಶ್ರೀ ಕೈವಲ್ಯಾನ್ವಯಪ್ರವರ್ತಕ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯವರ್ಯ ಪರಿಶಿವವಾದಯುಗಗಳಕಮಲಿನೀರಾಜಹಂಸಾವಧೂತಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರವಿರಚಿತೇ—ಎಂದಿದೆ.

ಬೀಟಿರಾಯ ಸು. 1750

ಈತನು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ದಾಸದೇವ, ಸ್ಥಳ ತುರುಗೇರ (ತುರುವೇಕೆರೆ) ತುರುಗೇರೆಯ ಬೀಟಿರಾಯನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ

ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿ
ರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣ

ಇದು ಭಾಮಿನೀವಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 26, ಪದ್ಯ 1081;
ಜ್ಯೋತಿಷಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೃಕಂಡಮುನಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಿಗೆ ಬೋ-
ಧಿಸಿದ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಾಸ್ತ್ರವು ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕವಿ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ
ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಭಾವಲಕ್ಷಣ, ಜಾತಕನಿರ್ಣಯ, ಆಯು-
ರ್ಯೋಗ, ಲಗ್ನಭಾವಫಲವೇ ಮುಂತಾದ 12 ಭಾವಫಲಗಳು, ಗ್ರಹದಶಾ-
ಫಲ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ
ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಈಶ್ವರ, ವಾರ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಬ್ರಹ್ಮ,
ಸರಸ್ವತಿ, ಸೂರ್ಯ, ವ್ಯಾಸ, ವೀರೇಶ, ನಂದಿ, ದಿಕ್ಪಾಲರು, ಹರಕವಿಗಳು,
ಹರಿಕವಿಗಳು ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು
ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಕಂದ ಕೇಳಾದಿತ್ಯಚಂದ್ರಮ | ರಂದದಿಂದಿರುತಿರುವ ರಾಶಿಗೆ |

ಬಂದರಾದರೆ ರಾಹುಕೇಶುಗಳೊಂದುಸಾವಕ್ಕೆ ||

ಸಂದಿಸಲು ತಾ ಪರ್ವಕಾಲವು | ಕೊಂದೆವೆ ಮೇಘ ಗ್ರಹಣವೆನುವು

ದೊಂದು ಪೇಟಾದನಾಮೃಕಂಡಮುನೀಶನೊಲವನಲಿ ||

ಸೋಮನಂದನವಲದಶೆಯೊಳು | ಭೀಮಬಲರಾಹುವನ ಭುಕ್ತಿಗೆ |

ನೇಮವೆನಿಸಿದ ಮಾಸತ್ರಂದಿವನ ಹದಿನೆಂಟು ||

ರಾಮದೇಯಕಕೇಂದ್ರಕೋಣಸು | ನಾಮವಿಡಿದಿರೆ ಷಷ್ಠಸ್ತೋತ್ರದೊ |

ಳಾಮಹಾಶುಭಯೋಗಕಾರಕೊಡನೆ ಕೂಡಿರಲು ||

ಭೂಮಿಪನ ಸನ್ಮಾನಸಂಪದ | ಕಾಮಿತಾರ್ಥದ ಸಿದ್ಧಿ ಧರ್ಮವು |

ರಾಮದೇಯಕಕೀರ್ತಿ ದೇವಾದಿಗಳ ದರ್ಶನವು ||

ನೇಮನಿಷ್ಠೆಗಳವಗೆ ಪುಣ್ಯಸು | ನಾಮತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಹಯಗಳು |

ಕೋಮಲದ ಯಾನಾದಿಸಂಪದ ವಿವಿಧವಿಭವಗಳು ||

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಕವಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಬೇತಾಳಪಂಚವಿಂಶತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಏನೂ ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1750ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬೇತಾಳಪಂಚವಿಂಶತಿ

ಇದು ಕಂದವಚನಗಳಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬಂಶವು

ಕಂದವಚನಗಳಿಂದಂ | ಕಂದದೆಯೊಂದೊಂದು ಶ್ಲೋಕವಂ ಕಡೆಯೊಳಗಂ |

ಸಂಧಿಸಿ ನಿರ್ಮಳವೆನಿಸಿಯೆ | ನೌಂದರದಿಂ ಪೇಟ್ಟು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಕವೀಂದ್ರಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಾಕ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ವಚನ ಶ್ಲೋಕಭಂಡಸ್ಸುಲಕ್ಷಣಮಪ್ಪ ಬೇತಾಳಪಂಚವಿಂಶತಿಕಥಾ ಸಮಾಪ್ತಾ

ರಾಮ ಸು 1750

ಈತನು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಮೂಲಿಕೆಯ ಪುರವನಾಳ್ವ ದೊರೆಯ ಇಪ್ಪಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಜಿನದತ್ತರಾಯನುಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಯನ್ನು ತಂದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿಯೂ ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ.

ತಪ್ಪಯಾರ್ಯ ಸು. 1750

ಈತನು ಹನುನುದ್ದಿಲಾಸವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ
ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗೋತ್ರದವನು; ಯಜುರ್ವೇದಾಧ್ಯಾಯಿ;
ಉಲ್ಲಾಸಕವ್ಯನಂಶದವನು. ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಕಂಠೀರವಾರ್ಯ, ತಂದೆ
ರಂಗ, ತಾಯಿ ಗಿರಿಯಂಬಿಕೆ, ಗುರು ಚಂದ್ರರಸ, ಸ್ಥಳ ನೊತನಾವರಣ
(ಹೊಸಕೋಟೆ). ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನವಸಾಲಪುರೀ (ಹೊಸಕೋಟೆ)
ಖಾದ್ರಿ ನರಸಿಂಹದೇವರಿಗೆ ಅಂಕಿತಮಾಡಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು
ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಅಂಜನೇಯನ
ಮಹಿಮೆ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ.

ಪದ್ಮರಾಜ ಸು. 1750

ಈತನು ವಿಜಯಕುಮಾರನಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿ
ರ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಮೈಸೂರೋಳ ಶಾಂತಿಗುಣ
ದಿಂ ಕೀರ್ತಿಯಾಂತ ದಾತೃತ್ವಯುತ ಶಾಂತಪಂಡಿತನು; ಗುರು ವಾಡವಾದ್ರೀ
ಶ್ವರ ವಾದಿಪಿತಾಮಹ ಅಕಲಂಕಮುನಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750
ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಜಿನಸು
ತಿಯೂ ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ.

ವಂಜಯ್ಯ ಸು. 1750

ಇವನು ಕಪೂತವಾಕ್ಯವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.
ಈತನು ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಪರಂಪರೆ
ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ—ಬಾಗಲಿಕೆಂಪಭೂಪಾಲ, ಮಗ ವೇಣಭೂಪತಿ, ಮಗ
ಅಹವವಿಜಯ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ, ಮಗ ಕವಿನಂಜಯ್ಯ. ಇವನು ಸುಮಾರು

ರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಇವನು ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಕಪೋತದ ಕಥೆ ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಗಂಗೆ ಸು. 1750

ಈತನು ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಶಾಂಡಿಲ್ಯಗೋತ್ರದವನು ಕಾತ್ಯಾಯನಸೂತ್ರದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಗೋಪಯ್ಯ, ತಾಯಿ ವಾರ್ವತಮ್ಮ. ಸ್ಥಳ ಕಕುದ್ರಿಪುರ (ಶಿವಗಂಗ). ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಗಂಗೇಶನಿಗೆ (ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ) ಒಪ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಸೂತನು ಪರೀಕ್ಷಿತನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣದ ಕಥೆಯನ್ನು ತಾನು ಯಕ್ಷಗಾನವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸಾಮಿಕವಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಬಿಳಿಯಕ್ಕಲ್ಲ ರಂಗಸ್ವಾಮಿಯ ಪಾರಿಜಾತಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವನೂರು ವಾಮನಾಚಾರ್ಯನ ಶಿಷ್ಯನು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮಾಧವನಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟಯ್ಯನ ಮಗ ರಾಜವಯ್ಯನಿಗಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಬಯ್ಯ ಸು. 1750

ಇವನು ಕರಿಯಭಂಟನಕಥೆ, ಸಾರಂಗಧರನಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಬೊಂಬೆಮಾಟದ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ (ಸು. 1725), ತಾಯಿ ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ಅಣ್ಣ ಮೋಹನಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರುದಾಂಶ ಸಾಂಬಯ್ಯ. ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆ

ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ "ಕಂಭಾಲಿಂಗನಿಗೆ ಅಂಕಿತವಾಗಿ ರತ್ನಾಂಗಿಯ ಕುವರ
ಕಂಕವರವಳ್ಳು ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆಯನು ಯಕ್ಷಗಾನವಂ ಮಾಡಿ
ಬಿಟ್ಟಿಂ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ತಿಮ್ಮರಾಜಗೌಡ ಸು. 1750

ಇವನು ಪ್ರೀವೈದ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ
ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಸಣ್ಣದು (5 ಪುಟಗಳವೆ); ವಾಕ್ಯರೂ
ಪವಾಗಿರೆ

ಕಾಶೀರಾಮ ಸು. 1750

ಈತನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಚರಿತೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿ
ದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಭಾರವ್ಯಾಜ
ಗೋತ್ರದವನು; ನಂದರಾಮನ ವಾತ್ರನು; ಲಕ್ಷ್ಮಣದಾಸ ಕಮಲಾಂಬೆ
ಯರ ಪುತ್ರನು; ವಿನುಲಾರ್ಯನ ಶಿಷ್ಯನು. ಮೋಹನಕವಿ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು
ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಅಗಿರ
ಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕುರುಗಲ್ಲುವಾಸ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದೇವರ ಅಂ
ಕಿತವಿದೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣ, ಮಯೂರ, ಭೀಮ, ಕಾಳಿದಾಸ,
ಕೆರೆಯವದ್ವರಸ, ಶುಕರಾಚಾರ್ಯ ಇವರಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಎಚ್ಚರಿಕೆಮುಕ್ತೆಣ್ಣ ಸು. 1750

ಈತನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ;
ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕುರುಂ
ಗೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ-

ನಾಲ್ಕು ಜಾವಕ್ಕೆ ಒಂದುಜಾವ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂದಿತ್ತು; ಮತ್ತೊಂದು ಜಾವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಳವಳ ನಾನಾ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು; ಮತ್ತೊಂದುಜಾವ ಅಂಗನೆಯರ ಸರಸಲ್ಲಾಪ ತಕ್ಕ ಜುಂಬನ ಮೊದಲಾದ ಸಂಭೋಗಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು; ಇನ್ನೊಂದುಜಾವವಿದೆ. ನೀವು ನೀವು ಬಂದ ಬತ್ತಿಯ ತಿಳಿದು ಮುಂದಣಿ ಆಗುಹೋಗನು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳೊಂದು ನಿಮ್ಮ ಶಿವಾರ್ಜನೆಯ ಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಣವದ ಪಥವನು ಎಂದು ಭಾವದ ಬಲಿಕೆ ವಿರಕ್ತಿಯ ಬಿಡುಗಡೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಮುಕ್ತಿ ಇಂತೀಕೃತ್ಯದ ಕಟ್ಟ ತಪ್ಪದಿರಿ. ಆರುಹೋದಯಕ್ಕೆ ಒಡಲಾಗದ ಮುನ್ನವೆ ಖಗಮು ಮೃಗನರಕುಲದುಲುಹಿಗೆ ಮುನ್ನವೆ ಧ್ಯಾನಾರೂಢರಾಗಿ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸನ್ನ ಕುರುಂಗೇಶ್ವರರಿಗವ ಕೂಡಬಲ್ಲಿನಿ.

— — —

ಹರಿದಾಸ ಸು. 1750

ಇವನು ಮೂಲಬಲರಾವನಾಯಕ, ಸಂಕ್ಷೇಪಭಾಗವತ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ರಠೀತರಗೋತ್ರದವನು; ಆತ್ಮಲಾಯನ ಸೂತ್ರದವನು ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು “ಧಾರಿಣಿಗ ಪಶ್ಚಿಮಚಿತಂಬರ | ಚಾರುಲುತ್ತಮನಾಮಪೀಠೂರ್ | ತೀರವಾಸದೊಳವ್ವ ಸದ್ವಿಪ್ರ” ಚೆನ್ನಪ್ಪ; ತಂದೆ ನಂಜಪ್ಪಯ್ಯ; ತಾಯಿ ವೆಂಕಮ್ಮ; ಅಣ್ಣ “ಧರ ದೊಳುತ್ತುಮಕೋಯಮತ್ತೂ | ರಿರುಪೆಸುಂಕದಣಾನುಭಾಗನು” ಹಿರಿಯ ಚೆನ್ನಪ್ಪಯ್ಯ; ಮನತನ ಕೋಳಾಲ. ವ್ಯಾಸಕೃಷ್ಣರ ವಾಡಪಡ್ಯಭೃಂಗ, ವ್ಯಾಸರಾಯಮಠದ ಶಿಷ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಮೂಲಬಲರಾವನಾಯಕ

ಇದು ಭಾಮಿನೀವಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 726. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾವಣಕುಂಭಕರ್ಣರ ಮೂಲಬಲವನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಸಂಧಿಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ರಾಮಸ್ತುತಿ ಇದೆ; ಅನಂತರ ಕವಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ, ಭೀಮ, ಮಧ್ವಚಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಾಮಣನ ರಣಾವಲೋಕನ

ಗಂಡುಗಲಿಯಸುರೇಂದ್ರ ಬಂದನು | ಹಿಂಡಿನಮರರ ಗಂಡ ಬಂದನು |

ಜಂಡವಕ್ರಮ ಬಂದನಿದೆಯೆನೆ ಹೊಗಳಿ ಕಳೆಗಳು ||

ಕಡಲರಾಗಭ್ರದಲಿ ನಿಜರ | ತಂಡ ಕಂಗೆಡುತ್ತೋಡಿದುವು ಸಮ |

ದಂಡಿಯಲಿ ರಥದೊಳಗೆ ಕುಳಿತವ ರಣವ ನೋಡಿದನು ||

ರಾಮಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಂಡೋದರಿಯ ಉಕ್ತಿ

ಕರುಣಾರಿಧಿರಾಮನಾತನ | ಜರಣವೇ ಗತಿಯೆಂದು ಪೋಗಿಯ |

ಶರಣುಹೊಕ್ಕಾಜನಕಸುತೆ ಯನು ಕೊಟ್ಟು ಎನಯಾದಲಿ ||

ಇರುತ್ತಿರಲು ಮನ್ನಿಸುವ ಇತಿಶ್ಚ | ತ್ವರಮಪ್ಪುಗುಷನು ಎಕ್ಕುವಾತನ |

ಮುಖಿಯ ಹೊಗು ಮುಖಿಯ ಹೊಗು ಕೃಪೆಯೊಳು ಸುಹುವನು ರಾಮ ||

2 ಸಂಕ್ಷೇಪ ಭಾಗವತ

ಇದೂ ಭಾಮಿನೀ ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 53, "ಅತ್ಮಾರಾಮನು ಬರೆದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಪಟ್ಟದಿಯ ಸಂಕ್ಷೇಪವನು ನಾನು ಹೇಳುವೆನು" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿ ಇದೆ; ಬಳಿಕ ಕವಿ ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಈಶ್ವರ, ಮಧ್ವಚಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ದಿವ್ಯಮಂಗಳವಿಗ್ರಹನ ಶುಭ | ಭವ್ಯಚರಿತನ ಭಾಗವತಜನ |

ಸೇವ್ಯಚರಣಸರೋಜಮಹಿಮನ ಜಗವ ಸುಹುವನ||

ಅವ್ಯಯನನತಾರಮಾಯಾ | ನವ್ಯಸತಿಪತಿ ನಾರಸಿಂಹನ |

ಕಾವ್ಯವಿದು ರಂಜಿಪುದು ಸಂಕ್ಷೇಪಾಷ್ಟಭಾಗವತ ||

ಗುರುಸಿದ್ಧಪ್ಪ ಸು. 1750

ಈತನು ಮಾದೇಶ್ವರ ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಹಲಗೂರು ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ದೇವಣ್ಣ, ಗುರು ವಾಟಾಳಮಠದ ಯತಿ ಬಸವಲಿಂಗ, ಸ್ಥಳ "ಸತ್ಯಮಂಗಲದ ಭೂಪತಿಯ ಸಿಂಹಾಸನ ಗುತ್ತಾಲತ್ತೂರ ಒತ್ತಿನಲಿ ಎಸವ ಮಿಣ್ಣು". ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣ, ಉದ್ಭಟ, ಮಯೂರ, ಕಾಳದಾಸ, ರಾಘವಾಂಕ, ಹರೀಶ್ವರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಾದೇಶ್ವರಸಾಂಗತ್ಯ.

ಪಂಥಿ 3, ಪದ್ಯ 363. ಇದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ದೇಶದ ಕಾವೇರೀ ತೀರದಲ್ಲಿಯಾ ಲೊನ್ನಾಚೆ ಬೆಟ್ಟದ ಬಳಿ ಇರುವ ನಡುಮಲೆಯ ಮಾದೇಶ್ವರದೇವರ ಮೈಭವವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಗಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ನಾನುಸಿರಿದ ನುಡಿ ಬಾಲು ಮಾವಿನಹಣ್ಣು | ಜೇನುಸಕ್ಕರೆ ಸವಿದಂತೆ |

ಮಾನಿಯರ ಕುಡಿನೋಟಿರಂತೆನೆವುದು | ಭಾನುಪ್ರಕಾಶದಂತೆನು ||

ಕಸೂರಿ ಪುನಗು ಜವಾದಿಯಗಿಲುಗಂಧ | ಎತ್ತರಿಸುವ ಪುಷಂತೆ |

ಉತ್ತಮ ಸವನುಡಿಯಂತೆ ಈ ಕಥೆಯ ನು | ಬತ್ತರಿಸುವೆನರ್ಥಿಯಲಿ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ; ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಂಗೆ, ಗಣೇಶ, ವೀರಭದ್ರ, ಸರಸ್ವತಿ, ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಶಾಲದ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನೇ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾತನರು, ಸ್ವಗುರು ಬಸವಲಿಂಗ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ--

ಗೊಲ್ಲಗು

ಕಂಬಳಿ ಕೊಡಲಿ ಕಾಲಿಗೆ ಎಕ್ಕಡವ ಮೆಟ್ಟಿ | ಸಂಭ್ರಮದಲಿ ಕೋಲುಎಡಿದು |

ಸಂಬಳ ಮೂಜು ಮೊನ್ನಿನ ದೇಶಕಾಜರು | ಇಂಬಿನೋ ತುಡುವ ಕಾದಿಹರು ||

ತುರುಮಂಡೆ

ಬಟ್ಟಗಡಸು ಕಂಡ ಹುರಿಗ ಕಾರಿಯು ಬೆಳ್ಳೆ | ನೆಟ್ಟಕೊಂದಿನ ಕೂರಿ ಚಾಲೆ |

ದಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ಪಸುಗಳು ಎವೆದುವು | ಪಟ್ಟಿಯ ಸೀರೆಯೊಂದದಲಿ ||

ಪ್ರಿಯರು

ತಳೆರಡಿ ನುಣ್ಣೊಡ್ಡೆ ಸೆಳೆನಡು ನಳತೋಳು | ಕಳಸಕುಚದ ಬಾಲೆಯರು |

ಬಟಲಾಮುಡಿಯ ಬಟ್ಟಮೊಗ ತೆಳುಗಲ್ಲದ | ನಳನಾಕ್ಷಿಯರು ನಡೆದರು ||

ಉಟ

ಗುಳ್ಳದಹಣ್ಣು ಮಾವನಕಾಯಿ ನಿಂಬೆಯು | ಅಶ್ವಿ ಹೇರಿಳೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳು |

ಕಲ್ಲೆಡೆ ಮಗಳೆ ಕಟಿಲೆಯುಪ್ಪಿನಕಾಯಿ | ನಿಲ್ಲದೆಮಾಡೆಮಾಡಿದರು ||

ಯೋಗಾಂವಂದ ಸು. 1750

ಈತನು ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಶತಕ, ಬಸವ ಶತಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ತರಿಮೇಲವುರಾಧಿಪತಿ ಚೆನ್ನರಾಜ, ಅಣ್ಣ ಬಸವರಾಜ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ¹

1 ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಶತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 103 ಕಂದಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿ ಕಂದವೂ "ವಿರೂಪಾಕ್ಷಲಿಂಗ ಕರುಣಾವಾಂಗಂ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥವು ವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಲಿಂಗಸ್ತುತಿ ಇದೆ; ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ —

ಇದು ಎಶ್ವಸೃಷ್ಟಿಹವ್ರಾಕ್ಷಾದ್ಯಖಿಲಸುಮನಶ್ಚೀರ್ಷಾಲಕಾರಮಕುಟಮನೆ
ಘೃಷ್ಣನಿಕರಂಜಿತಚಾರುಚರಣಾಂಭೋರುಹ ಶ್ರೀಹೇಮಕೂಟಭೂಧರಪರವೃಥವಿರೂ
ಪಾಕ್ಷಘೃಣಾಲಬ್ಧಾತ್ಮವಿದ್ಯಾಪ್ರವೀಣ ಮಾನವಾಬ್ಧವಂಶೋದ್ಭವ ತರಿಮೇಲವುರಾ

¹ ಇವನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾನಸಶತಕ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಧಿಪತಿ ಚೆನ್ನರಾಜಗರ್ಭೋದಿತ ಬಸವರಾಜಾವರಹ ಯೋಗಾನಂದಾತ್ಮಯರಚಿತ ಎರೂ
ವಾಕ್ಯ ಶತಕಂ

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಒರೆಯುತ್ತೇವೆ—
ಸಿರಿಯೆಂಬ ಸನ್ನಿವಾತಕ | ಸಿರಕೇಣ್ಣದ ತೆಹದಿ ಬೆಟ್ಟಿತು ಶಿವಶಿವ ಎನದೇ |
ಇರುತಿರುವನಾವನವನೇ | ಖರನ್ನೆ ಎರುವಾಕ್ಸಲಿಂಗ ಕರುಣಾಪಾಂಗಾ ||
ವನಧಿಯು ಜಲದಲಿ ಸದಿಡೇ | ವನವದು ಕಲಿತನ್ನು ಭೇದವಡೆಯದೈಯಿಹವೋಲ |
ಮನವಿದು ನಿನ್ನಲಿ ಬೆರೆಯಲಿ | ಭಸನೇ ಎರುವಾಕ್ಸಲಿಂಗ ಕರುಣಾಪಾಂಗಾ ||
ಭುವಿಯೊಳು ಸದ್ಗುರುಕೃಪೆಯಿಂ | ಭವವನು ಪರಿಹರಿಸ ಮಾರ್ಗ ಪಡೆಯದ್
ಮನುಷ್ಯ |

ಶವಕಿಂದಲು ಕಡೆ ನೋಡು | ಕವಿನುತ ಎರುವಾಕ್ಸಲಿಂಗ ಕರುಣಾಪಾಂಗಾ ||

2 ಬಸವ ಶತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 110 ಪದಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿಪದವೂ "ಪರಮಗುರುವೆ ಸಲ
ಹು ಬಸವ ಪ್ರಭುವೇ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥವು ಗುರುಶಿಷ್ಯ
ಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಜೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ
ಶಿವನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ ಬಸವನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ
ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಉರ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಉತ್ತಮದನು ಸೇರಿ | ಸತ್ಯಧಿಗಳ ಕೇಳಿ ಸಾಧುಗಳಲಿ |

ಭಕ್ತಿಯಿಡದೆ ನಿಮ್ಮಪದಕೆ ಬಾಹಿರನಾದಿ ಪರಮಗುರುವೆ ಸಲಹು ಬಸವಪ್ರಭುವೇ ||

ಬಲವು ಇದ್ದು ತನಗೆ ಪರರು ಮಾಡುವ ಕ್ರೋಧ | ಗಳನು ಸ್ಥರಿಸುವುದೇ ಕಂದ

ಇದನು |

ವರತಿತ್ತೆಯೆಂದು ಒರೆವರಾರ್ಯರು ಎಂಬ ಪರಮಗುರುವೆ ಸಲಹು ಬಸವಪ್ರಭುವೇ ||

ನಿಶ್ಚಿಂತಾತ್ಮ ಸಾ. 1750

ಇವನು ವೀರಭದ್ರಲೀಲಾವಿಜಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು
ನೀರಕವಚನ. "ವೀರಶೈವದ ತಿರಾಳ ಗುಣದ ಸಂಪನ್ನ, ಮಹಾಯಾತ್ರಿ

ಕೃಷ್ಣ" ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೀರಭದ್ರಲೀಲಾವಿಜಯ

ಇದು ಭಾಮಿನೀವಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 9, ಪದ್ಯ 500. ದಕ್ಷಿಣಿಮುನಿ ಸೂತನಿಗೆ ಲಕ್ಷಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕವಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ವೀರಭದ್ರ, ವಾರ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಶ್ರೀ ಸೋಮೇಶ್ವರವಾದಾರವಿಂದಮಧುಮತ್ತಮಧುಕರಾಯಮಾಣ ಮಹಾ
ಯತೀಶ್ವರ ನಿಶ್ಚಿಂತಾತ್ಮನರಚಿತ ವೀರಭದ್ರವಿಜಯಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ದರಿಸಿ ಬರೆ
ಯುತ್ತೇವೆ—

ವೀರಭದ್ರ

ವೀರತೆಯ ಪೊಗಬುವನೆ ರಾವನ | ಸಾರಿಯಾಗಿಯೆ ಪೆಟ್ಟಿರಲ್ಲದೆ |

ವೀರಭದ್ರನ ಸಕಲಭೀಷಣರಾದ್ರದುನ್ನತಿಗೆ ||

ಆರ ಪ್ರತಿಯಿಡಬಹುದು ಜಗದೊಳು | ವೀರನಪ್ರತಿವೀರಭದ್ರಗೆ |

ವೀರಭದ್ರನ ಸಯದಲ್ಲದೆ ಬೇಡೆ ಕಾಣೆಂದ ||

ವೀರಭದ್ರನ ಖಡ್ಗ

ಸಿಡಿಲ ಶಿಕ್ತೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಡೆಯಲಿ | ಓಡಿದು ಕಾಳಾಹವು ಹಡೆಯಮೇ |

ಓಡಿದು ಯಮದಂಡಲಿ ಘಟ್ಟಿಸಿ ಎಷಡ ನೀರೂಡಿ ||

ಪಿಡಿದು ರಣಮಂಡಲದ ಸಾಣೆಯ | ನ್ನುಡಿಸು ಈ ಕಾಲಾಗ್ನಿರಾದ್ರಗೆ |

ಫಿಡಿಯ ಕೊಟ್ಟನೆಡ ಎಂಬವೊಲು ಮೆಣಿದುದು ವಾಮಾಖಡ್ಗ ||

ನಿರಂಜನಾರ್ಯ ಸಾ, 1750

ಇವನು ನಂಜುಂಡಶತಕ, ನಿಷ್ಕಾಮವಚನ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆ ದಿದ್ದಾನೆ. ಗಗನಾರ್ಯರ ತತ್ವಗಳು ಎಂಬ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಇವನೇ ಬರೆ ದಿರಬಹುದು. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗುರು ಗಗನಾನಂದ. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ನಂಜುಂಡಶತಕ

ಇದು ಕಂದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಕಂದವೂ "ಗುರುನಂಜುಂಡಾ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯ ಗಗನಾನಂದಗುರುವೈಷ್ಣವರಣಾರ ಎಂದಮಕರಂದಲುಬ್ಧ ಭೃಂಗಾಯಮಾನ ನಿರಂಜನವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ನಂಜುಂಡಶತಕಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:
 ಸತ್ತಿಮದಿ ರವಿಯು ಮೂಡಲಿ | ಕಿಚ್ಚಿನ ಉರಿಯೊಳಗೆ ಕಮಲವರಳಲಿ ಮತ್ತಂ |
 ಸಜ್ಜರಿತ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿಯನು | ನಿಜ್ಜಲುಮಿದು ಸತ್ಯ ಕಂಡ್ಯ ಗುರುನಂಜುಂಡಾ ||
 ಎರಿಯ ನೀರನು ಕುಡಿಯಲು | ಮಾರಿಯ ಮನೆ ಮನೆಯ ಮುಜೆಯ ಕಾಡಿನ
 ಅನಲಂ ||

ಭೋರೇಂದು ಸುತ್ತಿ ಬೇಯಲು | ವಾರಿಪರಾರಿಲ್ಲ ಕಂತ್ಯ ಗುರುನಂಜುಂಡಾ ||

2 ನಿಷ್ಕಾಮವಚನ

ಇದರಲ್ಲಿ 129 ಹಾಡುಗಳಿವೆ

3 ಗಗನಾರ್ಯರ ತತ್ವಗಳು.

ಇದರಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತಬೋಧಕನಾದ ಹಾಡುಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ರಲ್ಲಿಯೂ ಗಗನಾರ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಬರುತ್ತದೆ, ಕೆಲವು ಹಾಡು

ಗಳು ಗಗನಾರ್ಢನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈತನ ಶಿಷ್ಯನಾದ
ನಿರಂಜನಾರ್ಢನೇ ಈ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.
ಒಂದು ಹಾಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಪಲ್ಲವಿ|| ಒಹುಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿ ನಾ ಭವದಿ | ಸಾಕಿನ್ನ ಹಹ ನಾನೈಕ್ಯವಾಗುವೆ ನಿಮ್ಮ ಪದದಿ||
ಹಲವು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತಂದು ಹಿಂದೆ | ಹಲವು ದುಷ್ಕರ್ಮಫಲದಿಂದೆ ನಾನೊಂದು|
ಫಲಕಾಮತ್ಯುಷ್ಟೆಯಿಂ ಬಂದು | ಹಲವು ಕೆಲಕಾಲ ಸ್ವರ್ಗಮಾರ್ತ್ಯದೊಳಿಲು
ದಂದು ||1||

ಕೇಶವಚಂದ್ರ ಬೆಳ್ಳಾಗಿ | ಅಪ್ಪವಾಶದ ಲತೆಯ ಬಂಧನಕೊಳಗಾಗಿ |
ಈಷಣತ್ರಯದಾಸೆಗಾಗಿ | ಮೂಜುವಾಸನೆಗಳಲಿ ತೊಡಕಿದೆನಾಗಿ ||2||
ಒಲ್ಲೆ ನಾನಿನ್ನು ಎನ್ನಗಳ | ಒಲ್ಲೆ ನೊಲ್ಲೆ ನಾನಿಹಪರಭೋಗವೌಖ್ಯಗಳ |
ಒಲ್ಲೆ ನಾ ನಾನಾವಿಷಯಗಳ ಎನ್ನ | ಸೊಲ್ಲೆ ನಾಲಿಸೊ ಗಗನಾರ್ಢ ಸುತೀಲ ||3||

? ನೈರಕ್ಷರಸುಕುಕ್ಷಿ ಸು. 1750

ಇವನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮಾಧ್ವ
ಕವಿ. ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಸಂಧಿಯ
ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ—

ಈಮಹೀವಂಢಲದಿ ದಿವಜೋ | ದ್ವಾನು ಯಾದವಕೃಷ್ಣವಾರ್ಧರ |

ಪ್ರೇಮಸಂವಾದಾಚ್ಛುಗೀತಾಶಾಸನಾರ್ಧವನು ||

ಭೀಮ ತನ್ನರಮನೆಯ ಬಾಣಸಿ | ನಾನು ನೈರಕ್ಷರಸುಕುಕ್ಷಿಗೆ |

ನೇಮದಿಂದೊರದಿದ್ದ ಗುರು ಶ್ರೀವಾಸವಿಟ್ಟಿಲನಾ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಇರಲು
ಹುದೋ ಎಂಬ ಊಹೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು
1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಭಗವದ್ಗೀತೆ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಬ್ರಹ್ಮದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 17, ಪದ್ಯ 629. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪ್ರತಿ ಶ್ಲೋಕವನ್ನೂ ಬರೆದು ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಂದರಂತೆಯೂ, ಕೆಲವುಕಡೆ ಎರಡು, ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ಈರೀತಿಯಾಗಿಯೂ ಕನ್ನಡಪಟ್ಟದಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ "ಭೀಮಹನುಮನೆ ಮಧ್ವನಾಮದ | ಲೀಮಹಿಯೊಳವತರಿಸಿ ಸುಜನ | ಪ್ರೇಮಿ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯವನು ವಿರಚಿಸಿದ || "ಎಂಬುದರಿಂದ ಮಧ್ವಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಕವಿ ಗೀತಾರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಸ್ತುತಿಯಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—
 ಕೊಡಲಬೇಡು ದೇಶಕಾಲಗ | ಳೆಡೆಯಾಯಿತು ಸತ್ಪಾತ್ರರುಗಳಲಿ |
 ತಡವ ಮಾಡದೆ ದಾಸಗಳ | ನೆಂದಾವವಸ್ತುವನು ||
 ದ್ರುತಿತೆಯಲಿಯುಪಕಾರವೆಣಿಸದೆ | ಸಡಗರದಲಿತರಿಗೆ ನೀಡಲು |
 ವೊಡವಿಯೊಳು ತದ್ದಾನ ಸಾತ್ವಿಕವೆನಿಸಿಕೊಂಬುದೆಲ್ಲೆ ||

? ವಿಟ್ಟಲ 1751

ಈತನು ವರದವಿಟ್ಟಲರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಅವನ ಹೆಸರು ವರದವಿಟ್ಟಲ ಅಥವಾ ವಿಟ್ಟಲ ಎಂದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. "ವಾಲಗಳ್ಳಯ ವರದವಿಟ್ಟಲ ಪಾಲಿ ಸುಗ ಮತಿಯ" ಎಂದು ವಾಲಗಳ್ಳಯ ದೇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ

- 1 ದಾತವ್ಯಮಿತಿ ಯದ್ದಾನಂ ದೀಯತೇನುಪಕಾರಣೇ |
 ದೇಶೇ ಕಾಲೇ ಚ ವಾತ್ಸೇ ಚ | ತದ್ದಾನಂ ಸಾತ್ವಿಕಂ ಸ್ಮೃತಂ ||

ಕವಿ ಆವೂರಿನವನಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1674ನೆಯ
ಭಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ 1751 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವರದವಿಟ್ಟುಲ ರಾಮಾಯಣ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪ್ರಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 56, ಪದ್ಯ 3382.
ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣಕಥೆ ಬೃಹದ್ ವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಕಥಾಸಾರ—ಕೋಸಲದೇಶದ ಕುಶಲನ್ಯಾಸನ ಮಗಳನ್ನು ದಶರಥನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರಲು, ರಾವಣನು ಅವಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅದರೂ ದೈವಯೋಗದಿಂದ ದಶರಥನಿಗೂ ಅವಳಿಗೂ ಸಮಾಗಮವಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಯ್ತು. ರಾವಣನ ಮಗನಾದ ಮೂಲಕಾಸುರನು ನಾರದನಿಂದ ಜೋಡಿತನಾಗಿ ವಿಭೀಷಣನನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋಗಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನೂ ಜಯಿಸಿ ರಾಮಾಚ್ಯುತನಾದ ಕುಶನಿಂದ ಸಂಹರವಪ್ಪಟ್ಟನು.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವರದವಿಟ್ಟುಲಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಮಧುಕೇಶ್ವರ, ದುರ್ಗ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಸೀತಾವಿಯೋಗ

ಅಣುವು ತಲೆಕೆಳಗಾಯ್ತು ಧೈರ್ಯದ | ಹೊಜೆಗೆ ತಪ್ಪಿತು ಕರಣ ಕದರಿತು |
ತೊಣ್ಣೆದ ಮತಿ ಗತವಾಯ್ತು ಮಾಯಾಪಾತ ಬಿಗುಹೇಟ ||
ಮಣ್ಣಿಗದನು ಮಿಗೆ ತನ್ನ ಮಜೆತನು|ಹೊಜೆಗೆ ಬಲಿದುಡು ಮೂರ್ಛೆಯೋಗದ
ಲಜೆಯದಿದಳನು ರಾಮ ಮಾನವರಳವೆ ವಿಧಿವಿಹಿತ ||

ಅಶೋಕವನಭಂಗ

ಹಿರಿಯರನು ಕರವಂತೆ ಬನ್ನಯ | ನರೆಯ ಹೊತ್ತವರಂತೆ ಮುತ್ತವ |
ಹರನ ವಾಹನದಂತೆ ನಂದಿಯ ಮರನ ಕಪಿ ಕಿತ್ತ||
ಶರಣಿಯರ ಕಿವಿಯಂತೆ ಹಾಲೆಯ | ಹರಿಯ ಹಣೆಯಂತೆನೆನ, ತಲಕದ |
ಕರ ಬಡವನೆನಿಸರ್ಪ ತಾಣಿಯ ಮರನ ಕಪಿ ಕಿತ್ತ||

ರಾಮಾಯಾಧ್ಯ

ನಡುಗಿ ಹಿವದಲಿ ಮಿಂದು ಪಾವಕ | ನೋಡಲ ತುಂಬಿಸಿ ಜಪತಪಂಗಳ |
 ಝಡಿತೆಯಲಿ ದೇಸತ್ತು ಸ್ವರ್ಗದ ಸತಿಯರಂ? ಸರವಾ ||
 ಹಡೆಯಲರಿಯು ಜಪತಪಂಗಳ | ತೊಡರು ಹೊದ್ದಿದ ನಾಸಿದ್ವೈತ್ಯರು |
 ಮಡಿದು ಸ್ವರ್ಗವ ಸೂಷಿಗೊಂಡರು ರಾಮಬಾಣದಲಿ ||

ಉಟ

ಶಾರದೇಮುನಿಕೃತಿ ಧರ್ಮದ | ನೀರಸೋಕದ ತನಿಯ ಮೊಸರನು |
 ವಾರಿಜುಟ್ಟಿಯವೈದೆ ಬಡಿಸಿತು ಕಣ್ಣು ಕೊಡೈವೆ ||
 ಚಾರುಮೋಹನಕವಿಯು ಸತಿಯು | ಕಾರಫಲಗಳ ಮಾದಲಂಗಳ |
 ಕಾರವಲ್ಲಿಯ ನೆಲ್ಲಿಹೇರಿಗಳೆಗಳ ಬಡಿಸಿದರು ||

ವಿಷ್ಣು ಸ್ತುತಿ

ಹರಿಯ ನೀರವನು ಹುಯೊಳಿದನ | ಹರಿಯ ಚರಣದಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟನ |
 ಹರಿಯ ಕೊಂಡವ ಹರಿಯ ಕಾಯ್ದನ ಹರಿಯ ಕಟ್ಟಿದನ ||
 ಹರಿಯ ಮಗಳನು ಕೂಡಿದಾತನ | ಹರಿಯಮೇಲೊಪಗಿರವ ದೇವನ |
 ಚರಣಕೆಳಗುವೆ ವರದವಿಟ್ಟಲ ಸಲಹುಗನವರತ ||
 ಮೃಗವ ಧರಿಸಿತ ಹಗೆಯು ಮೈರಿಯು | ಪೆಗಲವೇಲ ಸಂಜರಿಸುತಿಪನ |
 ಮಗಗೆ ಮುನಿದನ ಪುರವ ನೆಗುಡಿದನ ಜ ಮಂಟ್ರೋಗಲು ||
 ಬಗೆಯದವನನು ಕೊಲಲು ಬಿಡಿಸಿದ | ನೊಗುಮಿಗೆಯ ಪದವಿಗಳನ್ನಿತ |
 ನಗಲವೆನ್ನನು ವರದವಿಟ್ಟಲ ಸಲಹುಗನವರತ ||

ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿ. 1755

ಇವನು ದೇವಸೇನನ ಆರಾಧನಾಸಾರಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನಕವಿ. ತನ್ನ ಟೀಕೆಯನ್ನು ೩೯ 177ರಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1755 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ವಂಶಹತಿಮೃತ್ವ. 1759

ಈ ಅಂಕಿತ ೨೪ ಅನೇಕ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ದೊರೆ ಸುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಕವಿಯ ಹೆಸರಾಗಿರಬಹುದು. ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ. ಇವನ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ-ದೇಶವು ನವಾಬದೇವನ ಸ್ವಾಧೀನವಾಯಿತು. ಶಿವಭಕ್ತರು ವೇಣುಪುರದಿಂದ ಓಡಿಹೋದರು-- ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರಮಾಣಿವರ್ಷವನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಈ ನವಾಬನು ಹೈದರಾಬಾದ್‌ಗೆ, ಪ್ರಮಾಣಿವರ್ಷವು ಕ್ರಿ.ಶ. 1759 ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಮೆ|| ಕಿಟ್ಟಲ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ವೇಣುಪುರದ (ಬಿರನೂರು) ಅರಸರ ರಾಜ್ಯವು 1763ರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ಆದರೆ ಈ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಬುಧೇಂದ್ರ ಯತಿಯ ಹೆಸರೂ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ಗುರು ಸುಮಾರು 1500 ರಲ್ಲಿ ನೂಜನಗೂಡು ರಾಠವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿ ಮಠವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಹೇಳುವ ಗುರು ಈತನಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಈ ಕವಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ--

ರಾಗ ಶೋಭ--ಝಂಪತಾಳ

ಪಲ್ಲವ|| ಒಲ್ಲರೊಳು ಸಲ್ಲದೈ ಖುಲ್ಲ ಮಾತುಗಳು |

ಸ್ವದಾತೆಯುಪ್ಪೀತಿಯೊಡನೆ ಕೇಳಿ ||

ಅದು ಸಲ್ಲವೆಂದು ಸರಸವಾಡಲು ಸಲ್ಲ | ಕವಿ ಕೇಳಿದ ಮಾತನೊಡನೆ ||

ಪರಸತಿಯ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರಸಲ್ಲ | ಬಿರಿಸಿ ಬಹು ಮಾತಕವನವಿಸು

ವರೆಸಲ್ಲ ||1||

ಹಗಲುಗಳ್ಳಿನ ಕೈಯ ಬಗಲವಾಡಲು ಸಲ್ಲ|ಹಗಿಯೊಡನೆ ಸ್ನೇಹವನು ಮಾಡಸಲ್ಲ|

ಜಗಳಗಂಟಿಕ್ಕುವನ ಮೊಗವೊಳಗೆ ನಗೆಯಿಲ್ಲ | ಅಗಲಿವೋಗುವನೆಂಬ ಮಗನ

ಸೊಗಸಲ್ಲ ||2||

ಹರಿಯು ಮುನಿದರೆ ಮಂಜುಷೇಶರಸಿಕೊಂಬವಿಲ್ಲ | ಹರಿಯೊಲಿದ ನರನೊಳಗೆ
ಗೆಲುವ ಪರಿಯಿಲ್ಲ
ಸಿರಿಯರಸ ವರಹಾಮೃತ್ಪವಿರವನು ಬಲ್ಲ | ನರನು ಹರಿದೂಷಕರ ಸರಿಯೊಳಗೆ |
ನಿಲ್ಲ ||3||

ವಿಠಲದಾಸ. ಸು. 1760

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಅಭಿನವಪುರಂದರದಾಸ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1760 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಸುರಾಲ 1761

ಈತನು ಪದ್ಮಾವತೀಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪುತ್ತಿಕಾಪುರದ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚೆಕ್ಕರಾಯಚೌಟನ ರಾಣಿವಾಸದ ಚೆನ್ನಮ್ಮದೇವಿಯ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ 1761 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಮು|| ರೈಸ|| ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪದ್ಮಾವತೀಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 12, ಪದ್ಯ 1671. ಇರರಲ್ಲಿ ಪದಾವತಿಯೆಂಬ ಯಕ್ಷಿಯು ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಶಂಕರಕವಿ 1763

ಈತನು ಜೋರಬಸವಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಕೋಳಾರರಾಮೇಶ್ವರನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಇವನ ಸ್ಥಳವು ಕೋಳಾರಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1685 ನೆಯ

ಸ್ವಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ--ಎ.ಸ. 1763ರಲ್ಲಿ-ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಭು ಲಿಂಗಲೀಲೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಚಾಮರಸನ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಭಾರತ ವನ್ನು ಬರೆದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಕವಿ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಇವನ ಗ್ರಂಥವಿಮರ್ಶನಾವ ಸರದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸ, ಬಾಣ, ಮಯೂರ, ಭೋಜ, ಪುಬ್ಬರಿಕೇಸೋವ, ಹರಿಯರಸ, ಚಾಮರಸ, ರಾಘವ, ಕೆರೆಯಪದ್ಮ ರಸ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಚೋರಬಸವಚರಿತ್ರೆ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಖ್ಯೆ 13, ಪದ್ಯ 755. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂತವ್ಯಪುರದ ದೊರೆಯಾದ ಮಹಾದೇವನು ಕಾವಲಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ 6000 ಜಂಗಮರನ್ನು ಒಸುವನು ಮೈಶ್ಯವೇಷದಿಂದ ಹೋಗಿ ಕದ್ದು ಹಸುಬೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಥೆ ಯನ್ನು ಮೊದಲು ಹಂಪೆಯ ಹರಿಹರಶಿವಾಚಾರ್ಯನು ಚಾಮರಸನಿಗೆ ಹೇಳಿದುದಾಗಿ ಕವಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಚಾಮರಸನ ಕಥೆಯೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಚಾಮರಸನು ಹರಿಹರನನ್ನು ಕುರಿತು—ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ಊರು ಗದಗು; ನನ್ನ ಶಂಕಿಯನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ದೇವರಾಯನು ಕರೆಸಿ ಭಾರತವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿ ಎನಲು ನಾನು ಪೂರ್ವಾರ್ಧವನ್ನೂ ಅವನು ಉತ್ತರಾರ್ಧವನ್ನೂ ಮಾಡಿರವು. ವಿವಾಹವರು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲು ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹಿಡಿದೆನು. ರುಧಿರ ಕರೆಯಿತು ; ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಭಾಗವನ್ನು ನಿಸ್ಸಾರಗೈದರು. ಅವನು ಖತಿಯೊಂದು ತನಗೆ ದೊರೆಯಿಂದ ಮನ್ನಣೆವಂತಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಶಿಗೆ ಹೋರಲು ಹೋಗುವೆನು ಎಂದು ಪೆಂಡತೆಗೆ ಹೇಳಲು ಅವಳು ಹೆದರಿ ಅಣ್ಣನವನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪೂರ್ವಭಾಗದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಒಯ್ದು ದಿಹು ಗಿಂಡನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದಳು.

ಈ ದುಃಖಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ ಯತಿಯಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಯಾತ್ರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು; ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಣಾಡೆ-ಎಂದನು. ಹರಿಹರನು ನಂಸ್ತುತಿಮಾಡಿದೆ, ಇದು ದೋಷ; ಶಿವಶರಣರ ಸ್ತುತಿಮೆ ಎನಲು, ನನಗೆ ಅವರ ಮಹಿಮೆ ತಿಳಿಯದು ಎನಲು, ಚೋರಬಸವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ರಾಘವೇಂದ್ರಮುನಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗಳ ಇದರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಚಾಮರಸನು ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯನ್ನು ಬರೆದು ದೇವರಾಯನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಓದಲು ನಿವೃತ್ತನಾದಿಲ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚಿದರು; ದೊರೆ ಅನೆಯಮೇಲೆ ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದನು ಭಾರತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಮಾಡಿದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಹೊನ್ನಿನಭಿಷೇಕಮಾಡುವುದಾಗಿ ದೊರೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದನು. ಚಾಮರಸನು ಅದು ಸತ್ತ ಪ್ರಬಂಧ ಅನರ್ಕಿಕ ಮಾದಬೇಕು ಎಂದು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ಇದು ಸತ್ತವರ ಕಥೆಯಲ್ಲ, ಸಾಯರ ವ್ಯಾಧಿವರುಷದ ಚರಿತೆ ಎನ್ನಲು ದೊರೆ ನಿಜವೆಂದು ತಿಳಿದು ಭಾರತವನ್ನು ನಿವ್ವಾರಗೈದು ಇನಕವ್ಯವೆಂಬ ಪರಿಹರಿಸಿ ಚಾಮರಸನಿಂದ ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು.

ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ದೇವರಾಯನು 1419 ರಿಂದ 1446 ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ವಿಜಯನಗರದ ದೊರೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೂ ಚಾಮರಸನೂ ಸಮಕಾಲದವರು ಎಂಬ ಕಥೆ ಗುರುರಾಜಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ [ಸು.1650] ಹೇಳಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಚಾಮರಸನ ಚರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪರಂತು ಈ ಕವಿ ಹರೀಶ್ವರನನ್ನೂ [ಸು. 1165] ಚಾಮರಸನನ್ನೂ [ಸು 1430] ಸಮಕಾಲದವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಭ್ರಾಂತಿಯೇ ಸರಿ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಕೋಳೂರ ರಾಮೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ, ಪಕ್ಷ್ಮಾತಿ ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಬಸವನೇ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾತನರನ್ನು¹ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯ ಕಥಾಗರ್ಭವನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ—

1. ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಮಡಿರಾಳ, ಅಪ್ಪಣ್ಣ, ಕಿನ್ನರ, ಹೊನ್ನಿಕಂಡಿ, ಬಾಚರಸ, ಕಲಕೇತ, ಕಕ್ಕಯ್ಯ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ನಾಗಾಂಬೆ, ನೀಲಾಂಬಿಕೆ, ಪ್ರಭುದೇವ.

ಕಡವೂರ ನಿರಹಂಕಾರಮಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಯನೆಯ ಗಣನಾಥನು ಪ್ರಭು
ನಾಮದಿಂದ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಪತ್ನಿನಿಯೆಯ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು.
ಗುರುಗುಹೇಶನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಎರಕ್ಕನಾಗಿಲಾ ವಾರ್ವತಿ ಇವನನ್ನು ಅನುರಕ್ತನ
ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಾಮಸದಕಳೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿ ಅದು ಬನವಾಸಿಯ ಮಮ
ಕಾರವೋಹಿನಿಗಳಿಗೆ ಮಾಯೆ ಎಂಬ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಮಧುಕನಾಥನ ಆಲ
ಯದಲ್ಲಿ ಮದ್ದಳೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇವನನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಯೆ ಮನಸೋತಳು.
ಇವನು ವಶವಾಗದೆ ದೇಶಸಂಚಾರಮಾಡಿ ಗೋಗ್ಗಯ್ಯನಿಂದ ಸಮಾಧಿಯತ್ತೆಗೆಯಿಸಿ ಅನಿ
ಮಿಷನ ಲಿಂಗವ ತಳೆದು ಅವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಿತ್ತು ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ದುಃಖವನ್ನು
ದಿಡಿಸಿ ಸೊನ್ನಲಾವುರದ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡಿ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ
ಮರುಳಶಂಕರನಿಗೆ ಐಕ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಬಸವನ ಇಷ್ಟವ ಸಲಿಸಿ ಮಹಾದೇವಿಯ ಮುಕ್ತಕಂ
ಮಾಡಿ ಗೋರಕ್ಷನಿಗೆ ಜ್ಞಾನವನಜುಹಿದನು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ವದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಗೆಯಾ
ತ್ತೀವೆ—

ಶಿವನು ಉಣ್ಣದಿರಲು ಕರಿಕಾಲಚೋಳನ ಉಕ್ತಿ

ಉಪ್ಪು ಸಾಲದೊ ಕಾರ ಬಹಳವೋ ಒಗ್ಗರಣೆ |
ತಪ್ಪಿದುವೊ ಕಾಯಿಗಳು ಬೇಯಲಿಲ್ಲವೊ ಸಾಜು |
ಸಪ್ತಗಾದುದೊ ಹುಳಿಯು ಪಾಯಸವು ವಾಕವಿಲ್ಲವೊ ಭಕ್ಷ್ಯ ಕುಯಾದುವೋ ||
ಒಪ್ಪದಿಂ ಚಲಿಸರೋ ಪರವಾನ್ನದಕ್ಕಿಯನು |
ತುಪ್ಪ ಕಡುಗಾದುದೋ ಕ್ಷೀರ ನೀರ್ಬರಿದುವೋ |
ಕಪ್ಪುಗೊರಳನು ಉಣದೆ ಮುಳದಿಕಾರಣವೇನು ಗುಡಿಯದಿರಲಾನುಜೀವನೇ ||

ಯುದ್ಧ

ನಿಬ್ಬರದಿ ನಿನ್ನಾಳವೆಬ್ಬರದಿ ಕಹಳೆಗಳು |
ಬೊಬ್ಬಿಹುವ ಪಟುಭಟರು ಅಭ್ರಕ್ಕೆ ನೆಗೆವಶ್ಯ |
ವುಬ್ಬಿ ತೀರ್ಗಡಣದಿಂ ಮೊಬ್ಬಿಡದ ಕುಯವೊತ್ತೊತ್ತಿ ಸಾಲೊಳಿಧಾಂ ||
ಹಬ್ಬಿ ಧ್ರುವಮಂಡಲವ ಮುಸುಕಿತ್ತು ಸಂಗ್ರಾಮ |
ದಬ್ಬರಕೆ ಧರಣಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿತ್ತು ದಿಗ್ಗಂತಿ |

ಶಬ್ದಬ್ಬುಗೊಂಡಾದಿಶೇಷಶಿರ ಕುಸಿದು ಕೂಡನ ಬೆನ್ನುಬಿರಿದುದಾಗ ||

ಶಿವರಾಮ ಸು. 1765

ಈತನು ಶಿವಭಕ್ತಿಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಶ್ರೀವತ್ಸಗೋತ್ರದವನು; ಶಿವಗಂಗಾಮಠದ ಅಭಿನವಗಂಗಾಧರಭಾರತಿಯ ಶಿಷ್ಯನು. 'ಧರೆಯೊಳಧಿಕವನಿಹ್ವನರ್ತನ | ಪುರದೊಡೆಯ ಸೋಮೇಶಲಿಂಗನ | ಸಿರಿಪದದ್ವಯಸೇವಕರಸೇವಕ' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನರ್ತನಪುರವು ಇವನ ಊರಾಗಿರಬಹುದು. ಶಿವಗಂಗಾಮಠದ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಭಿನವಗಂಗಾಧರಭಾರತಿ 1765 ರಲ್ಲಿ ಬಂದುದಾಗಿ ತಿಳಿದುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವೂ ಸುಮಾರು ಅದೇ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವಭಕ್ತಿಸಾರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 108. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ 'ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮ ನನವರತ' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ; ಭಕ್ತಿರಸಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕಾಲಭೈರವ, ನಂದಿ, ವೀರಭದ್ರ, ಪಟ್ಟಾಬಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಬಂದಿರತು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸುಧೆಯ ರುಚಿಯನು ಸುರರು ಚಂದ್ರನು | ನುರಿಸುವುದನು ಚಕೋರವಂತಿ |

ಪದುಮವನವನು ಹಂಸೇಳು ಪುರುಷನನು ಕುಲವಂತಿ ||

ನಿಧಿಯನಾತನು ಒಯಸುವಂದದಿ | ಹೃದಯದೊಳು ನಾ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವೆನು |

ಮದನರಿಪು ಮೈದೋಣಿ' ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮ ನನವರತ ||

ಘೋರತರಸಂಸಾರವಾರಾ | ವಾರದೊಳು ಬಿದ್ದೇಬಿಡುತಾಯಿತ |

ಕೂರಕಾಮಕ್ರೋಧಜಲಚರದುಪಲಿಲಕೆ ಸಿಲುಕಿ ||

ಮಾರಗಾಡದೆ ತೋಟಲಿ ಒಟಲುನೆ | ಮಾರಹರ ಮಂಜಾಕಿನೀಧರ |

ಆರು ಗತಿಯೈ ಶಿವನೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ ||

ನಾರಸಿಂಹ 1768

ಈತನು ಅನುಭವಶಿಖಾಮಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಇವನ ತಂದೆ ಕೃತುಪುರದ ಗಡಗು ಪರಗಣೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕುರುತುಕೋಟೆಯ ಕಾರಣಿಕ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ; ಗುರು ಗೌತಮಗೋತ್ರದ ಬೋಧಾಯನ ಸೂತ್ರದ ಯಜುಶ್ವಾಖೆಯ ಪದ್ಧರಸ, ಪುರೋಹಿತ ಜಾಡರಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಜೊಮ್ಮಭಟ್ಟ ವಿದ್ಯಾಗುರು ಮಯೂರ ಪುರದ ಗೋವಿಂದಸಾಂಗು ಇವನು ಕವಿಯ ಸೋದರದವನಾದನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನೇ ಕವಿಗೆ ಕವಿತ್ವದ ಹಾದಿ ಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದವನು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸರ್ವಧಾರಿಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣಶುದ್ಧ ಪಾಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿ ಭಾಗ್ಯವದ ಬಹುಳ ಪಂಚಮಿಯ ದಿನ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಈ ಸರ್ವಧಾರಿಸಂವತ್ಸರ 1768 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹಂಪಿಯವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ

ಇವನ ಹೆಸರು ರಾಮಚಂದ್ರ ಎಂದು ಮೆ|| ಕಿಟ್ಟಲ, ಮೆ|| ರೈಸೆ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಬ್ರಿಮಿಸಿದ್ದಾರೆ ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಾಗ ಕವಿ “ಮೂಜುಯೋಜನ ಬಂದು... ಕುರುತುಕೋಟೆ ಯಪುರದ ಕಾರಣಿಕ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಾತ್ಮಜನಾರಸಿಂಹನ ಗೃಹದಿ ನಿಂತ ಕುಕ್ಕನೂರ ಲಕ್ಷ್ಮೀ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದಲ್ಲದೆ

ಪರಗಣೆಕೃತುಪುರದ ಪಳ್ಳಿಯು | ಕುರುತುಕೋಟೆಯ ಕಾರಣಿಕರು |

ಹರಿಯ ಹತ್ತವತಾರದೊಳು ಎಲನುಜನಾಮನೆ ||

ಪರಮವೋಹದ ಪುತ್ರನೆನಿಸುವ | ಹರಿಯ ವೇದವತಾರನಾಮನ |

ಗಿರಲು ಧರೆಯಳು ರೇಸಿದನು ಅನುಭವಶಿಖಾಮಣಿಯ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ವಿಷ್ಣು ವಿನ ವಿಳನೆಯ ಅವತಾರವಾದ ರಾಮನ ತಮ್ಮನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನರು ಎಂದೂ ತನ್ನ ಹೆಸರು ವಿಷ್ಣು ವಿನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅವತಾರವಾದ ನಾರಸಿಂಹನದು ಎಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅನುಭವ ಶಿಖಾಮಣಿ

ಇದು ಭಾಮಿನಿ, ವಾರ್ಧಕ, ಶರ ಈ ಪಟ್ಟದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 24, ಪದ್ಯ 1029. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಂತಾವತೀಪುರದ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮರಾಯನಿಗೆ ಸತ್ಯಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರನು ಹೇಳಿದ ಕಾಶ್ಮೀರದೇಶದ ರತ್ನಗಿರಿ ಪಟ್ಟಣದ ಆರಸು ಗಂಭೀರರಾಯನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗಂಭೀರರಾಯನು ತನ್ನ ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಗೌತಮನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಹರಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಪುರಸಹಿತ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರ ಕಥೆಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. ಮೊದಲು ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹಂಪೆಯ ಹರಿಹರಾತ್ಮಜ ರಾಘವಾಂಕನು ಶರಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕವಿ ಆದರ್ಥವನರಿತು ಭಾಮಿನಿ, ವಾರ್ಧಕ, ಶರ ಈ ಮೂರು ಪಟ್ಟದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣದೊಳಗಿಹ | ಸಕಲಸಾರವು ಇರ್ದಕಾರಣ |

ಸಕಲ ಅನುಭವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಇದು ಶಶಿಮಣಿಯು ಎನಿಸಿತು ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರುತಲೆಯುಳ್ಳದೇವತೆಯ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ; ಬಳಿಕ ಸರಸ್ವತಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಈಶ್ವರನೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ರೇಣುಕೆ, ಹಂಪಿಯ ಎರಡುಪಾಹು, ಪಾರ್ವತಿ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ಒಂನವೂ ಚಾರ್ಯ ಬಸವ, ಶೃಂಗೇರಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಉರಿಯು ಕಪ್ಪುರ ಮುಟ್ಟಿ ತೇಜವು | ಪರುಷ ಲೋಹವ ಮುಟ್ಟಿ ತೇಜವು |
 ಅರಸು ಅಳಿಗೆ ಒಲಿಯೆ ತೇಜವು ಹರನೆ ನೀನೊಲಿಯೆ ||
 ಸುರಗಣವುನೆಂದಲಾಗಿ ಪುಷಿಗಳು | ಕರುಣದಲಿ ಪಿಡೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳರೆ |
 ಗುರು ನಿನಗೆ ಸರಿಯಾದ ದೈವಿಲ್ಲೆಂದ ಭೂವಾಲ ||

ಶಾಲ್ಯದ ಕೃಷ್ಣರಾಜ 1748

ಈತನು ಅಜ್ಜರಾದಿ ನಿಭಂಟಿ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣದ ಉತ್ತರ ಕಾಂಡ, ಅನುಭವರಸಾಯನ, ಅಪ್ರಸ್ತುತಪ್ರಶಂಸಾಶತಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣೀಶ್ವರಶತಕ, ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಸರೋವರ, ಬೀಕಿನ ಕೀರ್ತನೆ, ಧರ್ಮಗುಪ್ತಚರಿತೆ, ನಳನಾಟಕ, ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನ, ನಿರ್ಣಯ ಶಿಖಾಮಣಿ, ಬಾಹಬದ ಬೀಕೆ, ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಸರೋವರ, ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮೀಮಂದಿರ, ಯಯಾತಿಕಾವ್ಯ, ವಿವೇಕಾಭರಣ, ವ್ರತಚರ್ಮ, ವಪ್ರತ್ಯಯ, ಸದಾಶಿವಶತಕ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ಮೈಸೂರು ಅರಸುಗಳ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಇವನಿಗೆ ಶಾಲ್ಯದ ಅರಸು ಎಂಬ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ನಾಮವೂ ಉಂಟು. ಈತನು ಅಂಧ, ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಈ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಿರುವುದು. ಧರ್ಮಗುಪ್ತಚರಿತೆಯನ್ನು 1748 ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಈತನ ಪ್ರಾಣೀಶ್ವರಶತಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಂಥವು ಕಲಿ 4871ರಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ 1769 ರಲ್ಲಿ-ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನವನ್ನು ಕಲಿ 4871ಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವರೋಧಿಯಲ್ಲಿ (1769) ಅರಂಭಿಸಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ (1770) ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ವಿವೇಕಾಭರಣವನ್ನು ಕಲಿ 4875 ಛಾತುವಿನಲ್ಲಿ (1774)¹ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಅಲ್ಲದೆ ಈತನು ಕವಿ ವಿಟ್ಟಲನ

1. ಕಲಿ 4875 ಛಾತುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಚ್ಚರಸಂವತ್ಸರವಾಗುತ್ತದೆ

(ಸು. 1600) ಆಮರಕೋಶ ಬೀಳೆಯನ್ನು ಮನ್ಮಥಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಎಟ್ಟುವಿದ್ದನ್ನಿಮಿತ್ತಪೀಕಾ ಲಿಖಿತಮರಾಛ್ಯಕೋಶಸ್ಯ |

ಕೃಷ್ಣಕ್ಷಿತಿಪತೀಯಂ ಮನ್ಮಥಸಂವತ್ಸರೇ ಶಿವಂ ಸಘಟಿ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಈ ಮನ್ಮಥವರ್ಷವು 1775 ಆಗಿ ರಬೇಕು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ವಿವೇಕಾಭರಣ

ಇದು ಭಾನುನೀಲವಟ್ಟಿದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 18, ಪದ್ಯ 999. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೆ ತ್ರಿಯಂಬಕಗುರುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನರಸಾ ರ್ಥನು ತತ್ವದ ಸಾರಾಸಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು, ಅವನು ನರಸಾರ್ಥನಿಗೆ ನಿಗಮಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ನರಸಾರ್ಥನು ಆ ಉಪದೇಶದ ಸಾರವನ್ನು ಜ್ಞಾನಸರ್ವಸ್ವ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಬಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥ ವಾಗಿ ರಚಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸುವಂತೆ ಕವಿಗೆ ಹೇಳಲು ಆತನು ಈ ಗ್ರಂಥರೂಪವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದನು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ತೀವ್ರ ನೆಲೆಗೊಳುವಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರದ | ಒಬ್ಬಕೆ ತಲೆಮೋರವಂತೆ ಸಂದಿಗೆ |

ದಳವಿ ಪಡಿಸದಂತೆ ವಿಶ್ವಾಸಂ ಘಟಿಸುವಂತೆ ||

ಉತ್ತಮದಗೌರವದ ದರ್ಶನ | ಫಲಕವಿದ ನೂತನನು ಮೋಡದ |

ಪಿಡಲಿಗೆ ತನ್ನಂ ನೋಡ್ಪರಿಗೆ ಕಾಣೆವುದು ನಿಜಭಾವಂ |

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ವಾಸು ದೇವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಚಂದ್ರ, ವಾತೂಲದೇವ, ಸೂರ್ಯ, ಅಗ್ನಿ, ಇಂದ್ರ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಸಾತ್ವಿಕತೆ

ಕಡಿದೊಡಗಲುವುದುಂಟೆ ತೇಯ | ಲ್ಪಡಗುವುದೆ ದಾವಾನಲಂ ಬಂ |
 ದಡಸಲೋಡುವುದೇ ಸುಗಂಧಂ ಮೇಣದಕೆ ಸಹಜಂ ||
 ಎಡರಿನಲಿ ಹಂಗುವುದೆ ವಾಸನೆ | ಯಡಸಲಿನ್ನೊದಾಗುವುದೆ ಬೆಂ |
 ಬಿಡದ ದುಸ್ಸಂಗದಲಿ ಮಾಜುವುದುಂಟೆ ಸಾತ್ವಿಕತೆ ||

ಇಂದ್ರಿಯಜಯ

ಹಲಿಯನಿಹುವವರುಂಟು ಕಗ್ಗ | ತ್ತಲಿಯೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸಿದವರುಂ |
 ಬಲಿವ ಮದದಾನೆಯನು ಹೊಡೆದವರುಂಟು ಮನರೊಳಗೆ ||
 ನಳಿನನಾಭನ ಮಗನ ಬಾಣಾ | ವಳಿಗೆಯೆದೆಯಂ ಚಾಚಿ ಪೆಟ್ಟಿಂ |
 ಗಳುಕದವಂ ಕಾಣೆ ದೇವಾಸುರರ ಕಟಕದಲಿ ||

ಹೆಂಡತಿಯರ ಕೋಟಲೆ

ಬೆಲ್ಲದಜ್ಜುಗಳಿಲ್ಲ ತುಪ್ಪದ | ಕಲ್ಲಮಡಕೆಗಳಿಲ್ಲ ತೀರಿತು |
 ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಡದುಟ್ಟಿರುವ ಸೀರೆಗೆ ಹಜಕು ಕಾಣಿಸಿತು ||
 ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಸು ನಡೆಯದೆ | ನಿಲ್ಲುವುದೆ ವೆಚ್ಚಂಗಳೆ ಕೈದ |
 ರೊಳ್ಳಿಯವರೇ ನೆರೆಹೊರಗೆ ಒಲುಕಿಕ್ಕಿದರಲ್ಲ ||
 ನೆರೆಯಸರೆಯರ ನೋಡಿ ಬಣ್ಣದ | ಕೊಜಿತಿಯೇ ಜಿನ್ನದಲಿ ಕುಂದೇ |
 ಪೊಜಿಗೆ ಕಾಸಿಟ್ಟುಡುವೊಡನೊಳಗುಂಟು ಭೀಷನದಿ ||
 ಕರಗಕರಗದ ಬಣ್ಣೆ ಬಲಿವಾ | ಅರೆಗಡೆದ ನೊಸರಜ್ಜು ಬಳಸ |
 ಕೈರೆ ಬಳಿಯ ಸಣ್ಣ ಕೈ ಸಾಣಂಗಿಯ ನೆರೆದ ಬೀಳೆ ||
 ಬದುಕಿದೊಡೆ ಮೇಣವರತಿಯಂ | ಒದುಕಬೇಕಲ್ಲದರೆ ಕೈಲಾ |
 ಗದ ಪುರುಷನಂ ಕೊಡಿಕೊಂಡೀಮನೆಯೊಳಿರುವುದಕೆ ||
 ಬಿವಿರುಮೆಳೆಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವಾಂ | ಗದ ಮಿಗಂಗಳ ಬಾಣೆ ಲೇಸಂ |
 ದಿದರ ಗರತಿಯರಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಪೇಟುವಳು ಕೂಡೆ ||

2. ಪಟ್ಟ್ರತ್ಯಯ

ಇದು ಛಂದಸ್ಸಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಭಾಗ. ಇದರ ಛಂದಸ್ಸು ಈ ಪದ್ಯವಾದಿ—

ತಟ್ಟುಕೃಷ್ಣಯೋಗಿಯನದ | ಲೇಟ್ಟುಮುಖಂ ಕೃಷ್ಣನಾಮಕಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ ನೀ |
ವಿಟ್ಟುಡಾರಾಧ್ಯರೊಪ್ಪರ್ | ವಿಟ್ಟುಭುವಂತಿರ್ಪರೊಲಿದು ಬಿಳುಗನ್ನಡದಿಂ ||

3. ಸದಾಶಿವಶತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ "ಸದಾಶಿವ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಕಂದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ "ಬಿಂದು ಗಗನಾಂಗ ವೇದಾಬ್ದಂ ಕಲಿಯೋಳು ಎರೋಧಿ" ಎಂದು ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಕಲಿ 4800 ವಿರೋಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬಹುಧಾ ನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ (1698). ಕಲಿ 4811 ವಿರೋಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ (1709). ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಅಂತರವಿರುವುದರಿಂದ ಕಲಿ 4870 ಅಥವಾ 4871 (1769) ಅಭಿಪ್ರೇತವಾದ ಕಾಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ತಂದೆಯೊಳಲ್ಲದೇ ಮಹಾಕವಿಾಶನೊಳಲ್ಲದೆ ಬಾಚ್ಚಿ ಗಂಡನೊಳ್ |
ಪೊಂದದೆ ಕಾಮವೂರ್ತಿ ಕಡೆಗಾಣದೆ ಬಣ್ಣಗಳಾನೆಕಾಪನೊಳ್ ||
ನಿಂದಿಹ ಮಟ್ಟಿನಾವೆಡೆಯೊಳೆತ್ತಿಸಲವ್ವದು ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ವೋ |
ಕ್ಷಂದಳೆಯಲ್ಪದಾವೆಡೆ ಭವಾಭ್ರಮಯಾನಿಲನೇ ಸದಾಶಿವಾ ||
ಅರೆಮುಗುಳಾದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕಂಡದ ಬಿಟ್ಟು ಶಿರೀಷಜಾಲದೊಳ್ |
ಪರಿಪರಿದಾದಿಡೆ ಮಹಿದುಂಬಿ ತರನ್ನೈಗಲಕ್ಷ್ಮಿಗೌರವಿ ||
ಸ್ಫುರಿಸುವ ಯಾಷ್ಠದೀಯಚರಿತಾಮೃತಮಂ ಕಡೆಗೊತ್ತಿ ಘೋರಸಂ |
ಸರಾದ ಗೊಬ್ಬುವಂ ನೆನೆದ ಚಿತ್ತವ ನೋಡಿದವೊಳ್ ಸದಾಶಿವಾ ||

4. ಅಪ್ರಸ್ತುತಪ್ರಶಂಸಾಶತಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ 102 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ "ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಅನ್ಯೋಕ್ತಿರೂಪವಾಗಿ ನೀತಿ ಯನ್ನೂ ವೇದಾಂತವನ್ನೂ ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಭಲ್ಲಾಂಭೋರುಹಕೈರವಪ್ರತಿಗಳ್ ಮಲ್ಲೀಮತಲ್ಲೀಕನ |
 ದ್ವಿಲ್ಲೀವಲ್ಲರಿಗಳ್ ಭ್ರಮದ್ಭ್ರಮರಿಗಳ್ ಸಂತಾಪಮಂ ತೀತಮಂ ||
 ಎಲ್ಲಾಕಾಲದಿ ಪೈಸಿ ನಿನ್ನ ಬರವಂ ಹಾರೈಸಿ ಸಮ್ರಾಣಮಾ |
 ಗಿಲ್ಲಿವನನ್ನಗಮೇಂ ವಸಂತ ತಡೆವೈ ನೋಡೆನ್ನ ವ್ರಾಣೇಶ್ವರಾ ||
 ಸುರಕಾಲಾಠರುಗಪಲ್ಲವಾನುಭವದಿಂದಂ ಸೊಕ್ಕಿ ಬಂಧೂಕವ |
 ಲ್ಲರಿಯಂ ನೋಡುತೆ ಮಲ್ಲಿಕೃಷ್ಣತೆಯೊಳುದ್ಯುಕ್ತಂಜಮಾಧಾನಮಂ ||
 ಮೆಣ್ಣಿಯುತ್ತಿವರ ವನಪ್ರಿಯಂ-ಳೊಡನೆೈಕ್ಕಂಸಾಚರ ವರಾಸನಂ |
 ಕರಟಿವ್ಯೂಹಮನೇಕೆ ಪುಟ್ಟಿಸಿದನಿಲ್ಲೀನುಂಟು ವ್ರಾಣೇಶ್ವರಾ ||

5 ಬೇಕಿನ ಕೀರ್ತನೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾದ ಪದಗಳೂ ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೂ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳು ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಮನವೆಂಬ ಹಾವಿಗುವರತಿಯೆಂಬ ಹೆಪ್ಪನಿಕ್ಕಿ ಸವಿನದಧಿಯಾಗಿ ಪಿರಿಯರುಸಿದಳ |
 ವಿನಯೋಕ್ತಿಯೆಂಬ ಮಂಟಿಂ ಕಡೆದು ಸಹಜಮಾದನುಭೂತಿಯೆಂಬ ಬಿಣ್ಣೆಯೊಳು
 ತೆಗೆದು

ತನಗೆ ತಾನನ್ನೆಲ್ಲದಹಾಗಿರುವ ಭಾವವನು ಪಿಡಿದು ಕಾಸಿ ತುಪ್ಪವನುಗೈದು |
 ನಿನ್ನಗುಣಸಲಿಚ್ಛೆಯಂ ತಾಳ್ಮೆ ಗೌಣ ಚಿಟ್ಟಿನವೆನಿಸುವೀಶಾನನಿಗೆ ದೇವದೇವ ||

6 ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನ

ಇದು ಹಾಡು, ವಚನ, ಸಾಂಗತ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ; ಪದ್ಧತಿ 25; ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗ್ರಂಥ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಪದ್ಧತಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಮಸ್ತ ತತ್ವತಾತ್ವಿಕವಿಚಾರವಾರೀಣ ಶಾಲ್ಯಕ್ಷೈತಿವಾಲಕೃಷ್ಣಪ್ರಭಾವರಚಿತಮಾದ ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನಗ್ರಂಥೋಳ್—ಎಂಬ ಗದ್ಯಪೂ, ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ

ಇದು ಗೌರೀಶತಟಿತ್ವಶಂಗಿಮಾಜಟಾಘೋರಾಂಟಿವೀಬಂಭ್ರಮ |
 ತ್ರಿವಿಶ್ವೋತ್ಪತ್ತಿಗತರಂಗಿಣಿಸಗುಣ್ಯಾನ್ಮಾಧ್ವೀರ್ಯುರೇಸೋದರಂ ||

ಪದಕಾವ್ಯಂ ಕವಿಗಳ ವಿಚಾರವುದಿದಂ ಸಾರಭ್ಯಮಂ ಮಿಕ್ಕಲೋ |

ಕದ ವಾಕ್ಯಂಗಲವೋಲ ನಿರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಧೀಮತ್ತಾ ಮನಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವೂ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಶರಶರದಿ ಜಲಧರನಿಕರವೊತ್ತರವಲು ವು | ಸ್ವರಸಂದಿಗೂದೊಡಂ ಬರುವುದೇ
ವಿಕ್ಕತಿ ||

ಕಾವಳದ ಹಗ್ಗದಲಿ ಕಲ್ಲಿನದ ಸಟಿಯಾ || ಹಾವು ಕಟ್ಟಿದರಾರು ಸಾವಕ್ಕೆ ಬಗದಿ ||

ಹಾಲು ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದಾಗಿ ಪುತರೂರಾದ | ಮೇಲೆ ಪೂರ್ವಾಕೃತಿಯ ತಾಳ
ವೊಸರಹುದೇ ||

ದಗ್ಧಪಟವೊದಿನಂದದಿ ತೋಪಲಿಳಿಯಲಿ ಎ | ದಗ್ಧರಾದನುಟ್ಟು ಕಳ್ಳದರು
ಹಿಮಮಂ ||

ಕನಕನೊಳು ಬಂದ ಕಾಮಿನಿಯ ಸಂಸಾರದಿಂ | ತನಯರಂ ಪಡೆದಿಪ್ಪ ಮನುಷ
ರಾರುಂಬು ||

7 ಅನುಭವರಸಾಯನ

ಇದು ಪ್ರಾಯಶಃವಾಗಿ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಂದೊಂದು ಕಂದವಿದೆ; ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 120 ಸಾಂಗತ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ಆದ್ವೈತ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು “ಸ್ಮರಮಮತಾಹಗತಾತರುಪರಶು” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಮಲಜರಮುಕ್ತಾರ್ಥಂ ಇದನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಈ ಕಂದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ—

ಅನುಭವರಸಾಯನಾಂಕವ | ಚನಕೃತಿಯಂ ಕೃಷ್ಣಭೂಮಿವಂ ರಚಿಸಿ ಜಗ |

ಜ್ಞನಕಗೆ ಗೋರವನಿಗೆ | ವಿನಯದಿನರ್ಪಿಸಿದನಮಲಜನಮುಕ್ತಾರ್ಥಂ ||

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಮಲವೆಯೆಂಬುದು ವಸ್ತುವಲ್ಲ ವಸ್ತುವೆನೋ | ಗಿರುತಿಹ ಗುಣಗಳಲ್ಲ |

ಮಲೆಯಾದೊಡಹುದು ತನೋಗುಣವಾತ್ಮನಿ | ಗೆರಡೆಂಬ ಭೇದಕ್ಕೆ ಜನಕ ||

ಈ ಮಜ್ಜನೆಯ ಕಾರ್ಯವಾದ ದೋಷೋದ್ರಿಯ | ಸ್ತೋಮವಿದಕ ಸ್ಥಾಪಕವು |
ಯಾಮನಿಯಿಂದ ಕತ್ತಲೆ ಕತ್ತಲೆಯು ನು | ಸ್ತೋಮದಿಂದ ನಿಶಿಯಸೆವಂತೆ |

8 ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಸರೋವರ

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ 86 ಕೀರ್ತನೆಗಳಿವೆ. ಬಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂದಗಳೂ ವಚನಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯು ಭಾಗವನ್ನು ಉರಾಹರಿಸುತ್ತೀವೆ—

ರಾಗ ಗೌರಿ

ಮಲ್ಲವಿ|| ನಿಜಗೆ ನಿಲುವುದಲ್ಲದೆ ಸಜಿಗೆ ನಿಲುಕಡೆಯುಂಟೆ | ನೋಡಿ |
ಸುಜನರಾದವರಾಲಿಸಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ||
ಹಗ್ಗವ ಹಗ್ಗವೆಂದಹುವೆ ಕಡೆಗೆ ನಿಲುವುದೋ | ಮತ್ತಾ |
ಹಗ್ಗವ ಹಾವೇದಹುವೆ ನಿಂತುಬರುವುದೋ |
ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿ ಕಾವಳ ಹಂದು ಬಯಲಲ್ಲಿದ್ದಾಗ | ಮೇಣಾ |
ಹಗ್ಗವ ಕಂಡವರು ನೋಡಿ ಹಾವೇದನರಾಗ ||1||
ಸ್ಥಾನುವ ಸ್ಥಾನುವೆಂದಹುವೆ ಕಡೆಗೆ ನಿಲುವುದೋ | ಮತ್ತಾ |
ಸ್ಥಾನುವ ಜೋರನೆಂದಹುವೆ ನಿಂತುಬರುವುದೋ |
ಪ್ರಾಣಿಸದೆ ಜಲಿಸದೆ ಸಮಾಪವಾದಾಗ | ಮೇಣಾ |
ಸ್ಥಾನುವ ತುಪ್ಪವೆಂದು ಬಂದು ತನುಮೊಪ್ಪಿಸಿದಾಗ ||೨||
ಗುರುಶಾಸ್ತ್ರಮುಖಗಳಿಂದ ತಿಳಿದ ತಿಳಿವಿಗೆ | ಮತ್ತೀ |
ಕರಣದೋಷದಿಂದ ಬಂದ ಭೇದಬುದ್ಧಿಗೆ |
ಸ್ಥಿರತೆಯುಂಟು ಸ್ಥಿರತೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ತತ್ವವ | ಗೌರಿ |
ವರನ ದಯೆಯಿಂದ ಪಡೆದು ಸುಖಿಸು ಮಾನವಾ ||3||

9 ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಸರೋವರ.

ಇದರಲ್ಲಿಯೂ 86 ಕೀರ್ತನೆಗಳಿವೆ.

10 ಧರ್ಮಗುಪ್ತಚರಿತೆ.

ಇದು ಯಜ್ಞಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ. ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣದ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕನಿಪ್ರಕಂಸಾಸರದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಧರ್ಮಗುಪ್ತರಾ

ಯನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕವಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಪ್ರಾಕೃತ ಜನ ಹೃದಯಾನಂದಾರ್ಥವಾಗಿ ರಚಿತವಾದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಇವನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ

ವೇಕಾಮಾತ್ಮ್ಯ ನು 1770

ಈತನು ರಾಮಾಯಣ, ಇಂದಿರಾಭ್ಯುದಯ, ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಇವನ ತಂದೆ ರಾಮಪುರೀ ಹಂಪಿಯಾವನಾತ್ಮ್ಯ, ತಾಯಿ ವಾಬಾಂಬೆ. ರಾಮಾಯಣದ ಕೊನೆಯ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ಆಂಜನೇಯನ ವರಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸರಸ ಸಾಹಿತ್ಯಸಾವ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವನೆಂದೂ ಚತುರ್ವಿಧ ಕವಿತಾವಿಶಾರದನೆಂದೂ ಗ್ರಂಥವರ್ಣಕಳಾವಿದನೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಅಲಂಕಾರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಪತ್ತರ್ಥನೀವಲ್ಲಭ, ಘಟಿಕಾಪ್ರಬಂಧ ರಚನಾವಿದಗ್ಧ ಎಂಬವಿಶೇಷಣಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇವನು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿದುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1770 ಆಗಬಹುದು

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಸ, ಬಾಣ, ಮಯೂರ, ದಂಡಿ, ಕಾಳಿದಾಸ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಹರೀಶ್ವರ, ರುದ್ರಭಟ್ಟ ಈ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ

1 ಇವನು ಬರೆದಿರುವ ಅಲಂಕಾರಮಣಿದರ್ಪಣವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥದ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಚಿತವಾದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಯೋಸೌ ಕಾಮವಿಲಾಸಭಾಣಮಪಿ ವಾ ಮಾಹೇಂದ್ರಕಂ ತದ್ವಿಮಂ |

ಸ್ಯಾಯೋಗಿಂ ಖರದರ್ಪಣಾತನಕಥಂ ಕಾವ್ಯಂ ಹನುಮಜ ಯಂ ||

ತತ್ಪುಷ್ಪಿಂಭರಿಭೈಕ್ಷವಪ್ರಹಸನಂ ಕರ್ಣಾಟರಾಮಾಯಣಂ |

ಸಿಂಚೇಮಾಂ ಚಿದಭೇದಕಲ್ಪಲತಿಕಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಬುಧೈರ್ಗೀಯತೇ ||

2 ತನ್ನ ಸುಧಾಲಹರಿಯೆಂಬ ಚಂಪುಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಯಃ ಶ್ರೀರಾಮಪುರೀವರಾಮೈತಕಲಾಧಿಕಾರಿ ಕಾರುಣ್ಯವೈ |

ಕ್ರಂಕ್ಯಾಂತಾಖಿಲ ರಾಸ್ತ್ರಭೂಷಣಮಣಿಃ ಸಾಹಿತೈಲಿಲಾಖನಃ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ರಾಮಾಯಣ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟಿದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 195, ಪದ್ಯ 9865 ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಭಾಗವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ಆಮೋಘ ಸೂತನು ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇದು ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಾದಾರವಿಂದವಂದನವನಂದನವರಪ್ರಸಾದಾನಾಶಿತನದ ಸಸಾಹಿತ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸರ್ವಂಕಷ ಚತುರ್ವಿಧಕವಿತಾಸಂಶೀಲನಾತ್ಮನಿಷ್ಠಾಗೃಹ್ಣಿ ಗಾಂಧರ್ವಕಳಾವಿದ ವಿದ್ವಜ್ಞನೋಪಲಾಭನೀಯ ರಾಮವುಗೀಹಂಪೆಯಾಮಾತ್ಮತನೂಭವ ವೆಂಕಾಹ್ವಯವಿರಚಿತಮಾದ ಶ್ರೀಗುಡ್ರಾಮಾಯಣಮಹಾಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ.

ಇವನ ಬಂಧವು ಪ್ರೌಢವಾಗಿದೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹೇಮಂತಯತು.

ಅಂಬರಕೆ ಕಳುಹಿ ಸಿಬಿಂಬಮಂ ಜಡೆಯೊಳರು |

ವೆಂಬುಜಾನನೆಯ ನೀರಧಿಗಿಟಿ ವುಲಿದೊವಲಿ |

ನಂಬರವ ವೊಡೆದು ಕಾಂತಾಲಿಂಗನಂಗೈದು ಕೆಡಜುತಿಂಗಳಿಗಂಗಳ ||

ಬೆಂಬಿಡದೆ ವಟನೆಬಲ ಸಾರಲಿಬರುಣೆವೆದೆಯ |

ನಂಬರಂಗೈದು ನಿಜಪಕ್ಕಗಳನಾಳಿದನ |

ನಂಬುಧಿಯ ತಾಣಗೈದಿಟ್ಟ ಹಿಮಭೂಪಾಲನುಪಟಳಕ್ಕಳ್ಳಿ ಭಯದಿ ||

ಕರದೃತು

ಒಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳಿಂಗಹದ್ದರೊವಾಸನೆಯ |

ಮಿಕ್ಕು ಜೀವಂಜೀವತನಿಗೆ ಚಾಂದ್ರಾಯಣವ |

ಸೊಕ್ಕುಮಾನವ ಬಹಂಗಳಿಗೆ ಹಂಸೇಗಣಕ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾನಿಯಮನು ||

ಎಕ್ಕತುಳನದಿನದಗಳಿಗೆ ಗುಹಾವಾಸವ |

ನ್ನಕ್ಕುಣುಂದು ದೇಶಗೈಯಲಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ||

ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯಿಂ ಪಿಡಿದುವಾಸನೆಯದೊಳು ಘನಾಪಾಯಕ್ಕುಳ್ಳಿವ ಚಾತಕಂ ||

ವನ

ಅಳಿಕುಳಧ್ವಾನದಿಂ ಕಳಕಂಠಗಾನದಿಂ |

ಕಲಹಂಸಯಾನದಿಂ ಕುಸುಮರಸಸಾರದಿಂ |
 ಕಲಿತಶುಕನಾದದಿಂದೆಸೆವ ಪ್ರತಾನಸಂತುಟಪನ್ನಾನದಿಂದ ||
 ಲಲಿತಸುಮಗಂಧಿನಿಂ ಫಳರಸದ ಬಿಣ್ಣಿನಿಂ |
 ಬಲುನೆಟಲ ತಣ್ಣಿನಿಂ ಬಣ್ಣ ಗಿಳಿಯಂವಿಂ |
 ಮಲಯಪವಮಾನಂಗೆ ನಿಳಯದಂತಾವನಂ ಘನಮನೋಹರಮಾದುದು ||

ರಾಲಿವನ

ಮೊಳೆಯುತ್ತ ಕರಲಾಗಿ ಮತ್ತೆ ನೀರೇಜುತಂ |
 ಒಳಗಂಗಳಗಲುತಂ ನಳನಳಿಸಿ ಬೆಳೆಯುತಂ |
 ಒಳಗೊಳಗೆ ಪೊಜೆಯಾಂತು ಪೊಜಪೊಣ್ಣೆ ಪಾಲ್ಪುಂಬಿ ಸಾಲ್ಪುಂಬಿಗಳ ಕರಯುತ ||
 ಗಿಳಿಗಳೊಳೆ ಕೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದೇನು ವಾರ್ಧಿಕೈ |
 ಮುಖಿಯಾರಾದುದೆನುತ್ತೆ ಬಳುಕಿ ಶಾಲೀವನಂ |
 ಶಲೀವಾಗಿತೆಂಬಂತೆ ಪಣ್ಣೆನೆಗಳಂತೆಸೆವುವಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂತಸದಲಿ ||

ಚಿತ್ರಕೂಟ

ಹರಿಯೆಚ್ಚಿ ವಿಧಿಯು ಗದ್ದುಗೆ ಲಕುಮಿಯಿಕ್ಕ ಭಂ |
 ಸ್ಮರನ ಮೈತ್ರತೆ ಮನಸ್ಸಂಭವನ ತೋಮರಂ |
 ಪರಮೆಗಳ ಭೋಜನದಶಾಲೆ ಸೌಂಭ್ಯದಾಗಾರಮಾಗಿರಲು ಮಗುಣ ||
 ತರಣಿಯರ ಮುಖಶರ್ವರನಾಧನಿಂದೆ ತಾ |
 ವರೆಯಾದೆವೆಂದು ಮುಖಗುತ್ತವಿರಲದ್ರಿಮಣಿ |
 ತರಣಿಯಿಂ ವಿಕಸನಂಗೈಸಿದುದೊ ಎನಲಬ್ಧ ಸಂಕುಲಂಶೋಭಿಸಿದುದು ||

ಸಂಧ್ಯಾರಾಗ

ಸ್ಮರನವಿಜಯೋತ್ಸವದ ರತುನದ ಪತಾಕೆಯಿದೊ |
 ವರುಣಸೌಧಸ್ಥಗಿತಪದ್ಮರಾಗದ ಕೆಂಪೊ |
 ಹರನ ಜಟಿಗಳ ಕಾಂತಿ ಪರಕಲಿಸಿ ತೋಜುವುದೊ ಕೆಂಗಳಣ್ಣೊನೆಯ ಕಾಂತಿಯೊ ||
 ತರಣಿಯೈತಹ ಮಾರಗರತುನಸೋಪಾನಂಗೆ |
 ಳುರುಕಾಂತಿ ಪಸರಿಸಿತೊ ಎನಲು ಸಂಧ್ಯಾರಾಗ |
 ಕರಮೆಸೆದುದಂಬರದಮಣಿ ಸರಿಯಲೊಡನೆ ಬರುವರುಣದೇಹಚ್ಚಿಪೊಲು ||

2. ರಮಾಭ್ಯುದಯ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಅಪ್ಪತ್ತ

ರಾದಿ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳುವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.—

ಅಮಂದರಸಬಂಧುರಭ್ರಮಿತಚಿತ್ತವೃಷ್ಟಂಧಮಂ |

ಕ್ರಮಕ್ರಮವುಪೋಷಿತಪ್ರಚುರಹಾವಭಾವಾಲಯಂ ||

ಜಮತ್ಕೃತಿಕ್ಕೃತೀಶ್ವರಸ್ವಹೃದಯಾಳಮೋದೋದಯಂ |

ರಮಾಭ್ಯುದಯಮಂ ರಮಾಭ್ಯುದಯಮಂ ನತೀಂದ್ರಿಯದೇ ||

ಕಾವ್ಯಾಲಂಕರಣಗತಿ | ಸೇವ್ಯಂ ದುರ್ಬೋಧಕುಕವಿಜನಕವಿಭಾವಂ |

ಭವ್ಯಂ ರಸಿಕಗಣಂ ಸಂ | ಸ್ತವ್ಯಂ ಮತ್ಕಾವ್ಯಮವನಯೋ ವಾಸ್ತವ್ಯಂ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ರಾಮಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸೀತೆ, ಅಂಜನೇಯ, ಈಶ್ವರ, ವಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇದು ನಿಖಲಬೃಂದಾರಕಬೃಂದಮಕುಟಮಣಿಗಣಪ್ರಭಾಪಟಲನೀರಾಜಶ್ರೀರಾಮಜಂದ್ರನಾರಾಯಣದನಿಷ್ಯಂದಮರಂದಾಸ್ವದನತುಂದಿಲೇಂದಿಂವಿರಾಯಮಾಣಮಾನ ಜಗತ್ಪ್ರಾಣನಂದನಕಾರುಣ್ಯಕಟಾಕ್ಷಲಬ್ಧಸಾಹಿತ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸರ್ವಂಕಷ ಜತುರ್ವಧಕವಿತಾಪರಿಶೀಲನಾತ್ಮನಿಷ್ಠಗರಿಷ್ಠ ಗಾಂಧರ್ವಕಲಾಧುರಂಧರ ನಿಷ್ಕಾಯಪ್ರಬಂಧನಿರ್ಮಾಣಾಚಾರುರಾರೋಧಾರೀಣೋಪಲಾಲಿತ ಶ್ರೀರಾಮವುರೀಹಂಪೆಯಾಮಾತ್ಮತನುಭವ ನಂಕಯಾಮಾತ್ಮವಿರಚಿತ ರಮಾಭ್ಯುದಯಮಹಾಪ್ರಬಂಧದೊಳೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಕೋತಿಯ ಮರಿಗಳು

ಓಡಿದಂಗರಮನೈದ ಪಣ್ಣೆನುತಲಂ ಕೈಜುರ್ಜ ಬೇಪುತ್ತಲಂ |

ಕೊಡವುತ್ತಂ ಕರವಾಲದಂಡಗುಮಂ || ವೈಕಾರದಿಂ ಪ್ಗಂ ||

ಬಿಡುತಂ ನರ್ತನಗೈದು ಮೌನಿಗಣಂ ಪಾಸ್ಕಗಗಂ ತೋಪುತಂ |

ದಡಯಾಡುತ್ತಿಹ ಕೀಶಪೋತಕಗಳೇ ತಪ್ಪಲ್ಲಳೊಳೆ ತೋವೊವೋ ||

ಯುದ್ಧ

ಘೋರಂಘೋರಂಘೋರಯಾನಕಮಹಾಭೇರೀರವವ್ಯಾಪ್ತಿಯಂ |

ಕ್ಷೋಣೇಮಂಡಲದಿಗ್ವಿಭಾಗಾಧರಶ್ರೀಣೇಗೃಹಾರಾಜೇ ||

ಕ್ಷೀಣೋದ್ಭವನೆಗೈಸಿತಂ ಕ್ಷಿತಿರಜಸ್ವಂವ್ರಾಂಧ್ಯನುಂ ಬೀಜಂ ||

ವಾಣಾಡಿ ಪ್ರಧಮಾನಸೇನೆ ನಡೆದತ್ತೇನೆಂಬೆನೇಟೇಪಮಂ ||

ಘಟಿಕಾನ್ಯೋನ್ಯಾಗ್ರಭಾಗವ್ರಕಟಿತರಟನೋದ್ಭಾಟನಾಘಾತಿಕಾಂ |
 ಸ್ಫುಟಿತೋದ್ಯದ್ವರ್ಮಮುಮ್ರಪ್ರಸ್ಥತಪಿಕಣಂ ಚುರ್ಚಲನೋನ್ಯೋನ್ಯದಿಂದಂ ||
 ಸ್ಫುಟಿತೈಲಾಘಾತವೃಕ್ಷಪ್ರಹರಣಶಂಕುಂತಾಭಿಘಾತಗಂಃ ದೃ |
 ಕ್ಷಟುವಾದತ್ತಾಜಿರಂಗಂ ಏಕಟಪಟಪಟತತ್ಪರಘೋಷಾನುಷಂಗಂ ||
 ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸವು ಪಟ್ಟಿದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

— — —

ಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯ ನು. 1770

ಈತನು ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು
 ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ; ಮೈಸೂರು ರಾಜನಾದ ಬಟ್ಟದ ಚಾಮರಾಜನಿಗೆ
 ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ರಾಜನು 1770 ರಿಂದ
 1776ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಬಟ್ಟದ ಚಾಮರಾಜನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ರಾಜ
 ಬಡೆಯರ ತಮ್ಮನಾದ ಬಬ್ಬ ಬಟ್ಟದಚಾಮರಾಜನು ಸುಮಾರು 1600ರಲ್ಲಿ
 ದ್ದನು. ಕವಿ ಈತನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂದೇ
 ಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟು. ಆದರೆ ಇವನ ಬಂಧವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ
 ಇವನು ಅಷ್ಟುಹಿಂದಣವನಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ
 ತನ್ನಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಪದ್ಯರೂಪವಾದ ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಇದ್ದಂತೆ
 ಕಬ್ಬಿಗರ ಪದ್ಯಮನುಂ | ಚುಬ್ಬಪದಿಂ ದೂಜಿ ಪವಿ'ಯರನ್ನೇಕೃತಿಯಂ |

ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಸಿಕಮನುಜಂ | ಪರ್ಬದ ಮುದದಿಂದ ಸವಿಯರೇ ಸಕ್ಕರೆಯಂ ||
 ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುವುದರಿಂದ ಒಂದುವೇಳೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜು
 ನನು (1678) ಬರೆದಿರುವ ಚಂಪೂರೂಪವಾದ ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ
 ಈ ಮಾತು ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು ಹಾಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈಸೂಚನೆಯೂ
 ಮೇಲೆ ಕವಿಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ; 10 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
 ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲವು
 ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನಾರದಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿದೆ ಗ್ರಂ

ಥಾದಿಯಲ್ಲಿ 3 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ; ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪ ಯದುಕುಲಪಯಃ
ವಾರಾವಾರಕಲಾನಿಧಿ ಬಿರುದಂತೆಂಬರಗಂಡ ಲೋಕೈಕವೀರ ಶ್ರೀನರಪತಿ ಬೆಟ್ಟದಚಾಮ
ಮಹಾರಾಯನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಃ |
ದೋಳ್.

ಈಗ್ರಂಥದಿಂದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕವಿವಿಷಯಕವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಭೂಭೃದ್ವೈಕದಂಬವಂದಿತಪದದ್ವಂದ್ವಾರವಿಂದೋಲ್ಲಸ |
ಚೈತ್ರಭೃದ್ಬೆಟ್ಟದಚಾಮಭೂಪನ ಮಹದ್ವಂಶಾವಳೇಸಂಶೃತಂ ||
ಸಭ್ಯಂ ಸಂಪ್ರತಿ ಸಿಂಗರಾರ್ಯಕವಿರಾಚಾರ್ಯವಕಂ ಕನ್ನಡ |
ಶ್ರೀಭಾಷಾತತಿಯಿಂ ಬುಧಂ ರಚಿಸಿದಂ ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮಂ ||

ಮಹಮೂರ್ತಿ 1772

ಈತನು ಅಪ್ಪಾವರಣಾತಿಲಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರ ಶೈವಕವಿ. ತನ್ನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.—ಪೂಡವಿಡಿಯ ಹುಚ್ಚಯ್ಯ, ಮಗ ಗುರುಪಿಠ, ಮಗ ಕರಿವೀರಯ್ಯ, ಮಗ ಮೈಯಪ್ಪ, ಮಗ ಕವಿ ಮಹಮೂರ್ತಿ. ಇವನಿಗೆ ಗುರುವಯ್ಯ, ಪರಮಯ್ಯ, ಕರಿ ವೀರಯ್ಯ ಎಂಬ ಮೂವರು ತಮ್ಮಂದಿರಿದ್ದರು. ಇವನ ಗುರು ಗುರುಪಿಠ. ಇವನು ಕೃಷ್ಣಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ನಾಕಪುರವೊಳಗೆ ನಿಷ್ಠಿಗಳು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಮಠದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ ವನ್ನು ಶಕ 1695 ನೆಯ ನಂದನದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1772 ರಲ್ಲಿ, ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಹೇಳಿದ್ದಾನೆ —

ವರಕಾಳಿದಾಸಗೆ ಮಯೂರ ಮಲಹಣಗೆ ಪಾ |

ಬ್ಬರಿಕೆಸೋಮೇಶ್ವರಗೆ ಗುಬ್ಬಿಯಾಮಲ್ಲಣಾ |

ದ್ವರಿಗೆ ನಿಜಗುಣದೇವನಿಗೆ ಭೀಮಕವಿಗಳಡಿಡಾವರೆಗೆ ನತನವೈನು ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅಪ್ಪಾವರಣಾಲಿಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 1336. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಾವರಣಗಳ, ಎಂದರೆ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಪೂಜಾಕ್ಷರಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಇವುಗಳ, ಮಹಿಮೆ ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜೈನರಿಗೂ ವೀರಶೈವರಿಗೂ ನಡೆದ ವಾದಗಳೂ ಕೆಲವರು ರಾಜರುಗಳ ಆಳಿಕೆಯ ವಿಷಯಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. ಈಗ್ರಂಥವು : ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರನು ನೀಲಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಶರಣರ ಉನ್ನತಕಥೆ, ಎಂದೂ "ನವಿಲೆಪುರದರಸ ದೇವರಾಜಂಗೆ ಅವನ ಸತಿ ಮಧುಮಾನುಣಿ ಪೇಟೆ'ನ ಕಾವ್ಯ" ಎಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೇವರಾಜ ಕಾವ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಂಗಾದೇವಿ, ಪೂಜ್ಯಪಿ, ಗಣೇಶ, ವೀರೇಶ, ಏಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ ನೀಲಮ್ಮ ಪ್ರಭುದೇವ, ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಸುಗ್ಗಲದೇವಿ, ಆದವೈ, ಸ್ವಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧ, ಅನ್ನದಾನೇಶ, ಮಡಿವಾಳ, ಸಿದ್ಧರಾಮ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಪ್ರಿಯರು

ಬಲ್ಲದವನಿ'ಸುವಂ' ಒಲಿದವನನ 'ಸುಗಂ' |
 ಇಲ್ಲೆಯಿಂದಹ'ಯಾದನಕೂಡೆ ಮಾತಾಡುವಂ' |
 ಕಲ್ಲೆದೆಯ ಕರಗಿಪಂ' ಸ್ತಪ್ಪದಲಿಮೊವಲಾಗಿ ಕಲೆನೆಯ ತೋಜುತೀರು ||
 ತೇಣಂಗೆೊಳಿಸುವಂ' ತಮ್ಮ ಜಲಗೆಲಿಸುವಂ' |
 ಬಲ್ಲತನದೋಜುವಂ' ಕುಲ್ಲಕುಸಕದಿ ನಿಲಯ |
 ದಲೊ ಬ್ಬನಡಗಿಸುತ ಹೊಜಿಗೊಬ್ಬಪಿಟ್ಟಿಹರು ಒಲ್ಲೆನೊಲ್ಲೆನು ಧರಣಿವಾ||
 ಸತಿಯಿಂಟ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ ಸತಿಯಿಂದಲಪಕೀರ್ತಿ |
 ಸತಿಯಿಂದಧೋಗತಿಯು ಸತಿಯಿಂದ ಸನ್ನತಿಯು |
 ಸತಿಯಿಂದಲಾವೇಕ್ಷೆ ಸತಿಯಿಂದ ಸನ್ನೋಕ್ಷ ಸತಿಯು ಮೋಹದ ಸಂಕಲ್ಪ ||
 ಸತಿಯಿಂದ ಕಾಪಗ್ಯಾ ಸತಿಯಿಂದಲತಿವ್ಯಾ |

ಸತಿಯಿಂದ ಮೂವರ್ಗ ಸತಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕರ್ಗ |
 ಸತಿಯಿಲ್ಲದವಗೆ ಇಹವರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗತಿಯಿಲ್ಲ ಕೇಳವನಿವಾ ||
 ಇಂದುಮಂಡ ವೆಲ್ಲಿ ರಾಹುರಹ ಸ್ಥಳವೆಲ್ಲಿ |
 ಬಂದು ತದ್ಗ್ರಾಸಮಂ ಮೂಡುವ ಪರಾಕ್ರಮವ |
 ಹೊಂದಿದೂ ಸತತಮುಂ ತುಡುಕದಲೆ ಸುಮ್ಮನಿಹನೇನುಕಾರಣವೆಂದಡೆ ||
 ಮಂದಗಮನೆಯ ಚಂದ್ರಸಾಗೃತ್ಯಮುಖದೊಳಗೆ |
 ಸುಂದರದ ನಾಸಿಕವ ಕಾಣುತ್ತಲಿ ಲಗದನಿಹ |
 ನೆಂದಿಲ್ಲದು ಬೈತಲೆಯ ವೇಗಸಹಭುಜಗಭಯಗೊಂಡು ತುಡುಕದಲಿವನು ||

— — —
 ವರದೇಂದ್ರ 1774

ಈತನು ತಂತ್ರಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ. ನಂಜನಗೂಡು ರಾಘವೇಂದ್ರಮಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಗುರು ವಸುಧೇಂದ್ರ. ಈತನ ಕಾಲವು 1774 ಎಂದು ಒಂದು ಶಾಸನ ದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ತಂತ್ರಸಾರ

ಇದು ಹಾಡಿನರೂಪವಾಗಿದೆ; ಪದ 29. ನರಸಿಂಹಭಾಗವತನ ಮಗನಾದ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನ ಪಾರ್ಥಸಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು ವಸುಧೇಂದ್ರನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಚ್ಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಮೂಲರಾಮನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದ ಮಹಾಮಂತ್ರದ ಮರ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದುಪದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:

ಪಲ್ಲವಿ || ಪಾಹಿ ಪಂಕೇರುಹೇಕ್ಷಣ ಸರ್ವಕಾಮರ |

ಪಾಹಿ ಪದ್ಮಾಲಯಾನಿಕೇತನ ಸದಾ ||

ಆವ ಸಮೋತ್ತಮನು ಆವಾಪ ಗುಣಗಳಿಗೆ | ಆವಾಪ ಶಬ್ದವಾಡ್ಯನು ಕರುಣದಿ |
 ಅವಿಚಾರವನು ಪೇಟಿಸಲು ನಸುನಗುತ್ತ ರಾಜೀವಸಂಭವಗಾಗಳೇತೆಹದಿ ನುಡಿದ ||
 ವನಜಸಂಭವ ಕೇಳು ನಾನೆ ಸಮೋತ್ತಮನು | ಎನಗನಂತಾನಂತಮಂಗಳಗುಣ |
 ಪ್ರಣವವಾಡ್ಯನು ನಾನುಆಪ್ತವಣೋಪೇತ | ಪ್ರಣನರವಿಚಾರವನುಪೇಕ್ಷಿಸಿನಗೆ ||

ಜಗನ್ನಾಥರಾಜ ಸು 1775

ಈತನು ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ, ಕೀರ್ತನೆಗಳು, ತತ್ತ್ವಸುವಾಣಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಗೋಪಾಲ ರಾಸನ (ಸು 1751) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ತಂದೆ ನರಸಿಂಹಾರ್ಯ ಈತನಿಗೆ ಜಗನ್ನಾಥರಾಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ದಾಸಕೂಟದವರನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದುದರಿಂದ ಈತನಿಗೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕಂಡು ವಿಜಯರಾಯನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಗೋಪಾಲರಾಸನಿಂದ ಪರಿಹಾರವಾದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮಾನವಿ. ವರದೇಂದ್ರನ (1774) ಸಮಕಾಲ ದವನೆಂದು ಅವನ ಚರಿತ್ರದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪ್ರಬಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 33, ಪದ್ಯ 953 ಈಗ್ರಂಥವು ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿಯೂ ದ್ವೈತನೇದಾಂತಬೋಧಕ ವಾಗಿಯೂ ಇದೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯ, ವ್ಯಾಸರಾಯ ಪುರಂದರ ರಾಸ, ವಿಜಯದಾಸ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕ ಗಳವೆ ಆದೇಲೆ ಕವಿ ನರಸಿಂಹ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಾಯು ಸರ ಸ್ವತಿ, ಮಾರುತಪತ್ನಿ ಬಾದರಾಯಣ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ, ಶಿವ ಇವರು ಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆ ರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಜನನಿಯನು ಕಾಣದಿಹ ಬಾಲಕ | ನೆನೆದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿರೆ ಕತ್ತಲೆ|

ಮನೆಯೊಡಗಿದ್ದವನ ನೋಡುತ್ತ ನಗುತ್ತ ಹರ್ಷದಲಿ||

ತನಯನಂ ಬಿಗಿಟ್ಟಿ ರಂಜಿಸಿ | ಕನಲಿಕೆಯ ಕಳೆವಂತೆ ಮಧುಸೂ|

ದನನು ತನ್ನಮದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದೊದಗಿ ಸಲಹುವನು||

ಕಂಡ ನೀರೊಳು ಮುಯಾಗಿ ದೇಹವ | ದಂಟಿಸಿದ ಫಲವೇನು ದಂಡಕ |

ಮಂಡಲಂಗಳ ಧರಿಸಿ ಯತಿಯೊಂದನಿಸಿ ಫಲವೇನು ||

ಲಂಡೆಜಾಧಿಪನಂಸಗನ ಪದ | ಪುಂಡರೀಕದ ಮನವಹನೀತಿ|

ಬಂಡುಣಿಯ ಪೋಲಿಸಿ ಸುಖಬಡವಿಪ್ಪ ಮಾಡುವನು||

1. 1ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ

ಕೀರ್ತನೆಗಳು

ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಗನ್ನಾಥವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.
ಎಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಕಾಪಿ. ಆದಿತಾಳ.

ಪಲ್ಲವಿ|| ರಂಗ ನಿನ್ನ ಕೊಂಡಾಡುವ ಮಂಗಳಾತ್ಮರ | ಸಂಗಸುಖವಿತ್ತು ಕಾಯೆ
ಕರುಣಾಸಾಗರ||

ಅಜಿಯರೊ ನಿನ್ನಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತನ್ನೆದೀವರ | ಮುಖಿಯರೊ ನೀಮಾಡಿದನಿತ್ಯೋಪಕಾರ |
ಶೋಷಿಯರೊ ನಿನ್ನಂಘ್ರಿಸೇವೆ ಪ್ರತೀವಾರ | ಬೆರೆಯರೊ ಪರತತ್ವವಲ್ಲದ
ಇತರವಿಚಾರ||¹||

ಕಂಠಕಂಡಲ್ಲಿ ಎತ್ತರೊಪವ ಕಾಂಬರೊ | ಉಂಡು ಉಣಿಸಿದ್ದು ನಿನ್ನ
ಯಜ್ಞವೆಂಬರೊ |
ಬಂಡುನೆಯುವದಿ ನಾವನಾವೃತ್ತವ ಸವಿವರೊ | ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳು
ನಿನ್ನ ದಾಸರೆಂಬರೊ ||²||

ನಗುವರೊ ರೋದಿಸುವರೊ ನಾಟ್ಯವಾಡುವರೊ | ಬಗೆಯರೊ ಬಳತನಭಾಗ್ಯ
ಭಾಗವತರು |

ತೆಗೆಯರೊ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾನವನೊಮ್ಮೆ ಗಾಡರು | ಜಗನ್ನಾಥವಿಠಲನಿನ್ನವರೊನು
ಧನ್ಯರೊ ||³||

ಈತನ ತತ್ವಸುವಾಲ್ಮಿ ಹಾಡಿನ ರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಇದರಲ್ಲಿ 400
ಚರಣಗಳಿವೆ.

ಗುರುಗೋಪಾಲರಾಸ ಸು 1775

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ,
ಗೋಪಾಲರಾಸನ (ಸು 1750) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರು
ಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಬಾವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಪಂತುವರಾಳ. ಅಟಿತಾಳ.

||ಪಲ್ಲವಿ|| ಸಾಧಕ ಇದ್ದುದಕೆ||

ಅನುಕೂಲ || ಪರಿವಾರ್ಥ ಸೇವ ಗುಣಕೀರ್ತನೆನಾಡು ||

ಎಂಟೆಂಟಿರಡುನಾಲ್ಕು ನಾಡಿಯಲಿ | ಎಂಟೆಂಟಿರಡು ರೂಪದಲಿ |
 ಎಂಟೆಂಟಿರಡು ಮೂಱ್ಪಿದು ವ್ಯಂಜನದಿ | ಎಂಟೆಂಟಿಂಟು ಮತ್ತೆಂಟು ಸ್ವರಂ
 ತಿಳಿ ||
 ಎಂಟೆಂಟಿರಡು ಕೇಸರದಳವಾ | ಐಂಟುಕಮಲಕರ್ಣಿಕೆಯ ಲಿ |
 ಎಂಟೆಂಟುಐನಾಲ್ಕುಸ್ತಂಭರಥ | ಮಂಟಿಪವೊಳಗಿಹ ಮಂಕಟಿ ನೋಡು ||೨||
 ಎಂಟುಭುಜಗಳಲಿ ಎಂಟುಅಯುಧವಿಡಿ | ದೆಂಟು ದಳಗಳಲಿ ತಿರುಗುತಲಿ |
 ಎಂಟುವಿಧದಿ ಪ್ರೇರಣೆಮಾಡುವ ನಮ್ಮ ' ನಂಟಿತಂದೆ ಗುರುಗೋಪಾಲವಿರಲನ
 ತಿಳಿ ||೩||

ವರದಗೋಪಾಲದಾಸ ಸು. 1775

ಇವನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮಾರ್ಧವ್ಯಕವಿ ,
 ಗೋಪಾಲದಾಸನ (ಸು. 1750) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದ
 ಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು
 ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಪಲ್ಲವಿ|| ಕಾಮನಾಮಭಜಿಸಿದವರಿಗುಂಟೆ ಭವಬಂಧನ ||
 ಅನುಪಲ್ಲವಿ|| ಕಾಮಹಸನ ಸತಿರೂ ಸದಾ ನೇಮದಿಂದ ಭಜಿಸಿದ ಶ್ರೀ||
 ಶಿವನು ಧನ್ಯನಾದ ಮೌನಿ | ಯುವತಿ ಪಾವನೆಯಾದಳು |
 ರವಿಸತನು ಪದವಿಪತಿದ | ಧ್ರುವನು ದಿವಿಜನಿನಿಸಿದ ಶ್ರೀ ||೧||
 ಕುವರಪ್ರಹ್ಲಾದರೂಪದಿ | ವರವಿಭೀಷಣರೈಲ್ಲರೂ |
 ವರದಗೋಪಾಲವಿರಲನಾಮ | ದುರಿತಕಾನನವಾವಕ ಶ್ರೀ ||೨||

ವ್ಯಾಸವಿರಲದಾಸ ಸು. 1775

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾರ್ಧವ್ಯಕವಿ,
 ವೇಣುಗೋಪಾಲದಾಸನ (ಸು. 1750) ಶಿಷ್ಯನು ಇವನಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಾರ
 ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ
 ವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಪಲ್ಲವಿ|| ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪರೇಶ ಸರ್ವೋತ್ಕಮನೆ ಸಾರ್ವಭೌಮ ||

ಅನುಪಲ್ಲವಿ|| ಭೃಗುನಿಗೆ ಒಂದ ಪಂಚಭಯಂಗಳ ಕಳೆದು | ನಿತ್ಯದಲಿ

ಕಾವ ಸ್ವಾಮಿಪ್ರೇಮಿ||

ಎನ್ನಂಥ ಪಾಪಿಷ್ಠ ಇನ್ನಿಲ್ಲ ಧರ್ಮಿಗಳಿಗೆ | ನಿನ್ನಂಥ ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲ |

ಚೆನ್ನಗುರು ವಿಜಯರಾಮರ ಪೂಜಿದವನೆಂದು | ಮನ್ನಿಸಿ ಸೂಹವೇಕೋ |

ಘನಸಂವಾರದೊಳು ? ಭಗವಂತನಾಟವೆ | ನಿನ್ನಸ್ತೃಪ್ತಿಯೊಂದು ಇರಲಿ |

ಸನ್ನುತಾಂಗಿದಮೂ ವ್ಯಾಸವಿಠನುಳ್ಳ ಮು' ಗೊಲಿದ ಉಡುಪವಾಸ ಶ್ರೀಶ ||||

ಲಕ್ಷ್ಮಣವಂಡಿತ ಸು. 1775

ಈತನು ಅಕಾರಾದಿ ನಿಘಂಟುವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಜೈನ ಕವಿ; ಸುಮಾರು 1775 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ

ಈನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶಬ್ದಗಳಿಗೆ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೈದ್ಯ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ—ಕನ್ನಡದ ಪರ್ಯಾಯನಾಮಗಳು ಹೇಳಿವೆ

ವರಮದೇವ 1777.

ಈತನು ತುರಂಗಭಾರತ, ತತ್ವಚೌಪದ, ನಾರಾಯಣಾಕ್ಷರಮಾಲಿ ಕಾಸ್ತೂರಿತ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ

ಇವನು ಹವ್ಯಕಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಇವನ ತಂದೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯ ಹನ್ನರಮಾಗಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸುಳಿ ಗೋಡು ಇವನ ಮನೆತನದವರು ತೋಟವಾನೆಯೇ ಸಾಯಗಾರರಾಗಿ ದ್ದರು ಇವನು ಬಹಳ ಬಡವನು. ಸಾಲದಿಂದ ಸ್ವತ್ತೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಹೊಡರಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಇಕ್ಕೇರಿಕೊಗರದಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಕ್ಕೇರಿ ಅಘೋರೇಶ್ವರನ ಬಳಿ ಚಿವ್ವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಓದುಬರಹಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೇದಿಗಿಸರಾಹು ಎಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದ ಗಣಪತಿಯ ಪೂಜೆಗೆ ಇವನನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇವನ ಕವಿತೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಎಂಬವನು ಇವನಿಗೆ ಪೂಜಕನಾಗಿದ್ದನು. ಸಾಗರರಜನರು ಇವನನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ತನ್ನ ಮರಣದಿವಸವನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ಇಪ್ಪಮಿತ್ರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ

ಅವರೊಡನೆ ವೂತಾಡುತ್ತ ಸತ್ತನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತುರಂಗಭಾರತ
ವನ್ನು ಕಕ 1700 ಹೇವಿಳಂಬಿಯಲ್ಲಿ - ಎಂದರೆ 1777 ರಲ್ಲಿ-ಬರದಂತೆ
ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕೋಣೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣದೇವರ ಅಂಕಿ
ತದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ತುರಂಗಭಾರತ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ಸಂಧಿ ೯೬, ಪದ್ಯ 4720.
"ಭಾರತದ ಜಲಧಿಯೊಳು ವೇದ ವೃತ್ತಾಂತವನೆ ಸಂಕ್ಷೇಪದೊಳಗೆ ಬಿತ್ತ
ರಿಸುವೆನು ತಿಳಿವಂತೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಗ
ಣೇಶಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪರಸ್ವತಿ, ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಇವ
ರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಶುಕ್ರಾನಕವ್ಯಾಸಾದಿಯುನಿಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಗ್ರಂಥ
ವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದ
ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹಸ್ತಿನಾವತಿ

ಊರೊಳಗೆ ಮನೆಮನೆಯ ಬಾಗಿಲೊಳಗೆ ಮೆಜ್ಜುವ ಶೃಂಗ |
ಗಾರಗಳ ಬಾಹ್ಯಗಳ ತೊರಣಗಳಿಂದ ನಿ |
ಸ್ತಾರದೊಳಗೆ ಪರಿವ ಕಾಶಾಳು ಮೇಲಾಳುಗಳ ಸಂದನೆಯ ಸಂಭ್ರಮದೊಳು ||
ಭೂಂವನ ಕೇಳು ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಪರಿದು ಬೀದಿಯೊಳಗೆ |
ಶೇರುಗಳ ವಾಜಿಗಳ ಸ್ವಾರಿಗಳ ಮಾಯ್ಯ ಗಂ |
ಚಾರಿಗಳ ಗಜಗಳ ಸಮೂಹಗಳ ಜವಗಳ ವಿಲಾಸಗಳ ಕಳಕಳಂಗಳ ||

ಭೀಮಜರಾಸಂಧರ ಮಲ್ಲಯುಧ

ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಬರು ಲಾಗುವೇಗದಿಂ ಬಿನ್ನಣದಿ |
ತೊಡರಿಕೊಂಬರು ಮತ್ತೆ ಪರಿತಂದು ಘೋರಿಸಿ |
ಮಡುಹಿನಿ ರೂಪಿಸುತ ಮೈಮೈಗೆ ಮೈಗೊಟ್ಟು ಚಿಮ್ಮಿದರು ಝಡಿತಿಯಿಂದ ||
ನ.ಡೀಡಿಗೆ ಮೂಲತನು ಬೈದರು ಬೊಬ್ಬರಿಸಿ |
ತಡವರಿಸಿ ತೊಡತೊಡೆಗಳಿಂದವುಕಿ ಬಿಗಿಬಿಗಿ |
ಹಿಡಿದು ಕೈದುಡುಕಿ ಕಾದಿದರು ಜಾಣಿದರು ಮಿಹಿದರು ಸಂಗರದೊಳು ||

ವಿಷ್ಣು

ಎಸಳುಗಂಗಳ ಲೋಗು ಶೋಭೆಯಿಂ ರಂಜಿಸುವ |

ಮಿಸುವ ತುಟ್ಟಿಗೆವೆ ವಕ್ರಭದ್ರಲತೆಯ ನೊಸಲು ಕ |

? ತ್ತುರಿತಲಕವೆಸೆವ ಬಟ್ಟುವು ಕುಟಲಕುಂತಳದಲಸುರಾರಿರಂಜಿಸಿದನು ||

ದಿಸಿಗೆಸೆವ ಸರಿಮಳದ ಮೇಳದಿಂ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿ |

ಕುಸುಮರಾಜಿಯನಾಂತ ಶಿರಮುಡಿಗೆಯಳಕುಲಂ |

ದಿಸಿದೆಸಿಗೆ ಝೀಂಕೇವೆ ರಂಜಿ ದ ನವರತ ಕೇವಣದ ಮಣಿಮಕ ಟದಿಂ ||

ತತ್ತ್ವ ಚೌಪದ

ಇದೇ ಇವನು ಬರೆದ ಪ್ರಥಮಗ್ರಂಥವೆಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾದ 54 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಅಕ್ಷರನಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರವು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಅವತಕವಿ ಸು. 1780

ಇವನು ಬೆಳ್ಳೂಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನಕವಿ. ಸುಮಾರು 1673 ಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಚೆನ್ನಣ್ಣನ ಬ ಸ್ತಿಯನ್ನು¹ ವರ್ಣಿಸುವುದರಿಂದಲೂ, ಶಕ 1600ನೆಯ ನಳವರ್ಷದ ಫಾಲ್ಗುಣದಲ್ಲಿ (1677) ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಪಂಡಿತನು ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದಂತೆಯೂ ಶಕ 1701 ನೆಯ ದುರ್ಮುಳಯವರ್ಷದ ಫಾಲ್ಗುಣದಲ್ಲಿ (1777) ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನಿಗೆ ಮಹಾಪೂಜೆ ನಡೆದಂತೆಯೂ ಹೇಳುವುದರಿಂದಲೂ ಕವಿ ಈವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 1780ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬೆಳ್ಳೂಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 6 ಸಂಧಿಗಳೂ 7ನೆಯದರಲ್ಲಿ 240 ಪದಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳಕ್ಕೂ ಕೆಲವರು ಜೈನಗುರುಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳೂ ಹೇಳಿದೆ :

ಕಲಿಯುಗದ ಅಂಭನೆಯ ಎರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾದಂ
ತೆಯೂ ಚಾಮುಂಡರಾಜನು ಹಿಂದಣ ವೈಷ್ಣವನ್ನೇ ಶಿಲ್ಪಗಳಿಂದ ತಿದ್ದಿಸಿದಂತೆಯೂ
ಕಲ್ಪಬೃಷಪ್ಪತವಿನುತವಿಭವಚೈತ್ರ | ದಲ್ಲಿಯ ಶುಕ್ಲ ಪಂಚಮಿಯ |
ಮಲ್ಲಿಯ ರವಿವಾರ ಕುಂಭಲಗ್ನದಿ ಜನ | ನಲ್ಲಭಗಾಯ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ||
ಕಡೆಯಾಣೆಬೊಂಬೆಗೆ ಕವಿದರ್ಧ ದೂಳಿಯ | ಕೊಡಮಿಸಿ ಪೊಳಸಿಕ್ಕಿದಂತೆ |
ಕಡಸು ಸಿಲ್ವಿಗಿಂದವೊಪ್ಪವಿಕ್ಕಿಸೆ ಕಾಂತಿ | ಮಾಡುಗಟ್ಟಿ ನಂದವೊಲಾಯ್ತು ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಬದವಸೆಬ್ಬಿಯ ಮಗನಾದ ಅಣ್ಣ
ಯ್ಯನು ಟಂಕಸಾಲೆ ಮುಂತಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನ ಪ್ರೀತಿಗೆ
ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದು ಆತನಿಂದ ಬೆಳ್ಳೊಳದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದಂತೆಯೂ, ಆ
ಅಣ್ಣಯ್ಯನ ಬೀಗನಾದ ಪುಟ್ಟಯ್ಯನು ಪಾಶ್ವರ್ವ ನಾಥಬ್ರಹ್ಮಿಯಮುಂದಣ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ
ವನ್ನೂ ಜಂದ್ರಗಿರಿಯ ಪ್ರಾಕಾರವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಿದಂತೆಯೂ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ತಿಳಿ
ಯುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಕುಮಾರಚಂದ್ರೋದಯವೇ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆ
ದ ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರನು ಶ್ರೀಮಾಂಬೆಳ್ಳೊಳದಲ್ಲಿ ಯ ತಿರುಗಾಗಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅಭಯಜಂದ್ರನು
ಶತಕವುರದಲ್ಲಿ ಸಳಸಿಗೆ ಗುರುವಾಗಿದ್ದಂತೆಯೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ
ಸಿದ್ಧಾಧಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಶೀಲಸಾಗರಮುಷಿ, ಯತಿಪಂಡಿತಾರ್ಯ ಇವರು
ಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು
ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹಲಸು.

ಕೇಳಿದೊಂದೊಂದ ಕೊಡುವ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ | ಜಾಳವ ನಗುವಂದದೊಳು |
ಮೂಲಾಗ್ರನರೆಗೆಡವಿಡದೆ ತುಂಬಿಹ ಫಲ | ದೋಳಿಯಿಂ ಮೆಲೆದುವು ವನಸು ||

ತೆಂಗು

ಸಲಹಿದರನು ಮೆಲೆಯಲುಬಾರದೆಂಬುದ | ಕಲಿಸುವಂದದಿ ಜೆಂದಂಗು |
ತಲೆಯೊಳಗೆಮೃತಕೊಡವ ಪೂತೊಡೆಯನ | ಸಿಲುಕಿ ನೋವುಂಟೊಪ್ಪಿಹುವು ||

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರು

ಹರಿಯ ವಕ್ಷವ ಮೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮೊಗವೇಪಿ | ಹರನ ಜಟಾಜೂಟವಡದೊಳ
ಆರೆನ್ನೊ ಮಾಡುವುಲಾಗ್ಯವಕ್ಕೆ | ಎಜಗದಿಕಗೆ ವಾಸವಿಯೇ ||

ಮತ್ಯುಲೋಕವ ಮಂಕುಗೊಳಿಸಿ ಪಾತಾಳವ | ತೊತ್ತಿಬಿಡು ದು ಸ್ವರ್ಗವನು |
ಹತ್ತಿ ಒಡೊಡಾದಿವರಾವನಿತಾಜನ | ದತ್ತ ನೋಡದಗಾರು ಸಾಮ್ಯ ||
ಮನಿಸುತ ಲೋಕವ ತೇತೈತ್ತೈಯೇ | ಕುಣಿಸಿ ಸೀಲವ ಪಟುವಡಿ ||
ಮುನಿಜನನು ಮೂಢಗೊಳಿಸಿ ಮಾಯವ ಮಾಯ | ವನಿತೆಯಗ್ಗೇಳನ
ದಗ್ಗೇಣಯೋ ||

ವೆಂಕಟರಾಜ' ಸು. 1780

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಸುಮಾರು 1780 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಮಾನಮಾಧುರೀರಾಜ ಸು 1780.

ಈತನು ಜಲಕ್ರೀಡೆ, ರಾಸಕ್ರೀಡೆ, ಸುದಾಮಾಕಥೆ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ, "ಪೆರಿಯಕ್ಕೋಳ ವಾಸದ ವರದರಾಜನ ದಾಸ" ಎಂದು ಈ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ: ಪೆರಿಯಕ್ಕೋಳವಾಸದ ವರದರಾಜನ ದಾಸ ವೇ' ದನೀಕಥೆಕೇರಲ್ಲ |

ಸುರವರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸರ್ವಗೊಳವನು ಕರುಣಿಸಿ ಕೈವಿಡಿದು ಸಲಹುವನು ||

ಇವನು ಸುಮಾರು 1780 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ

ಶಾಸಭೋಗ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ. ಸು. 1790.

ಈತನು ವೈಸಗುರುರಾಜರಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಸ್ಮಾರ್ತಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ— ಶ್ರೀರಂಗವಟ್ಟಣದ ಶಾಸಭೋಗ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ ಮಗ ನಂಜಪ್ಪಯ್ಯ; ಮಗ ಯಗಲಕ್ಕಯ್ಯ; ಮಗ ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ; ಮಗ ಗ್ರಂಥಕರ್ತ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ. ದೊಡ್ಡನವಾಬನ (ಹೈದರ) ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಚಾಮರಾಜಬಜೆ ಯರಕಾಲದವರೆಗೆ (1776-1796) ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1790 ಆಗಿರಬಹುದು

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮೈಸೂರುರಾಜರಚರಿತ್ರೆ

ಇದು ಗಟ್ಟಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಚಿತವಾಗ ಮೈಸೂರು ರೊಂಬಗಳ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ನಿವರಿಸಿ ಬರೆಸ ವೂರ್ವಲೇಖನದ ಆಧಾರ ದಿಂದ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕನಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪದ್ಮರಾಜ. 1792

ಈತನು ಪೂಜ್ಯಪಾದರಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಜೈನ ಕವಿ, ಶ್ರೀವತ್ಸಗೋತ್ರದವನು ತನ್ನ ವಂಶದ ಸ್ವಯವಾಗಿ ಸೇರಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ:—

ಗಿರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಕರಣೇಶೋತ್ತಮನಾದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಸಾತಪ್ಪ, ಹುಚ್ಚಬೊಮ್ಮರಸ, ದೇವರಸ ಬೊಮ್ಮರಸ ಎಂದು ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳು. ಕವಿತಾವಿಶಾರದನಾದ ಬೊಮ್ಮರಸನ ಮಗ ವಿಜಯಪ್ಪ ; ಇವನ ಮಗ ಬೊಮ್ಮರಸ; ಇವನ ಮಗ ವಿಜಯ ; ಇವನ ಮಗ ದೇವಯ್ಯ. ಇವನ ಮಗ ಅಕ್ಕಪ. ಈ ಅಕ್ಕಪನು ಹುಟ್ಟಿದ ಗಿಳಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾವ್ಯಶಬ್ದಜಿನೋದ್ರಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ವಿಶಿಷ್ಟನ ನವತಿಥಿಯನ್ನು ಇವನ ಮಗ ವಿಜಯಪ್ಪ, ತಮ್ಮಂದಿರು ದೇವರಸ, ಬೊಮ್ಮರಸ, ದೇವ ಜಂದ್ರ ದೇವಜಂದ್ರನ ಮಗ ದೇವಪ್ಪ, ಇವನ ಕಂಡತಿ ಕ ಸುಮಮ್ಮ, ಮಕ್ಕಳು ಜಂಡಯ್ಯ, ಪದ್ಮರಾಜ. ಈ ಪದ್ಮರಾಜನೇ ಗ್ರಂಥಕರ್ತ.

ಪದ್ಮರಾಜನು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು ದೇವಚಂಗ್ರನು ಸಹ ಕಾವ್ಯವ ಪ್ರೇ ಳದನು ಎಂಬುದರಿಂದ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವಚಂದ್ರನು ರಾಜಾವಳೀಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದ ವನು. ಪದ್ಮರಾಜನು ಇವನ ಅಣ್ಣನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1714 ಪರೀಧಾಖೆಯಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1792ರಲ್ಲಿ, ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಪ, ಹೊನ್ನೆ, ಜನ್ನಗ, ಸುಮನೋಬಾಣ ಇವರುಗಳನ್ನು ಕನಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪೂಜ್ಯವಾದಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 15, ಪದ್ಯ 1932, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವೃತ್ತಗಳೂ ಕಂದಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯವಾದಮುನಿಯ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಲೋಕಾಕಾರ, ಶ್ರುತಾವತರಣ ಮೂರೂ ತಾದ ಜನಮತಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ವೃಷಭ ಸೇನಾದಿಗಣಧರರು, ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ, ಪದ್ಮಾವತಿ, ದಶಪೂರ್ವಧರರು ಏಕಾದರಾಂಗಧಾರಿಗಳು, ಕವಿಪರಮೇಷ್ಟಿ ಸಮಾತಭದ್ರ, ಸಿದ್ಧಸೇನ ಜಿನಸೇನ, ಗುಣಭದ್ರ, ಗೋವರ್ಧನ, ದೇವಕೀರ್ತಿ, ಅಕಳಂಕ, ವಿದ್ಯಾನಂದ, ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ -

ಪೂಜ್ಯವಾದ

ಹೊಂಬಣ್ಣದಂತೆ ಪೂಳಿವ ಕಂತಿ ಮೈಯೊಳು | ತುಂಬಿದ ಲಾವಣ್ಯರಸವು |
ಬೆಂಬು ರತ್ನದಾಭರಣವಿರು ನೇರು | ವೆಂಬಂತೆ ಸೊಬಗುದೋಪದನು ||
ಕನಕ ಕಲ್ಲೊಳು ಕಾಷ್ಟದೊಳಗಿ ನಾಲೊಳು | ಮಿನುಗುವಘೃತವು ಕಾಣ್ವಂತೆ |
ತನುವಿನೊಳಗೆ ಪರಮಾತ್ಮರೂಪನು ಕಂಡು | ಘನಮುಖದೊಳು ಮುಖಗಿದನು ||
ಮುಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಬೀಗಿಗೆ ತಗ್ಗಿದ ಮಹಾ | ಜಲಧಿಯೊಂದಿ ಮುನಿವ |
ಪ್ರದೋಷ ಹೂಗು ತೊಡೊಂದೆ ಅಗಿದನ | ಗ್ಲಂಕಿತಮನೆತು ಬಣ್ಣವನು ||

ಆದ

ಬಣವನಿಗುಲಾಗಿ ತೊಡಗಿಯ ಚಿಂತೆಯು | ತೊಡಲಾಗಿ ಧನಕನಕಗಳ |
ಪಡೆಯೆ ಮಾಡಿಯು ಮಾಡಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳ | ಹಡೆವ ಚಿಂತೆಯು ಬಂದವುರು ||
ಮಕ್ಕಳಾಗಲು ಹೊನ್ನಕಟ್ಟಿವ ಚಿಂತೆಯು | ಅಕ್ಕಟೆ ನೂರುಸಾವಿರವು |
ನಿಕ್ಕಟೆಯಿಂ ಕೊಟಿ ಬಂದರಮ್ಮಿಗೆ | ಯಿಕ್ಕಿದಿಂಧನದಂತೆ ಚಿಂತೆ ||

ಕೋಪ

ಉಗ್ರವಿಷವೆಮಸ್ಸ ಕೋಪವೆಂಬಾಕೂರ | ವ್ಯಾಘ್ರನನೆಯಟ್ಟಿದವರು |
ಚಿಘ್ರದಿಂ ಮುಕ್ತಿಗೈದುವರು ಕರ್ಮಗಳ | ನಿಗ್ರಹಮಾಪ್ತರೂಪರೋ ||

ದೇವಚಂದ್ರ 1770—1841

ಈತನು ರಾಮಕಥಾವತಾರ, ರಾಜಾವಳಿಕಥೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜಾವಳಿಕಥೆಯಲ್ಲಿ "ಪೂಜ್ಯವಾದ ಚರಿತ್ರೆ, ಸುಮೇರುಶತಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ ರಾಮಕಥಾವತಾರ, ಭಕ್ತಿಪಾರ ಶತಕತ್ರಯ, ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಲಘುವೃತ್ತಿ, ಪ್ರವಚನಸಿದ್ಧಾಂತ, ದ್ರವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ, ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಥೆ ಸಹಿತ, ಧ್ಯಾನಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ, ವಿಚಾರಾದಿಯೂ ಕರ್ಣಾಟಕಸಂಸ್ಕೃತ ಬಾಲನುಡಿಯಿಂದ ನಿರಚಿಸಿದಂ" ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಈತನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹೇಳಿರುವ ನಾಲ್ಕುಗ್ರಂಥಗಳೂ ಉಳಿದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕನಕಗಿರಿ (ಮಲೆಯೂರು). ಮಲೆಯೂರ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯನಾಥನೇ ಇವನ ಕುಲದೈವವು. ಈತನ ವಿಷಯವಾಗಿ ರಾಜಾವಳಿಕಥೆಯಿಂದ ಈಯಂಶಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ:—

ಇವನ ತಾತ ದೇವಚಂದ್ರ, ತಂದೆ ದೇವಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಕುಸುಮಾಜಮ್ಮ, ಅಣ್ಣಂದಿರು ಚಂದಪಾಠ್ಯಪದ್ಮರಾಜರು. ಈ ಪದ್ಮರಾಜನು ಅನೇಕಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕವಿ 1770 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. 14 ನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಕರಣಿಕಾಗ್ರಗಣ್ಯನೆನಿಸಿ ಕವನವನ್ನು ಮಾತಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಇವನ ಪ್ರಥಮಗ್ರಂಥವಾದ ಪೂಜ್ಯವಾದಚರಿತ್ರೆ 1792 ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಯಿತು. ರಾಮಕಥಾವತಾರವನ್ನು 1797 ರಲ್ಲಿ ಅಮೃತಿಗಳೊಳಗೆ ಮಾಡಿದನು. 1804 ರಲ್ಲಿ ಸೀಮೆ ಪೈಮಾಡಿಯೂ ಮಾಡಲು ಮಹಂಜಿ ಸರಪಾರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯಂವರಸು ಕನಕಗಿರಿಗೆ ಬಂದು ಕವಿಯನ್ನು ಪ್ತಳಪುರಾಣಮಾಂಜಿ ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅವನು ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪೂಜ್ಯವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವನನ್ನು ಬಿಡದೆ ಕಮಲಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಡ್ಡಿದ ಗೂಡಾರದ ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಪೂರ್ವದ ಕೆಲವು ಪ್ರಪಂಚಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಾತ್ರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಲಾಲಿಸಿ ಕಳೆಲಿ, ಮುಸೂರು, ಪಟ್ಟಣ, ಇಲಿವಾಲ, ನಾಗವಾಲದವರಿಗೆ ಎರಡುತಿಂಗಳ ಪದ್ಯಂತ ಬಿಡದೆ ದಿನ ಒಂದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಒಂದುಹಣವೆಂ ಕೊಡುತ್ತ ರಾತ್ರಿಕಾಲದೊಳು ಪೂರ್ವದ ಪ್ರಪಂಚಗಳು ಜಾತಿಭೇದಗಳು ಮಾಡಲಾದ ವನಗಳ

1 145ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ

2 Colin Mackenzie who conducted the survey of Mysore

ನೆಲ್ಲವಂ ಕೇಳುತ್ತ ರಾಜ್ಯಸೀಮೆಗಳನ್ನೆಳೆದು ಎಂಗಡಿಸುತ್ತ ಗ್ರಾಮಾದಿಗ್ರಾಮಂಗಳಿಂ
ನಕ್ಷೆಯಂ ಬರೆಯಿಸಿ ಜಾತಿಕ್ಕೋಮುವಾರು ಕುಳ, ಮನೆ, ಜನ, ಜೀವದನ ಮೊದ
ಲಾದುವಂ ಜನಾಬಂದಿ ಮುಂತಾದುವಂ ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನ ಬಿಡದೆ ಬಗೆ
ಗಾಳಿಗೊಯ್ಯಬೇಕೆಂದಿರಲು, ಅವನು ಬಹುವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡುದರಿಂದಲೂ ಅವನ
ಧರ್ಮೋಪದೇಶವಾರ್ಯರು ಬಂದುದರಿಂದಲೂ ಪೂಜ್ಯವಾದಜರಿತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು
ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದ ಪೂರ್ವದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳಂ ಕಾಗದದವಹಿಯೊಳು ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಈ
ಕರ್ಣಾಟದೇಶದೊಳು ನಡೆದ ಪ್ರಪಂಚಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಬರೆದು ನಾವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ
ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಒಂದರೆ ಭಾರಿ ಸಂಬಳವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು
ಹೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯನ ಮೂಲಕ ೨೫ ಕುಂಪಣಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ
ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅಂದುಮೊದಲಾಗಿ ಕವಿ ಈ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ 'ನ್ನು
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಸರಕಾರಂ ಬಹುದೂರಂ ಪೋದುದರಿಂದ ಒಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲ ವಾಯಿತೆ.

ಈ ರಾಜಾವಳಿಕಥೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಬಹದ್ದುರ
ಅಶ್ರಿತನಾದ ಮೈದ್ಯಸೂರಿಪಂಡಿತನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪೈಪೋಟಿಪ್ರಶಸ್ತಿಪಂಚಾಂಶ
ವಾದ ಶಕವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1760), ಎಂದರೆ 1838 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನು. ಇವನಿಂದ ರಚಿತ
ವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು 'ಅನುಷ್ಠಾನಪ್ರಭಂದದೊಳ' ಗಣಿಸಿದರೆ ೨೫೦೦೦ ಗ್ರಂಥವಾಗು
ತ್ತದೆ. ರಾಜಾವಳಿಕಥೆಯನ್ನು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಬಹದ್ದುರಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಮೂರು
ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಕೂಡಿಬಂತಿಲ್ಲ. 1841 ರಲ್ಲಿ ಚಾಮರಾಜನಹಿತ ವೇದೀಕರಣ
ಈ ರಾಜಾವಳಿಕಥೆಯ ಸಾರಮೊಲ್ಲಮಂ ಮೊದಲಿಂ ಕಶೆವರಂ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಲಾಲ್
ಸಂತೋಷಿಸಿ ಕವಿಗೆ ಅತಿಶಯಮಾದ ವಸ್ತುತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನ್ನಿತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ ಮಹಿ
ಶೂರರಾಜರ ಪರಂಪರೆಯಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆದೊಪ್ಪಿಸುವುದೆಂದು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಕವಿ
ಪಾಲೆಯೇ ಬರೆದು ಒಪ್ಪಿಸಿದನು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ—

1 ರಾಜಾವಳಿಕಥೆ

ಇದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗರ್ಭರೂಪವಾಗಿವೆ ; ಕೆಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋ
ಕಗಳೂ ಪದ್ಯಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ; ಅಧಿಕಾರ 11 ಇದರಲ್ಲಿ ಜೈನ
ಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ಇತಿಹಾಸಗಳೂ, ಅನೇಕರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ

ಗಳೂ ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳ ವಿಷಯಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಳಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಬಹಳ ಉಪಕಾರಕವಾಗಿದೆ. ಜೈನಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಬರವಾಗ ಹಲವುಕಡೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕವಿಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರುರಾಜರ ವಂಶಾವಳಿಯೂ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ—

ಹಬಗನ್ನಡ ಬೆಳಗನ್ನಡ | ಮೊಳಗನ್ನಡ ಮಿಶ್ರಗನ್ನಡಂ ಕಬ್ಬದೊಳಂ |
ತೀದಿಲ್ಲ ಮಿಶ್ರಮಾಗಿಯು | ಮಿಳಿಗಣುವಂದದೊಳೆ ಪೊಣ್ಣಿ ರಾಜಾವಳಿಯಂ ||
ಹಬಗನ್ನಡ ಬೆಳಗನ್ನಡ | ಮೊಳಗನ್ನಡವಜ್ಜಗನ್ನಡಂ ಮೊಳತೆಂಬುದು |
ತೆಳಗನ್ನಡಮಿಶ್ರವಿನಿದ | ನಿಳೆಯೊಳ ಸತ್ಪರುಷರೊಂದಿ ಕೇಳುದು ಸತ್ತಂ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅಧಿಕಾರಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಇತಿ ಸತ್ಯಪ್ರಚನಕಾಲಪ್ರವರ್ತನಕನಕಾಚಲಶ್ರೀಜಿನಾರಾಧಕ ಮಲೆಯೂರ ದೇವಚಂದ್ರಪಂಡಿತವಿರಚಿತ ರಾಜಾವಳಿಕಥಾಸಾರದೊಳಂ—

ಎಂಬ ಗದ್ಯವಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—

ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ವರ್ಣನೆ

ನನ್ನಿಯ ನೆಲ್ಲ, ಪುಸಿವರ ಬೊಜಗ, ಮುದ್ದುಗರ ಮೊದಲಿಗ, ಬಲ್ಲಿದರ ಬಲ್ಲತ, ವೀರರ ವೀರ, ಸಿತಗರ ಮಿಂಡ, ಬಿರುದೊಂತೆಂಬರ ಗೌಡನೆಂದು ನಾಡುಬೀಡುರಾಜ್ಯದ ಜನಂಗೆ ಳ್ಲವೊಂದೆಕೊರಲೊಳ ಕೊನೆದಾಡುತ್ತಮೀ ; ಪ್ರಜಾನುರಾಗದ ಮೊದಲು, ರಾಮ ಚಂದ್ರಂಗೆ ಗಿಡಲು, ವೀರದ ಮೊಳೆ, ಬಿನ್ನಣದ ಬೆಳೆ, ದಯೆಯ ಸೊಂಪು, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದ ಪೆಂಪು, ನಯದ ಕೂಪು, ಸನ್ನಿಯಾಪು, ಚದುರ ಬಲ್ಲು, ಜಾಣ್ಮೆಯ ತೋಪು, ಜಯದ ಮೋಡಿ, ಜಪದ ಗಾಡಿ, ದಾನದ ಪೂಣೈ, ಧರ್ಮದ ಕಾಣೈ, ತೀವಿನ ಮೆಚ್ಚು, ಧೀರತೆಯ ಪೆಚ್ಚು, ಒಸಗೆಯುಬು, ಓಜೆಯ ಕೊಬು, ಸಿರಿಯ ಕೂಟ, ಸಂದದಾಟಮೆಂದಾರಾಜನೆಂ ಬಲ್ಲಂ ಬಗೆದು ಪೇಪ್ಪುರ್ ದುರ್ನಯತಮಕ್ಕೆ ಸೂರಿಸುಂ ಕುಲಕುಮುದಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನುಂ, ದಾಸಧರ್ಮೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮಂಗಳನುಂ, ತತ್ತಾಧರದೊಳ

ಬಾಧನುಂ ಸುಗುಣಂಗಳೊಳು ಗುರುವುಂ, ಸರಸಕವಿತೆಯೊಳು ಕವಿಯುಂ, ನಿಷ್ಕಾರ್ಥ
ವೊಳು ಮಂತ್ರನು, ಆರಾತಿಗಳೊಳು ರಾಮವುಂ, ಧರ್ಮಕೀರ್ತಿಯೊಳು ಕೇಶ
ವೆನಿಸಿ ಸುಜನದಾರದ್ವೈವಿಧ್ಯವನನೆನಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜಮಹಾರಾಜಂ ಸಕಲಶಸ್ತ್ರ
ಶಾಸ್ತ್ರವಾಹನಾರೋಹಣಾದಿಗಳೊಳುಗ್ಗಲೆನಿಸಿ ದಿಕ್ಕುನೂರಂತೆ ಬಳೆದುಂ

2 ರಾಮಕಥಾವತಾರ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಆತ್ಮಾಸ 16 ; ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆ 6800
ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಗಚಂದ್ರನ ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತಪುರಾಣದೊಳಗೆ ಹೇಳಿರುವ
ಕಥೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪವಿಸ್ತರವಾಗಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಆನೇ
ಕಸದ್ಯಗಳೂ ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ
ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಈ ರಾಮಕಥೆಯು ಮುನ್ನ ಅದೀವನ ಸಮವಸರಣದೊಳು ಅದಿಚಕ್ರಿಯದ
ಭರತೀಶ್ವರಂಗೆಂ ಪುರುಷರ ಸೀಶ್ವರಂ ಮೃದುಮಧುರಶಾ ಮೃನಮೃದನ್ನ ಭಾಷೆಯಿಂ
ನಿರೂಪಿಸಿದುದು ಪಶಂಪರಾತೀರ್ಥಸಂತಾನದಿಂ ಬರೆ ಪತ್ತಿ ಮತೀರ್ಥಂಕರರಪ್ಪ ಶ್ರೀವೀರ
ವರ್ಧಮಾನಸ್ವಾಮಿ ಸರ್ವಭಾಷಾಸ್ವಭಾವದಿಂ ಶ್ರೇಣಿಕಮಹಾಮಂಡಲೀಶ್ವರಂಗಳಿಲ್ಲದೊ
ಪೇಲ್ಪುದುಂ, ಆದು ಅನುಕ್ರಮದಿಂ ಗುರುಪರಂಪರೆಯಿಂ ವೈಕ್ಯಮಾಗುತ್ತುಂ ಬರೆ ಕೂಗಿ
ಭಟ್ಟಾರಕರಂ ನಂದಿಮುನಿವರರಂ ಕವಿಪರಮೇಶ್ವರಿಗಳುಂ ದವಿಷೇಣಾ ರ್ಥರಂ ವೀರ
ಸೇನಸಿದ್ಧಸೇನಮಂ ಪದ್ಮನಂದೀಶರಂ ಗುಣಭದ್ರರಂ ಸಕಲಕೀರ್ತಿಗಳೊಂದಿವರಾವಿಯಾಗಿ
ಪೇಲ್ಪುದುಂ ಚಾಮುಂಡರಾಯ, ನಾಗಚಂದ್ರ, ಮಹಾಭಗವಂತದ್ವಾಂತಿ, ಕುಮಾರ
ದೇವು, ನಯಸೇನರಾದಿಯಾಗಿ ಪೇಲ್ಪು ಪುರಾಣದೊಳಂ ರಾಮಚರಿತ್ರದೊಳಂ
ಕುಮಾರೀಂಸುರಾಮಾಯಣದೊಳಂ ಪುಣ್ಯಾಸ್ತ್ರವಕಥಾಸಾರವೊಳಂ ರಾಮಕಥಾಸಂ
ರಮಂ ಶಿಗಿದು ಅಭಿನವಪಂಪಕವಿಯು ಕವಿತ್ವಮಂ ಮುಂದುಮಾಡಿ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾ
ವಾಕ್ಯರಚನೆಯಿಂದಲ್ಲದೇ ಕಥಾಸಂದರ್ಭಮಂ ಅದಿಂ ರಾಮಕಥಾವತಾರಮೆಂದು ಬರೆದುಂ

ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಮುನಿಸತಿಪರಂಪರೆಯುಂ ಬಂದ ಕಥನಮಂ ಶ್ರೀಮಹಾಲಾಭ ಬಲೋ
ತ್ಕಾರಗಂ ಶ್ರೀಮಾಘನಂದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಚಕ್ರವರ್ತಿಸುತ ಚತುರ್ವಿಧವಾಂಡಿತ್ಯ
ಶ್ರೀವಾದಿಕುಮಾರಚಂದ್ರವಂಶಿತ ದೇವಾಚಾರಾಮಾಸುನಾಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಅಭಿ
ನವಪಂಪಂ ರಚಿಸಿದ ರಾಮಚರಿತ್ರದೊಳು ಹಲವೆಡೆಮಾಡಿ ತೋಜುವ ಸಂಶಯಂ
ಗಳಂ ನಿವಾರಿಸಲು ಜನಸೇನಾರ್ಥಶಿಷ್ಯರ ಗುಣಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಪೇಟ

ತ್ರಿಷಪ್ತಿಲಕ್ಷಗಮಾಪುರಾಣದೊಳಿರ್ದ ಕಥೆಯನೆ ಪ್ರಮಾಣದೊಳು ತೆಗೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಕಲಜನಶಾಸ್ತ್ರಕಥೆಗಳಂ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಈ ಕಥಾಪ್ರಪಂಚಮನೊರೆದೊಂ—ಎಂದಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುನಿಸುವ್ರತಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾ ಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಧರರು ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ, ವದ್ನಾವತಿ ಇವರು ಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ ಆಶ್ವಾಸಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ —

ಇದು ಸರಮಜನಸಮಯಕುಮಾದಿನೀಶರಚ್ಚಂದ್ರಬಾಲಚಂದ್ರಮುನೀಂದ್ರ ಜರಣನಖಿಕರಣಚಂದ್ರಕಾಚಕೋರ ಶ್ರೀಮದಭಿನವಪಂಪವಿರಚಿತ ರಾಮಚಂಪುರಾಣಮಂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಮಕಥಾವತಾರದೊಳೆ

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಬಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿ.

ಕೋಟೀನೆಯ ಭವ್ಯತೆಗೆ ಕ | ಲ್ಯಾಣೆಯ ಕೈವಲ್ಯಮಾಗೆ ಕಿಕ್ಕಿದ ಗುಣನಿ |
ಶ್ರೀಣೆಯ ಭವಾಬ್ಧಿತರಣದ | ದ್ರೋಣೆಯ ನೆಲಸರ್ಕೆ ವಾಣಿ ಮನ್ನಿಬರೊಳಗಂ ||

ಸ್ತವಪದ್ಯ.

ಶ್ರೀಮದ್ಭರ್ಮನಗಾಲಯಸ್ಥಿತವರ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವತೀಧೀಶ್ವರ |
ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀಪದಪದ್ಮಯುಗ್ಮಮಧುಪಂ ಶ್ರೀಜೈನವಿಪ್ರಾನ್ವಯಂ ||
ಶ್ರೀಮದ್ಭವ್ಯಜನಪ್ರಿಯಂ ವಿವಿಧವಿದ್ಯಾಕೌಶಲಂ ಸದ್ಗುಣೋ |
ದ್ವಾಮಂ ದೇವತನೂಭವಂ ಬರೆದನೀ ಶ್ರೀರಾಮಸತ್ಯಾವ್ಯಯಂ ||

ಇವನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀದೇವಿಠಲದಾಸ ಸು 1800

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮೂರ್ಛಕವಿ; ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನ (ಸು. 1775) ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದೇವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಬಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಬೇರಾಗು. ಆದಿತಾಳ.

ಪಲ್ಲವ|| ಅವನೇ ಧನ್ಯನೆಲೋ | ಜಗದೊಳಗವನೇ ಧನ್ಯನೆಲೋ ||

ಆದ ಪರಿಯಲೆಂದಾದರು ತನ್ನಯ | ಭಾವಶುದ್ಧಿಲಿ ಭಗವತ್ಪರನಾದವನೇ ಧನ್ಯ
ನೆಲೋ || 1 ||

ಆತ್ಮೀತರಸಂಕೃತಿಯೊಳಿದ್ದು | ಸ್ವಾತ್ಮಲಾಭಸಿದ್ಧಿಯ ಸಾಧನಿಕೊಂಡವನೇ
ಧನ್ಯನೆಲೋ || 2 ||

ಲೀಲಾಧರನ ಸಾಕಷ್ಟುತನು | ಸಾಧುಸೇವ್ಯಚಿತ್ತಸುಖಮಯನಾದಂಧವನೇ
ಧನ್ಯನೆಲೋ || 3 ||

ಶ್ರೀಪತಿವಾಸ. ಸು. 1800.

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮೂಢೈಕನಿ;
ಜಗನ್ನಾಥವಾಸನ (ಸು. 1775) ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ. ಇವನ
ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿವಿರಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಬಂ
ದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ-ಶಂಕರಾಭರಣ. ಆದಿತಾಳ.

ಪಲ್ಲವ|| ವೆಂಕಟೇಶ ಭವಸಂಕಟಪರಿಹರಿಸೋ ||

ಬಸುಪಲ್ಲ || ನಿನ್ನವರವನೆನಿಸೊ ಪಂಕಜಾಕ್ಷ ಅಕಳಂಕನು ಮುಖಯಾತ್ರಿತರಗೆ
ದೊನೆಯೋ ||

ನಾನಾಬಟ್ಟುಗಲ್ಲು ದೊಡ್ಡಲಿ ಬಂದೆ | ನೀನೇ ಗತಿಯೆಂದೆ ||

ಜ್ಞಾನಾಚ್ಛಾನಕೈತಾಖಿಳದುಷ್ಕರ್ಮ | ಆಪರಂತೆ ಸುಕರ್ಮ |

ನಾನಾಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿರುತ್ತನುಭವಿಸಿ | ದುರ್ವಿಷಯವ ಬಯಸಿ |

ಹೀನವೃತ್ತಿಯಲಿ ಚರಿಸಿ ದಿನವ ಕಳೆದೆ | ಈಬಗೆಯಿಂದಿರುತ್ತದೆ || 1 ||

ಸಾಪಾತ್ಮಕ ನಾನಾದರೇನು ನೋಡೋ | ಪಾಪವ ನೀ ಹೋಡೋ |

ಶ್ರೀಪದ್ಮ ಒಭವಪ್ರಮುಖನಿರ್ಜರೇಶ | ನಾ ನಿನ್ನ ದಾಸ |

ನೀ ಲಾಳಿಸದಿದೆ ಗತಿಯೆ ನೆಲೆನೋ ಮುಂದೆ | ಕಾರುಣ್ಯಾಶೀತನೆ |

ಶ್ರೀಪತಿವಾಸ ಕರವ ಎಡೆಯೊ ಬೇಗ | ನಿನ್ನಾದ್ಧರಿಸೋ || 2 ||

ಮಧ್ಯದಾಸ ಸು 1800

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನೂ ಅಭಿಮನ್ಯುಕಾಳಗವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಚಿತ್ರಸೇನಕಾಳಗವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ. ಪುರಂದರದಾಸನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕುಡುಮಪುರ ('ಉಡುಪಿ). ಇವನು ಸುಮಾರು 1800ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಹೊರತು ಇವನ ಉಳಿದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಯಜ್ಞಗಾನಗಳು.

ದಾಸರವರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕಿತಗಳು

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದಾಸರ ವರಗಳಲ್ಲಿ ದೇವವಿಠಲ, ವಾಸುದೇವ ವಿಠಲ, ಸಿರಿವರವಿಠಲ, ಅಜಲಾನಂದವಿಠಲ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ, ಅಚ್ಯುತ, ರಾಮಮೂರುತಿ, ಮೂಡಲಗಿರಿತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಇವರ ಮೊದಲಾದ ಅಂಕಿತಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಕವಿಗಳಾರೋ ಅವ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದರೋ ತಿಳಿಯದು.

— — —

ನಾರಸಿಂಹ ಸು. 1800

ಈತನು ವೆಂಕಾಮಾತ್ಮನ (ಸು. 1770) ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಪ್ರತಿವಾಡಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತವಾಗಿ 6 ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ; ಕವಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದವನು ಇವನ ತಂದೆ ಹರಿಯಪ್ಪ. ಬರಗೀಪುರದ ನಾರಸಿಂಹಪದಭಜಕ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಬರಗೀಪುರವು ಇವನ ಸ್ಥಳವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ —

ಧರೆಯೊಳು ಭರದ್ವಾಜಗೋತ್ರಸಂಭವನಾದ |

ಬರಗೀಪುರದ ನಾರಸಿಂಹಪದಭಜಕನಹ |

ಪರಿಯಪ್ಪನಾಶ್ವಸಂಭವನಾದ ನರಸಿಂಹ ಬರೆದ ಶ್ರೀರಾಮಚರಿತ ||

ತರಣೆಜಂದ್ರಮರಪಾಪಯುತ ವೆಂಕಭೂ |
 ಪರನೇಕಭತ್ತದಿಂ ಧರೆಯ ವಾಲಿವಲೆನುತ |
 ಸ್ತಂಭಸುತಿಕನನವರತ ಭಜಕಸುರತರುರಾಮ ಜಂದ್ರನ ದಯಾಸಾಂದ್ರನಾ ||
 ಇದುವೆ ಶ್ರೀರಾಮಾವರಭಜಕನ ಸುವಾಕ್ಯ ಮ |
 ತ್ತಿದು ಪವನನಂದನನ ವಂದ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ |
 ಯಿದು ರಾಮಪುರಂದರಸಂಸ್ಕೃತಸಾರಸಂಭಂಗನೇನಿಪನ ಸುಕಾಂತ್ಯರಣನೆ ||
 ಇದು ಸಕಲರಾಮಜಲತಾವೃತ್ತದ ತವರುಮನೆ |
 ಮುದದಿಂದ ಬರೆದೋದಿ ಕೇಳದ ಮಹೀಜನರ |
 ಪದುವದಿಂದಿಹವರದಿ ಭೋಗಮೋಕ್ಷವನಿತ್ತು ಪೂರಂ ಶ್ರೀರಘುನಾಥನು ||

ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂಕ ಸು 1800

ಈತನು ಜಿನಭಾರತ, ಕಂದರ್ಪಕೋರವಂಜಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆ
 ದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಚಂದ್ರನಾಥ. ತ||
 ಗೆ ಚಂದ್ರಣ್ಯ, ತಾಯಿ ಪೊಂಬುಜಿ, ಸಹೋದರರು, ಚಂದ್ರನಾಥ, ಬ್ರಹ್ಮ,
 ಪದ್ಮ ಇವನ ಪೂರ್ವಿಕರು ತುಂಗಭದ್ರಾಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಹುಲಿಗಯಲ್ಲಿ
 ದ್ದರೆಂದೂ ಇಹ್ನಾಕಾವಂಡವರೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ
 ತೋಪಿನಕರೆ. ಮಂಗಳಸನ (1508) ಗ್ರಂಥದ ಅಧಾರದ ಪೋಲೆ ಜಿನ
 ಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು
 1510 ಅಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ಜಿನಭಾರತ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀವಜ್ರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಖ್ಯೆ 84, ಪದ್ಯ 4628.
 ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರವರ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ
 ಜೈನಸಂಪ್ರದಾಯ-ಸಾರವಾಗಿ ಭಾರತಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾ
 ರದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳ, ಸುರಸ್ವತಿ,

ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ, ಪದ್ಮಾವತಿ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ
ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಚಂದ್ರೋದಯ

ಕಮಲಿನಿಯು ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟ ಶೋಕವು | ನವ ರುತೀರಲದ ಕಂಪು ಪಕ್ಕನು |
ಕಮುದಿನಿಯು ನಗೆವೆರೆತಾಬು || ಶೋಕಕರಗಿಣಿಗಳು ||
ಕ್ರಮದಿನೊತ್ತಿದ ಮುದ್ದೆಯೆನೆ ಮುಖ | ಭ್ರಮರ ಕಮಲರಿ ನೆಲೆಗೆ ಶೋಭಿಸು |
ದಮಲಜಂಬೋದಯನು ಕಾಲದೊಳದನ ಕೇಳಿಂದ ||

ಅಮರವೀಜನ.

ಇತ್ತರದಿ ಧಾಳಿಸುವ ಚಾಕುರ | ಚಿತ್ತಜನ ಬೇಳುವೆನು ಭಸ್ಮನು |
ನೊಕ್ಕಿ ಬೆಲ್ಲವೆತ್ತಿಹು ಕ್ಷೀರಾಣ ವದ ತೆರೆಗದರು ||
ಬತ್ತಿಬರುವಂದದಲಿ ಪಾಣಿಯು | ನೆತ್ತಿ ಬಿಡುವ ಕರಳು ನಾಳು |
ಬಿತ್ತಂದಿ ರಂಜಿಸುವವಳೆಡೆಯಾಳರನ್ನೆಯರ ||

ಅರ್ಜುನವರಿಹಾಸ

ಉಟ್ಟ ಧೋತ್ರವ ಸಡಿಲಿಸುತ್ತ ಕಟಿ | ಗಿಟ್ಟ ಸೂತ್ರವ ಹಲುಕು ತಿಲೆಯನು |
ನೆಟ್ಟನೆಟ್ಟನೆ ನೀವಿ ಧೋತ್ರವನಾಡುವಂತಲ್ಲ ||
ದುಷ್ಟಕಾಳೋರಗನಕೆಲವನು | ಕೊಟ್ಟು ಘೋರ್ವ ಬಿಲ್ಲನಾತುರ |
ಹುಟ್ಟಿದುದು ಚೆನ್ನಾಯಿತೆಂದರು ನಗುತ್ತ ಕೆಲದಲ್ಲ ||

ಇವನ ಕಂದರ್ಪಕೊರವಂಜಿ ನಮಗೆ ಗೊರೆತಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯರಚಿತವಾದ ದ್ವಂದ್ವಾಂಶು ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಎಂಬ ನೃತ್ಯರೂಪವಾದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗ್ರಂಥವಿದೆ. ಇದೂ ಏತತ್ಯವಿಕೃತವಾಗಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸು 1800

ಈತನು ಅಮರಸಿಂಹಕೃತ ನಾಮಲಿಂಗಾನುಶಾಸನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಬೀಜೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲ ; ಸುಮಾರು 1800ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸು 1800

ಈತನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಗೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಶಂಕರಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ —

ಕೇರಂಬಶಾಂಧಾಗುರು | ಸಾರಪದರ್ದಯಕೆ ನಮಿಸು ಗೀತಾಟೀಕೆಯು |

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಿಬುಧಂ | ಶ್ರೀ ರಮಣಂ ಕೊಟ್ಟ ಬೋಧಾಂ ವಿರಚಿಸುನೆಂ ||

ರಂಗಾಚಾರ್ಯ ಸು 1800

ಇವನು ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆಯೊಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ. ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದವನು ; ಆಪಸ್ತಂಬಸೂತ್ರದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾರ್ಯ, ತಾಯಿ ವೆಂಕಟಾಂಬೆ, ಸ್ಥಳ ಮುಳ್ಳೂರು. ವೀರವೈಷ್ಣವ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ನಿಜಲಿಂಗಾಧ್ಯ ಸು 1800

ಈತನು ನಿಜಲಿಂಗಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಕವಿಕವಿ ; ತುಂಗಭದ್ರಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಪಾದ್ರೀಪುರದ ನಿಜಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಆಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಆ ಸ್ಥಳದವನಾಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ನಿಜಲಿಂಗಶತಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 1000. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ " ನಿಜಲಿಂಗ ಭವಭಂಗ ಶರಣಜನಭಕ್ತಿಸುಖ " ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥವು ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿಯೂ ಸೀತೆವೈರಾಗ್ಯಬೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ವೀರಭದ್ರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸರಿಯಿಲ್ಲದರಕ್ಕೂಡೆ ವಾದಿಸುವನತಿಮೂರ್ಖ |
 ಗುರುಹಿರಿಯರಸಿದ್ಧ ವಾಕ್ಯವ ಮೂಞ್ಜುವನು ಮೂರ್ಖ |
 ಗರುವತ್ತವನು ತಳೆದು ಹಮ್ಮುವಾತುತ ಮೂರ್ಖ | ಗಾಡಿಕವತಿ ಗುರೋಲಗನು ||
 ನೆಪ್ಪ ನಂಜು ನಿಜನೆಂದು ಮರುಳುಗೊಂಬು ಮೂರ್ಖ |
 ಕರುಣನಿಧಿ ಭಕ್ತವತ್ತಲ ನಿಮ್ಮ ಸುವಾಸನು |
 ಸ್ತುತಿವದವ ಕಡುಮೂರ್ಖ ನಿಜಲಿಂಗ ಭವಭಂಗ ಶರಣ ನಭಕ್ತಿ ಸಂಗ ||
 ಸಂಗೀತಸವಿಯು ಬಧಿರನಿಗೆ ಶೋಷವುದುಂಟೆ |
 ಕಂಗುರುಡನಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಹಂಬಲಿಕೆಯುಂಟೆ |
 ರಂಗಮಾನಿಕ ಭಳಭಳಿಸುತಿರೆ ಪ್ಲವಂಗವಪ್ಪರಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯುಂಟೆ ||
 ಕಂಗೊಳಿಸುವನಿಗೋ, ರುಚಿಯು ಬೋಡವನುಂಟೆ |
 ಮಂಗಳಾಶ್ವಕ ನಿಮ್ಮ ದಿವ್ಯನಾನುವ ತಿಳಿಯ |
 ದಂಗೆ ಭವಬಡಲುಂಟೆ ನಿಜಲಿಂಗ ಭವಭಂಗ ಶರಣ ನಭಕ್ತಿ ಸಂಗ ||

ಕನ್ನಡಿರಿಸಿದ್ದ ಸು 1800

ಇವನು ಚೋರಕಥೆಯೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಈ
 ತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ತಂದೆ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಕರಜಾತನಾದ ಕನ್ನಡಿ
 ರ ನಾಗಣ್ಣ, ತಾಯಿ ಗ. ರುವಮ್ಮ. “ಬೋಳೇಶನೆಂಬೆಂಬ ಕರ್ತುವಿನ ಕೃಪೆ
 ಯಿಂದ ಪೇಪ್ಪಿಂ” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ರಾಗಿರ
 ಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರಶೇಖರಪೋಷಾಶೇಖರಕಥೆ ಎಂಬ
 ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ “ಉತ್ತಮವಜ್ರಮಕುಟರಾಯನಿರ್ವರು
 ಪುತ್ರರು ಚೋರರಾದ ” ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಯಾದವ ಸು 1800

ಇವನು ಕಲಾವತೀಪರಿಣಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ
 ಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ, ಮುಕುಂದಭಕ್ತನೆಂದೂ ಉಭಯಕವಿತಾ
 ವಿಚಕ್ಷಣನೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮಗೆ
 ಇನ್ನೇನೂ ತಿಳಿಯದು, ಇವನು ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಲಾವತೀ ಪರಿಣಯ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಪ್ರಾಯಶಃ ಹಳಗನ್ನಡಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ೧೨ ಅಷ್ಟಾಸಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಇದು ಕವಿತಕಥೆಯೊಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸಾವಿರದೇಳನ ಲೀಲಾವತಿಯ ದೊರೆಯಾದ ಬೃಹದ್ರಥನು ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದೇಶದ ಇಲಾವತಿಯ ದೊರೆಯಾದ ಕುವಲಯಾಸಿದನ ಕುವಾರಿ ಕಲಾವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮನಸ್ತಪದಿಂದ ಅಗಲಿ ಪುತ್ರನಾದ ಕುಂಡಲಶ್ರವನಿಂದ ಪರಾಜಿತನಾಗಿ ಪುನಃ ಕಲಾವತಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಸುಖದಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದನು — ಎಂಬುದೇ ಕಥಾಸಾರ. ಗ್ರಂಥವು "ಅತಿ ರುಚಿರವಾಗಮೃತವರ್ವದಿಂದ ವಸಕಯ್ಯಾವಾಕರೀತಿಗಳಿಂದ ಧ್ವನಿರಸಾಲಂಕಾರನೀತಿಗಳಿಂದಭಿನವಪ್ರೌಢ 'ಸಂವಿಧಾನಂಗಳಿಂದ ರುಚಿರತರವಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ೨ನೇ ಮಾತ್ರೆಯ ಗಣಗಳಾಳು ಪ್ರಾಸವಿಲ್ಲದ ರಗಳೆಯ ರೂಪವಾಗಿ ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಈತನ ಬಂಧವು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿರುವ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಕಲಾವತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ

ಸೌಂದರ್ಯವು ನಿಲಿತೇಜಸ್ವರವನ್ನು ಸಂ | ಗ್ರಹಗೈದು ಅನಾರಿ ಸೂಕಾರ

ವನ್ನಂಭ್ರ |

ನೋಡಲಾಗಿ ಮಂಜೆಯಂತವೂ ರಚಿಸಿ ಮುಗಿ | ಯಲ್ ಬಲಿಕೆ ತದಭಾವ

ರೂಪವಾಗಿರುವ ಘನ

ತಿಮಿರಗಳ ಸಾರಮಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಚಿಕ್ಕಮಂ | ರಚಿಸಿದನೊ ಎಂಬಂತೆ

ಮುಖಕಮಲವೊಂದಕ್ಕ |

ಮಧುಸಾನಲೋಭದಿಂದಾಪ್ತರಗಳೆತ್ತಿಸಿ | ಕವಿದಿರುವುದೊ ಎಂಬಂದಲ

ಶೋಷಿತ |

ಘನವಿಶೇಷವಾಗಿರಲೆಂದ ಬಾಂಜಂ | ದಿದಂತೆ ಮೊಳೆಯುತಿ ಪಣಿಯಲ್ಲಿ

ರಚಿಸಿರುವ |

ಕತ್ತರಿಯ ತಿಲಕದಿಂ ಕೃತಿಸಕ್ತರಾಗಿರುವ | ವಿಮಲರ ಸಮಾಧ್ವತಿಗೆ
 ಎಡೆರನಾಚರಿಸುವುದೆ |
 ವಕ್ರಾತ್ಮರಾಗಿರುವ ಮಲಿನಸ್ವಭಾವರಿಗೆ | ಯುಕ್ತವೆಂಬಧರ್ಮಂ ಸೂಚಿಸು
 ತ್ತಿರುವಂತೆ |
 ಶೋಭಿಸುವ ಪುರುಷಗಳ ಯುಗಳದಿಂ ಮನಸಿಜನ | ವಿಜಯಕೇತನದಂತೆ
 ಕಮಲಗಳ ನಿಂದಿಸುವ |
 ನೀಳ್ ತರವಾಗಿರುವ ನಯನನೈದಿಲೆಗಳೆಂ | ವಿವುಲಸಂಧ್ಯಾರಾಗರುಚಿರ
 ಕವಿಯಂತಿರುವ |
 ಅಧರರುಷಿಕವೆಂದಿಂ ಪೊಳೆವ ಮೂಗುತಿಯಿಂದ | ಕರುನೀಯವಾಗಿರುವ
 ತಿಲಕಸುಮಾದಂತಿರುವ |
 ಜೆಲುವನಾಸಕದಿಂದ ಬಿಂಬಫಲಮಂ ಪಡೆವ | ಅಧರಪ್ರವಾಳದಿಂ ದಾಡಿ
 ಮದವೀಚದಂ |
 ತಿರುವ ದಂತಗಳಿಂದ ಕಪ್ಪುರದಕಂಡಿಗೆಯ | ತಿಪ್ಪಿಂದಲೊಪ್ಪುತ್ತಿಹ
 ತಾಂಬೂಲರಸಭರಿತ |
 ಸರನದಿಂ ದಿವ್ಯಭೂಷಣಕಲತಕಣಾಕವ | ಲಂಬಮನೆಕಣಕಮಮತಾಟಂಕ
 ಯುಗ್ಮರುಚಿ |
 ಕವಚಿತಗಳಾಗಿರುವ ಕೈಪಿಡಿಸು ಸೋಲಿಸುವ | ಕದವುಗಳಯುಗಳದಿಂ
 ರಮಣೀಯವಾಗಿರುವ |
 ರಮಣಿಯಾನವ ಕನ್ನ ಲೀಲಾವತೀಪತಿಯು | ನೋಡಿದನು.

ಕಪ್ಪಿನಿ ನಾ 1800

ಇವನು ನಂಜುಂಡಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಪೀಠರಶ್ಮಿವ
 ಕವಿ ಎಂದೂ ತೋರುತ್ತದೆ; ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು
 ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನಂಜನಗೂಡು ನಂಜುಂಗೇಶ್ವರನ
 ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ನಂಜುಂಡಶತಕ

ಇದು ಕಂದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 103; ನೀತಿಬೋಧಕವಾದ ಗ್ರಂಥ
 "ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳ ಪರಿಮಳದಲಿರುಗಳ ಕಂದಪದ್ಯಾಂತರದೊಳು"
 ಸರಗಟ್ಟುವೆ ಸುಜನರ ಕವಿದುಜುಲಿಗೆ " ಎಂಬುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ
 ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕವಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.
 ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ 'ನಂಜುಂಡಲಿಂಗ ನತಜನಸಂಗಾ' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.
 ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವು "ಮಾತಿನ ಸುಧೆ ತುಂಬಿದ ಕೊಡ, ನೀತಿಯಮಾಫಲದ
 ಸಾರ, ಸಂಸಾರಾಬ್ಧಿಗೆ ಸೇತುವೆ " ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಆರಂಭ
 ದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಈ ಗ್ರಂಥ
 ದಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಣಮುಖದೊಳು ರಿವೇಖದ್ಧಕ | ಮನೆಯದೆ ನಿಲೆ ಭೈರೃಕ್ಷಲ್ಲ ಕಾಮಿನಿಯರ ಕಂ |
 ಗೊನೆಯಲಿಗಿಳುಕದಿರಲರು | ಘನಮೈ ನಂಜುಂಡಲಿಂಗ ನತಜನಸಂಗಾ ||
 ಗಂಧನ ಗಣಿಸದ ಕಂಡತಿ | ಪುಂಡಾಬದ ಕಲಿತ ಮಗನು ತನ್ನರಭೈತ್ಯಂ |
 ಜಂಡಿಯ ಮಾತನ ಸೊನೆ ವಗೆ | ಕಂಡಾ ನಂಜುಂಡಲಿಂಗ ನತಜನಸಂಗಾ ||

ಪರಿಶೀಷ ಸು 1800

ಈತನು ಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮ
 ಣಕವಿ ; ಮಾಧ್ವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಇವನ ಗುರು ಏರಿ ವೆಂಕಟಾ
 ಚಾರ್ಯ ತಂದೆ ಏರಿಕೃಷ್ಣಾರ್ಯ ತಾಯಿ ರುಕ್ಮಿಣಿ. ಇವನು ಸುಮಾರು
 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣ.

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ. " ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣದಲ್ಲಿ
 ವೇದಾರುವುದನನುಕರಿಸಿ ವೇದ್ಯ " ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ
 ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಮೇರಿಕೃಷ್ಣಾರ್ಯಸಂಭವೇನ ಯಥಾಮತಿ |
 ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣಂ ಘನವೇನ ಪ್ರಕಾಶ್ಯತೇ ||

ಚೆನ್ನವೀರಗೌಡ ಸು. 1800

ಈತನು ಕಾಮನ ಯೋಗಪದಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಸೋಗೂರಪ್ಪನ ಶಿಷ್ಯನು. ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ಕಾಮನ ಯೋಗಪದಗಳು.

ಪದಸಂಖ್ಯೆ 157. ಒಂದೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ:
 ಮಹಾವೇದಂ ಮೋಹಿನಿಯ | ಪದಮಾಶ್ರಯದಲಬ್ಧಮಾ |
 ತಿರುಗಿ ಬಾರದಂತೆ ಜಗದಿ | ಅಹೋಹಿನಿಂದಾಡಿಸಿ ||
 ಹೀನವಿಷಯಗಳನು ಕಡೆ | ಬಾಹ್ಯವೆರಗಗಳನು ಮರೆ |
 ಭಾಷಿಸುಕೋಟಿಪ್ರಭೆಯೊಳಗೆ ಸು | ಬಾಹ್ಯವೆಂದೆರಲಾರಿ ||

ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ ಸು 1800

ಇವನು ವೀರಶೈವ ಪಟ್ಟಲಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಚೆನ್ನವೀರಸ್ವಾಮಿಯ ಶಿಷ್ಯನು ; ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೀರಶೈವಪಟ್ಟಲಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ

ಇದು ವಾರ್ಧಕವಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಪ್ರಕರಣ 3, ಪದ್ಯ 121. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣ, ಪಂಚಾಚಾರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗುರುಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದ ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹೆಪ್ಪಿನೊಳು ಹಾಲದಗಿದಂತೆಯೊಂದಾನೊಂದು |

ನೆಪ್ಪಿನೊಳಗಿವುಮಹವೆಗಳಡಗಿದಂತೆ ಕ |

ಛೇಪಿನೊಳು ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಾಗ್ನಿಪ್ರಕಾಶಂಗಳೆಡೆಗೆ ಕಾಣಿಸುವಂದದಿ ||

ಮುಪ್ಪಿನೊಳು ಬಾಲ್ಯಯೌವನವಡಗಿದಂತಿದೆ |
ಯುಪಿತಮುಮವಧಾನಮುಖ್ಯಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ |
ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯನ್ನಿಹಿ ನಿಜವಾದ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಭಾವಲಿಂಗವಾರವು ||

ವಂಕ ನು 1800.

ಈತನು ಪಾರ್ವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ತಿರುಮಲಯ್ಯ. ತಂದೆ ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ, ಸ್ಥಳ ವೆ.ಳೆಯಕೋಟೆ ಸರಸಕವಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ; ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಹೀಗೆ ಆರಂಭಿಸುತ್ತದೆ—

ನಿಜಾಂತನಾದ ದಶರಥರಾಯನ ಕುಮಾರನಾದ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಚೇತ್ರೆಯ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಯಾದಂಥ ಪಾರ್ವತೀದೇವಿ ಕೌಸಲ್ಯಾದೇವಿಗೆ ಪೇಟ್ಟಿ ಕೊರವಂಜಿ ಕಟ್ಟಲೆಯ ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ಕಥಾಪ್ರಾರಂಭವದೆಂತೆನೆ

ಭಾಳಾಕ್ಷ ನು 1800

ಇವನು ಕರಿಯಬಂಟನಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಕೊಂಪಳ್ಳಿಗೌಡ, ತಾಯಿ ಹಲಗಮ್ಮ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1800ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು “ಕನ್ನಡಜ್ಞಾನಾರ ಕರ್ಣಾಕಿಂಪಿನಿ ಸುವ ವರ್ಣಕಕ್ಯತಿಯನು ಬಿನ್ನಣದಿಂದೊರವೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಬಸವಲಿಂಗ ನು 1800

ಈತನು ಸೌಮಿನೀಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಕುಂದಗೊಳ್ಳದ ಮಾಡಿವಳನ ಮಗನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೌಮಿನಿ ಎಂಬ

ದಾಪ್ಪ ಸ್ತ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಶಾಲಿಚೆನ್ನಬಸವ ಸು. 18(X).

ಈತನು ವೀರಸಂಗಯ್ಯದುಂದುಮೇಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ, ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಧಾರವಾಡ, ಇವನು ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕವಿಗಳು

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸಾ. 1808

ಈತನು ಭುವನಪ್ರದೀಪಿಕೆ ಎಂಬ ಸ್ವರಚಿತವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; 'ಸಿಂಹಾಸನಪುರಿಯ' (ಹಾಸನ) ರಾಮವಂತಿತನ ಮಗನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುನ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸಂತೋಷಾರ್ಥವಾಗಿ 1808 ರಲ್ಲಿ ಅರಂಭಿಸಿದಂತೆಯೂ ಟೀಕೆಯನ್ನು 1815 ರಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜಗುಣರತ್ನವೆಂಬ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸೃಷ್ಟಿ, ಕಾಲ ಪ್ರವಾಣ, ಮನ್ವಾದಿಗಳು, ಭೂಗೋಳ, ಖಗೋಳ, ಮೈಸೂರು ರಾಜರ ಪರಂಪರೆ, ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಗುಣಕಥನ, ಪುರಾಣಗಳು, ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮಗಳು ಮುಂತಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥವು 10 ಪಟಲಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ. ಸಾ. 1810.

ಈತನು ಕದಂಬಪುರಾಣ, ಚಂದನೆಯಕಥೆ, ಜಿನಭಕ್ತಿಸಾರ, ಜಿನಮುನಿ, ಪರಶುರಾಮಭಾರತ, ಪುರಾಣಸ್ತೋತ್ರ, ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನಚರಿತ್ರೆ, ಬ್ರಹ್ಮಕತಕೋಶ, ಭವ್ಯಾಮೃತ, ಮಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಜಿನರಾಮಾಯಣ ರಾಧ್ರಯಾಹ್ನಿಗಾನ, ವಾಸುದೇವಪಾರಿಜಾತ, ಕಲ್ಪಾರ್ಥಮಂಜರಿ, ಸ್ಮರಕೋರವಂಜಿ, ಹಿಮಾಲಯನ ಕಥೆ, ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ಜೈನಕವಿ; ಸೇನಗಣದವನು; ಇವನ ಗುರು ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನ, ಸ್ಥಳ ತೋವಿನಕೆರೆ. ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮಾಚಾರ್ಯಪುರದ ಪೇಟೆಯ ಚಂದ್ರಪ್ರಭನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈತನ ಜಿನಮುನಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ

ಇವನು ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿದ್ದಾಗ ಸ್ವರಕ್ಷಾಕರವಂಜಿ, ನಾಗಕಾಮಾರಪಟ್ಟದಿ ಬ್ರಹ್ಮಕತಕೋಶ, ಭಾರತ ಈ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ದೀಕ್ಷೆಯಾದ ಬಳಿಕ ರುದ್ರಯಕ್ಷಗಾನ, ಮಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಪರಶುರಾಮಭಾರತ, ಭವಾಮೃತ, ಚಂದನೆಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಈ ಐದು ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಶುರಾಮಭಾರತವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಭಾರತವನ್ನೂ ಇವನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪರಶುರಾಮಭಾರತವನ್ನು 1810 ರಲ್ಲಿಯೂ ಜಿನಮುನಿಯನ್ನು 1814 ರಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಜಿನಮುನಿ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 50, ಪದ್ಯ 2551. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಗ ಕಾಮಾರನೆಂಬ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರನ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಾಗದತ್ತನು ಪಂಚಮಿಯ ಉಪವಾಸದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ನಾಗಕಾಮಾರನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಪವರ್ಗ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆದನು—ಎಂಬುದೇ ಕಥಾಗರ್ಭ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ವೇಣುಪುರಿಯ ಶ್ರಾವಕರ ಪ್ರಾರ್ಥನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕವಿ ಧರ್ಮಪುರಿಯ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಾಗಕಾಮಾರ ಪಟ್ಟದಿ ಎಂಬುದು ಈ ಗ್ರಂಥವೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕವಿ ನೇಮಿ, ವಿದ್ಯಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಧರರು, ಪೂಜ್ಯಪಾದ ಇವರುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ನಾಡು

ಬಿಡುವಿದೆ ತೋಪ್ಪಾತಿಕ ಸರಸಿಗಳ ಸಂವಗಳ |

ಕಡೆಗಾಣದೊತ್ತರ ಪ ತೋಪಿಯಿಂದ ಕೆಪ್ಪಿಯಿಂದ |

ಸುಡಿಗೆಗೋಡರವಾದ ಖಗದಿಂದ ಮಗದಿಂದ ಮಣಮಯಾಜಲಗಳಿಂದ ||

ಎಡೆಬಿಡದೆ ಶೋಧಿಸುವ ಪೀಡಗಳ ನಾಡುಗಳ |

ತೊಡಗಿದಾಂವುಗಳ ಸೊಂಪಿನಿಂದೊಪ್ಪಿನ |

ಕಡುಗುತಿಕ ಸ್ವರ್ಗವು ಮದಿಳೆಯಿಂದ ಕಳೆಯಿಂದಲಿವನಾಡು 10 ಮಹಿಮೆಯಿ ||

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ.

ವಾರುಣೀಸಂಗದಿಂದೂರತೇಜಮಂ ನೀಗಿ |

ದೊಡ್ಡಗೀಡಾಗಿ ಪೋದವನಧಿಕಶೂರತ್ವ |

ಸಾರದನಾಗಲಾಸ್ಯವ ನೋಡೆನೆಂದು ಶತಪತ್ರಗಳ ಕಣ್ಣುಜ್ವಲ.

ಕರಜನಿರಾಜನುಚರದಂತೆ ಭ್ರಮರ ಕ್ಷೀರಂ |

ಕಾರದಾನಂದದಿಂದ ಪದ್ಮಾಂಗವೆಯ ವೈ |

ಸಾರದುವು ಉಜ್ಜಿದುವು ಮುತ್ತಿದುವು ಸುತ್ತಿದುವು ಒತ್ತುವುತ್ತಿಲಿ ಕಾಳುವು ||

2 ಜಿನಧಕ್ಕಿಸಾರ

ಇದು ಭಾವಾನೀಪಪ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 108. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ " ರಕ್ಷಿಸನವರತ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಇದು ಧರ್ಮಾಪ್ಯವರರ ಚಂದ್ರಪ್ರಭನ ವರದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸ್ತೇನರ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ವಿರಚಿಸಿದ ಕಾವ್ಯ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಾಥಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಹಲವುಜನ್ಮದ ಗೌರವ ಆಘಸಂ | ಜಲಿಸುವುದು ನಿರ್ಮಲಗಿಯೊಂದಿನ |

ನಲವಿನಲಿ ಭಜಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಯ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲೆಗಳ ||

ಒಲಿಸಬಹುದಪವರ್ಗನಾರಿಯ | ಗೆಲಲುಬಹುದಾನಾನ ಗತಿಗಳ |

ನಲಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗುಣವನು ರಕ್ಷಿಸನವರತ ||

ಜೀವನಕೆ ಹಿತವೆಲ್ಲ ಪುಣ್ಯದ | ಭಾವ ಪರಪೀಡನೆಯ ಪಾಪಕೆ |

ತಾವದೊಬುದನಪ್ಪದು ತೊಣ್ಣೆಗುಣಿತದ ಕಾರ್ಯಗಳ ||

ಭಾವಿಸೊಳ್ಳತ ಸರ್ವದನಸಂ | ಜೀವನಿಸಲು ನಿಗಗೆ ಸದ್ಗತಿ |

ಯಾವನಾಜಿನದೇವ ರಕ್ಷಿಸಲೆಮ್ಮನವರತ ||

3 ಭವ್ಯಾವೃತ್ತ

ಇದು 110 ಕಂದಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ; ಇದರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ವಿಚಾರವು ಹೇಳಿದೆ ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. 107 ನೆಯ ಪದ್ಯ

ದಲ್ಲಿ ಗೊಮ್ಮಟಸಾರವೂ ಪ್ರಾಚ್ಯತವೂ ಪರಮಾರ್ಥದ ತಂದೆತಾಯಿಗಳೆಂದು ನಂಬಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರನ ಪಾದವನ್ನು ನೆನೆದು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ತನುಬೀಜಾತ್ಮನು ಬೀಜಂ | ದನವರತಂ ನಡೆವ ನುಡುವ ಸಡಗರದೆಡೆಯೊಳ್ |
ಮನದೊಳ್ ಚಿಂತಿಸುವಾತನ | ಘನತರಕರ್ನುಗಳೆಲ್ಲ ನಿಜಾರೆಯಕ್ಕೊ ||
ನಿರಘನ ರುಚಿವಡೆದವನಿಗೆ | ಪರಿಗ್ರಹಾದಿಗಳ ತೊಡಕವೇಂ ತಡೆದವುಪೇ |
ಧರೆಯೊಳು ಮದವೆದ್ದಾನೆಯ | ನೆರೆದಿಹ ಕಡ್ಡಿಗಳ ಬೇಲೆಯೇಂ ತಡೆದವುಪೇ ||

4. ಪರಶುರಾಮಭಾರತ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 24, ಪದ್ಯ 1369. ಇದರಲ್ಲಿ 18 ನೆಯ ತೀರ್ಥಂಕರನಾದ ಅರಜಿನನ ಅಂತರಾಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಭಾಮಪರಶುರಾಮರ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ : ಪರಶುರಾಮನು ಸಹಸ್ರಬಾಹುವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಜೈತ್ರಿಯರನ್ನು 21ಸಾರಿ ಸಂಹರಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಸುಭಾಮರಾಜನಿಂದ ಹತನಾದನೆಂದೂ, ಹೇಳಿದೆ ಗುಪ್ತಪುರದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು " ೯ರಸ ಜನರಿಗೆ ಕುಶಲತತ್ವದ ನೆರವಿ ಪದ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಿಥ್ಯದ ತೋಪವಿ ವಿರತದಿಗರ ಸುಗಳಗಿರು ವಿರಮಾತ್ರ " ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಕವಿ ಸುವಾರ್ಥ, ಅರ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಧರರು, ಯಕ್ಷರು ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸೂರೈಯದಯಾ.

ಶರಣಾತಿಕ ತಮವರಳುವದ್ದಿನಿ | ಕೊಪಗುತಿಕ ಕುಮುದಾಳ ಚಿಂತೆಯ |
ಕರೆವಜಾತಿಚೋರವಿಬರೆದಹಾಪನೊಡರಸುತ ||
ಲರಣಕಿರಣದ ಜವನಿಕೆಯ ಮೆಜ | ಗರೆದು ಒಹ ದಿನಕರನ ಬಿಂಬದ |
ಭರವನಜ'ದುಲಿಯುತ್ತಿಹುವು ಕಲರವದ ಖಗನಿಕರ ||

5. ಕದಂಬಪುರಾಣ.

ಇದೂ ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 199, ಕೆಲವು ಸಾಂಗತ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ಕವಿಗೆ ತೋರಿ

ದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳುವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕದಂಬ ಪುರಾಣ ಎಂದು ಹೆಸರೊಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನಚರಿತೆ, ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು, ಬೌದ್ಧಮತವಾದುದು: ಯಜ್ಞಾಂಭವಾದುದು ರಾಮಾನುಜಮತವಾದುದು, ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ದೇವತ್ವವಾದುದು, ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರವಾದುದು: ಶ್ರೀತಾಂಬರರಾದುದು, ಲಿಂಗಧಾರಣೆಮಾಡಿದ ದು, ಕೋಮಟಗರು ವೈಶ್ಯರಾದುದು, ಪೂಜೆಮಾಡಿದುದು, ರಾಜಪುತ್ರರಾದುದು, ಹೆಗ್ಗಾಣಿಗೆರಾದುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಮಶೀತಳ, ವಿಕ್ರಮರಾಯ, ಕಾಲಿವಾಹನ, ಭೋಜ, ಕೊನವಾಂಡ್ಯ, ಹೊಯ್ಸಳರಾಯ, ಬಿಜ್ಜಳ, ಬಲ್ಲಾಳ, ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನ, ಚಾಮುಂಡರಾಯ ಇವರುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಕವಿ ತನಗೆ ತೋರಿದ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿಯೂ, ಸರ್ವಸತ್ತೀಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ. 1755 ನೆಯ ಜಯವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1834) ಕೊಡಗು ಶೈವವಾಯ್ತು ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದನಾಶಲಿಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪದ್ಯಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ.

೧. ಪುರಾಣ ಸ್ತೋತ್ರ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 51. ಇದರೊಳಗೆ ಜಿನರ ಮಾತಾಪಿತೃ ಜನನ ಪುರ ವರ್ಣಯುಕ್ತ ಲಾಂಛನ ಕರ್ಮಾಕ್ಷಯಾ ವನಿ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರತ್ನವುರಿಯಲಿ ಭಾನುನಂದಿನೈ ಶುಭದೇವಿ |
 ಪತ್ತಿಗುಡಿಸಿದ ಕನಕವರ್ಣನಿಕ್ಷಾಪ್ತಕುಕುಲ |
 ರತ್ನ ನಾಲ್ಪತ್ತೈದುಡಿಲ್ಲಿಡಿಯ ವಜ್ರಾಂಕ ದಶಲಕ್ಷ ವರುಷವೆನಿಸ ||
 ಸದತ್ತದಾಯುಷ್ಯ ಕಿನ್ನರಯಕ್ಷ ಯಕ್ಷಿಕುಲ |
 ರತ್ನ ಮಾನಸಿಯಿಂದ ಸಮ್ಮೇದಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ||
 ಸೂತ್ಯಕರ್ಮವ ಗೆಲಿದ ಧರ್ಮತೀರ್ಥ ಕರಂಗಿ ಗಾನಾರ್ಥಗೈವೆ ನಿರುತ ||

7 ಮುಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಇದು ಭಾವಿನೀವಿಬ್ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಅಷ್ಟಾಸ 81, ಪದ್ಯ 400-
ಇದರಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನು ಬೇರೊಬ್ಬನಿಗೆ ಗಣಧರವದನಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು
ವಾರ್ತ್ಸಭಬ್ಬಾರಕನು ಕೋಪಗೊಂಡು ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ
ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದ ಸಂಗತಿ ಹೇಳಿದೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕವಿ ತೋವನ
ಕೆರೆಯ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ
ನಾಥಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ವೈಷ್ಣವ
ಸೇನಾದಿ ಗೌತಮಾಂತ ಋಷಿಗಳು, ಪೂಜ್ಯವಾದ, ಯಕ್ಷಯಕ್ಷಿಯರು
ಇವರುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅಂದಿ
ರದು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಬಸದಿಯೆಂಬುದಕಾಗೆ ಪ್ರತಿಕರ | ಹೆರವಾಡಿ ಮುಖತೆಯೊಂದವ |
ನುಸುರಿದನು ವ್ಯಾಕೃತದಿ ನೋಡುಕೆ ನೊಬ್ಬನೆಂಬೊ ||
ಹೆಸರಿದಲು ಅದನೀಗರಾಪುರ | ಕೊನೆಮಿ ತಟ್ಟನು ನೊಬ್ಬನೆಂತಲಿ |
ಅಸಮಾಹವ ವಾರ್ತ್ಸಭಬ್ಬಾರಕನು ಕೇಳಿಂದ ||
ಅನ್ನವನು ಅರುವೆಂದು ದೇವರಿ | ಗನ್ನನ್ನೊಡ್ಡವನು ಮಾತಾತೆ |
ದಿನ್ನು ಅನುಚಿತರಾಗಿ ಅರಿಮುರಿಯೆಂದು ಅವಲಕ್ಕಿ ||
ಯನ್ನು ಶರ್ಕರಸಹಿತ ದೇವರಿ | ಗನ್ನನಾಡಿ ಜುಮ್ಮಿರಾತ್ರಿಯೊ |
ಳಿನ್ನಂತಲಿ ಬೆಸನಿತ್ತ ರವೇರಿಗರಸ ಆಮುಲ್ಲಾ ||
ಮುಲ್ಲಾಣಿಂಬಂಕಿತವ ತನ್ನೊಳ | ಗಲ್ಲವೆಂಬಂಕಿತವ ದೇವರೊ |
ಳಿನ್ನವಸವ್ಯದೊಳು ಮಾಡಿದ ಮುಪಲಮಾನತನು ||

8 ಜಿನರಾಮಾಯಣ

ಇದೂ ಭಾವಿನೀವಿಬ್ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ನನುಗೆ ಹೊರತ
ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 74 ಅಷ್ಟಾಸಗಳೂ (ಪದ್ಯ 4309) 75 ನೆಯ
ಅಷ್ಟಾಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ ;
ಕವಿತಾಚಮತ್ಕಾರವೇನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

9 ಹಿಮಶೀತಲನ ಕಥೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 87. ಇದಕ್ಕೆ ಅಕಳಂಕ
ಚರಿತ್ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಕಳಂಕನೆಂಬ ಜೈನಗುರು

ಹಿಮಶೀತಲರಾಜನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧರನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ ಅವರನ್ನು ದೇಹಭ್ರಷ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಿಂಹಳದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಷಟ್ಕೃತಗಳ ಸಮನಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆಗೈಯು | ತುಣ್ಣೆಸದದಗಿಸದೊರ್ವ |
ರಮ್ಯನೋರಾಗದಿ ಹಿಮಶೀತಲೇಶ ಮ | ಹನ್ನಮತೆಯೊಳಾಳುತಿರ್ದ ||

10 ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನ ಚರಿತೆ,

ಇದೂ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಪದ್ಯ 121. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಮಾನುಜ ಗುರು ತೋಣ್ಣೂರಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನ ರಾಜನನ್ನು ವೈಷ್ಣವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದುದೇ ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ, ಸರಸ್ವತಿ ಅವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಈ ಮುನಿಗಳು ಎನ್ನ ಹಸ್ತದಿ ಚಿಕ್ಷುನ | ಪ್ರೇಮಿಸದಿಲು ಬಿಟ್ಟವಂ |
ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯಶಿಷ್ಯನಾಗುವೆನೆಂದು | ನೇಮವನಿಟ್ಟ ಭೂಭುಜನು ||
ನಾಮಧಾರಿಗಳಿಗೆ ಗುರುಗಳು ಶಿಕ್ಷಿಗೆ | ನೀಮಿಹುದೆಂದುಲಿದಿನ್ನು |
ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಎಲ್ಲಕೆ ಕುಲ | ಸ್ವಾಮಿಗಳೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ ||

ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ ಸು. 1812

ಈತನು ಕೃಷ್ಣ ನೃಪಜಯೋತ್ಸವವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಚರಿತನು. ಇವನಿಗೆ ಕವಿಸಾರ್ವಭೌಮ ಎಂಬ ಬಿರುದುಂಟು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1812 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ಕೃಷ್ಣ ನೃಪಜಯೋತ್ಸವ.

ಇದರಲ್ಲಿ 8 ಪದ್ಯಗಳೂ 6 ಗದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಇದು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ ವಿರಾಮಭೇದದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ

ತರೂಪವಾಗಿಯೂ ಕರ್ಣಾಟರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಕವಿ ಬಹಳ
ಜಮತ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ
ಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಭೂವಲ್ಲಿ | ರಣದಲಿ | ನಿಯತ | ಶಕ್ರಸಮಶ್ರೇಯ | ಆಳದ | ಮಾಹಾವೀರ್ಯ |
ಕೃಷ್ಣನೈವೇಂದ್ರಫಲಿಸು | ಕೃಪ | ಜಯೋರ್ಹಮದ್ವಿನುತಿಲಕ್ಷಿಸು | ರಸಿಕವಲ್ಲ ||
ಆವಧಾರಿಸುಮಹನೀಯ | ಮಹಿಮಾಧೈ | ಮಹಸ್ವಿ | ಮಹಿಸೂರಮಹೀ
ಪತಿ | ಮಹಾವಂಶಜನು | ಶ್ರೇಯಸ್ವಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಪ್ರಭಾವತನು | ಕಲೋಲನಾಸಿಕಾ
ದೈವಯವಸೌಂದರ್ಯತೋಭಿತನು | ಧರಾಧಿಕಾರಯೋಗ್ಯವಾಶಗಂಭೀರಭಾಷಣನು |
ದುಹಿಗಸ್ಯಷ್ಟವಿಷ್ಣುಜಗದಲಿ | ಕಾಂತಿಕಾಂತಗತಿಲಕಸನು | ವ್ಯವಸ್ಥಿತಶಮವಮನು |
ಎಕಶಧರ್ಮನಿಷ್ಠನು | ಶ್ರೇಷ್ಠಸಭಾಸನ್ಮಾನ್ಯನು | ಪರವೋಹಕರಬಲವಿಜಯಾಕೃಪಾ
ದಿಮನೋಹರಗುಣಪ್ರವರ್ಧನು | ಶ್ರುತಿಪರೀಲನಾಧೈವ್ಯಧಾರಾಕಾಂಗದವಿಭಾವನೋ
ಚಿತಶುಚಿತರಲಸದ್ರಾಜ್ಯನು | ಸಾರಫಲದಾತನು | ಶಾಂತಿವಿಶಿಷ್ಟನು | ತೋಷಿತದೇವಿ
ಚಾಕ್ಷುಣಮೋಜೋಪಚಾರಫಲದಿಂದ್ರವೈಬುಧಿಸಂಪನ್ನನು | ಪ್ರಣಯರಸಸಾರವನು |
ಜಾಯಮಾನವಪಕ್ಷಗಳಪ್ರಕಾರಕರಣೋದ್ಧಾಮಧೀರನು | ದಾಸದಶಾಧ್ಯಾಪಿತದಾಜ
ರಾಜೇಂದ್ರನುನೋಘಗುಣನಿಧಿಭೂತದಯಾಧ್ಯ | ಗೋವಾಲನೆ | ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕತಿ
ವಿಷಯಕ | ಬಹುಚಾತುರ್ಯಗಾರ | ಕಲಿಯುಗಾವತೀರ್ಣಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಯ | ಸದ್ವಿಧೇಧ |
ನೀ | ಧರ್ಮಪಣವಂತನು | ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಧುರಂಧರನು ||

ನತ್ಯಜಯಾನ್ವಿತರಣವಿಧಿಯಾಗೋ | ಎಬುದರ | ತೋರುತ | ನಿಜ | ವನಮಾಲಾ |
ಕೀರ್ತಿಶುಚೀಕೃತದಿಕ್ಪಟನಾಗೋ | ಎವುಳಮಹಿಮ | ನೀ | ಹಿತವಾತಿಶಾಲೀ |

- 1 ರೇಖಾಕ್ಷಿತಿಷು ವಿರಾಮೈಃ ಪ್ರಭವತಿ ಕರ್ಣಾಟವಾಕ್ಯಯಂ ಶತಂ |
ಸಂಸ್ಕೃತಕೃತಿಃ ಸುಧೃತಿ ಬಾಕಾಂಕಸಿದ್ಧಿಶ್ಚೈವದವಿಭಾಗ್ಯಃ ||
ಕೃಷ್ಣಜಯೀಶ್ವರ್ವಾಖ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಕರ್ಣಾಟವಾಗ್ಧಯಶ್ಚಿಷ್ಣಾ |
ಅನ್ಯಾದ್ಯೇಶಿ ಕೃತಿಯಂ ಸತ್ತಿಶ್ಚೈಶ್ರೀನಿವಾಸರಚಿತಾಃ ||

ಸೃಜನಭಯಶೂನ್ಯ | ಭೂವನವಾಗಯ | =ಜನವಮೋಹಿತ | ಸಕಲದ್ವಿಜನು |

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವಿಧೇ | ಮಮವತ್ಸರೀತೇ | ಪ್ರೇಮಭರಿತ | ನಿರಾ ಪರಮಮುಖತಮಾ |

— — —

ಮುಮ್ಮಡಿಶೃಂಗರಾಜ 1794-1868

ಈತನು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ (1) ಅಖಂಡಕಾವೇರೀನಾ
ಹಾತ್ಯಾ, (2) ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ, (3) ಅರ್ಕಪ್ರಪ್ತರೀನಾಹಾತ್ಯಾ,
(4) ಉತ್ತರಗೀತೆ, (5) ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತಕಥೆ, (6) ಉಷ್ಣಪರಿಣಯ,
(7) ಕಾದಂಬರಿ, (8) ಕಾಶೀಕಾಂಡ, (9) ಕೃಷ್ಣಕಥಾರತ್ನಾಕರ, (10)
ಕೃಷ್ಣಕಥಾಸಾರಸಂಗ್ರಹ, (11) ಗಯಚರಿತೆ, (12) ಜಂಜನಕಟ್ಟಿಯನಾ
ಹಾತ್ಯಾ, (13) ಜಾತಕಸಾನಾನ್ಯಾಜ್ಯಟೀಕೆ, (14) ಜೈಮಿನಿಭಾರತದ
ಆಶ್ವಮೇಧಿಕಪರ್ವದಟೀಕೆ, (15) ತುಲಾಕಾವೇರೀನಾಹಾತ್ಯಾ, (16)
ದೇವತಾನಾರಕಕಥಾಲಾನಿಧಿ, (17) ದೇವೀಭಾಗವತತಾತ್ಪರ್ಯಟೀಕೆ,
(18) ದೇವೀವಾಹಾತ್ಯಾಸಪ್ತಕತಿ, (19) ದೇವೀಸಾಯುಜ್ಯದಸೀಸಮಾ
ರಿಕೆ, (20) ನಂಜುಂಡಕತೆ, (21) ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನ, (22) ಪಂಚ
ತಂತ್ರ, (23) ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಳಯಕಥೆ, (24) ಬೇತಾಳಪಂಚನಿಗತಿ,
(25) ಭಕ್ತವಿಲಾಸದರ್ಪಣ, (26) ಭಗವದ್ಗೀತೆ, (27) ಭರತಸಾರಸಂ
ಗ್ರಹಟೀಕೆ, (28) ಭಾಗವತ, (29) ಭಾವನಾಕಥೆ, (30) ಭಾರತ, (31)
ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರೀಯ, (32) ಯಾದವಗಿರಿವಾಹಾತ್ಯಾ, (33) ರತ್ನಾ
ವಳ ಅಥವಾ ವತ್ಸರಾಜನ ಕಥೆ (34) ರಾಮಕಥಾಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, (35)
ರಾಮಾಯಣಟೀಕೆ (36) ರಾಮಾಯಣ ತಾತ್ಪರ್ಯದೀಪಿಕಾಟೀಕೆ,
(37) ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನ, (38) ಲೈಂಗಪುರಾಣ, (39) ವಿಕ್ರಮೋರ್ವ
ಶೀಯ, (40) ಕಂಕರಸಂಹಿತೆ, (41) ಕಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನ, (42) ಕ
ನೈಕರಕಥೆ, (43) ಕುಕಸಪ್ತತಿ (44) ಶ್ರೀಶೈಲವಾಹಾತ್ಯಾ, (45) ಸೌ
ಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ (ಪ್ರಕೃತಿ), (46) ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ (ಗದ್ಯ), (47)
ಹರಿವಂಶ (4) ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ, (49) ಹಾಡುಗಳು, (50)
ಹಾಲಾಸ್ಯವಾಹಾತ್ಯಾ — ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ

ಈತನು ಮೈಸೂರುಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು. ಇವನ ತಂದೆ ಚಾಮರಾಜ,ತಾಯಿ ಕೆಂಪನಂಜಂಬೆ ಇವನು 1794 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, 1799 ರಿಂದ 1868 ರ ವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳ, 1868 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದನು. ಮಹಾರಾಜನಾಗಿದ್ದರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಣೋಪ್ಪಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆದು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಕಾವ್ಯನಾಟಕಾದಿಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಯೂ ನೂತನಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮಹೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈತನಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವುಂಟು. ದಾತೃತ್ವ, ವಿದ್ಯಾತ್ಪ್ರಭುವಾತ ಎಂಬ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಈತನು ತವರುಮನೆಯಾದ್ದನು. ವಿದ್ಯಾತ್ಪ್ರಭುವಾಗಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕನಾಗಿದ್ದು ಮೂತ್ರವಲ್ಲದೆ ಧರ್ಮೈಕಪರಾಯಣನಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಠಗಳಿಗೂ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೂ ದಾನಗಳನ್ನನುಮಾಡಿ ತನ್ನ ಉದಾರಾಕೆಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವನ್ನು ಆಸ್ಥಾನಪಂಡಿತರುಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬರಿಸಿರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳ ರಚನಾಕಾಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಶಕ 1738 ರಲ್ಲಿ (1815) ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನೂ, ಶಕ 1742 ರಲ್ಲಿ (1820) ಜೈಮಿನಿಭಾರತದ ಅಶ್ವಮೇಧಿಕಪರ್ವಟೀಕ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಶಂಕರಸಂಹಿತ, ಶುಕಸಪ್ತತಿ ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಶಕ 1745 ರಲ್ಲಿ (1823) ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನೂ, ಶಕ 1769 ರಲ್ಲಿ (1847) ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರಿಯ, ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಶಕ 1770 ರಲ್ಲಿ (1848) ನಂಜುಂಡತತ್ವವನ್ನೂ, ಶಕ 1771 ರಲ್ಲಿ (1849) ಸಂಖ್ಯಾತತ್ವಮಾಲಾಟೀಕೆಯನ್ನೂ, ಶಕ 1787 ರಲ್ಲಿ (1864) ಕೃಷ್ಣಕಥಾರತ್ನಾಕರವನ್ನೂ, ಶಕ 1790 ರಲ್ಲಿ (1867) ರಾಮಾಯಣಟೀಕೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಯಂವೃತಕವಿತಾವಧೂರತ್ಯ, ಉಭಯಕವಿತಾಲಕ್ಷಣವಿಚಕ್ಷಣ ಎಂದು ಕವಿ ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಗಡ್ಯರೂಪವಾಗಿವೆ, ಎರಡು ಮೂರುಮಾತ್ರ ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿವೆ, ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೇ ಆಯಾಗ್ರಂಥ

ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವುಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ—

1 ಕಕಾಂತಲೋನಾಖ್ಯಾನ

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಕಾಂತಲನಾಟಕ ನವೀನ ಟೀಕೆಯೆಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಈ ನಾಟಕದೊಡನೆ ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ, ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರೀಯ ಎಂಬುವುಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ಈ ನಾಟಕತ್ರಯಕ್ಕೂ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಒಬ್ಬಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ರತ್ನಾಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರತಿನಾಟಕವೂ 4 ಕಲ್ಲೋಲಗಳಾಗಿಯೂ ಪ್ರತಿಕಲ್ಲೋಲವೂ 4 ತರಂಗಗಳಾಗಿಯೂ ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾಟಕಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಹಂಡಕರಮಂಡ ಲೋಚ್ಚಂದಶೇಷಃ, ಕಾಂಡಕಾಂಡಷಂಡಖಂಡಿತಾಖಂಡಶೌರ್ಯ
ಪುನುಂಡಿತಭಂಡನೋದ್ಧಂಡಾರಿವಂಡ ಕಂಡಖಲದೋದರಂಗವಾಂಡಿತ್ಯ ಪಾಂಡುರುಚಿ
ಖಂಡಡಿರೋಪುಂಡರೋಪರಿಪಾಂಡುರಯಶೋಜಂಡಿಲಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಭಾಂಡೋದ್ಭಟಕಾಲ
ಕೂಟಪ್ರತಿಭಟಿತಟಿತಪಟಿತಟಿನಿಶಿತ ಕೂಟವಾಟಿನಲಂಡಟಿ ನಿಟಿಲವುಟಿಘಟಿತವಿಕಟಿ
ಕೃಷಿಟಿಯೋನಿಕಟಿವೋಹಾಂಡಕಾರಜ್ಞಟಾವಿಘಟಿನಪಟಿನಟಿನ್ಯಹಾನಟಿಮಕುಟಿತಟಿ
ಪರೈಟಿತ್ತಟಿನೀತಟಾಂತರಂಗರಿಂಗದಭಿಂಗೋತ್ತಂಗತರಂಗಸಂಗರಭಿಂಗದಂಭ್ರಮೋಜ್ಜುಂ
ಭಮಾಂಗಂಭೀರವಾಗ್ಗಂಭಿಸಂಭಾವಿತ ಗರನಗರವರನಿಲಯಚಂದ್ರಚೂಡದರಣಾರ
ಎಂದನೇವಾಮಂಡನಿರಂತರನಿಷೇವನ ಸ್ವಯಂವ್ಯತಿಕವಿತಾವಧೂರತ್ನ ರಾಜಾಧಿರಾಜ
ಶ್ರೀ ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರಪುತ್ರಾಶ್ರೀಯಸಗೋತ್ರ ಪವಿತ್ರಚರಿತ್ರ ಕೆಂಪನಂಜಮಾಂಬಾ
ಗರ್ಭಕ್ಷೀರಪಾರಾವಾರಾಕಾಸುಧ-ಕರಾಯ:ವಾನ ಶಂಖಚಕ್ರಮಕರಮತ್ಸ್ಯಶರಭ
ಸಾಳ್ವಗಂಡಭೇರುಂಡಧರಣೀವರಾಹಕನುಮದ್ಗಗ ಡಕಂವೀರವಾದ್ಯನೇಕವಿರುದಾಂಕಿತ
ಬಿರುದಂತೆಂಬರಗಂಡ ಪ್ರತಾಪಮಾರ್ತಂಡ ಶ್ರೀಚಾಮುಂಡಿಕಾವರಪ್ರನಾದಲಬ್ಧನುಹೀ
ಶುರನುಹಾಸಂಸ್ಥಾನಮಧ್ಯವಿದ್ಯೋತಮಾಸಹೃದ್ಯಾನವದ್ಯಕುಲಕ್ರಮಾಗತದಿವ್ಯರತ್ನ
ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢೋಭಯಕವಿತಾಲಕ್ಷ್ಮಣವಿಠಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಕಂವೀರವರು ಲೋ
ಕೋಪಕಾರಾರ್ಥಮಾಗಿ ಸರಸಜನಾನಂದಕರಮಾಗಿ ನವನಿಪಥಿತಮಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕ
ಭಾಷೆಯಿಂ ಎಂಚಿವಿದ ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸರತ್ನಾಕರದೊಳ.

2 ವತ್ಸರಾಜನ ಕಥೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ರತ್ನಾವಳೀನಾಟಕದ ಕಥೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಸೂಕ್ತಿಮುಕ್ತಾವಳಿ ಎಂದು ನಾಮಾಂತರವು. ಗ್ರಂಥವು 70 ಗುಚ್ಛಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ —

ಚಾಮುಕ್ತಿಸತಿಮತ ಸು | ತ್ರಾನುರಾಧಿಕ ಕಂಪನಂಜಮಾಂಜಸುತನು |

ರಾಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಂ | ಭೂವೀಶ್ವರವತ್ಸರಾಜಕಥೆಯಂ ಪೇಚ್ಚಂ ||

3 ರಾಮಕಥಾಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ

ಇದಕ್ಕೆ ಸಾರಸಂಗ್ರಹಶ್ರೀರಾಮಕಥಾಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಎಂಬುದು ಪೂರ್ಣ ವಾದ ಹೆಸರು. ಇದು 4 ಸ್ತುತಕಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣ, ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ, ಮಧ್ಯಪುರಾಣ ಕೂರ್ಮಪುರಾಣ, ಅಥ್ಯಾತ ರಾಮಾಯಣ, ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರ, ವಿಷ್ಣುಧರ್ಮೋತ್ತರ, ಜೈಮಿನ್ಯಾದಿಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕವಿಧವಾದ ರಾಮಕಥೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧನೆಮಾಡಿ ಸಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಲೋಕೋಪಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

4 ಕೃಷ್ಣ ಕಥಾರತ್ನಾಕರ

ಇದು 12 ತರಂಗಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಿ ಭಾಗವತದಕಮಸ್ಕಂಧ, ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ, ಹರಿವಂಶ, ಭಾರತಾದ್ಯನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧನೆಗೈದು ಸಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾನೆ.

5 ರಾಮಾಯಣತಾತ್ಪರ್ಯದೀಪಿಕಾಬೀಕೆ

ಇದರ “ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣದೊಳ” ಅಯಾಸ್ಕಳದಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನೀಶ್ವರನಿಂದ ಗೂಢವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಯಾ ತಾತ್ಪರ್ಯಂಗಳಂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣತಾತ್ಪರ್ಯದೀಪಿಕೆಯಂ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷೆಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಜನನವಂ ನೊದಲುಗೊಂಡು ಅಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಿಗೆ ಕಾಲನಿರ್ಣಯವಂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ್ವೈತಗ್ರಂಥಕಾರರುಬೇಡಿರುವ ದೀಪಿಕೆ, ರಾಮಾಯಣಸಂಗ್ರಹದೀಪಿಕೆ, ರಾಮಾಯಣತಾತ್ಪರ್ಯವಿಶೋಧ

ಭಂಜನಿ, ಪರಶುರಾಮೀಯು ನೊಡಲಾದ ವಾತ್ರೇನ ಗ್ರಂಥಂಗಳಂ
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷೆಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿದೆ. "

6 ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಮಾಲಾ ಟೀಕೆ

ಇದರಲ್ಲಿ 1 ರಿಂದ 120 ರ ವರೆಗೆ ಸಂಖ್ಯಾನಾಮಾವಳಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಕನ್ನಡದ ಅರ್ಥದೊಡನೆ ಹೇಳಿದೆ.

7 ಭಾಗವತ

ಭಾಗವತಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಧರೀಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬೃಹ
ಜನಪಮ್ಮತಿಯಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸವೆಂಬ ಕರ್ಣಾ
ಟಕಭಾಷಾ ಟೀಕೆ.

8 ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕವಿ ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ
ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪದ್ಯಗ್ರಂಥವು ಭಾವಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ
100, ಪದ್ಯ 6040. ಗದ್ಯಗ್ರಂಥವು 36 ಅಶ್ವಸಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ
ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಕ್ಷೇಪಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ
ತೋರುತ್ತದೆ " ಇಂದ್ರನು ದೂರ್ವಾಸಮುನಿಯ ತಾವರಿಂದ ರತ್ನ
ಪುರಿಯ ರಾಜನಾದ ಸುಚರಿತ್ರನಿಗೂ ಅವನ ರಾಣಿ ಗುಣವತಿಗೂ ಸುಗಂಧ
ರಾಯನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸೌಗಂಧಿಕೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ
ಕಚೇದೀವಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದು
ತ್ತಾನೆ" — ಇದೇ ಕಥಾಗರ್ಭ ಪದ್ಯಗ್ರಂಥದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡಿಕೆ,
ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಈ ಕಥೆಯನ್ನೇ ಸಂಗ್ರಹ
ವಾಗಿ ಕವಿಯು ಅಜ್ಞಾನಸಾರ ದೇವಲಾಸುರನ ನಂಜುಂಡನು ಸಾಂಗತ್ಯ
ದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

9 ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣದೊಳಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ
ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಪ್ರಕಾಶಕವಾದ ಸಪ್ತಕತಿಯೆಂಬ ಮಹಾಮಂತ್ರಾರ್ಥವು
ವಿವರಿಸಿದೆ.

10) ಕಂಕರಸಂಗೀತ

ಇದು ಸ್ವಾಂವಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಕಂಕರಸಂಗೀತವು. ಎನ ರಣ, ಸುಭವ, ಅಸುರ, ವೀರವಾಹೇಂದ್ರ, ಯುದ್ಧ, ನೇವ, ವಕ್ತ, ಉವ ದೇಶ ಎಂಬ 7 ಕಾಂಡಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

11 ಭರತನಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ

ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ, ನಾಟ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ ಅನೇಕ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ¹.

12 ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ

ಭಾರತದ ಆರಣ್ಯಪರ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸಕಲವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬುಧಜನಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

13 ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉನಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದರೂಪವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣದ ವಿವರಣೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರುರಾಜರ ಜರಿತ್ರೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ

" ಓಗೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಂಭುತಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಜಿತೆ ಸಿದ್ಧರು ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣವು ಸರ್ವರಿಗೂ ಅನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು, ಸಕಲವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಎಂದು ಗುಣಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಅಶೋಕನ ಮನೋಹರವಾದ ಕನ್ನಡಕೃತಿಯಿಂದ ಶೃಂಗಾರದ ಮುಂತಾದ ನವರಸಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಸಮೃದ್ಧಿಗಳಿಂದ ತಿರಳಿದೊಡಿಸುವ ನವಿವೇಶವಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಟೀಕೆಯುಳ್ಳ ವಿದ್ವಜ್ಞನವರವರುಳ್ಳ ಸಂತೋಷಕರವುಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಚಿಸುವರು "

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಬಳಕೊಂಡ ಒಂದನುಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕವೂ ಇದೆ ಕಾಂಡ 7: ಸರ್ಗ 65; ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆ 8500.

1 ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥರಚಾರ್ಥೈರ್ಮುಕ್ತಂ ಗ್ರಂಥಕೋಟಿಮು

ತೀತಾಂ ಸಾರಂ ಸಮುದ್ಯುತ ಸಂಕ್ಷೇಪೇಣ ಕರೋಮ್ಯಹಂ ||

2 ಅಮುಗಾ ಕಿಲ ಲೋಕಪಂಚನಾರ್ಥಣ ನಯನಾನಂದಕರೇಣ ಕೃಷ್ಣನಾಮ್ನಾ

ಯದುನಾಥವರೇಣ ನಿರ್ಮಿತೇಯಂ ನರಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಯಾದ್ಯುಜ್ಜಯಾತ್ ||

14 ಭಾವನಾಕಥೆ

ಇದು ಮುಕ್ತಗಾನ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾರಿಜಾತಾವಹರಣದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಅಂಕವು ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.—

ಶ್ರೀವತ್ಸ್ಯಾಷ್ಟಾಂಶೋಂ | ಶ್ರೀಮತಿ ರಜನೀವ ಮಧುರವಾಕ್ಯಗಳಿಂದಂ |
ಭವೋಜನೇಲ್ಲ ಕೇಳೆಂ | ಕೋಮಲಪರಮಪೂಜಾರ್ಜಿತ ಕಥೆಯಂ ||

15 ನಂಜುಂಡಕತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 100 ಕಂದಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿಕಂದವೂ “ ಶ್ರೀನಂಜುಂಡ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಈಗದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—

ಸಿರಿಯಿಂದಂ ಯಾವನದು | ಬೃರದಿಂದಂ ದುಷ್ಪಜನರ ಸಹವಾಸಗಳಂ |
ಪರವಾತ್ಮನೆ ನಿನ್ನಯ ಪರ | ಸರಸವನಂ ಭವನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಂಜುಂಡಾ ||
ಗಣಿಕೋಗ್ರತೀವಳಗಳಂ | ದೊಳಪೊಕ್ಕಿದಿರಾಗಿ ವ್ಯವಿವಿಧಗಳಿಂದಂ |
ಘಳಿಲನೆ ಪೂಜೆನಂಗಿಜನಂ | ನೆನನೆ ಪಣಿವೆನ್ನೆನಿದೆ ಶ್ರೀ ನಂಜುಂಡಾ ||

16 ಭಾರತ

ಇದು ಮಹಾಭಾರತದ ಕನ್ನಡಬೀಕೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದನ್ನು ಕಕ 1742 (1820) ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ, ಚಂದ್ರ ಇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಬೀಕೆ ಹೀಗೆ ಆರಂಭಿಸುತ್ತದೆ —

ಶ್ರೀಮತಿ ಮಧುಭೂಮಂಡಲಮಂಡನಾಯನಾನೆ ನಿಖಿಲದೇಶಾವತಂಸಕರ್ಣಾ
ಟಕಪನವದಸಂಪದಧಿಶ್ಚಾನುಭೂತ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೋರಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನನುಭೃದೇದೀಪ್ಯ
ವಾನಾವಿಕಲಕಶಾನಿಧಿಕುಲಕ್ರವಣಿತ ರಾಜಕ್ಕಿತಿಪಾಲಪ್ರಮುಖನಿಖಿಲರಾಜಾಧಿರಾ
ಜಮಹಾರಾಜಶಕ್ರತರ್ಕಮಂಡಲಾನುಭೂತವಿವ್ಯರತ್ನಸಿಂಹಾಸನವನಿಧಿ ಶ್ರೀಮದ್ರಾ
ಜಾಧಿರಾಜರಾಜಪದ್ಮೋತ್ಕರ ಪ್ರಾಥಮಿಕಾಪ್ರತಿಮಾವೀರವರತಿ ಬರುವಂತೆಂಬರ
ಗಂಡ ಲೋಕೈಕವೀರ ಯದುಕುಲಪಯೋವಾರಾನಾರಕಳಾನಿಧಿ ಕಂಬಳಕ್ರಾಂತಕ
ಕುರಾರವಾಕವಿಶ್ವಕ್ಸರಭವಾಪ್ತಗಂಡಭೇರುಂಡಧರಣೀವರಾಹಪಟಮಧುರುಡ ಕಂಠೀ
ರವಾಡ್ಯನೇಕವಿವಿಧಾಂಕಿತಿ ಶ್ರೀಶಾಮರಾಜಮಹೀಶಾಲ ಭವನಪತ್ನೀಕೆಂದನಂಜುಂ
ಬಾಗರ್ಭಮಧಾಂಬಾಧಿರಾಕಾರುಧಾಕರಾಪದ್ಮಾಂಕಿತಿ ಶ್ರೀಶಾಮಂಡಿಕಾಂಬಾವರಪ್ರ

ಸಾದೋದ್ಭವರಾದ ಆಶ್ರೇಯಸೋತ್ತಮಶ್ರೀಲಲಯನಸೂತ್ರಪ್ರಕಾಶನಾದತೀಗ
 ಇಂದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರವರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಜಡೆಯರವರು ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿ
 ವಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಬುಧಜನವಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾವಚನ
 ನರಜನೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ಎಂಬ ಅಂಕಿತದಿಂದ ಎನ್ನಿಸುವುದ
 ರಲ್ಲಿ ಅದಿಪರ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸುವದಂತೆ.

ಈ ರಾಜನು ಬರೆದಿರುವ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ
 ಬಿರುದಾವಳಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದೆ ಭಾರತವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ
 ಹಲವುಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ

17 ಹಾಡುಗಳು

ವೈರಾಗ್ಯದ ಜೀವಡಿಗಳು, ಅನುಭವಪಂಚರತ್ನ ಎಂಬ ಏತತ್ಕವಿ
 ಕೃತವಾದ್ಯಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳು ದೊರಕಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲೂ ಚಾಮುಂಡಿಯ
 ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದೆರಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಭೈರವಿ.

ಪಲ್ಲವ|| ಮಾಡಿಮಾಡಿ ಮೂಢನಾದೆ|ಅಡಿಮಾಡಿ ದುಷ್ಟರೊಡನೆ |

ಬಾಡನೂ ತಿಳಿಯದೆ|ಕೂಡಿ ಮುನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಾ ||

ಧನವ ಒಣ್ಣದೆ ಸೂರೆಮಾಡಿ | ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾನರತಿಯ |

ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನಸಿನೆನು | ತನುವೆಲ್ಲ ಬಲಿಸುತ್ತ ನಾ ||1||

ಬಂಧುಜನರು ಬಯಸಿದ ದನು | ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಶವಕಂಡ |

ಬಂಧದೊಳಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಹಡಕಿ | ಹಿಂದುಮುಂದು ತಿಳಿಯದೆ ನಾ ||2||

ನೇಮಗಳನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಹರಸ | ನಾಮಭಜನೆಮಾಡಲಿ ||

ಕಾಮಮೋಹಲೋಭದಿಂದ | ಚಾಮುಂಡಿಯನು ಸ್ಮರಿಸದೆ ನಾ ||3||

ಅನುಭವಪಂಚರತ್ನದಲ್ಲಿ ಒಂದನು

ರೂಪಯಾವ್ಯನವು ಧನದ ಬಲಸಿಲಿಯೆರತು ನೆಪು'ಯುತ್ತಿ |

ಕೂಡುವರುಪಚಾರಗಳ ಹಲವುಬಗೆಯಾಗಿ ವ್ಯಾಪ್ತರು |

ಪ್ರೀತುತರು ಸರ್ವರೂ ಅದು ಕಣ್ಣುಮೆ ಹೇಳಿಕೊಂಬವರು |

ಮಾನಿನೀಮನೆ ಕೇಳು ವಿಧಿಬಲವ ತಪ್ಪಿಸಲಿಯರು |

ಮೊಮ್ಮೆ ಒರೆದ ಅಡಿಯಂತೆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುವು ಕೇಳಿ ಸುಪ್ರಸಂಗ |

ಮೂಡುಬಿದಿನದ ಬಾಣಿಗೆ ಮೊನವರು ಹಮ್ಮುಮಾಡಿ ಫಲವೆ ನು |

ಶಿವನಾಣಿ ಶಾನು ಮಾಡಿದ ವುಣ್ಯದಂತನುಭವಿಯವನು | ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡಿ
ದಯಾಧಿ ||

ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಪಂಡಿತ. 1815.

ಈತನು ಭವ್ಯಜನಚಿಂತಾಮಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ, ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳದ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1737 ನೆಯ ಯುವನವರ್ಷದಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ 1815 ರಲ್ಲಿ-ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ —

ಭವ್ಯಜನಚಿಂತಾಮಣಿ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ, ಅಕ್ಷರ 17. ಇದರಲ್ಲಿ "ಜಿನಾರ್ಜುನೆಯೊಳೊಂದೊಂದಜಿ"ರ ಸುಖಮನೈದಿದರ ಕಥೆಯಂತೆ ಬರೆದಿದೆ" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಬೆಳ್ಳೂಳದ ಬಾಹುಬಲಿ ಕನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವು ಪೂರ್ಣವಾದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಸಾಗರ ವರ್ಣ ಇದನ್ನು 1815 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳದ ಮಠಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿಯೂ ಅನಂತರ ಸಿದ್ಧಾಧಿಗಳೂ, ಗೊಮ್ಮಟ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯೂ ಇದೆ. ಅಕ್ಷರಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ.—

ಇದು ವಿನಮದನುರೋದ್ರ ಮಕಾಟಶಿಫಟೀಮಣಿಗಣಕಿರಣ ಮಾಲಾವ್ಯ ಬಂಧ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತ್ಪಾರುಷದೇವಾರವಿಗದದ್ವಂದ್ವಪಂಡಿತ ಮತ್ತಮಧುಕಂಠಾಯಮಾನ ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಪಂಡಿತಾವ್ಯ ಭವ್ಯಜನಚಿಂತಾಮಣಿಮೋಕ್ಷ

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ —

ಪಲ್ಲವಪುರ

ಜಿಳಿಯಿಂದ ಕನಸಿಂದ ಕೊಳದಿಂದ ಸಕಲಾ | ನಳಿನಾಕರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿ

ಮಾಲಾಚಲಾ |

ಕಳಗೊಂಡು ತೋಪುತರಲಾದೇಶದಗಲಾ | ಹೊಳವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಯುಪಿಟ್ಟಂತೆ

ಯಿರಲಾ ||

ಲೋಕಕಯತಿಶಯಸಿಂಗರ | ಕಾಕರವಾಗುವ ದೇಶಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಮುಖವೆ |
ಬಾಕರದಿ ಪಲ್ಲವಪುರ | ಶ್ರೀಕಾಂತಯ ನಿಲಯವೆನಲು ರಾಜನುತಿದು ||

ವ್ರತ

ಪಿಡಿಯಲಬ್ಧರದುವ್ರತಗಳ | ನಡೆಸುವ ಶಕ್ತಿಯನು ನೋಡಿಸಿಡುವುದು ವಿಘ್ನಗ ||
ಕಡಸಲೆ ಬಿಡಬಾರದು ಆದೆ | ಧೃಢತಪವಧಿಗಮದನೇಮಸಂಮೃತ್ಯುಗಳು ||

ಗುರುವ್ರಾರ್ಥನೆ

ಅಣಿಯದಬಾ ನಮೊಳು ಹೇಯವನು ಮಂಡಿ |

ನಡುತಿಹ ನಾ ಗ್ರೀ ಪಾಪ ಕೈಗೂಡಿ |

ಪರಕವನು ಅಂಪುತ್ರೇಕದೊಳು ನೋಡಿ |

ಜಯತಿಹ ಪರಮಗುರುವೆನ ಗಿದಯನಾಡಿ ||

ಶಾಂತರಾಜ ವಂಡಿತಿ. 1420

ಈತನು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಹೂನುಡಿಸುವ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆ
ದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸರಸಜನಚಿಂತಾ
ಮಣಿ, ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದು 1820ರಲ್ಲಿ
ರಚಿತವಾಯಿತು. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕವಿಯವಿವರವಾಗಿ ಈ ಅಂಶಗಳು
ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. —ಇವನ ತಂದೆ ಪದ್ಮಪಂಡಿತ, ತಾಯಿ ಕೆಂಪದೇವಮ್ಮ,
ಹೆಂಡತಿ ಚೆಲುವಮ್ಮ, ಪ್ತಕುರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ, ಮಾತುಲ ದೊಡ್ಡಯ್ಯ; ಬಿರು
ದುಗಳು ಅನಾಧಾರಣಕಲಿಯುಗ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಕ್ಷಾತ್ಯ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ,
ಮಹಾಕವಿ ಧರ್ಮಚಕ್ರವರ್ತಿ. ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳದ ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿ
ತನು ಈತನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ವರ್ಷಾಕನವನ್ನು ಮೈಸೂರುದೇವ
ರಾಜನು ತಾನೇ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.
ಈ ಹಾಡುಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರುರಾಜನಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ
ನಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈತನು ಆ ದೊರೆಯ ಆಶ್ರಿತ
ನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು.

1. ಈ ಶತ 1684 ಸ್ವಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ (1763) ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ
ಅಲ್ಲದೆ ಇವನು 1789ರಲ್ಲಿ ವಾಕಟಾಯನಪ್ರಕ್ರಿಯಾಸಂಗ್ರಹವನ್ನೂ 1804 ರಲ್ಲಿ ಲೋಕ
ವಿಭಾಗವನ್ನೂ 1808ರಲ್ಲಿ ವೃತ್ತರತ್ನಾಕರವಾ ಪಿಯನತಿ ಪ್ರತಿಮಾಡಿವಂತ ನಮಗೆ ದೊರೆತ
ಆ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತರಕಣಾಂಬಿಯ ನೇಮಿಚಂದ್ರನು ಈ
ಗೋಸ್ಕರ 1804ರಲ್ಲಿ ಜೈನೇಂದ್ರವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾವಕಾರವನ್ನೂ 1807 ರಲ್ಲಿ
ಉತ್ತರರಥರಾಜವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಮಾಡಿವಂತ ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು
ಬರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ--

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಹೂಮುಡಿಸುವ ಪಾಡುಗಳು
ಅಪರಿಂದ ಬಂದೆರಡುನುಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—
ಇಂಪುಗಾರ್ತಿಯರಂದಗಾರ್ತಿಯರಾಣ್ಣಿಗೆ |
ಕಂಪುಗಾರ್ತಿಯರ ಜಾಣೆಯರ ಮನದಾಣ್ಣಿಗೆ ||
ಸೊಂಪುಗಾರ್ತಿಯರ ಬಿಕ್ಕಗಾರ್ತಿಯರಾಣ್ಣಿಗೆ |
ಸುಸಿಗೆ ಮ ಹೂವ ಮುಡಿಸಿದರು ||
ಸೋಬಿಗವಾಂತ ಶ್ರೀ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು |
ಓಜೆಯಿಂ ಘಾವುಕರಸಿಕ್ಕಾಗ್ರೇವರನು |
ತೇಜೋಯುತಶಾಂತರಾಜಪಂಡಿತನು .
ರಾವಿತ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಸುತಿಯೆಂಬ |
ಜಾಬಿಯವುಮಾಲೆಯ ಮುಡಿಸಿದನು ||

ವೆಂಕಟರಾಮಾಸ್ತ್ರಿ, 1823

ಈತನು (1) ಅಮರಕುಟೀಕ, (2) ಕನಿತ್ರಯೋದಿವ್ರತ, (3) ಅಮಾಸೋಮವಾರವ್ರತ, (4) ಧನುರ್ವಾಸ ಮಹಿಮೆ (5) ಗಜಗಾರಿ ವ್ರತ ಕಥೆ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ ಇವನ ಸ್ಥಳ ದೇವನಾಸೂರ ಅಥವಾ ದೇವಾಂಡಕಲ್ಯ; ಇವನ ತಾಯಿ ವೆಂಕಟಮ್ಮ. 'ಸಕಲವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸ ಚತುರ, ಸಾಹಿತ್ಯಾಲಂಕಾರಧಾರಿಣಿ' ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೈಸೂರುರಾಜನಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ (2) ಮತ್ತು (3) 1823 ರಲ್ಲಿಯೂ (4) 1839 ರಲ್ಲಿಯೂ, (1) 1842 ರಲ್ಲಿಯೂ, ವಿರಚಿತವಾದವೆಂದು, ಆ ಗ್ರಂಥಗಳೆರಡು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಅಮರಕುಟೀಕ

ಇದು ಅಮರಕುಟೀಕಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕವ್ಯಾಖ್ಯಾನ; "ನವ್ಯ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾ ಪ್ರಕಟಿತ ಕೃಂಗಾರದಿಘಿಕಾಸರ್ವಸಂಗ್ರಹ" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

2. ಕನಿತ್ರಯೋಗದೇ ವ್ರತ

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ " ಸ್ವಭಾನುವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1814) ದೇವಾಂಡಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ ಕನ್ನಡಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಕನಿತ್ರಯೋಗದೇ ವ್ರತ" ಎಂದಿದೆ. ಅದರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ "ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಕೃತಕರ್ಣಾಟಕ ವಚನ ರಚನಾಭಿಧಾನವಾದ ಸ್ಕಾಂಧಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಕನಿತ್ರಯೋಗದೇಕಲ್ಪವೆಂಬ ಕೇದಾರಬಂಡದ ಅಧ್ಯಾಯಾರ್ಥ" ಎಂದಿದೆ 75 ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಬೀಕೆ.

3. ಆಮಾಸೋಮವಾರ ವ್ರತ

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ "ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮಣ್ಣಿಯವರಿಗಾಗಿ ದೇವಾಂಡಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದುದು" ಎಂದಿದೆ. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ "ಕೃಷ್ಣರಾಜರು ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ಎಂದು ಬುಧನಪ್ರೀತಿಗೋಸ್ಕರ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾದ ಭವಿಷ್ಯಪುರಾಣದ ಆಮಾಸೋಮವಾರವ್ರತ" ಎಂದಿದೆ. ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಬೀಕೆ.

4. ಧನುರ್ವಾಸ ಮಹಿಮೆ

ಇದು ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣಾಂತ್ಯಗರ್ವತವಾದುದು. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ "ವಿಕಾರಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (1819) ಮಹಾಮಾತೃತ್ರೀಯವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ದೇವಾಂಡಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದುದು" ಎಂದಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ತನ್ನ ತಾಯಿ ವೆಂಕಟದೇವಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.¹

ಕೆಂಪನಾರಾಯಣ. 1823

ಈತನು ಮುದ್ರಾಮಂಜೂಷವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಹೊಯಸಳಿಗಳಾಲದವನು ; ಮೈಸೂರುಗೌರಿಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1745 ರಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1823 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮುದ್ರಾಮಂಜೂಷ

ಇದು ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತನಾಟಕಕ್ಕೆ ಗದ್ಯರೂಪ

1. ಪ್ರೀತಿದೇವಿಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಕೃತಕರ್ಣಾಟಕ

ಭಾಷಮಾಸಮೂಹೋತ್ಸವವೇಕಾಂ ವಿತನುತೇ ಮ ದಾ ||

ವಾದ ಭಾಷಾಂತರವು; ಅತಃ ೧ 18. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಾಣಕ್ಕನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನಿಗೆ ನಂದರಾಜ್ಯವ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಾಣಾಂಧಿಕಾಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿಕ್ಯಷ್ಣರಾಜನ ಅಭಿವರ್ಧರೂಪವಾದ ಈ ಶ್ಲೋಕವಿದೆ—

ಜೆಂ ಜೆಂ ತು ಚಾಮೇಂದ್ರಕನಂಜಃ ಕೃಷ್ಣಧೂನಿಪಃ |
ಯಕ್ಷಟಾಕ್ಷಾಂಕುರಸ್ತೋಮಃ ಕುಕಲ್ಪದ್ರುಮಾಯತೇ ||

ವೆಂಕಕವಿ 1825

ಈತನು 1825 ರಲ್ಲಿ ನಾರಸಿಂಹನ (1768) ಅನುಭವಶಿಖಾಮಾನಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಮಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ವೆಂಕಕವೀಂದ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಅವನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಯೋ ತಿಳಿಯದು. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ತುಂಗಲಿಯವರದ ಕರಣಿಕ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ವಾಲ್ಮೀಕಿಪುರ ಇವನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದನ್ನು ತಿಳಿದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಬರೆದ ಕಾವ್ಯದಿ ಹಸ್ತದೊಳಗಿ | ಇರಲು ತಿದ್ದುವುದೆಲ್ಲ ಬಾಧಕತಿ |
ಮುಟ್ಟಿದು ಪಟ್ಟಿವಿಧೇವನಾಗಿ ಶುಷ್ಕಗೊಳಿಸುವುದು ||
ಪರಮಾಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ಶರಣ | ನಿರುತ ಧ್ಯಾನಾನಂದನುಯದಿಂ |
ನಿಲಗ ನೊನ್ನೇನಿರಲು ಬಾಂವನು ಕರುಣದಿಂ ಪೊರವ ||

ವೆಂಕಟೇಶಭಟ್ಟ 1830

ಈತನು ವಿಶೋಬಿಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕುಂದಾಪುರ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1830 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವಿಶೋಬಿಚರಿತ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 70. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಶಲಚರಿತ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯವೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಬಿಲಿಕೊಡ

ಸು ಪ್ರಹೃಣ್ಯ ಸು. 1830.

ಇವನು ತಾರಾಶಶಾಂಕನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಬಾಡಾಲವಂಶದವನು; ನಾರಾಯಣಾರ್ಯನ ಮಗನು ಇವನ ಸ್ಥಳ ಅಣಾಪ್ರಸ್ಥ ಪುರ ಎಂದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಒಳ್ಳಾಪುರ. ಇವನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನು. ಅತಃ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ತಾರಾಶಶಾಂಕನಾಟಕ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ; ಶೃಂಗಾರರಸಪೂರ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರದಿಂದ ಅಣಾಪ್ರಸ್ಥ ಪುರ ವಾಸ ಬಾಡಾಲವಂಶಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣಾರ್ಯಸುತ ಸು ಪ್ರಹೃಣ್ಯವಿರಚಿತ ಶೃಂಗಾರ ರಸಪೂರ ತಾರಾಶಶಾಂಕನಾಟಕಂ ಎಂದಿದೆ

ಸೋಬಾನಿ ರಂಗದಾಸ ಸು. 1830.

ಇವನು ಕೃಷ್ಣರಾಜಡೋಳೋತ್ಸವಸಂಕೀರ್ತನ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು “ಕೃಷ್ಣರಾಜಚರಣಕಮಲಸೇವಾಧುರೀಣ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೃಷ್ಣರಾಜಡೋಳೋತ್ಸವಚರಿತೆ

ಇವರಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳೂ ಪಟ್ಟಿದಿನಗಳೂ ಇವೆ. ನೂಗಡಿಯ ರಂಗವಾಧವೇವರು ಚರಣಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಸು. 1830

ಇವನು ತತ್ವದರ್ಶನಗಳೂ, ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯು ದಾನಕೊಟ್ಟ ಪದ, ಕೃಷ್ಣಬಾಲಲೀಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜನಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗೆ ಮಂಗಳ ವಾಗಲಿ ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇವನು ಆ ರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು

ಇವನ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಲಂಕೆತನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ

ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಬೋಧೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ | ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ |

ಗುರುಕೃಷ್ಣನಂಕಿತನಿ ಗ್ರಂಥವ | ಗುರುಕೃಷ್ಣನಾಗುವೆ ಮಾಡುವಿಂಟು ||

ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಈತನ ಗುರು ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಎಂದು ತಿಳಿವುದಲ್ಲದೆ ಈತನ ಹೆಸರೂ ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಎಂದಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ತತ್ವದರ್ಶಿತನಗಳು.

ಈ ಹಾಡುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1000 ಕೈ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಪ್ರತಿಹಾಡೂ 'ಗುರುಕೃಷ್ಣ' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ

ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಬೋಧೆಗೆ ಬರುತ್ತ ತತ್ವಗಳನ್ನು | ಒರೆನೆ ಮುನ್ನೂರಿಕೊಂಪತ್ತು
ಗುರುಕೃಷ್ಣ |

ಪಂಪನು ಒರೆ ವರಬ್ಬಾನಂಧನೆ | ಸಿರಕೆ ಪಾಡೆ ರಾಗದಿ ಗುರುಕೃಷ್ಣ ||

ಎಂಬ ಹಾಡಿನಿಂದ 300 ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವಂತೆಯೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಂದಾವರೂತನ ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

2 ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯ ದಾನಕೊಟ್ಟ ಪದ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 157 ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕಥೆ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ—

ಸತ್ಯಭಾಮಾಜೀವಿ ಚಿತ್ತವಲ್ಲಭನ ತಾ | ನರ್ಥಿಯಿಂಗೆಯಿ ನಾರಗೆ |

ಮತ್ತೆ ದಾನವನಿತ್ತ ಸತ್ಯಭಗವನ್ನು | ಎಮ್ಮಾರವಾಗಿ ಕೇಳುತೆನು ||

ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುಕೃಷ್ಣನ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ.

3. ಕೃಷ್ಣಬಾಲಲೀಲೆ

ಇದು ಭಾಗವತಪುರಾಣಾರ್ಥವಿವರಣಾರೂಪವಾಗಿದೆ; ೨೪೩೨೨೨ ಬರೆದಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುಗತಿನೆಂಕಟರಮಣಸ್ತುತಿ ಇದೆ, ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ—

ಮೂಲವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ ಮುಖ್ಯತಾತ್ಪರ್ಯಗಳು ।

ಈ ಲಲಿತಭಾಷೆಯೊಳಗಿಹಿತವಾಗಿರಲಿ ।

ಬಾಲಕನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬರುವುದೆಂತಿದು ಕೃಷ್ಣ ।

ತಲೆ ಲಭಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿ ತಡೆಯದುದ್ದು ವಿಸ್ಮಯದು ॥

ಗಣಗಳವಜ್ಞತೆಗಳಿಲ್ಲ ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಕಥೆ ಸಂಗ ।

ಗುಣಯುಕ್ತರೇ ಜೋಡುಗೊಡಿಯೂ ಇವರು ॥

ಮಹಾಲಿಂಗರಂಗನ ಅನುಭವಾವ್ಯಾಪ್ತದ ಏಡ್ಯಗಳೇ ಇರುವ
ರೂಪವಾದ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಏತತ್,
ವಿಕೃತವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸ. 1830

ಈತನು ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವರ್ಷವರ್ಧಂತೀ ಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.
ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಶಾಂತಿಲ್ಯಗೋತ್ರದವನು, ಇವನ ತಂದೆ
ನಾರಾಯಣನು, ಸ್ಥಳ ಗೋಕರ್ಣ. ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ವರ್ಷ
ವರ್ಧಂತಿಯ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನೋಡಲು ಸತ್ಕೀರ್ತುತ್ವರೂಪನ
ಗೋಕರ್ಣದಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ತಾನು ಕಂಡ ಮಹೋತ್ಸ
ವದ ವಿಭವಗಳನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥರೂಪವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ
ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೃಷ್ಣರಾಜವರ್ಷವರ್ಧಂತೀ ಶತಕ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 3, ಪದ್ಯ 101.
ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ವರ್ಷವರ್ಧಂತೀಮಹೋತ್ಸವವು
ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಚಾಮುಂಡಿ ಇವರುಗಳ
ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಕವಿ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು
ತನ್ನ ಹಿಂಜರಿತೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:

ಚಾಮುಂಡಿಬೆಟ್ಟ,

ಶುಕಶಾರಿಕ್ಕಾನಿವಕಮಧುಮಧುರವಚನದಿಂ |

ಪಿಕವುಂಜಪರಿಸ್ಥಿತಪಂಚಮಸ್ವರದಿಂದ |

ಸುಕಲಪಟ್ಟ ರಣಗಳ ಸಂಗೀತರಾಗದಿಂ ಸೋಗಿಗಳ ಶಬ್ದದಿಂದ ||

ಸುಕವೋತಸಂಕತಿಯ ಹೂಂಕಾರದಿಂದಲೂ |

ಸಕಲಸಿರಿಯಿಂದೆಸೆವ ಕೃಷ್ಣನೃಪನಿಲಯದಂ |

ತಕಳಂಕಚಾಮುಂಡಿಗಿರಿವರವು ಎಲೆ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿವುದೇವೇಂದ್ರನು ||

ಚಾಮರ

ಸುರರು ಪೂಮುಖಿಗಳಂ ಕೃಷ್ಣರಾಜೋತ್ತಮನ |

ವರಶಿಖೋಭಾಗದೊಳ್ ಸರಮಸಂತೋಷದಿಂ |

ಸುಗುಲವು ಮುಕುಟದೊಳ್ ಬಿದ್ದಿರಡುಪಾಲಾಗಿ ವ್ಯಾಸನಗಳ ಗಾಳಿಯಿಂದ ||

ಪಂಡು ಮೇಲ್ಪಾಳಿಗೆಗೆ ಪೋಷುನೆಂಬಂತೆ ವರ |

ತರುಣಿಯರ್ ಕರಗಳಂ ಧಾಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿತ |

ಶರಚಾಮರದ್ವಯಂ ಶೋಭಿಸುವುದೀಗಲಿದೆ ಬೇಗದಿಂ ಕಾಂತಿ ನೋಡು ||

ಗೀರನೊವೈ ಶಾಂತಯ್ಯ ಸು. 1830

ಈತನು ಏಕಾದಶೀಪ್ರಸಂಗ, ಕರ್ಣಪರ್ವ, ಜರಾಸಂಧನಕಾಳಗ, ದ್ರೋಣಪರ್ವ, ಭೀಷ್ಮಪರ್ವ, ರಾವಣದಿಗ್ವಿಜಯ, ಲವಣಸಂಹಾರ, ಸೀತಾಕಲ್ಯಾಣ, ಸೀತಾವಿಯೋಗ, ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ, ಸುರಧಸುಧನ್ವರ ಕಾಳಗ, ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಮಂಗಳೂರುಜಿಲ್ಲಾ, ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಸಹರ್ ಆಮೀನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀರಂಗವಟ್ಟಣದ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯ ಸು 1830

ಈತನು ಹಳಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿ, ಹೊಸಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿ, ಶಬ್ದಮಂಜರಿ ಧಾತುಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು

ಶ್ರೀ ಮೈಷ್ಣವಕವಿ ; ಮದರಾಸ್ ಸರಕಾರ ಅದಾಲತ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದನು. ಹೊಸಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿಯನ್ನು ಶಕ 1761 ಕ್ಕೆ (1838) ಹಿಂದೆಯೇ ಬರೆದಂತೆಯೂ ಆ ವರ್ಷ ಒಬ್ಬಸರದಾರನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮುದ್ರಿಸಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ:—

ಶ್ರೀರಮಣನ ಪದಕಮಲವ | ಸಿರದಿಂ ಪಾಷ್ಪಾಂಗಮೆಜಗಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಂ |
ಶ್ರೀರಂಗಪುರನಿಕೇತಂ | ಸಿರದಿಂ ಪೂರ್ವಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿಯೊಲವಂ ||

ತಮ್ಮಯಕವಿ 1834

ಈತನು ರಾಜವಂಶರತ್ನಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಹರಿತಸಗೋತ್ರದವನು ; ಅಶ್ವಲಾಯನಸೂತ್ರದವನು, ಋಗ್ವೇದಿ. ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ವೆಂಕಟರಮಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ತಂದೆ ವೆಂಕಟನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಸ್ಥಳ ಸಂಹಾಸನ ನಗರಿ (ಹಾಸನ) ಈತನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮಾನ ಕವಿವೃತ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ದೊರೆಯ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ 1834 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಒಪ್ಪಿಸಿದಂತೆಯೂ ದೊರೆಯಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮರಾಠೆಯನ್ನು ಪಡೆದಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೋಸಲಕ ಲತೀಲಕ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸ, ಮಯೂರ ಭವಭೂತಿ, ದಂಡಿ, ಸುಬಂಧು, ಬಾಣ, ಹರ್ಷ, ಬಿಲ್ಹಣ, ಭಟ್ಟ, ಹರಿದತ್ತ, ನೀಲಕಂಠ, ರುದ್ರಭಟ್ಟ ಹೀತ್ಯರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಜವಂಶ ರತ್ನಪ್ರಭೆ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ; ರುಚಿಪ್ರಚಾರ ಎಂಬ ಐದು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ; ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನೀತಿಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು “ನಮ್ಮ ವಂಶಕ್ರಮವ ಬರೆ” ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜವಂಶನಿಂದ ಮೈಸೂರುರಾಜರ ಪರಂಪರೆಯೂ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಮಾಡಿದ

ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳೂ ರಚಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಚಾಮುಂಡಿ, ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗುರುಕಂಕರಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ:—

ರಾಜನ್ಯವಸ್ತುತಿ.

ಆರಾಜಕ್ಕೆ ಕಿಮಾಲಬ್ಧ ನಿಹತಾರಾತ್ಮಾದಿವಿಶ್ವಂಭರಾ !

ಭಾರಾಸಕ್ತನೃಪೌಘರೋಷದಳಿತಪ್ರಾಭಾಕರೋನ್ಮಂಡಲ ||

ಸ್ಥಿರಾನಲ್ಪಮಹಾಕ್ಷತಕ್ಷರದಸ್ಯಗ್ಧಾರಪ್ರವಾಹಂಗಳಾ |

ತಾರಾಮಾರ್ಗವನ್ನೆದಿ ಕಾಣಿಸೆ ಜನರ ತಾಂ ಸಂಬಿಗೊಪೆನ್ನುವರ್ ||

ವರ್ಷಾ ಕಾಲ

ಕಲಶಾಂಭೋನಿಧಿಮಧ್ಯೆಸುಂದರಿಸಿತಾಕಾಂತಿಸಿಪ್ತಾರಭಾ |

ವಲಯಾಂತರ್ಲಸಮಾನಮಂಜಿರವಸದ್ವಾತಾಶನೇಂದ್ರಾಂಗಕೂಂ ||

ಡಲಪರ್ಯಂಕಶಯಾನಮಾಧವವಿರಾಡಾಂಧನಿದ್ರಾಪ್ರದಂ |

ವಲಭಿಚ್ಛಾಪವಿಭಾಸುರಂ ಪ್ರೊಳೆದುದಾನರ್ಪತು ವಾತ್ಸ್ಯಾಘದಿಂ ||

ಮಾವನೂರು ಚೆನ್ನ ಬಸವ. 1840.

ಈತನು ಕರಣಬಸವಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರ ಶೈವಕವಿ ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಶಿವಲಿಂಗದೇವ, ತಂದೆ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ತಾಯಿ ಬಸವಮ್ಮ. ಗುರು ಮಾಯೇಶಾಂತೇಶ, ಸ್ಥಳ ಸಗರದೇಶದ ಮಾವನೂರ ‡. ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕರ್ಣಾಟದೇಶದಲ್ಲಿಯೆ ವಿಳಮೇಲಿಪುರದ ಭಕ್ತರ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ಶಕ ೧೭೬೨ ನೆಯ ಶಾರ್ವರಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ—ಎಂದರೆ 1840 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಪರಮಶಿವಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸಂ | ಗರುವ ಬಾಣ ಮಯೂರ ಮಲಾಹಣ

ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸಯ್ಯನುದ್ಭಟ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ||

ಹುಹರೇಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕನ ಸಿರಿಸತಿಮಪಂಡಿತರ ಹೃತ್ತರ |

ಸಿರುಹದೊಳು ಧ್ಯಾನಿಸುತ ಕೃತಿಯಂ ಪೇಪಿನುಗುಗಿದೆ ||

‡ ಇದು ನಿಜಾಂ ಇಲಾಖಾ ಆದಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುವದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶರಣಬಸವ ಚರಿತೆ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಖ್ಯೆ 15, ಪದ್ಯ 1010. ಇದರಲ್ಲಿ ಶರಣಬಸವ ಎಂಬ ಶಿವಭಕ್ತನ ಚರಿತೆಯ ಹೇಳಿದೆ. ಕಥಾಗರ್ಭವು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ —

ಹರನ ಬೆಸವನು ಕೈಕೊಳುತ್ತೀ | ಧರಣಿಯೊಳಗಿಹ ಪುಸ್ತಕರಡಿಗೆ |

ಪುರದೊಳಿಹ ಸಾಲೋಕ್ಕೆ ನಂಶದಿ ಜನಿಸಿ ಮಹಿಮೆಯನು ||

ಮೆಚ್ಚಿದು ತಟ್ಟಿನನಾಜ್ಞೆಯೊಳು ಕಲ | ಬುರಗಿಪುರಕಂ ಒಂದು ಗೋಪ್ಯದೊ |

ಳಿರದೆ ಶಿವನೊಳಗೈಕೈವಾದನು ಶರಣಬಸವನು ||

ಕಥಾನಾಯಕನು ನಿಜಾಂಜಲಾಖಾ ಅಂದೆತಿತ್ತಾಲ್ಲೂಕು ಅರಳು ಗುಂಡಿಗೆ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1746 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ 1822 ರಲ್ಲಿ ಬಯಲಾದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ವಾರ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ವೀರೇಶ, ಬಸವ, ಜೆನ್ನ ಬಸವ, ಸಿದ್ಧರಾಮ, ಶಿವಣ್ಣಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಭೃಂಗಿ

ಕೊಂಕಿಸುತ್ತಿದೆ ಝಂಕಿಸುತ್ತ ಮೈ | ಡೊಂಕಿಸುತ್ತ ಕಾಳ್ಕೈಯ ಗಡಗಡ |

ನಂಕಿಸುತ್ತ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತಂ ಬೆರಹಿಯಂಜಿಸುತ್ತ ||

ಟೊಂಕದೊಳು ಕೈಯಿಟ್ಟು ಮುಂದಕೆ | ಭೋಲಕನಾನನದಿರುಹಿ ಚೇಷ್ಟಿಸಿ |

ಬಿಂಕದಿಂ ನರ್ತಿಸಿದನಾಭೃಂಗೀಶ ಹರುಷದಲಿ ||

ದಾನ

ಕಣ್ಣಿಯು ತುಂಬಿದಬಲಿಕೆ ಕೋಡಿಗೆ | ಳಿರದಿರಲು ಕಣ್ಣಿಯೊಡೆದು ಜಲ ತಾಂ |

ಹರಿದು ಹೋಗುವುದದಕೆ ಕೋಡಿಯ ಬಿಡುವುದೇ ಸುಖ ||

ವರಧನವ ಘಟಿಸಿದವ ಧರ್ಮಗ | ಕಣ್ಣಿಯದಿರಲರವಗ್ನಿ ಜೋರರೊ |

ಳಿರದೆ ಕೆಡುವುದು ಧರ್ಮದಿಂ ಪತ್ತೀರ್ತಿಪುಣ್ಯಗಳು ||

ಲೂಟ

ಕೆಲರು ಹೆಚ್ಚಿಯು ಮುಚ್ಚಿದುಕೊಳುತಂ | ಕೆಲರು ನೆಟ್ಟನೆ ನಿಗುರುಸುಣ್ಣುತಂ |

ಕೆಲರು ಮೋರೆಯ ಮುಚ್ಚಿಯುತಂ ಹೊಟ್ಟೆಯನು ಝಲ್ಲಿಮತ ||

ಕೆಲಕೆಲರು ಕಾಲ್ಗುಳನು ಚಾಚುತ್ತ | ಕೆಲರು ಡ್ರಾನ್ ತೇಗುತ್ತಂ ಶಾಂ |

ಕೆಲರು ವುಟ್ಟಿದ ಸಡಿಲಿಸುತ್ತಲಾಣುತಿರ್ದರೇನೆಂಬೆ ||

ಮದ್ದಗಿರಿ ನಂಜಪ್ಪ ಸು. 1840.

ಈತನು ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರವಿಲಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನು. ಈತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1840 ಆಗಿರಬಹುದು. 'ಆಂಧ್ರಕರ್ಣಾಟಕಕವಿತಾವಿಶಾರದ' ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರವಿಲಾಸ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟಿದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪ್ರಕರಣ 8. ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಯಶೋವರ್ಣನಾತ್ಮಕವಾದ ಗ್ರಂಥವು.

ಸೀತಾರಾಮಸೂರಿ ಸು. 1840.

ಈತನು ಸಹಸ್ರಾಯುಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ: " ಕೃಷ್ಣರಾಜಮುದ್ರೆ ಕಥಿತಾ " ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1840 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸಹಸ್ರಾಯುಕಥೆ.

ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೋಪವೃತ್ತಾಂಶ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾಯಿಕೆ ನದಿ ಮೂಲಕವಿರಬಹುದಾದ ಹಯಗ್ರೀವಾಗಸ್ತ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾದ 24 ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಕರ್ಣಾಟಕ ಟೀಕೆ.

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ. ಸು. 1840.

ಇವನು ಶಂಬರಾಸುರನ ಕಾರ್ತವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಪುರಾಣಕುಲಜಾತ ದೇವಣ್ಣ ಎಂಬವನು, ತಾಯಿ, ಗೌರಿ. ಈತನ

ಕಾಲವು ಸುಮಾರ 1810 ಅಗಿರಬವ ದಿಂದ ಉಹಿಸುತ್ತೇವೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಂಬರಾಸುರನ ಕಾಳಗ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ, ಪದ 385. ಇದರಲ್ಲಿ “ ಪರಮಶುಕ ಮುನಿ ಪರೀಕ್ಷಿತನುಪಾಲಗೆ ಪೇಟ್ಟ ಪರಮಹಾಭಾಗವತಸಾರದೊಳ್ ಸ್ಮರ ಜನಿಸಿ ರತಿಯ ಕೈಪಿಡಿದ ಸಂಗತಿ ” ಹೇಳಿದೆ

ರಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಯೋಗಿ ಸು 1810

ಈತನು ಭಕ್ತಿಸುಧಾರಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ ಸದ್ವೈಯೋಪಾಸಕರಾದ ಪರಮಹಂಸಪರಿ ವ್ರಾಜ ರಾಮಯೋಪನಾಚಾರ್ಯನ ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1810 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ಭಕ್ತಿಸುಧಾರ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಟಿದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ 125. ಇದು “ ನಿತ್ಯಾ ನಿತ್ಯಕಾರ್ಯಕಾರಣವೆನಿಸ ಬಗಚ್ಚೇವಪರಮಸುಧಾರಣಾ ” ಎಂದು ಕೂ ಹೇಳು ತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ “ ಪಾಲಿಸು ಭುವನಸಂಕುಲವ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದಾದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಮನವ ನಿಲ್ಲಿಸಲೇನು ಫಲ ನೆಹಿ¹ | ತನುವ ಸಿಲ್ಲಸಲೇನುಫಲ ನಂ |

ಜನಿಸಿ ತೋಜುವ ವಚನಗಳನುಬಿಡೇನುಫಲ ತವ ಗೆ ||

ಅನವರತ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಭಕ್ತಿಯ | ನನುಕರಿಸದರಲೇನು ಫಲ ನಿಜ |

ವೆನಿಸುವಚಲಾನಂದ ಪಾಲಿಸು | ಭುವನಸಂಕುಲವಾ ||

ಅಂಧಕೆಗೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಪಂಬಲ | ಸಿಂದಕೆಗೆ ಸಪ್ತಮನೀತಿಯು |

ಕುಂದುಕೊಪಿತಗಳಿದ್ದವಗೆ ಸುಷ್ವೇಮಪರಿಣಾಮ ||

ಚಂದದಿಂದೊಪ್ಪುವವ ಸತ್ಯವ | ನಿಂದು ಪಿಡಿದಾತನಿಗೆ ದುಃಖತ |

ರಂಗ ತೋಜುವುದುಂಟಿ ಪಾಲಿಸು ಭುವನಸಂಕುಲವಾ ||

ದೇವಲಾಪುರದ ನಂಜುಂಡ 1841

ಈತನು (1) ಅಪರಾಧಸೋತ್ರ, (2) ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ವರ್ಣನೆ, (3) ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರ, (4) ಕೃಷ್ಣರಾಜಭೋಗಾವಳಿ, (5) ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ಶೃಂಗಾರಶತಕ, (6) ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರವೃತ್ತರತ್ನಾವಳಿ ಬೀಕೆ, (7) ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಗೀತೆ, (8) ತಿಬ್ಬಾಂಬಿಕಾರಶತಕ, (9) ಲಿಂಗಸ್ತುತಿ, (10) ಶಂಕರಾಷ್ಟಕ, (11) ಶೈಲಜಾಧವಸ್ತೋತ್ರ, (12) ಸಮುದ್ರಮಧನಕಥೆ, (13) ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಇವನ ತಂದೆ ದೇವರಸ, ತಾಯಿ ನಂಜಮಾಂಬೆ, ಸ್ವಳ ದೇವಲಾವುರ, ಇಷ್ಟದೇವತೆ ನಂಬನಗೂಡು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ. ಇವನು ಮೈಸೂರು ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಅಪ್ರಿಶನಾಗಿದ್ದನು ಆ ದೊರೆಯ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಅನೇಕಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ “ ಉಭಯಕವಿತೆಯೊಳು ಚತುರ ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜಶೃಂಗಾರಶತಕವನ್ನು 1811 ರಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರವನ್ನು 1802 ರಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲ ಕೆಲವು ಷಟ್ಪದೀರೂಪವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಕಂದದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಹಾಡಿನ ರೂಪವಾಗಿಯೂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಸಮುದ್ರಮಧನಕಥೆ ಯೆಕ್ಕು ಗಾನದಲ್ಲಿದೆ.

1 ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 11, ಪದ 726. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನು ರಚಿಸಿರುವ ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯದ ಕಥೆಯ ಸಂಗ್ರಹವೆಂದೂ ಅದೊರೆಯ ಅಜ್ಞಾನಸಾರವಾಗಿ ರಚಿತವಾಯಿತೆಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇಂದ್ರನು ದೂರ್ವಾಸ ಋಷಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ರತ್ನಪುರಿಯ ರಾಜನಾದ ಸುಚರಿತ್ರನಿಗೂ ಗುಣವತಿಗೂ ಸುಗಂಧರಾಯನೊಬ್ಬ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸೌಗಂಧಿಕೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಚಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ—ಎಂಬುದೇ ಕಥಾಸಾರ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಗರಳಪುರಿಯ ನಂಜುಂಡ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಗಣೇಶ, ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಸಕ್ಕೇಶ್ವರ.

ಸರಮೇಶ್ವರ ನಾಟ್ಯವಾಡಲು ನಿರದಿಂದ | ಜಲದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮೊಗ್ಗುಗಳ |

ಪರಿಯೊಳು ಗಗನಕಾಂತೆಯ ಹಣ್ಣಿ ಕಲ್ಲಿನ | ತೇಜದೊಳೊಪ್ಪಿದುವು ತಾರೆಗಳು ||

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ

ಹಾಲ ಜಿಲ್ಲದ ಚಂದದೊಳು ವುಷ್ಟಬಾಣನ | ಬೇಳುವೆ ಬೂದಿಯತೇಜದಿ |

ಮೂಜು ಲೋಕವ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ ತೋಚಿತು | ಮೇಲಾದ ಬೆಳದಿಂಗಳಾಗ ||

೨. ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಕ್ತನಾರ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ 108. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ 'ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ; ಇದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಭಕ್ತನಾರಾಯಣೋತ್ತರಶತಕ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಗ್ರಹಣದರ್ಪಣ, ಸಂಖ್ಯಾ ರತ್ನಕೋಶ, ಶ್ರೀತತ್ವನಿಧಿ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದುದು, ಉಡುಪಿಯ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪಚ್ಚೆಮುತ್ತಿನ ಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಅಮರವಾಡಿವೀರಭದ್ರನಿಗೆ ರಜತಕವಚವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿದುದು, ಗುಡಿಗೋಪುರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದುದು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. "ಸಲಹಿದೊಡೆಯನು ಬುದ್ಧಿ ಎದ್ದೆಯ ಕಲಿಸಿರುವ ಗುರು ಅನ್ನಪ್ರದನು ನೀನು ನಿನ್ನ ಸುಗುಣಾವಳಿಯ ವರ್ಣಿಸೆ ಎನ್ನ ಜನ್ಮಕ ಫಲವಿದು" ಎಂದು ಕವಿ ದೊರೆಯುವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ವೀರಭದ್ರ, ಷಣ್ಮುಖ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಬಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಶೂರ ಕೇಳೈ ದೇವಗಂಗೆಯ | ತೀರದಲ್ಲಾ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವು |
ಭೂರಿತಪಶನು ಗೈದು ನಿನ್ನಯ ಹಸ್ತವಾಗುದಿಸಿ ||
ಜೀಜುತಿಹುದಿಷ್ಟಾರ್ಥವೆಲ್ಲವ | ಯಾರ ಕೈಗಿಂತಹುದು ಶಕ್ತಿಯು |
ತೋಚಿಸೈ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ ||
ಎಲುವನಿತ್ತ ದಧೀಜಿ ಮಾಂಸವ | ಬಲದೊಳಿತ್ತನು ಶಿವಿಯು ಚರ್ಮಾ |
ಕಲಿತಕವಚವನಿತ್ತ ಕರ್ಣನು ಬಲಯು ಬೇಡಲ್ಕೈ ||
ನೆಲವನಿತ್ತನು ನಿನ್ನೊಲಿತು | ಜ್ವಲಿಸುರತ್ತಾಭರಣವಿತ್ತಿಹ |
ಚೆಲುವರಾರ್ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ ||

೩. ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಗೀತೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ 32 ಪದಗಳಿವೆ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —
ಬಗಸುಗಣ್ಣಿನಾ ಸೊಗಸುಗಾಜನೇ | ತಗಲಿ ವಿರಹವಾ ತಾಳಲಾಚನು |
ನಗೆಯ ತೋಜಿದೇ ನಾಚಿಸುತ್ತಿಹೆ | ಮುಗಿವೆ ಕೈಗಳಾ ಮೋದದಿಂದತಿ ||

4. ಶೈಲಜಾಧವಸ್ತೋತ್ರ.

ಇದು ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ, ವೃತ್ತ 33 ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಮಂಡಿಲವುಂಡರೇಕನಯನೋಜ್ವಲಬಾಣ ಪರೇಶ ಮೇರುಕೋ |
 ದಂಡ ಪಿಚಂಡಮಧ್ಯನಿಜಡೀಕ್ರತಲೋಕ ಗಿರೀಶ ದುಃಖಮಂ ||
 ಖಂಡಿಸಿ ಭೋಗಮೋಕ್ಷಸುಖವೀಯುವುದನ್ನು ತಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಂ |
 ಜುಂಡನು ನಿನ್ನ ಭವ್ಯಸುತಿಯನ್ನೆಸಗಿರ್ಪನು ಶೈಲಜಾಧವಾ ||

೧ ಶಂಕರಾಷ್ಟಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ ತೂಣಕವೃತ್ತಗಳು ೩ ಇವೆ. ಒಂದು ವೃತ್ತವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆ
 ಯುತ್ತೀವೆ :—

ನಿನ್ನ ನಾಮವನ್ನು ಪೇಳಿ' ಧನ್ಯನಾಗಲೊಲ್ಲದೆ |
 ಹೊನ್ನುಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣಿನಾಸೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ನಿಲ್ಲದೆ ||
 ಕುನ್ನಿಯಂತೆ ಸುತ್ತಿ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಪೊಂದಲಿಲ್ಲದೆ |
 ಬನ್ನವಾಂತು ಮೂಢನಾದೆಯನ್ನ ಕಾಯೊ ಶಂಕರಾ ||

೧ ಲಿಂಗಸ್ತುತಿ.

ಇದರಲ್ಲಿ ೨7 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಬರೆಯುತ್ತೀವೆ:
 ಎನ್ನಯ ಮನದಲಿ ನೆಸಿಹ ಲಿಂಗಂ | ಎನ್ನಯ ಪಾಪವ ಖಂಡಿಸ ಲಿಂಗಂ |
 ಎನ್ನಯ ಶ್ರೀಗುರುಶಂಕರಲಿಂಗಂ | ಜಯಜಯ ಶಂಭೋ ಶಂಕರಲಿಂಗಂ ||

7. ಕೃಷ್ಣರಾಜಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವರ್ಣನೆ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಪತಿ
 ತಮವತ್ಸರ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಮಹೋತ್ಸವವು ವರ್ಣಿಸಿದೆ.

8 ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಭೋಗಾವಳಿ.

ಇದರಲ್ಲಿ ೨7 ಪದಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಪದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೀವೆ :—
 ಮಾರನ ಮೊಟಿದ ಜೆಲುವನು ಧರೆಯೊಳು | ಬೀಜುವನೀದೊರೆಯು | ಜೆಲುವನು
 ನಾರಿಯ ಜಗವಂಪೊರೆಯಲು ನಲಿಯುತ | ತೋಜುವನಾಹರಿಯು | ಧರೆಯೊಳು||

9. ಆಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕವಟ್ಟಿದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ 127, ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾ
 ಗಿದೆ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಅನುಗ್ರಹವು ತಪ್ಪಿದಮೇಲೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು
 ಬರೆದುಹಾಗಿ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ.

10. ಕೃಷ್ಣರಾಜಶೃಂಗಾರಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ಕಂದಗಳಿವೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಭಾಗವೂ ಇದೆ. ಕೃಷ್ಣರಾ

ಜನು ಗಜಾರೂಢನಾಗಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಗುವಾಗ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದ ಪುರಸುಂದರಿಯರ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಾಗಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ : —

ನಾರಿಯ ಭವನಕ್ಕಿವ ಜಂ | ಭಾರಿಯೊ ಭುಜಯುಗ್ಮದಿಂದಮವನಿಯೊಳಹ ದೈ |
ತನ್ಮರಿಯೊ ನೇತ್ರದ್ವಯದ ವು | ರಾರಿಯೊ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜನಾವವನಮ್ಮಾ ||
ಪಿಡಿನಡೆಯಿಂ ನಿಡುಬಡೆಯಿಂ | ಬಡನಡುವಂ ಬಳ್ಳುವಂತೆ ಭಾರಸ್ತನಗಳ್ |
ಜಡಿಯುತ್ತಿರೆ ಜಗದೊಡೆಯನ | ಸಡಗರದಿಂ ನೋಲ್ಪೊಳೊರ್ವ ಚದುರೆಯು
ಬಿಡಗಿಂ ||

ಸ್ಮರನಿಂ ಪೆರ್ಚಿದ ಕುಸುಮಾ | ಕರನಿಂ ವಿರಹಾಗ್ನಿ ಹೇಕ್ಷೆ ಕಂದಿ ಪಿಮಾನೀ |
ಕರನಿಂ ಮುಖಗುವೆನು ಶಿವಂ | ಕರ ನೀಂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಕರುಣದಿ ಸಲಹೈ ||

ರಂಗಶಾಸ್ತ್ರಿ. 1849.

ಈತನು ನರಸಿಂಹಪುರಾಣಸ್ತವಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆಗೆ ಕನ್ನಡಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದವನು. ಶಕ 1770 ನೆಯ ಕೀಲಕದಲ್ಲಿ (1849) ಈ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಟೀಕೆಗೆ ಎದ್ದುತ್ತತ್ತೋಪಿಣಿ ಎಂದು ಹಸರು. ಅಧ್ಯಾಯ 2

ಲಿಂಗ. ಸು 1850.

ಇವನು ಮಕರಾಂಕಸೇನಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಈತನು ನೀರಶೈವಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1850 ಆಗಿರಬಹುದು. ನಂಜಪುರಿಚೆನ್ನಕೇಶವ, ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಮೂರ್ತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಘವಾಂಕ, ಹರಿಹರ, ಹಂಪಿ, ನಾಗವರ್ಮ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ —

ವನಿತೆಯ ಸವನುಡಿಗಿಂದಂ | ಘನವಾಗಿಹುದಮೃತಸಾರ ಲಿಂಗನ ಕೃತಿಯೊಳ್ ||

ಅಳಿಯಲಿಂಗರಾಜನೂ ಇದೇ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕವಿ ತದ್ಭಿನ್ನನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಅಪರಾಳತಮ್ಮಣ್ಣ. ಸು. 1850

ಈತನು ಕೃಷ್ಣವಾರಿಬಾತ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸ್ವಳ ರಾಯಚೂರು. ಇವನು ಸುಮಾರು 1850 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಆರ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಸು. 1850.

ಈತನು ಲಘು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಮಾಲೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವ ಕವಿ ; ಸುಮಾರು 1850 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ನಂದಪ್ಪ. ಸು. 1850.

ಈತನು ಪ್ರಭುಜರಿತ್ರಿ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಎರಶೈವಕವಿ, ಇವನ ಗುರು ಜೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಸ್ವಳ ಹೊಸಕೋಟೆ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1850 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುದೇವನ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ವೇದಾಂತರಾಘವಾಚಾರ್ಯ 1851.

ಈತನು ಶಾಲ್ಯಾದ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ (1789) ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಬೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಶ್ರೀ ಪೈಷ್ಣವಕವಿ, ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನವಿದ್ವಾಂಸನೆಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂಧ್ರಕರ್ಣಾಟಕವಿತಾವಿಶಾರದನೆಂದೂ ತಿರುಮಲಸೋಮನಗರನಿಗಾಸಿಯೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಬೀಕೆಯನ್ನು 1851 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಮಾನವಿ ಎರಪ್ಪ. 1851.

ಈತನು ಕಥಾಸಾಗರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಎರಶೈವಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಸ್ವಳ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1851 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 10 ಕಥೆಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಅಳಿಯ ಲಿಂಗರಾಜ (1823-1874).

ಈತನು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ (1) ಅಂಗದಸಂಧಾನ, (2) ಇಂದ್ರಕೀಲ,

(3) ಕುಶಲವರ ಕಥೆ, (4) ಕೃಷ್ಣಬಾಲಲೀಲೆ, (5) ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗ, (6) ಗಯಚರಿತ್ರೆ, (7) ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ, (8) ಜಂದ್ರಾವಳಿಕಥೆ, (9) ಜಂದ್ರಾವಳಿಯ ಜೋಗಿಪಾಡು, (10) ಚಿಕ್ಕ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, (11) ಚೂರಾಮಣಿ, (12) ಜಲಂಧರಕಾಳಗ, (13) ತಾರಕವಧೆ, (14) ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ, (15) ನರಪತಿಚರಿತ, (16) ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸ, (17) ನಳಚರಿತ್ರೆ, (18) ಕಂಜವಂಶತಿಲೀಲೆ, (19) ಸಾಂಜಾತಾಪಪರಣ, (20) ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ, (21) ಪ್ರಥಮತೀರ್ಥಲೀಲೆಯ, (22) ಬಹು ವಾಹನಕಾಳಗ, (23) ಬಾಲಲೀಲೆ, (24) ಮಕರಾಂಕನೇನಕಥೆ, (25) ಮರಾಲಸಾಪರಿಣಯ, (26) ಮಹಾಲಿಂಗಶತಕ, (27) ಸ್ಕಂಧರಾಜಕಥೆ, (28) ಮೋಡಿನಾಟಕ, (29) ರಾಮೋದಯಕಥೆ, (30) ರುಕ್ಮಾಂಗಮಚರಿತ್ರೆ, (31) ಲಾವಣಿಗಳು, (32) ವನಕಾಸರಾಮಾಯಣ, (33) ಸಾಲಸಂಗ್ರಹದ ಕಾಳಗ, (34) ಎರಾಟಪರ್ವ, (35) ಎರಭದ್ರಶತಕ, (36) ಶೃಂಗಾರಸೂತ್ರೋದಾಹರಣಪದ, (37) ಸೀತಾಕಲ್ಯಾಣ, (38) ಸೀತಾಪಹಾರ, (39) ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ, (40) ಸುಧನ್ವನ ಕಾಳಗ, (41) ಸೇತುಬಂಧ, (42) ಸ್ವಾಮಂತಕೋಪಾಖ್ಯಾನ—ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವಲ್ಲದೆ (43) ಎವಭಕ್ತಿರತ್ನಾಕರ (44) ಮಹಾಲಿಂಗನಕ್ಷತ್ರ ಮಾಲಿಕೆ, (45) ಶ್ರೀಕಂಠನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ, (46) ವೀರೇಶತರಾವಳಿ, (47) ಲಂಕಾ ದಹನ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಕುಲಕುರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವನು ಮೈಸೂರು ಅರಸುಗಳ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಲಿಂಗರಾಜ, ತಾಯಿ ಕೆಂಪದೇವಿಯಾಂಬಿಕೆ, ಗುರು ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ ವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಚನುಪೀರದೇಶಿಕ. ಇವನು ಶಕ 1715 ಸ್ವಭಾನುವನಲ್ಲಿ (1823) ಹುಟ್ಟಿದನು, ಶಕ 1796 ಭಾವದಲ್ಲಿ (1871) ಗತಿಸಿದನು. ಈತನು ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಯನ (1799-1868) ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಎದ್ದಾ ವಂತನಾದನು. ಆ ದೊರ ಇವನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪುಟ್ಟತಾಯಮ್ಮಣ್ಣಿ, ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟತಾಯಮ್ಮಣ್ಣಿ ಎಂಬ ಐಬ್ಬರು ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿ ಅವರಿಮಿತವಾದ ಧನಕನಕಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಆಳಿಯಲಿಂಗರಾಜ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನಾಗಿದ್ದರೂ ಈತನು ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಎದ್ದ ಜ್ಞಾನ ಪಕ್ಷವಾಸ, ಪಾರಪ್ರವಚನ, ಸೂತನಗ್ರಂಥರಚನಾ ಶ್ರಮಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಕರ್ಣಾಟಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಚ್ಛ್ರಾಯಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಆಕಾಲದ ಕರ್ಣಾಟಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರೀಸರನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಸಂಗೀತವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಥೆ

ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿವೃಣನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಈತನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ದೊಡ್ಡವಿದ್ವಾಂಸರು ಸೇರಿ ನಾನಾವಿಧಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ಅರ್ಥಾನು ವಾದಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವನ ಸಾಧಾರಣಸೇವಕರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಯಿ ಕವಾಗಿ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ದಾತೃತ್ವ, ವಿದ್ವತ್ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇವು ಗಳಲ್ಲಿ ಈತನು ಬಹಳ ಹೆಸರುವಾಸಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು. ದೊರೆತು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಉಭಯಕವಿತಾವಿಶಾರದ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜ, ಅವನ ಮಹಿಷ ಲಿಂಗಾಂಬೆ ಇವರುಗಳನ್ನು ವಂದಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಜಿಂಪು, ಸಾಂಗತ್ಯ, ಪಟ್ಟದಿ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಶತಕ, ಹಾಡು, ಲಾವಣಿ ಇವೇ ನೊಂದಲಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಅವನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈತನ ಸರ್ವಶೋ ಮುಖವಾದ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವುಗ್ರಂಥಗಳ ರಚನಾಕಾಲವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಲಿವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೆರಡುಕಡೆ ಶಕವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿ ದ್ದಾನೆ. ಶಕ 1775ರಲ್ಲಿ (1852) ಮದಾಲಸಾವರಣಿಯ, ಸ್ವಾಮಂತಕೋವಾ ಖ್ಯಾನ ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಶಕ 1783ರಲ್ಲಿ (1860) ಜಲಂಧರಕಾಳಗವನ್ನೂ, ಕಲಿ 4953ರಲ್ಲಿ (1851) ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ, ಕಲಿ 4962 ರಲ್ಲಿ (1861) ಗಿರಿ ಜಾಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೂ, ಕಲಿ 4964 ರಲ್ಲಿ (1862) ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರವನ್ನೂ, ಕಲಿ 4968 ರಲ್ಲಿ (1864) ಚಂದ್ರಾವಳೀಕಥೆಯನ್ನೂ, ಕಲಿ 4967 ರಲ್ಲಿ (1865) ಕುಶಲವರ ಕಥೆ, ಸುಧ ನ್ತನ ಕಾಳಗ ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಕಲಿ 4968 ರಲ್ಲಿ (1866) ವಿರಾಟಪರ್ವ, ಇಂದ್ರಕೀಲ ಕೃಷ್ಣಬಾಲಲೀಲೆ, ಬಭ್ರುವಾಹನಕಾಳಗ, ಸೀತಾಪಹಾರ ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಕಲಿ 4980 ರಲ್ಲಿ (1867) ಸಾಹಿಜಾತಾಪಹರಣ, ಪೇಡಿನಾಟಕ, ನರಪತಿಜಂತ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಒಂದೊಂದೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಘವಾಂಕ, ಹುಳುಕರ, ದೇವೇಶ್ವರ, ಹಂಪಿ, ನಾಗವರ್ಮ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

“ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೃಪತೀಳಕಜಾಮಾತೃತಾಭಾಗ್ಯಸಾಕೃನ್ದಿಧಿ, ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕಾ ರಮಣಿ ನಿರುಪಮಕೃಪಾಲಬ್ಧ ವಿದ್ಯಾವಿನೋದರಸಿಕ, ಅಬ್ಜಾತ್ಮಭೂವನಿತಾನರ್ತನ ರಂಗಭೂತರಸನ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಕವಿ ತಾಜಾತುರಿಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವತೀಪರಣಿಯದ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ :—

ಇನಿದೊಸರ್ವ ತನಿಮಾವಿನೊಳ್ವಣ್ಣ ರಸದಿ ಚಿಲಿ |
 ಕನಿವಾಲನೆತ್ತೆದುಸಿರದಜ್ಜ ವುಡಿಯನ್ನು ದುರಿ |
 ಸನುವತ್ತಿಡು ಕಾಶ್ವೀರದೊಡವರಸಿ ಹಳುಕುಸಕ್ಕರೆನುಜ್ಜ ಸಾರ್ಚಿ ನುಣ್ವೆಂ ||
 ಇನಿಯಳಿನಿವಾಯ್ತೆತ್ತೆಯುತಾರಸಾಯನನು ಗ |
 ಫ್ಲನೆ ಮುಕ್ಕುಳಿಸುತವಳು ಮಗುಚ್ಚೇಯ ಸವಿದು ಝು |
 ಮ್ಲನೆ ನಲಿವ ಮನದನ್ನನೊಳ್ಳೊಗದೊಲೆನ್ನ ಕೃತಿ ರಸಿಕರಂ ಮರುಳಿಸಗದೇ ||
 ಇದು ಪೊಸತು ರೀತಿ ಭಾಷಿದುವೆ ರಸವೃತ್ತಿ ಮ |
 ತ್ತಿದಿದಲಂಕೃತಿ ಚಾಚುರೀ ಮಾಧುರೀವದಮಿ |
 ದಿದುವೆ ಮಧು ಸರಸೋತ್ತಿಯತ್ಯುಕ್ತಿಯಜ್ಜರಿಯಿದಿದು ಮನೋಗಮಭಾವದ ||
 ವದಪಿದುವೆ ಭಲರೆ ಲಸದರ್ಧಗೌರವಮಿದಿಂ |
 ತಿದು ನವರಸಾಧಾರಸಾರಕೃತಿಯೆಂದು ಕೋ |
 ಎರರೊಲ್ಲು ಮೆಚ್ಚೆಯೊಚ್ಚತಮಾಂ ನಿಮಿರ್ಚಿದೆಂ ಸುಶ್ರವ್ಯಮಂ ಕಾವ್ಯಮಂ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಗಯಚರಿತ್ರೆ, ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸ ಇವೆರಡೂ ಚಂಪೂ ರೂಪವಾಗಿಯೂ ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇವೆ, ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ, ನರಪತಿಚರಿತವು ಅಲಂಕಾರಗ್ರಂಥ; ಪ್ರಭಾವತೀಪರಣಯವು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟಿದಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಎರಭ ದ್ರಶತಕವು ವೃತ್ತರೂಪವಾಗಿಯೂ ಮಹಾಲಿಂಗಶತಕವು ಕಂದರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇವೆ, ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಲಾವಣಿಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದುವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಯಶಃ ಕವಾಗಿ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳಾಗಿವೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ಪುರಾಣಕಥೆಗಳು ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೆಳಗೆ ಎವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

1. ನರಪತಿಚರಿತ.

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ. ಪೀಠಿಕೆ, ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ, ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ ಲಂಛನ ಉಲ್ಲಾಸಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯರಿಗೋ ಸ್ವರ ಬರದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಲಕ್ಷಣಪದ್ಯಗಳು ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಸಂಭೋಧಿಸಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಉದಾಹರಣಪದ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿ ರೂಪವಾಗಿವೆ. ಈ ದೊರೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿಸಿ ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷ

ಪಟ್ಟು ಕವಿಗೆ ಉಭಯಕವಿತಾವಿಶಾರದ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಬಳಿಕ ಕವಿ ಈಶ್ವರ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೂಗಳಿದ್ದಾನೆ ಉಲ್ಲಾಸಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ :—

ಇದು ಎನಮದಖಿಲಸುರಾಸುರಸ್ತೋಮಮಸ್ತಕತಲವಿನ್ಯಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಕೋಟೀ
ರಕೋಟೀತಟಘಟಿತಮಣಿಗಣಕಿರಣಪಟಲಪಾಟಲಿತಚರಣಪುಂಡರೀಕ ಶ್ರೀವೀರಭದ್ರ
ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷಸಮಾಸಾದಿತಾನಿತರಸಾಧಾರಣಸಾರಸ್ವತೋದಯಕಮನೀಯನಪ್ಪ
ನಿಖಿಲಸರಸಕವಿಕುಲತೀಲಕ ಶ್ರೀ ಲಿಂಗರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ ನರಪತಿಚರಿತಮೆಂಬಲಂ
ಕಾರಶಾಸ್ತ್ರದೊಳ

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಮಹಿಶೂರಪುರ

ಅತ್ಯುಚ್ಚಸೌಧಶಿಖರಪ್ರತಿಪದ್ಧರತ್ನ | ಪ್ರತ್ಯಗ್ರಕಾಂತಿಚಯಕರ್ಬುರರಾಜಮಾರ್ಗಂ |
ಸತ್ಯೈಕತಾನಮವನೀಸುರಭಾಗಧೇಯಿಂ | ನಿತ್ಯಂ ಪುರಂ ವೇಣುವದೀಮಹಿಶೂರ
ನಾಮಂ ||

ಪದಿಕರಾಂಕುರಾಲಂಕಾರ

ಧರಣಿಪಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರನ ಸುಂ | ದರತೆನುನಾಲಿಸುತೆ ಕಂಡು ಕನಸಿನೊಳವನಂ |
ಧರಿಸಿತ್ತು ದೃಕ್ಕಲಮನಿ | ತೇಜದಿಂದ ಜಕ್ಕುಶ್ಚ್ರಮೋಂಗನಾನಿಕುರುಂಬಂ ||

ನಿಂದಾಮೃತ್ಯಲಂಕಾರ.

ಎತರ ಸಾಸಂ ಕೃಷ್ಣ | ಕ್ಷ್ಣಾತರುಣೀರಮಣಾ ಪೇಠ ನೀನೆಚ್ಚೊಡೆ ಬ |
ಲಾತಾಶುಗಮೊಂದಂ ರಿಪು | ಜಾತಂ ಬಿಡುತಿಯದು ನೋಡೆ ನಂಜಾಶುಗಮಂ ||

ವಿಭಾವನಾಲಂಕಾರ.

ರಿಪುವನಿತಾಬನಾಶ್ರಜಲಧಾರೆಯಿ-ನಾಗಿಹ ಮೇಘಕಾಲದೊಳ |
ನ್ಯುಪಸರ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ತನ ಕೀರ್ತಿಮರಾಳಿ ಎರೂಢಹರ್ಷದಿಂ ||
ದಸಗತಶಂಕೆಯಿಂ ತೊಲಿಲ್ಲು ಮೆಲ್ಲ ಜಗತ್ತಿನೊಳಂ ಪ್ರತಾಪಸ |
ತ್ತಪನನುವಾಗಳುಂ ಬೆಳಗುತಿರ್ಪನುದೀಕ್ಷಿಸೆ ಚಿತ್ರಮತ್ತಿಪೇಠ್ ||

೨ ಪ್ರಭಾವತೀಪರಿಣಯ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಬೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ “ ಹರಿವಂಶದೊಳಗೆ ರಂಜಿಪ ರುಕ್ಮಿಣೀಕುಮಾರನು ದನುಜಸುತೆಯ ಪ್ರಭಾವ ತಿಯನೊಲಿಸಿ ಪರಿಣಯವಾದ ” ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ, ವಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಸಮುದ್ರ

ಸಿರಿಯ ವೊಸ ತವರೂರು ಪವಳದನ್ನದ ಪಾರು |

ಸುರಶೈಸಿರಿಯ ನಾಡು ಹರಿಯಿರುವ ಮಣಿಬೀಡು |

ಅರಸಂಜೆಗಳ ಗೊತ್ತು ಬಾಡಬನ ಸವಿದುತ್ತ ಮುತ್ತುಸಸಗಿದುವೆ ಬಿತ್ತು ||

ಪೆತ್ತಿಗೆ ಪುಟ್ಟಿದ ನೆಲೆಯು ತಿರೆವೆಣ್ಣ ಮೇಖಲೆಯು |

ವರುಣಗಿರ್ವಾಗರಂ ನೀರ್ದೇರಿನೋಗರಂ |

ಮಜೆವೊಕ್ಕ ಗಿರಿಯ ಬೈತಿಡುವೊಡಲ್ ತಾನೆನುತ್ತಿಂಗಡಲ್ ಕಂಗೊಂಡುದು||

೩ ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸ (ಜಂಪು)

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಕಥಾಗರ್ಭವನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ನಳಕೂಬರನಸುಗಿಯ ಶರ | ದಳತೆಗೆ ನೈಯಿಕ್ಕಿ ಸೊಕ್ಕಿ ಮನದನ್ನಳ ಕೋ |

ಮಳಲೀಲಾಜಾಳವ ನೆನೆ | ದಲಿಲಿದ ಪರಿಯನ್ನು ಪೇಪ್ಪೆನಿಳಿ ಮೆಚ್ಚುವವೋಲ್ ||

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ನಳಕೂಬರನ ವಿರಹಸೂಚಕವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ —

ಕಾಂತೆಯ ಏಧುಮುಖಜಳದಳ | ಕಾಂತೆಯ ನಿಜಲಲಿತವಲಸಿತಾಪಹೃತವಿಟ |

ಸ್ವಾಂತೆಯ ಕಾಣದೆ ಕೂಂದಮು | ದಂತೆಯ ತಾಂ ಕಂತುಕುಂತಹತಿಗೆಡೆಯಾದಂ ||

೪ ವೀರಭದ್ರಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ, ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ “ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಾ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಭೋಜ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಬಿಲ್ಹಣ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. , ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇದು ಸಾಲ್ವಿದಿದು ಮೇಲ್ಪಾಯ್ತು ನಾಲ್ಕೋಳ ಬೆಟ್ಟವಗೆಯ ಸಾರದೆಯಾ
 ಗ್ತಾರ್ ಮುಂಕೊಂಡ ಮೊಗ್ಗರಂಗೊಂಡು ಮೊಟ್ಟುವ ಬೋಪೆಯರ್ಕಳ ತಲೆಯ
 ಟಾಳಯೊಳೊಪ್ಪಿ ಮಿಜುಗುವ ರನ್ನವೆಳಗನೊಳಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕಳೆಯಿಂ ನೇಸಜ
 ಕೆಂಗದಿರ್ಗಳಂ ಕಂದಿಸಿ ಬಾಂಬೊಪೆಯೊಳ್ ಬೆಳೆದ ಕೆಂದಾವರು ದದಂದವಂ
 ನಂದಿಸಿ ಮೈಮೆವಡಿದ ತನ್ನಡಿದಾವರೆಯಂ ಎಡೆವಡದೆ ನನ್ನವಡೆದಿರಗಡಿಗಿ ಸಡ
 ಗರಂಬಡೆದೊಡನೊಡನೊಡಲುಬ್ಬಿ ನಿಡಿದುಂ ಜಾನಿಸುತ್ತತ್ತತ್ತಲುಂ ಜಸಂಬೆತ್ತ
 ಕಿತ್ತಡಿಯರ್ಗೆ ತಿತ್ತಿಗನಪ್ಪ ಎಡನ ಕಡುಸಿರಿವಡೆದ ಕಡೆಗಣ್ಣ ಕುಡಿವೆಳಗ ಜೊನ್ನ
 ವಲದಿಂ ಪೆಂಪುವೆತ್ತ ಕಬ್ಬದೇಡ್ಗಯಂ ಪಡೆದು ಮೂಜಗಂಗಳೊಳ್, ಸೋಜಿ
 ಗಂಗುಡುವ ಬಿತ್ತರಕಿತ್ತಿಮೊತ್ತವಂ ಗೊಂಬುಗಳೊಳಂಟಿಸಿ ಜಪ್ಪನ್ನದೇಶದರಸುಗ
 ಳೊಪ್ಪದಿಂದೊಪ್ಪಿಸ ಕಪ್ಪವನೊಪ್ಪುಗೊಳುತ್ತ ಮಹಿಸೂರೊಳುದ್ದವಾದ ಗದ್ದುಗೆ
 ಯೊಳ್ ನಾಂಟಿಸಿ ಮನ್ನೆಯಗಂಡರ ಗಂಡನಾದ ಕೃಷ್ಣರಾಜಂಗೆ ಕೂರ್ಮೆಯಳಿಯ
 ನಾಗಿ ದೊಡ್ಡಲಿಂಗರಾಜನ ಮಡದಿ ಕೆಂಪದೇವಾಂಬಿಯ ಗಬ್ಬಪಾಲ್ಗಡಲ್ಗೆ
 ಪುಣ್ಣ ಮೆತ್ತಣ್ಣದಿರನಾಗಿ ಸಿರಿನುಡಿವೆಣ್ಣೊಡವೆರೆದ ಲಿಂಗರಾಜನುಸಿರಿದ ವೀರಭದ್ರ
 ಶತಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ನರಿಯಂ ಕೊಲ್ವೊಡೆ ದಿವ್ಯಬಾಣತತಿಯಂ ಸಂಧಾನಮಂ ಗೆಯ್ಯದೇ |
 ಕುತಿಯಂ ಸೀಳೊಡೆ ವಜ್ರಸಾರಧನುವಂ ಕೈಗೊಳ್ಳುದೇಂ ಜಂದಮೇ ||
 ಸರಿಯಂ ಪೊಂದದ ದಕ್ಷನಂ ವಿಮಧಿಸಲ್ ಕ್ಷುಭ್ಯದ್ವಿಶಾಪಾಲಭೇ |
 ಕರೂಪಂ ಮಿಗೆ ತಾಳ್ಮರೇ ಭರದಿ ನೀಂ ಶ್ರೀವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಾ ||
 ಸುರಚಾಪಪ್ರಭಿಯಂತೆ ಮೇಘವಿಲಸದ್ವಿದ್ಯುಲ್ಲ ತಾರೋಚಿಯಂ |
 ತುರುನಿದ್ರಾಗತಹೇಮದಂತೆ ಜಲದಿಂ ಮೆಬ್ಬೀಟ್ಟು ಬಲ್ಲುಳ್ಳೆಯಾ ||
 ಕರದಂತಸ್ಥಿರವನ್ನು ಪೊಂದುತಿರುವೀಪ್ರೀಚಿತ್ತವಂ ನಂಬಿ ಕಾ |
 ತರಿಸಲ್ಪಾತನ ಬಾಲು ಗಾಳಿಯ ಸೊಡರ್ ಶ್ರೀವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಾ ||

6 ಮಹಲಿಂಗಶತಕ

ಇದು ನೀತಿಬೋಧಕವಾಗಿದೆ ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಮಹಲಿಂಗ ಎಂದು ಮುಗಿ
 ಯುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಬಾಣಸಿಗ

ಶುಚಿ ನಿರ್ಮಲಮನನಾಪ್ತನು | ರುಚಿಗಳ ಒಲ್ಲವನು ಸೂಪಶಾಪ್ತಜ್ಞನು ತಾ |
 ನಚಲಮನನಾಗಿರುವವ | ನುಚಿತದ ಬಾಣಸಿಗನೆನಿಪನ್ನೆ ಮಹಲಿಂಗಾ ||

೧ ಗಂಜಾಕಲ್ಯಾಣ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ , ಅಧ್ಯಾಯ ೧, ಪದ್ಯ 493.

7. ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ

ವರವಾಲ್ಮೀಕಿತಪೋಥನ | ಎರಚಿತರಾಮಾಯಣಾಬ್ಧಿ ಮಧನೋದ್ಗತಬಂ |
ಧುರರಾಮಕಥಾವೃತ್ತವ | ನ್ನೇತೆವನು ವಿಬುಧಗ್ನಿ ಯಕ್ಷಗಾನದೊಳಲೆಯಿಂ ||
ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ

೧ ಕೃಷ್ಣಾಜ್ಞಾನರ ಕಾಳಗ

ಇದೂ ಯಕ್ಷಗಾನವೇ. ಇದರಲ್ಲಿ

ವ.ಹೆವೊಕ್ಕು ಗಯನ ಸಲಹಲು | ಹರಿಯೊಳ್ ಧುರವೆಸಗಿ ಜಲದಿ ಒಯವಂ
ಪಡೆದಾ |

ನರನ ರವುವಿನವೈತ್ತಾ | ನರನ ಚರಿತ್ರವನು ಜಗಮುಘೇ ಎನೆ ವೇಪ್ಪೆಂ ||

ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ. 1857.

ಈತನು ಗಯೋವಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ಹರಿತಸಗೋತ್ರದವನು , ಉಲಿಚನಾಡು ನರಸಯ್ಯನ ಮಗನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ. " ಸಂಸ್ಕೃತಾಂಧ್ರಕರ್ಣಾಟಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಳಕವಿಸಾರ್ವಭೌಮ ನೆನಿಸಿ ಬಹುಕ್ರಂಧಕರ್ತೃವಾದ ವೆನ್ನೆ ಶಿರಸ್ತೇದಾರ್ " ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗಯೋವಾಖ್ಯಾನವನ್ನು 1857 ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಗಯೋವಾಖ್ಯಾನ

ಇದು ಚಂಪೂಗ್ರಂಥ , ಸಂಧಿ 28, ಗದ್ಯ ಪದ್ಯ 1141; ಕೆಲವು ಪಟ್ಟಿ ದಿಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗಯನಂಬ ಗಂಧರ್ವನಿಗೆ ಅಧಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ

ಪಾರ್ಥನೊಡನೆ ಕೃಷ್ಣನು ಕಾದಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ರಾಮನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸೀತೆ, ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ, ವ್ಯಾಸ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—

ದ್ವಾರಕಾಪಟ್ಟಣ

ಪರಿಲಸಚ್ಚಂದೋನುವರ್ತಿ ಸದ್ವೃತ್ತಭಾ |
 ಸ್ವರಮಾಗಯರ್ಥವಿಸ್ತಾರಮಂ ತೋಜುತ |
 ಕ್ಷುರಪದಂ ತಾನಾಗಿ ಪ್ರಾಸಶೋಭಿತಮಾಗಿ ಯತಿಗಣಾರಾಧ್ಯಮಾಗಿ ||
 ಗುರುಮಾತ್ರಗಳ ಕೂಡಿ ಸಂಧಿಸದ್ವಿಗ್ರಹ |
 ಸ್ಫುರಿತಾಶಯಪ್ರದಾಭಿಷ್ಠಿಯಿಂದೊಪ್ಪಿತಾ |
 ವುರವರಂ ಪ್ರೌಢಕವಿರಚಿತಸತ್ಯತಿಯಂತೆ ಮುಧುರಯಸೇಷಮಾಗಿ ||
 ವಾಡೆಗಳಾತ್ಮವೇಗವಿಭವಾಸಹದುಸ್ಸಹವಾತಸಂಘದ |
 ತ್ರಾಜಿಗಳದ್ಭುತವ್ಲವಭವಾಶುಗಧಾವಿತಘೋರವಾರಿಮು ||
 ಗ್ರಾಜಿಗಳನ್ಯಸೈನಿಕನಿಕಾಯಸುಖಾಸ್ಪದದೇವರಾಜ್ಯಸಂ |
 ಯೋಜಿಗಳಂತು ತತ್ಪರದೊಳೊಪ್ಪುವವಪ್ರತಿಮಪ್ರಭಾವದಿಂ ||
 ಧರೆಯೊಳ್ ಕಾಶಿಕನಾಮಮಂ ಕೊಳದೆ ಮಾತಂಗಾಶ್ರಯಂ ತಾನೆ ಆ |
 ಗರದೇ ವುಣ್ಯಜನಾರಿಯೆಂದೆನಿಸದೇಯೆಂದುಂ ಸುರಾವೋದದಿಂ ||
 ಪರಿತುಷ್ಟಾತ್ಮಕನಾಗಿ ಶೋಭಿಸದೆ ಶುಂಭದ್ಗೋತ್ರನಿರ್ಭೇದಿಯಾ |
 ಗರದೇ ವರ್ತಿಸಲಾವುರಿನೈವಜನಗ್ಗಿಂವ್ರಂ ಸಮಂ ಭಾಸಿಸಲಾ ||

ನಂಜಯ್ಯ. ಸು 1860

ಈತನು ತ್ರಿಪುರದಹನ, ರಾಧಾವಿಲಾಸ, ಸೋಮಶೇಖರ ಚಿತ್ರಶೇಖರಕಥೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಗಟ್ಟಿದ ಕೆಳಗಣಿಂದ ಬಂದು ಅಳಿಯಲಿಂಗರಾಜನ (1೪೭3—1೪74) ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ ಹೆಸರು ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಲದರೂ ಮಂಜುನಾಥ ಎಂಬ ಅಂಕಿತದಿಂದ ಎತತ್ಕೃತವೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿವೆ ತ್ರಿಪುರದಹನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕಂದವಿದೆ:—

ಸ್ವರಹಗಲೀಲಾಚರಿತೆಯ | ಧರೆಯೊಳ್ ಎಸ್ತರಿಪೆನೆಂಬ ಕೌತುಕದಿಂದಂ |

ಎರಚಿಸುವೆ ಯಕ್ಷಗಾನದಿ | ದುರಿತಾಪಹಮಪ್ಪ ತ್ರಿಪುರವಿಜಯದ ಕಥೆಯಂ ||

ಸೋಮಶೇಖರಚಿತ್ರಶೇಖರಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗರಾಜನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಆ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ' ಕವಿತಾಸತಿಯಂ ನಟಿಸುವ | ದಿವಿಜೇಂದ್ರನ ಪೋಲ್ವ ಲಿಂಗಭೂಪನ ಪದಪ | ಲ್ಲವಕರೂಢನುಸಿರ್ವಂ ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ. —

ಪ್ರೀರಮಣಪ್ರಿಯಮಿತ್ರಂ | ವಾರಣವರಹರ್ಮವಸ್ತ್ರಸಂವೃತಗಾತ್ರಂ |

ಭೂರಿಸುರಸ್ತುತಿವಾತ್ರಂ | ಕೋರಿದನೊಲಿದೀಗೆ ಮಂಜುನಾಥಂ ದಯದಿಂ ||

ನ್ಯಾಪತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ಸು. 1860.

ಈತನು ರಾಮಕಥಾರಂಜನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಕಾಂಡಿನ್ಯಗೋತ್ರದವನು, ತಲ್ಪಗಿರಿರಂಗವಿಟ್ಟಲನ ಭಕ್ತನು. ಇವನ ತಂದೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ; ತಾಯಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಂಬೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥದ ಸುಂದರಕಾಂಡವು 1867 ರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಕಥಾರಂಜನ

ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಂದರಕಾಂಡವು ಮಾತ್ರ ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಸರ್ಗ 88. ಗ್ರಂಥವು ವೃತ್ತ, ಗೀತಿ, ಸೀಸಪದ್ಯ, ಕಂದ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ತೆಲುಗಿನ ವಾಸನೆ ಎಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಶಬ್ದವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ —

ಹರಿವರನದ್ರಿರಾಜನಿಭನಾಗ ಸುವೇಗಯುತ ಮಹೇಂದ್ರಭೂ |

ಧರಶಿಖರಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಎವಿಧಕ್ಷಿತಿಜಾಕುಲದಲ್ಲಿ ಶೈಲನಿ ||

ಝರಿಯೊಳು ಭಿನ್ನಪಕ್ಷಗಿರಿಸಾಟಿನಿಪಾತವ ಕೂಡಿ ಸೇರಿದಳ್ |

ಹರಿವರರಾ ಅರೋಗಿನ ಮಹಾತ್ಮನ ಪ್ರೀತಿಯು ಕೂಡೆ ನೋಡಿದರ್ ||

ನಂಜುಂಡಶಿವಯೋಗಿ. ಸು 1860.

ಈತನು ಆಟವೀಶ್ವರ ಗೀತಾಮಂಜರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಗುರು ಆಟವೀಶ್ವರ, ಸ್ಥಳ ಮತಕೂರು. ಇವನು ಸುಮಾರು 1860 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವಗುರುಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಹಾಡುಗಳಿವೆ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂಡವೃತ್ತಗಳೂ ಇವೆ.

ವೀರೇಶ್ವರಶಾಸ್ತ್ರಿ. ಸು. 1860.

ಈತನು ಸ್ವಕೃತ ವೀರಶೈವಾನ್ವಯಚಂದ್ರಿಕೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಬೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಗುರು ಚೆನ್ನಬಸವ, ಸ್ಥಳ ಗುಬ್ಬಿ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1860 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ ಸು 1860

ಈತನು ಸರಸ್ವತೀಪ್ರಬಂಧವನ್ನೂ ಎತ್ತಕ್ಕೃತಿಪರೀಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ; ಇವನಿಗೆ ರಾಜರಾಜ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಧಾರ್ವಾಡ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಆಗ್ಗಳ, ಹೊನ್ನ, ಗುಣವರ್ಮ, ನಾಗವರ್ಮ, ಪಂಪ, ಕೇಶವ, ಮಧುರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಎತ್ತಕ್ಕೃತಿಪರೀಕ್ಷಣವನ್ನು 1873 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಸರಸ್ವತೀ ಪ್ರಬಂಧ.

ಇದು ಜಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿ ಅಸಮಗ್ರ; ಗ್ರಂಥವು 12 ಅಶ್ವಾಸಗಳುಳ್ಳದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. "ಕೃತಿ ಲೀಲಾವತಿ ವಲ್ಲಭಂ ಚತುರತಾಚಾತುರ್ಮುಖಂ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀದೇವೀಕಥೆಯೆಂಬ ಪೂರ್ವಕಥೆಯುಂ ಜಂಪೂರಿ ಬಂಧತ್ತದಿಂ" ರಚಿಸುವೆನು ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಮೃದುಮಧುರೋಕ್ತಿಯಿಂ ಸರಸದಿಂ ರಸದಿಂ ಸ್ತುತಭಾವದೇವ್ತಿಯಿಂ |
ವಿವಿಧವಿಧಕ್ರಿಯುಕ್ತಪದದಿಂ ಪದದಿಂವು ನಿರ್ಮಿತವರ್ಧದಿಂ ||

ಸದಮಲಲಕ್ಷಣಾತ್ಮಗೌದಿಂ ಗೌದಿಂ ಚತುರ್ಮುಖವೃತ್ತಿಯಿಂ |
ವಿವಿಧವಿವರ್ಣದಿಂದೆಸೆಗುವಾಕೃತಿ ಧೀಕೃತಿ ರಾಜರಾಜನಾ ||

ನವರಸಮಾಸ್ಯದೊಳ್ ತೊಳಪ ತಂಬುಲದ ಬ್ರವನಾಿಗೆ ಭಾವಮು |
ಕೃಪ ನಗೆಯಾಗಿ ಭಂದಮಿದು ಚೆಲ್ವಿಕೆಯಾಗಿ ವಿಜೃಂಭವೃತ್ತಮು ||
ಋಷಿ ಮೊಲೆಯಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ಕಡೆಗಣ್ಣುಡಿಸೋಲನುಮಾಗಿ ಮತ್ಸರವೃತ್ತಿ |
ಪ್ರವಿಧಿತನರ್ತಕೀ ಸುಜನಚಿತ್ತಮನೊಯ್ಯನೆ ಸೂತೆಗೊಳ್ಳಳೀ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಪ್ರಭವೃತ್ತಿ ಇದೆ. ಒಳಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧರು, ಸೃಷ್ಟಿಭ
ವೇನ, ಗೌತಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಸಮಂತಭದ್ರ, ಪೂಜ್ಯವಾದ, ಅಕಳಂಕ ಇವರುಗಳ
ಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆಶ್ವಾಸಗರ್ವ ಕೊನೆಯುಳ್ಳ ಈ ಗರ್ಭವಿದ —

ಇದು ವಿದಿತಾರ್ಹತ್ವದವಿದ್ಯಾವಿನ ಸುವರಹಿಕವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಂತ ವರ್ಗವರ್ತಕಾರಂಗೆ
ಸಂಗನಿರ್ಧಾರತರಾರ್ಥಾಲ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ ಕವಿತೀರೋಮಣಿ ವಿವಿಧ ಸರಸ್ವತೀಪ್ರಭಂಧ
ದೊಳ್.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಅಕಳಂಕ

ಜಲಮಂ ಕುಡಿದಲಪುನಂ | ಜಲಗಳಕಂಬಳದ ಸೆಳೆಯ ಕೊಂಬಿನ ಒಳ್ಳೆ |
ಜ್ಜಲದ ಪಲತೆಹದಬಣ್ಣದಿ ಎಳದುಲಗಳ ಒಳಗಮೆನೆದುದಾಪ್ತಾಪೆ ಮಳಬೊಳ್ ||

ಕೊಳ.

ಇದು ನಿಜ್ಜಂ ತನ್ನ ಲಜ್ಜಂ ವಲಿತರುನೆನಿಸುವಾಂಭಿಯಿಂ ಚಂದ್ರಮಂ ಸೂ |
ಸಿದಪಂ ಪೀಯೂಷಮಂ ತಾನಿರುಳೊಳಿದುವೆ ತಜ್ಜೆಲಸಂಸರ್ಗದಿಂ ಮಾ ||
ಋಷಿ ಸಾರ್ತದಜ್ಜಪದ್ಧಿಕರವರವಿವುಲಸ್ರಾಂತಮಂ ತೀವಿತಂತ |
ಲ್ಲದೊಡಂತುಂ ತುಂಬಿ ತುಳ್ಳಾಡುಗುಮೆ ವಿಧುವಿಗಂ ಗ್ರಾವಕಿಸ್ನಾನ ನೇತಂ ||

ನೇಮಿಚಂದ್ರ

ವಿನಯವಾದಿವಾರಿಗಮ್ಮಗಾಶನನಾಶಕೋವಿವಾರಪ್ಪ |
 ದ್ವನಿವದಿನೇಶ್ವರಂ ಶ್ರುತಸರಸ್ವತಿನರ್ತನಂಗವಕ್ತ್ರನ ||
 ಹೃದಯ ಮತವಾರ್ಥವರ್ಧನಸುಧಾಕರನಾದಿಕವೀಂದ್ರಮಲ್ಲನೆಂ |
 ದೆವಿಸುವ ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಪದಾಂಬುಜಕಾನತನಪೈ ಚಿತ್ತದೊಳ್ ||

ಶಿವಶ್ವಕೃತಿ ಪರೀಕ್ಷಣ.

ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಅಗ್ಗಲೆ ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪರಾ
 ಮರ್ಶವೂ ಅನುವಾದವೂ ಇವೆ. ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಕಾಲವಾದಮೇಲೆ ಕೇಶಿರಾಜನು
 ಶಬ್ದದ್ರೂಪದರ್ಶನಾದ ಅಭಿಧಾಂಗದ್ವಯದಿಂದ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಇವನು ಎಂದು ಕವಿ
 ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾನೆ.

ಕಮಲ ಕವಿತೆ 1886

ಈತನು ರತ್ನಕರಂದಕಕ್ಕೆ ಬೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ;
 ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರದವನು; ದೊಮ್ಮರನ ಮಗನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ. ಮೈ
 ಸೂರು ದೊರೆ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾದ ಸೂರಿಪಂಡಿತನ ಇಷ್ಟಾನು
 ಸಾರವಾಗಿ ಈ ಬೀಕೆಯನ್ನು 1883ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮೂಲಗ್ರಂಥ
 ಸದಾಂಶಧದ್ರಕೃತ. ಬೀಕೆಗೆ ಬಾಲಸೋಧವಿ ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಮಹಾದೇವ. 1870.

ಇವನು ಮಹಾಲಿಂಗೇಂದ್ರವಿಜಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರ
 ಶೈವಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಹರಮತೋತ್ತರಸಿದ್ಧಾಂತರು. ನೆಗಟಿ'ವೊಂದುರುತ್ತೀಲ
 ಮುಳ್ಳು ಸೋಮೇಶವಾಹೇಶ್ವರ, ಗುರು ಅಸುಪುರೀಪತಿಯಪ್ಪ ಶಿವಲಿಂಗದೇಶಿಕ.
 ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1792ನೇನು ಶುನೋದವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1870) ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳು
 ತಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಭೀಮನಂ ಕುಕವಿಕುಲಭೀಮನಂ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ | ಸೋಮನಂ ಶಿವಕವಿಮನಃಪಯೋಜನಂ |
ಬುಧಸಮು |

ಶೋಮನಂ ಸೋಮವಿದ್ಯುತಾಗಮಸಿಪ್ಪುಣಶಂಕರಾರಂಭನು ಕೃಷ್ಣನಂ ||

ಕಾಮಕರಪದಹೃದಯಪದ್ಮನಂ ಪದ್ಮನಂ | ತ್ರೀಮಹಿಮತಫೋಜನಂ ಕವಿಕೇಶಿರಾಜನಂ |
ಸಾಮದಿಂದಿಜಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಕವ್ಯಕೊಳ್ಳುಮಂ ಬೇಡುವೆಂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಂ ||

ಈ ಕವಿಗಳಲ್ಲದೆ ಹರೀಶ್ವರ, ಪದ್ಮಕವೀಂದ್ರ ಇವರುಗಳನ್ನೂ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಹಾಲಿಂಗೇಂದ್ರ ವಿಜಯ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಬರೆದಿದೆ. ಸಂಧಿ 32. ಪದ್ಯ 2032 ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಬಸವ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ) ಸದನ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರಗುರುವಿನ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಬಸವ, ಚಿನ್ನಬಸವ, ಪ್ರಭುದೇವ, ಸಿದ್ಧರಾಮ, ತೋಂಬಿದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇವರುಗಳ ಚರಿತ್ರವು ಕಾವ್ಯರೂಪವಾಗಿ ರಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗುರುವಿನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ತಾನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗುರು “ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳಿ ದುಃಖವನ್ನು ನೀಗು” ಎಂದು ಹೇಳಲು ತಾನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಷಣ್ಮುಖ, ವೀರಭದ್ರ, ಭೃಂಗಿ ಇವರುಗಳನ್ನೂ ಬಸವ ಮುಂತಾದವರನ್ನೂ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ನಿಖರಪದ್ಯಕ್ತವಾದಪಂಚರೇಣು | ವಿವಿಧಭಸ್ಮಕ್ರಮಾದ್ರಾಂಕಿತಾಳಿಕಮಾಹ | ತ್ವದಮಹಾಸಿಪ್ಪುಣಶಶಿವಲಿಂಗದೇಶಿಕೋತ್ತಮಜಯಸಾಗರತಟಾ || ಭೃದಿಶಮತಿ ಸತ್ಕೃತಿ ಮಹಾದೇವನುಪ್ರಣೇ | ಶದ ಮಹಾಲಿಂಗೇಂದ್ರವಿಜಯಂ || ಎಂದಿದೆ.

1 ಬಸವ, ಚಿನ್ನಬಸವ, ಆಪ್ತಮ, ಶಿವಲಿಂಗಗುರು, ಮುಂಗೇಂದ್ರಚಿಟ್ಟಿಲಚಿಟ್ಟಿಲ ಬದ್ಧಮಹಾಲಿಂಗ, ತೋಂಬಿದಾರ್ಕ, ರೇಣುಕ, ಮಯ್ಯಸಿದ್ಧ, ಎಕೋರಾಮ, ಸಂದಿಕಾರಾರ್ಕ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ, ಸಿದ್ಧರಾಮ.

ಗಂಗಾಧರನುಡಿವಾಳೇಶ್ವರ. ಸು. 1870.

ಈತನು ಕವಿತಾಪದ್ಧತಿ, ಕಾಗಂಬರೀಕಥೆ, ಶಬ್ದನುಜಾರಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಈತನ ಕವಿತಾ ಪದ್ಧತಿ ಭಂಡರ್ಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ. —

ಲಕ್ಷ್ಮಣದಿ ಪದವನುಸಿದ್ಧಿಹೆ | ರಕ್ತಿವೃದ್ಧಾಕೃತಿಯು ಪೊಟ್ಟಿ ಕವಿಯಂ ಸತತಂ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣದಪ್ಪಿದೊಡಾಕೃತಿ | ಭಿಕ್ಷುನ ಬೇಡಿವುದು ಬಗದೊಳದು ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ||

ಶ್ರೀನಿವಾಸ 1871

ಈತನು ಆಚಾರ್ಯನತಾರ, ಲಾಸನನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ತಿರುನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ, ತಾಯಿ ಸಂಗಾರಮ್ಮ; ಗುರು ಶ್ರೀನಿವಾಸಬ್ರಹ್ಮಾಂತ್ರಪರಕಾಲಯತಿ, ಸ್ಥಳ ಗೋರೂರು. ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು 1871ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಆಚಾರ್ಯನತಾರ ವಿಲಾಸ.

ಇದು ಹುಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 31, ಪದ್ಯ 1760. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗ, ಕಾಂಬೆ, ತಿರುಪತಿ, ಮೇಲುಗೋಟಿ ಈ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವೈಭವವು ಹೇಳಿದೆ; ಮೈಸೂರು ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳ ವರ್ಣನೆಯೂ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯ ವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ:—

ತೆಂಗು.

ಒಕ್ಕತನದಲಿ ತನಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ನೀರ್ಗಲ |
ನ್ನಕ್ಕಹದಿ ಮೊಯ್ದು ಪರಿವಾಲಿಸಿದವರಿಂದು |
ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಸದೃಶಮಾದಳ ನೀರುಗಳ ತಮ್ಮ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಮೊತ್ತಕ್ಕೊಂದು |
ಉಕ್ಕಿರಲಿಹರುಷದಂ ನಿಜಜೀವವಿರುವನಕ |

ಕಕ್ಕು ಲಿತೆಬಡದೆ ಕೊಡುತಿರ್ಪ ಕೆಂದೆಂಗುಗಳೆ' |

ಸೊಕ್ಕಿನಂ ಬೆಳೆದಿರ್ಪುವಿಲ್ಲಿ ಕೃತಮಂ ವೆಚೆಯದಿರುತಿರ್ಪ ನುನುಬರಂತೆ ||

ಈತನು ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷ ಸಕಥೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ; ಅಶ್ವಾಸ 11

ವೆಂಕಟವಂದಾಚಾರ್ಯ. ಸು. 1875

ಈತನು ಪದ್ಮನಾಭನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಶ್ರೀಮೈ
ಷ್ಣದೇವ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಸರಗೂರು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪದ್ಮನಾಭನಾಟಕ

ಭಾರತದ ಅದ್ವಿತೀಯರೂಪ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾಟಕರೂಪವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅದೇಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ ಶ್ರೀಯುಕ್ತಾರ್ಥನೆ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

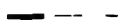
ವಸಂತ.

ವಸಂತವಿಶಾಳಚಿಂತಂ | ಸ್ಫುರಿತಲತಾಂತಂ ವಿಯೋಗಿಜನಹೃತ್ಕುಂತಂ |
ಪರಿಶೋಧಿತಂ ವಸಂತಂ | ಸುರಭಿತತುರಿದಂತಮಂಗಜೋತ್ಸವಕಾಂತಂ ||

ಪದ್ಮನಾಭಮಹಾರಾಜ ಸು. 1880

ಈತನು ನಿಗಮಸಾರಾಮೃತ, ದಾಸಭೋಧಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ತಾಳಿಕೋಟಿ ರಾಜನಾಗಿದ್ದು ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನನ್ನು " ಶ್ರೀಮಹರ್ವೈಕ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೇಂದ್ರ ಅತ್ಯಾತ್ಮಮಿ" ಎಂದು ವೀಕ್ಷಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1880 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಗುರುತಿಷ್ಠಿಸುವಾದರೂಪವಾಗಿಯೂ ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತವೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಇವೆ.

ಭೂಮೀಶಕವಿ. 1889

ಇವನು ದಶಾವತಾರಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂಶದವನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಹುಲಿಲಾಮೃತಸಾರ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದನ್ನು ಶಕ 1805 ಸ್ವಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾಮಿನೀನ ಟ್ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 145 ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು, ಶಿವ, ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಮೊಗವ ನೋಡಲು ನೋವ ನಂದದಿ | ಸೊಗಯಿಸಿತು ತವ ನಾಸಿಕವು ಸಂ |
ಪಗೆಯ ವೂ | ನಿನ್ನ ಸೋಭಿಸಿತು ರದನಗಳು ||

ಝಗಿಪ : ಐದಿ | ಸೊಗಯಿಸಲು ನಗಧರನೆ ಸುರವೈ |
ರಗಳು ಚೊ : ಅಸಿದರೀಕ್ಷಿಸುತ ನಿನ್ನ |

ಬಸವಕವಿ. 1887

ಈತನು ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಗುರು "ಉರುಮತ್ತಿ-ಸುರದೀಶ" ನಂಬ ಜಿತ್ಸನವರು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1809 ಸರ್ವಜಿತುವಿನಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ 1897 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆಸಿದಂತೆ ಸೇಳುತ್ತಾನೆ.

ವೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ, ಮುಳಯರಾಜ, ಹರಿಹರ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಸೋಮ, ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಭೀಮರಸ, ಚಾಮರಸ, ರಾಘವಾಂಕ, ಬಾಣ, ಕೀತೀರಾಜ, ಮುಳುಕ, ಮಗ್ಗಿ ಮಾಯದೇವ, ಶಂಕರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಕಾವ್ಯ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕವಟಪ್ರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 15, ಪದ್ಯ 438. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಠಿಯಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ ಜರಿತವೂ ಮೂಲೆಯಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ವೃತ್ತಾಂತವೂ ಹೇಳಿದೆ.

ಕಥಾಸಾರ—ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶದೊಳಗೆ ಸ್ವರ್ಗಾವತಿಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಎಕ್ರಮರಾಜನೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಘೋಷನೆಯೂ ಇದ್ದರು. ಬಹುಕುಟುಂಬಿಯಾ

ಮಾಲ್ಯಾಸೇಂಬ ಒಬ್ಬ ತಿವಳಿತ್ತನು ರಾಜನಲ್ಲಿ "ನಾನು ಬಡವನು; ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ನೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಬಡತನವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ರಾಜನು ಒಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ಸಾಕಿಕೊಂಡು ರಾಣುವೆರಾಯನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಯುವರಾಜಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ನೂತನ ತನಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೊರಗುತ್ತಿರಲು ರಾಜನು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣದ ದೇವರಾದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನನ್ನು ಭಜಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯ ಅವತಾರವಾಶ ಶಾಂತವೈಯ್ಯಂ ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಹುದ್ರಾವತೀತೀರದಲ್ಲಿಯ ಸುರಗಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೊಳಗೆ ಒಂದು ಲಿಂಗವಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ರಾಜನು ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ಸ್ವಾಮಿ ಕಂಠಿಯ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನಾಣಂದ ಉಪ್ಪವಿಸಿದನು. ಅವನಿಗೆ ರಾಜನು ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಮಾಡಿ, ಆತನಿಂದ ಸುರಗಿಲಿಂಗದ ಮಗುವೆ ಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನೂ ಕರೆಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅನೇಕಕರೆಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವನ್ನೂ ಒಂದು ಕರೆಯನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಕಂಠಿಯ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು ಮನೆಭದ್ರೆಯೆಂಬ ಸ್ವಳಿಗೆ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ ಆ ಕಡೆಗೆ ರಾಜನು ಸ್ವಳಿಯ ಕರೆಂಬ ಕೆಸರನ್ನಿಟ್ಟನು. ಬಳಿಕ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು ಶಾಂತವೈಯ್ಯಡನೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಕೆಲವು ಕಾಲವಾದ ಮೇರೆ ವಿಕ್ರಮರಾಜನು ರಾಣುವೆರಾಯನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ನೂತನಯೆಡನೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವೇಶ್ಯತಟಾಕೇಶ್ವರನ (ವೇಶ್ಯೆಯಕರೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ) ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಆ ಮೇರೆ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಬಳಿಕ ವೇಶ್ಯನೇವ ದೇವತೆಯಾದವನನ್ನು 'ಸ್ತುತಿ ಸಿದ್ಧನೆ'.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಆತನವೀನವಾದುದು. ಈಗೂ ಅಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೂರಿತು ಪಡ್ಯಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪಡ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ. —

1 ಬಸವ, ಜಿನ್ನ ಬಸವ, ಸಿದ್ಧರಾಮ, ಮಾದೇವಿಯಕ್ಕ, ಅಕ್ಕಪಾಗಮ್ಮ, ಮಾದಿರಾಜ, ಮರುಳು ಶಂಕರ, ಮೇದಾರಲೇತಯ್ಯ, ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯ, ಗೊದಾಸಿ, ಕರಿಕಾಲಚೀಳ, ಕಾಚಿರಾಜ, ಉರಗಿರಾಯಪ್ಪ, ಕಿನ್ನರಿಯ ಬಿಡಮ್ಮ, ಮಂಜಣ್ಣ, ನಿರವಕಲ್ಲಯ್ಯ, ಸುರಿಯ ಚಂಡಯ್ಯ, ಉರಲಿಂಗಿ ಶೆಡ್ಡಯ್ಯ, ಅಮುಗಿಡೇವಯ್ಯ

ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶ

ಪುರವೈರಿಸುಖನಂತೆ ಧನಪಾಲರಾಗಿಯುಂ |
 ಹರದತ್ತನಂತೆವೆನ ಕೀರ್ತಿಯುಂ ಶರಾಗಿಯುಂ |
 ಮುರವೈರಿಸುಖನಂತೆ ಚೆಲ್ವುಳ್ಳರಾಗಿಯುಂ ಬೃಂದಾರಕ್ಕೇಂದ್ರನಂತೆ ||
 ಮೇಲೆವತ್ಸಭೋಗದೊಳ್ ಸಂಯುಕ್ತರಾಗಿಯುಂ |
 ಶರಧಿಸುತನಂತಧಿಕಶಾಂತಿಯುತರಾಗಿರುಂ |
 ಸಂದಧಿಸುತನಂತೆ ಒಹುಗಂಭೀರರಾಗಿಯುಂ ಜನರವೆದರಾನಾಡೊಳು ||

ಸೂಳೆಯರು

ಮೈಗಂಪಿಗಂದೊಗಿ ಬರುವಳಿಯ ನಿಕರಗುಂ |
 ಬೇಗದಿಂದಾಳೆಯರ ಕೈಗಳಂ ಸೋವಿಸುತ |
 ಲಾಗ ನಡೆಗಂ ಸೋತು ಬರುವಂಜಿವಿಂಡುಗಳ ನೂಪುರಧ್ವನಿಗಳಂವ ||
 ಆಗಾಗ ಬೆದರಿಸುತ್ತುತ್ತಿಗಂ ಮನಸೋಲು |
 ವಾಗಿಳಿಯ ಶೂಲಗಿಸುತ್ತಿಗಣನ ಪಡೆಯಂತೆ |
 ರಾಗದಿಂದೊಮ್ಮಿದಂ ವಾರನಾವೀವಿತಿ ಭೂಪಾಲನೋಲಗರೊಳು ||

ಈಶ್ವರಸ್ತುತಿ.

ಕುಳನಕುಚಿಪವನಖವಿಧುತವನಸುಪುರುಷತನು |
 ಜವನಹರ ಜಡಜಸುತಜಡಜದ್ಭಗಮರನಿಕರ |
 ದಿವಜಪತಿಸುತ ಭೂಜಗಧರ ಕುಧರಗೃಹ ಗಗನಕಡೆ ಗರಳಧರ ಪಂಚರ ||
 ಧವಳತನು ಪವನಸುಖವನು ಕೂವಜಯಗಿರಿ |
 ಪವಿ ಮದನತನುವಿನಿಲಿವಿ ಧನಪಸುಖ ಪನಮ |
 ಕವಿನುತನೆ ವೇಶ್ಯಾಶಟಾಕೇಶ ಗುರುಸಿದ್ಧಿಲಿಂಗ ಮಿಗೆ ಸುಖವೆಮ್ಮನು ||

ಮಗನಿಗೆ ವಿಕ್ರಮರಾಯನ ಬುದ್ಧಿವಾದ.

ಬಡೆಯಂ ಕಡಿಸಿದರು ದುಷ್ಟಕೃತ್ಯಮಾಡಿದರು |
 ಗಡಿದುರ್ಗತಾಣ್ಯದೊಳಗೆಡ್ಡೆಹಂ ಮಡೆಯಾದರು |
 ನಡೆಯದಿಗು ದುರ್ಮಾರ್ಗಮಂ ಪರರ ನಾರಾಯರ ನೋಡಿದರು ದುರ್ಗುಣದಲಿ||

ಬಿಡದೆ ಮಹಿಮಾಳ್ಕರಂ ಕಾವಾಡು ರಿವುನೃಪರ |

ಕಡಿವಿಕ್ಕು ಲೋಕದ ಒನಂಗಳ್ಗೆ ನಿಷ್ಕರ |

ದೊಡ್ಡನೆಂದೆನಿಸವಿರು ಮಗನೆ ರಾಜಾವಂಶಯ ಸುಗುಣದಂ ನಡೆಯೆಂದನು ||

ಇತರ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಗ್ರಂಥರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಇವರ ಜರಿತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇದುವರೆಗೂ ಬರೆದಂತೆ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಇದಲ್ಲದೆ ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕವಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾದವರು ಕೆಲವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆಲವರು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಬಂಗಾಳಿ, ತೆಲುಗು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸಣ್ಣ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ವುಸ್ತುಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಬೇವಂತರಾದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಹೆಸರನ್ನು ನಾವು ಎತ್ತುವುದಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಗತಿಸಿದವರ ಜರಿತೆಯನ್ನು ಲಂಬಿಸಿ ಬರೆವುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅಂಥವರ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ

ಬಸವಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದನು. ವುಸ್ತುಕ ವಾಚನದಲ್ಲಿ ಈತನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಅದ್ವಿತೀಯವಾಗಿದ್ದಿತು, ಕವಿತೆಯೂ ಮಾನ್ಯವಾದುದು

ಗ್ರಂಥಗಳು — ಸಾವಿತ್ರೀಚರಿತ್ರೆ (ಷಟ್ಪದಿ), ಭರ್ತೃಹರಿ ಸುಭಾಷಿತ (ವೃತ್ತ), ನೀತಿಸಾರಸಂಗ್ರಹ (ಕಂದ), ದಮಯಂತೀಸ್ವಯಂವರ (ಜಂಪು), ಶಾಕುಂತಲ, ಜೂಜಕೌಶಿಕ, ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ, ಶೂರಸೇನಚರಿತ್ರೆ. ಕೊನೆಯ ನಾಲ್ಕೂ ನಾಟಕಗಳು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೂರಸೇನಚರಿತ್ರೆ “ಒಥಲೊ” ಎಂಬ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕದ ಪರಿವರ್ತನ. ರೇಣುಕಾಧ್ಯವಿಜಯ ಎಂಬ ಚಂಪೂಗ್ರಂಥ ವನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ ; ಮೈಸೂರು ಎದ್ವಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್ಲೇಟರ್ (ಪರಿವರ್ತಕ) ಎಂಬ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿದ್ದು ಹಲವು ಉತ್ತಮ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥ ಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದನು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯ ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ ರಚನೆಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿದ್ದನು. ಕವಿತೆ ಲಲಿತವಾದುದು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ಅಬನ್ಯಪಚರಿತೆ, ದಿಲೀಪಚರಿತೆ : ಇವೆರಡೂ ರಘುವಂಶದ ಭಾಗಗಳ ಷಟ್ಪದೀರೂಪವಾದ ಪರಿವರ್ತನ, ಪೋಷಿತ ಪ್ರಿಯಾ ಸಮಾಗಮ (ಕಂದ), ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್-ಅದ್ಭುತದೀಪ, ಈಶೋಪನ ನೀತಿಕಥೆಗಳು, ಗಲಿವರನ ದೇಶಸಂಚಾರ, ಭಾರತವೀರಚರಿತ, ಗಯ್ಯಾಳಿಯನ್ನು ಸಾಧುವಾಡುವಿಕೆ.

ನಂಜನಗೂಡು ಅನಂತನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ ; ಮೈಸೂರು ನಗರನಿವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದನು ಕವಿತೆ ಸರಳವಾದುದು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ನಾಗಾನಂದನಾಟಕ, ಕರ್ಪೂರಮಂಜರೀ ಪರಿಣಯ ನಾಟಕ, ಸತ್ಯವತೀ ಜವಿತೆ.

ಅಂಜಳಿ ಅಕ್ಷೀನರಸಿಂಹ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ, ಮೈಸೂರು ವೆಸ್ಟ್‌ಮಿಷನ್ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕವನಶಕ್ತಿಯುಂಟು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ಸುಮತಿಶತಕ, ಭಾನುಶತಕ, ಎದುರನೀತಿ : ಇವು ಮೂರೂ ಕಂದದಲ್ಲ ಬರೆದಿವೆ ; ಕರ್ಣಾಟಕ ಚಂದ್ರಾಲೋಕ.

ನಂದಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣವು.

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ಥಕವಿ, ಇವನ ತಂದೆ ವಾರಾಳ ತಮ್ಮಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸ್ವಳ ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ನಂದಳಿಗೆ ಇವನನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಯವರು ಮುದ್ದಣ್ಣನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಈತನು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಸರತ್ತನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಶ್ರೀರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ತಾಯಿಯ ಹಸದಿನಲ್ಲಿಯೂ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧವನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ಹಸದಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಅದ್ಭುತರಾಮಾಯಣದ ಕವಿಯ ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಯ ಮುಖ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ “ನಂದಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣನಿಂದ ಎರಚಿತಮಾದುದು” ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದೂ ವಿಶ್ವಕೃತವೇ. ಈ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ತನ್ನವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಹಾಕುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಾವ್ಯಮಂಜರೀಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅವು ಮುದ್ರಿತವಾದುವು ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ ಈಗಲೂ ಇದೆ. ನಾವೂ ಈ ಭ್ರಾಂತಿಗೊಳಗಾಗಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 1750 ಎಂಬ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿವು. ಈಚೆಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿದುದರಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂಶವು ಹೊರಪಟ್ಟಿತು. ಆಧುನಿಕನಾದರೂ ಈತನ ಬಂಧವು ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು — ಕುಮಾರ ವಿಜಯ, ರತ್ನಾವಳಿ ಕಲ್ಯಾಣ : ಇವೆರಡೂ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು, ಭಗವದ್ಗೀತೆ (ಭಾ.ಷ), ರಾಮಾಯಣ (ವಾ.ಷ), ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ.

ಸಿ. ಆರ್. ಚೆಲ್ಲಮ್ಮ.

ಈಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ, ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿ ಬಾಲಿಕಾವಾತಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ರುಕ್ಮಿಣೀಪರಿಣಯ, ವಾರಿಜಾತಾಪಹರಣ, ರಾಜಕುಟಾ ನಿಧಿ, ವೈರಾಗ್ಯಮಂಜರಿ, ದ್ವಾದಶಮಂಜರೀ ಸ್ತೋತ್ರ, ಗೀತಿಕಾಲಹರ.

ಗೊರೂರು ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಾಸನದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಗೊರೂರು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕನ್ನಡ ಎಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ, ಕನ್ನಡ ಭರ್ತೃಹರಿ, ಕಾವೇರೀ ಪುರಾಣ, ಕೃಷ್ಣಚರಿತಾಮೃತ, ನೃಹರಿಬಿನ್ನಪ, ಕಥಾಮಂಜರಿ

ವೀರನಗರ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.

ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು ಮೈಸೂರು ತೋಷೀಖಾನೆ ಬೀಗನಂಜಪ್ಪಾಜಿಯ ಮಮ್ಮಗ ಸಿದ್ಧರಾಜ ಅರಸಿನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಂಕನಾಥೇಶಭಕ್ತಿವಿಜಯ (ಷ), ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಶತಕ (ಕಂದ), ದುಶ್ಯಾಸನ ನಾಟಕ, ಗರುಡಸನುಮದ್ವಿಲಾಸ, ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ, ಧ್ರುವಚರಿತ್ರೆ, ನಳಚರಿತ್ರೆ, ಸೀತ್ರಾವತೀಕಥೆ, ಪಂಚವಟೀರಾಮಾಯಣ, ರತಿಕಲ್ಯಾಣ, ಶನಿದೇವರ ಮಾಯಾತ್ಮ್ಯ ಸಾಸಂದಗಣೇಶನ ಕಥೆ, ವಿನೋದರಸ ಮಂಜರಿ, ಅರ್ಜುನ ಜೋಗಿ ಹಾಡುಗಳು, ದೇವರ ಜಾತ್ರೆಯ ಪದಗಳು, ಬಾಲಿಕಾ ಗೀತರತ್ನಾಂಕ, ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ ನಾಟಕ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಾಟಕ, ತುರಾಲಾವಣಿ, ಎವೇಕವಿಜಯ

ನಂಜನಗೂಡು ಸುಬ್ಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸೀತಾಚಂಪ್ರೆ, ಉತ್ತರ ಸೀತಾಚಂಪ್ರೆ ಎರಡೂ ಪಟ್ಟಡಿ ಯಲ್ಲಿ ಬರದಿವೆ.

ಧೋಂಡೇನ ನರಸಿಂಹ ಮುಳಬಾಗಿಲು.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ, ಧಾರವಾಡದ ಶಿಕ್ಷಕಶಿಕ್ಷಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಈತನ ಸ್ಥಳ ಕೋಲಾರದ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಳಬಾಗಿಲು.

ಗ್ರಂಥಗಳು— ಹಿತೋಪದೇಶ (ಚಂಪು), ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ ನಾಟಕ, ಮೂಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ, ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ, ವೇಣೀಸಂಹಾರ, ಛಂದಸ್ವಾರ, ಕನ್ನಡ ಕೈಪಿಡಿ, ನುಡಿಗಟ್ಟು

ಗರಣಿ ಕೃಷ್ಣ ಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ, ಮದರಾಸು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಒಂಟು ದಿವಸ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮದ್ದುಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಗರಣಿ

ಗ್ರಂಥಗಳು— ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ, ನಾಗಾನಂದ ನಾಟಕ ಕಥೆ, ನೀತಿಶತಕ, ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ಸೂತ್ರ

ಜಗದೀಶಯ್ಯ ಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ, ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿ ಬಾಲಿಕಾವಾರಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು

ಗ್ರಂಥಗಳು.— ಚಂಡಕೌಶಿಕನಾಟಕ, ಮದಾಲಸಾ ಪರಿಣಯ, ರಾಮವರ್ಮ ಲೀಲಾವತೀ ಚರಿತ್ರೆ, ವೇಣೀಸಂಹಾರ ನಾಟಕ, ಮಹಾಬಲಧೀಪ್ರಹಸನ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಕರ, ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ

ಶಾಂತಕವಿ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ, ಇವನಿಗೆ ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ ಸಕ್ಕರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇವನು ಸುಮಾರು 70 ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು.

ಗ್ರಂಥಗಳು— ಮೇಘದೂತ (ಷ), ವಿರಹತರಂಗ (ಷ), ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ (ಪಾಡು), ಉಪಾಹರಣ ನಾಟಕ, ಕೀಚಕವಧ, ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ, ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ, ಚಂದ್ರಾವಳೀಚರಿತ್ರೆ, ಬಾಣಾಸುರನಾಟಕ, ಮನೋರಮ ನಾಟಕ, ವತ್ಸಲಾಹರಣ, ಸಿರಿಯಾಳಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆ, ಸೀತಾರಣ್ಯಪ್ರವೇಶ, ಸುಂದೋಪಸುಂದವಧೆ, ನಾಟಕಪದ ಸಂಗ್ರಹ, ಶೃಂಗಾರಪದ ಸಂಗ್ರಹ, ದುಂದುಮೆ ಪದ, ಕೃಷ್ಣಮೋಹಿನೀ ದುಂದುಮೆ, ಮಾನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ—ಇತ್ಯಾದಿ.

ಮಹಾಂತರೇಶಿಕ.

ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ ; ಬೆಂಗಳೂರು ತಿಪ್ಪನೆಟ್ಟಿ ಮರದ ಗುರುಸಿದ್ಧ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕರಜಾತನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ರಾಜೇಶ್ವರ ಶತಕ, ವೇಣುಗೋವಾಲ ಶತಕ, ರೇಣುಕಾದ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರ, ಅಂಬಾಸ್ತೋತ್ರ, ಸಿರಿಯಾಳನ ಚರಿತ್ರೆ, ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಮಹಾರಾಯನ ಚರಿತ್ರೆ, ಗಂಗಾಧರ ಸ್ತೋತ್ರ, ಗಣಾಷ್ಟಕ, ನಿರಾಳಗುರುಸ್ತೋತ್ರ.

ಬಾಗಲೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.

ಇವನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ದೇವನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಾಗಲೂರು

ಗ್ರಂಥ—ವಾಸಿಷ್ಠರಾಮಾಯಣ (54 ಸರ್ಗ), ಕಂದ, ವೃತ್ತ, ಷಟ್ಪದಿ, ಗೀತ, ವಚನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡಿದೆ.

ಎಣ್ಣೆಮಡಿ ವೆಂಕಟರವ.ಣಯ್ಯ.

ಈತನು (ಸಾರಸ್ವತ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಕುವ್ವ. ಗ್ರಂಥ—ರುಕ್ಮಿಣೀ ಸ್ವಯಂವರ.

ಎಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ, ಮಾಲೂರು ಮಾತಭೂಷಿ ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಮಗ

ಗ್ರಂಥ—ರುಕ್ಮಿಣೀಪರಿಣಯ (ಜಂಪು), ಷಟ್ಪದಿಗಳೂ ಇವೆ. ಬಮ್ಮೇರ ಪೊತನ ಅಂಧ್ರಭಾಗವತದ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಎಸ್ತರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವೀರವ್ವಾರಾಧ್ಯ.

ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಮಾಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅರಸಿನಗುಂಟಿ ಹೊಸ ಮರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಆಟವೀತಭಜನಾಮೃತ (ಶಂಷಟ್ಪದಿ).

ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಡಬಡ್ಡಿ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಪೆಣ್ಣಡಗನ್ನಡಿ (ನಾನಾವದ್ಯ), ನೀತಿದರ್ಪಣ (ಕಂದ).

ವೆಂಕಟಾಚಲಯ್ಯ

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ಥ ಕವಿ, ಗೇವನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕುಂದಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಗ್ರಂಥ—ಕಲಿಧರ್ಮಶತಕ (ಕಂದ).

ನಂಜುಂಡಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಅಕ್ಕಸಾಲಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ರಾಮನಾಥಪುರ.

ಗ್ರಂಥ—ತ್ರಿಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮಕಜರಿತ್ರೆ(ಷ), (ಎಶ್ವರಕರ್ಮಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತ).

ಸರಗೂರು ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸರಗೂರು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ತಪತೀಪರಣಾಯ ನಾಟಕ, ವ್ಯಾಘ್ರಾಚಲ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ವಿಲಾಸ, ಗೊಪಿಕಾಗೀತೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಸಂಕೀರ್ತನ.

ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ದ್ದನು. ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಯ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದನು. ಈತನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು 50 ರ ವರೆಗೆ ಇರಬಹುದು

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಹಲ್ಯಾಬಾಯಿ, ಅಡವಿಯಹುಡುಗಿ, ಅತ್ತಿಗೆ, ಅಂತಃಪುರದ ರಹಸ್ಯ, ಯವನಯಾಮಿನೀವಿನೋದಗಳು (ಅರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್), ಆನಂದಮರ, ಇಂದಿರಾ, ಕವಾಲಕುಂಡಲಾ ಕಮಲಾಕಾಂತ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ, ದುರ್ಗೇಶನಂದಿನಿ, ದೇವಿ ಚೌಧುರಾಣಿ, ನೀರದ, ಪರಿಮಳಾ, ಭಾರತಮಹಿಳೆಯರು, ಭ್ರಾಂತಿವಿಲಾಸ, ಮಾಧವಲತಾ, ಮಾಲತಿ, ಮೃಣ್ಮಯಿ, ಯುಗಳಾಂಗುರಿಯ, ರಜನಿ, ರಮಾ ಬಾಯಿ, ರಾಜಸಿಂಹ, ರಾಧಾರಾಣಿ, ಎಷವೃಕ್ಷ, ಶರಣಾಗತ, ಶಾಕುಂತಲಕಥೆ, ಸೀತಾರಾಮ, ಸೀತಾವನವಾಸಕಥೆ, ಕೃಷ್ಣಕಾಂತನ ಉಯಿಲು, ಲೋಕೈಕ ಚತುರನ ಕಥೆ, ರಾಮೇಶ್ವರನ ಅದೃಷ್ಟ, ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಕಥೆಗಳು, ರಾಸೆಲಾಸ, ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ನವೀನ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು, ಭಗವತ್ಪಾಸ್ತ್ರಭಾಸ್ಕರ—ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕುಂಡಲಗಿರಿಯಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು, ಮೈಸೂರು ಶಿಕ್ಷಕಶಿಕ್ಷಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ದೇವಂಧರಚರಿತೆ, ಧರ್ಮಶರ್ಮಾಭ್ಯುದಯ, ಹರ್ಷಚರಿತೆ, ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನಪ್ರಕಾಶಿಕೆ.

ವೆಂಕಟರಂಗೋಕಟ್ಟ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಧಾರವಾಡದ ಶಿಕ್ಷಕಶಿಕ್ಷಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಬರ್ಧೋಲ್ಲನ ಕಥೆ, ಆರುಬೆರವಿನ ಕುರುಹು, ಜ್ಯೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕರ್ಣಾಟಕದ ಗೆಜಿಟಿಯರ್, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ, ಕನ್ನಡ ಲಘು ವ್ಯಾಕರಣ, ಎಧವೆಗಳ ಮುಂಡನ ಅನಾಚಾರ, ಉಪನ್ಯಾಸವಿದ್ಯೆ, ಅರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್ ಕಥೆಗಳು.

ಎಂ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಂ. ಎ

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು, ಮೈಸೂರು ಎಡ್ವಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಟಾನ್ ಸ್ಟೇಟಿಂಗಿಯೂ (ಪರಿವರ್ತಕ) ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಜಯಸಿಂಹರಾಜಚರಿತೆ, ಹೇಮರಾಜವಿಲಾಸ, ನೀತಿಚಿಂತಾ ಮಣಿ, ಹಿಂದೂಚರಿತ್ರಸಂಗ್ರಹ, ಹಿಂದೂದೇಶದ ನಾಗರಿಕ (Citizen of India), ನಿತ್ಯಾನುಸಂಧಾನ ಟೀಕೆ (ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆ).

ಬಿ. ಸೋಮನಾಥಯ್ಯ.

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ಥನು, ಇವನ ಸ್ಥಳ ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೆಳ್ಳಾವೆ.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ರಾಜಶೇಖರಚರಿತೆ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಚರಿತೆ, ಎಚ್ಚಾನ ದೀಪಿಕೆ.

ವೆಂಕಟೇಶ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಇವನ ಸ್ತಳ ನೆಲಮಂಗಲದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೊಂಡೆ ಕೊಪ್ಪ.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕೃಷ್ಣಬೋಧಾಮೃತ, ಹನ್ನೆರಡುರಾಜರ ಕಥೆ (ನರನಾರಾಯಣ ಸಂವಾದರೂಪ), ದ್ವಾದಶಮಂಜರಿಕಾಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ, ಪುಷ್ಪಸೌರಭಕಥೆ.

ಶಿವರುದ್ರಸೋಮಪ್ಪ ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ಧಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು ; ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಧ್ಯಾಪಕ ನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ನನ್ನತಾಯಿ, ನಾಡನೆಲೆಕಾರ, ಜೀವಗರ ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಹಿತೋಪದೇಶ (ಉತ್ತರಾರ್ಧ), ಭೂಮಂಡಲಬೋಧಿನಿ.

ಧಾರಾಪುರದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪದಾಸ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ , ಹರಿಕಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಲಾಕ್ಷ್ಮಾಗೃಹದಹನ, ಬಕಾಸುರವಧೆ, ಗಾಲವಚರಿತ್ರೆ : ಇವು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು , ಮೂರುವರವಜ್ರದ ಕಥೆ. ಸುಭದ್ರಾಪರಿಣಯ, ಸುರಧ ಸುಧನ್ವರ ಕಾಳಗ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವಯೋಗಿ.

ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ , ತಾಂಡೂರು ಹೊಸಪೇಟೆ ನಿಜಮರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು.

ಗ್ರಂಥ—ಚಿನ್ನಬಸವಾಭ್ಯುದಯ (ಪ).

ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಲಲ್ಲಾ ವುದೀಪ ಅದ್ಭುತದೀಪ, ಶಬ್ದಭಾಸ್ಕರಿ, ರಾಜಶೇಖರ ವಿಲಾಸ ಟೀಕೆ, ಶಂಕರವಿಜಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಇದಗೂ ಈ ರುದ್ರಕವಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು — ಶಿವನಾಟಕ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಚರಿತೆ, ಮಾನಾಕ್ಷೀಕಲ್ಯಾಣ.

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ಥಕವಿ, ಮದರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತ ನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಾರುದರ್ಪಿಣಿ ಕಥೆ, ಶಕುನಸಂಗ್ರಹ, ಜೈಮಿನಿಭಾರತದ ಟೀಕೆ, ಭಾಗವತ ಟೀಕೆ, ಬೃಹಜ್ಜಾತಕ ಟೀಕೆ, ಅಜ್ಞಾನಕಂಡ ರಾಮಾಯಣ (ಷ) ಅಸಮಗ್ರ.

ದೇವಶಿಖಾಮಣಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ; ಹಿರೋಡೆ ಸಬಾಡಿವಿಜ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಪ್ರಜೋದ್ಧಮೋದಯ, ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯ ಕಥೆ, ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣಕಥೆ, ಧ್ರುವೋಪಾಖ್ಯಾನ, ನಳಚರಿತ್ರೆ, ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆ, ವನಮಾಲಿ ವಿಲಾಸಕಥೆ, ಮುಕುಂದಮಾಲೆ.

ಚಂದ್ರಶೇಖರಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ಥಕವಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ದಿವಾನ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ದ್ರೌಪದೀ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ, ಮನುಚರಿತ್ರೆ, ಮಂದಾರವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಯ.

ಎ. ಅಣ್ಣಿರಿದನಾಯಕ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು; ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ — ಪಾಂಚಾಲೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ (Merchant of Venice).

ಗೋಡವಲ್ಲಿ ರಾಮಣ್ಣ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ ಗ್ರಂಥಗಳು — ಜಂಡಕೌಶಿಕ ನಾಟಕ, ಜಂಡೀ ಮದಮದನ ನಾಟಕ, ತಾರಾಶಶಾಂಕವಿಜಯ, ಚೋರಕಥೆ, ಕುಷಾರರಾಮನ ನಾಟಕ.

ಲೋಕನಾಥಕವಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ತ್ರೀನಿವಾಸಪುರ.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ದಶಕುಮಾರಚರಿತೆ, ಧ್ರುವಚರಿತೆ, ವೈದ್ಯಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರೀ ಬೀಕೆ, ಸನತ್ಕುಮಾರಗೃಹವಾಸ್ತುದರ್ಪಣಬೀಕೆ.

ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ಶಂಕರಣ್ಣ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥ — ಇಂದ್ರಸಭಾನಾಟಕ.

ನಕಲಿ ಶಾಮರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬೆಂಗಳೂರು. ಗ್ರಂಥ — ಧರ್ವ ವಾಲಚರಿತೆ (ನಾಟಕ).

ಬಳ್ಳಾರಿ ರಾಮಭಟ್ಟ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥ — ಕೃಷ್ಣಚರಿತೆ.

ವೆಂಕಟಾಚಲಪಂಡಿತ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ ; ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲಂ ಪಾಳ್ಯದ ಕೊಂಡಾಪಂಡಿತರ ಮಗನು. ಗ್ರಂಥ — ಮಂಡಾರೋಪ್ಪಲಾಸರಿಣಯ ನಾಟಕ [ಗುಲೇಬಕಾವಳಿ].

ಕ. ಅನಂತರಾಮಯ್ಯ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು — ಅಜಾಮಿಳಚರಿತೆ, ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತೆ.

ಯಜಮಾನ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ.

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬೇಲೂರು

ಗ್ರಂಥ — ಕರಿಯಬಂಟಿನಕಥೆ.

ಸುಬ್ಬಯ್ಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಎಬ್ಬಲಗೊರಿಯರ ಪುತ್ರ.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ರಾವಣೋದ್ಧವ, ರುಕ್ಮಿಣೀಸ್ವಯಂವರ.

ಸಾಗ್ಗರೆ ಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ ಗ್ರಂಥ— ಕರ್ಣಾಟಕಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ.

ಗುರಿಭಟ್ಟರ ತನ್ಮಯ್ಯ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ, ಸುಧನ್ವ ಚರಿತ್ರೆ. ಆಷ್ವೋತ್ತರಶತಮಂಗಳಗೀತಾವಳಿಯನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಆಪ್ತಾಭಟ್ಟ

ಇವನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ದಂಡಿನ ಸಿವರ.

ಗ್ರಂಥ—ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಾಟಕ.

ಭಾಗವತ ಕರಿಯಪ್ಪ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೊಮ್ಮಲಾ ವುರ. ಗ್ರಂಥ—ನರಕಾಸುರನ ಕಾಳಗ

ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ಶಾಮರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಕೆಲವು ಯಕ್ಷಗಾನ ಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ತುರಮರಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು.

ಗ್ರಂಥ—ಶಾಕುಂತಲನಾಟಕ.

ಶಿವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಶಿವಯೋಗರಹಸ್ಯ, ವೀರಶೈವಾ ಮೃತಪುರಾಣ ಟೀಕೆ, ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ ನಾಟಕ, ಪ್ರಭಾವತೀರ್ದರ್ಬಾರು ನಾಟಕ, ಮನೋವಿಜಯ ಟೀಕೆ, ಆಟವೀಶಗೀತಾಮಂಜರಿ.

ವೆಂಕಟನರಸಯ್ಯ-

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಮೈಸೂರು ಮದನವಿಲಾಸತೊಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಗೆ ದಫೇ ದಾರನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ.

ವೆಂಕಟರಮಣಭಟ್ಟ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಭಟ್ಟನ ಮಗನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಉಡುಪಿ.

ಗ್ರಂಥ—ಇಂದ್ರವಿಜಯ.

ರಾವಿರ ವೆಂಕಟಕವಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಮೈರಾವಣನ ಕಾಳಗ, ರಾವಣ ದಿಗ್ವಿಜಯ.

ಎಂ ಬಿ. ರಾಮರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ , ಸದಾಶಿವರಾಯನ ಪೌತ್ರನು.

ಗ್ರಂಥ—ಚಾರುಶೀಲೆಯಚರಿತ್ರೆ (ನಾಟಕ).

ಹೇಮರಠ್ಡಿ.

ಮಾಲೂರು ಲಕ್ಷ್ಮಣರಠ್ಡಿಯ ಮಗನು ಗ್ರಂಥ—ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತೆ.

ತಂಬಿನಕಟ್ಟೆ ಗುರುರಾಯಣಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ. ಗ್ರಂಥ—ಚಿತ್ರಕೇತುಚರಿತೆ ; (ಭಾಗವತಾಂಶ ೩೧೯೩).

ಶೇಷರಾಮಯ್ಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ , ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಯವುರ (ಹಗ್ಗಂದ).

ಗ್ರಂಥ—ನೀಲಧ್ವಜನಕಾಳಗ.

ಮಂಜಯ್ಯಸಾಸ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಉಡುಪಿಯಕಡೆಯವನು.

ಗ್ರಂಥ—ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರರಕಾಳಗ.

ವಿಷ್ಣು ಕವಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ರಾವ ನ ಮಗನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಇಂದ್ರ ಕೀಲ, ಉತ್ತರಗೋಗ್ರಹಣ, ಬಾಣಾಸುರನ ಕಾಳಗ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣ

ಅನಂತರಾಮಯ್ಯಂಗಾರ್

ಈತನು ಶ್ರೀಮೈಷ್ಣವಕವಿ. ಗ್ರಂಥ—ಕೃಷ್ಣವಾರಿಜಾತ.

ಭಾಸ್ಕರಕವಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ಗ್ರಂಥ—ಚಂದ್ರಾವಳಿಕಥೆ.

ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಪ್ಪ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಗ್ರಂಥ—ಜಾನಕೀಪರಿಣಯ.

ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಬಾಪುರಾವ್.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು.

ಗ್ರಂಥ—ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ.

ಗುಂಡೋಕ್ಕಪ್ಪ ಚುರುಮುರಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು

ಗ್ರಂಥ—ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್ ನಾಟಕ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಗ್ರಂಥ—ಸುಮತಿಶತಕ (ಕಂದ).

ಕಂಕರಕವಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಗ್ರಂಥ—ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣನಾಟಕ.

ಎಂ. ವೀರಮುಡ್ಲಯ್ಯ

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಮೈಸೂರು ಬಿ ಪುಟ್ಟಣ್ಣನ ಮಗನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸಿರಿಯಾಳಚರಿತ್ರೆ (ಲಾವಣಿ), ಕೃಷ್ಣರಾಜಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದ ಲಾವಣಿ.

ವಿನಯಜೀಗೌಡ.

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ಹಳೇಬೀಡು ಪಟ್ಟೀಲನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಹಳೇಬೀಡು ಪುರಾತನಚರಿತೆ.

ಆತ್ಮತನುರಾಯಣಾಂಜ್ಞೆ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು **ಗ್ರಂಥಗಳು**—ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಧರ್ಮಪದ, ಬೌದ್ಧವತಾರ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಚರಿತೆ

ಎಚ್. ಅಬ್ದುಲ್ಲಾಸಿಟ್ಟಿ.

ಈತನು ವೈಶ್ಯನು. **ಗ್ರಂಥ**—ಕೈದರ್ ನಾಮೆ

ನರಸಿಂಹವಿರಾಣಿಕ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು , ಇವನಿಗೆ ಗುಂಡಶಾಸ್ತ್ರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು

ಗ್ರಂಥ—ಪೌರುಷಪ್ರಕಾಶ

ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು , ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ನಾಗಿದ್ದನು. **ಗ್ರಂಥ**—ನಾಟಕಕಥಾರತ್ನಮಾಲೆ.

ಕೆ.ರೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು , ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ಇಂದಿರಾ, ಯದುಮಹಾರಾಜ, ನಳದಮಯಂತಿ, ಬಿರಂಗಜೀವ.

ಎಲ್. ಜಯರಾಯ ಬಿ. ಎ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು , ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು

ಗ್ರಂಥ—ಪೀಠಿನ ಚರಿತ್ರೆ.

ಬಿ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ.

ಇವನು ಸೂತಕುಲದವನು , ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬುಕ್‌ಡೆಪೋಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಶ್ರೀಮತಪುರಾಣ.

ಸೂ. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ಥನು. ಗ್ರಂಥ — ಜಗನ್ನೋಹಿನೀರತ್ನಕಲಾವಿಲಾಸ

ಕಂ. ಟಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಗ್ರಂಥ — ಶತಕಂಠರಾಮಾಯಣ.

ಕೆ. ರಾಘವಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಗ್ರಂಥ — ಪದ್ಮನೀಚರಿತ್ರೆ

ಸೀತಾರಾಮಸಿಂಗ್.

ಈತನು ಮರಾಠಿಯವನು, ಗಂಜಾಂ ಕೃಷ್ಣ ಸಿಂಗನ ಮಗನು.

ಗ್ರಂಥ — ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ವಾಂಡ.ರಂಗಯ್ಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಿದರೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ — ಹರಿಹರನಾಮಾಮೃತಸಾರಸಂಗ್ರಹ.

ನಾಡಕರ್ಣಿ ಅಣ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ.

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇವನು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನಿಗೆ ತೀರ್ಥಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರುದುಂಟು.

ಶಾಂತಿಬಾಯಿ.

ಇವಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿತಿ, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದವಳು, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ.

ಕಾಮರಾವ್ ವಿಠಲಕಾಯಕಿಣಿ.

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದವನು; ಮುಂಬಯಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದನು

ಗ್ರಂಥ — ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ ಸಮುದ್ರಯಾನ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಶೇಷೋಪನಾಡಕನ ಕೊಣ್ಣರ ಬಿ ಎ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಕೇಡು ತಂದ ಉಂಗರ (ಶಾಕುಂತಲ).

ಚೆನ್ನಬಸವಯ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಯ್ಯ.

ಈತನು ವೀರಶೈವನು, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು.

ಗ್ರಂಥ—ನಗದವರನ್ನು ನಗಿಮುವ ಕಥೆ (Comedy of Errors).

ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ.

ಇವನು ಶೂದ್ರನು, ಕೊಡಗುಪ್ರಾಂತದವನು, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಸರ್ಜೀವ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ.

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಮಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ ಜೇವಿಯರ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬೋಳಾರ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ.

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇವನು ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಎಚ್. ನಾರಾಯಣರಾಯ ಬಿ ಎ ಬಿ. ಎಲ್.

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಂಗ್ಲಕವಿತಾವಳಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀತಾ, ಕನ್ನಡದ ಕಥಾನಕ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡಕೋಶ.

ಟಿ ಸುಬ್ಬರಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು, ಇವನ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಿಂಗಲೂರು ಗ್ರಂಥ—ರಾಮಾಯಣ ಟೀಕೆ (ಭಾವನಿರೂಪಣ).

ರಂಗಬಲಿದಾಸ

ಈತನು ಮೂಢನು, ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಯವೇಲೂರು ಕಲಕೋಪದಾಸ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಆರ್. ರಘುನಾಥರಾಯ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕರ್ಣಾಟಕವ್ಯಾಕರಣೋಪನ್ಯಾಸಮಂಜರಿ, ಪ್ರೌಢವಿವಾಹ, ಸನಾತನಧರ್ಮದೀಪಿಕೆ

ನರಸಿಂಗರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು , ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಕಿಸಂ ಪಾರ್ ಗ್ಯಾಸರಿ ಎಂಬ ಕೋಶ.

ಟಿ. ವ್ಯಾಸರಾಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು. ಗ್ರಂಥ—ವಾಗಟಿಗಳು.

ಎಲ್. ಸುಬ್ಬರಾಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥ—ವನಸ್ಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಎಫ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯಂಗಾರ್

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು , ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಪಶುಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಪಶುವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹ.

ಜಿ. ಜಿ. ನೊರೋನ

ಈತನು ಕ್ರೈಸ್ತನು. ಗ್ರಂಥ — ಆವಾಯದಲ್ಲಿನ ಉಪಾಯಸಂಗ್ರಹ (Ambulance Lectures)

ಆರೋಗ್ಯಂಟಿಳ್ಳಿ

ಈತನು ಕ್ರೈಸ್ತನು. ಗ್ರಂಥ—ಆರೋಗ್ಯಸೂತ್ರಸಂಗ್ರಹ.

ಜಿ. ಏಸವಪ್ಪಸಿಟ್ಟಿ

ಈತನು ಕ್ರೈಸ್ತನು. ಗ್ರಂಥ—ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವೈದ್ಯಪ್ರಕಾಶಿಕೆ.

ಹೊಸ ಪಂಡಿತ ಭೀಮರಾಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ವೈದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ, ನಾಡೀಪುಷ್ಕರಣ.

ವಾಂಡುರಂಗ ಚಿಂತಾಮನ ದೇವಿಕರ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಶಬ್ದ ವೈತ್ಯಪ್ತಿ.

ಮೈಸೂರು ವೇದಾಂತ ಶಿವರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ತನು ಗ್ರಂಥಗಳು—ವೇದಾಂತಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗಪ್ರದೀಪಿಕೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಬೋಧಿ (ಷ), ಶಂಕರಾನಂದತತ್ತ್ವ.

ಎಚ್. ವಿ ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ಎಂ. ಎ. ಎಂ. ೨ಲ್.

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ತನು, ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೌನ್ಸಿಲರಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ವ್ಯವಹಾರದೀಪಿಕೆ, ಲೇಖ್ಯಬೋಧಿನಿ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ.

ಬಾಪು ಸುಬ್ಬರಾಯ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು, ಕರ್ಣಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಂಡಮಾರುತ, ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಮುರಾದ್.

ಎಂ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾಯ

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ತನು, ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮನೀತಿ.

ಶ್ಯಾಮಲಾನಾಯುಡು

ಈತನು ನಾಯುಡು ; ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀ ಪುನರ್ವಿವಾಹ.

ಎಕ್. ಆರ್. ಕಂಬಸವಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಬಸವ ರಾಜವಿಜಯ, ಚೆನ್ನಬಸವೇಶವಿಜಯ, ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯಚರಿತೆ.

ವಿರೂಪಾಕ್ಷವಂದಿತ

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ , ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರಾಂತದವನು ಗ್ರಂಥ — ಅಲಂ
ದೆಯ ಶರಣುಬಸವವುರಾಣ (ಷ)

ಆರಮನೆ ಮರಿಸೆಟ್ಟ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು , ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು ಗ್ರಂಥಗಳ — ಮೈದ್ಯ
ಸಂಗ್ರಹ, ನೀತಿಸಾರ.

ಆರ್. ವೆಂಕಟಪ ಬ್ಬರಾಯ ಬಿ. ಎ. ಬಿ ಎಲ್.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು , ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ — ಹಿಂದೂ ಶಾ

ವೇಲುಗೋಟೆ ರಾಜಮ್ಮ

ಈಕೆ ಮಾಧ್ವಳು. ಗ್ರಂಥಗಳು — ದೂರ್ವಾಸಚರಿತ್ರೆ, ಅನಂತಪದ್ಮನಾಥ
ಕಥೆ (ಪಾಡು).

ಹಾಡಿನ ರಂಗಮ್ಮ

ಈಕೆ ಮಾಧ್ವಳು , ಇವಳ ಸ್ಥಳ ನಂಜನಗೂಡು , ಹಾಡುಗಳನ್ನು
ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ.

ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ

ಈಕೆ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಳು , ಇವಳ ಸ್ಥಳ ಎಣ್ಣೆಹೂಳೆ ಕೊಪ್ಪಲು. ಗ್ರಂಥ —
ಕೃಷ್ಣವಾರಿಜಾತ.

ಆರಮನೆ ನಾಟಕದ ಸುಬ್ಬರಾಯ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳು — ವಶೀ
ಮುಖವಿಲಾಸ ನಾಟಕ, ಪ್ರಜ್ಞಾವತೀವಿಜಯ, ಯುವರಾಜಕಲ್ಯಾಣ.

ತಾಮಾಬ್ಬ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಗ್ರಂಥ — ಯೋಗರತ್ನಾಕರ (ಷ).

ಪ್ರೀತಿವಾಚಕವಿ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ತುರುವೇಕೆರೆ. ಗ್ರಂಥ—ಹಿಂದೂ ದೇಶದಚುಶ್ರನಿರ್ವಚನಪದ್ಯಕಾವ್ಯ.

ಗುರುಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು, ಧಾರವಾಡದ ಎರಡತ್ತಿನಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಲಿಂಗಾಯತಮತೋತ್ಪತ್ತಿನಿರ್ಣಯ.

ಬಸವಣ್ಣಕವಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ಗ್ರಂಥ—ನಯನಜನ ಕಥೆ (ಪದಗಳು) ನಯನಜನಂಬವನು ಒಬ್ಬ ವೀರಶೈವಶರಣನು

ಆರಮನೆಯ ಹೂವಿನ ಶಿವಲಿಂಗದೇವ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು, ಬೆಟ್ಟದಪುರದ ಮಠದ ಚಿಕವೀರದೇಶಿಕನ ಕರಜಾತನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥ—ಹರಣೇಹರಣೋದ್ಧರಣ (ಶಿವ ರಾತ್ರಿಯ ಕಥೆ).

ಅಯ್ಯಪ್ಪ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಗ್ರಂಥ—ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತರ ಬಾಲಲೀಲೆ (ಪದಗಳು).

ತ ರಬಳಬೀಡು ವರ್ವತಯ್ಯ

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ರದವಾನಿ. ಗ್ರಂಥ—ಖೈರೂಪಕ ವೀರಧರ್ಮಶತಕ (ಷ).

ಡಿ ಸ.ಬಾಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಗ್ರಂಥ—ಕೃತ್ರಿಯಪುರಾಣಬೀಕೆ.

ಎಳಂದೂರು ಅಣ್ಣಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಮೂಢನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಭ್ರಾಂತಿವಿಲಾಸ, ಇಂದ್ರಸಭೆ, ಹಾಡುಗಳು.

ರಾಜಾವಾರ್ಬ ಸೂಲಿಬೆಲೆ ಡಿ. ಕಾಮರಾಯ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಂದ್ರಹಾಸನಾಟಕ, ಪ್ರಭಾವತೀ ದರ್ಬಾರ್ ನಾಟಕ, ಚಿತ್ರಭೋಗಕಮಲಾವತೀನಾಟಕ, ನಳನಾಟಕ, ಸತ್ಯವರ್ಮ ಚರಿತ್ರನಾಟಕ, ಆನಂದಸುಂದರೀಕಥೆ.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾನಂದಸರಸ್ವತಿ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮೈಸೂರು ನಿರಂಜನವರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಹೋಲ್ಕುರನ ಚರಿತ್ರೆ, ಧರ್ಮದರ್ಪಣ.

ಕೆ. ಕೇಶಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಎಲ್. ಎ. ಜಿ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು, ಮೈಸೂರು ನಾರ್ಮಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಉದ್ಭಿಜ್ಜಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯವಸಾಯಬೋಧಿನಿ.

ಬಿ. ಎಫ. ದಾಸವ್ವ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಖನಿಜಶಾಸ್ತ್ರ

ಚಿನ್ನವಟ್ಟಣದ ಆಹೋಬಲದಾಸ

ಈತನು ಶೂದ್ರನು ; ಶುಲಸೀರಾಮದಾಸನ ಶಿಷ್ಯನು. ಗ್ರಂಥ—ಕೀರ್ತನೆಗಳು.

ವೆಂಕಟಾಚಲಂ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಗ್ರಂಥ—ಲಕ್ಷ್ಮಾಲಕ್ಷ್ಯ ಫಾರ್ಸ್.

ಬಾಳಾಬಾರ್ಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಪದ್ಮಾವತೀಪರಿಣಯ.

ವಿಷ್ಣು ದಾಸ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದನು.
ಗ್ರಂಥಗಳು—ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿಯ ಕಥೆ, ಪುಂಡರೀಕಚರಿತ್ರೆ.

ಕೇಷದಾಸ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಇವನ ಸ್ಥಳ ದ್ರಾವಿಡದೇಶದ ಉತ್ತಮಲ್ಲೂರು.
ಗ್ರಂಥಗಳು—ವೈಕುಂಠನಳಚರಿತ್ರೆ, ಸಭಾಪರ್ವ.

ವೆಂಕಟ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆ, ಮಹಾಶೃಂಗಾರ
ನಾಟಕ, ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನ, ಚಂದ್ರಕಳಾವತೀವಿಲಾಸ, ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ, ಸೌಗಂ
ಧಿಕಾಪರಿಣಯ.

ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ರಂಗಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಗ್ರಂಥ—ಚಕ್ರರಚರಿತ್ರೆ

ಮುದ್ದಕವಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ಗ್ರಂಥ—ವಾರಿಜಾತ.

ವಾಸುದೇವ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದನು.
ಗ್ರಂಥ—ಅಂಬರೀಷಚರಿತ್ರೆ.

ವಿರ್ಮಾ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು ; ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಂದ್ರಾವಳಿ, ಭೋಜಪ್ರಬಂಧ,
ಕಲಾನಾಥ.

ಬೊಮ್ಮಲಾಟಂ ವೀರಭಟ್ಟರ ಕಾಮಣ್ಣ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಂದ್ರಾವಳಿ, ಶಾಕುಂತಲ.

ಸರಗೂರು ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು, ಸರಗೂರು ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯನ ಸಹೋದರನು,
ಗ್ರಂಥ—ಭಾಗವತ (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಲೀಲೆ)

ಯೋಗೋಪಾಯ ನರು

ವದೇಶೀಯರಾದ ವಾದ್ಯಗಳೂ ಇತರರೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮುದ್ರಿಸಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ರೀನ್. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡ ಕೋಶ ರೀನ್ ಮತ್ತು ಸಾಂಡರ್ಸ್. ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೋಶ ಕೇರಿ. ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ ಕೆರಲ್. ಕರ್ಣಾಟಕ ವ್ಯಾಕರಣ ಜೀಗ್ಲರ್. ಪ್ರಾಕೃತ ಕೀ, ಶಾಲಾನಿಘಂಟು, ಆಚಾರ ಶೀಲರು ಜಿಜಿರ್. ಶಾಲಾನಿಘಂಟು ಮೇರ್ಬ. ವ್ಯಾಕರಣ ಬೋಧಿನಿ, ಕ್ಯಾಂಬಲ್. ಕನ್ನಡವ್ಯಾಕರಣ ಸಾರ ವಿರ್ತ್. ಪ್ರಾಕೃತವ್ಯಮಾಲಿಕೆ. ಕಿಟಿಲ್. ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೋಶ, ಕನ್ನಡವ್ಯಾಕರಣ, ಪರಮಾತ್ಮಜ್ಞಾನ. ಈತನು ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ, ಛಂದೋಂಬುಧಿ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. ನೋಗ್ಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವೀಗಲ್. ಇವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಸವವುರಾಣ, ಜಿನ್ನಬಸವವುರಾಣ, ಜೈಮಿನಿಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣ (೨ ಕಾಂಡಗಳು), ರಾಮಣದಿಗ್ವಿಜಯ, ದಾಸರ ಪದಗಳು, ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮ— ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ನೋಡಲು ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾದುವು.

ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಒರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲೋಪಗಳಿವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಬೀಕೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಜೀವಂತರಾಗಿರುವ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಗಳ ಮತ್ತು ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಎತ್ತುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

APPENDIX I.

ಪ ರ ತಿ ಸ್ತು 1.

ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವ ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳ ವಿಷಯ.

ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಬೇವ¹. ಸು 1430.

ಈತನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ವಚನವೆಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದರೂ ಇವು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿವೆ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 9 ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನಾನುಸಾರ ತಿವನು ಪಟ್ಟಲಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ —

ಷಡ್ಪ್ರಹ್ಮದಿಂದೈದು ಭೂತಂಗಳುದಿಸಿದುವು |
ಷಡ್ಪ್ರಹ್ಮದಿಂದಂಡಕೋಟಿಗಳು ನಿರ್ಮಿತವು |
ಷಡ್ಪ್ರಹ್ಮದಿಂದೆ ಹರಿಯಬರಿದ್ರ ವೇರು ಸಾಗರ ತಾರ ಶಶಿ ಭಾಸ್ಕರಂ ||
ಷಡ್ಪ್ರಹ್ಮದಿಂದೆ ಮನುಮುನಿಸಿದ್ಧಸಾಧಕರು |
ಷಡ್ಪ್ರಹ್ಮದಿಂದೆ ಸುರದನಜರಮರರು ನರರು |
ಷಡ್ಪ್ರಹ್ಮದಿಂದೆ ಮಾಯಾಜನನಸ್ಥಿತಿಲಯವು ಸ್ವರ್ಗವಾದುದು ಶಂಕರೇ ||

ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಾರ್ಯ. ಸು 1500

ಈತನು ದೇವಾಂಗವೃರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ದೇವಾಂಗದ ವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಂಪಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಈತನು ಸುಮಾರು 1300ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ². ಸುಮಾರು 1500ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

¹ Vol II, p 69.

² ಕರ್ನಾಟಕಕಾವ್ಯಪುಷ್ಪಕೃತಿ, ಅಶ್ವಮೇಧ 1920, ಪುಟ 175.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ದೇವಾಂಗಪುರಾಣ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀನಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಸ್ಥಾಪನೆ
ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಾದ ದೇವಾಂಗಪುರಾಣದ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ ಒಂದೊಂದು
ಅಧ್ಯಾಯದ ಆದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಂಪವಿರೂಪಾಕ್ಷಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಒಂದು ಪದ್ಯ
ವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ತಿಂಗಳಣುಗಿಯ ಪತಿಯ ಬಾಣಕೆ | ಯಂಗವನು ಕೊಡದವನ ಜನಕನ |
ನುಂಗಿದಾತನ ಸುತೆಯಳರಸನ ಪಿತನ ಸಮರದೊಳು ||
ಭಂಗಿಸಿದನತ್ತೆಯ ಕುಮಾರನ | ತುಂಗವಿಕ್ರಮದಿಂದ ಗೆಲಿದನ |
ತಂಗಿಪತಿಗಂಬಿತ್ತ ದೇವನೆ ಶ್ರೀವಿರೂಪಾಕ್ಷ ||

ದಾನಪ್ಪಾರ್ಥ. ಸು. 1550.

ಈತನು ಶಿವಸಂವಾದಿನಿ ಎಂಬ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು
ದೇವಾಂಗದವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗದಗು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೆಟಗೇರಿ. ಈತನ ಕಾಲವು
ಸುಮಾರು 1550 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ದ್ವಿಪದೀರೂಪವಾಗಿದೆ
ಯೆಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆಯೆಂದೂ
ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ¹.

ನಾರಾಯಣ. ಸು. 1600.

ಈತನು ಉತ್ತರರಾಮಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ತಾತರ್ಥಿಮಣಿ; ವಿದ್ಯಾಗುರು ಭಾನುಕವಿಯ ಮಗ ತಿಮ್ಮ
ಣಾರ್ಥ; ಇಷ್ಟದೇವತೆ ಅಹೋಬಿಳಿನಾರಸಿಂಹ "ರಂಗಯನಾರಸಿಂಹಗತಿಸವನು"
ಎಂದುಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ನಾರಸಿಂಹನಾರೋ ತಿಳಿಯದು.

ಈತನು ಕುವಾರನಾಥನನ್ನು (ಸು 1430) ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ
ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ ಭಾನುದತ್ತ ಅಥವಾ ಭಾನು
ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಸಮಂಜರಿ, ರಸತರಂಗಿಣಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು

1 ಕರ್ಣಾಟಕಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ 1920, ಪುಟ 175.

ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ರಸಮಂಜರಿಗೆ ನಾಗೇಶಭಟ್ಟನು (ಸು. 175) ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ನಾರಾಯಣನ ವಿದ್ಯಾಗುರು ಈ ಭಾನುಕವಿಯ ಮಗನೇ ಆಗಿರಬಹುದೋ ಎನ್ನೋ ತಿಳಿಯದು ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ವೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಉತ್ತರರಾಮಕಥೆ.

ಇದು ಭಾವಿನೀಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 44, ಪದ್ಯ 2035. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣದ ಉತ್ತರಕಾಂಡದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಕವಿ ರಾಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ, ಬಳಿಕ ಅಂಜನೇಯ, ಶಿವ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಸರಸ್ವತಿ.

ಮನದೊಳಗೆ ಬೇರ್ವರಿದು ಬುದ್ಧಿಯೊಳನುನಯದ ಕುಡಿವರಿದು ಹಮ್ಮಿನ |
ಘನತೆಯೊಳು ಪಲ್ಲವಿತಕುಸುಮಿತವಾಗಿ ಚಿತ್ತದೊಳು ||

ಎನಗೆ ಕವಿತಾಕಲ್ಪಲತೆಯನು | ದಿನವು ಫಲಿಯಿಸುವಂತೆ ಸಲಹಾ |
ಜನನಿ ಕಾರದೆ ನಿನ್ನ ಕರುಣಾಮೃತದ ಮುಖಿದಳಿದು ||

ರಂಭಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ರಾವಣನ ಉಕ್ತಿ.

ಮೊಲೆಯ ಮಹೆಯೊಡಲಿ ಕಡೆಗ | ಣ್ಣಲಗುಗಳ ದೆಸೆದೋಜದಿಹಿತದ |
ಲೆಳನಗೆಯ ಸನ್ನೋಹನಾಪ್ತದ ಮಾಯದಿಹಿತದಲಿ ||

ಮೆಲುನುಡಿಯ ಘನವೋಸದಿಹಿತದಲಿಲೊಲಿದು ಕಾಮುಕಿಜನದ ಹರಣಕೆ |
ಮುಳವ ಕೊಲೆಗಾತಿಯರಿಗೆಲ್ಲಿಯ ನಿಜವು ನಿಮಗಿಂದಾ ||

ನುಡಿಯ ಸಿಡಿವಲೆಯಲಿ ಕಟಾಕ್ಷದ | ಮಿಡುಕುವಲೆಯಲಿ ಬಾಹುವಾಶದ |
ತೊಡಕುವಲೆಯಲಿ ತೋರವೊಲೆಗಳ ಗುಂಡುವಲೆಗಳಲಿ ||

ಬಿಡದೆ ಖಗಮೃಗವಾನತತಿಯನು | ಕಡಹುವಂತಿರೆ ಬಲ್ಲವರ ಧೃತಿ |
ಗೆಡಿಸಿ ವೋಸದಲಿಹಿವ ನಿಮಗೆಲ್ಲಿಯದು ನಯವೆಂದಾ ||

ಬಸವೇಶ. ಸು. 1600

ಇವನು ಸುಜ್ಞಾನಚಿಂತಾಮಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಇವನ ಪಿತಾಮಹ ಹೊಟ್ಟಿಯ ಈಶ್ವರಯ್ಯ, ತಂದೆ ಗಿರಿನಾಥ, ಗುರು ಅಘ ಹರದೇವ. ಈತನ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1600ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸುಜ್ಞಾನಚಿಂತಾಮಣಿ.

ಇದು ಭಾವಾನೀಶಪ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 9, ಪದ್ಯ 386 ಇದ ರಲ್ಲಿ ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ವೇದಾಂತವು ಬೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಅನುವಾದವೂ ಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. “ ಶಿವನ ಸಂಬೋಧಿಯನು ಪ್ರೇಮಿಸೆನು ” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಗ್ರಂಥದ ಉದ್ದೇಶವು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗ ದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.—

ನಿತ್ಯವಲಿಯದ ಜನರು ಧರೆಯಲಿ | ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರಲು ಪರಮಗು |
ರೂಪತಮನು ಬೋಧಿಸಿಯೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಪದಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಹಂಪೆಯ ವರೂಪಾಕ್ಷನ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ ದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ತುಷವಡೆದ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬಿತ್ತಲು | ಸಸಿ ವೊಳೆತು ಫಲವಾದುದಲ್ಲದೆ |
ತುಷವಡೆದ ತೆಂಡುಲವು ಸಸಿದೊಡ್ಡದುವೆ ಜಗದೊಳಗೆ ||
ಕಸವರದ ಕರ್ಮಗಳ ಪಿಡಿದವ | ರೊಸೆದು ಜನಸಕೆ ಒಂದರಲ್ಲದೆ |
ಅಸಮರಮಳಾತ್ತರಿಗೆ ಜನನಾದಿಗಳು ಹುಸಿಯೆಂದಾ ||
ಹಲವು ಹಡಿಕೆಯ ಹುಡುಕೆ ಕೇಳಿದು|ಹೊಲಸಿನಾಲಯ ಕ್ರಮಕೋಂಗಳ |
ನೆಲೆಯುಬೀಡಿದು ರೋಗದಾಲಯ ಮೃತ್ಯುವಿನ ತುತ್ತು ||
ಮಲದ ಭಾಂಡದಲುದಿಸಿ ನೀ ಸ | ತ್ಕುಲಜನೆಯೆಂಬುದು ನಾಸ್ತಿಮಾನವ |
ಕುಲನದೊಂದೇ ನಿನ್ನ ನೀನೇ ತಿಳಿದು ನೋಡೆಂದಾ ||

ಜೀವರಾಯನ ಓಲಗ.

ಸೋಗೇಗಂಗಳ ಸೊಬಗೆಯರು ಸುಖ | ಸಾಗರದ ಸಾರುಭಿಯರು ರತಿ |
ಭೋಗಿಗಳು ಮಗೆ ಸಕಲಕಲೆಗಳ ಬಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಯರು ||
ಪೂಗಣೆಯ ಗಾಯಗಳಿಗಲಕುವ | ಭೋಗಿಗಳು ಮದದಳಿಗಲಂಕಿತ |
ಶ್ರೀಗಣಿಕೆಯರು ಸಂದಣಿಸಿದರು ಜೀವನೋಲಗಕೆ ||

ರುದ್ರಮುನಿ. ಸು. 1600.

ಈತನು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗದಗು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಿಟ್ಟಿಗೇರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಈತನು ಮರಾಠಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1600 ಆಗಿರಬಹುದು. ಈತನ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ —

ರಾಗ ಹಂಸಧ್ವನಿ ಆದಿತಾಳ

ಎಂಥ ಬಲವಂತ ನೋಡಮ್ಮ | ಮೂಝಲೋಕದೊ |
ಕಂಠ ಸಿರಿವಂಃನಾರಮ್ಮಾ ||ಪಲ್ಲವಿ||
ಪಂಥಗಾಞರ ದೇವಾ | ನಂತಭಕುತಸಾ ಜೀವ |
ನಿಂಟುವರಗಳನೀವ | ಶಾಂತ ಸದ್ಗುಣ ಹನುಮಂತ ||ಅನುಪಲ್ಲವಿ||
ಮಾರುತಾಂಜನೆಗೆ ಸುತನಾಗಿ | ಶ್ರೀರಾಮನಂಘ್ರ |
ಸೇರಿ ಸೇವೆಯೊಳನುವಾಗಿ | ಹಾಱಿ ಲಂಕೆಯೊಳರ್ಧ |
ಕ್ರೂರದೈತ್ಯರನೊಡ್ಡಿ | ವೀರಾಧಿವೀರ ಜಗಕೀತ | ಮಾರನಗೆಲಿದಾತ ||೧||
ಕಟ್ಟಿದ್ಧಕಾಸೆ ಕೊನೆಮಾಸೆ | ಬಿಟ್ಟಿರುಳುಗಣ್ಣಾ |
ನಟ್ಟಿನಡು ಸೂರ್ಯನನು ಜಯಿಸಿ | ಬಿಟ್ಟಿರಕರರುಂಡಲಿಗಿ |
ಪಟ್ಟಪರಣಮಿಸಲಾಗಿ|ಬಿಟ್ಟಿಗೇರಿಯ ರಾಮ|ನಾಮಸ್ಮರಿಸುವ ನೇಮ||೨||

ನಿಜಗುಣಾರ್ಯ. ಸು 1650.

ಈತನು ಅದ್ವೈತರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಂಥದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ “ನಿಜಗುಣಾಧ್ಯನ ವಚನದಮೃತ” ಎಂದು ದೊರೆ
ವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ನಿಜಗುಣಾಧ್ಯನಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಊಹೆಗೆ ಅವಕಾಶ
ವಿದೆ. ಇವನು ನಿಜಗುಣಶಿವಯೋಗಿಯೇ ಆಗಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು
ಹುಟ್ಟಬಹುದು ಆದರೆ ಅವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಶಂಭುಲಿಂಗನ ಅಂಕಿತವು
ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕವಿ ತದ್ಭಿನ್ನನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.
ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1650 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅದ್ವೈತರಾಮಾಯಣ.

ಇದು ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ
24, ಪದ 939 ಇವೆ “ಅದ್ವೈತದಲಿ ರಾಮರಾವನಾರ ನಿಜವಧವನು ವಾದವೈಭವ
ವನು ಮಂಡೋದರಿಯ ರಾವಣನ ಪಾದವನು ಉಸಿರುವೆನು” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳು
ತ್ತಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣಕಥೆಗೆ ಅದ್ವೈತಬೋಧಕವಾದ ಗೂಢಾ
ರ್ಥವು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ “ಎಂದನಾಮುನಿಸು”,
“ಕೇಳೈ ಶಾಂತರಾಮನೆ” ಎಂದು ಬರುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು
ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ದಶಶಿರೋತ್ತಮನು ದಶರಥೋತ್ತಮ ಎರಡು ಕಲೆತುದೆ ರಾಮಗುಣ ಭಕ್ತಿ
ಭಾವವು ಎರಡು ಕಲೆತುದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಗುಣ ಕಮಲ ಸೂರ್ಯನು ಕಲೆತುದೆ ಸೀತಾ
ಗುಣ. ಮನ್ಮಥನವು ಕಲೆತುದೆ ಭರತಗುಣ. ಜೀವ ಭೂಮಿಯ ಕಲೆತುದೆ ಶತ್ರುಘ್ನ
ಗುಣ. ಐದು ಗುಣ ಕಲೆತುದೇ ದೇಹಗುಣವೆಂದಾ.

ಮಹೀಪತಿಸ್ವಾಮಿ. ಸು. 1650

ಈತನು ಅನುಭವಪದಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವು ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರು
ವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ¹. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು
ಬಿಜಾಪುರದ ಆದಿಲ್‌ಷಾಹಿರಾಜರಲ್ಲಿ ದಿವಾನನಾಗಿದ್ದು ಆಮೇಲೆ ಎರತ್ತನಾಗಿ
ಕಾಖಂಡಕಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಥನಾದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾ
ರು 1650 ಆಗಿರಬಹುದು

1 ಕರ್ಣಾಟಕವೈಭವ [1915].

ವರ್ಧಮಾನ. ಸು. 1650.

ಈತನು ಶ್ರೀಪಾಲಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1650 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶ್ರೀಪಾಲಚರಿತೆ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. , ಸಂಧಿ 23. ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ—

ಮದನನಿಗುಪಮಾನ ಮಲಯಾದ್ರಿಪವಮಾನ | ಎದಿತಪಜ್ಜನ ಸೇವ್ಯಮಾನ |
ಮೃದುಗುಣಬಾಭಾಸ್ಯಮಾನನೂರ್ಜಿಸಿದನು | ಚದುರ ಶ್ರೀಕವಿವರ್ಧಮಾನನಿ |

ಬಸಸ್ವಾರ್ಯ. ಸು. 1650.

ಈತನು ವರ್ಣನಾರೂಪವಾದ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗದಗು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮುನಿವೃಂದ (ಮುಳು ಗುಂದ). ಈತನು ಸುಮಾರು 1650ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. “ ಈ ಕವಿ ಪಂಪಾ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನೋಡಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೂ ‘ಜಯನ’ ರದ ರಾಜನಾದ ರಾಮರಾಜನ ಬಾಲಕ್ರೀಡೆಗಳನ್ನೂ ಸೌಂದರ್ಯಾದಿ ಗಳನ್ನೂ ರತ್ನಾಜಿಯೆಂಬ ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಶೃಂಗಾರರಸಭರಿತವಾದ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಸರಸವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿರುತ್ತಾನೆ¹ ”

ಚಿದಾನಂದ. ಸು. 1675

ಈತನು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಚಿದಾನಂದರ ಕೋರಡೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಉತ್ತರಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲಾ ಹೊನ್ನಾವಾರದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯ ಬೈಲೂರು. ಈತನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ವಿನಯಾ ನಂದನು ಕೃಷ್ಣಾ ಜುಫನಕಾಳಗವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು 1685ರಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತನ್ನ ಗುರುವಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1675 ಆಗಿರಬಹುದು.

1 ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ, ಆಕ್ಟೋಬರ್ 1920, ಪುಟ 177.

ವಿಮಲಾನಂದ ಸು. 1೨85

ಇವನು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನಕಾಳಗ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಚಿದಾನಂದನ ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಹೊನ್ನಾವಾರದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯ ಬೈಲೂರು. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1608ನೆಯ ಕ್ರೋಧನದಲ್ಲಿ (1885) ಮುಗಿಸಿ ತನ್ನ ಗುರುವಾದ ಚಿದಾನಂದನ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಭಟಕಳದ ಅಪ್ಪಯ್ಯನು¹ ಈ ಕವಿಯ ಶಿಷ್ಯನು.

ಗುರುವ ಸು 1700.

ಈತನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಹಂಪಿಯ ದಾನಪ್ಪನ ಮಗನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1700 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಶತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ, ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ “ಮತ್ತಪ್ರಾಣಲಿಂಗೇಶ್ವರ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥವು ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪುರಾತನರ ಚರಿತವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ದರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಧನಮುಂಟಾದವರಿತ್ತ ವಸ್ತುತತಿಯಂ ಕೈಕೊಳ್ಳ ಭೂಪಂಗೆ ಸು |

ಮ್ಮನೆ ತಾಂಬೂಲಫಲಂಗಳಂ ಬಡವನೀಯಲ್ತೆಂತು ಯೋಗ್ಯಂ ಸದಾ ||

ಸನಕಂ ಮುಖ್ಯಸಮಸ್ತದೇವಮುಖಿಗಳ್ ಸಂಕೀರ್ತನಂ ಮಾಡುವರ್ |

ನಿನಗಿಂತೊಪ್ಪುಗುಮೆನ್ನ ಬಾಲನುಡಿಗಳ್ ಮತ್ತಪ್ರಾಣಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ||

ನಡೆಯಂ ಧರ್ಮವಿಹೀನವಾದ ನಡೆಯಂ ವಾರಾತಿಮೇಲ್ವಾಯ್ದಡಂ |

ನುಡಿಯಂ ಸತ್ಯಕೆ ಭಿನ್ನವಾದ ನುಡಿಯಂ ಪ್ರಾಣಾಂತಕಂ ಬಂದಡಂ ||

ಪಿರಿಯಂ ಲೋಗರ ಸೊಮ್ಮನೊಮ್ಮೆ ಮನದೊಳ್ ಮುಷ್ಕೃತ್ಯಮಂ ಮಾಡನ್ನೆ |

ಮೃಡ ನಿನ್ನದ್ಧತಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಚರಿತಂ ಮತ್ತಪ್ರಾಣಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ||

ಮುಮ್ಮಡಿಕಾರ್ಕೇಂದ್ರ. ಸು. 1700

ಈತನು ವೇದಸಂಜೀವಿನಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಕಾರ್ಯ ಎಂಬ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರಭುವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಕಾರ್ಕೇಂದ್ರ, ತಾಯಿ ಕುಪ್ಪುಮಾಂಬೆ, ಗುರು ದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯ. “ ಮಾಸ್ತಿ ಕುಲ ಪ್ರದೀಪ ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1700 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೇದಸಂಜೀವಿನಿ.

ಇದು ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಲೋಧಿಸುವ ವಚನಗ್ರಂಥ, ವಚನ 116, ಒಂದೊಂದು ವಚನವೂ “ ಮಹಾಘನ ದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯ ಗುರುಪ್ರಭುವೇ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ --

ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಭೂವಲ್ಲಭನಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಅವನಿಗೆ ಕುಟಿಯ ಹಾಲ. ಕಡೆದುಕೊಟ್ಟು ನೀಚೋಚ್ಚಮಯದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ನಗಿಸುವರಲ್ಲದೆ ರಾಜೋಪಚಾರವಂ ಮಾಡಬಲ್ಲರೇನಯ್ಯಾ, ಅಂತು ಜ್ಞಾನಿಯೆಂದವರು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೀಂ ನೆಲಸಿದಲ್ಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಹ ತೋಗುಣಗಳಂ ವೂಡಿಸಿ ಆಪಶ್ಚುಗಳಂ ಸ್ತುತಿಸುವೆನಲ್ಲದೆ ನಿಜಭಾವದಿಂದರ್ಚಿಸಿ ನೈಘಂಟುಕಶಬ್ದಗಳಂ ಸ್ತುತಿಸಬಲ್ಲೆ ನೇನಯ್ಯಾ, ಇಂತು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರ್ಪ ಆಪಚಾರಂಗಳಂ ನೀನುಪಚಾರಂಗಳಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳದಿದ್ದೊಡೆ ನಿನ್ನ ಪರಮದಯಾಮಹಿಮೆ ಪ್ರಕಟಮಪ್ಪುದೇನಯ್ಯಾ ; ಮಹಾಘನದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯ ಗುರುಪ್ರಭುವೇ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಗಯ್ಯ ಸು 1700

ಇವನು ಶಿವಯೋಗರತ್ನಾಕರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಸುಮಾರು 1700ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವಯೋಗರತ್ನಾಕರ.

ಇದು ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ ; ಆಂಧ್ರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವರದರಾಜನೊಬ್ಬ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರನು ಬರೆದಿರುವ ಗ್ರಂಥದ ಭಾಷಾಂತರವು ;

5 ಪ್ರಕರಣಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳು ಅನುವಾಹ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ:—

ಇದು ಶಿವಾಗಮಪುರಾಣ ವೇದವೇದಾಂತರಹಸ್ಯ ರಹಸ್ಯಾರ್ಥಪ್ರತಿಪಾದಕ ವೀರಶೈವಸಮಯಾದ್ವಿಜಂಡ್ರೋದಯ ಪಟ್ಟಿಲ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾದ, ಶ್ರೀಮತ್ಕೃತ್ಯಾಣಪುರವರಾಧೀಶ ವೃಷಭೇಂದ್ರಮುಖ್ಯಪ್ರವಾಧ ಪ್ರಮಥಪತ್ತಿಯರ ದಿವ್ಯ ಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮಮಕರಂದವಾನಸೀನಮುದಿತ ಮಧುಕರಾಯಮಾನರಾದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಗಯ್ಯನವರಿಂದ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಶಿವಯೋಗರತ್ನಾಕರವೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳ್.

ಹಾಗಲವಾಡಿ ಸಿದ್ಧರಾನುಪ್ಪನಾಯಕ. ಸು. 1700.

ಇವನು ಮಹಾನುಭಾವಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಹಾಗಲವಾಡಿಯ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಸಂತತಿಗೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1700 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಹಾನುಭಾವಪ್ರಕಾಶಿಕೆ

ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಿ “ ಪೂರ್ವಪುರಾತನರಿಂದ ಯುಕ್ತಮಾದ ನವಚಕ್ರದ ವಚನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಮುಂ ತಾತ್ಪರ್ಯಮಾಶ್ರಯಿ ” ಎತ್ತರಿಗುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ತೀರವಂತ ಮುರಿಗಪ್ಪನೆಂಬ ಶಿವಶರಣನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ.

7 ಹಾರುವ. ಸು. 1700.

ಇವನು ಬಸವಶಿವಾನುಜಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈತನ ಹೆಸರು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ “ ಹಾರುವ ಹೇಳಿಡನೀಕ್ಕು ತಿಯ ” ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಹಿಂಗಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಮಕವಿಯನ್ನು (1339) ಸ್ಮರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದಂತೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಇದೆ: ಸುಮಾರು 1700ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ :—

ಭೂಮಿಯೊಳ ಕಾಳಿದಾಸ ಪದ್ಮರಸರ | ಪ್ರೇಮದಿ ರಾಘವಾಂಕನನು |
ಭೀಮಕವಿಯ ಗುರುವರ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ | ಸೋಮೇಶನ ಬಲಗೊಂಬೆ ||
ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬಸವಶಿಖಾಮಣಿ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ , ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 1270 ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆ ಯುತ್ತೇವೆ :—

ಬಾಗವಾಡಿ.

ಗಂಗೆಗೆ ತೆಂಕಣ ಭಾಗದೊಳವುಡು | ಹಂಗದೆ ಕರ್ಣಾಟದೇಶ |
ಕಂಗಳ ಬೆಳಗಿನ ಮಂಗಳವೆನ್ನಿಸುವು | ದಿಂಗಳೇಶ್ವರ ಬಾಗವಾಡಿ ||
ಕುಸುಮದ ಪಸರದೊಳೆಸೆದಿಹ ಜಾಡೆಯು | ಪೊಸವೊಲ್ಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ ದವನ |
ಪಸರಿಪ ಕೇತಕಿ ಬಿಸರುಹ ಚಂಪಕ | ವೆಸೆದುವು ಕೇರಿಕೇರಿಯಲಿ ||

— — —

ಇಮ್ಮಡಿ ಮುರಿಗೆಯಸ್ವಾಮಿ. 1720.

ಈತನು ಹಾಲಾಸ್ಕಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ¹. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಈಚೆಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವು ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಕಾಲವು ಶಕ 1842ನೆಯ ಶಾರ್ವರಿವರ್ಷವೆಂದು (1720) ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ :—

ಒಂದ ಶಾಲಿಸುವಾಹನ | ಸಾವಿರದಜುನೊಪಚಂದೆ ನಾಲ್ವತ್ತೆರಡನೆ |

ಯಾವರಿಸಿದ ನುತಶಾರ್ವರಿ | ಭಾವತವರಸಿಂಹಲಗ್ನ ದೊಳಗತಿಶಯದಿಂ ||

ಈ ಕವಿಗೆ ನಾವು ಸುಮಾರಿನಮೇಲೆ ಕೆಳಬ್ಬಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೂ (ಸು. 1590)² ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈತನು ಬೇರೆ ಒಬ್ಬ ಕವಿಯೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು ಹುಟ್ಟಬಹುದು. ಆದರೆ ಸೋಮಶೇಖರ ಕವಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಪ್ರಕಾರ³ ಈ ಕವಿ ತೊಂಬದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ (ಸು. 1470) ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ 7ನೆಯವನಾಗುವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1660 ಆಗ ಬಹುದು. ಈ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬರಿಬ್ಬರ ಹೆಸರು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ

ದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ; ಅಥವಾ ಕೆಲವರು ಬಹುಕಾಲ ಜೀವಿಸಿರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮೇಲೆಕೊಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಂಥನಿರ್ಮಾಣಕಾಲವು ಸರಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಕವಿಯ ಗುರು ಮುರಿಗೆಯ ಶಾಂತವೀರ1 ಮುಂತಾದವರ ಕಾಲವನ್ನೂ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಈಚೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಈತನ ನಾಂದೀಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪಡಕ್ಕೂರದೇವನು ತನ್ನ ನಾಂದೀಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಊಹೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಹಾಲುಸ್ಯಪುರಾಣ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ, ಕಾಂಡ 4, ಅಶ್ವಾಸ 86, ಪದ್ಯ 337 ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪದಿಗಳೂ ರಗಳೆಗಳೂ ಇವೆ. “ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಧುರೆಯ ಸುಂದರೇಶ್ವರಂ ಚತುಷ್ಟಸ್ಪಿಲೀಲೆಗಳಂ ನಟಿಸಿದ ಕಥಾವೃತ್ತಾಂತಂ ” ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೂ ಒಳಕ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ಮುಷಿಗೆಗಳಿಗೂ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹರಿಶ, ಚೆನ್ನವೀರೇಶ್ವರ, ಕರಿಬಸವ, ಮುಚ್ಚೆನ್ನಬಸವ ಇವರುಗಳ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಸೋದೆಯ ಪ್ರಭುವಾದ ಸದಾಶಿವಭೂಪತಿ ‘ವರ್ಣಕ’ವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅದನ್ನೇ ತಾನು ‘ವಸ್ತುಕ’ವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ :—

ಸಕಲಕಲಾವಿಶಾರದ ಸರೇಂದ್ರಶಿರೋಮಣಿ ಲಿಂಗಜಂಗಮಾ |
ರ್ಚಕನುರು ಸೋದೆಯಪ್ರಭು ಸದಾಶಿವಭೂಪತಿಯೊಲ್ಲ ಪೂರ್ವದೊಳ್ |
ಪ್ರಕಟಸುವರ್ಣವರ್ಣಕದೆ ಪೇಟ್ಟೊದನಾಂ ಪ್ರಮಥೋಕ್ತಿಯಿಂದೆ ವ |
ಸ್ತುತದಿಂದಂ ನೆಗಟ್ಟಿದನುಮೇಶನ ಭಕ್ತರವಾರರೊಲ್ವಿನಂ ||
ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. —
ಹಂಬೆಯ ಹರಿಹರದೇವನಿಲಂಪಿನ ರಾಘವನನಿಂದ್ಯ ಪಾಲ್ಕುಚಿಕೆಯು ಸೋ |
ಮಂ ಪರಮಂ ಪಂಡಿತಯಂ | ಸೊಂಪಿನರಸಭಾವಮುಖ್ಯಮಂ ನೀಡುಗೆ ತಾಂ ||

ಗುರು ತೋಂಬದಾಧ್ಯನಂ ಸು | ಸ್ಥಿರಕೊಟ್ಟೊರೇಶನಂ ಭುಜಂಗೇಶ್ವರನಂ |
ಕರತಳದ ನಾಗದೇವನನಿರದಾಂ ನುತಿಗೆಯ್ದು ವೇಂಪ್ಪನೀ ಸತ್ಕೃತಿಯಂ ||
ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಸುಂದರೇಶನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ,
ಗಣೇಶ, ಇಮ್ಮುಖ, ವೀರಭದ್ರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಅನಂತರ ನಂದಿ,
ಭೃಂಗಿ, ರೇಣುಕ, ಬಸವ, ಮಡಿವಳಮಾಚಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ಶಿವಶರಣರನ್ನು
ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ:—

ಸಮುದ್ರ.

ಹರಿಗಂ ಶಂಖಮನಿತ್ತೆಂ | ಗಿರಿಶಂಕಂ ಶಶಿಯನಂದು ಕೊಟ್ಟೆಂ ವಿಧಿಯಂ |
ಸರಸಜವೀರದೊಳಿರಿಸಿದೆ | ನಿರದೆನಗೆಣಿಯಾವನೆಂದು ಮೊರೆದುದು ಶರಧಿ ||
ನವರತ್ನಾಕರನಾನೆಂ | ದಿವಿರತಮಿದೊ ನೋಡಿದೊಂದು ಮುಕ್ತಾವಳಿಯಂ |
ಸವಿಮಣಿಸಿಕರಮುಮಂ ತಾಂ | ತವೆ ತೆರೆದೊಳಿದೆ ಚಿಲ್ವವೋಲ್ ಪನಿ
ಮೆಣೆಗುಂ ||

ಬಸವಂಪಗೆ

ಪಚ್ಚೆಯ ಬಟ್ಟುಗಳೊಳ್ ಮೆ | ಯೆಚ್ಚಿದ ವೈಡೂರ್ಧಮಣಿಕದಂಬಮೊ
ತಾನೆನೆ |
ವಿಜ್ಞಾನಿಸಿ ಬನಸಂಪಗೆ | ಯಜ್ಞಚಾಯದ ಮುರ್ಗಲೆಂದೆ ಮೊಗಯಕು
ಮನಿತಂ ||

ಕಂಪಯ್ಯ. ಸು. 1750.

ಈತನು ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿ-ಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಒಕ್ಕಲಿಗ ಕವಿ ಇವನ ತಂದೆ ಕಂಪಣ್ಣ, ತಾಯಿ ತಿಮ್ಮಮ್ಮ. ಈತನು ಸುಮಾರು 1750ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಬೃಹದಶ್ವರಮುನಿ ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ರಾಘವಯ್ಯನು ದ್ವಿಪದಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಬರೆದಂತೆಯೂ ಅದನ್ನೇ ತಾನು ಯಕ್ಷಗಾನವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ, ಸೂತ, ಕಾಳಿದಾಸ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ. ಸು. 1750.

ಇವನು ವಾರ್ಧಕವೃತ್ತದಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕೆಲವು ಶತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ¹. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಸಾಲೋಬಗಿ ; ಇವನ ಸಮಾಧಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕವಿಚಿನ್ನ. ಸು. 1750

ಈತನು ಶಿವರಾಯಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ 'ಹತ್ತರಕಿಯ ವೀರನ ನೆನೆವೆನು' ಎಂಬುದರಿಂದ ಈತನ ಸ್ಥಳವು ಹತ್ತರಕಿ² ಯಾಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವರಾಯಚರಿತೆ.

ಇದು ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ , ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 523 ಇದರಲ್ಲಿ " ಮಹಿ ಹೊಕ್ಕವರ ಕೊಡೆನೆಂಬ ಬಿರುದಿನ " ಶಿವರಾಯನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಹತ್ತರಕಿಯ ವೀರಭದ್ರ, ಎಳೂರ ಮಾಣಿಕೇಶ್ವರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ದರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಕುಸುಮಾಲೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವಾಗ ಮಲೆಯಾಳಸೆಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಲಾಪ.

ಕಣಲಿತು ಮುಖವೆಲ್ಲ | ಬಣಲಿತು ದೇಹವು |

ಕಳದಿಯ ನುಡಿಗೆ ಮನನೊಂದು ಮಲೆಯಾಳಕುಲಗೀಡಿತನವ ಮಾಡುವರೆ||

ಭೋಗವನುಂಡು ನಾ | ಹೆಗೆ ಸೈರಿಸಲಿನ್ನು |

ನೀಗುವೆನೆನ್ನ ಹರಗುವ ಕುಸುಮಾಲೆ | ಹೀಗೆ ಮೋಸವನು ಮಾಡುವರೆ |

ನಂಬಿದೆ ನಾ ನಿನ್ನ | ಹಂಬಲವ ಬಡಲಾರೆ |

1 ಕರ್ಣಾಟಕವೈಭವ (1915).

2 ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಿಜಾಪುರದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 12 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಳಗರ್ಗ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು

ರಂಭಿಯರೊಳು ತಿರೋಮಣಿಯೇ ಕುಸುಮಾಲೆ | ಹಂಪಲವನೆಂತು
ಮಹೇವನು ||

ಕರವಿದಿದು ಮುದ್ದಿಸಿ | ತಿರವಿದಿದು ಮುಂಡಾದಿ |

ತರಹರಸದೆ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಕುಸುಮಾಲೆ | ಗರುವೆ ನೀಡಟ್ಟು ಹೋಗುವರೆ ||

ವಿರುಪಾಕ್ಷಯ್ಯ. ಸು 1750.

ಈತನು ವೀರಭದ್ರವಿಜಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಕಾತ್ಯವಗೋತ್ರದವನು ; ಆತ್ಮಲಾಯನಮೂತ್ರದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಪರ್ವತಯ್ಯ, ಕುಲದೈವ ವೀರಭದ್ರ, ಸ್ಥಳ ದ್ರೋಣನದೀತಿಳರದಲ್ಲಿರುವ ದಾಳಿಕೊಟ್ಟಿ. ಈತನ ಗುರು ವೀರಣಯ್ಯ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು (ಸು. 1490) ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಡೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ :—

ಮಹೇವ ಕಾಳಿಯ ಭಕ್ತನಾತನು | ಹರಿಹರೇಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕನು |

ನಿರುತದಲಿ ಶುಕರೂಪವ್ಯಾಸನು ಮಲಾಹಣನು ಸಹಿತ ||

ಹಿರಿಯರಿವರನು ನೆನೆದು ಕಾವ್ಯವ | ಸರಗೋಳಸುವೆನು

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೀರಭದ್ರವಿಜಯ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 6 ಸಂಧಿಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರನ ವಿವಾಹವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ತಿವನು ಷಣ್ಮುಖನಿಗೂ ಅನಂತರ ದಧಿಮುನಿ ಜೈಮಿನಿಗೂ ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ಅದನ್ನೇ ರಗಳೆಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಂಪೆಯ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿರುಪಾಕ್ಷಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

1 ಇದು ಈಗಿನ ದೋಣಹೊಳೆಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಗುಹೆ ಕಾಳಿಕೋಟಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಳವು ಬಿಜಾಪುರದ ಆಗ್ನೇಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 41 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರವಲ್ಲದೆ,

2 ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ವಿಳಗಿಯಲ್ಲಿ 18 ಪಟ್ಟದವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಕವಿಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಮಾತೆಕವು ನಸುಮಾಸಿಯಿದ್ದಡೆ | ಸಾಣೆಯಿಕ್ಕೆಯು ಕಾಂತಿಯನಗುವ |
ಜಾಣರಂದದಿ ಸಕಲಕವಿಗಳು ನಿವುಣಪಂಡಿತರು ||
ಮಾಣದಣಾಗೊಳಿಸುವುದು ಪದಲಾ ' ಕ್ಷಣಿಕರೀಭದ್ರನ ಸುಲಗ್ನನ |
ಕೇಣಿವಿಡಿದವನಲ್ಲ ರಚಿಸುವುದೆಲ್ಲದೊಂದಾಗಿ ||

ಪಾರ್ವತಿ ಬೇಡತಿಯಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು.
ಕೂಗತೀರೆ ಕೋಗಿಲೆಯು ಸ್ವರದಲಿ | ಮಾಗಿ ಮದವೇಜುತ್ತ ಬರುತೀರೆ |
ತಾಗುತಿದುರ್ವು ಫಲಗಳೋಳೆಯು ಚಂಚರಿಯ ತಿರವ |
ಬಾಗುತಲಿ ಬಳುಕುತಲಿ ಕಂಗಳ | ಲಾಗ ಬಲಕವಾಚಿಯುತಿರೆ ಶಿವ |
ಶ್ರೀಗುರುವೆ ದೊರಕಯ್ಯ ನಂಬಿದೆ ನಿನ್ನ ಜರಣವನು || (ಎನುತ್ತ ಅಲೆದಳು)

ಚಿನ್ಮಯ. ಸು. 1750.

ಈತನು ತಾರಕನಿರಂಜನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಸಹಜಾನಂದ ಸದ್ಗುರು ಲಿಂಗಾರ್ಯನ ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾತು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ತಾರಕನಿರಂಜನ.

ಇದು ಪಾಡಿನರೂಪವಾಗಿದೆ, ಅಧ್ಯಾಯ 7, ಪದ 204. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯೋಗ, ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗ, ತಾರಕಯೋಗ, ಅಮನಸ್ಕಯೋಗ, ನಿರ್ಗುಣಯೋಗ, ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ರಂಗನಾಥ, ರಾಮಚಂದ್ರ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ ಇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ವೆಂಕಟದಾಸ. ಸು. 1750.

ಈತನು ಅಖಂಡಾನಂದಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ತನ್ನ ಗುರುಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—ಗೋವಾಲಾಡ್ಯಯಾತಿ ; ಶಿಷ್ಯ ಸುಲಾಯಾಣಸ್ವಾಮಿ ; ಶಿಷ್ಯ ವಾಸುದೇವಯಾತಿ ; ಶಿಷ್ಯ ವಾಸುದೇವ ;

ಶಿಷ್ಯ ಕವಿ ವೆಂಕಟದಾಸ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತ್ರುತಿ, ಸ್ತೃತಿ, ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಇವು ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಕೆಲವು ಕನ್ನಡಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ.

ಪೂರ್ವಾಂತರಂಗಯೋಗಿ. ಸು. 1750.

ಈತನು ನಾನಾರ್ಥಗುರುಬೋಧಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, “ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಾಶರಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯ ವ್ಯಾಸಭಟ್ಟಾರ ಮುಕುಂದಗುರುವರ್ಮ ವಾದಕಮಲಭೃಂಗಾಯಮಾನ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಗ್ರಂಥವು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ, ಅಧ್ಯಾಯ 11, ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ರುದ್ರಮುನಿ. ಸು 1750

ಈತನು ಕಾಲಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾಲಜ್ಞಾನವು ಪದಗಳ ರೂಪವಾಗಿದೆ, ಚಿನ್ನಬಸವನ ಕಾಲಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ರಚಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ನಿರಂಜನಮೂರ್ತಿ. 1760.

ಈತನು ಕಂಚಿಯ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ತನ್ನ ಗುರುಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟದವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದೆ ಹತ್ತನೆಯ ಪಟ್ಟದ ಎರೂವಾಕ್ಕನ “ ಗರ್ಭದಲಿ | ಬಂದ ಪಟ್ಟದ ಗುರುಗಳಿಗೆ ತಾ | ಹೊಂದಿ ಜನಿಸಿದ ಗುರುವಿನಂಭಿಗೆ | ಜಂದೊಂದಲಿ ಯೆಜಗಿ ಬೇಡುವೆ ಮತಿಗೆ ಮಂಗಳವ ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1681ನೆಯ ವಿಕ್ರಮವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1760 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ, ಮುಲುಹಣ, ಹರಿಹರ, ರಾಘವಾಂಕ, ಮಯೂರ, ಕಾಳಿದಾಸ, ತುಳುಕೂಪ (ಕುವೂರವ್ಯಾಸ) ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಂಚಿಯ ಪುರಾಣ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಗತಿ 16, ಪದ್ಯ 887. ಇದರಲ್ಲಿ “ ಕಂಚಿಯಪುರದ ಭೂವಾಲ | ಮಾರಹರನನು ಭಜಿಸಿ ಭಕ್ತಿಲಿ | ಭೋರನಿಪ ಹೆಮ್ಮಡೆಯ ಕಹಿಸಿದ | ಎರಡೋಳನ ಗೆಲಿದ ” ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಅಭಿನವ ಜನಾರ್ದನದಾಸ. ಸು. 1800.

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನ (ಸು. 1775) ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು

ಮುದ್ದುಸಂಗಮುನಿ. ಸು 1800.

ಈತನು ದೇವಾಂಗಮತಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು ; ಹಂಪೆಯ ಹೇಮಕೂಟಮಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಷಟ್ಪದಿ, ಸೀಸಪದ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಡಿಸಿದ್ದಪ್ಪ ಎಂಬವನು ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ತಂಕರಾನಂದಯೋಗಿ. ಸು. 1800.

ಈತನು ಕೈವಲ್ಯನವನೀತವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; “ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸ ಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯ ಪರಮಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ಶ್ರೀದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀನದಾನಂದಗುರು ಮಹಲಿಂಗರಂಗ ಯತಿವರೇಣ್ಯನ ” ಶಿಷ್ಯನು. ಅನುಭವಾಮೃತವನ್ನು ಬರೆದ ಮಹಲಿಂಗರಂಗನು (ಸು. 1675) ಸಹಜಾನಂದನ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಮಹಲಿಂಗರಂಗನು ತದ್ಗಿನ್ನು ನಾಗಿರಬೇಕು. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಹಾಡಿನರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂದಗಳೂ ಇವೆ.

ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣ. 1810.

ಈತನು ಬಿಜ್ಜಣರಾಯವೃದ್ಧರಾವನನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಭಾಮಿನೀ
ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಆಶ್ವಾಸ 8, ಪದ್ಯ 498. ಬಿಜ್ಜಣನು ಬಸವನ ಸಹೋ
ದರಿಯಾದ ಗುಣವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅವಳ ಮಗನನ್ನು ದೊರೆಯನ್ನಾಗಿ
ಮಾಡುವಂತೆ ಮಂತ್ರಿ ಬಸವ ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಸತ್ತನು. ಬಸವನು ಜೈನ
ರಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ರಾಜಕುಮಾರನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು
ಜಯಿಸಿ ಜೈನರಿಗೆ ಸುಖವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದನು — ಎಂಬುದೇ ಕಥಾಸಾರ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕವಿ ಇತುವಿಂ
ಶತಿ ಜಿನರು, ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಧರರು, (ಸ್ವಗುರು) ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಸೇನ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು
ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ : —

ಗುಣವತಿ.

ದೇವಸತಿ ಗಡ ಈಕೆ ಕಿನ್ನರ | ಭಾವೆ ಗಡ ಮತ್ತೀಕೆ ಖಗಿಕುಲ |
ನೇವಿ ಗಡ ಮೇಣೀಕೆ ಭಾಸ್ಕರನಂಗನೆಯೊ ಶಶಿಯ ||
ದೇವಿಯೋ ಸುರಜ್ಞೇಷ್ಠನಂಗನೆ | ಕಾವನರಸಿಯೊ ಹರನ ಗೌರಿಯೊ |
ಭಾವಜನ ಪಿತನೊಲವಿನಾಕೆಯೊ ಆರೊ ಇವಳಿಂದ ||

ಭುನಮತದಾರ್ಯ. ಸು. 1830.

ಈತನು ಅನುಭವಪದಗಳನ್ನೂ ಕೃಷಿಜ್ಞಾನಪ್ರದೀಪಿಕೆಯನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವಂತೆ
ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ¹. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವು ಬಳ್ಳಾರಿಜಿಲ್ಲೆ
ಯಾದರೂ ಈತನು ತನ್ನ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಹುನುಗುಂದದಲ್ಲಿ ಕಳೆದನು. ಇವನು
ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತನೆಂದೂ ಇವನ ಪದಗಳು ಭಕ್ತಿರಸದಿಂದ ಕೂಡಿ ಸೊಗಸಾಗಿವೆ
ಯೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಬಸವಲಿಂಗ. ಸು 1830.

ಇವನು ಶರಣಬಸವರಗಳೆ, ಶರಣು ವರಗಳೆ ಕಂಡ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು

ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ¹ ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 100 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ: ಒಂದೊಂದೂ “ ಶರಣುಬಸವ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದನ್ನು ಯತಿಪುರದ ಸಿದ್ಧೇಶನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ “ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಸೋಮನಾಥನು ಬಸವ ಪುರಾಣವನ್ನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದನು, ಅದನ್ನು ಭೀಮಕವಿ ಕನ್ನಡಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದನು, ಶಂಕರಾರಾಧ್ಯನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆದನು, ಬಾಲಚಂದ್ರನಗರದ ಶಿವಕವಿ ವಸ್ತುಕರೂಪವಾಗಿ ರಚಿಸಿದನು. ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ ” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ. ಸು. 1860.

ಈತನು ಲಕ್ಷ್ಮಣಾವಿಲಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಗಯೋಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯನ² (1857) ತಮ್ಮನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಭಾಗವತಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ. 1869

ಈತನು ಜ್ಞಾನಯೋಗತರಂಗಿಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ. ಇವನ ತಂದೆ ಭಾಗವತ ನಾರಾಯಣಪ್ಪ. ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಮಹಿಷಿಗಳಾದ ರಮಾವಿಲಾಸ ಸನ್ನಿಧಾನದ ಜಿಲ್ಲಾವಾಚಮೃಣ್ಣಿ ಸೀತಾವಿಲಾಸ ಸನ್ನಿಧಾನದ ದೇವಾಚಮೃಣ್ಣಿ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬಾಲನಾದ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಆ ಸನ್ನಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪೋಷಿತನಾದ ತಾನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1869 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥವು ವಾಸಿಷ್ಠರಾಮಾಯಣದ ಟೀಕಾರೂಪವಾಗಿದೆ.

1 Kittel “ Nagavarma's Prosody”, LXXX.

2 ಪುಟ 205.

APPENDIX II.

ಪ ರ ಶಿ ಸ್ಯ ॥.

ಕವಿಗಳು ಗೂತ್ತಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು.

ತ್ವಲೋಕ್ಯರಕ್ಷಾಮಣಿಸ್ತೋತ್ರ (ವೃತ್ತ 12). ಸು. 1300.

ಎನಿತಾನುಂ ಭವಮುಂ ಚತುರ್ಗತಿಗಳೊಳ್ ದುಃಖಂಗಳಂ ಕಂಡೆನುಂ |
 ಜನವರ್ಕಳ್ಳಿದೆನುಳ್ಳಿದೆಂ ಜಳಿತನಿಂ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡಲಮ್ಮೆಂ ನಿರಂ ||
 ಜನ ಸಂಸಾರಸಮುದ್ರದಿಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆನ್ನಂ ಜನಸ್ವಾಮಿ ಮು |
 ಕ್ತಿನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಮಮತ್ವದಿಂ ಕಳಿವು ನೀಂ ತ್ವಲೋಕ್ಯರಕ್ಷಾಮಣೀ ||
 ತ್ರೀಯುಂ ಜವನಮುಂ ವಿಳಾಸದೊದವುಂ ಸೌಭಾಗ್ಯಮುಂ ಮೈಮೆಯುಂ |
 ಮಾಯಂ ಮಂಜಿನವುಂಜಮಿಂದ್ರಧನು ವಿದ್ಯುಲ್ಲೇಖೆ ಸಂಧ್ಯಾರುಣ ||
 ತ್ರೀಯೆಂಬಂತಿರೆ ನಿಷ್ಕೆಯಾಗರವಿವರ್ಕಾಂ ವ್ರಾಧಿಸೆಂ ಶಾಶ್ವತ |
 ತ್ರೀಯುಂ ದೇವರದೇವ ಕೂರ್ತುರದಯೆಗೆಯ್ ತ್ವಲೋಕ್ಯರಕ್ಷಾಮಣೀ ||

ಜಿನೇಶ್ವರಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1300

ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಜಿನೇಶ್ವರ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀನಿಧಿ ನೀನೆ ಸೌಖ್ಯನಿಧಿ ನೀನೆ ಯಶೋನಿಧಿ ನೀನೆ ವಿಶ್ವವಿ |
 ದ್ಯಾನಿಧಿ ನೀನೆ ತತ್ತ್ವನಿಧಿ ನೀನೆ ದಯಾನಿಧಿ ನೀನೆ ಸದ್ಗುಣಾಂ |
 ಭೋನಿಧಿ ನೀನೆ ಧರ್ಮನಿಧಿ ನೀನೆ ಸುಧಾಂಬುಧಿ ನೀನೆ ಮುಕ್ತಿಲ
 ಕ್ಷ್ಮೀನಿಧಿ ನೀನೆ ಭವನಿಧಿ ನೀನೆ ಜಗತ್ತಯದೊಳ್ ಜಿನೇಶ್ವರಾ ||

ಗುಮ್ಮಟಿಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 5). ಸು. 1300

ಕಂಡೆಂ ಕಣ್ಣಿಳ ಪುಣ್ಯವುಂಜಮನೆ ಕಾಣ್ಪಂತೀಗಳಾನಂದದಿಂ |
 ಕಂಡೆಂ ಕಣ್ಣಿಳ ಕೌತುಕಂ ಕೊನರುತಿರ್ಪಂತೀಗಳೊಂದಬ್ಬಳಿಂ ||

ಕಂಡೆಂ ಕಣ್ಣೆದಿದರ್ದುರ್ದರ್ಕ ಫಲಮೆಂಬಂತೀಗಳೊಂದೇಬೈಯಿಂ |
ಕಂಡೆಂ ಕಣ್ ದಣಿವಂತು ಸಂತಸದೊಳಾಂ ತ್ರೀಗುಮ್ಮಟಾಧೀಶನಂ ||

ಜಿನಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 12). ಸು. 1300.

ಅಜಿಯದ ದೇಶದೊಳ್ ತೊಲಿಲಿ ತಳ್ತ ವಾಹಾವಿನಾಂಧಕಾರದೊಳ್ |
ಸಜಿಗಳ ನಿರ್ಝರೋದಕದ ಗಪ್ಪರದೊಳ್ ಭಯಮಾದ ಬೆಟ್ಟದೊಳ್ ||
ತೊಪಜಿದೊಲ್ಲ ನಿಂದು ಮಿಗೆ ನಿರ್ಮಲಪಂಚಪದಾಕ್ಷರಂಗಳಂ |
ಮಹೆಯದೆ ಭಾವಿವೊಂದು ಪರಮೋತ್ಸವಸಂಪದಮೆಂದು ಸಾರ್ಗಮೋ ||

ಧ್ಯಾನಲಕ್ಷಣ (ಕಂದ 5) ಸು. 1300.

ತಾರಗೆಯಂ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಯ | ವಾರಿಯೊಳರಿದೊಜನೆ ಕರ್ಚಿ ಕಳೆದವೊ
ಲೆಸೆವಾ |
ಕಂದ ಪಂಚಪದಂಗಳ | ನಾರಯ್ಡತಿಶುದ್ಧಮನದೊಳರಿಸೆ ಪದಸ್ಥಂ ||

ಪಂಚಪದಾಷ್ಟಕ¹ (ಕಂದ 19) ಸು. 1300.

ಪ್ರೀತರಮಭೀಷ್ಟಸಕಲಸು | ಪಾಕರಮಪವರ್ಗಕಾರಣಂ ಭವಹರಣಂ |
ಲೋಕಹಿತಂ ಮನ್ಮಥದೊಳ | ಗೇಕಾಗ್ರದೆ ನಿಶ್ಚೆ ನಿರುಪಮಂ ಪಂಚಪದಂ||
ಸಾರಂಗಳ ಪಂಚನಮ | ಸ್ವಾರಂಗಳ ಸಕಲಭವ್ಯಜನಹೃದಯಾಲಂ |
ಕಾರಂಗಳ ಶ್ರುತಲಕ್ಷ್ಮೀ | ಹಾರಂಗಳ ನೆನೆವರ್ಗ ಸುಖಸಾರಂಗಳ ||

ಯೋಗಾವೃತ (ಪದ್ಯ 110) ಸು. 1300.

ಸಮಚಿತ್ತಮೆ ಪರಮಪದಂ | ಸಮಚಿತ್ತಮೆ ಸಕಲಸುಖದ ನಿಲಯಂ
ಮತ್ತಂ |
ಸಮಚಿತ್ತಮೆ ಮುಕ್ತಪದಂ | ಸಮಚಿತ್ತದೆ ಕೂಡಿ ನೆಗಲ್ದ ತಪಮದು
ಸಫಲಂ ||

ಅತಿಯದವರಾತಿ ವರೋಳ್ ತಾ | ನತಿವುದು ಪರಮಾತ್ಮಗುಣಮನಟಿವಿಂ
ಕರ್ಮಂ |

ಪತಿ ಪಡುಗುಮತಿಯದಿದೋಡೆ | ನೆಪೆಯಿಟ್ಟ ತಗುಳ್ಳು ಸುತ್ತಿತಿರ್ಕುಂ
ಕರ್ಮಂ ||

ಕಾನಲ ಬಾನಲ ನೀರಂ | ಮೊನೊಲ್ಲುಂ ರಾಜಹಂಸನೊಲ್ಲುಮೆ ಮಿಥ್ಯಾ |
ಜ್ಞಾನಿ ಭವಸುಖಮನೊಲ್ವಂ ತೇನೊಲ್ಲುಮೆ ಪರಮಪಾವನ ಜ್ಞಾನವರಂ ||

ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ. ಸು. 1300.

ನೇಟಿಲ ಬೀಜಮಂ ಮೊಲೆವಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಕಣ್ಗೆ ಎಜ್ಜೆ ಕಣ್ಣಿಬೇನೆ
ಮಾಣ್ಣಂ.

ಅರುಳಿವೊಗರು ಅರಗು ಇವನರೆದು ಹುಳಿಮಜ್ಜೆಗೆಯಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುಡಿಯೆ
ಸೂತಕಂ ನಿಲ್ಲುವುದು.

ಜ್ವಾಲಿನೀಕಲ್ಪಾದಿಸಂಗ್ರಹ. ಸು. 1300.

ಗದ್ಯ ಪದ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ.

ಕರಿಯೆಳ್ಳು, ಕರಿಯ ಕಡಲೆ, ಕರಿಯ ಕಾಕಿ, ಕರಿಯಡಕೆ ಇನಿತುಮಂ
ಸಮಂಗೆೊಂಡು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳರೆದು ಮೆಯ್ಯಂ ಹೂಸೆ ಮೆಯ್ಯ ರೋಮಂ ಮೊದ
ಲಾಗಿ ಏನುಂ ಬೇಯದು.

ಕನಕದ ಬೇರು ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆಯ ಬೇರು ಸಹ ಕವಲೆಯಾಂನ ಬೆಣ್ಣೆಯಿಂದ
ರೆದು ಮೆಯ್ಯ ಮೊಗಮಂ ಪೂಸಿ ನೀರೋಳ್ ಪೊಕ್ಕು ಕುಳ್ಳಿರಲು ಮನೆಯೊಳರ್ಧಂ
ತಿರ್ಕುಂ.

ಕಡಲೆಯ ಬೇರಂ ಸಿದ್ಧದಿನದಲ್ಲಿ ತಂದು ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲು ತಿಗುನೆ ಹೊದ್ದ
ಲಮ್ಮದು.

ಕರಮದು ಚೋದ್ಯಂ ತೆಂಗಿನತಿರುಳು ಪಿಪ್ಪಲಿಯ ನೀರೊಳರೆದದನಿಂಬಾ |
ಗರೆ ಪಿಪ್ಪದು ತಳಯೆ ದುಗ್ಧಂ | ಸ್ವರೂಪಮಂ ತಳಿದು ಕರಮೆ ರುಚಿ
ಯಾಗಿರ್ಕುಂ ||

ಕರ್ಮಪ್ರಕೃತಿ. ಸು. 1350.

ಕರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳುವ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ.

ಕಿಚ್ಚಿಂದಂ ಬೆಂದೆರಡಾಗದ ನಿಲಿಂದಂ ನನೆದೆರಡಾಗದ ಕಸಲಿಂದಂ ಕೊನೆ

ದೇರಡಾಗದ ವಜ್ರಾದಿಗಳಿಂದೊಡದೇರಡಾಗದ ಕಡುಕಿಟಿದವು ವುದ್ಗಲಮಂ ಪರಮಾಣುವೆಂಬುದು.

ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ ಜ್ಞಾನಾವರಣೀಯ ದರ್ಶನಾವರಣೀಯ ವೇದನೀಯ ಮೋಹನೀಯಾಯುಷ್ಯ ನಾಮಗೋಶ್ರಾಂತರಾಯ ಭೇದದಿಂದೆಂಬುತೆಂ ಅಪಹೋಳಾ ಜ್ಞಾನಾವರಣೀಯಕರ್ಮಮುಖಿಯಲೀಯದು ಅದಿತ್ಯಂಗಿ ವಹೆಯಾದ ಮೇಘದಂತೆ ದರ್ಶನಾವರಣೀಯಕರ್ಮಂ ಕಾಣಲೀಯದು ಸೂಡರಂ ಮುಚ್ಚಿದ ಕುಂಭದಂತೆ ವೇದನೀಯಕರ್ಮಂ ಸುಖದುಃಖಂಗಳಂ ಮಾಯ್ದು ಮುಚ್ಚಿದಾಯ ಬೇನೆಯ್ಯಂ ನಕ್ಕುವಂತೆ ಮೋಹನೀಯಕರ್ಮಂ ಮರುಳ್ವಾಯ್ದು ಮದ್ಯದ ಸೊರ್ಕಿನಂತೆ. ಆಯುಷ್ಯಕರ್ಮಂ ಶರೀರಮಂ ಪಿಡಿದಿರ್ಪುದು ಸಂಕತಿಯಂತೆ. ನಾಮಕರ್ಮಂ ವೆಸರ್ಗಳಂ ಮಾಯ್ದು ಚಿತ್ರಕನಂತೆ ಗೋತ್ರಕರ್ಮಂ ಕುಲಂಗಳಂ ಮಾಯ್ದು ಕುಂಭಕಾರನಂತೆ. ಅಂತರಾಯಕರ್ಮಂ ವಿಷ್ಣುಮಂ ಮಾಯ್ದು ಭಂಡಾರಿಯಂತೆ.

ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಾಗಮಟೀಕೆ. ಸು. 1350.

ಶ್ರೀಮನ್ನೇಮಿಜಂದ್ರಸಿದ್ಧಾಂತವೇದಿಗಳಾ ಸ್ವಾತ್ಮಾನುಭವಜನಿತಾನಶ್ಚರಾನಂತ ಸುಖಸುಧಾರಸವಿವಾಸಿತುಪ್ಪ ಭವ್ಯಜನಂಗಳ್ ತಪ್ಪವಿವ್ರಾಪ್ತಿ ಕಾರಣಭೂತ ಪಂಚಾಸ್ತಿಕಾಯ ಪಡ್ವುಳ್ಳ ಸಪ್ತತತ್ತ್ವ ನವವದಾರ್ಥ ಸಂಸಾರಮೋಕ್ಷ ಕಾರಣ ಪರಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮಾಗಿ ಸಕಲಾಗಮಂಗಳ ಸಾರಮಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹನುಪೇಖುತ್ತದಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಘ್ನತಾದ ಚತುರ್ವಿಧಫಲಮನವೇಕ್ಷಿಸಿ ವಿಶಿಷ್ಟದೇವತಾನಮಸ್ಕಾರಮಂ ಮಾಡಿದಪರಾ

ತ್ರಿಭುವನಕೋಶ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1400.

ಗಾಯೆಗಳೂ ಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಂದವೂ ಗದ್ಯವೂ ಇವೆ—

ತ್ರಿಭುವನಜೊಡಾಮಣಿಜಿನಾಶುಭವಾದಪಯೋಜಯುಗಳಮಂ ವಂದಿಸಿ ಮುತ್ತಬಯಜಗದ್ವಿತವನಿಸಿದಿ ತ್ರಿಭುವನಕೋಶಸ್ವರೂಪಮಂ ಎರಜಿಸುವೆಂ ||

ಇಂತೀ ಪ್ರೇಮದರ್ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ರಣೀ ಪರಮಾಗಮಸಾರಾಂಕುತಾಂವಿ ಲೊಳೊಗೆದ ತ್ರಿಭುವನಕೋಶಮೆಂಬ ಗ್ರಂಥಂ ಸಮಾಪ್ತಂ.

ಶಬ್ದಸಾರ. ಸು. 1400.

ಗವ್ಯರೂಪವಾದ ಕರ್ತೃವಿವರಣೆ, 676 ಪಾಠ್ಯಗಳಿವೆ.

ಜನ್ಮವಗೆಯುಂ, ಎಂಬಡಿವಂಜು, ಬೀರಂ, ಬಿರುಗಣ್ಣುಣುಗಂ, ಅರವಾಣಿಪ
ವಗೆಯುಂ—ಈ 5 ವಿವರಭದ್ರಂಗೆ ಪೆರರ್.

ಕಂದೆಂದು ಕಣ್ಣೆಂದು ಕಳಂಕಂ ಚಪ್ಪುಳಮೆಂದು ಘನಂ. ಕಾಣ್ಪುರ
ಮೆಂದು ಕಾಡ ಹೊನಲ್

ಕಬ್ಬಿಗನ ಕೈವಿಡಿ. ಸು. 1400.

ಹಳಗನ್ನಡಪದಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ನಿಘಂಟು, ಕಂದವೃತ್ತಗ
ಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ ೫೧.

ಪಂಡಿತವಕ್ಕಿ ತೀರನೊಳೆ ತಾರಗೆವಟ್ಟಿಯನಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಂ |

ಕಂಡವೆನಟ್ಟಿ ತುಂಡಿನೊಳೆ ಬಗ್ಗುವರಂ ಮಿಗೆ ಮರ್ಗವೂರದೊಳೆ ||

ತಂಡವೆನಟ್ಟಿ ಹಿಂಡಿನೊಳೆ ದೂದವಿ ಕುಂಡಿನೊಳೆ ಬೆಂದೆ ಮೈ |

ದಂಡಿಕನಾಮಧೇಯದೊಳೆ ಕನ್ನವರಂ ಸಲೆ ಕರ್ಗವೂರದೊಳೆ ||

ಪುಟ'ಯನಲ್ ಮುದ್ದಾನ್ನಂ | ಮುಟ'ದನೆನೆ ಬಿಟ್ಟನಲ್ದಂ ಕಟ್ಟ
ನೊಳೆ |

ಮೊಟ'ದನೆನೆ ಪೊದವಟ್ಟನೊ | ಮುಟ'ದನೆನೆ ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟನೊಳೆ ತಳಿ
ದಿಕ್ಕುಂ ||

ಚಿಕ್ಕ ಶ್ರಾವಣಾಚಾರ. ಸು. 1400.

ಜೈನಶ್ರಾವಣರಿಗೆ ಉಪನೇಶರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ, ಕಂದವೃತ್ತಗಳು 1:4.
ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಅನ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಹೆಣ್ಣೊಂಗೆಂ ಹೊನ್ನೊಂಗೆಂವಣ್ಣೊಂಗೆಂ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದಮೇಜಗದೆ ಲೋಕಂ |

ಬಣ್ಣಿಸೆ ಸಂಜಳನಾಗದೆ | ತಣ್ಣಂ ನಡೆವಸನ ತಾಂ ತಪೋಧನನಕ್ಕುಂ ||

ಮೆಂಡಿರ್ ತಾಯ ಸಮಾನಂ | ಹೊಡದಸಮನರ್ಥಮೆಂದು ತೊಡೆದ
ಬು'ಕಕ್ಕು |

ಪೆಂಡಿರ್ಗರ್ಧಕ್ಕುಟಿಸ | ಭಂಡಂ ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗಮಂ ಪಡೆದಪನೇ ||

ಕೊಲ್ಲದ ವ್ಯಸಯದ ಕಳವಿನಿತ್ತಿಲ್ಲದ ಕರವನಿಕೆಯರ್ಗ್ಗೆ ಪದವಿಂ ಚಿತ್ತಂ |
 ಸಲ್ಲದ ಪರಿಗ್ರಹಕ್ಕೆಳ | ಸಿಲ್ಲದ ಸುವ್ರತವಿವಯ್ಯುಮಿಲ್ಲವ ರತ್ತಂ ||
 ನಿಜ್ಜಿಲು ಮುಖಮದಮುನ್ನಂ | ದಿವ್ಯಿಗಳತ್ತಿತ್ತ ಸೂಸಿಪೋಗದಮುನ್ನಂ |
 ಕ ಪ್ರಗಿವಿಡಿದಮುನ್ನಂ | ನಟ್ಟದ ನೀಂ ನಿನ್ನನಜಿದು ಭಾವಸು ಜೀವಾ ||
 ಆಮಗಂ ಸಿಂ ನಿಲ್ಲದು | ಭಾವಿಸುವೊಡೆಂಧುಜನಕ ಸಾತ್ರಿಕಜನಕಂ |
 ತಾವಾಗಿ ಕರೆದು ದಮಯಿಂ ದೀವುದು ಸಿಬಕರಕ್ಕೆ ಕರಕ ಬಾರದಮುನ್ನಂ ||
 ನೆರವುದಗಲ್ಲದಕೆ ಜಗನಂ ಮರಣಕ್ಕೆ ವಿಮಾತಯವ್ವನಂ |
 ಜರೆಗೆ ಧನಂ ಬರಿದ್ರತೆಗೆನಕ್ಕಿ ಮರಾಗವಧಕ್ಕೆ ತತ್ಸುಖೋ ||
 ತ್ವರಮಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿದೊಡಣಿದುಂ ಭವವಂಬರಾಂಕಣಾಂ |
 ತರಗತರೆ ಕೆ ತೋಕಿಸುವರಕೆ ಮಲಂಬುವರಕೆ ನೋವರೋ ||

ಧ್ಯಾನಲಕ್ಷಣ ಸು. 1410.

ಮನವ ನೆತ್ತಿಲುಂ ಪರಿಯೋಯದ ಒಂದವಸ್ತುವಂ ಚಿಂತಿಸುವುದು
 ಧ್ಯಾನವೆಂಬುದು. ಆಧ್ಯಾನಂ ಅತಃಧ್ಯಾನಮಂ ಹೌದ್ರಧ್ಯಾನಮುಂ ಧರ್ಮಧ್ಯಾ
 ನಮುಂ ಸುಕ್ಷ್ಮಧ್ಯಾನಮುಂವೆಂಬಂತೆ ನಾಲ್ಕು ತಲನಷ್ಟುದು.

ಪರಮಾಗಮಪದಾರ್ಥದೊಳವ್ರಾಣುಂ ಪ ಜಿವಿಯಾದೊಡೆ ನಯವಿಕ್ಟೇಪ
 ಪ್ರಮಾಣಂಗಳ್ಗೆ ವಿಶೇಧವಲ್ಲದಂತು ವಿಚಾರಿಸಿ ಸ್ಯಾದ್ರಾದಮತಾನುಸಾರಿ
 ಯಾಗಿ ಸ್ವಸಮಯಭೂಷಣಮುಂ ಪರಸಮಯರೂಪಣಮುಮೆಂದಿವನಜಿದು
 ಚಿಂತಿಸುವುದು ಕಾರಣವಿಡಿಯುಂಬ ಪತ್ತನೆಯ ಧರ್ಮಧ್ಯಾನವೆಂಬುದು. ಈ
 ಪತ್ತತೆಜದ ಧರ್ಮಧ್ಯಾನಂ ಪೀತಪದ್ಮಶುಕ್ಲಲೇಶ್ಯಂಗಳನುಳ್ಳವು ಸ್ವರ್ಗಮೋ
 ಕ್ಷಂಗಳ್ಗೆ ಕಾರಣಗುಕ್ಕುಂ.

ಮೋದಾಸುಧನಮುಕುರ. ಸು. 1400.

ಕಂದವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತರ್ಗನೆ, ಪದ್ಯ 114.

ಮಾನಿನಿಯರೊಳಗನಜಿವೊಡೆದಾನವಮಧನಂಗೆ ಬಾರದದಣಿಂ ಪುರುಷಂ |
 ಮಾನಿನಿಗುರ ವತಮೆಂತನೆ | ತಾನೇ ಘೃತಮಾಗಲಾರ್ಪದೇ ನವನೀತಂ ||
 ಅನವಮಂ ಜಂದಿರನೆಂ | ದಾನೆಯ್ದುಲನಕ್ಕಿಗಳ್ಗೆ ಸಮಮೆಂದಳಕ |
 ಸ್ಥಾನಮನರೆವೆಣಿಗೆಣಿಯೆಂ | ದಾನೀಲಾಳಕಮನಳಿಗಳೆನೆ ಬಣ್ಣಿಸುವರ್ ||

ಸಂದೇಯಂ ಕಲಿಮಾಣಂ ರಾಕಲಿ ಸಂದೇಯಂ ಬೋಧಿಸಿ ಸರ್ |
 ಸಂದ ಚಾನದ ಯೋಗಿಯಂ ಚಲಪಿತ್ತವೃತ್ತಿಯನೆಯ್ದಿ ಸರ್ ||
 ನಿಂದೆಮೊದಲದವಗೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದಿಂದೆ ಸಂದೆಯಮೊದಲ ಸರ್ |
 ಚಂದಿರಾನನೆಯರ್ಕ್ಕಂ ತೆರಳುಕ್ಕೊನೋಪಳಿ ಕಾರಣಂ ||
 ಮಿಸುನಿಗೆ ಕಂಪು ರತ್ನತತಿಗಿಂಪು ಸುರೂಪಕೆ ಸೊಂಪು ಕೋಮಲ |
 ಪ್ರಸರಕೆ ನುಣ್ಣು ಸದ್ರಸಕೆ ತಣ್ಣು ಮಸತ್ಪಕೆ ಗುಣ್ಣು ನಾಡೆರಾ ||
 ಜಲಪತಿರವ್ಯಮಾದಮೊಲನಂತಗುಣಾನ್ವಿತನಾದ ಜೀವನ |
 ಕೃಷಿಯಳ ಬೇಟೆಮೊಂದು ದೊರೆಕೊಂಡೊಡೆ ಸಂಪದಮಾಗಿ ತೋಜುಗುಂ||

ಲೋಕಸ್ವರೂಪ (೭೮೦). ಪು. 1400.

ಪರಮಜಿನಜರಣಕರ್ಮಳ | ಕ್ಕುರುಮುದದಿಂದಾಗಿ ಭವ್ಯಜನಹಿತಕರಮಂ |
 ಧರಮುಕ್ತಿಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದಲಿ ಸುರೂಪಿರಲೋಕಸ್ವರೂಪನುಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ ||
 ದುಷ್ಟಮನುಷ್ಯಮನುಂಬ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಾಲದೊಳ್ ಕರ್ಮಭೂಮಿ
 ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಕ್ಕುಂ. ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ತೀರ್ಥಕರ ಪೃಷ್ಠಭನಾಥಂ ನಾಭಿರಾಜಂಗಂ
 ಮರುದೇವಿಗಂ ತ್ರಿಚ್ಛಾನಧರಂ ಪುಟ್ಟಿದಪ್ಪನೆಂದಿಂ ದ್ರನಾಸನಕಂಪದಿಂದಣಿದು ಶ್ರೀ
 ಹ್ರೀಧೃತಿಕೀರ್ತಿಬುದ್ಧಿಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮೊದಲಾಗೊಡೆಯ ದೇವಯರಂ ಸ್ವಾಮಿಯು
 ತಾಯ್ಗೆ ಬೆಸಕೆಯಿಸುಂದು ಪೇಪೊಡವಂ ಬಂದು ಗರ್ಭಶೋಧನೆಯಂ ಮಾಡಿದ
 ನಂತರಂ ದೇವಿ ಶುಭಹೋಡಲಸ್ವಪ್ನಂಗಳಂ ಕಂಡಿಂ ಒಲಿ'ಕ್ಕಂ ಸ್ವಾಮಿಸ್ವರ್ಗದಿಂ
 ಗರ್ಭಕ್ಕು ವತರಿಸೆಯದನಿಂದ್ರನಣಿದು ಧನವಂಗೆ ನಿರೂಪಮು ಕುಡಲ ಹಿಂದೆಯಲು
 ದಿಂಗಳ ಮುಂದೆ ನವಮಾಸ ರ್ಥಂತಂ ನಿಜ್ಜನಿಜ್ಜಂ ಮೂಳುವರೆಕೋಟಿದ್ರವ್ಯಮಂ
 ಸುರಿವುದಣಿಂ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭನೆಂಬ ಪೆನರ್ ಭಟ್ಟಾರಕಂ ಗನ್ತರ್ಥವಾದುದು. ಶುಭ
 ದಿನಶುಭಯೋಗ ಶ ಭವಮಹಾರ್ತದೊಳುದಯಂಗೆಯ್ಯಲೋಡಂ ಪೌರ್ಣಮೇಶಾನ
 ದೇವರ್ಕಳ್ ತಂತಮ್ಮವಿಧೂತಿಯಿಂ ಒಂದು ತಾಯಮುಂದೆ ಮಾಯಾಶಿಶುವ
 ನಿರಿಸಿ ಶಿಶುನಾಥನಂ ಮಂದರದ ಪಾಂಡುತಿಲಾತಳದಮೇಲೆ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖನಾ
 ಗಿರಿಸಿ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಯ ನೀರಂ ತಂದಭಿಷೇಕಂಮಾಡಿ ಅರ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು
 ತಾಯ ಮುಂದಣಿ ಮಾಯಾಶಿಶುವಂ ತೆಗೆದು ಶಿಶುವನಿರಿಸಿ ಪೂಜಮಟ್ಟುಪೋದರ್

ಶಿವಾಕ್ಷರಮಾಲೆ. (ಕಂದ 41) ಸು. 1400.

ಣಾವಣಾಂತವಿರಾಜದ್ವೀವರ್ಣಮನಾಂತು ಹಸ್ತದೊಳ್ ಬಾಜನೆ ನೀಂ |
ದೀವಗಣಂಗಳ್ ಮನದೊಳ್ | ಭಾವಿಸಿ ವಿಸ್ಮಯಮನಾಂತರವನಿವನೊತಾ ||
ಭವದೊರನಾಗಿಯುಂ ನೀಂ | ಭವಸಾದನೆ ನಿನ್ನಭಕ್ತುತನತತಿಗೆಲ್ಲಂ |
ಭವಮಂ ಪಟವಿಟ್ಟು ಮಹೋ | ತ್ನವಪದಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಪರಗನತಮ
ತ್ರಾಮಾ ||

ಹರೈಕ್ಷರಮಾಲೆ (ಕಂದ 40). ಸು. 1400.

ಫವನಹತಿಯಿಂದೆ ವಾರಿದಾನಿವಹಂ ಪರಿವಂತೆ ದನ-ಒಬಲಮದು ರಾಮಾ |
ಹವದೊಳ್ ಪರೆದುದು ಪರನೃಪ | ಯಾವತಿಗೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿವರ್ಗೊ ಒಲನು
ವಗುಂಫಂ ||
ಪೊಚ್ಚಿನ ದನುಜನ ಬಿಲ್ಲಂ | ತಿಬ್ಬಂ ಮುಖದಸುಪನಂತಕಂಗಳ್ಳು ಸುರ |
ಗುಣಬ್ಬನೆಸಗಿದನುದಾರಂ | ನಿಬ್ಬರದಿಂ ರಾಮದೀವಗವನೇನುಂಜಂ ? ||

ಶಿವಪ್ರಾರ್ಥನಾಪತ್ರಕ. ಸು. 1400.

ನೋಡಿ ನಲಿನಗಿಡು ಭಕ್ತಿಯೊ | ಗಾಡಿ ಮನಂಬೆರಸು ಪಾಡಿ ಮೃಡ
ನೊಳ್ ಬೆತ್ತಂ |
ಕೂಡಿ ಸುಬಜಲಧಿಯೊಳ್ ಮುಖು | ಗಾಡಿ ಕರಂ ಲೀಲೆಯಿಂದಮೆಂದಿದ
ವೆನೋ ||
ಹರನ ದಯಾಮೃತವರ್ಷದ | ಸರಿವೊನಲಿಂ ನಾಂದುನಾಂದು ತನುಮನು
ಮೆಂಬು |
ವ-ರೆ ದಡೆದು ಭಕ್ತಿಬೀಜಂ | ಕರಮದು ತಾನೆಂದು ಬೆಳೆದು ಫಲಮಾ
ದವುದೋ ||
ಬಾಲಂ ಜನನಿಯಗಲೆಗೆ | ನಾಲಗೆಗಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿಹದಿಸಿರುಳುಂ ಪಗಲುಂ |
ನೀಲಗ್ರೀವನ ಪದಮುಗ | ದೋಲಗಣಂ ಬಾಲನಂತೆ ಮಜುಗಲ್ವೀಡಾ ||

ಶಾಂತಿಜಿನಾಪ್ತಕ. ಸು. 1400.

ಶ್ವಲ್ಪಶರನಿಕ್ಕುಚಾಪಮ | ನುಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಕಳೆದು ಮೋಹಮುಲ್ಲನ ಬೀರಂ |
ನಿಲ್ಲದೆ ಪಳೆದಿ-ಪಾಡಿದ | ಮೃಗ ಭನೀಂ ಕರುಣಿಸೆನೆ ತಾಣಿಸೆನೆಂಪಾ ||

ಪರಮಾಗಮಸಾರ. ಸು. 1400.

ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವರ್ಧಮಾನಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಒಂದು ಕಂದನಿಲೆ.

ಶ್ರೀಯೆಂಬನಂತವಿದ್ಯಾ | ಶ್ರೀಯೆಂಬೀಯೆರಡು ಪೌಷ್ಟಿಹೇತುಗಳದಂತಿಂ |
ಶ್ರೀಯುಮನನಂತವಿದ್ಯಾ | ಶ್ರೀಯುಮನೆಮಗೀಗೆ ವರ್ಧಮಾನಜನೇಂದ್ರಂ ||
ಆಗಮಾಭ್ಯಾಸನಿಲ್ಲದ ಭವ್ಯಜನಂಗಳಿಗೆ ಸಾಧುಸಂಜೋಧನಾರ್ಧಂ ಪರ
ಮಾಗಮಸಾರಮನತಿಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂ ಪೇಱ್ಪಿ ಸರ್ವಾ—ಇತ್ಯಾದಿ

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶತಕ. ಸು. 1410.

ಇದು ಭಾವುನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಒರೆದಿದೆ, ಪದ್ಯ 128 ಪದ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಯಶಃ
ಕವಾಗಿ “ವಿರೂಪಾಕ್ಷ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ. ಗ್ರಂಥವು ವಿಜಯನಗರದ
ರಾಜನಾದ 1ನೆಯ ದೇವರಾಯನ (1408—1418) ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇವನ
ಪರಂಪರೆ ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ — ಸಂಗವ, ಮಗ ಹರಿಹರ, ತಮ್ಮ ಬುಕ್ಕ, ಮಗ
ಹರಿಹರ, ತಮ್ಮ ವಿಕ್ರಮರಾಯ, ಮಗ ಬುಕ್ಕ, ಮಗ ದೇವರಾಯ. “ವಿದ್ಯಾ
ನಗರವನಾಳುವ ದೇವರಾಯಂಗಾಯುವಿತ್ತು ಸುಹು” ಎಂದು ಕವಿಜಲವು ಕಡೆ
ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪರಂಪರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರಂಪರೆಗೂ
ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಬಿಡುಬಿಡೆಯ ನಿಡುದಲೆಯ ಗಂಗೆಯಿಕ್ಕಿಡಿ ಸುರಿವ ನಡುನೋಸಲದ್ವಿಪ್ಪಯ |
ಬಿಡುವ ಕುಂಡಲಗಿವಿಯ ನಾರಾವೃಟದ ಜೆಲುವಿಕೆಯ ||
ಸಿಡಿದ ದಂತಚ್ಚವಿಯ ಕದವುಗ | ಛೇಡೆಯ ಕಾಂತಿಯ ಮುಖದ ಮೂಲಗ
ದೊಡೆಯ ನೀನೆನ್ನೊಡನೆ ನಡಿಯ್ದು ಶ್ರೀವಿರೂಪಾಕ್ಷ ||
ಉಡ ವರುಣ್ಣರ ಕಂಡು ದುಃಖಿಸಿ | ಕಡುವೆ ಕಡುವರ ಕಂಡು ಸಂತಸ |
ಬಡುವೆನಕಳೆನ್ನಂತೆ ನೋಡೆನಿದೇನು ದುಷ್ಟವ್ರತವೋ ||
ಮೃಡನೆ ಕೇಳೆನ್ನೊಡಲ ಕ್ಷುದ್ರವ | ಬಿಡಿಸಿ ಪರರಿಗೆ ಚಿಂತಿಸುವ ನಿ |
ಮೃಡಿಗಳೆನು ಬಿಡದಂತೆ ಮಾಡು ಮೃಡಾಣಿಯೊಡನಾದಿ ||

ರಾಮನುಭರತಕ. ಸು. 1500.

ವೃತ್ತ 101 ; ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ ಪ್ರಾಯಃಕವಾಗಿ " ಗುರುಶಾಂತರಾಮನೇ " ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಸವ, ಜೆನ್ನಬಸವ, ಅಕ್ಕ, ಅಲ್ಲಮ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಕೂಡು ಗುರು ವೀರಭದ್ರ.

ಮದನನ ಬಲ್ಲಿಸುಬ್ಬಟೆಯನೇನನುಸಿದ್ಧ ಪನೆನ್ನ ಚಿತ್ತದೊಳ್ |
ವುದಿದು ವಿವೇಕಮಂ ಜಡಿದು ಸತ್ಯಮನಿಕ್ಕಿ ಸುಶೌಚದೇಶ್ಚಯಂ ||
ಸದೆಬಡಿದೊತ್ತಿ ನುಟ್ಟಿ ಕೊಜುಚಾಡುತುಮಂತಿರೆ ನಿನ್ನೊಳರ್ಪವಂ |
ಗಿದು ವಿಧಿಯೇ ಮಹಾತ್ಮ ಕರುಣಾಕರ ಸದ್ಗುರು ಶಾಂತರಾಮನೇ ||
ಕಳವಳಿಸಿತ್ತು ಕಂಗೆಡಿಸಿದತ್ತು ಕರಂ ಕೊಜುಚಾಡಿ ಕಾಡಿದ |
ತ್ತಲಿಲಿಸಿದತ್ತು ಮುಂದುವರಿಸಿತ್ತು ಕರಂ ವಜ್ರಹಂಬ ಕೂವದ ||
ಲ್ಲಿಲಿಯಿಸಿದತ್ತು ಮನ್ಮನಮನೀಯಳಿಸಿಂತಿದನೊತ್ತಿ ಭಕ್ತಸಂ |
ಕಳವನಜೈತ್ರ ನೋಡಿ ನಲೆ ರಕ್ಷಿಸು ಸದ್ಗುರು ಶಾಂತರಾಮನೇ ||
ಸೇತುವನೆಯ್ವಿ ಪರ್ವತಮನೇಳಿ ಮಹಾವರವಾರಣಾಸಿಗಂ |
ತಾತುಗದಿಂದ ಸಾರ್ದು ಬಿಮವಂತಕ ಪೋಗಿ ಸಮಸ್ತದೇಶದೊಳ್ ||
ಧಾತುಗಿಡಲ್ವಿ ಮುಕ್ತಿರೂಪಕೊಳ್ಳುವೆ ಬೆದ್ದನಲಿಂಗವೂಜೆಯೊಳ್ |
ಪ್ರೀತಿಯೊಳರ್ಪವರ್ಗ್ಗೆ ಫಲಿಸಿರ್ಪವೂಲಿಂ ಗುರುಶಾಂತರಾಮನೇ ||

ಶ್ರೀಧರಕೇರರ ಉದಯರಾಗ. ಸು. 1500

ಪಕ್ಕಗಳ ಕೆಡಲಿ ಪಂಜರದೊಳಹ ಪವಳವಾ |
ಯ್ವಕ್ಕಿಗಳು ಪಂಜರಮೆಷ್ಟಿಗಳ ನಾಮಗಳ |
ನಕ್ಕುತಿಂ ಎರಿಸುತ್ತಿವ ಕೇಳುವರ ಕಿವಿಗೆ ಬಕ್ಕುಲಿಸುವಂತೆ ಮುದದಿ ||
ದಿಕ್ಕನ್ನೆಯರ ಸುಗ್ರಭಂತ ಸ್ವಪ್ನವಳಿಯ |
ಪಕ್ಕರೆಯ ಸಿಪ್ಪು ಮಿಕ್ಕಿಸೆವ ಸಂಗೀತರಸ |
ವುಕ್ಕಿ ಶೋಭಿಸುತಿಮದು ಧರಣರಾಜನ ಶೋಭೆ ತೆಕ್ಕೆಯಿಂದಪ್ಪವಡಿಸಾ ||

ಮೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ. ಸು. 1500.

ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬೀಕೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ

ಮೊಸ ಎಳೆಯ ಸನ್ನೆಲಿಮಾ | ರಸಮಂ ತೈಲಮುವ ಸಟ್ಟು ಕಿವಿಗಿಡೆ
ಯಲಾ ಪಾ |

ಬಿನ್ನಗಂ ಪಲಿತದಿಂನಿಡಿಮುವ ಮಹಾಕಣ್ಣಂನಿಗಿರತಸಂತತಿಯಂ ||
ಕಸುಕೆಚ್ಚನಾಗಿ ಪೋಪೋಡೆ | ಬಡದಾನಂ ಕಿಟಿಮಕಿಟಿದು ಸಡೆವೊಡೆ
ನೊರೆಯ |

ಪೊಡೆ ನೊಂದು ಗುದಂ ಕೀತುರಿ | ಪೊಡ ತಿಂ ಪಾತಾಕಿಪಾರಮಾಗಿ
ವಿಕಾರಂ ||

ವರಶಿರವಾರಾಂನನಮಂ ನಿರತಂ ಪ್ಲುತದಿಂನಿ ಕೂಡಿಸ ಸತಿಯರ ಗರ್ಭಂ |
ಉರಿಗೊಡ್ಡಿದರಗನಂತಿರ ಕರಗುಗುಮಾಸತಿಯ ಗರ್ಭನಾಗದನೋಳಂ ||

ನೀತಿರಸಾಯನವತಕ. ಸು. 1500.

ನುಡಿದುಲೊಡಮಿದಿರವ್ಯದಯಂ | ಮಿಡವಿ ಡಮಿಡುಕುವೊಡೆ ಬೇಣೆ ಕೊ
ಲವೇಡವರಂ |

ನಡಿಂನಿದೆಯಕ್ಕುಮಲ್ಲದೆ | ನುಡಿವೊಡೆಯುವವಕೆ ಹಿತವ ನುಡಿವುದು
ಪುರುಷಂ ||

ತಲೆನಟಿದು ಮನಿಯ ಚಿತ್ತಂ | ತಲೆನಟಿದುಂ ಕ್ಷೋಭಮಾನಮಾಯಾ
ಲೋಭಂ |

ತಲೆನಟಿದುವೋಗದಿರೋಡೆ | ತಲೆನಟಿದೊಂದಟ್ಟಿ ಯಾಡಿತೆಂಬವೊಲಕ್ಕುಂ ||
ನೀತಿರಸಾಯನವೆಂತುಂ ಪ್ರೀತಿಯ ಪುಟ್ಟಿ ಪುದು ಗುಣಿಗೆ ಗುಣಿಯಲ್ಲದವಂ |
ನೀತಿಯನೊಲ್ಲ ನದಂತೆನೆ ಭ್ರಾಂತೆಂ ಜ್ವರಿತಂಗೆ ಪಾಲು ಸಧ್ಯಮೆ ಪೇಟಿಂ ||
ನಂದದ ನೊಡಿದು ಸಹಜಾ | ನಂದದೆ ಬೆಳಗುವುದು ಸಕಳಕೇವಳ
ಬೋಧಾ |

ನಂಟದೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿವುಡಿ | ಬೆಂದುಂ ಪರಮಾತ್ಮಜ್ಞೋತಿ ಲೋಕಕ್ಕಲ್ಲಂ ||

ದೇವರಾಜವಲ್ಲಭಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1500.

ಕಡಲ ತಡಿಯ ಕಾಣದೊಂದು ಖಗವು ಸುಖಿಯೊಳದ್ದಿದಂತೆ
ಮಡಿದು ಮಡಿದು ಪಂಚಕಡಲ ನಡುವೆ ನಾಳು ಮುಖಗಿಡೆಂ ||

ದಿವದೆಯನ್ನ ಪುಣ್ಯಪಾಪಮೊಡಲಸುತ್ತಿ ಬರ್ದಿದೆಂ. |

ಕಡಲ ತಡಿದುನೆಯ್ಪಿನೆನ್ನ ದೇವರಾಜವಲ್ಲ ಭಾ ||

ಚಂದ್ರನಾಥಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ ೮). ಸು 1೪೧೦.

ಸಾವ ಪುಟ್ಟುವ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬೇವಸಂ ನಿನಗೇತಕಾ |

ಬೇವ ಗೇಹದೊಳಿರ್ದು ಸೌಖ್ಯವ ಭಾವಿಸುತ್ತಿಹ ಮಾಚ್ಚೆಯಿಂ ||

ಜಾವಜಾವಕೆ ನಿನ್ನ ಯಾಯುವ ನೀಂಟುವಂ ಬವನೆಂಬವಂ |

ಭಾವಿಸೈ ಬಡವಿದ್ರೆಯಂ ಬಿಡು ಭಾವಜಾರಿಬೆಸಾಂಭ್ರಯಂ ||

ಅನಂತಜಿನೇಶ್ವರಾಷ್ಟ್ರಕ. ಸು 150೧.

ಫುಲ್ಲಬಾಣನ ಬಾಣಪುಷ್ಪಗಳೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಳಿಂಬಲೆಂ |

ದೊಲ್ಲದೇಳಿಸಿ ಒಲ್ಲರೆಲ್ಲರು ಸಿಜ್ಜ ಪೂಜಿಸುವಂತೆ ನಾಂ ||

ನಿಲ್ಲದೇ ಸ್ತುತಿಯೆಂಬ ಪಾರಭ ಪೋರದೀ ವರಮಲ್ಲಿಕಾ |

ಮಾಲೆಯಂದದಿ ಪೂಜೆವೆಂ ಶರಣಾಗನಂತಜಿನೇಶ್ವರಾ ||

ಸಿದ್ಧ ಸ್ತೋತ್ರಟೀಕೆ. ಸು 150೨.

ಅಶಾಧರರ್ ಸಿದ್ಧ ಪರಮೇಷ್ಟಿಗಳ ಅಷ್ಟಗುಣಂಗಳಂ ಸ್ತುತಿಯಿಸುತ್ತ||
ಮೊದಲೊಳ್ ಸಂಯಕ್ತ ಗುಣಮಂ ಸ್ತುತಿಯಿ ಸಿದವರ್.

ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಸ್ತೋತ್ರಟೀಕೆ. ಸು. 15 ೦.

ಅರ್ಹತ್ವರಮೇಶ್ವರನ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಂಗಳಂ ಸ್ತುತಿಯಿಸಲಿಚ್ಛೆಯನುಳ್ಳ
ಅಶಾಧರ ಸೂರಿಗಳ್ ಮೊದಲೊಳ್ ಗರ್ಭಾವತರಣಕಲ್ಯಾಣವಂ ಸ್ತುತಿಯಿಸಿದ
ವರ್. ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಮೆಯೊಳ್ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಂಗಳನಾರೋಪಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವ
ಅಶಾಧರಂ ಮೊದಲೊಳ್ ಗರ್ಭಾವತರಣಕಲ್ಯಾಣಮನಾರೋಪಿಸಿದವರ್.

ಅನ್ವಯಾರ್ಥಂ ಪೇಱಲ್ಪಡುಗುಂ, ಪದಚ್ಛೇದಮುಮಂ ಪದಾರ್ಥಮು
ಮನನ್ವಯಾರ್ಥದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಮೆ ಆಜಿವುದು.

ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ (ಗದ್ಯ) ಸು. 150೦.

ಸಗರಾದಿಸ್ಥಾನಂಗಳುಂ ಪದವಿಗಳುಂ ಸಿಂಹಾಸನಾದಿಗಳುಂ ಪುತ್ರಕಳತ್ರ
ಮಿತ್ರಾದಿಗಳೊಪ್ಪು ಪ್ರೀತಿ—ಇವು ಮೊದಲಾದುವು ಜೀವಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯವಲ್ಲೆಂದು
ಚಿಂತಿಸುವುದು ಅಧ್ರುವಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ—ಇತ್ಯಾದಿ.

ವೀರಜಿನೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 9). ಸು. 1500.

ನಿನ್ನ ನಾಮಮಂಜರಿಮಂಜರಿ ಕರ್ಣಭೂಷಣಮಾಗರಿ |
ನನ್ನ ಚಿದ್ರೂಪಂವ ಕತ್ತಲೆ ಹೊ ಗಲಾಕ್ಷ್ಮಣವಿಾಕ್ಷುಣಂ ||

ನಿನ್ನ ಸದ್ಗುಣರತ್ನರಾಶಿಯ ಕಂಡು ಸೋಲ್ತದೆ ಮುಕ್ತಿಯಂ |
ಮನ್ನಿಸಯ್ಯ ಮಹಾನುಭಾವನೆ ಸದದ ವೀರಜಿನೇಶ್ವರಾ ||

ಜ್ಞಾನಸಾರ. ಸು. 1500.

ಪಲಪಲವನೋದಿ ಮನವಂ | ಪೊಲೆಗೆಡಿಸದೆ ಕಿಟಿದೆಟಿದೆ ನಿಜತತ್ತ್ವ
ಮುಮಂ |
ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿಮೊಡದೆ ಸಾಲದೆ | ಪಲೆ ಬೆಳಗುವ ಗಗನದಗಲಮೇ ರಂ
ಬಿಂಟಂ ||

ಒರ್ವನೆ ನಿಜಶುಕ್ರಾತ್ಮನ | ನಿವಾಣಸುಖಕ್ಕೆ ಹೇತುವೆಂದಯ್ಯನುದಂ |
ನಿರ್ವಂದದೆ ಮಾಲ್ಪಿ ತಪಂ | ಕರ್ವಿರೆ ಹೆಬ್ಬದಿರನಡಸಿ ತಿಂಬವೊಲಕ್ಕುಂ ||

ಜೀವಕ್ಕೆ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಂ | ಭಾವಂಗಳನಕ್ಕುವಲ್ಲಿ ಸಹಜಮೆ ಸಾರಂ |
ಭಾವಸು ನಿನ್ನೊಳ್ ನೀಂ ಯ | ದ್ವಾವಂ ತದ್ಭವತಿಯೆಂಬ ನುಡಿ
ತವ್ವುವುದೇ ||

ಪರಮಜ್ಞಾನಾನಂದ | ಸ್ವರೂಪನಾನೆಂದು ತನ್ನನಟುವಬಯ್ಯಕ್ಕಂ |
ಪರವಸ್ತುವೆಗಿಟಗುವುದೇ | ಪಿರಿದುಂ ನಿಧಿಗಂಡು ಜತಗಗರ್ಜುವ
ನೊಳನೇ ||

ವೃಷಭಜನಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 8). ಸು. 1500.

ಮರದ ಮಡಕೆಯೊಳು ಪಾಕನು | ನುರವಣಿಯಿಂ ಮಾಲ್ಪಿಕ್ಕೊಡಂತು
ಸಂಸಾರಸುಖ |

ಕ್ಕಿರದಳಿಪಿ ಕೆಟ್ಟನಿನ್ನೆಗ | ಪರಮೇಶ್ವರ ರಕ್ಷಿಸೆನ್ನ ನೀಂ ಪರಮಜಿನಾ ||

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1500.

ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ದುಶ್ಚರಿತ್ರದ ಹಿಂದೆ ಕೆಟ್ಟುದೆ ಸಾಲದೇ |
ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯ ಪರ ಪ ಮುಟ್ಟಿದ ಲೋಚದಂದದೆ ಶುದ್ಧನಾಂ ||

ನಿನ್ನ ಪಾದಸರೋಜಯುಗ್ಮದ ಸೇವೆಯಂ ಬಿಡದಿರ್ಪನಾಂ |
ನಿನ್ನ ರೂಪನೆ ಮಾಡು ದೇಗದಿ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಜಿನೇಶ್ವರಾ ||

ನಿರ್ಮಲರೂಪಸ್ತುತಿ |ಪದ್ಯ 25). ಸು. 1500.

ನಾತದ ಪಿತ್ತದ ಶ್ಲೇಷ್ಠದ|ಘಾತಿಯೊಳತಿಭೀತಿಯಾದ ದೇಹಕೆ ನೀನುಂ |
ಓತು ನಿಜಗುಣಮನೊಲ್ಲದೆ |ಕಾತರಮತಿಯಾಗದೇಗ ನಿರ್ಮಲರೂಪಾ ||

ಸುಂಬುಳಿನ ನಳಿಗೆ ನಾಸಿಕ |ಬಿಂಬಾಧರ ತೊಗಲ ಸುರುಳಿಯಲರ್ಗಣಾ
ದಕಂ |
ಬಂಬಲ್ಲುರಳ್ಳಳು ಕಿಸುನಪಿ | ಪಂಬಲನುತಿ' ಪೆಣ್ಣನೆಂದ ನಿರ್ಮಲ
ರೂಪಾ ||

ನೋಂಪಿಗಳು. ಸು. 1500.

ಜೈನರ ವ್ರತಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಗ್ರಂಥ ; ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ.
ಕುವಲಯತತಿಹಿತಕ'ನಂ|ಸವಿವಿಲ್ಲನಕಣೆಯಮುಪಾದ ವೀರಾಗ್ರಣೆಯಂ|
ಭವಧಯವರನಂ ಸನ್ಮತಿ | ದಿವಿಜಾರ್ಚಿತಪಾದಪದ್ಮನಂ ವಂದಿಸುವೆಂ ||

ಇಲಿಯಂ ಕವೈಯನೊಲವಂ | ದುಲಿದಿಟ್ಟಿ ತಗುಳ್ಳು ತಿಂಬ ಪುತ್ತಿನ
ಪುಪುಮಂ
ಸಲೆ ನಾಗರೆಂದು ಪೂಜಿಸ | ರೊಲವಂ ಜನಮರುಳೊ ಜಾತ್ರೆಯರುಳೊ
ಎನೆ ತಾಂ ||

ನಿರ್ದುಃಖಸಪ್ತಮಾಕಥೆ (ಗದ್ಯ). ಸು. 1500.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕಂದವಿದೆ:—

ಜಿನಗೆಪ್ಪಗೆ ಪೆಂಟಿಪ್ಪನೊಲವಂ | ದನುಪಮನಿರ್ದುಃಖಸಪ್ತಮಾಯ ಸತ್ಯ
ಥಿಯಂ |

ಜನತತಿಹಿತಮಂ ನುತಮಂ | ಜನನಚರಾಮರಣಹರಣಕಾರಣಮದಃ ||

ಧನ್ವಂತರೀಯ ನಿಘಂಟು. ಸು. 1500.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಮೂಲಿಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪದಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಚಂದನೆಯ ಕಥೆ. ಸು. 1500.

ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 4, ಪದ್ಯ 460. ಈ ಕಥೆ ಗುಣಭದ್ರಕೃತ ವಾದ ಉತ್ತರಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಅದಿನಾಥ, ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ

ಕೆಡೆದರ್ಪ ಸರ್ಪನ ಒಡಲ ಮೆಟ್ಟಲಿ ಹಸಿ | ದಡರುವ ಹುಲಿಯ ಹಿಡಿಯಲೆ
ಪರನು | ಕೆಡಲಾಡಬಹುದೆ ಕೆಳೆಯಳೇ ||

ಅಂಜೆನು ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಅಂಜೆ ನಾತಂಗಳೆ | ಅಂಜೆನಂಜಿಸುವ ಸಿಡಲಿಗೆ |
ಕೆಳೆಯಳೆ | ಅಂಜುವೆ ಪರನ ನಿಂದೆ ||

ಪರಧನ ಪರಸತಿ ಪರನಿಂದೆಗೆನಿಸದಾ | ನರಮನೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ |
ಪರಲೋಕಕೆ | ಗುರುವಲ್ಲವದು ಪಂಶಯವಲ್ಲ ||

ಶೃಂಗಾರಶಿವಸ್ತುತಿ. ಸು. 1500.

ನಾಲ್ದಿನೆಗಳಂ ಬೆಳವ ಮೆಲ್ಲೊಡಿಗೆಯಂ ತೊಡುತ
ರಲ್ದು ಉಬಿನಲ್ಲರೆಯರಲ್ದು ಮೊಸ ಪೂವಂ |
ಜೋಲ್ಲುಗುವಮೋಲ ಮುಡಿಡು ಪಾಲ್ದಿರಗಳಂತೆಸೆವ
ಮೋಲ್ಲುಗುಲಮಂ ಧರಿಸ ಕಾಲ್ದಿಗೈಡು ಮುಂಬಾ ||

ಗಲ್ಪರೆಯ ಚಾವಡಿಗೆಯೋಲ್ಲು ನಿಮ್ಮತಿ ಸೊಬಗ
ನೊಲ್ಲು ಬಿಡದೀಕ್ಷಿಸುತೆ ಸೋಲ್ಲವಳನೇ ಕಂ |
ಡಾಲ್ದು ಮದನಂ ಕೆಡದೇ ಬಿಲ್ಲನೆಯನುಬಿಡೆ ಬ
ಲಿಲ್ಲವಳ್ಳೆ ಬಾಯೊಡು ಕುಕಿಲ್ಲು ನೆರೆ ಶಂಭೂ ||

ತುಂಬುರುಸುನಾರದಡುಂಬಿತಸುಗಾನರವ
ದಿಂ ಬಿಡದೆ ಬಣ್ಣಿಸುವ ತುಂಬಿದ ತವಃ ಪ್ರಾ |
ಡಂಬರ ಮಹಾಮುನಿಕದಂಬನು ಸಹಸ್ರದಳ
ದಂಬುಜದ ಮಧ್ಯದೊಳಗಿಂಬಿಡುವ ಭಾಸ್ವ ||

ದ್ವಿಂಜಸುಫಲೋಷ್ಠಮೆಸೆವೆಂಬಿಕೆ ನೆಗಲ್ಪಿ ಮುದ
ದಿಂ ಬಿಗಿದು ತಲಿಕ್ಕಿವ ಕಂಬೆಳಗ ಧೀವಾ ? |
ಸಾಂಬತಿವನಂ ನೆನೆಯೆ ಬೆಂಬಿಡದೆ ಬರ್ಪುದು ಸು
ಖಂ ಬಯ ಸಿದ್ಧರ್ಮಮುಮಘಂ ಬಯಲದಲ್ಲೀ ||

ಲಿಂಗಸೋತ್ರಪಟ್ಟದಿ. |ಪದ್ಯ 111). ಸು. 1500

ತಿಂಗಳ ತಣ್ಣದಿಡೊಳಗಲ್ ತೀವಿದ | ಸಿಂಗಳವರ್ಣಜಟಾಕೋಟೀರದ |
ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ ಭುಜಂಗಾಭರಣ ವಿಹಂಗಗಮನವನುತ ||

ಗಂಗಾಧರ ಮಾತಂಗಾಸುರಹರ | ಪುಂಗವವಾಹ ಸಿತಾಂಗ ಸಮಸ್ತಜ |
ಗುಗಳರವ ಕೃಪೆಯಿಂ ಸಲಹೆಮ್ಮಂ ಸಂಗಮನಾಥ ಶಿವಾ ||

ಹುಟ್ಟಿಂ ಹಜೀರಂ ಎನತಜನದ ದಿಸೆಯುಟ್ಟಿಂ ನಿಟ್ಟೊಡಲೆಲರ. ನಿವಚ್ಚು |
ದೊಟ್ಟಿಂ ಬಾನೊಳ್ ತಿರುನೆ ತಿರುನೆ ತಿರುಗುವ ಮುಪ್ಪೊಲಿಲಂ ||

ಸುಟ್ಟಿಂ ಕಟ್ಟಿರಿಗಣ್ಣೆಂದು ಜಿ ಕುಳಿವೆಟ್ಟಿನಣುಗಿಗೊಲ್ಲರಮೆಯ್ಯಿಂ ಸಲೆ |
ಕೊಟ್ಟಿಂ ದೀವರ ಹಿಂಚೊಳ್ ತನಗೆಗೆಟ್ಟಿಂ ಪಾಲಿಸುಗೆ ||

ಆಚರಣಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದಿ (ಪದ್ಯ 165) ಸು. 1500

ಹುರುಳ್ಳಿಲ್ಲದ ವಿಷಯಂಗಳ ಬೆನ್ನೊಳ್ಳು | ಹರಿಹರದಳತಟ್ಟಿಗೊಳುತಿಹ
ರವೇಂ |

ಜರವರಾತ್ಮಜಲ್ಲದೆ ದಿಟ ಸತ್ಪುರುಷರೆ ಲೋಕದೊಳ್ಳು ||

ಉರಗನ ಹೆಲಿ'ಗಿಯನು ಕದ್ದೋದಿದ | ಮರುಳುವನಾಕನತೆಪ್ಪಿದಿಂ
ಹೊಳ್ಳನು |

ಹುರಿದರಳನ, ಕ. ಜಿ ಕುವನಂತಿಗನಯಿ'ಯೆಂದನು | ದೀಪ್ತಿ:ನು |

ವಾಗದ್ವೈತನಿರಸನ ತ್ರಿಪದಿ ಸು. 1500

ಪದ್ಯ 127 ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಕರಿಯೊಂಡಕಪಿತ್ಥ | ಎರಲುಂಟುನೋಡುವರೆ | ತಿರುಳಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾಟ್ಟು
ಯಿಂ | ಭಕ್ತರೊಳ | ಗಿರಲುಂಟೆ ಕರ್ಮಫಲ ಶೇಷ ||

ಛೇಯೊಂದು ಪರಧನವ | ಛೇಯೊಂದು ಪರಸತಿಯ | ಛೇಯೊಂದು ಹಿಂಸೆಪಾಪ |
ಪೃಶುನ್ಯವನು | ಛೇಯೊಂದು ಕಳೆಯುವ ಬ್ರಹ್ಮ ||

ಬಸವೇಶ್ವರಸೋತ್ರ | ಕಂದ 16). ಸು. 1500.

ಪ್ರಣವದ ಬಳಿ ಬಕಾರಂ | ಪ್ರಣವದ ನಾಡಾನುಸಾರಸಾರ ವಕಾರಂ |
ಪ್ರಣವದ ಬಿಂದು ವಕಾರಂ | ಪ್ರಣವಂ ಬಸವಾಕ್ಷರತ್ರಯಂ ಬಸವೇಶಾ ||

ಬಸವಂ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೂಲಂ | ಬಸವಂ ಕಾಲಂಗಿ ಕಾಲನನುಪಮತೀಲಂ |
ಬಸವಂ ಜಂಗಮತೋಲಂ | ಬಸವಾ ರಕ್ಷಿಸುವುದೆವ್ವ ಸಂಗನ ಬರವಾ ||

ಪಂಚಾಶಿಕೆ. ? 1528 | ಸಮಾಧಾರಿ).

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಟಿದ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 673. " ರಚಿಸುವೆನು ಮರಪಗೆ
ಪರಮಶಿವನುಪದೇಶಿಸಿದ ಪಂಚಾಶಿಕಾಗಮವ " ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.
ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಗಾಂ, ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ಗಣಪತಿ, ನಂದಿ, ವೀರೇಶ್ವರ,
ಕುಮಾರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ

ಪೊಕ್ಕ ಪೊಸಬಾಂಬೊಚ್ಚಿದಲೆಯಂ | ಗೆಚ್ಚಲಿಯದೆಣ್ಣುಯ್ಯಂವಂಗುಣ್ಣ |
ಮಚ್ಚರವನೊಂಡದ ಸಿರಿಗಳಿಲಿಯಂಗೆ ಬಗೆಯೊಳಗೆ ||

ಬಿಕ್ಕಟಾಪ ಮಲಿಕದ ಜಸಂದಳೆ | ದಿಚ್ಚಲಿಡಗದ ದೇಸಿಗಂಗಾ |
ನೊಚ್ಚತಂ ತುಲಿಲೈಯ್ಯನೊಡಲಿಚನೊಡಲ ಚುರ್ಚಿದಗೆ ||

ಎನುತ ಭೇದಾಭೇದವಹ ಚಿತಿ | ಯನುಪರದೆ ಚಿತಿರಾತ್ಮಕವೆಂ |
ದಿನವ ಜಗವಾ ಚಿತ್ತಿ ಚಿತ್ತು ಜ್ಞಾನಗದೆ ಧರ್ಮ ||

ತನುಜ ಧರ್ಮಗೆ ಧರ್ಮಕಂ ಕೇ | ಇನಿಮಮಗಲಿಗೆ ತೋಪಿವಸುವೆಂ |
ತನಲು ಶರಧಿಶರಂಗನೀತಿಯೊಳ್ಳವೇಕತೆಯು ||

ಒಪವೇಶ್ವರನ ಪಂಚಸ್ತೋತ್ರ. ಸು. 1550.

ಕುನಲಯುಪರಾಜಿತಂ ಕಂಜಾತರಂಜಿತಂ ।

ತವೆ ಕಾರಕಾಲಂಕೃತಂ ನಾಡೆ ಸಂತತಂ ।

ರವಿಯಂತೆ ಪುರದಂತೆ ವನದಂತೆ ದಿವದಂತೆ ಶಿವನಂತೆ ದನುಜರಂತೆ ॥

ವಿವಿಧಾನಿಮಿಷಭಂಗವರ್ಧನಂ ಶ್ರುತಿಯುತಂ ।

ವಿವರಿಸಲ್ಕಂ ಜನೋದ್ಭಾಸಿತಂ ಬಕ ಸರಸಿ ।

ನವಗಾನ ವಿಪ್ರಕುಲ ಗಿರಿ ವರುಣದೇವಿಯಂತೆ ಗಿರಿಜೆಯಂಬಕಮೆಸೆದುವು ॥

ಪಲಗಣ್ಣ ಕಾರೂಢಲ ಮಾತುನೆಣ್ಣೆಲಿಕ್ಕಿಯರುಂ ।

ತುಯಿಲ್ಗೈವ ಮೆಲ್ಲಡಿಯ ಜತಿಗಳೆದಿವಕ್ಕಿಗನು ।

ಮುಲರಂಬವಗೆಯ ಮಿಗಿಗೈಯ ಜೊನ್ನೊಡಲ ಮರಗೊಬಿಜಾನ್ಮಣಿ

ಗಣ್ಣನು ॥

ಎಲವಳಟ್ಟಿದಲೆಯನಯಿವೊಗನಯ್ಯ ಸಬ್ಬೆಲಿಕ್ಕಿಯು ॥

ನೆಲರುಣಿಸಗಂಕಣಂ ಪೊಂದಿಟ್ಟಿಬಿಲ್ಗೈಯ

ನೆಲದಳಿದನಣುಗಿಯಾಣ್ಣಂ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶ ರಕ್ಷಿಸುಗೆ ಬಿಡದೆಮ್ಮನು ॥

ಭುವನಭವಭವವನುತ ಭುವನಭವನಯನನತ ।

ಭುವನಭವಭವನಭವ ಭುವನಧರದಳನಸವಿ ।

ಭುವನಭವಸಖಭುವನಭವರಿಪುವನಲನಯನ ಗಗನಭುವನಾವತಂಸ ॥

ಭುವನಧರಧರ ಕನಕಭುವನಧರಧರ ವರದ ।

ಭುವನಧರಗಜಶರದ ಭುವನಭವಸಿರ ಭುವನ ।

ಭುವನೇಶ್ವರಿಯ ವದನಭುವನೇಜ ಭುವನನಯನ ಜಯ ಜಯ ಸಿದ್ಧ
ನಂಜಾ ॥

ನೀಲಮ್ಮನ ತ್ರಿಪದಿ (ಪದ್ಯ 55). ಸು. 1550.

ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರನ । ಅಪಾರಮಹಿಮೆಯನು । ರೂಪುಗೊಂಡಂತೆ ನಿಂದ

ನೀಲಮ್ಮ । ನೀನೇ ಪೊತ್ತು ಎನಗೆ ಕೃಪೆಯಾಗು ॥

ಕರಗಿದಗೆ ಕಾಮದಲಿ । ಕೊರಗಿದಗೆ ಕೋರಧದಲಿ । ಬಿರೆದವಗನೇಕ

ಭವದೊಳಗೆ ।

ನೀಲಮ್ಮ । ಪರಿಪೂರ್ಣರೂಪೆ ಕೃಪೆಯಾಗು ।

ಮುಂಗಿ ಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರನ ಕಂದ [ಪದ್ಯ 24] ಸು. 1550.

ನಿನ್ನನೆ ಪಾಡುವೆ ಸಂತತ | ನಿನ್ನನೆ ಪೊಗಲುವೆನು ನಿತ್ಯವಡೆ ಬಿಡದಾವಗೆ |
ನಿನ್ನನೆ ಬೇಡುವೆನಲ್ಲದೆ | ಯನ್ನರ ನಾನಪಿಯೆನೀಶ ಶಾಂತವೀರೇಶಾ ||

ಶಿವಭಕ್ತಸ್ತುತಿ |ಕಂದ ಸುಮಾರು 800). ಸು. 1550).

ಭಕ್ತರನಳವಿಯೋಳೀಕ್ಷಿಸಿ | ಭಕ್ತರ್ ಬಂದಪರೆನುತ್ತ ಬದುಕಿದನೆ
ನುತುಂ |
ಭಕ್ತಗಿರಿದಿರೆಟ್ಟಿ ಯಥಾ | ಶಕ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದೆ ಪೂಜಿಸಲ್ಪೆ ಬಿಟ್ಟಭವಾ ||
ಕುಲಜಕುಲಹೀನರವರ್ | ನೆಲೆಗೊಳೆ ಭವದಡಲಭಕ್ತಿನಿಷ್ಠಾಗತಿಯಿಂದ |
ದೆಲೆಗಿಯೊಡವರ್ ಸದೃಶರ್ | ಕುಲಜರ್ ಕುಲಹೀನರೆಂಬುದಘಟಿತಮ
ವರೋಳ್ ||

ಕೊಲಿದ ಶಿರಂಗಳ್ ಬೆರೆಗುಂ | ಪಡಿದಾಜಿಹೈಗಳಲಿಯದೆ
ಬಕುಂ |
ಕಪಿಗೊರಲನ ಭಕ್ತಗೈಂ | ದಪಿಯರೆ ಸದ್ಯಃ ಪ್ರಸಾದರೇಶನ ಭಕ್ತರ್ ||

ಮಿಶ್ರಸ್ತೋತ್ರ. ಸು. 1550.

ಕುಸುಮಪಟ್ಟಿ ; ಪದ್ಯ 110. ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುಸ್ತೋಮ
ನಾಥನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಭೃಂಗಿ | ಸ್ಕಂದ ಮುಖ್ಯಸುರಾಳಿ |
ಬಂದೆನ್ನ ಹೃತ್ಕಮಲದೊಳಗೆ ||
ನಿಂದು ನಿಮ್ಮಯ ಭೃತ್ಯ | ನಂದೀ ಕೃತಿಯೊಳು ತ |
ವೊಂದಿಲ್ಲವೆನೆ ನಡೆಯಿಸುವುದು ||
ಒಡಲ ಬಟಾಯಲಿ ಘಾಯೆ | ನುಡಿಯ ಬಟಾಯೊಳಗರ್ಥ
ದೃಢಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಂ ವಿರಕ್ತಿ ||
ಒಡನೆ ಸನ್ಮುಕ್ತಿ ಬಿಂ | ಬಿಡದವೋಲ ಮಹದೇವ
ನಡೆದಳಾ ಭೈರವನ ಕೂಡೆ ||

ಸುಗ್ರೀವನಿಮಿತ್ತ. ಸು. 1550.

ಮಂದನೋಡನಸುರಗುರುವುಂ | ಮಂದನಿರಲ್ ನಂದ ನೆಲೆಯೊಳಿರೆ ಶುಭ
ಮಕ್ಕುಂ |
ಕುಂದದೆ ಪೊಲಿಮಡೆ ಕಲಹಂ | ಸಂದಿಸುಗುಂ ಕೇಡು ರುಜೆಗಳುಂ ಪೀಡಿ
ಸುಗುಂ ||

ಭೌಮನೋಡನಮರಗುರುವುಂ | ನೋಮಜನುಮಿರಲ್ಕಿ ಮೈರಿಬಲಮಂ
ಗೆಲ್ಲುಂ |
ಕ್ಷೇಮಾರ್ಥಲಾಭನುಕ್ಕುಂ | ಭೂಮಾಶ್ವರಪೂಜೆ ಸಂತತಂ ಪಿಂಡಕ್ಕುಂ |

ಕಾನುದ್ರಿಕಲಕ್ಷಣ (ಗದ್ಯ). ಸು. 1600.

ಕಿಜುವೆರಳಿನ ಅಡಿಯ ಅಡ್ಡಲಾಗಿದ್ದುದು ಆಯುಷ್ಯರೇಖೆ. ಹೆಬ್ಬಿರಳಿನ
ಒತ್ತಿನ ತರ್ಜನಿಯೆಂಬ ಬೆರಳ ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆ ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷದಾಯುಷ್ಯ
ಮೊಂದಜುವುದು ; ತರ್ಜನಿಯುಂ ಸುಟ್ಟಿದೊಡೆ ನೂರುವರ್ಷದಾಯುಷ್ಯಮೊಂ
ಜುವುದು ; ಕಿಜುವೆರಳಿಂದ ಮಧ್ಯವೆರಳಲ್ಲಿ ನಡೆದು ನಿಂದೊಡೆ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ
ಮೊಂದಜುವುದು ; ಕಿಜುವೆರಳಿಂದ ಅನಾಮಿಕ ಮಧ್ಯವೆರಳಲ್ಲಿ ನಿಂದೊಡೆ ಅಜು
ವತ್ತು ವರ್ಷಕೆ ಕೊಜತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಾಬ್ಬರು

ಶಕುನಗಳು. ಸು. 1600.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿಯ ಶಕುನ, ಹಸುಬನ ಶಕುನ, ಗಾರ್ದಭಶಕುನ,
ಸರ್ಪಶಕುನ, ಸೀನಿನ ಫಲ, ಕಣ್ಣುಹಾರಿದ ಫಲ, ಗೌಳಿ ಬಿದ್ದ ಫಲ, ಜೇನು
ಇಕ್ಕಿದ ಫಲ, ಸ್ವರ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಗದ್ಯಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವೆ.
ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ವರಕವಿಚಂದ್ರ, ಅಲ್ಲಚಮೂಪ, ಅಚಳಿತವಚನ ಎಂದು ಮುಗಿ
ಯುತ್ತವೆ.

ಕಾಗೆ ನಂ ಪಲ್ಲಿ ಪಿಂಗಳಿ | ಗೂಗೆ ಹಯಂ ಖರದ ಶಕುನ ವೃಷಭದ
ಧ್ವನಿಯುಂ |
ಪೂಗಲೆಡಬಲದೊಳಾಗಲು | ಮೇಗೆ ಕರಂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಚಳಿತ ವಚನಾ ||
ಆಪತ್ತು ಪುಟ್ಟಿ ಮನದೊಳ್ | ತಾಪಿಸಿ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬೆಸಗೊಳುತ್ತಿರಲುಂ |

ಪಾಪಗ್ರಹದೊಳಗುಲಿಯಲು | ಆಪತ್ತುಗಳಡಗಿ ಮುಂದೆ ಸಂಪದಮಕ್ಕುಂ ||
ಗಂಧವ ನೀಡುವ ಪದದೊಳ ' ಮಂದದೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಸಿಡಿದು ನೋಡುವ
ಪದದೊಳ |

ಜಂದವಲಿ ಪಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾ | ಸಂದೇಹಮೆ ಶುಭದಮೆಂದನಲ್ಲ ಜಮೂವಾ ||
ಚಿಂತೆಗೆಯಿದಿರುಂ ಬಲನುಂ | ಸಂತೋಷಕೆಯೆಡನು ಬೆನ್ನುಮಾಟೊಡಿ
ಶುಭದಂ |

ಚಿಂತೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವ್ವಾನಂ | ನಿಶ್ಚಿಂತೆಗೆ ನೊಸಲವಲ್ಲಯೊಸಗೆಯ ಪೇಟ್ಟುಂ ||
ಹರ ಮುನಿದಂಬಂ ತೊಟ್ಟೊಡ | ಶರಣಿಯ ನಡಮುಧ್ಯದೊಳಗೆ ಬಿಡೊಡ
ಮತ್ತಾ |

ಮುರರಿವು ಚಕ್ರದೊಳೆಟ್ಟೊಡ | ಪರಿಹರಿವುದು ಬಲದಪಲ್ಲಿಯಲ್ಲ ಜಮೂವಾ ||
ನಾಡಲಿ'ವಲ್ಲಿ ದಾಲಿ'ಯೆಡುವಲ್ಲಿ ಕಳಂಗುಡುವಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆಯಿಂ |

ಮೂಡಿ ಮುಯಿಂಗುವಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಯೋಳ ಸಿಲುಕಿದೊಡೆಯಲ್ಲ ಭೀತಿಯಿಂ ||

ದೋಡುವ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಸಲೆ ವಿಕ್ರಯದೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿಗಳ |

ನಾಡೆ ಗೃಹಂಗಳಂ ಪೊಣಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣದೊಳ ಸ್ವರವೀಯಲುತ್ತುಮಂ ||

ಬಡತನದಿಂ ಪೋವಾತಗೆ | ಯೆಡದಿಂ ಬಲಗಡೆಗೆ ಬಂದು ಪನ್ನಗರಾಜಂ |

ಪೆಡೆಯೆತ್ತಿ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಲೆ | ಪೊಡವಿಗೆ ತಾನೊಡೆಯನಕ್ಕುಮಿದೆ
ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ||

ಅಂಬಲದ ಕೂಲಿ ಮಾಡಕೆಯ | ತುಂಬದ ನಡುಮನೆಗು ಕಡೆವ ಕಂಬಗ
ಳೆಡೆಯೊಳ |

ಹೊಂಬಣ್ಣದಿಜುವೆ ನೆಗಬೊಡ | ತುಂಬದ ಧನಧಾನ್ಯಮಕ್ಕು ಮಾತನ
ಮನೆಯೊಳ ||

ಗಾಳಿ ಬಿದ್ದ ಫಲ—ನೆತ್ತಿಯಮೇಲೆ ಬೀಜೆ ಕಲಹ, ನಡುನೆತ್ತಿಯಮೇಲೆ
ಬೀಜೆ ತಂದೆತಾಯಿಗೆ ಹೊಲ್ಲ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅಂಗಸ್ಪರ್ಶಫಲ—ಮೂಗ ಹಿಡಿದಡೆ ಹಾನಿ; ಮುಖವ ಹಿಡಿದಡೆ ಲಾಭ;
ವಾಸೆಯ ಹಿಡಿದಡೆ ಪುರುಷಾರ್ಥ, ತುಟಿಯ ಮುಟ್ಟಲು ಜಗಳ, ಗಲ್ಲವ ಮು
ಟ್ಟಲು ದುಃಖ; ಮುಂಗೈಯ ಹಿಡಿದಡೆ ರೋಗ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅನಯನ ಹಾಳಿದ ಫಲ—ಎಡದ ಹುಬ್ಬು ಹಾಕಲು ಕಷ್ಟ; ಬಲದ

ಹುಬ್ಬು ಹಾಜಲು ಲಾಭ, ಬಲದ ಅಳ್ಳೆ ಹಾಜಲು ಸಂಪತ್ತು, ಎಡದ ಅಳ್ಳೆ ಹಾಜಲು ವಿಪತ್ತು, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕಾಗೆ ಹೆಚ್ಚೆಯುಳ್ಳದ ಫಲ—ಶಿರದೊಳು ಮೃತ್ಯು, ಲಲಾಟದೊಳು ಕನಕಪಟ್ಟಿ, ಉರದೊಳು ಭೋಜನ, ಕರ್ಣದೊಳು ಸುರ್ವಲಾಭ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ನೀಲಾಂಬಿಕಾಸ್ತುತಿ. ಸು. 1600.

ಬಸವನ ಹಂಡತಿ ನೀಲಮ್ಮನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ, 25 ಪಟ್ಟಡಿಗಳಿವೆ.

ಮಂಜುಮಣಿಗಣಖಚಿತನೊಪುರ | ರಂಜಿತಾಮಳಚರಣಸರಸಿಜೆ |
ಕಂಜಮುಖಿ ಕಮನೀಯಮಂತ್ರಾಲಾಪೆ ಜಿತತಾಪೆ ||
ಕಂಜರಿಪುನಿಭನಖಚಯೆ ಮದ | ಕುಂಜರಾಧಿಕಯಾನೆ ದುರ್ಗುಣ |
ಭಂಜೆ ಪಾಲಿಸು ಭಕ್ತಜಗವನು ವೃಜಿನಸಂಹಾರೆ ||
ನೋಡಿ ನಿನ್ನಯ ದಂತಜಯಮಂ | ದಾಡಿಮಂಗಳು ನಾಚಿ ವನದೊಳು |
ಕೂಡಿ ಸೈವೆರಗಾಗಿ ಬಾಯಂ ತಪ್ಪೆದು ಪಲ್ಲಿರಿದು ||
ಬೇಡಿದವುನಾವಾಗ ನಿನ್ನೊಳು | ಗಾಡಿಯಂ ಬಹುಮಾನಿ ದಯೆಯಿಂ |
ಸೂಡಿ ಪಾಲಿಸು ನೀಲಲೋಚನೆಯಮ್ಮನನವರತ ||

ಮಣ್ಣೇಶ್ವರಕಾವ್ಯದ ನಾಂದ್ಯ. ಸು. 1600.

ಇವು ಈ ಕಾವ್ಯದ ಸಂಧಿಗಳ ಆದಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾಂದೀಪದ್ಯಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಒಗಟಿಗಳಂತಿರುವ 13 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ ಇವಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೂ ಇದೆ.

ನಾಸಿಕದುಂಬನ | ಗಾಸಿಗೈದವನ ಛೇ | ದಿಸಿದನಂಗನೆಯ ಪಿತನಾ |
ಸೂಸದುಂಡವಗೆ ವಂ | ದಿಸಿದಾತಗೆಯಾದಿ | ವಾಸವಾಗಿಹ ಮಣ್ಣೇಶ
ಮಾಂ ತ್ರಾಹಿ¹ ||

1 ನಾಸಿಕದುಂಬನ - ಆನೆಯ, ಗಾಸಿಗೈದವನ - ಮೊಸಳೆಯ, ಛೇದಿಸಿದನ - ಏಷ್ಟು ಎನ, ಅಂಗನೆಯ - ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ, ಪಿತನ - ಸಮುದ್ರನ, ಸೂಸದುಂಡವಗೆ - ಅಗಸ್ತ್ಯನಿಗೆ, ವಂದಿಸಿದಾತಗೆ - ಎಂಧ್ಯಕ್ಕೆ, ಆದಿ - ಮೇರು.

ಸರಸಿಯ ಪೊಕ್ಕನ ತಾಯಿ | ವರನಣುಗನ ರಕ್ತ | ಸುರಿದನಯ್ಯನ ವಾಜಿ
ಯುರನಿಗೆ |
ಅರಿಸುತೆಯರಸನ | ವರಭಾವನ ಸೊಸೆಯ ಮೂ | ಗರಿದನಯ್ಯನ ವಣ್ಣೀ
ಶ ಮೂಂ ತ್ರಾಹಿ ||

ಮನೋವಿಕಾರ ನಿರಸನ ರಗಳೆ. ಸು. 1600.

ನುಡಿ 127 , ಒಂದೊಂದೂ “ ಶಂಕರಲಿಂಗ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಎರಿ ನೀರುಣ್ಣೊಡಂ ಬೇಲಿ ಕೆಯ್ಯೊವೊಡಂ |
ಆರಂ ಮಾಣಿಸುವರಯ್ಯ ಶಂಕರಲಿಂಗ ||
ಅಟ್ಟಡಿಗೆಯಂ ಮಾಡಕೆ ಕದ್ದುಣ್ಣೊಡಂತಡಕೆ |
ಕಟ್ಟಣೆಯ ಮಾರಿ ರೂರಯ್ಯ ಶಂಕರಲಿಂಗ ||
ಪಶು ಕಣ್ಣೆಯೊಳು ಕಟ್ಟುವಡದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಪದ |
ಜಿಸುವುದೊಳೆನ್ನ ಕಟ್ಟಯ್ಯ ಶಂಕರಲಿಂಗ ||
ಕೂಟಿಹುಲುಮೊಡಗಿಳು ಕೂಡಿ ಮೇರುವಿಗೆ ಸಮ |
ಸಾಟಿಯಹುವೇ ನುಡಿಯಲಮ್ಮೆ ಶಂಕರಲಿಂಗ ||

ಪುನರ್ವೀಕ್ಷೆ ರಗಳೆ, ಪುಷ್ಪದಪ್ಪಕ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಂಕರಲಿಂಗ ಎಂಬ
ಅಂಕಿತವಿರುವುದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಏಕಕವಿರಚಿತವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಪುನರ್ವೀಕ್ಷೆ ರಗಳೆ

ಗುರುವ ಲಘುವನಬಹುದೆ ಲಘುವ ಗುರುವೆನಬಹುದೆ |
ಗುರುವೆ ಗುರು ಲಘುವೆ ಲಘುವೆನುತಿಹ ಪುನರ್ವೀಕ್ಷೆ ||

1 ಸರಸಿಯಪೊಕ್ಕನ - ಕೌರವನ, ತಾಯಿ ಗಾಂಧಾರಿಯ, ವರನ -
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ, ಅಣುಗನ - ದುಶ್ಶಾಸನನ, ರಕ್ತಸುರಿದನ - ಭೀಮನ, ಅಯ್ಯನ -
ವಾಯುವಿನ, ವಾಜಿಯುನಿಗೆ - ಹುಲ್ಲೆಯ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳ ಚಂದ್ರನಿಗೆ, ಅರಿಸು
ತೆಯ - ಸರ್ವದಮಗಳ, ಅರಸನ - ಅರ್ಜುನನ, ವರಭಾವನ - ಕೃಷ್ಣನ, ಸೊಸೆ
ಯ - ಸರಸ್ವತಿಯ, ಮೂಗರಿದನ - ವೀರಭದ್ರನ, ಅಯ್ಯನೆ - ಅವನೆ.

ಪುಷ್ಪದಪ್ಪಕ (ಪದ್ಯ 17).

ಕರಿಯ ಮರುಗಂ ಬಿಳಿಯ | ಮರುಗ ಮುಡಿವಾಳದಿಂ |
 ಪರಿಮಳದ ವಾದರಿಯ ಪುಷ್ಪದಿಂದ ||
 ಸುರಗಿ ಸುರಹೊನ್ನೆ ಹೊಂ | ಗೇದಗೆಯ ಪುಷ್ಪದಿಂ |
 ಕರಣಸಾಗರನ ಪೂಜಿಸುತಿರ್ಪೆನು ||

ಘೋರಾಸುರಯುದ್ಧ ಸು. 1600

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟದಿ ; ಸುಮಾರು 100 ಪದ್ಯಗಳೆರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ
 ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿರಳವಿದ್ದು ಲಿಂಗೇಶನ ಅಂಕಿತವಿದೆ
 ಭರದಿಂದ ತೋಜುವಾವರ್ತದಿಂ ವೃತ್ತದಿಂ |
 ದಿರದೆ ನಭಕೇಂಬ್ಬ ಸೀರ್ವನಿಗಳಿಂ ದನಿಗಳಿಂ |
 ಹರುಷದಿಂ ತಿರುಗುತಿಕ ನಕ್ರದಿಂ ಜಕ್ರದಿಂ ಘನತರದ ಮತ್ಸ್ಯಂಗಳ ||
 ಪರಿಪರಿಯ ನಟನೆಗಳ ಜಂದದಿಂದಂದದಿಂ |
 ಸ್ವರಿಸುತಿಕ ಮೌಕ್ತಿಕದ ಮಣಿಗಳಿಂ ಗಣಿಗಳಿಂ |
 ದೊರೆಯಲೇಂ ಎದ್ದುಮದ ಗುಂಪಿನಿಂ ಸೊಂಪಿನಿಂದಂ ಪಯೋನಿಧಿಯೆ
 ದುಡು ||

ಅಸಂಖ್ಯಾತರಗಳ ಸು. 1600.

ಪುರಾತನರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ , ನುಡಿ 138. ಕೊನೆಯ ಕಂದ
 ದಲ್ಲಿ ಗುರುಪುರದ ಮಲ್ಲಿನಾಥಪ್ರಭುವಿನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಒತ್ತಿ ಸಂಸಾರಮಂ ಕಿತ್ತು ಸದ್ವಿಕ್ತಿಯಂ |
 ಬಿತ್ತರದಿ ವೇಪದ ಮೊಲ್ಲೆಯ ಬೊಮ್ಮನಾಳಯ್ಯ ||

ಬಸವವೆವಾತದ ರಗಳೆ ಸು. 1600.

ಬಸವನ 88 ಪವಾಡಗಳ ವರ್ಣನೆ , ನುಡಿ 112 ಅದ್ಭುತಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಪಿ
 ಯ ವಿಠಲಾಕ್ಷನ ಅಂಕಿತದ ಕಂದಗಳಿವೆ.

ಮೃಡನ ಶರಣ ಬೊಮ್ಮಿತುಂ ಕನ್ನವಿಕ್ತಿ ನೃಪನು ಸೇನ ||
 ಒಡನೆ ಮಣ್ಣಾರಾಸಿಗಳನು ಚಿನ್ನಮಾಡಿ ವೇಪದ ಬಸವ ||

ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತನರ ತ್ರಿಪದಿ. ಸು. 1600.

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರಾದ ಪುರಾತನರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ 62 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ.
 ಏಕೋದೇವ ಘನವೆಂದು | ಕಾಕುಬ್ಬಿಯನೊಡಿದು | ಲೋಕಾಣಿಯಲ್ಪಿ
 ಸಿರವರಿದು |

ಎಂಬುದಿನ ಮೆಚೆದ ಏಕಾಂತರಾಮಯ್ಯ ಶರಣಾಗು ||
 ಸೂಲ ತಲೆಯತಿ ಮೂಡಿ | ಮೇಲೆ ಮರ ಪಲ್ಲೆಯಿ | ಲೋಲ ಬಸವೇಶ
 ಕರಸಲು |

ಮರಸುತೈದಿದ ಸೂಲದ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಶರಣಾಗು ||
 ಅಲ್ಲಿ ಮಾಯೆಯನಾಡಿಸಿ | ನಿಲ್ಲದೆ ಮರ್ತ್ಯಕೆ ಬಂದು | ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತನ
 ರನು |

ವಲಹಿ ಕದಳಿಯ ಪೊಕ್ಕು ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುವೆ ಶರಣಾಗು ||

ಗುರುರಗಳೆ. ಸು. 1600.

ಗುರುಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುವಿಶ್ವೇಶ ಎಂದೂ
 ಮುಗಿವ ಒಂದೊಂದು ಕಂದವಿದೆ. ಮಹಾದೇವ ರಗಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ
 ಕಂದವಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನೇ ರಚಿಸಿರಬಹುದು.

ವಿಭವದಿ ಭವದ ಪಾತವ ಪಟಿದ ಗುರು ಶರಣು | ಆಭವನಾಚಾರದಾಜ್ಞೆ
 ಯನಿತ್ತ ಗುರು ಶರಣು |

ನಿತ್ಯಪದವಿಂತುಟಿಂದೊರೆದ ಶ್ರೀಗುರು ಶರಣು | ಮುಕ್ತಿಪೂಜೆಯ ಮೂತಿ
 ತೋಜುತಿಹ ಗುರುಶರಣು ||

ಅದಿಮನಾದಿಗಳೆಂವಿವ|ಭೇದಿಸಿ ತಾಂ ತೊಡು ಯೋಗಸಾಧ್ಯದೊಳಿರಿಸಿಯೆ |
 ಬೋಧಿಸಿ ಗುರುಸುಜ್ಞಾನದ|ಹಾದಿಯ ತೋಟಿಸಿದನೆಮ್ಮ ಗುರುವಿಶ್ವೇಶಂ ||

ಮಹಾದೇವ ರಗಳೆ.

ಶ್ರೀಸಮಸ್ತಲೋಕದೇವಭಾವಭರಿತಮಹಾದೇವ | ಈಶ ನೀನೆ ಭಕ್ತಿಲತೆ
 ಯ ಬೆರಸಿ ಮೆಚೆದೆ ಮಹಾದೇವ ||

ನರಜನ್ಮವೆಂಬುದತಿಶಯ | ಹರಭಕ್ತಿಯ ಅಧಿಕವದಪೊಳಿಡಿದಾಗ

ಕರ ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ತೊಂಬಿದೆ | ಪರಮನ ಕೀರ್ತಿಯನು ಮೆತ್ತೆದ ಗುರು
ವಿಶ್ವೇಶಂ ||

ಬಸವೇಶ್ವರ ರಗಳೆ. ಸು. 1600.

ರಗಳೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿವ್ವರೂ ಇದರಲ್ಲಿ 46 ಕಂದಗಳಿವೆ.
ಪ್ರಣವದ ಬಳ್ಳಿ ಒಕಾರಂ | ಪ್ರಣವದನಾದಾನುಸಾರಸಾರ ಸಕಾರಂ |
ಪ್ರಣವದ ಬಂದು ವಕಾರಂ | ಪ್ರಣವಂ ಬಸವಾಕ್ಷರತ್ರಯಂ ಬಸವೇಶಾ||

ಪುರಾತನ ನರಣೆಯರ ತ್ರಿಪದಿ ಸು. 1600.

ಇದರಲ್ಲಿ 64 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ, ನೀಲಲೋಚನೆ, ಮಹಾದೇವಿಯುಳ್ಳ ವಸದ
ಲಾದ ಪುರಾತನದೇವಿಯರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ
ಗುರುಭಕ್ತಿಯೊಳು ಸಂದು | ಹರುಭಕ್ತಿಯೊಳು ನಿಂದು |
ಚರಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಮೇಶ್ವರನೊಲಿಸಿದಾ |
ಶರಣೆಯರ್ಗಾಂನು ನತನಪ್ಪೆಂ ||

ಬಸವೇಶ್ವರನ ತಾರಾಂವಳೆ. ಸು. 1600

ವಾರ್ಧಕವಟ್ಟಿದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ, ಪದ್ಯ 23 ಲಕ್ಷಣಾದೇಶನ ಶಿವ
ತತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಚರಣಾಂಬುಜಕ್ಕೆ ಶರಣು ಎಂದು
ನುಗಿಯುತ್ತದೆ

ರವಿಯುದಯವಂ ಬಯಸಿ ಒಲಿಯುವೆಂಬುಜದಂತೆ |
ಶಿವನದರ ಮಾರ್ಗದಲಿಯೆಡೆವೆಡೆ ಸಂಜುಪ |
ರವರ ದರುಶನವೆಂದಿಗಿನಗೆ ದೂರಕುವುದಂದು ಮನದೊಳಗೆ ತೊಲಿಲಿ
ಬಲಿಲಿ ||

ದಿನರಾತ್ರಿ ಹಲಬಿ ಹಂಬಲಿಸುವನೊವನನ |
ನವನ ಪದಕವಲಕೆಜಗುವ ಮಧುಕರನ ಮಾಡು |
ಶಿವ ನಿನ್ನು ಬಡುತಿಹೆನೆಂಬ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಚರಣಾಂಬುಜಕ್ಕೆ ಶರಣು ||

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ ೨೦) ಸು 1600.

ಅಂಗಭವನತುಳನವಾಂಗವಹ ನಿರ್ಗಣೋ |
 ತ್ತುಂಗಶಮನಾಗ್ನಿಸ್ಥಲಿಂಗ ಹಿಮಶೃಲಜಾ |
 ಧೌಂಗೆ ನತಜನಕಮಲಭೃಂಗ ಶಂಕರ ಕೃಪಾಪಾಂಗ ನಿರ್ಮಲಶುಭಾಂಗ ||
 ಗಂಗಾತರಂಗಪ್ರಸಂಗತಜಟಾಪಟಲ |
 ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ಭಕ್ತಸಂಗಮಂ ರಕ್ಷಿವುದು |
 ಹಿಂಗದನುದಿನಮೆಸವ ಪಂಪಾವಿರೂಪಾಕ್ಷಲಿಂಗ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ ಸಂಗ ||

ಮೂಲಕ ರಾಮಾಯಣ. ಸು. 1600.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ ೧೧. ಮೂಲಕಾಸುರನು ಲಂಕೆಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ಎಭೀಷಣನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಒಳಕ ಆಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋಗಿ ಭರತ ಶತ್ರುಘ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾಮರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಕೂನಗ ಕುಶನಿಗೆ ಸತ್ತನು.

ಹಲ್ಲುಗಿರಿಯುತ ಹಣುಕೆ ನೋಸುತ | ಮಿಕ್ಕಿಸುತ ಬಾಲವನು ತೆಗೆದರು |
 ಮಲ್ಲ ಸುಭಟರು ಖಳನ ಇದಿಗೆ ಪಿಂಗರಾಗಿರಲು ||

ಆಲ್ಲಿ ಜೀಣುತ ಚಿರುಕುಗುಟ್ಟುತ | ಚೆಲ್ಲಿ ನೆರವುತ ಎಡಿಸುತ ಹು |

ದಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ನೆರವುತಿದರು ಮಾಣಿಮರ್ಕಟರು |

ಕಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ ಸು. 1600.

ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವಿವರಣೆ. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ನಂದಿಕೇಶ್ವರ, ಗೋ ದಿಕಾಪುತ್ರ, ದತ್ತಕ, ವಾತ್ಸರ್ಯನ ಮುಂತಾದವರ ಹೆಸರುಗಳೂ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗುಣಪತಾಕೆ, ಶಬ್ದಾರ್ಥವ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರುಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ

ಕಲ್ಪದಾದಿಯೊಳು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಪ್ರಜಾಸೃಷ್ಟಿಯು ಮಾಡಿ ಅವರ್ಗ ತ್ರಿವರ್ಗಾಧನೀಪಾಪಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂ ಪೇಳಿದಂ. ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯು ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳೇಕದೇಶವಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ವಾಯಂಭುವ ನನ್ನು ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರವಂ ಮಾಡಿದಂ. ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಅರ್ಧಾಧಿಕಾರವಂ ಮಾಡಿದಂ.

ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅನುಜರನಾದ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನು ಪುರುಷಾರ್ಥಸಂಶ್ಲಿಷ್ಠನಾಗಿ ಕಾರಣವಾದುದರಿಂದ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಸಾವಿರ ಅಧ್ಯಾಯ ಸ್ತೋತ್ರರೂಪವಾಗಿ ಪೇಳಿದ್ದು. ಅದಂ ಐನೂರು ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಶ್ಲೋಕಗಳೇ ಪೇಳಿದ್ದು. ಅದಂ ನೂರು ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಾಧಾರಣ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕನ್ಯಾಸಂಪ್ರಸುಕ್ತಕ ಭಾರ್ಯಾದಿಕಾರಕ ಪಾರದಾರಿಕ ವೈಶಿಕಾಪನಿಷದಿಕಂಗಳೆಂಬ ಆರು ಅಧಿಕರಣಗಳಂ ಬಾಭ್ರವ್ಯ ಪಾಂಚಾಲನು ಪೇಳಿದ್ದು. ಮತ್ತಂ ಐದನೆಯ ಅಧಿಕರಣವು ವೈಶಿಕವಂ ಪಾಟಲಿಪುರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದ ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ದತ್ತಕನೇವಂ ಪೇಳಿದ್ದು. ದಿವನಿಷದಿಕವೆಂಬ ಅಧಿಕರಣವು ವಾತ್ಸರ್ಯನನಂಬ ಋಷಿ ಎಂಬ ಅಧಿಕರಣಂಗಳಂ ಅನೇಕವಿಧವಾಗಿ ಈ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವಂ ಸರ್ವಜನ ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರರೂಪವಾಗಿ ಪೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಇದು ಋಷಿಸ್ಮೃತವೆಂದು ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕನಂಬ ವಹಾಕವಿ ಋಷಿಪ್ರೋಕ್ತನಾದ ಈ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವುಂ ಪಂಡಿತವಾಮರಗಂ ಆಬಾಲವೃದ್ಧಗಂ ರಂಜನೆಯಾಗುವಂತೆ ಪೇಳಿದ್ದು.

ಸರ್ವಾಗಮುಪಿಖಾಮಣಿ. ಸು. 1600.

ವಚನ 590, ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ

ಶಾಂಭವೀ ಚಕ್ರೋದ್ಧರಣ. ಸು. 1600

ಇದು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪುರಾತನರ ವಚನಗಳು ಉದಾಹೃತವಾಗಿವೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಸಿಮ್ಮ ಶರಣರಾದ ಯೋಗಿಗಳೆ ಬಲ್ಲರು' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 10 ಪದಗಳೂ ಇವೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ:—

ಹತ್ತುದಳ ಕಮಲಮಣಿಪೂರಕದ ಚಕ್ರದಲಿ |
ವಿಸ್ತಾರಶಿಖಾಗ್ರ ಪ್ರಣಮವನೆ ಧ್ಯಾನವುದು ||
ವಸ್ತುಸಕಲವನೀವ ರುದ್ರನೇ ಗತಿಯೆಂದು |
ಹತ್ತು ಅಕ್ಷರವ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಭಾವವುದು ||

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಚಾರಿತ್ರ (ಪದ್ಯ 47). ಸು. 1600.

ನಿಧಿಯಿದೆ ನಿಧಾನವಿದೆ ಸುಧೆಯಿದೆ ಸುವರ್ಣಗಿರಿ |
ಯಿದೆ ಸಿದ್ಧರಸದ ಮಡುವಿದೆ ಮರುಜೀವನೆಯ ಗಿಡು |
ವಿದೆ ಸುರರ ಭೂಷವಿದೆ ಸುರಭಿಯಿದೆ ಚಕಿತಮುಖದತ್ತೆ ಶ್ರುತಿರಪಿ ಎನಿಪ್ಪ ||
ಅಧಿಕನಿಷ್ಠನಿರಾಳವಿದೆ ತತ್ತ್ವಮಸಿ ಪದಾ |
ಧರದ ತುಟ್ಟತುದಿಯ ನಿರ್ವಯಲ ನಿಶ್ಯೂನ್ಯ ಬಂ |
ದಿದೆ ಕರಸ್ಥಳದೊಳಾಹಾ ಮಹಾದೇವ ನಾನೇಂ ಭಾಗ್ಯನೋ ಯೋ
ಗ್ಯನೋ ||

ಗುರುಶಿಷ್ಯವಾದ (ಪದ 31). ಸು. 1600.

ಪಲ್ಲವಿ||ಜೆನ್ನಶ್ರೀಗುರುರಾಯ ನಿಮ್ಮಪಾದಂಗಳನು |
ಮುನ್ನಲಜಸುತ ಬಂದೆಯೆನ್ನ ಭವಬಾಧೆಗಳ |
ಜೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಿ ಮನ್ನಿಸನ್ನಯ ಗುರುವೆ ನಿಮ್ಮ ಮಣೆಹೊಕ್ಕಿನಭವಾ ||
ನೆಲೆದಪ್ಪಿ ಕುಲಗೆಟ್ಟು ಜಲವಣಿದು ತಲೆಯೆತ್ತಿ |
ಬಲಭಂಗದೊಳು ನಿಂದು ಪುಲಿದೊವಲನುಟ್ಟಿಗೆ |
ಸಲಹಂದು ಕಾಡುವರೆ ಪರಮಮೂಢರ ಮೂಢ ನಾಚಿಕೆಲ್ಲೆನು ನಿನಗೆ ||

ಶಬ್ದಾಗಮ. ಸು. 1600.

ಕನ್ನಡನಿಘಂಟು, ಕಂದರೂಪವಾಗಿದೆ ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಶಬ್ದಾಗಮದೊಳ್
ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ

ಶ್ರೀಧರಮನೆ ಗಿರಿಯಕ್ಕುಂ | ಶ್ರೀಧರಮನೆ ಸಿಂಹಮಕ್ಕು ಸಿಂಗರಮಕ್ಕುಂ |
ಶ್ರೀಧರಮನೆ ಜಲಮಕ್ಕುಂ | ಶ್ರೀಧರನನೆ ಎಷ್ಟುವಕ್ಕು ಶಬ್ದಾಗಮ
ದೊಳ್ ||

ಶ್ರೀಧರಮನೆ ಕೊಳಮಕ್ಕುಂ | ಶ್ರೀಧರಮನೆ ಕೋಟಿಯಕ್ಕು ಕುಮುದ
ಮದಕ್ಕುಂ |

ಶ್ರೀಧರಮನೆಯಜನಕ್ಕುಂ | ಶ್ರೀಧರನನೆ ಶಿವನದಕ್ಕು ಶಬ್ದಾಗಮದೊಳ್ ||
ಅರಡಿಯನೆ ಮುಡಿಯಕ್ಕುಂ | ಅರಡಿಯನೆ ತುಂಬಿಯಕ್ಕು ಮಾರಡಿ
ತುರಗಂ |

ಅರಡಿಯನೆ ಗಿರಿಯಕ್ಕುಂ | ಅರಡಿಯನೆಯಹಿಯಗಕ್ಕು ಶಬ್ದಾಗಮದೊಳ್ ||

ಭಾರತನಿಘಂಟು. ಸು. 1600.

ಕಂದ ೧7. ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಮಾರ
ವ್ಯಾಸನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ದೀಶ್ಯಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವು ಹೇಳಿದೆ.

ತಲ್ಲಣಮೆನೆ ಭಯಮಕ್ಕುಂ | ಹಲ್ಲಣಿಸಿತನಲ್ತೆ ನಿಲ್ಲದೈದಿದುದಕ್ಕುಂ |
ಭುಲ್ಲವಣಿಯೆನಲು ವರ್ಜುಗೆ | ಘಲ್ಲಣಿಯೆನೆ ಘಾತಿಯೆಂದು ತಿಳಿಗೆ
ವಿದಗ್ಧರ್ | ||
ಕೊಳುಗುಳಮೆಂದೆನೆ ಕಾಳಿಗೆ | ಮಳವೆಂದೆನೆ ಸತ್ಯಮುಂ ಸನಾಪಮು
ಮಕ್ಕುಂ |
ತಳಪಟಮೆಂದೊಡೆ ಬಯಲು | ಮ್ಮಳಮೆಂದೊಡೆ ದುಗುಡಮೆಂದು ತಿಳಿಗೆ
ವಿದಗ್ಧರ್ | ||

ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರವದಿ. ಸು. 1600.

ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ " ಸಿದ್ಧೇಶಾ ದಯವಾಗೋ " ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.
ಪದ್ಯ 4೦.

ಅಸೆಯ ದಾಸನಿಗೆ | ವೇಷದ ಚೋರನಿಗೆ | ಭಾಷೆಹೀನನಿಗೆ ದೋಷ |
ಕ್ರೋಡಾದವಗೆ | ಸೋಸಲ ಸಿದ್ಧೇಶಾ ದಯವಾಗೋ ||

ಲೋಕಸ್ವರೂಪ (ಕಂದ ೨4). ಸು. 1600

ಶ್ರೀವರ್ಧಮಾನದಿನರಂ | ಭಾವನಮಸ್ಕಾರದಿಂದಿ ವಂದಿಸಿ ಮುರದಿಂ |
ಭಾವಕರಿಗಳಿಯೆ ಪೇಟ್ಟೆಂ|ವಾವನಲೋಕಸ್ವರೂಪಮಂ ಬುಧನುತಮಂ||
ಉಪವಾಸಗಳು (ಗದ್ಯ). ಸು. 1600

ಭಾದ್ರಪದಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಸಪ್ತಮಿಯ ದಿನದಲು ಉಪವಾಸ
ಮಂ ಮಾಡುವುದು—ಇತ್ಯಾದಿ.

ನೀತಿಕಂದಶತಕ. ಸು. 1600.

ಮುದದೆಡೆಗೆ ದುಃಖದೆಡೆಗಂ | ಸುದತಿಯರ ವಯೋಗದೆಡೆಗೆ ಕೂಡಿ
ದೇಡೆಗಂ |

ಕದರಿದ್ ಚಿತ್ತದೀಗಂ | ಪದಪಿಂದಂ ಬಂಧುವಲ್ಪಿ ಸಾಹಿತ್ಯರಸಂ ||
ಮಾನಿತಪದಮಂ ಪದವಂ | ಧಾನಮನರ್ಧಪ್ರತೀತಿಯಂ ಕವಿಹೃದಯ |
ಸ್ಥಾನಮನಖಿದೋದದೆ ಕ | ಸ್ಥಾನೇಯ ಕರದಿಯವೊಲತಿಚುವಂ ವಾಚ
ಕನೇ ||

ನೀತಿವದ್ಯಗಳು. ಸು. 1800.

ಪಂಜನಫಲವತ್ ಕ್ಷೇತ್ರೋತ್ಪನ್ನರಬಂಧುಜನಾಳ ಭವನಮಹಿಳಾವಳಿಯಂ |
ಬುರುತರಪವರ್ಗಚಿಂತಾ | ತುರನಪವರ್ಗಪ್ರಚಿಂತೆಯಂ ಮಾಡುಗುಮೇ ||
ಯಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಮಾತೆಂಬಿ | ಕಶ್ಮಲದಿಂದಾದ ನುಡಿಯ ಜಾಣ್ಮೆಗಳೆಲ್ಲಂ |
ವಿಸ್ಮಯಕರ್ಣಾಟಕಳಾ | ರಶ್ಮಿಯ ರಚನೆಗಳ ಮುಂದದೇಂ ಸೊಗ
ಯಿಕುಮೇ ||

ಹೆಣ್ಣಂ ತಲಿಗೇತಿಸಿ ತಿರಿದುಣ್ಣನೆ ಮುನ್ನೋರ್ವ ಮೂಜುಕಣ್ಣಸಿವಂ ಮು |
ಕೃಣ್ಣಂಗಾವಿದಿಯಳಿದಾ | ದಣ್ಣಂಗಳನಣ್ಣೆ ಕಲ್ಲ ನಾಡರೆ ಸತಿಯರ್ ||
ಸುರಗಿ ಸುರಕೊನ್ನೆ ಸಂಪಗೆ | ಸರಸಿಜಮಿರೆ ಮದ್ದುಗುಣೆಕೇಗೀಶ್ವರ
ನೊಲಿವಂ |

ಆರಸುಗಳುಂ ಕಾಂತೆಯರಂ | ಹುರುಳಿಲ್ಲದವರ್ಗ್ಗೆ ಕೂರ್ಪರಿದು
ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ||

ಧನಮದು ನಗುವುದು ಲೋಭಿಯ | ಶನಯನ ಮುದ್ದಿಸುವ ಸತಿಯನಪತಿ
ಯು ನಗುವಳ್ |

ಅನುಪರವಂ ಕಂಡಂಜುವ | ಜನಪತಿಯಂ ಮೃತ್ಯುದೇವಿ ನಗುವಳ್
ರಾಮಾ ||

ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ತ್ರಿಪದಿ (ಪದ್ಯ ೫). ಸು.1600.

ವರಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ | ನುರುತರ ಸ್ತೋತ್ರವನು|ಬರೆದರ್ಥವನು ಪೇಜಿ' |
ಕೇಳಿದವರಿಗೆ | ಪರಿವನೊಳ್ಳೆಕ್ಕವಿದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ||

ತುರಂಗಧಾಟಿ. ಸು. 1600

ದಂಡಕ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ " ಶಾಂತವೀರೇಶದೇವ ಜಯಜಯಾ " ಎಂದಿದೆ.

ಸಕಲಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ. ಸು. 16೦೫.

ಸಳಿಕಿನ ಕೊಡನೊಳ ಸಹಜಂ ಬೆಳಗುವ ಶಶಿಕಾಂತದೇವ ಬಿಂಬಾಕೃತಿ ತಿ
ನ್ನೊಳಗೊಳಗೆ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ | ಬೆಳಗಂ ನಿಜವಾಗಿ ಕಂಡೊಡದು
ಪಿಂಡಸ್ಥಂ ||

ಜಿನೇಂದ್ರಮಾಲೆ. ಸು. 1600

ಜ್ಯೋತಿಷಗ್ರಂಥ ; 150 ಕಂದಗಳಿವೆ. ಹಲವು ಕಂದಗಳು " ಜಿನಪದ
ಭೃಗ " ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ.

ಮೂಡಣದಸೆಯೊಳ ದಿನಪಂನೀಡರೆ ತಾನಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳನಿರ್ಕುಂ |
ಕೂಡೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ತೆಂಕಲ್ | ರೂಢಿಗೆ ನೈರಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುಧ ವರ್ತಿಸುಗುಂ ||
ನಿಂದಿರ್ದು ನಡೆದು ಮಲಗಿದನೆಂದುದಕಾಯೇಱಿಪಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ ಗ್ರಹದಂ |
ಸಂದಿರ್ದು ಪೂರ್ಣಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಯೊ | ಕಂಡಜಿವುದು ಪಯಣತಿಯ ಜಿನಪದ
ಭೃಂಗಾ ||

ರಾಜನ್ಯಪಚರಿತೆ. ಸು. 1610.

ಸೂಜಿಯ ಮೊನೆಯ ತಾಗಿದ ಪಂಚರತ್ನ ವಿ | ರಾಜಸಿತಬಲೆಯ ರೆದಗ |
ಅಜಿರಂಗದೊಳಲಗಿನ ಮೊನೆ ತಾಗಿದ | ರಾಜನಿಗವನಿ ಮೋಹಿವುಗು ||
ಅಳುಕದಱದೊಡೆ ಸಂಗರದೊಳು ಸಗ್ಗಂ ಬಲನೆಯರುಗಳು ವೇದಪರು |
ಉಱದನಾದೊಡೆ ನರಲೋಕಸಂಪದ ಬಂದು | ನೆಲಸುವುದಾತನಿಗೊಲಿದು ||
ಧರೆಯ ಮೈರಿಗಳ ಗರ್ವವ ಸುಟ್ಟು ಮೇಲಣ | ತರಣಿಬಿಂಬಕೆ ದಾಟಿಯಿಡುವ |
ನರಪತಿವಿಕ್ರಮಶಿಖಿಯನೆ ಪದರೇಣು | ಪರಿದುದಾಕಾಶಮಂಡಲಕೆ ||

ಜಡವ ಖಡುಗ ಮಂಚು ಮೊರೆವ ವಾಙ್ಮದ ರವ | ಗುಡುಗು ಕೂರ್ವಾಳ
ಹೊಯ್ಲುಗಳು |

ಸಿಡಿಲು ನೆತ್ತರು ಮಹೆವನಿಯಾಗಿ ರಣಭೂಮಿ | ಪಡೆದುದು ಕಾರ್ಗಾಲವನು ||
ಪರಮೆಗುರುಳ ಕಿಜುವೆಣೆನೊಪಲಿನ ಮಗ | ವಜ್ರಿಗಣ್ಣ ತೊಳಪ ಕದಪಿನ |
ನೆಣೆವೆಣೆಮೊಗದೇಜುಂಜವ್ವನೆಯರು ಬಂದು | ತುಜುಗಿಹರೋಲಗ
ದೊಳಗೆ ||

ಬಟ್ಟಮೊಗದ ಬಡನಡುವಿನ ನೈದಲ | ನಿಟ್ಟಿಸ್ಸಗ್ಗಿ ವೋಹಿಸುವ |
ಇಟ್ಟಿಡೆಮೊಲೆಯ ತೆಕ್ಕಸಿಪಿನ ನಿಜೆಯ | ರಿಟ್ಟಣಿಸಿದರು ಚೆಲ್ವಿಂದ ||

ಜಗದೇವರಾಯನ ಕಾವ್ಯ. ಸು. 1620.

ಜೆನ್ನಪಟ್ಟಣದ ದೊರೆಯಾದ ಜಗದೇವರಾಯನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ
ಗ್ರಂಥ ; ವೃತ್ತ 120. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶಿವ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.
ಭೂನಾಥಂ ಮಣಿಕಂಠಸದ್ವರದರಾಜಂ ನೋಡೆ ಚಿಂತಾಮಣಿ |
ಸ್ಥಾನಂ ಶಾರ್ಕಿಕರಕ್ಷಣಂ ಶಶಧರಾಸ್ಯಂ ನಾಡೆ ಸತ್ತರ್ಕಭಾ ||
ಷಾನಂದಂ ಕಿರಣಾವಲೀಕ್ಷಣವರಂ ಸದ್ವರ್ಧಮಾನೋದಯಂ |
ತಾನಾದಂ ಜಗದೇವರಾಯಮಹಿಮಂ ಸತ್ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರೋದಯಂ ||
ತಾಂ ಮೂತ್ರಾಪಡಿಯೆಡ್ ತನ್ನ ರಿವುಗಳ್ ಭೂಲಂಘನಂ ಗೆಯ್ದವರ್ |
ತಾನೊಂದಂಬನೆ ಬಟ್ಟಿಡಂದು ರಿವುಗಳ್ ಸರ್ವಾಪ್ರಮಂ ಬಿಟ್ಟವರ್ ||
ಪ್ರೇಮಂಬಿತ್ತು ವಸುಂಧರಾಸತಿಗೆ ತಾಂ ಪ್ರಾಣೇಶನಾಗಲ್ ರಿವು |
ಸ್ತೋಮಂ ನಾಕನಿವಾಸಿನೀಪತಿಗಳಾದರ್ ಭೂಪನೇಂ ವೀರನೋ ||
ಧರದೊಳ್ ಶ್ರೀಜಗದೇವ ನಿನ್ನ ವಿಜಯಪ್ರಸ್ಥಾನದೊಳಾ ವಾಜಿಸ |
ತುರಧಾತೋತ್ತಿತಧೂಳಿಯಿಂ ಜಲಧಿಯೆಲ್ಲಂ ಬತ್ತಿ ಮೋಗಲ್ ದಿಟಂ ||
ಹರಿ ನಿನ್ನೀಮನದೊಳ್ ಕಟುಕ್ಷರುಚಿಯೊಳ್ ಶ್ರೀಕಾಂತೆ ಹಸ್ತಾಗ್ರದೊಳ್ |
ಸುರವೃಕ್ಷಂ ಖರಖಡ್ಗದೊಳ್ ವಿಷಮರಿಸ್ತ್ರೀಯೊಳ್ ತದಾರ್ವಾನಳಂ ||

ಮಡಿವಾಳಯ್ಯಗಳ ತಾರಾವಳಿ ಸು. 1650.

ಹಾಡಿನಂತಿದೆ, ನುಡಿ 27. ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಂದವಿದೆ.
ಮಡಿವಳಮಾಜಯ್ಯನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಈತನು ವೀರಭದ್ರಾಪತಾರ
ನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ವರವೀರಭದ್ರನುಡ್ಧವಿಸಲತ್ತವರಿಗೆ |
ದುರಿತ ದುಷ್ಟತದ ಸೂಚನೆಯ ಸ್ಪಷ್ಟಗಳಾಗಿ |
ಆರುಣಕೋಟಿಗಳೊಗೆದಂತೆ ಪ್ರಜ್ವಲವಾಗಿ |
ಸುರಸತಿಯರ ಕರ್ಣಪತ್ರವೋಸರಿಸಿಗೆ |
ಶರಧಿ ಘೂರ್ವಾಸುವಂತೆ ಸಂಜೆ ಬೊಬ್ಬಿಗಳಾಗಿ |

ಉರಿವ ನಗಾನುಗತವಾಗಿ ಕಾರ್ಜೋಗಿಯಾಗಿ |
 ಸುರಮನುಮುನಿಗಳು ಶವದಂತಾಗಲು ಮಿಗೆ |
 ಹರಿವಿರಿಂಚಿಗಳಿಗೆ ಹಮ್ಮು ಪಲ್ಲಟವಾಗಿ |
 ಹರುಷಗುಂದಲು ದಕ್ಷನಿಂತೆಂದನವರಿಗೆ |
 ಮರುಳೊಡನಾಡುವ ಮತಿಹೀನಗೊರವಂಗೆ |
 ಪೆಜತಂಜುನೆನೆ ಎಂದನು | ಆ ಸಮಯದಿ ಧರಧೀವನ್ನೈತಂದನು |
 ದಕ್ಷನ ಸಿರವರಿದು ಹೋಮದೊಳಿಬ್ಬನು |
 ಪದ್ಮಾಕ್ಷನ ಸಿರವನು ಹಣಿಯಲೆಜ್ಜನು |
 ಭಾರತಿಯ ಮೂಗನರಿದು ಕರದೊಳಿತ್ತನು |
 ವ್ಯೂವಡಿಗನುರವ ತುಣು'ದು ಕುಲಿಲೆಂದು ಬೊಬ್ಬಿಡಿದನು ||

ಗುರುಸ್ತೋತ್ರ. ಸು. 1650.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 25.

ಲಿಂಗದೊಳು ನಡೆ ಲಿಂಗದೊಳು ನುಡಿ|ಲಿಂಗದೊಳು ಸಕಲಾಂಗಸಮರಸ
 ಲಿಂಗದೊಳು ತನುಭಾವಕರಣಗಳೊಂದು ಹುರಿಯಾಗಿ ||
 ಲಿಂಗದೊಳು ಕೀಲಿಸಿದ ಕಂಗಳು | ಹಿಂಗದಿರೆ ನಿಜಮುಕ್ತಿಯೆನುತದ |
 ಟಿಂಗಿತವನೆನ್ನೊಳಗೆ ತೋಡಿದ ಗುರುವೆ ಶರಣಾರ್ತಿ ||

ಉದ್ಧರಣೆಯವಾಚ್ಯ. ಸು. 1650.

ಶ್ರೀವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯರಪ್ಪ ಆದ್ಯರ ಅನುಮತದಿಂದುದ್ದ
 ರಿಸಿದ ಶಿವಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಪ್ರತಿಪಾದಕಾಗಮಗ್ರಂಥವಾಕ್ಯಗಳಿಂ ಕೆಲವು ವಚ
 ನಂಗಳಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಉದ್ಧರಣೆಯ ಸಂಬಂಧ.

ಬಸವಲಿಂಗನಾಮಾಷ್ಟೋತ್ತರ (ನಾಡಿ 108). ಸು. 1650.

ಘೋರವಾಪದೋಷವುಂಟಕುಟಕುರಾರ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಸಾರವೀರಶೈವಸಮಯಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬಸವಲಿಂಗ ||

ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಬಲಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಮರುಳನಾದೆ ಬಸವಲಿಂಗ |
ಕಾಯೊ ಎನ್ನ ಕರ್ಮಗಳನು ಕಡೆಗೆ ಮೆಟ್ಟಿ ಬಸವಲಿಂಗ ||

ಪಾರ್ವತೀಸ್ತುತಿ |ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ). ಸು. 1650.

ಪರಮೇಶ್ವರಿಯ ಪುಣ್ಯನಾಮವನು ಪಗಲಿರುಳು |
ಸರಸಾನುರಾಗದಿಂದೋದಿ ಕೇಳಿದವರ್ಗ್ಗೆ |
ದುರಿತಕಂಟಕವೊಂದು ಕೈಸಾರುತಿಹುವಮಳತರಫೋಗಮೋಕ್ಷಂಗಳು ||

ಬಸವಸ್ತುತಿ (ನುಡಿ 31). ಸು. 1650.

ಧರಣಿಪತಿಯ ಒಲಗದೊಳು | ಶರಣನಾಗಮಯ್ಯ ಬರಲು |
ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲ ಕಪ್ಪೆದ ಬಸವ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ||
ವಿಷಮರೂಪತಾಳಿ ಬಂದ | ವಿಷಮಧಾರಿ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ |
ಲೀಸಿನಿಂದ ಬಸವನೆದ್ದು ಶರಣುವಾದಿದ ||
ಚಿತ್ರರೂಪು ಜಂಗಮರ | ಪ್ರತಿಮೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣವಿತ್ತು |
ಲತೀಯಿಂದ ಬಸವ ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ತಂದನು ||

ಅಂಗಜಬೋಧೆ. ಸು. 1650.

ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ, ಭಾಮಿನೀಷಪ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 9, ಪದ್ಯ 288. ಆದಿಯಲ್ಲಿ
ಗಣೇಶ, ಶಿವ, ಮನ್ಮಥ, ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಹರ, ಗಿರಿಜೆ, ನಂದಿಕೇಶ್ವರ,
ಭರತಾಚಾರ್ಯ, ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಜಯಮಂಗಳ, ವಾಸವ, ವ್ಯಾಸಬೋಧಿ, ಸರಸಿ
ಜಾಕ್ಷ, ಪುಷ್ಪದಂತ, ಹುಹುಯ, ರತಿಗುಣಪತಾಕೆ, ಕಕ್ಕೋಕ, ಪಾಂಚಾಲ,
ನಾರಾಯಣ, ಸಿರಿಸುತ, ಸುರರು, ಮನುಗಳು, ಭೋಜರಾಜ, ಸೌಮ್ಯನರ, ದತ್ತಕ,
ಕೂಚಿಮಾರ, ಶಶಭದ್ರ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವಂತೆ ಕವಿ
ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಚಿತ್ತದಿಂಗಿತವೊಂದು ಹರುಷವ | ನಿತ್ತು ಕರುಣಕಟಾಕ್ಷದಿಂದಲಿ |
ಸತ್ಯಸಂತೋಷದಲಿಯಭಯವನಿತ್ತು ನಿಜಪತಿಗೆ ||

ನಿಶ್ಯಕ್ಪತ್ಯದ ನಿಯಮದಲಿಯನು | ರಕ್ತಿಶಕ್ತಿಯನಿತ್ತು ಮನವೊ |
ಚ್ಚತ್ತು ಗೊಂಡನು ಕೂಲಿಯಾಗಿಹ ಬಾಲೆ ಕುಲಯುವತಿ ||

ನೀತಿವಾರ್ಧಕ. ಸು. 165).

ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪರರ ಕೆಡಿಸುವರೊಳಂ |
ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಭಾಷೆಕೊಟ್ಟು ತಪ್ಪುವರೊಳಂ |
ಹೊನ್ನಾಸೆಗಾಗಿ ಮುಖೆಹೊಕ್ಕವರ ಕಡಿಪರೊಳು ವಿಶ್ವಾಸ ಸಲ್ಲ ಕೇಳೈ ||
ಕನ್ನಡೊಳಗಣ ಗಂಟ ಕೈನೀಡಿ ತೆಗೆವಂತೆ |
ಸುಣ್ಣ ಪಾಯಸನೆಂದು ಸುರಿದುಂಬ ಮರುಳಂತೆ |
ಯಿನ್ನಿವರೊಳೇನುಫಲ ದೊರೆಕೊಳ್ಳದೆಲೆ ಕುವರ ಕೇಳಿಂದ ಗುರುವರೇಣ್ಯ ||

ಪ್ರಾವಕಾರ್ತಾರ. ಸು. 1650.

ಸಾಂಗತ್ಯ ಪದ್ಯ^{೧೩} ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಾಂತೀಶ, ಸಿದ್ಧಾಧಿಗಳು, ಸರ
ಸ್ತುತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ.

ಕೊಲೆ ಹುಸಿ ಕಳವು ಪರಾಂಗನೆ ಬಹುಕಾಂಕ್ಷೆ | ಪಲ ಮದ್ಯ ಜೀನ
ಶುಷ್ಪವನು |

ಸಲೆ ಜೀವರಾಶಿ ಪಾಲ್ಮರದ ಫಲಂಗಳ | ನೊಲಿದು ಜೈನರು ಬಿಡಬೇಕು ||
ಕಟ್ಟಿದ ಕರ್ಮದ ಹುಟ್ಟಿದ ದೇಹಕೆ | ತೊಟ್ಟನೆ ವ್ಯಾಧಿ ತೋಡಿದೊಡೆ |
ಹೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಣೆಯರ ಮನೆಗೈದಿ ಸೇಸೆಯನಿಟ್ಟುಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳುವುದೇ ||
ಉತ್ತಮಕುಲಸತಿಯರು ನೀಡಕಣೆಯರಿ | ಗೆತ್ತಿ ಕೈಮುಗಿದಾಗ ತಮ್ಮ |
ಉತ್ತಮವ್ರತಕತಿಚಾರ ಮತ್ತಾವುದು | ಮತ್ತೆ ದುರ್ಗತಿಗೆ ಕಾರಣವು ||
ಗಟ್ಟಿಪಾವಡೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿದುದಕವ | ನೆಟ್ಟನೆ ತಂದು ಶುಚಿಯಾಗಿ |
ಬಿಟ್ಟು ಜೀವಾಳೆಯ ಶುದ್ಧೋದಕದಿಂದ | ಹೆಟ್ಟುಗೆಯಡುಗೆಮಾಡುವುದು ||
ಮಕ್ಕಳಿಗೆಂಜಲಿಲ್ಲೆಂಬ ಮಾತನು ಮಾಡಿ | ಮಕ್ಕಳ ಬಳಲೆ ಕಟ್ಟಿಗಳ |
ಮಕ್ಕ ಹಾಲೆಂಬಿವ ಮುಟ್ಟದೆ ಮಾಡಕೆಯನಕ್ಕ ಕೈದೊಳೆದು ಮುಟ್ಟುವುದು ||
ಮಕ್ಕಳ ತೊಡೆಯಮೇಲಿಟ್ಟು ಬೀಸಲು ಸತಿ | ಮಕ್ಕಳ ಕೈಕಾಲುಗಳು |
ದೊಕ್ಕನೆ ಮುಟ್ಟುವುವೆಂದವ ಸಂತೈಸಿ | ಯಕ್ಕ ಸುದ್ದದಲಿ ಬೀಸುವುದು ||

ಶುಕನಪ್ತತಿ ಸು. 1650.

ಭಾವಾನೀಷಪ್ತದಿ, ಪಶ್ಯ ಸುವಾರಾ ೨೧೦೦. ಕೆಳದಿಯರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಗ್ರಂಥ. "ಶುಕನಗ್ನಿಭೂಭೂಜಗಣ-ಹಿದತಿಕೌಶಲ್ಯಕಥೆಯನು ವಿರಚಿಸುವೆನು" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಜಡೆಮುಡಿಯ ನಡುವೆಡೆಯೊಳಡಗಿಹ | ಮಡದಿಯನು ಬಿಡದಡಿಗಡಿಗೆ
ಘಡು |

ಘಡಿಸಿ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗುಟ್ಟಿತೆಡೆತೊಡೆಗಡರಿ ಜಡಿಯುತ್ತ ||

ಮಡುಕಿ ಜಡಿಬಿಡಿಯಾಗಲಾಬಡ | ನಡುವಿನಬಳಿಯಮೃದುವುಡಿಯಲೊಡ |
ಬಡಿಸಿ ಕಡುಸೊಗವಿತ್ತ ಮೃಡ ನಿಮ್ಮಡಿಗೆ ಪೊಡಮಡುವೆ ||

ಗಂಧಸಿಂಧುರವಂದು ದಂದುಗ | ದಿಂದ ನೊಂದು ಮುಕುಂದ ಹರಿ ಗೋ |
ವಿಂದ ರಕ್ಷಿಪುದೆಂದು ವೊರೆಯಿಡಲೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ ||

ಬಂದು ನೆಗಟನು ಕೊಂದು ಪರಮಾ | ನಂದದಿಂದುದ್ದರಿಸಿ ಬಕುಶರ |
ತಂದಯೆನಿಸುವ ದೇವ ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟಿಗೆ ನಮೋ ಎಂಬಿ ||

ಯಶೋಧರಸಂಗತ್ಯ ಸು. 1651.

ಸಂಧಿ ೩, ಪದ್ಯ ೩೩೪. ಇದರ ಕಥಾಸಾರವು ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ (ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣ) ೩೩೪ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆಯೇ

ಸುರಪನ ವಜ್ರದ ಹತಿಗಂಜಿ ಗಿರಿಗಳು | ಪಿರಿದು ಬೇಗದೊಳೊಡಬಂದು |
ಶರಣುಹೊಕ್ಕುವು ಮಾರಿದತ್ತನನೆಂಬಂತೆ | ಕರಗಲೊಪ್ಪಿದುವು ಪಾಜನಲಿ ||

ಜ್ಯೋತಿಷ (ಚಂಪು) ಸು. 1650.

ಪಶ್ಚಿಮದಿಶೆಯೊಳ ಕಂಪಿಸೆ | ನಿಶ್ಚಯ ಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲ ಕೆಡುವುದು
ಲೋಕಂ |

ಅಶ್ವರಿ ಡಾಮಂ ಬಕುಂ | ದುಶ್ಚರದೊಳನಗರದುರ್ಗಕೆಡುವುದುನಿಜದಿಂ ||
ಬಿಲ್ಲು ಪರವೇಷಪಡುವಲಿ | ಸಿಲ್ಲದೆಪೂರ್ವಾದ್ರಿಯೊಳಗೆಪಡಿಸೂರ್ಮಂಗಳ |
ಬಲ್ಲಿತ್ತಗ್ನಿಯ ಮಂಜಡು | ಮುಲ್ಲಸದಿಂ ತೋಪೆದಿವನೆ ಮಲೆಸಂಪೂರ್ಣಂ ||

ನರಪಿಂಗಲಿಯ ನಿಮಿತ್ತ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1650.

ಅನೆಮುಟ್ಟಲು ಅಮೃತಾನ್ನವನುಣ್ಣರು. ಕಾಗೆ ಮುಟ್ಟಲು ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು—ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸಂವತ್ಸರಫಲ ಸು. 1650.

ಕಾಳಯುಕ್ತಿಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ಮಜೆಬೆಳೆ ಘನಮಕ್ಕು, ಸೈರಣಿ ಸಂತೋಷ ಮಕ್ಕು ; ಬಡಗಲು....ತಲಗು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜಭಯದಿಂದ ಕೇಡಕ್ಕು, ಮಿಕ್ಕ ದೇಶಕ್ಕೆ ಲೇಸಕ್ಕು.

ಮೂರೇಳು ದೀಕ್ಷೆಯ ಪದ ಸು. 1650.

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟಿದಿ, ಪದ್ಯ 21. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ “ಗುರುಶಾಂತಮೂರ್ತಿ ಮೂರೇಳು ದೀಕ್ಷೆಯನಿತ್ತ ತೆಹನ ಪೇಟ್ಟಿಪೆನು” ಎಂದಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಪದ್ಯದ ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಧವಾದ ದೀಕ್ಷೆ ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಭಿಕ್ಷಾಟನ ಚರಿತೆಯ ಟೀಕೆ. ಸು. 1650.

“ಭೂಮಿಾಶ್ವರನಾದ ಸತ್ಯಭಾಮಾಭೂಷಣನಾದ ಪ್ರತಾಪರಂಜಿತನಾದ ಭೂಲೋಕದೇವೇ ದ್ರ ಬಲ್ಲಾಳವುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಭೈರವಭೂಷಾಲನ ಭುಜಾದಂಡ ಶಿವಭಕ್ತಿವಾರ್ಧಿಪರ್ಧನಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ಸೇನಾಧಿನಾಥ ಚಿಕ್ಕವೀರಭದ್ರಯ್ಯನು ಹೇಳಿಸಿದ ಭಿಕ್ಷಾಟನ ಚರಿತ್ರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ”.

ಭುವನಕೋಶ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1650.

ಗುರುಬಸವಧರ್ಮರೂಪನ | ಪರಮೇಶ್ವರನಾದಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಯ | ವಿರಚಿಸಿದ ವಿಧವ ಕೇಳ್ದನು | ನೆಪೆಮುದದಿ ಸನತ್ಕುಮಾರ ನಂದೀಶ್ವರನ ||

ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮರಾಯ ಕೆಂಪರಾಯರ ಪದ. ಸು. 1650.

ಮಂಡಲಪತಿವೆಂಕಟರಾಯರ ಭುಜ | ದಂಡ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರ ಗಂಡನನಿವ

ಕಾ |

ಲೈಂಡೆಯವುಟ್ಟು ಚಿಕರಾಯನನಿಸಿಯೆ | ಕೊಂಡು ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮ ಭೂಪ

ಸುಖದೊಳರ್ದು |

ಖಾಡೇಂದುಫರನೆಡೆಗೈದಲಾತನರಾಜ್ಯ | ಭಂಡಾರ ಬೊಕ್ಕ ಸವಧಿಕಾನೆಕುದು
ರೆಯ |

ತಂಡ ಮುಂತಾಗಿ ಎಲ್ಲವನು ಆ ಈ ಯಮಗಾಡ | ಲಂಡತನದೆ ಗ್ರಹಿಸಿ
ದುರ್ಗಗಳ ಪ್ರ |

ಚಂಡತೆಯಿಂ ಬಲಿಸಿ ತಾನಲ್ಲದೆ | ಗಂಟುಗಲಿ ಇಲ್ಲನಿಸಿ ಇರಲದ |

ಕಂಡು ಕಡುಹುವೆರಸಿ ಆಕ್ಷಣದೆ ಮುಂ | ಕೊಂಡೆ ನೀ ರಾಜಕಾಡ್ಯಕೆ
ಮನವೆಳಸಿ |

ಎಲಹಂಕನಾಡಪೆಯ ಕೆಂಪರಾಯಾ ||

ಭೋಜನರಗಳೆ ಸು. 1650.

ಅನ್ನವನಿಕ್ಕುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಕರನು | ವನ್ನಿಪುರದ ರಘುರಾಮ ರಕ್ಷಿಸಲಿ ||

ಭಾರತ ಸಾವಿತ್ರಿ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1650.

ಆರಂಭ—

ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ | ಪಾದಂತಾನಂದಸುಗುಣನಿರ್ಗುಣದೊಳಸಂ |
ಪಾದಿಸಿದ ವಿಮಲಹರಿಮಹಿ | ಮೋದಧಿಯಂ ಭೀಷ್ಮನರ್ಥಿಯಿಂ ಕೀರ್ತಿಸಿ
ದಂ ||

ಭಾಗವಂತಿಗೆ ಹಾಡು ಸು. 1650.

ಕ್ಷಿತಿಯೊಳು ಕುಂತನವಿಷಯದೊಳೊಪ್ಪುವ | ಪ್ರತಿಕೊಪಣದ ಚಂದ್ರ
ಪ್ರಭರ |

ಕೀರ್ತಿಯ ಕೀರ್ತನೆಯಭಿಷೇಕಕೆ ಮಾನಿನಿಯರೆ ಕೇಳಿ ಜಿನವಚನವನು ||

ಶುಕಸಪ್ತತಿ ಸು. 1680.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 38 ಸಂಧಿಗಳು
(ಪದ್ಯ 1180) ಇವೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ, ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಪಾರ್ವತಿ,
ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಷಣ್ಮುಖ, ವೀರಭದ್ರ, ಸೂರ್ಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಉರಿಗೆ ತಪ್ಪುವ ಹಾಕಿದಷ್ಟುಕೆ | ಮರಳಿ ಹೇಗೆ ವಿಶೇಷವಹುದೋ |

ಹುರುಳುಗೆಡಿಸುವ ಕಾಮದೊಡನೆ ಮನಸ್ಸು ಮಿತ್ರಿಸಲು ||

ಭರದಿ ಪೆಚ್ಚುತ ವೋವುದಲ್ಲದೆ | ಪರಿಹರಕ್ಕವಕಾಶವಾವುದು |
 ಪರಮವೈರಾಗ್ಯದಲಿ ಮನವನು ನಿಲಿಸಬೇಕೆಂದ ||
 ಮನುಮಧನ ಸಿಂಗಾಡಿಯೊಂದಿ | ಮಿನುಗುತ್ತಿರ್ಪುದು ಪುರ್ಬು ಕರ್ಣಗ |
 ಳನುಪಮಶ್ರೀಕಾರಕಣೆ ತುಟಿ ಹವಳವೆನಿಸುವುದು ||
 ವನಜನೇತ್ರೆಯ ಕೊರಳು ಶಂಬದ | ನೆನಹಿಗೀಡಾಗಿಹುದು ಮಿಗೆ ಕಂ |
 ಪಿನ ಹೊಳಹ ಬೀಜುವುವು ಮೊಳಗೊಂಡಿರ್ಪ ದಂತಗಳು ||
 ೨೪7ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಶ.ಕಸಪ್ತಿಯೂ ಇದೂ ಒಂದೇ ಗ್ರಂಥ
 ವಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು

ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಚಂಪು) ಸು. 1680.

ಶ್ರೀರಮಣೇಯಕಾಯನತಿತೀತಳಶೀಲಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷನಂ |
 ಭೋರುಹಸಂಭವಾನವಚತುಷ್ಪಯನಿಸ್ಸೃತಸನ್ನತಿಪ್ರಿಯಂ ||
 ಚಾರುಫಣೀಂದ್ರ ಭೋಗಶಯನಂ ಗರುಡಧ್ವಜನತ್ಯವಾರ್ವಾಶೃಂ |
 ಗಾರರಸಾಕರಂ ಸಲಹುಗೆಮ್ಮನತಿಪ್ರಿಯರಂಗನಾಯಕಂ ||

ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯಚೌಪದ ಸು. 1680.

ವೈಷ್ಣವರು ದೊರೆೆಯಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ.
 ಅರಿಯಾಗುವಿವ್ರರಂಜನೆನಿಸುವನು |
 ಗರುವನಹ ದೇವರಾಜೇಂದ್ರನಾತ್ಮಜನು |
 ದೊರ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜೇಂದ್ರವಿಷ್ಣುವನು |
 ಪರವಿತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಾರಮಣ ರಕ್ಷೀನನು ||

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗ. 1685.

ಭಾವಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 30, ಪದ್ಯ 1825.
 ಅದ್ವಿತೀಂದೀಕೃತಿಯನಜುಹುವ | ಹದನ ಭವಪುರಸಗನಲಕ್ಷ್ಮೀ |
 ವದನಚಂದಿರನಿವ ಗೋಪೀನಾಥನೊಲವಿಂದ ||
 “ಗ-ರುಚಿದಾನಂದಾತ್ಮನಂಘ್ರಿಯಲಿ” ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಮೌನೇಶ್ವರಬಾಲಲೀಲೆ ಸು. 1700.

ಭಾವಿನೀಷಟ್ಪದಿ; ಅಧ್ಯಾಯ 6, ಪದ 30. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿ,
 ಎಷ್ಟು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ವ್ಯಾಸ, ಮಲು

ಹಣ, ಹರಿಹರ, ನಿರಂಜನ, ಮಯೂರ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಶುಕ ಈ ಕವಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಷೇಕ್, ಸೈಯದ್, ಪಟಾಕ್ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ತುರುಕರ ಸಮಾಚಾರವೂ ಬರುತ್ತವೆ.

ಅಣುವಿನೊಳಗಣುವೆನಿಸಿ ತೋರ್ಪನೆ | ಗುಣನಿಧಿಯ ತನುವಿನೊಳು
ತನುವಿನ |

ಒಣಿಶೆಯಲಿ ಕಾಣಿಸುತಲಿಹನೆ ಮಹಾಪ್ರಮಾಣದಲಿ ||
ಗಣಿಸಿ ನೋಡೆ ಮಹತ್ತಿನಿಸಿ ನ | ನೃಣಿಯೊಳು ಗುಣದಂತೆ ಮೊಳೆಯು |
ತ್ತಿಣಿಕೆಂಪಾಡಿದನಂತವೇ ಕೇಳೈಕ್ಕಪರಬ್ರಹ್ಮ ||

ಘಟ್ಟವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ ಸು. 1700.

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟಿದಿ, ನಂಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 3 ಸಂಧಿಗಳಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ವಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ವೀರಭದ್ರ, ಷಡ್ಮಾಖ, ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ, ಚಂಪೇಶ್ವರ, ಮಹಾಕಾಳ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಕವಿಯ ಗುರು ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲೇಶ.

ನಂಬಿದವರಂ ಸಿಂಬಿಯೆಂಬವರ್ ಮನಮೆಚ್ಚೆ |
ಹಂಬಲಿಸುವರ್ ಬಾಯೊಳಾತ್ಮದೊಳು ನಿಷ್ಕರುಣ |
ವುಂಬ ಉಂವಂಬರಕ್ಕಿಂಬು ತಪ್ಪಲ್ ಸುಯ್ಯು ಕಂಬನಿಯಕಪ್ಪೆಯುತ್ತಲಿ ||
ಗುಂಭನೆಲ್ಲಂ ನಿಗಿ ಜ್ಯಂಭಣದಿ ಸ್ವಾತ್ಮಪತಿ |
ಯೆಂಬ ಭಾವನೆಬಿಟ್ಟು ಎಲೊವಾಸಿ ಮೂಢನಂ |
ನಂಬಿ ಈತನನಾದೆ ನೆರೆಹೂರೆಯ ಪುರುಷರಾ ತಂಬುಲವ ತಿನ್ನೆಂಬರೈ ||
ಎಜನನೆಂಬರ್ ಪ್ರಾಯವರ್ಪನ್ನೆಗಂ ಪತಿಯ |
ಭಜನೆಗೈವರ್ ಉಣಿಸಿಯೊಡಿಸಿಭೂಷಣಮಿಡಲ್ |
ಮಜನನೆಂಬರ್ ತಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯ ಭಾವಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನಿರೊಡೆ ಹಿಗ್ಗುತೆ ||
ಮಜರೆಯೆಂಬರ್ ಮಾಜುವುತ್ತರಕೆ ಕನಲದಿರೆ |
ಕುಜನನೆಂಬರ್ ಸ್ಯವ ಕೈವಾಡಲ್ ಮುಪ್ಪು |
ರಾಜಿಯೊಂದೆ ಮುದಿವಾಸಿಯಜನೇಕಸಿಲಿಸಿಹನೊಕ್ಕಜನೊಕಾಲನೆ ಎಂಬರೈ||
ದುರ್ಭವದ ಬಿತ್ತುಗಳ ಕೊರ್ಬಳ್ಳ ಕತ್ತಿಗಳ |
ಅರ್ಭಟದ ತೊತ್ತುಗಳ ನಿರ್ಭರದ ಕುತ್ತುಗಳ |

ಪರ್ಥಿವಘಸುತ್ತುಗಳ ತಬ್ಬಿರುವ ಮಿತ್ತುಗಳ್ ಸರ್ವದುರ್ಗುಣ ಗೊತ್ತು
ಗಳ್ ||

ಉಬ್ಬಸದ ತಿತ್ತಿಗಳ್ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳ ತಿತ್ತಿಗಳ್ |
ಮರ್ಬಿಡಿದ ಮೂರ್ತಿಯರ್ ಪರ್ಬಿದಪರ್ಕೀರ್ತಿಯರ್ |
ಪೆರ್ಬೇಟಕಾರ್ತಿಯರ್ ಗರ್ಭಸುಖವೂರ್ತಿಯರ್ ಒಬ್ಬರೊಡನಲ್ಲ ಕೇಳ್ವಿ ||

ನಿರಾಳ ಗುರುನೋತ್ತರ. ಸು. 1700.

ಭಾವಿನೀಷಟ್ಟಿದಿ, ಪದ್ಯ 35 ಹಲವು ಪದ್ಯಗಳು “ಗುರುವೆ ಶರಣಾರ್ತಿ”
ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ.

ಒಡವನೆಡೆಯಾಡುತ್ತೆ ಭಾಗ್ಯವ | ನೆಡವುಳಂ ಕಂಡಂತೆ ರೋಗಿಯು |
ತಡಕುತಿರ್ಪೋಷಧಿಯು ಲತೆ ಕಾಲೂಡು ಕಾಣ್ಬಂತೆ ||
ಒಡಲ ಪಸವಂಡಲಿನವನು ಪಾ | ಲ್ಗಡಲನಿದಿರೊಳು ಕಂಡವೋಲೆ |
ನೊಡೆಯ ಶ್ರೀಗುರುದೇವರಂಘ್ರಿಯಕಂಡು ಒದುಕಿದನು ||
ಮನವೆ ಕ್ಷಣ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆದುಗು | ಮನವೆ ಕ್ಷಣದೊಳು ಗಗನಕ್ಕೆ
ದುಗು |

ಮನವೆ ಕ್ಷಣದೊಳಗಟ್ಟಿದಸೆಗಳ ಬಳಸ ಬಂದಿಹುದು ||
ಮನವನೊಬ್ಬಳಿವಾಡಿ ನಿಂದಡೆ | ಪೂಕ ಘನ ಮಹಲಿಂಗವೆನುತದ |
ಜನವನನ್ನೊಳು ತೋಡಿ ಸಲಹಿದ ಗುರುವೆ ಶರಣಾರ್ತಿ ||

ಮುಕ್ತಿರಾಮೇಶ್ವರಶತಕ ಸು. 1700.

‘ ಮುಕ್ತಿರಾಮೇಶ್ವರನೇ ’ ಎಂದು ಮುಗಿದ ಕೆಲವು ಕಂದಗಳು ದೊರೆ
ಯುತ್ತವೆ ಇವು ಆವುದಾದರೂ ಒಂದು ಶತಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು
ಹಾವಿನ ಮೊಗದೊಳ ಸುಧೆಯಂ | ಭಾವೆಯರೊಳ ಜೀವನೇಹಮಂ
ನಂಬುಗೆಯಂ |
ಸೇವೆಯಲಿ ಸುಖವನಜನವ | ಜೀವರು ಮರುಳುಗಳು ಮುಕ್ತಿರಾಮೇ
ಶ್ವರನೇ ||
ಜೀವದಜೀವೆಂಬುದನೇ | ಸಾವೆಂದಾಡುವುದು ಮನುಷ್ಯರು ಸಾವಲ್ಲಂ |
ಸಾವೆಂಬುದಾವುದೈ ಪರ | ಸೇವೆಯೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಮುಕ್ತಿರಾಮೇಶ್ವರನೇ ||

ಶಿವಾಷ್ಟಕ ಸು 1700

ಆಕಾಶಕೇಶಂ ಶಿವಾತ್ರಗೇಯಂ ಲೋಕಾದಿವಂದ್ಯಂ ನಿಜಭಕ್ತಕಾಯಂ |
ವಿಕಾಶ್ವರಂ ಪೀಠಧರಾಬ್ಜದೇಹಂ ಸಾಕಾರದಿಂದನ್ನ ಕರಕ್ಕೆಬಂದಂ ||

ಮಹಿಮಾಷ್ಟಕ ಸು 1700.

ಆವಂಗೆ ಎಷ್ಟು ಭಕ್ತನು | ಆವಂ ತಾನಿಂದ್ರವಂದ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತುತನುಂ |
ಆವಂಗೆ ಮರರ ಒಲಗ | ದೇವವಿರೂಪಾಕ್ಷಗಲ್ಲ ದುಃಖದಗ್ಗುಂಜ ||

ಅಕ್ಷರಮಾಲಿಕೆ. ಸು. 1700.

ಕಂದ 66, ಪ್ರತಿಕಂದವೂ “ ಗರಳಪುರೀಶಾ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.
ಅಕಾರದಿಂದ ಹಕಾರದವರೆಗೆ ಇವೆ.

ನಾನೆಂಬ ಹೃದಿನಿಂದವೆ | ನಾನಾಸುಕೃತಗಳ ನೀಗಿ ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳಂ |
ತಾನಾರ್ಜಿಸುತ್ತೆ ಕೆಡುವರು | ದೀನರು ತ್ರೈಲೋಕದಧೀಶ ಗರಳಪುರೀಶಾ ||

ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುವಿನಷ್ಟಕ ಸು. 1700.

ಶ್ರೀರಮಣನಿಂದ್ರಾದಿವಂದಿತಜರಣನಂ ಶುಭಕರಣನಂ |
ಮಾರಮದಸಂಹಾರ ನಿರ್ಮಲಮಾರನಂ ಸುಖೀರನಂ ||
ಕಾರುಣಿಕಮಾಹಾತ್ಮ್ಯನುಜಗಪಾಲನಂ ದಯ ಶೀಲನಂ |
ಧೀರಗುಣ ಗಂಭೀರನಲ್ಲಮದೇವನಂ ಸುಖವೀನನಂ ||

ನರಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರ ಸು. 1700.

ಭಾವಾನೀಚಟ್ಟದಿ, ಪದ್ಯ 101. ಕರಿಗಿರಮ (ದೇವರಾಯದುರ್ಗದ)
ನರಹರಿಯ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಪ್ರಾಣೇಶಶತಕದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಅಂಕಿತವಿರುವುದರಿಂದ
ಆ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನೇ ಮಾಡಿರಬಹುದು

ಬಿಲ್ಲಹಬ್ಬಕೆ ನಲ್ಲಕೃಷ್ಣನ | ಮಿಲ್ಲಕಂಸನು ಕರನೆ ಗೋಕುಲ |
ದಲ್ಲಿ ಬಲಕಲ್ಲರನು ಸಂತೈಸಗ್ರಜನು ಸಹಿತ ||
ಸ್ವಲ್ಪಲಜ್ಜರಾದೊಳು ಕುಬುಜಿಯ | ಜ್ಯೋ ರಕ್ಷಿಸಿ ಬಿಲ್ಲಬಚ್ಚಿ |
ದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲರ ಕೊಂದ ನರಹರಿ ರಕ್ಷಿಸನವರತ ||

ಪ್ರಾಣೇಶತತ್ವ.

ಧರ್ಮ ಸುರುಳಿಯ ಸುತ್ತಿ ಕಕ್ಷದೊ | ಕಿಷುಕಿ ಜಾಣುವ ದುರುಳದೈತ್ಯನ |
ತರಣಿಸಾಸಿರಕಿರಣಲಹರಿಯ ನಿಶಿತದಾಡೆಯೊಳು ||

ಇಹಿದು ಧರಣಿಯ ತಂದು ಹರಹಿದ | ಸುರರ ಪಾಲಕ ರಿವುಕುಲಾಂತಕ |
ದುರಿತದೂರ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯ ತೋಪೊ ಪ್ರಾಣೇಶಾ||

ಧರ್ಮವ್ಯಾಧೋಪಾಖ್ಯಾನ ಸು. 1700.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಈಶ್ವರ, ಪಾರ್ವತಿ, ವ್ಯಾಸ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ
ಸರಸಕಲ್ಪನವೀಚಿವಿಸರದೆ | ವೇಣೀವ ನಿಜಹೃದಯೊಂಬುನಿಧಿಯೋ |
ವರಿಯೊಳುದಿಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಗಭೀರಮಂಥನದೆ ||
ಪರಮಭಾರತವೆಂಬ ಸುಧೆಯಂ | ಭರದೆ ತೆಗೆದೀಜಗತಿಗರ್ಪಿಸಿ |
ಹರಿಸವೊಂದಿಸಿ ಜಸದಿನೆನೆವಾವ್ಯಾವಮುನಿ ಮೊರಗಿ ||
ನೆಲದೆ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಮಹಿಮೆಯು | ನಲಘುಜನನೀಜನಕಸೇವಾ |
ಫಲಮನಂಟೆಯಿವ ಧರ್ಮಸಾರದ ವಹಿಭಾರತದ ||
ಲಲಿತಧರ್ಮವ್ಯಾಧಕಥೆಯನು | ಸುಲಭವೆನೆ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಗಳಿ |
ನೊಲಿದು ನುಡಿದೆಂ ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯ ವೃತ್ತದೊಳು ||

ಆಸ್ಥಾನಜ್ಯೋತಿ (ಕಂದ 1311) ಸು. 1700.

ಖುಲ್ಲರಕುಹಕರಕದನಕೆ | ನಿಲ್ಲದೆಹರಿವವರಕೊಂಡೆಯರ ದುರ್ಜನರಂ |
ಒಳ್ಳಿದರೆಂದು ಸಲಹಲು | ಹಲ್ಲಂಹದಿನಾಂಜಹೋಹುದೆಂಬುದನತಿಯಾ ||
ಬಡತನದಲಿಬಂಧುಗಳೆ | ಪೈತೆಯಂ ಹೊಕ್ಕಿದುರ್ ಅಲ್ಲಿ ನೆಗೆಗಿಡಿಯಾಗದೆ |
ಆಡವಿಯ ಸೊಪ್ಪಂ ತಿನ್ನು | ತೊಡಲಂಹೊರೆದಿಪ್ಪಸುಖಕಡೆವೊದಲಿಲ್ಲಂ ||

ಪಾಂಡವರ ಚರಿತ್ರ ಸು. 1700.

ಹಾಡಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಸಂಧಿ 5, ಪದ 571. ಒಂದೊಂದು ನುಡಿಯೂ
"ಶ್ರೀ ಜಾನಕೀವಲ್ಲಭಾ" ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ತಟ್ಟಿಯಕೆರೆಯ ರಂಗನ
ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು, ಶಿವ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ
ಇದೆ.

ಕೇಳು ಕೇಳಿಲೊ ಕುಹಕ ಖಳ ಎನ್ನ ವಲ್ಲಭರು |
 ಕೇಳಿದರೆ ಬಿಡರು ನಿನ್ನ | ಮುನ್ನ |
 ಸದಿದುಸೀಳಿಬಿಡುವರುಬೇಡಕಾಣೊ | ಸಾರಿಹೇಳಿದನುಕೆಡಬೇಡಮಾಣೊ |
 ಅಂತ್ಯಕಾಲಕೊದಗಿದ ಬುದ್ಧಿಯೇನೊ |
 ಪಾಪಿಬಯಲಾಸೆಗಾಗಸುವಟ'ಯದಿರೆಂದೆಂಬ |
 ಬಾಲಕಿಯೊಳಿಂತೆಂದನು | ತಾನು | ಶ್ರೀಜಾನಕೀವಲ್ಲಭಾ ||
 ಬಡಪಾಂಡವರನಡನಿಗೊಡಿಸಿದೆನೆಂದು ಎ |
 ನೊಡನೆ ಕಣಕಿದನೆ ಬಂಜು | ಇಂದು |
 ಅಯ್ಯ ತೊಡೆವನಾತನ ಹಣೆಯಲಿಪಿಯು | ನೃಪನವಡೆಯನಿಕ್ಕುವೆನು ರಣ
 ಬಲಿಯು |
 ಅವನ ಮಡದಿಮಕ್ಕಳ ತಹನು ಸೆಪೆಯು |
 ನೆಂದು ಕೆಡುಗವನು ಜಡಿದು ಕಮಲಾಕ್ಷಿಯರ ಮುಖನೋಡಿ |
 ಕುಡಿವಾಸೆಯನು ತಿರುಹಿದ | ಉತ್ತರ | ಶ್ರೀಜಾನಕೀವಲ್ಲಭಾ ||

ಕಾವ್ಯಸಾರ (ಪದ್ಯ ೨೫) ಸು. 1700.

ಇಂಬಿಂ ನಾಟ್ಯಮನಾಡೆ ಕಾಂತೆಯಮೊಗಂ ತತ್ಕಾಲದೊಳ್ ತೋರ್ಪುದಾ |
 ಜಂಬೂವಜ್ಜಲಬಿಂದುವಜ್ಜಲಜವಜ್ಜಂಬಾಳವಜ್ಜಾಲವತ್ ||
 ಇಂಬಾಗಿರ್ದ ಸುವೀಣೆಗಾನರವದಿಂ ಮಧ್ಯಸ್ತನಾವಾಂಗದಿಂ |
 ಜಂಬೂವಜ್ಜಲಬಿಂದುವಜ್ಜಲಜವಜ್ಜಂಬಾಳವಜ್ಜಾಲವತ್ ||
 ಕೈಸನ್ನೆದೋಣಿ ಚೆಲ್ವಿನ | ಮೈಸಿರಿಯಂ ಬೀಣಿ ವೈಸಿಕದೆ ಎಟರಸುವಂ |
 ಕೈಸೆಹೆಗೊಳುತ್ತರಂದೆವು | ದೃಪರಳನ ಪಿಡಿಮತೊದೆ ಗಣಿಕಾನಿಕರಂ ||
 ತಿಣಿಕಲ್ಲಾಡುವಳಪ್ಪಶೈಲಕುಲಮಂ ದಿಗ್ಗಂತಿದಂತಂಗಳಂ |
 ನಿಜಿಕೈಯಿಕ್ಕಲೆದಾಡುವಳ ಮುಗಿಲವೂವಂ ಸೂಡುವಳ ತಾರೆಯಂ ||
 ತಿಣಿವಳತುತ್ತುಗಳೆಂದು ಚಂದ್ರರವಿಯಂ ಕಂಡೋಲೆಯೊದಿಕ್ಕುವಳ |
 ನಿಜಿಯಂ ಸುತ್ತುವಳೆಟುವಾರ್ಧಚಯಮಂ ಶ್ರೀಕೀರ್ತಿರೇಚಾಂಕನಾ ||
 ನಂಬಿದವನಿವಂ ತನ್ನಂ | ನಂಬದೆ ಹಿಂಗಿರುವ ಮನುಜನಿವನೆಂದೊಂದುಂ |
 ಇಂಬಿಡಿದು ಸಲಹದರಸಿನ | ಡೊಂಬಾಟಕಿ ಮನವನಿತ್ತು ಕಡದರು
 ಮನುತಾ |

ಲೆಕ್ಕದ ಚೌಪದ. ಸು. 1700.

ಗಣಿ ಗಡುಗ ಗಡವೊಂದಿಂ ಪಾಟುವಾಗ |
 ಗಣಿ ಕ್ಷಣಕೆ ಶತಕ್ರೋಶವನು ಪೋಗಿ ಬೇಗ |
 ಕ್ಷಣಕೆಯೊಂದೊಂದ ಹೆಚ್ಚುತ ಪೋಗಿ ಗಡುಗ |
 ಗಣಿವಿಡಿವುದೆನಿತುದಿನಕೆಂದು ನುಡಿ ಬೆಡಗ ||
 ಹಡಗು ಮೂಜನು ಕೊಂಡು ಹೋತ ಮಾರ್ಗದಲಿ |
 ಯೊಡಲೊಳಿಡಿದೊಡನೆ ಭರವಾಯ್ತೊಂದಕಲ್ಲಿ |
 ಮಡಿಬೆರಡಕವರನಿತ ಕೊಡುತ ಒರಲಲ್ಲಿ |
 ಕಡೆಗೆ ಮಾಹಸುಗೆಯಲಿ ಸನುಮಾಪು ಸೊಲ್ಲಿ ||
 ಕಾಲಾಪು ಕಣ್ಣಾಪು ಬಾಲವೆರಡೇನು |
 ಜೋಲುಪಾಕಿವಿ ನಾಲ್ಕು ತಲೆಮಾಪದೇನು |
 ನಾಲಗೆಯು ನಾಲ್ಕು ಕೈ ನಾಲ್ಕುತಡೇನು |
 ಬಾಲಭಾಷೆಗಳಲ್ಲ ನುಡಿ ನಿಜವದೇನು ||

(ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಾವಸುತ್ರಿ ಮೂಷಕವನೇರಂದ ವಿಘ್ನೇಶ)
 ಮರದಿಂದ ಮುಳಿದು ಬಿದ್ದಿನ ಹಿಡಿದು ತಂದು |
 ಭರದಿಂದಲಾಕ್ಷ್ಮಣದ ಚರ್ಮವನು ಸುಲಿದು |
 ಅರೆಬಿಂದು ನೊಂದವನನಂಗಡಿಗೆ ತಂದು |
 ಸರಸಜನರಾ ಕೈಗೆ ಬಾಯ್ಗೆ ಬರಲೆಂದು ||

(ಅಡಕೆ)

ಬಿಳಿಗಿಯರಸರ ವಲಕಾವಳಿ (ಚಂಪು) ಸು 1700.

ವಸೂರುಪಟ್ಟಣವನಾಳಿದ ಅಂಡಣ್ಣನಿಂದ ಬಸವಭೂಪಾಲನವರೆಗೆ
 ದೊರೆಗಳ ಚರಿತೆ ಇಳಿದೆ.

ಪರಮಾಪಲನಂತಧರಣೀ | ಶ್ವರಚೂಡಾರತ್ನ ಬಸವಭೂಪನಕೊರಲೊಳ್ |
 ಮುಣುಗಲ ಮುಕ್ತಾಹಾರಂ | ಪರನರಪರ್ಗ್ಗಾಯ್ತು ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಾಹಾರಂ ||
 ಕಂದನ ಮುದ್ದಿನಂತೆ ಕಡುವಾತಿಕ ಜಂಪಕವೃಕ್ಷದಂತೆ ಮಾ |
 ಕಂದದ ಪರ್ಗ್ಗಂತೆ ವ.ಧುವಿ ಶ್ರಿತಶರ್ಕರೆಯೊಬಿದಂತೆ ಪೂ ||

ರ್ಣೇಂದುಗಧಸ್ತಯಂತೆ ಯೆಳದೆಂಗಿನ ವಾಲ್ಮುಕಿದಂತೆ ರಂಜಿತುಂ |
ಮಂದರ ಸುಸ್ವರೋಕ್ತ ಬಸವವೇಂದ್ರ ಸುಧಾಮಯ ವಾಕ್ಯದೇವೈ ತಾಂ ||

ರಾತ್ರಿಯ ನಲ್ಲನ ಪದ್ಯ (ಕಂದ 120) ಸು. 1700.

ಮೃಗಧರನ ಹಗೆಯ ವೈರಿಯು | ಹೆಗಲೇರಿಪವನ ಮಗನ ವೈರಿಯು
ಗಿರಿಯುಂ ||
ನೆಗವಿದನ ಪಗೆಯ ಭೃತ್ಯನ | ನೆಗೆಮೊಗಮಂ ಪೋಲ್ತನಕ್ಕ ರಾತ್ರಿಯು
ನಲ್ಲಂ |
(ಹನುಮಂತ)
ಒಂದೆರಡು ಪಥದಿ ನಡೆವಾ | ಸುಂದರಿಯಾತ್ಮಜನ ಪಿತನ ಮೋಹದ ಸುತ
ನಂ |
ಎಂದೆಂದಿಗಲದಿಪವ | ನಂದವ ನೆಜೆ ಪೋಲ್ತನಕ್ಕ ರಾತ್ರಿಯ ನಲ್ಲಂ ||
(ಇಲಿ)

ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರರ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣ. ಸು. 1700.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ವಚನ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಥಮಪದ್ಯ—
ಸರ್ವಗುಣದೊಳು ಜಿನನು ಹಿಡಿವುದು | ಸರ್ವರೋಳು ರತ್ನತ್ರಯಂಗಳು |
ಉರ್ವಿಯೊಳು ಒಳಿಕುಂಟಿ ಗುಣಿಗಳು ಪಿಡಿದ ವಸ್ತುಗಳು ||
. . ತಿರಲದು ವನದೊಳುಯ್ಯಲ | ಸರ್ವಕೌರ್ಮತ್ರಿಕಸಮೇತದಿ |
ನುರ್ವಿಪತಿ ಜಿನದತ್ತನಾಡಿದ ಸರ್ವರೋಲೈಸೆ ||

ಕೊನೆಯ ವಚನ—ಈ ವಿಧಿವೆ. ಹೆಂದು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಂದ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವತೀ
ವರ ಯಕ್ಷಧರಣೀಂದ್ರನರಸಿ ದೇವಪದ್ಮಾವತಿಯ ವರಪುತ್ರ ಜಿನದತ್ತ ತ್ರಿವಿಧೈ
ಶ್ವರೈದಿಂ ಸುಖಮಿರ್ದನಂದು.

ಲೋಕಸ್ವರೂಪ (ಕಂದ 21) ಸು. 1700.

ಆಕಾಶಮಧ್ಯದಲ್ಲಹ | ಲೋಕಂ ಪದಿನಾಲ್ಕು ರಜ್ಜುವಗಲಮದೇಖುಂ |
ಏಕಂ ಪಂಚಕಮೊಂದಿನೆ | ಯಾಕಾರಂ ವಾಯುತ್ರಯದಿನೊವ್ವುಗೆ ಲೋ
ಕಂ ||

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಸಾಂಗತ್ಯ. ಸು. 1700.

ಸಂಧಿ 4, ಪದ್ಯ 549. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಾಕ್ಷ, ಗಣೇಶ, ಶಾರದೆ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಉತ್ತಮವಾದ ಕುಲದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ | ಧತ್ತಿಯ ಕೃತಿಯ ಪೇಟುವೆನು ||

ಭಾವಾರ್ಥಶತಕ ಸು. 1700.

ಓಗಟಿಯ ರೂಪವಾದ ಕಂದಗಳು. ಚೆನ್ನಕೇಶವಸ್ತುತಿ ಇದೆ

ಧರ್ಮಗುಪ್ತ ಚರಿತೆ ಸು. 1700.

ಪಾಡುಗಳು , ಆತ್ಮಾನ 11 ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಮಹಿಮೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕವಿ ಪದ್ಮಕ್ಷರ ದೇವನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಸುಗಂಧಪಾರಿಜಾತ (ಕಂದ 84) ಸು. 1700.

ಪರಪಕ್ಕಮಾತುಲುಂಗೋ | ತ್ವರಮಂ ಪೂಜಗಾಗಿ ಮಾಡಿ ಪುಟರಿಸುಡೆ
ಒಂ |

ಧರಗಂಧಂ ಮೊರೆ ಕ | ಪುರಮಾಸುವಡೆದು ಬೇಸನಿಸಿ ತಾನಿರ್ಕುಂ
(?) ||

ಪ್ರಶ್ನಚಿಂತಾಮಣಿ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

ಈ ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ಸುಖದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರು. ಈ ಧೂಮಿ ನಾಲಾವಳಿಯುಂಟು
ರೇಸು — ಇತ್ಯಾದಿ.

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪ್ರಗಮಂಗಳು (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪರಮೇಶ್ವರನು , ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪರತತ್ವವು ; ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪರಮಯೋಗವು , ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ , ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪಾಪಾಂತಕನು. ನ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವೆ ದೇವರ ಚರಣ, ಮ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವೆ ದೇವರ ಒಡಲು—ಇತ್ಯಾದಿ. ಮತ್ತೆ ನ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವೆ ಪೃಥ್ವಿ ; ವ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವೆ ಅಪ್ಪ — ಇತ್ಯಾದಿ.

ರುದ್ರಭಾರತ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

ರುದ್ರ ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಸಂವಾದ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಮೂಲತತ್ವವು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಮಿತವಾಯಿತು ? ಪಂಚಪ್ರಣವಗಳು ಹೇಗೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದುವು ? ಚರಾಚರಗಳು ಹೇಗೆ ಜನ್ಮಿಸಿದುವು ? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಶಿವನ ಉತ್ತರಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಇಂದ್ರರು ಆದಿರುದ್ರನ ಹೆಬ್ಬರಳಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಅವರ ನಾಮ ಮಘದಾ, ಹರಿಹಯ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಐರಾವತ ಬಿಳಿಯಾನೆ ವಾಹನ, ಪರುಷವಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು, ಸಿದ್ಧರಸವೆ ಜಲನಿಧಿ, ವಜ್ರವೆ ಆಯುಧ, ಕಾಮಧೇನು ವಿವ ಹಿಂಡು, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ವನ, ತವನಿಧಿ, ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಮೊಹಡಿ, ರಂಭೆ, ಉರ್ವಶಿ ಚಿತ್ರಾಂಗಿ ಮೇನಕೆ ತಿಲೋತ್ತಮೆ ಇಂತು ಪಂಚ ನೃತ್ಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಂಡ ಶಚಿಯ ಗಂಡ, ಅಮೃತದ ಬಾವಿ, ಅಹವ್ಯತಿ ಪ್ರಧಾನಿ, ಎರಿಂಚಾದಿಗಳ ಮೇಳ.

ಸದಸ್ರಗಣ ನಾಮತಾರಾಸಳಿ (ಹಾಡು) ಸು. 1700.

ವಾಡಿ ಶರಣರು ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆಸೋಮೇಶನತ್ಯಾ | ಡಂಬರದ ಗಣಸಹಸ್ರನಾ
ಮವಂ ||

ಆಂ ಕ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

" ನಿತ್ಯದಲ್ಲೆಯೂ ಅರುಣೋದಯಾರಭ್ಯವಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡುವ ಪದ್ಯಂತ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು " ಹೇಳಿವೆ.

ಧ್ರುವ ಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1700.

ಉದಯಕಾಗ ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ, ಪದ್ಯ 18.

ಗಳದ ರೇಖೆಯ ಕಂಬುಕಂಧರನ ಹಂದಿಗನ |

ತೆಹದ ಮೊಗದೋಚೆಯಂ ಸಂಸಿಜನರಾಜಿಯಂ |

ಕಿಜುನಗೆಯ ವದನಮಂ ನಿಗಮಾದಿಸದನಮಂ ಎವೆಯಿಕ್ಕದೀಕ್ಷಿಸಿದನು ||

ಕಿಜುಡೊಳ್ಳನುದರಸುಖ'ನಾಭಿಯಂ ಶೋಭೆಯಂ |

ಧರದೊಳೊಪ್ಪುವ ತಿವಳಿಯಂದಮಂ ಜಿಂದಮಂ |

ಶರದಭ್ರದಂತವೆವರಸ್ಥಲದೊಳಹ ಸಿರಿಯ ಶೋಭೆಯಂ ಕಂಡನಂದು ||

ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಸುವ್ವಿ ಸು. 1700.

ಹರನು ನಾರದನು | ಧರಗೆ ಕಳ್ಳರಾಗಿ | ಪುರವೋರಗಲ್ಲ ಗಣಪತಿಂ
ಯನ ||

ಸಿರಿಯ ಕದೊಯ್ದ ಕಥೆಕೇಳಿ ||

ಕೃಷ್ಣ ಕಥೆ ಸು. 1700.

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟದಿ, ಸುಮಾರು 2500 ಪದ್ಯಗಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ
ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಶಾರಿ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ

ಕರವೀರನಗರದಿಂ ಬರ್ಪ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸಂ |

ಹರಸಿ ಮಗಧನ ಸೈನ್ಯಮಂ ದ್ವಾರವತಿಯ ನೆಲೆ |

ವಿರಚಿಸಿ ಯಶೋವಜಂ ಮುಚುಕುಂದನಿಂ ಕಾಲಯುವನನಂ ಕೊಲಿಸಿ ಮೈ
ಜಿದಂ ||

ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೀತಿ (ಕಂದ 58) ಸು. 1700.

ರುಜಿಯಂ ಪಟವನೆ ವೈದ್ಯಂ | ಗಜಗಮನದಿ ರಣವ ಮೊಕ್ಕು ಜಯವನೆ
ವೀರಂ

ಧುಜಗಾಧರಣನೆ ದೈವಂ| ಪ್ರಜೆಗಳ ಪಾಲಿಸನೆ ಅರಸು ಶ್ರೀವಿರುಪಾಕ್ಷ ||

ವಿನಾಯಕ ಸ್ತೋತ್ರರಗಳೆ ಸು. 1700.

ಮೋದಕವುಂಡಲಿಗೆ ಹೂರಣಗಡುಬು | ಸೇವಗೆ ಸೂಸಲು ದೋಸೆ ಹೊ
ಯ್ಗಡುಬು |

ಹಾಲು ಮೊಸರು ವಾನಕ ಪನ್ನೀರು | ಫಾಲನಯನಸುತಗರ್ವಿಸುತಿಕರು ||

ಕಪೋತಪಕ್ಷಿಚಾರಿತ್ರ ಸು. 1700.

ಸಾಂಗತ್ಯ; ಪದ್ಯ 120. " ಗುರುಸಿದ್ಧ ವೀರನ ಚರಣವ ಬಲಗೊಂಬೆ" ಎಂದು
ಹೇಳಿದೆ.

ಗಂಗಾಗಾರೀ ಸಂವಾದ ಸು. 1700.

ಯಕ್ಷಗಾನದಂತಿದೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಕಲ್ಯಾಣವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪರಮಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ನೀಲಲೋಚನೆ ತನ್ನ
ಪುರುಷ ಬಸವೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ಬಿನ್ನಹಂಮಾಡಿ ವೇಣ್ಣ ಗಂಗಾಗಾರೀ ಸಂವಾದದ
ಪ್ರವರ್ಣದ ಸಾಂಗತ್ಯ-

ಸಪ್ತರ್ಷಿವಾಕ್ಯ ಸು. 1700.

ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ “ ಮಹಾಭಾರತ ಅನುಶಾಸನಿಕಪರ್ವದ ಇತಿಹಾಸ ಸಮುಚ್ಚಯ
ದೊಳಗೆ ಸಪ್ತರ್ಷಿಸಂವಾದ ಸಮಾಪ್ತ ” ಎಂದಿದೆ.

ಚೂಡಿಕುಂಡುತ್ತ ನಾಂತ್ಯಾರ್ ವಿವಾಹ ಸು. 1700.

ಯಕ್ಷಗಾನ

ರಾಜಗೋಪಾಲಮುಗುಪದರಾಜೇ ಕೆ ಭೃಂಗನಾಗಿ ರಂಜಿತ ಕೃ . . .
. . . ದೊಳಗಿಡಿಸಿದನು ಕವಿರಾಜರಹುದೆನಲು ರಂಗರಾಜನ ಭಜಕಂ ||

ಗಂಗಾಗೌರೀ ಸಂವಾದ. ಸು 1700.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ

ಗುರುರೇವಣಾಚಾರ್ಯನೆಂದರು ನೂರೊಂದನಿಗೆ |
ಹರ ಮೆಚ್ಚಿಯಿತ್ತಾರ್ಥವನೀವ | ತಿಂಕೆಕಲಹ ಬೇಡವೆಲೆ ಗವನ ನಿನಗೆ ||

ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಸಂಗೀತವದ. ಸು. 1700

ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುಲಂಗನ ಅನುಪಮಾದಿವರ್ಷ ಎದುಲೀಲೆಯ |
ಬಲ್ಲಷ್ಟು ಪೇಟುವೆನಧಿಕಹರ್ಷದಿಂದ ಕೇಳಿ ನೀವು ||

ಸೂಳೆಯ ಕೆರೆಯ ಸಾಂಗತ್ಯ ಸು. 1700.

ಸಂಧಿ 3, ಪದ್ಯ 351. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾಳಿ ಚೆನ್ನಬಸವನ ಸ್ತುತಿ.
ಇದೆ.

ಬಲ್ಲಿದ ಕಂತೆಯ ಸಿದ್ಧನ ಕೃತಿಯನು | ಸೊಲ್ಲಿಸಿದನು ಬಲುನೀತಿ ||

ವೈದ್ಯಸಾರ ಸು. 1700.

ಕುಂಪುಳದ ಬೇರನರೆದು ನಿಂಬೆಯ ಕಾಯಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯ ಹಾಕಿ ಹಸಿ
ಯ ಹಾಲೊಳಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ದಿನಂ ತೆಗೆದುಕೊಳಿ ಮೊಲೆಹಾಲು ಒರುವುದು.

ಕುಶಲಘೋಷಾಖ್ಯಾನ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಜೈಮಿನಿಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಕುಶಲವರ ಕಥೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆ
ದಿದೆ.

ಉತ್ತರಗೀತಾಟೀಕೆ ಸು. 1700.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಉತ್ತರಗೀತಾಸೂಪನಿಷತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಯಾಂ
ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾವಿರಚಿತೇ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನ ಸಂವಾದೇ —
ಎಂದಿದೆ. ಅಧ್ಯಾಯ 3.

ಆರಂಭ—ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ತತ್ವದಾರ್ಥವಾದಂಥ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥವನು
ಮನೋವಿಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಮಾಡಿ ಅರ್ಜುನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವರ ಕೃತಿಯ ಬಿನ್ನ
ಹಂಮಾಡಲಾಗಿ ಉತ್ತರಗೀತೆಯಿಂದ ನಿದೂಸಿಸಿದ ಅರ್ಥವನು ಕನ್ನಡಿಸಿ ನಿದೂ
ಪಿಸಿದರು.

ಕೃಷ್ಣಕರ ರಾಮಾಯಣ ಸು 1700.

ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟಿ, ಸಂಧಿ 47, ಪದ್ಯ 3300. ಬ್ರಹ್ಮನು ನಾರದನಿಗೆ
ಉಪದೇಶಮಾಡಿದ ರಾಮನ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಈಶ್ವರನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ರಾಮತಾರಕ
ಮಂತ್ರದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.
ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ರಾಮ, ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿನಾಯಕ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.
ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ, ಕಾಳಿದಾಸ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ದಂಡಿ, ಮಯೂರ, ಬಾಣ,
ಧನಂಜಯ ಇವರುಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ.

ಪಟ್ಟಣ

ವುರದ ಭಾಗ್ಯ ಶ್ರೀಯು ಒನ್ಮಾಂ | ಶರಣ ಶ್ರೀಯು ಚರಣಕಮಲವ |

ಸುರದೊಳಾಂತಹನೆಂದು ತನ್ನಿವ್ವಾರ್ಥದೇವತೆಯ ||

ಹರಕೆಗಾಗಿಯೆ ಸೊಪ್ಪಿನುಡುಗೆಯ | ಧರಿಸದಳೊ ಎಂಬಂತೆ ಪಟ್ಟಣ |

ಪರಿವಿಡಿಯೊಳುದಾಸನ ಪರಿವೇಷ್ಟಿಯಲಿ ವೆಣೆದಿಹುದು ||

ವಿಷ್ಣು ವಿನ ಹಡಸಿ.

ವೂಗಫಲವನು ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದುಗ | ಳಾಗದಂದದಿ ಭೇದದೊಂಟ |
ಭಾಗವನು ಸರಿಮಾಡಿದುದ್ದಿಯ ಪರಿಮಳಂಗಳಲಿ ||
ಭೋಗಿಭರಣಿಯತುಂಬಿಕಪ್ಪುರ | ನಾಗವಲ್ಲಿಯ ಹಿಂದುಮುಂದನು |
ನೀಗಿಯಿದ್ದಿಸೆಯೆತ್ತಿ ಸಂಬಳಿಗೆಯಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ||
ಒಡೆಯತನ್ನಯ ನೀರಜಾಕ್ಷು | ಕಡೆಯನೀಕ್ಷಿಸಿಯಲೆಯ ಘಳಿಗೆಯ |
ಮಡಿದು ನೀಡುತ ಹಿಂದುಹಿಂದಕೆ ಬಯ್ಯನೋಸರಿಸಿ ||
ಕಡೆದಿದಿದು ಕಂಗಳಲಿ ಒಡೆಯನ | ಬಿಡದನೋಡುತ ಸನ್ನೆಯೆಡೆಹ |
ಹಡಪದೂತಿಗ ವರದನೆಂಬವಗಾಯ್ತು ಕೈವಶವು ||

ಮದುವೆಯಾಗೆಂದು ಹೇಳಿದ ಶಿವನಿಗೆ ಗುಣಿಯ ಉತ್ತರ.

ಗಿರಿಯ ತುದಿಯಿಂ ಬೀಳಲಾಪರು | ಉರಿಯತ್ಯುಣಕೆಸಮಾನವೆಂಬರು |
ಹರಿವ ಹೊಜೆಯನು ಲೆಕ್ಕಿಸರು ತಾದೂಲಸಿಂಹಗಳ ||
ಭರವಸಕೆ ಕಂಗಿಡರು ಸಂತಿಯ | ಸ್ಮರಣೆಯೊಂದರೆ ಜ್ವಾಲೆ ಮೈಗಾ |
ವರಿಸಿದಂದದಿ ತಾನಲಾರು ಭಾಮೆಯರು ಜಗದಿ ||

ರಾಜಸಂಗೀತ. ಸು 1710.

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನ ಮಗ ಕಂಠೀರವರಾಜನ
(1704-1713) ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಹಾಡುಗಳು.

ಪಂಡಿತೋತ್ತಮಜನವನೋಮತಿ ಪುಂಡರೀಕವಿಕಾಸವಿಕಸಿತ |
ಚಂಡಕರ ರಿಪುಶರಭತತಿಭೇರುಂಡ ಬಿರುದೊಂಟೆಂಬ ದೊರೆಗಳ |
ಗಂಡ ನಿನ್ನರುಮಹಿಮೆಯನು ನೆಲೆಗಂಡು ಬಣ್ಣಿ ಸಲಳವೆ ಧರಣೀ |
ಮಂಡಲಸ್ತುತಮಹಿಮ ಕದನೋದ್ವಂದ ಕಂಠೀರವಮಹೀಧವ |
ಚಾರುಚಂದ್ರ | ಚೆಲ್ವಿನೋಳಾರತೀಂದ್ರ | ಶ್ರೀಕಂಠೀರವೇಂದ್ರಾ ||

ಪಲ್ಲವಿ|| ಸಡೆಗೊಳಲೆಸೆವಾ | ಜೆಲುವಿಕೆ ಚತುರಕಲಾಕುಶಲತೆಯ |

ನೆಲಸಿದುವಮಮ ಕಂಠೀರವನ್ಮಹಗೆ ||

ಅಲರಂಬಿಗೆ ನಗೆಗಣ್ ತುಜುಗೆವೆಯಾ ವಲಿಮುಡಿಮುಂಬಿವೆದೆಗೆವುರ್ಬು |
ಪೊಳೆವಿನಿವಲೆ ನೆಯಾ ಗಲಿವಂಗೀಕಂಗೆೊಳಪಭನವಮನಸಿಜನೆನಿಪಂಗೆ ||

ಕರ್ಣಾಟಕಕೊರವಂಜಿ. ಸು. 1710.

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಕಂಠೀರವರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ.
....ಶ್ರೀಕಂಠೀರವ | ನೃಪತಿಗೆ ಸೌಖ್ಯಮನೊಡರ್ಪಗೀರಂಗೆೇಶಂ ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವಯಂವರ ಸೋಬಾನೆ. ಸು. 1715.

ರಾಜವಂಶದ ಸೋಮರಾಜನಂದನ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ
ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ; ಕವಿ ಆತನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿರಬೇಕು.

ಸುರರನೆಲ್ಲರ ಸಲಹೆ | ನರರನೆಲ್ಲರ ಪೊರೆಯೆ |
ಸಿರಸಹಿತ ನರಸಿಂಹವುರವರದಲಿ |
ಪಿರಿದಾಗಿ ಮೂಗೂರ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರಗೊಲಿ |
ದಿರುವ ಗುಂಜಾಕರದ ನರಸಿಂಹಗೆ ||
ನರಸಿಂಹವುರದಗುಂಜಾ | ನರಸಿಂಹನು ವೀರರಾಜಸೃಪಕುಲಮಣಿಗಂ |
ವರವುತ್ರಪೌತ್ರರೇಪ್ಪೆಯು : ಭರದಿಂದೈಶ್ವರ್ಯವಿತ್ತು ಸಲಹಲಿ ನಿರತಂ ||

ಕೆಳದಿನೃಪ ವಿಜಯ. ಸು. 1750

ಚಂಪು, ಆಶ್ವಾಸ 11.

ಹರನ ನಿಷಂಗವಚ್ಯುತನ ವಾಸು ಜಲೇಶನ ರಾಜಮಂದಿರಂ |
ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ತವರ್ವನೆ ಚಂದ್ರನ ಜನ್ಮಭೂಮಿ ಭೂ ||
ಧರವರಪುತ್ರನುಧ್ಯಕವಚಂ ಬಡಬಾನಲಪಾನವಾತ್ರಮು |
ಶ್ಯುರುತರಮಪ್ಪ ಸನ್ನಿಗಿಗಳಾಗರಮೊಪ್ಪಿದುದೈದೆ ಸಾಗರಂ ||
ಅಮರಗ್ಗಮ್ಮತಾಶನರಂ | ದುಮೆಯಾಣ್ಣಗೆ ನೀಲಕಂಠನೆಂದಜ್ಯೋತಗಂ |
ಕ್ರಮದಿಂ ಕಮಲಾಪತಿಯಂ | ದಮದೀರೆ ಪೆಸರಿತ್ತು ಜಲಧಿಯೇಂ

ರಂಜಿಸಿತೋ ||

ಪೊಡೆಯೆಂಬರ್ ಶಾಲಿಯನಾ | ರಡಿಯೆಂಬರ್ ಪಟ್ಟದಾಳಿಯಂ ಕರಿಣಿ
 ಯುಮಂ |
 ಸಿಡಿಯೆಂಬರಲ್ಲದೀವರ | ನುಡಿಯಾಲಿಪೊಡಿಲ್ಲ ಜನರೊಳಂತಾನಾಡೊಳ್ ||
 ಕಡೆಯೆಂಬರ್ ದಧಿಮಧನದೊ | ಳೊಡೆಯೆಂಬರ್ ಭಕ್ತ್ಯುಭೇದದೊಳ್
 ಕಬರಗಳೊಳ್ |
 ಮುಡಿಯೆಂಬರಲ್ಲದಿಬಿಜು | ನುಡಿಕನಸಿನೊಳಾದೊಡಂ ಎಚಾರಿಪೊಡಿಲ್ಲಂ ||

ಶಂಕರಸಂಗೀತೆ. ಸು. 1750

ಭಾವಿನೀಷಪ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 89, ಪದ್ಯ 2981. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ,
 ಸರಸ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಮೂಕಾಂಬಿಕೆ, ಕುಮಾರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.
 ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಶರಧಿ ಶರಧಿ ನವಾಂಬರಾಂಬರ | ವರಕುಮಾರ ಕುಮಾರನಘಸರ |
 ಹರವಿನಾಯಕ ಜನವಿನಾಯಕ ರಾಜರಾಜಸಖಾ ||
 ಪರಮಭೂತಿಭೂತಿದಿನಕರ | ಕರರುಚಿಯ ಕುಂಡಲಿಯ ಕುಂಡಲಿ |
 ಕರುಣ ಕರುಣೆನು ಮಾರಮಾರ ಸುರಾಸುರಾಧೀಶ ||
 ಅರಳುಮಲ್ಲಿಗೆ ಜಾವೆಸಂಪಗೆ | ಪರಿಪರಿಯಕುಸುಮಗಳಮಾಲೆಯ |
 ಸಿರಿವುಡಿಗೆ ಮುಡಿಸಿದರು ಕುಂಕುಮವಗಲುಗಂಧಗಳ ||
 ಪರಿಮಳದ ವ್ಯಗಮದವ ಲೇಪಿಸಿ | ಮೆಚೆವ ಕಸ್ತೂರಿಲಕವಿಟ್ಟರು |
 ಸ್ಮರನಸಾಣೆಯಬಿಡ್ಗದಂದದಿ ಕಾಂತಿಯೊಪ್ಪಿದುದು ||

ವೈಕುಂಠನಾರಾಯಣಶತಕ. ಸು. 1750.

ಶ್ರುತಿಸಂಪತ್ತುವನೊಯ್ದು ದುಷ್ಟಖಳನಂ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಕೋಪೋಗ್ರದಿಂ |
 ಗತುಳಂ ಸಾಹಸಿಯೆಂಬ ದೈತ್ಯಶಿರಮಂ ಚೆಂಡಾಡಿ ನಾಶ್ವೇದಮಂ ||
 ಚತುರಾಸ್ಯಂಗುಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಮೂಷಗತಲಕ್ಕಂ ಸಾಕ್ಷಿರೂಪಾದ ಗೋ |
 ಪತಿ ತಾಂ ಮತ್ಸ್ಯವತಾರನಾದನಿವನ್ಮೈ ವೈಕುಂಠನಾರಾಯಣಾ ||

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಗಳ ಚೌಪದ. ಸು. 1750.

ವೃಟನೆಗೆದು ಗಟ್ಟಿಬೆಟ್ಟಗಳೊಡೆದು ಬಹಳ |
 ಚಿಟಿಲು ಪೆಟಪೆಟಿಲು ಗುರ್ಗುಳಿರೆಂಬ ದನಗಳ |
 ನಿಟಿಲಲೋಚನ |
 |
 ಬಿಂಬಿಡದೆ ತೆರೆನೊರೆಯು ಗುಂಬಿ ಘುಳಿರೆನುತ |
 ಊಬಿನಲಿ ದಡಪನಾಭಗಟಿಸಿ ಫಳಿರೆನುತ |
 ತುಂಬಿ ಘುಡುಘುಡಿಸಿಯಾ ಹೆಟಿಸಿ ಮೊರೆಯುತ್ತ |
 ನಂಬಿದ ಕೂರ್ಮದಲ್ಲೆಣಿಸಿ ಶಿವ ಎನುತ |
 ಸಾರಿ ಮೊರೆಯುತ್ತ ಭೋರೊಂದು ಹರಿಯುತ್ತ |
 ಧಾರಿಣಿಯನ್ನಿಬ್ಬಗಿಯಮಾಡಿ ಹರಿಯುತ್ತ |
 ಚರೈದು ಮನುಜರಿಗೆ ಅಭಯಗಳ ಕೊಡುತ್ತ |
 ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಕಾವೇರಿ ಜನರ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತ ||

ಅರುವತ್ತು ಮೂವರು ಪ್ರಮುಖಗಣಾಧೀಶ್ವರರ ತ್ರಿಪದಿ ಸು. 1750.

ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಕಳಲಿನಂಬ. ಎಂಬನು ಸ್ತುತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದ ಅರುವತ್ತುಮೂವರ
 ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ, ಪದ್ಯ 61. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ “ವೊಡಮಡುವೆ ಮನದಣಿಯಲು.”
 ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ವೊಡಮಡುವೆ ಮನದಣಿಯಲು ||
 ವೊಡಮಡುವೆ ನಾನವರ ವೊಗಲ್ವು ಸಂತಸವಡುವೆ |
 ಮೃಡನೊಲಿಸಿದಜುವತ್ತುಮೂಱು | ಭಕ್ತರಿಗಾನು |
 ವೊಡಮಡುವೆ ಮನದಣಿಯಲು ||
 ಧರೆಯೊಳಗೆ ಜನವಡೆದ ಧಾರ್ಮಿಕಾಗ್ರಣಿ ವೀರ |
 ನರವರಾತ್ಮಜ ಕಳಲಿನಂಜೇಂದ್ರ | ಗಾವಗಂ |
 ವರವೀವ ಗರಳಪುರದೊಡೆಯ ||

ವರವೀವ ಗರಳವುರದೆತೆಯನಂ ಬಿಡದೊಲಿಸಿ |
 ದಜುವತ್ತುಮೂಜುಭಕ್ತರ | ಜರಣಗಳೆಗಾನು |
 ಮೊಡಮಡುವೆ ಮನದಣಿಯಲು ||

ಚೌಪದ. ಸು. 1750

ಮಾತೆಜೆನ್ನಮ್ಮನ ದರಾಬ್ಬಿಜಂದ್ರಮನು |
 ಸೀತಿಯುತ ಜವನಯ್ಯನಾಸ್ತ್ರಸಂಭವನು |
 ಪ್ಲಾತಿಯುತ ಜೆಲುವಯ್ಯ ಜನಿಸಿ ಸಖವಿಡನು |
 ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಲಿದು ರಕ್ಷಿಸನು ||

ದಶಕಂಠರಾಮಾಯಣ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1750.

ವಾಲ್ಮೀಕಿರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಭಾಸ್ಕರಕವಿ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದನು. ಅದನ್ನೇ ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದನು ಅದನ್ನು ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳವಂತೆ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಬರೆದಿದೆ. (ಯುದ್ಧಕಾಂಡಮಾತ್ರ).

ನಂಜುಂಡೇಶಚರಿತೆ. ಸು. 1750.

ನಂಜನಗೂಡುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ; ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಟದಿ, ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 200. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡ, ಎಷ್ಟು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಒಸವ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಮಾತೆಯೇ ವರಸತ್ಯ ತಾತನೆ | ಪ್ರೀತಿಮಯಸುಜ್ಞಾನ ಧರ್ಮವೆ |
 ಭ್ರಾತನಾಗೆ ದುರೂ ಸಖೀ ಎಂದೆನಿಪ ಪೆರ್ಮೆಯೊಳು ||
 ಪ್ಲಾತಿಸರಸರೆ ಶಾಂತವತ್ತಿಯ | ನೂತನರಕ್ತೆಕೊಂಡು ಕ್ಷಮೆಯೇ |
 ಜಾತನಾಗಿರೆ ಬಾಬ್ಬರಾಕೈಲಾಸದೊಳು ಜನರು ||
 ಪರಮಮಯದಾನಂದ ಬೀದಿಗ | ಳರುತರದ ಬೇಹಾರ ನವವಧ |
 ಭರಿತಭಕ್ತಿವಶೇಷವವ್ಯಯ ನೋಡೆ ಗೃಹನಿಜಯ ||

ಮಿಹುಪ ಮೋಕ್ಷಾಪಕ್ತಿಯೇ ವರ | ತರುಣಿಯರ ರೂಪಾಗಿ ರಾಜನೆ |
ಹರನೆನವ ಕೈಲಾಸ ರಾಜಿವುರನಬಣ್ಣಿವೆನು ||

ಅಕ್ಷರಕೇವಲಿನಿಮಿತ್ತ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1750.

ಅದಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಧಮಾನಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ವರದ—ಎಲೆ ಒಸಗೊಂಬಾತನೆ ಕೇಳು. ನಿನ್ನ ಬಂಧುಗಳು ನಿನ್ನಮೇಲೆ
ವಿರುದ್ಧವ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವವ ಬಿಡದೆ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಕ್ಲೇಶವ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಿದೆ. ನೀನು ಮಂದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದುಃಖವನನುಭವಿಸಿದೆ. ಮುಂ
ದಕ್ಕೆ ವುಣ್ಯವುಳ್ಳವನಾದೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆಲೇಸಾದುದು. ಎಷ್ಟುನಾಶವಾದೀತು. ನೀನು
ಚಿಂತಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ತೀರ್ಪುದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ನಿನ್ನಮೇಲೆ
ಕ್ರೂರಗ್ರಹಂಗಳು ಶತ್ರುಗಳು ಕಷ್ಟವನೆಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಶಾಂತಿನಿಮಿತ್ತ
ವಾಗಿ ಇಷ್ಟದೇವರ ಪೂಜೆಯನುಮಾಡಿದರೆ ಆ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ಸಿದ್ಧಿ
ಯಾದೀತು. ಇಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಂಮಾಡಬೇಡ.

ಮಹಾನವಮಿಯ ವರ ಸು. 1750.

ಅಳಿಯನುಡುಗೊರೆಯಲ್ಲ ಮರಳಿ ಬೇಡುವರೆ |
ಒಲೆಯ ಸಂಬಳವಲ್ಲ ನಿಂತು ಕೇಳುವರೆ |
ಹಲಿಸಾಲವಲ್ಲ ಹಗಲಿರುಳು ಕೂಡುವರೆ |
ಅಖಿಮನಸುಮಾಡದೇ ಕೊಡು ಕೀರ್ತಿ ಬಹರೆ ||
ಧನಕನಕವಸ್ತುವಾಹನವಾಗಲೆಂದು |
ಕನಕದಂಡಿಗೆ ಪದವಿ ನಿಮಗಾಗಲೆಂದು |
ದಿನದಿನಕೆ ರಾಜಮನ್ನಣೆ ಹೆಚ್ಚಲೆಂದು |
ಅನುನಯದಿ ಹರಸಿದೆವು ಬಾಲಕರು ಬಂದು ||

ಭಾಗವತಟೀಕೆ ಸು 1751

ಏಕಾಕಾರಟೀಕೆ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಹಾಡಿನರೂಪವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.
ಅಗಲ ಪಕ್ಕಾನ್ನ ಜೊಕ್ಕಡಿ | ಪ್ರಾಕೃತದ ಪದ ಮೋಡಿ |

ಏಕೋಜನಾರ್ದನ ಮಾಡಿದ ಪರವಡಿ |

ಅದ ರುಚಿನೋಡಿ ಬೋಗಿಸುವ ನಿಜಾತ್ಮಭೋಕ್ತಾ ||

ವೇದಾಂತವಿವೇಕಸಾರ ಸು. 1750

ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ. ಇದರ ಮಾತೃಕೆ ವಾಸುದೇವ ಯತಿಕೃತ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥ.

ಗಣೇಂದ್ರಮೋಹನ. ಸು. 1750.

ಉದಯರಾಗ. ದ್ವಿಪದಿ, ಪದ್ಯ 11. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣಪತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಕಮಲರೇಣುಗಳಿಂದ ಪರಿಮಳವನಂತ | ವಿಮಲಜಲವನು ಹೂಕ್ಕು
ದೊಡನೆಯಾದಂತಿ ||

ತಣಿವನ್ನೆಗಂ ನೀರವೀಂ ಕರದಿದೆ | ಕ್ಷಣದೆ ಜಲವನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು
ಮುದದಿದೆ ||

ಸುರಿದು ತನುವಿನಮೇಲೆ ತನ್ನ ಡಗೆಯಾಣೆ | ಕಣಿಗಳಮೇಲೆ ಸುರಿದುದು
ಒಪ್ಪಿಕನೀರ ||

ಜಳಕವಾಡಿಸಿ ನೀರನೂಡಿಮಾಣಿಗಳಿಗೆ | ನಲವಡಿಸಿ ಸೊಗವರ್ದುದಂತುಟರೆ
ಗಣಿಗೆ ||

ಕುಶಲವರ ಕಾಳಗ ಸು. 1750.

ಸೋಲೂರ.ಸ್ತಳದ ಕರಣಿಕ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ, ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಇವರ ಮಗ ಹುಚ್ಚನಿ ಗೋಸ್ವರ ಹಿಂದೆ ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಕವಿಯನ್ನು ಯಕ್ಷಗಾನ ರೂಪವಾಗಿ ಒರೆ ದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳಿ ತಾನೇ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಕುನ್ನಿರಿಯ (ಶಿವಗಂಗಿ) ಈಶ್ವರ, ಸ್ವರ್ಣಾಂಬಿಕೆ, ಕವಿಯ ಕುಲಸ್ವಾಮಿಯಾದ ತಟ್ಟಿಯ ಕರೆ ರಂಗನಾಥ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಕವಿ ಬಹುವಾಹನ ಕಾಳಗ, ಯಾಗಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಒರೆದಿದ್ದಾನೆ ಯಾಗಚರಿತ್ರೆ ಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಜನು ಅಶ್ವಮೇಧ-ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಪೂರ್ಣ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನಕ, ಪುರಂದರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವಿನಾಯಕಾಪ್ಪ ಕ ಸು. 1750

ಕಟುವೆಯೋಗರ ಸೂಪಸ್ಪೃತದಿಂ ಕಲಸುವೆಯೋಗರಗಳ |
ಬಿಳಿಯಹೋಳಿಗೆಯೆಣ್ಣೆ ಹೂರಿಗೆ ಬಗಬಗೆಯಪಾಯಸಗಳ |
ಒಳ್ಳೆಹೂರಣಗಡುಬುಜಕ್ಕುಲಿಯ ಎಡಲಿಗೆವೋದಕಗಳ |
ಒಳ್ಳುಮಡ್ಬೆಗೆಪಾಯಸಂಗಳನರ್ಪಿಸುವೆ ಗಣನಾಯಕ ||

ಗಯಚರಿತ್ರ ಸು. 1750

ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕುಕ್ಕಿಯ ಸುಬ್ಬರಾಯ, ಮೂಕಾಂಬಿಕೆ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ. "ಪೇಲಿಕ್ಕತ್ತಿಯನುಡುಪಿಯಕ್ಕುಷ್ಣಗೆ".

ಶಂಕರವಿಜಯ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1750

"ಗೀರ್ವಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಪ್ರಕಾರ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಿಂದ ಎತ್ತರಿಸಿ ಬರೆದನು"

ರಾಮಚರಿತೆ ಸು. 1750

ಯಕ್ಷಗಾನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿ ಶಾರದೆಯ ಸ್ತುತಿಯೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ
ಚುಂಚನಕಟ್ಟಿ ರಾಮನ ಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ.

ವೃತ್ತರತ್ನಾಕರಟೀಕೆ. ಸು. 1775

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ—

ಆವನ ಬೋಧರತ್ನಮಯದರ್ಶನದೊಳ್ ಸಚರಾಚರಂ ಬಗಂ |
ಭಾವಿಸಲಂತರಿಕ್ಷತಲದೊಳ್ ಪರಿಶೋಧಿಸ ತಾರೆಯಂತಿರಾ ||
ದೇವನ ಪಾವನಾಂಘ್ರಿಗಭಿವಂದಿಸಿ ವೃತ್ತಸಮುದ್ರಮೆಂಬ ಭಂ |
ದೋವಿಸರಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿಯನಿಳಾಂಚಿತಕನ್ನಡದಿಂದ ಪೇಲಿಪೆಂ ||

ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮ 1796

ಇದರಲ್ಲಿ 1832 ರಿಂದ 1796 ರವರೆಗೆ ಕೊಡಗುದೊರೆಗಳ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ
ಕೊಡಗು ದೊರೆಯಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಒರೆಸಿಸಿದನು.

ಮುಖದಕಂದ ಸು 1807

ಅಸ್ತಮಯವಾಯಿತಯ್ಯಾ | ಪುಸ್ತಕಮಂ ಕಟ್ಟಿ ವಾನೆಗೆ ಪೋದೀವಯ್ಯಾ |
ಹೊತ್ತಾಪೆಯೊಡ್ಡು ಬಾರದೊಡ್ಡು ಮುಕಶಿರಾಜ ನೋಡಿ ಶಿಕ್ಷಿಸನೊಡೆಯಂ ||
ಕಶಿರಾಜನೊಡನೆಹುಟ್ಟಿದ | ನೆನೆವಂ ಕಿತ್ತಿಯಾತನೊಬ್ಬ ಕೊ ದಂಡರಸಂ |
ಸುಸಿರದಾಡುವ ಡುಷ್ಟರ | ಬೆಸಗೈದವನಿಂದ ಒಡವ ಕಶಿಯಹ ರಾಜಂ ||
ಕಶಿಗೆ ಕಿಜುಗೆಜ್ಜೆ ತೊಂಗಲು | ಮೊಸಬಣ್ಣ ದರಾಣೆಗೋಲು ಮುಪ್ಪುರಿದಾರಂ |
ವಶವಲ್ಲ ದಿವ್ಯ ಕುವರ | ಹೊಸಹೋರಿಯ ತದೆವತಿಸದೆ ತದೆವಂ ಬೆನ್ನಂ ||
ಗಣಿಗೆಗೆ ಪದಪದಮೊಪ್ಪಿಸಿ | ತಳುವಿಲ್ಲದೆ ಬಣ್ಣದೋಲೆ ಕಂಠವು ಜೇಯಾ |
ಹಲಗೆಯು ದಟ್ಟಿವೆ ಜೇಯಾ | ಬಳಹಂಗಳ ಮೊನಚುಮಾಡಿ ಬರೆವೆವುಜೇಯಾ ||
ನಡುನೀಳವಾಗಿ ಬೆನ್ನಂ | ಕಡುಬಿಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿ ಜಘನಮಂ ಹೂಕ್ಕುಟುಮಂ |
ನಡುವಿಗೆ ಸರಿಸಮಾಗಿಯೆ | ಕೊಡುವುದು ತಲಕಟ್ಟಿನರ್ಥಂ ದ್ರಾಕ್ಷ್ಯ
ತಿಯಂ ||

ಗಯಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1800

ಯುಗಗಾಸ; ಗೋಕರ್ಣಗಣನಾಥ, ಕಾರಕಳದವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಇವರು
ಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳವು ಹೇಳಿದೆ.

ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ (ಪ್ರವೃದ್ಧಿ 108) ಸು. 1800.

ಮರುಗಮಲ್ಲಿಗೆಜಾಡೆ | ಸುರಗಿನೇವಂತಿಗೆ | ಮುಡಿವಾಳಪಚ್ಚೆ ದವನವು |
ಸಂಪಗೆಯ | ಸರವ ಹಾಕಿದಳಳಿಯನಿಗೆ ||

ನಂದಿಭಂಡಸ್ತು ಸು. 1800.

ಪ್ರಾಸಗಳು, ವೃತ್ತಗಳು ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುವ ಗ್ರಂಥ.
ಪ್ರಾಸವೆನಲ್ಪಿದನೆಯದು | ಭಾಸುರತರದಾದಿವರ್ಣ ವಡಿ ಮೇದಿನಿಯೊಳ |
ಪ್ರಾಸವೆದು ಚರಣಕೆಲ್ಲಕೆ | ಲಾಸವು ಕೇಳವಡಿಯು ಪಾದಪಾದಕೆ

ಸಖಿಯೇ ||

ಕಾವೇರೀಪುರಾಣ ಸು. 1800.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 354.
ಮೆಣ್ಣಿನ ಸಹ್ಯಾಚಲದ ವಾರ್ಶ್ವದ | ಲಿರುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರನದಿಗಳ |
ಹರಿಹರಬ್ರಹ್ಮಾದೀವರ ದಿವ್ಯಮಹಿಮೆಗಳ ||
ವಿರಚಿಸಿದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಕಾಂಡದ | ಪರಮಪಾವನ ಕಥೆಯ ಕೇಳಿದ |
ನರರ ಸಲಹುವಳಿಲಿದು ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯು ಕರುಣದಲಿ ||

ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ ಸು. 1800.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 89, ಪದ್ಯ 298 . ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಸರ್ವ
ಸ್ವತಿ, ಎಷ್ಟು, ಈಶ್ವರ, ಮೂಕಾಂಬಿಕೆ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ.
ಪ್ರತಿಸಂಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ನೈಮಿಶಾರಣ
ದಲ್ಲಿ ಮಹಿಗಳು ಸೂತನನ್ನು ಕುರಿತು

ಹರನಮತ ಪೂಜಿಸ ಪಾವನ | ಚರಿತವನು ನೀನೆಮಗೆ ಕರುಣದ |
ಲಜುಹು ತಜ್ಞನವನು ಬಾಲಕತನದ ಕೇಳಿಗಳ ||
ಸುರರ ಸೇನಾಪತ್ಯವಾದುದು | ಧೂರದಿ ಬಹುರಾಕ್ಷಸರ ಕೆಡಹಿದ |
ಪರಿಯನೆಲ್ಲ ವನೆಮಗೆ ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ತಿಳುಹುವುದು ||
ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅವನು ವಿವರಿಸಿದನು.

ರತಿಯ ಪ್ರಲಾಪ

ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲರಕ್ಷಿಸ | ಬಂಧುಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಸಂಗಡ |
ಬಂದ ನೋದರರಕ್ಕತಂಗಿಯಿಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿ ||
ಒಂದ ಗೂಡಿನೊಳೆರಡು ಪಕ್ಷಿಗ | ಇಂದದೊಳು ನಿನ್ನಂಗಸಂಗದಿ |
ಚಂದದೊಳಗಿರೆ ಮೃತ್ಯು ಒಂದುದೆನುತ್ತ ಹಲುದಿದಳು ||

ಜರಾವತ ಸು. 1800.

ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕಣ್ವಪುರದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಲವಕುಶರ ಕಾಳಗ ಸು. 1800.

ಯಕ್ಷಗಾನ; "ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಶರಣೆಂದು" ಗ್ರಂಥವು ಅರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಭಸ್ತಾಸುರನಕಾಳಗ ಸು. 1801.

ಯಕ್ಷಗಾನ, ವೇಲಾವುರದ ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ವೆಂಕಟಾಚಲರಾಮನ ಹಸೆಗೆ ಕರೆಯುವ ಹಾಡು ಸು. 1920.

ಪಿರಿಯವುರದ ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಬಭ್ರುವಾಹನಕಾಳಗ ಸು. 1820.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಉಡುಪಿಯ ಕೃಷ್ಣನ ಅಂಕಿತವಿದೆ

ಹುಲಿಕಲ್ಲು ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1820,

ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಗಡಿತಾಲ್ಲೂಕು ಹುಲ್ಲಿಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಎಲ ಹಂಕ ಪ್ರಭುಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಹೊನ್ನಪ್ಪಗೌಡನಿಂದ ಗಿರಿಯಪ್ಪಗೌಡನವರೆಗೆ ಕೇಳಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣರಾಜಸ್ವಾಮಿ ವರ್ಣನೆ ಸು. 1825.

ರಾಗತಾಳಗಳೊಡನೆ ಹಾಡಬಹುದಾದ ದಂಡಕದಂತಿರುವ 22 ಸುಡಿಗಳಿವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಖಡಕ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟವಿಠಲೇಶ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ,

ಇದೂ ಎನ್ನವಂತದ ಧರಣೀಪತಿ ಕುಂದರದನ ಅರವಿಂದನಯನ ಬಲು
ಸುಂದರಾಂಗ ಗೋವಿಂದನ ಸೇನಕ ಒಂದಿಹ ಸ್ವಾರಿಯನಿಂದು ನೋಡಬೇಕೆಂದು
ಒಲಿಕೆ ಆಯಿದುದು ಧರಣಿ ತಾ ಬಂದವನೊ ಎಂದೊಬ್ಬತೆಜವಿ ಮಗದಿಂದ ತಾರದ
ಹೊಂದಿ ಶಶಿಯು ಬುದ್ಧಿಯನೆ ಬರುತಿರಲು,

ಕೃಷ್ಣರಾಜಸೋಬಾನೆ ಸು. 1825.

ಕೆಂಪಿನಶೋಭಿತೆಯ ಸೊಂಪುಗೂತಿಯನು |
ಸಂಪಗೆಯೆಸಳಿನ ನಾಸಿಕದವರು |
ಚಂಚಲಾಕ್ಷ್ಮಿಯರು ತಾವರೆಯ ಮೋಲ್ವು ನಲುವದ |
ಸಂಚನಾರಿಯರವರು ಕುಶಲದಿ ಸೋಬಾನೆ ||

ರುಕ್ಮಿಣೀಸ್ವಯಂವರ ಸು. 1825.

ಹಾಡು 33; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲ

ಪಾರ್ವತೀಕಲ್ಯಾಣ ಸು. 1825.

ಹಾಡು 47; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲ

ಪಾರ್ವತಿಯ ಹಸಿಗೆ ಕರೆದಸೋಬಾನೆ ಸು. 1825.

11 ಪದ; ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದವಿದೆ—

ಮಿತ್ರ ದೇವಾಜಮ್ಮಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ |
ಪುತ್ರಸಂತಾನವಿತ್ತು ಮುತ್ತೈಲಿತನ ಸ್ಥಿರವಿತ್ತು |
ಸ್ಥಿರವಿತ್ತಾವಾರ್ತಾದೇವಿಗೆ ಮುತ್ತಿನಾರತಿಯಬೆಳಗಿಸೋಬಾನೆ ||

ಹರಕೆಸೋಬಾನೆ ಸು. 1825.

ಪದ 10; ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನರಕಂವುರದ ಗಿರಿಜಾಧವನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ವಿವರ ಸು. 1825

ಭಾಗವತಪುರಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಕ್ಷೋಬಿ ಭೂಮಂಡಲದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಕಲರಿಗೂ ತಿಳಿವಹಾಗೆ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಎಂಗಡಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರಸನ್ನ ಕೃಷ್ಣ ಕೊರವಂಜಿ ಸು. 1830.

ನರನತಿ ಕೃಷ್ಣ ಧರಾಧಿಪ | ಎರಚಿತನವಪಾರಿಜಾತವನಲಸುಕಥೆಯೊಳ್ |
ಮುರರಿಪುಧರಿಸಿದ ವೇಷದ | ಕೊರವಂಜಿಯ ಕಥೆಯ ನಾನು ಕುಶಲದಿ
ಸೇತೆನ್ನೆ ||

ಅಮೃಣ್ಣಿ ಪಾರಿಜಾತ ಸು. 1830.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ, ಸಿರಿಗುಪ್ತಿ ಅಂಜನೇಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1830

ಯಕ್ಷಗಾನ; ನಾಮಾಂತರ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜ ಮುಖೋಲ್ಲಾಸ.

ಸಿರಿಯಾಳಚರಿತ್ರೆ ಸು 1830

"ಶಿವಲೀಲಾಮೃತಗ್ರಂಥಾಂತರ್ಗತವಾದ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಮೈರಾಗ್ಯ ಸತ್ಯ ಶಿವ ಮಹಿಮೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕ ಸಿರಿಯಾಳರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ ನೂತನವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ."

ವೈಕುಂಠ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜನ ಕಾಲ. "ಚಾಮೇಂದ್ರಾಕ್ಷಿ ಜನಂಜ ರಾಜವಿಭುವಂ ಪಾಲಿಕ್ಕೆ ನಾರಾಯಣಂ" ಎಂದಿದೆ.

ಭಾಗವತಸೋಬಾನ ಸು. 1830

ಸದ 17, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ಕೃಷ್ಣ ರಾಜನಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ" ಎಂದಿದೆ.

ವೆಂಕಟೇಶಜೋಗುಳವದ ಸು. 1830.

ಪದ 17. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ” ಎಂದಿದೆ.

ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ ಸು. 1830.

ಯಕ್ಷಗಾನ, ಗೋಪ್ತೀಪುರದ ಲೋಕನಾಥನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಸುಧನ್ವನಕಾಳಗ ಸು. 1830.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಕ್ಷೇಮಪುರದ ವೆಂಕಟರಮಣನಿಗೆ ಮಂಗಳವು ಹೇಳಿದೆ.

ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ ಸು 18 ೦

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಸಂಧಿ 10. ಶರಪುರದ ವಿಘ್ನೇಶನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ದೀನಪಾಲಶತಕ ಸು. 1850.

ಇದರಲ್ಲಿ 108 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ, ಒಂದೊಂದೂ “ದೀನಪಾಲನಾ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಎಂದಿಗು ನಿನ್ನ ನಂಬಿಕೆನು ಬಂಧುವೆ ನೀ ದಯಮಾಡಿಯೆನ್ನನುಂ |
ಕಂದನ ಕಾದವೋಲ್ ಸತತ ಚಂದದಿಯೆನ್ನನು ಕಾದು ರಕ್ಷಿಸೈ ||
ಮಂದರಪರ್ವತೋತ್ತಮವನಂದದೊಳೆತ್ತಿದ ಧೀರನೇ ಸದಾ |
ನಿಂದು ಮದೀಯಗೇಹದಲಿಯೆಂದಿಗು ರಕ್ಷಿಸೊ ದೀನಪಾಲನಾ ||

ಭಕ್ತಿವಿಜಯ (ಗದ್ಯ) 1884.

ಮಹೀಶತಿಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗ್ರಂಥದ ಭಾಷಾಂತರ. “ಸೀತಾವಿರಾಸದ ಸನ್ನಿಧಾನದ ಅಪ್ಪಣಿಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿಧಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಕ್ತಿ ವಿಜಯವೆಂಬ ಗ್ರಂಥಾರಂಭ”

APPENDIX III

ಪರಿಚಿಪ್ಪ III

ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿ

ಪುಟ	ಪದ್ಧತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
1	10	ಕುಶಸಲದ	ಕುಶಸ್ಥಲದ
4	14	ಪಾಲ್ಗುಣ	ಫಾಲ್ಗುಣ
9	4	ಲೆನೆಯ	ಲೆನೆಯ
"	23	ವೀರರಾಜ	ವೀರರಾಜ
11	20	ಸಕಲಕಲ	ಸಕಲಕಲಾ
13	7	ಭಾವನ್ನ	ಬಾವನ್ನ
14	3	ಬೆಟ್ಟದ	ಬೆಟ್ಟದ
15	19	ಈಪದ	ಈಪದ
24	9	ಸಂವದ	ಸಂವಾದ
26	6	ಕವಿಕುಲರಸ	ಕವಿಕುಲರನ್ನ
"	25	ಪುಂಗವವ	ಪುಂಗವ
28	ನಿರ್ವಾಣಮುಕ್ತಿ. ಈತನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಸಾರದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ವಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಿಜಗುಣ ತಿವ ಯೋಗಿಯ ವಿವೇಕಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಾನೆ.		
33	3	ನೆಗಚ್ಚಿದಂ	ನೆಗಚ್ಚಿದಂ
35	16	ಹೆದಬಿ	ಹೆದಬಿ
38	ಜಾಯೇಂದ್ರನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶನೂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಶತಕವನ್ನು ಬರೆದವನೂ (ಪುಟ 28) ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿರಬಹುದೋ ಎನ್ನೋ ತಿಳಿಯದು.		

ಪುಟ	ಪದ್ಯಂಕ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
40	25	ಶೀವಗೀತೆ	ಶೀವಗೀತೆ
47	14	ಕೃಷ್ಣರಾಜ	ಕೃಷ್ಣರಾಜ
49	9	ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ	ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ
50	10	ಬ್ರಾಹ್ಮ	ಬ್ರಾಹ್ಮ
52	8	ವಿಷು	ವಿಷ್ಣು
55	13	ಗಣೇವಜ	ಗಣೇವ
59	3	ಸೃಳ	ಸೃಳ
62	18	ಕೊಂಡಿದಾನೆ	ಕೊಂಡಿದಾನೆ
66	10	ಪರ್ವಿರ	ಪರ್ವಿರ
69	13	ಹರಿಹರದ	ಮಲೆಬೆನ್ನೂರ
71	7	ಮುಷಿಕ	ಮುಷಿಕ
73	7	ಗೇರಿಯ	ವೇರಿಯ
75	16	ಸುದುಲಿ	ಸಲಿರು
78	5	ಸದ್ಗುರ	ಸದ್ಗುರು
"	6	ಉರು	ಉರು
79	16	ತೂಲೆದಳು	ತೂಲೆದಳು
"	"	ದಂತಿ	ದಂತಿ
81	ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ. 219 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.		
"	17	ಹೇಳಿ	ಹೇಳಿ
84	ಮುದ್ದಣ್ಣ. 219 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.		
86	6	ಪದ	ಪದ್ಯ
87	ಹೆಡ್ಲಿಂಗ	ಪಡಕ್ಕರಯ್ಯ	ಪಡಕ್ಕರಯ್ಯ
"	1	ರಂಗ,	ರಂಗ.
89	24	ಜ್ಜಳಿಸುವ	ಜ್ಜಳಿಸುವ
90	13	ಹೇಳಿದಾನೆ	ಹೇಳಿದಾನೆ
97	10	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ

ಪುಟ	ಪಚ್ಚಿ	ಲ ಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
99	17	ದೂರಯ	ನೇವಂತಂಜನ
100	ತಿಪ್ಪಯಾರ್ಪ. ಈತನು ಕಾಳೀಯಮರ್ದನ, ಕುಚೇಲೋ ವಂಶ್ಯ. ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಒರೆದಿದ್ದಾನೆ. ನಂಜಯ್ಯ. ಇವನು ಮೂಗೂರು ಅರಸುಗಳ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದವನು. ಈತನು ಶಬರಧನಂಜಯವಿಲಾಸನಂಜಯ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ ಒರೆದಿದ್ದಾನೆ.		
,,	15	ಜಿನಸು	ಜಿನಸ್ತ
,,	2	ವೇಶ	ದೇಶ
104	15	53,	53
105	13	ಗಂಧ	ಗ್ರಂಧ
107	13	ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ	ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.
108	5	ಪಟ್ಟದಿ	ಪಟ್ಟದಿ
,,	12	ಉದ್ಧರಿಸಿ	ಉದ್ಧರಿಸಿ
115	17	ಪದ್ಮಾವತಿ	ಪದ್ಮಾವತಿ
122	4	ದೈವಿಲ್ಲೆಂದ	ದೈವಿಲ್ಲೆಂದ
,,	5	1748	1748—1776
129	5	ಇಂದಿರಾಭ್ಯುದಯ	ರಮಾಭ್ಯುದಯ
130	25	ದು ದೇಶ	ದುಪದೇಶ
134	4	ಮಾಹಾತ್ಮೆ	ಮಾಹಾತ್ಮೆ
135	15	ಉದ್ಧರಿಸಿ	ಉದ್ಧರಿಸಿ
137	ಜಗನ್ನಾಥದಾಸ. ಇವನ ಲಾಯಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕೃ. ಇವನಿಗೆ ಮೊದಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸಪ್ಪ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದಿತು. ಈತನು ಶಕ 1648 ಕೀಲಕದಲ್ಲ (1728) ಹುಟ್ಟಿ ಶಕ 1731 ಶುಕ್ಲದಲ್ಲಿ (1808) ಸತ್ತನೆಂದೂ ದೇಂದ್ರನಲ್ಲಿ ತರ್ಕ ಮುಂತಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿತನೆಂದೂ ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ.		
141	12	ಕೆಗೆದ	ಕೆಗಡು

ಪುಟ	ಪದ್ಯಂ	ಅಶ್ವಾಧ್ಯ	ಶುದ್ಧ
142	7	ನವರತ	ನನವರತ
145	15	ಕಸು	ಕುಸು
148	3	ಬಗೆ	ಬಂ
150	11	ಯಪ	ಯಪ್ಪ
,,	15	ಕೂಗಿ	ಕೂಚಿ
151	4	ಸಿದ್ಧಾ	ಸಿದ್ಧಾದಿ
,,	ಶ್ರೀದವಿಠಲದಾಸ. ಇವನ ಸ್ವರ ಕರ್ಷಣಿ.		
152	7	ಶ್ರೀಧ	ಶ್ರೀದ
,,	18	ದೊಂಬಿಲ	ತೊಂಬಿಲಿ
156	5	ದ	ದಳ್ಳಿ
160	25	ಮೇರೀ	ಮೇರಿ
161	20	ಉದ	ಉದ್ಧ
164	1	ಸು. 1808	1808
,,	13	ಸು. 1810	1810
165	3	ಭವಾ	ಭವಾ
,,	26	ಮಣ	ಮಣಿ
168	12	ಸರಸ್ವತೀ	ಸರಸ್ವತಿ
170	16	ಸು. 1812	1812
172	ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ. ಈತನು ದಕ್ಷಾಧ್ವರಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾ ನವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.		
173	12	ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವನ್ನು	ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವನು.
,,	21	ಸಂಖ್ಯಾತ	ಸಂಖ್ಯಾ
174	12	ಮಂಡ	ಮಂಡಲ
175	10	ಅಧ್ಯಾತ್ಮ	ಅಧ್ಯಾತ್ಮ
,,	20	ಇದರ	ಇದರಲ್ಲಿ
180	16	ಸಿದಾ	ಸಿದ್ಧಾ

ಪುಟ	ಪದ್ಧಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
184	20	ವಿಶೋಬ	ವಿಶೋಬ
11	26	ಬಲಿಕೊಡ	ಬಲಿಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಪಂಡರಿಪುರದ ಎರಲದೇವರು ಕಾವಾಡಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.
185	3	ಅಣುಪ್ರಸ	ಅಣುಪ್ರಸಫ
11	18	ದೇವರು	ದೇವರ
192	25	ದೇವಜ್ಞ	ದೈವಜ್ಞ
193	13	ಸುಧಾಸರ	ಸುಧಾರಸ
86	17	ಪಷಿ	ಪಷ್ಪಿ
206	ನಂಜಯ್ಯ. ಇವನು ಮೋಪವೀಶಕಾಳಗ, ಪರಿಶ್ಕಂದ್ರೋಪಾ ಖ್ಯಾನ, ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಚರಿತೆ, ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆ, ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.		
208	ನಂಜುಗಡೆನೆಯೋಗಿ. ಈತನು ಅಲವೇಶ್ವರಚರಿತೆ, ಸುರಾಭಾಂ ಡೇಶ್ವರೋಪಾಖ್ಯಾನ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.		
120	11	1886	1886
219	14	ಕೊಟ್ಟಿವು	ಕೊಟ್ಟಿವು (ಪುಟ 81, 84).
223	ಸರಗೂರು ಮೊಕಟವರವಾಚಾರ್ಯ. ಈತನ ಚರಿತವು 218ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.		
224	15	ಟ್ರಾನ್ಸ್	ಟ್ರಾನ್ಸ್
233	10	ಸೆಂಟ್ ಜೇವಿಯರ್	ಅಲೋಸಿಯಸ್
11	ಸಜೀವರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಇವನು ಪ್ರೀರಾಮಚರಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿ ದ್ದಾನೆ.		
233	14	ಸಾರಸ್ವತ	ಕೊಂಕಣ
243	1	175	1715

ಪುಟ	ಪದ್ಯ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
256	4	ಮಾಣದಣು	ಮಾಣದನು
258	18	ವ.ನು	ಮನ
272	14	ಸ್ತುತಿಯಿಸುತ್ತ	ಸ್ತುತಿಯಿಸುತ್ತಂ
275	ಇದು 278 ಎಂದಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ 282 ರ ವರೆಗೆ 9 ಪುಟಗಳಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆ ತಪ್ಪು ಬಿದ್ದಿದೆ 282 ಎಂಬುದು 281 ಎಂದಿರಬೇಕು.		
279 (277)	3	ನೋಡುವರೆ	ನೋಡುವರೆ
281 (279)	15	ಕುಸುಮಷಟ್ಪದಿ	ಸಾಂಗತ್ಯ
283	5	ಎಲ್ಲ	ಎಲ್ಲ
285	25	ದಾಗ	ದಾಗಳಿನುತ
288	ಬಸವೇಶ್ವರರಗಳೆ. ಇದೂ 279 (277) ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಸವೇಶ್ವರ ಸ್ತೋತ್ರವೂ ಒಂದೇ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು.		
289	ಸರ್ವಾಗಮಾಶಿಖಾರ್ಪಣಿ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಒರೆ ಯುತ್ತೇವೆ —		
<p>ಅನಿ ಅನಾದಿ ಇಲ್ಲದಂದು ಅಜಾಂಜಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿಲ್ಲದಂದು ತಾನೆ ನಂದವಿಂದುಕಳಾತೀತನು. ಜನಪರಮರಿಲ್ಲದಂದು ತಾನೆ ನಾಮರೂಪಕ್ರಿಯಾತೀತನ ಸಚ್ಚಾರಾಣಂದಗಳೆಲ್ಲ ರಚನೆಗೆ ಬಾರದಂದು ತಾನೆ ಅಖಂಡಸಂಪೂರ್ಣನು. ಅಪ್ರಮಾಣ ಅಗವ್ಯ ಅಗೋಚರದತ್ತಲಾದ ಮಹಾಸುತಜೈತನ್ಯಲಿಂಗ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.</p>			
289	13	ಪಾದಂ	ವಾದಂ
300	26	ಪದ 300	ಪದ 300
302	1	ಪರ್ಥ	ಪರ್ವ
304	14	7 ಅ'ಯಿ ಪ	ನಟಿಯಿಪ
307	11	ಬಸವವೇಂದ್ರ	ಬಸವೇಂದ್ರ
308	11	ಪರಪಕ್ಕ	ಪರಪಕ್ಕ

ಪುಟ	ಪಟಿಕೆ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
೨೦೨	ಹೆಡ್ಡಿಂಗ್	ಧೃವ	ಧ್ರುವ
”	6	ಹೆಬ್ಬರಳಿನಲ್ಲಿ	ಹೆಬ್ಬರಳಿನಲ್ಲಿ
”	6	ಮುಪದಾಕ್	ಮುಘವಾಕ್
”	14	ರಟ್ಟುಕ	ರಟ್ಟುಕ
10	9	ನೆಣಿ	ನೆಣೆಂ
”	10 11	ಮೆಣೆದಂ	ಮೆಣೆದಂ
”	21	ವದ್ಯ	ವದ್ಯ
311	2	ಇತಿಹಾಸ	ಇತಿಹಾಸ
316	10	ಸಾಣಿ	ಸಾಣಿ
320	10	ಹೇಳಿದ	ಹೇಳಿದ
322	8	ಸರ	ಸರ
”	10	ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯ	ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯ
323	12	ಹುಲಿ	ಹುಲಿ
324	3	ಮುಕದಿಂದ	ಮುಕದಿಂದ
”	”	ತಾರೆಗಳ	ತಾರೆಗಳ

APPENDIX IV.

ಪರಿಚ್ಛ IV.

ಪ್ರಥಮಾದ್ವಿತೀಯಸಂಪುಟಗಳಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಾನುಜಪೇರ್ ಪಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಮುದ್ರಿಸಿರುವ " ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ " ದಿಂದ ನಾವು ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ (ತಿದ್ದಿದಮೂರ್ತಿ) ೨೧ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ತಿಳಿದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದ ಹಲವರು ವಚನ ಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳೂ ಅಂಕಿತಗಳೂ ತಿಳಿದುವು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ

1 ನಾವು ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಚನಕಾರರ ಅಂಕಿತನಾಮಗಳಿಗೂ ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿತನಾಮಗಳಿಗೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಆರ್ಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಅಖಂಡೇಶ್ವರ, ಅಜ ಗಣ್ಣ, ಅನುರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಅಮುಗೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಲಿದೇವರದೇವ, ರಾಮನಾಥ, ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಜಿನ್ನರಾಮ ಎಂಬ ಅಂಕಿತಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಧ್ಯ ವಯ್ಯ, ಪಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿ, ಮುಕ್ಕಾಯಕ್ಕ, ಪುಂದನಾಗಣ್ಣ, ರಾಯಸದ ಮಂಜ ಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ ರಾಯಮ್ಮ, ಮಡಿವಳ ಮಾಜಯ್ಯ, ದೇವರದಾಸಿಮಯ್ಯ, ಚಂದಿ ಮರಳ ಇವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಾದರೂ ಈ ಅಂಕಿತಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಡಿವಳ ಮಾಜಯ್ಯ, ನಿರಾಲಂಬಶರಣ, ಅಜ ಗಣ್ಣ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸುಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ಅಮುಗಿದೇವಯ್ಯ, ಕಲಿದೇವಯ್ಯ, ಜೇಡರದಾಸಿಮಯ್ಯ, ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಜಿನ್ನಯ್ಯ ಇವರಿಗೆ ಸೇರಿವೆ. ನಾವು ಬರೆ ದಿರುವುದಕ್ಕೂ ಅವರೂ ಆಧಾರವಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪುರಾತನ ವಾದ ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಲಿದೇವ ಎಂಬ ಅಂಕಿತ ವುಳ್ಳ ಒಂದು ದೇವನಲ್ಲಿ (ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ, ಪುಟ ೨೬೭) ಮಡಿವಳಯ್ಯನು ಚಂದ್ರಮಾಲೆಯನ್ನು ಸಂಜೋದಿಸುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಈತನ

ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಲವು ಅಂಕಿತಗಳೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಕೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ವಚನಗಳೂ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ನಾವು ಹಿಂದೆ ಒಂದೊಂದರಮೇರೆಗೆ ವಚನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ಮತ್ತೊಂದು ವಚನವನ್ನೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹೊಸ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನೂ, ವಚನಗಳು ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧವೆ ಇರುವ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ನಾಮಾಂಕಿತಗಳನ್ನೂ, ಕೆಲವು ಹೊಸ ಅಂಕಿತಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ —

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 190) ಮಹಾದೇವಿ ಸು. 1160.

ಸಂಸಾರಸಾಗರದಿಂದುದಿಸಿದ ಸುಖವ ದುಃಖವೆಂದೊಂದು ಅ ಸುಖವನೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಭವದುಃಖವೆಂಬ ಕ್ರೂರಜನ್ಮಚಕ್ರಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮತ್ತೊಂದು ತನಗಿಲ್ಲದ ಭ್ರಮೆಯ ತನ್ನದಂದು ಅಂತಸ್ತು ಘೋರದೊಳಗೆಡೊಲಾಡಾಡಿಪ್ಪ ಮುಖಗಾಡುತಿಪ್ಪ ಅಬ್ಬಿಬಿಡಲೆಗಳ ಸಿಮ್ಮನೆತ್ತ ಬಲ್ಲರಯ್ಯ ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಕಳಂಕಮಲ್ಲಕಾರ್ಬುನಾ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 193) ನಿಜಗುಣದೇವ. ಸು. 1160.

ಅಂಗಲಿಂಗಮೊನಕ ಯೋಗವೂಜೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬೀಜ. ಆತ್ಮನನಜ'ದಿಹೆ ಸೆಂಬನಕ ಉಭಯ ದೂಡಲಾಯಿತ್ತು. ಉಭಯದ ಗವಿಜೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲಾಕದೆ ನಿಂದ ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 194) ಕಲಿದೇವಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿದೇವಯ್ಯ, ಕಲಿದೇವರ ದೇವಯ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಅಂಕಿತವು ಕಲಿದೇವ ಎಂದಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈತನ ಅಂಕಿತವು ಅಕೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಸುಗ್ಗಲದೇವಯ್ಯ ಗುರು ದೇವರದಾಸಿ ಮಯ್ಯನೆಂದು ಬಸವವುರಾಣ ಜೆನ್ನ ಬಸವವುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ವೃಷ ಭೇಂದ್ರವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಜೇಡರದಾಸಿಮಯ್ಯನೆಂದು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಸಿಂಹದಮುಂದೆ ಜಿಗಿದಾಟವೆ ? ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿಯ ಮುಂದೆ ಪತಂಗದಾಟವೆ ? ಸೂರ್ಯನಮುಂದೆ ಕೀಟದಾಟವೆ ? ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಎನ್ನಾಟವೆ ಕಲಿವೇವರದೇವ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 195) ಸಿಕ್ಕುಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಸು. 1150.

ಸಾವು ತಡವಿಲ್ಲ , ನರಕ ದೂರವಿಲ್ಲ ದೇಹದಿಚ್ಛೆಗೆ ಹರಿದು ಕೆಮ್ಮನೆ ಕೆಡಬೇಡ. ದುರ್ವಿಷಮವ ಬಿಡು ಬೇಗ ಗುರುವದವ ನಂಬು. ನಮ್ಮ ಸಿಕ್ಕುಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನಲ್ಲಿ ನೀನು ಸುಖಿಯಪ್ಪೆ ಮರುಳೆ

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 205) ಬಾಹೂರಯೋಮ್ಮಣ್ಣ . ಸು. 1160.

ಚಂದ್ರಕಾಂತಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುವಿದ್ದಡೆ ಹಿಂಡಿ ಹಿಜ'ದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಬಂದುದುಂಟೆ ? ಆ ಬಂದುವರುಣಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಉರಹಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಉರಿದುದುಂಟೆ ಅನಲ ? ಅವು ತಮ್ಮ ಒಲವಿನ ಸಾಫ್ತುಳ್ಳೆಲ್ಲದೆ ಫಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತೀತೆಜನಂತೆ ಕ್ರಿಯಾ ಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲವ ಬಿಟ್ಟಿವೆಂದು ಅಡ್ಡವಾಯ್ತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಡೆದಡೆ ನಿಜವಸ್ತು ಸಲ್ಲಿಕೆ ಬಿಟ್ಟಿವೆನೇ? ಶ್ರದ್ಧೆ ಸನ್ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಗೆಲ್ಲ ಗೂಳಿಗರಕ್ಷಿಲ್ಲ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಅವರಲ್ಲ ಇಲ್ಲವಾಗಿ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 206) ಪ್ರಸಾದಿಭೋಗಣ್ಣ . ಸು 1161,

ಭಿಕ್ಷಿಯೆಂಬುದು ಬೇರು ; ವಿಕೃತಿಯೆಂಬುದು ಮರ , ಫಲವೆಂಬುದು ಜ್ಞಾನ, ಪಕ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತೆಂಬುದು ಅವಧಿಜ್ಞಾನ , ತೊಟ್ಟು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪರಮಜ್ಞಾನ; ಸವದಲ್ಲಿ ಆಂತ್ಯಜ್ಞಾನ ; ಸುಖ ತನ್ಮಯವಾದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ; ದಿವ್ಯತೇಜಸ್ಸು ಹಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ , ಅದು ಮಹಮೂಡಲೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಭೋಗಿಮೈತ್ರಾರ್ಜುನಲಿಂಗವು ಅಪ್ರಮಾಣವಾದ ಕಾರಣ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 208) ಡಕ್ಕೆಯಬೊಮ್ಮಣ್ಣ . ಸು. 1160.

ತಾನಹ'ಯದೆ ಮಾಡಿದ ದೋಷಕ್ಕೆ ಘೋರವಿಲ್ಲ ಅದು ಜಗದ ಸುಡುಗು, ತಾನಹ'ದು ಅಲ್ಲ ಅದುದೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಪರಧನದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಥಿತಿ

ಯರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರ ನಿಂದೆಯಲ್ಲಿ ವ್ರತಾಚಾರಭಂಗಿತರಲ್ಲಿ ಇದನತಿತು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಕುಂಭನೀನರಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂಗದಿವನು. ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಪ್ನದಕ್ಷಯುಂ ನೂರಸ್ಥನು.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 208) ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಸಕಲಾಗಮಂಗಳ ಕಲಿತು ಸರ್ವಂಗೆ ಹೇಳಿ ತಾ ನಿಕರುಣಿಯಾಗಿ ತ್ರಿವಿಧ ಮಲಕ್ಕೆ ಹೊಜಗಾಗೆಂದು ತಾನೂಳಗಾಗಿ ಬಹಿಯಮಾತಿನ ಭಟನಂತೆ ಅದೇತಹ ಟಿಕೆ? ಸಗರದಬೊಮ್ಮಣ್ಣೊಡೆಯ ತನುಮನಸಂಗಮೇಶ್ವರಾ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 209) ಅವಸರದ ಕೇರಣ್ಣ. ಸು. 1160

ಮರನೇಜದೆ ಹಣ್ಣು ಕೊಯ್ಯಬಹುದೆ? ಕುಸುಮವಿಲ್ಲದೆ ಗಂಧವ ಮುಡಿಯಬಹುದೆ? ಉಪದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ನಿಜದೃಷ್ಟವ ಕಾಣಬಹುದೆ? ಕ್ರಿಯಾಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ತ್ರಿವಿಧಕರ್ತು ತನಗೆ ಸಾಧ್ಯನಪ್ಪನೆ? ಇದುಕಾರಣ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮತಿ, ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಮಲದೊರಸ್ಥನಾಗಿವುದು ಸದ್ಭಕ್ತನಂಗ, ಚಿದ್ಭವಮ್ತುವಿನ ಸಂಗ. ಸದ್ಭೋಜಾತಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸುಸಂಗ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 209) ದಾಸೋಹದ ಸಂಗಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ತನಗುಂಟಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಬ್ಬಳಿಯ ವರುಷಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೆ ಅಂಗವಸ್ತ್ರವೆಂದು ಲಿಂಗವಸ್ತ್ರವೆಂದು ಕನಕಪರಿಮಳವೆಂದು ಅಂದಣಭತ್ತಚಾಮರ ಕಲಿತುರಗಂಗಳೆಂದು ಇವು ಬಂದುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಂದಣಿಯಲಂದಣಿಕಾಣರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸಿ ಅವು ಬಾರದಿರೆ ಬಂಧಿಸುವ ಲಂಗಮಾಲಿಗೆ ಗುರುಸ್ಥಲವೆಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಶಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ ಸ್ವಯಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ ಅತಿಹಳ ನೋಡಾ ಮಾತುಳಾಂಗಮಧು ಕೇಶ್ವರನು.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 275) ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ. ಸು. 1180.

(1) ಆಸೆಯುಳ್ಳನಕ ಒಬ್ಬರನಾಶ್ರಯಿಸುವುದು, ಆಶ್ರಯದಾಸೆ ಕಷ್ಟಕಾಣಿ ರಯ್ಯ. ಆಸೆಬೀರ ದಾಸತ್ವ ನಿರಾಶೆಯೇ ಈಶತ್ವ. ದಾಸತ್ವದ ಈಶತ್ವದ ಆಯಸುವ ಎಚಾರಿಸಿ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿವುದು ಈಶವದವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ಸ್ವೇಶ್ವರಾ.

(೨) ಶಿವನೇ ಸೈವ, ಕೊಲ್ಲ ದಿವುರ್ದೇ ಧರ್ಮ, ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಬಂದುದನ್ನೊಲ್ಲ.
ದಿವುರ್ದೇ ನೇಮ, ಅಶೆಯಿಲ್ಲ ದಿವುರ್ದೇ ತಪ, ಶೋಷವಿಲ್ಲ ದಿವುರ್ದೇ ಜಪ, ವಂಚ
ನೆಯಿಲ್ಲ ದಿವುರ್ದೇ ಭಕ್ತಿ, ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದಿಲ್ಲ ದಿವುರ್ದೇ ಸಮಯಾಚಾರ. ಇದು
ಸತ್ಯ. ಶಿವ ಬಲ್ಲ. ಶಿವನಾಣೆ, ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರು

ಇವರೆಲ್ಲ ಕೂ ಎರತೈವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬದವನಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ
ಕೆಲವರು ಈಚೆಯೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಕೆನ್ನರಿ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗತ್ರಿಪುರಾಂತಕದೇವ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 117)
ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ನಿನ್ನ ಹರೆಯದ ರೂಪಿನ ಚೆಲುವಿನ ನುಡಿಯ ಜಾಣಿನ ಸಿರಿಯ ಸಂತೋಷದ
ಕೃತಿಶ್ರುತಗರಭಪದಾತಿಯ ನೆರವಿಯ ಸತಿಸುತರ ಬಂಧುಗಳ ಸಮೂಹದ ನಿನ್ನ ಕುಲ
ದೃಢವಾನದ ಗರ್ವವ ಬಿಡು. ಮರುಳಾಗದಿರು. ಅಕಟಕಟ! ಶೋಮಜನಿಂದ
ಹಿರಿಯನೆ? ಮದನನಿಂ ಚೆಲುವನೆ? ಸುರಪತಿಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನನೆ? ವಾಮದೇವ
ವಸಿಷ್ಠರಿಂದ ಕುಲಜನೆ? ಅಂಕನ ದೂತರು ಬಂದು ಕೈವಿಡಿದೆಡೆದೊಯ್ಯಾಗ
ನುಡಿ ತಡವಿಲ್ಲ ಕೇಳೊ ನಗನೆ. ಎನ್ನ ಮಹಾಲಿಂಗತ್ರಿಪುರಾಂತಕದೇವರ ವಾಚಿನ
ದೆಯಾದದೆ ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಪದ ದೊರಕೊಂಬುದು ಮರುಳ.

ಚೆಕ್ಕಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುಮೋಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 117) ಎಂಬ
ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ,

(1) ಅಸ್ಥಿಚರ್ಮ ಕೂಸರಕ್ತಖಂಡದ ಬೇಲ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದೆ ? ಹುಡುಕೆಲ್ಲ ಸಂಸಾರ. ಎಂದಿಗೆ ಸಾನೀ ಹೊತ್ತು ಹೊಡೆಯನಿಬ್ಬಕುವೆನೋ ? ಎಂದಿಗೆ ನಾನಿದ ಬಳಸಿ ಕಳೆವೆನಯ್ಯಾ. ಎಡಹಿ ಕೊಡನುದಕವ ನಡುನೀರಲ್ಲೊಡೆವಂತೆ ಎನ್ನೊಡಲೊಡೆದು ನಿಮ್ಮನೆಂದಿಗೆ ಬೆರಸುವೆನು ಉಳಿಯುವೇಶ್ವರಾ.

(2) ಭವಪಾಶಬಂಧದಿಂದ ಬಿಗಿದು ಕವಿಲೆಯ ಹುಲಿಯು |

ಗವಿಯೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾದ ಸಂಸಾರವೆಂ |

ಬವಿಚಾರಸರ್ವ ಸರ್ವಗ್ರಾಸಗೊಂಡುದನೊಮ್ಮೆ ಪರಿಹರಿಸಿ ನಿಮ್ಮ||

ಅವಿರಳಶ್ರೀಪಾದದೊಳು ಮಗ್ನನಾಗಿ ಮ |

ತ್ತವಿಕಲ್ಪಸಮಸುಖಾನಂದದೊಳಗೆಂದಿಹೆನೊ |

ಭವರಹಿತ ಪರಮೇಶ ಪಾಲನೈ ಸದ್ಗುರುವೆ ಉಳಿಯುವೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ||

ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸು. 1160.

ಈಕೆಯ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 118) ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

(1) ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆ ನೇಮವಲ್ಲ, ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ನೇಮವಲ್ಲ; ಧೂಪ ದೀಪಾರತಿ ನೇಮವಲ್ಲ, ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರದೈವಂಗಳಿಗೆಗದಿವುರ್ದೇ ನೇಮ. ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರದೇವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕಾಣಾ ನಿಷ್ಠನೇಮ.

(2) ಇನಿಯಂಗೆ ತವಕವಿಲ್ಲ ಎನಗೆ ಸೈರಣೆಯಿಲ್ಲ ಮನದಿಚ್ಛೆಯನಣಿವ ಸಖಿಯರಲ್ಲ. ಮನ್ನದೈರಿಯನುಭಾವದಲ್ಲಿ ಮನ ಸಿಲುಕಿ ಬಿಡದು. ಇನ್ನೇವೆನಿ ನ್ನೇವೆ. ದಿನ ವೃಥಾ ಹೋಯಿತು ಯವನ ಬೀಸರವೋಗದಮುನ್ನ ಪಿನಾಕಿಯ ತಂದು ನೆರಹವ್ವಾ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರನ.

ಒಕ್ಕಲುಮುದ್ದಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಕಾಮಭೀಮಜೀವದನದೊಡೆಯ (ದ್ವಿ ಸಂಪುಟ 118)

(1) ವೇದಶಾಸ್ತ್ರವನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾರುವನಲ್ಲ; ಇಡಿದು ಮೆಲೆವು

ದತ್ತ ಕ್ಷುತ್ರಿಯನಲ್ಲ; ವ್ಯವಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವೈಶ್ಯನಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಮಗನ ತಪ್ಪು ನೋಡದೆ ಒಪ್ಪುಗೊಳ್ಳಯ್ಯ ಕಾಮಭೀಮಜೀವದನದೊಡೆಯ ನೀರ್ಸೆ ಬಲ್ಲೆ

(2) ದೊಡ್ಡವೆರಡು ಕಂಬದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವೆರಡು ಕಂಬ; ಇಂತೀನಾ ಲ್ಪಜಮಧ್ಯದ ಮನೆ, ಅಸ್ಥಿಯ ಗಲಿ, ನರದ ಕಟ್ಟು, ಮಜ್ಜೆಯ ಸಾರ, ಮಾಂಸದ ಗೋಡೆ, ಜರ್ಮದ ಹೊದಿಕೆ, ಶೋಣಿತದ ಸಾರಣೆ, ಶುಕ್ಲದ ಕಂಬದಿಂದಲಿವ್ವು ದೊಂದು ಚಿತ್ರದ ಮನೆ ನೋಡಾ. ಆ ಮನೆಗೆ ಒಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲು, ಈಡೆ ಪಿಂಗಳೆ ಯೆಂಬ ಗಾಳಿಯ ಬಾದಳ, ಮೃದುಕರಿಸವೆಂಬೆರಡಗುಡಿಯ ಭೇದವು ನೋಡಾ. ಇತ್ತಲೆಯಮೇಲಿಪ್ಪ ಸುಷುಮ್ನನಾಳವ ಮುಚ್ಚಿ ದಿವಾರಾತ್ರವೆಂಬ ಮಹವಳಿವಿನ ಉಭಯದ ಕದ ಕೆತ್ತುವನೆ ನಷ್ಟವಾಗಿಹೋದಡೆಯೂ ಮನೆಯೊಡೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋಹುದು ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ. ಇಂತೀಮನೆಗೆ ಮಠಳಿ ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡುವಯ್ಯ ಕಾಮಭೀಮಜೀವದನದೊಡೆಯ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ.

ಗೊಗ್ಗವೆ. ಸು. 1160

ಇವಳ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಸ್ತಿನಾಥ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 123) ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.

(1) ಅನಲನು ಕೊಂಡ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಪುಪ್ಪಕಾರವುಂಟೆ? ಶರಧಿ ಕೊಂಡ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಕುಜುಹಿನ ತಲೆಯುಂಟೆ? ಲಿಂಗವು ಮುಟ್ಟಿದ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯವೆಂಬುದು ಹುಸಿ ನಾಸ್ತಿನಾಥಾ.

(2) ಉದ್ಭವನೇಜುವುದಕ್ಕೆ ಗಿದ್ದುಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎಯ್ವಬಾರದು, ಬೆದ್ದುಪ ನನ್ನಜಿವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜನೆ ಪೂಜನೆ ನಿತ್ಯನೇಮವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಾರದು ಅದನು ಸತ್ಯ ದಿಂದ ಮಾಡಿ ಅಸತ್ಯವ ಮಹದಡೆ ಇದೇ ಸತ್ಯ ನಾಸ್ತಿನಾಥಾ

ಜೋತರ ಮಾಯಣ್ಣ ಸು. 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಶಂಭುಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ. (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 123)

(1) ಮುನ್ನ ಪರಸತಿ ಪಾರ್ವತಿಯೆಂದು ನಡೆಸಿತ್ತು ನುಡಿಸಿತ್ತು ಗುರುವ ಭವನ; ಬಹುಕ ಶರಣಸತಿ ಪಾರ್ವತಿಯೆಂದು ನಡೆಸಿತ್ತು ನುಡಿಸಿತ್ತು ಗುರುವಚನ;

ಇನ್ನು ಸತಿಯರೆಲ್ಲ ಗುರುಸತಿಯರೆಂದು ನಡೆಸಿತ್ತು ನುಡಿಸಿತ್ತು ಗುರುವಚನ. ಶಂಭು ಸೋಮನಾಥಲಿಂಗನ ಸಂಗ ಸುಸಂಗವೆ ಮಾಡಿತ್ತು ಗುರುವಚನ.

(2) ಎನ್ನ ತ್ರಿವಿಧಾತ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡಿರು. ಸತ್ಪರಜನ್ಮಮಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಭೃತ್ಯರಯ್ಯಾ ಅಂತಃಕರಣಚತುಷ್ಟಯಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಬಾಣಸಿಗರಯ್ಯಾ. ಅಷ್ಟ ಮೊದಲಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ದಳವಾಯಿಗಳು. ನವರಸಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಭಂಡಾರಿಗಳಯ್ಯಾ ದತವಾಯಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಭತ್ತಚಾಮರಸೀಗುರಿಗಳು ಶಂಭುಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ ನಿಮಗೆನ್ನ ಕಾಯ ಮುಂತಾಗಿ ಬಾಹ್ಯಾಂತರ ಡಿಂಗಿರಿಗಳಯ್ಯಾ.

ಜೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಅಭಿನವಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ (ದ್ವಿ ಸಂಪುಟ 123). ಕೆಲ ವು ಕಡೆ ಅಭಿನವಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂದೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ನೆನೆಯಲಿಯೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲಿಯೆ ಮನವಿಲ್ಲಾಗಿ, ಭಾವಿಸಲಿಯೆ ಬೆರಸಲಿಯೆ ಭಾವ ನಿರ್ಭಾವವಾಯಿತ್ತಾಗಿ, ಧ್ಯಾನಮಾನವನಚಿಯೆ ಧ್ಯಾನಮಾನಾತೀತ ತಾನೆಯಾಯಿತ್ತಾಗಿ, ಜ್ಞಾತೃಜ್ಞಾನಜ್ಞೇಯಂಗಳೆಲ್ಲವೆ ಎಣಿಸಿ' ಅಭಿನವಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಪರಮಸುಖಿಯಾಗಿದೆ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 106) ಹಡವದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ. ಸು. 1160

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಅನೇಕಸರಿಯು ಭಕ್ತಿಯ ವೇಷವನಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಮನೆದಪ್ಪದೆ ತಿರುಗುವೆನು. ಅವರಿಚ್ಚೆಗೆ ಅನುಮಾನವಿಡಿದು ನುಡಿವೆನು ಅವರ ಮನೋಧರ್ಮವನೆಯದೆ ನುಡಿದಿನಾದಡೆ ಅನೇಕಸರಿಯಲ್ಲಿ ಭಂಗವಡುವೆನು. ದಿಟದಭಕ್ತನಂತೆ ಪುರಾತನರ ವಚನಂಗಳ ಉದರನಿಮ್ಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬರಿಸುವೆನು ಕಡುವಾಸಿ. ಇನ್ನೇನು ಹದನಯ್ಯ ಬಸವಪ್ರಿಯಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ 1 ?

1 ಇವನ ಒಂದು ವಚನವು (ಪರರಾಶಿಯೆಂಬ ಜ್ವರಹತ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ) ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ 77 ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಬಸವನೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 196) ಬಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಪ್ಪ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಟಕ್ಕೆ ಕಾಶಿಕಾವಿಮಲ ರಾಜೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಜಾಲಗಾಜಂಗಿ ಸುವರ್ಣದ ವಳಯನಟಿದು ತೊಳೆಯಬೇಕು ಬಲೆಗಾ ಜಂಗಿ ಮತ್ಸ್ಯದ ಬೆಂಬಟಿಯನಟಿದು ಕಲ್ಲಿಯ ಇಣಿಯಬಿಡಬೇಕು. ಶಬರಂಗಿ ಸಂ ಭ್ರಮವ ಬಿಟ್ಟು ತರುಲತಪಗಗಳಂತಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಹೊಲಬಿನ ತೊನಂತಿ ಗುಣವಿವರವನಟಿದು ಆರಾರ ಇರುವಿನ ತೊನಟಿದು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿ ಎರತಿಗಳ ನಿಜವನಟಿದು ವೇಷಗಳ್ಳರ ನಿಹಿತವ ನೋಡಿ ವಂಚಕರ ಪರಿಹಾಸಕರ ನೀತಿಯು ತಿಳಿದು ಮತ್ತಾವ ರೀತಿನೀತಿಗಳ್ಳಿಯೂ ಮನತಾರದೆ ತನ್ನ ಸುನೀತಿಯನೆ ಬೀಡಿ ತನ್ನ ಸದ್ಗುಣರೀತಿಯನೆ ತೋಡಿ' ತನ್ನ ಸದ್ಗುಣವಾಸನೆಯ ತೀವಿ ಸತ್ಕುಲ ಭಕ್ತಿಯನೆ ತನ್ನ ಸತ್ಯವನೆ ಗಾಳಿ ಇಪ್ಪಾತ ತ್ರಿವಿಧದವನಲ್ಲ, ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಂ ಗ ಳೊಳು ನಿಲ್ಲ, ಪ್ರಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಸಂಚಿನ ಸುಖದವನಲ್ಲ, ಮಿಕ್ಕಾದ ಬಹ ವಷಯದ ಗೊಂಚಲ ತೊಂಬೆಯವನಲ್ಲ, ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಟಕ್ಕೆ ಕಾಶಿಕಾವಿಮಲರಾಜೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನು ತಾನೇ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 196) ಕಾಳವೆ. ಸು. 1160

ಇವಳು ಬಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಪ್ಪನ ಹೆಂಡತಿ, ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ಕರ್ಮ ಹರ ಕಾಳೇಶ್ವರ

ಕೃತಪ್ಪಿ ಕೆತ್ತಲು ಕಾಲಿಂಗಿ ಮೂಲ, ಮಾತುತಪ್ಪಿ ನುಡಿಯಲು ಬಾಯಿಗೆ ಮೂಲ; ದ್ರತಹೀನನ ನೆರೆಯಲು ನರಕಕ್ಕೆ ಮೂಲ, ಕರ್ಮಹರಕಾಳೇಶ್ವರಾ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 200) ಮರುಳುದೇವ. ಸು 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಭುವೇ ಶಾಂತಚಿತ್ತಮಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವ ಸುವಾಕ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ರೂಪನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುಗಂಧದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುರುಚಿಯನ್ನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು ಇದೇ ಅರ್ಪಿತದ ಮುಖ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನಪ್ರಭುವೇ ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯನಲ್ಲಿಯೂ ಈರ್ವರ್ಪಿತಮುಖವೆಂದು ಅರ್ಪಿಸಬಲ್ಲಡೆ ತೃಪ್ತಿಯನೆಯ್ಯನು.

ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತಕಯ್ಯಗಳಿಗತ್ತಿ ಅಡಿಗೂಂಟಕೆಡೆಯಾಗಬೇಡ ಅಣಿ ನಿಜಾತ್ಮರಾಮರಾಮನ.

ನಡೆ ನುಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದಲ್ಲಿ ಕುಲ ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ. ನುಡಿ ಲೇಸು ನಡೆಯಧಮವಾದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಬಿಡುಗಡೆ. ಇಲ್ಲದ ಹೊಲೆ ಕಳವು ಪರದಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲ ಬನೆಯದೆ ಕೆಟ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಕುಲಜರೆಂಬ ಒಡಲಂಟಿ? ಆಚಾರವೇ ಕುಲ, ಅನಾಚಾರವೇ ಹೊಲೆ. ಇಂತೀಶುಭಯವ ತಿಳಿದು ಅಣಿಯಬೇಕು. ಕಯ್ಯಗಳಿಗತ್ತಿ ಅಡಿಗೂಂಟಕೆಡೆಯಾಗಬೇಡ ಅಣಿ ನಿಜಾತ್ಮರಾಮರಾಮನ.

ದಸರಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

(1) ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಂಕರತ್ತವನಿಡು, ಕರವ ಬೇಸುವಲ್ಲಿ ತುಷಾರಕ್ಕಿಟವನಿಡು, ಅಡಿಯಿಡುವಲ್ಲಿ ಪೂಡವಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಹೂಮ್ಮಿದ ಜೇವನಜೇತನಾದಿಗಳನಿಡು, ಮತ್ತೆ ಗಿಡವ ಹಿಡುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದ ಒಡಗೂಡುವಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿ ಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಯಕ್ಕೆ ಪುಡಿಪುಚ್ಚವಿಲ್ಲ ದಿರಬೇಕು. ಇಂತೀಶಡಗರದ ಚಿತ್ತ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ನೊಡಗೂಡುವ ಭಕ್ತಿ.

(2) ಸರ್ವವನಿಡದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದಲ್ಲಿ ಇದಿರೆಲ್ಲ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೆಲ್ಲ ಇದಿರಲ್ಲಿ. ತನ್ನ ಭಿನ್ನಭಾವ ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಆಗೂ ತನ್ನನೆ ಅನ್ಯವೆನಿಸುವುದು. ತನ್ನಯ ಶಾಂತಿ ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಾವವಿಲ್ಲ ದಿರೆ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಎಮ್ಮವರೆ

ಬರು ಒಂದು ತನ್ನ ಗುಣ ಅನ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನೆಹಿದು ತನ್ನೊಪ್ಪ ದರ್ಶನದಲ್ಲೆ
ಶೋಧಿಸುವಂತೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕರ್ಕಶವಿಲ್ಲ ದವರೇಶ್ವರಲಿಂಗವನಜ'ವುದಕ್ಕೆ.

ವೀರಮ್ಮ. ಸು. 1160.

ಈ ಕೆ ದಸರಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ, ಇವಳ ಅಂಕಿತ ಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರ.

ಚರಣಾಯುಧ ವೇಳೆಯನಜ'ವುದಯ್ಯಾ. ಭಕ್ತ ವ್ರತಹೀನನನಜ'ದು ನೆರೆ
ಯನಯ್ಯಾ. ನೆರೆದರೆ ನರಕ ಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರಾ.

ಮೇದರ ಕೇತಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಕೊಂದಿಹನೆಂದಡೆ ಅವು ಕಂದರ್ಪನ ಹಂಗು. ಕಂದರ್ಪನ
ಕೊಂದಿಹನೆಂದಡೆ ಅವು ಕಂಗಳ ಲಾಭ. ಕಂಗಳು ಮುಚ್ಚಿಯಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವ
ಕಾಣಬಾರದು. ಅದು ನಿರಂಗಂಗಳಲ್ಲದೆ ಜಗದ ಹಂಗಿನವರಿಗಿಲ್ಲ ಎಂದೆ ಗೌರೇಶ್ವರಾ

ಕರುಳಕೇತಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಶಂಖೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬ
ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ತನಗಲ್ಲ ದಾದುದ ಘಟ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಕಡಿವೆನು. ತನಗಲ್ಲ ದಾದುದ
ಕೈಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ತೆಗೆವೆನು ತನಗಲ್ಲ ದಾದುದ ಕಿವಿ ಕೇಳಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ
ಗೊಂಟವ ಬಲಿವೆನು. ತನಗಲ್ಲ ದಾದುದ ನಾಸಿಕ ವಾಸಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ದುಸುರು
ಧನ್ಯನೇಜ'ಸುವೆನು. ದೃಷ್ಟಿ ಅನುದೃಷ್ಟಿಸೋಡಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಕಿತ್ತಿಡುವೆನು. ಚಿತ್ತ
ಅನುದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತೊಂದ ನೆನೆದಡೆ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿಯೆ ಕಿತ್ತುಹಾಕುವೆನು. ಇದಕ್ಕೆ ನೀವೇ
ಸಾಕ್ಷಿ ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಶಂಖೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ.

ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಖಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗ
ಗೊಂಡಿದೆ.

ಬೇಡಲೇತಕ್ಕೆ ಕಾಯ ಕವಮಡಿಹನೆರದು. ಈತನ ಹೆಂಡತಿ - ಬೇಡಗುಡಿ

ಬಯಲೇತಕ್ಕೆ ? ಭಕ್ತರು ಮಾಡಿಹನೆಂದು ಗಡಿತಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕವಾಟಮಂದಿರಗಳ ಮುಂದೆ ಗೊಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಕಾಯಲೇತಕ್ಕೆ ? ಈ ಗುಣ ಕಾಯಕದಂದವೆ ? ಈ ಗುಣ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣದ ಸಂಸಾರದ ಘಟ್ಟವನ ಇರವು. ಉಭಯಭ್ರಷ್ಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯ ಮೇಖಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟದೆ ಹೋಯಿತು.

ಒಳ್ಳೇತ ಮಲ್ಲಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಒಳ್ಳೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಆ ಪರಮನೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಭೇರಿ. ಬೇಡಿದುದನೀವನೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಶಂಬಟ. ಇಗದ್ದಂದಿತ ಲೋಕದೊಡೆಯನೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಶಂಬ. ಶಿವನಲ್ಲದೆ ಸರದೈವವಿಲ್ಲೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಡವರುಗಿ. ಶಿವಕೊಡನೆಂಬವರ ಬಾಯು ತ್ರಿಶೂಲದಲ್ಲಿ ಏನ ಒಳ್ಳೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಡಂಗುರ ಮೂಬಗದೊಳಯ್ಯ.

ಮಂಡಸಂಗಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ತರುಣರಸಂಗಮಲಿಂಗದೇವ

ಶಮದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕರಣದಾದ ಶುದ್ಧವಾಗದ ಪರಿಯಂತ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಹುದು ? ಅವರ ಮಹಿಮೆ ಅವರ ಗುಣವು ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲದೆ ಬೇಟಿ ಅಜಿಸಲುಂಟಿ ತರುಣಸಂಗಮಲಿಂಗದೇವಾ.

ರಾಯಸದ ಮಂಚಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಂಬೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

(1) ಕೈದು ಮೊನೆಯೇಜುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ ಕಟ್ಟಬಲ್ಲದೆ ಕೈದೇನಮಾಡುವುದು ? ಹಾವು ಬಾಯಿಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಹಿಡಿದ ಮತ್ತೆ ಎಷವೇನಮಾಡುವುದು ? ಮನವಕಾರಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಮಹದಲ್ಲಿ ನಿಂದಮತ್ತೆ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೇನಮಾಡಲಾಪ್ತವು ಜಾಂಬೇಶ್ವರಾ.

(2) ಊರ ವಂಕಡ ಹೊಟಿದು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಣೆನೆಂದು ಅಜಿಸುವನಂತೆ, ಇದಿರಲ್ಲಿ ತೋಟುವ ಕುಟುಹ ಮಜಿಸು ಅಜಿವನೊಳಕೊಂಡೆನೆ.

ಬವನಂತೆ, ಜಂಬುಕಶಸ್ತ್ರದ ಘಟವನುಂಗೆ ಜಂಬೂದ್ವೀಪವೆಲ್ಲ ಪುಳಯವಾಯಿ,
ತ್ತಿಂದಡೆ ಅದು ಚಂದನೆ ಜಾಂಬೇಶ್ವರಾ.

ಗಾವುದಿ ಮಾಚಯ್ಯ¹, ಸು. 1160

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವೊ
ಡನೆ ಈತನ ಹೆಸರೂ ಬರುತ್ತದೆ.

[1] ಮುನ್ನ ಗಟಿಸಿದವರೊಡವೆಯ ಈಗ ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಇನ್ನಾರಿಗೆ
ಗಟಿಸಿಹಿರಣ್ಣಾ. ಅದುದಾಗಿ ಮಟಿ ದಿಳಿ ತಾನಿದ್ದಂದಿಗೂ ತಪ್ಪದು. ಇದನ
ಟಗು ಕಲ್ಯಾಣದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಟಿಸುದು
ದಿಟವೆನ್ನಿರಣ್ಣಾ.

[2] ಭಕ್ತರು ಬಯಕೆಯನ್ನಿರಿಸಿದೆ ಅದು ಸತ್ಯನಾಯ ಮಾಂಸ. ಎರ
ಕ್ಕರು ದ್ರವ್ಯವ ಮುಟ್ಟಿದಡೆ ಅದು ಕತ್ತಿಯ ಹಡುಹು. ಹೀಗೆ ತಪ್ಪಿದರಂಬೆ,
ಇದು ಸತ್ಯ. ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿ ಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಟಿಸುದು
ಸತ್ಯವೆನ್ನಿರಣ್ಣಾ.

ತಳವಾರ ಕಾವುದೇವ¹, ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಕಾಮಹರಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥ.

ಕಾಲವಂಚಕನಾಗಿ ಜಂಗಮಕ್ಕಿದ್ದಡೆ ಕರ್ಮವೆ ತಿಂಬುದು. ಉಪಚರಿ
ಸಿಕೊಂಬನಾಗಿ ತ್ರಿಸಂಧಿಯ ಶಿವಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಅದು ಹಸಿವಿಲ್ಲದ ಗ್ರಾಸ,
ಅಸಮಾಕ್ಸನ ಮುಟ್ಟಿದು. ಇದು ಹುಸಿಯಿಲ್ಲವೆಂದೆ ಕಾಮಹರಪ್ರಿಯ ರಾಮ
ನಾಥಾ.

1. ಚೆನ್ನಬಸವಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿ ಮಾರಿತುಡೆ, ತಳವಾರ ರಾಮಯ್ಯ
ಎಂದಿದೆ, ಕಾಂಡ 5, ಸಂಧಿ 4

ಹೊಡೆಹುಲ್ಲ ಬಂಕಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಕುಂಭೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಗನ್ನಾಥ.

ಕೂಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾಯಕಂಗಳಿಂದ ಮಾಡುವ ಸೇವೆ ಆದಾವ ತಿಪನೆಂದಜುಮ ಭಾವಶುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾಯಕವಂತನಿರವು ಎಂತುಟಿಂದಡೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಿಗೂ ಒಡಲೆಡೆಗೂಡದೆ ಸಂಕಲ್ಪನಜುಮ ಪ್ರಸಾದವನೆಡೆಮಾಡ ಬೇಕು. ಅದು ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವಲ್ಲ. ಅದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಕುಂಭದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಪ್ರಸಾದ. ಇದಜ ಸಂದೇಹವ ಹಜುಮ ಕಾಯಕಗೊಂಡ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಕುಂಭೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಗನ್ನಾಥ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಮೋನಮೋ ಎನುತಿದನು.

ತೆಲುಗ ಜೊಮ್ಮಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತವು ತೆಲುಗೇಶ್ವರ ಎಂದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಕಾವ ಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿ ತಾ ಜೆಲುವನಾದಡೆ ಕಾಮಿನೀ ಜನವೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚ ಬೇಕು. ದಾನಗುಣವುಳ್ಳವ ಫರಿದೀವನಾದಡೆ ಯಾಚಕ ಜನವೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ವೀರನಾದಡೆ ವೈರಿಗಳು ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಖೂಳನಾದಡೆ ತನ್ನತಾ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಬ. ಎನ್ನದೇವ ತೆಲುಗೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ತಾನು ಭಕ್ತನಾದಡೆ ದೇವರು ಮೆಚ್ಚ ಜಗವು ತಾ ಮೆಚ್ಚುವುದು.

ವೈದ್ಯಸಂಗಣ್ಣ. ಸು. 1160

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಮರುಳು ಶಂಕರಪ್ರಿಯಸಿದ್ಧ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಭಕ್ತಂಗೊಂದೇ ವಾಕ್ಯ. ಬಾಬಿಗೊಂದೇ ಫಲ. ಎರಕ್ಕುಬಿಟ್ಟುದ ಹಿಡಿ ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮುಟ್ಟಿದಡೆ ಸತ್ತನಾಯ ಹಡುಹು. ಮತ್ತೆ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆ ವ ತನ್ನ ನಿತ್ಯನೇಮವ ತಪ್ಪಿಕೆಟ್ಟು ನಡೆದು ಮತ್ತೆ ದ್ರವ್ಯವ ಕೊಟ್ಟು ಭಕ್ತರೊಡೆ ಯರಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡಿಹನೆಂಬ ಬಹುಮಿಟ್ಟಿಯ ಭಂಡರ ಕಂಡಡೆ ಮರುಳು ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವಾಮಿತಾದಡೂ ಒಡಗೂಡಲೊಲ್ಲೆ.

ಗಾಣದ ಕನ್ನಪ್ಪ. ಸು. 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗುಹೇಶ್ವರನಲ್ಲಯ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಪುಣ್ಯವಾಪವಿಲ್ಲಾಗಿ ಯಮನ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಬಂದುದನುಂಬನಾಗಿ ಮಾರ
ವರ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಭವಗೆಟ್ಟನಾಗಿ ದೈವದ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾನಂದವೆ ತಾ
ನಾಗಿ ಇನ್ನಾರ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾರ ಹಂಗಿಲ್ಲದಾತ ಗುಹೇಶ್ವರನಲ್ಲಯ್ಯ
ನೊಬ್ಬನೆ.

ರಕ್ಕಸ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಸು. 1160.

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಕಸನೊಡೆಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.

ನಾನು ನಾನಾದ ಕಾರಣ ಎನಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ನಾನೆಂಬುದನೆಯನಾಗಿ
ಎನಗಾಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ನಾ ಮಾಡದವನಾಗಿ ಎನಗಾ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ
ಮೂಱು ಇಲ್ಲದವಂಗೆ ಭಕ್ತಿಸಧವಿಲ್ಲ. ಇದನಿನ್ನಾರ ಕೇಳುವೆ? ರಕ್ಕಸನೊ
ಡೆಯ ಕೊಟ್ಟಿದು ಬೇಡಾ.

ಸೋಮದೇವಯ್ಯ ಸು 1160

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗಾರುಡೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಸರ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಷವಿದ್ದಿತ್ತೆಂದಡೆ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಷ ತಪ್ಪಿರುವುದೆ ವಿಷ
ವಿಪ್ಪ ರಾವು ಒಂದಲ್ಲದೆ? ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪವಿದ್ದಿತ್ತೆಂದಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರಾವಿ
ನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿವುದೆ? ಸಮಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವಿವಿಧವಾದೆ ಪಾಪಪಾಪಗಳಲ್ಲಿ
ವಸ್ತುವಿವಿಧವಾಗಿವುದೆ ಇವು ಸತ್ಯ ಸನ್ಮುಕ್ತರಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೆ ಪರಮವಿರಕ್ತನ
ಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೆ? ನೆಲದಲ್ಲಿರದ ನಿಧಾನವನಜಿಗು ಅಗೆವುದು, ವಿಷವಿದ್ದ ಬಾಯಿ
ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡುವುದು, ವಸ್ತುವಿದ್ದರಾವ ನೆಲೆಗೆರುತುಗು ಘಾತಿಸುವುದು, ಭೂತ
ಲಜಾವುಳವರಲ್ಲಿ ಎರವಿಲ್ಲದ ಕೂಟವು, ಇಂತಿವು ಜಗದಲ್ಲಿ ಅಜಿಗು ಮಾಡುವ
ಪರಿಶೋಷ ಗಾರ ಡೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಎಡೆಯಿ' ದವನ ಕೂಟ.

ಹಡಪದ ರೇಚಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ನಿಕಳಂಕ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವ.

ಮರದ ದೇವರಿಗೆ ಉರಿಯ ವೂಜಿಯುಂಟೆ? ಮಣ್ಣಿನ ಹಜಿಗೋಲಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ತೊಟ್ಟಿಯ ಹಾಯಲು ಬಹುದೆ? ಇಂತೀ ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡು ಕಾಣಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಆವ ತಿರುನು? ಹಾಗೆ ಬಹಿಹುಂಡರ ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟರ ಅರ್ಥ ಕಾಯಿರ ಚರ್ಚೆಗೋಪ್ತಿವಂತರ ಬಹು ಯಾಚಕರ ವಗುಡಿ ಪರಿಹಾಸಕರ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ಸೂತಕವನವಿಸುವರ ಎಶ್ವಾವಘಾತಕರ ಅಪ್ರಮಾಣವಾತಕರ ಭಕ್ತಿ ತೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರೆಂದಡೆ ಎರಕ್ತಿ ತೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕರ್ತರೆಂದಡೆ ದೀಕ್ಷೆಯು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಗುರುವೆಂದಡೆ ನಾನೀ ತಪ್ಪುಕಂಡಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ತೊಟ್ಟುವೆನು. ಗೋಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಚಿತ್ತ ಬಿಡದಿದ್ದಡೆ ಇದು ನಿಮಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಲ್ಲ ಎಂಬೆನು. ಮತ್ತೆಯು ಇವ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡಲಾಯಿದಿದ್ದಡೆ ನಿಕಳಂಕ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮ ದೇವರಾಗಡೂ ಎತ್ತಿಹಾಕುವೆನು.

ಬೊಕ್ಕಸದ ಸಂಗಣ್ಣ. ಸು 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ನಾಗರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ.

ಸೀತವುಳ್ಳನಕ ಉಷ್ಣವ ಪ್ರತಿವಾದಿಸಬೇಕು. ಉಷ್ಣವುಳ್ಳನಕ ಸೀತವ ಪ್ರತಿವ ದಿಸಬೇಕು. ದಿಸದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಒಟಗುವನಕ ಅದ್ವೈತ ಅಶಕ್ಯ ನೋಡಾ. ಇದುಕಾರಣ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮಹಿಯಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞೆ ಶೂನ್ಯವೆಂದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಆದು ಶಿಲೆಯ ಮಹಿಯ ಪಾನಕ, ತಿಲಕೊಳಗಣ ತೈಲ ಆನರ ಒಲವಹಿದಲ್ಲಿ ಕುಲವ ಕಾಣಬೇಕು ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ನಾಗರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನಪಾವದಕ್ಕೆ

ಕೀಲಾರದ ಭೀಮಣ್ಣ ಸು. 1160

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಕರ್ಮವಿರಹಿತ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ವ್ಯಾಧನಂತೆ ಜಾಲಗಾಟನಂತೆ ಕೇವು ಜೋರನಂತೆ ಇಂತೀ ಗುಹುಗಳ್ಳ ರಂತೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವ ನಡೆದು ಸರ್ವಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಎಬಿತ್ತ ಮುಂಭಿಗುತ್ತ.

ಬೇಯುತ್ತ ನೋಯುತ್ತ, ಮತ್ತೆ ಬ್ರಹ್ಮದ ಸುಮ್ಮಾನದ ಸುಖಿಗಳೆತ್ತಪ್ಪರೋ ? ಇಂತು ನುಡಿಯಬಾರದು, ಸಮಯವ ಬಿಡಬಾರದು ಕ್ರಿಯೆಯೆಜ್ಜಿದು ಮಜ್ಜಿಯಬಾರದು ಜ್ಞಾನ. ಇಂತೀ ಭೇದವನಜ್ಜಿದು ಹಜ್ಜವಂಗಲ್ಲದೆ ಕಾಲಕರ್ಮವಿರಹಿತ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ಲಿಂಗವು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.

ಕಾಳವೈ ಸು. 1160

ಈಕೆ ಸಿದ್ಧಬುದ್ಧಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ. ಇವಳ ಅಂಕಿತ ಭೀಮೇಶ್ವರ.

ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟ ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯನ ಕಂಡಡೆ ಸತ್ತನಾಯ ಕಾಗೆಯ ಕಂಡಂತೆ. ಅವರೊಡನೆ ನುಡಿಯಲಾಗದು ಭೀಮೇಶ್ವರಾ

ಬೊಂತಲದೇವಿ ಸು 1160

ಇವಳ ಅಂಕಿತ ಬಿಡಾಡಿ,

ಉರೋಳಗಣ ಒಯಲು ಉರ ಹೊಜಿಗಣ ಬಯಲು ಎಂದೊಂಟಿ ? ಉರೋಳಗಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಯಲು ಉರ ಹೊಜಿಗೆ ಹೊಲಿ ಒಯಲು ಎಂದೊಂಟಿ ? ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡೆ ಒಯಲೊಂದೆ ಭಿತ್ತಿಯಿಂದ ಒಳಹೊಜಿಗಂಬ ನಾಮವೈನೆ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡೆ ಕರೆದಡೆ ಓ ಎಂಬಾತನೇ ಬಿಡಾಡಿ.

ಕದಿರಕಾಯಕದ ರೆಮ್ಮವೈ ಸು. 1160

ಈಕೆ ಕದಿರರೆಮ್ಮಯ್ಯನ ಅನುಬಂಧಿನಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವಳ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವೂ ಈಕೆಯ ಹೆಸರೂ ಬರುತ್ತವೆ.

[1] ನಾ ತಿರು.ಹುವ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ಕಲಜಾತಿಯ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ ಅಡಿಯಣ ಹಲಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ, ತೋರಣ ಎಷ್ಟು, ನಿಂದ ಬೊಂಬೆ ಮಹಾರುರ್ರ, ರುದ್ರನ ಬೆಂಬ ಟಾಯವೆಡು ಸೂತ್ರದ ಕಣ್ಣ. ಅಜ್ಜವೆಂಬ ಕದಿರು, ಭಿತ್ತಿಯೆಂಬ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ತಿರುಹಲಾಗಿ ಸುತ್ತಿತ್ತು ನೂಲು, ಕದಿರು ತುಂಬಿತ್ತು, ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ತಿರುಹಲಾಜಿ. ಎನ್ನ ಗಂಡ ಕುಟ್ಟಿಹ. ಇನ್ನೇವೆ ಕದಿರ ರೆಮ್ಮಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರಾ ?

[2) ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಪರದಳವಿಭಾಡರು ; ಎನ್ನ ಗಂಡ ಮನೆದಳವಿಭಾಡ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಗಜಬೇಂಟಿಕಾಯಿರು ; ಎನ್ನ ಗಂಡ ಮನೆಬೇಂಟಿಕಾಯಿ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ತಂದಿಕ್ಕಿಸಿ ಕೊಂಬರು ; ಎನ್ನ ಗಂಡ ತಾರದೆ ಇಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಬ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿಗೆ ಮೂಲಿ, ಎನ್ನ ಗಂಡಿಗೆ ಒಂದು. ಅದೊಂದು ಸಂದೇಹ ಬೇಡ ಕದಿರ ರಮ್ಮಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರಾ.

ರೇಚವೈ. ಸು. 1160

ಇವಳು ಕಾಳಕೂಟಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ. ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ಕುಂಭೇಶ್ವರ.

ಒಂಜಿ ಆವಿಗೆ ಕ್ಕೀರವುಂಟೆ ? ವ್ರತಹೀನನ ಬಿರೆಯಲಾಗದು, ಬಿರೆದಡೆ ನರ ಕ ತಪ್ಪದು. ನಾನೊಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ ಕುಂಭೇಶ್ವರಾ.

ರಮ್ಮವೈ. ಸು 1160

ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

[1) ಆಚಾರ ತಪ್ಪಿದಡೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವುಂಟೆಂಬ ಅನಾಚಾರಿಗಳ ಮುಖವ ನೋಡಬಹುದೆ ? ಆಚಾರ ನೋಟದ ಹೊನ್ನೇ ? ಮೊತ್ತದ ಮಡಕೆಯೇ ? ಸಂತೆಯ ವ್ಯವಹಾರವೇ ? ಜೂಜಿನ ಮಾತೇ ? ವೇಶಿಯ ಸತ್ಯವೇ ? ಸುಸರವಾಚ್ಯವೇ ? ಇಂತೀವ್ರತದ ಏಕಿತವ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಬಾಹ್ಯನ ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟನ ನಾನಜಾತು ಕೂಡಿದೆನಾದಡೆ ಅಪಾಯದೆ ಕೂಡಿ ಮತ್ತೆ ಅದಡೆ ಆತನ ಬಿಡದಿರದೆ ಎನಗದೇ ಭಂಗ. ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವಾದಡೂ ತಪ್ಪಿದಡೆ ಹೊಜಗೊಂದು ಮತ್ತೆ ಕೂಡಿಕೂಳ್ಳೆ.

[2) ವೇಷ ಎಲ್ಲಿರದು ? ಸೂಳೆಯಲ್ಲಿ ಡೊಂಬನಲ್ಲಿ ಬಹುರೂಪಿಯಲ್ಲಿ ಇರದೆ ? ವೇಷವ. ತೋಪಿಬಗಲ ಹೊರೆವ ದಾಸಿವೇಶಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಿಜಭಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಯದೋ ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ?

ಕೊಟ್ಟಣದ ನೋಮವೈ. ಸು. 1160

ಇವಳ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಹದ ತಪ್ಪಿ ಕುಟ್ಟಲು ನುಚ್ಚಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲ. ವ್ರತಹೀನನ ನೆರೆಯೆ
ನರಕವಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಅಪಾಯದಾದಡೆ ಹೋಗಲಿ ಅಪಾಯ ಬೆರದೆ
ನಾದಡೆ ಕನ್ನಗತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿವಿಯ ಕೊಯ್ಪರಯ್ಯ ಒಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲೆ ನಾಗಿ ನಿಮ್ಮಾಣೆ
ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಶ್ವರಾ.

ದಶಗಣ ಸಂಗೀದವಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ.

(1) ಸತಿ ಸುತ ಮಾತಾಪಿತರಿಗೆಂದು ಹಡೆದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯ. ಮಾನ
ವರ ಸೇವಮಾಡಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯ. ನೀವಲ್ಲದನ್ಯಕ್ಕೆ ಬಗಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ
ಕಂಡಯ್ಯ. ಎನ್ನ ಸತಿಯಲ್ಲದನ್ಯ ಸತಿಗಳು ಪಡಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯ.
ತನುಮನ ವಂಚನೆಯಾದಡೆ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ ನಿಮ್ಮಾಣೆ
ಕಂಡಯ್ಯ.

(2) ಹೆಂಡಿರನ್ನದೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನದೆ ತೊತ್ತಿರೆನ್ನದೆ ಬಂಟಿರೆನ್ನದೆ ಹಗೆಗಳನ್ನದೆ ತಪ್ಪಿ
ನ್ನದಯ್ಯ. ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿನ್ನದಯ್ಯ. ನಾಚಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ
ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ ನೀನು ಇರ್ದವರ ನೀನೆನ್ನದೆ ತಪ್ಪಿನ್ನದಯ್ಯ.

ಅನಾಮಿಕ ನಾಚಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಈತನ ಅಂಕಿತ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರ.

ಹಸಿವೆಗೆ ಲಯವಿಲ್ಲ. ಎಷಯಕ್ಕೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ. ಮರಣಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ.
ಯಿಲ್ಲ. ಆಸೆಗೆ ಹವಣಿಲ್ಲ. ವಂಚಕನನಾಮಿಕ. ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇ
ಶಯ್ಯಾ.

ಬಾಲಬೋವ್ಯಾಣ್ಣ. ಸು. 1160

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೂರರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಅನುಸಂಧಾನವ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ವಿರಲದಲ್ಲಿ ಎತ್ತುವ ನೂಲೇ ' ರಾಗಾದಿವ್ಯಾಪೋಹ ತಥೈ ಮಧೈ ನಿಶ್ಚಯವಾದಲ್ಲಿ ಯೆ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅನುಸಂಧಾನವಾದ ಚಿತ್ತವ ಸನ್ನೆ ಸಂಜ್ಞೆಯ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಲಿಲ್ಲ. ಆಯುಧದಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾದ ಆತ್ಮನ ಸ್ಪಷ್ಟದಂತೆ ಅಪ್ಪದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಯಾ ಹೀನ ಮಲಕರ್ಮವ ಬಿಟ್ಟಿದು ವೀರಶೂರರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನಪ್ಪಿದುದು.

ವೀರ ಗೊಲ್ಲಾಳಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ವೀರ ಬೀರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ.

ಕಲ್ಲು ಲಿಂಗವಲ್ಲ, ಉಳಿಯ ವೇನೆಯಲ್ಲಿ ಒಡೆಯಿತ್ತು. ವರ ದೇವ ರಲ್ಲ, ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದಿತ್ತು. ಮಣ್ಣು ದೇವರಲ್ಲ, ನೀರಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿ ತ್ತು. ಇಂತಿವನಲ್ಲವನಪ್ಪಿದ ಚಿತ್ತ ದೇವರಲ್ಲ, ಕರಣಂಗಳ ಮೊತ್ತದೊಳಗಾಗಿ ಸತ್ತೆಗೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಇಂತಿವ ಕೆರೆದೊಡು ವಸ್ತುವಿವೇದೆಯಾವುದೆಂದಡೆ ಕಂಡವ ರೊಳಗೆ ಕೈಕೊಂಡಾಡದೆ ಕೊಂಡ ಪ್ರತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದನೊಡಗೊಡಿ ಬೆರೆಯದೆ ಎತ್ತಾಸ ಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಆ ನಿಜಲಿಂಗವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದ ಪೂತನಪ್ಪಿಯದೆ ನಿಂದಾತನೆ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿ, ವೀರಬೀರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವೊಳಗಾದ ಶರಣ.

(ದ್ವಿಸಂಪುಟ 123) ಮಲ್ಲಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಗುರುಕುಲದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ.

(1) ಒಳಗನಪ್ಪುಹಿಸಿ ತಿಳಿಹ| ಹೊಪಗೆ ಬೋಧಿಸಿ ನಿಲಿಸಿ|

ಒಳಗು ಹೊಪಗಿಂದೆಂಬಿವೆರಡ ಕಡಿಸಿ |

ಕಳಿಯ ಲಿಂಗದೊಳೊಪ್ಪ| ತವನೊಪ್ಪುಗೊಳಿಸಿದಾ|

ಕರಣಿ ಸುರುದ್ಧರದ ಮಲ್ಲಯ್ಯಗುರುವೇ ||

(2) ಎನ್ನ ವಾದವೆ ವಾದಶಿಲೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ರಾಲೆ ಕಡಹದ ಕಂಬಗಳಾಗಿ, ಎನ್ನ ಶೋಕಿ ನಾಗವೇದಿಗಳಾಗಿ, ಎನ್ನ ಅಸ್ಥಿಯ ಸುತ್ತಣ ಜಂತೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಅಧರವೆ ಒಳ್ಳೆಹ ಬಾಗಿಲಾಗಿ, ಎನ್ನ ಗುರುಕರುಣವೆ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಎನ್ನಂಗವೆ ರಂಗಮಧ್ಯವಾಗಿ, ಎನ್ನ ಹೃದಯಕಮಲವೆ ಪೂಜೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಕಿವಿಗಳೆ ಕೀರ್ತಿಮುಖವಾಗಿ, ಎನ್ನ ನಾಲಗೆಯೆ ಗಂಟೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಶಿರವೆ ಸರ್ವಕಳಶವಾಗಿ, ಎನ್ನ ನಯನವೆ ಕುಂದದ ಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಚರ್ಮವೆ ನಿರ್ಮಲ ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ನೆನಹೆ ತನಗೆ ಉಪಹಾರವಾಗಿ ಗುರುಪುರದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ನಿಂದನಾಗಿ.

ಅಣತಿಯ ಚಂದಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಅಣತಿಯ ಲಿಂಗ.

ನಿಜಜಂಗಮವೆಂದೆನಿಸಿರ್ಪರು ಕುಂದುಕೊಪ್ಪತೆ ನುಡಿಸರೆ? ಅನಾದಿ ಜಂಗಮವೆಂದೆನಿಸುವರು ಆಚರಣೆಯ ಭೇದದಲ್ಲಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಡಿದಿರ್ಪರೆ? ಶೂರಸು ರಣಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಗನ ನೋಡುವನೆ? ಇದು ಕಾರಣ ತಮ್ಮವರೇನು ಅನ್ಯರೇನು ಮೃದುವಾಗಿ ಮಾತಾಡರು ಅಣತಿಯ ಲಿಂಗದ ಅಜ್ಜಿ ಸುಲ್ಲ.

ಅಂಗ ಸೋಂಕಿದ ಲಿಂಗ ತಂದೆ. ಸು. 1170.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಭೋಗ ಬಂಕೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ.

ಮರದೊಳಗಣ ಬಿಂಕಿ ತನ್ನ ತಾನೆ ಉಯಬಲ್ಲದೆ? ಶಿಲೆಯೊಳಗಣ ದಿಪ್ತಿ ಆ ಬೆಳಗಿ ತನ್ನ ತಾನೆ ಅತಿಯಬಲ್ಲದೆ? ಆತನಂತೆ ಕುಟಿಲನ ಭಕ್ತಿ ಕಿಸು ಕೊಳನ ಎರಕ್ತಿ ಮಥನಿಸಿಯಲ್ಲದೆ ದಿಟವ ಕಾಣಬಾರದು. ಸತ್ಯವನು ಅಸತ್ಯವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿಯಲ್ಲದೆ ನಿಶ್ಚಯವನತಿಯಬಾರದು. ಗುರುವಾದಡೂ ಲಿಂಗವಾದಡೂ ಜಂಗಮವಾದಡೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹಿರಿಯದವನ ಭಕ್ತಿ ಎರಕ್ತಿ ಶೂತ ಕುಂಭದಲ್ಲಿಯ ನೀರು, ಸೂತ್ರ ತಪ್ಪಿದ ಬೊಂಬೆ, ನಿಜನೇತ್ರ ತಪ್ಪಿದ ದೃಷ್ಟಿ. ಬೇರು ವೇಲಾಗಿ ಸಸಿಗೆ ನೀರಿನಾರಯ್ಯೆಯುಂಟೆ? ಇಂತೀ ಅವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಆರಯ್ಯೆ ಬೇಕು. ಇದು ಭೋಗ ಬಂಕೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ಸಂಗದ ಶರಣನ ಸುಖ.

ಗೋರಕ್ಷ 1160.

ಇತನ ಅಂಕಿತ ಗೋರಕ್ಷಪಾಲಕ ಮಹಾಪ್ರಭು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ ಲಿಂಗ.

ರಸವಾದಂಗಳ ಕಲಿತಳ್ ಲೋಹಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ರಸಸಿದ್ಧಿಯಾದುದಿಲ್ಲ. ನಾನಾಕಲ್ಪಯೋಗ ಅದೃಶ್ಯಕರಣಂಗಳ ಕಲಿತಲ್ಲಿ ಕಾಯಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮ ಸಿದ್ಧಿಯಾದುದುಂಟೆ ? ನಾನಾವಾಗ್ವಾದಂಗಳಿಂದ ಹೋಂ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯೂ ಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮವಿಹಿತವಾದುದಿಲ್ಲ. ನೀ ನಾ ಎಂದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಾನಾದೆಯಲ್ಲದೆ ನಾನು ನೀನಾದುದಿಲ್ಲ ಗೋರಕ್ಷಪಾಲಕ ಮಹಾಪ್ರಭು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ ಲಿಂಗ ನೀ ನಾನಾದೆಯಲ್ಲದೆ ಲೀಯವಾಗಿ ನಾ ಆ ಲಿಂಗವ ಆದುದಿಲ್ಲ.

ಕಾಳವೆ. ಸು. 1180.

ಇವಳು ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿಯ ಹೆಂಡತಿ. ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿಗಳರಸ.

(1) ವ್ರತವೆಂಬುದು ನಾಯಕರತ್ನ. ವ್ರತವೆಂಬುದು ಸುವಾಣಿಯ ಮುತ್ತ. ವ್ರತವೆಂಬುದು ಜೀವದ ಕಳೆ. ವ್ರತವೆಂಬುದು ಸುಯಧಾನ, ಸುಯಧಾನ, ಸುಯಧಾನ. ವ್ರತತಪ್ಪಲು ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿಗಳರಸ ಒಲ್ಲನವ್ವಾ.

(2) ತುಮರಿಯ ಕೊಳ್ಳಿಯಂತೆ ಉರಿವಾತ ಭಕ್ತನೆ ? ಹುಸಿದು ತಂದು ಮಾಡುವಾತ ಭಕ್ತನೆ ? ಭಕ್ತರ ಕುಲವನೆತ್ತಿ ನಿಂದಿಸುವಾತ ಭಕ್ತನೆ ? ತನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಮೇಲೆ ಬಂದಡೂ ಬರಲಿ, ಇವರ ಬಿಡಬೇಕು. ಇವರ ಬಿಡವರಲು ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿಗಳರಸನೊಲ್ಲನವ್ವಾ.

ಗುಡ್ಡವೆ. ಸು. 1430.

ಈಕೆ ಬತ್ತಲೇಶ್ವರನ ಹೆಂಡತಿ. ಇವಳ ಅಂಕಿತ ನಿಂಬೇಶ್ವರ.

ತನು ಬತ್ತಲೆಯಾಗಡೇನು ? ಮನ ಬತ್ತಲೆಯಾಗದನಕ ವ್ರತವಿದ್ದೇನು ? ವ್ರತಹೀನನಾದ ಬಬ್ಬಕ ನೆರೆವರೆ ನರಕವಯ್ಯ ನಿಂಬೇಶ್ವರಾ.

ಘನಲಿಂಗದೇವ. ಸು. 1480.

ಈತನು ತೋರಿದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ ಶಿಷ್ಯನು ಇವನ ಅಂಕಿತ ಘನಲಿಂಗಿಯು ಮೋಹದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

ದೇವಾ ! ಕಂಬಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕನಕದ ಕೊಡನ ಕಂಡಂತೆ ಮಕ್ಕಳಲೋ ಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಾನವ ಜನ್ಮವ ಕಂಡೆ. ಆ ಮಾನವಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಗುಣಾಕ್ಷರಜ್ಞಿಯಾದಂತೆ ಲಿಂಗ ಬಂದುದ ಕಂಡೆ. ಎನಗಿದು ಜೋದ್ಯವಯ್ಯ. ಎನಗಿದು ವಸಂತವಯ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ನುಡಿದಂತೆ ನಡಸು. ನಡೆದಂತೆ ನುಡಿಸು. ನುಡಿದ ನಡೆಗೆ ಭಿನ್ನವಾದಡೆ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರೊಪ್ಪರು ನಿಮ್ಮ ಶರಣರೊಪ್ಪದಲ್ಲಿಯೆ ನೀನೊಪ್ಪೆ ನೀನೊಪ್ಪದಲ್ಲಿಯೆ ಎನಗೆ ಬಂದಿತ್ತು ಹಿಂದಣ ಭವದ ಹೆಮ್ಮಾರ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಂಜುವೆನಯ್ಯ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಳುಕುವೆನಯ್ಯ. ನುಡಿ ನಡೆ ಎರಡಾಗದಂತೆ ನಡೆನಯ್ಯ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

ಮಸಣಮ್ಮ. ಸು. 1501

ಇವಳು ಎಡೆಮುಟ್ಟಿದ ನಾಗಿದೇವನ ಹಂಡತಿ. ಇವಳ ಅಂಕಿತ ನಿಜಗುಣೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಕಾಗೆಯ ನಾಯ ತಿಂದವರಿಲ್ಲ. ವ್ರತ ಭ್ರಷ್ಟನ ಕೂಡಿದವರಿಲ್ಲ. ನಾಯಿಗೆ ನಾರಂಗವಪ್ಪದೆ' ಲೋಕದ ಸರಂಗಿ ವ್ರತವಪ್ಪದೆ ಶಿವಬೀಜಕ್ಕಲ್ಲದೆ ನೀವೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಜಗುಣೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ?

ರೇಕಮ್ಮ. ಸು. 1500

ಈಕೆ ರೇವಣ ಸಿದ್ಧಿಯ್ಯನ ಹಂಡತಿ ಇವಳ ಅಂಕಿತ ಶ್ರೀಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ.

ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯನ ಅಚಾರಭ್ರಷ್ಟನ ವ್ರತತಪ್ಪುಕನ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗ ಮಕೊಂದವನ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ದೂಷಕನ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ನಿಂದ ಕನ ಕಂಡಡೆ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳಡೆ ಸಂಹಾರನಾಡುವುದು. ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರಡೆ ಗ್ರಾಮವ ಬಿಡುವುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಡೆ ಅಸ್ಥಲವ ಬಿಡುವುದು, ಅದಾಗದಿದ್ದರಡೆ

ಕರ್ಣಮುಚ್ಚಿಕೊಂಬುದು, ಶಿವ ಮಂತ್ರ ಜಪಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕುಂಭಿ ನೀಮಾತಕ ನಾಯಕ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಶ್ರೀಗು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು.

ವರದ ಸಂಗಣ್ಣ . ಸು. 1500

ಈತನ ಅಂಕಿತ ವರದ ಶಂಕರೇಶ್ವರ.

ಓತ ಹಿಡಿದಾನ ಕೈ ಮಸಿ ಎಂಬುದ ನಾಡೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲರು. ಅವನ ಕೂಡೆ ಅಡಲಾದಯ್ಯ, ತನಗಾ ಮಸಿ ಹತ್ತುವುದಾಗಿ. ಲಿಂಗ ವಿರೋಧಿಯ ಕೈವಿಡಿ ದಾಡುವನು ಮುನ್ನವೆ ವ್ರತಗೇಡಿ, ಅಂತವನ ಸಂಗ ಬೇಡವಯ್ಯ ತನಗಾ ಭಂಗ ಬಂದುದಾಗಿ. ಎಂತೆಂದೊಡೆ ಜಗದ ಕರ್ತ ಶಿವನ ವಿರೋಧವಾಡಿ ದಕ್ಷನೊಬ್ಬ ಯಾಗವನಿಕ್ಕಲು ಮೂವತ್ತು ಮೂಜುಕೋಟಿ ದೇವರ್ಕಳೆಲ್ಲ ತೊತ್ತಬಿಡುಬಿಸಿ ಕೊಂಡು ನುಚ್ಚುನುಚಿಯಾಗಿ ಹೋದರು ನೋಡಾ, ಅವನಂಗಸಂಗದಲ್ಲಿದ ಕಾರಣ ಗೆಲವು ಸೋಲಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕುಮುಡಿಗೆ ಎಜುಮುಡಿಗೆ ಎಂಬ ಮತ್ತರಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿದು ಮುಡುಹಿಕ್ಕಿ ಕಲೆದಾಡುವರನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿ ತಾವಣಿದು ಒಯ್ಯನೆ ಶೋಲಗುವರು. ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ನಿರೂಪದಿಂದ ಬಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಜರು ಎಕಾಂಗ ಎರರು. ವಾಯದ ಪರಿಮಾತಿನಮಾಲೆಗೆ ಬೆಡಣಿ ಓಡುವರಲ್ಲ ಎಕೋಭಾವನಿಷ್ಟೆ ನಿಬ್ಬಿರಗು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡು ದೃಢಜಿತ್ತವುಳ್ಳ ಸದ್ವಿಕ್ತರು. ಇಂತವು ಉಲುವಡಗಿದ ಶರಣರ ಸುಸಂಗದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಬದುಕುಸಂತರಿಸಯ್ಯ ವರದ ಶಂಕರೇಶ್ವರ.

ಕಾಲು ಕಣ್ಣಿಯ ಕಾಯಮ್ಮ . ಸು. 1500

ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ನಿರ್ಭೀತಿ ನಿಜಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಎನ್ನ ಕರಣಂಗಳ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವೆ. ಗುರು ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಕಾಲ ಕಟ್ಟುವೆ. ವ್ರತ ಭ್ರಷ್ಟರನಿಟ್ಟೊರಸುವೆ, ಸುಟ್ಟು ತೂಜುತೂಜನೆ ತೂಜುವೆ ನಿರ್ಭೀತಿ ನಿಜಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಕೇದಾರಗುರು. ಸು. 1500.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಈನ ಹೆಸರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ ; ಅಂಕಿತ ಕೇದಾರಗುರುದೇವ.

ಎಲೆ ಗುಡ್ಡ ನೀ ನುಡಿದ ನುಡಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನದ ಜಡ್ಡು ಕಣ ಯಿತೆಂದೆ
ನಲಾಡೆ ನಿಜವುಳ್ಳ ಬಲಿಕೆ ಅಂಕಿತ ಕೇದಾರಗುರುದೇವ ? ನಿಜವುಳ್ಳ ಬಲಿಕೆ ಅಂ
ಗೀಕರಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣು ಬಟ್ಟರೆ ಫೋರನರಕದಲ್ಲಕ್ಕುವ ಕೇದಾರಗುರುದೇವ ಕೇಳಾ
ಅಂದೊಂಗೆ.

ನಿವೃತ್ತಿ ಸಂಗಯ್ಯ. ಸು 1500

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ.

ಪರಧನ ಪರಾನ್ವ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಾಶೆ ಬಿಡದು. ಶರಣನೆಂತೆಂಬಿ ? ಸಂ
ಬಂಧಿಯೆಂತೆಂಬಿ ಮರುಳಿ ? ಜಿಹ್ವಾ ದಗ್ಧಾ ಪರಾನ್ನೇನ ಹಸ್ತೋ ದಗ್ಧಃ ಪ್ರತಿ
ಗ್ರಹಾತ್ ಚಕ್ಷುರ್ದಗ್ಧಂ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಭ್ಯಷ್ಟಸ್ಯ ಜನ್ಮ ನಿರರ್ಧಕಂ || ಇಂತೆಂದು
ಶ್ರುತಿ ಸಾಜಲು ಮತಿಗೆಡುವಿರಕಟಾ ! ನಿವೃತ್ತಿ ಸಂಗಯ್ಯ ದೇವರೆಂತೊಲಿವ
ಸಮ್ಮಾ ?

ಸತ್ತಿಗೆಕಾಯಕದ ಇಟ್ಟಪ್ಪಯ್ಯ ಅಥವಾ ಮಾರಿತಂದೆ. ಸು. 1500.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಐಘಂಟೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಅವ ಅಜರಣೆಯ ತೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅನುಸರಣೆಯಿಲ್ಲದಿರ್ಪದೆ ಗುರುಚರಲಿಂಗ
ವೂಜೆ. ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಇಂದಿಗೆ ನಾಕಿಂಗಂಬ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಯೆ ಸರ್ವತೀಲ.
ತಾಗು ನಿರೋಧ ಬಂದಲ್ಲಿ ಕಂದದೆ ಕುಂದದೆ ಎಂದಿನಂತಿವ್ವದೆ ಶಿವಲಿಂಗ ವೂಜೆ.
ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ವಿಚಾರಸಲ್ಲಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಐಘಂಟೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿ
ಯಾಗಿ.

ಕಾಳಲಿಂಗ. ಸು. 1500.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಈತನ ಹೆಸರು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಶರಣರ ವಾದವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ವಾದ ಎಲ್ಲ. ಶರಣರ ವಾದ ಮೋಕ್ಷದ ಬೀಡು, ಶರಣರ ವಾದ ಲಿಂಗದ ನಾಡು, ಶರಣರ ವಾದ ಕಾಳಲಿಂಗ ದೇವನು ಮಾಡಿದ ಮಾಯೆಯ ಕೇಡು.

ಕಂಭದ ಮಾರಯ್ಯ. ಸು. 1500.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಕದಂಬ ಲಿಂಗ.

ಕಾಯದಿಂದ ಕರ್ಮವ ಕಂಡು ಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗವ ಕಂಡು ಲಿಂಗದಿಂದ ವ್ಯಾಸಭಾವವಾಗಿ ಅಂಗದ ಸಂಗಕ್ಕೆ ಮೂಜಗಾಯಿತ್ತು ಕದಂಬಲಿಂಗವನೆಯೆಂಬಾಗಿ.

ಫರಾರಿ ದೇವಯ್ಯ. ಸು. 1700.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಮಹಾದೇವಲಿಂಗ.

ಶರಣರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದಡೆ ಶರಣರೆ ಸಮರ್ಥರು. ಸತಿಪತಿಯರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದಡೆ ಜನನಿ ಜನಕರೆ ಸಮರ್ಥರು. ರಾಜರಾಜರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದಡೆ ಭಕ್ತಪತಿಗಳ ಸಮರ್ಥರು. ಶಿವಗೋವರರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದಡೆ ಲೋಕವುತಿವುದೆಂತು ? ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಾದ ವಾದವಲ್ಲ, ಪ್ರಸುಧರ ಮನಕ್ಕೆ ಮಹಾಮೋದ ಮಹಾದೇವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಕಾಡ ಸಿದ್ಧ (ಶ. ಸು. 1725.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡಸಿದ್ಧಗಳಿಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬ ಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯ ಪ್ರಭುವೇ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಈಕನಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಶತ ಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶನೇ (ಪುಟ 28) ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

[1] ಸೇಲ ಕಲ ರ ಪ್ರತಿ ಮಾವಿ. ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಇರುವರು ಮರ್ತ್ಯರು ಹಲವು ತಿಂಗಳು ದಾರಿದ್ರ್ಯದಂತೆ ಇರುವರು ಸ್ವರ್ಗರು. ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ

ಬಿಲ್ಲದಂತೆ ಇರುವರು ನಿಮ್ಮವರು ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರ ಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬ
ಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೇ.

(೨) ಆಕಾರವಿಲ್ಲ ನಿರಾಕಾರವಿಲ್ಲ, ಅಡಿಯಿಲ್ಲ ಅಂತರವಿಲ್ಲ, ಎಡನಿಲ್ಲ ಬಲ
ನಿಲ್ಲ, ಹಿಂದಿಲ್ಲ ಮುಂದಿಲ್ಲ, ಒಳಗಿಲ್ಲ ಹೊರಗಿಲ್ಲ, ಈರೇತರಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ.
ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಹುದು? ಎರಡಬ್ಬದು ಒಂದಿಲ್ಲದೆ ನಿರಾಳದಲ್ಲಿಹುದು ಎಂದನೆಯ್ಯ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ
ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯ ಪ್ರಭುವೇ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳೂ ಅಂಕಿತಗಳೂ ದೊರೆತಿವೆ;
ವಚನಗಳು ಮಾತ್ರ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅಂಕಿತ
ಗಳೊಡನೆ ಕೆಳಗೆ ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು
ಒಸವನ ಸಮಕಾಲದವರು.

ಹೆಸರು	ಅಂಕಿತ	ಹೆಸರು	ಅಂಕಿತ.
ಅಕ್ಕನಾಗಮ್ಮ	ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಸಂಗ	ಕನ್ನದಮಾರಿ ತಂದೆ	ಮಾರನ ಮೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರ.
ಅನಂತದೇವ	ಅನಂತಗುರು ಅಲ್ಲಮ ಮಹಾಪ್ರಭು	ಕಾ ಮಾಟದ ಭೀಮಣ್ಣ	ಭಾರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ
ಅಹಂಕಾರ ಭೀಮಯ್ಯ	ನಿರಹಂಕಾರ ಭೀಮಯ್ಯ	ಕಿರಾತ ಸಂಗಯ್ಯ	ಕಿರಾತೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಎಣಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯ	ಎಣಾಂತರಾ ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ	ಕುಪ್ಪಸದ ಚಂದಯ್ಯ	ಕುಪ್ಪಸ ಚಂದೇ ಶ್ವರಲಿಂಗ
ಕನಕದ ನಾಚಯ್ಯ	ಕನಕದ ನಾಚಿ ಲಿಂಗ	ಕ್ಷೇತ್ರನಾಥ	ಕ್ಷೇತ್ರನಾಥಲಿಂಗ
ಕನ್ನಡಿಕಾಯಕದ ಅಮ್ಮಿ ದೇವಯ್ಯ.	ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ಕಮಳೇ ಶ್ವರಲಿಂಗ	ಗಂಗಮ್ಮ	ಗಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಕನ್ನಡಿ ಕಾಯಕದ ರಮ್ಮಮ್ಮ	ಸದ್ಗುರು ಸಂಗ ನಿರಂಗ ಲಿಂಗ	ಗಂಗಾಂಬಿಕೆ (ಬಸವನ ಹೆಂಡತಿ,	ಗಂಗಾ ಪ್ರಿಯ ಕೂಡು ಸಂಗದೇವ ಶಂಭು ತೆಲು ಗೇಶ್ವರ
		ತೆಲುಗೇಶ ಮನಣಯ್ಯ	ನಿರಂಜನ ದೇವ ನಿರಂಜನಲಿಂಗ
		ನಿರಂಜನ ದೇವ	ನಿರಾಂಬಿ ದೇವ ನಿರಾಂಬಿ

ಹೆಸರು	ಅಂಕಿತ
ನೀಲಲೋಚನೆ	ಸಂಗಯ್ಯ
ನೀಲಾಂಬಿಕೆ	ಬಸವಪ್ಪಿಯ
	ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ
ಪಂಚಾಕ್ಷರದೇವ	ಶ್ರೀಗುರುಪಂಚಾ
	ಕ್ಷರಲಿಂಗ
ಪಡಿಹಾರಿಬಸವಣ್ಣ	ಪಡಿಹಾರಿಪ್ಪಿಯ
	ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ
ಪರ್ವತನಾಥ	ಪರ್ವತನಾಥಲಿಂಗ
ಪ್ರಸಾದಿಲೆಂಕಬಂಕಣ್ಣ	ದಹನಚಂಡಿ
	ಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಪುಷ್ಪದ ಸೋಮಯ್ಯ	ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಬಿಬ್ಬಿದೇವಯ್ಯ	ಕೂಡಲಸಂಗಮ
	ದೇವ + ಬಸವಣ್ಣ
ಬೆಡಗಿನ ಸುಂದರಯ್ಯ	ಸುಂದರ ಶಿವಲಿಂ
	ಗಯ್ಯ
ಭರಿತಾರ್ಪಣದ ಚೆನ್ನ	ಚೆನ್ನ ಕೂಡಲ
	ಬಸವಣ್ಣ
	ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಭೋಗಣ್ಣ	ನಿಜಗುರುಭೋಗಸಂಗ
ಮಲಹರಕಾಯಕದ	ಉರ್ಧ್ವರೇತೋ
	ಚಿಕ್ಕದೇವಯ್ಯ
	ಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೇತ
	ಸ್ವಯಂಭು ಕಸಿಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಮಹಾದೇವಿ	ಮಹಾದೇವ
	ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ
ಮುಗ್ಧಸಂಗಯ್ಯ	ಮುಗ್ಧಸಂಗ
ಮೂಲಪ್ರಣಮದೇವ	ಮೂಲಪ್ರಣಮ
	ದೇವ
ಮೈದುನರಾಮಯ್ಯ	ಮಹಾಲಿಂಗ
	ಚೆನ್ನರಾಮ
ಮಾಕ್ತಿಕಸಂಗಯ್ಯ	ಮುತ್ತಿನಸಂಗ
	ಲಿಂಗ
ರತ್ನದ ರಾಜಯ್ಯ	ವೀರರಾಜೋಟಿಲಿಂಗ

ಹೆಸರು	ಅಂಕಿತ
ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ (ಕೊಂಡೆಯ	ಅಗಜೇಶ್ವರ
ಮಂಚಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ)	ಲಿಂಗ
ಲಿಂಗಸತ್ಯಣ್ಣ	ಲಿಂಗಸತ್ಯಣ್ಣ
ವೀರಚಂಡ	ವೀರಚಂಡಲಿಂಗ
ವೇದಮೂರ್ತಿಸಂಗಣ್ಣ	ಲಲಾಮಭೀಮ
	ಸಂಗಮೇಶ್ವರ
ಶಂಕರದಾಸಿಮಯ್ಯ	ನಿಜಗುರುಶಂಕರ
	ದೇವ
ಶಂಕರಸೋಮಯ್ಯ	ಸಾಂಬನೋಮೇ
	ಶ್ವರಲಿಂಗ
ಶಾಂತರಾಮ	ಶಾಂತರಾಮಲಿಂಗ
ಶಾಂತಸೆಟ್ಟಿ	ಶಿವಶಾಂತಮಲ್ಲಿ
	ಕಾರ್ಜುನ
ಶಾರ್ಛಾಲಸಂಗಯ್ಯ	ಶಾರ್ಛಾಲಲಿಂಗ
ಶಿವನಾಗಮಯ್ಯ	ನಾಗಯ್ಯಪ್ಪಿಯ
	ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರ
ಶಿವವೂಜಿಯ ಭೀಮಯ್ಯ	ಶಿವವೂಜಿಯ
	ಭೀಮ
ಶಿವಾನಂದದೇವ	ಶಿವಾನಂದಲಿಂಗ
ಸಿದ್ಧವೀರದೇವ	ತೋಂಟದಸಿದ್ಧ
	ಲಿಂಗದೇವ
ಸಿದ್ಧಾಂತಿವೀರಸಂಗಯ್ಯ	ಗೋಳಕಾ
	ಕಾರ ವಶ್ವವಿರಹಿತಲಿಂಗ
ಸುವರ್ಣದೇವಿ	ಸುವರ್ಣಲಿಂಗ
ಸೂಜಿಕಾಯಕದ	ಪ್ರಸನ್ನ ಕಸಿಲ
	ರಾಮಿತಂದೆ
	ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾ
	ರ್ಜುನಲಿಂಗ
ಹೆಂಡದ ಮಾರಯ್ಯ	ಧರ್ಮೇಶ್ವರ

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರು.—ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿ, ಕರಸ್ಥಳದ ವೀರಣ್ಣ, ಕರಬಸವೇಶ್ವರ, ಚೆನ್ನಡಣಾಯಕ, ಗುರುಬಸವರೂಢ, ಲಿಂಗಾವಧೂತ.

ಹೊಸ ಅಂಕಿತಗಳು

ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವಚನಕಾರರ ಅಂಕಿತಗಳೊಡನೆ ವಚನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಈ ಅಂಕಿತಗಳನ್ನು ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದೊಂದು ವಚನವನ್ನು ಇದಾಯಿಸುತ್ತೇವೆ —

ಅಪ್ಪಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ, ಅಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥ, ಕಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಾವೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಿನ್ನರ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ + ಅಲ್ಲಯ್ಯ, ಗಜೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 1' 1), ಗುರುಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಗುರು ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲ ¹ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 119), ಘನಗುರುಪ್ರಿಯ ಸೋಮನಾಥ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124), ಘನಲಿಂಗ ಗುರುಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ, ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಚೆನ್ನದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಚೆನ್ನಬಂಕನಾಥನ ಮಹೇಶ್ವರ, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಚೆನ್ನರಾಮ, ಚೆನ್ನಸಿದ್ಧನಾಥ, ನಂದಗೋಪಿಯ ಕಂದಪ್ರಿಯ ನಿಸ್ಸಂಗಲಿಂಗ ರಾಮನಾಥ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 122), ನಿಜಕಂಕ ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ, ನಿಜಗುರು ಭೋಗೇಶ್ವರ, ನಿಜಗುರು ಶಾಂತೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 122), ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶ್ವರ, ನಿಸ್ಸಂಗಸಿರಾಳ ಪ್ರಭು, ಭೌಂಭೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 122), ಮಸಣಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಗಜೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 111), ಮಹಾಘನಲಿಂಗ ಹುಲಿಗೇರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಮಹಾಘನಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ, ಶೇಕನಾಥಯ್ಯ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 121), ಶ್ರೀ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೇ, ಶ್ರೀಜಂಗಮಲಿಂಗಪ್ರಭುವೇ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಸಂಗನ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಸಂಗಪ್ರಭು (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124), ಸಂಗಯ್ಯಪ್ರಿಯಬಂಕೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 115), ಸದ್ಗುರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ, ಸದ್ಗುರು ಶಂಭುಸೋಮೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124), ಸದ್ಗುರ

1. ಇದು ಪಂಡಿತರಾಢ್ಯನ ಅಂಕಿತವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಿದ್ಧಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 117), ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ, ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ, ಸಿದ್ಧಸೋಮೇಶ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 120), ಹಂಪೆಯ ವಿರುಪಯ್ಯ¹ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124), ಹುಲಿಗರೆಯವರದ ಸೋಮನಾಥ, ಹುಲಿಗರೆಯ ವರದಸೋಮೇಶ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124).

ವಚನಗಳು.

ಜಂಗಮವ ಜಗತ್ಪಾವನ. ಆ ಜಂಗಮದ ನೆನಪೆ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಅವರ ತನುವೆ ಎನ್ನ ಕಾಯನಾಯಿತ್ತು, ಅವರ ದರುಶನವೆ ಎನಗೆ ಪರುಷವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಪರುಷನಿಂದು ಮನವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬರಸಿ ಕನಸು ಕಳವಳಿಕೆ ಹೆಸರು ಗಟ್ಟಿಹೋದುವಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಜಂಗಮದಿಂದ ಅಪ್ಪಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನ ಬಸವೇಶ್ವರಾ.

ಗಿದ್ದಲ್ಲ ಮನೆಮಾಡಿ ಸರ್ಪಂಗದಾದಂತ ತಾನತ್ತಣ ದ್ರವ್ಯವ ತಂದು ಇತ್ತೆ ಮಾಡಿದಡೆ ನಿನಗತ್ತಣ ಮುಕ್ತಿ ? ಅಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ.

ಜಲದೊಳಗಣ ಮತ್ಸ್ಯವು ಜಲವ ತನ್ನ ನಾಸಿಕದತ್ತ ಹೊದ್ದಲೀಯದೆ ಪರಿಯನೋಡಾ ಆಯ್ಕೆ ಶರಣನು ಸಂಸಾರಪ್ರಪಂಚಗಳೊಳಗಿದ್ದು ಆ ಸಂಸಾರಪ್ರಪಂಚವು ತನ್ನ ಹೊದ್ದಲೀಯದೆ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಆಯ್ಕೆ. ಶರಣಾಗಿ ಈ ಬುದ್ಧಿಯ ಮತ್ಸ್ಯಂಗ ಆ ಬುದ್ಧಿಯ ನೀನು ಕುಣಿಸಿದೆಯಲ್ಲ ಎನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿ ನಾಥಯ್ಯ.

ಕಾಂಬುದು ಬೇವನಲ್ಲ, ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬುದು ಪರಮನಲ್ಲ, ಮುಟ್ಟಿಹರಿ ದಾಡುವುವು ಕರಣಂಗಳಲ್ಲ; ಸುಖವನನುಭವಿಸುವುವು ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಭೇದಂಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಬುದ ತಿಳಿದು ಶಿವುಕ್ಕುಕ್ಕೆ ನೀರನಪೆದಡೆ ನೀರ ಕುಡಿವುದು ಬೇರೋ ಮರನೋ ಮೀನಿ ಬೆಳೆವ ಫಲವೋ ಎಂಬುದನಚಿತ್ತಲ್ಲಿ ಅಡಿದ ಅಚಿಕೆಯ ನಿನಗೆಯ ಒಲ್ಲಾತನೆ ಕಮಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತಾನಾದ ಶರಣ.

ಕತುಕ ಭೃತ್ಯನ ವಾಸಕ್ಕೆ ಎಯ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆತನ ಭಕ್ತಿಯನಚಿತು ತಾನೊಡಗೂಡಿದಲ್ಲಿ ಆತ ಕೊಟ್ಟು ತಾ ಮುಟ್ಟಿದೆ, ಆತನಲ್ಲಿ ದುವಾಕ್ಕೆ ದುಶ್ಚರಿತ್ರ ಪಗಡಿ ಪರಿಹಾಸಂಗಳಂ ಮಾಡದೆ, ಆತನ ಚಿತ್ತ ನೋವಂತೆ ಮತ್ತಾವ ಬಂಧನದ ಕಷ್ಟವ

1. ಇದು ಅಗ್ನಿವಾಣಿಯ ಹಂಪೆಯನ ಅಂಕಿತವೆಂದು ಕಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

ನಿಕ್ಕದೆ, ಕೃತ್ಯ ಎನಗೊಂದು ಮಾಡೆಂಬ ನೇಮವ ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಆತ ತನ್ನ ತಾನೆ
ತೆದು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಆತು ತನಗೆ ಮುನ್ನಿನ ಸೋಕೆಂಬುದನಡಿದು, ಗನ್ನಗತುಕಿನಿಂ
ದಿನ್ನಾಣದಿಂ ಬಂದುವ ಮುಟ್ಟದೆ, ಆ ಪ್ರಸನ್ನವಸ್ಥೆ ವಸ್ತು ಮಹವಾಗಿರುವ ಕಲ್ಲೇ
ಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ತಾನಾದ ಶರಣ.

ತನ್ನತಾನೆದಡೆ ತನ್ನೆನೇ ಗುರು, ತಾನೇ ಲಿಂಗ, ತನ್ನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯೇ
ಜಂಗಮ. ಇಂತೀತ್ರಿವಿಧವು ಒಂದಾದಡೆ ಕಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

ಪ್ರಭುವಿನ ವಾದದಿಂದ ವೈರಾಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತು, ಬಸವನ ವಾದದಿಂದ
ಭಕ್ತಿಯ ಸಂಪತ್ತು, ಜೆನ್ನಬಸವನ ವಾದದಿಂದ ಶಿವಪ್ರಸಾದದ ಸಂಪತ್ತು;
ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ವಾದದಿಂದ ಜ್ಞಾನದ ಸಂಪತ್ತು, ಸಕಳೇಶನ ವಾದದಿಂದ
ತಾಂತಿಯ ಸಂಪತ್ತು. ಮೋಳಿಗಯ್ಯನ ವಾದದಿಂದ ದಾಸೋಹದ ಸಂಪತ್ತು;
ನೀಲಮ್ಮನ ವಾದದಿಂದ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಸಂಪತ್ತು, ನಾಗಮ್ಮನ ವಾದದಿಂದ
ಮಹತ್ವ ಸಂಪತ್ತು. ಇದುಕಾರಣ ಕಿನ್ನರ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ
ಪ್ರಮಥರ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಜ ಬೀಜದಿರು

ಹೂನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಮಂಡೆಯ ಬೋಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬೋಪಾದ
ಬಚಕ ನಿರಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಶಿವಧ್ಯಾನ ಪರಾಯಣನಾಗಿಪುಣದೀಗ ಪ್ರಥಮಬೋಟು;
ಲಿಂಗಾಣತಿಯಿಂದ ಬಂದುದ ಕೈಕೊಂಡು ಲಿಂಗಸಾವಧಾನವಾಗಿಪುಣದೀಗ
ದ್ವಿತೀಯಬೋಟು; ಶರಣ ಸತಿ ಲಿಂಗ ಪತಿ ಎಂಬುಧಯವೆಡೆದು ಪರಮಾನಂದ
ದಲ್ಲಿಪುಣದೀಗ ತೃತೀಯಬೋಟು. ಬೋಟಿನ ಅನುವ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ
ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಯ್ಯ ಒಲ್ಲ.

ದೇವರ ನೆನೆದು ಮುಕ್ತರಾದೆವೆಂದೆಂಬ ಯುಕ್ತಿತೂನ್ಯರ ಮಾತು ಕೇಳಲಾ
ಗದು. ಆದೇನುಕಾರಣವೆಂದೊಡೆ ದೇವರ ನೆನೆವವರಿಗೆ ದೇವರುಂಟೇ? ದೂರದ
ಬಿದ್ದವರ ನೆನೆವರಲ್ಲದೆ ಸಮಾವದಲ್ಲಿದ್ದವರ ನೆನೆವರಿಲ್ಲ. ಇದನಡಿದು ನಿನ್ನೊಳಡ
ಗಿದೆ ನಿನ್ನ ನೆನೆಯಲ್ಲಿ, ನೀನೆನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನೀಯಲ್ಲಿ, ನೀನಾನೆಂದೆನಲ್ಲಿ
ಗಜೇಶ್ವರ.

ಕರಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಧರೆಯಮೇಲಣ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ಎಳಗುವ ನಾಯಕ ನರಕಿಗಳನ್ನೆಂಬೆನಯ್ಯ ಪಂನುಗುರು ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

ಇಲ್ಲಿನ ಕುತ್ತವ ಕೊಂಡು ಬಲ್ಲವರ ಬಾಯ ಹೊಗಹೋದಡೆ ಬಲ್ಲಬಲ್ಲ ರೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲತ್ತತ್ತ ಗೊಳುತಿದ್ದರು. ಇದೆಲ್ಲಿಯ ಕುತ್ತನೆಂದು ತಿಳಿದು ವಿಚಾರಿಸಲು ಅದಲ್ಲಿಯೆ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು ಗುರುಸಿದ್ಧಮಲ್ಲ.

ದಶನಾಯುಗಳ ತಮ್ಮ ವಶಕೆ ಹರಿಯಲೀಯದೆ ಉದ್ಭವಶಕೆ ಬಪ್ಪ ಪ್ರಣಮವಶನಾಗಿರಾ. ವಿಷಮಲೋಚನ ಘನಗುರು ಪ್ರಿಯ ಸೋಮಸಾಫ ಎಸಳಿನಾ ದಳದೊಳಗೆ ಬೆಳಗುತಿಹನು.

ಒದಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ ಹೋಗಿ ಹೂಗಿಡುವ ಪತ್ರೆಯ ಕಡಿವ ದೃಢಗೇಡಿಗಳಿರಾ ! ನೀವು ಕೇಳಿರಿ. ಅದು ಕಡುವಾಪವಲ್ಲವೆ ? ನಿಮಗೆ ನಡುಗಿರೋ, ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ನಡುಗಿರೋ, ಕೊಲೆಹುಸಿಕಳವು ಪರದಾರ ಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ ನಡುಗಿರೋ, ಹರಸಿದೆ ಗುರುಸಿದೆ ಶಿವನಿದೆ ಕೇಳಲಾವೆಂದು ನಡುಗಿರೋ, ಶಿವಾಚಾರಕ್ಕೆ ನಡುಗದೆ ಮಹಾಜಳಿಗೆ ನಡುಗಿ ಹೂವಿನ ಗಿಡುವ ತಿಟ್ಟಿವ ಕಡುವಾಪಿಗಳಿರಾ ! ನಿಮಗೆ ವೃದ್ಧನ ಪೂಜೆ ಎಲ್ಲಿಯದು ? ಇಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಘನಲಿಂಗ ಗುರು ಚೆನ್ನ ಬಸವೇಶ್ವರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ.

ಕಂದಿಸಿ ಕುಂದಿಸಿ ಬಂಧಿಸಿ ನೋಯಿಸಿ ಕಂಡಕಂಡವರ ಬೇಡಿ ತಂದು ಮಾಡಿ ಹೆನೆಂಬುದು ದಂದುಗದೋಗರ ; ಲಿಂಗನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು. ತನು ಕರಗಿ ಮನ ಬಲಿ ಬಂದ ತೊಡನುವನತೆದು ಸಂದಿಲ್ಲದೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವುದೆ ಮಾತ್ರ. ಕಾರೆಯ ಸೂರ್ವಾದಡೂ ಕಾಯಕದಿಂದ ಬಂದುದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸೀತವಲ್ಲದೆ ದುರಾಶೆಯಿಂ ಬಂದುದು ಅನರ್ಪಿತ. ಇದು ಕಾರಣ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಕಾಯಕದ ನಿತ್ಯದ್ರವ್ಯ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯ ಕೇಳಯ್ಯ.

ಸರ್ವಜೀವ ನಿನ್ನ ಹಾಕೆ ಎಂಬೆನೆ, ಅದು ಭಿನ್ನಭಾವ. ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕರುಂಟು. ಅವರು ನಿನಿಗನ್ಯರೆಂಬೆನೆ, ಆ ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕರು ನಿನ್ನ ತಿಲಾಂಶ. ಇಂತೀಸರ್ವ ಭೂತಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ದಯೆ ಎನಗಿದೇಕೆ ? ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲವೆಂಬ ಖುಲ್ಲತನ ಎಲ್ಲ ಜೀವಕ್ಕೂ

ಸಂ. ಅರುಣೋದಯದಂತೆ ಎನ್ನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜೀವಕ್ಕೂ ದಯೆವ ಮಾಡು ಚೆನ್ನ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗಾ.

ಸುಖದ ಸುಖಿಗಳ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ದುಃಖ ವಿಶ್ರಾಮವಾಯಿತ್ತು. ಭಾವಕ್ಕೆ ಭಾವ ತಾರ್ಕಣಿಯಾದಲ್ಲಿ ನೆನಹಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಮವಾಯಿತ್ತು. ಬೆಚ್ಚು ಬೆರಸಲೊಡನೆ ಮಚ್ಚು ಒಳಕೊಂಡಿತ್ತು ಚೆನ್ನಬಂಕನಾಥನ ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ.

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಗುರುವಿನ ಹಂಗು ; ಚಿತ್ತ ಕಾಮ್ಯದ ಹಂಗು ; ಪೂಜೆ ಪುಣ್ಯ ಮಹಾದೇವನ ಹಂಗು ; ಎನ್ನ ದಾಸೋಹ ಅರ ಹಂಗೂ ಇಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ ! ಕಣ್ಣಿಯ ಮಾಡಬಲ್ಲದೆ ಬಾ ಎನ್ನ ತಂದೆ.

ಶಿಲೆ ಹಲವುತೆಜದಲ್ಲಿ ಹೊಲಬಿಗರಿಗೆ ಹೊಲಬಾಗಿ ಒಲವರವಿಲ್ಲದೆ ಅನರ ಭಾವದಲ್ಲಿ ನಿಲುವುದು ಶಿಲೆಯೋ ಮನವೋ ? ಆ ನಿಜದ ನೆಲೆಯ ತಿಳಿವುದು. ದರುಣದ ತನ್ನೊಪ್ಪದ ಭಾವ ಎನ್ನಯ್ಯ ಚೆನ್ನರಾಮನನಲೆವಲ್ಲ.

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬುದೊಂದು ಮಾತಿನಂತುಟ್ಟು ನೋಡಾ. ಲೋಕದ ಸುಖದುಃಖ ತನ್ನದೆಂಬನಕ ಚೆನ್ನ ಸಿದ್ಧನಾಥನೆಂಬ ಲಿಂಗ ಒಲೆದೆ ಒಲುವನೆ ?

ವಾದ್ಯದೊಳಗಣ ನಾದದವೊಲು ಪಾಪಾಣದೊಳಗಣ ಪಾವಕನವೊಲ ಕಿಷಯದೊಳಗಣ ರಸದವೊಲು ಅಸಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲ ತೋಟುವ ನಯಕುಸುಲ ವೊಲು ಮುಸುಕಿನೊಳಗೆ ತೋಟುವ ಆಕಾಶದ ಪ್ರತಿರೂಪನವೊಲು ಗಜಗತಿಯಂತೆ ಮಯೂರನಂತೆ ಉಲುಹಡಗಿದ ವೃಕ್ಷ ಬಯಲೊಳಡಗಿದ ನಾದದಂತೆ ಹೊಜಹೊಮ್ಮದ ಐಕ್ಯ. ಇಂತಿವತ್ತಿಂದದಲ್ಲಿ ಸಂದ ಶರಣಂಗೆ ಸಂದೇಹಪರವಿಲ್ಲ ನಂದಗೋಪಿಯ ಕಂದಪ್ರಿಯ ನಿನ್ನಂಗಲಿಂಗರಾಮನಾಥ.

ಹುಟ್ಟಿಸುವಾತ ಬ್ರಹ್ಮನಾದಡೆ ಅರ್ಚಿಸಲೇಕೊ ನಿಮ್ಮವ ? ರಕ್ಷಿಸುವಾತ ಎಷ್ಟುವಾದಡೆ ಅರ್ಚಿಸಲೇಕೊ ನಿಮಗೊಂದುವ ? ಹೊಂದಿಸುವಾತ ರುದ್ರನಾದಡೆ ಮಹತ್ವವ ನುಡಿಯಲೇಕೊ ನಿಮ್ಮವ ? ಇಂತೀಲೀಲಿಗೆ ಆರಾದಡೂ ಆಗಲಿ, ನಾನಾ ಲೀಲೆಯವನ್ನಲ್ಲ, ಇದಲು ಹೊಳಹು ನೀನೆ ನಿಃಕಳಂಕ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ.

ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಇರವು ಉರಿಯ ಕಯ್ಯ ದೀವಿಗೆಯಂತಿದಿತಯ್ಯ. ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸುಖುಹು ಪವನನ ಕಯ್ಯ ಪರಿಮಳದಂತಿದಿತಯ್ಯ. ಹುತಾ

ಶನನೇಂಬ ಗದ್ದುಗೆಯಮೇಲೆ ಕವ್ವುರದರಸು ಕುಳ್ಳಿರಲು, ಅರಸು ಗದ್ದುಗೆಯ ನುಂ
ಗಿದನೊ ಗದ್ದುಗೆ ಅರಸನ ನುಂಗಿತೊ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟದಲ್ಲಿ, ಕಂಗಳ ಗದ್ದುಗೆಯ
ಮೇಲೆ ಮಹಾಗುರುಲಿಂಗನೇಂಬರಸು ಕುಳ್ಳಿರಲು, ಲಿಂಗ ಕಂಗಳ ನುಂಗಿತೊ
ಕಂಗಳು ಲಿಂಗನ ನುಂಗಿತೊ ಈ ಉಭಯವ ನುಂಗಿದ ಬಿಡಗಿನ ಬಿನ್ನಾಣವ
ನಿಜಗುರು ಭೋಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಲ್ಲಿಯೆ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪರಿಪೂರ್ಣನಲ್ಲ ಪ್ರಾದೇಶಿಕನಲ್ಲ ನಿರುಶಯದೊಳತಿಶಯ ತಾ ಮುನ್ನಲ್ಲ.
ಶರಣನೈಕ್ಯನಲ್ಲ ಪರಮನಲ್ಲ ಜೀವನಲ್ಲ ನಿರವಯನಲ್ಲ ಸಾವಯ ಬಚೆಕಲ್ಲ ಪರವಹ
ವೆಂಬುಭಯದೊಳಗಲ್ಲ. ನಿಜಾಲಯ ನಿಜಗುರುತಾಂತ್ರೆಶ್ವರನ ಶರಣನ ನಿಲುವು
ಉಪನುಗೆ ತಾನನುಪಮ.

ಕಾಯವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ, ಜೀವನ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕಾಯ ಜೀವಕ್ಕಿಂತು
ನೆಲೆಯಿಲ್ಲವಯ್ಯ ಸುಖವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ, ದುಃಖವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸುಖ
ದುಃಖಗಳೆಂಬ ವಕ್ಕಿಂತು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲವಯ್ಯ ರಾಜ್ಯವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಭ್ರಚ್ಛಾಯ, ಮಾಯಾಮೋಹ, ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲವೋ.
ಎನ್ನದು ಮನೆ ಎನ್ನದು ಧನ ಎನ್ನದು ಸ್ತ್ರೀ ಎಂಬುದೆಲ್ಲವೂ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸಿರಿ
ಕಣ್ಣ ತೆಪ್ಪೆದಡೆ ಹೋದಂತೆ. ಹಾಲುಳ್ಳಲ್ಲಿ ಮಾಡು. ಗಾಳಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ತೊಚಿಕೊಳ್ಳಿ.
ಬಚೆಕಟ್ಟುವತುಂಬ ಪರಮಸುಖವು ? ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲೇ
ಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಹಚೆಗೋಲು ಪಡೆದಲ್ಲಿ ತೊಪೆಯದಾಂಟಿಕೊಳ್ಳಿ ಭೋ.

ಶಿವನು ಜಗದ್ಧರಿತನೆಂದೆಂಬವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕಿರೊ ಹನ್ನೆರಡುವರ್ಷದ
ಹಪ್ಪೆಯ ಪಾದಲಕ್ಷ್ಮಿಯನು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಶಿವನು ಜಗದ್ಧರಿತನೆ ?
ಅಲ್ಲ ಶಿವನು ಜಗದ್ಧರಿತನಾದಡೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಜೀವ ಭಕ್ತಿಸಲೀತಕೋ ? ಶಿವನು
ಜಗದ್ಧರಿತನಾದಡೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ವಿರೋಧಿಸಲೀತಕೋ ? ಶಿವನು ಜಗದ್ಧರಿತ
ನೆಂದಡೆದಡೆ ತಾನೆ ಗುರು ತಾನೆ ಲಿಂಗ ತಾನೆ ಜಂಗಮ ತಾನೆ ಪಾದೋದಕ
ಪ್ರಸಾದಕಾಣಾ ನಿನ್ನಂಗನಿರಾಪ್ರಭುವೇ.

ಆಶುವಿನ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಮಡ್ಕರವೇಕೆ? ಮಹಾನುಭಾವಿಗೆ ಮನ್ನಣೆಯ ಮಾಡ
ರೆಂಬ ತೇಜದ ಶಿಷ್ಟತೆಯೇಕೆ ? ತಾನು ತಾನಾದಮತ್ತೆ ತನಗೇನೂ ಅನ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದೆ
ಭಾಂಭೇಶ್ವರ

ಶಿವನೆ ನೀನು ಗುರುವಾದೆ, ಲಿಂಗವಾದೆ, ಜಂಗಮವಾದೆ, ಭಕ್ತನಾದೆ. ಗುರುವಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿದೆ ; ಲಿಂಗವಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿದೆ ; ಜಂಗಮವಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿದೆ. ಇಂತಡಗುವರೇ ಹಿರಿಯರು, ಇಂತಡಗುವರೇ ಗರುವರು, ಇಂತಡಗುವರಂ ಮಹಿಮರು, ಇಂತಗೆ ಭಾಜನವೊಂದೆ, ಭೋಜನವೊಂದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಒಂದಾದ ಘನಕ್ಕೆ ಪರಿವಾರಾ ಬೇಡುಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸೂತ್ರಗಳನೆನೆಗೆ ತೋಪದಿರಾ ಮನನಯ್ಯುಪ್ಪಿಯ ಗಜೇಶ್ವರ.

ಆಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿ ಶಿವನೆಂಬ ಕಷ್ಟಬೇವಿಗಳ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ನಾನೇ ನೆಂದೆನೆಯ್ಯೆ ? ಯುಗಯುಗಪ್ರಳಯವಾಹಲ್ಲಿ ಧರೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ಆತಗಿತ್ತು, ಜಲ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಆತಗಿತ್ತು ; ಅಗ್ನಿ ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಆತಗಿತ್ತು ; ವಾಯು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಆತಗಿತ್ತು ; ಆಕಾಶ ಅತೀತದಲ್ಲಿ ಆತಗಿತ್ತು, ಅತೀತ ಆಮೆಯೊಳಡಗಿತ್ತು ; ಆದಿ ಅನಾದಿಯೊಳಡಗಿತ್ತು, ಅನಾದಿ ನಿಜಮೊಳಡಗಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಆಷ್ಟತನುಗಳು ಒಂದೊಂದೊಳಗೊಂದು ಆಡಗುವಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದೊಂದು ಹುಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಎಂದೆಡೆ ರೆಂಬುದ ಬಲ್ಲಡೆ ನೀವು ಹೇಳಿರೇ ಎಂದು ಹುಟ್ಟಿದರೆಂಬುದ ನೀವು ಬಲ್ಲಡೆ ಹೇಳಿರೇ. ಹುಟ್ಟಿದನೆಂತೆಂದೆನ್ನಕಷ್ಟವೆನವ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಇಂತೀಯಷ್ಟತನು ವೆಲ್ಲವು ನಮ್ಮ ಮಹಾಘನಲಿಂಗ ಹುಲಿಗೇರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಆಗಿಂದಡಾ ದುವು, ಬೇಕೆಂದಡೆ ಮಾದುವು.

ಕಾಯ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದಡೆ ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ, ಜೀವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದಡೆ ಜನಿತವಿಲ್ಲ; ಭಾವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದಡೆ ಭ್ರಮೆಯಿಲ್ಲ. ಅಲೆವು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದ ಬಲಕ ಆ ಪ್ರಸಾದವ ಗ್ರಹಿಸಿದನಾಗಿ ಕುಣುಕು ಮುನ್ನಿಲ್ಲ. ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚವ ಸತಿಗಳೆದು ನಿಮಗರ್ಪಿಸಬಲ್ಲನಾಗಿ ಆತನೇ ಶರಣ. ಬಡ್ತಂತ ಬೆರಸಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತೆ, ಅಷ್ಟು ಒಳಕೊಂಡ ಆಲಿಕ್ಕಿನಂತೆ ಜ್ಯೋತಿಯುಂಡ ತ್ತುಲದಂತೆ ಜಲ ಉಂಡ ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಬಯಲುಂಡ ಬೆಳಗಿನಂತೆ ಇದ್ದರಾಗಿ ಮಹಾಘನವದ್ಗರು ಸಿದ್ಧ ನೋಮುವಾಥ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಹೆಸರಡಗಿದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯರೆಂಬ.

ಸತ್ತು ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಭಕ್ತಿರತಿಯ ಕೂಡಲು ಸಮಕೆಯೆಂಬ ಬಸುಹಾ ಗಲು ಪರಿಣಾಮವೆಂಬ ಮಗ ಹುಟ್ಟಲು ರೇಕನಾಥಯ್ಯನೆಂದು ಹಸಿರಟ್ಟರು.

೯೨೨೨೨೨೨೨೨ ತೋಪಲಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ ಕಾಯವು. ಆಶೆಯಿಂದ ಹೊದಕುಳಿ ಗೊಂಡಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ ಮನವು. ಆಶೆಯೆಂಬ ಮಜವೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ

ಪ್ರಾಣವು. ಆಶೆಯೆಂಬ ಹೊಡೆಗಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಸತ್ತಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನಬಾವವು. ಇನ್ನೆನೆಗೆ ಗತಿ ಪಡುವ ತೋಡಿ ರಕ್ಷಿಸಯ್ಯ ಭವಪಾಶರಹಿತ ಪರಬ್ರಹ್ಮಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೇ.

ಚತುರ್ವೇದನುಭವಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಂತತಿ. ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣದನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟುವನ ಸಂತತಿ. ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ದಿವ್ಯಾಗಮದನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ರುದ್ರನ ಸಂತತಿ. ಮೂವತ್ತೆರಡು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ಈಶ್ವರನ ಸಂತತಿ. ಅಋಶಾಸ್ತ್ರಗಳನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ಸದಾಶಿವನ ಸಂತತಿ. ಇಂತೀ ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದವನು ಮುಚ್ಚಿ ಲಿಂಗದನುಭವಮಾಡುವ ಜಂಗಮ ಘನ ನಿತ್ಯ ಕಾಣಾ ಶ್ರೀ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗಪ್ರಭುವೆ .

ಅಯ್ಯಾ ಕೊಪಡು ಕೊನರಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಬಹಡು ಹಯನಾಗಬಲ್ಲುದೆ? ಕುರುಡಂಗೆ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋಡಿದಡೆ ನೋಡಬಲ್ಲನೆ? ಮೂಗಂಗೆ ರಾಗವ ಹೇಲೆ ದಡೆ ಹಾಡಬಲ್ಲನೆ? ಲೋಗಂಗ ಉಪದೇಶವ ಹೇಲೆದಡೆ ಶಿವಸತ್ಪಥದ ಹಾರಿಯ ಬಲ್ಲರೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವಸತ್ಪಥದ ಆಗೆಂಬುದು ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನಂಗಳಿದೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಕಾಣಾ. ಅಸಾಧ್ಯ. ನಿರವಯತೂನ್ಯವಸ್ತುವಿನೊಳಗಣ ಸತ್ಪಥನಿಜೈ ಕೈವು ಅವೇಕೆಗಳಿಗೆ ಅಳವಡುವುದೆ ನಿಮ್ಮವರಗಲ್ಲದೆ ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣ?

ಗುರುವನತಿತು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರವ ಮಲೆದು ಮಾಡಬೇಕು; ಲಿಂಗವನತಿತು ಮನ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ತಲೆದೋರಿದಿರಬೇಕು ; ಜಂಗಮವನತಿತು ಮುಟ್ಟಿ ವೂಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಪ್ರಾಣ ಅಭಿಮಾನ ಈ ಮೂವುಳ್ಳಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದಬೇಕು, ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚಂಡೇಶ್ವರಲಿಂಗವನತಿಯಬಲ್ಲದೆ.

ಕಾಳಿಕಾ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಗಂಗೆ, ಗೌರಿ, ಬನಶಂಕರಿ, ಎಲ್ಲಿ, ಎಕ್ಕನಾದಿ, ಹುಲಿಗೆ. ಹೊಸೂರಿ, ಸತ್ತವರು, ಹೆತ್ತವರು ಇಂತೀ ಹಲವು ಪಿಶಾಚಗಳ ಹೆಸರಂದ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಆರಾಧಿಸಿ ಅವರ ನೈವೇದ್ಯವೆಂದು ಶ್ರೀಗುರುವಿತ್ತ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋಡಿ ಭೂಜಿಸುವ ಶಿವದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ಗುರುವಲ್ಲ ಲಿಂಗವಲ್ಲ ಜಂಗಮವಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಸಂಗನ ಬಸವೇಶ್ವರ.

ಒಡೆಯರಿಗೊಡವೆಯನೊಪ್ಪಿಸಿ ಶುದ್ಧನು | ಎಡೆಯೊಳಗಾ ಮಾಡಿದುದಿಲ್ಲೆಂದಂತಿ |
ದೊಡಲವಗುಣವಡೆಗಿಸಿ ನಿರಹಂಭಾವದೊಳಗೆ ಸಲೆ ಸಂದು ||

ಮೃಡಶರಣರುಗಳ ಕಂಡವರಡಿಗಳ | ಪಿಡಿದು ಸದಾಸುಖಿಯಾಗಿರ್ಪರ ಮೆ |
ಲ್ಲಡಿಗಳೊಳಗೆ ಹಾವುಗೆಯಾಗಿರಿಸೆನ್ನನು ಸಂಗಪ್ರಭುವೇ ||

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬಂದು ಅಡರುತ್ತಿವೆ ಕಡುಹಲ ನಿನಗೆ ಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ,
ಮೃಡನೆ ಎನ್ನೊಡನೆ ತೊಡರಿ ನೀನು ಸಸಿನೆ ಹೋಗಲರಿಯೆ, ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ
ನಾನು ನಿನಗಂಜುವನಲ್ಲ. ಗಾಸಿಯಾಗಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ, ಹರಹರಾ! ಶಂಕರಾ!
ಎನ್ನ ನೇಮಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಬಾರದರು, ಒಡವೆ ಸವೆದಡೆ ಒಡಲನೊಡ್ಡುವೆ, ಕಡಗಿ
ನೋಡುವಡೊಮ್ಮೆ ಹಲಿಚು. ಬಂದು ಬಡವನ ಕೈಯ ಕಡುಹ ನೋಡೆನ್ನೊಡೆಯ
ಸಂಗಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಬಂಕೇಶ್ವರಾ.

ತನುವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣ, ಮನ
ವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣ, ಧನವಿಡಿದು
ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ
ವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಸದ್ಗುರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ
ಬಸವಣ್ಣ ಸ್ವಯ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದನಯ್ಯಾ.

ಶಿವನೆ ಅಧಿಕಗು ಶಿವಭಕ್ತನೆ ಕುಲಜನು ಶಿವನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಧಿಕವಾವುದಿ
ಲ್ಲೆಂದುದು ಶ್ರುತಿ ಇದನತಿತು ಸದ್ಗುರು ಶಂಭುಸೋಮೇಶ್ವರನ ಭಜಿಸಿ
ಪ್ರಸಾಗವ ಸೇವನೆಯ ಮಾಡದಿರಲು ಅಘೋರನರಕ ತಪ್ಪದು.

ಶಿವನ ನೆನೆದಡೆ ಭವಹರವಹುದೆಂಬ ಎವರಗೇಡಿಗಳ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು
ಅದೇನುಕಾರಣವೆಂದಡೆ—ಜ್ಯೋತಿಯ ನೆನೆದಡೆ ಕತ್ತಲೆ ಹರವುದೆ ? ಮೃಷ್ಣಾನ್ನವ
ನೆನೆದಡೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದೆ ? ರಂಭೆಯ ನೆನೆದಡೆ ಕಾಮದ ಕಳವಳವು ಹಿಂಗು
ವುದೆ ? ನೆನೆದಡಾಗದು. ನಿರ್ಧರಿಸಿ ದ್ವಯಕುಳವಡೆದು ಬೆರಸಬಲ್ಲಡೆ ಸದ್ಗುರು
ಸಿದ್ಧಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಹಿದಡೇನಯ್ಯ ಸತ್ತ್ವಿಯಾಚಾರ ಸಂದನಕೆ ? ನೆನೆದಮಾತ್ರ
ದಲ್ಲಿ ಕಾಂಬುದೆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲದೆ ? ಕುರುಡ ಕಾಣ ಪಥವ, ಹಿಜಿವ ನಡೆಯಲರಿಯೆ.

ಒಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದಾಗದು. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಕ್ರಿಯೆ ಜಡನು; ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನ ಭ್ರಾತು. ಇದು ಕಾರಣ ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥನಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಬೇಕು.

ಉಷ್ಣತೆಯ ಒಜತೆಯಂತೆ ಉರಿಯ ನೆಚಲಂತೆ ಮಂಜಿನ ಮಜೆಯಂತೆ ಬಿಸಿಲ ಕುದುರೆಯಂತೆ ಬೆಟ್ಟದ ಶಬ್ದದಂತೆ ಸುಜೀವ ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.

ಉರಿ ಕವ್ವುರದ ಸೋಂಕಿದಂತೆನ್ನೊಳು ಬೆರಸಿರ್ಪ ಮಹಾಘನವನು ತೋಚಿ ಪರಮಸುಖದೊಳಗಿರಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಸೋಮೇಶ ಕರುಣಾವೃತ್ತಗುರುವೆ ಶರಣ.

ದಶದಿಕ್ಕು ಸಚರಾಚರದೊಳಗೆಲ್ಲ ಎರಿಸಿ ನೋಡಲು ತನ್ಮಯ. ಅಪರಾ ಪರ ಹಂಪೆಯ ವಿರುಪಯ್ಯನಲ್ಲದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರುತಿ ಸಾಖುತವೆ.

ಆದಂತೆ ಆಗಲಿ ಮಾದಂತೆ ಮಾಣಲಿ ಎನಲಾಗದು. ನೇಮದಾತಂಗೆ ಚಲ ಬೇಕು, ಚಲ ಬೇಕಯ್ಯ. ಹಿಡಿದುದ ಬಿಡಲಾಗದು. ಹುಲಿಗೆಜೆಯ ವರದ ಸೋಮನಾಥನ ಮನಮುಟ್ಟಿದ ಧೀರನು ಎತಕ್ಕೂ ಸೋಲುವನಲ್ಲ.

ಮಾಯಾಸಂಗ್ರಹಮಲವ ತೊಳೆದು ನಿರ್ಮಾಯಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಿಸಿ ಕಾವುದು ಹುಲಿಗೆಜೆಯ ವರದಸೋಮೇಶನ ಅಕ್ಷಯಾನಂದವಾದೋದಕ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಂಕಿತಗಳು ದೊರೆತಿವೆ, ಆದರೆ ಇವುಗಳುಳ್ಳ ವಚನಗಳು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಕಿತಗಳನ್ನು ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತೇವೆ :—ಕದಂಬಕಲಶ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗ, ಕುಮಾರಸಂಗ, ಗುರುವರದ ಎರೂಪಾಕ್ಷ, ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ + ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣ, ಚೆನ್ನಬಂಕನಾಥ, ನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯ, ನಿಕಳಂಕ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೇ, ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ನಿಕಳಂಕ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಬಾಲಸಂಗಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ, ಮತ್ಯಾಣನಾಥ ಮಹಾಶ್ರೀ ಗುರುಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಮಾರದಮಹಾಲಿಂಗ, ಶಂಭುಭುಜಂಗೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ, ಶಿವತಂತ್ರ ಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರ, ಹುಲಿಗೇರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ.

ಇದುವರೆಗೆ ವಚನಕಾರರ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ :—

ಶ್ರೀಕಂಠಸೂರಿ. 1099.

ಈತನು ಬಳ್ಳಾರಿಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕುರುವತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ವಿದ್ಯಾವಧೂಶ್ರವಣಭಾಸುರಕರ್ಣವೂರಃ ಶ್ರೀಕಾಳಿದಾಸವಿಬುಧಾಧಿಪತೇಸ್ತನೂಜಃ |
ಸೋಮೇಶಶಾಸನವಹೋರಚನಾಂ ವಿಧಾಯ ಶ್ರೀಕಂಠಸೂರಿರಲಿಖಿದ್ವಿಬುಧೈವ |
[ಚಾರ್ಯಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.¹ ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಕಾಳಿದಾಸನ ಮಗನು. ಈ ಶಾಸನವು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ತ್ರಿಭುವನ ಮಲ್ಲನ ಆಳುಕೆಯಲ್ಲಿ 1088ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕುರುವತ್ತಿಯ ಇನ್ನೂರ್ವರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಕಾಳಿದಾಸನೂ ಅಭಿನವ ಸೋಮೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಒಂದೆರಡುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಕಾಳಿದಾಸ.

ಪರಹಿತದೊಳ್ ವಿದ್ಯಾಧರ | ಪರಿವೃಥನಂ ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿಯೊಳ್ ಪವನಜನಂ |
ಪರಮಾದಾಧ್ಯದೊಳಂಗೇ | ಶ್ವರನನಧಃಕರಿಸಿ ಕಾಳಿದಾಸಂ ನೆಗಟ್ಟಂ ||

ಕುರುವತ್ತಿಯ ಇನ್ನೂರ್ವರು.

ಶರಣಾಯಾತಜನಕ್ಕೆ ವಜ್ರಕವಚಂ ಮಾಹಾಂತ ವೀರಂಗೆ ಕೇ |
ಸರ ಬಾಯ್ವಿಟ್ಟಿರೆದಂಗೆ ಕಲ್ಪಮಹಿಜಂ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ತಾನಾಸ್ಪದಂ ||
ವುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ತವರ್ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಗೆ ತಾಂ ಲೀಲಾಗೃಹಂ ಧರ್ಮದಾ |
ಕರಮಂತೀಕುಚುವರ್ತಿವರ್ತಿ ಮಹಿದೇವಾನೀಕಮಿನ್ನೂರ್ವರುಂ ||

ಭಾಸ್ಕರ. 1127.

ಈತನು ನಿಜಾಂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪಟ್ಟನಚೆರುವು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ

ನಿರತಿಶಯೋನ್ನತಮತಿ ಭಾ | ಸ್ವರ ಸರಸಕವೀಂದ್ರರಚಿತ ಶಾಸನಮಂ ಬಿ |
ತ್ತರದಿಂ ಪ್ರತಿಕಂಠಂ ಸಾ | ಕ್ಷರನಿಳಯಂ ತಿಟ್ಟಿ ಭಾಸ್ವರಯ್ಯಂ ಬರೆದಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ¹ ಅಲ್ಲದೆ ಇವನು ಬರೆದುದನ್ನು ಭಾಸ್ವರಯ್ಯನೆಂಬವನು ತಿದ್ದಿ ಬರೆದಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಭಾಸ್ವರನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ಭೂಲೋಕಮಲ್ಲ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1127ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೊರೆ ತನ್ನ ಪಟ್ಟಬಂಧೋತ್ಸವಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನಯಭಟ್ಟನಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಬಂದಿರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ತೈಲಪ.

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯವಂಶೋದ್ಭವನನುಪಮಿತೋದ್ಯದ್ಭಜಾಂಢಶಾರ್ಙ್ಗೀ |
ದ್ವಾಮಂ ವೀರಾರಿಭೂಭೃತ್ಪ್ರಕರನಿಶಿತವಜ್ರಾಯುಧಂ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದ್ಯಾ ||
ಧಾಮಂ ರಟ್ಟಾನ್ವವಾಯು ಪ್ರಬಳತರತಮಸ್ತೋಮಮಾತಾಂಡತೇಜ |
ಸ್ತೋಮಂ ತಾನೇಂದಿನಂ ಮಿಕ್ಕಸದನಸದಳಂ ತೈಲಪಕ್ಷೋಣಿಪಾಳಂ ||
ಮೊಳವೆತ್ತತ್ತಿದ ತೋಳ ಬಾಳ ಬಳದಿಂ ಮೆಯ್ಯೊಂಡಮಿತ್ರಾಂಗನಾ |
ಕುಳಬಾಷ್ಪದ್ರವದಿಂ ತಳಿತ್ತು ರಿಪುಸೇನಾಚಕ್ರರಕ್ತಾಂಬುವಿಂ ||
ಬಳಿದತ್ತೀಗಳುಪಾಹಿತಾಹಿತಗಳಕ್ಕಾಳಿಂಗಮಾತಂಗಸಂ |
ಕುಳದಾನಪ್ಲವದಿಂ ಪರಾಕ್ರಮವನಂ ಭೂಲೋಕಮಲ್ಲಾಂಕನಾ ||

[ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 155] ಮಧುಸೂದನದೇವ. 1148.

ಈತನು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಡಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೊಟ್ಟಕಲ್ಲಿ ನಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.² ಇದು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1148 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜನ ಸಾಮಂತ ವೀರಪಾಂಡ್ಯನ ಮಾತುಲನಾದ ವಿಕ್ರ

1. *Archæological Survey of India, Memoir 13, p. 12.*

2. *Ibid. p. 10.*

ಮಾದಿತ್ಯನು ಸ್ವಯಂಭು ಕೋಟಿ ಶಂಕರದೇವರಿಗೆ ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ.

ವಿನಯಾಂಭೋನಿಧಿಯೆಂದು ಧರ್ಮಪರನೆಂದುದ್ವಾಮಪುಣ್ಯೈಕಭಾ |

ಜನನೆಂದುವರೆ ಬಣ್ಣಿ ಕುಂ ವಿಬುಧವಕ್ತ್ರೇಂದೀವರಾದಿತ್ಯನಂ ||

ತನುವಂ ನಿತ್ಯನನುಧ್ಯಸತ್ಯನನಶೇಷೋರ್ವಿತಳಸ್ತತ್ಯನಂ |

ಮನುಸಾಹಿತ್ಯನನಟ್ಟಿಹಿಂದೆ ಸತತಂಶ್ರೀವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಂ ||

ಅಯದೊಳ್ ವಿಕ್ರಮದೊಳ್ ಪರೋಪಕೃತಿಯೊಳ್ ವಿಖ್ಯಾತಿಯೊಳ್

[ನೀತಿಯೊಳ್ |

ದಯೆಯೊಳ್ ಧರ್ಮದೊಳಾರ್ಪಣೆಯೊಳ್ ವಿನಯದೊಳ್ ಸಂಶುದ್ಧಿಯೊಳ್

[ಬುದ್ಧಿಯೊಳ್ ||

ನಿಯತಂ ತನ್ನವೊಲನ್ನರಾರನೆ ಜಗಂ ಜೀಯೆಂಬಿನಂ ಸಂತತೋ |

ದಯಮಂ ತಾಳ್ದಿದ ಪರ್ಮೆ ನೂರ್ಮಡಿ ಮಂ ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಾ ||

ಜನತಾಸಂಸ್ತುತಮಾದನೇಕಗುಣಾದಿಂ ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯದೇ |

ವನೊಳಂತೀ ಕಲಿಕಾಲಕಲ್ಮಷಮುಷೀಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟರಂ ಪೋಲಿಪೆ ||

ಗ್ಗನೊಳೇನುನ್ನತಸ್ತನಂಪದದೊಳಾರಿಂದಗ್ಗಲಂ ನೋಲೆತ್ತೊಡಂ |

ಬಿನೆಗಂ ತಾಳ್ದಿದನತ್ಯುದಾತ್ತಚರಿತಂ ದಿಗ್ವರ್ತಿಸತ್ಕೀರ್ತಿಯಂ ||

ಸ್ಥಿರತೇಜೋಜಾಳಮೆಂಟುಂ ದೆಸೆಗೆ ಪಸರಿಸಲ್ ಮೈರಿವೀರಾಂಧಕಾರಂ |

ಪರೆದೋಡಲ್ಪಾನತಾಸ್ಥಾಂಬುರುಪವನಮದಾನಂದಮಂ ತಾಳ್ದಿ ಎದ್ದಿ ||

ಟ್ಟರುಣೇನೇತ್ರೋತ್ಪಳಂಗಳ್ ಕೊರಗೆ ನಿಜಜಮೂಚಕ್ರವಾಕೋತ್ಕರಂ ರಾ |

ಗರಸಾಂಭೋರಾಶಿಯೊಳ್ ನರ್ತಿಸೆ ಧರೆಗೆಸೆವಂ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯದೇವಂ ||

ಪರಮಂ ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯರಸ ನಿನಗೆ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಂ ಶ್ರೀಯುಷ್ಯಂ ಶಂ |

ಕರನತ್ಯಾನಂದದಿಂದಂ ಕುಡುಗಮರಸರಿದ್ವಾರಿಪೂತೋಜ್ಜಳಜ್ಜಿ ||

ಕರತಾ (ರಾ) ಧಾರಚಂಚತ್ತರುಣಶಶಿಕಳಾಕಾಂತಿಸಂತಾನಶೋಭಾ |

ಕರಮಂಜತ್ತುಂಗಪಿಂಗದ್ಯುತಿವಿಕಟಜಟಾಜೂಟಕೋಟೀರಭಾರಂ ||

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 346) ಗಣದಾಸಿ ವೀರಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಹೆಸರು ಗಣಪಹಸ್ತಿನಾಮದ (ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 294) ಅಮರ ಗಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವನು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನು, ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1160 ಆಗಿರಬೇಕು.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 246) ತ್ರಿಭುವನತಾತ. ಸು. 1165.

ಈತನು ಗುರುರಗಳೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಶಾಂತಮಲ್ಲನು (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 390) ಇದಕ್ಕೆ ತಾನು ಬರೆದಿರುವ ಟೀಕೆಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಧರೆಯೊಳಗೆ ತ್ರಿಭುವನತಾತು | ಗುರುವಿಂದುಪದೇಶನಾಗುವಾಗಳು ರಗಳೆಯ | ಬರೆದು ನಿಜಮುಕ್ತನಾದಂ | ಭರದಿಂ ಪರಿಸಿದರ್ಗೆ ಭೋಗಮೋಕ್ಷಗಳಕ್ಕುಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಈ ರಗಳೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ —

ಆಳಿನಪಮಾನನಾಳ್ವಂಗಯ್ಯ ಗುರು ಶರಣು |
ಕಾಲಕರ್ಮಗಳೆನ್ನ ಕಾಡುತಿದೆ ಗುರು ಶರಣು ||
ಶೂಲಪಾಣಿಯ ನೀವು ಬಿಡಿಸಯ್ಯ ಗುರು ಶರಣು |
ಮೇಲೆ ನೀವಲ್ಲ ದಿನ್ನಾರಯ್ಯ ಗುರು ಶರಣು ||

285ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ತಪ್ಪಾಗಿದೆ.

ಭಾಸ್ಕರ. 1186

ಇವನು ಬಳ್ಳಾರಿಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂದನರವೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.¹ ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಇವನಿಗೆ ಕುಕವಿಮುಖಮುದ್ರ, ಸುಕವಿವದ್ಯಪ್ರಭಾಕರ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಹೇಳುವೆ ಈ ಶಾಸನವು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 4 ನೆಯ ಸೋಮೇ

1. *Archaeological Survey of India, Memoir 13, p. 13,*

ಶ್ವರನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1188ರಲ್ಲಿ ಬರೆದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ದಂಡನಾಯಕ ಮಾಳಪರಸನು ನಂದಾಪುರದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಮಾಳಪರಸ.

ಪವನಪದದಂತುಪಾಶ್ರಿತ | ಕವಿರಾಜನಂತನಂತೆ ಬಹುಭೋಗಧರಂ |

ದಿವಸಕರನಂತೆ ತೇಜೋ | ಭವನು ಮಾಳಪಡಮೂಪನೆಸೆವಂ ಧರೆಯೋಳ್ ||

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 122) ರಾಜಾದಿತ್ಯ. ಸು 1190.

ಇವನ ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಭಿಲ್ಲಮನ (1187-1191) ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವ ಪದ್ಯಗಳಿರುವುದಾಗಿ ಈಚೆಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕವಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ಸು. 1190 ರಿಂದ ಸು. 1190ಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 427) ಮಧುರ. 1410.

ಈತನು ಹಂಪಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ಇರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.¹ ಈ ಶಾಸನವು ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ 1ನೆಯ ದೇವರಾಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1410ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನು ಮಾಲ್ಯವತ್ಸರ್ವತದ ಬಳಿ ಗಣೇಶ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಮಧುರನು ಹರಿಹರರಾಜನಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ದೇವರಾಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದನೆಂದೂ ಆ ದೊರೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿ ದ್ದನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನು ಮಧುರನಿಗೆ ಸುಕ್ಷೇತ್ರ ಹಸ್ತೃಶ್ವಭೂಪಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಧುರನು ದೊರೆಗೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವುಂಟಾಗಿದ್ದಾಗ

1. *Archæological Survey of India, Memoir 13, p. 15,*

ತನ್ನ ಸಾಹಸದಿಂದ ಅವನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.
ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :-

ದೇವರಾಯ

ಸಲೆ ನಾನಾಪದ್ಧಸಂಪತ್ತಿಯನೊದವಿಸಿ ಸಂತುಷ್ಟಿಯಂ ದಾನಧಾರಾ |
ಜಲದಿಂ ಸಂತಾಪಮಂ ತಟ್ಟಿಸಿ ವಿತತ ಸಿತಚ್ಚತ್ರಸುಚ್ಛಾಯೆಗೊಯ್ದು ||
ಜ್ವಲಿಸಾಜ್ಞಾ ದಾಮದಿಂದಂ ನಿಯಮಿಸಿ ನಿಜಗೋಸ್ತಂಭದೊಳ್ ಕಟ್ಟಿಗೋಮಂ |
ಫಲಮಂ ಸತ್ತೀರ್ತಿದುಗ್ಧಂ ಗಣೆದನಣಿಕೆಯಿಂ ದೇವರಾಜಾವನೀಂದ್ರಂ ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ.

ಕನ್ನಡಿಗಕುಲಕೆ ರನ್ನದ | ಕನ್ನಡಿಯೆನೆ ವಿಶ್ವವಿದಿತವೃತ್ತಶ್ರೀಸಂ |
ಪನ್ನಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರದೇ | ವನ್ನಿರ್ಮಲನಾಗಿ ನೆಗೊಡೊಳಗಂ ಪೊಜಗಂ ||
ಕೈಯಿಂದೊಡೆ ಮಂದಾರದ|ಕೈಯುಂ ಮಂತ್ರೀಂದ್ರಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಕನಕೈಯುಂ |
ಕೈಯಲ್ಲದುಡೆದ ಮನುಜರ | ಕೈಯಂಬುವು ಮರುಳ ಕೈಗಳೇತಟಕೈಗಳ್ ||
ಧರಣೀಚಕ್ರಂ ಮನಂಗೊಳ್ಳುದಯಮುರುತಮಸ್ತೋಮವಲ್ಲಾಡುನಾತ್ಮಾ |
ಚರಣಂ ಸನ್ಮಾರ್ಗಮುದ್ಘೋತಿಸುವ ರುಚಿ ಸದಾಶೋಕಮುರ್ವೇಣ್ವತೇಜ |
ಸ್ಫುರಣಂ ನಿತ್ಯಾನುರಾಗಕ್ಕೆಡೆಗುಡೆಸೆವೀರೇರ್ಮಯಿಂ ದೇವಭೂಭೃ |
ದ್ವರಪಾಡಾಸನ್ನನೇನುನ್ನತಿವಡೆದನೊ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾವೂತ್ಯಮಿತ್ರಂ ||
ಪೂವಿನ ಬಿಲ್ಲನೆಣಿಸುವ ಬಂಡಬಸಂತನನಾಸೆಮಾಡುವಿ |
ಮ್ನಾ ಮಿಸರಲ್ಲಳಂ ಬನಸಗೆಯ್ವಳದಿಂಗಳ ಪಂಗುಗೊಳ್ಳ ಬ ||
ಲೈವುದೆನುತ್ತಿ ಚಿತ್ತಭವನಾವನ ಮೆಯ್ಯಳಗೊಂಡು ಕಂಡೆ ಕಾಂ |
ತಾವಳಿಯಂ ಮರಳ್ಳು ವನೆನಲ್ ಸೊಬಗೆಂತುಟೊ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಕನಾ ||
ಸಾರಶ್ರೀನೀತಿವಾಕ್ಯಾಮೃತಪರಿಸರದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿ ಮೆಯ್ಯೊಂದದಾನಂ |
ದಾರಾಮೂಸನ್ನರಾಮಾಯಣದೊಳಮದರ್ ತಲ್ಲಾವಗಂ ಕೃಷ್ಣಲೀಲಾ ||
ಧಾರಂ ತಾನಾಗಿ ನಾನಾಫಲಮನಿಳಗೆ ಬೀಣಿತ್ತು ಸಂಸಾರ ಸೌಖ್ಯಾ |
ಕಾರಂ ಸನ್ಮಂತ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನುರುಕವಿತಾಕಲ್ಪವಲ್ಲಿವಿತಾನಂ ||
ಪೊಗಲಲ್ ಪೊಂಪುಟೆಪೋಪ ಪೆಂಪಿನ ಯಶೋಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ಬಲ್ಲವರ್ |

ಬಗೆಗೊಳ್ಳಿಂಪಿನ ಸೊಂಪುವೆತ್ತು ಕವಿತಾಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ರಾಜನೀ ||

ತಿಗೆ ನೇರ್ವಾರದ ಮಹಾಪ್ರಧಾನಪದವೀಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ |

ನೆಗಬ್ಬಿಂ ನಿರ್ಮಲರಾಮಚಂದ್ರತನಯಂ ಸನ್ಮಂತ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ||

ಸಾಸಲ ಚಿಕ್ಕಣಾರಾಧ್ಯ. ಸು. 1450.

ಇವನು ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮೋದಯಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಶಾಂತಲಿಂಗನ ಮಗನು. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದಿಂದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಕೇಶಿರಾಜನಿಗಿಂತ (ಸು. 1280) ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಸಲ ಭೈರವರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಬ್ಬ ಚಿಕ್ಕಣಾರ್ಯನು ಇದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 288). ಇವನೇ ಕವಿಯಾಗಿರಬಹುದು. “ನೂತನಶಲ್ಲಿ” ಬಬ್ಬನಾದ ಈ ಭೈರವರಾಜನ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 388) ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1450 ಆಗುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವೂ ಇದೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮೋದಯ ಭಾಷ್ಯ.

ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ ; ಅಧ್ಯಾಯ 9 ಅಥರ್ವಣ ವೇದಮಂತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರು, ಅವರ ಸಂತತಿಯವರು, ತತ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈ ವಿಷಯಗಳು ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ :—

ವೇದಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಾನಂದಮುನಿ ಶಂಭುಸೂತ್ರವೆಂಬ 36 ಸಾವಿರ ಗ್ರಂಥ ಪರಿಮಾಣವೂ 72 ಅಧ್ಯಾಯಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದನು ; ಒಳಿಕೆ ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತನು ಆರಾಧ್ಯಸಂಹಿತೆಯೆಂಬ 12 ಸಾವಿರ ಗ್ರಂಥಪರಿಮಾಣವೂ 16 ಅಧ್ಯಾಯಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದನು, ಮತ್ತೆ ಇದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯನು ನಾಡೋದಯವೆಂಬ

6 ಸಾವಿರ ಗ್ರಂಥಪರಿಮಾಣವೂ 13 ಪ್ರಕರಣಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದನು. ಈ ಭಾಷ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿ ತನ್ನ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದನು.

ನಂಜನಾಥಾಚಾರ್ಯ. ಸು. 1500.

ಇವನು ವೈಷ್ಣವವಾದಖಂಡನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ತ್ರಿಲೋಚನಾಚಾರ್ಯನ ಮಗನು. ಪದ್ಮಣಾಂಕನ (ಸು 1385) ಪದ್ಮರಾಜಪುರಾಣವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 1500ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೈಷ್ಣವವಾದಖಂಡನ.

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ —

ಈ ವಾದಖಂಡನವೆಂಬುದು ದೋರಾಂಬುಧಿಯೆಂಬ ಪುರಕ್ಕಥಿಪತಿಯಾದ ನೃಸಿಂಹಬಲ್ಲಾಳರಾಜನ ಮಹದೈತ್ವರೈಕ್ಯ ದರ್ಶಾಯಕಪಟ್ಟಮಂ ತಾಳ್ವಿದುರ್ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ತಟಾಕದ ಮಹಿಮೆಯುಂ ತೋಡಿ ಮೆಹದ ತಟಾಕಪದ್ಮಣಾಚಾರ್ಯರ (ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸ) ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿನಿಂದ ಬಂದ ಪದ್ಮಣಾಚಾರ್ಯರು (ಪದ್ಮಣಾಂಕ) ಆವಾದನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ನೇರೊ ರಾಣಾಗಮೇಹಾಸಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲ ವಂ ತೆಗೆದು ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಟನ ಷಟ್ಪದಪದಬಂಧರೂಪಿನಿಂದ (ಪದ್ಮರಾಜ ಪುರಾಣ) ರಚಿಸಿದರು. ಅವರ ವಾಕ್ಯಸಾದದ ಬಲದಿಂದ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತು ರಾಣಾಗಮಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ತ್ರಿಲೋಚನಾಚಾರ್ಯರ ಸತ್ಕು ಮಾರನು ನಂಜನಾಥಾಚಾರ್ಯನು ತ್ರಿಭುವನತಾತನೆಂಬ ವಾದಿ (ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 248) ತನ್ನ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಹತ್ವವ ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳೆಲ್ಲವನು ವಚನರೂಪಿನಿಂದ ಖಂಡಿಸಿ ಆ ವಚನದೆಡೆಗೆ ವೇದಪುರಾಣಾಗಮಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬರೆದು ಇದು ವೈಷ್ಣವ ವಾದಖಂಡನವೆಂದು ಹೆಸರನಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದನು.

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 141) ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ.

ಈ ಕವಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರರು ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ :-

“ ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಕಾಲವು ಕ್ರಿ. ಶ. 1500 ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿರುವಿರಿ. ಆದರೆ 1580 ರಿಂದ 1632 ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಸಣ್ಣ ಇಬ್ರಾಹಿಮ ಅದಿಲಶಹನು ತೊರವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆಂದಮೇಲೆ ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. 1600 ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಬಹುದಲ್ಲವೇ ? ”

ತೊರವೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣವಿದ್ದರೆ ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುವುದು.

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 313) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಕವಿ. 1593.

ಈತನು ಮಗ್ಗೆಯ ಮಾಯಿದೇವನ ಶತಕತ್ರಯಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಕಂಬಾಳ ಶಾಂತನುಲ್ಲೇಶ. ಸು. 1600.

ಇವನು ಗಣವಚನರತ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಪಟ್ಟಣಲಾಚಾರ್ಯವರ್ಮ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವು ಇವನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈತನಿಗೆ ಕಂಬಾಳದೇವ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ (ಸು. 1470) ಶಿಷ್ಯನಾದ ಬೋಳೇಶನ ವಚನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನಾಗಿರಬೇಕು. ಸುಮಾರು 1600 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ಗಣವಚನರತ್ನಾವಳಿ

ಇದು ಪುರಾತನರ ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ; ಸ್ಥಲ 216, ಸ್ವರಪದಂಗಳು 1206. ಇದರಲ್ಲಿ ಉದಾಹೃತರಾದ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವೆ. —

ಬಸವೇಶ ನೀಲಾಂಬೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಂ ಚೆನ್ನ | ಬಸವನಲ್ಲಮಕರಸ್ಥಲವೀರನಾಗಾರ್ಯ |
ರಸಮಮಾಯಿಗದೇವರಸ್ವಣ್ಣ ಮಹದೇವಿ ದಾಸ ಬಹುರೂಪಿ ಚೌಡಂ ||

ಮಿಸುಪ ಶಾಂತಯ್ಯನಾದಯ್ಯ ಬೋಳೇಶಗುರು | ಬಸವಶಂಕರದೇವ
ನಃ ಗಾಂಬೆ ಮೊದಲಾದ |

ರಸುರ್ದ ನಾನಾರಾಗಕಲಿತವಚನಂಗಳಿಂ ರಚಿತಮಾಯಿ, ಶಾಸ್ತ್ರವು ||

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ :—

ಇದು ಲಂಗಾಂಗಸುಯೋಗಮಂ ತಿಳಿಪಲೊಂದೇಸಾಲ್ಪದಮ್ಮಮ್ಮ ನೋ |

ಡಿಡು ವೇದಾಗಮವಾಗತೀತಪದಮಂ ತೋರ್ದಪ್ಪುದಯ್ಯಯ್ಯ ತಾ ||

ನಿಡು ಕರ್ಮತ್ರಯವೃಕ್ಷಮೂಲದೊದಸಂ ಕಿಟ್ಟಿಪ್ಪುದಾಹಾ ಬಚಿ |

ಕ್ಕಿಡು ಸನ್ಮುಕ್ತಿವಧೂಟಿಯಳಿ ನೆರವುಗುಂ ತಾನೆಂದೊಡಾರ್ ಒನ್ನೆಪರ್ ||

ಬಂದೊಂದು ಸ್ಥಲದ ಆದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕವಿರಚಿತವಾದ ಕೆಲವು

ಪದ್ಯಗಳಿವೆ ಬಂದೆರಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಬಸವಾದಿಪ್ರಮಥರ ಪದ | ಬಸಬಮನೆರ್ದಗೊಳಿ ತತ್ತ್ವವಾಬಲದಿಂದಿ |

ಪೊಸತೆನಿಸ ಶಾಸ್ತ್ರಮಂ ವಿರ || ಚಿಸಿದಂ ಶರಣಾಳಿ ಕೇಳಿ ಕೈಕೊಳ್ಳದಿದಂ ||

ತಿಳಿಪಲ್ ಶಿವಜೀವೈಕ್ಯಮ | ನಿಜಿಪಲ್ ಭವಪಾಶಬಂಧಮಂ ಶಿವಪದವಿ |

ತ್ತುಚಿಪಲ್ ನಿಜದೊಳ್ ಚಿತ್ತಿಯ | ಯಳವಟ್ಟ ಪುರಾತನೋಕ್ತಿಯೊಂದೆ
ಸಮರ್ಥಂ ||

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 377) ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕ. ಸು. 1650.

ಈತನು ಶಿವಲಿಂಗಚಾರಿತ್ರ, ಶಿವಗಣಚಾರಿತ್ರ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲದೆ ಸೌಂದರೇಶ್ವರನ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಶಿವನುಹತ್ವಸಾರಶಿಖಾಮಣಿ ಸಂಗ್ರಹಚತಕ, ಗರಿಜಾದೇವಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನ ಎಂಬ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕೆಣೆಯನೂರು. ಪರಕವಿ ಗಜೇಂದ್ರ ಕಂಠೀರವ, ಶಿವಕವಿಭೃತ್ಯ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಚೆನ್ನಾರ್ಚನನ್ನು “ ಸರಸಕವಿ ಕರ್ನಾಟ ಚಕ್ರೇಶ್ವರ” ಎಂಬುದರಿಂದ ಈತನೂ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಆವ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಯೋ ತಿಳಿಯದು. ಕವಿಯ ಸೌಂದರೀಶ್ವರನ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಬಂದು ಬಲೆಯ ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ ಇದನು ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕಾಳಾಯುಕ್ತಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಕೋಟೆಯ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯನಿಗೆ ಲೇಖನಂಗೈದುದು ” ಎಂದಿದೆ. ಈ ಕಾಳಾಯುಕ್ತವರ್ಷವು 1೧78 ಆಗಿರಬೇಕು.

ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಸೌಂದರೀಶ್ವರನ ಯಕ್ಷಗಾನ.

ಇದಕ್ಕೆ ಜನವೈಶ್ಯತೀಲಕ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಸಂಧಿ 13, ಪದ 1810. ಇದರಲ್ಲಿ ೧3 ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಬಬ್ಬನಾದ ಸೌಂದರೀಶ್ವರ ಅಥವಾ ನಬಿಯಣ್ಣ ಎಂಬವನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

2. ಶಿವಮಹತ್ವಸಾರಶಿಖಾಮಣಿ ಸಂಗ್ರಹಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾರ್ಙ್ಗಲವಿಕ್ರೀಡಿತ ವೃತ್ತಗಳು 100 ಇವೆ ಬಂದೊಂದು ವೃತ್ತವೂ “ಶ್ರೀ ಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವೃತ್ತಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ರೂಪವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಅನುವಾದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪ್ರಕರಣ 11, ವೃತ್ತ ಗ್ರಂಥಸಹ 640 ಗ್ರಂಥದ ಉದ್ದೇಶ ಶಿವಮಹತ್ವನಿರೂಪಣೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಸುರಭೂಜಾತಕೆ ಕಾಡ ಕಗ್ಗಲಿಯುಮಂ ಪಂಕೇಜಮಿತ್ರಂಗೆ ದುಃ |
ಕರಬದ್ಧೋತಮಧರ್ಮಿಗಂ ಕೃಪಣನಜ್ಞಾನಂಗೆ ಸುಜ್ಞಾನಿಯಂ ||
ನೆಜೆ ಸಾಧ್ಯಶ್ಯಮ ಮಾಝ್ಞೋಲ್ ಸುರಪಕಂಸಾರಾತಿದೇವಾಧ್ಯರಂ |
ಗಿರಿಜಾಕಾಂತಗೆ ಸಾಟಿಯೆಂಬರಥಮರ್ ಶ್ರೀಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರಾ ||
ಕುಡುವಿಲ್ಲೆಚಿಸಿ ತುಂಬಿಬಲ್ವಿದೆಯ ಬೊಬ್ಬಿಟ್ಟಾಗ ಪಂಚಾಸ್ತ್ರಮಂ |
ತೊಡರುತ್ತಂ ಮುಳಿದೆಡ್ಡಮನ್ನಧನ ತದ್ಭಾಳಾಕ್ಷದಾವಾಗ್ನಿಯೊಳ್ ||
ಸುಡೆ ಬಿಂದಿರ್ಪ ರತೀಶನಂ ತುಲೆದು ಭಸ್ಮೋದ್ಭೂತನಂ ಮಾಡಿದಾ |
ಕಡುಸಾಮಧ್ಯರದಾರು ದೇವತತಿಯೊಳ್ ಶ್ರೀಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರಾ ||

ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕಾ ಪ್ರಬಂಧ

ನತಸುತದಾತನಾಗಧರ ಧರ್ಮದಯಾಪರ ಧೀರಸಾರ ಶೋ |
 ಭಿತಹತಸೂತಕಾದಿ ಸುಭಸುದ್ಧ ಸುರಾಶ್ರಯ ಮಾಯಕಾಯವ ||
 ಜಿತಮೃತಭೀಶಭೀಮ ಮುನಿಮುಖ್ಯಮುರಾಂತಕನೀಕಶೋಕನಂ |
 ದಿತಶತಶಾಂತವೀರನಿಜನಿತ್ಯ ನಿರಾಕರ ಮಾರಸೂರನೇ ||

ಈ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ

ನು	ರ	ಧೀ	ಹ	ಭ	ಮಾ
ನ	ತ	ನಾಗ	ಧ	ಯಾಪ	ರ ಶೋ
ದಾ	ಮ	ಸಾ	ಸೂ	ದ್ಧ	ಕಾ

|| ಭಿತಹತಾದಿ ಸುರಾಶ್ರಯವ ||

ಮೃ	ನಿ	ನೀ	ಶ	ಜ	ಮಾ
ಜಿತ	ಭೀಮ	ಮುರಾಂತಕನಂ	ದಿತ	ವೀರನಿರಾಕರನೇ	
ಭೀ	ಮ್ಯ	ಶೋ	ಶಾಂ	ತ್ಯ	ಸೂ

3 ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನ

ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತೀ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ 131 ಪದಗಳಿವೆ. ಕೊನೆ
 ಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ, —

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಗುರುಶಾಂತವೀರೇಶವದಪಂಕಜಪರಾಗಸೇವಿತ ಶಿಳೀಮುಖ ಪರ
 ಕವಿಗಜೇಂದ್ರಕಂಠೀರವ ಶಿವಕವಿಭೃತ್ಯ ಚೆನ್ನವೀರಾಖ್ಯತನೂಭವ ಶಾಂತವೀರ
 ದೇಶಿಕ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ

[ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 433) ವೀರಣಾರ್ಯ. ಸು 1650.

ಈತನು ಪ್ರಸಾದಚಾರಿತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರಪುರಾಣವನ್ನೂ
 ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಿಪಾಕಿಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ
 ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶವಂಶದ ವೀರಣಾರಾಧ್ಯ ಎಂದಿದೆ. ದೇವಣಾ
 ರಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ರೇವಣಾಠಾಧ್ಯ ಎಂದಿರಬೇಕು.

ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರಪುರಾಣ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 697. ಇದರಲ್ಲಿ ನಂಜನಗೂಡು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನ ಮಹಿಮೆ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ :—

ಪಲವುದಿನವೆಗಲಿದ ಕಾಂತನು | ಘಟಲನಿದಿರೈತರಲು ಮುಗ್ಧಾ |
 ಲಲನೆ ಜಾಣ್ಣುಡಿಯಾಡಲಿಖೆಯದೆ ಕೊರಳ ಸೆರೆ ಬಿಗಿದು ||
 ಗಳಬಳನೆ ಗದ್ದದಿಸುತಿಹ ಜೆ | ರೈಳೆಯಳನುಚಿತವಾಕ್ಯಮೊಪ್ಪುವೊ |
 ಲಿಳಿಯ ಸತ್ಯವಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಿಸುತಿರ್ಪುದೀಕಾವ್ಯ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಂಗೆ, ಗಣೇಶ, ಪಣ್ಡುರ, ಬಸವ, ಭೃಂಗಿ, ವೀರ ಭದ್ರ, ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಶಿವಸ್ತುತಿ

ಇಂಗಡಲ ಮಗಳೆಹೆಯ ಸಗ್ಗದ | ಹೆಂಗಳೊಡೆಯರ ತಿರದೊಳೊಪ್ಪುವ |
 ರಂಗುದೋರ್ಪ ಕಿರೀಟಮಣಿಗಳೊಳೆಯ್ದೆ ಮಧನಿಸುವ ||
 ತುಂಗಪದಪಂಕೇಜನಗಜೆಯ | ನುಣ್ಣದಪನಾತೋಕಿಸುವ ಕಡೆ |
 ಗಂಗಳಿಂದೆಮ್ಮುವನು ಪಾಲಿವುದೀಶನಹಿಭೂಷಾ ||

ವರ್ಷಾಕಾಲ

ಮುಗಿಲ ಮದ್ದಾನೆಗಳ ಮಿಂಚಿನ | ನೆಗೆವ ತುರಗಾಳಿಗಳ ಸಿಡಿಲಿಂ |
 ದೊಗೆವ ದನಿವಾದ್ಯಗಳ ಬಲ್ವನಿಯೆಸವ ಕಿಂಕರರಿಂ ||
 ಸೊಗಯಿಸುವ ಕೆಮ್ಮುಗಿಲ ತೇರನು | ಮಿಗುವರುಷದೊಳೇಡಿ ಚೈತ್ರನ |
 ಮೊಗವ ಕಡಿಸುತ ವರ್ಷಸೇನಾಧೀಶನೈತಂದ ||

ರೇಣುಕಿಯ ಗಂಡನ ಅನನುರೂಪತೆ

ಮಿಗದ ಚಕ್ಕಳ ಕಾಂಕುಳೊಳ್ಳು ತೆರೆ | ನೆಗೆದ ಮುಸುಡಿನ ಪಚ್ಚೆವಲ್ಲಿನ |
 ಬಿಗಿದ ಕಂಜೆಡೆ ನರಳ ಗಜ್ಜದ ಬೂದಿ ಮೈಯವಗೆ ||

ಮುಗುದೆಯಹ ಗೋಪಿಕೆಯನೀವುದು | ಬಗೆಯೆ ಬಡಿದೇ ಹೋಯ್ತೆಬೊಮ್ಮಗೆ |
ಮಿಗಿಲುದಲೆಯೆಂದೆನುತ ಮುಗುಗಿತು ಬಿಡರ ವಧುನಿಕರ ||

ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ. ಸು. 1650

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ನಂಜನಗೂಡು ಮಾಧ್ವ ಮಠದಲ್ಲಿ 1624 ರಿಂದ 1671 ರ ವರೆಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈತನು ಮಾಧ್ವ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧನು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡ ದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಬರೆದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಈತನ ಸಮಾಧಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿದೆ. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ವೇಣು ಗೋಪಾಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಕೀರ್ತನೆ.

ರಾಗ ಭೈರವಿ. ಅಟತಾಳ.

ಪಲ್ಲವಿ|| ಇಂದು ಎನಗೆ ಗೋವಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಾದಾರ |ವಿಂದವ ತೋಱೊ ಮುಕುಂದ||
ನೊಂದಿನಯ್ಯ ಭವ ಬಂಧನದೊಳು ಸಿಲುಕಿ | ಮುಂದೆ ದಾರಿಗಾರಾದೆ
ಕುಂದಿದೆ ಜಗದಿ |
ಕಂದನಾದೆನ್ನ ಕುಂದುಗಳೆನಿಸದೆ|ತಂದೆ ಕಾಯೊ ಎನ್ನ ಕಂದರ್ಪಜನಕನೆ||1||
ಮೂಢತನದಿ ಬಲು ಹೇಡಿಜೀವನನಾಗಿ | ದೃಢ ಭಕುತಿಯಗು-ಮಾಡಲಿಲ್ಲ |
ನೋಡಲಿಲ್ಲವೊ ನಿನ್ನ ಪಡೆದಿಲ್ಲವೋ ಮಹಿಮೆ | ಗಾಡಿಕಾಪಕೃಷ್ಣ ಬೇಡಿ
ಕೊಂಬೆನೊ ದೇವ ||2||
ಧಾರಿನಿಯೊಳು ಭೂಭಾರ ಜೀವನನಾಗಿ | ಮೇರೆದಿಷ್ಟಿ ನಡೆದು ಸೇರಿದೆ
ಕುಜನರ |
ಛರೂ ಕಾಯುವರಿಲ್ಲ ಸಾಲುಪೆ ನಿವಗಯ್ಯ | ಧೀರ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಪಾರ
ಗಾಣಿಸೊ ರಾಮ ||3||

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 442) ಪಡಕ್ಕ ರದೇವ. 1655

ಪಡಕ್ಕ ರದೇವನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಡಕ್ಕರ ಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಉತ್ಸಾಹರಗಳೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸುಮಾರು 105 ವಾಕ್ಯಗಳಿವೆ. ಬಂದೊಂದೂ “ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀಮದುಮಾವರವಿಲಸ | ನ್ನಾ ಮೋನ್ನ ತಶುಭಪಡಕ್ಕರೋತ್ತಮ
ಮಂತ್ರೋ |
ದ್ವಾಮಸ್ತುತಿಯಂ ರಚಿಸಿ ಭ | ವಾಮಯಮಂ ತೀರ್ತಿ ಕಳೆದಿನಾಂ
?ವಲಿಂಗಾ ||

ಎಂಬ ಕಂದವೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ

ಹರಕರುಣಾಬಲದೆ ಪಡ | ಕ್ಷರದೇವಂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಎರಚಿಸಿದ ಪಡ |
ಕ್ಷರಮಾತ್ರಸ್ತವಮನಿದಂ | ಬರೆದೋದುವವಗ್ಗೆ ಭಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಗಳಕ್ಕುಂ ||
ಹರಿವಿಧಿವಾಸುಕಿನೋ | ಸುರಗುರುಗಳ ತಿಳಿಯಲಾಜದಪ್ರತಿಮ ಪಡ |
ಕ್ಷರಮಹಿಮೆಯನಳಿವವರಾರ್ | ಎರಚಿಸಿದೆ ಸ್ವಲ್ಪಮತಿಯೊಳಾನತಿ
ದನಿತಂ ||

ಎಂಬ ಕಂದಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ—

ಶರಣಜನದ ಹರಣಮನಿಸಿ ಮೆಚೆವುದೋಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ |
ಮರಣರುಜಿಯ. ಪಟವ ಸುಧೆಯ ಕಪೆವುದೋಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ ||
ಮುಳಿದು ಜವನ ಗರ್ವಗಜವ ಸೀಳುದೋಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ |
ಸೆಳೆದು ಮೃತ್ಯುಕುಜವನೊತ್ತಿ ಕೀಲ್ಪುದೋಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ ||
ಮಂಗಳಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಂ ನರಂಗಳೋಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ |
ಸಿಂಗರಕ್ಕೆ ಸಿಂಗರಂ ಚಿದಂಗೋಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ ||

ಈ ಕವಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ವೀರಭದ್ರೋದಹರಣಗದ್ಯ¹ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥವು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಕೊನೆಯ ಶ್ಲೋಕದ

ಗದ್ಯಂ ಪೃಥ್ವ್ಯಂ ವ್ಯಥತ್ ಪ್ರಣವಪರಿಮಿಳತ್ಪಂಚವರ್ಣಾಬ್ಯುದೇವಃ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಭದ್ರಪ್ರದಾತುರ್ಬುಧನುತಕೇಳದೀ ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಸ್ಯ ||

ಎಂಬ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕೆಳದಿಯ ವೀರಭದ್ರದೇವರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದನೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಾವು ಹೇಳಿರುವ ವೀರಭದ್ರದಂಡಕವು ಇದೇ ಆಗಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 554) ಶಾಂತಾಚಾರ್ಯ. ಸು. 1700.

ಈತನು ಮರಣಮುನಿದರ್ಪಣಶತಕವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 100 ಕಂದಗಳಿವೆ. ಸ್ತೋತ್ರಪುರಾಣಾದಿಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಮರಣಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕವಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಮರಣಸೂಚನೆಗಳೆಲ್ಲದೆ ಸುಸ್ವಪ್ನ, ದುಸ್ವಪ್ನ, ಫಲ, ಆಯುರ್ವೃದ್ಧಿಕಾರಣ ಇವೂ ಹೇಳಿವೆ. ಬಂದಿರತು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಗೂಗೆ ಕವೋತಂ ಬಲಿಗಳ್ | ಬೇಗದಿ ಬಂದೇಟಿ ಮಸ್ತಕದಿ ಕುಳ್ಳಿರೆ ತಾಂ |
ಯೋಗೀಂದ್ರ ಕೇಳು ಹರಣಂ | ಪೋಗುವುದಾಜನೆಯವಾಸಕಿದು ನಿಜನೆಂದಂ ||
ನುಡಿಯದೆ ನಿಂದಕಮಂ ಪರ | ಮಡದಿಯರಂ ಮಾತೆಯೆಂದು ಮನದೊಳ್

[ಭಾವಿಸು |

ತೆಡೆಬಿಡದೆ ಸತ್ಯವಾಡಲ್ | ಪೊಡವಿಯೊಳವಗಕ್ಕು ನಿರುತ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಂ ||

ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರಿತೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

1. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಐತತ್ಯದಿಕ್ಕಿತವಾದ ಇನ್ನು 13 ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪದ ಕ್ಷರ ಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರದೊಡನೆ ದಾವಣಗೆರೆ ನಶಾನಿಮಠದ ಶ್ರೀಮಾತ್ ಶಾಂತದೀಪಾಚಾರ್ಯರು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕವಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವ ಮಹಿಮಾಗದ್ಯವೆಂಬುದೂ ಒಂದು.

ವಿಧಿಮಧುಸೂದನವನುತ ಸಂಜುಂಡೇಶ | ಪದಪದ್ಮಪಟ್ಟಿದನೆನಿಪ |
 ಸದಮಲಶಾಂತಾರ್ಯ ಪೇಜಿದೀಕ್ಷಿತಿಯೊಳ | ಗೊದವಿದೇಕಾದಶ ಸಂಧಿ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವೂ ಏತತ್ಯವಿಕೃತವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 744.

ಉದ್ದಂಡ ಸು. 1700.

ಇವನು ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ ; ಇವನ ತಂದೆ ಹಲಗ, ಗುರು ಜೆತ್ರಹಳ್ಳಿಯ ಸಿದ್ಧೇಶನ ಶಿಷ್ಯ ಶಾಂತಪ್ಪ, ಪೋಷಕ ಜೆತ್ರಹಳ್ಳಿಯ ರಾಜಪ್ಪ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಜೆತ್ರಹಳ್ಳಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಇವನು ಸುಮಾರು 1700 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವಕಾವ್ಯ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 7, ಪದ್ಯ 1178. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನಾದ ಓಧ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಕರ್ಣಿಕಾಪುರದ ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಬಸವನು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಕಥಾಸಾರ—ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವನು ಶಿವಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಬಸವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆತನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟುಬರುತ್ತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮತಂಗನೆಂಬ ಕ್ರೂರನಾದ ಬೇಡನನ್ನು ಸಂಧಿಸಿ ತತ್ಪೋಷದೇಶದಿಂದ ಆವನನ್ನು ಸಾಧುಮಾಡ್ವಿನನ್ನಯ್ಯನೆಂಬ ಹಸಿವಿಟ್ಟು ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಒಂದು ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರಲು, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಮರಪುರದ ಕೌಶಿಕರಾಯನ ಆರಮಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಕದ್ದಿದ್ದ ಕಳ್ಳರು ರಾಜಪುರುಷರಿಂದ ಹಿಂಬಾಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಆ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದ್ರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವನಬಳಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗಲು, ರಾಜಪುರುಷರು ಇವನೇ ಕಳ್ಳನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಇವನ

ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನೋರೆಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಅವನು ಆ ತಲೆಯನ್ನು ಉರ ಹೊರಗಣ ಒಂದು ಮಂಚಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಇತ್ತ ನನ್ನಯ್ಯನು ಗುರುವಿನ ಮುಂಡವನ್ನು ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸೇರಿಸಲು ದ್ಯುಕ್ತನಾದಾಗ ಶಿವನಿಂದ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಗುರುವನ್ನು ಬದುಕಿಸಿ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತ ಅಮರವರದಬಳಿ ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಗುರುವಿನ ತಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮುಂಡವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಪುನಃ ಶಿವನಿಂದ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಮಣ್ಣಿನ ಮುಂಡವನ್ನು ಆ ತಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರಲು ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚಿ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೊಯ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಾರ್ವತಿ, ಗುರುಶಾಂತಮಲ್ಲೇಶ, ಸಿದ್ಧೇಶ ಶಿಷ್ಯ ಶಾಂತಪ್ಪ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಬಂದಿರಡುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಒರೆಯುತ್ತೀವೆ :—

ಕವಿಗಳ ಕರುಣದಿ ಶಿವನ ನಿರೂಪದಿ | ವಿವರಿಸಿದನು ಈ ಕೃತಿಯ |
ನವರಸಗಳ ಬಲ್ಲ ಕೋವಿದಸುಜನರು | ಹವಣ ಕಂಡಡಿದು ತಿದ್ದುವರು ||
ಗಿಡುವನು ಮಡುವನು ಮೋಡಿಕಾನನವನು | ಗೊಡವೆ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಬಿಂಬದಲಿ |
ದೃಢಭಕ್ತರ ಪಾದವನನಿದು ಬದುಕೆಂದು | ಪೊಡಮಟ್ಟು ಬೇಡಿದೆ ಮನವ ||

Appendix v.

ಪರಿಷ್ಕೃ V.

ಸಂವುಟಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಆಧುನಿಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯ.

ಸಕ್ಕರೆ ಶಾಂತ ಸು. 1800.

ಈತನು ಪ್ರಭುನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಸುವಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಯಕ್ಷ ಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ, ಪ್ರಭುದೇವನ (ಅಲ್ಲಮನ) ಚರಿತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

[ದ್ವಿ. ಸಂವುಟ 517) ಪಂಡಿತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. 1800.

ಈತನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಶಂಕರದಾಸಿಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾಲವು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ :—

.... ಮಿಗೆ ರೌದ್ರಿ ಸಂವ | ತ್ವಂದ ಶ್ರೀವೈಶಾಖಮಾಸಾಂ |

ತಂದೆ ಬಹುಳ್ಳಿಕಾದಶಿಗೆ ಮುಗಿದುದು ಮಹಾಕೃತಿಯು ||

" ನೃಪ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆ 1722 ಪ್ರವರ್ತಮಾನ ರೌದ್ರಿನಾಮಸಂವತ್ಸರ ಸುಮು ಹೂರ್ತ ವೈಶಾಖಮಾಸ ಬಹುಳ್ಳಿಕಾದಶಿಯು ಸರಿಯಂತದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಹೋರೆಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಮುಗಿಯಿತು. "

ಇದರಿಂದ ಗ್ರಂಥವು 1800 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಯಾದವ (ಪುಟ 157).

ಈತನು ನಾಥ್ಯಕವಿಯೆಂದೂ, ಮೈಸೂರು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ದೊಡ್ಡ ಬಳ್ಳಾಪುರ ಎಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ [ಕನ್ನಡ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ IX, 4, 272).

ವಿರಕ್ತದೇವ. 1803.

ಇವನು ಸಾನಂದಗಣೇಶ್ವರನ ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಗುರುಮಲ್ಲದೇವ, ಸ್ಥಳ ತಿಲ್ಲಳ್ಳಿ. ದೀಕ್ಷಾ ವಿಧಾನವೆಂಬ ಒಂದು ಒಲೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇವನು ಅದನ್ನು 1803 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮಾಡಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸಾನಂದಗಣೇಶ್ವರನ ಸಾಂಗತ್ಯ.

ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 1223. ಇದರ ಕಥೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ 207 ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾಸಲಸೋಮೇಶ್ವರನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಪನ್ನಾಖ' ವೀರಭದ್ರ, ಬಸವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣ, ಮಯೂರ, ಕೇಶಿರಾಜ, ಶ್ರೀಹರ್ಷ, ಕಾಳದಾಸ, ಉದ್ಭಟ, ಕವಿಚಂದ್ರ ಭವಭೂತಿ, ಭೀಮಕವಿ, ರಾಘವಾಂಕ, ಬಿಲ್ಹಣ, ದಂಡಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಬಲ್ಲವರಾಡಿದುತ್ತರಕೆ ಸಮ್ಮತಿ ಬೇಕು | ಮುಲ್ಲರಿಗೆಡೆವಟ್ಟಿ ಸಾಕು |
ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕ್ರಯವಿಕ್ಕಿ ಕೊಳಬೇಕು ನವಣೆಯ | ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಒಲೆಮಾತೆ ಸಾಕು ||
ನಗೆನುಡಿಯವರು ಸಕ್ಕರೆ ವಾತಿನವರು ನು | ಲ್ಲಿಗೆ ನುಡಿ ಸವಿನುಡಿಯವರು |
ಮಿಗೆ ಮುದ್ದುನುಡಿ ಗಿಳಿನುಡಿ ಬೆಲ್ಲಮಾತಿನ | ಸೊಗಸುಗಾತಿಯರಲ್ಲೊಪ್ಪಿದರು||
ಎಳದುಂಬಿಗುರುಳು ಮುಂಗುರುಳು ನೀಲಾಳಕ | ಸುತೆಗುರುಳುರೂಪೋಗೆಗು
ರುಳು |
ಇತೆಗುರುಳುಂಟೆಗುರುಳು ನಿಡುಗುರುಳು ಕೋ | ಮಳೆಯೊಲೊಪ್ಪಿದರೋಲಗದಿ||

ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ. 1860

ಇವನು ಶಿವಯೋಗೇಶ್ವರ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಪೊಮ್ಮಣ್ಣನ ಮಗನು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1781

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿಯಲ್ಲಿ (1860) ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಭಾಮಿನೀ
ವಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 17, ಪದ್ಯ 776. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗೀ
ಗೀತ್ವರನು ಅನೇಕ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನೆಂದು
ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಿವಯೋಗೀತ್ವರನು ಹಲವು ಶಂಕುರ ಪದಗಳನ್ನು
ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಂದಿದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800.

ಗೇರಸೊಪ್ಪ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು ; ಗೇರ
ಸೊಪ್ಪ ಶಾಂತಯ್ಯನ (ವೃತ್ತ 188) ಮಗನು. ಇವನು ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಜ್ಯೋತಿ
ಪಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ಮಂಜಯ್ಯ

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಸಭಾ
ಪರ್ವನೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಈತನ
ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ “ಕೇರವರ ಮಾಧವ” ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಮೂಲಿಕೆ ವೆಂಕಣ್ಣಕವಿ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇವನು ಜ್ಞಾನ
ಮಾರ್ಗದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಸುಭಾಷಿತವನ್ನೂ ಬರೆ
ದಿದ್ದಾನೆ. ಹರಿದಾಸನಾಗಿಯೂ ದಶಾವತಾರದ ಆಟಗಳ ಭಾಗವತನಾಗಿಯೂ
ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ “ಒಳಲಂಕೆಯ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹ”
ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಹೆಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ರಾಮಭಟ್ಟ

ಇವನು ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಧ್ರುವ
ಚರಿತ್ರೆ, ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ ಮುಂತಾದ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ
ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ “ಗೋಷ್ಠಿಪುರದೇವಿಯ ಲೋಕನಾಥ” ಎಂಬ

ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಇವನ ಸಂತತಿಯವರು ಈಗಲೂ ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿಯ ಲೋಕನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪಾರ್ತಿ (ಪಾರ್ವತಿಯ) ಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕಾಸರಗೋಡು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕುಂಭಿಕನಿ, ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ಯಕ್ಷ ಗಾನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಅಂಕಿತ “ಕಣಿವುರದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ”

ಬೆನಕಯ್ಯ ಭಾಗವತ

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಸಭಾ ಲಕ್ಷ್ಯಣವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ ಇತರ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈತನ ಅಂಕಿತ “ಆತ್ಮಾರಾಮ”

ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ರಾಮಚಂದ್ರಯ್ಯ

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಬಟ್ಟರಬೆಟ್ಟು ಆನಂದರಾಯ

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಕನ್ನಡ ದಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಎಂ. ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ, ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಮೈಸೂರು ದೇಶದವನು, ಮುಂಬಯಿ ತಾತಾ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸರಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ-ಕೊಳಲಜೋಗಿ (ಪದ್ಯ).

ತುಳಸೀಬಾಯಿ

ಈಕೆ ಮಾಧ್ವಳು, ಎಂ. ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನ ಸಹೋದರಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು-ರಂಗಸೆಟ್ಟಿ, ಕುಳಗೌಡ, ಹಾಡುಗಳು.

ಡಿ. ಎಸ್. ಶಂಕರನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ತನು ; ಮೈಸೂರು ದೇಶದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು-ಮದು ವೆಯ ಗಲಿಬಲಿ, ಶಂಕರ ಕಥಾಸಾರ, ಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಶಂಸೆ.

1 ಈತನು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಅಡ್ವೈಕೇಟ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರನಾರಾಯಣರಾಯರ ತಂದೆ.

ಕೆ. ವೆಂಕಟರಮಣರಾಯ, ಬಿ. ಎ.

ಇವನು ಮಾಧ್ವನು, ಮದರಾಸ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ-ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣಸಾರ.

ವಲ್ಲಭ ಮಹಲಿಂಗತಟ್ಟ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ-ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆ.

ಶೇಷದಾಸಾಚಾರ್ಯ ಆಧ್ಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು; ಬಿಜಾವರ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಗರ ಪೇಡದ ಜಾಗೀದಾರನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ-ಸುವದನಾಭಾಸ್ಕರ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾ ಬಂಕಾಪುರ

ಇವನು ಮಾಧ್ವನು ; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು ; ಬಮ್ಮನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಗ್ರಂಥ-ವಸಯಿಂಕೋಟಿಯ ಘನಘೋರ ಸಂಗ್ರಾಮ.

ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಕ್ಲೋಸ್‌ಪೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಗ್ರಂಥಗಳು—ವಿವೇಕಮಂಜರಿ, ಗೃಹಿಣಿಯಾದ ಗಂಗೆ [Taming of the Shrew]. ಇವನು ಹನುಮಾನ್ ದಾಸನೊಡನೆ ಸೇರಿ ಸಾಹಸಿಕೆ, ನಾನಕನ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಹನುಮಾನ್ ದಾಸ

ಇವನು ಮಾಧ್ವನು ; ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಧುರವಾಣಿ ಎಂಬ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸಿಲೀಮ ಬೇಗಂ, ಗಜೇಂದ್ರಸಿಂಹ. ಈತನು ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನೊಡನೆ ಸೇರಿ ಸಾಹಸಿಕೆ, ನಾನಕನ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕೆ. ವಿನಾಯಕಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಏಕಚಕ್ರ ಭಾಸ್ಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಉಲಾಯಶಾಸ್ತ್ರ, ತುಣುಕುಮಿಣುಕು

ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯ, ಬಿ.ಎ.

ಇವನು ಕಾವೇರಿಕೊಂಕಣಸ್ಥನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಜಂಡೀಮದನು ಸನಾಟಕ (Taming of the Shrew), ಪರ್ಲಾಡ್ ಪರಾಡ್ಸ್ (Paradise and the Peri).

ಬೋಳೂರ ಬಾಬುರಾಯ

ಈತನು ಕಾವೇರಿಕೊಂಕಣಸ್ಥನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ತಹ ಸೀಲ್ದಾರನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಶಿವಲೀಲಾಮೃತ (ಷ), ಭಕ್ತಿಮುಕ್ತಮೆ (ಷ), ವಾಗ್ಗೇವಿ.

ಗುಲವಾಡಿ ವೆಂಕಟರಾಯ

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ, ಭಾಗೀರಥಿ ಅಥವಾ ಮೂರ್ಖತ್ವದ ಯಾತನೆಗಳು, ಸೀಮಂತಿನಿ.

ಮೂಲಿಕೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣಕವಿ

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ವೆಂಕಟಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಷ), ಹಾಡುಗಳು

ಭಾರದ್ವಾಜ ಶಿವರಾಯ

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು ; ಬಾಸಲ್ ಮಿಷನ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ರೋಗಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಗೃಹೋಪ ಯೋಗದ ಹೋಮಯೋಜನೆ.

ಕ್ರಿಸ್ತಾನುಜವತ್ಸ

ಈತನು ಕ್ರೈಸ್ತನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟುವನ್ನೂ ಕ್ರಿಸ್ತಮತಸಂಬಂಧವಾದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಎಸ್. ವರದರಾಜಯ್ಯಂಗಾರ್

ಇವನು ಶ್ರೀಮೈಷ್ಣವನು ; ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಬ್ ಜಡ್ಜಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸೂರ್ಯೋದಯರಾಜ್ಯ, ತತ್ವತ್ರಯ, ಅಹಾರಶುದ್ಧಿ.

ಚಂದಯ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಈತನು ಜೈನಕವಿ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೂಡಬಿದರೆ. ಗ್ರಂಥ—ಜೈನಾಚಾರ (ಸಾಂ).

(ಪುಟ ೨೨೨) ಎಣ್ಣೆಮಡಿ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ

ಈತನು ಸಿರಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಕೆಲವು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು.

(ಪುಟ ೨೩೫) ಸಜೀವ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ

ಗ್ರಂಥಗಳು—ವಚನ ಕಾಮದಿ (ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ), ಹಾಡುಗಳು

(ಪುಟ ೨೩೫) ಬೋಳಾರ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ

ಈತನು ಕರ್ಣಾಟಕಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಮಿಷನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ನಾನಾರ್ಥಕಬದ್ಧವಳಿ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಾರ್ಥಗಳು ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು, ಪದ್ಯರೂಪವಾದ ಒಂದು ವ್ಯಾಕರಣ.

ಬೋಳಾರ ವಾಸುದೇವಯ್ಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು ; ಹರಿದಾಸನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ದುಂದುಭಿಪ್ರಶ್ನಾನ, ಚಂದ್ರಮೌಳಿಕಾಳಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು, ಭಗವನ್ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನಾವಳಿ.

ಹರಿದಾಸ ಮೂಲಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯ

ಇವನು ಸ್ಥಾನಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು ; ಹುಕ್ಕಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ದೇವರ ನಾಮಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ ; ಆಶುಕವಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದನು.

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಹನುಮಂತ ಕೊಪ್ಪಳಕರ್, ಬಿ.ಎ., ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ನಿಜಾಂ ಇಲಾಖಾ ಸರ್ ಸಾಲಾರ್‌ಜಂಗ್ ಜಾಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕೊಪ್ಪಳ. ಗ್ರಂಥ—ಲೀಲಾವತಿ (ಕನ್ನಡ ಮನೋರಂಜಕಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಪ್ರಥಮ ಪುಸ್ತಕ).

ಗುರುರಾವ್ ವಿಠಲ ಮೋಹರೆ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ.

|| ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು.

ಪರಮರಹಸ್ಯ. ಸು. 1600.

ಇದು ಷಟ್ಸ್ಥಲವಿವರಣರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ, ಇದರಲ್ಲಿ 280 ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆಯಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ಇತಿ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ ಸಂವಾದೇ ಷಟ್ಸ್ಥಲನಿರ್ಣಯಂ ಪರಮರಹಸ್ಯಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ” ಎಂದಿದೆ

ಶಿವದರ್ಶನಾಷ್ಟಕ. ಸು 1600.

ಕಂದ 9. ಪ್ರತಿಕಂದವೂ “ಕಂಡೆನ್ನೆನ್ನ ಕರಸರಸಿಜದೊಳ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. 9 ನೆಯ ಕಂದದಲ್ಲಿ “ಶಂಕರಲಿಂಗ” ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ (ಶಂಕರನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ).

ಹೃದಯ ಹರ್ಷನಿಧಿಯಂ | ಮಾಧವಿಯ ಮಹಾವಿದಗ್ಧಗುರುಶಂಕರನಂ |
ಕೇದಗಿಯ ಕಿಟಿಯಸಳ ಪು | ಣ್ಯಾಧಿಕನಂ ಕಂಡೆನ್ನೆನ್ನ ಕರಸರಸಿಜದೊಳ ||

ಚಿತ್ತ್ರಿಯಾ ಸಂಗ್ರಹ. ಸು. 1600

ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳೂ ಅವಕ್ಕೆ ಅಗಮಪ್ರಮಾಣಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ.

ಮಹಿಮಾಷ್ಟಕ. ಸು 1700.

ಕಂದ 8. ಕೊನೆಯ ಕಂದದಲ್ಲಿ “ಪೇಮಕೂಟ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಮಹಿಮಾಷ್ಟಕ” ಎಂದಿದೆ.

ಆವನ ಧನು ಸುರಕಾಶ್ರಯ | ವಾವನ ಬಿಲ್ವಾರಿಯುರ್ವಿಯಂ ಧರಿಸರ್ವದು |
ಆವನ ಸಮರತಿ ವಿಶ್ವವು | ದೇವ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಗಲ್ಲದ.ಲೆದವರ್ಗುಂಟೇ ||

ಪ್ರೇಮಾಷ್ಟಕ. ಸು 1700.

ಕಂದ 9. ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪ್ರೇಮಾಷ್ಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು.

ಕಲ್ಲಯ್ಯನ ಮನದೊಡೆಯನೆ | ಮಲ್ಲಯ್ಯಗೆ ಬಳ್ಳ ಲಿಂಗವಾಧನೆ ಬಾಕ್ಕಿ |
ಮೊಟ್ಟೆಯ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಯ್ಯನ | ನಲ್ಲನೆ ದನಿದೋಜು ಹಂಪೆಯವಿರೂಪಾಕ್ಷಾ||

ಬುಕ್ಕರಾಯ ಚರಿತ್ರೆ. 1811.

ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬುಕ್ಕರಾಯನ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಗಳೇನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಹುಂಡೆ ಅನಂತಪುರದ ವಾಳೆಯಗಾರರ ಚರಿತೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಶುದ್ಧಿಪತ್ರ

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
೩೪೭	10	ತೆಲುಗ ಜೊಮ್ಮಯ್ಯ	ತೇಲುಗೇಶ ಮೂನಯ್ಯ
೩೪೮	13	ಸಂಗಣ್ಣ	ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ
೩೫೮	16	ಇಟ್ಟವ್ವಯ್ಯ ಅಥವಾ	ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.
೩೬೭	28	ಪಂಡಿತರಾಧ್ಯ	ಪಂಡಿತರಾಧ್ಯ
೩೬೬	14	ತಿಲಿವ	ತಿಲಿವ
,,	18	ನಣಿದು	ನಣಿದು
೩೬೮	11	ದಪು	ದಪು
,,	12	ನಣಿವಲ್ಲಿ	ನಣಿವಲ್ಲಿ
,,	13	ಲೋಕದ	ಲೋಕದ
,,	14	ಒಣಿದೆ	ಒಣಿದೆ
,,	15	ವೊಲ	ವೊಲು
,,	16	ತೋಟುವ	ತೋಟುವ
,,	19	ಇಂತಿವಣಿದ	ಇಂತಿವಣಿದ
,,	23	ನಿಮ್ಮವ	ನಿಮ್ಮವ
,,	24	ಇದಣಿ	ಇದಣಿ
೩೬೭	10	ತೂಜೆ	ತೂಜೆ
,,	18	ಕಣಿ	ಕಣಿ
,,	28	ದಣಿ	ದಣಿ
೩೬೮	20	ಕುಣು	ಕುಣು
,,	27	ತೂಜ	ತೂಜ
೩೭೩	18	ಗಲಕ್ಕಾ	ಗಲಕ್ಕಾ
೩೮೭	11	ನಡಿ	ನಡಿ

APPENDIX VI

ಪರಿಷ್ಕೃ VI

Index to Poets and Works in Volumes I and II

ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ
ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ.

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಅಂಜನಾಚರಿತ್ರೆ	I 350	ಅನುಭವಾಮೃತ	II 491
ಅಂತಃಕರಣ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	II 365	ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಶತಕ	II 277
ಅಂಬಿಗರ ಚೌದಯ್ಯ	I 191	ಅಪ್ರತಿಮನೀರ ಚರಿತ	II 465
ಅಕ್ಕಗಳ ಪೀಠಿಕೆ	I 187	ಅಭಿನವ ಚಂದ್ರ	I 444
ಅಕಾರಾದಿ ವೈದ್ಯನಿಘಂಟು	I 408	ಅಭಿನವ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ	I 404
ಅಕ್ಕರ ಚರಿತ್ರೆ	II 327	ಅಭಿನವ ನಿಘಂಟು	I 439
ಅಕ್ಕರವಾಲಿಕಾ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 486	ಅಭಿನವ ಪಂಪ	I 100
ಅಖಂಡೇಶ್ವರ ವಚನ	II 561	ಅಭಿನವ ಮಂಗರಾಜ	I 438
ಅಗ್ಗಳ	I 284	ಅಭಿನವ ವಾದಿವಿದ್ಯಾನಂದ	II 227
ಅಚರಾಜ	I 116	ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ	I 422
ಅಚ್ಯುತದಾಸ	II 411	ಅಮರಕೋಶ ಟೀಕೆ	I 408
ಅಜಗಣ್ಣ	I 193	ಅಮರಕೋಶ ಟೀಕೆ	II 331
ಅಜಿತಪುರಾಣ	I 65	ಅಮರುಳ	II 45
ಅಜ್ಞಾಪಿ	II 334	ಅಮೃತನವರ ಚರಿತ	II 514
ಅತೀರಸಿಕ ಕರ್ಣಾಭರಣಬಿಧಿವರ	I 250	ಅಮಿತಗತಿ ಶ್ರಾವಣಾಚಾರ ಟೀಕೆ	I 418
ಅದ್ವೈತ್ಯಕವಿ	II 205	ಅಮುಗಿದೇವಯ್ಯ	I 194
ಅದ್ವೈತಾನಂದ	II 554	ಅಮೃತ ನಂದಿ	I 408
ಅನಂತನಾಥ ಪುರಾಣ	I 334	ಅರಿವಿನವಾರಿ ತಂದೆ	I 206
ಅನ್ನದಾನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾಚಾರ್ಯ	II 440	ಅರುವತ್ತು ಪೂವರ ತ್ರಿಪದಿ	II 157
ಅನಾಮಯ ಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	I 413	ಅರ್ಥಪಂಚಕ	II 481
ಅನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ	II 85	ಅರ್ಥನೇಮಿ	I 283
ಅನುಭವ ಮುಕುರ	II 93	ಅರ್ಥೇಂದ್ರಮೌಳಿ ಶತಕ	II 170
ಅನುಭವಮುದ್ರೆ	II 390	ಅರ್ಹದ್ವಾಸ	I 400
ಅನುಭವ ಶತಕ	II 551	ಅರ್ಹದ್ವಾಸ	II 415
ಅನುಭವಸಾರ	II 153	ಅವಧೂತ ಗೀತೆ	II 78

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಆವಸರದ ಕೇರಣ್ಣ	I 208
ಆಶ್ವಮೈತ್ಯ	II 171
ಆಶ್ವಕಾಸ್ತು	I 446
ಆಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ	II 37, 367
ಆಶ್ವಭಾಷಾ ಕವೀಶ್ವರ ಶಿವದಾಸ	I 252
ಆಷ್ವಾವರಣ ಸ್ತವ	II 258
ಆಷ್ವಾವರಣ ಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧಿ	I 185
ಆಷ್ವಾವರಣ ಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	II 298
ಆಷ್ವಾವರಣ ಸ್ತೋತ್ರದ ಪದ್ಯದ	II 168
ಆಸಗ	I 39
ಆಂಡಯ್ಯ	I 366
ಆಚಾರ್ಯ	I 299
ಆಚಾರಣಿಯ ಸಂಬಂಧದ ವಚನ	II 214
	324, 555
ಆಚಾರಸಾರಖೇ	I 168
ಆತ್ಮಲಿಂಗ ಪ್ರಣವ ಸಂಯೋಗ	
ಸ್ಥಲದ ತ್ರಿವಿಧಿ	I 199
ಆದಯ್ಯ	I 203
ಆದಿತ್ಯ ಪುರಾಣ	II 260
ಆದಿಪಂಚ	I 30
ಆದಿಪುರಾಣ	I 33, 399
ಆದಿಯುಪ್ಪ	II 414, 555
ಆನಂದ ಬಸವಲಿಂಗ ಶಿವಯೋಗ	II 146
ಆಯತವರ್ಷ	I 440
ಆಯುಕ್ತಿಯ ಮಾರಯ್ಯ	I 191
ಆರಾಧ್ಯಚಾರಿತ್ರ	II 134
ಆರ್ಯಸೇನ	I 409
ಇತರ ವಚನಕಾರರು	I 201
ಇಮ್ಮಡಿ ತೋಂಟದಯ್ಯ	II 226
ಇಮ್ಮಡಿ ಮುರಿಗೆಯ ಸ್ವಾಮಿ	II 313, 575
ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸ್ತೋತ್ರ	I 213, II 577
ಈಶ್ವರಕವಿ	II 150
ಈಶ್ವರಾರ್ಯ	I 396
ಉಚಿತ ಕಥೆಗಳು	II 322
ಉಚ್ಚನೀಶ	II 259

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಉತ್ತರದೇಶದ ಬಸವಲಿಂಗದೇವ	II 321
ಉತ್ತರ ರಾಮಾಯಣ	II 393, 412
ಉದಯ	I 11
ಉದಯಾದಿತ್ಯ	I 159
ಉದಯಾದಿತ್ಯಾಬಂಕಾರ	I 160
ಉದ್ಭಟ	I 223
ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯ	I 340
ಉದ್ಭಟದೇವಚರಿತ	II 262
ಉದ್ಯೋಗಸಾರ	I 397
ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ನರನೇಕ್ಕಾ	II 484
ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ ಶತಕ	II 220
ಉಮಾಸ್ತೋತ್ರ ಪದ್ಯದ	II 168
ಉರಲಿಂಗ ದೇವ	I 265
ಉರಲಿಂಗಪದ್ಧಿ	I 275
ಎಮ್ಮೆಬಸವ	II 283
ಎರಡನೆಯ ಚಿನ್ನಬಸವ	II 163
ಎಳಮಲೆಯ ಗುರು ಶಾಂತದೇವ	II 298
ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲ	II 52
ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲ ಪದ್ಯದ	II 70
ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲೀ ಟೀಕೆ	II 69
ಏಕೋನವಿಂಶತಿ ಪ್ರಬಂಧ	II 214
ಏಕೋರಾಮಿತಂದೆ	I 215
ಏಚಮ	I 74
ಎಲೀಶ್ವರದ ಕೇಶಯ್ಯ	I 203
ಐಪುರೀಶ್ವರ ಶತಕ	II 73
ಐರಾವತ	II 68
ಓದುವಗಿಯ	II 207
ಕಂಠೀರವ ನರಸದಾಚಾರಿಯ	II 374
ಕಂಠಿ	I 110
ಕಂಠಿಹಂಪನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು	I 110
ಕಂದಶತಕ	II 222
ಕನಕಚಂದ್ರ	I 408
ಕನಕದಾಸ	II 237
ಕನ್ನಡಗೀತಿಗಳು	I 197
ಕನ್ನಡ ಜಾಣ, ಬಿರುದು	II 175

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಕಸ್ತೂರಕುಂಡಲ	I 441
ಕಪ್ಪುಭಟ್ಟ	I 74
ಕಂಠ ನಂಜಯ್ಯ	II 294, 574
ಕಂಠ ನಂಜದೇವರು	II 574
ಕಪೋತವಾಕ್ಯ	II 549
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ	I 367
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೈನಿಡಿ	II 218
ಕಮಲಭವ	I 361
ಕಮಲಾಚಲ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	II 471
ಕಮಲಾದಿತ್ಯ	I 50
ಕರಣಹಸುಗೆ	I 178
ಕರಣಹಸುಗೆಯ ಬೀಕೆ	II 397
ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಯ್ಯನ ಚರಿತೆ	II 400
ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗದೇವ	II 69
ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗದೇವತ್ರಿದಿ	II 69
ಕರ್ಣಪಾರ್ವ	I 139
ಕರ್ಣವೃತ್ತಾಂತ ಕಥೆ	II 326
ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣ	II 147
ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಬ್ಬಿಮಂಜರಿ	II 286
ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಬ್ಬಾನುಶಾಸನ	II 350
ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಜೀವನ	II 339
ಕಲ್ಪಮರದ ಪ್ರಭುದೇವ	II 61
ಕಲ್ಪಯ್ಯ	I 308
ಕಲ್ಪರಸ	II 93
ಕರ್ಪೂರ	I 96
ಕಲ್ಯಾಣಕೀರ್ತಿ	II 84
ಕಲ್ಯಾಣದ ವಚನಭಂಡಾರಿ ಶಾಂತರಸ	I 207
ಕಲ್ಯಾಣದಸ್ವಾಮಿ	II 172
ಕಲ್ಯಾಣೇಶ್ವರ	II 76
ಕಲಿದೇವಯ್ಯ	I 194
ಕವಿಕಂಡಹಾರ	II 370
ಕವಿಕಾಮ	I 305
ಕವಿಕಾಳಿದಾಸ	I 157
ಕವಿಜಿಹ್ವಾಬಂಧನ	II 151
ಕವಿಕಾವಿರಾಸ	I 113, 451

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಕವಿನಾಗದೇವ	I 345
ಕವಿಪರಮೇಸ್ಥಿ	I 4
ಕವಿಪುಟ್ಟಣಾಂಕ ಪಂಡಿತ	I 426
ಕವಿಮಲ್ಲ	I 78, 443
ಕವಿಮಾಣ್ಡು	II 433
ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ	I 18
ಕವಿರಾಜರಾಜ	I 29
ಕವಿರಾಜಸಂಕಲ್ಪ	I 399
ಕವಿರಾಮ	I 198
ಕವಿಲಿಂಗ	II 137
ಕವಿಲಿಂಗನ ಪದ	II 137
ಕವಿವ್ಯಾಸ	I 26
ಕವಿವಿಟ್ಟಲ	II 331
ಕವೀಶ್ವರ	I 14
ಕಾದಂಬರಿ	I 59
ಕಾಮಂದಕನೀತಿ	II 484
ಕಾಮನಕಥೆ	II 85
ಕಾಮನ ಪದ	II 542
ಕಾಮ ವಚನ	II 542
ಕಾರಣಾಗಮದ ವಾರ್ಧಕ	II 172
ಕಾಕಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ	II 371
ಕಾರ್ತಿಕೇಯಾನುಪ್ರೇಕ್ಷಾಟಿಕೆ	I 321
ಕಾರುಗಿಹಳ್ಳಿ ಶಾಂತಿಯ್ಯ	II 532
ಕಾಲಜ್ಞಾನ	I 179, 185, 187, 189 197, 198, II 234, 440, 559
ಕಾಲಜ್ಞಾನ ವಚನ	I 176, 180
ಕಾವನಗಲ್ಲ	I 367
ಕಾವ್ಯರತ್ನ	I 119
ಕಾವ್ಯಸಾರ	I 371 ; II 229
ಕಾವ್ಯವಚೋಕ್ತನ	I 146
ಕಾಳವೈ	I 196
ಕಿಕ್ಕೇರಿಯಾರಾಧ್ಯ ನಂಜುಂಡ	II 265
ಕಿರಾತ	I 385
ಕೀರ್ತನೆಗಳು	II 152, 206, 233, 243, 280, 308, 359, 516

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಹೀರ್ವರ್ಮ	1 129	ಕೊಬ್ಬುರು ಬಸವೇಶ್ವರವರಾಣ	11 501
ಕುಂಠಿ	11 174	ಕೋಟೀಶ್ವರ	11 145
ಕುವ್ರಟೂರ ಚಿಮ್ಮರ ಪಾಸುದೇವ	1 288	ಕೋಲಕಾಂತಯ್ಯ	1 192
ಕುಮಟರಾಮನ ಕಥೆ	11 423	ಖಗೇಂದ್ರಮಂಡಪಣ	1 418
ಕುಮಾರಚೆನ್ನ ಬಸವ	11 254	ಗಂಗ	11 423
ಕುಮಾರಪದ್ಮರಸ	1 277	ಗಂಗಾಧರ	11 270
ಕುಮಾರಬಂಕನಾಥ	11 55	ಗಂಗಾಧರಾಣಾಥ್ಯ	11 97
ಕುಮಾರರಾಮಕಥೆ	11 204	ಗಗನತಾರಾವಳಿ	11 541
ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ	11 141	ಗಜಾಂಶ್ರು	1 17
ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ	11 64	ಗಜಾಂಕುಶ	1 72
ಕುಮುದೇಂದು	1 392	ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯ	1 195
ಕುಮುದೇಂದುರಾಮಾಯಣ	1 383	ಗಣದಾಸವೀರಣ್ಣ	11 346
ಕುಸುಮಾವಳಿ	1 315	ಗಣಭಾಷ್ಯರತ್ನಮಾಲೆ	11 101
ಕೃಷ್ಣ	11 540	ಗಣಸಹಸ್ರನಾಮ	1 214
ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಣಾಮೃತ	11 540	ಗಣಿತಸಾರ	11 422
ಕೃಷ್ಣ ಗೋಷ್ಠಿ ವಿಲಾಸ	11 546	ಗತಪ್ರತ್ಯಾಗತ	1 40
ಕೃಷ್ಣ ಚಾರಿತ್ರಿ	11 557	ಗದಾಯುದ್ಧ	1 60
ಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾಭ್ಯುದಯ	11 437	ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ	1 227
ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ	11 528	ಗೀತೆ ಗೋಪಾಲ	11 459
ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದೆ ಕನ್ನಡ	1 245	ಗುಣಚಂದ್ರ	11 416
ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದೆ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು	1 250	ಗುಣನಂದಿ	1 22
ಕೇಶವದೇವ	1 288	ಗುಣರತ್ನ, ಬಿರುದು	11 176
ಕೇಶವರಾಜ	1 268	ಗುಣವರ್ಮ I & II	1 23, 356
ಕೇಶವರಾಜಚಮುಕ	1 287	ಗುಣವರ್ಮ, ವಿಚಾರ	1 23
ಕೇಶವವರ್ಣಿ	1 415	ಗುಪ್ತಮಂಚಣ್ಣ	1 209
ಕೇಶವಶತಕ	11 554	ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣ್ಣ	11 101
ಕೇಶಿದಂಡನಾಯಕ	1 62	ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣಾಥ್ಯ	11 191
ಕೇಶಿಯಣ್ಣ	1 319	ಗುಮ್ಮಟಸ್ತುತಿ	1 432
ಕೇಶಿರಾಜ	1 385	ಗುಮ್ಮಟಾರ್ಯ	11 169
ಕ್ಷೇತ್ರಗಣೇಶ	1 127, 11 547	ಗುಮ್ಮರಾಪುರದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ	11 127
ಕ್ಷೇವಲ್ಯಕಲ್ಪವಲ್ಲರಿ	11 560	ಗುರುದತ್ತಚರಿತ	11 392
ಕ್ಷೇವಲ್ಯಚಿಂತಾಮಣಿ	11 553	ಗುರುದೇವ	1 413
ಕ್ಷೇವಲ್ಯಶರ್ಮಿ	11 154	ಗುರುನಂಜ	11 187
ಕೊಂಡಗೊಳಕೇಶಿರಾಜ	1 183	ಗುರುಪ್ರಸಾದ	11 424
		ಗುರುಬಸವ	11 74

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಗುರುಬಸವಾರ್ಯರ ವಚನ	74	ಚಕ್ರೇಂದ್ರರ ಚರಿತ	I 52
ಗುರುಬೋಧಾಮೃತ	147	ಚತುರಾಚಾರ್ಯವುರಾಣ	500
ಗುರುಭಕ್ತಾಂಧಾರಚರಿತ್ರೆ	427	ಚತುರಾಸ್ಯನಿಘಂಟು	92
ಗುರುಮೂರ್ತಿಶಂಕರಶತಕ	82	ಚತುರಾಸ್ಯ ಬೊಮ್ಮರಸ	92
ಗುರುರಗಳೆಯಬೀಕೆ	391	ಚತುರ್ಮುಖ ಬೊಮ್ಮರಸ	138
ಗುರುರಾಜಚಾರಿತ್ರೆ	385	ಚವಂದಿ	174
ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಚಾರಿತ್ರೆ	439	ಚಾಕರಾಜ	173
ಗುರುಲಿಂಗವಿಧು	261	ಚಾಮುವಿರಲನಾಥ	222
ಗುರುಸಿದ್ಧ	575	ಚಾಮಯ್ಯ	535
ಗುರುಸ್ತೋತ್ರ	I 199	ಚಾಮರಸ	59
ಗುರುಸ್ತೋತ್ರಪ್ರತಿಪದಿಯ ಬೀಕೆ	I 397	ಚಾಮರಾಜ	359
ಗುರುಸ್ತೋತ್ರದ ಬೀಕೆ	295	ಚಾಯಣಭಾರತ	267
ಗುಹೇಶ್ವರ ವಚನ	I 181	ಚಾರಿತ್ರನಾರಬೀಕೆ	I 408
ಗೋಮ್ಮಟನಾರಬೀಕೆ	I 416	ಚಾವಣ	I 268
ಗೋಮ್ಮಟಸ್ತುತಿ	I 280	ಚಾವುಂಡರಾಯ	I 46, 163
ಗೋವಿಂದ	394	ಚಾವುಂಡರಾಯವುರಾಣ	I 47
ಗೋವೈದ್ಯ	I 130	ಚಿಂತಾಮಣಿವ್ರತೀಪದ	I 498
ಗೌರಾರ್ಯ	I 390	ಚಿಲದೇವರಾಜಒನ್ನಪ	457
ಘಟಚಕ್ರದ ವಚನ	I 177	ಚಿಲದೇವರಾಜ ವಂತಾವಳಿ	464, 507
ಘಟ್ಟವಾಳಯ್ಯ	I 189	ಚಿಲದೇವರಾಜವಿಜಯ	412
ಘೋರಾಸೂರಯುದ್ಧ	539	ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ	455
ಜಂದನತಿಲಕ, ಬಿರುದು	570	ಚಿಕ್ಕಯ್ಯನಸಾಂಗತ್ಯ	269
ಜಂದ್ರ	I 15	ಚಿಕ್ಕರಸ	513
ಜಂದ್ರಕವಿ	81	ಚಿಕ್ಕಪಾಠ್ಯಾಯ	467
ಜಂದ್ರಕೀರ್ತಿ	I 442	ಚಿತ್ರಶತಕಸಾಂಗತ್ಯ	488
ಜಂದ್ರಚೂಡಾಮಣಿಶತಕ	I 88	ಚಿತ್ರಹಸುಗೆ	I 127
ಜಂದ್ರನಾಥಾಷ್ಟಕ	I 128, 360	ಚಿದಾನಂದಕವಿ	I 354, 508
ಜಂದ್ರಪ್ರಭಚರಿತ	I 75, 252	ಚಿನ್ನಯಚಿಂತಾಮಣಿ	421
ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ವುರಾಣ	I 13, 285	ಚೂಡನಾಸ್ಥಾನ	201
ಜಂದ್ರಪ್ರಭಪಟ್ಟಿ	304	ಚೂಡಾಮಣಿ	I 7
ಚಂದ್ರಭಟ್ಟ	I 73, 82	ಚೂಡಾರತ್ನ, ಬಿರುದು	176
ಚಂದ್ರಮ	371, 422	ಚಿನ್ನಕವಿ	346
ಚಂದ್ರರಾಜ	I 89	ಚಿನ್ನಣ	436
ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿ	526	ಚಿನ್ನಪ್ಪ	440
ಚಿತ್ರಾಣಿರಂಗನಾಥ	I 298	ಚಿನ್ನಬಸದ	I 177

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಚಿನ್ನ ಬಸವನ ಮಂತ್ರಗೋಪ್ಯದ ಬೀಕೆ	163	ಚ್ಚಾನಚಂದ್ರಚರಿತೆ	564, 565
ಚಿನ್ನ ಬಸವಪುರಾಣ	308	ಚ್ಚಾನಚಂದ್ರಾಭ್ಯುದಯ	84, 569
ಚಿನ್ನ ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ರಗಳೆ	295	ಚ್ಚಾನಭಾಸ್ಕರಚರಿತೆ	281
ಚಿನ್ನ ಬಸವಾಂಕ	234	ಚ್ಚಾನಸೂರಿ	88
ಚಿನ್ನ ಮುದ್ದಿಕಾ ಮೂನ	294	ಜತೀಂದ್ರಮಾಲಾಬೀಕೆ	416
ಚಿನ್ನ ಮಲ್ಲೇಶ	543	ಜನವತ್ತರಾಯ ಚರಿತೆ	514
ಚಿನ್ನ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಪತಕ	295	ಜನದೇವಣ್ಣ	86
ಚಿನ್ನ ರಾಜ	300	ಜನಮುನಿತನಯ	9, 420
ಚಿನ್ನ ವೀರ	159	ಜನಸಂಹಿತಾಬೀಕೆ	113
ಚಿನ್ನ ವೀರಣ್ಣ ರಾಯ	429	ಜನಸ್ತುತಿ	I 254 ; 85
ಚಿನ್ನ ವ್ಯಾಕರಣ	556	ಜನಾಕ್ಷರಮಾಲೆ	45
ಚಿನ್ನಿಗ	530	ಜನಾಚಾರ್ಯ	447
ಚೀರಮಹಾವ್ಯ	209	ಜೀವಂಧರಚರಿತೆ	47
ಚೀರಮಾಂಕ	208	ಜೀವಂಧರಸಾಂಗತ್ಯ	131
ಚೀರಯ ಚಲ್ಲಾಳಬುಧ	380	ಜೀವಂಧರವಟ್ಟದಿ	146
ಚೋರಕಥೆ	338	ಜೀವಸಂಯೋಧನೆ	312
ಚೋಳಸಾಲಕಚರಿತೆ	385	ಚೇಡರದಾಸಿಮಯ್ಯ	201
ಚೋಳರಾಜಸಾಂಗತ್ಯ	257	ಜೈನಗಣಿತಸೂತ್ರೋದಾಹರಣ	127
ಚೌಂದರಸ	403, 451	ಜೈನವಿಭಾರತೆ	528
ಛಂದಸ್ಸಾರ	416	ಡಕ್ಕೆಯ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	208
ಛಂದೋಂಬುಧಿ	56	ತತ್ತ್ವತ್ರಯವಿವರಣ	557
ಛತ್ರೀಸ ರತ್ನಮಾಲೆ	136	ತತ್ತ್ವಭೇದಾಪ್ತಕೆ	86
ಜಂಗಮರಗಳೆ	127	ತತ್ತ್ವರತ್ನಪ್ರದೀಪಿಕೆ	255
ಜಕ್ಕನಾರ್ಯ	57	ತತ್ತ್ವಾರ್ಥತತ್ತ್ವರತ್ನವೃತ್ತಿ	255
ಜಕ್ಕ ಭೂಸಾಲ	361	ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಸೂತ್ರವೃತ್ತಿ	80
ಜಗದ್ವಿಳ ಸೋಮನಾಥ	164	ತಾತ್ಪರ್ಯಸಂಗ್ರಹಬೀಕೆ	440
ಜಗದಾರಾಧ್ಯ ನಾಗದೇವ	251	ಶಿವಸ್ತೋತ್ರ	252
ಜಗನ್ನಾಥವಚನ	272	ಶಿವ್ಯ	320
ಜನವರ್ಮ	94	ಶಿವ್ಯಕವಿ	492
ಜನ್ನ	308	ಶಿವ್ಯರಸ	189
ಜಯನ್ತ ಪದಾವಳಿ	180	ಶಿವ್ಯರಸ	408, 547
ಜಯಬಂಧು	12	ಶಿರುಮಲಭಟ್ಟ	317
ಜಯಬಂಧುನಂದನ	16	ಶಿರುಮಲಾರ್ಯ	461
ಜಯವರ್ಮ	281	ಶಿರುಮಲವೈದ್ಯ	593
ಜಾತಕಪೀಠ	76	ಶಿರುಮಾಮೋಹ ಬೀಕೆ	480

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ತ್ರಿಪುರದಹನ ಸಾಂಗತ್ಯ	352	ದೇವರಾಜೇಂದ್ರಸಾಂಗತ್ಯ	535
ತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀಸ್ತೋತ್ರ	167	ದೇವೀಸ್ತೋತ್ರ	575
ತ್ರಿಪುವನತಿಲಕ	138	ದೇವೇಂದ್ರಮುನಿ	320
ತ್ರಿಲೋಕಶತಕ	277	ದೇವೋತ್ತಮ	390
ತಿವಕ್ರಮಂಜರಿತ	283	ದೈವಜ್ಞವಲ್ಲಭ	535
ತ್ರಿವಿಷ್ಣುಪುರಾತನರ ಚರಿತ್ರೆ	151	ದೊಡ್ಡಣಾಂಕ	808
ತ್ರಿವಿಷ್ಣುಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮಹಾಪುರಾಣ	47	ದೊಡ್ಡತಿಮ್ಮದಾಸ	558
ತುರುಗಾಹ ರಾಮಣ್ಣ	209	ದೊಡ್ಡಯ್ಯ	251
ತುಲಸೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	412	ದೊಡ್ಡರಾಜಯ್ಯ	288
ತರಕಣಾಂಬ ಬೊಮ್ಮರಸ	128	ದೊಡ್ಡಪದ್ಮರಸ್ತಾಮಿ	428
ತ್ಸಿಲೋಕ್ಯಚೂಡಾಮಣಿಸ್ತೋತ್ರ	136	ದೊಡ್ಡಪದ್ಮರಸ್ತಾಮಿಯ ವಚನ	428
ತೊರವೆಯ ರಾಮಾಯಣ	142	ದೋರಾಂಬುಧಿಯ ರಾಮಣ್ಣ	250
ತೋಟದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ	97	ಧನ್ಯಕುಮಾರಚರಿತೆ	414
ತೋಟದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಪುರಾಣ	297	ಧರಣೀಪಂಡಿತ	417
ದೇಗ್ರಂಥಿಯು ಟೀಕೆ	429	ಧರಣೋಜ	49
ದೇವತಾರಚರಿತೆ	511	ಧರ್ಮನಾಥ ಪುರಾಣ	415, 429
ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	39	ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ	170
ದಾಮರಾಜ	98	ಧರ್ಮಶರ್ಮಾಭ್ಯುದಯ ಟೀಕೆ	172
ದಾಮೋದರ	380	ಧರ್ಮಾಮೃತ	119
ದಾವರಸ	252	ನಂಜ	549
ದಾಸೋಹದ ಸಂಗಣ್ಣ	209	ನಂಜಪಾರ್ಥ್ಯ	438
ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ	87	ನಂಜನಾಥಧೂಪಾಲ	559
ದವ್ಯಸೂರಿಚರಿತೆ	478	ನಂಜುಂಡ	202
ದಿವಾಕರಣಂದಿ	79	ನಂದಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	395
ದೀಕ್ಷಾ ಬೋಧೆ	247	ನಂದೀಶಕವಿ	828
ದೀಪದಳವಿಯಾಕಾವ್ಯ	544	ನಗಯಮಾರಿತಂದೆ	207
ದುರ್ಗಸಿಂಹ	149	ನನ್ನಯ್ಯಗಿರಿ ಚಾರಿತ್ರೆ	804, 433
ದುರ್ವಿನೀತ	12	ನಮಕ ಚಮಕ ಟೀಕೆ	159
ದೇವರಾಜ	49	ನಯಮರ್ವ	381
ದೇವಕವಿ	914	ನಯಸೇನ	117
ದೇವಪಾನ್ಯ	257	ನರಸಿಂಹಲಿ	172, 416
ದೇವಭದ್ರಮುನಿ	216	ನರಸಾರ್ಥ್ಯ	539
ದೇವರಸ	391, 558	ನರಸಿಂಹ	435
ದೇವರಸಪಂಡಿತ	251	ನರಸಿಂಹಚಾರಿತ್ರೆ	530
ದೇವರಾಚಾರ್ಯ	379	ನರಸಿಂಹಸ್ತುತಿಯ ಹಾಡು	552

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಸುತಕರಿ	401	ನೀತಿರಹಿತ ಸಾಂಗತ್ಯ	487
ಸರಹರೀರ್ಥ	396	ನೀಲಕಂಠ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ	444
ಸವರಸಾಂಬಾರ	321	ನೀಲಕಂಠಾಚಾರ್ಯ	133
ಸವಲ್ಕುಂಡದ ಮಾದರಾಜ	408	ನೀಲಕಂಠಾಚಾರ್ಯ	168
ಸಳಚಲಿತ್ರ	241	ನೀಲಮ್ಮ	198
ಸಾಗಳುಮಾರ ಕಥೆ	289	ನುಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯ	193
ಸಾಗಚಂದ್ರ	99, 449	ನುಲಿಯಚಂದಯ್ಯನ ಕಥೆ	555
ಸಾಗದೇವ	338	ನೂತ ಸಾಗಚಂದ್ರ	420
ಸಾಗರಸ	406	ನೂರೊಂದುಮಾದಗದ್ದೆ	390
ಸಾಗರಾಜ	409	ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಳ	57
ಸಾಗಲಿಂಗತ್ರಿಪವಿಯು ಟೀಕೆ	398	ಸ್ವತುಂಗ	17
ಸಾಗವ	536	ಸ್ವತುಂಗನು ಹೇಳುವ ಪೂವ ದ	
ಸಾಗವರ್ಮ I	54	ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು	10
ಸಾಗವರ್ಮ II	144	ಸ್ವಸಿಂಹಕವಿ	426
ಸಾಗವರ್ಮ, ವಿಚಾರ	52	ಸ್ವಸಿಂಹಪ್ರವ	557
ಸಾಗವರ್ಮಚಾರ್ಯ	87	ಸೇಮಣ್ಣ	281
ಸಾಗಾರ್ಜುನ	11	ಸೇಮಿಚಂದ್ರ	255
ಸಾಚಿರಾಜ	406	ಸೇಮಿಜನೇಶ ಸಂಗತಿ	185
ಸಾಚಿರಾಜೇಯ	406	ಸೇಮಿನಾಥಪುರಾಣ	141, 252, 383
ಸಾನಾರ್ಥ ಕಂದ	347	ಸೇಮಿವೃತ್ತಿ	439
ಸಾನಾರ್ಥರತ್ನಾಕರ	331	ಪಂಚಗದ್ಯಗಳ ಟೀಕೆ	282
ನಾರಸಿಂಹಶಾಸ್ತ್ರಿ	300	ಪಂಚತಂತ್ರ	152
ನಾರಾಯಣಕವಿ	95	ಪಂಚವರಮೇಷ್ಟ್ರಿಗಳ ಬೊಬ್ಬಿ	391
ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟ	74	ಪಂಚಬಾಣ	351, 577
ನಂಬಾಣದ ಗಣೇಶ್ವರ	198	ಪಂಚರತ್ನ	295
ನೀಕಲ	560	ಪಂಚೇಕದಿವದಗಳು	337
ನೀಕಲಕ ವಚನ	560	ಪಂಡಿತ	14
ನಜಗುಣದೇವ	199	ಪಂಡಿತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	517
ನಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗ	153	ಪಂಡಿತಾಧ್ಯ	215
ನಜದೀಪ್ತಕಾಶಿಕೆ	365	ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯಾಚಾರಿತ್ರ ಟೀಕೆ	314
ನಿರಾಲಂಬ ಶರಣ	561	ಪಂಪರಾಮಾಯಣ	105
ನಿರ್ವಾಣಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ	281	ಪಂಪಾವರಣಾಕ್ಷ ಶತಕ	408
ನಿರ್ಗುಣಾನಂದಲೀಲೆ	199	ಪಂಪಾರಹಿತ	281
ನೀತಿಕಂದಗಳು	281	ಪಟಪ್ರಸನ್ನ ಚರಿತೆ	555
ನೀತಿರತ್ನಾಧರಣ	438	ಪಟ್ಟಣಂಬರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿ	532

ಪೆಸರು	ಪುಟ	ಪೆಸರು	ಪುಟ
ಪತ್ತಿಯಣ್ಣ	11 557	ಪ್ರಭುಗೀತ	11 70
ಪದಮಂತ್ರಗೋಷ್ಯ	1 179	ಪ್ರಭುದೇವ	1 180
ಪದ್ಮಕವಿ	11 212	ಪ್ರಭುದೇವರ ಬಿಕ್ಕಿನ ವಚನ	11 56
ಪದ್ಮಜಪಂಡಿತ	11 368	ಪ್ರಭುದೇವರ ಪುರಾಣ	11 351
ಪದ್ಮಜಾಂಕ	1 433	ಪ್ರಭುದೇವರ ಮಂತ್ರಗೋಷ್ಯದ ಬೀಕೆ	11 52
ಪದ್ಮನಾಭ	11 514	ಪ್ರಭುನಟನ ಕರಾವಳಿ	11 398
ಪದ್ಮಪ್ರಭ	1 407	ಪ್ರಭುಲಿಂಗಕಂದದ ಬೀಕೆ	11 398
ಪದ್ಮರಸ	11 314	ಪ್ರಭುಲಿಂಗದ ಕಂದ	11 272
ಪದ್ಮರಾಜಪುರಾಣ	1 434	ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ	11 59
ಪದ್ಮಗಣಸಹಸ್ರನಾಮ	11 568	ಪ್ರಸಾದಚರಿತ	11 433
ಪದಾರ್ಥಸಂಖ್ಯೆ	1 589	ಪ್ರಸಾದ ಚರಿತದ ಮಗ್ಗುಲ ಬೀಕೆ	11 554
ಪದ್ಮನೀಲಚರಿತ	11 515	ಪ್ರಸಾದಸಂಪಾದನೆ	1 198
ಪದ್ಮನೀಲಕಲ್ಯಾಣ	11 557	ಪ್ರಸಾದಸಂಗ್ರಹ	11 434
ಪದ್ಮಕೋಶಪ್ರಕಾಶಪ್ರಭ	11 344	ಸಾಧಿ ಭೋಗಣ್ಣ	1 286
ಪರಂಜ್ಯೋತಿಮುಖಿ	11 98	ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಚರಿತ್ರೆ	11 402, 530
ಪರಮಭಕ್ತ	11 599	ಪಾನಸೋತ್ರ	11 324
ಪರಮಾಗಮಸಾರ	1 442	ಪಾಯಣಮುನಿ	11 353
ಪರಮಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	11 365	ಪಾಯಣವರ್ಣಿ	11 585
ಪರಮಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಿಕಾ ಬೀಕೆ	1 253	ಪಾಯಣವ್ರತಿ	11 332
ಪರಮಾನುಭವಬೋಧ	11 156	ಪಾವತಿಬಿಂಬ ಸೋಬಾನೆ	11 556
ಪರಮಾರ್ಥಗೀತೆ	11 155	ಪಾರ್ವತೀವೈಭವತತ್ವ	11 219
ಪರಮಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	11 158	ಪಾರ್ವತೀನ ಭವರಾಣ	1 324
ಪರವಾದಿಗಜಾಂಕುರ ಪರಾಜಯ	11 169	ಪಾರ್ವತೀಕಂಡಿತ	1 322
ಪರಶುರಾಮ ಚರಿತ	1 62	ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋವ ನಾಥ	1 291
ಪರ್ವತದೇವ	11 304	ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋವ ಸೋವ ಪುರಾಣ	11 285
ಪರ್ವತಶಿವಯೋಗಿ	11 397	ಪಾಲ್ಕು ನಾಥ ತತ್ವ	11 221
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗಧಾಮಶಿಲಕ	11 535	ಪ್ರಾಕೃತ	1 10
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	11 485, 496	ಪ್ರಾಕೃತಕವ್ಯದ ಬೀಕೆ	1 253
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗಸಂಗತ್ಯ	11 486	ಪ್ರಾಕೃತಕವ್ಯದ ಬೀಕೆ	11 35
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಲ್ಪಬೀಕೆ	1 113	ಪ್ರಾಕೃತಕವ್ಯದ ಬೀಕೆ	11 427
ಪ್ರಧಾನ ತಿರುಮಲಾರ್ಚ	11 326	ಪಿಂಗಲಯ ಕಾವ್ಯ	11 173
ಪ್ರಬೋಧಚಂದ್ರ	1 385	ಪ್ರಣಾಸ್ಯವ	1 411
ಪ್ರಭಂಜನ ಚರಿತ	11 183	ಪರಂವರದಾಸ	11 32
ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರ	1 408	ಪರಾಣಚೋಡಮನೆ	1 43
ಪ್ರಭುಗ	11 200	ಪರಾಣಾಲಕ	1 65

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪುರಾತನ ರಗಳೆ	191	ಬಳ್ಳಿಗಾವಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	354
ಪುರುಷವಿರಹದ ಸಾಂಗತ್ಯ	487	ಬ್ರಹ್ಮ	1 89
ಪುರುಷಸೂಕ್ತಟೀಕೆ	169	ಬ್ರಹ್ಮಕವಿ	841
ಪುಷ್ಪದಂತ	1 414	ಬ್ರಹ್ಮದೇವ	1 409
ಪುಷ್ಪವಂತಪುರಾಣ	1 357	ಬ್ರಹ್ಮನಿವ	1 191
ಪೂಜ್ಯವಾದ	1 5	ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಖಂಡ ಟೀಕೆ	961
ಪೂಜ್ಯವಾದಯೋಗಿ	564	ಬಾಚಣ್ಣ	1 283
ಬೆಮ್ಮಸೆಟ್ಟ	427	ಬಾಚರಸ	171
ಪೊನ್ನ	89	ಬಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಪ್ಪ	1 196
ಪೋಲಾಳ್ವದಂಡನಾಥ	1 344	ಬಾಯಣಾಚಾರ್ಯ	562
ಪ್ರೌಢರಾಯನ ಕಾವ್ಯ	305	ಬಾಲಗ್ರಹಚಕ್ರಿತ್ರೆ	1 320
ಬಂಧುವರ್ವ	1 30 ⁹	ಬಾಲಚಂದ್ರ	1 253, 397
ಬತ್ತಲೇಶ್ವರ	80	ಬಾಹುಬಲಿ	237
ಬಲ್ಲವರಂಸ, ಬಿರಾದು	177	ಬಾಬುಬಲಿಶಂಡಿತ	1 414
ಬಸವ 1 173	269, 552	ಬಾಹೂರಿ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	1 205
ಬಸವಗೀತೆ	1 213	ಬಾಳಚಂದ್ರಕವಿಕಂವರ್ವ	1 321
ಬಸವಪ್ರನಾಯಕ	558	ಬಾಳಚಂದ್ರಪಂಡಿತ	1 390
ಬಸವಪುರಾಣ	424	ಬಿಜ್ಜಯನಾಯಕ	1 265
ಬಸವಪುರಾಣ ಟೀಕೆ	314	ಬಿಜ್ಜಲದೇವ	1 196
ಬಸವಪುರಾಣದ ಪುರಾತನದ ಚರಿತೆ	256	ಬಿಜ್ಜಲರಾಯ ಚರಿತೆ	418
ಬಸವರಾಜನ ಜವಾಬಗಳು	530	ಬಿಜ್ಜಿಬಾಳಯ್ಯ	1 202
ಬಸವರಾಜವಿಜಯ	446	ಬಿರುದುಗಳು	175
ಬಸವರಾಜೇಂದ್ರ	538	ಬಾಧಜನಮಿತ್ರ, ಬಿರುದು	177
ಬಸವಲಿಂಗ	353	ಬೂಚಿರಾಜ	266
ಬಸವಲಿಂಗಕವಿ	500	ಬೆಂಗಳೂರು ಮುದ್ದವೀರಸ್ವಾಮಿ	531
ಬಸವಶತಕ	379	ಬೆಡಗಿನ ವಚನ	1 182
ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧಿ	1 184	ಬೇರೆ ಅಂಕಿತಗಳು	1 210
ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ಪಟನ	214	ಬೇಹಾರಗಣಿತ	376
ಬಸವಾಂಕ	261	ಬೊಂಬೆಯಲಕ್ಕ	231
ಬಸವಾಂಕಾಧ್ಯ	557	ಬೊಪ್ಪಣಪಂಡಿತ	1 279
ಬಸವ ಶಿ	344	ಬೊಮ್ಮನ	88
ಬಸವೇಶ್ವರ ಪುರಾಣದ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ	322	ಭಕ್ತಾನಂದಲೀಲೆ	1 198
ಬಸವೇಶ್ವರ ಪಟನ ಸುರಾರ್ಥ	397	ಭಕ್ತಿಬಿನ್ನಹದ ರಗಳೆ	363
ಬಹುರೂಪಿ ಚೌಡಯ್ಯ	1 210	ಭಕ್ತಿರಸಸೋನೆ	440
ಬಳದಪ್ರದೇವ	1 82	ಭಕ್ತಿರಸಾಯನ	392

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಭಗವದ್ಗೀತೆ	II 406	ಮಂಗರಾಜ, ವಿಚಾರಂ	I 416
ಭಗವತ್ಪ್ರತಿತ್ವ	II 554	ಮಂಗಾಭಿಧಾನ	I 439
ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕದೇವ	II 348	ಮಂಚಯ್ಯ	II 440
ಭರತರಾಸ್ತ್ರ	I 75	ಮಂತ್ರಗೋಷ್ಯ	177, 179, 181, 183
ಭರತೇಶ್ವರಚರಿತೆ	II 278	ಮಂತ್ರಮಹತ್ವದ ಕಂಡ	I 186
ಭಲ್ಲುಟ	I 24	ಮಂತ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	I 180
ಭಾಗವತ	II 223, 459	ಮಗ್ಗಿಯ ಮಾಯಿದೇವ	II 70
ಭಾಗವತಸಂಹಿತಾರ್ಥ	II 95	ಮಗ್ಗಿಯಮಾಯಿದೇವ ವಚನ	II 70
ಭಾರತ I 27, 36, II 66, 225, 244, 450		ಮಡಿವಳಮಾಚಯ್ಯ	I 182
ಭಾರತಕಥಾಸಂಗ್ರಹ	II 361	ಮದನತಿಲಕ	I 91
ಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯಟೀಕೆ	II 303	ಮದನವೋಹಿನಿಯ ಕಥೆ	II 435
ಭಾರತದ ಉತ್ತರಭಾಗ	II 190	ಮದನವಿಜಯ	I 367
ಭಾರತಸ್ತ್ರೀಪರ್ವ	II 50	ಮಧುರ	I 427
ಭಾರತಿನಂಜ	II 373	ಮಧುಸೂದನದೇವ	I 155
ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನ	II 193	ಮನಸಂದ ಮಾರಿತಂದೆ	I 206
ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನಟೀಕೆ	II 532	ಮನಸಿಜ	I 72
ಭಾವರತ್ನಾಭರಣ	II 379	ಮನ್ಮಥವಿಜಯ	I 443
ಭಾಷಾಕುಸುಮ ಮಂಜರಿ	II 543	ಮನುಮುನಿಗುಮ್ಮಟದೇವ	I 196
ಭಾಸ್ಕರ	II 47, 375	ಮನುರಾಜನ ಕಾವ್ಯ	II 291
ಭಿಕ್ಷುಟನಚರಿತೆ	II 253	ಮನೋವಿಜಯ ಕಾವ್ಯ	II 78
ಭೀಮಕವಿ	I 423	ಮನೋವಿಜಯತಾತ್ಪರ್ಯ	II 287
ಭೀಮಕವೀಶ್ವರ ರಗಳೆ	I 423	ಮರಿರಾಜವಟ್ಟೀಶ	II 399
ಭುಜಬಲಿಚರಿತೆ	II 356	ಮರುಳುದೇವ	I 197, 200
ಭುವನೈಕರಾಮಾಭ್ಯುದಯ	I 40	ಮರುಳುದೇವರ ಕಂದ	I 200
ಭೂಭುಜರತ್ನ, ಬಿರುದು	II 177	ಮರುಳುದೇವರ ವಚನ	I 200
ಭೃಂಗಿ ದಂಡಕ	I 423	ಮರುಳುಸಿದ್ಧ	215 ; II 530
ಭೃಂಗಿಸ್ತವಟೀಕೆ	I 413	ಮರುಳುಸಿದ್ಧೇಶ	II 438
ಭೈರವೇಶ್ವರಕಾವ್ಯ	II 265	ಮಲಬಸವರಾಜಚಾರಿತ್ರಿ	II 148
ಭೈರವೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾಸಾಗರ	II 322	ಮಲ್ಲಣ್ಣ	II 46
ಭೈರವೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾಸೂತ್ರ ರತ್ನಾಕರ	II 455	ಮಲ್ಲರಸ	II 510
ಭೈರವೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ	II 323	ಮಲ್ಲಣ	I 229
ಮಂಗರಸ	II 179	ಮಲ್ಲಣಸ್ತೋತ್ರಟೀಕೆ	I 413
ಮಂಗರಾಜ	I 417	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	369 ; II 345, 499
		ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಕವಿ	II 132, 313
		ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನವಚನ	II 345

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ	1 213	ಮಾಳವೀಮಾಧವ	1 139
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಭಟ್ಟ	1 114	ಮಾಳಿಯ	1 289
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರಾಯ	11 338	ಮಿತ್ರವಿಂದಾಗೋವಿಂದ	11 503
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಶತಕ	11 556	ಮಿಶ್ರಪಟ್ಟಲದ ವಚನ	11 429
ಮಲ್ಲದೇವ	1 116	ಮಿಶ್ರಸ್ತೋತ್ರ	11 324
ಮಲ್ಲಿನಾಥ	1 80	ಮಿಶ್ರಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧಿ	1 184
ಮಲ್ಲಿನಾಥಪುರಾಣ	1 108	ಮಿಶ್ರಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	11 124
ಮಲ್ಲು	11 431	ಮಿಶ್ರಾರ್ಪಣ	1 178
ಮಲೆಯರಾಜಸ್ತೋತ್ರ ಬೀಕೆ	1 413	ಮಿಶ್ರಾರ್ಪಣದ ಬೀಕೆ	11 397
ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಶತಕ	11 257	ಮುಕ್ತಾಂಗನಯ ಕಂಠಮಾಲಿ	11 126
ಮಹತ್ತಿನಕಾವ್ಯ	11 439	ಮುಖ್ಯಪಂಡಿತ	1 157
ಮಹಾಂತಸ್ವಾಮಿ	11 293	ಮುಡಿಗೆಯ ಆಪ್ತಕ	1 214
ಮಹಾದೇವ	11 435	ಮುನಿಚಂದ್ರ	1 346
ಮಹಾದೇವಭಟ್ಟ	1 144	ಮುನಿವಂಶಾಭ್ಯುದಯ	11 509, 580
ಮಹಾದೇವ	1 190	ಮುಪ್ಪಿನಯ್ಯ	11 555
ಮಹಾದೇವಿಯುಕ್ಕ	1 187	ಮುಮ್ಮಡಿಶಮ್ಸ	11 450
ಮಹಾದೇವಿಯುಕ್ಕನ ಪುರಾಣ	11 235	ಮುರಿಗದೇಶಿಕೇಂದ್ರ	11 291
ಮಹಾಪ್ರಭು ಕೇಶಿರಾಜ	1 129	ಮುರಿಗಿಯ ಶಾಂತವೀರ	11 212, 572
ಮಹಾಬಲಕವಿ	1 391	ಮುರಿಗೆ ಶಾಂತವೀರಸ್ತುತಿಪಾಂಡ್ಯ	11 293, 294
ಮಹಾಲಿಂಗದೇವ	11 50	ಮೆರೆಮಂಡಯ್ಯ	1 202
ಮಹಾವಿಭೂತಿಮಹಿಮೆ	11 538	ಮೇಘಚಂದ್ರ	1 159
ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯ ಗಣಿತ ಬೀಕೆ	11 558	ಮೈದುನರಾಮಯ್ಯ	1 197
ಮಹಿಮ್ನಸ್ತವ ಬೀಕೆ	11 365	ಮೈದುನ ರಾಮನ ರಗಳೆ	11 364
ಮಹಿಮ್ನಸ್ತೋತ್ರ ಬೀಕೆ	1 413	ಮೈರಾವಣನ ಕಾಳಗ	11 144
ಮಾಘಾಂಧಿಯ ಶ್ರಾವಣಾಚಾರ	1 389	ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಭುತ ಬೀಕೆ	1 408
ಮಾಚಿದೇವನ ಮನೋವಿಶಾಸ	11 146	ಮೋಹನತರಂಗಿನಿ	11 238
ಮಾಣಿಕಸ್ವಾಮಿ ಚರಿತೆ	11 537	ಮೋಳಿಗೆಯ್ಯಮಾರಯ್ಯ	1 189
ಮಾದರದೂಳಯ್ಯ	1 205	ಮಾಕ್ರಿಕ ಕವಿ	1 128
ಮಾದಿರಾಜ	1 128, 347	ಯಜುರ್ವೇದಭಾಷ್ಯಬೀಕೆ	11 167
ಮಾದಿರಾಜಮುನಿ	1 144	ಯದುಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	11 482, 493, 545
ಮಾಧವ	11 164	ಯಶಃಕೀರ್ತಿ	11 172
ಮಾಧವದೇವ	11 415	ಯಶಸ್ವಂದ್ರ	1 407
ಮಾಧವಾಲಂಕಾರ	11 165	ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ	1 332
ಮಾಯದೇವಶತಕತ್ರಯ ಬೀಕೆ	11 287		
ಮಾಕೇಂದ್ರೇಯರಾಮಾಯಣ	11 409		

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಯೋಗರತ್ನಾಕರ	II 340	ರಾಜೇಂದ್ರ ವಿಜಯ ಪುರಾಣ	II 323
ಯೋಗಾಂಗ ತ್ರಿವಿಧಿ	I 188	ರಾಮ	II 519
ಯೋಗೀಂದ್ರ	II 412	ರಾಮಕಥೆ	I 40
ರಂಗಧಾಮನೀತಿಶತಕದ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 487	ರಾಮಚಂದ್ರ	II 357
ರಂಗಧಾಮಪುರುಷವಿರಹದ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 487	ರಾಮಚಂದ್ರಕವಿ	II 556
ರಂಗಧಾಮಸ್ತುತಿ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 485	ರಾಮಚಂದ್ರಗುರುಶಿಷ್ಯ	II 260
ರಂಗನಾಥ	II 490	ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ ಪುರಾಣ	I 105
ರಂಗನಾಯಕ ರಂಗನಾಯಕೀ ಸ್ತುತಿ		ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ್ರ	II 526
ಸಾಂಗತ್ಯ	II 489	ರಾಮದೇವ	I 276
ರಂಗರಾಜ	II 449	ರಾಮಧಾನ್ಯಚರಿತ	II 239
ರಂಗಾಸ್ವಾಮಿಯ ಶೃಂಗಾಕ ಸೂತ್ರೋ		ರಾಮನಾಥವಿಲಾಸ	II 271
ವಾಹರಣೆ	II 488	ರಾಮಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ	II 543
ರಂಗಾಚಾರ್ಯ	II 300	ರಾಮರಸವಿರೂಪಾಕ್ಷ	II 212
ರಕ್ಕಾ ಶತಕ	I 224, 451	ರಾಮಾನುಜ ವಿಜಯ	II 553
ರಟ್ಟಕವಿ	I 470	ರಾಮಾಯಣ	I 114, II 80
ರಟ್ಟನ ಜಾತಕ	II 270	ರಾಮಾಯಣ ಟೀಕೆ	II 360
ರಟ್ಟಮತ	I 402	ರಾಮೇಂದ್ರ	II 183
ರಟ್ಟಸೂತ್ರ	I 402	ರಾಯಸದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ	II 451
ರತ್ನಾಕರವರ್ಣ	II 274	ರುಕ್ಕಾಂಗದ ಚರಿತ	II 413, 475
ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕ	II 329	ರುಕ್ಕಾಂಗದ ಚರಿತ್ರ	II 438
ರಘೋದ್ಧರಣವಾಚ್ಯ	II 325	ರುದ್ರ	II 400
ರನ್ನ	I 62	ರುದ್ರಭಟ್ಟ	I 269
ರನ್ನಕಂದ	I 71	ರುದ್ರಭಾರತದ ಸ್ಪಷ್ಟ	I 179
ರವಿನಾಗಭಟ್ಟ	I 28	ರೇಚಣಮಂತ್ರ	I 268
ರಸಕಲಿಕೆ	I 269	ರೇಚುಗ	II 174
ರಸರತ್ನಾಕರ	II 248	ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ	I 215
ರಸವಿವೇಕ	I 118	ರೇಣುಕಾರ್ಯ ಚರಿತ	II 552
ರಾಚವಟ್ಟಿಯಾರಾಧ್ಯ	II 389	ರೇವಣ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 552
ರಾಘವಾಂಕ	I 235, 250	ರೇವಣಸಿದ್ಧ	I 215
ರಾಘವಾಂಕಚಾರಿತ್ರ	II 381	ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯ	II 46
ರಾಜಯೋಗದ ವಚನ	I 177	ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ	II 139
ರಾಜವಲ್ಲಭ	I 82	ರೇವಣಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ	I 282
ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ	II 443	ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದಂಡೇಶ	II 53
ರಾಜಾದಿಶ್ಯ	I 122	ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಕ	II 172
ರಾಜೇಂದ್ರ ವಿಜಯ	II 291	ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಯ್ಯ	II 535

ಪೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ ಶೋಭಾನೆ	II 303	ವಿಂಶತಿಪ್ರರೂಪಣೋಟಿಕೆ	I 407
ಲಕ್ಷ್ಮೀಕರ	II 522	ವಿಕಲ್ಪಮವಿಲಾಸ	II 426
ಲಿಂಗ	II 256	ವಿಕಲ್ಪಮಾಜುರ್ನ ವಿಹಯ	I 36
ಲಿಂಗಮಂತ್ರಿ	II 215	ವಿಜಯಕುಮಾರಿಯ ಚರಿತೆ	II 299
ಲಿಂಗಲೀಲಾವಿಲಾಸ ಚಾರಿತ್ರ	II 62	ವಿಜಯಣ್ಣ	II 86
ಲಿಂಗವಿಕಳಾವಸ್ಥೆಯ ವಚನ	II 290	ವಿಜಯವೆಂಕಟರಮಣ	II 554
ಲಿಂಗಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	II 324	ವಿಷ್ಣುಲಲಾಮ, ಬಿರುದು	II 177
ಲಿಂಗಾರ್ಚನ ರಗಳೆ	II 347	ವಿದ್ಯಾವಂದ	II 96
ಲೀಲಾವತಿ	I 127, 158	ವಿಘ್ನಾತಿಮುಹುರ್ಮು	II 254
ಲೋಕಪಾಲ	I 15	ವಿಮಲ	I 11
ಲೋಕಸ್ವರೂಪ	II 422	ವಿವಕ್ತತೋಟದಿವ್ಯ	II 281
ಲೋಕೋಪಕಾರ	I 163	ವಿರತಮಹಾಲಿಂಗದೇವ	II 147
ವಚನಗಳು I 167, 183-84, 187, 196, 201, 210, 212, 214, 265, 275 II 105		ವಿರುಪರಾಜ	II 148
ವಜ್ರ	I 438	ವಿರೂಪಾಕ್ಷ	II 347
ವಜ್ರಕುಮಾರಚರಿತ	II 341	ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪಂಡಿತ	II 307
ವಜ್ರಬಾಹು ಚರಿತೆ	II 226	ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಸ್ಥಾನ	II 81
ವರಕವಚಂದ್ರ, ಬಿರುದು	II 570	ವಿವೇಕಚಿಂತಾಮಣಿ	II 153
ವರ್ಧಮಾನ	II 316	ವಿವೇಕಚೂಡಾರತ್ನ, ಬಿರುದು	II 177
ವರ್ಧಮಾನ ಚರಿತೆ	II 212	ವಿಶ್ವೇಂದ್ರರಾಚಾರ್ಯ	I 216
ವರ್ಧಮಾನ ಪುರಾಣ	I 268, 301	ವಿಶ್ವೇಂದ್ರಪ್ರಕಾಶಿಕಾ ಟೀಕೆ	II 259
ವರಾಂಗ ನೃಪಚರಿತೆ	II 418	ವಿಷ್ಣುದಂಡಾಧಿಪ	I 137
ವಸ್ತುಕ ಬಸವಪುರಾಣ	I 413	ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ (ಗದ್ಯ)	II 478
ವಸ್ತುಕೋಶ	I 148	ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ (ಪದ್ಯ)	II 477
ವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತ	I 124	ವೀರಜನಪತಿ	II 425
ವ್ಯವಹಾರರತ್ನ	I 127	ವೀರಣಂದಿ	I 168
ವಾಕ್ಯಸುಧಾ ಟೀಕೆ	II 543	ವೀರಣಾರ್ಯ	II 433
ವಾಣೀಮುಕುರ, ಬಿರುದು	II 571	ವೀರಣಾರಾಧ್ಯ	II 429
ವಾಣೀಲತಂತ್ರಟೀಕೆ	II 104	ವೀರಭದ್ರರಾಜ	II 217, 343
ವಾಣಿಕುಮುದಚಂದ್ರ	I 113	ವೀರಭದ್ರವಿಜಯ	I 296, II 218
ವಾದರಾಜ	II 301	ವೀರಭದ್ರಸಾಂಗತ್ಯ	II 539
ವಾರಣಸೀಮಣ್ಣ	II 337	ವೀರಮಾಹೇಂದ್ರತಂತ್ರಟೀಕೆ	II 579
ವ್ಯಾಸರಾಯ	II 206	ವೀರಮಾಹೇಂದ್ರರಾಚಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ	II 259
ವಾಣೀದೇವ	I 320	ವೀರಮಾಹೇಂದ್ರರಾಚಾರಸಾರೋದ್ಧಾರ ಟೀಕೆ	II 23
		ವೀರಶೈವಪಂಡಿತತ್ರಯ	I 211

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ವೀರಶೈವರಗಳೆ	11 363	ಶಂಖವರ್ಮ	1 99
ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ ಟೀಕೆ	11 259	ಶಂಭುಪೂಜಾವಿಧಿ	11 254
	366	ಶಕುನಪ್ರಪಂಚ	11 173
ವೀರಶೈವಾಚಾರ್ಯಪಂಚಕ	1 214	ಶಕುನಸಾರ	11 179
ವೀರಶೈವಾಮೃತಪುರಾಣ	11 195	ಶಬರಕಂಠರವಿಲಾಸ	11 448
ವೀರಸಂಗಮ್ಯನ ಚರಿತೆ	11 437	ಶಬ್ದಮುಕೆ	11 169
ವೀರಸಂಗಮ್ಯನ ಚೌಪದಿ	11 544	ಶಬ್ದಮುಕೆದಪಂಥ	1 380
ವೀರೇಶಚರಿತ	1 139	ಶರಣಕವಿ	1 252
ವೀರೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ	1 235, 11 432	ಶರಣಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	11 298
ವೃತ್ತವಿಲಾಸ	1 169	ಶರಣುಬಸವ ರಗಳೆ	1 296
ವೃಷಭಗೀತೆ	11 77	ಶರಭಚಾರಿತ್ರಿ	1 235
ವೃಷಭೇಂದ್ರ ವಿಜಯ	11 446	ಶರಭಖೇಲೆ	1 96
ವೆಂಕಕವಿ	11 404	ಶಾಂತಮಲ್ಲ	11 390
ವೆಂಕಟಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	11 483, 496	ಶಾಂತರಸ	11 340
ವೆಂಕಟರ್ಮ	11 364	ಶಾಂತಲಿಂಗದೇಶಿಕ	11 454
ವೆಂಕಟಾರ್ಯ ಶಿಷ್ಯ	11 545	ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕ	11 377
ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಪ್ರಬಂಧ	11 404	ಶಾಂತವೃಷಭೇಶ	11 551
ವೆಂಕಯಾರ್ಯ	11 417	ಶಾಂತಾಚಾರ್ಯ	11 554
ವೇಣುಗೋಪಾಲವರ ಪ್ರಸಾದ	11 506	ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿಮುನಿ	11 200
ವೇದಭಾಷ್ಯ	1 381	ಶಾಂತಿನಾಥ	1 83, 217
ವೈಕುಂಠವರ್ಣನೆ	11 301	ಶಾಂತಿನಾಥಚರಿತೆ	11 200
ವೈಕುಂಠದಾಸ	11 516	ಶಾಂತಿಪುರಾಣ	1 43
ವೈದ್ಯಾಮೃತ	11 166	ಶಾಂತಿವರ್ಮ	1 168
ವೈದ್ಯಸಾಂಗತ್ಯ	11 250	ಶಾಂತೀಶ್ವರಪುರಾಣ	1 363
ವೈದ್ಯಸಾರಸಂಗ್ರಹ	11 300, 559	ಶಾಂತೇಶ	11 296
ವೈಭೋಗರಾಜಾಸ್ಥಾನ	11 201	ಶ್ಯಾಮಕುಂದಾಚಾರ್ಯ	1 10
ವೈರಾಗ್ಯನಿಧಿ, ಬಿರುದು	11 177	ಶಿರದಾವಿಲಾಸ	11 249
ವೈರಾಗ್ಯಪುರಾಣ	11 424	ಶಿರದಿನಾಥಪಂಡಿತ	1 268
ವೈರಾಗ್ಯಪಟ್ಟಿ	11 213	ಶಿರೀರಪ್ಪಕಾಶಿಕೆ	11 368
ಶಂಕರದಾಸಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ	11 518	ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ	1 173
ಶಂಕರದೇವ	11 361	ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ ಟೀಕೆ	1 389
ಶಂಕರದೇವರ ಕಂದೆ	11 362, 577	ಶಿಖಾರತ್ನವಚನ	1 176
ಶಂಕರವಿಮುಢ	1 163	ಶಿವಕವಿದೇವ	1 413
ಶಂಕರಶತಕ	11 362	ಶಿವಗಣಚಾರಿತ್ರಿ	11 389
ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ	11 452	ಶಿವಗಣದ ರಗಳೆಗಳು	1 292

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಶಿವಗೀತೆ	II 318	ಶ್ರೀವಿಜಯ	I 13
ಶಿವತತ್ವಚಿಂಕಾಮಣಿ	II 55	ಶ್ರೀವಿಜಯ ದಂಡನಾಥ	I 27
ಶಿವಮಹಿಮಾಶತಕ	II 294	ಶ್ರೀವಿಜಯರ್ ದಶಕೀರ್ತಿ ದೇವರ್	I 353
ಶಿವಮಾರಮತ	I 17	ಶ್ರೀಶೈಲಾರ್ಯ	II 557
ಶಿವಯೋಗಪ್ರದೀಪಿಕಾ ಟೀಕೆ	II 557	ಶುಕಸಪ್ತತಿ	II 484-85
ಶಿವಯೋಗಾಂಗಭೂಷಣ	II 74	ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ	II 299
ಶಿವಯೋಗದೇವ	I 199	ಶುಭಚಂದ್ರ	I 321, II 172
ಶಿವಲಿಂಗಚಾರಿತ್ರ	II 378	ಶೂದ್ರಕ	I 24
ಶಿವಲಿಂಗಮಹಿಮಾನವ್ತದಿ	II 572	ಸೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ	I 181
ಶಿವಲಿಂಗಯೋಗ	II 519	ಶೃಂಗಾರಕಥೆ	II 215
ಶಿವಲಿಂಕಮಂಚಣ್ಣ	I 212	ಶೃಂಗಾರಕವಿ	II 338
ಶಿವಸರ್ವಾಂಗ ಸ್ತುತಿ	II 559	ಶೃಂಗಾರಕವಿ ಹಂಸರಾಜ	II 328
ಶಿವಸರ್ವಾವಯವಸ್ತೋತ್ರ	II 559	ಶೃಂಗಾರದ ಹಾಡುಗಳು	II 489
ಶಿವಾಕ್ಷರಮಾಲೆ	I 244	ಶೃಂಗಾರಮ್ಮ	II 516
ಶಿವಾರ್ಥ ಶತಕ	II 72	ಶೃಂಗಾರ ರತ್ನಾಕರ	I 308
ಶಿವಾಧಿಕೃಪುರಾಣ	II 354	ಶೃಂಗಾರ ಶತಕದ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 485
ಶಿವಾಧಿಕೃಪಿಖಾಮಣಿ ಟೀಕೆ	II 365, 367	ಶೃಂಗಾರಸಾರ	I 340
ಶಿವಾವಲ್ಲಭಶತಕ	II 72	ಶೃಂಗಾರ ಸ್ತೋತ್ರೋದಾಹರಣೆ	II 489
ಶಿಶುಮಾಯಾಣ	I 349	ಶ್ರೀಣಿಕ ಚರಿತ್ರೆ	II 86
ಶ್ರೀಕಂಠರಸೋಮೋದ್ವರ ಶತಕ	II 211	ಶ್ರೀತನ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 32
ಶ್ರೀಗಿರಿಚಂದ್ರ	II 69	ಶೇಷ	II 438
ಶ್ರೀಚಿತ್ರಮಾಲೆ	I 385	ಶೇಷಧರ್ಮ	II 459, 483
ಶ್ರೀಧರವೇದ	II 166	ಷಟ್ಪಥಲಗದ್ಯ	II 70
ಶ್ರೀಧರಾಂಕ	II 259	ಷಟ್ಪಥಲ ಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರ	I 180
ಶ್ರೀಧರಾಚಾರ್ಯ	I 75	ಷಟ್ಪಥಲ ಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರ ಟೀಕೆ	II 51
ಶ್ರೀನಾಥ	II 152	ಷಟ್ಪಥಲ ಜ್ಞಾನಸಾರಾಮೃತ	II 100
ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತ	I 212	ಷಟ್ಪಥಲ ಜ್ಞಾನಸಾರಾಮೃತದ ವಚನದ	
ಶ್ರೀಪದಾರ್ಥಿ	I 304		ಟೀಕೆ II 527
ಶ್ರೀಪಾಲಚರಿತ	II 181, 553	ಷಟ್ಪಥಲದ ಬೆಡಗಿನ ವಚನದ ಟೀಕೆ	II 527
ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	II 300, 483, 498	ಷಟ್ಪಥಲದ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧದ	
ಶೀಲವಂಶಯ್ಯ	I 199		ನಿರ್ವಚನ II 127
ಶೀಲವಂಶಯ್ಯನ ತ್ರಿವಿಧಿ	I 199	ಷಟ್ಪಥಲದ ವಚನ	I 175, 177
ಶೀಲವಂಶಯ್ಯನ ತ್ರಿವಿಧಿಯ ಟೀಕೆ	II 453	ಷಟ್ಪಥಲವೇಕೆ	II 51
ಶೀಲಸಂಪಾದನೆ	I 293	ಷಟ್ಪಥಲ ಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	II 298
ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ	I 7	ಷಟ್ಪಥಲೋಪದೇಶ	II 56

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಷಡಕ್ಷರಕಂದ	1 186	ಸರಣ	1 299
ಷಡಕ್ಷರದೇವ	11 442	ಸ್ಥೂತಂತ್ರ	1 328
ಷಡಕ್ಷರ ರಗಳೆ	11 363	ಸರಸ್ವತೀಮುಖತೀಲಕ, ಬಿರುದು	11 179
ಸಂಗನ ಬಸವೇಂದ್ರ	11 325	ಸರ್ವಜ್ಞ	11 532
ಸಂಗೀತಸತ್ಯತಿ	11 544	ಸರ್ವಜ್ಞನ ತ್ರಿಪದಿ	11 533
ಸಂಪಾದನೆಯ ಗುರುಲಿಂಗದೇವ	11 453	ಸರ್ವಜ್ಞಮೂರ್ತಿಯ ತ್ರಿವಿಧಿ	11 324
ಸಂಪಾದನೆಯ ಚಿನ್ನಂಜಿದೇವ	11 214	ಸ್ವರೂಪಾಮೃತ	11 77
ಸಂಪಾದನೆಯ ಪರ್ವತೇಶ್ವರ	11 520	ಸ್ವಸ್ವರೂಪ ಪುರಾಣಿಕ	11 365
ಸಂಪಾದನೆಯ ವೀರಣಾಚಾರ್ಯ	11 324	ಸಹಜಾತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ ಟೀಕೆ	1 408
ಸಂಸ್ಕೃತಸಹೋದರಿ	1 367	ಸಹಜಾನಂದ	11 389
ಸಕಲೇಶವಾದರಸ	1 166	ಸಹವಾಸಿ ನರಂಜನಾವಧೂತ	11 541
ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	1 208	ಸಹಸ್ರಗುಣನಾಮ	1 294 ; 11 345
ಸಜ್ಜನ ಚಿತ್ರವಲ್ಲ ಭ ಟೀಕೆ	1 422	ಸಾಂತ್ವಹಂತ	1 137
ಸ್ತುತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ	11 125	ಸಾತ್ವಿಕಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸ	11 480
ಸ್ತುತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ವಚನ	11 125	ಸಾತ್ವಿಕ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ ವಿಲಾಸ (ಗ)	11 450
ಸದಾಸಂದಯೋಗಿ	11 222	ಸಾನಂದಗಣೇಶ ಸಾಂಗತ್ಯ	11 207
ಸದಾಶಿವ	11 559	ಸಾನಂದ ಚರಿತ್ರೆ	1 277
ಸದಾಶಿವಯೋಗಿ	11 271	ಸಾನಂದಶಿವಯೋಗಿ	11 128
ಸದ್ಗುರು ರಗಳೆ	1 295	ಸಾರತ್ರಯ ಟೀಕೆ	1 416
ಸದ್ಗುರುರಗಳೆಯ ಟೀಕೆ	11 365	ಸಾರಸ್ವತ ವ್ಯಾಕರಣ ಟೀಕೆ	11 169
ಸದ್ಗುರುರಹಸ್ಯ	11 75	ಸಾಸಲ ಭೈರವೇಂದ್ರ ಚರಿತೆ	11 254
ಸನತ್ಕುಮಾರ ಚರಿತೆ	11 129, 353	ಸಾಸಲಯ್ಯ	11 441
ಸ್ತನಕತಕ	1 305	ಸಾಹಸಭೀಮವಿಜಯ	1 68
ಸಪ್ತಜ್ಞ	11 560	ಸಾಳ್ವ	11 243
ಸ್ತುಪ್ತಗದ್ಯ	11 302	ಸಿಂಗದೇವ	1 305
ಸ್ತುಪ್ರಕಾಶ	11 543	ಸಿಂಗರಾರ್ಯ	11 503
ಸಮಂತ ಭದ್ರ	1 1	ಸಿಂಗಿರಾಜ	11 14E
ಸಮಯಪರೀಕ್ಷೆ	1 193	ಸಿಂಹಪ್ರಾಯೋಪಗಮನ	1 319
ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರಕಾಶಮುಡಿ	11 186, 333	ಸಿಂಹರಾಜ	11 421
ಸಮಾಧಿಕತಕ ಟೀಕೆ	1 159	ಸಿದ್ಧಪ್ಪ	11 551
ಸಮುದಾಯದ ಮಾಘಣಂದಿ	1 388	ಸಿದ್ಧ	11 556
ಸ್ಮಯಂಭು ರುದ್ರ	1 320	ಸಿದ್ಧನಂಜಯತಿ	11 367
ಸ್ಮಯಂಭುರುದ್ರರ ವಚನ	1 320	ಸಿದ್ಧನಂಜೀಶ	11 379
ಸರಣಾ ಹನುಮೇಂದ್ರ ಚರಿತೆ	11 528	ಸಿದ್ಧನೀತಿ	11 551
ಸರಣಾ ಹನುಮೇಂದ್ರ ಯಶೋವಿಲಾಸ	11 5-9	ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶ	11 437

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಸಿದ್ಧರಾಮ	I 183	ಸೋಣ್ಣ ಬೈರೆಗೌಡನ ಚರಿತ್ರೆ	II 513
ಸಿದ್ಧರಾಮ ಪುರಾಣ	I 243	ಸೋಬಗಿನ ಸುಗ್ಗಿ	I 367
ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಶಿವಯೋಗಿ	II 322	ಸೋಬಗಿನ ಸೋನೆ	II 43
ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಶತಕ	II 282	ಸೋಮ	II 538
ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ ಟೀಕೆ	I 408	ಸೋಮನಾಥ	II 412
ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ	II 282	ಸೋಮನಾಥಕವಿ	II 327
ಸಿಮ್ಮಲಿಗಯ ಚೆನ್ನಯ್ಯ	I 195	ಸೋಮನಾಥ ಚರಿತೆ	I 241
ಸಿರಿನಾಮಧೇಯ	II 257	ಸೋಮನಾಥ ಪಂಡಿತ	I 352
ಸಿರಿಯಾಳಸೆಟ್ಟಿಯ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 435	ಸೋಮರಾಜ	I 338
ಸಿರುಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 556	ಸೋಮಶೇಖರ ಶಿವಯೋಗಿ	II 527
ಸುಂಕದ ಬಂಕಣ್ಣ	I 210	ಸೋಮಾರಾಧ್ಯ ಶತಕ	I 293
ಸುಕರ ಸುಕವಿಕಂಠಾಭರಣ	I 155	ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕ	I 293
ಸುಕವಿ ಕಂಠಾಭರಣ, ಬಿರುದು	II 178	ಸೋಸಲೆ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯ	II 365
ಸುಕವಿಕರ್ಣಾಭರಣ, ಬಿರುದು	II 571	ಸೌಂದರ ಪುರಾಣ	II 89
ಸುಕವಿನಿಕರನಿಳಂಪ, ಬಿರುದು	II 178	ಸೌಂದರ ವಿಲಾಸ	II 335
ಸುಕುಮಾರಚರಿತೆ	I 84	ಸೌಂದರ್ಯ ರತ್ನಾಕರ	II 268
ಸುಕುಮಾರಭಾರತಿ	II 267	ಹಂಪೆಯ ಮೊದಿರಾಜ	I 113
ಸುಗುಣಕಂಠಾಭರಣ, ಬಿರುದು	II 178	ಹಂಪೆಯ ರಾಮಿತಂದೆ	I 251
ಸುಗುಣಕರಂಡ, ಬಿರುದು	II 178	ಹಂಪದೇವ	I 216
ಸುಗುಣರತ್ನಕರಂಡ, ಬಿರುದು	II 173	ಹಂಪರಾಜ	I 139
ಸುಗುಣಲೀಲೆ	I 198	ಹದಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ	I 196
ಸುಜನಮನೋಜ, ಬಿರುದು	II 571	ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ	II 505
ಸುಭದ್ರಾಹರಣ	I 385	ಹಮ್ಮೀರಕಾವ್ಯ	II 291
ಸುಮನೋಬಾಣ	I 161	ಹಯಾಸ್ತ್ರ	I 90
ಸುಯೋಗಚಾರಿತ್ರೆ	II 424	ಹಯಸುರಸಮುಚ್ಚಯ	II 369
ಸುರಂಗಕವಿ	II 160	ಹರಭಕ್ತ	I 381
ಸುವಿಚಾರಚರಿತೆ	II 439	ಹರಲೀಲೆ	I 223
ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾಕರ	II 558	ಹಣಿಚಾರಿತ್ರೆ	I 344
ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾಣ್ಣವ	I 370	ಹರಿಸಾಲ	I 138
ಸೂಪಾಸ್ತ್ರ	I 16, II 184	ಹರಿಭಕ್ತ ಸಾರ	II 242
ಸೂರೈ	II 369	ಹರಿಯಾಣ್ಣ	I 83
ಸೈಸ್ವಯ ವಚನ	I 182, 183	ಹರಿವಂಶ	I 23
ಸೇನಬೋವ ಮೊದಮಯ್ಯ	I 99	ಹರಿವಂಶಾಭ್ಯುದಯ	I 310
ಸೈಗೊಟ್ಟ ಶಿವಮಾರ	I 17	ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಕಾವ್ಯ	I 233
ಸೋಬ್ಬರ ಬಾಚರಸ	I 187	ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಸಾಂಗತ್ಯ	II 203, 231, 232, 430

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಹರಿಹರನುಹತ್ವ	I 235	ಹಸ್ತಿಮಲ್ಲ	I 399
ಹರಿಹರಸೂರಿ	I 290	ಹಾಡುಗಳು	I 397
ಹರೀಶ್ವರ I 224 , II 351		ಹಾರಾಸ್ಯ ಪುರಾಣ	II 575
ಹರೀಶ್ವರಾದಿಗಳು I 219		ಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯ	I 204
ಹರೀಶ್ವರಾದಿಗಳು ಸ್ತುತಿಸುವ ಪೂರ್ವ		ಹಿರಿಯೂತ ರಂಗ	II 407
ಕವಿಗಳು I 222		ಹುಚ್ಚಣ್ಣ	II 312
ಹಲಗೆ II 430		ಹುಲಿಗರೆಯ ಮಾಯದೇವ	I 250
ಹಲಾಯುಧ I 224		ಹೆಸರು ತಿಳಿಯದ ವಚನಕಾರರು	II 115
ಹಲಾಯುಧಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ I 413		ಹೇಡೂರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 435
ಹಸ್ತಾಯುರ್ವೇದ ಟೀಕೆ II 343		ಹೊನ್ನಮ್ಮ	II 505
ಹಸ್ತಿಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ II 473			

SUPPLEMENT.

ಅನುಬಂಧ.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯ ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಕ್ತವಾಗದೆ ಇರುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಅನುಬಂದದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀವೆ. (ಕಂ—ಕಂದ, ಗ—ಗದ್ಯ, ಚಂ—ಚಂಪು, ತ್ರಿ—ತ್ರಿಪದಿ ; ಯ—ಯಕ್ಷಗಾನ, ವ್ರ—ವೃತ್ತ, ಸಾಂ—ಸಾಂಗತ್ಯ, ಹಾ—ಹಾಡು.)

ಅಂಬರೀಷ ನೃಪಾಲ ಚರಿತ್ರೆ (ಷ)
ಅಕಳಂಕಚರಿತ್ರೆ ಟೀಕೆ
ಅಕಳಂಕಾಷ್ಟಕ ಟೀಕೆ
ಅಕ್ಷರಪ್ರಶ್ನೆ
ಅಕ್ಷರಲಕ್ಷಣ ಟೀಕೆ
ಅಪಿಂದಸ್ವರೂಪ
ಅಘಭೇದ ಟೀಕೆ
ಅಜಾಮಿಳ ಕಥೆ
ಅಜಾಮಿಳ ಚರಿತ್ರೆ (ಹಾ)
ಅಜಿತಸೇನ ಕೃತ ಶ್ರುತಬೋಧದ ಟೀಕೆ
ಅಜೀವೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ
ಅತಿಕಾಯನ ಕಾಳಗ (ಯ)
ಅನಂತ ಶತಕ ಟೀಕೆ
ಅನಾದಿ ವೀರಶೈವ ಪುರಾಣ
ಅನುಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಟೀಕೆ
ಅನುಭವದ ಚಟನೆ
ಅನುಭವ ವೈದ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ
ಅನುಭವ ಸೂತ್ರ ಟೀಕೆ-ಚಿನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ಅನುಭವ ಸ್ತೋತ್ರ
ಅನುಭವಾಮೃತ (ಗ)
ಅಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ (ಷ)
ಅಪರೋಕ್ಷಾನುಭೂತಿಯ ಟೀಕೆ

ಅಬ್ಬಿಕಲ್ಪ (ಮೆಳೆಯಲಕ್ಕಣ)
ಅಭಿಧಾನ ರತ್ನಮಾಲೆಯ ಟೀಕೆ
ಅಭಿನವ ಪಂಚತಂತ್ರ
ಅಭಿಮನ್ಯು ಕಾಳಗ (ಯ)-ಲಿಂಗರಾಜ
ಅಮರ ಟೀಕೆ
ಅಮರಸಂಪದ ವೃತ್ತಿ
ಅಮುಗಿ ದೇವಯ್ಯಗಳ ಚಾಂತ್ರಿ
ಅಮೃತೇಶ್ವರ ಭಾಷ್ಯದ ಟೀಕೆ
ಅಂಕುರಾರದ ಪುಷ್ಪೋತ್ತರ
ಅರುಂದತಿಯ ಹಾಡು
ಅರುವತ್ತು ಮೂವರು ಪ್ರಮಥ ಗಣಾಧೀಶ್ವರರ
ಸ್ತುತಿ (ಷ)
ಅರವತ್ತುಮೂವರು ಪುರುಷನರ ಚರಿತ್ರೆ
ಅರುಣ ಸಪ್ತಪದ ವಚನ-ಷಣ್ಮುಖಾ ಮಿ
ಅರ್ಚಿರಾದಿ (ಗ)
ಅರ್ಜುನ ಕೂರವಂಜಿ
ಅರ್ಧಪಂಚಕದ ಟೀಕೆ
ಅರ್ಧದ್ವಾದಶ
ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುವಿನ ಸಾಂಗತ್ಯ
ಅವಧೂತ ಗೀತ-ಶಿವಯೋ ಗಾಂವ್ವ
ಅರ್ಜುನವೇದದ ಟೀಕೆ
ಅಸ್ತಿನೇ ಸಂಹಿತೆಯ ಟೀಕೆ

ಅಶೋಕ ಸುಂದರೀ ಪರಿಣಯ
 ಅಷ್ಟಶ್ಲೋಕಿಯು ಟೀಕೆ
 ಅಷ್ಟಾವರಣ - ರುದ್ರದೇವ
 ಅಷ್ಟಾವರಣದ ವಚನ
 ಅಷ್ಟಾವರಣ ಮಹತ್ವದ ಸ್ತೋತ್ರ
 ಅಷ್ಟಾವರಣ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
 ಆಹಿಂಸಾ (ಯ) - ಅಂತಸ್ತು
 ಆಗಮ ವಚನ
 ಆಚಾರಕ್ರಮ (ಸಾಂ) - ವಿಜಯಣ್ಣ
 ಆತ್ಮಚಿಂತನ
 ಆತ್ಮಾನುರೂಪನದ ಟೀಕೆ
 ಆದೀಪರಸ್ತೋತ್ರ-ನಂಬಿಯರು ನಂಜಪಯ್ಯ
 ಆನಂದ ಕಂದದ ಟೀಕೆ
 ಆನೆಗೊಂದಿ ಅರಸುಗಳ ವಂಶಾವಳಿ
 ಆನೆಗೊಂದಿ ಮೈನೂರರಸರ ಪ್ರಭುತ್ವ
 ಆನೆಗೊಂದಿ ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ
 ಆರಾದನೆ
 ಆರೋಗ್ಯಚಿಕಿತ್ಸಾಮಣಿ
 ಆಸ್ಥಾನಚಿತ್ರಗೌಳಿಯ ಫಲ
 ಆಳವಂದಾರಸ್ತೋತ್ರದ ಟೀಕೆ
 ಇಂದ್ರಜಿತು ಮೈರಾವಣರ ಕುಳಗ (ಸು)
 ಇಕ್ಕೇರಿಯರಸರ ವಂಶಾವಳಿ
 ಇವತ್ತೊಂದು ನಾಂದ್ಲ - ಶಾಂತವೀರದೇವಿಕ
 ಈಶ್ವರಕಲ್ಪ (ನೈದ್ಯ)
 ಈಶ್ವರಗೀತೆ
 ಉಂಗುರಸಂಧಿ (ಯ)
 ಉಗ್ರಾದಿತ್ಯಕೃತ ಕಲ್ಪಾಣಕಾರಕದ ಟೀಕೆ
 ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರೆ
 ಉತ್ತರರಾಮಾಯಣ (ಪು)
 ಉತ್ತರಾದಿತ್ಯಾತ್ಮಾಲಯಂಗಳ ವಿವರ
 ಉದಯ ರಾಗಗಳು
 ಉದಯರಾಗದ ವಚನ
 ಉದಾಹರಣಗದ್ಯ - ಸೋಮನಾಥ
 ಉದ್ಧರಣ
 ಉದ್ಧರಣೆಯ ಕಟ್ಟು
 ಉದ್ಧರಣೆಯ ಸಂಬಂಧ
 ಉದ್ಧವಪ್ರಶ್ನ ಟೀಕೆ

ಉಪೇಶ್ವರ ಸಂಗ್ರಹ
 ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ (ಇಂ) ಟೀಕೆ
 ಉಪಸರ್ಗಶೇಖರಗಳ ಕಥೆ
 ಉಪ್ಪಾಲಿಗರ ಉತ್ಪತ್ತಿ
 ಉರಿಲಿಂಗಸ್ತವ
 ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಕಂಠಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ
 ಎಲಹಂಕನಾಡವಂಭು ಕೆಂಪೆಗೌಡರಯ್ಯನವರ
 ವಂಶಾವಳಿ

ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತಮಧರ ಬಿಡಗಿನ ವಚನ
 ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾಣನರ ವಚನ
 ಏಕಸ್ವರೂಪ ಸಾತಿರಾಸ್ತ
 ಏಕಾಂತರಾಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ
 ಏಕಾಂತರಾಮಿ ತಂದೆಗಳ ೮೫
 ಏಕಾಕ್ಷರನೃಪಂಜು ಟೀಕೆ
 ಏಕೋತ್ತರರತ್ನಸಂಬಂಧ
 ಏಕೋತ್ತರರತ್ನಸ್ಥಳ ಸಾರಸಂಗ್ರಹ
 ಎದುಬಗಯ ಸ್ತೋತ್ರ
 ಐರಾವತ (ಸಾಂ) - ಎಂಬಾಚಯ್ಯ
 ಐರಾವತ (ಪಾ)
 ಐರಾವತ ಕಥೆ (ಗ)
 ಓಗಟಿಯ ಚೌಪದ
 ಔಷಧಯೋಗವರಣ (ಗ)
 ಔಷಧವಿಧಾನ (ಗ)
 ಕಂಠೀರವರಾಜಪದಗಳು
 ಕಂದಪಂಚಸ್ತೋತ್ರ
 ಕಂಠವಧಿ (ಯ)
 ಕಕ್ಕೋಕ (ಪ)
 ಕಟ್ಟಿಗೆಯ್ಯಸ್ವಾಮಿಗಳ ತಾರಾವಳಿ
 ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರ ಕಥೆ
 ಕದಂಬನೀತಿ ಪದ್ಯಗಳು
 ಕದಂಬನೀತಿಯ ವಚನ
 ಕದಿರೆರಾಯರ ಪೂರ್ವಪ್ರಶ್ನ
 ಕನಕಪೀಠ ಚರಿತ್ರೆ
 ಕನರಾದೇರದ ಜ್ಞಾನರಾಜ ವಂಶಾವಳಿ
 ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ (ಗ)
 ಕನ್ನಡ ಗಣಿತ
 ಕನ್ನಡ ಗಾದೆಗಳು

ಕನ್ನಡ ದೇವಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
 ಕನ್ನಡಪದ ಭಂಡಾರ
 ಕನ್ನಡಪದ ಮಂಜೂಷೆ
 ಕನ್ನಡ ಸ್ತೋತ್ರರತ್ನ
 ಕಬ್ಬಿಜೊನ್ನ
 ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾಮ
 ಕಮರಾಚಲದ ಕೋಟಿಯ ಕೃಷಿಯತ್ತು
 ಕರಣಪ್ರಕಾಶಟಿಕೆ (ಮೂಲ ಬ್ರಹ್ಮದೇವಕೃತ)
 ಕರಣಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯ ಟೀಕೆ
 ಕರಣಹಸುಗೆಯ ಬಯಲನುಡಿ
 ಕರನೀರರಾಯಚರಿತ್ರೆ
 ಕರಸ್ಥಲದ ವೀರಣ್ಣಗಲ ವಚನ
 ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಲಿಂಗಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ (ಶಕ
 1672) — ಶಿವನುಗ

ಕರಿಕಾಲಚೋಳ ಚರಿತ್ರೆ
 ಕರಿಬಸವೇಶ್ವರನ ವಚನ
 ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗ
 ಕರ್ಣಾಟಕ ಧಾತುಮಾಲಿಕೆ
 ಕರ್ಣಾಟಕ ನಿಘಂಟು (ವೈ)
 ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಮಂಜರಿ (ಆಶಾಚಪ್ರಕ್ರಿಯೆ)
 ಕರ್ಣಾಟಕ ರಘುವಂಶ (ಪ)
 ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದ
 ಕರ್ಣಾಟಕಶಬ್ದಮಂಜರಿಯ ಟೀಕೆ
 ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಸಿದ್ಧಿ
 ಕರ್ಮಪ್ರಕೃತಿ ಟೀಕೆ
 ಕಲ್ಪಸಂಗ್ರಹ (ವೈದ್ಯ)
 ಕಲ್ಪಲಯ ವೃತ್ತ
 ಕಲ್ಯಾಣದ ಕರಣರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ನಿರೂಪ
 ಕಲ್ಯಾಣಪಟ್ಟಣದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
 ಕಲ್ಯಾಣವುರ ಮಹಿಮೆ
 ಕವಿಕಂಠಸಾಶ
 ಕವಿಕಾಮದೊರೆ
 ಕವಿಸಮಯ
 ಕಸ್ತೂರೀತಿಲಕ ಪಂಚಾಶತ್ತಿನ ಟೀಕೆ
 ಕಳಿಂಗನೀತಿ
 ಕೃತ್ಯಚೂಡಾಮಣಿಯ ಟೀಕೆ
 ಕ್ಷಪಣಸಾರ ಟೀಕೆ

ಕ್ಷಮಾಮೋಡಶಿಯ ಟೀಕೆ
 ಕಾಪಾಲಿಕಮತದ ವರ್ಣನೆ
 ಕಾಮಚರಿತದ ಹಾಡು
 ಕಾಮನೇವನ ಶೂರವಿ
 ಕಾಮಲೀಲಾತಂತ್ರ
 ಕಾರ್ತಿಕಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
 ಕಾಲಚಕ್ರ
 ಕಾಲಜ್ಞಾನ — ಷಡಮಾವಿಡಿ ಕರಿಬಸವಸ್ವಾಮಿ
 ,, ,, — ಬಾಗಡಿಕೋಟಿ ಚಕ್ರಸ್ವಾಮಿ
 ,, ,, — ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ
 ಕಾಲಭಂಜನ ಚೂರಿತ್ರೆ (ಶ್ರೀತನಸಾಂಗತ್ಯ II,
 132)

ಕಾವ್ಯಸಾರ — ಅಲ್ಲಕ್ಕವಿ
 ಕಾಳಿಕಾಪಟಲ ಟೀಕೆ
 ಕ್ರಿಯಾಕಾರಕ
 ಕ್ರಿಸ್ತಜೀವನುಕ್ತಿ ವಿವೇಕ
 ಕ್ರಿಸ್ತಮತಬೋಧೆ
 ಕೀಚಿಕಸಂಹಾರ
 ಕೀರ್ತನಾಲಕ್ಷಣ
 ಕೀರ್ತನೆಗಳು — ವೀರಣ್ಣವಿ
 ಕೀರ್ತಿರಾಜವಿಜಯ (ಗ)
 ಕೀಲಕಪಟಲಟೀಕೆ
 ಕುಂದಾಪುರದ ವರ್ಣನೆ
 ಕುಂಬಾರಗುಂಡಯ್ಯನ ಕಥೆ
 ಕುಂಭಕರ್ಣಯುದ್ಧ
 ಕುಮಾರರಾಯಚರಿತ್ರೆ — ರಂಗಯ್ಯ
 ಕುಮಾರಿ
 ಕುರುಬರಟ್ಟುಮತ
 ಕುರುಬರ ರಮಲುವಿದ್ಯೆ
 ಕುವಲಯಾನಂದ ಟೀಕೆ
 ಕ್ಷುದ್ರಮಂತ್ರ
 ಕೊಷ್ಣಾಂಡಪುರಾಣ

ಕೃಷ್ಣಕರ್ಣಾಮೃತ ಟೀಕೆ — ಚೆಲುವಾಂಬೆ
 ಕೃಷ್ಣಗೋಪೀಸಂವಾದ (ಹಾ)
 ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರವರ ವಂಶಾವಳಿ (ಶಕ
 1787) — ವಂಶಾವಳಿ ರಾಮಯ್ಯ

ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮಂಗಳ ಮಂಜರಿ—ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
ಮುದುಕಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್

ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮಂಗಳಾಪ್ರಕ—,,

ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸೋಪಾನ

ಕೃಷ್ಣರಾಜಾಭ್ಯುದಯ ಟೀಕೆ (೧೨೫೯)

ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ವಿಲಾಸ (ಯ) — ಶ್ರೀನಿವಾಸ
ಸಿದ್ಧಾಂತಿ

ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಗಾಜ್ಜನಾಳದ ವಿವರ

ಕೃಷ್ಣಜ್ಞಾನರ ಕುಳಗ (1895)

,, (ಸಾಂ)—ನಂಬಾಚಯ್ಯ

ಕೃಷ್ಣಜ್ಞಾನರ ದುಂದುಮೆ—ಬಸವಲಿಂಗ

ಕೃಷ್ಣಜ್ಞಾನ ಸಂಗ್ರಾಮ (ಯ)

ಕೆಂಪರಾಯರ ಹಾಡು

ಕಳದಿಯರಸರ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ — ಚೆನ್ನ ಭಂಡಾರ
ಪುರುಷೋತ್ತಮಯ್ಯ

ಕಳದಿಯರಸರ ವಂಶಾವಳಿ

ಕೇದಾರೇಶ್ವರ ಕಥೆ

ಕೇರಳಪ್ರಶ್ನ (ಪ)

ಕೈವಲ್ಯದರ್ಪಣ (ಹಾ)—ಬಾಲ ಲೀಲಾ ಮಹಂ
ಶಶಿವಯೋಗಿ

ಕೈವಲ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಟೀಕೆ

ಕೈವಲ್ಯಸಾರ ಟೀಕೆ

ಕೈವಲ್ಯ ಸೋಪಾನ

ಕ್ರೈಸ್ತ ಸ್ವಾರ್ಥನಾ ರತಕ (1898)

ಕೊಂಕಣಿಗರ ಮತದ ವರ್ಣನೆ

ಕೊಂಡಗೊಳ ಕೇಶಿರಾಜಯ್ಯಗಳ ವಚನ

ಕೊಂಬು ಕಾಲಿ ಮಾಡುವ ವರ್ಣನೆ

ಕೊರವಂಜಿ — ಇಮ್ಮಡಿ ಮುರಿಗೆಸ್ವಾಮಿ

ಕೊಲ್ಲಿಸಾಕೆಯ ಪುರಾಣ

ಕೊಂಕಣಿಯ ಮಂಡ

ಕೊಂಕ ಪುರಿಕೋಶ ಟೀಕೆ—ಅವಧೂತ ಶಿವಯೋಗಿ

ಕೋಳೂರು ಕೊಡಗೂಸಿನ ಕಥೆ

ಒಗಪ್ರಕಾಶಟೀಕೆ

ಗಂಗಾ ಗಿರಿಜಾ ಸಂವಾದ

ಗಂಗಾ ಗೌರಿ ಸಂವಾದ ಕಾವ್ಯ

ಗಂಗಾವತರಣ (ಚಿಂ)—ಒಕ್ಕಿ ನಾರಣಪ್ಪ

ಗಂಗೋದಯದ ಟೀಕೆ

ಗಣ ಸಾಂಗತ್ಯ

ಗಣಾದಂಬರ — ಚೆನ್ನ ಬಸವ

ಗಣತವಿಳಾಸ ಟೀಕೆ

ಗರಳಪುರೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಗರುಡ ಪುರಾಣ ಟೀಕೆ

ಗರುಡ ಪರಬ್ರಾಹ್ಮಣದ ಟೀಕೆ

ಗರುಡಮಂತ್ರ ಟೀಕೆ

ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ (ಹಾ)

ಗಿರೀಶ ರತಕ

ಗೀತಗೋಪಾಲ ಟೀಕೆ—ಅಪ್ರಮೇಯಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಗೀತ ವಾರಂಗ

ಗೀತವಿವರಣೆಗದ ಟೀಕೆ

ಗೀತಾಭಾರತ—ಸದಾನಂದಯೋಗಿ

ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಕಥೆ (ತ್ರಿ)

ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಶಿವನೌಪ್ಯ

ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಸಾಂಗತ್ಯ

ಗುಂಡ ಬೊಮ್ಮಗಳ ಸಂಗ

ಗುಣಗಾಂಕೆಯಂ

ಗುಣಜೀವ ಮಾರ್ಗಣಾಸ್ಥಾನ

ಗುರುಕರಣ ತ್ರಿಪದಿ

ಗುರುಕರುಣಾಮೃತದ ವಚನ (ಪ)

ಗುರುಬಸವಾಚಾರ್ಯರ ವಚನ

ಗುರು ಬೋಧಾಮೃತ (ಪ)—ಕೆರೆಯೂರು ಪುರದ

ಗುರುದೇವ

ಗುರುಬೋಧೆ

ಗುರುಭಕ್ತಿ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಕಥೆ

ಗುರು ಕಂಕರೇಶ್ವರತತಕ (ಪ)

ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಬೋಧೆ—ಕೃಷ್ಣಯೋಗೇಂದ್ರ

ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಯೋಧೆ

ಗುಹೇಶ್ವರ ಗುಟ್ಟು

ಗುಹೇಶ್ವರ ಚರಿತ

ಗುಹೇಶ್ವರ ವಚನ ಟೀಕೆ

ಗೊಮ್ಮ ಟಾಡ್ಕಾಯ — ಸೂರಿಪಂಡಿತ

ಗೊಮ್ಮ ಟೀಕೆದ ಚರಿತ—ಬ್ರಹ್ಮಸೂರಿಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಗೊರಕನಾಥಮತವರ್ಣನೆ

ಗೊರಕನ ಸಂಸಾದನೆ

ಗೋತ್ರಪ್ರವರ ನಿರ್ಣಯಟೀಕೆ

ಗೋಪದ್ವೈವ್ರತಮಹಿಮೆ (ಪದ್ಮಪರಾಣ)
ಗೋಪಿಯ ಹಾಡು
ಗೋಪೀ ವಸ್ತ್ರಾಶ್ರಯಾರದ ಕಥೆ ಮಾನಮಧುರ

ದಾಸ

ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
ಗೋವಿನ ಕಥೆ (ಪು)
ಗೋವಿನ ಹಾಡು
ಗೌಳಿಯ ಶಕುನ
ಘಟೋದ್ಧರಣಿ
ಚಂದ್ರವನವರ ಪದ
ಚಂದ್ರದ್ರೋಣ ಪರ್ವತದ ವರ್ಣನೆ
ಚಂದ್ರಸ್ವರಫಲ
ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ — ನಂಜುಂಡ
ಚಂದ್ರೋದಯ ವರ್ಣನೆ
ಚಕ್ರಭೇದಸುಲ ಲಕ್ಷಣ
ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಜನಸ್ತೋತ್ರ
ಚತುರ್ವಿಧಾರ್ಪಣ (ಗ)
ಚತುಶ್ಚೋಕಿಯ ಟೀಕೆ
ಚವೀಸರಾಣಿ ಟೀಕೆ
ಚಾಟುಶ್ಲೋಕ ಟೀಕೆ
ಚಾಣಕ್ಯನ ಕಥೆ
ಚಾಣಕ್ಯನೀತಿ
ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ವಂಶರತ್ನಾಕರ
ಚಾಮುಂಡಿಕಾ ಲಭುಃಫಂಟು ಟೀಕೆ
ಚಿಕದೇವರಾಜ ಚೌಪದ — ಸಂಗರಾರ್ಯ
ಚಿಕದೇವರಾಜ ಐನನ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
ಚಿಕದೇವರಾಜ ಯತೋಭೂಷಣ (ಗ)
ಚಿಕದೇವರಾಜ ವಂಶಪ್ರಭಾವ (ಗ)
ಚಿಕಿತ್ಸಾಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
ಚಿಕಿತ್ಸಾಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ವಂಶಾವಳಿ
ಚಿತ್ರಶೇಖರ ಸೋಮಶೇಖರ ಚರಿತ್ರೆ — ಭಾಳನೇತ್ರ
ಚಿತ್ರಸೇನ ಕಾಳಗ — ಲಿಂಗರಾಜ
ಚಿದಂಬರಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರ
ಚಿದ್ರನಚಾರಿತ್ರೆ
ಚೀಲಾಳನ ಬೈಲಾಟದ ಕಥೆ
ಚಿಡಾರತ್ನ ಶತಕ

ಚಿನ್ನದಹಾಯಕರ ವಚನ
ಚಿನ್ನಬಸವ ಪಟ್ಟಣ ವಿವರಣೆ
ಚಿನ್ನಬಸವ ಸ್ತೋತ್ರ
ಚಿನ್ನಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ರಗಳೆಯ ಟೀಕೆ
ಚಿನ್ನಬಸವೇಂದ್ರದೇವ ಕಥೆ
ಚಿನ್ನಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಶತಕದ ಟೀಕೆ
ಚಿನ್ನಾಂಬಿಕಾ ಸ್ತೋತ್ರ — ಬಸವರಾಯ

ಚೀಳಿನ ಹಾಡು
ಚೈತ್ಯಾಲಯ ವಂದನೆ (ಸಾಂ)

ಚೈತ್ಯಾಲಯ ವರ್ಣನೆ (ವೈ)

ಚೋಳರಾಜ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆ

ಚೋಳರಾಜ ಪಾಂಡ್ಯರಾಜ ಚರಿತ್ರೆ

ಜಂಗಮ ಚರಿತ್ರೆ (ಚಿಂ)

ಜಂಗಮಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ

ಜಂಗಮಲಿಂಗಾರ್ಪಣ ಟೀಕೆ

ಜಂಗಮ ವಚನ

ಜಂಗಮಾಧಿಕೃತ ಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ

ಜಂಬೂನದಾಂಬಕನ ಚರಿತ್ರೆ

ಜವಲಕ್ಷಣ (ಗ)

ಜಯಸ್ತೋತ್ರ

ಜಲವಾನ್ಮು

ಜಾತಕಚಂದ್ರಿಕಾ ಟೀಕೆ — ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯರಾಜ

ಜಾತಕ ಲಗ್ನಫಲ ಟೀಕೆ

ಜ್ಞಾನಕೊರವಂಜಿ — ಚಿಕ್ಕಗಲು

ಜ್ಞಾನಚರಿತ್ರೆ

ಜ್ಞಾನಬೋಧಿ

ಜ್ಞಾನತಿಲಕ

ಜ್ಞಾನಬೋಧಿ

ಜ್ಞಾನ ಶತಕ

ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಾರಾಮೃತ

ಜ್ಞಾನಮಾಲಿನೀಕಲ್ಪ ಟೀಕೆ

ಜನಗೋಹರಣನೆ (ಸಾಂ)

ಜನದತ್ತರಾಯ ಚರಿತ್ರೆ — ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ

ಜನಧರ್ಮ (ಸಾಂ)

ಜನಮತಸ್ಸರೂಪ

ಜನಸ್ತೋತ್ರ

ಜನಸ್ತೋತ್ರ ಸಂಗ್ರಹ
 ಜೀವಂಧರ ಚರಿತ್ರೆ (ಸಾಂ) — ಬ್ರಹ್ಮಕವಿ
 ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ತತ್ವಬೋಧನಸಾರ (ಹಾ)
 ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ಬೋಧಿ
 ಜೀವಸೂತ್ರೋಪನಿಷತ್
 ಜೈನಕಥೆಗಳು
 ಜೈನಜಯಮಾಲೆ
 ಜೈನಧರ್ಮ
 ಜೈನಪೂಜಾವಿಧಾನ
 ಜೈನಬಿರುದಾವಳಿ
 ಜೈನಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ
 ಜೈನಮತತತ್ವ
 ಜೈನಮತ ವರ್ಣನೆ — ಮುದ್ದೆಗಿರಿ ಪದ್ಮಯ್ಯ
 ಜೈನತ ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರ
 ಜೈನಸಾರಕ್ರಿಯಾಸಂಗ್ರಹ ಬೀಕೆ
 ಜೈನನಿಸೂತ್ರ ಬೀಕೆ
 ಜ್ಯೋತಿಷ — ಶಿವಗ
 ಬೀಪುಸುಬ್ರಹ್ಮನರ ಚರಿತೆ
 ತಂತ್ರಸಾರ ಬೀಕೆ — ರಂಗನಾಥದೀಕ್ಷಿತ
 ತತ್ವದರ್ಪಣ
 ತತ್ವಪದ (ತು)
 ತತ್ವಪದಗಳು — ಘನಮರದಪ್ಪ
 ತತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕೆ
 ತತ್ವಬೋಧ (ಸಾಂ)
 ತತ್ವಮಾಲೆ
 ತತ್ವವಿವರ ಬೀಕೆ
 ತತ್ವ ವಿವೇಕ
 ತತ್ವಸಾರಬೀಕೆ
 ತತ್ವಾರ್ಥ ಬೀಕೆ
 ತತ್ವಾರ್ಥ ಮೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರ
 ತತ್ವಾರ್ಥಸೂತ್ರ ಬೀಕೆ
 ತತ್ವಾರ್ಥಾಧಿಗಮ ಮೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರ ಬೀಕೆ — ಜಿ ದಾ
 ನಂದಕವಿ
 ಶಾಂಡವಸ್ತೋತ್ರ
 ಶ್ರೀಪುರಸಂಹಾರಕಥೆ
 ಶ್ರೀಲೋಕ ಚರಿತೆ
 ಶೀರ್ಷಿಕರ ಪುರಾಣ (ಗಿ)

ತುಲನಾ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಹಾ)
 ತುಲಾಕಾವೇರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಬೀಕೆ — ಸಾಂ
 ನೂರು ಶಂಕರಪ್ಪ
 ತುಳುವದೇಶದ ವರ್ಣನೆ
 ರೂಪ ಸ್ವರೂಪಿಣಿ
 ತೃಣಬಿಂದುರಾಜನ ಚರಿತೆ (ಯು)
 ತಂಕಲಿ ವೈಷ್ಣವೋತ್ಪತ್ತಿ
 ತೆನ್ನಾಚಾರ್ಯಪ್ರಭಾವದೀಪಿಕೆ
 ತೆಮ್ಮಲರಾಮಕೃಷ್ಣನ ಕಥೆಗಳು
 ತೋಂಬದಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಸ್ತೋತ್ರ (ಪು)
 ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನ ಕಥೆ
 ದಕ್ಷಿಣದೇವರ ಚರಿತೆ — ಹೊಳೆಯೊಮ್ಮರು
 ಸುಬ್ಬಯ್ಯ
 ದತ್ತಾತ್ರೇಯಕವಚ ಬೀಕೆ
 ದಶಭಕ್ತಿ ಬೀಕೆ
 ದಶವಿಧ ಪಾದೋದಕ
 ದಶಾಂಗ ಸೃಷ್ಟಿ
 ದಶಾವತಾರ ಕಥೆ (ಗಿ)
 ದಾನವ್ರತ ಕಥೆ (ಯು)
 ದಾಸರ ಪದಗಳು
 ದ್ವಾಪ್ರಾಂತದಸಚಾರಗಳು
 ದ್ವಾದೇವಮಂಜರಿ ಬೀಕೆ
 ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ (ವೈ) — ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ
 ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಬೀಕೆ
 ದಿಲ್ಲಿರಾಜರ ಚರಿತೆ
 ದೀಕ್ಷಾವಿಧಾನ (ತು)
 ದೀಪದಳಿ ಕಥೆ (ಪು)
 ದುರ್ಗಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಗಿ)
 ದುರ್ಗಾವಿಜಯ (ಯು)
 ದೂತಲಕ್ಷಣ
 ದ್ವೈತ್ಯವಿವೇಕ (ಪು) — ಭೋಗಾನಂದ
 ದೇವಗೌಡನಹಳ್ಳಿಯ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
 ದೇವರಾಜ ವಿಜಯ — ಚಿನ್ನಯ್ಯ
 ದೇವಾಂಗ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
 ದೇಶ್ಯನಾಮಾರ್ಥಕೋಶ
 ದ್ವೈತಸಂಪ್ರೇಕ್ಷೆ (ಚಂ)
 ದ್ವೈತಪದೀ ವಿವಾಹ (ಪು)

ದೌಪದೀವಸ್ತುತಹಾರ—ಲಿಂಗರಾಜ
 ಧನಂಜಯನಿಘಂಟು ಟೀಕೆ
 ಧರ್ಮನೀತಿ (ಪ)
 ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
 ಧರ್ಮದ ಹಾಡು
 ಧರ್ಮ ಶೋಧಾನ
 ಧ್ಯಾನಸ್ವರೂಪ
 ನಂಜನಗೂಡು ಮಹಿಮೆ (ಪ)
 ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಚಿಂತಾಮಣಿ
 ನಂದೀಶನ ಆತ್ಮವ್ರತ್ತಿ
 ನಕ್ಷತ್ರಯ್ಯಾರು ಸುಶೀಲೆಯರ ಚರಿತ್ರೆ
 ನಕ್ಷತ್ರಚೂಡಾಮಣಿ (ಗ)
 ನಕ್ಷತ್ರದೋಷ ಟೀಕೆ
 ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ
 ನಕ್ಷತ್ರಯೋಗಾದಿ ಫಲ
 ನಗರದ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕನ ವಂಶಾವಳಿ
 ನಗರದ ಸರ್ವಪ್ಪನಾಯಕನ ಲಾವಣಿಗಳು - ಗಂಗೆ
 ನನ್ನ ಯ್ಯಚಾರಿತ್ರೆ—ರಾಮಕವಿ
 ನವಗ್ರಹಚಿಂತಾಮಣಿ
 ನವಚಿತ್ತದ ವಚನ
 ನವಚಿತ್ತ ನಿರ್ಣಯ
 ನವರತ್ನ ಚಿಂತಾಮಣಿ
 ನವರತ್ನಸೂತ್ರದ ವಚನ
 ನವರಾತ್ರಿ ವರ್ಣನೆ
 ನವೀನ ಪದರತ್ನಮಾಲೆ (ಪಾ)
 ನಾಗಭಕ್ತಿಯ್ಯನ ಕಾವ್ಯ
 ನಾಗಲಿಂಗನ ಕಥೆ
 ನಾಟ್ಯನಮಿತ್ರಂಡಿಯರ ಕಥೆ
 ನಾಡಿನಿರಾಣ (ಗ)
 ನಾಡೀಪರಿಚ್ಛೇ—ವೀರರಾಜ
 ನಾಡೀಪರಿಚ್ಛೇಯ ಟೀಕೆ
 ನಾಡೀಸ್ವರಶಾಸ್ತ್ರಶಿಲ್ಪ—ವೇದಗಿರಾಚಾರ್ಯ
 ನಾಡ್ಯಗಳ ವರ್ಣನೆ
 ನಾನಾರ್ಥ ಕನ್ನಡಭಾಷಾ ಶಬ್ದಮಂಜರಿ
 ನಾನೂರು ಬಿಡಗು
 ನಾರಾಯಣಸ್ತವರಾಜ
 ನಾಡುಗಲ್ಲರಸರ ವಂಶಾವಳಿ

ನಿಜಲಿಂಗ ವಚನ
 ನಿಜರರಣರ ತ್ರಿವಿಧಿ
 ನಿರಂಜನ ಶತಕ
 ನಿರಂಜನೋಪ
 ನಿರ್ಮಲಚರಿತ ಸ್ತುತಿ
 ನಿಷ್ಕಲಗೀತೆ
 ನಿಷ್ಕಲ ಶತಕ
 ನಿತಿಬೋಧಕ ಶತಕ
 ನಿತಿಶಂಕರ
 ನಿತಿಸಾರ ಟೀಕೆ
 ನೀಲಮ್ಮ ನಕ್ಷತ್ರಾದಿಯ ಟೀಕೆ
 ನೀಲಮ್ಮನ ವಚನ
 ನೀಲಮ್ಮನ ಸ್ತೋತ್ರದ ಟೀಕೆ
 ನೀಲಾಂಬಿಕಾ ಲಲಿತ ಸ್ತೋತ್ರ (ಪ)
 ನೂತನ ಕುಶಲವರ ಕಥೆ (ಯ)
 ನೂರಂಟು ದಿವ್ಯದೇವಗಳ ವಿವರ
 ನೂರೊಂದು ರಗಳೆ
 ನೈಜಾಮುಲ್ಮುಲ್ಕರ ಜಯದ ವರ್ಣನೆ
 ನೈಷಧಟೀಕೆ
 ನೋಂಪಿಯ ಕಥೆ
 ಪಂಚಕಾಲ ಟೀಕೆ
 ಪಂಚಕೋಶ ನಿರ್ಣಯ (ಗ)
 " (ನಾಂ)
 ಪಂಚಗುರುಸ್ತೋತ್ರ
 ಪಂಚತಂತ್ರ—ಗಿಣಿಭಟ್ಟ
 ಪಂಚತಂತ್ರ ಟೀಕೆ
 ಪಂಚಪಕ್ಷಿ ಶಕುನ
 ಪಂಚಪದ ಮಂತ್ರಮೂಮು
 ಪಂಚಭಾಷಾ ಪ್ರಬಂಧ (ಪಾ)
 ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ
 ಪಂಚವಿಂಶತಿ ವೀರಾಕಾವ್ಯ (ಪ)—ಬೇಟಿರಾಯ
 ಪಂಚಶಿಖಾಸ್ತೋತ್ರ
 ಪಂಚಾಂಗಗಣಿತ ಟೀಕೆ
 ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರ ಶೋಭನದ ತ್ರಿವಿಧಿ
 ಪಂಚಾಚಾರ್ಯ ವಂಶವಾರಂಪರೈ
 ಪಂಚಾಚಾರ್ಯ ವಂಶಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ
 ಪಂಚೀಕರಣ ಟೀಕೆ

ಭಾವನಾಸ್ತೋತ್ರ
 ಭಾವಪ್ರದೀಪಿಕೆ
 ಭಾಷಾಮಂಜರಿ
 ಭಿಕ್ಷಾಚರ್ಮಯ ಹಾಡು
 ಭಿಕ್ಷಾ ದಾನಕಾವ್ಯ — ಕುಮಾರಮಲ್ಲಯ್ಯ
 ಭಿಲ್ಲಮರಾಯನ ಸಾಂಗತ್ಯ
 ಭೀಮಸೇನವಿಲಾಸ (ಯು)
 ಭೀಮಸೇನಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರದ ಟೀಕೆ
 ಭೀಷ್ಮನಾಥಾತ್ಮಾಗವ್ಯತ್ತಾಂತ
 ಭೀಷ್ಮರಚಲ್ಪ (ಗ)
 ಭುಜಬಲಿಪೂಜೆ (ಕಂ)
 ಭುವನವರ್ಣ
 ಭೂಗೋಳವಿಸ್ತಾರ
 ಭೂಚಕ್ರವಿವರ — ಿಕ್ಷಪ್ಪ ರಾಜ
 ಭೂತಾಳಸಾಂದ್ರ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಕಟ್ಟು
 ಭೀಷಜಕಲ್ಪ ಟೀಕೆ
 ಭೀಷಜಕಲ್ಪಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
 ಭೈರವೇಶ್ವರನ ಪವಾಡ
 ಮಂದನಮಿಶ್ರಚರಿತ್ರೆ
 ಮಂತ್ರಮಹತ್ವ
 ಮಂತ್ರನಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಕಂದ — ಎಳಮಲಿಯ
 ಗುರುರಾಂತದೇವ
 ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
 ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ಸಂಗೀತ
 ಮಣಿಪುರದ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
 ಮಣ್ಣೇಸ್ವರ ಪುರಾಣ
 ಮಣ್ಣೇಶ್ವರಪುರಾಣದ ಟೀಕೆ
 ಮತಸ್ವರೂಪ
 ಮದಕೇರಿನಾಯಕಚರಿತ್ರೆ
 ಮದನಪ್ರದೀಪಿಕೆ (ಚಂ)
 ಮದನಮೋಹಿನಿಯ ಕಥೆ — ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ
 ಮದ್ದೂರ ಚೆನ್ನಬೆಟ್ಟದ ಸಯ್ಯದಾಯಾಕೂಟನ
 ಚರಿತ್ರೆ
 ಮಧುರಮಂದಾರ
 ಮನನ
 ಮನೀಷಾಪಂಚಿಕೆ ಟೀಕೆ
 ಮಯಮತ ಟೀಕೆ

ಮರುಳುದೇವರ ಕಂದಸಾರದ ಟೀಕೆ
 ಮರುಳುಸಿದ್ಧ ಚರಿತ್ರೆ
 ಮಲೆಬಸವಚರಿತ್ರೆ
 ಮಲೆಬಸವಪುರಾಣ
 ಮಲ್ಲಮರತರ ವಚನ
 ಮಲ್ಲೇಶಶತಕ (ಷ) — ಗುರುಬಸವ
 ಮಲ್ಲೇಶಸ್ತೋತ್ರ(ಷ)
 ಮಸ್ತಕಾಭಿಷೇಕ ಚರಿತೆ
 ಮಹದೇವೀಚಾರಿತ್ರೆ
 ಮಹಾದೇವಿಯುಕ್ತನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಚನದ ಟೀಕೆ
 ಮಹಾಭಾರತ ವಚನ
 ಮಹಾವಾಕ್ಯ
 ಮಹಿಮಾದಿ ಪಂಚಸ್ತೋತ್ರದ ಟೀಕೆ
 ಮಾಂದೂಕೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಟೀಕೆ
 ಮಾಗಡೀಶ್ವರಿಯಗಾರರ ಚರಿತ್ರೆ
 ಮಾಘೇಂದ್ರಸಿಂಹಿತಾ ಟೀಕೆ — ಕುಮುದಚಂದ್ರ
 ಮಾಚಿದೇವಪುರಾಣ
 ಮಾಧವದಾಸರ ಪದಗಳು
 ಮಾಧವಾಂಕನ ಕಾವ್ಯ
 ಮಾನಸಪೂಜೆ (ಯು)
 ಮುಕ್ತಾಂಜನೇಶ್ವರರ ಚರಿತ್ರೆ
 ಮುಕುಂದಮಾಲೆಯ ಟೀಕೆ
 ಮುಗ್ಧಸಂಗಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ
 ಮುತ್ತಿನಕಂತೆ ವಚನ
 ಮುರಿಗೆ ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಏಕೋನವಿಂಶತಿ
 ಪ್ರಬಂಧದ ಟೀಕೆ
 ಮುರಿಗೆಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕಂದ
 ,, ತಾರಾವಳಿ
 ,, ಮುಕ್ತಿಪ್ರದೀಪಿಕೆ
 ,, ವಚನ
 ,, ಸಮಾಧಿಕೈಯೆ
 ಮುರಿಗೆಂದ್ರವಿಜಯ
 ಮುಹೂರ್ತಮುಕ್ತಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ
 ಮೂಗೂರರಸಕ ಚರಿತ್ರೆ
 ಮೂರುಸಾವಿರದ ಒಂಬಯ್ಯರು ವಚನ
 ಮೂರುಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧಿ
 ಮೇಘಮಾಲೆ — ಮಾದಿರಾಣ

ಮೈದುನರಾಮಯ್ಯನ ಕಥೆ

,, ಚರಿತ್ರೆ

,, ವಚನ

,, ಸುವಿ

ಮೈಲಾರಿರಾಮನ ಚರಿತ್ರೆ (ಯ)

ಮೈಸೂರರಸರ ಕಥೆ

,, ಪಾರಂಪರ್ಯ

,, ವಂಶಾವಳಿ

ಮೈಸೂರಲ್ಲಿರುವ ಮರಾಟೆಯರ ಆಚಿವ ವರ್ಣನೆ

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಗಳ ವಂಶಾವಳಿ

ಮೈಸೂರು ರಾಜರ ವಿಗ್ರಿಜಯ

,, ವಂಶಾವಳಿ

ಮೈಹಾರಿದ ಫಲ

ಮೋನಪ್ಪಯ್ಯನ ವಚನ

ಮೋನೇಶ್ವರಪುರಾಣ

ಯಮಗಿರಿ ತಿರುಸುರಾಯಣಕೀರ್ತನೆ

ಯಶೋಧರಕಾವ್ಯ ಟೀಕೆ

ಯಾದವಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಷ) — ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ

ಯಾದವಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ

ಯೋಗತತ್ತ್ವ ಟೀಕೆ

ಯೋಗಪ್ರಕಾರ (ಹಾ)

ಯೋಗಪ್ರಭಾವ ಸೂತ್ರ

ಯೋಗರತ್ನಾಕರ — ಜಯಕೀರ್ತಿ

,, — ಸಮ್ಮನಾಥ

,, — ಬ್ರಹ್ಮಜಯಕೀರ್ತಿ

ಯೋಗಸೂರ

ರಂಗಕ್ಷೇತ್ರಾಸ್ಪತ್ರಿಕಾರ್ಥ ಮಹಿಮೆ

ರಘುವಂಶ (ಷ)

ರಘುವಂಶ ಟೀಕೆ

ರಟ್ಟಶಾಸ್ತ್ರ

ರತಿರಹಸ್ಯ ಟೀಕೆ

,, ದೀಪಿಕೆ

ರತ್ನವಂದಿಕೃತ ಭವಬಾಹುಚರಿತ ಟೀಕೆ —

ಜಗನ್ನಾಥಾಚಾರ್ಯ

ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ

ರತ್ನಾಚಲದ ಕಥೆ

ರಸಚಂದ್ರಿಕೆ

ರಸರತ್ನಸಮುಚ್ಚಯ ಟೀಕೆ

ರಸಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ

ರಯಣಸಾರ ಟೀಕೆ

ರಹಸ್ಯಶ್ತ್ರಯ

ರಾಘವಾಂಕನಕಾವ್ಯದ ಸ್ತೋತ್ರ ಪದ್ಯಗಳ ಟೀಕೆ

ರಾಜನೀತಿ

ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರ ಶತಕ

ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರ ಶತಕ

ರಾಜವ್ಯಾ ಟೀಕೆ

ರಾಮಕಥೆ — ಮಾಘಣಂದಿ

ರಾಮಚಂದ್ರಪಟ್ಟದಿ

ರಾಮಚರಿತದ ಹಾಡು

ರಾಮಧ್ಯಾನಾಮೃತ

ರಾಮಪುರದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಥೆ (ಸಾಂ)

ರಾಮರಾಯಮೊಗಲರ ಯುದ್ಧ ವರ್ಣನೆ

ರಾಮದಿವಯನ ಚರಿತ್ರೆ-(ಸಾಂ) ಸಚಿವಮಂತ್ರಪಣ್ಣ

ರಾಮಾನುಜರ ಆಹ್ನಿಕ

ರಾಮಾಯಣದ ಸೋಬಾನಿ

ರಾಮಾಯಣವಚನ ಕಥೆ

ರಾಮಾಷ್ಟಕ

ರಾಯಮಂಗಲದ ಆರಸರ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ

ರಾಯಮಂಗಲದ ರಾಜರ ವಂಶಾವಳಿ

ರಾವಣವಿಗ್ರಿಜಯ (ಗ)

ರಾಮನ ಮಂಮೋದನ ಸಂವಾದ — ಸಿಜಗುಣಾರ್ಯ

ರಾಕ್ಷಾಂಗವಚಚಿತ್ರ — ತಿಪ್ಪೇಂದ್ರ

ರುಕ್ಮಿಣೀಕಲ್ಪಾಣ (ಸಾಂ)

ರುಕ್ಮಿಣೀಸ್ವಯಂವರ — ಲಿಂಗರಾಜ

ರುದ್ರ ದೇವರ ಕಾವ್ಯ

ರುದ್ರಭಾರತ ಟೀಕೆ

ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಹಿಮೆ (ಷ)

ರುಪಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ

ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರರಗಳಿ — ಜಡೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ

ರೋಗೋತ್ತಪ್ತಪಾಪ ಚಿಕಿತ್ಸಾವಿಷಯ ಟೀಕೆ

ರೋಹಿಣೀಚರಿತ್ರೆ

ಲಂಪಾಕಟೀಕೆ (ಮೂಲ ಪದ್ಯನಾಭಕ್ಯತ)

ಲಘುಪುರಾಣ (ಗ)

ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಕಾಶ

ಪಂಚೀಕರಣ ಪದಗಳ ಟೀಕೆ
 ಪಂಡಿತಚರಿತ್ರೆ
 ಪತಿವ್ರತಾ ಸ್ತೋತ್ರಮ್
 ಪತಿವ್ರತೆಯ ಚರಿತ್ರೆ (ಲೋಸಾಮುವ್ರೆ)
 ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪಕ್ಷಿಶಕುನ (ಗ)
 ಪ್ರತಿಪಾದಕ ರತಕ
 ಪ್ರತಿಷ್ಠಾತಿಲಕ ಟೀಕೆ
 ಪದ್ಮಪುರಾಣ ಟೀಕೆ
 ಪದ್ಯನಾನಾರ್ಥ
 ಪದ್ಯಾವತೀಕಲ್ಪ ಟೀಕೆ
 ಪ್ರಮ್ಯಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ-ದೇವರಸ
 ಪ್ರಪನ್ನಾ ಮೃತ—ರಾಯಸದ ವರದಾರ್ಯ
 ಪ್ರಭಾವ ದೀಪಿಕೆ
 ಪ್ರಭುದೇವ ತುರಾವಳಿ
 ಪ್ರಭುದೇವರ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಚನದ ಟೀಕೆ
 ಪ್ರಭುಲೀಲ
 ಪ್ರಮೋಹಚಿಕಿತ್ಸಾ ಟೀಕೆ
 ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ
 ಪರಮತೆಗಳಜಾಂಕುಶ
 ಪರಮಮೂಲಜ್ಞಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
 ಪರಮರಹಸ್ಯೋಪದೇಶ ಸಂಗ್ರಹ
 ,, ಬೀಕೆ
 ಪರಮಸುರಾಧಿಕೃತ ಚೂಡಾಮಣಿ—ಸಿದ್ಧನಂಜಯತಿ
 ಪರಮಾರ್ಥಜ್ಞಾನತ್ರಿಸದಿ
 ಪರಮಾರ್ಥತತ್ವ ಬೋಧೆ
 ಪರಮಾರ್ಥಿಕ
 ಪರವಸ್ತುಸ್ವರೂಪ ನಿರ್ಣಯ ಟೀಕೆ
 ಪರವಾದಿಗಳಜಾಂಕುಶ ತಾರಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ
 ಪರಾರರಥಮರ್ಪಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
 ಪರ್ವಾಯಮಂಜರಿಯ ಟೀಕೆ (ವೈದ್ಯನಿಘಂಟು)
 ಪರ್ವತಚರಿತ್ರೆ (ಪ)
 ಪಶ್ಚಿಮರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಗ)
 ಪಶ್ಚಿಮರಂಗನಾಯಕಸ್ತೋತ್ರ
 ,, ಬೀಕೆ
 ವ್ರತ್ಯೋತ್ತರಚಿಂತಾಮಣಿ
 ವ್ರತ್ಯೋತ್ತರ ರತ್ನಮಾಲೆಯ ಟೀಕೆ
 ವ್ರಸನ್ನಕೃಷ್ಣಕೊರವಂಜ (ಯ)

ವ್ರಸನ್ನಕೃಷ್ಣಪಾರಿಜಾತ-ತಾಳೂತು ವಂಶದಿರ
 ಮಹ
 ವ್ರಸನ್ನಲಿಂಗನ ಹಾಡು
 ವ್ರಸಾದಚಿಂತಾಮಣಿ (ಸಾಂ)
 ,, —ಜಡೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೀಶ
 ವ್ರಸಾದಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
 ವ್ರಸಾದಮಾಹ್ಯ—ಎರಡನೆಯ ಚಿನ್ನಬಸವ
 ವಾರತಾಲಾವಣನೆ—ನೃಹರಿ
 ಸಾಮೋದಕವ್ರಸಾದ ಲಿಂಗಾರ್ಪಣಾಕ್ರಮದ ಟೀಕೆ
 ವಾರಮೇಶ್ವರ ಟೀಕೆ
 ವಾರ್ಥನಜೋಗಿಹಾಡು—ಎರಭವ್ರ
 ವಾರ್ವತಿಕೊರವಂಜ —ಟಂಕನಾಲಿರಾಘವ
 ವಾರ್ವತಿಕೆ ಬಳಿತೊಡಿಸಿದ ಸೋಬಾನೆ
 ವಾರ್ವತಿಕೆ ಬಳಿತೊಡಿಸಿದುದು (ಹಾ)
 ವಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಹಸೆಗೆ ಕರೆದ ಸೋಬಾನೆ
 ವಾರ್ವತೀಕಲ್ಪಾಣ (ಹಾ)
 ,, (ಸಾಂ)
 ವಾರ್ಧನಾಥಕೀರ್ತನೆ
 ವಾಲ್ಮೀಕಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನ ಪಂಚಗದ್ಯದ ಟೀಕೆ
 ವಾಣಲಿಂಗನಿರ್ಣಯ
 ವಾಕ್ಯಕೃತಿಕಭೂಗೋಳಪಾಸ್ತ್ರ —ಹೂಲಿಗೋಳದ
 ಭುಜಂಗರಾಯ.
 ವಿಂಗಲುಮತಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ (ಮೂಲ ರೇಚಿಣ
 ಜಯ)
 ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ ನಾಟಕ
 ಪುರಂದರ ಸಾಂಗತ್ಯ
 ಪುರಾತನ ಭಕ್ತವಿಲಾಸ
 ಪುರಾತನರ ರಗಳೆ—ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
 ಪುರಾತನವಚನ
 ಪುಷ್ಪಲಿಂಗಚರಿತ್ರೆ
 ಪೂಜ್ಯಪಾದಚರಿತ್ರೆ—ಸೂರಿಪಂಡಿತ
 ಪೂರ್ವಚಾರ್ಯರ ತನಯನುಗಳು
 ಫಕೀರೇಶ್ವರಪುರಾಣ
 ಬಟ್ಟಿಮಾಡುವ ವರ್ಣನೆ
 ಬಣಜಗರ ಪೂರ್ವೀಶ್ವರ
 ಬತ್ತೀಸರಾಗ

ಬಳ್ಳಿನಾಹನಕಳಗದ ಹರಕೆ (ಹಾ)

ಬಳ್ಳಾಳದರಿತೆ (ಪ್ರ)

ಬಲಿಚಿರಿ—ನಂಜುಂಡ

ಬಸವಚರಿತೆ

ಬಸವನ ಅನುಭವ

ಬಸವನ ಚಂದದ ಅರಮನೆ

ಬಸವನ ಚರಿತೆ (ಪ. ಹಾ.)

ಬಸವವಾದದ ಕಂದ

ಬಸವವೃತ್ತಾಂತನ ಚರಿತೆ

ಬಸವವೃತ್ತಾಂತನ ಪಂಚಾಂಶಿಕೆ (ಗ)

ಬಸವವೃತ್ತಾಂತ

ಬಸವನವಡಕ್ಕದ ರಗಳೆ

ಬಸವಸ್ತೋತ್ರ

ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ಕಂದ

ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧಿಯ ಬೀಕೆ

ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮುಖರ ಚರಿತೆ (ಪ)

ಬಸವೇಶ್ವರನ ಪವಾಡ

ಬಸವೇಶ್ವರ ಸಂಗೀತ

ಬಸವೇಶ್ವರ ಸಹಸ್ರನಾಮ

ಬಹುನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಂದ

ಬಳಿಮಾಡುವ ವರ್ಣನೆ

ಬ್ರಹ್ಮಕೊರವಂಜ

ಬ್ರಹ್ಮಗೀತೆ (ಪ)

ಬ್ರಹ್ಮಗೀತೆಯ ಬೀಕೆ

ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಪದಗಳು (ಹಾ)

ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಸುಪ್ತಿ—ಮರದಳೆಯ ರಾಮಯ್ಯ

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೃತ್ತಾಂತ ಬೀಕೆ

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿವರ (ಗ)

ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಟ್ಟಿಲಾಭರಣ (ಗ)

ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಖಂಡ—ರೇವಣ

ಬಾಗಡಿಕೋಟಿ ಸ್ಥಳದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ—ನರಸಿಂಹ

ಬಾಣಂತಿಯ ಬಕ್ಷಣ

ಬಾಣಗದ್ದೆ—ಸೋಮನಾಥ

ಬಾಣಗಾರಿಕೆ

ಬಾಣದ ವದನ

ಬಾಣಸುರನ ಕಾಳಗ—ಸುಬ್ಬ

ಬಾಲಗ್ರಹಚಿಕಿತ್ಸೆ (ಗ)

ಬಾಲಚಿಕಿತ್ಸೆ ಬೀಕೆ

ಬಾಲರಾಮಾಯಣ

ಬಾಲಕೋಲೆಯ ಕೋಗುಳದ ಎಚಿನ

ಬಿಜ್ಜವೈಯ ಕಥೆ

ಬಿಜ್ಜಕೋವಿಯ ಎಚಿನ

ಬಿಡುವಚನ (ಹಾ)

ಬಿರುದಾವಳಿಗದ್ದೆ ಚತುರ್ಭುಜಿಕೆ

ಬಿಳಿಗಿರೀಗನ್ನಡನ ಕಾಲೇಜು—ರೇವಣಯ್ಯ

ಬುದ್ಧಿವಾಗರಚರಿತೆ

ಬೃಹತ್ಪರಿಚಯಸುಪ್ತರವದ ಬೀಕೆ

ಬೆಡನೂರು ಸೀಮೆಯ ಮೃಗಗಳ ವರ್ಣನೆ

ಬೆಳಗುತ್ತಿ ಅರಸುಗಳ ಚರಿತೆ

ಬೆಳಗುಳದ ಸ್ಥಳವೃತ್ತಾಂತ

ಬೇಡರ ಚರಿತೆ

ಭಕ್ತಾಧಿಕೃದ ಬೀಕೆ

ಭಕ್ತಾಧಿಕೃತತ್ವವಳಿಯ ಬೀಕೆ

ಭಕ್ತಿಕೀರ್ತನೆ

ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಬೀಕೆ—ರಾಜಕಂದೀರವ

—ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ

ಭಗವದ್ಗೀತಾರ್ಥಕೀರ್ತನ ಬೀಕೆ

ಭಗವದ್ಗೀತೆ—ಹರಿದಾಸ

ಭಟ್ಟಾಳಂಕಚರಿತೆ

ಭದ್ರಬಾಹುಸಾಮುದ್ರಿಕಬೀಕೆ

ಭರತಶಾಸ್ತ್ರ ಬೀಕೆ—? ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

ಭರ್ತೃಹರಿತ್ವಂಗಾರಶತಕ ಬೀಕೆ

ಭರ್ತೃಹರಿಸುಭಾಷಿತ ಬೀಕೆ

ಭಸ್ಮವಿಧಾನಕ್ರಮ

ಭಾಗಣದ ದಾಸರ ಪದಗಳು

ಭಾಗವತ (ಪ)—? ವೆಂಕಟಾಚಾರಿ

ಭಾಗವತಪೂಜಾತಿಲಯ

ಭಾಗವತಸಾರ

ಭಾಗವತ ಸೋಬಾನಿ

ಭಾಗಾನಗರದ ಕಥೆ

ಭಾರತವಚನ

ಭಾಗವಜಾತಕ ಬೀಕೆ

ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನದ ಬೀಕೆ

ಭಾವನಾಸಾರ ಬೀಕೆ

ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಕಲ್ಯಾಣ—ವೆಂಕಮ್ಮ
 ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಸೋಬಾನೆ
 ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವಯಂವರ (ಯ)
 ಲವಣಾಸುರ ಕಾಳಗ (ಯ)
 ಲಿಂಗಚಾರಿತ್ರ್ಯ (91 ಪುಟಗಳು)
 ಲಿಂಗ ಪದ್ಯವ್ರತ
 ಲಿಂಗಪುರಾಣ ಟೀಕೆ
 ಲಿಂಗಪುರಾಣದ ಪದ್ಯಗಳು
 ಲಿಂಗಯ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ
 ಲಿಂಗರಗಳಿ
 ಲಿಂಗ ಲೀಲಾವಿನೋದ
 ಲಿಂಗಸೂತ್ರ
 ಲಿಂಗಾಚಾರ ರಚನಾಗಮ ಟೀಕೆ—ಗುರುಸಿದ್ಧ
 ಯೋಗಿ
 ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ (ದ್ವಿ)
 ಲಿಂಗಾವಧೂತರ ವಚನ
 ಲಿಂಗಾಷ್ಟಕ
 ಲೋಕಾಕಾರ-ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿ
 ವಂಶರತ್ನಾಕರದ ಟೀಕೆ (16 ತರಂಗ)
 ವಚನ ರಾಮಾಯಣ — ಮೌನಿಧಿಪ್ರಾರ್ಥನೆ
 ವಚನಸಾರ
 ವಜ್ರಮುಕುಟರಾಯನ ಕಥೆ (ಯ)
 ವರಗ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಶಾರಾವಳಿ
 ವರನಂದೀ ಕಲ್ಯಾಣ (ಯ)
 ವರಾಹ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಪದಗಳು
 ವರಾಹಪುರಾಣ ಟೀಕೆ
 ವರ್ಧಮಾನ ಕಾವ್ಯದ ಟೀಕೆ
 ವರ್ಧಮಾನಪುರಾಣ—ಏವಿರಾಹ
 ವರ್ಧಮಾನಾಷ್ಟಕ
 ವರ್ಣಾದಿ ವಿಷಯ ಟೀಕೆ
 ವಶ್ಯತಂತ್ರ(ವೈದ್ಯ)
 ವಸ್ತುರ ಆರಸರ ವಂಶಾವಳಿ
 ವ್ರಹ್ಮವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹ
 ವ್ಯಾಕರಣ ಟೀಕೆ
 ವಾಕ್ಯರಾಮಾಯಣ
 ವಾಕ್ಯಾವಳಿ
 ವಾಣಿಜ್ಯೋತ್ಕೃತಿ (ಪು)

ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನೀಯ ಬಿಪ್ಪಣಿ
 ವಾತುರಾಗಮ ಟೀಕೆ—ಮುದ್ದಿಕಾಚಾರ್ಯನ
 ವಾಸಿಷ್ಠಕತರತ್ನ ಟೀಕೆ ಹರಿಭಟ್ಟ
 ವಾಸುದೇವಮಂತ್ರ
 ವಾಸುದೇವವಿರಲ ಪದಗಳು
 ವಾಸ್ತುಪುರುಷಲಕ್ಷಣ ಟೀಕೆ
 ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಾದಿ ನಿಶ್ಚಯಮಂತ್ರರಾಜ
 ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರ
 ವಿಂಶತಿವೇದಾಂತ—ಅವಧೂತ ಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರ
 ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ
 ವಿಗಾಲರಾಯ ಚರಿತ್ರೆ
 ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ
 ವಿಜಯಲಕ್ಷಣಗಳು
 ವಿದಗ್ಧ ಚೂಡಾಮಣಿ—ವಿಜಯ
 ವಿದಗ್ಧ ಮಂಗಳಮಂಜರಿ
 ವಿದ್ಯಾಮಾಧವಯ್ಯ ಟೀಕೆ
 ವಿನೋದರಸಮಂಜರಿ ಕಥೆ
 ವಿಭೀಷಣನೀತಿ
 ವಿಭೀಷಣ ಬುದ್ಧಿ
 ವಿಭೂತಿ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ
 ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಚಾಶಿಕೆ
 ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ರತಿಕ—ಕವಿರಂಗ
 ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಷ್ಟಕ
 ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಕಥೆ
 ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಕುಲಭೂಷಣ
 ವಿಶ್ವಕರ್ಮಪುರಾಣಟೀಕೆ
 ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ ಟೀಕೆ
 ವಿಶ್ವಕತಿನೀತಿ(ಕಂ)
 ವಿಶ್ವದ್ವೈದಿಕಾದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತ
 ವಿಷ್ಣುಕವಚಿ
 ವಿಷ್ಣು ದಾಸಾವತಾರ ಕಥೆ
 ವಿಷ್ಣುಧರ್ಮ
 ವಿಷ್ಣುಧರ್ಮೋತ್ತರ (ಗ)
 ವಿಷ್ಣು ವಚನಸಂಪುಟ
 ವಿಷ್ಣು ಸ್ತೋತ್ರ (ಕಂ)
 ವಿತರಾಗ ಪರೀಕ್ಷೆ
 ವೀರಗುಂಡಯ್ಯನ ಕಥೆ (ಗ)

ವೀರಭದ್ರದೇವ ಚರಿತೆ - ವೀರೇಶ್ವರ ಕವಿ

ವೀರಭದ್ರಮಂತ್ರ

ವೀರಭದ್ರರಾಜಸ್ತುತಿ—ರಾಮಚಂದ್ರ

ವೀರಶೈವತತ್ವಪ್ರಕಾಶ

ವೀರಶೈವ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ

ವೀರಶೈವ ಮೊತ್ತೋಪನ್ಯಾಸ

ವೀರಶೈವ ಮಹಾತಂತ್ರ ಬೀಕೆ

ವೀರಶೈವ ಶಿಖಾರತ್ನ

ವೀರಶೈವ ಪಟ್ಟಿಲಸಿದ್ಧಾಂತ

ವೀರಶೈವ ಸಂಪಾದನೆ

ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತಜ್ಞಾನ

ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ ಸುಧಾನಿಧಿ (ಗ)

ವೀರಶೈವಾಚಾರ ನಿಯಮಣ ಬೀಕೆ

ವೀರಶೈವಾಚಾರ ಪ್ರದೀಪಿಕೆಯು ಬೀಕೆ

ವೀರಶೈವಾಚಾರ ಪೇಟಿಕೆ

ವೀರಶೈವಾಭರಣ

ವೀರಶೈವೋತ್ಕರ್ಷಪ್ರದೀಪಿಕೆಯು ಬೀಕೆ

ವೀರಶೈವೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಬೀಕೆ—ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ

ವೀರಾಂಕ ಚರಿತೆ (ನಾಟಕ)

ವೀರಾಗಮ

ವೀರೇಶ್ವರವ ಕಂದ

ವೈಷ್ಣವಸ್ತೋತ್ರ

ವೈಷ್ಣವೇಂದ್ರಪ್ರವಾಣ—ಶಿವರಾತ್ರಿನ್ಯಾಸ

ವೈಷ್ಣವೇಂದ್ರವಿಷಯ ಶಬರಶಂಕರ ವಿಲಾಸಗಳ

ಘಟ್ಟಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೀಕೆ

ವೈಷ್ಣವಾಸ್ತ್ರ ಬೀಕೆ

ವೈಷ್ಣವೋತ್ಕರ್ಷನವಿಧಿ ಬೀಕೆ

ವೆಂಕಟಗಿರಿ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಬೀಕೆ

ವೆಂಕಟಪುರ ವೈಷ್ಣವಾದಿ ನಾನಾ ಮೊತ್ತೋತ್ಪತ್ತಿ

ವೆಂಕಟೇಶದಂಡಕ

ವೇದಾಂತ ಕೀರ್ತನೆ

ವೇದಾಂತದಿಂದಿಮ ಬೀಕೆ—ಕೃಷ್ಣಕವಿ

ವೇದಾಂತ ತತ್ವ

ವೇದಾಂತತತ್ವ ರಸಾಯನ

ವೇದಾಂತಪಂಚದಶೀ ಬೀಕೆ

ವೇದಾಂತ ವಚನ—ವೈದ್ಯದಾಸಜ್ಞ

ವೇದಾಂತ ವಾರ್ತಿಕ

ವೈದ್ಯಕಲ್ಪ ಬೀಕೆ

ವೈದ್ಯಚಿಂತಾಮಣಿ (ಗ)

ವೈದ್ಯಚಿಂತಾಮಣಿ ಬೀಕೆ

ವೈದ್ಯದ ಕ್ರಿಯೆ

ವೈದ್ಯಬೋಧಿನಿ—ಜಗನ್ನಾಥನಾಯ್ಕ

ವೈದ್ಯರತ್ನಾಕರ ಬೀಕೆ

ವೈದ್ಯವಿಷಯ ಬೀಕೆ

ವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹ—ಸೂರಪಂಡಿತ

ವೈದ್ಯಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಬೀಕೆ

ವೈದ್ಯಸಾರಸಮುದ್ರ ಬೀಕೆ

ವೈನತೀಯ ಶತಕ—ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ಪ

ವೈರಾಗ್ಯಪಟ್ಟಿ ಸೋಮೇಶ್ವರ

ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ

ಶಂಕರಕಥೆ

ಶಂಕರತತ್ವ

ಶಂಕರಭಾರತಿ

ಶಂಕರ ವಾರ್ತಿಕ

ಶಂಕರವಿಷಯದ ಕಥೆ

ಶಂಕರವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹ

ಶಂಕರಸಂಗ್ರಹವೀಕೆ—ಮಾದವ್ವ

ಶಂಕರಸಂಗ್ರಹ—ಬಸವರಾಜೇಂದ್ರ

ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಕಂದ

ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಕಂದದ ಬೀಕೆ

ಶಕನಮಾಸ್ತ

ಶತಕಂದರ ರಾಮಾಯಣ

ಶಬರಶಂಕರವಿಲಾಸದ ಬೀಕೆ

ಶಬ್ದಚಂದ್ರಿಕೆ

ಶಬ್ದರತ್ನಾಕರ

ಶರಣ ಕಥೆ (ಯ,

ಶರಣುಬಸವ ರಗಳೆಯ ಬೀಕೆ

ಶಲ್ಯಮಂತ್ರ

ಶಾಂತಪ್ರಕಾಶಿಕೆ (ಶ್ರೀರುದ್ರ) ಬೀಕೆ

ಶ್ಯಾಂತೈಷ್ವಕದ ಬೀಕೆ

ಶಾಂತಿಕರಸ್ತೋತ್ರ ಬೀಕೆ

ಶಾಂತಿಗಣೇಶ್ವರನ ಸಾಂಗತ್ಯ

ಶಾರದಾ ಗದ್ಯ

ಪಟ್ಟಲ ತಿಲಕ

ಪಟ್ಟಲನರ್ತಾಯ ಬೀಕೆ

ಪಟ್ಟಲ ವಿವರಣೆ

ಪಟ್ಟಲ ಸಾರಾಮ ತ

ಪಟ್ಟಲಸಾರಾಯದಂ

ಪಡಕ ರಮಣಿಯ

ಪಡ್ತಿಂಗಕ್ಕೆ ವಚನ

ಪಡ್ತಿಂಗ ವಿವರ

ಪಡ್ತಿಕ್ಕೋತ್ತ ಬೀಕೆ

ಪೋಡಕ ಕ ಯಾ ಬೀಕೆ

ಸಂಕ್ಷೇಪಭಾರತ

ಸಂಕ್ಷೇಪರಾಮಾಯಣ

ಸಂಕ್ಷೇಪರಾಮಾಯಣ ಬೀಕೆ

ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಕೋಶ ಬೀಕೆ—ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ಸಂಗಮಲಿಂಗಪುಷ್ಪ

ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಗತಕ

ಸಂಗೀತಚೂಡಾಮಣಿ ಬೀಕೆ

ಸಂಧಾನಸೇವಾಪುರಾಣ ಬೀಕೆ

ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಚನ

ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸರಣಿ

ಸಂಸ್ಕೃತಗಣಿತ ವಿಲಾಸದ ಬೀಕೆ

ಸಕಲಮತಖಂಡನ

ಸಕಲಾಗಮಸಾರ

ಸಕಲಾಗಮಸಾರ ಬೀಕೆ

ಸತಭಾಮಾಕಲಾಂ

ಸತವೇದಪರೀಕ್ಷೆ 1952

ಸತೋಪದೇಶ

ಸದ್ವಿರೂಪಾತ್ಮೋಕ್ತಕ ತ್ತ ಬೀಕೆ

ಸನತ್ತು ನಾರವಾಸ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ 1957

ಸನಶುಚಾತ ನೀತಿ

ಸಪ್ತಪದವರ ವಚನ

ಸಭಾವತಿ ಲಕ ಣ

ಸಮಯಪರಿಚ್ಛೇದ

ಸಮಾಧಿಕೃತಿಯು ವಚನ

ಸಮಾಧಿತತ್ವಬೀಕೆ

ಸರಸ್ವತೀ ವಿಲಾಸ

ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿಯ ಬೀಕೆ

ಸರ್ವೇಶ್ವರ ನಡುವಣ

ಸ್ಥಲಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ತರವಚನಗಳು

ಸ್ಥಮಂತಕಮಣಿಕಥೆ (ಸಾಂ)

ಸ್ವಪ್ನಾಧ್ಯಾಯ ಬೀಕೆ ಶತಕ 1739—ಸ್ವೀರಂಗ
ಪನ್ನಿಣದ ರಂಗರಾಸ್ತ್ರ

ಸ್ವರಚಿಂತಾಮಣಿ

ಸ್ವರಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಬೀಕೆ

ಸ್ವರಭೇದ

ಸ್ವಗವಚನ—ಮುಪ್ಪಿನ ಪಡಕ್ಕರಸಾ ಮಿ

ಸ್ವರಶಾಸ್ತ್ರ ಬೀಕೆ

ಸ್ವರೂಪಸಂಪೋಧನೆಯ ಬೀಕೆ—ಬ್ರಹ್ಮನೂರಿ
ಪಂಡಿತ

ಸುಕಾರಸಿದ್ಧಾಂತಚರಿತ್ರೆ

ಸಾಗಾರದರ್ಶನಮೃತ ಬೀಕೆ

ಸಾದಾಖ್ಯ ಕಟ್ಟಳೆ

ಸಾನಂದಕೆ ತಿ

ಸಾನಂದಗೋರಸಾಂಗತ —ಮಲ್ಲೀಶ

ಸಾನಂದಗೋರಸ್ತರನರಣಿ

ಸಾನಂದ ಚರಿತೆ (ಸಾಂ)

ಸಾಮುದ್ರಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬೀಕೆ

ಸಾರಂಗಧರನ ಹೆಣ್ಣು—ನಂಜುಂಡ

..

ರಂಗರಾಜೇಂದ್ರ

ಸಾರಂಗಧರನ ಚರಿತ್ರೆ

ಸಾಲಗಾ ಮ ಮಾಹಾತ್ಮೆ .

ಸಾಲಗಾ ಮ ಲಕ್ಷಣ ಬೀಕೆ

ಸಾವಿತ್ರಿ ಚರಿತ್ರೆ (ಯ)

ಸ್ಕಂದಪುರಾಣ

ನಿವೃತ್ತಚರಿತ್ರೆ

ನಿವೃತ್ತೋಗವಾಲ್

ನಿವೃತ್ತರಾಮಾ ಕಥೆ (ಸಾಂ)

ನಿವೃತ್ತಾಮನ ಮಂತ್ರ ಕೆಗಾಣೋಪದೇಶಧಾಗರ್ಭ

ನಿವೃತ್ತಾಂತ ಕಲ್ಯಾಣಕೀರ್ತಿ

ನಿವೃತ್ತಲಿಂಗ ಚರಿತ್ರೆ

ನಿವೃತ್ತಲಿಂಗೇಶ್ವರ ವಿಜಯ

ನಿವೃತ್ತಸಾಂಗತ್ಯ

ನಿವೃತ್ತಶಾಂತಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಬೀಕೆ

ನಿವೃತ್ತಾತ್ಮಕ

ಸಿರಿಯಾಳಸೆಟ್ಟಿಯ ರಗಳೆ
 ಸಿರಿಯಾಳಸೆಟ್ಟಿಯ ವಾಧಾಳ
 ಸಿರುಮನಳಲೆ—ನಿವಳವ
 ಸೀತಾದೇವಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಡು
 ಸೀನಿನ ಫಲ
 ಸೀಮೆಗೌಳಿಫಲ
 ಸೀಮಂತರತ್ನಾಳರ
 ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹುತುಫಲ
 ಸುದಾಮಚರಿತ್ರೆ (ಪ)
 ಸುಪ್ರಭಾತಗಳು—ಚಾಮರಾಜ
 ಸುಯೋಧಾಮೃತ
 ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ—ಲಿಂಗರಾಜ
 ಸುಭಾಷ್ಯಸಂಗ್ರಹ
 ಸುಭಾಸಿತ
 ಸುಭಾಸಿತಕ್ಕೆ ಬೀಳೆ
 ಸುಕಾದಿ
 ಸೂಕ್ತಮುಕ್ತಾವಳಿಯ ಹೀಕೆ
 ಸೂಕ್ತಾಗಮಬೀಕೆ
 ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ (ಗ)
 ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ ಹೀಕೆ
 ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ ಬೀಕೆ
 ಸೂರಾಸಾನಿಯ ಕಾವ್ಯ
 ಸೂಳೆಕರೆ ಸಿದ್ಧೀಶ್ವರನ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
 ಸೈಷ್ಠಿಯ ನಿದೇಶದ ವಾಚ್ಯ
 ಸೋಮನಾಥಭಾಷ್ಯಬೀಕೆ
 ಸೋಮನಾಥಶತಕ
 ಸೋಮವಾರ ತಿವಳಾಣಾ ವ್ರತಳಲೆ
 ಸೌಂದರೀಕನ ಅರುವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ರೀತಿ

ಸೌಗಂಧಿಕ ಪರಿಣಯ (ವಿ) - ತಮ್ಮಯ್ಯ
 ಹಂಪೆಯ ರಗಳೆ
 ಹಂಸವಿಂಶತಿ ಕಳೆ
 ಹತ್ತುಬಗೆಯ ರಗಳೆ
 ಹತ್ತುಬಗೆಯ ವಾದ್ಯಗಳು
 ಹನುಮಂತ ವಿಜಯ
 ಹನುಮದ್ವಿಜಯ (ಯ)
 ಹಯಗ್ರೀವದಾಸರ ಪದಗಳು
 ಹರದತ್ತಚರಿತೆ—ಕೃಷ್ಣರಾಜ
 ಹರೃಷ್ಣ ಕೆ
 ಹರಿವೀರಿ
 ಹರಿವಂಶಾಸುಕ್ರಮಣಕೆ
 ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಚರಿತ್ರೆ (ಯ)—ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ
 ಹರಿಹರದೇವಸ್ಥಾನದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
 ಹರಿಹರಾಂಶವ ಸ್ತೋತ್ರ
 ಹರಿಯ ಕಳುನ
 ಹಸ್ತಿಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಬೀಕೆ
 ಹಸಿಗೆ ಕರಿಯುವ ಕೋಭಾನ
 ಹಸಿಗೆ ಕರಿಯುವ ಹಾಡು
 ಹಸಿಗೆ ಬಂದ ವರ್ಣನೆ
 ಹಳೆಯಪ್ಪಳದವರ ಮಕವರ್ಣನೆ
 ಹಳೆಯಬಿಡು ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
 ಹಾರನಹಳ್ಳಿಯ ವರ್ಣನೆ
 ಹಿಂದುಗಳ ಆದಿದ ವರ್ಣನೆ
 ಹಿರಿಯಮಂತ್ರ ಗೋಪ್ಯದ ಹೀಕೆ
 ಹೈದರನ ವಂಶಾವಳಿ
 ಹೈದರನ ವಂಶಾವಳಿ
 ಹೈದರನ ವಂಶಾವಳಿ

APPENDIX VII.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ VII

ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಿಗೂ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರಬೇಕಾದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯ.

ನಾರಣದೇವ 1109

ಈತನು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ಇರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು¹ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಪ್ರಣತಾರ್ಥಂ ಹೃದ್ಯಮೀಪದ್ಯನಿಚಯಮನೇ ಪೇಽಽಂ ಮನಂಗೊಂಡುದ್ದಿ |

ದ್ವಿಗಮತ್ಯಾನಂದದಿಂ ಬಣ್ಣಿಸೆ ಬರೆದನಿದಂ ಸತ್ಯವೀಂದ್ರಸ್ತುತಂ ನಾ ||

ರಣದೇವಂ ಪಾರ್ವತೀವಲ್ಲಭ ಪದಯುಗಳಾರಾಧಕಂ ವಿಪ್ರವಂತಾ |

ಗ್ರಣಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗೋತ್ರಾಂಬುರುಹವನಪತಂಗಂ ವಿಶುದ್ಧಾಂತರಂಗಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈತನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗೋತ್ರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ ಎಂಬುದು ಈ ಪದ್ಯದಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನಾದ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲನ (1076-1126) ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1109 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಂಡನಾಯಕ ಮಾಧವಭಟ್ಟನ ಮಗ ನಿಂಬರಸನೂ ಹಾವೇರಿ ಅಗ್ರಹಾರದ ಮಾಹಾಜನಗಳು ನಾನೂರ್ವರೂ ಸೇರಿ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಮಾಧವಭಟ್ಟ

ಈ ಧರಣೀತಲಂ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಸಲೆ ಬಣ್ಣಿಸುಗುಂ ಪ್ರಚಂಡದಂ !

ಡಾಧಿಪನಂ ಎದಗ್ಗಿ ಬುಧಮಾಗಧರಕ್ಷಕನಂ ಎವೇಕವಿ ||

ರಾಧಧರನಂ ಮಹಾಮಹಿಮನಂ ಸುಜರಿತ್ರಪವಿತ್ರಗಾತ್ರನಂ |

ಮಾಧವಭಟ್ಟನಂ ಬುಧಲಲಾಟತಟಸ್ಥಿ ತರತ್ವ ಪಟ್ಟನಂ ||

1 ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹಾವೇರಿ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಮುರಾರಿ ಎಚ್. ಜಿ. ಬಂಗೇರಿ ಬಿ. ಎ., ಅವರು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಭುಲಕ್ಷ್ಯಣದೊಳ ಸಂತತ |
 ವಧನದೊಳಭಿಮಾನದೊಳ ವಶದ್ಧಜ್ಞಾನ ||
 ಪ್ರಭೆಯೊಳ ವಾಕ್ಶ್ರೀರಮಣೀ |
 ವಿಭು ಮಾಧವಭಟ್ಟನೆನೆದನಖಿಲೋರ್ವರೆಯೊಳ ||

ಆವನ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಳಕಬ್ಬೆ
 ರತಿಗನುರುಂಧತಿಗಂ ವಾ |
 ಕ್ಷತಿಗಂ ರೂಪಿನೊಳುರಾತ್ತ ಪತಿಭಕ್ತಿಯೊಳ ||
 ನಿತ್ಯಸಕಲಕಲಾಗಮಪರಿ |
 ಣತಿಯೊಳ ಸಲೆ ಕಾಳಕಬ್ಬೆ ಮಿಗಿಲೆನೆ ನೆಗಟ್ಟೊಳ ||

ಸರಸಿಜಸಂಭವಂ ಬರೆದು ನಿರ್ಮಿಸಿದಂ ಸ್ಮರನಚ್ಚುಟಿದೆ ನಿ |
 ಸ್ಮರಿಸಿದನೆಯ್ತಿ ಸಂಪದಮನುಧ್ಯವಮಂ ಸೊಬಗಂ ವಿಲಾಸಮಂ ||
 ಸರಸಕಲಾಪ್ರವೀಣತೆಯನೆಂಬಿನಮುನ್ನತಿವೆತ್ತ ಕಾಳಿಕ |
 ಬ್ಬರಸಿಯ ರೂಪನಾಂ ನೆಚ್ಚೆಯ ಬಣ್ಣೆ ಪೆನೆಂಬವನೆಗ್ಗಲ್ಲನೇ ||

ನಿಂಬರಸ

ಪತಿಹಿತನೇ ಮರುತ್ತನಯನಾಹವಧೀರನೆ ಸವ್ಯಸಾಜಿ ಮ |
 ಕೃತಿಶಯರೂಪನೇ ಕುಸುಮಸಾಯಿಕನನ್ನತನೇ ಸುರಾಚಲಂ ||
 ವಿತಳಣತೀಲನೇ ರವಿಜನುತ್ತುಮನೇ ಮನುಮಾರ್ಗನೆಂದು ಪಂ |
 ಉತಟನಮೆಯ್ತಿ ಒಣ್ಣೆವುದು ನಿ ಬನನೀವಸುಧಾತಲಾಗ್ರರೊಳ ||

ಧುರದೊಳದಿರಾರ ವೈರಿಗೆ |
 ಪುರಹರನಿಲಿಳಾಂಬಿಕಾನಳಂ ಶರಣೆಂದಾ ||
 ದರಿಸಿದೊಡಂಬುಧಿ ವಂದಿಗೆ |
 ಸುರತರು ಸರಿ ಪಾಟಿ ಸಮನೆನಿಪ್ಪಂ ನಿಂಬಂ ||

ಹಬ್ಬಣಯ್ಯನಾಯಕ 1119

ಈತನು ಬಿಜಾಪುರಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೀರೂರ
 ರಾಮಲಿಂಗದೇವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ
 ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ 'ಈ ಸಾಸನಗಬ್ಬವಂ ಪೇರ್ಪ್ಪಿಂ ಹಬ್ಬಣಯ್ಯನಾಯಕ'

ಎಂಬ ಭಾಗದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಚಾಕುಕ್ಕಿರಾಜನಾದ ೨ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಭುವಿನ ಲಕುಮಾದೇವಿ ಆದ ಯಣ್ಣಿ ಮಾಡಿಸಿದ ಸೂರ್ಯದೇವರಿಗೆ 1149 ರಲ್ಲಿ 10 ಮತ್ತೂಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಲಕುಮಾದೇವಿ

ಮನಸಿಜರಾಜನರ್ಜಿಸುವ ಕರ್ಪಿನ ಬಿಲ್ಲನೆ ವುರ್ಬು ಕಾಮದೇ |
ವನ ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರವಿಪ್ಪರಮಿವೆಂದೆನೆ ನೀಳಲರ್ಗಣ್ಣಳಾ ಮನೋ ||
ಜನ ನಡೆದಿಟ್ಟ ಜಂಗಮಲತಾಂಗಮೆನಲ್ ಸಿಜರೂವು ಲಕ್ಷ್ಮಿಭಾ |
ಜನಮೆನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಗೆಣೆ ಮೇನಕೆಯೂರ್ವಸಿರಂಭೆಯೆಂಬವರ್ ||
ಎಕಸಿತಪಂಕಜಾಸ್ಯೆ ಮೃಗಲೋಚನೆ ಮತ್ತಗಜೇಂದ್ರಯಾನೆ ಕೇ |
ತಕಿವರಗಂಧಿ ಕೋಮಳಲತಾಂಗಿ ಚಳಾಳಕೆ ಕಂಬುಕಂಠೆ ಯಾ ||
ಚಕಜನಕಲ್ಪಭೂಜೆ ಸುರಧೇನು ವಲಂ ಪರಿವಾರಕೆಂದು ದಿ |
ಕೃಕಟತೀರ್ತಿಯಂ ಲಕುಮಾದೇವಿಯ ಒಣ್ಣೆಸುಗುಂ ಜಗಜ್ಜನಂ ||

ಆದೇ ಗುಡಿಯ ಇದಿರಿಗಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಿವೆ- ಈ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದರ ಪದ್ಯಗಳು ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮೂರೂ ಹಬ್ಬಣಯ್ಯನಾಯಕಕೃತವೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣದೇವಾಲಯದ ಶಾಸನ ಗಳೊಳಗೆ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕಳಚುಕ್ಕಿರಾಜನಾದ ರಾಯಮುರಾರಿ ಸೋಮದೇವನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಭುವಿನ ಲಕುಮಾದೇವಿಗೆ ಸಾಧಪೂಜೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎಚ್ಚಗಾಡನ ಮಗ ಬಸವಗಾಡನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದು 1173 ರಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗೂ ಸತ್ತಕ್ಕೂ ಬಿಟ್ಟುಹಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಆದಿಯಣ್ಣನ ಮಗ ನಾಗದೇವನು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣದೇವರಿಗೂ ನಾಗೇಶ್ವರದೇವರಿಗೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಲಕುಮಾದೇವಿ

ನುಡಿಗಲ್ಲು ಸತ್ಯವಲ್ಲದೆ |
 ನುಡಿಯಳ್ ನಡೆಗಲ್ಲು ಧರ್ಮಪಥವಲ್ಲದೆ ತಾಂ |
 ನಡೆಯಳ್ ಲಕುಮಾದೇವಿಯು |
 ನುಡಿ ಸತ್ಯಂ ನಡೆವುದೆಲ್ಲ ಮನುಮುನಿಮಾರ್ಗಂ ||
 ಹರಳಲ್ಲದ ಚಿಂತಾಮಣಿ |
 ಮರನಲ್ಲದ ಕಲ್ಪಲತಿಕೆ ಪಶುವಲ್ಲದ ಶ್ರೀ ||
 ಸುರಧೇನು ಬುಧರ್ಗಿ ವಂದಿಗೆ |
 ಪಂಜನಕೆಸವರತವೀಗೆ ಲಕುಮಾದೇವೀ ||

ಲಕುಮಾದೇವಿಯ ಮಗ ಚೌಡರಸ

ಹಿರಿಯ ಮಗಂ ಚೌಡರಸಂ |
 ವರವನಿತಾಶತಿಗೆ ಕುಶು ವಿತರಣದೊಳ್ ಭಾ |
 ಸ್ವರನ ಸುತನನ್ನಿನೆಡೆಯೊಳ್ |
 ಹರಿನಂದನನನ್ನನೆಂದೊಡೆವಣ್ಣಿ ಪುದೋ ||
 ಎರೆದಂಗಂ ಮೊರೆದಂಗಂ |
 ವರವಧುಗಂ ಚೌಡಭೂಪನೀನಸುಮತಿಯೊಳ್ |
 ಮರನಲ್ಲದ ಸುರತರು ವಾ |
 ನರನಲ್ಲದ ಹನುಮನತನುವಲ್ಲದ ಕಾಮಂ ||

ಲಿಂಗವ್ಯಾ ಸು. 1160.

ಈಕೆ ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ವೀರಕೈವ ಕವಿ ;
 ಹೆಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ.

1 ಈ ಕಾವನಗಳನ್ನು ಮ|| ರಾ|| ಹಲಸಂಗಿಯ ಚಿನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪವರರು ಪ್ರತಿಮಾಡಿ ಕಳು
 ಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಚನಗಳು

ಇವಳ ವಚನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫7. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ¹ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಮನವ ಗೆದ್ದೆನೆಂದು ತನುವ ಕರಗಿಸಿ ಕಾಯವ ಮಜುಗಿಸಿ ನಿದ್ರೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ಎದ್ದೆಯ ಶಲಿತೆನೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಹೀನರಿರಾ ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ನಮ್ಮ ಶರಣರು ಮನವನೆಂತು ಗೆದ್ದರೆಂದೆ ಕಾಮಕ್ರೋಧ ನೀಗಿ ಮೋಹಮದಮತ್ಸರವ ಭೇದಿಸಿ ಆಶೀರ್ವೇಷವೆಂದು ಜಗದ ಪಾಶವ ಬಿಟ್ಟು ಆ ಮಜುಗಿಸುವ ಕಾಯವನೆ ಪ್ರಸಾದವ ಮಾಡಿ ಸಲಹಿದರು ; ಕೆಡಿಸುವ ನಿದ್ರೆಯನೆ ಯೋಗಸಮಾಧಿಯ ಮಾಡಿ ಸುಖವನೇಡಿಸಿ ಜಗವ ಕದ್ದ ಶರಣರ ಬುದ್ಧಿಹೀನರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೋ² ಅಪ್ಪಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ. (೨೬೩ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನವು ಉದಾಹೃತವಾಗಿದೆ.)

ಬಾಲಸಂಗಣ್ಣ ಸು. 1160

ಇವನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ. ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಐದೊಂದ ಕಾಣ್ಬುದು ಜೀವ , ಮೂವೊಂದ ಕಾಣ್ಬುದು ಆತ್ಮ , ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದೊಂದ ಕಾಣ್ಬುದು ಪರಮ ; ಮೂವತ್ತಾಳೊಂದ ಕಾಣ್ಬುದು ಚಿತ್ತ ; ಒಂದೊಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬುದು ಚಿದಾನಂದ , ಚಿದಾನಂದವೆಂಬ ಆನಂದ ನಿಂದು ಸದಮಲಾನಂದ ತಾನಾದಲ್ಲಿ ಸದಾಸನ್ನದ್ಧವೆಂಬ ಆನಂದ ಹಿಂಗಿ ನಿಂದ ಉಟಿಮೆ ಕಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನಾದ ಶರಣ (೨೬೩ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನವು ಉದಾಹೃತವಾಗಿದೆ.)

ಮಾರೇಶ್ವರೋಡೆಯ ಸು. 1160

ಇವನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ

1 ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ ಎಂದೂ ಇರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ೨೬೩ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.

ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ವಚನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ:—

ಉಡಿದಡ್ಡುಣ್ಣದು, ಒಡನೆ ಮಾತಾಡದು, ನೋಡದು, ನುಡಿಯದು, ದೇಡದು, ಕಾಡದು, ಕಾಡಬೆರಣಿಯ ಕೈಯಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದೆ ಹೋದೆಯೋ ಮಾರೇಶ್ವರಾ.

ಸತ್ಯದ ಹಿರಿಯರ ಕತ್ತಲೆ ಕಚ್ಚಿ ಹುತ್ತವನೇಜುತ್ತಲಿವ್ವರಲ್ಲಾ. ಅಲ್ಲದ ಜೀಳಿನ ಜಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಸೆದು ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲಾ. ಇವರೆಲ್ಲರ ಕಾಡ್ಯವಿಲ್ಲಿಯೇ ಉಣ್ಣಿಯಿತ್ತು ಲ್ಲವಬರಾರೊ ಮಾರೇಶ್ವರಾ.

ಪುಟ 360-361ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವರಲ್ಲಾ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವರು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯ ಅಥವಾ ಏಕಾಂತರಾಮಿ ತಂದೆ. ಸು. 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತವು ಎನ್ನಯ್ಯ ಚೆನ್ನರಾಮ ಅಥವಾ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರರಿಂಗ 360ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಏಕಾಂತ ರಾಮೇಶ್ವರರಿಂಗ ಎಂಬುದು ತಪ್ಪು.

ಅಶನ ವ್ಯಸನ ಸರ್ವವಿಷಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಸಿದು ಪಿಸುಗುತ್ತದಿಂದ ಗಸನೆ ಗೊಂಡು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುದು ಸಂಬಂಧವಲ್ಲ. ತಿಲರಸವಾರಿಯ ಭೇದದಂತೆ ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಸೂತ್ರದಂತೆ ಅಂಗವ ತೀರ್ಚಿ ವಾಯ್ಪು ನಿಂದ ಅಹಿಯ ಅಂಗದಂತೆ ಸದ್ಗುರುಸ್ಥಲದ ಸಂಬಂಧ ಎನ್ನಯ್ಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರರಿಂಗವನತಿಯ ಬಲ್ಲಡೆ. (366ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನವು ಉದಾಹೃತವಾಗಿದೆ.)

ಕೆನ್ನದ ಮಾರಿತಂದೆ. ಸು. 1160

ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನವನಿಕ್ಕಿದಡೆ ಎನಗೆ ಕತ್ತಿಯಕೊಟ್ಟ ಕರ್ತೃವಿಗೆ ಭಂಗ; ಅವರು ಮಹಾದಿರ್ದಲ್ಲಿ ಮಹೆಯ ಹೊಕ್ಕಡೆ ಎನ್ನ ಜೋರತನದ ಅಣಕೆ ಭಂಗ; ಮಹಾದಿರ್ದವರ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅವರೊಡನೆಯ ತೋಣಿ ಎನ್ನೊಡನೆಯ ತಂದೆ ಮೂರನ ಮೈ ಮಾರೇಶ್ವರ.

ಪ್ರಸಾದಿ ಲಿಂಗಬಂಕಣ್ಣ . ಸು. 1160

ರೂಪನಣ್ಣರು ರುಚಿಯನುಂಡು ಆವಂ ನಿಹಿತಂಗಳ ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದ ಮುಂತಾಗಿ ಕೊಂಡಿಹೆನೆಂಬ ವರ್ತಕಧಂಡರ ನೋಡಾ. ಕಟ್ಟಿ
ಜುಟ್ಟಿದ ರತ್ನಸುಗುಣ, ಅಷ್ಟು ತುಂಬಿದ ಮುತ್ತ, ಕಳೆ ತುಂಬಿದ ದೆಳಗು,
ಹೊಳವುರೋಜುವ ಸೂತ್ರ, ಲವಲವೆಯಿಲ್ಲದ ಚಿತ್ತ, ಇದಹ ಗುಣವನಣಿಯರ
ಆತ್ಮ, ಇಂತಿವು ಫಲಿಸಬಲ್ಲವೇ ? ಕ್ರಿಯೆಯನಣ್ಣರು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು ; ಅರ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ
ದೃಷ್ಟಾಂತಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕು. ಕಾಣದವಗೆ ತಾ ಕಂಡು ಕುಣುಹಿನ ದಿಕ್ಕು
ಅಜುಹಿತೋಜುವ ತೊನಂತೆ, ತಾ ಲಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಾ ದೃಷ್ಟಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಾ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ
ಅರ್ಪಿತವಾದ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಕಟ್ಟು ದಹನಚಂಡಿಕೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ತಾನಾದ ಚಿತ್ತ
ದವನ ಮುಟ್ಟು.

ಮೈದುನ ರಾಮಯ್ಯ . ಸು 1160

ಮುಲಲ್ಲಿ ರಸವುಂಟೆ ? ನೆಲಲಿಗೆ ತಡೆಮುಂಟೆ ? ರಣದಲ್ಲಿ ತಪವುಂಟೆ ?
ನೇಹ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ವೋಹವನರಸಲುಂಟೆ ? ಮಹಾಲಿಂಗ ಚೆನ್ನರಾಮ ನುನಮುಂದ
ಬಣ'ಕ ಕಂಗಳಿಗೆ ಎಷವಯ್ಯ.

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ವೀರಸಂಗಯ್ಯ . ಸು. 1160

ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವೆಷ್ಟದೆ ದಿಟ, ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ತಿಳಿದು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ
ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಯೆಷ್ಟದೆ ದಿಟ, ಇಂತೀ ಉಭಯವ ತಿಳಿದು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ
ವಸ್ತುವಿಗೂ ಕ್ರಿಯೆಗೂ ಭಿನ್ನವುಂಟು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಸಕ್ಕರೆಯ ಕುಂಭವೆನ
ಲೇಕೆ ? ತುಸ್ಟದ ಕಂಡಲೆನಲೇಕೆ ? ಕವ್ವರದ ಕಂಡವೆನಲೇಕೆ ? ಆ ವಸ್ತು
ದೃಷ್ಟ ದಿಟವೆ. ಕುಂಭ ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ ಕುಂಭವಲ್ಲ ; ತುಪ್ಪ ಕಂದಲ್ಲ
ಕಂದಲು ತುಪ್ಪವಲ್ಲ ; ಕರಂಡ ಕವ್ವರವಲ್ಲ ಕವ್ವರ ಕರಂಡವಲ್ಲ ; ಅಲ್ಪಿದ್ಧ
ವಸ್ತು ಹೋದಮತ್ತೆ ಉಪದೃಷ್ಟದ ಮಾತಡಗಿತ್ತು, ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತೆ ಬಂಗಾರ
ವೆಂಬ ಕುಣುಹುಂಟೆ ? ಸಕ್ಕರೆ ತುಪ್ಪ ಕವ್ವರ ಹೋದ ಮತ್ತೆ ಘಟವಲ್ಲದೆ
ವಸ್ತುನಾಮವಿಲ್ಲ. ವಸ್ತು ವಸ್ತುಕಡಂತೆ, ಘಟ ಆತ್ಮನಂತೆ, ಉಭಯಕ್ಕೂ
ಭಿನ್ನವಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಆ ಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿ

ಆ ಪ್ರಸಂಗ ಆ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೊಡಲಿಚಿತು ಗೋಳಾಕಾರ ಎತ್ತವರಹಿತ ಲಿಂಗವು
ತಾನಾದುದು.

ಸೂಜಿಕಾಯಕದ ರಾಮಿತಂದೆ. ಸು. 1160

ಎತ್ತದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಜಿ ಒತ್ತದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಬಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಒಡಗೊಡಿ ಕುರುಕಿನಲ್ಲಿ
ಸುಲಿದು ಸೊನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಜ್ಞೆಗೆಟ್ಟು ಸೂಜಿಯ ಮೊನೆಯೊಡಗೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎರ
ಡಿಲ್ಲ. ಇದನಾರು ಬಲ್ಲರು ? ಇಂತಿವನಾರಯ್ಯಬಲ್ಲಡೆ ಪ್ರಸನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವ ಬಲ್ಲವ.

ಸೂಲಕ್ಕೆ ಮೂಜು, ಸೂಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ ಎರಡು, ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಒಂದೆಂದು ತಿಳಿದ
ಮತ್ತೆ ನಾನಾಸಂದುಸಂದ ಹೊಲಿಯಲೇತಕ್ಕೆ ? ನಾಗಳಿಗೆಯ ಒಡಗೊಡಿ ದಳೆದು
ಮುಗಿದ ಮತ್ತೆ ಹೊಲಿವ ತಾನೇಕವಾದ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಸನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾ
ರ್ಜುನ ಲಿಂಗವನೊಡಗೊಡುವನಿರವು.

ಉಗ್ಗಡಿಸುವ ಬಿಬ್ಬಿದೇವಯ್ಯ¹. ಸು. 1160

ಈತನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ
ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಒಸವಣ್ಣ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.
ಕೆಲವು ವಚನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಜೀವನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆಯ ತಡೆದು ಆತ್ಮನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ
ತಡೆದು ಪರಮನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತವ ತಡೆದು ಮಿಕ್ಕಾದ ವಾಯುಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ
ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಂ ತಿಳಿದು ಇಂತೀ ಜೀವಾತ್ಮಪರಮತ್ರಿವಿಧಗುಣಂಗಳಂ ತಲೆ
ದೋಜದೆ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಭಾವೇಂದ್ರಿಯ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ
ಸ್ವಾನುಭಾವದಲ್ಲಿ ಆಡಗಿ ಒಕಾರದ ಉಲಾಹು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಪಡೆಕ್ಕರ ಪಂಚಾ
ಕ್ಷರ ಮೂಲದ ಉಧಯದ ಮೊಳೆ ಮುಚಿದು ಐವತ್ತೊಂದು ಭೇದದ ಸೂತಕದ
ಸುಖಹಡಗಿ ಹಂದಣ ಮಂದಣ ಎಚ್ಚಣಿಕೆ ಸಮುಖ ತಿರುಗಲಾಗಿನುತಿದ್ದನು
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಒಸವಣ್ಣನ ಮುಂದಣ ಎಚ್ಚಣಿಕೆ ಕುಂದದಂತೆ
ಉಗ್ಗಡಿಸುತಿದ್ದನು.

1 ಗಬ್ಬಿ ದೇವಯ್ಯ ಎಂದೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ

ರಾಮದೇವ 1157.

ಈತನು ಪದಾಪುರಬಿಲ್ಲ ಸಂದಗಿ ಶಾಖೆಯ ಕುಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಮಲ್ಲಯ್ಯದೇವರ ಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಬಿಲ್ಲಕ್ಕೆ ಇರುವ ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುರಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುಂ.

ನಲೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ . ಮೊಲವನ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದಮೇ ಶಂಕರನುಂ .

ಮಲತಿನೂಗರೆ ಮುದದಿಂ . ಕಲುಕಳೆಯ ಕುಳಿಗ್ರಾಮದ ಮಂಜೇಲ್ಲಂ ||
 ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ . ಆತ್ಮಧರತನಯನಾದ ರಾಮನೇವನಂಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಶಾಸನಕೂ ಸುಮಾರು 1140 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಪ್ರಧಮಸುಪುರದ 37ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ . ಇದೊಬ್ಬರೇ ಬಿಲ್ಲುರೇ ಗಿರಿಯಬೋ ಸಮೂಹ ತಿಳಿಯದು . ಕಲಕೇರಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹಗರಿಬಿನಾಹನಾಳುಂ ಮರುಪರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಕ 1100ನೆಯ ಪ್ಲವಂಗ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1187) ಸೀನೂಪತಿ ಕಲಕೇರಾಸ ಸಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಆಶ್ವತಖಳವೆಂಬ (ಕಲುಕೇರಿ) ಆಗ್ರಹಾರದಿ ಮುನ್ನೂ ವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳಿಗೆ ರೇಣಿಭಟ್ಟನು ಅನ್ನಸತ್ರವನ್ನು ಸರ್ಪಡಿಸಿರಲು ಆ ಆಶ್ವತಖಳಕರ ಪ್ರಭುಗಳು ಬಿಲ್ಲಕ್ಕೆ 10 ಮತ್ತರು ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಅಡುಗೆಗುಸೆಯೊಂದನ್ನೂ ಎಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ . ಈಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಕಲಕೇರಿಯ ಮುನ್ನೂವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು.

ಮನುವಂ ಚಾರಿತ್ರನೊಳು ಎಣ್ಣೆ ತಯಾರತಶಯಂ ಬುದ್ಧಿಯೊಳು ಮೇರುವಂ ಬ |
 ನೈನೊಳಾಜಂಭಾರಿಯಂ ಭೋಗದೊಳಿನಮತನಂ ಚಲಗಮೊಳು ವಾಘಾಯಂ ಗು ||
 ನೈನೊಳಂಭೋಗಾರಿಯಂ ಶನಿ ನೊಳತಿದ್ಯನದಿಂ ಪೊಲ್ಲ ಸೆಂಗಂಜು ಮದ್ದ
 ಜ್ವನಮೇ ಮುನ್ನೂವರಂ ಬಣ್ಣೆ ಕುಮತಿಸುಯದಿಂ ಸಂತತೊ ತನ್ನಬದಿಂದಂ .

ವಶತಾಳಾಪದೊಲೇನೊ ನಾಲ್ಕು ಮುನಿರುಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಭಟ್ಟರಕಂ

ಶ್ರತಿವಾರಂಗಳನೊದನೊಂದೆ ಮುಬದಿಂದಂ ನಾಲ್ಕು ಸೇದಂಗಳಂ ||

ಸ್ಮೃತಿಯಂ ಕಾವ್ಯಪುರಾಣನಾಟಕಕಳಾಸಂಪತ್ತಿಯಂ ರಾಳಿತ್ತಂ .

ಮಿಂದಂ ಮಿಗಿಲಾದೀತ್ತಿಂ ಎಪ್ಪರ ವಂದಿಸಂ ಪೋವಾ || 1

1. ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಲಸಂಗಿ ತನ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ತೆಳೆಹೂಡಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಡಗಿನ ಸೋಮನಾಥಪಂಡಿತ. 1190.

ಇವನು ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿತಾಲ್ಪಾಡು ಹಿರಿಯಬೇನೂರಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ "ಸಾಸನವ ಪೇಟ್ಟ ಬೆಡಗಿನ ಸೋಮನಾಥಪಂಡಿತಗ್ಗೆ ಮಾಮೂನೇರಡು" ಎಂಬ ಭಾಗದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸೋಮನಾಥಪಂಡಿತನೆಂಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಶಾಸನಕವಿ 1231 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ 302ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕವಿಗಳಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಿರಿಯಬೇನೂರು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಭಿಲ್ಲಮನ ಮಂತ್ರಿ, ಮಾಯಿದೇವನ ಅಜ್ಜಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬೊಪ್ಪಣನಾಯಕನ ಪತ್ನಿ ಸಿರಿದೇವಿ, ಕ್ಷೇತ್ರಹವಿಹವೊಂದು ನೋಂಪಿಯುಂಟೆನೆ ಕೇಳ್ವು' ಬೇವಿನೂರಲ್ಲಿ ಫಲವೃಕ್ಷಗಳ ಬಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಸಂತೆ ನೆರೆವಂತೆ ಸರ್ವಾಡುಮಾಡಿರಲು ಶಕ 1112 ನೆಯ ಸಾಧಾರಣವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1170) ಮಾಯಿದೇವನು ಸಂತಿಯುಮಂ ವನಸ್ಪತಿಯುಮಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಮಂ ಮಾಡಿದಂ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ದರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಭಿಲ್ಲಮ.

ಜೋಳಾಂಭೋರಾಶಿಯಾರ್ವಾನಳನುತತುರುನ್ಮಾದ್ರಿಸಂಘಾತವಪ್ರಂ |
ಗೌಳಾಂಭೋದಾಳುಂಝಾನಿಳನತುಳುಳಂ ಗೂರ್ಜರೇಭೇಂದ್ರಸಿಂಹಂ ||
ಕಾಳಂಗಾನಂಗಳಾರೇವರನೆನಿವೆಸಕಂದಾಳ್ವದೀ ಭಿಲ್ಲಮೋರ್ವೇ |
ಪಾಳಂಗಾರ್ಪಾಟಿ ಚಕ್ರೇಶ್ವರನೆನಲೆನವಂ ಬಣ್ಣಿಸಲಾ ಬಲ್ಲನಾವಂ ||

ಮಾಯಿದೇವ

ಬಿಸರುಹದಿಂ ಕೊಳಂ ನಿಶಿ ನಿಶಾಧಿಪನಿಂ ದಿನನಾಥನಿಂದಮಾ |
ಗಸಮಮರೇಂದ್ರನಿಂ ದಿವಿಜಸಂತತಿ ಕೇವಣದಿಂದೆ ಮಾಣಿಕಂ ||
ವಸುಮತಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುವವೊಲಾ ನೆಹು ಯಾದವರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶೋ |
ಭಸುವುದು ಮಾಯಿದೇವರಧಿನೀಶ್ವರನಿಂದೆನಲೆನ ಬಣ್ಣಿಸೆಂ ||

ಬೊಪ್ಪಣ

ಸುರಪತಿಯಿದ್ ದೇವಸಭೆ ಪಂಕಜಮಿದ್ ಸರೋಜತಂಡಮಾ |
ಸುರಾರುವಿದ್ ನಂದನವನಂ ಹರಿಯಿದ್ ಮೃತಾಭಿಯೊಪ್ಪುವಂ ||

ತಿರೆ ನೃಪಮೇರು ಭಿಲ್ಲಮನಮಾತ್ಮಶಿಖಾಮಣಿ ಮಾಯಿದೇವನಾ |
ದರಸುನ ಮಂತ್ರಿ ಬೊಪ್ಪಣಚಮೂಪತಿಯಿದೇಡೆಯಂತಿರೊಪ್ಪುಗುಂ ||

ಬೇವಿನೂರು

ಪಲವುಂ ವೇದದ ಶಾಸ್ತ್ರದಾಗಮದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಿಪ್ರಕೃಳಂ |
ದಳಯಿಂ ಕೋಗಿಲೆಯಿಂ ಶುಕಪ್ರತತಿಯಿಂ ಪಾಂಡ್ರೆಕ್ಕುದಂಡಂಗಳಿಂ ||
ದಲದಂಭೋರುಪಷಂಡದಿಂ ಪಲವುಮುಪ್ಯಾನಂಗಳಿಂ ಶಿಷ್ಯಸಂ |
ಕುಳದಿಂದೊಪ್ಪುವ ಬೇವಿನೂರ್ಗೆ ದೊರೆಯೇ ಭೂಲೋಕದೊಳ್ ಪಟ್ಟಣಂ ||

ಫಲಶ್ರುತಿ

ಊರೊಡೆಮರಕ್ಕೆ ಮನ್ನೆಯ |
ರೂರಾಳ್ವವಂಕ್ಕೆ ನಾಡ ಕೊಂಡೆಯರಕ್ಕೆ |
ತಾರಾದೊಡಮೀಥವಂಮ |
ನೋರಂತಿರೆ ಕಿಡಿಸಿದವರಭೋಗತಿಗಿಂವಂ ||

ಅದೇ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಾಲೋಟಗಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಲೆಯರ ಚಾವಡಿಯ ಗೋಡೆಗೆ ನಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನವನ್ನೂ ಈ ಕವಿಯೇ ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಎಳೆಂದರೆ—ಬೇವಿನೂರು ಶಾಸನದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಣಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲವೂ (1187) ಬೇವಿನೂರು ಶಾಸನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಮಾಪಕವಾಗಿದೆ.

ಸಾಲೋಟಗಿಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಭಿಲ್ಲಮನ ಸಾಮಂತ ಬಂದರಸನು ಶಕ 1110 ರಲ್ಲಿ (1187) ರಾಜಧಾನಿ ಪಾರಗಿಯ ಭೋಗೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಮಾವುಲಿಗನೂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಬಂದರಸನ ತಂದೆ ಗೋವಣ.

ಅಂತೊಡೆ ಕೊಂದನೆಂದೆ ಬಗೆ ಶತ್ರುನಿಕಾಯಮನರ್ಥಿ ಬಂದು ಕ |
ಯ್ಯಾಂತೊಡೆ ಕೊಟ್ಟನೆಂದೆ ಬಗೆ ಬೇಲ್ಪುದನಂಜಿ ಶರಣ್ಗೆ ವಂದರ ||
.ಂತಿಯ ಕಾದನೆಂದೆ ಬಗೆ ವೀರದ ಚಾಗದ ಕಾವ ನಿರ್ಮಗಾ |
ವಂ ತೊಣೆಯೆಂದು ಒಣ್ಣೆವುದು ಧಾರಿನೆ ಗೋವಣಮಂಡಳೇಶನಂ ||

ಬೃಹದರಸ (ನರೆಯೋಡೆ ಗಂಡ)

ಬಂದೋರ್ವೇಶ್ವರನೀರ್ವೈಯಿಂ ರವುಶಿರೋವ್ರಾತಂಗಳಂ ಪೊಯ್ಯೆ ಬಂ |
 ದಂದಾಕಾಶನದೀಪ್ರವಾಹದೊಳೆ ಬೀಜಲ್ ಸಿದ್ಧಮುಗ್ಧಾಂಗನಾ ||
 ಸಂದೋಹಂ ಸರಸೀಜಸುಂದೆ ತಿಹ'ಯಲಾ ಸಾರ್ದೆಯ್ವೆ ಭೀತತ್ವದಿಂ |
 ನಿಂದಿದರ್' ನಭದೊಳೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಪ ಸುರಗ್ಗಂ ಹಾಸ್ಯಮುಪ್ಪನ್ನೆಗಂ ||
 ಹಗೆವರಸ್ಯಗೃಳಂ ಜಳಮವಂದಿರ ಪಂದಲೆ ರಕ್ತಪಂಕಜಂ |
 ಪೊಗಯಿಪ ಕಗ್ಗೋಳಿ ಶಫಂ ಕರುಳೋಳಿ ಮೃಣಾಳಮಾಗೆ ದಿ ||
 ಬೈಗೆ ನರೆಯೋಡೆಗಂಡನದಬಿಂದಮೆ ಗೆಲ್ಲ ಮಹಾಹವಾಂಗನಂ |
 ನಗುವೊಲಿದುರ್ದೆಯ್ವೆ ಕಮಳಾಕರಮಂ ದಿಬಿದಿಂ ವಿಚಿತ್ರವೋ ||
 ಘನಭುಜಮುಖ್ಯೆಯಿಂದೆ ವಿಜಯಾಂಗನೆ ನರ್ತಪ ನಾಟ್ಯಶಾಲೆ ಧೂ ||
 ವಿನುತವಡೋಲತಾಂಗಿಗೆ ಮುಖಾಂಬುಜಮೊಳ್ಳಿನ ಚಿತ್ರಶಾಲೆ ಮಾಂ ||
 ತನಿಧಿ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಗುರವೋಗಶಾಲೆಯೆನಲ್ವೆ ಬಂದಭೂ |
 ಪನತೊಂದಿದೆ ಪೆಂಡಿರ ಮನಂಗಳನಿರ್ಕುಳಗೊಂಡನಾಪನೋ ||

ಬೊಪ್ಪಜಮೂವ.

ಅಳಿದಿತ್ತಂ ಬಲ ಭಾನುಜಾತನೆಣಿಸಿತ್ತಂ ತೂಕದಿಂದಿತ್ತನಿಂ |
 ತಳಿಪಿಂದಂ ಶಿಬಿ (ಯನ್ನರಂ) ಪಲ'ದು ತನ್ನಂ ಬೇಟ್ಟುಂದಂ ಬೇಟ್ಟುವ ||
 ಗ್ಗೇಳಿಯಂ ಲೆಕ್ಕ ಸನೆಲ್ಲು ತೂಗನನಿವಾರ್ಯಂ ಕೊಟ್ಟುಪಂ ನೋಡೆ (ಪೊ) |
 ಗಳನರ್ಥಾರ್ಥಿಗ ಕೂರ್ತು ಬೊಪ್ಪಣಜಮೂವಂಗಳಾರ್ ನಮಂ ದಾನಿಗಳ್ ||

ಆಚೆಯಾ.

ಮನೆಗಲ್ಲರ್ ಮೊನೆಗಲ್ಲರಾಗಳನ ಸೇನಾನಾಯಕರ್ ಭಾವಿಸಲಾ |
 ಮನೆಯೊಳೆ ಕಲ್ಪಕುಜಾತದಂತೆ ಕುಡಲುಂ ಮಾಲಾಂತರಂ ಕೋಪದಿಂ ||
 ಮೊನೆಯೊಳೆ ನಾಡ ಕೃತಾಂತನಂತೆ ಕೊಲಲುಂ ಶ್ರೀಬಂದಿಗೆಕ್ಕೋನೆವಾ |
 ಳನ ಚಿತ್ತಪ್ರಿಯಾ ತಂತ್ರವಾಳನೆವಿಸರ್ಪ ಯಾಚೆಯಂ ಸಾಲನೇ ||¹

1. ಈ ಎರಡು ಅಂಶಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಲಕಂಗೆ ಚಿನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪಪ್ರವರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ

ಕವಿಪದ್ಯ. 1995.

ಈತನು ದೇಲೂರು 322ನೆಯ (ಶಾಸನದ ದಿಕ್ಸ್ಮೃತ್ಯ ಶಾಸನಗಳ:ಅನು ಬಂಧ) ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಸರಸಕವಿತುಂಗನನಿಸಿದ | ವರಕವಿಪದ್ಯಂ . . . ನಿವಿರಿಗೆ ಪದ್ಯಂ |

ಬರೆದು ಪರೋಕ್ಷದ ಪದವಂ | ಎರಡನು ಜನಪಥಿಯೊಳಗ್ರವೂಜೆಯ ಪಡೆದಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವರ್ಧಮಾನಮೂಲಧಾರಿಗಳು 1295 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾಗಲು ದೋರಸಮುದ್ರದ ಥವ್ಯ ಜನಗಳು ಅವರ ನಿವಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಶಾಸನದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸವೆದು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಿದೆ. ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ:—

ಕರಸಿ ಸಮಸ್ತ ಯಕರಂ ಜನ(ಂಗಳಂ) |

ನೆರಪಿ ಪರಗ್ರಹಂಗಳಿಸಿ ಚಿತ್ತದೊಳ್ ||

ದರಿಸಿ ಜನೇಂದ್ರನಂ ಜನಪಮಾನ ನಿಜಾತ್ಮ |

. . . ವರವರ್ಧಮಾನಮುನಿ ಪೂಕ್ತನನಿರಿದಿತ (ಸಿದ್ಧರೋಹಮಂ) ||

ದೇವಪ್ಪ ಸು. 1536

ಇವನು ರಾಮನಿಜಯಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನ ಕವಿ, ಭೂಸುರವಂಶೋದ್ಭವಂ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ; ಈತನ ಪಿತಾಮಹನು ಹೊಯ್ಸಳದೇಶದಲ್ಲಿಯೆ ಚಂಗನಾಡವೊಳಲ ಸಚಿವರೋಮನೆ ದೇವಪ್ಪ, ತಂದೆ ಬುಕ್ಕರಸ ತನ್ನನ್ನೂ ಸಚಿವದೇವಪ್ಪಂ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ; ಆದ ಪ್ರಭುವಿನಲ್ಲಿ ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದನೋ ತಿಳಿಯದು.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಾಗ ವಿಜಯಗ್ಗಾನ (1448) ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಜೆಯವನಾಗಿರಬೇಕು. ಗುರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಾಗ 3ನೆಯ ಮಂಗರಸನಂತೆ (1508) ಪ್ರಭೇಂದುಬ್ರಹ್ಮನಿಗಳಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ವಿಮಲಕೀರ್ತಿಯ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಮಂಗರಸನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಈಜೆಯವನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಸುಮಾರು 1525ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ವ್ಯರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾನೆ:—

ಗಜಗನ ಗುಣವರ್ಮನ ಶಾಂತಿವರ್ಮನ | ಎಜಯನ ಪೊನ್ನನಗ್ಗಲನ |
ಸುಜನೋತ್ತಮ ರನ್ನರ ಮಧುರಮನ | ಸಿಜನವರ ಸ್ತುತಿಸುವನು ||

ಅಲ್ಲದೆ 'ಕವಿಮಂಜುನ', "ಸುಟ್ಟುಕಂದಂಬರಿಯನು ಲೀಲಾವತಿ | ಗಟ್ಟು
ಕಪ್ಪನು ಲೋಕವತಿಯ | ದಿಟ್ಟವಾದಿಯ ಗೆಲ್ಲ" ನೇಮಿಚಂದ್ರನನ್ನೂ, "ಚಂದದ
ಮೃದುಬಂಧದ ಮೈಸಿರಿಯೊಡ | ನೊಂದಿದ ಸವನುಡಿಯಿಂದ | ಅಂದವಡೆದ ಕಾವ್ಯ
ವನುಸುಂದ" ನಾಗಚಂದ್ರನನ್ನೂ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಕವಿತಾಚಾರುರಿಯನ್ನು
ರಸಿಕರು ಹೀಗೆ ಸ್ತುತಿಸಿದರು ಎಂದು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ:—

ಶಿಂಗಳ ತಗ್ಗದಿಡ್ಡಂಗಳ ಸುರಿಯಂ | ತಿಂಗಳಲಿನ ರಸದಂತೆ |
ರಂಗುಣದ ಮೂಡಿಕದ ಮಂಜರಿಯ ದೆ | ಡಂಗಳಿನಂತೆ ನಿನ್ನ ಮಾತು ||
ಕಂಬರಲಿನ ತೊಡವನು ವಿರಮುಗುಳ ತೊ | ಡಂಬಿಯನಂಬುಜಾಕ್ಷಿಯರ |
ಕಂಬುಕಂಧರದಾಲಿಂಗನವನು ಮಾಂ | ಗೊಂಬವೊಲಿವೆ ನಿನ್ನ ಮಾತು ||
ಒಸರುವ ಸುಧೆಯ ಕೊಡನೆೊ ಮುಸದಗಲಿದ | ಸಸಿವನೆಯ ಕೂಟದಿರವೊ |
ವೊಸವವನೆಯ ಬೀಟದ ಸುಗ್ಗಿಯಂತೆ ಸಂ | ತಸವೀವುತಿವೆ ನಿನ್ನ ಮಾತು ||
ಕೋವದರುಗಳ ಹೃತ್ಯಮಲಭಾಸ್ಕರ ವಾ | ಗ್ಗೀವಿಯ ಮುಮನುನೇಮುಕುರ |
ಭಾವಕರುಗಳ ಸಂತಸಸಾಗರಮಿತ್ತ | ದೀವಪ್ಪನೊರದ ಸತ್ಯಾನ್ಯ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಾವಿಜಯ ಚರಿತೆ

ಇದು ಕಾಂಗೆಶ್ವರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 18, ಪದ್ಯ 2683. ಇದರಲ್ಲಿ
ದೈವಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ರಾಮನವಧಾ
ಸಂತರ ಶ್ರೀರಾಮನು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬಂದು ಕೆಲವುಕಾಲ ರಾಜ್ಯಭಾರಮಾಡಿ
ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಕಿರಿಯಮಗನಿಗೆ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಾನು ಎರಕ್ಕನಾಗಿ ತಪಸ್ಸು
ಮಾಡಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಜನಸ್ತುತಿ
ಇದೆ. ಅನಂತರ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾರಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಬಳಿಕ ವ್ಯಾಜ್ಯ
ವಾದ, ಲಲಿತಂಕ, ಸಮಂತಭದ್ರ, ಕೊಂಡಕುಂದ, ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತ,

ಪ್ರಭೇಂದುಮುನಿ, ಪುತ್ರಮುನಿ, ಎಮಲಕೀರ್ತಿ ಎಂಬ ಗುರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.
ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ :—

ಇದು ಸರಸ್ವತಿಯಂಗಧೂಷಣ ಕೇಲ್ಪರ | ಹೃದಯಕಮಲದವಸೇಂದ್ರ |
ಇದು ರಸಿಕರ ಕವಿಗಮೃತರಸಾಯನ | ಎದು ಧವ್ಯಕುಮುದಚಂದ್ರಮನು |

ಇವನ ಬಂಧವು ಲಲಿತನಾಗಿಯೂ ಹೃದಯಂಗಮನಾಗಿಯೂ ಇದೆ.
ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಉದ್ಯಾನ

ಒಲಗನಾಶೆ ಪೂಗಿಡಗಳೋಳಿಗೆ ಬೇಸ | ಸಾಲೆಯಂಗಲಗೆ ಬೇವಣದಾ |
ಸಾಲೆಯಾಪದಿಗೆ ತಂಬಲಿಗೆ ನಾಟ್ಯದ | ಸಾಲೆಯಂಶೆವೆದುದಾರಾಮ ||

ಹಲಸು

ಅಲರಬಡೆಯೊಳು ಫಲವನಿತ್ತು ಬಾಬುವ | ತರುಗಳು ಸರಯಲ್ಲವೆಂದು |
ಅರಗಳೆಯಂ ನುಡಿಸುತ ಬಕ್ಕವಲಸಿನ | ಮರಗಳೆವೆದವಂಜದಲಿ ||

ಸ್ತೀರ್ವಣನೆ

ಅಸಿಯನಡುವಿನ ನಿಟ್ಟಿಸಯಾಗಂಗಳ ಪೊಚ್ಚ | ಪೊಸಜವ್ವನದ ಮುದ್ದು ಮೊಗದ |
ಸಸಿಗೇಡುದುಟಿಯಂಜೆಗಮನದ ಪೆಣ್ಣುಗೆ | ಕೆಸೆರಹರಾದೇಶದೊಳು ||
ಸಣ್ಣನಡುವಿನೆಳಮಿಂಚ ನಗುವ ನಗು | ಗಣ್ಣಸಂಜೆಯಕೆಮ್ಮುಗಿಲಾ |
ಬಣ್ಣವನಿಜು ಕೈವ ರಂಗದುಟಿಯ ಮುದ್ದು | ವೆಣ್ಣಲ್ಲದಿಲ್ಲವಡೊಳು ||

ರಾಮನ ಪ್ರಶಾಸ

ಕಡಪಿನ ನುಣ್ಣು ಕನ್ನಡಿಗ ಚಂದ್ರಗೆ ನಿನ್ನ | ವದನದಿರವ ಕೋಗಿಲಿಗೆ |
ಮೃದುಮಧುರಾಲಾಪವನಿತ್ತುವಂಜಿಸಿ | ಸುದತಿ ನೀರ್ಪೋವುದುಟಿತವೆ ||
ಕೆಂಬಲ್ಲ ಕಡುಗಾಂತಿಯ ಕಾಂತೆ ರಸದಾ | ಕೆಂಬದ ಬಿತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು |
ಕಾಡುಗೆ ನಿನ್ನ ಕೊರಲ ಸೊಬಗಿತ್ತಿನ್ನ | ಕೆಂಬಲ ಬಿಡುವುದುಟಿತವೆ ||
ಮಡದ ಕೇಳಲರುನೆ 1ಳಿಗೆ ಕುರುಳುಗಳ | ಕಡುಗಾಂತಿಯ ಕೋಳ್ಗೊಳದವ |
ಕುಡುವಿಲ್ಲನ ಕೈಯ ಸರಿಸದವನಲಿಗೆ | ತಡೆಯದೆ ಕೊಡುವುದುಟಿತವೆ ||

ದುರ್ಜನನು

ಒಡಲೊಳು ಜನಿಸಲವನ ಬಾಯೊಳು ಹ | ಬಿಡುಡನೆ ವುಟ್ಟಿದುದಂತೆ ಮನ |
ಪಡೆದ ಜನನ ಬದುಕಿದಳೆಂದೊಡೆ ಮಕ್ಕ | ಪೊಡವಿಯ ಜನಕುಂಟೆ ಸುಖವು ||

ಮುಖಬೋಳು ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನಿಗೆ. 1856

ಇವನು ಪಟ್ಟಣಲತೀಲಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ, ಚೆನ್ನಮಲ್ಲೇಶನ ಕರಜಾತನು. ರಾಘವಾಂಕಚಾರಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆದ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶನು (ಸು. 1850) ತನ್ನ ಗುರು ಪಂಡವಣ್ಣಿಗೆ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶನ ತಿಷ್ಠುರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿಯ ಹೆಸರನ್ನ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ¹ ಇತನೂ ಸುಮಾರು 1650ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವನ ಕಾಲವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ “ದುರುಲಪನಿವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಮಸ್ತಕಮಾಸ | ವರಬುದ್ಧಪೂರ್ಣವಿಡಿಸಾಮ್ಯವಾರದಿ” ಎಂಬ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ದುರುಲಪನ ಎಂದರೆ ಮುರ್ಮುಖಿವರ್ಷವು 1658 ಆಗಿರಬೇಕು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪಟ್ಟಣಲತೀಲಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಕಂದವೃತ್ತಗಳೂ ಇವೆ, ಸ್ತಳ 20, ಪದವೃತ್ತ ಗ್ರಂಥ ಕಂದ ಸಹ 923. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣಲಗಳು ಗುರುತಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.—

ಶರಣಚಾರಿತ್ರಗಳ ಶಿವವುರಾಣಗಳ ಶುಟ |

ಶರವಚನರತ್ನವೂರಿತಕೋಶವೆಂದಣಿವುದೀಶ್ಯತಿಯ.

ಇದು ನಿಜಾನಂದರಸಚೂಳಕ ಶರಣರ ಪುಳಕ |

ಮದು ಮುಕ್ತಿಕರತಳಾಮಳಕ ವಿರಚಿತಕೂಳಕ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬಸವಲಿಂಗಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಪ್ರಭುದೇವ ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ ದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ. —

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಯೊಳಗಿರ್ಪ ಹಂಸ ಮತ್ತನ್ಯವಹ |
ಕ್ಷೀರಮಂ ಬಯಸುವುದೆ ಕುಸುಮದೊಳಗಿರ್ಪಳಿಗೆ |
ಬೇಪ್ಪೆವರಿಮಳದಾಸೆಯುಂಟೆ ಕಡಲೊಳಗಿರ್ಪ ಭೇಕನನ್ಯಾಂಬುಗಳನು ||
ಹಾರಯಿವುದೇ ಮೊಲೆಯನುಂಬ ಶಿಶು ಬಯಸುವುದೆ |
ಕ್ಷಾರೇಜಲ ಸಕಲಸಿದ್ಧಿಗಳೇವ ಲಿಂಗದೊಳೆ |
ಮಾರಾಂತರಣ ಕೂಡಿದು ತನಗನ್ಯವಹ ಫಲಪದವ ಬಯಸನಬುಗಾ ||

ಸುಖ'ನಾಥಿಯೊಳಬಿಡದಿನಂತೆ ನಳನಳಿವ ತೋ |
ಳೆಳವಾಡೆಯಂತೆ ಧಳಧಳಿವ ತೋಡೆ ನಳಿನಕು |
ಬ್ಬಿಳದಂತೆ ಪೊಳೆವ ಕುಜ ಪವಳದುಬಿ ತಳಿಬಿಡಿಯ ಲಳಿಗುರುಳ ನಳಿನದಸಳಾ||
ತಳಿದ ಕಂಗಳ ಕಂಬುಗಳ ತೋಣವೆಳಗ ಪ |
ಲ್ಲಳ ಗಿಳಿಯ ನುಡಿಯ ಕೋಕಿಳದವದ ನಳನಖಳ |
ವೆಳಗಿಣಾನದ ಪೆಣ್ಣಳ ಸುಖದೊಳಿರ್ಪವಗೆ ಶಿವಪಥಮಸಾಧ್ಯಮತ್ತೇ ||

ಕಟ್ಟುಗ್ರಸ್ತರ್ದರೆದೆಮೆಟ್ಟಿ ತಪಸಿಗಳ ಹುಡಿ |
ಗುಟ್ಟಿ ಯತಿಜನರ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಕಾಮುಕರ ಎದೆ |
ದಟ್ಟಿ ನಿರ್ಜರರ ಮನ ಸುಟ್ಟಿಡಿದು ಶಾಸ್ತ್ರಕರ ಕಟ್ಟಿ ವಿಷಯದವಾಶರಿಂ ||

ನಿಟ್ಟಿದೆಯರ ಪಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿ ಜಾರರ ದೇಶ |
ಕಟ್ಟಿ ವೀರರ ಮನಂ ಮುಟ್ಟಿ ಪೀಡಿಸಿ ಮನರ |
ಘಟ್ಟಿಯಂಕರಗಿಸುತ ಹುಟ್ಟುಗಡಲೊಳ ತಿರುಗಿಸುವ ಕಾಮನಖಿಳನರಾ||

ಹರನಾಲಯಕೆಯ್ವಿದವಂ | ಚರಣಸುರಕ್ಷೆಗಳ ಮೊಜಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಚಿಂತೆಯೊ |
ಳರುತಿರ್ಪನಂತೆ ಸಲ್ಲದು | ಹರಶಾಸ್ತ್ರವ ಕೇಳುವರ್ಗ್ಗೆ ಪರಚಿಂತಿಗಳುಂ ||

ಸೆಜ್ಜಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾರ್ಯ ಸು. 1665

ಈತನು ಮಳೆಯರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ ; ಕೊಲ್ಲಿವಾಕೆಯ ಸೋಮಲಿಂಗನ ಒಡಲಿಂದ ಚರಲಿಂಗವಾಗಿ ಹೊರಟ ರೇವಣಸಿದ್ಧನ ಸಂತತಿಯವನಾದ ಮಳೆಯ ಮಲ್ಲೇಶನ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದ ವಿದ್ಯಾನಗರದ ಹಿರಿಯಮರದ ಸಿದ್ಧವೀರನ ಶಿಷ್ಯ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶನ ಕಂಚಾತನು. ಇವನ ವಿದ್ಯಾಗುರು ಸಿದ್ಧರಾಮಾರ್ಯ. ತನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ :—

ಈತನು ಕೊಟ್ಟೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಸವಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ವಾದದೇಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತ ಸಿದ್ಧರಾಮಾರ್ಯನಿಂದ ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿತನು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸೆಜ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಸೆಜ್ಜಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾರ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದನು. ಬಸವಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಬಳಿ ೪ ವರ್ಷ ಶಿಷ್ಯಭಾವದಲ್ಲಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೊರಟು ಸುಗಟೂರ ದೊರೆಯಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನ ವಂಶಗುರು ಚ್ಚಾನಮೂರ್ತೀಶನು ಇರುವ ಸೌಂದರ್ಯಪುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಗುರುವಿನ ಮಗ ಬಸವಾರ್ಯನಿಗೆ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದನು. ಬಸವಾರ್ಯನು ಇವನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕುಲದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಮಾಡಿ ಹೇರಳ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟನು. ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನ ಮಗ ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನು 11ನೆಯ ಎರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಾರ್ಯದಿಂದ ಸಿಖೀಂದ್ರವಾಚ್ಚನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು ಇವನಿಗೆ ಮೂರುಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿತ್ವವಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಿತು. ಈ ದೊರ ಕವಿಗೆ ಪುರ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಂದಿರ ಮುಂತಾಗಿ ಬಹು ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಕವಿ ಅಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ನಂದೀಶದೇವನ ಶಿಷ್ಯ ಮಹತ್ತಾರ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಮಾಡಿ ವಿದ್ಯೆಕಲಿಸಿದನು. ಮಹತ್ತಾರ್ಯನಿಗೆ ಗುರುಬಸವರಾಜ, ಮಹತ್ತಾರ್ಯ, ಮುದ್ದಲಿಂಗಾರ್ಯ ಎಂಬ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿದರು. “ ಧರೆ ಸುಖತ ಕೈಲಾಸಕೆ ತೆರಳಿದ ಮಹಾತ್ಮನಾವಂ ಭಕ್ತರೊಳಗೆ ” ಎಂದು ಆಹುಡುಗರು ಕೇಳಲು ಈ ಮಳೆಯರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕವಿ ಹೇಳಿದನು.

ಕವಿ ಸುಗಟೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನ¹ (ಸು 1665) ಸಮಕಾಲದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾರ್ಯನಿಂದ ಅವನ ಕಾಲವೂ ಸುಮಾರು 1665 ಆಗಿರಬಹುದು

ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಮೂರುಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಶ್ವರನಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದಿತೆಂದು ಕವಿ ಹೇಳುವಂತೆಯೇ ಅವನೂ ತನ್ನ ಶಂಕರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ತ್ರಿವಿಧಕವೀಶ್ವರನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಭವಭೂತಿ, ವ್ಯಾಸ, ಕೇರೆಯ ವದ್ವರಸ, ಮಯೂರ, ಹಲಾಯುಧ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಭಾರವಿ, ಸೋಮಾರಾಧ್ಯ, ಬಾಣ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ ಇವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

‘ ಸಕ್ಕದ ಕನ್ನಡದ ಕವಿತೆಯ ಚದುರ ’ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಳಯರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಪ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 34. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ರಾಜನೆಂಬ ಪುರಾತನ ತಿವಭಕ್ತನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕವಿಕರ್ಣಭೂಷಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭೋಗಲಿಂಗಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ವಿನಾಯಕ, ಎರಭದ್ರ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಬಸವ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾತನರನ್ನೂ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಮುಂತಾದ ನೂತನರನ್ನೂ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.¹ ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ —

ಇದು ಸಕಲತಿವಭಕ್ತವಾದ ಪಂಕೇಜಪ |

ಬೃದನೆನಿಪ ವಿಜಯನಗರದ ಹಿರಿಯಮರದ ಪ |

ಬೃದ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶಕರಪಾತನಾದ ಸಕ್ಕದ ಕನ್ನಡದ ಕವಿತೆಯ ||

1. ಬಸವ, ಚಿನ್ನಬಸವ, ಪ್ರಭುದೇವ, ನಂಬಿಯಾಚ್ಚ, ಮಾಚಿಯ್ಯ, ಸಾಸಂದಗವರ, ಅಡಿಮಯ್ಯ, ನಗೆಯಮಾರಿಕಂಡೆ, ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ, ಕಣ್ಣಪ್ಪ, ಶಂಕರದಾಸ, ಶಾಂತಯ್ಯ, ಪರಮಶರಣಿ, ಜಾತವಾಮದೇವಾಘೋರವರತತ್ಪುರುಷವಕ್ರವೇ, ಕವೀರವಾದ ರೇವಣ ಎಕೋರಾಮಿ ಮರುಳಸಿದ್ಧಕುಂಡಿಕಾರಾಧ್ಯರು, ತೋಂಟದಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ಕೊಟ್ಟೂರುಬಸವ, ಶಾಂತಮಲ್ಲೇಶ, ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶ, ಸಿದ್ಧರಾಮಾರ್ಯ, ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ, ಒಂಟಿಬೋಳಗಿದೇವ, ಕೋರಾನೃದಯ್ಯ, ಮರುಳೇಶ, ಸರ್ವೇಶ, ಗೂಳೂರ ಒಪ್ಪತ್ತಿನಯ್ಯ, ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ, ಮಹತ್ತೇಶ, ಚಿನ್ನವೀರ, ಮಾನದೇವ ಬೋಳಬಸವ.

ಜದುರ ಸೆಡ್ಡಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾಧ್ಯನಣುಗಗ್ಗೊ |
ರೆದ ಶರಣಮಳೆಯರಾಜೀಂದ್ರ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ |
ಎರಿಸತಕವಿಕರ್ಣಭೂಷಣಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಸಮುದ್ರ

ಸುರಧರಾಧರಮೆನೆ ಶಿವಾನ್ವಿತಂ ಕಿನ್ನರೇ |
ಶ್ವರನಂತೆ ಪದ್ಮಕಣ್ವ ಪಶಂಖನೀಲೋನ್ಮ |
ಕರಮಹಾಪದ್ಮಾಂಕಿತಂ ವರಮುಕುಂದಬಂಧುರಮಾಗಿ ಕುಂದದುರಜಿಂ ||
ತರುಣಿಯರ ಬೆಳಕಂತೆಯೂರ್ಮುಕೋದ್ಭಾಸಿತಂ |
ಪಿರಿಯರಂತುಪ್ಪೆ ಮೆಚೆವ ಮರಿಯಾದೆ ತಪ್ಪದಾ |
ನರಪವಾಸಿನಿಯಂತೆ ವಾರಿವಾರಣದಿಂದ ಶರಣಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿರ್ಪುದು ||

ಪಟ್ಟಣ

ಆರಸಂಜೆಯಿಂ ಕಮಲಮಬ್ಬ ರಜದಿಂ ಜಲಂ |
ಶರದಿಂದ ಸರಸಿ ಸರಣಿಂ ಕಂಪುಗಳನೆಯ |
ಪರಿಮಳಿಸುವರಲನನುಸುಪ ಪಟ್ಟದಗಳಿಂದರಲ ಪಕ್ಕಿಗಳನಾಂತ ||
ಬಿರಿಮುಗುಳ್ಳುಳಿಂದರಲ್ಲುಳಿದೆಸೆವ ಲತೆಗಳಾ |
ವರಿಸರ್ಪ ತರುಗಳಿಹ ಬನಗಳಿಂ ಮರಗಳಿಂ |
ದುರುನಂದನಂಗಳಂ ಪೂರೆವ ಕಪ್ಪೆಶೋಹಿಗಳಿಂ ಪುರಪಲ್ಲಿಗಳ ಮೆಚೆವು ||

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ, 31) ಬೆಂಗಳೂರು ಮುದ್ರಣಾಲಯ. ಸು 1700

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಕುಂತಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು
ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ : —

ಲಂಗದೊಳ್ ಗೋಮುಖವದು, ತತ್ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದೊಳ್ ವರ್ತುಳಂ ; ನೋಡೆ
ಸಂಗದಿಂ ಗೋಳಂಗಳೊಳ್ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಅಜಿವದೆ ಶಾಂಭವಿಯ ನಿಜವು.

ಅಂತವ್ವ. ಸು. 1720

ಈತನು ಅಹಿಂಸಾಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ, ವೈಶ್ಯವಂಶಾಗ್ರಣಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಚಂದಣ್ಣನೆಟ್ಟಿ, ತಾಯಿ ಚನ್ನಮ್ಮ, ಸ್ಥಳ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಸಮಂತಭದ್ರರ ನಂದಿಂದ ತಾನು ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೈಚಫೂವನು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುವಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಬೈಚಫೂವನಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1720 ಎಂದು ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವೂ ಅದೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅಹಿಂಸಾಕಥೆ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ “ವ್ರತವೊಂದಜತಿಶಯದಿ ಉರಿತವ ಹರಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಸುಖವ ಪಡೆದ” ಧನಕೀರ್ತಿಯ ಚರಿತ್ರೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇತರರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರುತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ :—

ನವರಸಃಲಂಕಾರಮಧುರಾಲಾಪದಿಂದೊಪ್ಪುವಳನೀಕೃತಿ |

ಯುವತಿಯನು ಕಂಡವರು ಸೋಲದರುಂಟಿ ಜಗದಿ ||

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೀರಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ ಸಮಂತಭದ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೇನಮುನಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಯಣ್ಣ. ಸು. 1720

ಇವನು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನಕವಿ, ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ನಾಗಣ್ಣ, ತಂದೆ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಕವಿ, ಸ್ಥಳ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ವೇಣುಪುರಿ. ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರನು ದೊರೆಯಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ರಾಜನು ಒಂದನೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜನೋ (1713-1731) ಅಥವಾ ಎರಡನೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜನೋ (1734-1766) ಆಗಿರಬೇಕು. ಒಂದನೆಯವನೇ ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿ

ಈ ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ರಾಮಾಜನನ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿ ಕೊರವಂಜಿಯ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕೌಸಲ್ಯೆಯ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಗಂಠಿಯುಗು ಆಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಕಥೆ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರದ ಬಸವಪ್ಪ. ಸು. 1800

ಈತನು ಗುರುಕರುಣಾತ್ರಿಪದಿ, ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ. ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಲಿಂಗನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯ ಚಿನ್ನವೀರಸ್ವಾಮಿಯ ಕರಣಾತನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಗುರುಕರುಣಾತ್ರಿಪದಿ

ಇದರಲ್ಲಿ 332 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಪದ್ಯವೂ 'ಗುರುವೆ ಕೃಪೆಯಾಗು' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ನವಜಕ್ರಮೋಳಗಿರ್ದ | ನವಬ್ರಹ್ಮವನು ಶಿಗಿದು |

ಶಿವಲಿಂಗ ಎಗ್ರಹವ ಮಾಡಿ | ಕರುಣಿಸಿದ | ಸುವಿವೇಕಗುರುವೆ ಕೃಪೆಯಾಗು ||

ಅಪ್ಪಾಂಗಯೋಗ ಒಲು | ಕಷ್ಟ ಎಲೊ ಮಗನೆ ಎಂ |

ದಿಷ್ಟಲಿಂಗವನು ದೃಷ್ಟಿಸಿ | ಕರಕಿತ್ತ | ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ರೀಗುರುವೆ ಕೃಪೆಯಾಗು ||

2 ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ಇದು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ವಾರ್ಧಕ ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ , ಪ್ರಕರಣ 3, ಪದ್ಯ 121. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಾವರಣಮಹತ್ವ, ಪಂಚಾಚಾರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಗುರುವೆ ಅಜ್ಞಾನತಿಮಿರಾರ್ಕಧವಧಂಜನನು |
 ಗುರುವೆ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಮಂದಿರನು |
 ಗುರುವೆ ದೀಕ್ಷಿಸುತಿಕ್ಷ್ಮ ಮೋಕ್ಷಕಾರಣಕರ್ತೃರಲ್ಲದಿನ್ನೊರ್ವರಲ್ಲ ||
 ಗುರುವಿನಿಂದಧಿಕದೈವಗಳೆಲ್ಲವೆಂದೆಜಿದು |
 ಕರನು ನ ಗುರೋರಧಿಕವಿರಿತವೆಂದೊದಿದನು |
 ನಿರುತವಿದು ಕೇಳು ಸದ್ಗುರುವಧಿಕನಂತಪ್ಪಗುರುಕರೋದ್ಭವರಧಿಕರು ||
 ಪರಸತಿಗೆ ಪರಧನಕೆ ಪರನಿಂದೆ ಪರದೈವ |
 ಕೆಜಿಗಿಯನ್ನರಜೀವಹಂಸೆಗಳ ಮಾಡುತಿಳ |
 ದುರಿತ ಮಹಪಂಚವಾತಕವೆಂದು ಗುರುಮುಖದೊಳಹಿದವಕ್ಕಿಜ್ಞೆಪ್ಪಿಸದೆ ||
 ಗುರುಕರಾಂಬುಜದೊಳಗಿಹಿಷ್ಟಮಹಲಿಂಗವನು |
 ಸರಸಸಂಯೋಗಸಮರಸಭಾವದಿಂದಪ್ಪಿ |
 ಹೆರಹಂಗದಂತಿಪ್ಪನಿವೈಸದ್ವೀರಮಾಹೇಶನ ಸರಾಚಾರದ್ವ ||

ಅ ನ ತ ನಾ ಧ ಸು. 1800

ಇವನು ಮನ್ಮಥ ಕೊರವಂಜಿ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನಕವಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮನ್ಮಥನು ಕೊರಚೆಯ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ತನ್ನ ಸೋದರದ ಮಾವನ ಮಗಳಾದ ವಿದರ್ಭಿಗೆ ಕಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ ಕಥೆ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿಜಿನ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ವ್ರಾಣೀಶವಿಠಲ, ಸು. 1800

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವನು; ಜಗನ್ನಾಥ ದಾಸನ (ಸು. 1775) ಶಿಷ್ಯನು. ಈತನ ಸ್ಥಳ ನಿಜಾಂ ಇಲಾಖಾ ಲಿಂಗಸೂರು. ಇವನು 1822 ರಲ್ಲಿ ಸತ್ತನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಂತ ಶಿವಯೋಗಿ. ಸು. 1820

ಈತನು ಕೈವಲ್ಯದರ್ಶನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಭೈರವನು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮುಳುಗುಂದದ ಎರತ್ತರುಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿ

ದ್ದನು. ಬಾಲರಂತೆ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಈತನಿಗೆ ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಂತತೆವೆಯೋಗಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಉಂಟಾಯಿತು. ಇವನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಂದ (1799-1868) ಸಮ್ಮಾನಿತನಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ತಿಳಿದುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1820 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೈವಲ್ಯದರ್ಪಣ

ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳು, ಕಂದ, ಷಟ್ಪದಿ ಇವೆ. ಒಂದು ಹಾಡನ್ನೂ ಒಂದು ಷಟ್ಪದಿಯನ್ನೂ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ —

ರಾಗ ದ್ವಿಜಾವಂತಿ. ಆದಿತಾಳ.

ಅವರವರ ಭಕ್ತಿಗೆ ಅವರವರ ಭಾವಕ್ಕೆ |

ಅವರವರ ತಿಳಿವಳಿಗೆ ಇರುತಿಹನು ಶಿವಯೋಗಿ || ಪಲ್ಲವಿ |

ಇರಬೊಂದು ಕನ್ನಡಿಯ ನೂಪೂರು ಜನ ಪಿಡಿಯೆ |

ಸರಳಾಗಿ ಅವರವರ ರೂಪ ಕಾಣ್ಪಂತೆ |

ಹರಿಯ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹರಿ ಹರನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹರ |

ನರರೇನು ಭಾವಿಸುವರದಂತೆ ತೋರುವನು || 1 ||

ಮತಭೇದದವರು ದುರ್ಮತಿಯಿಂದ ಯತಿವರಗೆ |

ಸ್ತುತಿಸಿದೆಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೇ ತಿರುಗುವುವು |

ಯತಿವರನು ತಾ ತನ್ನ ಪಥದಲ್ಲಿ ಇರುತಿಹನು |

ಕ್ಷುತಿಜನರ ಪಾಪವುಣ್ಯವ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ || 2 ||

ಕೌಲಜಲವ ಹಿಡಿದಿರುವ ಕೌಲಕುಮನದವರಲ್ಲಿ |

ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಸಿರಿಚಂದ್ರ ಕಾಣುವ ಪರಿಯೆಂತು |

ಕೌಲಜಲವನತಿಗಳಿದ ತಿಳಿಯ ಮನದವರಲ್ಲಿ |

ಸಲೆ ಮಹಂತಲಿಂಗ ಚಿತ್ತೂರ್ಯ ಕಾಣುವನು || 3 ||

ಬೇಡದಿರು ನರರ ಕೊಂಡಾಡದಿರು ಹಿಂಸೆಯಂ |

ಮಾಡದಿರು ವಾಪಕೆಡೆಯಾಡದಿರು ಕುಚಿತರೊಡ |

ಗಾಡದಿರು ಕಾಮದೊಳು ನೋಡದಿರು ಪರಸತಿಯ ಕೊಡದಿರು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ |

ಕೇಡೆನೆಸದಿರು ಪರರಿಗಾಡದಿರು ನಿಷ್ಕರವ |
 ಪೀಡಿಸದಿರನ್ನರನು ರೂಢಿಸದಿರಪಜಯದಿ |
 ಕೂಡಿಸದಿರನ್ನಾಯದೊಡವೆಯಂ ಸದ್ಗತಿಯುಮುಕ್ತಿಯಿದೆ ಎಂದನಾರ್ಯಂ||

ಕಡಕೊಳ್ಳದ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ. ಸು. 1820.

ಈತನು ತತ್ತ್ವಪದಗಳನ್ನೂ ವಚನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರ ಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ನಿಜಾಂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಡಕೊಳ್ಳ. ಈತನು ಸುಮಾರು ನೂರಾರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ವಚನ ಗಳಲ್ಲಿ ನಿರುಪಮಾನಿರಾಳಮುತ್ತೈಭುಮಹಂತಯೋಗಿ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ. —

ದಯೆ ಧರ್ಮ ಕ್ಷಮ ದಯೆ ಶಾಂತಿ ದಾಂತಿ ನಯ ನೀತಿ ಸುಮನ ಸುಬುದ್ಧಿ
 ನಿರಹಂಕಾರ ಸುಜ್ಞಾನ ಸುಚಿತ್ತ ಸದ್ಭಾವ ಸತ್ಕರ್ಮ ಪರೋಪಕಾರ ಸುಖಭೋಗ
 ಶಿವಯೋಗ ರಾಜಯೋಗ ಸಾಧುವರಸಂಗ ಶಿವತ್ವಾಪೇಕ್ಷೆ ಶಿವಕಥಾಸಂಗೋಷ್ಠಿ
 ಯಲ್ಲಿದ್ದು ತನ್ನ ತಾನತಿಯದೆ ಸತ್ಯಸತ್ಯ ಹೋಯಿತ್ತು ಅನಂತಕಾಲ ಅನಂತಜನ್ಮ
 ನಿರುಪಮ ನಿರಾಳ ಮತ್ತೈಭುಮಹಂತಯೋಗಿ.

ಕುಮಾರವಿಭು. 1821

ಈತನು ಭಿಕ್ಷುಕಮಹೇಶವಿಲಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಕುಮಾರೇಶ್ವರ ಪುರಾಣವೇ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಇತರಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಹಾನಗಲ್ಲ ಎರಕ್ಕ ಮರದ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಭಿಕ್ಷುಕಮಹೇಶವಿಲಾಸವನ್ನು ಶಕ 1744 ನೆಯ ಚಿತ್ರಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ (1821) ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ಷಡಕ್ಷರದೇವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕವಿತಾ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಷಡಕ್ಷರದೇವನನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಭಿಕ್ಷುಕ ಮಹೇಶವಿಲಾಸ.

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ, ಪ್ರಕರಣ 3. ಒದರಲ್ಲಿ ಶಿವನು ದ್ವಾರಾ ವತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷಾಟನಮಾಡಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲ ಲಿಂಗನಾರ್ಯನು

(ಗುರುಲಿಂಗವಿಭು-ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ, ೨೫೨) ವರ್ಣಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ ಭಿಕ್ಷಾ
 ಬಿನಚರಿತೆಯನ್ನು ತಾನು ಗುರುಸಿದ್ಧದೇಶಿಕನ ಅಪ್ಪಣೆಯಮೇರೆಗೆ ವಸ್ತುಕ
 ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು
 ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ :—

ಸುರಗಿರಿಯಂತೆ ಸದ್ವಿಬುಧಸೇವಿತಮಾಂಬುಜದಂತೆ ಶ್ರೀಗುಣಂ |
 ಸರಸಿಜವಿತ್ರನಂತೆ ಘನಮಾರ್ಗಸುಶೋಭಿ ಸಮುದ್ರದಂತೆವೋಲ್ ||
 ಸರಸಮುದಾರಭಾಮಿನಿಯರೋಳಿಯವೋಲ್ ಮಿಗೆ ಭಾವಜಾತಿಲಂ |
 ಧರಮೇನಿಕುಂ ಕುಮಾರವಿಭುನಿರ್ಮಿತವಿಾಕೃತಿ ಸರ್ವಲೋಕದೋಳ್ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ತಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ,
 ಪದ್ಮಾಬಿ, ವೀರಭದ್ರ, ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.
 ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಗಣೇಶ.

ಎಜಗುವ ನಿರ್ಜರಾಧಿಪರ ರತ್ನಕಿರೀಟಗಳೊಂದನೊಂದು ತಾ |
 ನೊರಸಲುದಿರ್ದೊ ಪೊನ್ನ ಪುಡಿಯಂ ಕರದೋಳ್ ತಳೆದತ್ತಿ ನೆತ್ತಿಯೋಳ್ ||
 ಸುರಿದುಕೊಳುತ್ತಿ ಪಾಂಸುಮಯಕೇಳಿಯನಾಡಿ ಮನೋಸುರಾಗಮಂ |
 ವಿರಚಿಪ ವಿಘ್ನರಾಜನತುಳೋಶ್ಲವದಿಂ ಮಿಗೆ ಮಾಯ್ಯವಿಘ್ನಮಂ ||

ಮೇರು.

ಅಳಿಯಂ ಶ್ರೀಪತಿ ಚಂದ್ರನಾತ್ಮತನಯಂ ನಿಜ್ಜಂ ನದೀನಾರಿಯರ್ |
 ಒಣಗೊಂಡಿರ್ಪರನಂತಶೈಲಚಯಮೆನ್ನೊಳ್ ತೋರ್ಪುದೆನ್ನಂತೆ ಮಂ ||
 ಜುಳಸತ್ತಾನ್ನಿತನಾವನೀ ಧುವನದೋಳ್ ಪೇಜೆಂದು ತಾನಬ್ಬಿ ಮಂ |
 ಗಳಮಾದುಜ್ವಲಕೇತನಂನೆಗೆಪಿದಂತೊಪ್ಪಿತ್ತು ಹೇಮಾಚಳಂ ||

ಚಂದ್ರ.

ಒಗೆದಂಧಕಾರಮೆಂಬಾ | ಜಗುನೆಯ ಮಧ್ಯದೊಳೆ ಬೆಳೆದು ಬೆಳ್ಳೆಳಗಿಂ ತಾಂ |
 ಸೊಗಯಿಪ ಬೆಳ್ಳಾವರೆಯನೆ | ಮಿಗೆ ಮೆಚೆದುದು ಚಂದ್ರಮಂಡಲಂಬಾನೆಡೆಯೋಳ್ ||

ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀ.

ನಡೆಯಿಂ ಹಂಸಿಯ ನಿಂದಿಸುತ್ತೆ ನುಡಿಯಿಂ ಕೀರಾಳಿಯಂ ದೂಪಿಸು |
 ತೊಡನಂಗಪ್ರಭೆಯಿಂ ಕ್ಷುಣಪ್ರಭೆಯುಮಂ ಹೋಡಾಡುತುಂ ಬಟ್ಟ ನು||
 ನೊಡೆಯಿಂ ಬಂಜೆಯ ಬಿಂಕಮಂ ಜಹೆಯುತುಂ ಹಸ್ತಾಬ್ಬದಿಬ್ಬಮಂ |
 ಜಡಿಯುತ್ತುಂ ಪದದಿಂದೆ ಮಾಂದಳಿರುಮಂ ತಂದಿಕ್ಕಿದಳ್ ಭಿಕ್ಷುಮಂ ||

ಶ್ರೀಪ್ರಾಣೀಶವಿಠಲ. ಸು. 1890

ಇವನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಪ್ರಾಣೀಶವಿಠಲನ (ಸು. 1800) ಮಗನು. 1860 ರಲ್ಲಿ ಸತ್ತನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶಿಶುನಾಥ ಸರೋಫ್ ಸಾಬ. ಸು. 1840

ಈತನು ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮುಸಲ್ಮಾನನು ; ಹಿಂದೂ ಮತದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈತನ ಗುರು ಗೋವಿಂದ ; ಸ್ಥಳ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿದ ಶಿಶುನಾಥ. ಇವನು ಸುಮಾರು 70, 80 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಿನ ಡನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ. —

ಶ್ರೀಗುರುನಾಥ ನಿರಾಲಯನಾಲಯದೊಳು |
ನಾವು ಈರ್ವರು ನಲಿದಾಡುವ ಬಾ ||
ಬಾರದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಮೋರೆಗೆ ಹೊಡೆವೆನು |
ಸಾರಿ ಈರ್ವರು ಸವಿದಾಡುವ ಬಾ ||
ಯೋಗದ ಕುದುರೆಯ ಬೇಗನೆ ಎಣತ |
ಮೇಗೇರಿಯ ಮರಬೋಗುವ ಬಾ ||
ನಡೆ ನಡೆ ಶಿಶುವಿನಾಳದೀಶನ ಗುಡಿಯೊಳು |
ಅಡಗಿಹ ಪ್ರಣಮವ ನೋಡುವ ಬಾ ||

ಸರೇಗಲ್ಲ ಶಿವಬಸಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ. ಸು. 1840

ಇವನು ಬಸವಪವಾಡಲೀಲಾಮೃತವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಎರಡೈವ ಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸರೇಗಲ್ಲ. ಈತನು ಸುಮಾರು 1840 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬಸವಪವಾಡಲೀಲಾಮೃತ.

ಇದು ಭಾವಾನೀಷತ್ಪ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 980. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಚರಿತ್ರವು ಸುಲಭಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ : —

ಉದ್ಯಾನ.

ವ್ಯಯಗ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಜಾಡೆ ಕೇತಕಿ | ಪರಮಳಪ ಸುರಹೊನ್ನೆ ತಾವರೆ |
ಮೆಹೆವ ನೈದಿಲು ಬಿಟ್ಟದಾವರೆ ವುಷ್ಪಜಾತಿಗಳು ||
ಭರದ ವನದೊಳು ಬೆಳೆದಹುವು ಬಹು | ತರದ ಸೇವಂತಿಗೆಯವುಷ್ಪವು |
ಹರನಿಗರ್ಪಿತವಾಗಿ ನಿಂದಿಹ ದುಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆಯು ||

ಪುರದ ಶೃಂಗಾರ

ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಝಲ್ಲಿತೋರಣ | ವಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಮಕರತೋರಣ |
ಬಿಲ್ವು ಬಾಗಿದವೋಲು ಎಸೆದುವು ಕನಕತೋರಣವು ||
ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸರದೊಳಗೆ ತೋರಣ | ಝಲ್ಲಿನವರತ್ನಗಳ ತೋರಣ |
ವೆಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಎಸೆಯುತಿರ್ದುವು ಹಸಿರುತೋರಣವು ||

ಶ್ರೀಶ ಪ್ರಾಣೇಶವಿರಲ, ಕರ್ಜಗಿ ಸುಖನಿಧಿವಿರಲ, ಬಳ್ಳಾರಿ ವೆಂಕಟೇಶವಿರಲ.

ಇವರುಗಳೂ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಮಾಧ್ವರು. ನೊಡಲನೆಯವನು ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣೇಶವಿರಲನ (ಸು 1880) ನೋಡರರಳಯನು. ಇವನು 1890 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯವನು ಶ್ರೀದವಿರಲನ (ಸು. 1800) ನೋಡರರಳಯನು. ಮೂರನೆಯವನು ಬಹಳ ಆಧುನಿಕನು : 1925 ರಲ್ಲಿ ಸತ್ತನು.

ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ಇವನ ತಂದೆ ವೆಂಕಟೇಶಭಟ್ಟ, ಸ್ಥಳ ಹರಿಹರ ಪುರ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆರೋಡಿ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಈತನನ್ನು ಯಕ್ಷಗಾನಕವಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಎಂದು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಾರೆ¹. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಪ್ರಭಾವತೀಸ್ತಯಂವರ, ಕಾಲನೇಮಿಕಾಳಗ, ಅಭಿಗುಮ್ಯುಕಾಳಗ ಇತ್ಯಾದಿ

ಎ ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿರಾಯ.

ಇವನು ಮಾಧ್ವನು. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ವಿರಾಟಪರ್ವ, ಭ್ರಾಂತಿಯಾಮಿನೀನಾಟಕ, ಕಲಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಕೃ.)

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಪುಸ್ತಕಂ ಅಳಿಸಂಗರಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳು—
ಚಾರಣ್ಯಶಂತ್ರ ಚಮತ್ಕಾರ, ನಾಗವರ್ಮನ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾರ್ಥಪೂರ್ವಕ.

ಬೀಗೂರು ಮಲ್ಲಪ್ಪ.

ಈತನು ವೀರಶೈವನು. ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರ ಕನ್ನಡ ಸ್ತೋತ್ರ
ಹೆಚ್ಚಾ ಸ್ವರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದ
ಲ್ಲಿಯ ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರದ ಬೀಕೆ, ಶಬ್ದಾರ್ಥ. ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾದಂಬರಿ
ಯನ್ನು ಈತನೇ ತಿದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಸಿದವನು.

ಎಂ. ಎ. ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿ
ಷನರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ನಾರದಭಕ್ತಿ ಸೂತ್ರಬೀಕೆ, ಆದ್ಯಮತಸಮನ್ವಯ.

ಎಂ. ಎ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ವೆಸ್ಟ್‌ಮಿಷನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ
ಹಲವು ವರ್ಷಗಳು ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ-
ಯಾಚುಪಸಂಧ್ಯಾಭಾಷ್ಯ ಬೀಕೆ.

ಪಂಡಿತ ಬಿ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ಇವನ ಸ್ಥಳ ದಾವಣಗೆರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ತಿಲಿಗಿ
ಮಠದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಥಿಣಿ ಶಿವಯೋಗೀಶ ಚರಿತ್ರ
(ಷ.), ಅಥಿಣಿ ಶಿವಯೋಗಿ ಮಹಿಮ ಮಂಜರಿ (ಗದ್ಯ), ನವರಾತ್ರಸಮಾರಂಭ
ಕಾವ್ಯ (ಚಂಪು.)

ಸಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯ, ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು. ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾ
ಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಆಹಾರವಿಷಯೋಪನ್ಯಾಸ. ಬಸವಪ್ರಶಾಸ್ತಿ
ಯೊಡನೆ ಸೇರಿ ಶೂರಸೇನಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದನು. (ಪುಟ 217)

ಕೆ. ಎ. ದೇಶಿಕಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ವಾಣನುಷ ಶರೀರ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರ.

ಎಂ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಬಿ. ಎ

ಈತನು ಒಕ್ಕಲಿಗನು. ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಬ್ರಿಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ತೋಟದ ಬೀಸಾಯಿ.

ಪಿ. ವೇದಮಿಶ್ರ.

ಇವನು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನು. ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಸ್ವಪ್ರಯಾಸ ಫಲದೀಪಿಕೆ.

ಭಾಷ್ಯಂ ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಪ್ಥಳ ಬೆಂಗಳೂರು. ಗ್ರಂಥ—ಸಂಕ್ಷೇಪ ರಾಮಾಯಣ (ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಪ್ರಥಮ ಸರ್ಗದ ಬೀಕೆ)

ಎಂ. ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ರಾಜಾ ಮಲಯಸಿಂಹ.

ಬಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾಮ.

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ಥನು. ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರೋಲರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಶ್ರೀರಾಮ ಕಥಾಪ್ರಸಂಗ. ಇವನು ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ವಂಶಾವಳಿಯ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಸಿದನು.

ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಇವನು ಸ್ವಾರ್ಥನು. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಸಾನಂದ ಗಣೇಶನ ಕಥೆ (ಯ.)

ಎಂ. ಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್.

ಈತನು ಶ್ರೀಮೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಪಾತಿಕರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಗರ್ಭಣೀತಿರುಸಂರಕ್ಷಣ, ಎಷೂಚಿ.

ಎಂ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಇವನು ಸ್ವಾಮಿ. ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸಿಂಗ್ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಪಂಡಿತ್‌ರೇಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ವಾಗ್ವಿಧಾಯಿನಿ

ತಿರುಮಲೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀಮೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಮೆ. ಕೆಟಲೆ ಸಾಹೇಬನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಪಂಡಿತ್‌ರೇಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಷಡಕ್ಷರೀಯ ವಚನಬೀಜ, ಅನುಭವಾವ್ಯುತ ಬೀಜ.

ಕೆ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್.

ಈತನು ಶ್ರೀಮೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾಪೀಠದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮಾಗಡಿ. ಈತನು ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಈಶ್ವರಚಂದ್ರವಿದ್ಯಾಸಾಗರ (ಗ), ಉಪದೇಶಮಾಲೆ (ದ್ವಿಪದಿ), ಒಳ್ಳೆಡೆಗನ್ನಡಿ (ಕಂ), ಕನ್ನಡ ಬಾಲಭಾರತ (ಗ), ಕನ್ನಡ ಬಾಲಭಾಗವತ (ಗ), ಕನ್ನಡ ಬಾಲರಾಮಾಯಣ (ಗ), ಕಪಿಲನ ಇತಿಹಾಸ (ಗ), ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಮಹಾಭಾರತದ ಸಂಗ್ರಹ—ಆದಿಪರ್ವ (ಗ), ಸಭಾಪರ್ವ (ಗ), ಅರಣ್ಯಪರ್ವ (ಗ), ವಿರಾಟಪರ್ವ (ಗ), ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ (ಗ), ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಪರ್ವಗಳು (ಗ), ಕರ್ಣಶಲ್ಯಸೌಪ್ತಿಕ ಪ್ರೇಪರ್ವಗಳು (ಗ); ಕಾಸಲ್ಯಾಪರಣಿಯ (ಗ), ಚಂದ್ರಕಲಾಕಲ್ಯಾಣ (ಪಾ), ಚಾಣಕ್ಯತಂತ್ರ (ಗ), ದೀರ್ಘವಿಜಯನಗರಾದರ್ಶ (ಗ), ದಾಂಡಿಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ನೀತಿರಸಾಯನ (ದ್ವಿ. ಜೊ. ಹಾ.), ಬಾಲಭಾರತ (ಪ), ಬಾಲಿಕಾನೀತಿಮಾಲಿಕೆ (ಕಂ), ಧೂರ್ಮೋಳಮಾಲಿಕೆ, ಮಕ್ಕಳ ಆಟಗಳು, ಮಹಾಭಕ್ತಿವಿಜಯ (ಗ), ಮುಕುಂದಮಾಲಾಸ್ತೋತ್ರ (ಷ.ವೈ. ಜೊ.), ರಂಗನಾಥ ರಾಮಾಯಣ (ಷ), ರಾಜತರಂಗಿಣಿ (ಗ), ರಾಜವೃತ್ತ ರಮಣಿಯರು (ಗ), ರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರ (ಷ), ರಾಜಾ ರಾಮಮೋಹನರಾಯನ ಚರಿತ್ರೆ (ಗ), ಲೇಖ್ಯಪ್ರದರ್ಶಿನಿ, ಸಂಕ್ಷೇಪ ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸ, ಸಂಗೀತ ಕಲ್ಯಾಣ ಪಾಂಜಾತ (ಹಾ), ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಾಹಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಗೃಹಶಿಕ್ಷಣ (ಗ), ಸತ್ಯಾ

ದ್ರೌಪದೀಸಂವಾದ (ಷ), ಸುಕನ್ಯಾಚರಿತ್ರೆ (ಷ), ಸುಯಜ್ಞೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಹಿತೋಧಿ (ಷ), ಹಿತೋಪದೇಶ (ಚಂ). ಈತನು ಆನಂದರಾಮಾಯಣ ಅಥವಾ ರಾಮಾಭ್ಯುದಯ ಕಥಾಕುಸುಮಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಸಿದನು.

ಶ್ರೀಕಂಠೀಶಗೌಡ, ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎಲ್.

ಈತನು ಒಕ್ಕಲಿಗನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕನ್ಯಾವಿಂತತು, ಚಾಮುನೈವ ಚಂದ್ರಪ್ರಭೆ (ಕಂ) ಚಿಕ್ಕಬಣಜಿಗರು, ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವ, ಪ್ರಮಾಣಾರ್ಜುನೀಯ, ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿಕೆ, ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ, ಸುರಭಿ

೩. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸವರಿ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ದೀರ್ಘಾಯಾಷ್ವದ ಗುಟ್ಟು, ಪ್ಲೇಗಿಂಬ ಪಿಡುಗು.

ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯ ಕಡಕೋಳ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕರಜಗಿ. ಗ್ರಂಥ—ಕೀಚಕಸಂಧಿ.

ಜಯರಾಯಾಚಾರ್ಯ (ಪುಟ 221)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸಿರಿಯಾಳರಾಜ, ಚಂದ್ರಹಾಸ, ಕಲ್ಯಾಣಗೀತಾ ವಳಿ, ಸಂಗೀತದ ಕೃತಿಗಳು, ನಂದೀನಿದಾನ, ಅನುಕರಣಗೀತಲಹರಿ, ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣ (ಚಂ). ಈತನು ನರಪತಿಚರಿತವೆಂಬ ಅಲಂಕಾರಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಸಿದನು.

ಶಂಕರಾನಂದಯೋಗಿ ಪುಟ (258)

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲ, ಕ್ಷತ್ರಿಯಮನೆತನದವನು. ಇವನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಉತ್ತರ ಕೈವಲ್ಯನವನೀಶ, ರಾಮಕಲ್ಯಾಣಮೃತ, ರಾಮಭಕ್ತಿಸಾರ, ಭಕ್ತಿ ಕಲ್ಪದ್ರುಮ, ಪಾರ್ವತೀಪಂಚರತ್ನ, ಮುಕ್ತಿಕಾಂತಾಕಲ್ಯಾಣ, ಹರಿಹರಲೀಲಾ ಚ್ಯುತ.

ನಂಜನಗೂಡು ಸುಬ್ಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿ (ವುಟ 220)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿ ಮಿತ್ರ, ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕೆ.

ಶಾಂತಕವಿ (ವುಟ 221)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಡ್ಡಕಥೆಗಳ ಬುಕ್ಕು, ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ, ಅಲಾವಿ ಜಂಗು, ಅಂಜನೇಯವಿಜಯ, ಅನಂದಲಹರಿ, ಋತುಸಂಹಾರ, ಕನ್ನಡ ದಾಸ ಯ್ಯನ ಪದಗಳು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸವಾಲುಗಳು, ಕವಿಕಂಠಕುರಾರ, ಕಾಲಮಹಿಮೆ, ಕಾಳಾಸುರ, ಕೃಷ್ಣರಾಧಿಕಾವಿಲಾಸ, ಗೀತಗೋವಿಂದ, ಗಾಲವಚಿತ್ರಸೇನ, ಚಿತ್ರ ಸೇನಗಂಧರ್ವ (ನಾ), ಜರಾಸಂಧವಧ, ನಾಗಾನಂದ, ನಾರದಕುಚೇಷ್ಟೆ, ಪುಷ್ಪ ಬಾಣವಿಲಾಸ, ಬರಗಾಲರಸು, ಭೃಹಜ್ಜಂಬೂಚರಿತ್ರೆ, ಭುಜಂಗೋಪದೇಶ, ಮಯೂರಧ್ವಜಪ್ರತಾಪ, ಮುಕುಂದದಾಸಾಮೃತ, ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ (ನಾ), ರಘು ವಂಶ 2ನೆಯ ಸರ್ಗ, ರಸಿಕಾರಸಿಕವಿಚಾರ, ರಾವಣವಧೆ, ರಾವಣವೇದವತಿ, ಲಘುಕವಿತಾಪದ್ಧತಿ, ವಾಸವನಾಯಕನ ಫಾರ್ಸ್, ವಿಟಕಂಠಖಡ್ಗ, ವಿರಾಟ ಪರ್ವ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರತಪೋಭಂಗ ಅಥವಾ ಶಕುಂತಲೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ವೇಶ್ಯಾವಾ ಬಿಕಾಸಂಚಾರ, ವ್ಯಭಿಚಾರಾನರ್ಥಸಿಂಧು, ಶಾಕುಂತಲ (ನಾ), ಶೃಂಗಾರಸಾಗರ, ಶ್ರೀಮತೀಸ್ವಯಂವರ, ಸದ್ವರ್ತನ, ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ, ಸುಧನ್ವವಧ, ಸೌಭದ್ರ (ನಾ), ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿ ಚರಿತ, ಹರಗರ್ವಪರಿಹಾರ, ಹರಿಮತ್ತೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಸತ್ಪರೀಕ್ಷೆ.

ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವು ಈ ಕವಿ ಯದಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ (ವುಟ 223)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಮೃತವುಲಿನ, ಇದೊಂದು ಚಿತ್ರ, ಉದ್ಘಾಡಿ, ಉಪವಾಸ, ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಫಲ, ಕಾಗೆ, ಕೊಹಿಮೂರು, ಕ್ಷುತ್ರಿಯರಮಣಿ, ಗೀತೋಕ್ತಧರ್ಮ, ಚಿತ್ರವಚಿತ್ರಾವಳಿ, ಚಿರತ್ನನಾಟಕರತ್ನ, ದಾಡಿಯ ಹೇಳಿಕೆ, ದೇಶಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನಭಾರತ ಉಪನಿವೇಶಗಳು, ನವಾಬನಂದಿನಿ, ನೀಳಾ ಗೀತೆ, ನೊಂದನೂಡಿ, ಭರತಖಂಡದ ಪೂರ್ವವೃತ್ತ, ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಎದುಸಿಯ ರಾಗಿದ್ದ ರಮಣಿಯರು, ಮನೋರಮಾ, ಮಶಕ, ಯುಗಳಪ್ರದೀಪ, ಲೀಲೆ,

ಲೋಕರಹಸ್ಯ, ವಂಗವಿಜೇತ, ವೆನಿಸುನಗರದ ವಣಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಹಸನ, ಶಾಂತಿ, ಸಾಧನೆ, ಸುತಿಕ್ಷಿತರೆಂಬ ಸಧ್ಯರಾದ ಹಿಂದುಗಳು, ಪ್ರೀತಿಕ್ಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ಹಿಂದುಗಳ ಮನುಷ್ಯತ್ವ.

ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಡಬದ್ದಿ (ಪುಟ 222)

ಈತನ ನೀತಿದರ್ಪಣವು ಷಟ್ಪದಿ, ಕಂದ, ವೃತ್ತ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಪ್ರೀತಿಧರ್ಮಸಾರ, ಧಾತ್ವರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕೆ, ಕೆಲವು ನಾಟಕಗಳು.

ಗಿರಿಭಟ್ಟರ ತಮ್ಮಯ್ಯ (ಪುಟ 238)

ಇತರ ಗ್ರಂಥ—ನೀತಿಚೂಡಾಮಣಿ. ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥ, ಕಂದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.

ಗರಣಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ (ಪುಟ 221)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಹಸ್ಯವಾಕ್ಯಪದ್ಧತಿ, ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ ಟೀಕೆ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾನಿಷಯ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಸಮಾಕರಣೋಪನ್ಯಾಸ, ಸದ್ವಿತ್ತಾನುಷ್ಠಾನ.

ವೆಂಕಟೇಶರಾಸ್ತ್ರಿ (ಪುಟ 225)

ಇತರ ಗ್ರಂಥ—ರಾಜಮಾರ್ತಾಂಡ ಚರಿತ್ರೆ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾ. ಬಂಕಾವರ (ಪುಟ 394)

ಇತರ ಗ್ರಂಥ—ಮುಳಬಾಗಿಲವರ ಚರಿತ್ರಶತಕ (ನಾನಾವೃತ್ತ).

ಬಸವಪುರಾಸ್ತ್ರಿ (ಪುಟ 217)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ರತ್ನಾವಳಿ, ಮಾಲತೀಮಾಧವ, ಎಕ್ರಮೋರ್ವ ಶೀಯ, ಕೃಷ್ಣರಾಜಾಭ್ಯುದಯ, ಶಂಕರಶತಕ, ಹರ್ಷಚರಿತ, ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತ್ಯ ಸ್ತುತೆ.

ವಾರ್ತಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ (ಪುಟ 398)

ಇವನು ಶಿವಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ,

ಪಂಚವಟಿ, ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವ ಕಾಳಗ, ಉಂಗರಸಂಧಿ, ಸೇತುಬಂಧನ, ಅಂಗದ ಸಂಧಾನ, ಸಭಾಬಕ್ಷಣ. (ಪಂಚಕವ್ಯಾಯ, 32).

ಗಂಗಾಧರ ಮಡಿವಾಳೇಶ್ವರ 1 (ವುಟಿ 212)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕಾವ್ಯಸಂಗ್ರಹ, ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ ಬೀಕೆ.

ಪಗಡದಿನ್ನೆ ಮರದ ನನ್ನಪ್ಪರಾಸ್ತಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ರಾಯಚೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—
ನವಮುಗ್ಧಲೀಲೆ, ತ್ರಿಷಷ್ಟಿ ಪುರಾತನ ಚರಿತ್ರೆ, ವೇದಾಂತ ಪಟಲ, ಶಿಖಾಧಾರಣಾ
ಖಂಡನ.

ಪಂಡಿತ ಪ್ರಭುವಪ್ಪ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ನ್ಯಾಮತಿ. ಗ್ರಂಥ—ಹಳಗನ್ನಡದ
ಶಬ್ದಕೋಶ.

ಮಾಳಿ

ಇವನು ವೀರಶೈವನು ; ದಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು. ಚಿತ್ರತಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಚತು
ರನು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯು
ತ್ತದೆ.

ಕಿತ್ತೂರ ಬಸವಾರ್ಯ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ದಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು. ಅನೇಕ ಲೇಖನ
ಗಳನ್ನೂ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಬೋಧ ಮುಂತಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರು
ವನು.

ಬೂದಿಹಾಳ ಬಸವಾರ್ಯ

ಇವನು ವೀರಶೈವನು ; ದಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು. ಉಪನ್ಯಾಸ ಲೇಖ
ಕನು, ಗ್ರಂಥಗಳು—ದಿವ್ಯಸುಂದರಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

1. ಇಲ್ಲಿಂದ ಬೂದಿಹಾಳ ಬಸವಾರ್ಯನವರಿಗೆ ವೀರಶೈವ ಕರದರ್ಶನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ
ಭರವಿದೆ,

ಬಿ. ಕೃಷ್ಣದ್ವೈ ಎಂ. ಎ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರೌಢಸರಾಗಿಯೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ರಾಯಚೂರು ವಿಜಯ, ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲನಾಟಕ ಕರ್ಣಾಟಕ ಗದ್ಯಾನುವಾದ (ಎಮರ್ಸನ್ ಸಹಿತ), ಕನಕೋರ್ಣಾರ್ಜುನ, ಟ್ರೋಪಿಕ್ ದಂಡಯಾತ್ರೆ, ಯವನ ಮಹಾವೀರ ಚರಿತೆ, ಯವನ ವೀರಕಥಾವಳಿ.

ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್ ಸಿ. ಎ. ಇ.

ಈತನು ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರಿಗೂ ಪಂಡಿತರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರೌಢ ಪೀಠಿಕೆಯೊಡನೆ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಮರ ಕೋಶ, ಪದ್ಯಸಾರ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣ, ಪಂಪರಾಮಾಯಣ, ಪಂಪ ಭಾರತ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ.

ಕೆರೋಡೆ ಸುಬ್ಬರಾಯ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು , ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸೂಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪಾದಕನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸೌಭಾಗ್ಯವತೀ ಪರಿಣಯ, ಶೃಂಗಾರಶತಕ, ಕುಮಾರ ತೇಜರ, ತಾರಾನಾಥ, ಪಲಾಂಡುಚರಿತ.

ADDITIONS AND CORRECTIONS

ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿ (3)

ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ 3ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟರೂಪವಾಗಿ 327ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ 333ನೆಯ ಪುಟದವರೆಗೆ ಒಂದು ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿಯೂ, 338ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿಯೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಈಗ ಕೊಡುವ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ 1ನೆಯ ಮತ್ತು 2ನೆಯ ಸಂಪುಟಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

3ನೆಯ ಸಂಪುಟ

ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
i 20	ಅಪ್ಪಯ್ಯ	ಅಯ್ಯಪ್ಪ
iv 34	ಕಡ್ಕಯ	ಡಕ್ಕೆಯ
x 3	ಕೆ. ವಿನಾಯಕಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು
xii 13	ಶಾಷಾದ್ರಿ	ಶೇಷಾದ್ರಿ
„ 25	ಸ್ತುತಿಕಾಯಕದ	ಸತ್ತಿಗಿಕಾಯಕದ
xvi 37	ಕಪಾಕುಂಡಲಾ	ಕಪಾಲಕುಂಡಲಾ
xvii 14	ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು . ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪನು ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿಲ್ಲ.	
xx 41	ತುಣುಕುಮಿಣುಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
xxvi (219) 52	ರತ್ನಾವಳಿಕಲ್ಯಾಣ ರತ್ನಾವತೀಕಲ್ಯಾಣ	
„ (221) 35	ಮೌನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ; ಇದನ್ನು ಶಾಂತಕವಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ	
xxvii 10	ರಾಜಾಸ್ಥಾನ	ರಾಜಸ್ಥಾನ
xxviii 9	ಉಲಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ವಲೀ ಮುಖವಿಲಾಸನಾಟಕ 236 ಎಂದು ಸೇರಿಸಬೇಕು	
xxx 11	ಶಬ್ದವೃತ್ತಿ	ಶಬ್ದವೃತ್ತಿ
xxx (I64) 15	ಶಬ್ದಾರ್ಥಮಂಜರಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ; ಇದನ್ನು ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ	

ಪುಟ ಪದ್ಯ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
xxxix 11	ಶುದ್ಧಪತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು	
,, 21	ಷಟ್ಪದ್ಯದೀಪಿಕೆ	ಷಟ್ಪದ್ಯದೀಪಿಕೆ
,, 22	ಚೆಲುವಾಂಬೆ ಕೃಷ್ಣಕರ್ಣಾಮೃತ ಟೀಕೆಯನ್ನೂ ಬರೆ ದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.	

೨೫ ನಿಟ್ಟೂರು ಸಂಜಯ್ಯನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೂ ಇಬ್ಬರು ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯ. ಇವನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ "ಸೂತ್ರಾನ್ವಯರತ್ನಮಾಲೆ" ಎಂದು ಹೆಸರು. 1 ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ :—ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕರ್ಣಾಟಕೋಭಯ ಭಾಷಾವಿಶಾರದ ಶ್ರೀ ವೀರಶೈವ ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯ ವರಚಿತವಾನ್ ಸೂತ್ರಾನ್ವಯ ರತ್ನಮಾಲೆಯೊಳ್. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1500 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. 5ನೆಯ ಸೂತ್ರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಪರಪದವೂರ್ವಂ ದ್ವಿತ್ವಾ | ಕ್ಷರಮಾಗರಿ ವೂರ್ವಪದದ ಚರಮಂ ಹ್ರಸ್ವಾ |
ಕ್ಷರಮಾಗರಿ ಸಂಧಿದೋಷಂ | ಸರೇಫಮಿದಿಶಾಗೆ ಶಿಥಿಲಮೆಂದನುಸರರ್ ||

ಪರಪದದ ವೂರ್ವಂ ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರಮಾಗರಿ ವೂರ್ವಪದದ ಚರಮಂ ಲಘುವಾಗರಿ ಸಂಧಿದೋಷಮುಕ್ಯಂ. ಛಂದೋವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರಪದದ ವೂರ್ವಂ ರೇಫವೆರಸಿದೋಷಂ ಶಿಥಿಲಮಾಗಲಾವುರ್ದೆಂದು ಕೆಲಬರಗಗೀಕರಿಸುವರ್. ಸರೇಫಮಿದಿಶಾಗೆ ದೋಷಂ ಎಂದು.....ತಾಂ ಮಾಡಿದ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಶನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೊಳ್ ಬರೆದಂ. ಅದು ಮೊಲ್ಲ. ಸೂತ್ರಕಾರನಾಗ ಕವಿಕೇಶವಂ ತಾಂ ಮಾಡಿದ ಶಬ್ದಮಣಿವೃತ್ತಿಯೊಳ್ ಸಂಧಿದೋಷವುಕ್ಯಮೆಂದು "ಬರಿಸಿ ಕ್ಷಿತಿಶನಂ" ಇತ್ಯಾದಿ ಪದ್ಯಮಂ ಬರೆದಂ. ಸರೇಫಶಿಥಿಲಕ್ಕೆ—ಮಿಹುಗುತ್ತಿರ್ಪ ತ್ರಿಶೂಲದಿಂ.

ಚುಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರುವ ಕಡೆ ಹುಳು ಕೊರೆದು ಒಲೆ ಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾಗವು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರನ ಹೆಸರು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯನು 'ಬರಿಸಿ ಪ್ರಧಾನರಂ' ಎಂಬ ವಾತವು

1. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ವಿಷಯವು ಮದರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕನ್ನಡ ಫೆಲೋ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರಿಂದ ತಿಳಿಯಿತು. ಇದು ಮದರಾಸ್ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಲಿಖಿತ ಕೋಶಾಗಾರದಲ್ಲಿದೆ.

ಶಪ್ತೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ 'ಬರಿಸಿ ಕ್ಷಿತಿಪತಿಯಂ' (II,7) ಎಂಬ ಪಾಠವೇ ಇದೆ.

98 ತಾವು ಗುಣಿಸಿ ನೋಡಿದುದರಲ್ಲಿ ಜಾಯೇಂದ್ರನ ಕಾಲವು 1674ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜೇಶ್ವರರ ಗೋವಿಂದಪ್ಪ ನನಗೆ ಬರೆದ ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಯೇಂದ್ರನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕುವಲಯಾನಂದವನ್ನು ಆಪ್ತಯ್ಯದೀಕ್ಷಿತನು ವಿಜಯನಗರದ ದೊರೆಯಾದ 1ನೆಯ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನ (1585—1615) ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ :—

ಅಮುಂ ಕುವಲಯಾನಂದ ಮಕರೋದಪ್ಪದೀಕ್ಷಿತಃ |

ನಿರೋಗಾದ್ವೀಂಕಟಪತೇರ್ನಿರುಪಾಧಿಕ್ಕೃಪಾನ್ವಿಧೇಃ ||

102. ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮುಕ್ತಾಣ್ಣನು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1160 ಆಗಬಹುದು.

153 ಮುದ್ದದಾಸ. ಕುಡುಮುದುರ ಎಂಬುದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಹಿಂದಣ ಹೆಸರು.

157, 390 ಯಾದವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಬಹುದು

154 ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ. ಧರ್ಮಪುರಿ ಎಂಬುದು ಶೋಷನಕೆರೆಯ ನಾಮಾಂತರವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕವಿಯ ಜನರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ 4913 ಪದ್ಯಗಳೂ ಜನಭಾರತದಲ್ಲಿ 4528 ಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ ಎಂದೂ, ಈತನು ಎಕ್ರಮಂಧರ ಕಾವ್ಯ (ಭಾ. ಪ ಪದ್ಯ 3044), ಚಾವುಂಡರಾಯನ ಕಥೆ, ವಿಭೀಷಣನ ಬುದ್ಧಿ, ವಸಂತತಿಲಕ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬೆಳಗೊಳದ ಅಣ್ಣಯ್ಯ, ನಾಗಯ್ಯ ಮುಂತಾದವರಿಗೋಸ್ಕರ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ ಎಂಬ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವನೆಂದೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಜೋಯಿಸರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. [School Folk, Kannada Supplement, June 1927]. ಈ ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಈ ಕವಿ ರಚಿಸಿದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ.

188	11	ಒಂದೆರಡು,	ಒಂದೆರಡು
,,	12	ಸರಸ್ವತೀ	ಸರಸ್ವತೀ

180 ಭವ್ಯಜನಚಿಂತಾಮಣಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಂಡಿತ ಯಲ್ಲಪ್ಪನವರಲ್ಲಿರುವ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕೈ ಒರಹದ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ—

ದೇವರು ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಮುನಿಗಳ | ಪಾವನತರವನ್ನು ಭಜಿಸಿ ಚಂದ್ರಸಾಗರ

[ಕವಿಗಳ] |

ಕಾವಿವಚನ ಚಿಂತಾಮಣಿ | ಯಾ ಎರಡನೆಗೈದರಚ್ಚ ಗನ್ನಡದಿಂದಂ ||
ಎಂಬ ಪದ್ಯವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆಶ್ವಾಸಾಂತಗದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ “ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ಎರಚಿತಮಪ್ಪ” ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ “ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಪಂಡಿತಾ ಚಾರ್ಯರನುಸತಿಯಿಂ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ ಎರಚಿತಮಪ್ಪ” ಎಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗ್ರಂಥವು ಸಕಲಭೂಷಣನ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥವು ಪರಿವರ್ತನವೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ ಬಹುಧಾನ್ಯವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1818) ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಗಂಜಾವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮಾಡಿದಂತೆ ಬರೆದಿದೆ.

231 ಕೆರೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ. ಇತರ ಗ್ರಂಥ—ನೀಳ್ಕತೆಗಳು.

242 ಈ ನಾರಾಯಣಕವಿಯ ವಿದ್ಯಾಗುರುವಾದ ಭಾನುಕವಿಸೂತ ತಿಮ್ಮಣಾಚಾರ್ಯನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಹೇಳುವಂತೆ (ಕನ್ನಡ ಪಂಷತ್ತ್ರಿತಿಶೆ xii, 102—3) ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಕವಿಯೇ (ಸು. 1510) ಆಗಿರಬಹುದು. ಹಾಗಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಸುಮಾರು 1530 ಆಗಬಹುದು.

334 ಈಚೆಗೆ ದೊರೆತ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅರ್ಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬುದು ಮಧುವಯ್ಯನ ಅಂಕಿತ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಮಧುವಯ್ಯನು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1160 ಆಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮಡಿಸಳಮಾಚಯ್ಯನವೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ವಚನಗಳು (I, 189) ಮಧುವಯ್ಯನವು. ಕಲಿದೇವರದೇವ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು (I, 194) ಮಡಿಸಳ ಮಾಚಯ್ಯನದು ; ಕಲಿದೇವಯ್ಯನದಲ್ಲ.

ಪುಟ	ಪದ್ಯ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
394	ಕೊನೆಯ 4 ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.		
438	18	ಕಾಮಂ	ಕಾಮಂ ¹
440	8	ಬಲ್ಲವರಾರೊಡ ಬಲ್ಲವರಾರೊಡ	

4/12 ಬಿಬ್ಬಿರೇನಯ್ಯನ ಮತ್ತೊಂದು ವಚನ— ಭಾನುಭ್ರಮೆವಂತರು ಬಾರದಿರಿ, ಜ್ಞಾನಹೀನರು ಬೇಗ ಹೋಗಿ, ತ್ರಿವಿಧಮುಳ್ಳ ಕಜ್ಜಿನುಟ್ಟಿ ಹೊಡೆ ದಾಡುವರತ್ತಲಿ ನಿರತಸ್ವಯಾಸುಭಾವರು ಬನ್ನಿ, ವರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪರು ಬನ್ನಿ, ಏಕಲಿಂಗ ನಿಷ್ಕಾಸರ ದೃಢಗಂತರು ಬನ್ನಿ, ಸನ್ಮಾರ್ಗ ಸತ್ತಿರೆಯೆವಂತರು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಎನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಮಕ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವರಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ.

ಗನೆಯ ಸಂಪುಟ

Introduction xv	1	Kannadar	Karunadar
„	xvii	28 Nripatunga compares it to an unnatural union to mixing with an old woman.	Nripatunga compares it to an unnatural union to mixing with an old drops of buttermilk with boiling milk.

ಅನತರಣಿಕೆ 17 3 'ಅವಲಂಬವಾಗಿದ್ದನು' ಆದಮೇಲೆ 'ಗನೆಯ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜನು ಪೊನ್ನನಿಗೆ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.

See II, Introduction, 8; also
ಅವತರಣಿಕೆ, 14

,, ,, 6 ಪೊನ್ನ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

,, ,, 10 ಕರ್ಣವಾಢ್ಯ, ಕರ್ಣವಾಢ್ಯನು ಕರಹಾಟದ ಶಿಲಾ
ಹಾರ ರಾಜರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿ
ನಾಥ ಪುರಾಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು.

See 11, Introduction,
10, also ಅವತರಣಿಕೆ, 16.

1,6 ಹರಿವಂಶವನ್ನು ಬರೆದ ಜಿನಸೇನನೇ (783) ಬೇರೆ, ಆದಿಪುರಾಣ
ವನ್ನು ಬರೆದ ಜಿನಸೇನನೇ (ಸು. 838) ಬೇರೆ. ಒಂದನೆಯವನು ಪುನ್ನಾಟ
ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು, ಕೀರ್ತಿಷೇಣನ ಶಿಷ್ಯನು; ಎರಡನೆಯವನು ಸೇನ
ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು, ವೀರಸೇನನ ಶಿಷ್ಯನು.

4 ಶ್ವೇತಾಂಬರರ ವೀರವಂಶಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಂತಭದ್ರನು ಮಾಹಾ
ವೀರನ ನಿರ್ವಾಣವಾದ 880ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 419ರಲ್ಲಿ, ಇದ್ದನೆಂದು
ಹೇಳಿದೆ.

6 ಕವಿಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಜಿನಸೇನನು ಆದಿಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ
ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ:—

ಸ ಪೂಜ್ಯಃ ಕವಿಭಿರ್ಲೋಕೇ ಕವೀನಾಂ ಪರಮೇಶ್ವರಃ |

ನಾಗರ್ಧನಂಗ್ರಹಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಪುರಾಣಂ ಯಃ ಸಮಗ್ರಹೀತ್ ||

ಉತ್ತರಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದ ಗುಣಭದ್ರನೂ ಕವಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥದ
ಠಧಾರರಿಂದ ಆದಿಪುರಾಣವು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

7 ಪೂಜ್ಯವಾದ. ದಿಗಂಬರ ದರ್ಶನವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯವಾದನ
ಶಿಷ್ಯನಾದ ವಜ್ರನಂದಿ ಎಂಬವನು 470ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಘವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ

ಮಧುರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಆಧಾರಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಜ್ಞವಾದನ ಕಾಲವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೨ ಜೂಡಾಮಣಿವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದ ತುಂಬುಲೂರಂಚಾದ್ಯನಿಗೂ ಜೂಡಾಮಣಿಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನಿಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಜೂಡಾಮಣಿ ಎಂಬ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಜೈನಕಾವ್ಯವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬರೆದವನು ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ ಎಂಬ ನಾಮಾಂತರವುಳ್ಳ ತೋಲಾವೊಳ ದೇವ ಎಂಬವನು. ಇವನೇ ದಂಡಿಯಿಂದ ಸ್ತುತನಾದವನು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

17	23 24	ಜಿನಸೇನನ (783)	ಜಿನಸೇನನ
23	2	ನಿರುಜನ	ಸುಮಾರು ೧೪೫೩ನ
28	4	ಇನ್ನೂರಿರ್ಪದಿಂಬರುಂ	ಇನ್ನೂರಿರ್ಪದಿಂಬರುಂ

೨೨ ಆಸಗ ಇವನ ವರ್ಧಮಾನಪುರಾಣದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಿಂದ [Peterson's Report IV, 163-4) ಈತನು ಸಟಾಮತಿ, ವೆಂತ್ರಿ ಎಂಬವರ ಮಗನೆಂದೂ ನಾಗಸಂದಿಯ ಶಿಷ್ಯನೆಂದೂ ಆರ್ಯಸಂದಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾರಂಜಾನಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ [Catalogue of Sanskrit and Prakrit manuscripts in the Central Provinces and Berar, xxxii-iii) ಈ ವಿಷಯಗಳು ಹೇರಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲಿ ಆಸಗನು ಶ್ರೀ ನಾಥನ ರಾಜ್ಯದ ಮೊದ್ಗಲ್ಲು ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಭಾವಕೀರ್ತಿ ಮುನಿಯಬಳಿ ಎದ್ದೆಯನ್ನು ಕಲಿತಂತೆಯೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಜೋಳರಾಜ್ಯದ ವರಲಾ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ೨10 ರಲ್ಲಿ (ಸಂವತ್ಸರೇ ದಶನಪೂರ್ತರವರ್ಷಯಾಃ, ೯) 8 ಗ್ರಂಥಗಳನುರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ವರ್ಷಸಂಖ್ಯೆ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೀರಲಾಲ್ ಗ್ರಂಥಚನಾಕಾಲವು ೨88 ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆಸಗನು ಮೊನ್ನನ (ಮ. 950) ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಆ ಕವಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷಸಂಖ್ಯೆ ವಿಕ್ರಮಶಕಕ್ಕೆ

ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಸಗನ ಗ್ರಂಥ ರಚನಾಕಾಲವು 859 ಆಗುವುದು.

46 ಚಾವುಂಡರಾಯನು ತನ್ನ ಗುರು ನೇಮಿಚಂದ್ರನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಗೊಮ್ಮಟಸಾರಕ್ಕೆ ವೀರಮಾರ್ತಂಡಿ ಎಂಬ ಕನ್ನಡನೃತ್ಯಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಕರ್ಣಾಟಕ ಕೇಸರಿ, 1, 99).

ಈತನು ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ ಎಷಯವು ಚಾವುಂಡರಾಯವುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

52 ಧಾರಾವುರದ ಭೋಜರಾಜನು 1010 ರಲ್ಲಿ ಆಳುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿದುದರಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದ ನಾಗವರ್ಮನು ಭಂಡೋಂಬಾಧಿಯನ್ನು ಬರೆದ ನಾಗವರ್ಮನಿಗಿಂತ ಬೇರೊಬ್ಬನಾಗಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

82	1	ಸು. 990	ಸು. 982
63	2	ಪತ್ಯಾಶ್ರಯನಲ್ಲಿ (997-1009) ತೈಲವನಲ್ಲಿ.	
87	5	ಸು. 1070	1071
,,	14	1071	1072
,,	16	ದಂಡನಾಯಕಂ	ದ.ಡನಾಯಕಂ'
,,	16-17	ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರ ಎಂಬುದರಿಂದ ನಾಥಂ ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.	
,,	17	ಉದಯಾದಿತ್ಯನು ಉದಯಾದಿತ್ಯನ	
,,	,,	ಈ ಉದಯಾದಿತ್ಯನು 1074 ರಲ್ಲಿ ಹ.ಬೈದ ಪಿಕಾರವುರ 99, ಸೋರಬ 299, ನಗರ 30 ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೀರ್ತಿಶಾಲಾಗಿ ದ್ದಾನೆ ವೆಂದಲೆಡೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇವನು	

బనవనే 12000, సాంతళిగే 1000 ఇను
గళన్న ఆళుత్తిద్దంతే హేళిదే. పికారి
పుర 51. 109, 110, 130, 221, ఇను
గళల్లి లుక్తనాగిరువ బ్రహ్మక్షేత్ర
వంతద లుదయూదిక్కన బేరే.

,, 17-19 బనవనే ఎంబుదరింద అవన ఎంబుదరవరేగి
బిడబేళు.

,, 20 ఇద్దంతయూ ఇద్దంతే

,, 22 సుమారు 1070 1071

89 13, 14, 18 1079 1025

90 12-14 ఈ మాణిగాజను జంద్రరాజన పోషక
నల్ల.

,, 17-20 ఈ భాగవన్న బిడబేళు. ఈ జాళుక్క
రాజనూద 1 నేయ జయసింహజగదేక
వొల్లన ఆళిళయల్లి (1015-1042) ఇద్దన.

92 21 ప్రధమమూర్తణుడల్లి కేట్టిరువ (1, 73)
జయసింహస్మృతి పోషవాద ఈ పద్మవు
తిద్దిద మూర్తణుడల్లి ప్రమాదదంద బిట్టు
యోగిదే:—

త్రిజగద్వ్యాపితకీర్తి కుంతలధరధీశం ద్విషద్భూమిప |
వ్రజశాలం హరిమూర్తి నిర్మలగుణం సింహా సనాధిష్ఠితం ||
విజయార్ధ్య.. విజాతివర్తి జయసింహం దేవదేవాంఘ్రరం |
కజభృంగం నూతనకృత్తితళకం జాళుక్కవంశోత్తమం ||

100	4, 5, 8.	ನೂತ	ನೂತ್ನ
101	7-8	ಒಂದು ಎಂಬುದರಿಂದ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದರ ವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.	
,,	8	ದುರ್ಗಸಿಂಹನು ಎಂಬುದರಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿರುವ ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.	
102	15	ಮುನಿ 1115ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ ಮೇಘಚಂದ್ರನ ಸಧರ್ಮ	ಮುನಿ ಸುಮಾರು 1100ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ನೆಂದೂ 7
,,	16	ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ	ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ 7
,,	16-19	ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಎಂಬುದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.	
,,	19-20	ನಯಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಷ್ಯನಾದ, ನಯಕೀರ್ತಿಯ ಶಂದೆಯ ಸಧರ್ಮನಾದ ಎಂಬ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
103	14-15	ನಾಗಚಂದ್ರನ ಗುರುವಾದ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಮಗನೆಂದು	ಆಮೇಘಚಂದ್ರನ ಸಧರ್ಮನೆಂದು
,,	17	ತನ್ನ ಗುರು ಬಾಲಚಂದ್ರ ನೂ ಅವನ ಮಗ	ಆಮೇಘಚಂದ್ರನ ಸಧರ್ಮ
,,	19	ದುರ್ಗಸಿಂಹ (ಸು. 1145), ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು	
,,	22-23	ಈ ವದ್ಯವು ಅದಿವಂಶನ ಸ್ತುತಿಯಾಗಿರಬೇಕು.	
106	24	(ಶತ್ಸಧರ್ಮ) ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
	25	(ಬಾಲಚಂದ್ರಪುತ್ರ)	(ಶತ್ಸಧರ್ಮ)

113	7,15	1100	1000
122	23	1120	1190
,,	28	ರಾಜಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಗಣಿತವಿಂಚ ಎಂಬ ವಿರುದ್ಧ ಉಂಟು	
123	16	ಹೊಯ್ಸಳ ಎಂಬುದರಿಂದ ಇದ್ದಿರ ಬಹುದು ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. See 111 376. ರಾಜಾದಿತ್ಯನು "ಬಾ ಹುಬಲಿ ಭರತರಾತ್ಮೇಶ್ವರ" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಬಾಹುಬಲಿ, ಭರತ ಎಂಬವರು 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ (1173-1220) ದಂಡನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಂತೆ ನಾಗಮಂಗಲದ 32ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ (1183) ತಿಳಿವುದ ರಿಂದ ಕವಿ ಕವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಈ ದೊರೆಯ ಅಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು.	
124	28	ವಿನುತಂ	ವಿನೂತಂ
127	5	ನವಮೂಹಂ ತನಿಗಂಪನೆಣ್ಣೆನೆಗೆ ನಿಜ್ಜಂ ಬೀಜ ಲನ್ವರ್ಧಮಾ	
129	13	1125	1100
130	5	ಆದುದರಿಂದ ಕವಿ ಸು } ಕವಿ ಸುಮಾರು ಮಾರು 1125ರಲ್ಲಿ } 1100ರಲ್ಲಿ	
131	14	}	1100
132	15		
137	5	1130	1129
140	20	(3) ನೆಯ ಮತ್ತು (4) ನೆಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಕರ್ಣಪಾರ್ಥ್ಯನು	

ಹೇಳುವ ಶಿಲಾಹಾರ ರಾಜನಾದ ವಿಜಯಾದಿ
ತ್ಯನು 1143, 1153, ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ
ಆರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತಿಳುವುದರಿಂದ |*Dynast-*
ies of Kanarese Districts
545) ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು ಇದ್ದೇ
ಆಗಿರಬೇಕು.

113 4 ಅಕಂಕ ಚಂದ್ರ ಕನಕಚಂದ್ರ
29 ಕಳಗನ ಬಿಪ್ಪಣಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯ ಕೋಶ
ಶಾಲೆಯದ ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕಗಳಂತೆ
ಹೀಗಿರಬೇಕು:—

ಸವಂ. ಭದ್ರ, ಗುಣಭದ್ರ, ಪೂಜ್ಯವಾದ, ಗೃಧ್ರಪಿಂಞ, ವೀರಸೇನ,
ಕೊಂಡಕುಂದಾಚಾರ್ಯ, ಸುಲಧಾರಿದೇವ, ತಿಟ್ಟಿಪ್ಪ ಕಲ್ಯಾಣಾಕೀರ್ತಿ, ಕೊಲ್ಹಾ
ಪುರದ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಬಸ್ತಿಯ ಶುಭಚಂದ್ರ, ಬಿಟ್ಟಿದಮುನಿ, ಕಾಣೂರ್ಗೌಡ ನೇವ್ರ
ಚಂದ್ರಮುನಿ, ಕನಕಚಂದ್ರ. ಕೊನೆಯ ಹೆಸರು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕನಕಂಕ
ಚಂದ್ರ ಎಂದೂ ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಕನಕಕಂಕಚಂದ್ರ ಎಂದೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಕ
ಕಂಕಚಂದ್ರ ಎಂದಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟಾಯಿತು

144 1,5 1140 1025
149 24 1145 1025 (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)

150 19-23 ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಈ ಕವಿ ನಾಗ
ಚಂದ್ರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿಲ್ಲ. ಇವನು ಸ್ತುತಿ
ಸುವ ಪಂಪನು ಆದಿಪಂಪನಾಗಿರಬೇಕು.
ಇವನ ಸ್ಥಾನ 1015ರಿಂದ 1042 ರವರೆಗೆ
ಆಳದ 1ನೆಯ ಜಯಸಿಂಹ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ
ನಾಡುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು
1025 ಆಗಿರಬಹುದು.

161	20	1150	1175 (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)			
,,	22	ಸೇರಿಸಿರು	ಸೇರಿಸಿರುವಂತೆ	ತೋರುವುದರಿಂದ		
,,	23-24	ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ	} ಬರೆದಿರಬಹುದು			
162	21-22	ಈ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು :—				
<p>ಈ ನರಸಿಂಹನು 1220 ರಿಂದ 1235 ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಎರಡನೆಯ ನರಸಿಂಹನು. ಈ ದೊರೆಯ ಆಳಿಕೆಯ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಮನೋಬಾಗನು ಬದುಕಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದರೂ 1190ರಲ್ಲಿ ಶಾಸನಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಜನ್ನನ ತಂದೆಯಾದುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವನ್ನು ಸುಮಾರು 1175 ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.</p>						
,,	23	ಕೇಶಿರಾಜ ಮೊದ ಕೇಶಿರಾಜ, ಜಗದ್ವಳ ಸೋಲಾದವರು ಮನಾಥ ಮೊದಲಾದವರು				
,,	27	ನವೀನೋಜ್ವಲ ಸೂಕ್ತಿನವೀನೋಜ್ವಲ				
164	18,25	1150	1175			
,,	26	ಅಲ್ಲದೆ ಎಂದು ಆರಂಭಿಸುವ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.				
169	5	1180	1360	(ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)		
,,	16-20	ಒಬ್ಬ ಎಂಬುದರಿಂದ ಆಗಬಹುದು ಎಂಬುದರ ವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.				
,,	21	ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (1373)				
,,	22	ಅಮಲ ಅಮರ				
,,	23	ದು. ಆದುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1360 ಆಗಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.				

- 169 23-27 ಸಂದೇಹ ಎಂಬುದರಿಂದ ಉಹಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ
ದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.
- 172 10 ನರೆದಲೆ ನರೆದಲೆ
- 204 2 206 385
- 207 4 ಮೂರಿದಂತೆ ಮೂರಿದಂತೆ
- 208 19 ; III, 337 ಕೇರಣ್ಣ ಕೇರಣ್ಣ
- 212 ಶ್ರೀಪತಿಸಂಹಿತ. ಈತನ ಸ್ಥಳ ಬಿಜವಾಡ. ಈತ
ನನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಂಡಿತರಾಧ್ಯನು
ತನ್ನ ಶಿವಶತ್ರುಸಾರವೆಂಬ ಶಿಲೆಗು ಗ್ರಂಥ
ದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- 238 10 ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ 17, ಪದ
782 ಎಂದಿದೆ.
- 255 21 ಇದೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಜನನ್ನು ಎಂಬುದರಿಂದ
ವೃತ್ತದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಈ
ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ ಎಂಬ ರಾ
ಜನು ಕರ್ಣಪಾಠ್ಯನ ಪೋಷಕನಲ್ಲ, ಪರಂತು
ಸೌಂದತ್ತಿಯ ರಟ್ಟರಾಜನಾದ 3ನೆಯ ಕಾರ್ತ
ವೀರ್ಯನ ಮಗನು. ಈ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನು 1143
ರಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಫ್ಲೀಟ್
ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (*Dynasties of Ka-
narese Districts*, 551); 1165
ರಲ್ಲಿಯೂ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಎಕ್ಸ್‌ಕವಿ ಶಾಸನ
ದಿಂದ (*Mysore Archaeological
Report for 1916*, 48-50)
ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನ ಮಗನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಧರನ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ ಆಳಿಕೆ

ಸುಮಾರು 1170ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿರಬಹುದು.

267	1,8	1174	1173
268	1,0		
270	10	1180	1185
271	9	ರಾಜರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಿರತಂ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	

,, 17-20 ಈ ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

,, 27 1180 1185 (ಬಲ್ಲಾಳದೆಯೂ)

283 ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪಂಡಿತ ಈತನು ಆರಸಿಯ ಕೆರೆಯ 205ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನೂ |*Hassan Sup-plement*, 24) ಬರೆದಂತೆ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ „ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಗ ಪದ್ಯ” ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ಆರಸಿಯ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಾಳೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು 1188ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ (ಶಾಸನಪದ್ಯ ಮಂಜರಿಯು 205ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ನೋಡಿ. ಇದು ಆರಸಿಯ ಕೆರೆಯ 93ನೆಯ ಶಾಸನ. ಇದನ್ನೂ ಈ ಕವಿಯೇ ಬರೆದಿರಬೇಕು). ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಹಿಷಿ ಉಮಾದೇವಿ

ಕುಮುದದಳನಯನೆ ಕೋಮಳ | ಕುಮುದಾನನೆಯನಿಸಿ ನೆಗೆದ್ವಿಮಾದೇವಿಗೆ ಎ
ಕ್ರಮಸೋಮವಂಶಬಲ್ಲಾ | ಕಮಹೀಶಂ ಕೂರ್ಪನೆಂಬುದದು ತಕ್ಕುದೆ ದಲ್ ||

ಈತನು ಬರೆದ ಆರಸಿಯಕೆರೆಯ 22ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಟ್ಟಿಸಿಟ್ಟಿ ಬಾಣವೂರಲ್ಲಿ ಚಟ್ಟೀಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆಯೂ ಆರಸಿಯಕೆರೆಯ 80ನೆಯ

ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅದೇ ರಾಜನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಗವುಂಡನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮೇಳೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜನೂ ವರ್ತಕರೂ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಸೇರಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದೆ.

೨೨1 ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥ. ಈತನ ತೆಲುಗು ಬಸವಪುರಾಣದಿಂದ ಇವನ ತಂದೆ ವಿಷ್ಣುರಾಮಿದೇವನೆಂದೂ ತಾಯಿ ಶ್ರಿಯಾದೇವಿಯೆಂದೂ ವಿದ್ಯಾಗುರು ಕರಸ್ಥಳಿ ವಿಶ್ವೇಶನೆಂದೂ ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಗುರುಲಿಂಗನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನ ಆಸ್ಥವಾದಕೋಲಾಹಲವು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಸೋಮನಾಥ ಲಿಂಗಶತಕ ಎಂದು ಹೆಸರು. ವೃಷಾಧಿ ಪಶತಕವೆಂಬ ಈತನ ಮತ್ತೊಂದು ತೆಲುಗು ಗ್ರಂಥವು ಸಂಸ್ಕೃತದ್ರಾವಿಡ ಮಣಿಪ್ರವಾಳ ಕರ್ಣಾಟ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕವಿಯ ಸ್ಥಳವಾದ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಓರಗಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಮುದ್ರಿಸಿರುವ ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕದ ಕೊನೆ ಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ “ನಾಲ್ಕುಸಿರಂ ನಾಲ್ಕುನೀಜಂ ಕಲ್ಯಾಣದೆ ಗತಿಸೆ ಎಕಾರ್ಯಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರಾ ನಿನ್ನಂಘ್ರಿಗಿತ್ತೆಂ” ಎಂದು ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾಲವು (1299) ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಯವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದಾದರೆ ಗ್ರಂಥವು ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈತನ ಗಂಗೋದಯಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಗಂಗೋತ್ಪತ್ತಿರಗಡ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಇದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ವೀರೇಶಲಿಂಗಂಪಂತುಲು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ [Telugu Poets I, 223-224] ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕವಿ ಕಾಕತೀಯರಾಜನಾದ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಂದ(1140 — 1196). ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನು ಪಡೆದಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ (p.221).

300	9	ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ	ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ (1222)
,	10	1205	1222
305	15	1197	1198

305	22	ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ	ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಪುರಾಣದ (1222) ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ
306	20	ಸ್ತುತಿಸುವುದ	ತನ್ನ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಪುರಾಣ ರಿಂದ 1205ಕ್ಕೆ ದಲ್ಲಿ (1222) ಸ್ತುತಿಸುವುದ ರಿಂದ 1222ಕ್ಕೆ
319	19	ಪುರಾಣದೊಳಗೆ	ಪುರಾಣದೊಳಗೆ (1222)
320	3	ದೊಳಗೆ	ದೊಳಗೆ (1222)
„	8	III, 219ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು	ನೋಡಿ.
328	21	1141-1173	1220-1235
330	4,9	}	1191 1190
337	7		
349	14	1233	1232 (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)
356	1	1235	1215
„	5	ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ	4 ನೆಯ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ
„	7-8,10-11	ಈತನು ಎಂಬುದರಿಂದ ಈಚೆಯವನಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದರವರೆಗೂ, ಸುಮಾರು ಎಂಬುದರಿಂ ದ ತೋರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರವರೆಗೂ ಬಿಡ ಬೇಕು.	
„	25	ವೈಕ್ರವಾಗುತ್ತದೆ ಆದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವಿರ ಬೇಕು—ಅದುದರಿಂದ ಕವಿ ಈ ಪುರಾಣ ವನ್ನು ಸುಮಾರು 1215 ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರಬೇಕು. ಜನ್ನನನ್ನು (1209-1230) ಈತನು ಸ್ತುತಿಸಿ ದರೂ ಅವನ ಸಮಕಾಲದವನೆಂದು ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ	
363	23	ಅಕಳಂಕಚಂದ್ರ	ಅಕಳಂಕ
369	18	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ,
„	19	ಎಂಬ	ಚಿದಾನಂದ ಎಂಬ

- 369 20 ಎಂಬುದರಿಂದ ಈಶನು ಎಂಬುದರಿಂದಲೂ
- ,, 21 ರಾಜನ ರಾಜನು ತಾನು ಸು
ಮನೋಬಾಣನ ದಾಹಿತ್ರನೆಂದೂ
ಚಿದಾನಂದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮಗ
ನೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ
ಈಶನು ಕೇಶಿರಾಜನ
- ,, 24 ಸೋಮೇಶ್ವರನು 1254 ರ ವರೆಗೆ ಬೇವಿಸಿದ್ದಂ
ತೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯು
ತ್ತದೆ.
- 373 852ನೆಯ ಪದ್ಯವನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಬರೆದಂತೆ
ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಇತರಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅನುವಾದ
ಮಾಡಿರಬೇಕು.
- 380 9,15 12,9 1248
- 388 13 ಸಮುದಾಯದ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಈ
ಮಾಘನಂದಿ ಬಲಾತ್ಕಾರಗಣದವನು ;
ಸಮುದಾಯದ ಮಾಘನಂದಿ ದೇಶೀಯಗಣದ
ವನು. ಅವನ ಕಾಲವು 1253 ಎನ್ನಬಹುದು.
ಅವನು 1285ರಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದನು. [*Mysore
Archaeological Report for
1911, 48-49*]
- ,, ,, ಸು. 1260 1253
- ,, 14 ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ, ಶ್ರಾವಕಾಚಾರಸಾರ ಇವುಗಳ
ನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.
- 389 5-10 ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಬೆಣ್ಣೆ ಗುಡ್ಡದ
ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (*Mysore Archaeological
Report for 1911, 48-49*)

ಈ ಮಾಘನಂದಿ ಅಭಿನವಸಾರ ಚತುಷ್ಟಯದ, ಎಂದರೆ— ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ, ಶ್ರಾವಕಾಚಾರಸಾರ, ಪದಾರ್ಥಸಾರ, ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ—ಇವುಗಳ ಕರ್ತೃ ಎಂದೂ ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ 3 ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಂದ 1265 ರಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವನೇ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಸಮುಚ್ಚಯವನ್ನು 1263 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರಬೇಕು.

389 20 ಮಾಘನಂದಿಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಶ್ರಾವಕಾಚಾರ ಎಂಬುದು ಶ್ರಾವಕಾಚಾರಸಾರ ಎಂದಿರಬೇಕು.

,, 21 ಎಂದು ಒಂದು ಗ್ರಂಥವಿದೆ ಎಂಬ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

,, 22 ಇದನ್ನೂ ಎಂದು ಆರಂಭಿಸುವ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು

392 28 ಸ್ತುತಿಸಿದ ಸ್ತುತಿಸಿ ಅವನ ಗುಡ್ಡಗಳಾದ ಶ್ರವಣದಿಲ್ಲಿಳಿದ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಗಣದ ಮಾಣಿಕ್ಯನಗರಂಗಳು ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ

393 1 ಗುರುವಾಗಿರಬೇಕು ಆದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವಿರಬೇಕು — ಈ ಗುರು 1265 ರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ 3 ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಂದ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಂತೆ ಬಿಣ್ಣೆ ಗುಡ್ಡದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ [Mysore Archæological Report for 1911, 48-49] ಹೇಳಿದೆ.

403 ಚೌಂಡರಸನು ಅಭಿನವದಶಕುಮಾರಚರಿತೆಯಲ್ಲದೆ ನಳಚರಿತ್ರ ಬಾಣಾಸುರವಿಜಯ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಈಚೆಗೆ ದೊರೆತ ನಳಚರಿತ್ರೆಯ ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ .—

ಬಾಣಾಸುರ ವಿಜಯಂ ಕ|ಲ್ಯಾಣ ನಳಖ್ಯಾತಿ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರಂ |

ಶ್ಲೋಕೋಜನ ಕರ್ಣಮನಃ | ಪ್ರೀಣನಮಿವು ಚೌಂಡರಾಜ ವಿರಚಿತ ಕೃತಿಗಳ್ ||

ಇದು ಚಂಪೂಗ್ರಂಥ; ಇದರಲ್ಲಿ ಆವ ವಿಭಾಗವೂ ಇಲ್ಲ; ಒಟ್ಟು 910 ಪದ್ಯಗಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಂಗವಿಟ್ಟುಲ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಿವ, ಗಣಪತಿ, ವಾರ್ಧಕಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. 'ಕರ್ಣಾಟವಂಶಶೈಲಗಾರರಸಂ' ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಬಂಧವು ಲಲಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ನಿಷಧದೇಶ

ತೋಲಗದ ಸಂಪದಂ ಸೊಬಗುಗುಂದದ ಯವ್ವನದೇಹೈಯೆಲ್ಲರೊಳ್ |
ನೆಲಸಿದ ಧರ್ಮಸುತ್ಯಧಿಕನೀತಿ ಕಲಾಕುಶಲತ್ವಮಾವಗಂ ||
ಸುಲಲಿತ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಮೆಡರಿಲ್ದ ಭೋಗಮನಾರತಂ ಸಮು |
ಜ್ವಲಮೆನಿಸಿರ್ಪುದಾ ನಿಷಧದೇಶದ ಸಂಸ್ತುತಸಜ್ಜನರ್ಕಳಾ ||

ನಳ

ನಳನೃಪನತ್ಯುದಾರತನಮಂ ಬುಧರುನ್ನತವೈಭವಂಗಳಿಂ |
ನಳನೃಪಸತ್ತ್ವಮಂ ರಿಪುನೃಪಾಲದರಿದ್ರತೆಯಿಂ ನಿರಂತರಂ ||
ನಳನೃಪಸತ್ಯಮಂ ನಿಖಿಳರಾಜ್ಯವಿವರ್ಧನದಿಂ ವಿಚಾರಿಸಲಾ |
ನಳನ ಗುಣಂಗಳಂ ಪ್ರಜೆಯ ಮನ್ನಣೆಯಿಂದತಿಗುಂ ಜಗಜ್ಜನಂ ||
ಪಸರಿಸಿಡಾಜ್ಞೆಯೆಂಬ ವೊಲೆವಾಲೆಪೆಡುತ್ತಮಧರ್ಮಮಾರ್ಗದೊಳ್ |
ಸಸಿನಡಿಯಿಕ್ಕುವಂತೆಸಗಿ ತೋಳ್ಗಳ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಿಟ್ಟು ಮೇದಿನೀ ||
ಶಿಶುವನನಂತಕೀರ್ತಿವಿಮಲಾಭರಣಂಗಳನಿಕ್ಕಿ ಕೂರ್ತು ಪಾ |
ಲಿಸಲರು ಮುದ್ದುಗೆಯ್ದು ಮನೊಡಚುವುದಾತನೊಳಾವ ವಿಸ್ಮಯಂ ||
ಭೂಮಿಗೆ ಮಂಡಳಂ ಭುವನಭೂಭುಜಕೋಟಿಗೆ ಕರ್ಣಕುಂಡಳಂ |
ಪ್ರೇಮನಿಲಾಜನಕ್ಕೆ ಬುಧಸಂತತಿಗಾತ್ಮಹಿತಂ ಚತುರ್ವಿಧ ||
ಪ್ರೇಮುದಕಾರಣಂ ಕವಿಗೆ ನಾಲಗೆಯುತ್ಸವಮುಗ್ರವೈರಗು |
ದ್ವಾಮಶಿಲಾಭಿಘಾತಮೆನಿಕುಂ ನೃಪನುನ್ನತ ಕೀರ್ತಿ ಕೌತುಕಂ ||

ದಮಯಂತಿ

ಅಂಜಿಗಳೊಳ್ಳಡೆಯಂ ನಯ | ದಿಂಚರಮಂ ಹಿಕ್ಕನಿಕಾಯಮರಗಿಳಿ

ನುಡಿಯಂ |

ಮಿಂಚುಗಳಾಕೆಯಪಾಂಗ | ಪ್ರಾಂಜಲಮಂ ಬಯಸಿ ಪಡೆದು
 ವೆಂಬುದು ವ್ರಸಿಯೇ||
 ನಳನಳಿಸುವ ಕೆಂದಳರೆನೆ | ನಳನಳಿಸುವ ಪೂತಲತೆಗಳೆನೆ ಸಖಿ
 ಯಾರ್ ಕೋ||
 ಮಳೆ ಬಿರ್ಜುತೆಟ್ಟಿ ಪೆಂಪಿನ | ನಳನೆಲ್ಲಿದನೆಂದು ನೊಬ್ಬಿಳಿಲ್ಲಾ
 ದೆಸೆಯಂ||

ವಸಂತ

ವನದ ಸಿರಿ ಎರಹುಜನದೂರ | ಮನಸುಜನಯ್ಯಂಬಿನಲಗ ಹರವರಿ
 ಪಿರರಿ||
 ಕೃನುದಿನಮರೆಯೆನಿಸರ್ಪಾ | ತನ ಪರಿ ಮೊಸಕಾಯ್ತು ಜೈತ್ರ
 ಭೂವಾಲಕನಾ||

450	14	IX,39	II,39
189	20 25	ಮಾಳವೀಮಾಧವ ಎಂಬುದರಿಂದ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ
ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಮಾಳವೀಮಾಧವ
ವನ್ನು ಬರೆದ ಕರ್ಣವಾರ್ಯನು ಬೇರೆ. ಇವನು
ದುರ್ಗಸಿಂಹನ ಕಾಲಕ್ಕೆ (ಸು. 1025)ಹಿಂದೆ ಸುಮಾರು
1000 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.	
140	17-18	(1) ನೆಯಕಾರಣವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
91	18	(2) ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	

೨ನೆಯ ಸಂಪುಟ

ವಿಷಯಸೂಚಿ		4	15	ನೂತನಾಗಚಂದ್ರ	ನೂತ್ನನಾಗಚಂದ್ರ
Introduction	8	18	c. 500	c. 500	
"	9	4	After chakravarti add—Under the patronage of Machiraja, a subordinate of king Jagadekamalla I (1018-1042), Chandraraja wrote the <i>Madanatilaka</i> and other works; and Durgasimha, the minister for peace and war of the same king, wrote the <i>Panchatantra</i>		
"	"	10-13	Omit—from Under to king.		
"	"	13	Kirtivarma, Kirtivarma, a son of Ahavamalla and		
"	"	18 19	Omit—from Durgasimha to <i>Panchatantra</i> .		
"	"	26-27	another Prata- the same king parudra (c. 1300)		
"	"	30	Omit the sentence beginning with Rajaditya.		
"	"	33	Narasimha I	Narasimha II	
			(1141-1173).	(1220-1235).	
"	"	35	the same king	Narasimha I	
				(1141-1173)	
"		10	After line 8 add—Under the patronage of two generals of his, viz., Bharata and Bahubali, Rajaditya wrote his <i>Kshetraganita</i> and other mathematical works.		
"	"	19	After "The Rattas of Saundatti" insert the following as the first sentence—Nemichandra wrote his <i>Lilavati</i> during the reign of Lakshmidewa I, son of Kartavirya III.		
"	"	27	Omit the sentence beginning with "The Lilavati."		
"	17	34	about	about	
"	21	30	Jaina,	Jina,	

ಅವತರಣಿಕೆ 13 13 500 800

14 5 ಕೊಬ್ಬಿನು ಅದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವರ

ದೇಳು—1 ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ (1018-1042) ಕೈಯಕೆಳಗೆ ಅಧಿ
ಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಾಚಿರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿ ಚಂದ್ರರಾಜನು ಮಡನತಿಲಕವೇ
ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದನು. ಪಂಚತಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದ ದುರ್ಗಸಿಂಹನು
ಅದೇ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

“ “ 12—14 ಆಹವಮಲ್ಲನ ಎಂಬುದರಿಂದ ಅದೇ ಎಂಬುದರ
ವರೆಗೆ ಬಿಡದೇಳು.

“ “ 15—21 ಪಂಚತಂತ್ರ ಎಂಬುದರಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ
ದರ ವರೆಗೆ ಬಿಡದೇಳು.

“ “ 22 ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪ್ರಕಾಶರಾದ್ರನ ಅದೇ ರಾಜನು

“ 15 2 ಎಷ್ಟುವರ್ಧನನ ಎಂದಾರಂಭಿಸುವ ವಾಕ್ಯವನು
ಬಿಡದೇಳು.

“ “ 5 1 ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ
(1111-1173) (1220-1235)

“ “ 8 ಇದೇರಾಜನ 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ(1141-1173)

“ “ 11 “ಹೇಳುತ್ತಾನೆ” ಅದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು
ಸೇರಿಸದೇಳು—ಅದೇ ದೊರೆಯ ದಂಡನಾಯಕರಾದ
ಭರತ, ಬಾಹುಬಲಿ ಎಂಬವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಾ
ದಿತ್ಯನು ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತವೇ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥ
ಗಳನ್ನು ಬರೆದನು.

“ 18 1 “ಸೌಂದರ್ಶಿಯ ರಬ್ಬರ” ಅದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು
ಮೊದಲನೆಯ ವಾಕ್ಯವಾಗಿ ಸೇರಿಸದೇಳು—3ನೆಯ
ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಮಗನಾದ 1ನೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ
ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಜಂದ್ರನು ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು
ಬರೆದನು.

“ “ 9 ಈ ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡದೇಳು.

ಅವತರಣಿಕೆ 26	18	10 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂಡಣ ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ಯುದ್ಧಮಲ್ಲನ ತೆಲುಗುಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬಿಹಾರವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.
,,	33	19 ದಯವಾಲಿಸಿ ದಯೆವಾಲಿ
,,	,,	20 ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇದ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ
,,	,,	21 ತಿಳಿಸಿ ತಿಳಿಸಿದ
,,	,,	22 ಮಹನಿಯ ಮಹನೀಯ
,,	,,	24 ನೆಯ ನೇಯ

17 ವಾಗ್ವಿಲ್ಲಕ್ಕೇ ವೈಣಿಕ ಎಂಬುದು ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಬಿರುದುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಈ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಲೀಲಾವತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

1-42 ಈ ಪುಟಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

63 ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ 2 ನೆಯ ದೇವರಾಯನ (1419-1446) ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪರ್ಷಿಯಾದೇಶದ ರಾಯಭಾರಿ ಅಬ್ದುರ್ ರಜಾಕ್ ಎಂಬವನು ಲಕ್ಕಣ್ಣದಂಡೇಶನನ್ನು ಮಹಾವೀರನೆಂದೂ ಕವಿಯೆಂದೂ ಸ್ತುತಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಶಿವಾನುಭವ V, 65)

86 14 ಆರಂಭದಲ್ಲಿ—ಮುನಿಭದ್ರಮುನಿಯ ಶಿಷ್ಯನು—ಎಂದು ಸೇರಿಸಬೇಕು.

,, 15 ಎಂದು ಮೆ|| ರೈಸ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ—ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

,, 18 ಆರಂಭದಲ್ಲಿ—ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಅಶ್ವಾಸ 4. ಎಂದು ಸೇರಿಸಬೇಕು.

,, ,, ಹೇಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಹೇಳಿದೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು—

ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—ಇದು ಪರಮಜನಸಮಯಸುಧಾಬ್ಧಿ ವರ್ಧನಸುಧಾಕರ ಶ್ರೀಮುನಿಭದ್ರಮುನೀಶ್ವರಚರಣಾರವಿಂದದ್ವಂದ್ವಗಂಧಾಯಾ ಮಾನಮಾನಸಂ ಭವ್ಯಜನಕರೋಜಮಿತ್ರಂ ಶ್ರೀಮದ್ಜನದೇವಣ್ಣವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಣಿಕ ಜರಿತಯೋಳ್.

105-124 ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಚನಕಾರರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ (ವೃಷ 183-200) ಹೆಚ್ಚು ಅಂಶಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

142 ಶೂರವೆ ಎಂಬ ಸ್ಥಳವು ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿದೆ.

146 ಕೋಟೀಶ್ವರನು ಸಂಗಮರಾಜನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಂಗಮರಾಜನು 1559 ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಸಾತ್ವದೇವನ ಕಾಲವಾದಮೇಲೆ ದೊರೆಯಾದುದರಿಂದ ಕೋಟೀಶ್ವರನ ಕಾಲವನ್ನು 1500 ರಿಂದ ಸುಮಾರು 1560 ಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪಂಚಕವ್ಯಾಯ, 181).

222 ಕನ್ನಡಭಾಗವತವನ್ನು — ಎದ್ಯಾಯೋಗಿ ರಚಿತವಾದ 8ನೆಯ ಸ್ಕಂಧದ ಸ್ತಲ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲು 10 ಸ್ಕಂಧಗಳನ್ನು ಆರಾಧ್ಯೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ನಿತ್ಯಾತ್ಮನಾಥ ಎಂಬ ಕವಿಯೂ, 11 ನೆಯ ಸ್ಕಂಧವನ್ನು ಸದಾನಂದಯೋಗಿಯೂ, 11 ಸ್ಕಂಧಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ 12 ನೆಯ ಸ್ಕಂಧವನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಬರೆದವನು ಚಾಟುವಿಟ್ಟಲನಾಥನೂ, 12ನೆಯ ಸ್ಕಂಧವನ್ನು ಎಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬರೆದವನು ನಿರ್ವಾಣನಾಥನೂ — ಹೀಗೆ ಐವರು ಕವಿಗಳು ವರ್ತಮಾಡಿತ್ತಾರೆ — ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕವಿಭೂಷಣ ಬೆಟಗೇರಿಯವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಕನ್ನಡಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ XI, 219-220).

228 “ಭಲ್ಲಾತಕೀಪುರಂರಾಧೀಶ್ವರ ಭೈರಾಗಿಗೆ”. ಇಲ್ಲಿ ಭೈರಸಿಗೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಲೇಖಕನ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಭೈರಾಗಿಗೆ ಎಂದು ಬಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಗೇರಸೊಪ್ಪೆಯ ಭೈರಸ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯ ಭೈರವ ಎಂಬರಾಜನು 1482 ರಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಕಾವ್ಯಸಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಸಂವತ್ಸರವು 1473 ಆಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ಉಪಸುತ್ತಾರೆ (ಪಂಚಕವ್ಯಾಯ 160-161). ಆದರೆ ಈ ಊಹೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಎಕೆಂದರೆ ಕಾವ್ಯಸಾರಕರ್ತನು ನಗರ 46ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿವರ್ಣಿತನಾದ ವಾದಿಎದ್ಯಾನಂದನೇ ಆಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈತನು ಭೈರರಾಜನ ಮಗನಾದ ಗುರುನೃಪಾಲನ (1522-1530) ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ “ಕರ್ಣಾಟಕ ದತ್ತ ಕೃತಿಯಂ ವರ್ಣಿಸಿ ಜನವಣಿದಂತೆ” ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ (II, 229) ಇವನ ಕಾಲವು 1473 ಆಗಿರಲಾರದು.

232 ಪುರಂದರದಾಸ. ಇವನ ತಂದೆ ವರದಪ್ಪನಾಯಕ, ಹೆಂಡತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ. ಈತನು 1480 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನೆಂದೂ ವನಪರ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತನೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

280 ಅದಿತ್ಯಪುರಾಣ. ವ.ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ 2774 ಎಂದಿದೆ.

274 26 ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಗೆ ನಿಗಂಜನಸಿದ್ಧ ಎಂಬ ಬಿರುದಿಲ್ಲ.

284, 5 4 ಕಂಪಿ ನಂಜಯ್ಯನು ಜೈತನ್ಯೇಶ್ವರವಿಜಯ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾಮಿನೀಶಬಿರುದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜೈತನ್ಯೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಗುರುವಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೋಸಲೆ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯನ(ಸು. 1623) ಸ್ತುತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಈತನು ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1650 ಆಗಬಹುದು.

301 ವಾದಿರಾಜನು ಭ್ರಮರಗೀತೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

309 8 ಎಂದೂಅಪ'ಸದೆಬಿಡದೆನ್ನ ಕೃತಿ ಅಪ'ಸದೆಬಿಡದೆನ್ನ ಕೃತಿಎಂದೂ

349 18,19 ಘಂಟೇಂದ್ರ ಘಂಟೇಂದ್ರ (ಶಿವಾನುಭವ VI, 64).

365 ಸೋಸಲೆ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯನು ರುದ್ರಭಾರತಕ್ಕೆ ಬೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

414 ಅದಿಯಪ್ಪನು ಧನ್ಯಕುಮಾರಚಾರಿತೆಯನ್ನು ಗೀರಸೋಪ್ಪಿಯ ಭೈರವರಾಜನ ಗುರುವಾದ ಎರಸೇನನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಭೈರವರಾಜನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1482 ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಿಯಪ್ಪನ ಕಾಲವನ್ನು 1650 ರಿಂದ ಸುಮಾರು 1485 ಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಸೇನನ ಹೆಸರು ಮೂಡಬಿದರೆಯ ಹೊಸಬಹ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸುಮಾರು 1480 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದು ಶಾಸನದ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯ ಹೆಸರೊಡನೆ ಬರುತ್ತದೆ—

ಧರೆಯೊಳಗಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿವಡೆದೊಪ್ಪುವ ವೇಣುಪುರಾಂತರಾಳದೊಳ್ |
ಕರ ಜೆಲುವಾದ ಜಂದ್ರಜೆನಮಂದಿರದೊಳ್ ಪಿರದಪ್ಪ ಧರ್ಮಮ ||
ಎರಳಸಲುತ್ತುರೋತ್ತರಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣಮಪ್ಪದೆಂದು ಶಾಂ|

ವರಗುರುವೀರಸೇನಮುನಿ ವೇದಿಲಿ ಕೇಳ್ದನು ಭೈರವೇಶ್ವರಂ||

(ಪಂಚಕವ್ವಾಯ, 158,163)

420

3,7,9

ನೂತ

ನೂತ್ನ

441 ಸಾಸಲಯ್ಯನು ಇಂದುಶೇಖರಲೀಲೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆ ದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ; ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಡಿವಾಳದ ಪಿವಲಂಕಾರೇಶ್ವರನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು ಈ ಕವಿ ಸಾಸಲ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣರಾಧ್ಯನ ವಂಶಜನು. ಇವನ ಶಂದೆ ಸೋಮಾರಾಧ್ಯ.

552

9 ಅಚ್ಚಾದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕವಿಯಹೆಸರು ಚೆನ್ನಬಸವ ಎಂದಿದೆ.

558

25-6

ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 2 ಸಂಧಿಗಳಿವೆ.

} ಸಂಧಿ 3

Index to Authors and Works in Appendix VII and Errata.

7 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿರುವ
ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಕಾರಾದ ಸೂಚಿ.

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಅಂಗದ ಸಂಧಾನ		469	ಅಸಗ		477-78
ಅಂತಸ್ತು	ಸು.1720	455	ಅಹಿಂಸಾಕಥೆ		455
ಅಕಳಂಕ		487	ಅಂಜನೇಯವಿಜಯ		467
ಅದ್ವೈತಧರ್ಮಬಿರುದ್ಧ		467	ಅದ್ವೈತಪುರಾಣ		496
ಅಧಿನಿಶಿವಯೋಗೀಶಚರಿತ್ರೆ		463	ಅದಿಪಂಪ		482
ಅಧಿನಿಶಿವಯೋಗೀಮಹಿಮೆ		463	ಅದಿಪರ್ವ		465
ಅನಂತನಾಥ	ಸು 1800	457	ಅದಿಯಪ್ಪ		496
ಅನುಕರಣಗೀತಲಹರಿ		466	ಅನಂದರಾಮಾಯಣ		496
ಅನುಭವಾಮೃತಬೀಜ		465	ಅನಂದಲಹರಿ		467
ಅಭಿಜ್ಞಾನಶಂಕುತಲನಾಟಕ			ಅಧ್ಯಮತಸಮನ್ವಯ		483
ಕರ್ಣಾಟಕಗದ್ಯಾನುವಾದ			ಅರಾಧ್ಯೇಂದ್ರ		495
(ವಿಮರ್ಶಿಸಹಿತ)		470	ಅಹಾರವಿಷಯೋಪನ್ಯಾಸ		468
ಅಭಿನವದಶಕುಮಾರಚರಿತೆ		489	ಇಂದುಶೇಖರಲೀಲೆ		497
ಅಭಿನವಸಾರಚತುಷ್ಟಯ		489	ಇದೊಂದ ಚಿತ್ರ		467
ಅಭಿಮನ್ಯುಕಾಳಗ		462	ಈಶ್ವರಚಂದ್ರವಿದ್ಯಾಸಾಗರ		465
ಅಮರಕೋಶ		470	ಉಂಗರಸಂಧಿ		489
ಅಮೃತಪುಲಿನ		467	ಉತ್ತರಕೃವ್ಯನವನೀತ		466
ಅಯ್ಯಪ್ಪ		471	ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ		465
ಅರಣ್ಯಪರ್ವ		485	ಉನ್ಮಾದಿನಿ		467
ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರಬೀಜ		463	ಉಪದೇಶಮಾಲೆ(ದ್ವಿ)		465
ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ		467	ಉಪವಾಸ		467
ಅಲಾವಿಜಂಗು		467	ಮೃತಸಂಹಾರ		487

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮುಕ್ತಾಂಗ	102, 473	ಕಲಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಕಂ)	462
ಎಕಾಂತದ ರಾಮಾಯ್ಣ ಸು. 1160.		ಕವಿಕಂಠಕುರಾರ	467
	380, 440	ಕವಿಕರ್ಣಭೂಷಣ	459
ಎಕಾಂತರಾಮಿಶಂದೆ ಸು 1160 380, 440		*ಕವಿಪದ್ಮ 1296	447
ಒಳ್ಳೆಡೆ ಗನ್ನಡಿ (ಕಂ)	465	ಕವಿಪರಮೇಶ್ವರ	476
ಕಂಪಿನಂಜಯ್ಯ	465	ಕವಿರಾಜನಾರ್ಗ	473
ಕಡಕೊಳ್ಳದ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ		ಕಾಗಿ	467
ಸು. 1820	459	ಕಾದಂಬರಿ	493, 478
ಕ್ಷುತ್ರಿಯರಮನೆ	467	ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ	471
ಕನಕೋರ್ಣಾರ್ಜನ	170	ಕಾಲನೇಮಿಕಾಳಗ	462
ಕನ್ನಡದಾಸಯ್ಯನ ಪದಗಳು	467	ಕಾಲಮಹಿಮೆ	467
ಕನ್ನಡಬಾಲಭಾಗವತ	465	ಕಾವ್ಯಸಂಗ್ರಹ	469
ಕನ್ನಡ ಬಾಲಭಾರತ	465	ಕಾವ್ಯಸಾರ	495
ಕನ್ನಡ ಬಾಲರಾಮಾಯಣ	465	ಕಾಳಾಸುರ	467
ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸವಾಲುಗಳು	467	ಕೆತ್ತೂರುಬಸವಾಧ್ಯ 19 ಶ	489
ಕನ್ನಡಮಾರಿತಂದೆ ಸು 1160 360, 440		ಕೇಚಿಕಸಂಧಿ	466
ಕನ್ಯಾವಿಶತು	466	ಕುಮಾರವಿಭು 1821	459
ಕವಾಲ ಕುಂಡಲಾ	471	ಕುಮಾರಶೇಖರ	470
ಕಪಿಲನ ಇತಿಹಾಸ	465	ಕುಮಾರೇಶ್ವರವುರಾಣ	459
ಕರ್ಣಗಿ ಸುಖನಿಧಿವರಲ 19 ಶ.	462	ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಣಾಮೃತಬೀಕೆ	472
ಕರ್ಣಪಾಠ್ಯ 476, 481, 484, 489		ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಎಂ.ಎ. 19 ಶ.	470
ಕರ್ಣಶಲ್ಯ ಸೌಪ್ತಿಕಸ್ತ್ರೀಪರ್ವಗಳು	465	ಕೃಷ್ಣ ರಾಜ ಭಾರತ	474
ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾ ಭೂಷಣ	470	ಕೃಷ್ಣರಾಜಾಭ್ಯುದಯ	468
ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾಭೂಷಣ ಬೀಕೆ	463	ಕೃಷ್ಣರಾಧಿಕಾವಿಲಾಸ	467
ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾ ಎಷಯ	468	ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾ. ಏಕಾಶ್ವರ	
ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾ ಸಮೀಕರಣೋ		19 ಶ.	394, 468
ಪನ್ಯಾಸ	468	ಕರೂರುವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ	
ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ	470	19 ಶ.	231, 474
ಕರ್ಮಕೃತಕೃಪಲ	467	ಕರೋಡೆ ಸುಬ್ಬರಾಯ, ಬಿ.ಎ.,	
ಕಲ್ಯಾಣಗೀತಾವಳಿ	466	19 ಶ.	470
ಕಲ್ಯಾಣನಳಯ್ಯತಿ	480	ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ	492, 493
ಕಲಿದೇವಯ್ಯ	474	ಕೀಶವ	472

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಕೇಶಿರಾಜ	488, 488	ಚಿರತ್ನನಾಟಕರತ್ನ	467
ಕೈವಲ್ಯದರ್ಪಣ	468	ಚಿದಾನಂದ	488
ಕೋಟೀಶ್ವರ	145, 485	ಚಿದಾನಂದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	488
ಕೋಟನೂರು	467	ಚೂಡಾಮಣಿ	477
ಕೌಸಲ್ಯಾಪರಿಣಯ	466	ಚೆಲುವಾಂಬೆ	22, 472
ಗಂಗಾಧರಮಡಿವಾಳೇಶ್ವರ 19 ಶ.		ಚೈತನ್ಯೇಶ್ವರ ವಿಜಯ	486
	221, 469	ಚೌಂಡರಸ	489
ಗಂಗೋದಯಕಾವ್ಯ	486	ಚೌಂಡರಾಜ	490
ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ ಟೀಕೆ	468	ಛಂದೋಂಬುಧಿ	478
ಗರಣಿಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	221, 468	ಛಗದ್ವಳಸೋಮನಾಥ	183
ಗರ್ಭದೇಶಿಸಂರಕ್ಷಣ	465	ಛನ್ನ	483, 487
ಗಾಲವಚಿತ್ರಸೇನ	467	ಛಯರಾಯಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	221, 466
ಗಿರಿಭಟ್ಟರತಮ್ಮಯ್ಯ 19 ಶ.	228, 468	ಛರಾಸಂಧವಧ	467
ಗೀತಗೋವಿಂದ	467	ಛಾಯೇಂದ್ರ	38, 473
ಗೀತೋಕ್ತರ್ಮ	467	ಜಿನದೇವಣ್ಣ	494
ಗುರುಕರುಣಾತ್ರಿಪದಿ	466	ಜಿನಭಾರತ	473
ಘಂಟೀಂದ್ರ	496	ಜಿನರಾಮಾಯಣ	473
ಚಂದ್ರಕಲಾಕಲ್ಪಣ (ನಾ)	465	ಜಿನಸೇನ	476
ಚಂದ್ರರಾಜ	479, 482, 493	ಜೀರ್ಣವಿಜಯನಗರಾದರ್ಶ	466
ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ 184, 471, 473, 474		ಜ್ಯೋಷ್ಣ ದಂಡಯಾತ್ರ	470
ಚಂದ್ರಹಾಸ	466	ತರಾನಾಥ	470
ಚಾಟುವಿರ್ಮಲನಾಥ	495	ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಕವಿ	471
ಚಾಣಕ್ಯತಂತ್ರ	466	ಎಂ. ಎ. ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ, 19 ಶ.	463
ಚಾಣಕ್ಯತಂತ್ರಚಮತ್ಕಾರ	463	ತಿರುಮಲೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ, 19 ಶ.	
ಚಾಮುನೈದಚಂದ್ರ ಪ್ರಭೆ (ಕಂ)	466		465
ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತ	180, 474	ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತ	485
ಜಾವುಂಡರಾಯ	478	ತ್ರಿಷಪ್ತಿ ಪುರಾತನ ಚರಿತ್ರೆ	469
ಜಾವುಂಡರಾಯನ ಕಥೆ	473	ತುಂಬುಲೂರಾಚಾರ್ಯ	477
ಜಾವುಂಡರಾಯ ಪುರಾಣ	478	ತುಣುಕುಮಿಣುಕು	471
ಜಿಕ್ಕಬಣಜಿಗರು	466	ತೋಟದ ದೀಪಾಯ	464
ಜಿತ್ತವಿಜಯವಳಿ	467	ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತ್ಯಪ್ಪಕ	488
ಜಿತ್ತಸೇನಗಂಧರ್ವ	487	ದಶಕುಮಾರಚರಿತ್ರೆ	490

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ದಾಡಿಯ ಹೇಳಿಕೆ	487	ನಾರಾಯಣಕವಿ	474
ದಾರಿದ್ರ್ಯಶತಕ	485	ನಿಟ್ಟುರು ನಂಜಯ್ಯ	38, 472
ದಿವ್ಯಸುಂದರಿ	489	ನಿತ್ಯಾತ್ಮನಾಥ	495
ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದ ಗುಟ್ಟು	488	ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ	458
ದುರ್ಗಸಿಂಹ 480, 491, 492, 493		ನಿರ್ವಾಣನಾಥ	495
ದೇವಪ್ಪ ಸು. 1525	147	ನೀತಿಚೂಡಾಮಣಿ (ಕಂ)	488
ದೇಶಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನಭಾರತ		ನೀತಿದರ್ಪಣ	468
ಉಪನಿವೇಷಗಳು	487	ನೀತಿರಸಾಯನ	465
ಕೆ. ಎ. ದೇಶಿಕಾಚಾರ್ಯ 18 ಶ.	464	ನೀಳ್ಕತೆಗಳು	474
ಧನ್ಯಕುಮಾರಚರಿತೆ	496	ನೀಳಾಗಿಣಿ	467
ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ	473	ನೈವತುಂಗ	475
ಧಾತ್ವರ್ಧಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	488	ನೇಮಿಚಂದ್ರ 492, 493, 494	
ನಂಜನಗೊಡು ಸುಬ್ಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ		ನೇಮಿನಾಥಪುರಾಣ	478
220, 467		ನೊಂದನುಡಿ	467
ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ಪ		ಪಂಚತಂತ್ರ	492, 493
219, 471		ಪಂಚವಟಿ	469
ನರಪತಿ ಚರಿತೆ	486	ಪಂಡಿತ ಟಿ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ	
ಎ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿರಾಯ, 19 ಶ.	482	ಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ	483
ಎಂ. ಎ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, 19 ಶ	483	ಪಂಡಿತಪ್ರಭುವಪ್ಪ 19 ಶ.	469
ನರೇಗಲ್ಲ ಶಿವಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ		ಪಂಪಭಾರತ	470
ಸು. 1840	461	ಪಂಪರಾಮಾಯಣ	470
ನವಮುಗ್ಧಲೀಲೆ	469	ಪಗಡದಿನೈಮಠದ ನನ್ನಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ	
ನವರಾತ್ರಸಮಾರಂಭಕಾವ್ಯ	463	19 ಶ.	489
ನವಾಬನಂದಿನಿ	467	ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವ	486
ನಳಚರಿತ್ರೆ	489	ಪದ್ಮಸಾರ	470
ನಾಗಚಂದ್ರ	480, 482	ಪದಾರ್ಥಸಾರ	489
ನಾಗವರ್ಮ	478	ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿ	456
ನಾಗಾನಂದ	487	ಪ್ರಭಾವತೀ ಸ್ವಯಂವರ	462
ವಾಡೀನಿಕಾನ	466	ಪ್ರಮೀಳಾರ್ಜುನೀಯ	466
* ನಾರಣದೇವ 1109	485	ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟ 19 ಶ.	482
ನಾರದಕುಚೇಷ್ಟೆ	467	ಪಲಾಂಡು ಚರಿತೆ	470
ನಾರದಭಕ್ತಿಸೂತ್ರಬೀಕೆ	483		

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪ್ರಸಾದಿ ಲೆಂಕಟಂಕಣ್ಣ ಸು. 1180	361, 441	*ಬೆಡಗಿನ ಸೋಮನಾಥ ಪಂಡಿತ	
		1190	444
ಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲ ಸು. 1800	457	ಬೇಗೂರು ಮಲ್ಲಪ್ಪ 18 ಶ.	463
ಪಾರ್ಥಸುಬ್ಬಯ್ಯ 19 ಶ.	383, 468	ಭಕ್ತಿಕಲ್ಪದ್ರುಮ	486
ಪಾರ್ವತೀ ಪಂಚರತ್ನ	466	ಭ್ರಮರಗೀತೆ	486
ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥವುರಾಣ	487	ಭರತಖಂಡದ ಪೂರ್ವವೃತ್ತ	467
ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥ	486	ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ವಿರುಷಿಯರಾಗಿದ್ದ	
ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿಕ	466	ರಮಣಿಯರು	467
ಠಾತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ	468	ಭವ್ಯಜನ ಚಿಂತಾಮಣಿ	118, 474
ಪುರಂದರದಾಸ	196	ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣ	468
ಠಾಪ್ಪಬಾಣವಿಲಾಸ	167	ಭ್ರಾಂತಿಯಾಮಿನೀ ನಾಟಕ	462
ಪೂಜ್ಯವಾದ	476, 77	ಭಾಗವತ	486
ಪೈಗಂಬ ಪಿಡುಗು	466	ಭಾಷ್ಯಂ ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ 18 ಶ	484
ಪೊನ್ನ	175, 77	ಭಿಕ್ಷುಕಮಹೇಶವಿಲಾಸ	469
ಬರಗಾಲರಸು	467	ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಡಬದ್ದಿ	
ಬಸವ	197	19 ಶ.	222, 468
ಬಸವ ಪವಾಡಲೀಲಾಮೃತ	461	ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಪರ್ವಗಳು	465
ಬಸವಸ್ವಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ.	217, 466	ಭಿಷಂಗೋಪದೇಶ	467
ಬಳ್ಳಾರಿ ವೆಂಕಟೇಶವಿಠಲ 19 ಶ	162	ಭೂಗೋಳಮಾಲಿಕೆ	465
ಬಾಣಾಸುರವಿಜಯ	189, 190	ಮಕ್ಕಳ ಆಟಗಳು	465
ಬಾಲಭಾರತ (ಷ)	166	ಮಡಿವಳ ಮಾಚಯ್ಯ	474
ಬಾಲಲೀಲಾಮಹಂತ ಶಿವಯೋಗಿ		ಮದನತೀಕ	492, 493
ಸು. 1820	467	ಮಧ್ವದಾಸ	153, 473
ಬಾಲಸಂಗಣ್ಣ ಸು. 1160	439	ಮಧುವಯ್ಯ	474
ಬಾಲಿಕಾನೀತಿಮಾಲಿಕೆ (ಷ)	465	ಮನ್ಮಥಕೊರವೆಂಜಿ	457
ಬಿಬ್ಬಿರೇವಯ್ಯ ಸು. 1160	361,	ಮನೋರಮ	467
	442, 475	ಮಯೂರಧ್ವಜ ಪ್ರಕಾಶ	467
ಬೂದಿಹಾಳ ಬಸವಾಧ್ಯ 19 ಶ.	459	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	488
ಭೃಹಜ್ಜಂಬೂಚರಿತ್ರೆ	467	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಂಚೀಕರಾಧ್ಯ	484
ಬೆಂಗಳೂರು ಮುದ್ದವೀರಸ್ವಾಮಿ		ಮಶಕ	467
ಸು. 1700	454	ಮಹಾಭಕ್ತವಿಜಯ	465
		ಮಳೆಯರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ	463

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಮಾಘನಂದಿ	488, 489	ರಘುವಂಶ 2ನೆಯ ಸರ್ಗ	487
ಮಾನುಷ ಶರೀರಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ	484	ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ	488
ಮಾರಿತಂದೆ	484	ರತ್ನಾವತೀಕಲ್ಯಾಣ	319, 471
ಮಾರೇಶ್ವರೋಡೆಯ ಸು. 1160	489	ರತ್ನಾವಳಿ	488
ಮಾಲತೀಮಾಧವ	468	ರಸಿಕಾರಸಿಕವಿಚಾರ	487
ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ	487	ರಾಜಗೋವಾಲಾಚಾರ್ಯಕಥಕೋಳ	
ಮಾಳವೀಮಾಧವ	481	19 ಶ.	486
ಮಾಳಿ 19 ಶ.	489	ರಾಜತರಂಗಿಣಿ (ಗ)	485
ಮುಕ್ತಿಕಾಂಠಾಕಲ್ಯಾಣ	488	ರಾಜವೃತ್ತರಮಣಿಯರು	485
ಮುಕುಂದದಾನಾಮೃಶ	487	ರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರ (ಷ)	485
ಮುಕುಂದಮಾಲಾಸ್ತೋತ್ರ(ಷ.ವೃ.)	465	ರಾಜಮಾರ್ತಾಂಡಚರಿತ್ರೆ	488
ಮುಖಬೋಳಸಿದ್ಧರಾಮಯೋಗಿ		ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ ಬೀಕೆ	489
1658	460	ರಾಜಾದಿತ್ಯ	481, 482, 483
ಮುಡಿನಾಡದ ಶಿವಲಂಕಾರೇಶ್ವರನ		ರಾಜಾಮಲಯಸಿಂಹ	464
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	497	ರಾಜಾರಾಮಮೋಹನರಾಯನ	
ಮುಳಬಾಗಿಲವರ ಚರಿತ್ರೆಶತಕ (ವೃ)	488	ಚರಿತ್ರೆ (ಗ)	485
ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ	487	ಬಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾಯ 19 ಶ	464
ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ	467	ರಾಮಜನನ	486
ಮೈದನ ರಾಮಯ್ಯ ಸು. 1180	361, 441	ರಾಮಕಲ್ಯಾಣಮೃತ	488
ಮೈಲಾರದ ಬಸವಪ್ಪ, ಸು. 1800	456	*ರಾಮದೇವ 1187	443
ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ವಂಶಾವಳಿ	464	ರಾಮಭಕ್ತಿಸಾರ	486
ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ		ರಾಮವಿಜಯಚರಿತೆ	448
19 ಶ	464	ಕೆ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್	
ಮಾನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ	467, 471	19 ಶ.	486
ಯವನಮಹಾವೀರಚರಿತೆ	470	ಎಂ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ.	465
ಯವನವೀರಕಥಾವಳಿ	470	ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಕಥಾಕುಸುಮ	
ಯಾಜುಷ ಸಂಧ್ಯಾಭಾಷ್ಯಬೀಕೆ	463	ಮಂಜರಿ	466
ಯಾದವ 157, 390, 473		ರಾಯಚೂರು ವಿಜಯ	470
ಯುಗಲ ಪ್ರದೀಪ	467	ರಾಯಣ್ಣ ಸು. 1720	466
ಠಂಗನಾಥರಾಮಾಯಣ (ಷ)	485	ರಾವಣವಧೆ	467
		ರಾವಣವೇದವತಿ	487
		ರುದ್ರಭಾರತಬೀಕೆ	488

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ರೇಕಡ್ಡೆ	184	ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	223, 167
ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್ ಸಿ.ಎ.ಇ. 19 ಶ	170	ವೆಂಕಟೇಶಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ.	225, 468
ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದಂಡೇಶ	494	ವೆನಿಸನಗಂದವಣಿಕ	468
ಲಘುಕವಿತಾಪದ್ಧತಿ	167	ಪಿ ವೇದಮಿತ್ರ 19 ಶ.	464
ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯ	474	ವೇದಾಂತಪಟಲ	4-9
ಲಿಂಗಮ್ಮ ಸು. 1160	138	ಮೈತ್ಯಾಚಾರಿ ಕಾನಂಚಾರ	467
ಲೀಲಾವತಿ 492, 493, 494		ಮೈತ್ಯಾಸಹಪ್ರಹಸನ	468
ಲೀಲೆ	467	ಶಂಕರಶತಕ	468
ಲಾಲಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿ	471	ಶಂಕರಾನಂದಯೋಗಿ 19 ಶ.	258, 466
ಲೀಲೈಪ್ರದರ್ಶಿನಿ	465	ಶಕುಂತಲೆಯ ಚುಕ್ಕಿ	167
ಲೋಕರಹಸ್ಯ	168	ಶಸ್ತಿ ಮಣಿದರ್ಪಣ ವ್ಯಾಸನ	472
ವಂಗವಿಜೇತ	468	ಶಬ್ದಾರ್ಥ	163
ವಜ್ರನಗಳು	159	ಶಬ್ದಾರ್ಥಮಂಜರಿ	164, 471
ವ್ಯಭಿಚಾರಾನರ್ಥಸಂಧು	467	ಶಾಂತಕವಿ 19 ಶ.	221, 167, 471
ವಲೀಮುಖವಿಲಾಸನಾಟಕ	471	ಶಾಂತಿ	468
ವಸಂತತಿಲಕ	473	ಶಾಂತಿಂಶಲ	467
ವಾಗ್ವಲ್ತಕೀವೈಣಿಕಾ	494	ಶಾ.ವಕುಚಾರಸಾರ	88, 489
ವಾಗ್ವಿಧಾಯಿನಿ	165	ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಸಮಾಚಾರ	489
ವಾದಿರಾಜ	196	ಶಿಖಾಧಾರಣಾಖಂಡನ	469
ವಾದಿವಿದ್ಯಾನಂದ	495	ಶಿಶುನಾರಾಯಣ ಸಾಲು ಸು. 1840	161
ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವಕಾಳಗ	469	ಶ್ರೀಕಂಠ ಶಿಗೌಡ, ಬಿ ಎ , ಬಿ ಎಲ್	
ವಾಸವುನಾಯಕನ ಫಾರ್ಸ್	467	19 ಶ	466
ಎಕ್ರಮಂಧಂಕಾವ್ಯ	473	ಎಂ. ಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ	
ಎಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ	468	19 ಶ	465
ಎಟಕಂಠಾಕ್ಷ	467	ಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜಾಚಾರ್ಯದ್ರವದಿ	
ವಿದ್ಯಾಯೋಗಿ	167	19 ಶ.	165
ಕೆ ವಿನಾಯಕಶಾಸ್ತ್ರಿ	471	ಎಂ ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ	
ವಿಭೀಷಣನಬುದ್ಧಿ	473		164
ವಿರಾಟಪರ್ವ 482, 465, 467		ಶ್ರೀಪತಿ ಕುಂಡಿತ	484
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರತಪೋಧಂಗ	467	ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣೇಶ ವಿರಲ ಸು. 1830	461
ವಿಷಯ	465	ಶ್ರೀಮಂಗಳಸ್ವಯಂಕರ	467
ವೀರಮಾರ್ತಂಡಿ	478	ಶ್ರೀರಾಮಕಥಾಪ್ರಸಂಗ	464

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ	477	ಸಿರಿಯಾಳರಾಜ	466
ಶ್ರೀಶವ್ರಣೇಶವಿಠಲ	162	ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ	466, 467
ಶೂರಸೇನಚರಿತ್ರೆ	463	ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಸಾರ	468
ಶೃಂಗಾರಶತಕ	470	ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ	468
ಶೃಂಗಾರಸಾಗರ	467	ಸುಕನ್ಯಾಚರಿತ್ರೆ (ಷ)	466
ಶ್ರೇಣಿಕಚರಿತೆ	491	ಸುಧನ್ವವಧ	467
ಷಟ್ಪದ್ಯದೀಪಿಕೆ	472	ಸಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯ ಬಿ.ಎ. 19 ಶ.	463
ಷಟ್ಪದ್ಯಲತೀಲಕ	459	ಎಂ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಬಿ.ಎ., 19 ಶ.	464
ಷಡಕ್ಷರೀಯವಚನ ಟೀಕೆ	465	ಸುಮನೋಬಾಣ	483, 488
ಸಂಕ್ಷೇಪಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸ (ಗ)	465	ಸುಯಜ್ಞೋಪಾಖ್ಯಾನ	466
ಸಂಕ್ಷೇಪರಾಮಾಯಣ	464	ಸುರಭಿ	466
ಸಂಗೀತಕಲ್ಯಾಣವಾರಿಜಾತ (ಹಾ)	465	ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೆಂಬಸದ್ಭಾರಾದಹಿಂದುಗಳು	468
ಸಂಗೀತದ ಕೃತಿಗಳು	166	ಸೂಜಿಕಾಯಕದರಾಮಿತಂದೆ	
ಸಂಸಾರನಿರ್ವಾಹಕ್ರಮ ಮತ್ತು		ಸು. 1160	361, 442
ಗೃಹಶಿಕ್ಷಣ	465	ಸೂತ್ರಾನ್ವಯರತ್ನ ಮಾಲೆ	472
ಸತ್ಯಾದ್ರಿಪದೀಸಂವಾದ (ಷ)	465	ಸೆಜ್ಜೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾಧ್ಯ ಸು. 1665	462
ಸದ್ವರ್ತನ	467	ನೇತುಬಂಧನ	469
ಸದ್ವೈತ್ಯಾನುಷ್ಠಾನ	468	ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕ	486
ಸದಾನಂದಯೋಗಿ	495	ಸೋಸಲೆ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯ	496
ಸ್ವಪ್ರಯಾಸಫಲದೀಪಿಕೆ	464	*ಸೌಭದ್ರ	467
ಸಭಾಸರ್ವ	465	ಸೌಭಾಗ್ಯವತೀ ಪರಿಣಯ	470
ಸಭಾಲಕ್ಷಣ	469	ಹಬ್ಬಣಯ್ಯನಾಯಕ 1149	436
ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿಚರಿತ	467	ಹರಗರ್ವಪರಿಹಾರ	467
ಸಮಂತಭದ್ರ	476	ಹರ್ಷಚರಿತ	468
ಸಾಧನೆ	468	ಹರಿಮಿಶ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ	467
ಸಾನಂದಗಣೇಶನ ಕಥೆ	464	ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆ	467
ಸಾಸಲಯ್ಯ	499	ಹರಿಹರಲೀಲಾಮೃತ	466
ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ	188	ಹವ್ಯವಾಕಪದ್ಧತಿ	468
ಸಿದ್ಧಾಂತಿವ್ರಸ್ತಕಂ ಅಳಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯ		ಹಳಗನ್ನಡದ ಶಬ್ದಕೋಶ	169
19 ಶ.	463	ಹಿಂದುಗಳ ಮನುಷ್ಯತ್ವ	468
ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ವೀರಸಂಗಯ್ಯ, ಸು 1160		ಹಿತದೋಧಿನಿ (ಷ)	464
361, 441		ಹಿತೋಪದೇಶ (ಚಂ)	466

**Extracts from
Opinions on Volume I (Revised Edition) of the
Karnataka Kavicharite or Lives of Kannada
Poets, and on Sasana-padya-manjari.**

The revised edition of Volume I of your Karnataka-Kavicharite is a vast improvement on the original. The Introduction is admirable, and I see that several criticisms have arisen regarding points in your work, of which you take notice. The inclusion of the inscription in the Bijapur Museum is interesting. I am very glad to hear that Volume III is near completion and hope soon to welcome a copy. The whole work will perpetuate your name as a benefactor to the Kannada speaking peoples.

Mr. B Lewis Rice, C.I.E.

Let me offer you my hearty congratulations on the new edition of this most useful book, the reprinting shows that there is a real demand for good things in literature.

Dr L. D Barnett.

I am very glad you have already been able to issue this new edition, and to embody in it the fuller information your researches have brought to light, and your latest judgment on points still obscure.

When One recalls the state of our knowledge of Kanarese literature as recently as 50 years ago, when it consisted of a mass of material unclassified, mostly undated, by authors of whose personal history and times we knew nothing, and largely in manuscript form, difficult of access and difficult to read, and then turns to your volumes and finds a vast fund of information about each author, and all displayed luminously in chronological order, one cannot but be grateful for the splendid foundation that has thus been laid for

the studies of all future Kanarese scholars. Together with the historical knowledge also obtained of the same period, it enables us to follow in detail the development of the genius of the Kanarese people. For your very large contribution to this result we are deeply grateful.

Rev. E. P. Rice, B A

You have certainly added a good deal of information about the Vachana Literature in your new volume. In the preface you have referred to some comments made against you in certain newspapers of this part. When I read them, I felt very great pain as they were entirely undeserved. They should have applauded you for your work.

Mr P. G. Halkatti, B A., LL B.

No scholar has devoted more zeal and ability to the study of ancient Kanarese literature and history than Rao Bahadur Narasimhacharya, and it is gratifying to see in the appearance of a second and enlarged edition of his admirable *Karnataka-Kavi-Charite* a proof that his labours have succeeded in arousing a fitting interest. This pleasant *hortus Musarum* The work, as students of Kanarese know, gives what is known of the lives of the poets in their chronological order, with specimens of their verses, where time has spared them, beginning with Samantabhadra (C. 400), and this new edition has been enlarged by the addition of notices of about fifty more poets, chiefly composers of inscriptions, thus marking a notable advance.—*Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland*.

The history of the Kannada language and the treasures of its literature are collected together in the volumes dealing with [the Lives of Kannada poets. Great as has been the distinguished services of Mr. Narasimhachar in the cause of antiquarian research, especially in Southern India, his contributions to our stock of knowledge of the Kannada

language itself are still more great It is gratifying to note that the "Lives" appears as a Mysore University Publication and its get-up leaves nothing to be desired.

Mythic Society Journal

ತಾವು ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪವಾದ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ ತಾಳವಾಲಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ತಾವ್ರಶಿಲಾಲೇಖಗಳನ್ನೂ ಅತ್ಯಗಾಧಮಾನಸಿಕ, ಶಾರೀರಕಶ್ರಮಸಹಿಷ್ಣುತೆಯಿಂದ ಶೋಧಿಸಿ ಲೌಕಿಕ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ತತ್ವಜ್ಞರು ಮೆಚ್ಚಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದುದೆಂದೆ ಸಾರತರವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಿರಿ ಗಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಮಾತೆಯ ಸೀಮಂತ ರತ್ನದಂತೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕರ ಭೂಷಣವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವಿರಿ. ತಾವು ೩೦ ವರುಷಗಳಿಂದಲೂ ಭಾಷಾ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿರುವುದು ಈಗಿನ ನಮ್ಮಂಥ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾನವೋದಕ ರಿಗೆ ಒಂದು ತರದ ನವಜ್ಯೋತನೈವನ್ಮಯಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾದರಿಯ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಮಹತ್ವಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ತಮಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕರ್ಣಾಟಕಿಗೂ ಪುಣಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ

ದಾವಣಗೆರೆ ನಿಶಾನಿವಾರದ ಶಾಂತವೀರಾರ್ಯರು.

ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಏತಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನೇಕ ಮುಖವಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಭಾಷಾಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವೂ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಗೆ ಹಿಂದಣಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟು ಗೌರವವು ದೊರಕಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವೂ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಅಸಂಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಮೂಲ ಪುರುಷರು ತಾವೇ ಆಗಿರುತ್ತೀರೆಂದು ಹೇಳಲು ಅವ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು " ಅಭಿನವ ಕನ್ನಡಸೀಮಾ ಪುರುಷ " ಎಂದು ಕನ್ನಡ ನಾಡೇ ಕೈಯೆತ್ತಿ ಸಾರಬಲ್ಲದು. ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನಶಾಲಿಗಳಾದ ಜೀರಿಗೆ ಬಸವ ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸ್ತವನವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಯುಕ್ತವೇಸರಿ.

ಎತ್ತಗದ ಮಠದ ದೊಡ್ಡ ರಾಮಾರಾಧ್ಯರು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು (ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯನ್ನು) ಅರಿಯದವರು ಯಾರೂ ಇರಲಾರರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಾಗ

ಲಾಗದು. ವೊಡುನೆಯ ಸಂವುಟದಲ್ಲಿ ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯವರೆ
ಗಿನ ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಮಾತ್ರ ಇರುವುದು. ಈ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು
೫೦ ಮಂದಿ ಹೊಸ ಕವಿಗಳನ್ನೂ, ಹಿಂದಣ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವ
ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮೈಸೂರು
ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ಅಂಕಿತವಾಗಿರುವುದು ಗ್ರಂಥಕ್ಕೂ ಪ್ರಭುಗಳಿಗೂ
ಭೂಷಣವಾಯಿನಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಭಾಷಾವಿಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತ
ಮಗೊಳಿಸಿ ಅದವಾದ ರೂಪಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ
ಮು|| ರಾ|| ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೀಕು.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದುವೆಂದು
ಕೇಳುವುದೇ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಶುಭ ಸಂಗತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕವಿಚರಿತೆ
ಯಂಥ ಪುಸ್ತಕವೂ ಎರಡನೆಯಸಾರಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈಸೇರುವುದೆಂಬ
ವಿಷಯವು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿದೆ ಮು|| ರಾ|| ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾ
ಚಾರ್ಯರೂ, ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೂ ಈಗ್ರಂಥರಚನೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ
ರುವ ಉಪಕಾರವು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ.

ಇದು ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದೀಚೆಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದ
ವರೆಗೆ ಕನ್ನಡಭಾಷಾ ಸೇವೆಯನ್ನುಮಾಡಿ ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾದ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳ
ವಿಷಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ರತ್ನವಾಗಿದೆ. ಈ ರತ್ನಕ್ಕೆ ಗಣಿಯು
ಪ್ರಾಕೃತನವಿಮರ್ಶಾವಿಚಕ್ಷಣ ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾ
ಚಾರ್ಯರವರು, ಎಂ.ಎ., ಎಂ.ಆರ್.ಎಎಸ್. ಈ ಮಹನೀಯರು ಈ ಪುಸ್ತಕ
ವನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಅನುಪಮವಾದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು
ಚಿರಮಣಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂದರೂ ಕವಿಗಳ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಈರೀತಿಯಾಗಿ
ಪರಿಶೋಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಕುಂಗಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ
ಕೊಟ್ಟ ಅಕ್ಕು ಗುರುವೆಂದರೂ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದೆಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ.
ನಾಲ್ಕಾರು ಕವಿಗಳ ಅನುಕ್ತಚರಿತೆಯನ್ನು ಪೂರ್ವಾಪರ ಸಂಬಂಧ ಸಂಯೋಜನೆ
ಯಿಂದ ಬರೆಯುವುದೂ ಎಷ್ಟೋ ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತೆ. ಹೀಗಿರುವ

ಮಾಗ ೨೦೦, ೩೦೦ ಕವಿಗಳ ಜರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕಾದರೆ ಈ ಎದ್ದುಬಿಡಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು? ತಮ್ಮ ಮೇಧಾ ಶಕ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು? ಎಂಬೀ ವಿಚಾರವನ್ನು 'ಬಲ್ಲವರೇ ಬಲ್ಲರು ಬಿಲ್ಲದವರೇ' ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಾಡಿಸುತ್ತೇ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಪಟ್ಟವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಇದು ಜೀವನೀಯ ಸಂಘಟನೆ ಮಾತ್ರ.

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣಕ್ಕಿಂತ ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಕವಿಚರಿತ್ರೆಗಳೂ ಸುಮಾರು ೮೦ ಗ್ರಂಥವಿಮರ್ಶೆಗಳೂ ೭೭ ಪುಟಗಳೂ ೨೩, ೨೩ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್' ಮತ್ತು 'ಕನ್ನಡ' ಪೀಠಿಕೆಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಈ ಪೀಠಿಕೆಯು ಎದ್ದುಬಿಡುವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರು ಯಾವ ಮತಪಕ್ಷವಾತವೂ ಇಲ್ಲದೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಪೂರ್ಣಾನತಿರೀಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದರಿಂದಾದುದನ್ನು ಅನೇಕ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳಿಂದ ನಾವು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಬಲ್ಲೆವಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ "ಎತ್ತಬಂಧು" ವು ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವನು. ಕವಿಚರಿತ್ರೆಕಾರರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಲೋಕಸೇವೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಮಾಡಿರುವರಾದರೂ ಕೆಲವರು "ಕವಿಚರಿತ್ರೆಕಾರರು ಮತ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ವಿಷವನ್ನು ಕಾರಿರುವರು" ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಪುಸ್ತಕದ ಪೀಠಿಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ನಮಗೆ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಹಿತಕರವಾದ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕವಿಚರಿತ್ರೆಕಾರರು ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೇ ಬಹುವಾನ?

ವಿಶ್ವಬಂಧು.

ಕನ್ನಡಿಗರ ಪೂರ್ವ ವೃತ್ತವೇನು? ಅವರ ವಾಙ್ಮಯವೇನು? ಅವರ ಸ್ವಭಾವ ವಿಶೇಷಗಳಾವವು? ಜಾಗೃತಿಯು ಅವರ ದಾರಿಯಿಂದ ಆದೀತು' ಎಂಬೀ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದೂ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಗಾಧ ಸಂಗತಿಗಳ ಆಗರವಾದದ್ದೂ ಈ ಕವಿಚರಿತೆಯೆಂಬ ಗ್ರಂಥವೇ. ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿಮರ್ಶನಾವಿಜ್ಞಾನ ರಾವಬಹದ್ದೂರ್ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಇಂಥ ಅಮೂಲ್ಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡಿಗರಮೇಲೆ ಅನಂತಾನಂತ ಉಪಕಾರಗಳನ್ನು

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದ್ವಿತೀಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನಾಡಿ ಎಂಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಸಾಲದು,

ಕರ್ಮಾವೇರ.

Sasana-padya-manjarī.

It is very nicely printed and got up. The arrangement too is very good and an aid to convenient use. The work cannot fail to be a great help to all students of the language. And being arranged chronologically, it serves as a guide to the development of the older and later details of composition. It is not only of literary but also of historical value, and I am glad such good use has been made of the inscriptions

Mr B. Lewis Rice, C.I.E.

It is a happy idea to have an anthology of verses from inscriptions, as it gives us an index of the general level of culture and literary taste in the best period.

Dr. L. D. Barnett

The chronological arrangement of the extracts throws light not only on the growth of the Kannada language and the transformations of words in course of time, but also on several of the social and other institutions and practices as they existed at the various periods to which the extracts relate. You have by your researches rendered lasting service to the Karnataka country and thereby entitled yourself to the gratitude of the existing generation as well as of posterity

Rao Bahadur M. Shama Rao, M.A.

It is an excellent book to the reader, but what a deal of labour it must have meant to you! All honour to you for the great and enduring services you have been continuously rendering not only to Mysore but to Indian scholarship generally.--*Mr. C. Hayavadana Rao, B A., B.L.*

ಆಗಲಿನವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ದೇಶಭಾಷೆ ಮತಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅವಿದ್ಯಾಶ ಪ್ರೇಮಭಕ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ನಿಷ್ಠೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಇಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದೊಂದು ಅವರ್ಣೀಯವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವವೆಂದು ನಮಗೆ ಭರವಸೆಯುಂಟು. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಕ್ಷರಸ್ಥಳಾದ ಮುಖಳಿಯೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇಶಭಕ್ತನಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಮ್ರಭಾವದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸೋದರೀ ಸೋದರರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನವಿಸುವೆವು.

ಸನ್ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ

ಶಾಸನ 'ದೈವಾಂಜರಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ನಾವು ಪರಿಚಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಸೂಕ್ತನಾರಾಯಣನನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ದೀವಿಗೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿಲ್ಲ. ಗುತ್ತದೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿ ಯೊಳಗಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ೫೭ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ೨೦೦ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ೧೪೭ ಪ್ರದ್ಯಗಳು ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಶಿಲ್ಪ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ—ಅರ್ಥವಾಗದ ಎಷ್ಟೋ ಶಬ್ದಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರವರು ಇಂತಹ ಸುಮಾರು ೨೫೦ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಓದಲೇ ಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತ. ಇದನ್ನೋದಿದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಮನೋದೇವತೆಯಾದವೋ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕುರಿತು

ಕಲ್ಲು ಕಲ್ಲೆದೊಂಬ ಕಲ್ಲದರಕಲ್ಲೆದೆಯ ಕರಗಿಸಲು ಬಂದ ನೀನು |

ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲರ ಬಲಿತ ಮೆಲ್ಲೆದೆಯ ನಲ್ಲುಗುಳ ನರಳಿಸಲು ಬಂದ ಭಾನು || ಎಂದು ಹಾಡಿಬಿಟ್ಟಳು. ಇವಳ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗುಂಗಾಗಿ ಹೋದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಕನ್ನಡಿಗರಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಮಹೋಪಕಾರವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗರಿಕಪಡಿಸುವೆವು.

ಸರ್ವಿನಿಭಾರತ

